6
29/10
17

6-15-B-3

6-15-B.3

Coll. Rom. Societ. Iesu catal. inscrip.

PAVSANIAE DE TOTA Græcia Libri decem,

QVIBVS NON SOLVM VRBIVM SITVS, LOCOrum'q; interualla accuratè eſt complexus, ſed Regum etiam familias, bellorum cauſas & euentus, ſacrorum ritus, Rerumpub. ſtatus copioſe deſcripſit: hactenus à nemine in linguam latinam conuerſi, nunc'q; primùm in lucem editi:

ABRAHAMO LOESCHERO INTERPRETE.

Acceſsit rerum & uerborum locupletiſsimus Index.

AD LECTOREM.

Magna fuit quondam florentibus inclyta regnis
Græcia, diuitijs ſplendida, Marte potens.
Hoſpita Muſarum, cuſtos immota pudoris,
Lætaq; frugiferi fertilitate ſoli.
Hanc non Pellæi uicina potentia regis,
Nec potuit Macedûm uincere ſæua manus.
Audierat Graias temeraria Perſia uires,
Audierat cultæ regna beata plagæ.
Nec mora, terribiles pharetrato milite turmas
Congregat, in pugnas, in fera bella ruit.
In planum celſos audet deuoluere montes,
Pontibus æquoreas ſternere tentat aquas.
Vim parat, & Graios ſtatuit ſubuertere fines,
Hinc fera crudeli ſumpſerat arma manu.
Sed periſt tumidi ſuperata potentia faſtus,
Reſtitit ultrici Græcia clara manu.
Abſtulit ingenti uictricia ſigna triumpho,
Seruauit patrium laudibus aucta decus.
Hanc tu, ſi priſci ſupereſſent ſigna nitoris,
Non cuperes poſita, Lector, adire mora?
An non per uitrei ſinuoſa uolumina ponti
Vrgeres tremulæ pendula uela ratis?
Deſine, non opus eſt, celeres omitte carinas,
Perlege Pauſaniam: quod petis, inde feres.
Perlege Pauſaniam, nec in una parte uidebis,
Præclarum Græco quicquid in orbe fuit.
Perlege Pauſaniam, priſcæ ueſtigia laudis
Agnoſces, priſcum cernitur inde decus.

Cum Cæſ. Maieſt. gratia & priuilegio ad quinquennium.

BASILEAE, [redacted] Oporinum 1550.

B. S.

6. 15. B. 3.

NOBILI ET GENEROSO VIRO, DOMINO IOANNI IACOBO FVGGERO,
Domino in Kirchberg & VVeiſſenborn, &c.
Domino ac Patrono ſuo plurimum obſeruando.

SICVT IN CIVILI RERVM ADMINIſtratione, Ioannes Iacobe Fuggere, uir ornatiſsime, magni ſubinde uiri excitantur, prudentia, & uirtutis opinione præclari, qui & collapſas Reipub. partes induſtria ſingulari inſtaurent, & inſtauratas animorum conſtantia, & fortitudine muniant atq; defendant: ita in literarum etiam tractatione accidere uidemus, ut non rarò uiri exiſtant ingenio atq; authoritate præcellentes, qui & in cõſeruandis ac propagandis literis inſtinctu quodam naturæ ſtudij quàmplurimum ponant, & de literatis pro benignitate ſua, & liberalitate optimè mereant. Quo enim quiſq; eſt aut naturæ dotibus inſtructior, aut ad officia humanæ uitæ aptior, eo maiori ſibi cura, ac diligentia cenſet in palæſtra hac honeſtiſsima laborandum: ac tum demum uirtutis ſe arbitratur conſequutum eſſe ampliſsimum præmium, ſi ſaluas uideat artes liberales, & ab omni barbariei metu quàm fieri poſsit acerrimè uindicatas. Cum autem Ioannes Iacobe ornatiſsime, utrunq; tu præſtes, et ita alterã hanc neſcio an dignitatem dicam, an inſignem uirtutem, cum altera cumulaueris, ut utra in re plus excellas, iudicari difficulter poſsit: nemo eſt, qui te non ſummis laudibus ad coelum efferat, et ex eorum eſſe numero iudicet, quos Deus Opt. Max. ad rerum humanarum ſingulare emolumentum exuſcitauit, & poſt multa præclara facinora ad maximos honores euexit. Et certè ſi paulo accuratius omnia perpendantur, & ad reliquos etiam ueſtræ honeſtiſsimæ familiæ Fuggeros, oratio conuertatur: uidere licebit tanta eſſe ſingulos ſapientia exultos, tanta humanitate præditos, tanta etiam modeſtiæ & probitatis fama commendatos, ut quicquid ſeu uirtutum præſtantiæ, ſeu ingeniorum ornamenti poſsit excogitari, id omne in uos natura uideatur contuliſſe. Hinc fit, ut tantas opes, tanta acceſsione augeatis, tamq; felici & diuturna poſſeſsione cõſeruetis. Hinc quoq; fit, ut in tanta ſitis ubiq; dignitate, tantumq; in Imperatorum & Principum uirorum amicitijs locum teneatis. Hinc deniq; fiet, ut quæ firmis omnium uirtutum præſidijs ſunt munita, & quo decet animorum robore confirmata, futura ſint ſempiterna, & prorſus à fortunæ incertis procellis tuta. Hac ego, Ioannes Iacobe Fuggere impulſus fama, diu multumq; cœpi mecũ cogitare, quo tandem pacto ſingulare quoddã meum erga te ſtudium, & ſummam obſeruantiam, quæ à tot tantiſq; laudibus tuis proficiſcitur, poſſem ſignificare: quamq; abſens de tua uirtute

& humanitate concepi opinionem, cum liberali animi mei teſtificatio-
ne, quaſi præſens declarare. Ad hanc rem, cum fortunæ eſſem præſidijs
deſtitutus, ingenij monumenta & literata munuſcula conducere mihi
poſſe animaduertebam. Cogitanti itaq; mihi, & ea de re non ſemel deli-
beranti, ultro ſeſe obtulit occaſio: quæq; hactenus ſummis ſæpe uotis
exoptaui, ea uideo me tandem eſſe conſequutum. Etſi autem ſcio nō ad-
modum te mea opera egere, nihilq; poſſe à me pręſtari, quod aut nomi
ne tuo ſit magnopere dignum, aut honeſtiſsimæ familiæ glorioſum: uo
lui tamen pro ea qua audio te homines ſtudioſos complecti humanita-
te, communi quaſi uoce gratias agere, & animi mei pietatem publico
quodam ſigno omnibus teſtatam facere. Proinde ut cauſſam indicem,
cur hoc potiſsimum tempore ad te ſcribam, de ſtudiorum meorum cur
ſu ac ratione pauca narrabo, quæ ut æqui boniq; facias, te etiam atq; eti-
am uehemēter rogo. Ego cum ſuperiori me anno in ea loca recepiſſem,
ubi & uiuere poſſem honeſtè, & ocij nonnihil nactus eſſem, cœpi me re-
ferre ad excolenda, & paulo diligentius conſideranda ea ſtudia, quibus
puer olim diſcendi cauſſa multū temporis tribueram, & adoleſcens iam
præcipuè delectabar. Nec enim faciendum putaui, ut earum rerū, qui-
bus animum meum utcunq; inſtruxeram, aut uſum intermitterem, aut
exercitationem planè abijcerem. Quantum itaq; per ſcholaſticos hacte
nus labores licuit, quantumq; ipſe mihi concedere quietis potui, è græ-
co conuerti in latinum ſermonem Pauſaniam, authorem propter uari-
arum rerum copiam, & hiſtoriarum iucundam diuerſitatem, adoleſcen
tum ſtudijs utiliſsimum: & eo etiam nomine futurum omnibus chario-
rem, quòd à nemine prius latinitate fuit donatus. Is cum exquiſitam to-
tius Græciæ deſcriptionem inſtituiſſet, non ſolum locorum ſitus & in-
terualla diligenter explorauit, & accuratè annotauit, uerumetiam præ-
cipua regionum ornamenta ſtudioſe eſt complexus: rerumpub. ſtatus,
imperiorum ſucceſſus, regum familias, & res præclarè geſtas, ſplendida
ciuitatum & ſumptuoſa ædificia: bellorum dehinc cauſſas & ambigu-
os exitus, ducum conſilia, militum fortitudinem, pacis item artes, & alia
complura, quæ ad inſtituendas & conſeruandas reſpub. multum ha-
bent adiumēti. Poſthæc, exhilarandi lectoris, aut ornandi operis cauſſa,
addit earum rerum deſcriptionem, quæ multis de cauſsis aut uoluptati
omnibus ſint, aut admirationi. Iam enim præcipitem depingit & inac-
ceſſam rupem, iam fluuium deſcribit uorticoſum & rapidum: ſæpe be-
luas commemorat monſtroſas, & orbi terrarum ignotas: & alia per-
multa, de quibus omnibus uberiorem & prolixiorem explicationē ad
Præfationem reijciemus. Hoc ſaltem addo, Pauſaniam meo quidem iu-
dicio, Cappadocem fuiſſe, & ſub Hadriano Imperatore floruiſſe, quem
ita commendat à temperantia, humanitate & liberalitate, ut non tam ui
deatur unius principis laudes prædicare, quàm perfectæ uirtutis exem
plum præſcribere, & ueri principis luculentiſsimā imaginem ante ocu-
los ponere.

los ponere. De mea uerò opera & labore, generecꝗ dictionis in præſentia quod dicã, nihil habeo, niſi me ſummopere dediſſe operã, ut quæ breuius ſint ab authore ſcripta, & obſcurius, ego ſi non magno artificio, magna certe fide & ſedulitate explanarem. Quia autem moris eſt, optime FVGGERE, ijs dedicare lucubrationes, qui & authoritate ualeant, & patrocinio ſuo multũ ſint gratiæ monumento addituri: quicquid eſt in Pauſania ingenio meo perfectum, quicquid induſtria elaboratum, id omne tibi honoris cauſſa offero, atꝗ in defenſionẽ tuam & clientelam trado. Et quæſo te uir præſtantiſsime, atꝗ obteſtor, ita totum hoc negocium ſuſcipias, ut quæ ſæpe de humanitate tua & ſumma ſapientia mihi ipſe ſum pollicitus, ea nõ omnino uideantur euentu caruiſſe: eum etiam ad hoc ſcriptum adhibeas animum, quo te eſſe, multa & præclara uirtutis tuæ teſtimonia uerè indicant, & quo te literatis honeſtè cupere omnes ſciunt. Quod ut facias, inuitat te rei magnitudo, ſtudiorumꝗ dignitas: quorum conditio, niſi tua aliorumꝗ Heroum opera ſubleuarentur, & liberalitate alerentur, atꝗ conſeruarentur, aut nulla prorſus, aut afflictiſsima eſſet futura. Quo itaꝗ maiori uigilantia & cura literarum ſalutem habes tibi commendatam, eo tibi reddes omnium animos perpetua obſeruantia ac pietate deuinctiores: nec tam id literatis uſui, quàm tibi ſempiternæ laudi atꝗ honori fore confido. Vale, uir præſtantiſsime, & me in clientum tuorum numero habe.

T. Excellentiæ
Deditiſsimus
Abrahamus Loeſcherus.

ABRAHAMI LOESCHERI

Præfatio ad Lectorem.

QVI lucubrationes ſuas in publicum emittunt, præfari ſolent: partim, ut cauſſam inſtituti laboris indicent: partim, quicquid id eſt, ingenio ipſi quod elaborarunt, ut candido & diligenti lectori cõmendent. Nam quod probabili de cauſſa, animoq; optimo ſuſceptum aliqua in re eſt officium, id & teſtificatione proferunt liberali, & optimo cuiq;, quantum quoquo modo uideatur, placiturum confidunt. Tale quippiam in conuerſo à me nuper Pauſania, cum mihi quoq; uſuueniret, receptum iam iſtum, & doctorum iudicio comprobatum morem imitari uolebam, non tam eo conſilio, ut cauſſas recitarem inſtitutæ conuerſionis, quàm ut de ipſo authore aliquid narrarem. Quorum prius cum ualde eſſe neceſſarium non putarem (conſiderata præſertim hac in re ingenti utilitate, & qua inter conuertendum conflictatus ſum, inſigni moleſtia) magno me cum applauſu poſterius hoc perorare poſſe animaduertebam. Quanquam id quoq; hominis eſſe literati exiſtimo, & ueritatis ſtudioſi, ut quicquid aut exercendi ingenij cauſſa, aut ob formandum iudicium perficiatur, æqui boniq; faciendum putet. Hac enim in re ſi quis aut moroſum ſe præbeat, aut in iudicando nimis difficilem, is quantopere ab omnium doctorum conſuetudine, & proborum candore ſit alienus, nemo nõ uidet. Nam & priuatas ſtudiorum exercitationes improbare exiſtimabitur, & cognoſcendarum rerum cupiditatem reprimere. Cur itaq; è græco in latinum conuerterim Pauſaniam, ſi quis me roget, ei ſic reſponſum uelim: me, quicquid fecerim, eo feciſſe animo, ut primùm ingenij mei qualemcumq; tandem cultum explorarem, quantumq; hactenus in ſtudiorum curſu profeciſſem, ipſe intelligerem: Deinde, ut accuratius de rebus ipſis, & attentius iudicare diſcerem, & experientię aliquid mihi compararem. Quæ ſi ex uſu conſtet, uariaq; rerum ac hiſtoriarum cognitione: ita abundat Pauſanias diuerſis philoſophiæ præceptis, ita omnis generis eſt exemplis refertus, ut quem alium ad hoc animi mei propoſitum maiori cum utilitate delegiſſem, reperire nullum potuiſſem. Hæc cum ita ſint, neminem tam immiti eſſe ingenio puto, ut honeſta aliorum ſtudia uituperet, & tales in re tam utili conatus ferre non poſsit. Ego, ſi inuidorum reprehenſiones iniuſtas euitare non liceat, conſiliorum meorum conſcientia me, ipſiusq; authoris bonitate, atque multiplici eruditione conſolabor. Quanquam autem multa eſſe non negarim, quæ aut tenuiter à me, aut minus eleganter ſint dicta: tamen in tam abrupta & conciſa, qua inuolutus eſt Pauſanias, ſententiarum breuitate, in tanta uerborum obſcuritate, in tanta etiam rerum ambiguitate, uenia me dignum, non odio eſſe, aut calumnia, puto. Sæpe enim, cum res ipſæ, quæ uno atque altero uerbo à Pauſania obiter ſunt notatæ, temporis diuturnitate iam occiderint, diuinandum fuit mihi, ſæpe ex coniectura, aut præcedentium collatione probabilis ſententia elicienda. Quod uel præcipuè in explicandis oraculis, & quorundam locorum deſcriptionibus facere ſum coactus. Quanquam in conuertendis quibuſdam oraculis (liceat enim hæc de me ipſo dicere) ita fui neceſſariò obſcurus, ut Apollini ipſi hac in parte ceſsiſſe propemodum nihil uidear. Quamobrem cum inſtituti mei rationes pateant, reiq; difficultas ita ſit in promptu, ut negari niſi ab impudentibus & maleuolis haudquaquam poſsit, non facile quod adeptus ſum magnis & laboribus & curis, meum mihi ius patiar extorqueri: nec ulli hac quantulæcunq; laudis poſſeſsione cedam, donec iure depellar, & conuerſione uincar meliori. Palma in medio poſita eſt, auferat qui poſsit. Sed de his poſtea copioſius. Nunc de authore ipſo loquamur, quem omnes ſibi commendatum habeant uelim, qui cum puriori doctrina multiplicem rerum ac hiſtoriarum uſum ſtudent coniungere. De patria Pauſaniæ multi dubitãt, & diuerſa ea de re narrant, dum ab authoribus etiam diuerſa eſſe ſcripta reperiunt. Nos

Cæſarien-

Cæſarienſem eſſe, & ex Cappadocia oriundum arbitramur, idq; Volaterrani, & Philoſtrati adducti authoritate, qui ambo uno ore affirmant, Cæſaream Cappadociæ ciuitatem Pauſaniæ patriam fuiſſe. Sic enim ait Philoſtratus: καισάρεια δὲ ἡ κατὰ καππαδοκῶν, ἐφ᾽ ἀργαίῳ πρόσοικος, παιδεύσεως τοῦ σοφιστοῦ οἶκος. Quo autem præceptore ſit uſus Pauſanias, et qua de cauſſa μάγειρος appellatus, ſtudioſi ex Philoſtrato ipſi petãt. Volaterranus totam litem componere uidetur, & negocium explicare clarius. Nam & mentionem facit operum Pauſaniæ, & Cæſarienſem eum ex Philoſtrati ſententia fuiſſe ait. Sed doctiorum hac in re iudicio reſiſtere non eſt animus, nec meam opinionem defendere pluribus uolo. Satis eſt breuiter id dixiſſe, & ſimpliciter, quod ſentiam. Certas etiam, aut ſaltem ueriſimiles aliorum rationes libenter ſequor. Interim ut res ea non eſt magni momenti, ita neminem teneat irretitum, aut à diligentiori ipſius authoris lectione absterreat. Præſtat enim, & multo, ut ego quidem iudico, præſtat, doctorum hominum præclara monumenta ſedulò, & quadam cum attentione euoluere, quàm in inueſtiganda, & curioſe inquirenda eorum patria multum ſtudij atq; operæ collocare. Quanquam hoc quoq; utile eſt, & diligentiæ non dubium ſignum, ſi aut librorum præſidio, aut aliarum rerum certis teſtimonijs ad id quod uolumus, peruenire commodè poſsimus. Illud autem conſtat, Imperatoris Hadriani temporibus uixiſſe Pauſaniam, ſcripſiſſeq; complura, quæ à doctis celebrantur quidem, ad noſtram uerò ætatem non peruenerunt. De ſtylo & elegantia ſermonis quid dicam, aut iudicem, neſcio: res ipſa loquitur. Mihi certè rude uidetur, & ſatis incultum genus dictionis, & à Demoſthenicis illis, aut Iſocraticis floſculis non parum alienum. Quanquam enim Atticam loquendi rationem paſsim ipſe quoq; affectat, omniq; eam ſtudio imitari conatur: tamē neſcio quid interdum aſperi ex uernaculæ linguæ uſu aſpergit, & ab Attica illa elegantia, ſplendoreq; nonnihil diſcedit. Res ipſas paucis deſcribit, & oratione ſimplici. Omnia enim eo tempore ita erant cuilibet nota, ut explicatione prolixa opus non haberent. Hac re motus Pauſanias, pleraq;, quæ iam rebus omnibus ſublatis, & deletis, expoſitionem uberiorem requirũt, paucisſimis ſæpe uerbis indicauit, breuitatisq; ſtudio ita intricauit, ut numeris interdum Platonicis (quod aiunt) haud immeritò uideantur obſcuriora. Tantæ tenebræ plurimum mihi inter conuertendum negotij fecerũt, dum multis inter ſe membris conuulſis, quid ſibi uellet author, aſſequi ſæpe non potuerim: ſed aut diuinare ſim coactus, aut ex unius ſæpe uocabuli iudicio ſententiam utcunq; colligere. Eo etiam facilius me beneuolus lector excuſatum, opinor, habebit, ſi quid aut obſcurius, aut etiam inornatius fuerit à me dictũ. Operam certè ubiq; dedi, ne longius ab inſtituto diuagarer, aut ingenio ipſe meo indulgerem: ſed ut quàm fieri poſſet, aptiſsimè ſingula ſingulis reſponderent. Quantis autem laudibus περιήγησις hæc in cœlum ſit efferenda, quanta omnium cum admiratione & lætitia excipienda, colenda, obſeruanda, eloqui ſatis nequeo. Omnia enim, quæ memoratu digna per uniuerſam Græciam fuerunt, ab interitu & uetuſtatis iniuria liberauit: ciuitates, regiones, reſpub. ſempiterna laude atq; gloria exornauit: & quicquid præclari homines charum habent, quicquid ſanctum, id uelut in lepidiſsima tabella expreſſum poſteritati cõſeruauit. Quanta, deos immortales, facta eſſet iactura, quantum acceptum damnum, ſi hoc eſſet poſteritas theſauro orbata? quantum præterea dolendum, ſi qua calamitas tam præclara induſtriæ ſingularis monumenta, tam diuerſæ eruditionis exempla obruiſſet? Quanquam autem in deſcribendis rebus Pauſanias uulgari oratione, & uerbis quotidianis eſt uſus: multa tamen ſunt, quæ ſuo quodam iudicio elegiſſe ſibi uidetur, in quibus et eloquentiam oſtentaret nõ ineptam, & unà cum adiunctis omnibus, partes ſingulas proſequeretur. Ex horum numero liber quartus eſt, quo Meſſeniorum res geſtæ deſcribuntur, ubi non ſolum regum familias, & ſucceſsiones, non ſolum reipub. gubernationem & fortunam recenſet, ſed cauſſas etiam pernicioſiſsimi belli, & euentus indicat, militum fortitudinem prædicat, ducum prudentiam, & ad exercitum habitas præcla

ras orationes exponit: & ea omnia perſpicuitate, & elegantia explicat, ut geri potius quàm narrari uideantur. Quanta præterea ubertate, quanta uerborum luce & ſuauitate Gallorum aduerſus Græcos expeditionem deſcribit? quàm rotunda et elegāti oratione eorum equitatum recenſet? quàm crudelia & inhumana facinora, quantam uerò Græcorum in defendenda patria, & propulſandis hoſtibus conſtantiam commemorat? Quanta denique ſpe quàm turpiter Galli ſunt deiecti? quàm calamitoſum exitum ſortiti? Hæc ingenium authoris & eloquentiā teſtantur: ut taceam interim, quæ pari ratione & ſententiarum lumine illuſtrauit. Sed ea lectoris curæ & diligentiæ relinquenda exiſtimaui. Si qui autem ita ſunt delicati & molles, ut ridiculis quibuſdā & ineptis hiſtorijs moueantur, et propterea totum opus abijciendum putent, ij ad Cyclopum potius res geſtas, & Leſtrygonum pugnas ſunt ablegandi, quàm ad utiliores reliquas & iucundiores hiſtorias multis inuitandi. Integram uoluit & perfectam omnium rerum colligere deſcriptionem: & ut eo rectius traderet ſingula, ita ſibi laborandum eſſe exiſtimauit, ut omnia loca ipſe peragrarit, et in qualibet regione aut ciuitate quęcunque precioſa habebantur, ea coràm inſpecta chartis mandarit. Vbi pro arbitratu ſi quædam ſcripſiſſet, quædam omiſiſſet, corrumpere potius eſſet uiſus, & deprauare Græcorum res, quàm immortalitati conſecrare. Deinde illud negari nec poteſt nec debet, ijs ipſis rebus, quæ nobis hodie, in alio morum ac uitæ genere contemptui ſunt, & ludibrio, maximos eo tempore, in tantis ſuperſtitionum nebulis, tot opinionum uentis fuiſſe honores. Quis enim non rideat ineptas quaſdam, & abſurdas ſacrorum cæremonias? & tamen eas ipſas tanta cura coluerunt, tanti ex pietatis perſuaſione fecerūt, ut conſeruatas eas unicum eſſe publicæ ſalutis præſidium crediderint, uiolatas autem inexpiabili religione ſanxerint. Declararunt id in Xerxis expeditione. Omnia enim quæ Barbarorum incendio conflagrauerant templa, facto edicto, inſtaurare noluerunt: ſed ut publico hoc ſigno & ſpectaculo ſacrilegos eſſe Perſas oſtenderent, & rerum diuinarum uaſtatores, & ut poſteris ob uiolata ſacra iraſcendi materiam exhiberent, & ulciſcendæ Perſarum immanitatis occaſionem, ſemiuſta reliquerunt. Quid quod Olympicas illas uictorias, & quas ponebant præmij loco ſtatuas, tanti fecerunt, ut pro harum conſeruatione uitam ſæpe, ſalutem, & fortunas in diſcrimen adducere non dubitarint? Hæc & horum ſimilia, noſtra ætate ſi audiantur, inſulſa eſſe & inepta meritò iudicantur: ſed apud Græcos tum maximi momenti fuerunt, quæ à reliquis grauioribus ſeparare Pauſanias nequaquam potuiſſet. Quicquid itaque ex harum lectione rerum oriatur faſtidij, æquo animo candidus lector ferat oportet, idque authoris neceſſitati tribuat, & antiquitatis ſuperſtitioni condonet. Tantus præterea campus in eo eſt, tanta copia rerum utilium, & bonarum, ut quicquid id fuerit tædij, facile poſsit lectis & conſideratis omnibus leuari. Nam ſi uel unum ſaltem librum percurras, nullam inuenies paginam eſſe, quæ non multa contineat ſingulari ſtudio & ſententiarum lumine exornata, quæ & ad inſtituenda uitę officia pertineant, et ab alijs authoribus aut omiſſa ſint, aut leuiter tractata. Vt in primo libro (uideamus enim, quid inde utilitatis capi poſsit) quis florentiſsimam Athenienſium rempub. tanta diligentia deſcripſit, aut omnium locorum ſitus ac interualla æquè inueſtigauit? Quis cognomentorum authores, quos ἐπωνύμους appellarunt, tanto ordine, tamque accuratè eſt complexus? Quàm præterea aptè, quàm dilucidè commemorat regibus oblatas rerum gerendarum occaſiones? quàm pernicioſa recitat. & horrenda bella, quæ inter ſe poſt mortem Alexandri Ptolemęus, Perdiccas & Caſſander geſſerūt? Quid hæc? an non rerum humanarum uiciſsitudinem & inconſtantiam notant? an non ad prudentiam hortantur, ut cautè omnia & conſideratè agantur? De Lyſimacho præterea Thraciæ rege ea ſcribit, quæ & proſint ad regendam uitam, & blandienti fortunæ non multum eſſe credendum admoneant. Præterquam enim quod interfecto leone, editisque præclaris fortitudinis facinoribus, ad maximos honores peruenit, regiam etiam dignitatem eſt adeptus. Vbi parto iam poſt diuturna & periculo-

ſa

ſa bella ocio, tranſactaq; magna uitę parte, uoluptati ſeſe & libidini dedit, et ex amore intempeſtiuo eò eſt dementiæ prouectus, ut necandum uxori conceſſerit filium Agathoclem, cuius ipſę opera & induſtria fuerat antea à mortis periculo liberatus. Vides lector, quàm latè pateant exempla hæc, quantũ adiumenti ad colendam uirtutem, & formandos mores adferant? Pyrrhi dehinc genus, bella item, & in adminiſtranda re militari prudentiam ita recenſet, ut Pyrrhi rés geſtas ſcripſiſſe ſolus ferè Pauſanias uideatur. Perpende poſt hæc Amazonum fortitudinem, & in bellis gerendis conſtantiam ſummam: perpende pugnæ Marathoniæ breuem quidem, ſed tamen iucundam & elegantem deſcriptionem: perpende Athenienſium erga Deos immortales pietatem: Theſei item mortem, & decretos Theſeo poſt obitum diuinos honores: uidebis, opinor, quid in bene cõſtituta repub. requiratur, quidq; uiris bonis & præclarè de patria meritis debeatur. Prætereo permultas alias hiſtorias, in quibus & uirtutum inſignia exempla, & uitiorum offeruntur. Quid enim de Niſi imperio, & calamitate dicam? an non execrabilem ea in re impietatem & perfidiam deprehendes? Quid de Phryna? an non pulcherrima imagine mulierum aſtus repręſentantur? Agnoſcere cupis egregium modeſtiæ ſpecimen? Inſpice Phormionem, ciuem illum Athenienſem præclarum, qui cum dux belli eſset omnium ſuffragio lectus, & æs feciſset alienum, pro imperio cum militibus ſe poſſe agere negauit. Atque ideo carere hoc honore maluit, quàm cum periculo res patriæ adminiſtrarè. Lycurgum hic prætereo, qui publicæ ſalutis cauſſa & fortiter ſe geſsit, & boni ciuis officio magna cum laude eſt functus. En hæc ὁδοῦ πάρεργον, καὶ ἐν κεφαλαίῳ, ex aliquot ſaltem primi libri paginis collegi, quæ omnia ſi preſsius inſpiciantur, & diligentius aliquanto conſiderentur, maximam uitæ humanæ adferent utilitatẽ. Quamobrem (ut aliquando diſputationi huic finem imponam) non eſt ut frontem contrahas, & ad primum ſtatim guſtũ aufugias Lector, ſi quid de collapſis templorum faſtigijs à Pauſania, aut dirutis parietibus, de ſimulachris item, & picturarum partibus exiguis dictum uideas. Perge, & rem totam diligenter expende: ſenties hoc qualècunq; tædium, immenſa rerum grauiorum copia àc uarietate leuari. Cogita, multa eſſe interdum aut ornandi operis, aut texendæ integræ hiſtoriæ cauſſa dicenda. Deniq; illa ipſa, quæ tu leuiuſcula eſſe arbitraris, & inepta, ad hoc tibi conducent, ut in locum ſi incideris imaginibus & picturis plenum, iudicare poſsis, idq; à Pauſania edoctus, quid in ſimulachris eiuſmodi ſit potiſsimum ſpectandum, quid de minimis etiam partibus ſentiendum. Icčirco propoſitis tantis bonis, Lector, ne quid temerè agas caue: ſed eam quæſo animi modeſtiam ad totum hoc negotium adhibe, quæ & digna ſit homine ueritatis ſtudioſo, & authoris exiſtimationem tueri conetur. Locupletiorem certè rerum græcarum hiſtoriam, & accuratius ſcriptam uix reperies: & exceptis Philoſophorum libris, neminem facile, niſi ego uehementer fallor, dixeris, qui adoleſcentum ſtudijs prodeſſe plus queat. Præterquam enim quòd res geſtas Gręcorum, & regiones accuratè deſcribit, multos etiam poetarum, & obſcuros locos interpretatur, & hiſtorias recenſet quàm plurimas, quæ ab alijs omiſſæ, ad intelligendos tamen idoneos authores maximè conducũt. Sed iamdudũ ocio uideor abuti, & longior eſſe quàm decebat. Vno igitur uerbo, quod ſentio, ut dicã, quicquid eſt in tota hac parte utilitatis, lectori offerimus humano, & diligenti: obtrectatorum calumnias, & maleuolorum hominum ſubſannationẽ nihil curamus. Venio nunc ad latinum à me factum Pauſaniam, quem græcè legi ut multo præſtat, ita longè malim. Sed nos rudioribus inſeruimus, quorum ſtudijs ſi quid eſt hac mea opera conſultum, iam quod uolebam, egregiè conſequutum me eſſe puto. Etſi autem rebus omnibus perſpectis, & cognitis, quàm laborem ſuſtinuerim difficilem & grauem, quantis ærumnis in conuertendo Pauſania àc miſerijs penè ſim confectus, nemo non uidet: tamen ita me in ſummo hoc & moleſto labore uerſatum eſſe confido, ut quicquid duri fuerit, quicquid aſperi, id ſumma fide ac diligentiæ aſſiduitate ſuperatum uideatur. De ſplendore orationis, & ornatu nihil dicam. In id certè

omnil

omni cura, animiq́ cogitatione incubui, ut quod ille breuitatis ſtudio obſcurius in Græco dixiſſet, ego planiori oratione pro uirili explicarem. Quin etiam non tam elegantiam cupio in hoc ſcripto quæri, quàm fidem meam, & ſedulitatem eſſe eruditis probatam. Quam laudem ſi obtinuero, in reliqua parte ueniam petere non recuſabo. Si qui autem ſunt, qui nitidius quiddam & ſplendidius requirant, ij rem ipſam aggrediantur: & qua ſunt ingenij dexteritate, ſimili labore ac cura ſaxum hoc uoluant. ſentient, quid in aliorum lucubrationibus deſiderēt inconſultius: & re ipſa experientur, facilius eſſe & tutius in aliorum ſcripta cenſoria quadam ſeueritate impunè inquirere, quàm eadem aut pręſtare, aut facere meliora. Ego, ut ingenuè fatear, in tanta rerum omnium caligine, tanta exemplarium inopia, in ſalebris ſæpe hæſi: & emergere uix potuiſſem, niſi amicorum quorundam opera & auxilio fuiſſem adiutus. In quorum numero uel præcipuum locum obtinet [redacted], homo in omni literarum genere optimè uerſatus, & Græcæ linguæ cognitione inſigni præditus. Is pro amicitia noſtra, & ingenij moderatione ſumma, et monere me, & ſicubi opera eius opus erat, iuuare nunquam deſtitit: donec ex hoc uelut uaſtiſſimo pelago, ſcopulis & uorticibus crebris ſupra modum periculoſo, nauiculam, ſi nõ procellis & fluctibus confractam, attritam certè in portum perduxi? Quam ſi in altum lector moroſitate quadam, & iudicij difficultate retrudere conaberis, nihilo mecum iuſtius ages, quàm ſi naufragum poſt infinitos penè labores in littus eiectũ, ſaxoq́ inhærentem, ſumma cum inhumanitate deturbes, & ad ærumnas priores redire cogas. Hæc de genere dictionis, meaq́ uertendi ratione, pręfari uolui, ut meum inſtitutũ atque conatum æquiſsimo Lectori probarem. Politiorem uerò illam, ſeu Ciceronianam dicendi facultatem, ſicut alijs non inuideo, ita in meis ſcriptis magno cum dolore & luctu requiro. Nec alienum eſſet à literarum dignitate & præſtantia, ſi quis multum in eo orationis genere profeciſſet, ut ad illuſtrandas Pauſaniæ res eloquentiam omnem conferret. Romulum Amaſæum audio Pauſaniæ περιήγησιν ante annos aliquot conuertiſſe. Qui uir quantum & ingenio ualeat, & in hoc ſtudij genere poſsit, Xenophontis ἀναβάσεως libri indicant, quos tanta perſpicuitate & elegantia in latinum conuertit, ut an Græcos legere malis, an Latinos, iudicare ferè nõ poſsis. Nec dubito, quin idem magna cum laude in Pauſania præſtiterit: quod in publicum prodire ſi pateretur, interpretatione alia opus nõ haberemus. Nunc uerò editionem ſuo quodam conſilio premit, ne tam gloriam uideatur, aut aliud quippiam captare, quàm prudentiæ præceptis obtemperare. Sed ne modus præfationis excedatur, finem dicendi faciam: & à Lectore, ſi quid per incogitantiam fuerit peccatum, id & feram libenter, & cum multis commune habere me, iudicabo. De bonorum autem iudicio & uoluntate, bene ſperare nunquam deſinam.

AVTORVM QVI A PAVSANIA
citantur, Catalogus.

Æſchylus
Æſius
Alcæus
Alcman
Alexander Pleuronius
Anacreon Teius
Anaximenes
Androtion
Antimachus
Antiochus Syracuſanus
Archilochus
Areus
Ariſtæus Proconneſius
Aſius Samius
Ariſtophanes
Calænus
Calliphon Samius
Callippus Corinthiacus
Carcinus Naupactius
Cherilus
Chreſias Orchomenius
Cinæthon Lacedæmonius
Cleon Magnes
Corinna
Creophilus
Cteſias
Euclus
Eumelus
Euphoriõ Chalcidenſis
Hecatæus Mileſius
Hegeſinus
Hegias Trœzenius
Hellanicus
Hermeſionax
Herodotus
Herophanes Trœzenius
Heſiodus
Hieronymus Cardianus
Himeræus
Hippias
Homerus
Hyperochus Cumanus
Ion Tragicus
Ion Chius
Lampſacenus
Leſcheus
Leuceas
Linus
Lycion
Lycius Delius
Melanopis Cumanus
Mnimermus
Muſæus
Myron Byzantius
Myron Prienenſis
Olen Lycius
Onomacritus
Orpheus
Pamphus
Panyaſis
Philiſtus
Phœnix Colophonius
Phrynichus
Pindarus
Piſander Camirenſis
Polybius
Praxilles
Prodicus Phocaenſis
Rhianus Cretenſis
Simonides
Sophocles
Steſichorus Himeræus
Thucydides
Tyrtæus
Xenophon.

ERRATA.

Pag. 26. uerſ. 2. uehens 122. 12. factum 124. 24. Alcmanis 227. 27. exercitum 208. 43. Preugenis 293. 42. appellauit 437. 8. uocant

IOANNES SAMBVCVS PANNOnius Tirnauienſis πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντας.

πολλοὶ Παυσανίαν θέλοντες εἰδέναι,
γλώσσῃ ῥωμαϊκῇ, παρόντα βίβλον
προθύμως λάβετ᾽· ἥδε τῷ φερίστῳ
λοισχηρίῳ δίδοτ᾽ αἶνον, οὐ πόνοισι
οὗτος νῦν δίδοται, καλῶν κἀγαθῶν
μεστὸς ἰσοτιμῶν· φθόνος δ᾽ ἀπίστω.
ζῆλος τῶν ἀγαθῶν ἀεὶ ἀμείνων.
ῥᾷον λοιδορέειν γάρ, ἢ μιμεῖσθαι.
ἣν δέξησθ᾽ ἱλαρῶς κόπον δοθέντα,
μεῖζον τῶν γε βραχεῖ λαβεῖσθ᾽ ἅπαντες.

PAVSANIAE DE
REBVS ATTICIS
Liber Primus.

ABRAHAMO LOESCHERO interprete.

A SVNIVM promontoriũ terræ Atticæ, ſitum eſt ante continentem Græcam, contra Cycladas inſulas, & Aegæum pelagus. Quod promontorium nauigando præteruectus ſi quis fuerit, portum conſpiciet, & Mineruæ Suniadis in promontorij ſummitate fanum. Hinc cum fueris digreſſus, Laurium offeretur, quo in loco Athenienſes olim argentifodinas habebant: poſthæc, inſula deſerta, non admodum magna, quæ Patrocli dicitur. Caſtellum enim in ea, & uallum communiuit Patroclus, poſtquã eò appulit, præfectus triremibus Ægyptijs, quas Ptolemæus Lagi filius in ſubſidium Athenienſibus, & defenſionem miſerat: quo tempore Antigonus Demetrij filius, facta cum exercitu irruptione, regionem eorum deuaſtabat, & nauibus eos mari excludebat. Piræeus uerò municipium quondam fuit. Nam antequam Athenienſibus imperaret Themiſtocles, nauale ibi nullum extabat. Phalerum autem (hoc enim loco minimo interuallo mare ab urbe diſtat) nauale ea ætate fuit. Inde Me-

Suniũ promontoriũ Atticæ.

Laurium.

Piræeus quondam municipium.

Phalerum nauale.

B neſtheum Troiam uerſus ſoluiſſe fama eſt; & ante hũc, Theſeum, cum ob Androgei necem daturus Minoi pœnas abiret. Poſtquam uerò rerũ eſt potitus Themiſtocles, eiq́ꝫ Piræei ſitus commodior ad nauigandum eſt uiſus (quippe qui tres portus pro unico illo Phalereo haberet) hũc illis, quò naues ſubducerent, apparauit. Et naualia mea quoqꝫ ætate hic extant, & ad portum maximum, Themiſtoclis ſepulchrum. Fertur enim pœnituiſſe eorum Athenienſes, quæ contra Themiſtoclem egerant, & oſſa eius à propinquis Magneſia fuiſſe in patriã translata. Apparet præterea, filios Themiſtoclis, ab exilio reuerſos, tabellam in Parthenone ſuſpendiſſe, in qua Themiſtocles eſt depictus. In Piræeo omniũ maximè uiſu dignus eſt Mineruæ & Iouis lucus. Vtriuſq́ꝫ ſtatua ænea eſt. Sceptrũ hic, & uictoriam gerit: Minerua haſtam. Ibi Leoſthenem, qui ab Athenienſibus, & reliquis Græcis omnibus dux electus, Macedones in Bœotia prælio uicit, rurſusq́ꝫ extra Thermopylas, deniqꝫ ui facta, ex aduerſo Oetæ Lamiam compulſos obſedit, hunc inquam Leoſthenem unà cum filijs pinxit Arceſilaus. Quæ ſimulachra eo in loco longę porticus ſunt, ubi maritimi rerum uenalium forum habent. Nam ijs qui à portu longius ſunt remoti, aliud forum eſt. In extrema illa maritima porticu ſtatuæ ſunt à Leochare factę, Iouis, & populi. In littore Conon fanum Veneri ędificauit, profligata Lacedęmoniorum claſſe ad Cnidum in Carica cherſoneſo. Maximè enim Venerem colunt Cnidij, & deæ illius templa habent: unum uetuſtius Doritidis, alte-

Themiſtocles Piræeum apparauit.

Leoſthenes Græcorum dux.

Cnidij Venerem potiſſimũ colunt.

rum Acrææ, recentiſſimum eius, quam plerique Cnidiam, Cnidij ipſi à pro- C ſpera nauigatione Euploeam appellant. Eſt & alius Athenienſibus ad Munichiam portus, & Munichiæ Dianæ fanum. Alius item, Phalereus, cuius à me antea facta eſt mentio. Huic adiacet Cereris fanum. Eodem loco eſt Mineruæ Sciraeæ templum. Iouis item, ſed remotius. Atque ibidem ſunt extructæ Deorum, quos ignotos nominant. Heroum quoque, & filiorũ Theſei, & Phaleri, quem unà cum Iaſone in Colchidem abijſſe, Athenienſes uulgo ferunt. Dedicata eo in loco eſt ara & Androgeo Minois filio, quæ Heroa nominatur. Androgei uero eſſe ſciunt ij, qui patrios ritus præ cæteris ſtudioſè inueſtigant. Viginti ſtadijs diſtat promontorium Coliæum, quò diſſipata olim Medorum claſſe, quicquid à naufragio reſiduum fuerit, tempeſtas maris detulit. Coliææ ibi Veneris ſimulachrum eſt, & Deæ, quæ Genetylides appellantur: meaque opinione eædem hæ ſunt, quæ Phocæenſibus Ionicis Deæ Gennaides dicuntur. In itinere, quod ex Phalero Athenas ducit, Iunonis templum cernitur, neque fores habens, neque tectum, à Mardonio Gobriæ filio incenſum ferunt. Statua quæ nunc uiſitur, Alcamenis, ut aiunt, opus eſt: illa certè non eſt, quam Medus uiolauit.

Alius Athenienſium in Munichia portus.

Aræ Deorum ignotorum.

In Græco eſt κωλιάς. malui uertere, ut cũ ſubſtantiuo cõgrueret.

Vrbem ingreſſis Antiopæ Amazonis monumentum offertur. Hæc, authore Pindaro, à Pirithoo et Theſeo rapta eſt. Sed Trœzenius Hegias hoc modo de ea ſcripſit. Cum Themiſcyram, eam quæ ad Thermodontem ſita eſt, Hercules expugnare non poſſet, Antiopam captam amore Theſei, (Theſeum enim unà cum Hercule tum fuiſſe in expeditione) tradidiſſe oppidum. Atque hæc Hegias. Athenienſes uero aiunt Antiopam, poſt Amazonum irruptionem, à Molpadia ſagitta ictam, Molpadiam à Theſeo in- D terfectam. Eſt enim & Molpadiæ apud Athenienſes monumentũ. Aſcendentibus ex Piræeo murorum rudera conſpiciuntur, quos Conon poſt naualе prælium ad Cnidon cõmiſſum inſtaurauit. Nam quos Themiſtocles Medis repulſis extruxerat, ij ſub triginta Tyrãnorum dominatu ſunt diruti. Iuxta uiam tumuli ſunt maximè illuſtres, Menandri Diopithis filij, & ſepulchrum Euripidis uacuum. In Macedonia enim, quò ſe ad regem Archelaum contulerat, ſepultus eſt Euripides. Quo autem mortis genere obierit, ut multorum ſermonibus eſt indicatum, ita penes authorem, & qui de eo narrant, fides eſto. Aſciſcebantur utique eo etiam tempore in regum familiaritatem poetæ, & antea Polycratis Samiorum tyranni conſuetudine uſus eſt Anacreõ. Et Syracuſas ad Hieronẽ profecti ſunt Æſchylus & Simonides. Cum Dionyſio, qui aliquãto pòſt in Sicilia tyrannidem eſt adeptus, familiariter uixit Philoxenus: cum Antigono Macedonum rege Antagoras Rhodius, & Aratus Solenſis. Heſiodus autem, & Homerus, in regum amicitias aut propter fortunæ iniuriam nõ ſunt admiſſi, aut ipſi data opera eas contempſerunt, alter ob ingenij ruſticitatem, errandique faſtidium: Homerus uero, quia longiſſimis peregrinationibus animũ adiecerat, nèc potentum diuitias, aut utilitatem tanti æſtimabat, quanti præclaram de ſe multorum opinionem. Nam & apud Homerum legimus, Alcinoo familiarem fuiſſe Demodocum, & Agamemnonem apud uxorem reliquiſſe poetam quendam. A' portis non procul ſepulchrum conſpicitur, cui

Opiniones de Antiopa.

Muri à Themiſtocle extructi.

Regibus olim familiares poetæ.

Heſiodus.

Homerus.

A cui miles equo aſsiſtẽs ſuperimpoſitus eſt. qui'nam ille ſit,exploratum nõ habeo.Praxiteles & equum,& militem fabricauit.Vrbem ingreſſus ædificium cernes factũ ad pomparum apparatum, quas partim ſingulis annis celebrant, partim certo temporis interuallo. In propinquo Cereris templum eſt,& ſtatuæ,tum ipſius tum filię eius.Iacchi item facem tenentis.Parieti literis Atticis eſt inſcriptum,opera eſſe Praxitelis.Non procul ab ęde equo inſidet Neptunus, & iaculum emittit in Gygantem Polyboten, ad quem Coi fabulam referunt promontorij, quam Teſtudinem appellant. Quæ uero mea ætate extat inſcriptio,effigiem hanc non Neptuno,ſed alij cuidam tribuit. Ab illis portis ſi receſſeris, porticus ad Ceramicum ſunt duæ,& æneæ imagines mulierum ſimul & uirorum,quicunq; gloria,aliarumq; rerum præſtantia floruerunt, ante ipſas poſitæ. Altera ex porticibus ſacella Deorum continet.Gymnaſium item,quod Mercurij eſt appellatum.Ineſt & Polytionis domus, in qua Eleuſinę ſacra uiri apud Athenienſes non poſtremæ nobilitatis dicuntur uiolaſſe. Meo tempore Baccho fuit conſecrata.Bacchum hunc eadem ratione cantorem uocãt, qua Apollinem Muſarum ducem.Ibi Mineruæ Pęoniæ ſimulachrum ſpectatur,Iouiſq;,Memoriæ item,& Muſarum,Apollinis inſuper, ab Eubulide & factum,& dedicatum. Genius præterea Bacchicus, Acratus nomine,cuius ſolummodo facies extat,parieti infixa.Poſt Bacchi lucum,eſt domicilium fictilia ſimulachra habens: Regis Athenienſium Amphictyonis,qui cùm alios Deos conuiuio excipit, tum Bacchũ quoq;. Eſt ibidẽ Pegaſus Eleutherenſis, quo authore Athenienſes Deo huic diuinos honores exhibuerunt. Qua in re auxilium ei tulit oraculum Delphicum, in memoriam reuocans, Deum aliquando Icarij temporibus in eorum regionem perueniſſe.Regnum Amphictyon ita eſt conſequutus.Actæum primum in ea,quę nunc Attica dicitur,regnaſſe ferunt. Mortuo Actæo,Cecrops accepta in matrimonium filia Actæi,in imperio ſucceſſit.Natæ ſunt huic filiæ quidẽ, Erſe,Aglauros,& Pandroſos:filius autem Eryſichthon.Hic Athenis non regnauit,ſed uiuo patre diem obijt extremum.Poſt Cecropem imperauit Cranaus,qui potentia inter Athenienſes plurimum ualebat.Cranaus pręter alias filias Attidem quoq; habuiſſe narratur, à qua regionem Atticam nominant,Actæam prius dictam.Cranao Amphictyon mota ſeditione,licet filiam eius uxorem haberet, regnum abrogauit: quo ipſe etiam poſtea excidit,ab Erichthonio eiuſq; factione expulſus.Erichthonium negãt ortum trahere à patre mortali,ſed Vulcano & Terra progenitum aiunt.Locus Ceramicus à Ceramo heroe nomen habet, qui ipſe quoq; Bacchi & Ariadnæ filius fuiſſe creditur.Prima ad dextram porticus Regia appellatur.ibi enim rex ſedet annuum magiſtratum gerens,quod regnum uocãt. Hac in porticu unà cum Ceramo ſtatuę fictiles ſunt,Theſeus Scironem in mare abijciens, & Aurora Cephalum ferens. Hunc enim,cum ſupra modum formoſus eſſet, ab Aurora fuiſſe adamatum aiunt, & raptum.hinc Phaetontem natum, quem ipſa templi ſui cuſtodiæ præfecerit. Hæc cùm alij tradunt, tum Heſiodus in carmine quod de mulieribus compoſuit. Prope porticum Cononis ſtatua ſita eſt, & Cononis filij, Timothei,

Vide Alcibiadis uitã apud Plutarchum.

Rex Athenienſium Amphictyon.

Ceramicus locus.

B (marginal letter beside "runt. Qua in re auxilium…")

Euagoras rex Cypriorum. & Cypriorum regis Euagoræ, qui à rege Artaxerxe impetrauit, ut daren- C tur Cononi Phœniciæ triremes. Egit autem hæc tanquam Athenienſis, qui'que ex Salamine eſſet oriundus. Nam perquiſitis generis ipſius primordijs, ad Teucrum uſque, & Cinyræ filiam originem extendit. Ibidem Iouis ſtatua eſt Liberalis, & Hadriani imperatoris, qui cùm alijs quibus imperauit, benignè fecit, tum præcipuè Athenienſium ciuitati. Ædificata eſt in poſteriori loco porticus, quæ pictis tabellis Deos continet, nomine duodecim. In pariete ulteriori Theſeus pictus eſt, & cum populari ſtatu populus. Significat pictura illum eſſe Theſeum, qui inſtituerit, ut Reſpublica apud Athenienſes ex æquo gereretur. Vulgo alioqui ſparſus eſt rumor, Theſeum rerum gubernacula tradidiſſe populo, & ex eo perduraſſe populare imperium, donec mota ſeditione Piſiſtratus regnum oc-

Pulchra ſententia. cupauit. Narrantur item à pleriſque alia non uera, ut ſolent hiſtoriarum imperiti, quicq; continuò pro ueris, & fide dignis arripiunt ea, quæ„ cunque in theatris, & tragœdijs ab ineunte ætate audiuerunt. Additum præterea, Theſeum defuncto etiam Meneſtheo regnum tenuiſſe, & Theſidas in quartam ætatem imperaſſe. Quod ſi mihi generis ſeriem perſequi placuiſſet, eos utique enumeraſſem, qui à Melantho ad Clidicum uſque Æſimidæ filium regnarunt. Ibidem facinus eſt pictum ad Mantineam editum ab Athenienſibus, qui Lacedæmonijs ſuppetias uenerant. Totum id bellum cùm alij deſcripſerunt, tum Xenophon: occupatam item Cadmæam, & Lacedæmoniorum cladem ad Leuctra acceptam, irruptionem deinde in Peloponneſum à Bœotis factam, & ſocietatem Athenienſium cum Lacedæmonijs initam. In pictura equeſtris pugna cer- D

Gryllus. Epaminondas. nitur, in qua Gryllus Xenophontis filius inter Athenienſes, & Epaminondas Thebanus in Bœotorum equitatu præ reliquis maximè dignoſcuntur. Hæc Athenienſibus Euphranor pinxit, & in proxima æde Apollinem fecit cognomento Patrium. Ante templum uero alium Leochares,

Alexicacos, quaſi malorũ depulſor. alium item Alexicacon nomine Calamis abſoluit. Nomen hoc eam ob cauſam inditum Deo ferunt, quòd peſtilentiam bello Peloponneſiaco graſſantem, ex oraculo Delphico ab eis depulerat. Ædificatum eſt fanum & matri Deorum, quam Phidias fabricauit. In propinquo Quingentorum, ut uocant, curia eſt, qui ſenatorio apud Athenienſes munere annuo funguntur. In ea poſita eſt Conſiliarij Iouis ſtatua, Apollo item Piſiæ, & populus Liſonis opera fabricati. Sexuiros, quos Theſmothetas appellant, Protogenes Caunius pinxit. Olbiades autem Callippi filius fuit, quo du-

Gallorũ hiſtoriam in Phocaicis deſcribit prolixius. ce Athenienſes ad reprimendam Gallorum in Græciam irruptionem in Thermopylas ſunt profecti. Galli hi loca Europæ extrema incolunt, uicini ſpacioſo mari, cuius oræ ultimæ nauigationibus minimè patent. Crebras enim æſtuum reciprocationes habet, & littora aſpera, belluas

Eridanus fluuius. item à reliquis marinis planè diſſimiles. Per ipſorum regionem Eridanus fluit, iuxta quem Solis filiæ, Phaetontis fratris interitum deplorare exiſtimant. Galli ſerò dicti ſunt. Celtæ enim antiquitus domi à ſeipſis, foriſq; ab alijs nominabantur. Hi contracto exercitu, ad Ionium mare ſe conuertunt, Illyrios deinceps, & omnes Macedoniæ finitimos, ipſos

etiam

A etiam Macedonas ſedibus pepulerunt. Theſſaliam incurſionibus infe-
ſtarunt. Sic'que cum non procul iam à Thermopylis conſtitiſſent, Græ-
corum plerique ſe ad Barbarorum irruptionem non commouerunt: ut-
pote qui ab Alexandro antea, & Philippo magnopere eſſent afflicti. An-
tipater item poſt hæc, & Caſſander opes Græcorum haud leuiter attri-
uerant. Ita igitur fiebat, ut ob imbecillitatem non inhoneſtum fore ſin-
guli arbitrarentur, ſi à mittendo auxilio abſtinerent. Athenienſes uero
etiamſi belli Macedonici diuturnitate, tot'que cladibus acceptis om-
nium maximè erant defeſſi: ad Thermopylas tamen adiunctis Græcis ijs
qui ſuppetias uenerant, electo'que duce Callippo, expeditionem ſuſcipe-
re auſi ſunt. Occupatis autem locis ijs, per quæ anguſtiſſimus in Græ-
ciam patebat tranſitus, oppoſuerunt ſe Barbaris. Galli, ut tramitem re-
pererunt, quo Medos etiam antè deduxerat Ephialtes Trachinius, Pho
cenſium præſidijs ui repulſis, Oetam clam Græcis ſuperarunt. Ibi Athe-
nienſes longè optimè de Græcis ſunt meriti, ut in propuſandis Barbaris
utrinque fuerunt circumuenti. Qui uero nauibus uehebantur, maximè
laborabant. Lamiacus enim ſinus ad Thermopylas cœnoſus eſt, quod
propter aquam illic calidam, in mare effluentem, accidere mihi uide-
tur. Maiores itaque hi labores ſuſtinuere. Receptis autem intra tabula-
ta Græcis, naues armorum pondere, & uirorum multitudine graues,
ui per cœnum trahere tentarunt. Atque eo denique, quo diximus, mo-
do Græcos imminentibus malis eripuerunt. At Galli Pylas iam ingreſ-
B ſi, reliqua oppidula expugnare contempſerunt. Delphis uero, & diri-
piendis potiſſimum Apollinis pecunijs, animos intenderunt. His obie-
cerunt ſe Delphi, & qui Parnaſſum accolunt, Phocenſes. Affuit & Æto
lorum acies. Ætoli enim iuuentutis robore, primas eo tempore facile te-
nebant. Ad manus ubi uentum eſt, fulmina in Gallos, & abrupta è Par-
naſſo ſaxa ferebantur, inſtantes'que tres uiri armati, Barbaris maximè fue
re terrori. Horum duos ex Hyperboreis ueniſſe dicunt, Hyperochum,
& Hamadocum. tertium uero Pyrrhum fuiſſe Achillis filium. Poſt la-
tum ita auxilium, Delphi tanquam heroi Pyrrho ſacrificant, cum antea
monumentum eius uelut hoſtis nullo honore afficerent. Ex Gallis pleri-
que in Aſiam transfretarunt, ibi'que maritima loca longè late'que ſunt
deprædati. Aliquanto autem poſt, qui Pergamum incolebant, Teuthra-
niam olim dictam, * Gallos in eam à mari compulerunt. Hi uero regio-
nem extra Sangarium ſitam tenuerunt, occupata Ancyra Phrygum ciui-
tate, quam olim Midas Gordij filius condidit. Ancora uero quam Mi-
das inuenit, mea etiam ætate in Iouis æde uiſitur, cum fonte, quem Midæ
uocant. Hunc ut Silenum pelliceret, uino miſcuiſſe fertur Midas. Ancy-
ram igitur cæperunt, & ſub monte Agdiſte Peſinuntem, ubi Atyn ſe-
pultum aiunt. Pergameni & ſpolia Gallorum habent, & tabulam, quæ
totam rem contra Gallos geſtam continet. Regionem porrò quam Per-
gameni obtinent, Cabiris olim conſecratam fuiſſe perhibent. Hi ſe Ar-
cades eſſe prædicant ex illorum reliquijs, qui cum Telepho in Aſiam traie

 cerunt.

Fortitudo Athenienſium.

Sinus Lamiacus.

Exitus belli Gallorum.

Locus hic in Græco uidetur deprauatus.

ceruntur. Cæterorum uerò bellorum, ſi qua fortè geſſerunt, fama non ad C omnes peruenit. Sed tria eorum celeberrima facinora commemorantur. primum, cum de minoris Aſiæ imperio dimicarent: alterum, cum Gallos in fugam uertiſſent: tertium, cum Telepho aduerſus Agamemnonem auxilium tuliſſent, quo tempore Græci ad Ilium ſe perueniſſe falſò exiſtimarunt, & ex Myſorum agro, tanquam hoſtili Troianorum terra prædas egerunt. Sed ad principium orationis, unde ſum digreſſus, reuertar. Prope quingentorum curiam locus eſt, Tholos nomine, in quo Prytanes rem ſacram faciunt. Adſunt & ſimulacra quædam argentea non magna. In ſuperiori parte, ſtatuæ Heroum erectæ cernuntur, à quibus poſtea Athenienſium tribubus indita ſunt nomina. Qui uerò commutatis priſcis nominibus, decem tribus pro quatuor inſtituerit, ab Herodoto eſt explicatum. Inter eos qui Eponymi, id eſt, cognomentorum authores ab ipſis appellantur, Hippothoon etiam numeratur, filius Neptuni, & Alopæ Cercyonis filiæ. Antiochus item Hercule & Meda, Phylantis filia progenitus. Tertius Aiax eſt, Telamonis filius. Ex Athenienſibus, Leo, qui publicæ ſalutis cauſſa filias ſuas ex oraculo traditur deuouiſſe. Ex Eponymis & Erechtheus eſt unus, qui Eleuſinijs pugna ſuperatis, ducem eorum Immaradum, Eumolpi filium, obtruncauit. Ægeus item, & Oeneus Pandionis filius nothus. Ex Theſei filijs, Acamas. Cecropem autem & Pandionem (uidi enim & horum imagines inter Eponymos) utros, cum bini ſint, honore afficiant, ignoro. Prior imperio præfuit Cecrops, qui Actæi filiam uxorem habuit. Poſtea alius, qui in Eubœam commigrauit, Erechthei filius, qui Pandionis fuit, Erichthonij filij. Regnauit & Pandion Erichthonij filius, item Cecropis ſecundi filius, D quem Metionidæ imperio expulerunt. Poſtquam uerò Megara profugit (filiam enim Pylæ Megarenſium regis in matrimonio habebat) filij quoque eius acti ſunt in exilium. Pandionem quidem ex morbo obijſſe ibi perhibent, cui tumulus ad mare in Megarenſium agro eſt excitatus, quem, ſcopulum fulicæ Athenis appellant. Filij autem Megaris ab exilio reuerſi, eiecerunt Metionidas, & regnum Athenienſium natu maximus Ægeus obtinuit. Filias Pandion aduerſa fortuna educauit, neque mares ullos tantæ fœditatis ultores reliquit, quamuis amplificandæ potentiæ cauſa affinitatem cum Thrace contraxerat. » Sed humano conſilio » fatalia decreta uitari nequeunt. Dicitur enim Tereus Prognæ maritus, præter fas, & Græcorum leges, Philomelæ ſtuprum intuliſſe, corpúſque puellæ inſuper tam atrociter multaſſe, ut ad uindictam mulieres neceſſariò ſint coactæ. Eſt & alia Pandionis in arce ſpectatu digna ſtatua. Hi ſunt apud Athenienſes, à quibus antiqua cognomentorum origo defluxit. Poſtea ab his etiam appellationes tribus deſumpſerunt, ab Attalo Myſo, Ptolemæo Ægyptio, & mea ætate ab Hadriano Imperatore, qui & pietate in deos immortales eſt præſtantiſſimus, & ad ſingulorum ſubditorum felicitatem ingentia beneficia contulit. Sponte nullum bellum mouit. Hebræos ſupra Syros habitantes, cum defeciſſent, ſubegit.

Eponymi apud Athenienſes.

αἰθυίας σκοπιὰν.

Laus Hadriani Imperatoris.

Quotquot

A Quotquot autem deorum fana ab initio partim ædificauerit, partim ſimulacris & donarijs exornauerit, quibus item Græciæ urbibus, aut Barbaris etiam petentibus munera obtulerit, Athenis in communi deorum æde literis eſt annotatum. Cæterùm Attali res geſtæ, & Ptolemæi, ita uetuſtate interciderunt, ut nec fama iſtarum remanſerit. Præterea qui cum regibus ea de cauſa uerſabantur, ut eorum hiſtorias conſcriberent, prius etiam negligebantur. Quapropter uiſum eſt mihi quæcunque ab eis geſta ſint, recenſere, & qua ratione Ægypti, Myſorum, finitimarum'que regionum imperium ad maiores eorum peruenerit, indicare. Ptolemæum Macedones Philippo progenitum, & Amyntæ nepotem reuera eſſe credunt, ſed uulgo Lagi eſſe dicunt. Matrem enim eius grauidam à Philippo aiunt uxorem Lago datam. Celebrantur tum alia à Ptolemæo in Aſia præclarè geſta, tum ab eo potiſſimum inter ſocios aiunt ſuccurſum eſſe Alexandro, periclitanti in Oxydracis. Alexandro autem mortuo, cum ijs reſiſteret, qui totam imperij dignitatem ad Aridæum Philippi filium deferre conabantur, diuidendarum in regna gentium cau ſam præbuit. Poſt hæc in Aegyptum digreſſus, Cleomenem, quem Ægypti præfectum Alexander conſtituerat, occidit, eo quòd Perdiccæ fauere eum ſuſpicabatur, & ob id fidum ſibi eſſe non exiſtimabat. Deinde Macedonibus, qui in mandatis acceperant, ut Alexandri cadauer Ægas tranſferrent, perſuadet, ſibi ut tradant, id quod poſtea ritu Macedonum Mem phi tumulauit. Quia uerò dubium ei non erat, quin Perdiccas bellum eſſet moturus, Ægyptum in armis habuit, ei'que præſidijs diſpoſitis proB ſpexit. Perdiccas autem quo plus haberet authoritatis expeditio, Aridæum Philippi filium, & Alexandrum puerum, Alexandro & Roxane Oxiartæ filia progenitum, ſecum unà deduxit. Re autem ipſa regnum Aegypti Ptolemæo inſidioſe ſtuduit eripere. Sed repulſus inde, cum non perinde rei bellicæ gloria floreret, atque alioquin apud Macedones adductus in odium eſſet, à ſatellitibus eſt interfectus. Poſt mortem Perdiccæ confeſtim Ptolemæo eſt oblata rerum gerendarum occaſio: & cum Syros, Phœniciam'que ſubegit, tum ad ſe confugientem ſuſcepit Seleucum Antiochi filium, ab Antigono eiectum. Poſt hæc ut Antigonum, & Caſſandrum Antipatri filium ulciſceretur, ipſe arma ſumpſit, & in belli ſocietatem Lyſimachum Thraciæ regem pertraxit, fugam dicens Seleuci, & auctam Antigoni potentiam, ipſis omnibus eſſe formidabilem. Antigonus interea bellum apparauit, nec tamen ambiguæ fortunæ res committere audebat. Poſtquam uerò Cyrenæis in Lybia bellum ob defectionem à Ptolemæo inferri audierat, ſubitò facta incurſione, Syros & Phœniciam in poteſtatem redegit, & filio Demetrio tradidit, qui per ætatem iuuenis quidem erat, ſed prudentia tamen ualere putabatur. Ipſe in Helleſpontum deſcendit. Sed antequam eò deueniſſet, nunciatum eſt, Demetrium commiſſa cum Ptolemæo pugna eſſe fuſum, atque ita exercitum reduxit. Demetrius uerò non prorſus regione ceſſerat Ptolemæo, ſed Ægyptiorum aliquot non multos ex inſidijs interceptos, oppreſſerat. Ptolemæus non expectato Antigoni aduentu, in Ægyptum retroceſſit.

Res Ptolemæi.

Alexander filius Alexandri Magni.

Mors Perdiccæ.

Peracta hyeme, Demetrius in Cyprum nauigauit, & Menelaum ibi Ptolemæi præfectum nauali prælio, ipſum'que rurſus Ptolemæum, qui eò traiecerat, uicit. C Fugientem autem eum in Ægyptum, terra mari'que Antigonus & Demetrius obſederunt. Ptolemæus rebus omnibus in ſummum diſcrimen adductis, defendit tamen regnum, hoſtibus'que ad Peluſium pariter pedeſtribus copijs, & triremibus ex flumine Nilo reſtitit. Antigonus quidem capiundæ, ut tum res habebant, Ægypti ſpem omnem abiecit. Demetrium uero magno cum exercitu & nauibus Rhodios oppugnatum miſit, hac ſpe, ut ſi inſulæ potiretur, ea uelut propugnaculo contra Ægyptios, & ſtatione uti poſſet. Sed & Rhodij audacter obſidionem ſuſtinuerunt, & callidè contra hoſtem pugnarunt, illis'que Ptolemæus quibus potuit uiribus opem in bello tulit. Antigonus occupandæ Rhodi, ſicut paulo antè Ægypti conatu fruſtratus, contra Lyſimachum non multo pòſt, & Caſſandrum, Seleuci item exercitum mouere eſt auſus. Vbi magnam copiarum partem amiſit. Ipſe etiam diuturno contra Eumenem bello magnopere exhauſtus, tandem obijt. Inter eos equidem

Impietas Caſſandri.

Reges, qui Antigonum oppreſſerunt, maximè impium fuiſſe Caſſandrum iudico. Hic enim Antigoni opera cum Macedoniæ imperium obtinuiſſet, tanti beneficij authorem bello eſt adortus. Poſt mortem Antigoni Syros & Cyprum Ptolemæus recepit, Pyrrhumq; in Theſprotiam Epiri partem reduxit. Poſt hæc Cyrene cum defeciſſet, Magas filius Berenicæ, quam Ptolemæus tunc habebat in matrimonio, anno poſt defectionem quinto eam recuperauit. Ptolemæus hic, ſi uerè Philippi filius, & D Amyntæ nepos fuit, furioſam hanc in mulieres libidinem à patre inſitam accepit: qui cum Eurydicen Antipatri filiam uxorem haberet, & liberos ex ea ſuſcepiſſet, Berenices amore captus eſt, quam Antipater cum Eurydice in Ægyptum amandarat. Huius itaque mulieris amore correptus, liberos ex ea ſuſtulit. Moriturus autem, regni Ægyptiaci ſucceſſorem Ptolemæum reliquit (à quo Athenis tribus cognominata eſt) ex Berenice, non Antipatri filia natum.

Ptolemæus fratres occidit.

Hic Ptolemæus germanam ſororem Arſionen amauit, eam'que non Macedonum, ſed quibus imperabat Ægyptiorum more, uxorem duxit. Deinde Argæum fratrem natu minorem ob inſidias, ut dicitur, ſuſpectum occidit. Is Alexandri cadauer Memphide tranſtulit. Occidit & alium fratrem, ex Eurydice natum, à quo Cyprios ad defectionem ſollicitari animaduerterat. Erat Ptolemæo frater uterinus, patre Philippo Macedone quidem progenitus, ſed ignobili, & plebeio, Magas nomine. Huic Berenice mater gubernandos commiſerat Cyrenæos. Quos ad faciendam à Ptolemæo defectionem, Magas ut compulit, aduerſus Ægyptum eduxit. Ptolemæus diſpoſitis undique præſidijs, quà irruptionem metuebat, aduentantes Cyrenæos expectauit. Magæ in itinere Marmaridas deſciuiſſe, nunciatum eſt, qui Libyæ populi ſunt, inter Numidas. Sic itaque Cyrenem tunc redijt. Ptolemæum à perſequendo hoſte huiuſmodi quædam cauſa continuit. Quo tempore ad reprimendum Magæ impetum arma parabat, cùm alios peregrinos, tum Galatas ad millia circiter quatuor accerſiuerat. Hos cum de

occupanda

A occupanda Ægypto conſilium captare ſenſiſſet, in inſulam deſertam per *Miſera fortu-*
Nilum deduxit, ubi mutuis partim uulneribus, partim fame perierunt. *na Galatarũ.*
Magas poſt hæc ducta in matrimonium Apame Antiochi filia, Seleuci
nepte, ſocero Antiocho perſuaſit, ut rupto quod ei Seleucus cum Ptole-
mæo fecerat fœdere, Ægyptum bello peteret. Ruente in expeditionem
Antiocho, Ptolemæus in ſingulas quibus ille imperabat ditiones dimiſit,
qui imbecilliorum quidem terram latrocinijs diuexarent, & ſubigerent:
potentiores autẽ iuſto exercitu obſiderent, ita ut Antiocho ad oppugnan
dam Ægyptum facultas planè non daretur. Hic Ptolemæus, ſicut antea
quoq; à me eſt dictum, ſocijs Athenienſibus contra Antigonum & Mace
dones claſſem miſit. Qua tamen re Athenienſium ſaluti parum fuit conſul
tum. Liberos ſuſcepit ex Arſinoe, non ſorore, ſed Lyſimachi filia. Soror e-
nim nupta ſine prole iam antè eſt mortua, à qua Arſinoitica præfectura
apud Ægyptios nomen accepit. Poſtulat ſermonis ordo, ut & Attali res
explicem, quoniam hic quoque Eponymis apud Athenienſes annumera
tur. Vir quidã Macedo Docimus nomine, dux Antigoni, qui in Lyſima-
chi poteſtatem & ſe tradidit, & pecuniam, eunuchum habuit Philetęrum
Paphlagonem. Huius acta, quomodo à Lyſimacho defecerit, & Seleuci
opem implorauerit poſtea, cum ad Lyſimachum fuerit peruentum, obi-
ter perſtringemus. Attalus uero, Attali quidem, qui Philetærum habuit *Res Attali.*
fratrem, filius fuit, regnumq; ab Eumene patruele ſibi traditum, tenuit.
Galatas in eam terram, quam etiamnum incolunt, à mari fugauit: & hoc
maximum eſt, quod in uita edidit, facinus. Poſt Eponymorum imagines
B ſimulachra Deorum ſunt, Amphiaraus, & Pax Plutonem puerũ ferens.
Ibi & ænea ſtatua Lycurgi poſita eſt, Lycophronis F. Et Callias, qui inter
Artaxerxem, Xerxis filium, & Græcos (ut Athenienſium pleriq; ferunt)
pacem conciliauit. Poſitus ibidem eſt & Demoſthenes, quem in Calau-
riam inſulam ante Trœzenem ſecedere Athenienſes coegerunt. Reuoca
tum poſtea, cum in Lamia cladem accepiſſent, rurſus expulerunt. Denuò *Demoſthenis*
itaque Demoſthenes redijt in Calauriam, ubi hauſto ueneno interijt. Exu *interitus.*
lem hunc ex Græcis ſolum ad Antipatrum & Macedones non perduxit
Archias. Archias Thurius genere, facinus illiberale ſuſcepit. Quotquot
enim Macedonibus aduerſati fuerant, antequam Græci in Theſſalia cæ-
derentur, hos ad ſupplicium ut dederet, Archias ad Antipatrum per-
traxit. Hunc exitum Demoſthenis ſingularis erga Athenienſes beneuo-
lentia habuit: ut rectè dictum mihi uideatur, Neminem unquam, qui „
nulla ſalutis ſuæ habita ratione in Reipub. adminiſtrationem incidat, & „
populo plus quàm ſat eſt, fidat, feliciter mori. Prope Demoſthenis ſta- „
tuam Martis fanum eſt. Duo ibi Veneris ſimulachra ſunt. Martis ſta-
tuam Alcamenes fecit, Mineruæ autem Parius quidam Locrus nomine.
Ibidem Bellonę ſimulachrum uiſitur, à Praxitelis liberis elaboratum.
Iuxta ędem ſpectantur Hercules, Theſeus, & Apollo comã uitta religans.
Statuæ item, Calades, qui (ut dicitur) Athenienſibus leges ſcripſit: & Pin- *Pindarus.*
darus, qui in Athenienſium laudem carmẽ compoſuit, & ob eam cauſam,
præter alia quæ recepit honorifica præmia, ſtatuam quoq; eſt meritus.
Non

Non procul Harmodius & Ariſtogiton poſiti ſunt, qui Hipparchum inte C
remerunt. Cuius cędis quæ cauſa fuerit, & quemadmodũ facinus hoc edi
derint, ab alijs eſt dictum. Statuæ hæ artificio Critiæ ſunt fabricatæ, uetu-
ſtiores autem Antenor elaborauit. Has Xerxes cum urbem cœpiſſet à ci-
uibus deſertã, inter reliqua ſpolia auexit, ſed Antiochus poſtea Athenien
ſibus remiſit. In aditu theatri quod à cantilenis Odeum dicunt, poſitæ

Reges Aegyptiorũ cognomentis tantũ diſcrepant.

ſunt regum Ægyptiorum ſtatuæ. Omnes quidem communi nomine Pto
lemæi appellantur, cognomentis autem diſcrepant. Philometorem enim
hunc nominant, Philadelphum alterum. Lagi filium, cognomento à Rho
dijs indito, Seruatorem. Ex alijs Philadelphus eſt, cuius antea inter Epo-
nymos mentionem fecimus. Vicina ei eſt & Arſinoæ ſororis ſtatua. Philo
metor inter Ptolemæi, Lagi filij, poſteros octauus numeratur. Nomẽ per
irriſionem accepit. Nullum enim ex Regibus alium ſic matri fuiſſe odio,
compertum habemus. Quem inter filios natu maximum, ad regnum uo-
cari mater non eſt paſſa, ſed ut prius in Cyprum à patre mitteretur, perfe-
cit. Odij cauſas tum alias Cleopatra habuiſſe dicitur, tum quod natu mino
rem Alexandrum paratius obſequuturum ſperauit. Et ideo Ægyptijs au-
thor fuit, ut Alexandrum regem crearent. Sed cum aduerſaretur ei multi-
tudo, Alexãdrum, id quod proximum erat, denuo in Cyprum ablegauit,
uerbo ducem, reipſa ut per eum Ptolemæo maiori eſſet terrori. Denique
ipſa, quos ex Eunuchis habuit fideliſſimos, uulnerauit, & in multitudinis
conſpectum produxit, quaſi & ipſi factæ eſſent à Ptolemæo inſidiæ, & Eu
nuchi propterea hunc in modũ ab eo multati. Alexandrini nefarios cona-
tus morte uindicaturi, irruere in Ptolemæum uoluerunt. Is uero conſcen D
ſa naui ut eſt elapſus, Alexandrum ex Cypro reuerſum regem crearunt.

Cleopatra à filio Alexãdro interficitur.

Cleopatra poſt hæc eiecti Ptolemæi pœnas dedit, interfecta ab Alexan
dro, quem ipſa ad Ægyptiacum regnum euexerat. Quo facinore depræ
henſo, cum Alexander metu ciuium fugam arripuiſſet, Ptolemæus redijt,
& Ægypti regnum ſecundò ſuſcepit, Thebanisq; qui defecerant, bellum
intulit. Tertio autem poſt defectionem anno ad deditionem compulſos
ita ſuppreſſit, ut ne ueſtigium quidem ueteris ibi relinquerſetur felicitatis:
quæ eò progreſſa fuerat, ut opibus ſuperarent Græcorum ditiſſimos, Del
phicum templum, & Orchomenios. Ptolemæus non ita multo pòſt fato
ſuo functus eſt. Athenienſes igitur multis ab eo affecti beneficijs, & com
memoratu dignis, æneam ſtatuam tum ipſi erexerunt, tum Berenicæ, quã

Philippus & Alexander Macedones.

ſolam ex legitimo matrimonio ſuſceperat. Poſt Ægyptios Philippus, &
Alexander Philippi filius poſiti ſunt. Horũ res geſtæ maiores ſunt, quàm
ut obiter in alieno argumento recenſeri poſſint. Ægyptijs equidẽ propter
merita, & beneficentiam uerè hic honos eſt habitus. Philippo autem, &
Alexandro ex uulgi magis aſſentatione id contigit. Quoniam & Lyſima
cho non tam ex beneuolentia ſtatuam poſuerunt, quàm quod præſenti re

Lyſimachi fortitudo.

rum ſtatui profuturum id exiſtimabatur. Lyſimachus hic genere Macedo
fuit, ſatelles Alexandri. Hunc Alexander aliquando cum leone in cauea
præ ira cõcluſit, belluamq; ab eo occiſam reperit. Ergo cùm alijs in rebus
eum eſt admiratus, tum non minus quàm primæ nobilitatis Macedones
honorauit.

A honorauit. Mortuo Alexandro Lyſimachus Thracibus imperauit, qui
Macedoniæ finitimi ſunt, quiq; Alexandri, & ante hunc Philippi imperio
paruerant. Hi Thraciæ partem non magnam obtinent. Nulla enim natio
multitudine hominum ſuperat Thraciam totam (excepta Gallia) ſi cũ una *Thracia amplißima.*
alia gente cõparetur. Ob eam cauſſam nemo ante Romanos Thraces om-
nes ſubegit. Nunc tota Thracia Romanis, ſicut & Gallia, paret. Quicquid
autem ob nimum gelu, & ſoli ſterilitatem inutile eſſe putant, ultrò negle-
xerunt. Quorum uero locorum ex poſſeſſione emolumẽtum capi poſſit,
ea etiam apud hos obtinent. Tunc autem Lyſimachus ex finitimis primo
Odryſijs bellum intulit: deinde Dromichætę & Getis. Quia uero cum ui-
ris confligebat rei militaris non imperitis, & hominum numero multo ſu
perioribus, ipſe ad extrema perductus effugit. Filius Agathocles, qui tum
ſub patris militia tyrocinia faciebat, à Getis eſt captus. Lyſimachus alijs e-
tiam pòſt pugnis profligatus, & filij captiuitatem minimè aſpernatus, pa-
cem inijt cum Dromichæta: cõceſſaq; ea parte regni ſui, quæ trans Iſtrum
eſt, filiam Getę uxorem dedit, fecitq; hoc magis neceſſitate coactus, quàm
ſua ductus uoluntate. Sunt qui ipſum Lyſimachum, non Agathoclem ca-
ptum eſſe dicant, dimiſſumq; Agathoclis conſilio, qui hæc ita cum Geta
tranſegerit. Vbi redijt, Agathocli Lyſandram, Ptolemęi Lagi & Eurydicę
filiam deſpondit. In Aſiam poſtea traiecit, ibiq; à reliquis adiutus, Antigo
ni regnum euertit. Epheſum deinceps, quæ hodie incolitur, ædificijs uſq; *Epheſus aucta.*
ad mare auxit, colonosq; in eam Lebadios & Colophonios, excisis ipſorũ
urbibus, habitatum deduxit: ita ut Phœnix Colophonius iambicus poe-
B ta hoc excidium deplorauerit. Hermeſianax autem Elegorum ſcriptor eo
tempore, ut ego quidem arbitror, obierat. omnino enim & ipſe direptam
Colophonem alicubi deploraſſet. Lyſimachus contra Pyrrhũ quoq; Æaci
dæ filium bellum ſuſcepit, captatoq; eius ex Epiro diſceſſu (ut crebrò eua-
gabatur) cùm reliquas Epiri partes populátur, tum ad ſepulturam uſq; re
gum uenit. Cæterum quæ dehinc narrantur, uero congruere non uiden-
tur. Hieronymus Cardianus Lyſimachum ſcribit reuulſis mortuorum ſe-
pulchris, oſſa proieciſſe. Sed Hieronymus hic alioqui ſuſpectus eſt, quaſi
hæc in Regum inuidiam ſcripſerit, excepto Antigono, cui iniuſtè ſit grati-
ficatus. De Epirotarum ſepulchris planè conſtat, eum calumniam fuiſſe
commentum, quòd ait uirum Macedonem mortuorum conditoria diſſi-
paſſe. Sciuit hauddubie Lyſimachus, non Pyrrhum ſolũmodo, ſed ipſum
quoq; Alexandrum hiſce maioribus ortum. Nam & Alexander materna
ſtirpe Epirota fuit, ex Æacidarum familia natus. Teſtatur item inita po-
ſtea cum Lyſimacho Pyrrhi ſocietas, in ipſo etiã belli impetu nihil tam gra
ue accidiſſe, quod placari deinde non poſſet. Habuit fortaſſis Hierony-
mus tum alias aduerſus Lyſimachum indignandi cauſſas, tum uero eam
potiſſimum, quod euerſa Cardianorum ciuitate, Lyſimachiam eius lo-
co in Iſthmo Thraciæ Cherſoneſi condiderat. Quamdiu autem regnum
adminiſtrauit Aridæus, & poſtea Caſſander, eius'que filij, amicitia per-
manſit inter Lyſimachum & Macedones. Sed cum ad Demetrium Anti-
goni filium regnũ perueniſſet, fore exiſtimauit Lyſimachus, ut armis a De
metrio

metrio peteretur,atq; ipſe bellum inferre uoluit,cum ſciret paternum hoc C
eſſe in eo, ſemper de proferendis imperij finibus cogitare. Animaduerſa
item Demetrij crudelitate, & iniuria: qui cum accerſitus ab Alexandro
Caſſandri filio in Macedoniam ueniſſet, & Alexandrum ipſum obtrunca
uit, & Macedoniæ regnum loco eius inuaſit. Hiſce de cauſſis pugna cum
eo ad Amphipolim commiſſa,tanta clade eſt affectus, ut parum abfuerit,
quin Thraciæ imperio excideret. Auxilium tamen Pyrrho ferente,Thra-
ciam retinuit,& Neſtijs poſtea ac Macedonibus ex parte imperauit. Pyr-
rhus eductis ex Epiro copijs,cõtractaq; eo tempore cum Lyſimacho ami
citia,magnã partem Macedoniæ occupauit. Vt uero profectus in Aſiam
eſt Demetrius, motoq; cõtra Seleucum bello, dum proſperis ſucceſſibus
pugnauit, tamdiu inter Pyrrhum & Lyſimachum durauit ſocietas. Poſt
ſuperatum autem à Seleuco Demetrium,ſoluta amicitia,Pyrrhus & Lyſi-
machus arma cæperunt:ſigniſq; collatis, Lyſimachus Antigonum Deme
trij filium,ipſumq; Pyrrhum magna ex parte uicit,Macedoniam occupa-
„ uit, & Pyrrhum retrocedere in Epirum coegit. Sed multæ ex amore cala
mitates mortalibus ſolent oriri. Lyſimachus enim, ætate iam prouectior,
& beatus propter ſobolem habitus, generatis etiam ex Agathocle & Ly-
ſandra nepotibus, Arſinoam duxit Lyſandræ ſororem. Hanc de liberis
ſollicitam,ne poſt mortem Lyſimachi in poteſtatem Agathoclis uenirent,
Agathocli aiũt hac de cauſſa paraſſe inſidias.Sunt qui ſcripſerint, Agatho
clis amore incenſam fuiſſe Arſinoam, ſed ab inceſto concubitu repulſam
uitæ eius inſidias ſtruxiſſe.Aiunt prӕterea, Lyſimachum quoq; ſenſiſſe po D
ſtea audaces hos mulieris conatus: impedire tamen non potuiſſe,utpote
amicorum præſidio planè iam deſtitutum. Poſtquam enim Agathoclem
tunc Arſinoæ necandum conceſſit, Lyſandra ad Seleucum profugit, du-
ctis ſecum unà liberis, & fratribus: qui tanto malo circumuenti, ad Ptole
mæum ſeſe contulerunt.Illos ad Seleucum abeuntes,Alexander eſt ſequu
tus, Lyſimachi ex Odryſia muliere filius. Hi igitur Babylonem profecti,
ſuppliciter à Seleuco petierunt,bellum Lyſimacho inferret.Eodem etiam
tempore Philetærus(qui regiam pecuniam Lyſimachi tractabat) cum &
Agathoclis necem iniquo ferret animo,& Arſinoæ inſidias metueret,Per
gamum occupabat,ſuper Caycum ſitam. Miſſo dehinc caduceatore, cùm
pecuniam Seleuco, tum ſe quoq; tradidit. Quibus rebus omnibus audi-
tis,Lyſimachus in Aſiam trajcere occupauit,factoq; belli initio, cũ Seleu-
co conflixit: ubi maxima copiarum parte amiſſa,ipſe perijt. Alexander au
tem ex Odryſia natus,Lyſandram * grauiter accuſatã & occidit,& in Cher
roneſum poſtea delatam ſepeliuit. Vbi hodie etiã tumulus eius inter Car
diam pagũ,& Pactyam cõſpicitur.Atq; hęc de Lyſimacho. Eſt & apud
Athenienſes Pyrrhi imago, cui cum Alexandro nihil, niſi quantum ad ge
nus, fuit commune. Pyrrhus enim Æacidæ, qui item Arybbæ filius fuit:
Alexander Olympiadis, quæ parente Neoptolemo nata fuit: Neoptole-
mi & Arybbæ pater Alcetas fuit, Tharypi filius. A' Tharypo uerò uſq; ad
Pyrrhum Achillis filium quindecim ætates interceſſerunt. Primus hic ca
pto Ilio in Theſſaliam redire noluit,ſed in Epirũ profectus,claſſe appulſa,
Heleni

Crudelitas Demetrij.

Lyſimachi intempeſtiui amores.

Niſi in Græco pro [illegible] legatur [illegible], et pro [illegible], [illegible], ſententia hæc non poterit conſtare.

Pyrrhi genus.

A Heleni uatis monitu ibi habitauit. Ex Hermione liberos non ſuſcepit: ex Andromache autem Moloſſum, Pielum, & natu minimum Pergamum. Heleno autem natus eſt Ceſtrinus. Huic enim mortuo Delphis, Pyrrho Andromache nupſit. Helenus moriens regni ſucceſſionem Moloſſo Pyrrhi filio poſtquam tradidit, Ceſtrinus cum Epirotis imperium eius ultrò ſectantibus, regionem trans Thyamim fluuium occupauit. Pergamus autem in Aſiam trajcit, Ariumq́ Teuthraniæ principem ſingulari certamine, quod de regno erat inſtitutum, occidit, & ciuitati nomen impoſuit, quod in hunc uſq diem durat. Eius item & Andromachæ (ſequebatur enim hæc) ſacellum in ciuitate etiamnũ extat. Pielus in Epiro manſit. Huic, non Moloſſo, Pyrrhus Æacidæ filius, & maiores eius genus ſuum acceptum ferunt. Regnum Epiri uſq ad Alcetam & Tharypum ab uno tantũ Rege fuit adminiſtratum. Alcetæ uerò filij, ſopitis inteſtinis ſeditionibus, ex æquo imperare ut decreuerunt, mutua in fide perſeuerarunt. Mortuo poſtea in Lucania Alexandro Neoptolemi filio, & Olympiade metu Antipatri in Epirum reuerſa, Æacides Arybbę filius tum alia quędam, ut obtemperaret mulieri, peregit, tum bellum etiam aduerſus Aridæum & Macedones, detrectantibus militiam Epirotis, eius cauſſa ſuſcepit. Olympias autem parta iam uictoria, cum in occidendo Aridæo nefariè feciſſet, & in Macedones multo crudelius deſæuiſſet, haud indigna propterea à Caſſandro iudicata eſt pati. Principiò igitur Æaciden ne ipſi quidem Epirotæ odio Olympiadis receperunt. Aliquanto autem pòſt cum ueniam ab eis

Andromache nupſit Heleno.

Hic locus in Græco uidetur deprauatus.

Tyrannis Olympiadis.

B impetraſſet, in Epirum ne rediret, Caſſander iterum obſtitit. Commiſſo itaq inter Philippum Caſſandri fratrem, & Æaciden ad Oeniadas prælio, Æacides accepto uulnere, non ita multo pòſt fato conceſſit. Epirotæ Alcetam regem deſignarunt, filium Arybbæ, fratre Æacida natu maiorẽ, ſed immoderatè iracundum, & à patre propterea expulſum. Hic primo tunc ingreſſu furore aduerſus Epirotas eſt incenſus, donec eum cum liberis facta noctu irruptione obtruncarunt. Hoc interfecto, Pyrrhum Æacidæ filium reuocarunt. Venientem armata confeſtim manu inuadit Caſſander, & ætate adhuc iuuenem, & regno nondum confirmato. Pyrrhus ingruente Macedonum exercitu, in Ægyptum ad Ptolemæum Lagi filium ſe recepit, qui ei & filiam eadem ex matre cum reliquis liberis natam, uxorem dedit, & claſſe Ægyptiaca reduxit. Pyrrhus iam rerum potitus, Græcorum primos Corcyræos inuaſit: propterea quòd eorum inſulam oppoſitam eſſe ſuæ ditioni uiderat: nec ſedem eam, aut ſtationem oppugnandæ Epiro commodam, eſſe uoluit. Poſt captam Corcyram, quæ nam in bello contra Lyſimachum pertulerit, eiectoq́ Demetrio quemadmodum Macedoniæ imperarit, donec à Lyſimacho rurſus ſit expulſus, & quæ alia Pyrrhi acta eo tempore fuerint celebriora, iam antè in hiſtoria Lyſimachi ſunt expoſita. Ante Pyrrhum Græcorum neminem Romanis ſcimus bellum intuliſſe. Nulla enim Diomedis, & Argiuorum, quos ſocios habuit, cõtra Æneam pugna commemoratur. Athenienſibus uerò, qui cùm aliarum rerum, tum ſubigendæ totius Italiæ ſpem cõceperant, Syracuſana illa clades impedimento fuit, quo minus Romanorum uires bello tentarent. Alexan

Pyrrhus fugit in Aegyptum.

Pyrrhus Græcorum primus bellum intulit Romanis.

der autē Neoptolemi filius, eiuſdem cum Pyrrho generis, ſed ętatis gran- C
dioris, priuſquam cum Romanis dimicaret, in Lucania diem obijt extre-
mum. Sic itaq; primus in ea Græciæ parte quæ ultra Ionium ſita eſt, Pyr-
rhus extitit, qui contra Romanos moueret. Mouit autem à Tarentinis, &
hic acceꝛſitus. Hi enim iam antè contra Romanos diuturnum bellum geſ-
ſerant. Sed eò tandē ſunt redacti, ut uim diutius ferre nullo modo poſſent.
Cum uerò præclara ipſorum ſtudia erga Pyrrhum extitiſſent (quem nimi
rum in bello aduerſus Corcyræos geſto claſſe inſtructa adiuuerāt) opem
eius rurſus implorare decreuerunt. In eo autem legati Tarentinorum Pyr
rho potiſſimum perſuaſerunt, quòd Italiam uniuerſæ Græciæ comparan-
dam eſſe felicitate demonſtrabant: & nefas eſſe edocebant, amicos ſeſe, &
ſupplices hoc tempore negligi. Hæc cum peroraſſent legati, memoria Pyr

Pyrrhus inepte ratiocinatur à ſimili.

rhus Ilij captiuitatem repetijt, eademq; ſe fortuna hoc in bello uſurum eſſe
ſperauit, utpote qui ex Achillis familia ortus, cum Troianorum colonis
bellum eſſet ſuſcepturus. Hæc ut approbauit, nulla interiecta mora (rebus
enim deliberatis cunctari non ſolebat) naues prælongas impleuit, rotun-
daq; nauigia inſtruxit, quibus equi & grauioris armaturæ milites tranſue
hi poſſint. Editi ſunt à ſcriptoribus non admodum illuſtribus, libri, quo-
rum inſcriptio eſt, Rerum Pyrrhi geſtarum commentarij. Hos cum perle
gerem, non ſolum audaciam Pyrrhi admirabar, qua ipſe pugnando eſt
uſus, ſed & in committendis prælijs prudentiam. Qui tum quoq;, cum in
Italiam traijceret, Romanos latuit, nec ſtatim eius aduentus fuit cognitus:
ſed cōſerta inter Romanos & Tarentinos acie, cum exercitu tum demum D
apparuit, & præter expectationem eos adortus, meritò perturbauit. Vbi
uerò perſuaſiſſimum habuit, belli uiribus ſe à Romanis longè ſuperari, ele-

Hiſtoria de elephantis.

phantos in eos immittere ſtatuit. Alexander primus inter Europæ reges
fracta iam Pori & Indorum potentia, elephantos habuit. Poſt mortē Ale-
xandri tum alij reges, tum Antigonus, plurimos. Pyrrhus in pugna aduer
ſus Demetrium commiſſa, beluas has cæpit. His itaq; uiſis Romani terro-
re ſunt commoti, præſertim cum animalia eſſe non crederent. Elephanti
enim quantum in faciundis operibus ualeant, & bellis item, cum res manu
geratur, omnes iam olim ſciuiſſe conſtat. Ipſas autem feras, antequam Ma
cedones in Aſiam tranſierunt, præter Indos, & Afros, populosq; his uici-
nos, nemo prorſus uiderat. Quod & Homerus oſtendit, qui opulentiorū
regum lecticas, & domus ebore finxit exornatas: elephantorum autem
nuſquam meminit. Quod ſi uidiſſet aliquando, aut ab alijs audiuiſſet, mul
to, ut mea quidem fert ſententia, citius de eis, quàm de Pygmæorum &
gruum pugna, aliquid ſcripſiſſet. Pyrrhum in Siciliam Syracuſanorum le-

Pyrrhus in Siciliam nauigauit.

gatio abduxit. Carthaginenſes enim cum eò traieciſſent, Græcas ciuitates
euertebant: & Syracuſas, quæ reliquæ adhuc erant, obſidebant. Quibus
per legatos nunciatis, Pyrrhus Tarentum deſeruit, & qui oram mariti-
mam incolebāt Italos. In Siciliam ſimulac peruenit, Pœnos à Syracuſarum
obſidione ui repulit. Ob hanc poſtea uictoriam ſuperbia elatus, cōtra Pœ
nos, rerum maritimarum inter Barbaros longè peritiſſimos (utpote qui à
Phœnicibus Tyrijs ſint orti) bellum nauale gerere cōſtituit, Epirotarum
auxilio,

A auxilio, quorum pleriq; poſt Ilium etiã euerſum, neq; nauigationis uſum nouerant, neq; ſalis. Cui & Homeri carmen ex Odyſſea aſtipulatur: *Epirotæ nõ uſi ſunt ſale.*

Qui freta non norunt, qui nec ſale ſumere mixtas
Conſueuere dapes.

Pyrrhus autem uictus tunc nauali prælio, unà cum nauibus reliquis Tarentum rediјt. ibi clade accepta maxima, cum certò ſciret, ſe ſine pugna à Romanis non dimiſſum iri, hunc in modum recedendi facultatem parat. Ex Sicilia rebus amiſſis, cum rediret primùm in Aſiam, ſimul etiam ad Antigonum ſcripſit, & ab Regum alijs * exercitus ſupplementa, ab alijs pecuniam, ab Antigono utrunq; petijt. Redeuntibus nuncijs, ut literas accepit, conuocatis Epirotarum ac Tarentinorum primoribus, eorum quæ literis continebantur, nihil prælegit, ſociorum autem copias uenturas eſſe dixit. Hæc fama fortaſſe ad Romanos eſt perlata, Macedones, aliasq; nationes Aſiaticas Pyrrho ſuppetias aduentare. Quibus auditis, quieti ſe tradiderunt. Pyrrhus poſtridiè noctu ad promontoria quæ Ceraunia appellant, traiecit. Recreatoq; ibi poſt acceptam in Italia cladem exercitu, bellũ Antigono indixit, culpa obiecta tum alia, tum uerò maximè, quòd miſſò in Italiam auxilio rebus afflictis non ſuccurriſſet. Poſtq; igitur Antigoni et proprias copias, & accerſitos Galatas ſuperauit, ad ciuitates maritimas eum fugauit: ſuperioris item Macedoniæ, & Theſſaliæ potitur. Pugnæ magnitudinem, & quanto Pyrrhus fuerit ſuperior, arma Galatarum indicant, quæ in æde Mineruæ Itoniæ inter Pheras & Lariſſam ſunt dedicata, Inſcriptio huiuſmodi addita:

στρατιάν, exercitum.

Pyrrhus ex Italia reuerſus bellum Antigono indixit.

B *Quos tulit à Galatis Pyrrhus de gente Moloſſa,*
Suſpendit clypeos Pallas Itoni tibi.
Fregit hic Antigoni uires. num mira uidentur?
Marte ualent & nunc, & prius, Aeacidæ.

Hæc quidem iſtic. Ioui autem Dodonæo Macedonum ſcuta conſecrauit, his uerſibus:

His Aſiæ quondam uaſtata eſt terra potentis,
Seruitij Græcis hæc peperere iugum.
Nunc eadem Iouis æde iacent, affixa columnis,
Orba uiris, claræ præda Macedoniæ.

Pyrrhus quo minus uniuerſos Macedones ſubegerit (parum enim aberat) Cleonymus in cauſſa fuit, cum alioquin ille ſuopte ingenio ad proxima quæq; occupanda ferretur. Cleonymus hic, qui Pyrrho perſuaſit, ut omiſſis Macedoniæ rebus, in Peloponneſum ueniret, Lacedæmonius cum eſſet genere, in regionem Lacedæmoniorum exercitum hoſtilem attraxit. Quæ cauſſa fuerit, poſt explicatum Cleonymi genus enarrabo. Pauſanias is, qui ad Platæas dux Græcorum fuit, Pliſtoanactem filium habuit. Hic Pauſaniam, hic Cleombrotum, qui commiſſo aduerſus Epaminondam, & Thebanos prælio, ad Leuctra occubuit. Cleombroti filij fuerunt Ageſipolis, & Cleomenes. Ageſipolide ſine liberis defuncto, Cleomenes regnũ obtinuit. Cleomenes filios ſuſcepit, maximum natu Acrotatum, mini-

Pyrrhus in Peloponneſum uocatur.

mum Cleonymum. Acrotatum prius contigit mori. Cleomene aũt defun C
cto, Areus Acrotati filius, & Cleonymus, de regno cõtenderunt. Hic itaq;
Pyrrhum quoquomodo perſuaſum in regionem perduxit. Lacedæmonij

Lacedæmonij ante pugnam Leuctricã nulla clade affecti.

ante pugnam̃ Leuctricam nulla clade fuerant affecti, ita ut negarẽt, ullo ſe pedeſtri prælio eſſe uictos. Vincente enim Leonida, imbecilliores fuiſſe dixerunt milites, quàm ut Medos ad unum omnes extinguerent. Athenienſium uerò, & Demoſthenis facinus, ad inſulam Sphacteriam furtum belli potius fuiſſe, quàm uictoriam. Prima autẽ in Bœotia accepta clade, inſigniter poſtea ab Antipatro & Macedonibus ſunt afflicti. Tertiò uero Demetrij bellũ, inſperatum malũ in Laconica exarſit. Irrumpẽte autem Pyrrho, cum quartum iam hoſtium exercitum conſpicerent, adiunctis Argiuorũ & Meſſeniorum ex fœdere auxilijs, aciem ipſi inſtruebãt. Pyrrhus prælio uictor, parũ abſuit quin clamore ſublato ciuitatem ſtatim expugnaret. Sed agrum ut eſt populatus, & prædam egit, paululum requieuit. Lacedæmonij interea ad ſuſtinendam obſidionem omnia inſtruũt, cum antea quoq;

[illegible], plateis.

urbs ab eo bello, quod contra Demetrium geſſerant, foſſis profundis, *palis infixis, & quà maximè oppugnari poterat, ſubſtructionibus munita eſſet. Interea temporis, dum bellum Laconicũ trahitur, Antigonus Macedonum ciuitatibus recuperatis, in Peloponneſum properat, ut qui ſciret, Pyrrhum Lacedæmone, multiſq; Peloponneſi locis ſubactis, non in Epirum, ſed ad Macedoniæ bellũ eſſe rediturũ. Cum poſthæc Antigonus exercitum Argis in Laconicam trãsferre conaretur, interueniebat Pyrrhus, ac tum quoq; uictos, in urbem cũ fugerent, proſequebatur, ubi ita ut fit, acies eius fuit diſſoluta. Cæterũ cum alij ad delubra pugnarẽt, alij ad domicilia, D
alij ad portus, alij ad alia ciuitatis ædificia, omni auxilio deſtitutus Pyrrhus, in capite uulnus accipit. Tegula à muliere ictum occubuiſſe, nõnulli perhibent. Argiui aũt non mulierem, ſed ſumpta muliebri forma Cererem eum

Pyrrhi interitus.

interfeciſſe aiunt. De Pyrrhi interitu hæc ab Argiuis narrãtur. Leuceas etiã qui res patrias deſcripſit, eadẽ hæc uerſibus mandauit. Eo in loco quo Pyrrhus occubuit, Cereris fanum ex oraculo eſt ædificatum: in ipſo etiam Pyrrhus eſt ſepultus. Dignum autem admiratione hoc exiſtimo, quòd omnes qui Æacidæ appellantur, ſimili modo interierint. Siquidem ab Alexãdro Priami filio, & Apolline necatum Achillem, Homerus ſcripſit. Pyrrhum Achillis filium, ut Delphi interficerent, Pythia mandauit. De Æacidæ filij obitu ita ſe res habet, ut ab Argiuis memoriæ eſt proditum, & Leucea ſcriptum.

Hieronymus Cardianus.

Non tamen hæc cum Hieronymi Cardiani ſcriptis conſentiunt.
„ Nam qui cùm uiro principe familiariter uiuit, neceſſe habet ad fauorẽ eius
„ omnia ſcripta accommodare. Quod ſi iuſta de cauſſa Philiſtus putatur ſilentio prætermiſſe immania Dionyſij flagitia, cum hoc modo Syracuſas ſe ab exilio reuerſurum eſſe ſperaret: uenia certè Hieronymo tribuatur, qui hæc quoque in gratiam Antigoni ſcripſerit. In hunc itaque modum Epirotarum uires ſunt imminutæ. Athenis ubi theatrum, quod Odeum uocatur, ingreſſus fueris, inter alia præclara, & Bacchus ſpectatu dignus offeretur. In propinquo fons eſt, quem ideo quod nouem aquæductus

ἐννεάκρουνος.

cõtinet, Enneacrunon nominant. À Piſiſtrato ita exornatum perhibent.

Putei

A Putei quidem per totam urbem diuerſi habentur. Hic autem fons ſolus. Supra fontem Cereris ac Proſerpinæ fanum eſt,ac in eo Triptolemi ſtatua. De hoc quæ dicantur,ſcribenda eſſe duxi:omiſſis alijs,quæ de Deiopa uulgo commemorantur. Inter Græcos, qui cum Athenienſibus de uetuſtate litigent, & munera à Dijs accepta iactent, Argiui potiſſimum ſunt: quemadmodum inter Barbaros,cùm Phrygibus Ægyptij. Cererem itaq; Argos ueniſſe, hoſpitioq; à Pelaſgo exceptam ferunt, cui tum de filiæ raptu Chryſantis, quæ ſciebat, dicitur narraſſe. Poſtea uerò Trochilum ſacerdotem Agenoris odio Argis profugum, in Atticam ueniſſe, ductaq; uxore Eleuſinia, Eubuleum & Triptolemum filios aiunt ex ea ſuſcepiſſe. Hæc Argiui. Athenienſes uerò & eorum uicini, Triptolemum Colei filium primò agros coluiſſe,& ſementem feciſſe ſciunt. Muſæi item carmina circumferuntur (ſi tamen Muſæi ſunt) quibus indicatum eſt, Triptolemum Oceani & Terræ filium eſſe. Sed Orphei uerſus (qui nec ipſi eſſe Orphei uidentur) Eubuleo & Triptolemo Dyſaulem patrem fuiſſe perhibent, quorum indicio de filia ut certior facta eſt Ceres, ſerendarum frugum rationem eis communicauit. Cherilus Athenienſis in tragœdia Alope memoriæ tradidit, Cercyonem & Triptolemum fratres eſſe, Amphictyonis filiabus progenitos. Triptolemi item patrem Rarum fuiſſe: Cercyonis, Neptunum. Sed ne longius in ſermone prouehar, aut copioſius exponam, quæcunq; ad Athenienſium templum dictum Eleuſinium pertineant, ſomnium prohibuit. Quæ uerò uniuerſis licet indicare, ad ea

καὶ ἔστι παρὰ τούτοις, ſi quis intelliget de ijs qui eiuſdem cũ Athenienſibus fuerint opinionis, nihil moror.

B orationem conuertam. Ante ædem hanc,ubi & Triptolemi ſimulacrum eſt, bos æneus conſpicitur, quaſi ad ſacrificium ducendus. Factus item eſt ſedens Epimenides Cnoſius, quem rus egreſſum, in ſpelunca dormiſſe aiunt: nec prius è ſomno experrectum, quàm annus quadrageſimus prætcriſſet. Carmina poſt hæc compoſuit, urbesq; cùm alias complures, tum ipſas etiam Athenas luſtrationibus purgauit. Thales uerò, qui Lacedæmoniorum morbum depulit, nec eadem cum Epimenide ex urbe fuit oriundus, neq; alia neceſſitudine coniunctus: ſed Cnoſius Epimenides fuit. Thaletem uerò Gortynium fuiſſe, Polymnaſius Colophonius tradit in carmine, quod de eo Lacedæmoniorum iuſſu compoſuit. Longius aliquanto diſtat templum Gloriæ, cõſtructum & dedicatum de manubijs Medorum, qui in Marathonem appulerant, Atticæ campum. Hac potiſſimum uictoria Athenienſes conijcio animos extuliſſe. Æſchylus enim ſub finem uitæ, cum ex arte poetica multum honoris & gloriæ eſſet conſequutus, ad Artemiſium quoq;, & Salaminem prælio nauali interfuiſſet, aliarum rerum quas geſſerat prorſus non meminit. Tum uerò & nomen ſuum primo loco poſuit, quaſi Marathonium nemus, Medosq; qui in id exſcenderant, teſtes haberet ſuæ fortitudinis. Supra Ceramicum & porticum regiam, ut uocant, Vulcani ædes eſt. Huic Mineruæ ſtatuam fuiſſe appoſitam minimè mirabar, cum illum de Erichthonio ſermonem cognitum haberem. Sed quod in eadem glaucos oculos uidi, Libycam eſſe fabulam inuenio. His enim dictum eſt, Neptuni, & Tritonidis lacus filiam eſſe Mineruam, & propterea glaucos oculos ſicut Neptunũ quoq; habere. In propinquo

Epimenidis ſomnus.

Templum Gloriæ.

Cur oculos glaucos Minerua habeat.

Veneris Vraniæ, quam latinè Cæleſtam appellare licet,templum uiſitur. G
Primi autem omnium Aſſyrij diuinos honores Vraniæ obtulerunt. Poſt
Aſſyrios in Cypro Paphij,& Phœnices, qui Aſcalonem in Palæſtina inco
lunt. A' Phœnicibus Cytherij informati,eandem colũt. Athenienſibus ho
rum ſacrorum author Ægeus fuit,eo quòd & ſibi liberos non eſſe(nondũ
enim habebat)& ex Vranię indignatione calamitatem ſororibus accidiſſe
arbitrabatur. Simulacrum,quod noſtro tempore uiſitur,à Phidia ex mar-
more Pario eſt fabricatũ. Eſt et apud Athenienſes tribus Athmonẽſium,
qui Porphyrionẽ perhibent,cum ante Actæum regnum obtineret,extru
xiſſe fanum Vraniæ,quod apud ipſos etiamnum extat. Sed & alia cõplura
municipes aliter cõmemorant,quàm urbani. Cum ad porticum deſcẽdas,
ποικίλην. quam à picturarum uarietate * Pœcilen appellant, Mercurius offeretur
æneus, à rerum forẽſium cura dictus Agoræus. Non procul porta eſt,ubi
Athenienſium trophæum conſpicitur,quod uicto equeſtri pugna Pliſtar
cho erexerunt:qui Caſſandri frater cum eſſet,equitatui eius, & militi pere
grino fuerat præfectus. In hac porticu primũ depicti cernuntur Athenien
ſes,qui Oenoe in agro Argiuo contra Lacedæmonios in aciem fuere edu-
cti. Cæterùm ſummus ille ardor in conflictibus non apparet,nec ad oſten-
tandam audaciam dimicantium alacritas eſt expreſſa: ſed inchoata dunta-
xat pugna,& primus cõgredientium impetus. In medio pariete pugna cer
Amazonum fortitudo. nitur,quam Athenienſes ac Theſeus cum Amazonibus cõmiſerunt. Mu-
lieribus hiſce ſolis formidini non fuerũt clades,ut in ſuſcipiendis periculis
eſſent tẽperantiores. Capta enim ab Hercule Themiſcyra,deletoq́ poſtea D
quẽ contra Athenas miſerant exercitu,ad Troiam tamen uenerũt,pugna-
turæ aduerſus Athenienſes,& uniuerſos Græcos. Poſt Amazonas eſt de-
pictum, quo pacto Græci cæperint Iliũ,& Reges ſint cõgregati ob Aiacis
in Caſſandrã admiſſum facinus. Videre ibi eſt tũ ipſum Aiacem , tum in-
ter alias mulieres captiuas,Caſſandram quoq;. In fine picturæ ſunt,qui in
Marathone pugnarunt. Bœoti Platæas incolentes, & quotquot ex Athe-
nienſibus adfuerũt,cum Barbaris congrediũtur: & hac quidẽ parte æquo
marte concertatur. In interiore aũt parte pugnæ fugã dant Barbari,& inui
cem ſeſe in paludem protrudũt. Poſtremũ picturæ locũ naues Phœniciæ
occupant,in quas cũ Barbari certatim irruerent,à Græcis cæduntur. Ibi et
heros Marathon, à quo campus Marathonius nomen accepit, eſt pictus.
Theſeus dehinc,ſimilis terra emergẽti: Minerua itẽ,& Hercules. Maratho
nij enim primum omniũ rem ſacrã ſeſe aiunt feciſſe Herculi. Inter pugnan-
dum præ reliquis omnib. in pictura eminent,Callimachus,quẽ Athenien-
Ἐχέτλη ſtiuam ſignificat. hic eorum in occidẽdis hoſtibus aratro eſt uſus, ut infrà dicetur. ſes imperatorem conſtituerant:inter duces,Miltiades,& heros qui Echet
lus nominatur,cuius pòſt etiã mentionẽ faciemus. Erecta ibidẽ ſunt ænea
ſcuta,ex quib. alia de Scionæis & eorum ſocijs fuiſſe dedicata, inſcriptio te
ſtatur:alia,pice oblita,ne temporis diuturnitate læderentur:& quæ dicun
tur eſſe Lacedæmoniorũ,qui in Sphacteria inſula capti fuerunt. Ante por
ticũ ſtatuæ æneæ poſitæ ſunt,Solonis,qui Athenienſibus leges tulit:paulo
ſuperius Seleuci,cui prius etiam futuræ felicitatis ſigna haud obſcura ſunt
oblata. Quo tẽpore enim ex Macedonia cũ Alexãdro abijt Seleucus,Pellę
cum

A cum rem ſacram Ioui faceret, ligna aræ impoſita, ſponte ſua ad ſimulacrum ſe conuerterunt, & ſine igne incenſa arſerunt. Poſt mortem Alexandri, Seleucus timens Antigonum Babylonem profectũ, ad Ptolemæum Lagi F. confugit: & Babylonẽ rediꝫt, fuſoq; Antigoni exercitu, ipſum quoq; Antigonum interfecit. Moto etiam poſt hæc bello, Demetrium cæpit, Antigoni filium. Hæc cum pro animi ſententia ſucceſſiſſent, & paulo poſt Lyſimachi potentiam oppreſsiſſet, totius Aſiæ imperium Antiocho filio tradidit. Ipſe in Macedoniã contendit. Erat cũ Seleuco exercitus ex Græcis partim, partim ex Barbaris collectus. Ptolemæus autẽ frater Lyſandræ, qui à Lyſimacho ad ipſum cõfugerat, uir aliàs inſigni audacia, unde et fulmen eſt nominatus, cũ Seleuci copias ad Lyſimachiã uſq; proceſſiſſe cognouiſſet, Seleucũ occidit. Ipſe poſthæc pecunia militibus prædæ data, Macedoniæ regnũ obtinuit, donec poſt hominũ memoriã primus inter Reges Galatis occurrere auſus, à Barbaris necatur. Imperium Antigonus Demetrij filius recuperauit. Seleucum præter cæteros reges iuſticiã coluiſſe accipio. Hic enim Seleucus is eſt, qui Apollinẽ æneũ Mileſijs miſit in Branchidas, quẽ Xerxes olim in Medorum Ecbatana aſportauerat. Idem Seleuciam ad Tigrim fluuiũ condidit, et Babyloniorũ in eam deducta colonia, reliquit mœnia Babylonis. reliquit & Beli fanum, & Chaldæos circa illud habitare permiſit. In Athenienſiũ foro tum alia habentur, quæ non omnib. ſunt in precio: tum Miſericordiæ ara, quam præ cæteris Dijs, eo quòd humanæ uitæ & rerũ mutationibus proſit, ſoli ex Græcis Athenienſes honore afficiunt.

Seleuci prodigia.

Ptolemæus fulmen dictus.

In Græco eſt [illegible]*. Forteſſis legendum* [illegible]*.*

B Præterea non ea ſolum, quæ ad humanitatẽ faciunt, Athenienſes conſtituerunt: ſed maiorem etiã ꝙ alij, pietatis erga Deos curã habent. Verecundiæ enim, Famæ, & Appetitus aras extruxerũt. Vnde etiam conſtat, ut quiſq; " rerum ſacrarũ ſtudio præ alijs tenetur, ita benignæ fortunæ euentus ei re" ſpondere. In Gymnaſio, quod à foro nõ procul abeſt, & à conditore Ptolemæũ appellatur, ſtatuæ Mercuriales lapideæ uiſuntur, ſpectatu dignæ. Adeſt & Ptolemæi ænea ſtatua, & Libyci Iubæ, & Chryſippi Solenſis. Ad Gymnaſium Theſei fanũ eſt, ibiq; Athenienſium cõtra Amazonas pugna picta, quã et in Mineruæ ſcuto, & Iouis Olympij baſe pinxerunt. Picta etiã eſt in Theſei templo Centaurorum et Lapitharum pugna, in qua Theſeus Centaurũ iam occidere cõſpicitur, reliqui ex æquo adhuc pugnant. Tertij parietis pictura, niſi quis audiat quæ de ea dicantur, intellectu difficilis eſt, partim ob uetuſtatem, partim quòd totã rationem Micon non pinxit. Minos, cum Theſeum & aliam puerorum claſſem in Cretam abduceret, amore Peribœæ exarſit: in quo cũ ſibi Theſeũ aduerſari potiſſimũ animaduertiſſet, tũ alia ei opprobria iratus obiecit, tum filiũ Neptuni eſſe negauit: ut qui annulum, quem geſtabat ipſe, in mare abiectum, referre nõ poſſet. Minos his dictis annulũ proieciſſe dicitur. Theſeum uerò aiunt, tenentẽ annulum, & coronã auream ab Amphitrite dono acceptam, mari emerſiſſe. De Theſei obitu multa iam, et diuerſa dicta ſunt. Quidã aiunt, in uinculis eum apud inferos fuiſſe detẽtũ, donec ab Hercule ſit reductus. Sed hæc omniũ quæ audiui, ueritati maximè cõſentanea uidẽtur. Theſeus impetu in Theſprotos facto, cũ Regis uxorẽ rapere conſtituiſſet, magnã copiarũ partem

Athenienſium erga deos immortales pietas.

Mors Theſei.

 amiſit,

amiſit, ipſe cũ Pirithoo (nam Pirithous quoq; ad maturandas nuptias in C militiam unà exierat) captus eſt, quos Theſprotus uinctos in Cichyro tenuit. Theſprotorũ uerò in terra cùm alia permulta ſunt inſignia, tum fanũ Iouis Dodonæum, & fagus Deo conſecrata. Ad Cichyrum palus eſt dicta Acheruſia, fluuius item Acheron. Ibi & Cocytus manat, aquã trahens ualde iniucundam. Quibus uiſis uerìſimile eſt Homerum tum alia de rebus Inferorum fingere auſum eſſe, tum fluuijs etiam nomina ab his qui in Theſprotia ſunt impoſuiſſe. Eo autem tempore capto iam Theſeo, Tyndari filij cõtra Aphidnam expeditionem ſuſcipiunt: eaq; expugnata, Meneſtheũ regno reſtituerunt. Meneſtheus uerò filiorum Theſei qui in Eubœam ad Elephenorem effugerant, rationem nullam habuit. Cęterùm quia ſibi acerrimè aduerſaturum Theſeum arbitrabatur, ſi quando à Theſprotis reuerteretur, tanto obſequio ſimul, & obſeruantia res populi inſtruxit, ut Theſeum poſtea reuerſum proturbarint. Theſeus ſanè ad Deucalionẽ in Cretam nauigauit. Cum uerò in Scyrum inſulam à uentis eſſet delatus, ſplendidè eum Scyrij ob generis dignitatem, & rerũ geſtarum amplitudinem exceperũt. Propterea inſidijs eum petitum Lycomedes interemit. Theſei ab

Templum Theſei. Athenienſibus conditũ eſt templum, poſt occupatum à Medis Marathonem, cũ Cimon filius Miltiadis ad uindicandũ Theſei mortẽ Scyrios euertiſſet, et oſſa Athenas reportaſſet. Caſtoris & Pollucis ędes uetuſta eſt, ipſi quoq; ſtantes, & pueri qui equis inſidẽt. Ibi Polygnotus nuptias pinxit, cũ filiabus Leucippi ab eis celebratas: Micon, eos qui cũ Iaſone in Colchos nauigarunt, Ibi ſingulari ſtudio Acaſtũ, & equos Acaſti expreſſit. Supra Ca- D ſtoris & Pollucis ædẽ, Aglauri lucus eſt. Aglauro, & ſororibus Herſę atq; Pandroſo Erichthoniũ in arcula cõcluſum à Minerua traditũ fuiſſe aiunt, adiecto mandato, ne depoſitũ perſcrutarentur curioſius. Pandroſum ſanè morigeram fuiſſe cõmemorant. Reliquas duas ciſtulam aperuiſſe, uiſoq; Erichthonio furore fuiſſe correptas, & de ſumma arce qua locus maximè

ἀυτὰ τοῦτο ἐστα-ναι. ἄστυ μᾶλον. erat præruptus, ſe deieciſſe. Eo loco Medi arce conſcenſa, eos ex Athenienſibus interfecerunt, qui oraculũ melius ſe, quàm Themiſtoclem intelligere arbitrabãtur: arcemq; lignis, uallorũq; munimentis circũdederant. Propè Prytaneum eſt, in quo Solonis leges deſcriptæ extant. Et Dearum ſimulacra, Pacis, ac Veſtę. inter alias pręterea ſtatuas, Autolycus pãcratiaſtes cernitur. Miltiadis autẽ, & Themiſtoclis ſimulacrum Romano uiro, & Thra

ἐς ῥωμαῖόν τε ἄν-δρα καὶ θρᾶκα με-τέγραψαν. ci aſſimilarunt. Inde cum ad inferiora ciuitatis ædificia deſcenderis, Serapidis fanũ offeretur, quem deum à Ptolemæo Athenienſes receperunt. Inter templa Serapidis, celeberrimum in Ægypto apud Alexandrinos, uetuſtiſsimum Memphi habetur. Hoc fanum ſubire nec hoſpitibus, nec ſacerdotibus licet, priuſquã Apin ſepelierint. A' Serapidis æde nõ procul eſt locus, à quo Pirithoum & Theſeum facta pactione Lacedæmonẽ, & poſtea in Theſprotos fuiſſe profectos aiunt. In propinquo Lucinæ fanũ eſt extructum, quæ ut parturienti Latonæ ſuccurreret, ex Hyperboreis in Delũ ueniſſe dicitur. Hac de cauſa Lucinæ nomẽ apud alios quoq; fertur innotuiſſe, cui Delij etiam immolant, & Olenis hymnum canunt. Cretenſes qui circa Cnoſidem incolunt, in Amniſo Lucinam natam, & Iunonis filiã eſſe putant.

A tant. Apud Athenienſes ſolos Lucinæ ſimulacra ad imos uſq; pedes ſunt
tecta, quorum duo Cretenſia, & à Phædra dicata eſſe, mulieres affirmant,
uetuſtiſſimum uero ab Eryſichthone ex Delo allatum. Priuſq; in ædem Io
uis Olympij perueneris (Hadrianus Romanorũ Imperator & templũ ex-
truxit, & ſtatuam ſpectatu dignam poſuit, nõ quidem magnitudine, *nam *Locus obſcu-*
niſi apud Romanos & Rhodios in uſu non ſunt Coloſſi) ad eundem mo- *rus in Græco,*
dum quoq; reliqua ſimulacra oſtenduntur. Sunt aũt ex ebore cõpoſita, & *& proculdu-*
auro: & ſi quis probè conſideret magnitudinem, excellunt artificio. Ibi Ha *bio depraua-*
driani imagines duæ ſunt ex Thaſio marmore, duæ Ægyptio factæ. Æneę *tus.*
ſunt ante columnas, quas Athenienſes colonas ciuitates appellant. Totus *ἀποίκους πόλεις.*
circuitus ad ſtadia circiter quatuor, ſtatuarũ plenus eſt. A qualibet enim
ciuitate Hadriano Imperatori poſita eſt ſtatua, quas omnes longè uicerũt
Athenienſes, erecto poſt templũ inſigni coloſſo. Sunt & alia in ambitu ue
tuſtate memorabilia: Iupiter æneus, fanum Saturni & Rheæ, & nemus co
gnomẽto Olympiæ. Solum eo in loco ad cubiti latitudinem *diſceſſit, quà *διέστη.*
Deucalionis temporibus orto diluuio aquam defluxiſſe perhibent. Quo-
tannis aũt triticeam farinam inijciũt, melle mixtam. Columnę impoſita eſt
Iſocratis ſtatua, qui tria poſteritati memorabilia reliquit: ſummam perſeue *Iſocratis præ-*
rantiam, utpote qui nonageſimum octauũ annum agens, ab erudiendis di *clarum enco-*
ſcipulis nunq; deſtiterit. deinde ſummã modeſtiam, quòd ab urbanis ne- *mium.*
gocijs abſtinuerit, & Reip. adminiſtrationem curioſius nunq; affectarit.
Summum deniq; libertatis amorem, quòd accepto de Cheronenſi pugna
nuncio cum doleret, ultrò ſibi necem intulerit. Poſiti ſunt ibidem ex Phry
B gio lapide & Perſæ, æneum tripodem ſuſtinentes, digni admiratione cùm
ipſi, tum tripos. Iouis Olympij fanum antiquũ à Deucalione ædificatũ eſſe
aiunt: & Athenis habitaſſe Deucalionem, ſignum proferunt tumulũ, non
procul ab æde quæ hodie uiſitur, diſsitũ. Hadrianus uerò apud Athenien-
ſes, & alia quędã extruxit, & Iunonis fanũ, & Iouis Panellenij, id eſt Græca
nici. Dijs prætcrea omnib. templum cõmune. Centũ item & uiginti colum
nas ex marmore Phrygio, quę inter reliqua maximè ſunt illuſtres. Parietes
etiã ad ſimilitudinem porticuũ ſtructi ſunt: & penetralia ibidẽ ſpectantur
aurato tecto, & alabaſtro lapide, ſimulacris quoq; & picturis exornata.
Reponuntur eo in loco libelli. Eſt et Gymnaſium, quod Hadriani nomina
tur. Sunt ibidem centũ columnæ ex lapicidinis Libycis exciſæ. Poſt ædem
Iouis Olympij in propinquo ſpectatur ſimulacrum Apollinis Pythij. Eſt
item aliud fanum Apollinis, qui Delphinius cognominatur. Narrãt autẽ,
Theſeum abſoluto iam præter tectum fano, omnibus adhuc ignotũ uenif-
ſe in urbẽ. Quoniã uerò tunica indutus fuit talari, & capillos habuit decen
ter comptos, ſimulac ad Delphinij fanum uenit, cum riſu quæſiuerunt ij
qui tectum ædificabant, cur uirgo matura cum eſſet marito, ſola uagare-
tur. Theſeus uerò nihil aliud reſpondit: ſed ſolutis à curru, quem fortè ha-
bebat, bobus, faſtigium altius eiecit, quàm illi tectum fano *inducebant. *Deeſſe quip-*
De loco, quem Hortos dicunt, & Veneris item æde, nulla affertur ratio: *piam uidetur.*
ne de Venere quidem, quæ prope templum conſtituta eſt figura qua-
drangulari, quales ſunt & Mercuriales ſtatuæ, quas Hermas appellant.
Vraniam autem Venerem, Parcarum, quæ ſic dicuntur, natu maxi-

mam eſſe, inſcriptio oſtendit. Simulacrum Veneris in Hortis opus eſt Alcamenis, inter ea quoque, quæ Athenis habentur in precio, ſpectatu dignum. Eſt & Herculis templum, quod Cynoſarges eſt cognominatũ, ab alba cane, de qua ſciunt illi, qui oraculum nouerunt. Aræ ſunt ibidem Herculis, & Hebes, quam Iouis filiam Herculi nupſiſſe arbitrantur. Extructa etiam ibi cernitur Alcmenæ ara, & Iolai, qui magna ex parte Herculi in perferendis laboribus adfuit. Lyceum à Lycio quidem Pandionis filio nomen accepit. Apollinis autem templum principiò ſtatim apud ueteres, & noſtro quoq; ſeculo eſt exiſtimatum. Et Lycius is Deus ibi primùm nominatus eſt. Dicitur porrò, & Thermiſſenſes, ad quos Lycius Ægeum fugiens uenit, Lycios ab eo fuiſſe appellatos. Poſt Lyceum cernitur monumentum Niſi, quem apud Megarenſes regnantem, à Minoe interfectum Athenienſes ibi ſepelierunt. Hunc Niſum narrant, crines habuiſſe in capite purpureos, quibus attonſis moriturum eum, oraculo fuerat reſponſum. Cum itaq; ditionem eius Cretenſes inuaderent, & alia Megarenſium oppida primo ſtatim impetu cæpiſſent, Niſum, qui Niſæam profugerat, obſederunt. Ibi Niſi filiam Minois amore fuiſſe captam aiunt, patriſq; capillis detonſis, accidiſſe ea quæ prædixerat oraculum. Inter Athenienſium fluuios unus Heliſſus eſt: & alter item, qui cum Gallico illo nomen commune habet, Heliſſumq; influit, Eridanus. Heliſſus hic eſt, cuius in ripa ludentem Orithyiam à uento Borea raptam aiunt. Atq; ita propter affinitatem Boreas opem tuliſſe Athenienſibus dicitur, & ex triremibus barbarorum complures perdidiſſe. Contendunt autem Athenienſes, Heliſſum & alijs quibuſdam dijs ſacrum eſſe, & ara Muſarum Heliſſiadum in eius ripis extructa ſpectatur. Locus inſuper demonſtratur, in quo Codrum Melanthi filium, Athenienſium Regem, Peloponneſij interfecerint. Heliſſum ſi traieceris, locus Agre cognominatus, & ædes Dianæ Agroteræ apparebit. Dianam ibi ex Delo profectam, primò aiunt uenationi dediſſe operam, propterea ſimulacrum arcu eſt inſtructum. Quod ad albi lapidis ſtadium attinet, auditu non pariter iucundum eſt, coram aſpicientibus magnæ certè admirationi. Magnitudinem eius hac potiſſimum ratione quis coniecerit. Mons ſupra Heliſſum capiens initium, ex flumine inſtar lunæ falcato, ad ripam uſque porrigitur directus, ac duplex. Hunc Athenienſis Herodes extruxit ex lapicidinis Pentelicis, magnamq; earum partem in hanc ſtructuram abſumpſit. A' Prytaneo uia eſt, quam Tripodes uocant. Locus inde nuncupatur, quòd Deorum fana ibi magna ſunt, & impoſiti tripodes ænei propter opera, quæ continent, memorabiles. Satyrus enim cernitur, de quo Praxitelem tantopere fuiſſe gloriatum aiunt: ita ut interroganti quondam Phrynæ, quod'nam opus haberet pulcherrimum, daturum ſe quidem receperit (amabat enim eam) ueruntamen nõ indicarit, quod'nam exiſtimaret pulcherrimum. Accurrit itaq; Phrynæ ſeruulus, & incenſa officina Praxitelis operũ magnam partẽ conflagraſſe, nondũ tamen omnia correpta eſſe nunciauit. Ibi Praxiteles cũ ſubitò ſe conijceret foras, nihil ſibi miſero ex laboribus ſupereſſe clamabat, ſi Satyrus & Cupido incẽdio perierint. Phryna uerò animũ recipere, & ma-

nere

Niſus Rex Megarenſiũ.

Fluuij Athenienſium.

Pulchra hiſtoria de mulierũ calliditate.

C

D

A nere eum iuſſit:nihil enim aduerſi eueniſſe. Et ſic arte circumuentum aiũt
eſſe confeſſum,quod'nam ex operibus feciſſet pulcherrimum. Phryna igi-
tur Cupidinem elegit. Baccho autem in templo propinquo Satyrus puer
aſtat, & poculum porrigit. Cupidinem uerò ſimul appoſitũ, & Bacchum
item, Thymilus elaborauit. Bacchi illud apud theatrum fanum uetuſtiſſi-
mum eſt. Duo intra circuitum ſunt templa, totidemqꝫ Bacchi ſtatuæ, una
Eleutherenſis, altera quam Alcamenes fecit ebore atqꝫ auro. Bacchus ibi
pictus eſt, Vulcanum in cœlum reducens. Narrantur enim hæc quoqꝫ à
Græcis, Vulcanum recens natũ à Iunone eſſe abiectum. Cuius ille memor *Bacchi et Vulcani amicitia.*
mali, auream ſellam dono miſerit, occulta uincula habentem, quibus Iuno
nem perhibent, poſtquam conſederat, alligatam fuiſſe. Vulcanũ item nul-
li deorum uoluiſſe obtemperare. Bacchus autem (huic enim plurimum fi-
debat Vulcanus) inebriatum eum in cœlum reduxit. Hæc ita ſunt picta.
Pentheus item, ac Lycurgus, pœnas luentes ob factam Baccho contume-
liam. Ariadne præterea dormiens, & Theſeus item ſoluens. Bacchus de-
hinc ad rapiendam Ariadnem ueniẽs. Prope Bacchi fanum, & Theatrum
*opus ædificium conſpicitur, quod ad imitationem caſtrorũ Xerxis extru *[illegible], opus quoddã.*
ctũ fertur. Id poſtea inſtauratũ eſt. nam uetuſtius illud dux Romanorum
Sylla captis Athenis cõbuſſit. Cauſſa belli huiuſcemodi fuit. Mithridates
Barbaris qui circa Pontum Euxinum habitant, imperauit. Qua occaſione
uerò Romanis bellũ intulerit, qua ratione in Aſiam tranſierit, aut quot ci-
uitates partim ui coegerit, partim beneuolentia ad ſe pellexerit, ijs qui Mi
B thridatis res geſtas ſcire laborant, ſit curæ. Ego ea quæ ad captas Athenas *Qua de cauſa Athenæ à Sylla captæ.*
pertinent, proferam. Erat uir Athenienſis Ariſtion, cuius opera Mithrida
tes in obeundis legationibus ad Græcas ciuitates utebatur. Is Athenienſi-
bus perſuaſit, ut Mithridatem Romanis anteferrent. In quam ſententiam
nõ omnes pertraxit, ſed plebeios dũtaxat, eoſqꝫ qui ex plebe ſeditionibus
ſtudebant, ac tumultibus. Qui uerò authoritate ualebant apud Athenien
ſes, ultrò ad Romanos transfugerunt. Commiſſa pugna Romani longè fa
cti ſuperiores, Ariſtionem, & Atheniẽſes fugientes in ciuitatẽ uſqꝫ: Arche
laum uerò, & Barbaros in Piręeum ſunt perſequuti. Mithridatis hic etiam
dux fuit, quem ante hæc tempora Magnetes, qui Sipylũ incolunt, cum in
eos feciſſet impetũ, uulnerarunt, edita ſimul Barbarorũ magna ſtrage. A-
thenienſes poſt hæc obſidione ſunt cincti. Taxilus aũt dux Mithridatis in
Phocide Elatæam obſederat: acceptoqꝫ nuncio, exercitum in Atticam tra-
duxit. Qua re audita Romanorum Imperator partem exercitus ad obſi-
dendas Athenas reliquit: ipſe cum altera parte Taxilo occurſurus, in Bœo
tiam proficiſcitur. Tertio uerò die pòſt, Romanis utrinqꝫ in caſtra eſt re-
latum, Syllæ quidem, Athenarum mœnia capta eſſe: illis autem qui in ob-
ſidione relicti fuerant, Taxilum pugna eſſe profligatum circa Cheronæã.
Sylla poſt hæc in Atticam reuerſus, omnes qui ex Athenienſibus aduerſa *Syllæ in Athenienſes crudelitas.*
ti fuerãt, in Ceramicum concluſit, & decimũ quenqꝫ ut ſors tulerat, ad ſup
plicium rapi iuſſit. Cum uerò intemperãter Sylla graſſaretur in Athenien-
ſes, clam quidam Delphos effugerunt, & oraculũ interrogarũt, num fata-
le ſit Athenas deſolari. His Apollo reſpondit ea quæ de utre referuntur.

Sylla

Sylla poſt hæc in morbum incidit, quo Syrium quoq; Pherecydem corre- C
ptum fuiſſe audio. Crudeliora uerò in multos Athenięſes exempla ſtatuit, quàm uirum Romanum facere decuit. Sed hanc ei calamitatis cauſſam extitiſſe non puto. Quin potius Iouem exiſtimo ſupplicum deſenſorem uindicare uoluiſſe hominis facinora, eo quòd Ariſtionem, qui in Mineruæ fanum cõfugerat, extractum trucidarit. Sic itaq; Athenæ Romanorum bello afflictæ, Hadriani poſtea temporibus iterum floruerunt. Spectantur apud Athenienſes in theatro, tragicorum quoq; poetarum ſtatuæ, & comicorum item, ſed magna ex parte ignobiliorum. Excepto enim Menãdro, nemo ex ijs qui comœdijs ſcribendis gloriam ſunt conſequuti, ibi uiſitur.

Hiſtoria de Sophocle.

Qui tragœdijs claruerunt ſunt ibi, Euripides, & Sophocles. Mortuo Sophocle, cum Atticam inuaderent Lacedęmonij, duci eorũ Bacchum aiunt per quietẽ apparuiſſe, & in mãdatis dediſſe, ut omnibus honoribus, quoſcunq; defunctis habere ſoleãt, nouam Sirenen afficiat. Atq; ei ſomnium illud uiſum eſt Sophoclem, & Sophoclis poema tenere. Inde poematum ac orationũ leporem, & ſuauitatem etiamnũ ſolent comparare Sireni. Æſchyli uerò ſtatua longè, & poſt obitum eius, & picturam illam, quæ res in Marathone geſtas repręſentat, erecta eſſe uidetur.

Aeſchyli ſomnium de ſcribenda tragœdia.

Is dixit ſe iuuenem olim ruri, ubi cuſtodiendis uuis fuerat præfectus, dormiuiſſe, Bacchumq; ſibi adſtantem mandaſſe, ut tragœdiam ſcriberet. Atq; ideo manè cum ex Dei ſententia id tentaſſet, facilimè omnia proceſſiſſe. Hæc ille.* In muro qui Auſtralis dicitur, & ab arce ad Theatrum uertitur, Meduſæ Gorgonis auratum caput eſt ſuſpenſum, & circa ipſam fabricata Ægis. In ſummitate thea D
tri ſpelunca eſt, in ſcopulis ſub arce. Additus huic etiã tripos, in quo Apollo & Diana ſpectantur filios Niobæ occidere.

Niobam uidit Pauſanias.

Niobam hanc ipſe quoque conſcenſo monte Sipylo uidi. Rupes in propinquo eſt, & locus præceps, quæ ſi prope aſpicias, nullam prorſus, nec lugentis, nec aliam mulieris formam exhibent. Si longius abfueris, lachrymis oppletam uideberis tibi, & ſubmiſſo uultu triſtem uidere mulierem. A' theatro cũ in arcem Athenis te cõferas, Calus ſepultus eſt. Calum hunc Dædalus, ſororis filium, artisq; diſcipulum ut interfecit, in Cretam fugit. Aliquãto pòſt in Siciliam ad Cocalum effugit. Æſculapij quoq; fanum, cùm ipſius Dei filiorumq; ſimulachris, tum picturis etiam inſigne conſpicitur. In eo fons eſt, ad quem Halirrhothium Neptuni filium, eo quòd Alcippæ Martis filiæ uitium intulerat, à Marte interfectum, & iudicium ob factam cædem primò habitum eſſe tradunt. Inter alia ibi Sauromaticus etiam thorax eſt ſuſpenſus. Quem ſi quis probè intueatur, non minus Barbaros, quàm Græcos artificijs ualere iudicabit.

Sauromatæ thoraces quẽadmodum conficiant.

Sauromatæ enim neq; ipſi ferrifodinas habent, neq; ferrum alij ad eos important. Inter reliquos enim qui ibi habitant Barbaros maximè à commutandis mercibus abhorrent. Ad compenſandam itaq; talem penuriam, hoc inuentum excogitarũt, ut in haſtis uimineas cuſpides pro ferreis gerant, arcus etiam corneos, & ſagittas itidem uimineis ſpiculis munitas. Catenis inſuper iniectis hoſtes in quoſcunq; incidunt, corripiunt, correptosq; ipſi cum equis iter in diuerſum flectentes, euertunt. Thoraces autem hunc in modum conficiunt. Magnam equorum copiam ſinguli alunt,

eo

A eo quód terra non in certas hominum priuatorum poſſeſsiones ſit diſtributa, nilq́ nisi agreſtes frutices producat: utpote qui incertis ſedibus oberrent, & paſcua ſequantur. Equis non ſolum ad res bellicas utuntur, uerùm etiam Dijs patrijs eos immolant: alioqui etiam comedunt, ungulasq́ collectas purgant, & diſſecant, & draconum ſquamis ſimiles reddunt. Draconem ſi quis non uiderit, & pinus ſaltem fructũ uiridem adhuc uiderit, non errabit, ſi cũ ſectionibus iſtis, quæ in nuce pinus apparẽt, opus illud quod ex ungulis contexitur, comparabit. Hæc perforata, equorum atq́ boum neruis conſuunt, eisq́ pro thoracibus utuntur, qui nec elegantia, nec firmitate Græcis cedunt. Nam ſiue comminus gladijs, ſiue iaculis eminus feriantur, omnem impetum ſuſtinent. Thoraces autem linei pugnantibus non pariter conducunt. Ferrum enim, ſi fortius aliquanto petantur, tranſmittunt. Venatores iuuant: dentes enim leonum, & pardorum his infringuntur. Thoraces lineos uidere eſt cùm in alijs fanis ſuſpenſos, tum in Gryniæo, ubi Apollinis nemus eſt, & ſatiuis arboribus pulcherrimum, & alijs etiam ex iſtarũ genere, quæ cum fructus non ferant, aut odorem præbent, aut aſpectu uoluptatẽ exhibent. Poſt Æſculapij ædem, quà ad arcem itur, Themidis delubrum eſt: ante quod Hippolyti monumentum ædificatũ, quem execrationibus obijſſe perhibent. Nemo aũt uel ex Barbaris etiam, qui Græcorum linguam didicit, Phædræ amorem, atq́ nutricis in obſequendo facinus ignorat. Hippolyti tumulus apud Trœzenios quoq́ habetur. Quorum ſermonibus hæc uulgo ferũtur. Theſeus Phædram ducturus uxorem, cum nollet, ut, ſi quando filios ex ea ſuſciperet, aut horum *Hiſtoria de Phædra & Hippolyto.*
B nutu regeretur Hippolytus, aut ijs amotis imperiũ ſibi uſurparet: Pitheo eum educandum miſit, ut Trœzenis olim regnum adipiſceretur. Aliquanto pòſt Pallas, eiusq́ filij, ſeditionem contra Theſeum mouerunt: quibus interfectis, Trœzenem uenit, ut purgaretur. Ibi primò Hippolytum uidit Phædra, captaq́ eius amore, hæc in adoleſcentis necem eſt machinata. Apud Trœzenios myrtus ſpectatur, folia habens omnia perforata. quam negant initiò ſic creuiſſe, ſed ex amoris ipſius mœſticia eueniſſe, & fibula, quam in crinibus Phædra habuit. Venerem communem dictam, poſteaquàm Theſeus in unam Athenienſium ciuitatem municipia coegit, unà cũ Suadela colendam propoſuit. Simulacra antiqua noſtris temporibus non extabant: quæ uerò meo tempore uiſuntur, non ab infimæ notæ artificibus ſunt elaborata. Eſt & almæ Telluris delubrũ, & Cereris item Chloæ. Cognominum horum ratio à ſacerdotibus, ſi quis eos conueniat, diſci poteſt. Introitus in arcem unicus eſt: alium non præbet, utpote quæ præru pta ſit, muroq́ firmo circumſepta. Propylæa ex albo marmore tectum habent, quæ ornatu & lapidum magnitudine ad mea uſq́ tempora primas tenuerunt. De equitũ imaginibus, certò pronunciare nihil poſſum, utrum Xenophontis filiorum ſint, an ornatus gratia fabricatæ. In Propylæorum parte dextra uictoriæ inuolucris ædes eſt. Mare inde conſpicitur: & eodem ex loco præcipitem ſeſe Ægeus dedit, ut aiunt, atq́ obijt. Nauis enim quæ pueros in Cretam abduxerat, uelis nigris redibat. Theſeus uerò, cum audacia impulſus aduerſus Minotaurum, ut uocant, ſoluiſſet, patri prædi- *Aegeus quare ſe in mare præcipitarit.*

xerat, uelis ſe albis uſurum, ſi quando tauro perempto eſſet reuerſurus. C
Hæc, ſecum uehens raptam Ariadnam, obliuioni tradiderat. Ægeus igi-
tur uiſis in naui uelis nigris, & ſuccubuiſſe filium arbitratus, ex eo loco ſe
præcipitauit, & mortem oppetijt. Ei apud Athenienſes extructum ſacellũ
eſt, quod Ægei appellatur. Ad ſiniſtram Propylæorum ædificium eſt pi
cturas continens: ex quibus quòd nonnullæ ſint abolitæ, in cauſſa eſt diu-
turnitas temporis. Diomedes adfuit, & Vlyſſes item, quorum alter Philo-
ctetæ arcum in Lemno, alter Palladium ex Ilio aufert. Pictus eſt ibi Ore-
ſtes Ægiſthum interficiens, & Pylades item Nauplij filios, qui Ægyſtho
ſuppetias uenerant. Prope Achillis ſepulchrum mactanda cõſpicitur Po
lyxena, quod tam crudele facinus ab Homero iure eſt omiſſum. Bene autẽ
mihi ſcripſiſſe uidetur, Scyrum ab Achille captam: ratione planè diſſimili,
quicunq; Achillem inter mulieres in Scyro uixiſſe memorant, quæ Poly-
gnotus pinxit. Ad flumen præterea pinxit Vlyſſem uirginibus aſtantem,
Lege librũ ſe- quæ cum Nauſicaa lotum exierant, eodem modo quo ſcripſit idem Home
ptimum Odyſ- rus. Inter alias picturas Alcibiades quoq; uiſitur. inſignia autem tenet Ne-
ſeæ. meææ equeſtris uictoriæ. Adeſt & Perſeus, qui Polydectæ caput Medu-
ſæ afferens, in Seriphum proficiſcitur. Quæ uerò de Meduſa narrantur,
non eſt animus inter res Atticas enumerare. In ordine picturarum, cum
puerum fueris prætergreſſus, ferentem ſitulas, & palæſtritem poſt hæc à
Timæneto pictum, Muſæus uiſitur. Ego autem carmina perlegi, quorum
Neſcio quid ſi- ſententia eſt, Boreæ beneficio Muſæum uolare: quæ Onomacritus com-
bi uelit uerbũ poſuiſſe mihi uidetur. Nec aliud eſt, quod Muſæo tribui conſtanter poſ- D
ἀντιάδα. ſit, quàm hymnus in Cererem, Lycomedi inſcriptus. Poſt arcis ingreſſum,
qui hodie extat, Mercurium quem Propylæum nominant, & Gratias itẽ,
Socrates ſapiẽ- Socrates Sophroniſci filius effinxiſſe dicitur: quem ſumma inter homines
tiſſimus. ſapientia fuiſſe præditum, teſtis Apollo eſt. id quod ne de Anacharſe qui-
dem, quamuis affectarit, & propterea Delphos ſe contulerit, pronuncia-
uit. Græci uerò cùm alia quædam, tum ſeptem ſapientes fuiſſe dicunt, &
unum ex his Leſbium tyrannum, & Periandrum, Cypſeli filium. etſi Piſi-
ſtratus, & Hippias eius filius, Periandro multo fuerint humaniores, & tũ
in re militari, tum gubernandis ciuibus prudentiores. Donec Hippias pro
pter Hipparchi interitũ, cùm in alijs iræ indulſerit, tum in mulierem quo-
que Leænam nomine crudelitatem exercuerit. Hanc enim, cæſo Hippar-
cho (non dico hæc, tanquam aliorum ſcriptis antè edita, ſed quæ aliàs mul
torum Athenienſium fide ſint approbata) Hippias quæſtionibus adhibi-
tam, ad necem uſq; excruciauit: utpote quam Ariſtogitonis amicam eſſe
compertum habebat, & propterea conſilium eius non ignorare exiſtima-
bat. Pro tot itaq; malorum conſolatione, ut Piſiſtratidę regno ſunt eiecti,
Leænam æneam Athenienſes in mulieris memoriã ſtatuerunt. Iuxta eam
Veneris ſimulacrum cõſiſtit, quod & à Callia dedicatum eſſe, & à Calami-
Diitrephis hi- de factum commemoratur. Deinceps Diitrephis ænea eſt ſtatua, ſagittis
ſtoria. confixa. Diitrephes hic cùm alia geſſit, quæ Athenienſes referunt: tũ mer-
cenarios è Thracia milites, qui intempeſtiuius uenerant, cum Demoſthe-
nes iam Syracuſas uerſus ſoluiſſet, reduxit: cumq; ad Euripũ Chalcidicum
uerſaretur,

A uerſaretur, ciuitatem Mycaleſum in Bœotiæ mediterraneis ſitam, è littore
profectus Dijtrephes expugnauit. Ex Mycaleſijs non tantum eos trucida
runt Thraces, qui ad pugnam per ætatem idonei erant, ſed ne mulierum
quidem rationem habuerunt, nec puerorum. Teſtimonio mihi hoc eſt,
quòd ciuitates Bœotorum, quoſcunq; Thebani expulerunt, meo tempo-
re ſint habitatæ, hominibus tamen poſt captas illas aufugientibus. Si uerò
Mycaleſij ad internecionem uſq; non fuiſſent à Barbaris interfecti, ciuium
certè reliquiæ ciuitatem recepiſſent. Id autem demiror, cur Dijtrephis ſta
tua ſagittis ſit confixa, cum exceptis Cretenſibus, ſagittandi ſtudium Græ-
cis èx patrio inſtituto minimè ſit familiare. Locros enim Opuntios in bel-
lo contra Medos armatura graui uſos fuiſſe, ſcimus: quos tamen arcubus
inſtructos, & fundis ad Ilium ueniſſe, Homerus ſcripſit. Iaculandi cura nec
apud Malienſes permanſit. Et ut mea fert opinio, ante Philoctetem artem
hanc ignorarunt, atque diu pòſt retinuerunt. Iuxta Dijtrephis ſtatuam
(ignobiliores enim ſcribere non placet) Deorum ſimulacra hæc ſunt: Hy-
gieæ, id eſt ſanitatis, quam Æſculapij filiam eſſe perhibent: & Palladis, quę
ipſa quoq; Hygieæ cognomentum habet. Lapis eo in loco eſt nõ magnus,
ſed tantus, quantus homo paruæ ſtaturæ ſedens: in quo, cum Bacchus At-
ticam ingrederetur, Silenum quieuiſſe aiunt. Satyros enim, qui ætatis ſunt
adultioris, Silenos appellant. Cæterùm de Satyris, qui'nam ſint, cum plu-
ra quàm alij ſcire laborarem, cum multis ea de re ſum colloquutus. Dixit *Hiſtoria de Satyris, eorumq; libidine.*
autem Euphemus Car, ſe cum in Italiam nauigaret, curſu eſſe excuſſum ui
uentorum, & ad mare extimum, quod nauigari nõ item ſoleat, perlatum.
B Inſulas autem ibi multas eſſe, ac deſertas, & à uiris agreſtibus incoli. Ad
alias uerò, aiebat nautas deflectere recuſaſſe, quòd antea quoque eò appul
ſi, incolarum inhumanitatem eſſent experti. Tempeſtatis denique uiolen-
tia eò perueniſſe. Inſulas eas à nautis uocari dicebat Satyrias. Incolas ineſſe *Deſcriptio Satyrorum.*
rubicundos, & caudas in imo dorſo habere, equinis non multo minores.
Hos, ubi ſenſerunt, ad nauigium accurriſſe, nullamq; uocem edidiſſe, ſed
mulieribus naui unà aduectis manus iniciſſe. Nautas uerò timore corre-
ptos, barbaram mulierem in inſulam tandem proieciſſe. Eam Satyros non
ſolum qua parte conſuetudo permittat, uerumetiam toto corpore libidi-
noſè uiolaſſe, referebat. In Athenienſium arce memini me & alia quæ-
piam uidere. A' Myrone factum Lycium æneum puerum, qui urnam a-
quariam continet: & Myronis itidem artificio elaboratum Perſeum, qui
ea quæ uulgo nota ſunt, contra Meduſam peregit. Adeſt & fanum Dia-
næ Brauroniæ. ſimulacrum Praxitelis opus eſt. Nomen dea à Braurone
municipio accepit. Simulacrum perantiquum in Braurone Diana eſt, ut
uolunt, Taurica. Equus qui Durius, id eſt ligneus appellatur, æneus ibi
eſt dedicatus. Cæterùm opus id Epei fuiſſe, inſtrumentum ad proſternen *De equo Troiano quid uerè ſit ſentiendũ.*
dos muros excogitatum, facilè intelligit is, qui ignauiam planè Phrygibus
non aſſignat. De equo dicitur, ex Græcis optimos quoſque in eo fuiſſe oc-
cultatos: cui ſententiæ reſpondet æris figura. Meneſtheus etiam, & Teu-
cer, ex eo proſpectant: præterea & Theſei filij. Inter ſtatuas iſtas, quot-
quot poſt equum ſunt poſitæ, Epicharmi quoque effigiem, eius qui ar-

matus ſe curſu exercuit, Critias elaborauit. Extat & Oenobij præclarum C
in Thucydidem, filium Holori, facinus. Is enim facto decreto obtinuit, ut
ab exilio Thucydides reuocaretur. Cuius monumentum, ſimulac inſidijs
poſt reditum eſt ſublatus, non procul eſt porta Melitide. De Hermolyco
pancratiaſte, & Phormione item Aſopichi filio, quæcunque ab alijs ſunt
ſcripta, ego prætereo. De Phormione tamen, quod addam, habeo. Is e-
nim cum ob ingenij moderationem inter Athenienſes commendaretur,
& maiorum ob gloriam non eſſet obſcurus, contigit ut æs alienum face-
ret. Seceſsit itaq; in tribum Pianienſem, & uitam ibi egit. Non multo pòſt,
cum claſsis ducem eum elegiſſent Atheniēſes, noluit nauigare. Se enim æs
alienum contraxiſſe dixit: & quamdiu ſoluendo eſſe nequeat, cū militibus
ſe pro imperio poſſe agere negauit. Athenienſes igitur (nam uno ore du-
cem eum deſignabant) æs alienum ſuſceperunt, & creditoribus, quibuſ-
cunque erat obſtrictus, ſatisfecerunt. Ibidem quoque Minerua eſt elabo-
rata, Marſyam Silenum uerberans, eo quòd tibias ſuſtulerat, quas dea
proiectas cupiebat. Vltra hæc, quæ dicta ſunt, Theſei pugna eſt, cum
Minotauro, ut uocant: ſiue uir ille fuerit, ſiue fera, id quod hominum ſer-
monibus increbuit. Nam & noſtro ſeculo monſtra mulieres illo horri-
diora pepererunt. Spectatur ibidem Phrixus Athamantis filius, ab arie-
te in Colchidem delatus, quem cū immolaſſet cuicunq; tandem Deo, ſed
ut coniectura eſt, ei qui Laphiſtius ab Orchomenijs appellatur, ipſe Græ-
corum ritu coxas execuit, ardenteſq; eas intuetur. Poſitæ ſunt deinceps
tum aliæ imagines, tum Herculis etiam, qui ut uulgo fertur, ſerpentes ſuf-
focat. Eſt & Minerua ibi, ex Iouis capite proſiliens. Taurus item ab Areo- D
pagitarum ſenatu dicatus. Quod qua de cauſſa ab illis ſit factū, ſi cui libeat,
multas coniecturas poſsit reperire. Dictum eſt à me antea, Atheniēſes ma
iori q; alios habuiſſe ſtudio res diuinas. Primi enim Mineruā cognomen-
to Erganen, quaſi opificem, ſeu opificū prȩſidem, appellarunt. Primi Mer
curios Acolos, id eſt truncos. Iuxta eos in æde & ſtudioſorum genius eſt.
Si quis uerò opera artificijs inſignia anteponat uetuſtis, habet hic quoque
quæ ſpectet. Fabricatus uir eſt à Cleæta, galeatus, cui argenteos ungues af-
finxit. Simulacrum quoq; Telluris uiſitur, quæ pluuijs rigari à Ioue expe-
tit: ſiue id Athenienſibus ipſis poſtulauerit, ſiue totam Græciam ſiccitas in
feſtarit. Poſitus eſt ibi Timotheus Cononis filius, ipſe etiam Conon. Pro
gnen ibi, quæ facinus illud in filiū perpetrauit, tum ipſam, tū Ityn quoq;,
Alcamenes dedicauit. Expreſſa item eſt Minerua plantā oleaginā, Neptu
nus aūt fluctum cōmonſtrans. Et Iouis ſtatua, Leocharis opera facta. Iupi-
ter item Polieus, id eſt urbis præſes cognominatus: cui quomodo rȩs ſa-
cra peragatur, referam: ob quam uerò cauſam ita peragatur, non referam.
Ordeum tritico mixtum ad Iouis Poliei aram ut poſuerūt, nulla planè cu-
ſtodia obſeruant. Bos aūt, quem ſacrificijs deſtinatum cuſtodiunt, aram ac
cedens, ſemina attingit. Vnū ex ſacerdotibus appellant Buphonum, id eſt
bouicidā. hic eo loco proiecta ſecuri (ſic enim eius ſacri ritus poſtulat) pro
tinus fugit. Alij uerò, quippe qui facti authorem nō norint, in iudicium ſe-
curim deferunt. Hæc eo, quo diximus, modo faciunt. Cum fanum ſubie-
ris, quod Parthenona uocāt, quȩcunq; ibi ad Aquilas (ſic enim locū iſtum
appellant)

Thucydides ab exilio reuocatus.

Elegans hiſtoria de Phormione.

In Græco σπουδαίων eſt: quod ſi pro nomine proprio cenſes accipiēdum, aut alio quodā modo uertēdū, nihil moror.

A appellant) apparuerint, ad Palladis ortum referuntur. Parte poſteriori, Neptuni cum Minerua ob Atticam eſt contentio. Ipſum ſimulacrum ex ebore factum eſt, & auro. Medio galeæ ipſius, imago Sphingis incumbit. Quæ uero de Sphinge narrantur, tum demum ſcribam, cum ad res Bœoticas oratio ueniet. In utraque galeæ parte Gryphes ſunt additi. Gryphes hos, ob aurum cum Arimaſpis ſupra Iſſedonos certare, in uerſibus ſuis Ariſteas Proconneſius ſcriptum reliquit. Aurum uerò quod cuſtodiunt, terram proferre. Arimaſpos omnes luſcos naſci. Gryphas autem feras eſſe, leonibus ſimiles, ſed alis atque roſtro aquilæ. Et hæc de Gryphibus. Palladis ſimulacrum tunica talari ſtat erectum, cuius à pectore caput Meduſæ hæret, ex ebore effictum: & Victoria quatuor circiter cubitorum, haſtam manu gerit, & ad pedes tum ſcutum iacet, tum prope haſtam draco eſt, qui fortaſſe Erichthonius eſt. Ad ſimulacri baſim, quemadmodum nata ſit Pandora, eſt expreſſum. Primam hanc fuiſſe mulierem, cùm Heſiodus autor eſt, tum alij: & ante natam Pandoram genus muliebre nondum extitiſſe. Solam ibi memini me uidere Adriani Imperatoris imaginem, & in ueſtibulo Iphicratis, qui multa edidit, & admiranda facinora. Vltra templum Apollo eſt æneus: ſimulacrum à Phidia aiunt eſſe fabricatum. * Locuſtarium appellant, eo quòd locuſtas olim regionem infeſtantes, expulſurum ſe dixerit deus. Id ſic factum eſſe ſciunt: ſed qua ratione expulerit, non dicunt. Ter autem locuſtas in Sipylo monte diſsimili modo interijſſe, compertum habeo. Alias uentus turbulentus expulit:

Gryphes qui.

Pandora prima mulier.

παρνόπιος ἀπόλλων.

B alias ingens æſtus, qui pluuias ſequebatur, corrupit: aliæ uerò repentino frigore enectæ perierunt. Hæc itaque illis accidiſſe uidi. In arce Athenienſium Pericles eſt, Xantippi filius, ipſe'que Xantippus, qui cum Medis nauale prælium ad Mycalen commiſit. Periclis ſtatua alio loco ſita eſt. Prope autem Xantippi ſtatuam, Anacreon Teius eſt poſitus, qui primus poſt Sapphonem Leſbiam pleraque quæ ſcripſit, amatoria edidit. Statua homini ebrio eſt ſimilis, & cantanti in ebrietate. In propinquo Dinomenes duas mulieres exculpſit, Ionem Inachi, & Calliſtonem Lycaonis filiam. De quibus ambabus eadem planè narrantur, à Ioue utramque fuiſſe amatam, & ab indignabunda Iunone unam in uaccam permutatam, alteram uero in urſam. In muro uerſus Auſtrum, bellum Gygantum, qui circa Thraciam olim, & Iſthmum Palleneum incoluerunt. Athenienſium poſt hæc commemoratam cum Amazonibus pugnam, res item in Marathone contra Medos geſtas, Galatarum denique in Myſia cladem, Attalus dedicauit, quorum ſingula binûm ferè cubitorum ſunt. Eſt ibidem Olympiodorus, cùm ob aliarum rerum, quas geſsit, magnitudinem, gloriam adeptus: tum quòd maximè in tempore ciuium animos corroborauit, qui ob continuas clades conſternati, nihil boni in poſterum ſperabant. Aduerſum enim prælium ad Cheronæam, omnibus Græcis malorum origo fuit, & in primis eos ad ſeruitutem redegit, qui uel ſecurè domi deſederant, uel Macedonibus ſeſe adiunxerant. Multas enim urbes Philippus cæpit. cum Athenienſibus autem uerbis quidem fœdus init,

Pulcherrima figura, qua quid de poeta amatore & laſciuo ſit ſentiendũ, indicatur.

Olympiodori præclara facinora, quæ quid bonum ciuẽ deceat, oſtendunt.

 reipſa

reipſa uerò opes eorum maximopere afflixit: utpote quibus inſulas ademerit, & maris imperium eripuerit. Athenienſes equidem ad tempus regnante Philippo, & poſtea Alexandro, quieuerunt. Poſt Alexandri uerò mortem Macedones Aridæum regem crearunt, ſed imperium totum Antipatro erat commiſſum. Tunc Athenienſes ferendum amplius non putarunt, ut Græcia Macedonum dominatu perpetuò teneretur. Bellum itaque cùm ipſi mouerunt, tum alios quoſdam, ut idem facerent, incenderunt. Ciuitates ſociæ eius belli, ex Peloponneſiacis quidem hæ fuerunt: Argos, Epidaurus, Sicyon, Trœzen, Elei, Phliaſij, Meſſene. Qui uerò extra Corinthiacum Iſthmum incolunt, Locri, Phocenſes, Theſſali, Caryſtus, Acarnanes, qui Ætolorum concilij erant participes. Bœoti uerò, qui Thebanis deletis incolebant terram Thebanam, ex metu, ne ab Athenienſibus in eorum fraudem Thebæ inſtaurarentur, non ſolum in ſocietatem non uenerunt, uerumetiam quacunque tandem ope potuerunt, Macedonum potentiam auxere. Sociorum poſt hæc copijs & duces ſinguli ex ſingulis ciuitatibus præfuere, & ſummus Imperator Leoſthenes Athenienſis eſt electus, idque cùm ob urbis dignitatem, tum bellorũ, quam uidebatur ipſe habere, peritiam. Extitit autem eius & ſummum in omnes Græcos beneficium. Quotquot enim ex Græcis ſub Dario, eiusque præfectis ſtipendia meruerant, eos Alexander in Perſidem relegare cum decreuiſſet, Leoſthenes priuſquam id fieret, nauibus in Europam reuexit. Idem tum quoque cum rebus præclarè à ſe geſtis omnium ſpem ſuperaſſet, ipſeque in acie cecidiſſet, ut abiectioribus eſſent omnes animis effecit, cladisque propterea maximam cauſſam morte ſua præbuit. Præſidium Macedonum Athenas eſt ingreſſum, ibique Munychiam, Piræeum poſtea, longosque muros obtinuit. Antipatro defuncto, Olympias ex Epiro in Macedoniam digreſſa, & Aridæum occidit, & regnum aliquandiu adminiſtrauit. Non ita multo pòſt, cum oppidum in quod ipſa confugerat, Caſſander expugnaſſet, populo eſt tradita. Caſſander regno ſuſcepto (Athenienſium res ſolummodo recenſebo) Panactum Atticæ caſtellum & Salaminem cæpit: & Demetrius Phanoſtrati filius, qui ſapiẽtiæ nomine gloriam erat conſequutus, apud Athenienſes tyrannus ut fieret, perfecit. Huic tyrannidem eripuit Demetrius Antigoni filius: qui adoleſcens cum eſſet, è rebus Græcorum laudem ſibi comparare conabatur. Caſſander uerò (graui enim Athenienſium odio flagrabat) principem eo tempore in populo uirum, Lacharem, inita cum eo familiaritate, hortatus eſt ut tyrannidem occuparet: tyrannum omnium quos ſcimus crudeliſsimum, & ſummum Deorum immortalium contemptorem. Demetrio Antigoni filio cum populo Athenienſi interceſſerat diſſenſio, nihilominus tamen Lacharis tyrannidem oppreſsit. Occupato autem muro, Lachares ad Bœotos effugit. Cæterùm ſurreptis ex arce aureis ſcutis, & de ſimulacro Palladis detracto quem ferre poterat ornatu, in ſuſpicionem uenit, quaſi magnam pecuniæ uim haberet. Eam ob cauſſam quidam Coronæi Lacharem interfecerunt. Demetrius porrò Antigoni filius, liberatis tyrannide

Margin notes: *Bellum Athenienſiũ aduerſus Antipatrũ.* — *Olympiadis crudelitas.*

Section letters (right margin): C (beside the first line), D (beside "ipſeque in acie cecidiſſet…")

A nide Athenienſibus, non ſtatim ac Lachares interijt, Pyræeum ciuibus reſtituit: ſed bello poſtea uictor, præſidium in urbem ipſam introduxit, & Muſæum ut uocant communiuit. Eſt autem is locus intra ambitum antiquum, è regione arcis tumulus quidam, ubi Muſæum ceciniſſe, & extrema ætate poſtquam deceſsit, ſepultum ferunt. Poſtea & Syro cuidam monumentum ibidem eſt ædificatum. Muſæum itaque munitum Demetrius tum obtinuit. Poſt hæc pauci aliquot uiri cogitare cæperunt de maioribus ſuis, & Athenienſium dignitas quantum fuerit mutata, perpenderunt: ſtatim' que qua potuerunt celeritate, Olympiodorum ducem deſignarunt. Is uerò exercitum ex ſenibus pariter, & iuuenibus collectum, aduerſus Macedones eduxit: & animorum promptitudine magis, quàm multitudinis robore bellum proſperè confecturum ſe ſperauit. Ad pugnam ubi uentum eſt, Macedones proſtrauit, & in Muſæum aufugere ut compulit, caſtellum cæpit. Et ſic quidem Macedonum imperio liberatæ ſunt Athenæ. Acriter autem pugnarunt cùm reliqui Athenienſes omnes, tum uero Leocritus Protarchi filius edidiſſe perhibetur fortitudinis ſpecimen maximum. Primus enim conſcenſo muro, Muſæum inſilijt. Huic, in prælio ut cecidit, habiti ſunt ab Athenienſibus & honores alij: & clypeus eius, nomine Leocriti, tantæq; uirtutis opere inſcripto, Ioui liberatori eſt conſecratus. Olympiodori id facinus eſt præſtantiſſimum. Præter alia autem quæ geſsit, Piræeum & Munychiam recuperauit: Macedonas etiam incurſionibus Eleuſinem infeſtantes, inſtructis ad prælium Eleuſinijs, uicit. Ante hæc tempora irrumpente in Atticam Caſſandro, nauigauit Olympiodorus in Ætoliam, Ætolosq; ad ferendum auxilium commouit. His in ſocietatem pertractis, effectum eſt potiſsimum, ut Athenienſes Caſſandri bellum effugerent. Olympiodoro tum Athenis in arce & Prytaneo honores ſunt habiti, tum Eleuſine quoque pictura data. Phocenſes item, qui Elateam tenent, æneum eum Delphis dedicarunt: eo quòd his etiam ſit opitulatus, cum à Caſſandro defeciſſent. Prope Olympiodori ſtatuam æneum eſt ſimulacrum Dianæ, ab albis ſupercilijs Leucophrynæ cognominatæ: quod Themiſtoclis filij ſtatuerunt. Magnetes enim, quibus Themiſtocles accepta poteſtate à rege Xerxe imperauit, Dianam Leucophrynam honorant. Sed pergendum eſt mihi ad reliqua, ut omnes Græcorum res ordine pertexam. Endæus genere quidem Athenienſis fuit, Dædali uero diſcipulus, quem ob Cali mortem fugientem ſecutus eſt in Cretam. Hic Mineruæ ſedentē ſtatuam elaborauit, adiuncta inſcriptione, à Callia dicatum, Endæo autem factum. Eſt & ædificium ibi, quod Erechthæum appellant. In ueſtibulo ara * Iouis ſupremi eſt, ad quam nullum animans immolant, ſed appoſitis bellarijs, uino uti non ſolent. Si quis ingreſſus fuerit, aræ ſunt, Neptuni, ad quam' & Erechtheo ex oraculo rem ſacram faciunt: alia item herois Butæ, tertia Vulcani. In parietibus genus Butadarum eſt pictum. Intus etiam (duplex enim eſt ædificium) aqua marina in puteo continetur. neq; id mirum ualde. Nam cùm alij in mediterraneis habitantes, tum Aphrodiſienſes etiam Cares idem habent. Sed flante Auſtro, fluctuum ſonitus repræſentat

Muſæū quid.

Redit ad Olympiodori res geſtas.

Leocriti fortitudo.

* Διὸς ὑπάτου

B

c 4 hic

hic puteus:id quod memorabile eſt. Tridentis etiam figura in ſaxo appa- C
ret. Quæ duo teſtimonio fuiſſe Neptuno dicuntur, cum de regione litigaret. Mineruæ cùm urbs ipſa, tum tota Attica æquè ſacra eſt. Quicunque etenim conſueuerunt in tribubus alios deos colere, nihilominus Mineruam quoque uenerantur. Huius ſimulacrum multis antè annis priuſquam ex agris in urbem conuenerunt, communi conſenſu ſanctiſſimum habitum, conſiſtit in arce, quam ciuitatem tunc appellarunt. Cœlo autem id decidiſſe, fama inualuit. Hæc an ita ſeſe habeant, an ſecus, exponenda non ſuſcepi. Lychnum deæ aureum Callimachus elaborauit: quo oleo repleto, eandem ſequentis anni diem expectant. Oleum illud interea temporis ſufficit in lychno, quamuis dies noctesque eodem modo ardeat. Ineſt ellychnium ex lino Carpaſio, quod unum lini genus flamma abſumi non poteſt. Supra lychnum Phœnix æneus eſt, ad tectum uſque extenſus, qui uaporem attrahit. Sed lychni author Callimachus, etſi inter artifices primas hoc opere non habeat, ita tamen ſapientia omnibus antecellit, ut primus marmoris rationem inuenerit, nomenque ſibi ab artis moroſitate Cacizotechno impoſuerit, aut ab alijs inuentum ſibi accommodarit. In fano Poliadis lignei Mercurij ſimulacrum eſt, à Cecrope, ut fertur, dedicatum, quod ſub myrti ramis facile cernitur. Inter donaria ea quæ relatu digna ſunt, & uetuſta ſella eſt, quæ* & extendi poteſt, & contrahi, à Dædalo elaborata. Inter Medorum item ſpolia Maſiſtij thorax, qui dux equitum ad Platæas fuit: & acinaces dehinc, qui Mardonij fuiſſe dicitur. Maſiſtium certè ab equitibus Athenienſibus oppreſſum ſcio. Acinacem uerò Mardonij, ſi is contra La- D
cedæmonios pugnaſſet, & à milite Spartano eſſet interfectus, conſequi prorſus non potuiſſent, eumque ab Athenienſibus auferri fortaſsis non eſſent paſsi Lacedæmonij. De olea nihil habent aliud quod dicant, niſi teſtimonio eam Deæ fuiſſe in certamine de Attica ſuſcepto. Addunt & hæc, arſiſſe quidem oleam, cum Athenæ Medorum incendio conflagrarent: ſed combuſtam, eodem die ad duorum cubitorum proceritatem repullulaſſe. Palladis ſano Pandroſi fanum contiguum eſt, quæ Pandroſus ſola ex ſororibus in depoſito culpa uacauit. Quæ uerò maximam mihi admirationem mouerunt, ea non omnibus ſunt nota. Sed quomodo accidant, aperiam. Virgines duæ non procul ab æde Poliadis habitant, quas à ferendis calathis, ſeu ſportulis, Caniphoros, Athenienſes appellant. Hæ tempus aliquod uitam apud Deam agunt. Die autem feſto talia noctu faciunt. Capitibus quædam excipiunt, quæ ſacerdos Palladis geſtanda imponit: ſed & ipſa quæ dat, ignorat quid det: neque ijs quæ ferunt, conſtat. Ambitus uerò in urbe eſt non procul à Venere, quam in hortis nominant. Per ipſum deſcenſus eſt ſub terram, ſponte ſua factus. Hac deſcendunt uirgines, & infra quæ detulerunt, relinquunt. Aliud quippiam deinde tollentes, coopertum reportant. * Et has quidem ſic deinceps miniſterio ſuo liberant. Ipſarum autem loco uirgines alias in arcem ducunt. Ad Mineruæ ædem anus cōſiſtit, * ſcitè fabricata, cubitali omnino magnitudine, quæ Lyſimachæ miniſtra fuiſſe commemoratur. Cernuntur ibidem & ænea quædam ſimulacra magna, uiri in procinctu ſtantes: unum Erechtheum

Marginal notes:

φοῖνιξ in Græco eſt, quod et palmam ſignificat.

Sic ego intelligo, quod in Græco eſt, δίφρος ὀκλαδίας.

καὶ τὰς μὲν ἀφιᾶσιν ἤδη τὸ ἐντεῦθεν.

ἰνῶργε, aut eſt nomen propriū, aut tale quippiam ſignificat.

A theum uocant, alterum Eumolpum. Et ſi Athenienſes, qui res antiquas ſtudioſe obſeruant, Immaradum eſſe ſciunt Eumolpi filium, qui ab Erechtheo eſt interfectus. Intus ſub baſe ſunt aliæ quædam ſtatuæ, * à quibus augurium Athenienſes Tolmidæ petierunt: atq; ipſe etiam Tolmides, qui dux claſsis electus ab Athenienſibus cùm alios afflixit, tum maritimam oram Peloponneſi, & Lacedæmoniorum item naualia ad Gythium incendit, & ex finitimis Euboeam ac Cytheriorum inſulam cæpit. Poſtea cum in Sicyoniam mouiſſet, & agrum undique popularetur, cum hoſtibus, qui occurrerant, ſigna contulit, eosq́; in fugam uerſos ad urbem uſque eſt perſequutus. Poſt hæc Athenas reuerſus, in Euboeam & Naxum Athenienſium colonias deduxit. Ipſe cum exercitu in Boeotos impetum fecit, magnaq́; terræ parte uaſtata, & Cheronæa ex obſidione capta, in Haliartium agrum eſt progreſſus: ibi & ipſe in prælio cecidit, totus'que exercitus ſuccubuit. Hæc ita à Tolmide geſta audiui. Sunt & alia Palladis antiqua ſimulacra, de quibus ex incendio nihil eſt colliquefactum. Sed nigriora aliquanto ſunt, & ad perferendas plagas infirmiora. Nam & hæc fuerunt correpta incendio, cum Athenienſes in naues ſe reciperent, & urbem Rex iuſtis defenſoribus uacuam occupaſſet. Eſt & apri uenatio, de quo an ſit Calydonius, nihil certi ſcio. Pugnans etiam cum Hercule Cycnus conſpicitur. Is Cycnus, ut aiunt, cùm alios, tum Lycum Thracem, propoſitis ad ſingulare certamen præmijs, occidit. Ad fluuium uerò Peneum ab Hercule eſt interfectus. Trœzene de Theſeo hæc referuntur. Herculem olim Trœzenem ad Pittheum ueniſſe,

Hunc locum in Græco uelim diligenter conſiderari. Quanquã ita aut obſcurus eſt, aut deprauatus, ut commodè uerti uix poſſit.

Hiſtoria de Cycno.

Elegans hiſtoria de Theſeo

B & inter epulandum leonis pellem depoſuiſſe. Ingreſſos ad eum tum alios Trœzeniorum pueros, tum Theſeum quoque, qui ſeptem ad ſummum erat annorum. Reliquos pueros conſpecta pelle aufugiſſe aiunt: Theſeum uerò non ualde territum, cum receſsiſſet, arripuiſſe à miniſtris ſecurim, & properè inuaſiſſe, cum pellem leonem eſſe putaret. Et hæc prima eſt hiſtoria, quam de Theſeo Trœzenij referunt. Addunt & alteram: Ægeum crepidas, & gladium, per quæ agnoſceretur filius, ſub ſaxo occultaſſe, & Athenas nauigaſſe. Theſeum uerò, ut annos decem & ſex natus fuit, reuulſo ſaxo, & receptis ijs quæ Ægeus depoſuerat, patrem acceſsiſſe. Huius rei tota imago ænea, præter ſaxum, in arce poſita eſt. Conſecrarunt & aliud Theſei facinus, de quo hæc narrantur. Cretenſium agrum cùm alibi; tum circa Tethrinem fluuium taurus populabatur. Feræ enim plus terroris olim, quàm nunc, hominibus incutiebant: ut leo ille Nemeæus, & Parnaſius, & dracones paſsim in Græcia: aper item tum Calydonius, tum Erymanthius, & in Corinthiaca regione Crommyonia ſus: ita ut dicerentur quædam terra emergere, quædam Dijs ſacræ, quædam item ad puniendos homines miſſæ. Cretenſes autem à Neptuno taurum hunc in terram ipſorum immiſſum affirmant, eo quòd Minos cum maris Græci imperium obtineret, nullo præ reliquis Dijs inſigni honore Neptunum affecerit. Hunc itaque taurum ex Creta in Peloponneſum ueniſſe perhibent: & Herculi inter duodecim ærumnas, ut uocant, hic quoq; annumeratur. Vt uerò in campos Argiuorum eſt dimiſſus, per

Iſthmum

Occaſio belli, quod Minos geſſit contra Athenienſes.

iſthmum Corinthiacum fugit in Atticam, atque inde ad populum Marathonium perueniens, cùm alios in quoſcunque incidit, tum Minois etiam filium Androgeum confecit. Minos uerò (non enim perſuaderi poterat, Athenienſes in filij cæde planè eſſe extra culpam) inſtructa claſſe, opes eorum uſque adeò afflixit, ut ſeptem uirgines, totidemque pueros in Cretam ad Minotaurum, qui Gnoſi in Labyrintho habitabat, ex pacto mittere cogerentur. Taurum Marathonium Theſeus poſtea in arcem egiſſe, & Mineruæ mactaſſe fertur: id quod à populo Marathonio dedicatum eſt. Cylonem uerò cur æneum poſuerint, cum tyrannidem affectauerit, nihil certi habeo, quod dicam. Coniectura tamen adducor, quo conſilio id factum ſit. Erat enim facie formoſiſſimus, & non mediocrem ex eo gloriam conſequebatur, quòd duplicis ſtadij (quod Diaulum nominant) uictoriam ex Olympijs reportarat. Et poſtea uxorem duxerat filiam Theagenis, qui Megarenſium tyrannus fuit. Præter ea quæ recenſui, duo munera manubiarum decimæ Athenis ſunt: æneum Palladis ſimulacrum, opus Phidiæ, de Medis, qui in Marathonem deſcenderat, conſecratum. Quæ uero Deæ ſcuto addita eſt Lapitharum & Centaurorum pugna, & quæ inſuper acceſſerunt, Myis artificio exculpta eſſe commemorantur. Cui hæc, & item alia Parrhaſius Euenoris filius pinxit. Spiculum haſtæ, & galeæ item conus in hoc ſimulacro, à Sunio iam nauigantibus fiunt conſpicua. Spectatur & currus æneus Bœotorum decima, & Chalcidēſium, qui in Eubœa habitant. Sunt & alia duo donaria. Pericles Xantippi filius, & quod inter Phidiæ opera ſpectatu maximè eſt dignum, ſimulacrhum Mineruæ, quæ à dedicatoribus Lemnia appellata eſt. Circa arcem reliquum murum totum (excepta ea parte, quæ à Cimone Miltiadis filio eſt educta) Pelaſgi conſtruxerūt, qui olim ad radices arcis habitarunt. * Dicunt & de Agrola & Hyperbio. De his cum inquirerem qui'nam fuiſſent, inueſtigare nihil aliud potui, niſi Siculos initiò fuiſſe, & in Acarnaniam tranſmigraſſe. Vbi quis non in urbis partem inferiorem, ſed ſub propylæa deſcenderit, fons aquæ occurret, & iuxtà Apollinis fanum in ſpelunca, & Panos. Ibi cùm Creuſa Erechthei filia concubuiſſe Apollinem putant. De Pane talia quædam narrant. Cum Philippides ad Lacedæmonios fuiſſet ablegatus, ut nunciaret, Medos terram Atticam inuaſiſſe: reuerſus poſtea, Lacedæmonios in aliud tempus expeditionē differre retulit. Lege enim apud eos cautum eſſe, ne ante plenilunium in militiam proficiſcantur. Ibi Philippides dixit, Pana ſibi ad montem Parthenium obuiam ueniſſe, ſuamque erga Athenienſes beneuolentiam declaraſſe: promiſiſſeque, ſe in Marathone eis auxiliaturum. Quo nuncio accepto, diuinos honores Deo huic decreuerūt. In propinquo, Areopagus, ſeu uicus Martius eſt: ſic dictus, quod in eo primus Ares, id eſt, Mars, in iudiciū ſit uocatus. Quomodo autem, & qua de cauſſa Alirrhothiū occiderit, alibi à me eſt indicatū. Oreſtem poſtea ibidē parricidij cauſſam dixiſſe perhibēt. Adeſt & ara Mineruę Areę, quā erexit ut iudicio fuit abſolutus. Lapides uerò argēteos, quibus rei atque accuſatores omnes inſiſtunt, unū Contumeliæ, Impudētię alterū appellāt. Iuxta tēplū, ſacellū eſt dearū quas Athenienſes Sēnas, id eſt uenerādas, aut graues:

In Græco hic deeſſe quippiā uidetur.

Hiſtoria de Panos erga Athenienſes beneuolentia.

Pulcher locus.

A graues: ſed Heſiodus Erinnes, id eſt furias, in Theogonia appellat. Primus uerò Æſchylus dracones eorum crinibus in capite affinxit. Sed neq; hæc ſimulacra horribile quiddam præ ſe ferũt, neq; alia quæcunq; ibi ſunt Deorum ſub terra degentium. Poſitus præterea ibi eſt Pluto, & Mercurius, ac Telluris ſimulacrũ. Ibi rem ſacram faciunt omnes, qui in iudicio Areopagitico abſoluti cauſſam obtinuerunt. Sacrificant aliàs etiam cùm hoſpites, tum ciues. Intra ambitum Oedipi monumentũ uiſitur. Cum enim curioſe omnia perſcrutarer, oſſa eius Thebis allata eſſe deprehendi. Nam quæ de Oedipi morte Sophocles ſcripta reliquit, quo minus uerißimilia eſſe credam, Homerus obſtat, qui Meciſteum, mortuo Oedipo, Thebas ueniſſe ait, & ad ſepulchrum eius certaſſe. Sunt Athenienſibus & alia iudicia, ſed minus celebria: Parabyſtum, & Trigonum: quorum alterum, quòd in obſcuro urbis loco ſitum eſt, & minimi momenti cauſſæ in eo agantur, nomẽ habet: alterum à figura. Batrachium uero, & Purpureum à coloribus, quę appellatio in hoc uſq; tempus permanſit. Maximũ uerò, & in quod q̃ plurimi commeant, Heliæam dicunt. Quęcunq; uerò propter homicidas alia ſunt, & ad Palladium uocant, idq; homicidis iudicium conſtitutum eſſe, et Demophoontem primũ ibi cauſſam dixiſſe, nemo dubitat: quam ob rem uerò, de eo diuerſa traduntur. Diomedem enim capto Ilio nauibus reuerſum, ad Phalerum nocturno tempore appuliſſe aiunt, ibiq; Argiuos errore ductos, utpote qui Atticam eam eſſe ignorabant, tanquam in terram hoſtilem populabundos excurriſſe. Tum Demophoon, quem ipſum quoq;

Quodnã certaminis genus hoc fuerit, Lectoris iudicio permittam.

Iudicia Athenienſium.

De Diomede hiſtoria.

B latebat, Argiuos eſſe eos qui appulerãt, aliquot ex illis in patriæ auxilium fertur necaſſe, abreptoq; Palladio abijſſe. præterea uirum Athenienſem aiunt, cum parum proſpiceret, Demophoontis equo proſtratum, & conculcatum, mortẽ obijſſe. Eam ob cauſſam in ius uocatũ eſſe Demophoontem, fama eſt: & ut alij dicunt, ab ipſius defuncti cõſanguineis: alij, Repub. Argiuorum. In Delphinio iudicium de his exercebatur, qui iuſtam ſe cædis cauſſam habuiſſe contendebant: quo iudicio & Theſeum abſolutum perhibent, cum Pallantem, qui ſeditionẽ mouerat, eiusq; filios occidiſſet. Priuſquam uerò Theſeus abſolutus eſt, occiſorẽ ſemper fugere: aut ſi maneret, eadem morte perire neceſſe erat. Cæterùm quòd in foro ad Prytanæum ferrum reum agitur, omniaq; pariter cædis inſtrumenta, id ab hac origine defluxiſſe uidetur. Regnante Athenis Erechtheo, bouem primùm ad Iouis Poliei aram Buphonus mactauit: qui relicta ibi ſecuri, ex Attica aufugit. Securis ſtatim iudicio eſt abſoluta. Et inde tale forum etiamnum quotannis agitur. Dicuntur alia item inanimata ultrò hominibus pœnam iure inflixiſſe. Opus uerò pulcherrimum & nobiliſſimum Cambyſæ acinaces exhibuit. In Pyræeo ad mare eſt Phreattys. Qui huc confugiunt, ſi digreſsis ipſis aliud crimen impingatur, è naui ad auditores in continente ſtantes cauſſam ſuam agunt. Teucrum primum ferunt in hunc modum ſe excuſaſſe Telamoni, ſe ad Aiacis cædem nihil contuliſſe. Hæc itaque eò dicta eſſe uolo, ut appareat, quantum curæ & ſtudij in iudicia ſit collocatum. Prope Areopagum nauis monſtratur in Panathenæorum pompam conſtructa, quam alia iam ſuperauit. Illud uerò quod

Cædis etiã inſtrumenta rea aguntur.

Vſus harum narrationum.

Suſpecta eſt mihi lectio.

quod in Delo eſt nauigium, nemo adhuc (quantum ego ſcio) uicit. *In nouem remiges à tabulatis protenditur. Athenienſes extra urbem in pagis etiam & iuxta uias Deorum templa, Heroum, & uirorum ſepulchra habent. Proximè autem Academia, quę plebeĳ hominis uilla quondam fuit, mea ætate Gymnaſium. Hanc ſi ſubieris, Dianę ambitus ſpectatur, & ſimulacra Dianæ optimæ ſimul, & formoſiſſimæ. Hæc autem Dianæ cognomenta eſſe arbitror. Et huic meæ ſententiæ Sapphus carmina aſtipulantur. Alia quæ de his uulgò dicuntur, prudens omitto. Fanum nō magnum eſt, quò Bacchi Eleutherenſis ſimulacrum quotannis diebus ſtatutis defe- C runt. Et tot quidem fana hac parte cernuntur. Sepulchra autem primùm

Thraſybulus omnium præſtantiſſimus.

Thraſybuli Lyci filĳ, uiri omnium qui pòſt, quiq; ante eum ab Athenienſibus nati ſunt, longè præſtantiſſimi. Et ut complura prætereăm, hæc in hiſtoriæ fidem ſufficient. Triginta tyrannorum poteſtatem cum uiris ſexaginta, Thebis initio profectus, deleuit. Et Athenienſes ſeditionibus diſtractos reconciliauit, initaq; amicitia effecit, ut pacati permanerent. Tumulus hic primus eſt. Sequitur Periclis, Chabriæ item, & Phormionis Omnibus præterea Athenienſibus monumentum eſt ædificatum, qui uel prælĳs nauralibus, aut pugnis pedeſtribus ceciderunt, exceptis ĳs qui in Marathone dimicarunt. Hi enim ob fortitudinem in regione iſta tumulos habent. Alĳ ſepulti ſunt in uia quæ ad Academiam ducit: & columnæ tumulis additæ, quæ nomen cuiuſuis, & tribum indicant. Primi ibi ſepulti ſunt, quos, cum uictores in Thracia ad Brabiſſum uſq; proceſsiſſent, Hedoni ex inſperato aggreſſi interfecerunt. Fulmina etiam in eos decidiſſe dicuntur. Inter duces alios Leager fuit, cui exercitus imperium præcipuè erat demandatum. D Et Sophones Decelenſis, qui Argiuum quondam pentathlum in Nemęis uictoria potitum Eurybatem, Æginetis opitulantem, interfecit. Tertius

Athenienſes extra Græciā ter ablegarunt exercitum. σαρδὼ eſt in Græco.

his fuit exercitus, quem extra Græciam Athenienſes miſerunt. Priamo quidem & Troianis omnes Græci communi conſenſu bellum intulerunt. Athenienſes autem priuatim in *Sardiniam, duce Iolao, mox in Ioniam quæ hodie ſic appellatur, tertiò in Thraciam mouerunt. Ante monumentum columna poſita eſt, & in ea expreſſa pugna equitum, quorum nomina ſunt Melanopus & Macartatus, qui in bello contra Lacedæmonios & Bœotos occubuerunt, ubi Eleuſiniæ fines à Tanagræis dirimūtur. Eſt & Theſſalorum equitum tumulus, qui ueteri adducti amicitia eo tempore uenerunt, quo primùm cum Archidamo Peloponneſĳ Atticam cum exercitu inuaſerunt. Non procul ſagittarĳ Cretenſes iacent. Rurſus monumenta ſunt Athenienſium: Cliſthenis, qui in tribubus conſtituendis eum ordinem, quo nunc utuntur, inuenit. Equitum quoq; ſepulchra cernuntur, qui perierunt, cum Theſſali partem periculi ſuſcepiſſent. Sepulti ſunt ibidem Cleonei, qui cum Argiuis in Atticam uenerunt. Quod qua de cauſſa ſit factum, indicabitur, cum ad Argiuorum hiſtoriam fuerit peruentum. Eſt & Athenienſium tumulus, qui antequam irruptionem Medus faceret, cum

Loco publico ſepulti ſerui.

Æginetis bellum geſſerunt. Et iuſtum hercle plebiſcitū illud fuit, quo conceſſum eſt ab Athenienſibus, ut loco publico ſepelirentur ſerui, & nomina eorum columnæ inſcriberentur. Id quod argumento eſt, ipſos erga do-

minos

A minos fideles in prælio fuiſſe,& ſtrenuos. Extant & aliorum uirorum nomina,qui locis diuerſis certarunt. Sunt enim ibi probatiſſimi,qui ad Olynthum ſunt profecti: & Meleſander, qui per Mæandrum in Cariam ſuperiorem nauigauit. Sepulti ſunt & qui Caſſandri bello interierunt, quiq; tum ex Argiuis ſocij fuerunt. Societatem cum Argiuis hoc modo initam eſſe perhibent. Vrbe Lacedæmoniorum terræmotu quaſſata,defecerunt Helotes,& Ithomam ſeceſſere. Ob hanc defectionem cùm ab alijs Lacedæmonij,tum ab Athenienſibus auxilium petierunt. Hi uerò ſelectiſſimos uiros,& Cimonem Miltiadis filium, ducem eis miſerunt: quos cum ſuſpectos haberent Lacedæmonij,remiſerunt. Athenienſes intolerabili ſe affectos eſſe ignominia rati,ſocietatem in regreſſu cum Argiuis, qui omni tempore fuerant Lacedæmoniorum hoſtes,inierunt. Poſtea cum ad Tanagram Athenienſibus contra Bœotos & Lacedæmonios eſſet pugnandum,opem eis tulerunt Argiui. Et confeſtim ibi cum ſuperiores eſſent Argiui,noctis interuentu factum eſt,quo minus manifeſta potirentur,& perſpicua uictoria. Poſtridie uerò Theſſalorum equitum proditione Lacedæmonij ſuperarunt. Verùm illos etiam lubet recenſere. Apollodorum peregrinorum militum ducem,qui Athenienſis cũ eſſet,miſſus ab Ariſto præfecto Phrygiæ, quæ Helleſponto uicina eſt, Perinthiorum urbem ſeruauit, cum in eorum agrum Philippus exercitum duxiſſet. Hic igitur ibi ſepultus eſt. Eubulus deinde,Spinthari filius. Viri item fortes,quorum fortitudini fortunæ benignitas non reſpondit. E' quorum numero partim ſunt,qui in Lacharem tyrannum fecerunt impetum:partim de recuperan-
B do Piræeo,qui Macedonum præſidio occupatus erat, cogitarunt. Proditi uerò ab ijs, qui conſpirationis fuere conſcij, ante rem confectam ſuccubuerunt. Sepulti ſunt & qui ad Corinthum ceciderunt. Oſtendit ibi cum primis Deus,& rurſus in Leuctris,eos qui apud Græcos dicti ſunt fortes, ſine fortunæ auſpicio nihil ualere. Lacedæmonij enim Corinthiorum, & Athenienſium, Argiuorum etiam & Bœotorum uictores, à ſolis poſtea Bœotis tantam in Leuctris cladem acceperunt. Poſt eos qui ad Corinthum ceciderunt, columnam ijs erectam eſſe, qui in Eubœa perierunt, & Chio, carmina elegiaca teſtantur, alios'que in extremis Aſiæ finibus cæſos eſſe indicant, alios in Sicilia. Duces quoque ſcripti ſunt, excepto Nicia. Et è militibus,quàm Platæenſes,quàm ciues Athenięſes. Nicias hac de cauſſa eſt omiſſus. Scribit Philiſtus,quem in hac hiſtoriæ parte ſequor, Demoſthenem pacta reliquis incolumitate,ſeipſum excepiſſe:cumq; caperetur,manus ſibi uoluiſſe afferre. Niciam uerò ultrò ſe tradidiſſe ait. Eam ob cauſſam columnæ non eſt aſcriptus Nicias: damnatus, quòd hoſtium poteſtati ſponte ſe ſubiecerit,& laude militari indigna geſſerit. In altera columna hi ſunt,qui in Thracia pugnarunt, & Megaris: & quo tempore Arcades Mantinenſes, Eleos item, ad faciendam à Lacedæmonijs defectionem Alcibiades cõmouit: & qui ante Demoſthenis in Siciliam aduentum, Syracuſanos ſuperarunt. Sepulti ij quoq;, qui circa Helleſpontum nauali prælio interfuerunt, quiq; in Chæronea cum Macedonibus prælium cõmiſerunt,& qui duce Cleone Amphipoli bellum intulerunt,quiq;

Lacedæmonij poſt multas uictorias à ſolis Bœotis proſtrati.

Lege apud Plutarchũ uitam Niciæ.

ad Tanagræorum Delium occubuerunt. Quotquot deinceps in Theſſa- C liam Leoſthenes duxit, quiq; cum Cimone in Cyprum nauigarunt, quiq; cum Olympiodoro præſidium eiecerũt, tredecim uiris nõ plures. Aiunt præterea Athenienſes, ſe Romanis contra finitimos bellũ gerentibus, non magnum exercitum miſiſſe. Committentibus poſtea eiſdem prælium nauale cum Carthaginenſibus, quinq; triremes Atticæ præſtò fuerunt. Inter reliquos item hi quoq; ibi tumulum habent. Tolmidæ & ſociorũ eius res geſtas, & obitum antè expoſui. Si cui autẽ cognoſcere id quoq; lubeat, ſciat hic eos ſitos eſſe. Iacent hic, qui duce Cimone præclarum facinus illud ad Eurymedontem cùm pedeſtri, tum nauali pugna eodem die ediderũt.

Conon & Timotheus. Conon quoq;, & cũ eo Timotheus ibi ſepultus eſt. Hi duo, pater & item filius, ſecundo loco poſt Miltiaden & Cimonẽ celebrantur, qui rerũ geſtarum amplitudine claruerint. Iacet & Zenon ibi Mnaſei filius, & Chryſippus Solenſis. Nicias item, Nicomedis filius, qui pingendorum animalium artificio ſuę ætatis omnes anteceſſit: & Harmodius, & Ariſtogiton, qui Piſiſtrati filium Hipparchum interfecerunt. Oratores autem, Ephialtes, qui leges in Areopago maximè corrupit: *Lycurgus præſtans uir.* Lycurgus item, Lycophronis filius, à quo quingentis & ſex millibus talẽtis amplius, quàm à Pericle Xantippi filio, in publicum ærarium eſt relatum. Inſuper ea quæ ad Mineruæ pompam requiruntur, parauit: & uictorias aureas, & centum uirginibus ornatum. In bellum, arma & iacula, & quadringentas ad prælium nauale triremes. Ædificia in theatro ab alijs inchoata, ipſe abſoluit. Quæ uerò alia cum rempublicam adminiſtraret, in Piræeo extruxerit, naualia ſunt, & quod ad Lycium appellant gymnaſium. Quæcunque uerò argento ipſe, & au- D ro effingi curauit, deprædatus eſt ea etiam Lachares tyrannus, ædificia ad noſtram uſque ætatem perdurarunt. In Academiæ ueſtibulo Cupidinis ara eſt, addita inſcriptione, à Charmo Athenienſium primo eam Cupidini eſſe conſecratam. Eam uerò quæ in urbe eſt, & Anterotos, id eſt mutui amoris uocatur, ab inquilinis dicatam eſſe ferunt. *Hiſtoria de amoris impetu.* Meles enim Athenienſis, ſui amantem Timagoram inquilinum, per contumeliam in ſaxum altiſſimum aſcendere, & inde præcipitem ſe dare iuſsit. Timagoras itaq; ex uitæ contemptu, & adoleſcenti in omnibus gratificandi ſtudio ſeipſum præcipitauit. Meletẽ uerò, ut Timagoram extinctum uidit, ita facti pœnituit, ut ab eodem ſaxo ſe deijceret, & ſimili morte conficeret. Inde genium hunc Timagoræ ultorem, Anterota, inquilini cæperunt uenerari. In Academia Promethei ara eſt, à qua in ciuitatem cum facibus ardentibus excurrunt. Certamen in hoc eſt comparatum, ut facem ardentem inter currendum conſeruent: qua extincta, uictoria primo eſt adempta, & ad ſecundum defertur: ſi neque huic ardeat, tertius eſt uictor. Sin uerò omnibus extinguatur, uictoria nulli relinquitur. Eſt & Muſarum ara, & altera Mercurij, & intus Mineruæ, quam Herculi dicarunt. Et planta oleæ eſt, quam *De Platonis doctrina præſagium.* ſecundò apparuiſſe dicunt. Non procul ab Academia monumentum Platonis ſpectatur, quem in philoſophia ſummum fore, hoc præſagio Deus ſignificauit. Socrates nocte priore, quàm Plato diſcipulus eius erat futurus, cygnum ſibi in ſinum inuolaſſe, per ſomnum uidit. Cygnus

autem

A autem auis rei muſicæ gloria celebratur. Apud Ligures enim, ultra Eridanum, in terra Gallorum, Cycnum muſicæ deditum regnaſſe, & poſt obitum ex Apollinis ſententia in auem tranſmutatum eſſe aiunt. Ego quidem regem eum Ligurum fuiſſe credo: ex homine autem in auem conuerſum, non conſentaneum eſſe uidetur. In hoc regionis loco Timonis turris cernitur, qui ſolus uidit nullo pacto felicitatem poſſe comparari, niſi quis hominum congreſſus fugiat. Oſtenditur & locus qui Equeſter collis nominatur. Eò in Atticam primò ueniſſe Oedipum perhibent. A' quo Homerus tamen alicubi diſſentit. Dicunt certè Neptuni equeſtris aram eſſe, & Mineruæ equeſtris. Sacellum Pirithoi & Theſei, Oedipi & Adraſti, Neptuni nemus ac fanum, Antigonus incendit, quo tempore facta cum exercitu irruptione, agrum Athenienſium aliàs quoq; uaſtauit. Parua in Attica municipia, prout cuilibet ſorte contigit, habitandi loca obtinent. Ibi hæc extant memorabilia. Apud Alimuſios Cereris legiferæ & Proſerpinæ fanum. In Loſtere autem, id eſt, cingulo, ad mare, Palladis ara: Apollinis item, Dianæ, & Latonæ, quam liberos ibi peperiſſe negant, ſed tanq; parituram, zonam ſoluiſſe, & loco inde nomen inditum eſſe aiunt. Apud Proſpaltios autem, Proſerpinæ etiam & Cereris fanum: apud Anagyraſios, matris Deorum. Apud Cephalenſes, Caſtorem & Pollucem maximè colunt. nam Deos magnos eos nominant. Apud Praſienſes Apollinis fanum eſt. Huc Hyperboreorum primitias peruenire aſſerunt. Hyperboreos enim Arimaſpis tradere, Arimaſpos Iſſedonibus, ab his Scythas Sinopen ferre: inde per Græcos in Praſias portari. Athenienſes tamen eſſe, qui in Delum tranſuehant. Primitias ipſas uerò ordei culmis abſcondi, & à nemine cognoſci aiunt. Ad Praſias Eriſichthonis monumentum eſt, qui è Delo peractis Deorum ſacrificijs cum rediret, internauigandum diem ſuum obijt. Cranaum porrò Athenis regnantem ab Amphictyone genero eſſe expulſum, ſuprà dictum eſt. Fugientem hunc cum militibus ad populum Lamprenſem perueniſſe, ibiq; mortuum, atque ſepultum aiunt. Meo etiamnum tempore Cranai monumentum apud Lamprenſes uiſitur. Iouis uerò Xuti filij (namq; hic quoque Athenis habitauit, & in bello contra Eleuſinios Imperator fuit) ſepulchrum Potamis eſt. Atque hæc quidem ita narrantur. Apud Phlyenſes, & Myrrhinuſios aræ hæ ſunt: Apollinis Dionyſodoti, id eſt, à Baccho dati, uel datoris, & Dianæ luciferæ: Bacchi item floridi, & Nympharum Iſmeniarum, & Telluris quam magnam Deam appellant. Alterum fanum aras continet, Cereris Aniſidoræ, id eſt dona perficientis: Iouis Cteſij, id eſt poſſeſſoris: & Palladis Tithronæ, & Proſerpinæ primogenitæ: & Dearum quas Semnas, id eſt uenerabiles nominant. Sed illud in Myrrhinunte ſimulacrum Colæniæ eſt. Athenienſes autem Dianam Amaryſiam honore afficiunt. Cauſſam cum perquirerem, nihil certi ſcire interpretes deprehendebam. Ego uerò hanc coniecturam facio. Amarynthus in Euboea eſt. ibi Dianam Amaryſiam colunt. Solenne autem Amaryſiæ non minori Athenienſes pompa celebrãt, quàm Euboœenſes. Inde nominis rationem ab Athenienſibus ductam arbitror. Illam uerò in Myrrhinunte Colæniam, à Colæno uocari. Scriptum

Timon Miſanthropos.

B

eſt autem à me prius, ex populo pleroſq; dicere, ſe ante Cecropem quoq; C regio imperio paruiſſe. Colænus autem uiri nomen eſt, qui ante Cecropem (ut Myrrhinuſij perhibent) imperauit. Acarnæ municipium Apollinem colit Agyiæum, & Herculem. Ara etiam ibi eſt Mineruæ Hygiæ, id eſt ſoſpitæ, Palladem equeſtrem nominant: Bacchum canentem, & hederaceum, hederam enim primò ibi apparuiſſe dicunt. Montes habent Athenienſes, Pentelicum, ubi lapicidinæ ſunt: Parnetem item, in quo apros & urſos uenantur: & Hymettum, qui pabulum apibus aptiſſimum profert, excepta Alazonum terra. Alazones enim cicures habent apes, quæ unà cum hominibus in paſtum euntes, liberæ ſunt, neq; in aluearibus concluſæ tenentur, ſed operantur in quemcunq; regionis locum incidunt. Opus ipſarum continuum eſt, & concretum. Seorſim uerò nec mel ex eo, nec ceram conficies. Atque hoc ita ſeſe habet. In montibus præterea & Deorum ſimulacra Athenienſes habent: in Pentelico Mineruæ, Hymetto Iouis Hymettij. Aræ quoq; ſunt, Iouis pluuij, & *Apollinis prouidi. In Parnete Iupiter Parnetius æneus conſpicitur: ara inſuper * Iouis monitoris. In Parnete eſt & alia ara. Qui ſacra ad eam peragunt, Iouem modò pluuium, modò innoxium appellant. Eſt & mons non magnus Ancheſmus, & in eo Iouis Ancheſmij ſimulacrum. Antequam ad inſularum enarrationem me conuertam, quæ ad municipia pertinent, rurſus percurram. Municipium Marathon pari interuallo diſtat ab Athenis, & Caryſto Euboeæ oppido. Hac parte Atticam occuparunt Barbari, qui pugna ſunt ſuperati, & naues aliquot, cum iam ſoluiſſent, naufragio amiſerunt. In campo ſe- D pulchra ſunt Athenienſium, columnæq; appoſitæ, quibus nomina interfectorum tributim continentur. Alia item ſunt facta Platæenſibus Boeotorum, & ſeruis. Serui etenim tunc primò pugnarunt. Seorſim extat Miltiadis Cimonis filij monumentum, qui poſt pugnam illam obijt, cum ab Athenienſibus in ius eſſet uocatus, quòd Parum non cæpiſſet. Singulis ibi noctibus audiuntur equorum hinnitus, & pugnantium uirorum concurſus. Data tamen opera ad euidens hoc ſpectaculum accedere, non eſt cui profuerit. Sin quis uerò ea de re nihil prius audierit, fortuitoq; interuenerit, liber eſt à Deorum ira. Marathonij cùm eos colunt, qui in acie ibi ceciderunt, Heroas eoſdem appellantes: tum Marathonem (à quo nomen municipium accepit) & Herculem, quem ipſi (ut perhibent) inter Græcos primi diuinis honoribus affecerunt. Aiunt porrò inter pugnandum accidiſſe, ut homo ſpecie & armatura agreſti appareret, qui Barbarorum multos ut aratro occidit, finito certamine euanuerit. Conſulto oraculo, nihil aliud Athenienſibus eſt reſponſum, niſi ut Echetlæum heroem colerent. Erectum quoque eſt ex albo marmore trophæum. Medos ibi Athenien- » ſes dicunt ſe ſepeliuiſſe: cum pietatis officium ſit, hominis cadauer terræ mandare. Sed ſepulchrum nullum inueni, neque aggerem aut ſignum aliud uidere potui. In foſſam autem eos temerè coniecerunt. In Marathone etiam Macaria fons eſt, de quo hæc referuntur. Hercules ex Tirynthe Euryſtheum fugiens, ad Ceycem Trachiniorum regem, cum quo ei amicitia erat, commigrauit. Hercule autem rebus humanis exempto, eius liberos

Margin notes:

Ἀγυιεῦ, id eſt compitalem.

Montes Athenienſium.

ὑέτιον
προόψιν.
σημαλέου Διός.

Marathon municipium.

Spectra in campo Marathonio.

Ἐχέτλη ſtiuam ſignificat.

A beros cum poſtularet Euryſtheus, Athenas eos Ceyx tranſmiſit, quòd imbecillem eſſe ſe, Theſeo uerò ad propulſandam iniuriam non deeſſe uires diceret. Cum Athenas ueniſſent ſupplices, & Theſeus, eos poſtulanti Euryſtheo nollet dedere, Peloponneſij bellum contra Athenienſes primò mouerunt. Tum oraculum reſpondit, neceſſe eſſe unum ex liberis Herculis ſponte mori, alioqui Athenienſes non fore uictores. Ibi Macaria Deianiræ & Herculis filia, ſeipſam interfecit: atque ita Athenienſibus in bello uictoriam, fonti uerò nomen dedit. In Marathone præterea palus eſt cœnoſa admodum, in quam Barbari uiæ ignari inter fugiendum ſunt prolapſi. & eam rem aiunt fuiſſe in cauſſa, ut tanta eorum multitudo occideretur. Supra paludem præſepia ſunt lapidea equorum Artaphernis, & tentorij ſigna ſaxis inciſa. Oritur ex ea & fluuius, qui ad paludem ipſam iumentis aquam exhibet commodam: ubi uerò in mare ſeſe effundit, ſalſus redditur, & piſcibus marinis plenus. Mons Panos à campo paulo eſt *Mons Panos.* remotior, & ſpelunca ſpectatu digna. Ingreſſus in eam anguſtus eſt: ſed ſi penetraueris, domicilia apparent, & balneæ: & Panos, ut uocant, Æpolium, id eſt caprarum grex. Saxa ut plurimum caprarum formas repræſentant. A' Marathone non procul abeſt Brauron, quà Iphigeniam Agamemnonis filiam, ex Taurica fugientem, cum Dianæ ſimulacrum ſimul aſportaſſet, * exſcenſum feciſſe, relicto'que ibi ſimulacro Athenas, poſtea *[illegible]* Argos perueniſſe aiunt. Simulacrum quidem Dianæ uetuſtum ibi oſtenditur. Qui uerò id quod ex Barbaris eſt allatum, mea ſententia putentur habere, in alio hiſtoriæ loco exponam. A' Marathone ſtadijs circiter ſe-
B xaginta diſtat Rhamnus, ſi quis uia maritima Cropum uerſus iter faciat. Hominum ibi domicilia in littore ſunt extructa. Non longe à mari in locis ſuperioribus templum eſt Nemeſis, quæ una ex Dijs maximè hominibus ſuperbis eſt inexorabilis. Huius iram & uindictam arbitror Barbarorum furori occurriſſe, in Marathonem deſcendentium. Cum enim oppoſitam ſibi Athenienſium urbem contemnerent, marmor Parium ad erigendum trophæum, quaſi re omni iam confecta, ſuſtulerunt. Id marmor in Nemeſis ſimulacrum Phidias formauit. Capiti deæ impoſita corona eſt ceruos tenens, & uictoriæ ſimulacra non magna. Siniſtra manu *Deſcriptio ſimulacri Nemeſis.* ramum mali arboris geſtat, dextra phialam, in qua Æthiopes exculpti uidentur. Cuius rei cauſſam neque ipſe coniectura potui aſſequi, nec eorum rationem qui ſcire ſe exiſtimabant, probaui. Propter Oceanum fluuium (quem accolere Æthiopes, & eo patre natam eſſe Nemeſin uolunt) in phiala effictos eos aſſerunt. Ad Oceanum enim, non fluuium, ſed mare, cuius extrema quoque littora hominum nauigationibus patent, *[illegible]* *Hiſpani habitant, & Galli, in quo Britannorum inſula continetur. Ichthyophagi omnium qui ſupra Syenen ad mare degunt extremi, mare rubrum accolunt: & ſinus ille ad quem habitant, Ichthyophagus nominatur. Qui uerò iuſticia reliquos antecellunt, urbem Meroen incolunt, & campum qui Æthiopicus appellatur. Hi ſolis menſam oſtendunt, & præter Nilum neque mare habent, neque aliud flumen. Sunt & Æthio- *Locus Geographicus egregius.*

pes alij Mauris finitimi, quorum ager ad Naſamones uſque extenditur. C
Naſamones enim, qui ab Herodoto Atlantes dicuntur, terræ'que menſu-
ram noſſe ſe gloriantur, Loxitas uocant eos Libyæ populos, qui extre-
ma loca iuxta Atlantem habitant. Sementem non faciunt, ſed uuis agre-
ſtibus uiuunt. Fluuium neque hi Æthiopes habent, neque Naſamones.
Aqua etenim, quæ iuxta Atlantem in tres amnes dilabitur, quorum nul-
lus tamen fluuium efficit, exemplo harenarum uoraginibus tota abſorbe-
tur. Et ſic Æthiopes nullum fluuium præter Oceanum accolunt. Aqua
quæ ex Atlante profluit, turbida eſt: & ad fontem crocodili fuerunt, cu-
bito uno non minores, qui aduenientibus hominibus, in fontem demer-
Vnde Nilũ ori-ri multi putẽt. guntur. Hic uerò non paucis in mentem uenit, ex aqua illa, quæ ex hare-
nis iterum prorumpit, Ægyptijs oriri Nilum. Atlas autem in tantam at-
Atlantis de-ſcriptio. tollitur altitudinem, ut uertice cœlum etiam attingere dicatur. Inacceſſus
tamen propter aquas eſt, & quæ paſsim excreſcunt, arbores. Pars eius Na-
ſamonibus obuerſa, cognita eſt: quæ uerò ad pelagus uergit, in eam ne-
mo, quod ſciamus, nauigauit. Sed de his hactenus. Alas neque hoc Ne-
meſis ſimulacrum, neque aliud quod ueterum memoria fabricatum eſt,
habuit. Quia uerò apud Smyrnæos ſacratiſsima quæque ſimulacra alata
Nemeſis ama-toribus potiſsi-mum infeſta. eſſe poſtea comperi, & Deam hanc in ijs potiſsimum aiunt numen ſuum
oſtendere, qui res amatorias tractare uelint: hac de cauſſa Nemeſi, ſicut &
Cupidini, alas affingunt. Nunc in ſimulacri baſe quæ ſint elaborata, expo-
nam, ſi prius hæc rei declarandæ gratia addidero. Nemeſin matrem eſſe
Helenæ Græci aſſerunt: Ledam uerò ubera ei præbuiſſe, & educaſſe. Pa- D
trem uerò non Tyndarum, ſed Iouem fuiſſe, tum hi, tum alij uno ore te-
ſtantur. Hæc quia comperta habebat Phidias, Helenam fecit à Leda ad
Nemeſin perduci. Appoſuit Tyndarum quoque, & filios, & uirum unà
cum equo aſtantem, quem Hippeum, id eſt equitem appellant. Adeſt &
Agamemnon, Menelaus, & Pyrrhus Achillis filius, qui primus Hermio-
nem Helenæ filiam duxit uxorem. Oreſtes uerò propter ſcelus in matrem
perpetratum, eſt prætermiſſus. Quanquam Hermione uxor eius, quoad
uixit, permanſerit, & filium ei pepererit. In baſe deinceps Epochus eſt, ut
uocant, & alius adoleſcens. De his nihil audiui aliud, niſi fratres eſſe Oe-
noes, à qua municipium nomen habet. Terram porrò Oropiam inter
Atticum & Tanagricum agrum ſitam, Bœoti initiò tenuerunt: noſtra æta-
te Athenienſes, geſtis ſubinde pro ea bellis, imperio adiecerunt: ſed peni-
tus in poteſtatem redigere non potuerunt, priuſquam Philippus Thebis
expugnatis, hanc ipſam Athenienſibus conceſsit. Vrbs quæ mari adia-
cet, nihil hiſtoria dignum habet. Ab hac duodecim ſtadijs Amphiarai fa-
Amphiaraus terra abſor-ptus. num diſtat. Amphiaraum hunc, cum Thebis effugeret, unà cum curru
terræ hiatu abſorptum eſſe perhibent. Alij id ibi accidiſſe negant: ſed in
uia Thebana Chalcidem uerſus, ubi locus eſt quem Harma appellant.
Harma Græcè currum ſi-gnificat. Amphiaraum uerò primò apud Oropios conſtat Deum fuiſſe habitum.
Poſtea omnes Græci diuinis honoribus eundem affecerunt. Enumerare
inſuper & alios poſſum, qui homines cum fuerint, in deorum nume-
rum

A rum à Græcis ſunt relati, urbes etiam eis conſecratæ: Eleus in Cherrone-
ſo, Proteſilao: Lebadia Bœotorum, Trophonio. Apud Oropios fanum
Amphiarai eſt, & ſtatua ex albo marmore. Ara has in partes eſt diuiſa, una
Herculi ſacra, & Ioui, & Apollini Pęoni: altera Heroibus, & Heroum uxo
ribus: tertia Veſtæ, Mercurio, Amphiarao, & Amphilocho. Nam alter ex
eius filijs Alcmæon, ob ſcelus in Eriphylen matrem neque cum Amphia-
rao, neque cum Amphilocho in honoris ſocietatem peruenit. Quarta aræ
pars Veneris eſt, & Panaceæ. Iaſonis præterea, & Hygiææ, id eſt ſanitatis,
& Mineruæ Pæoniæ. Quinta Nympharum, & Panos, & fluuiorum A-
cheloi & Cephiſi. Amphilochi in Athenienſium urbe etiam ara eſt, & in
Ciliciæ loco Mallo oraculum, mea ætate omnium ueriſsimum. Apud O-
ropios iuxta templum fons eſt, qui Amphiarai dicitur: ad quem neq; res
ſacræ fieri, *neq; purgari homines, aut ablui ſolent. Sed accepto oraculo, ſi
quis ex morbo conualeſcat, argentum, aurumq; inſignitum in fontem de-
mittit. Ibi enim Amphiaraum, poſtquam in numerum Deorum eſt rece-
ptus, emerſiſſe dicunt. Iophon uerò Cnoſius, unus ex interpretum nume-
ro, exhibuit Amphiarai oracula uerſu hexametro edita, affirmans cum
Argiuis Thebas miſſis reſponſum dediſſe his uerſibus:

Hominés qui in Deorum numerum à Græcis relati.

[illegible]

Verſus deſunt.

Id populos uſq; adeò allexit, ut magno cum impetu eò confluxerint. Ex
ceptus autem his quos Apollinis olim, ut dicunt, furor incitauit, nemo ua-
tum oracula reddebat. Sed uel ſomniorum erãt interpretes, uel ex auium
B uolatu, aut ſacrorum extis iudicabant. Amphiaraus itaq; ſomniorum po-
tiſsimum uaticinationi dediſſe operam uidetur. Id uerò inde colligitur,
quod poſtq; in Diuorum numerum eſt relatus, uaticinationẽ ſomniorum
inſtituit. Ac primùm quidẽ purgari eos neceſſe eſt, quicunq; ab Amphia-
rao oraculum petituri ueniunt. Purgatio in eo cõſiſtit, ut Deo rem ſacram
faciant. Sacrificãt autem cùm ipſi, tum omnibus quorum nomina ibi ſunt
perſcripta. His ita peractis, ariete immolato, pelleq; ſubſtrata dormiunt,
ſomnij declarationem expectantes. Inſulæ ab Athenienſiũ terra nõ procul
ſunt remotæ: una, quã Patrocli nominant, cuius quę ſit ratio, à me iam antè
eſt explicatum: alia item ſupra Sunium ad ſiniſtram, cũ in Atticam nauiga
ueris. In hanc poſt Troię excidium Helenam excẽdiſſe affirmant. atq; ideo
inſulæ Helenæ nomen eſt. Salamis, quæ contra Eleuſinem ſita eſt, ad fines
Megaricos pertingit. *Nomẽ hoc à matre Salamine, Aſopi filia, primò im
poſuiſſe ferunt inſulę: eamq; poſtea incoluiſſe Æginetas, Aiacis ſocios. Phi
læum uerò, filium Euryſaci, Aiacis nepotẽ, Athenienſibus, à quibus ciuita
te fuerat donatus, tradidiſſe inſulã perhibẽt. Salaminios multis annis poſt
hæc Atheniẽſes ſedibus pepulerunt, oblato eo crimine, quòd in bello con
tra Caſſandrũ de induſtria fuiſſent ſegniores, ciuitatemq; Macedonib. uo
luntate magis q; ui coacti dedidiſſent. Aſcetadẽ quoq; capitis damnarunt,
qui contra Salaminẽ eo tempore dux fuerat electus: ſeq; in omne æuũ Sala
minijs proditionem exprobraturos iurarunt. Conſpiciuntur etiam nũ fori
rudera, & fanum Aiacis, & ſimulacrum ex Ebeno lapide, Aiacis porrò, &

Amphiaraus ſomniorum interpres.

Inſidarum deſcriptiones.

Locum hũc in Græco expende.

Euryſacis honores ad hæc uſque tempora apud Athenienſes perdura- C
runt. Namque & Euryſacis ara Athenis eſt. In Salamine non procul à lit-
tore ſaxum oſtenditur, cui inſediſſe Telamonem ferunt, & nauim pro-
ſpexiſſe filiorum, cum in Aulidem ad communem Græcorum claſſem
Flos Aiacis in Salamine uiſus. ſoluerent. Dicunt Salaminis accolæ, florem ea in regione primùm poſt
mortem Aiacis eſſe uiſum. Candidus eſt, & purpureus nonnihil, lilio mi-
nor, tum ipſo caule, tum folijs etiam. Literæ in eo ſunt, quales hyacinthis.
Hiſtoriam iudicij quod de armis inſtitutum fuit, audiui ab Æolenſibus,
qui inſtauratum poſtea Ilium incoluerunt, qui'que arma poſt Vlyſsis
naufragium ad Aiacis tumulum eiecta dixerunt. Magnitudinem eius
Cõiectura de Aiacis magnitudine. Myſus quidam mihi enarrauit. Ad littoralem enim tumuli partem ma-
re inundatione eſſe effuſum, & aditum ad monumentum non difficilem
aperuiſſe, retulit. Me uerò cadaueris magnitudinem hoc argumento iuſ-
ſit conijcere. Oſſa enim genuum, quæ medici molas uocant, diſco adole-
ſcentis pentathli fuiſſe paria. Eorum equidem qui Gallorum ultimi ſunt,
καρῶν. & locis illis ob nimium gelu deſertis, finitimi, & quos * Carenſes appel-
lant, eorum inquam proceritatem minimè ego mirabar. A' cadaueribus
enim Ægyptijs re planè nulla differunt. Quæcunque uero ſpectatu di-
gna mihi ſunt uiſa, commemorabo. Protophanes Magneſiorum ad Le-
chæum habitantium ciuis, eodem die pancratij & luctæ palmam in O-
Protophanis cadauer. lympijs abſtulit. Huius tumulum prædones, ducti ſpe lucri, intrarunt.
Poſt prædones alij quoque, inſpiciendi cadaueris cauſſa deſcenderunt.
Habuit mortuus nullo interſtitio diuiſas coſtas: ſed ſolidum erat, quic-
quid ab humeris ad extremas coſtas (quas nothas medici appellant) de- D
mittitur. Ante Mileſiorum urbem inſula Lade eſt. Ab hac duæ paruæ
ſunt abruptæ, quarum alteram Aſterij inſulam nominant, & Aſterium
in ea ſepultum eſſe affirmant, quem Anactis, Anactem uerò Terræ filium
faciunt. Cadauer decem cubitis non eſt minus. Hoc uerò admirationi mi-
hi fuit. Lydiæ ſuperioris oppidum eſt non magnum admodum, Teme-
περιρραγέντος. ni portas uocant. Ibi colle à tempeſtatibus * exeſo, oſſa apparuerunt, quæ
ob figuram, quam repræſentabant, humana eſſe credebantur. Nam ſi non
figuram, ſed magnitudinem ſolummodo ſpectes, nihil de eis conijcere
poſsis. Rumor confeſtim uulgo eſt ſparſus, Geryonis Chryſaoris filij
eſſe cadauer, eſſe etiam eius ſolium. Nam uiri ſolium eſt inciſum pro-
minenti montis ſaxo, & torrentem Oceanum uocarunt. Inter arandum
præterea, boum cornua nonnulli offenderant. Atque ideo Geryonem bo
ues præſtantiſsimos pauiſſe, hominum ſermonibus eſt diuulgatum. His
ego aduerſatus, Gadibus Geryonem eſſe demonſtraui: nullũ uerò monu-
mentum, ſed arborem tantum, quæ uarias formas exhibeat. Ibi Lydorum
interpretes rem, ut erat, aperuerunt. Cadauer Hylli eſſe, Hyllum Terræ fi-
lium dixerunt. Ab eo fluuius nomen accepit. Et Herculem ob ueterem, ut
dicebant, cum Omphale conſuetudinem, filium à fluuio Hyllum nomi-
naſſe. In Salamine (ut ad inſtitutũ reuertar) & Dianę tẽplum uiſitur, quod
pro trophæo eſt erectum ob uictoriam, quæ authore Themiſtocle Neo-
clis

A clis filium, Græcis eſt parta. Et Cychrei item fanum. Quo tempore nauale prælium Athenienſes cum Medis commiſerunt, draco (ut aiunt) in nauibus apparuit Hunc Cychreum heroem eſſe, oracolum Athenienſibus reſpondit. Inſula ante Salaminem Pſyttalea uocatur. In hanc ex Barbaris circiter quadringentos deueniſſe memorant, ſed profligata Xerxis claſſe, qui in Pſyttaleam traiecerant Græci, eos quoque inſequuti occiderunt. Simulacrum in inſula artificioſe elaboratum nullum eſt. Panos ſtatuæ utcunque factæ ſpectatur. Athenis cum in Eleuſinem proficiſcaris, quam uiam ſacram Athenienſes nominant, Anthemocriti monumentum offeretur. In hunc Megarenſes ſummum ſcelus perpetrarunt. Caduceatorem enim miſſum Antemocritum, ne poſthac agriculturam ea in regione exercerent, occiderunt. Ob id facinus duorum Deorum ira hodie etiam infeſtantur, & ſoli ex Græcis ij ſunt qui opes ſuas ne ſtabilirent, Adriani Imperatoris opera fuerunt deſtituti. Poſt Anthemocriti columnam monumentum Moloſsi uiſitur, quem dignum Athenienſes iudicarunt, cui exercitus imperium demandaretur, cum ad ferendum Plutarcho auxilium in Eubœam transfretarent. Et campus item, quem talem ob cauſſam Scirum appellarunt. Ad Eleuſinios, quo tempore bellum cum Erechtheo gerebant, uates nomine Scirus Dodona uenit, qui templum Palladis Sciradis antiquum in Phalero condidit. Hunc acie cæſum propè torrentem Eleuſinij ſepeliuerunt. Ab heroe tum campus nomen accepit, tum fluuius. In propinquo monumentum eſt Cephiſodori, qui populo præfuit, & Philippo Demetrij filio

Cychreus heros.

Cephiſodori beneficia.

B Macedonum regi ſummopere eſt aduerſatus. qui Cephiſidorus in Athenienſium ſocietatē, ex regibus quidem Attalum Myſum, & Ptolemæum Ægyptium: ex nationibus liberis, Ætolos: ex Inſularibus, Rhodios, & Cretenſes perduxit. Sed cum ex Ægypto, & Myſia, & à Cretenſibus intempeſtiuius mitterentur auxilia, & Rhodij, qui nauibus tantum ualent, contra armatos Macedonum milites parum conferre uiderentur, Cephiſodorus aſſumptis alijs Athenienſibus, in Italiam profectus, Romanorum opem ſupplex implorauit. Quibus Romani copias miſerunt, & ducem, qui uſque adeò Philippi & Macedonum opes oppreſſerunt, ut Perſeum poſtea Philippi filium regno exuerint, & in Italiam captiuum perduxerint. Philippus hic Demetrij filius fuit. Primus enim ex hac familia Demetrius regnum Macedonum adminiſtrauit, occiſo Alexandro Caſſandri filio, ut ex hiſtoria ſuperiori patet. Poſt Cephiſodori monumentum Heliodorus Halis ſepultus eſt. Cuius pictura in magno quoque Palladis templo uiſitur. Sepultus item eſt Themiſtocles Poliarchi filius, tertius ex poſteris Themiſtoclis illius, qui cum Xerxe, & Medis nauale prælium commiſit. Alios qui eadem ex ſtirpe nati ſunt, præter Aceſtium, omittam. Aceſtio, quæ patrem Xenoclem, auum Sophoclem, proauum Leonem habuit, contigit hos omnes uſque ad Leonem, à quo ipſa quarta erat, uitæ ſuæ tempore uidere * faciferos. Primum quidem fratrem Sophoclem uidit faciferum. Poſt hunc, maritum Themiſtoclem: atque eo defuncto, Theophraſtum filium. Et hanc mulierem hac fortuna uſam eſſe perhibent. Progredientibus aliquantiſper, Lacij herois nemus apparet,

δαδȣχȣν.

paret, & municipium quod Lacidas ab eo nominant. Adeſt & Nicodis C Tarentini monumentum, qui gloria citharœdos uniuerſos longè ſuperauit. Eſt & Zephyri ara, & Cereris templum, ac Proſerpinæ: cum quibus Minerua etiam, & Neptunus, honore afficiuntur. Hoc loco Cererem à Phytalo eſſe hoſpitio ſuſceptam, deamq; ut pro beneficijs gratiam rependeret, plantam ei ficulnam exhibuiſſe tradunt. Huic rei teſtimonio inſcriptio eſt, Phytali ſepulchro his uerbis addita:

Hic heros Phytalus Cererem ſuſceperat almam,
Cui primò ipſa dedit mollem pro munere fructum,
Quem dixere homines ſacram cognomine ficum:
Hinc Phytali ſoboles æternos cæpit honores.

Priuſquam Cephiſum traijcias, Theodori monumentum cernitur, qui inter tragicos actores habitus eſt præſtantiſſimus. Mneſimachæ quoque ſimulacra. Alterum uerò eius filij, cui ad Cephiſum coma detondetur. Id quod omnibus olim Græcis uſitatum fuiſſe, ex Homeri poematis colligi poteſt. Hic enim Sperchio uota feciſſe Peleum ſcribit, ſi quando ſaluus rediērit ex bello Troiano Achilles, ſe comam ipſius detonſurum. Cephiſum cum tranſieris, Iouis Milichij, id eſt iucundi, ara cernitur. Theſeus ad hanc occiſis latronibus tum alijs, tum Sinide quoq;, qui à Pittheo cognatus ei fuit, à Phytali poſteris fuit purgatus. Tumulus ibidem eſt Theodectæ Phaſelitæ, atque etiam Mneſithei. Hunc facultate medica excelluiſſe, & ſimulacra in quibus Iacchus eſt expreſſus, dedicaſſe aiunt. In itinere ædes D non magna extructa eſt, & Cyamitæ dicitur. Certi hic nihil proferre poſſum, ſiue hic primùm fabarum ſationem induxerit, ſiue heroem aliquem laude uehere uoluerint, quoniam fabarum inuentionem ad Cererem non referunt. Qui uerò illud in Eleuſine myſterium uidit, & Orphica (ut uocant) legit, quid dicam, intelligit. Inter monumenta quæ magnitudine maximè & ornatu ſunt inſignia, uiri Rhodij unum eſt, qui Athenas commigrauit. Alterum uerò Harpalus Macedo ædificauit, qui ab Alexandro cum aufugiſſet, nauibus in Europam ex Aſia tranſijt. Athenas autem ſimulac peruenit, captus eſt. Sed ut largitionibus cùm alios quoſdam corrupiſſet, tum Alexandri quoq; amicos, euaſit. Prius tamen Pythionicam uxorem duxerat: quæ cuius familiæ fuerit, non ſcio. Illud nimirum conſtat, Athenis eam, & Corinthi, corporis quæſtum publicè feciſſe. Tantopere uerò eam amauit, ut mortuæ monumentum ædificarit, omnium quæ Græci uetuſta habent, ſpectatu digniſſimum. Eſt & ſacellum, in quo Cereris ſimulacrum, & Proſerpinæ eſt collocatum. Mineruæ item, & Apollinis. Sed Apollini ſoli initiò eſt extructum. Cephalum namque Deionei filium cum Amphitryone aiunt abijſſe, & Teleboas primùm inſulam incoluiſſe, quæ nunc ab eo Cephalenia appellatur. Habitaſſe autem eum Thebis interim ut inquilinum, poſtquam Athenis ob cædem Procridis uxoris exulauit. Chalcinus autem, & Dætus, Cephali nepotes, decem ætatibus pòſt Delphos nauigarunt, & à Deo ut Athenas liceret reuerti, petierunt. Hic uerò mandauit, ut ea Attica parte rem ſacram Apollini

Comā detondendi mos.

Harpalus Macedo.

Vide Strabonem lib. 10.

A Apollini facerent, qua triremem humi currentem conſpexerint. Cum uerò iuxta Pœcilum montem iter facerent, draco uiſus eſt, qui è ueſtigio in antrum refugit. Eo loco Apollini ſacrificant, reuerſos'que poſtea in urbem Athenienſes ciuitate donarunt. Poſt id Veneris ædes eſt, & ante eam murus candido lapide, dignus ſpectatu. Qui autem Rhiti uocantur, nihil aliud niſi fluxum præbent inſtar fluuiorum, quoniam aqua marina conſtant. Veriſimile autem uideri queat, eos à * Chalcideonis Euripo manare, terra'que in mare cauum delabi. Rhiti Proſerpinæ & Cereri ſacri eſſe dicuntur, & piſces ex eis capere ſacerdotibus ſolummodo licet. Hi olim (ut audio) terræ Athenienſium, & Eleuſiniorum limites fuerunt. Rhitos ubi tranſieris, Crocon primus habitauit, ubi nunc quoque Croconis regia appellatur. Croconem hunc Beſaram Celei filiam in matrimonio habuiſſe, Athenienſes non omnes, ſed qui ex Scambonidum municipio ſunt, perhibent. Croconis quidem tumulum inuenire minimè potui. Eumolpi uerò monumentum Eleuſinij pariter & Athenienſes demonſtrant. Eumolpum hunc Neptuni & Chionæ filium, ex Thracia aduenisſe aiunt: Chionam uerò, Boreæ uenti, & Orithyiæ filiam fuiſſe. De genere eius Homerus nihil ſcripſit, ſed fortem Eumolpum in uerſibus appellauit. Facta autem inter Eleuſinios & Athenienſes pugna, Erechtheus cecidit, rex Athenienſium: & Immaradus item, Eumolpi filius. Bellum hiſce conditionibus eſt confectum, ut Eleuſinij alijs in rebus obtemperarent Athenienſibus, initia uerò Cereris ſeorſim adminiſtrarent: deæ autem utriꝗ; ſacra Eumolpus & Celei filiæ peragerent. Cæ-

Triremis humi currens.

Eumolpi parentes.

B terùm eiſdem nominibus, Diogeniam, & Pammeropen, Pamphus & Homerus eas appellant: tertiam poſt has, Beſaram. Mortuo Eumolpo Ceryx relinquitur inter filios natu minimus, quem ipſi Ceryces Aglauri Cecropis filiæ, & Mercurij, non autem Eumolpi filium eſſe affirmant. Eſt & Hippothoontis ſacellum, à quo tribum cognominãt. Et propè Xaracis, quem ab Apolline Muſicam didiciſſe tradunt. Mihi autẽ peregrinus in Atticam ueniſſe, & Lacedæmonius eſſe uidetur: Xarax inſuper Laconicę oppidum maritimum, ab eo olim fuiſſe appellatũ. Sin uerò Xarax in terra Athenienſium natus eſt heros aliquis, nihil de eo quod dicam, habeo. Eleuſinem alueo, quàm alibi, uiolentiori Cephiſus alluit. In ripa caprificum uocant, quà Pluto, ut aiunt, rapta Proſerpina ad inferos deſcendit. Ad Cephiſum hunc, latronem Polypemonem nomine, Procruſten cognomento, Theſeus interfecit. Eleuſinijs Triptolemi fanum eſt, & Dianæ Propylææ, & Neptuni patris. Puteus item, quem Callichorum uocãt. Ibi enim primum Eleuſiniæ mulieres chorum inſtituerunt, & laudẽ Deæ cantarunt. In cam po Rario ſementes primò factas eſſe, & fruges proueniſſe aſſerunt. Idcirco molis ex eo uti, & placentas ex farina confectas in ſacrificijs adhibere conſueuerunt. Area ibi quę Triptolemi dicitur, & itẽ ara oſtenditur. Quæ uerò intra templi muros continentur, in medium proferre ſomnium uetuit. Et ſanè quorum à conſpectu homines prophani arcentur, ea quoque ne « audiant, cauendum eſt. Eleuſinem heroem, à quo nomen urbs accepit, quidam Mercurij filium, & Dairæ Oceani filiæ, eſſe affirmant, quidam uerò

πολυπήμων, quaſi multinoxium.

προκρούστης à feriendo nomen habet.

rò ex poetis,patrem eius Ogygum fuiſſe ſcripſerunt. Veteres enim Eleuſinij, ut quorum primordia nulla ſint, tum alia commenti uidentur, tum maximè quæ de heroum familijs uulgo narrantur. Ab Eleuſine cum ad Bœotos profectionem inſtituas, Athenie͂ſibus finitima eſt terra Plataica. C

Eleutherẽſes. Nam prius Eleutherenſes ab Attica limitibus fuere diſterminati. Qui poſteaquam ſe cum Athenienſibus coniunxerunt, Bœotiæ finis Cithæron eſt. Eleutherenſes autem coniunxerunt ſe cum Athenienſibus, non ui belli coacti, ſed quia Reipub. Athenienſium cupidi erant, & Thebanorum inimici. In campo hoc Bacchi fanum eſt, & ſimulacrum uetus, Athenas inde delatum: ad cuius imitationem illud quod Eleutheris noſtro tempore habetur, eſt effictum. Non ita procul hinc ſpelunca uiſitur non magna, & iuxta eam fons gelidus. De ſpelunca dicitur, Antiopam in ea pueros recens editos depoſuiſſe. De fonte autem, paſtorem inuentos pueros, & faſciolis euolutos, primùm ibi abluiſſe. Eleutherarum quidem mœnium & domorum rudera etiamnum conſpiciuntur. unde manifeſtum eſt, urbe͂ paulo ſupra campum, Citheronem uerſus fuiſſe ſitam. Altera uia Eleuſine Megara ducit, qua qui ambulant, puteum floridum cognomine uident: ad quem Cererem, aſſumpta forma anili, poſt raptum filiæ, ſediſſe, Pamphus author eſt: atq; inde eam tanquam mulierem Argiuam, à Celei filiabus ad matrem fuiſſe deductam, eiq; Meganiram alendum filium commendaſſe. Paulò ſupra puteum Meganiræ fanum cernitur. Poſtea eorum ſepulchra,

Creon tyrannus. qui ad Thebas occubuerũt. Creon enim, qui Thebarum eo tempore principatum obtinebat, & Laodamantis Eteoclis filij tutelam gerebat, cognatis ſepeliendorum mortuorum poteſtatem permittere noluit. Cum uerò Theſei opem ſupplex imploraret Adraſtus, & facta poſtea inter Athenienſes & Bœotos pugna, uictor Theſeus euaderet, mortuos Eleuſinem deuectos ſepeliuit. Thebani quidem ultrò ſe mortuos auferendos tradidiſſe aſſerunt, prælium uerò ullum co͂miſſum negant. Poſt Argiuorum tumulos Alopæ eſt monumentum, quam, cum Hippothoontem ex Neptuno peperiſſet, à patre Cercyone interfectam eſſe tradunt. Cercyon hic cùm cæteris rebus in aduenas fuit iniurius, tum in eos quoq; qui luctæ certamen detrectabant. Locus iſte non multum ab Alopæ tumulo diſtans, mea etiã ætate dictus eſt Cercyonis palæſtra. Excepto autem Theſeo, Cercyon omnes qui luctando ſecum conflixerunt, occidiſſe dicitur. Arte uerò potiſsimum eum Theſeus ſuperauit. D

Theſeus inue͂tor artis palæſtricæ. Palæſtricam enim artem Theſeus primus inuenit, & ab eo tempore luctæ diſciplina eſt exculta. Antea uerò magnitudine tantum & robore in huiuſmodi certaminibus utebantur. Et hæc quidem, mea ſententia, ex Athenienſibus tum ſermonibus tum ſpectaculis ſunt nobiliſsima. Ex multis autem ea tantũ initiò excerpſi, quæ ſcriptu digna mihi ſunt uiſa. Eleuſini finitima Megaris eſt, quæ ipſa etiam Athe-

Videtur deeſſe quippiam. nienſium ditioni quondam fuit ſubiecta, * rege Pyla relinquente Pandione. Teſtatur id tumulus Pandionis in terra, & Niſus, qui conceſſo Athenienſium imperio Ægeo natu inter filios maximo, Megaris ipſe, & in locis uicinis ad Corinthũ uſq; regnauit, à quo Niſea Megarenſiũ nauale etiamnum appellatur. Regnante poſtea Codro, Peloponneſij contra Athenien

ſes

A ſes bellum mouerunt, nulloq́ ibi præclaro facinore edito retroceſſerunt, & captam Megarenſium ciuitatem (quæ tunc Athenienſibus parebat) Corinthijs, & alijs ſocijs, ſi qui uellent, habitandam tradiderunt. Megarenſes commutatis ſic inſtitutis, & lingua facti ſunt Dorienſes. Ciuitatem uerò ſub Care Phoronei F. qui eius regionis imperium tenuit, ſic appellatam fuiſſe perhibent. Tum primum etiam Cereris ſacra ab eis recepta aiunt, & homines Megara urbem nominaſſe. Hæc Megarenſes de ſeipſis narrant. Bœoti uerò Megareum Neptuni filiũ, Oncheſti habitaſſe ferũt: & poſtea, ut Niſo contra Minoem auxilium ferret, cum Bœotorum exercitu aduentaſſe. Cęſum uerò in acie, ſepultum ibi eſſe: & inde urbem, quæ Niſa prius dicebatur, Megara fuiſſe appellatam. Duodecim inſuper ſeculis poſt Carem Phoronei filium, Lelegem ex Ægypto profectum regnaſſe, Megarenſes aſſerunt, & initio regni ipſius incolas Lelegas fuiſſe dictos. Cleſoni porrò Lelegis F. natum fuiſſe Pylam: Pylæ Scironem, quem Pandionis filiam in matrimonio habuiſſe ferunt. Poſtea autem cum Niſo Pandionis filio, de regno contendiſſe Scironem: Æacum litem compoſuiſſe, ita ut Niſo & poſteris regni ſucceſsionem adiudicaret, Sciróni uerò belli præfecturam. Megarum uerò Neptuni F. ducta uxore Iphinoa Niſi filia, Niſo in imperio ſucceſsiſſe aiunt. Bellum autem Creticum, & urbis captiuitatem quæ Niſo regnante accidit, ſcire ſe negant. Fons in urbe habetur, quem Theagenes eis extruxit: cuius antea quoq́ facta eſt mentio, Cyloni Athenienſi eum filiam uxorem dediſſe. Theagenes hic tyrannidem adeptus, extruendi fontis huius author fuit, qui ob magnitudinem & ornatum, columnarumq́ multitudinẽ dignus eſt ſpectatu. Aqua, quæ in eum defluit, Sithnidum nympharum eſſe dicitur. Sithnidas nymphas Megarẽſes ſibi patrias eſſe uolũt, & cum ipſarum una Thygatre nomine Iouem cõcubuiſſe. Puerum præterea inde natum Megarum, euitaſſe aiunt diluuium, quod Deucalionis tempore incidit. Fugiſſe enim eũ in ſuprema cacumina Geraniæ, qui mons id nomen nondum eo tempore acceperat. Sed quia ad uolitantium gruum clangorem tranauerat Megarus, Geraniam montẽ fuiſſe appellatum. Non procul ab hoc fonte ſacellum uetuſtum eſt, Romanorum Imperatorum imagines noſtro tempore in eo poſitæ ſunt, & æneum ſimulacrum Dianæ, cognomento Soſpitæ. Fama eſt, milites aliquot ex Mardonij exercitu, in Megaridem feciſſe excurſiones: & ad Mardonium Thebas redire cum uellent, conſilio Dianæ inter eundum nocte fuiſſe obrutos: atque ita à uia ut aberrarunt, ad partem regionis montanam deflexiſſe. Cum uerò copias hoſtiles in propinquo adeſſe ſuſpicarentur, tela proiecerunt: & uicinum ſaxum, quia ob crebros ictus gemitum edere putabatur, maiori alacritate ſagittas ſunt eiaculati. Sic itaq́ telis ſummo cum impetu proiectis, confixa eſſe hoſtium corpora exiſtimarunt. Poſtquam uerò illuxit, Megarenſes prodierunt, armatiq́ in ermes, & telis iam deſtitutos ſunt adorti, magnamq́ eorum partem trucidarunt. Hac de cauſſa Dianæ Soſpitæ ſimulacrum faciundum curarunt. Ibidem duodecim quoq́ Deorum (ut uocant) ſimulacra à Praxitele fabricata dicuntur. Dianam ipſam Strongylion effinxit. Poſt hæc cum lucum Iouis, quem Olympium appellant,

Fabula de diluuio.

B

lant, ſubieris, fanum uidebis inſigne. Simulacrum Iouis non eſt abſolutum, interueniente Peloponneſiorum contra Athenienſes bello, in quo nauali ſimul robore, & pedeſtribus copijs Megarenſium agrum quotannis ita deuaſtarunt Athenienſes, ut non publica tantum afflixerint, ſed & priuatas ciuium opes ad extremam uſque paupertatem exhauſerint. In Iouis ſimulacro uultus ex ebore eſt factus, & auro. Reliqua fictilia ſunt, & ex gypſo compoſita. Theocoſmus ex ea regione oriundus, ut aiunt, adiuuante Phidia elaborauit. Supra Iouis caput Horæ ſunt, ac Parcæ. C

A' Ioue horas diſtribui, et fatum regi.

Hoc enim omnibus eſt perſuaſum, huic Deo ſoli fatum obtemperare, & horas ab eodem, prout conuenit, diſtribui. In poſteriore templi parte ligna iacent, ob inchoatam tantùm expolitionem adhuc ſemirudia, quibus ebore & auro exornatis, ſimulacrum Iouis fuiſſet abſoluturus Theocoſmus. Ibidem in templo, triremis roſtrum æneum eſt ſuſpenſum. Nauim hanc circa Salaminem in nauali prælio contra Athenienſes fuiſſe captam aſſerunt. Athenienſes fatentur quidem ſe ad tempus ceſsiſſe inſula Megarenſibus: Solonis uerò uerſibus elegiacis incitatos, hiſce de rebus diſceptationem commouiſſe: ſed bello uictores, Salaminem recuperaſſe. Megarenſes autem ſuos transfugas, quos Doryclios nominant, per

κληρῦχοι.

ueniſſe aiunt ad eos, * qui inſulam ſorte delecti tanquam coloniam tenebant, & proditionibus Salaminem Athenienſibus tradidiſſe. Ex Iouis luco in arcem cum aſcenderis, quæ à Care Phoronei F. noſtra etiam tempeſtate Caria appellatur, templum Bacchi Nictelij offeretur. Extructum eſt & aliud Veneris Epiſtrophiæ (nomen ab animaduertendo deriuatum eſt) Noctis item quod uaticinium dicitur. Iouis ibi Conij, ſeu pul- D
uerulenti fanum, tecto caret. Æſculapij ſimulacrum, & Hygiæ, Bryaxes effinxit. Eſt ibidem Cereris domicilium, quod Megarum nominatur, & à regnante Care extructum dicitur. Ex arce cum ad eum locum deſcenderis, qui ad ſeptentrionem ſpectat, Alcmenæ monumentum uiſitur, quod non procul ab Olympij templo diſtat. Nam in itinere cum The-

ἐν τοῖς μεταιχμίοις puto referri ad Megarenſium fines.

bas ea Argis proficiſceretur, * in Megarenſium ditione obijſſe dicitur. Quo tempore rixa inter Heraclidas eſt ſuborta. quidam enim Argos cadauer cupiebant reuehere, quidam Thebas. Thebis enim cùm Herculis filios, quos ex Megara ſuſceperat, ſepultos eſſe, tum ipſum quoque Amphitryonem, dicebant. Hæc cum ita fierent, oraculum Delphicum reſpondit, fore eis conſultius, ſi Megaris Alcmena ſepulturæ tradatur. Hinc rerum patriarum interpres ad eum locum nos perduxit, quem (ut dicebat) Rhun appellant. Hàc enim aqua olim ex montibus, qui ciuitati incumbunt, defluxit. Theagenes uerò, qui tyrannidem tunc obtinuit, aliò deriuato aquæ alueo, aram ibi Acheloo erexit. Propè Hylli Herculis F. monumentum eſt, qui cum uiro Arcade Echemo Aeropi filio ſingulare certamen ſuſcepit. Cæterùm qui'nam fuerit Echemus Hylli interfector, alia hiſtoriæ parte explicabimus. Hyllus & Megaris ſepulchrum habet. Hæc iure appellari poteſt Heraclidarum in Peloponneſum expeditio, quæ regnante Oreſte ab eis eſt ſuſcepta. Non procul ab Hylli monumento Iſidis fanum eſt. Iuxta hoc, Apollinis, & Dianæ, Alca-

thoum

A thoum conſtruxiſſe perhibent, qui leonem Cithæronium (ut appellabant) confecit. A' quo leone cùm alios ferunt occiſos, tum Euippum Megarei regis filium. Maiorem natu Timalcum, cum Caſtoris & Pollucis auxilio Aphidnæ bellum inferret, Theſeus antè interfecerat. Megareum uerò nuptias filiæ, & regni ſucceſsionem promiſiſſe dicunt ei, qui leonem Cithæronium interficeret. Alcathous itaque (ut fama eſt) feram aggreſſus proſtrauit, regno'que ſuſcepto, templum hoc extruxit, & Dianam agreſtem, Apollinem'que indagatorem cognominauit. Hæc eueniſſe ita aſſerunt. Ego autem ea quæ cum Megarenſium ſermonibus conueniant, literis mandare cupio. Sed quomodo hæc ubique perſequar, non inuenio. Leonem equidem in Cithærone ab Alcathoo confectum, facile crediderim. Sed Megarei filium Timalcum, cum Caſtore & Polluce Aphidnam ueniſſe, quis ſcripſit? Aut ſi uenerit, à Theſeo occiſus quomodo putetur? cum Alcman in carmine, quod de Caſtore & Polluce compoſuit, Athenas ab eis captas eſſe, & Theſei matrem, abſente tum Theſeo, captiuam abductam affirmet. Quibus Pindarus etiam ſimilia ſcripſit, & Theſeum uult Dioſcurorum affinem fuiſſe, donec conficiendarum nuptiarum gratia, quæ uulgo memorantur, cum Pirithoo abierit. Is uerò qui generis uetuſtatem inquiſiuit, ſimplices admodum eſſe Megarenſes credidit, ſiquidem Theſeus ex Pelopis poſteris unus eſt. Sed rei ueritatem Megarenſes ſcientes occultant, dum urbem eorum ſub Niſi regno captam eſſe nolunt. Succeſsiſſe autem in regno aiunt

B & Niſi generum Megareum, & Alcathoum deinceps Megarei filium: Alcathous nimirum mortuo iam Niſo, rebus'que Megarenſium proſtratis ueniſſe ex Elide uidetur. Cuius opinionis teſtimonium hoc eſt. Murum enim de integro ædificauit, quippe cuius ambitum antiquum Cretenſes olim fuerant demoliti. Hæc itaque ſatis ſit dixiſſe de Alcathoo, & leone, quem, ſiue in Cithærone ſiue alibi poſtquam confecit, templum Dianæ Agreſti, & Apollini item Agreſti extruxit. Ex fano hoc cum ad loca inferiora deſcenderis, Pandionis ſacellum uidebis. Pandionem hunc in Ethyiæ, ut uocant, Mineruæ ſcopulo ſepultum eſſe, antea diximus. Nihilominus tamen & Megaris honore afficitur. Pandionis ſacello uicinum eſt Hippolytæ monumentum. De hac quoque quæ Megarenſes dicant, ſcribam. Amazones, moto contra Athenienſes propter Antiopen bello, cum à Theſeo eſſent ſuperatæ, magna ex parte inter dimicandum ceciderunt. Hippolytam uerò Antiopæ ſororem, & aliarum mulierum in ea expeditione ducem, Megara cum paucis profugiſſe perhibent. Ibi'que eam, cum fuſo iam exercitu, rebus'que infeliciter geſtis, malè haberet, magis etiam, quo pacto incolumis Themiſcyram domum rediret, angeretur, præ mœrore expiraſſe, & ſepultam eſſe, fama eſt. Monumenti forma peltam Amazoniam refert. Non procul inde tumulus conſpicitur Terei, qui Prognen Pandionis filiam uxorem habuit. Regnauit autem, ut Megarenſes aiunt, Tereus, in ijs Megaridis partibus, quæ Pegæ, id eſt fontes appellantur. Sed ut mihi uidetur, & certè ad-

Hiſtoria de Hippolyta.

hucconiecturæ extant, in Daulide quæ ſupra Chæroneam eſt, Tereus C regnauit. Olim enim Barbari, eius quæ nunc Græcia nominatur, multas partes incoluerunt. Ob flagitia uerò quæ Tereus in Philomelam, & mulieres in Itym commiſerant, ſubigere eos non potuit. Atque ideo manus ſibi ipſi Megaris attulit: cui tumulum confeſtim excitarunt, & adhibitis pro mola calculis, rem ſacram quotannis peragunt. Vpupam præterea auem primùm ibi apparuiſſe aſſerunt. Mulieres Athenas peruenerunt, ibi'que dum mala deplorant, quæ paſſæ fuerant, quæ'que ultionis cauſſa ipſæ regeſſerant, lachrymando contabeſcunt. Vnam item in luſciniam commutatam eſſe aiunt, alteram in hirundinem, non aliam ob cauſſam, ut puto, quàm quòd eædem quoque auiculæ miſerabilem cantum edant, & lamentis ſimilem. Eſt & alia apud Megarenſes arx, quæ ab Alcathoo nomen accepit. In hanc enim arcem cum aſcenderis, ad dextram Megarei monumentum apparet, qui in Cretenſium expeditione Oncheſto profectus, Megarenſibus ex ſocietate tulit auxilium. Oſtenditur & focus Deorum, qui à cuſtodiendis ueſtibulis, Prodomenſes nominantur. Primùm eis ſacrificaſſe Alcathous dicitur, quum muri ædificationem eſſet auſpicaturus. Prope focum hunc lapis eſt, cui citharam (ut aiunt) Apollo impoſuit, cum Alcathoum in muri extructione iuuaret. Hoc ipſum probat, Megarenſes fuiſſe Athenienſium ditionis. Peribœam enim Alcathoi filiam, unà cum Theſeo in Cretam tributi nomine miſſam eſſe apparet. Tunc itaque muro erigendo occupatum Alcathoum, Apollo, ut Megarenſes aiunt, iuuit, & citharam ad lapidem D depoſuit: quem calculo proiecto ſi quis tetigerit, eundem ſonitum edidit, quem, ſi pulſetur, cithara. Id quod magna me admiratione affecit. Plus tamen admiratus ſum Ægyptiorum coloſſum, qui Thebis Ægyptijs conſpicitur, ubi Nilum traieceris, iuxta locum quem Syringas uocant. Eſt enim ſtatua etiamnum ſedens. Eum Memnonem multi appellant. Hunc enim ex Æthiopia aiunt in Ægyptum eſſe profectum: & eam terram, quæ Suſis uſque extenditur. Thebani non Memnonem, ſed Phamonophem popularem ſuum fuiſſe perhibent, cuius ſimulacrum hoc ſit. Audiui præterea, qui Seſoſtris ſtatuam fuiſſe dicerent, quam Cambyſes mutilauit. In ea nunc etiam ſuperior pars, à capite uſque ad medium corpus, eſt auulſa. Quod ad reliqua attinet, & ſedet, & ſingulis diebus ſub ortum ſolis ſonum exhibet quem, ruptæ in cithara, aut lyra chordæ iure quis aſsimilet. Eſt Megarenſibus curia, quæ olim ſepulchrum fuit Timalci, quem paulo antè à Theſeo interfectum fuiſſe diximus. In arcis cacumine, Mineruæ fanum eſt extructum. Simulacrum eſt auratum, exceptis manibus, & extremis pedibus. Hæ partes enim, quemadmodum & facies, eburneæ ſunt. Eſt & aliud ibi Mineruæ templum factum, quam Victoriam nominant. Aliud item Aiaceæ. Ad hoc quæ pertineant, à Megarenſium interpretibus prætermiſſa ſunt. Ego autem pro meo iudicio, quid factum putem, exponam. Telamon Æaci filius, Peribœam Alcathoi filiam uxorem habuit. Aiacem itaque, cum Alcathoo in regno ſucceſsiſſet,

Terei interitus.

Arx Megarenſium alia.

Miraculum in Coloſſo Aegyptio.

Curia Megarenſium.

A ſucceſsiſſet, Mineruæ ſimulacrum conſtituiſſe opinor. Vetus equidem Apollinis fanum è lateribus fuit ædificatum: ſed Imperator Hadrianus poſtea ex albo marmore conſtruxit. Pythius autem Apollo, & Decatephorus, id eſt Decumanus, ſimulacris potiſsimum ſunt Ægyptijs ſimiles. Quem uerò Archegeten appellant, ab Ægineticis operibus non diſſentit. Ex ebeno cuncta ſimul facta ſunt. Cæterùm ex Cyprio quodam audiui, qui uires herbarum ad curandos homines poterat dijudicare, in ebeno neque folia naſci, neque fructum produci, neque omnino eum ſub ſole conſpici, ſed radices eſſe ſubterraneas, quas Æthiopes fodiant, & eſſe apud eos qui ebenum reperire poſsint. Eſt & Cereris Legiferæ ſacellum. Inde digreſſus, Callipolidis, Alcathoi filij monumentum cernes. Habuit & alium Alcathous natu grandiorem, Echepolim: quem pater, ut Meleagrum in conficiendo apro iuuaret, in Ætoliam amandarat. Sed ibi occubuiſſe eum, Callipolis primùm reſciuit. Accurrens itaque in arcem, quo tempore pater Apollini ſacrificabat, ligna ab ara deijcit. Alcathous uerò Echepolidis interitu nondum audito, Callipolim contemerati ſacrificij condemnauit: & confeſtim arreptis ab ara torribus, ut erat ira commotus, capite percuſſum trucidauit. Iuxta uiam qua ad Prytaneum itur, Inonis ſacellum eſt, & circa id ambitus lapideus. Ad eum excreuerunt oleæ. Soli autem ex omnibus Græcis Megarenſes ſunt, qui Inus cadauer in maritimam regionis partem ad ſe fuiſſe perlatum dicant: à Cleſone item *Infelix pater.*

B & Tauropoli inuentum & ſepultum, quas filias Cleſonis, neptes uerò Lelegis fuiſſe perhibent. Illam præterea & Leucothoam primò ab ipſis nominatam fuiſſe tradunt, ei'que annua ſacrcifiia offerri. Aiunt item Iphigeniæ ſacellum adeſſe: nam hanc quoque Megaris obijſſe. Ego item alia de Iphigenia audiui, quæ ab Arcadibus dicuntur. Scio etiam Heſiodum in mulierum catalogo ſcripſiſſe, non mortuam Iphigeniam, ſed Hecaten factam, Dianæ conſilio. His aſtipulantur quæ Herodotus ſcripſit: à Tauris Scythiæ populis naufragos immolari uirgini, quam Iphigeniam eſſe Agamemnonis filiam aſſerant. Adraſtus quoque apud Megarenſes colitur, quem ipſum Megaris quoque obijſſe affirmant, quo tempore captis Thebis exercitum reduxit. Obijſſe autem aiunt propter ſenectutem, & Ægiali filij interitum. Dianæ fanum Agamemnon fecit, quo tempore uenit, ad Ilium ſecum abducturus Calchantem, Megaris tum habitantem. In Prytaneo ſepultum aiunt Menippum, Megarei filium: Echepolim item, Alcathoi filium. Prope Prytaneum petra eſt, quam à reuocando Anaclethram appellant. Ceres enim (ſi cui uidetur ueriſimile) cum in inquirenda filia uagaretur, ibi quoque eam reuocauit. Huic famæ ea congruunt, quæ Megarenſium mulieres noſtra etiam ætate faciunt. Sunt intra mœnia tumuli quoque Megarenſium. Vnum his excitarunt, qui in expeditione aduerſus Medum occubuerunt. Alterum, quod Æſymnium dicitur, monumentum ipſum

quoque Heroum fuit. Cæterùm Hyperion Agamemnonis filius (Megarenſium hic ultimus rex fuit) cum ob ambitionem & contumeliam à Sandione eſſet interfectus, non unius arbitrio committendum in poſterum eſſe imperium cenſuerunt, ſed eligendos magiſtratus, ut ipſi inter C

Oraculum Aeſymno redditum.

ſeſe per uices parêrent, atque imperarent. Ibi Æſymnus nulli Megarenſium gloria ſecundus, Delphos profectus oraculum conſuluit, qua'nam ratione futuri eſſent beati. Cui deus tum alia reſpondit, tum Megarenſes dixit ſucceſſus habituros felices, ſi cum pluribus conſultarent. Hanc oraculi ſententiam, cum ad mortuos referri crederent, curiam ædificarunt, ita ut ambitu eius Heroum tumulus concluderetur. Hinc cum ad Alcathoi ſacellum eas, in quo Megarenſes literas meo tempore ſoliti ſunt conſeruare, monumentum unum Pyrgus eſſe dixerunt, Alcathoi uxoris, quam ante Euæchmam Megarei filiam duxerat: alterum Iphínoæ Alcathoi filiæ, quam uirginem mortuam eſſe tradunt. Hinc conſuetudine eſt receptum, ut puellæ ante nuptías libamenta ad Iphinoæ monumentum proferant, & crinium primitias deponant. quemadmodum in Hecaergæ, & Opidis honorem, filiæ Deliorum capillos olim detondebant. In ueſtibulo ædis Bacchi, tumulus eſt Aſtycrateæ & Mantus, filiarum Polyedi, filij Cærani, filij Abantis, filij Melampi. Cæterùm Polyedus cum Megara ueniſſet, Alcathoum à Callipolidis filij nece luſtrauit. Extruxit præterea Baccho ſacellum Polyedus, & ſimulacrum dedicauit noſtra ætate totum, præterquam in uultu, occultatum. ea enim ſola parte conſpicitur. Aſtat ei Satyrus Pario marmore effi- D ctus, Praxitelis opus. Hunc patruum appellant. Alterum uerò, Dionyſium Daſcylium. Simulacrum, ut aiunt, Euchenor Cærani F. Polyedi filij, dedicauit. Poſt Bacchi ſacellum Veneris ædes uiſitur. Statua Veneris poſita eſt eburnea, & Praxis cognominata, quæ uetuſtiſsima in templo eſt. Pitho, ſiue Suadela, & altera item dea quæ Paregaros, id eſt conſolatrix nuncupatur, Praxitelis artificio ſunt fabricatæ. Scopæ uerò, Cupido, & Himerus, & Pothus: ſi modò poſteriores duo, quemadmodum nominibus, ita operibus quoque, & effectu diſtinguantur. ambo enim à deſiderio nomina acceperunt. Iuxta Veneris ædem, Fortunæ ſacellum eſt, quæ ipſa Praxitelis opera eſt facta. In templo uicino Muſas, & Iouem æneum Lyſippus exculpſit. Apud Megarenſes Corœbi quoque tumulus habetur. De quo compoſitos uerſus hic explicemus, tametſi apud Argiuos quoque ijdem extent.

Longa, & elegans hiſtoria.

Pſamatham aiunt, ſub patre Crotopo, regnante apud Argiuos, ab Apolline fuiſſe compreſſam: nimio'que patris metu puerum, quem ex eo pepererat, expoſuiſſe. Hunc canes, qui ab armentis Crotopi eò fortè uenerant, dilacerarunt. Apollo Argiuorum urbi Pœnam immiſit, quæ infantulos à matribus rapuiſſe fertur, donec Corœbus in gratiam Argiuorum Pœnam occidit. Hac occiſa, cum nihilominus tamen peſtilentia alterum malum incidiſſet, & graſſaretur, Corœbum aiunt ultrò Delphos profectum, ut

propter

A propter Pœnæ cædem ab Apolline ſupplicio afficeretur. Argos inde reuerti ab oraculo eſt prohibitus: ſed è templo ablatum tripodem tantiſper geſtare iuſſus, donec ipſe exciderit. Et quocunque tandem loco exciderit, in eo mandatum accepit, ut Apollini fanum extrueret, paratoq; domicilio, ipſe habitaret. Ad montem itaque Geraniam tripos, ut eſt elapſus, eum latuit. Corœbus autem Tripodiſcos pagum ibi dicitur condidiſſe. In Megarenſium autem foro Corœbi tumulus extat, & elegiacum unum de Pſamatha, alterum de rebus Corœbi aſcriptum. Tumulo inſuper addita imago eſt, Corœbus Pœnam occidens. Simulacra hæc omnium, quotquot apud Græcos lapidibus facta uidere me memini, uetuſtiſsima ſunt. Prope Corœbum Orſippus eſt ſepultus, qui ueterum pugilum more, in certaminibus Olympicis ſubligaculo indutus, ſtadium nudus decurrit, & uictor euaſit. Idem poſtea dux belli factus, agri partem finitimis eripuiſſe dicitur. Subligaculum poſtea ipſi uolenti uidetur in Olympijs defluxiſſe, ut qui hominem nudum multò quàm uinctum expeditius currere non ignoraret. E' foro cum per uiam quæ recta uocatur, deſcendas, Apollinis Proſtaterij, id eſt præſidis fanũ offeretur: quod ſi paululum à uia deflexeris, facile inuenias. In eo Apollo uiſitur, ſpectatu dignus: Diana item, & Latona. Sunt & alia ſimulacra à Praxitele elaborata, Latona, & liberi eius. In ueteri Gymnaſio ad portas, quæ Nymphades dicuntur, lapis figuram pyramidis non magnæ repræſentat. Apollinem hunc Carinum, id eſt uerticalem appellant. Ibidem eſt & Lucinæ ſacellum. Et hæc quidem in ciuitate præclariora ſpectantur. Ad nauale

B (quod noſtra etiam ætate Niſæam nuncupant) ſi quis prodierit, Cereris Malophoræ templum uidebit. De hoc cognomento cum alia narrantur, tum à maioribus, qui alendarum ouium ſtudioſi fuerant, Cererem Malophor, quaſi ouium feracem, fuiſſe nominatam. Templi uerò tectum ob uetuſtatem collapſum, facile quis ſuſpicari poſsit. Arx ibidem conſpicitur, quæ ipſa quoque Niſæa appellatur. Ex arce cum deſcendas, Lelegis monumentum ad mare uidebis, quem ex Ægypto profectum, regnum obtinuiſſe perhibent. Filium item eſſe Neptuni, & Libyæ, Epaphi filiæ. Ad Niſæam inſula pertingit non magna, ad quam Minos, bello contra Niſum geſto, Cretenſium claſſem appulit. Pars Megaridis montana, terræ Bœotorum finitima eſt, in qua duo à Megarenſibus oppida ſunt condita, Pegæ, & Ægiſthena. Cum Pegas perrexeris, & ex uia publica paululum declinaueris, ſaxum oſtenditur, paſsim infixas habens ſagittas, quas Medi olim noctu intorſerunt. Pegis Dianæ cognomento Soſpitæ æneum ſimulacrum extat inſigne. Magnitudine illi reſpondet, quod Megaris eſt: forma nihil differt. Ægiali ibidem, Adraſti F. ſacellum eſt. Hunc enim, ſuſcepta ab Argiuis contra Thebanos ſecunda expeditione, in primo conflictu ad Gliſantem interfectum, Pegas in Megaridem retulerunt conſanguinei, & ſepeliuerunt. Sacellum etiamnum Ægialæum appellatur. In Ægiſthenis Melampi fanum eſt, Amythaonis fi-

[Margin: μαλοφόρ. — Aegialus Adraſti filius.]

lij, & uir non procera admodum ſtatura in columna exculptus. Ibi Melampo rem ſacram faciunt, & quotannis diem feſtum agunt. Vaticinari eum neque per ſomnia aiunt, neque alio quopiam modo. Illud quoque in Ennea Megarenſium uico audiui, Autonoam Cadmi filiam, cum ob Actæonis mortem, ut uulgo fertur, & aduerſam paternæ domus fortunam, ſupra modum lugeret, Thebis eò commigraſſe. Et Autonoæ monumentum extat in uico iam dicto. In uia Megarica Corinthum uerſus tumuli cùm alij uiſuntur, tum Telephanis Samij tibicinis, quem ei Cleopatra filia Philippi, Amyntæ neptis, ut narrant, excitauit. Caris etiam Phoronei filij monumentum apparet, quod humo tantum initiò fuit aggeſtum, ſed ex oraculo poſtea marmore Conchita eſt ornatum. Ex Græcis ſoli Megarenſes Conchiten habent, & in ciuitate multa ex eo ædificarunt. In primis uerò candidus eſt, & reliquis lapidibus mollior, cui conchæ marinæ ſemper inſunt. Atque hoc genus marmoris eiuſmodi eſt. Scironen, à Scirone etiamnum ſic dictam, à Megarenſibus cum belli imperator Sciron fuiſſet electus, primus ita muniuit, ut uiris expeditis ambulare illic liceret. Hadrianus autem Imperator tam latam reddidit, tam'que commodam, ut uel plauſtra mutuò ſibi occurrentia tranſire facile poſsint. De ſaxis quæ in uiæ anguſtijs maximè propendent, fabulæ narrantur. Et de his, quæ Molurida appellantur, Ino cum Melicerta filio natu minore in mare ſe præcipitaſſe dicitur. Natu enim grandiorem Learchum pater Athamas interfecerat, id'que per inſaniam fertur perpetraſſe. Addunt quidam, Athamantem aduerſus Inonem, & ex ea ſuſceptos liberos immoderata fuiſſe iracundia, cum Orchomeniorúm famem, & incertum adhuc Phrixi interitum perſenſiſſet. id'que fato quodam accidiſſe: ſed tamen conſilio Iunonis nouercæ acta omnia. Fugiens itaque tunc in mare ſeipſam, & puerum de rupe Moluride abiecit. Melicertæ autem puero, quem delphinus in Corinthiorum Iſthmum deportauit, quem'que mutato nomine Palæmonem appellant, honores cùm alij ſunt oblati, tum Iſthmia quoque in eius laudem quotannis celebrant. Moluridem ſanè rupem Leucotheæ, & Palæmoni ſacram eſſe exiſtimant. Reliquas deinceps, Sceleſtas uocant. Accola enim ipſarum Sciron, quoſcunque comprehendit, peregrinos, in mare ibi præcipites dedit. Teſtudo autem ex ſcopulis ut pronatauit, abiectos eò dicitur rapuiſſe. Marinæ autem teſtudines, præter magnitudinem, & pedes, terreſtribus ſimiles ſunt. Pedes ut phocæ habent. Ob hæc itaque flagitia Sciron, in idem mare à Theſeo proiectus, pœnas perſoluit. In montis uertice Iouis Apheſij, qui à dimittendo nomen accepit, fanum eſt. Aiunt enim ortam aliquando apud Græcos ſiccitatem, cum Æacus ex ueteri quodam oraculo Ioui Græcanico in Ægina ſacrificaſſet, fuiſſe depulſam & dimiſſam: & propterea dimiſſorium Iouem appellari. Ibidem Veneris ſimulacrum extat. Apollinis item, & Panos. Cum aliquantum proceſſeris, monumentum Euryſthei cernetur.

Margin notes: C (beside "Ibi Melampo"); κογχίτης (beside "multa ex eo ædificarunt"); Fabula de Ino & Athamãte. (beside "Ino cum Melicerta"); D (beside "Athamantem aduerſus"); Rupes ſceleſtæ, propter Scironem. (beside "Palæmoni ſacram")

A netur. Quem poſt pugnam aduerſus Heraclidas, ex Attica fugientem, ab Iolao ibi interfectum eſſe perhibent. Hac uia cum deſcendas, ſacellum Apollinis Latoi eſt: & poſt id, Megarenſium ac Corinthiorum limites concurrunt. Eo loco Hyllum Herculis F. cum Echemone Arcade ſingulare certamen ferunt ſuſcepiſſe.

PRIMI LIBRI, SEV ATTICAE FINIS.

PAVSANIAE DE REBVS CORINTHIACIS LIBER SECVNDVS:

ABRAHAMO LOESCHERO *interprete.*

Corinthiaca regio, pars terræ Argiuorum, à Corintho nomen eſt ſortita. Corinthum uerò Iouis filium eſſe, nemo, quod ſciam, præter uulgus Corinthiorum, ſeriò dixit. Eumelus ſanè Amphilyti F. ex Bacchiadarum, ut uocant, familia natus, qui carmina etiam compoſuiſſe dicitur, in Corinthiaca hiſtoria (ſi tamen hæc hiſtoria Eumeli eſt) Ephyram ait Oceani filiam primùm hanc regionem incoluiſſe. Marathonem poſt hæc, Epopei filium, Aloëi nepotem, Solis uerò pronepotem, cum patris improbitatem ac contumeliam fugeret, in loca Attica maritima tranſmigraſſe. Mortuo autem Epopeo, in Peloponneſum eum reuerſum: ibi'que diſtributo filijs imperio, in Atticam rurſus ſeceſsiſſe. Atque à Sicyone Aſopiam, à Corintho Ephyræam, mutato nomine priori, fuiſſe appellatas. Corinthum hodie non ueteres amplius Corinthij, ſed qui à Romanis in coloniam ſunt deducti, incolunt. In cauſſa Achiuorum concilium fuit. Eius enim cum participes eſſent Corinthij, bellum contra Romanos unà geſſerunt. Bellum id authore Critolao fuit incenſum, qui dux ab Achæis deſignatus, cùm ipſos Achæos, tum multos extra Peloponneſum incolentes, ad defectionem compulit. Romani autem bello uictores, alios Græcos & armis ſpoliarunt: & ciuitatum, quæcunque munitæ erant, mœnia ſolo æquarunt. Corinthum uerò quanquam Mummius, qui ea in expeditione totius Romanorum exercitus dux erat, funditus ſuſtulerit, inſtauratam tamen poſtea aiunt à Cæſare, qui eam formam reipublicæ Romanæ inſtituit, qua hodie etiam utuntur. Sub eiuſdem imperio inſtauratam quoque Carthaginem perhibent. Corinthiacæ regioni Cromyon quoque, ut uocant, annumeratur, qui locus à Cromo Neptuni filio nomen accepit. * Hic alitam ferunt ſuem Cromyoniam, quæ inter Theſei quoque certamina refertur. Nobilem item illum latronem, & à flectendis piceis Pityocampten dictum, quem ipſum quoque Theſeus interfecit. Cuius facinoris teſtimonium ibi extat. Nam ſi quis procedat, pinum meo etiam tempore ad littus uideat enatam. Melicertæ item aram.

Corinthũ qui incolant.

Mummius Corinthum euertit.

Ego ſenſum hic potius ſum ſequutus quàm uerba.

Etenim

Etenim hunc in locum Melicertam à Delphine fuiſſe perlatum aſſerunt. C
Quem cum iacentem ibi offendiſſet Siſyphus, & ſepeliuiſſe dicitur, & in eius honorem Iſthmicum certamen inſtituiſſe. In Iſthmi fronte locus eſt, in quo Sinis latro arreptas pinus in terram attraxit. Quoſcunque uerò pugna ſuperauit, eos arboribus alligatos, ſubitò in altum extolli permiſit. Ibi cum arbores ambæ ad ſe uinctum pertraherent, & uinculum neutra ex parte remitteret, ſed arctius ex æquo coiret, is qui erat alligatus, diſrumpebatur. Eodem ſupplicio latronem hunc Theſeus affecit. Viam enim, qua Trœzene Athenas itur, prædonum maleficio Theſeus repurgauit, interfectis cùm ijs quos modò recenſui, tum proſtrato etiam ad Epidaurum ſacram Periphete, qui Vulcani F. putabatur eſſe, & in conflictibus claua ænea utebatur. Corinthiorum Iſthmus ab uno latere ad Cenchreas pertingit, altero ad eam maris partem quæ Lechæum alluit. Hoc enim continentem interiorem efficit. Qui uerò Peloponneſum in inſulam redigere tentauit, antequam Iſthmum perfoderet, deſtitit. Et unde fodere inceperint, perſpicuum eſt. A' loco autem eo, quo opus inchoarunt, ad partem ſaxoſam non ſunt progreſsi. Atque ideo nunc quoque continens manet, ut à natura fuerat inſtitutum. Alexander etiam Philippi filius, cum Mimantem perfodere ſtatuiſſet, ſolum hoc opus imperfectum reliquit. Cnidios à perfodiendo Iſthmo Apollinis oraculum diſtraxit. Vſque adeò difficile eſt, res diuino conſilio ordinatas humana uiolentia cogere. Cæterùm quod Corinthij de regione ſua iactant, id mihi Athenienſes primi de Attica uidentur magnificè locuti. Aiunt enim Corinthij, Neptunum cum D Sole de regione litigaſſe: & Briareum arbitrum aſcitum, Neptuno Iſthmum, quæ'que huic adiacent, adiudicaſſe: Soli autem promontorium, quod ciuitati impendet. Hac de cauſſa Iſthmum Neptuni eſſe affirmant. ubi ſpectatu digna ſunt: Theatrum, & candidi marmoris ſtadium. Cum fanum Dei ſubieris, una ex parte ſtatuæ eorum ſunt erectæ, qui Iſthmia uicerunt: altera, pinus ordine conſitæ altitudine in rectum excreuerunt. Templum non perinde magnum eſt, cuius faſtigio Tritones ænei inſiſtunt. Duo in ueſtibulo Neptuni ſimulacra ſpectantur, tertium Amphitritæ. Mare ipſum quoque æneum. Quæ uerò intus ſunt, noſtra ætate Herodes Athenienſis dicauit: quatuor equos auratos, exceptis ſolummodo ungulis, quæ eburneæ ſunt. Duo item Tritones aurei equis aſtant, qui ipſi quoque in locis circa lumbos eburnei ſunt. Currui impoſiti, Amphitrite, ac Neptunus. Puer item Palæmon erectus delphino inſiſtit, qui ipſi quoque ex ebore atque auro ſunt efficti. In baſe, qua currus ſpectatur, mare medium eſt expreſſum, Venerem filiam ſuſtinens. Vtrinque Nereides ſunt, ut uocant. His aras alibi quoque in Græcia extructas eſſe memini, & lucos inſuper apud * Pæmenenſes conſecratos, ubi Achilles etiam colitur. * Doridis templum ſacrum Gabalis eſt, ubi peplum cernitur, quod Eriphylen pro filio Alcmæone accepiſſe Græci affirmant. Ad Neptuni baſem Tindari etiam filij ſunt expreſsi, qui ipſi quoque nauium, & hominum nauigantium ſunt conſeruatores. Reliqua autem quæ

Crudelitas Sinidis latronis.

Venus maris filia.

[illegible] eſt in Græco.

B quæ ibi dedicata ſunt, ſimulacrum Tranquillitatis eſt, & Maris: & equus qui balenæ effigiem refert, partibus circa pectus. Ino item, & Bellerophontes: & equus Pegaſus. Ad læuam in ambitu Palæmonis ædes uiſitur. Simulacra in hoc ſunt, Neptuni, & Leucotheæ, & ipſius Palæmonis. Eſt & ædificium aliud, Adytum appellant: deſcenſus in id ſubterraneus eſt. Ibi Palæmonem occultatum eſſe perhibent. Quicunque ibi peierauerit, ſiue Corinthius ſit, ſiue peregrinus, periurij pœnas nulla ratione effugere poteſt. Templum etiam antiquum eſt Cyclopum, quod aram uocant, ad quam Cyclopibus rem ſacram faciunt. Tumulos item Siſyphi, & Nelei (Neleum enim Corinthum delatum, ex morbo interijſſe perhibent, & circa Iſthmum ſepultum) nemo unquam reperiat, quantumuis curioſe inquirat, lectis etiam ijs quæ ab Eumelo ſunt tradita. Nelei uerò monumentum neque Neſtori à Siſypho fuiſſe oſtenſum aiunt, & ab omnibus ſimul ignorari oportere putant. Siſyphum uerò in Iſthmo ſepultum eſſe, cuius tumulum paucos eſſe eo tempore Corinthios, qui nouerint. Iſthmicum certamen ne quidem euerſis à Mummio Corinthijs eſt prætermiſſum. Sed quamdiu ciuitas fuit deſolata, Sicyonijs, ut celebrarent, eſt conceſſum. Inſtaurata uerò poſt hæc ciuitate, honor hic ad incolas redijt. Naualibus Corinthiacis nomina indiderunt, Leches & Cenchrias, qui ex Neptuno & Pirene Acheloi filia nati dicuntur. In Eœis magnis traditum eſt, Pirenem Oebali quoque eſſe filiam. In Lechæo Neptuni templum extat, & ſimulacrum æneum. Qui uerò ex Iſthmo Cenchreas uerſus iter faciunt, templum Dianæ, & ſtatuam uetuſtam cernunt. In Cenchreis & Veneris fanum eſt, & ſimulacrum lapideum. Poſt id ad profluentem maritimum, Neptuni æneum. Altera parte ultra portum, Æſculapij & Iſidis fana ſunt. E' regione Cenchrearum Helenæ lauacrum eſt. Aqua ex ſcopulo in mare profluit copioſa, & ſalſa, ſimilis iam tepeſcenti. Corinthum proficiſcentibus monumenta in itinere cùm alia apparent, tum ad portam Diogenes Sinopenſis, quem Græci canem cognomento appellarunt, ad portam ſepultus. Ante ciuitatem cupreſſorum nemus eſt, quod Cronion appellant. Ibi & Bellerophontis lucus uiſitur, & Veneris Melanidis fanum. Laidis item ſepulchrum, cui leæna pedibus prioribus arietem tenens ſuperimpoſita eſt. Eſt & aliud Laidis, ut quidam perhibent, in Theſſalia monumentum. In Theſſaliam enim, correpta amore Hippoſtrati, profecta eſt. Primùm autem eam Hycoaris in Sicilia, puellam à Nicia & Athenienſibus captam, tradunt. Corinthum uerò diuenditam, & ſcortis eius temporis omnibus forma præſtitiſſe, & adeò Corinthijs admirationi fuiſſe, ut nunc etiam de Laide rixentur. Multa in ciuitate ſpecioſa habentur, tum ex ueterioribus illis relicta, tum recens etiam, poſtquam ciuitas denuò cœpit florere, facta. In foro igitur (ubi potiſsima pars templorum extat) & Diana eſt cognomento Epheſia: & Bacchi ſimulacra aurata, exceptis faciebus, quæ rubro colore ſunt exornatæ. Lyſium appellant hunc Bacchum. Quæ uerò de ſimulacris commemorantur, & ego perſcribam. Pentheum aiunt multis in Bacchum contumelioſe perpetratis,

Cyclopibus ſacrificant.

[illegible] ſepulchri Laidis, & meretricis uera imago.

Hiſtoria de Pentheo.

tratis,tum alia quædam ex audacia egiſſe,tum ad inſpiciendas denicꝫ Bacchas in Cithæronem perueniſſe:ibiq́ꝫ arbore conſcenſa,ſingula ut fiebant, exploraſſe. Mulieres autem re iſta deprehenſa, confeſtim detraxiſſe Pentheum, uiuúmq́ꝫ corpus fruſtatim dilaniaſſe. Poſtea ueró oraculo iuſsi ſunt Corinthij, ut arborem inquirant, inuentamq́ꝫ pari cum Baccho cultu uenerentur. Hac de cauſſa ſtatuas illas fabricarunt. Eſt & Fortunæ ædes, ſimulacrum item erectum, ex Pario marmore compoſitum. Propé omniũ Deorum templum colitur. Loco uicino fons extructus,& ſupra eum Neptunus ęneus. Delphinus item ſub pedibus Neptuni,aquam emittens. Et Apollo æneus, cognomẽto Clarius. Eſt & Veneris ſimulacrum, Hermogenis Cytherij artificio expolitum. Mercurij deinceps ſimulacra duo cernuntur ænea, erecta ambo: alteri templum quocꝫ extructum. Inter Iouis ſimulacra, quæ ipſa etiam ſub dio conſiſtunt, unum cognomento caret: alterum Chthonium, id eſt terreſtre: tertium Hypſiſtum, id eſt altiſsimum appellant. In medio foro Minerua ænea eſt. In baſe Muſarum ſimulacra ſunt expreſſa. Supra forum Octauię fanum eſt, ſororis Auguſti, qui imperium Romanorum adminiſtrauit poſt Cæſarem illum, cuius beneficio Corinthus, ut nunc eſt, fuit inſtaurata. Ex foro in Lechæum euntibus Propylæa offeruntur,& in his duo currus ornati, quorum altero Phaeton Solis F. altero Sol ipſe uehitur. Paulo longius à Propylæis ad dexteram cum diſceſſeris, Hercules æneus conſpicietur. Deinceps eſt aditus ad Pirenæ aquã. De hoc fabulantur, Pirenen ob lachrymas ex muliere in fontem commutatam, cum filium Cenchriam à Diana inuita occiſum deploraret. Ornatus eſt fons marmore candido, & ſtructuræ confectæ ipſis antris ſimiles, unde aqua in fontem promanat nullo tegumento opertum. Dulcem eſſe potu aſſerunt:& Corinthiacum ęs ignitum,& calidum, olim ab hac imbui ſolitum perhibent. * Nunc autem Corinthij ære carẽt. Ad Pirenam Apollinis quocꝫ ſimulacrum extat, & ambitus in quo Vlyſsis facinus cõtra procos eſt depictum. Cum in uiam reuerſus fueris, quę rectà ad Lechæum deducit, æneum Mercurium ſedentem ſpectabis, cui aries aſtat. Quoniam præter reliquos deos Mercurius maximé paſtorum curam agere uidetur, & rem pecuariam augere. Quemadmodum in Iliade ab Homero eſt dictum,

Auguſtus Cæſar.

Locus procul dubio deprauatus.

C

D

Natum Phorbantis, numeroſa armenta tenentis,
Ante omnes Troas cui ſauit, opesq́ꝫ benignè
Mercurius tribuit.

Quæ præterea de Mercurio, & ariete, in matris myſterijs narrantur, prudens omitto. Poſt Mercurij ſimulacrum Neptunus eſt, & Leucothea, & ſuper delphinum Palæmon. Lauacra multis in locis Corinthij habent, quorum quædam ex publico, quædam Hadriani imperatoris ſumptibus ſunt conſtructa. Sed inter alia celeberrimũ eſt, quod iuxta Neptuni ædem continetur. Eurycles id, uir Spartanus, perfecit, & lapidibus tum alijs exornauit, tum ijs quos in Crocis ditionis Laconicæ effodiunt. In aditu ad læuam Neptunus eſt, & poſt ipſum uenantis cultu Diana. Fontes autem cõplures per uniuerſam ciuitatem ſunt extructi. Abundant enim magna

aquarum

A aquarum copia:quibus ea inſuper accedit,quam Hadrianus Imperator ex
Stemphylo deriuauit.Sed quæ ſpectatu maximè ſunt digna, iuxta Dianæ
ſimulacrum,Bellerophōtes eſt,& aqua per Pegaſi equi ungulā profluens.
Alteram cernes,cum ex foro Sicyonem te contuleris. Ad dextram in itine
re,ædem,& ſimulacrum Apollinis æneum uidebis: & paulo pòſt fontem
qui Glaucæ eſt dictus. In hunc enim ſeipſam abiecit, utpote cuius aquam
contra Medeæ ueneficia medicamentum fore exiſtimaret. Supra fontem
hunc, Odeum,ut uocāt, eſt extructum.Iuxtà Medeæ filiorum monumen *Nomina filiorum Medeæ.*
tum eſt,quorum nomina apud illos referuntur,Mermerus,& Pheres:qui
propter ea quæ Glaucæ obtulerant munera, à Corinthijs obruti eſſe lapi-
dibus dicuntur.Quia autem uiolentus hic interitus,& iniuſtus fuerat,Co
rinthiorum infantuli ab eis necabātur,donec annua ab eis ſacrificia ex ora-
culo ſunt cōſtituta,& Metus item adiunctus.Hic ad noſtram uſq; ætatem
perdurauit,exculpta mulieris imagine formidabili.Corintho autem à Ro
manis exciſa,& è medio ſublatis ueteribus Corinthijs,non amplius ab his
qui in coloniam uenerunt,ſacrificia hæc ſunt perſoluta,neq; pueris in ipſo
rum honorem detondentur capilli, neq; atras ueſtes gerunt. Cæterùm
Medea eo tempore Athenas cū ueniſſet,Ægeo nupſit.Sed aliquanto pòſt
cum deprehenſum eſſet,inſidias ab ea parari Theſeo,Athenis effugit. De-
lata uerò ad eam regionem,quæ Aria tunc appellabatur,nomē incolis im-
poſuit,ut ab ipſa Medi uocarentur.Filium præterea,quē ſecum in fuga ad *Medi à Medea.*
Arios abduxerat,ex Ægeo natum fuiſſe, & Medum appellatū perhibent.
Hellanicus Polyxenum eum nominat,& patre Iaſone fuiſſe natum ait.Cir
B cumferuntur uulgo apud Græcos carmina,quæ Naupactia appellātur. In
his ſcriptum eſt, Iaſonem poſt Peliæ obitum ex Iolco in Corcyram tranſ-
migraſſe,ibiq; ex filijs eius natu maiorem Mermerum, cū in ulteriore con
tinente uenaretur,à leæna fuiſſe interfectum. Pheres autem nullo facino-
re memorabili commendatur.Cinæthon Lacedæmonius (namq; hic quo
que generationum ordines uerſibus eſt complexus)Medum,& Eriopam
filiam,ex Medea Iaſonem ſuſcepiſſe perhibet.De liberis hic præterea nihil
recenſet. Eumelus autem Solem Aloeo regionem Aſopiam dediſſe ſcri-
bit:Æetæ dehinc Ephyræam.Et Æetam in Colchos profectum,Buno tan
quàm depoſitum reliquiſſe terræ ſuæ imperium. Bunum uerò, Mercurij
& Alcidamiæ filium eſſe. Sed mortuo Buno, Epopeum Aloei F. regnum
quoq; Ephyræorum fuiſſe adeptum.Corintho poſtea Marathonis F. hæ
redem maſculum nullum relinquēte,Medeam à Corinthijs ex Iolco accer-
ſitam,eiq; regnum fuiſſe traditum. Atq; ita propter eam, Iaſonem rerum
ſummam Corinthi conſequutum. Medeam præterea liberos peperiſſe *Fraus Medeæ*
aſſerunt,ſed quoſcunq; pepererat,in Iunonis templum delatos abſcondiſ-
ſe,cum ea ratione immortales fore arbitraretur. Deniq; & fruſtra ſe id ſpe
raſſe intellexit,& Iaſonem dolo deprehenſo, cum ueniam deprecanti nul-
lo modo daret, in Iolcum enauigaſſe.Quam ob cauſſam Medeam quoq;
ut Siſypho reliquit imperium, ferunt diſceſsiſſe. Hæc equidem ut ſeſe ha-
bent, commemoraui. À monumento non procul Mineruæ Chaliniti-
dis,quæ à freno nomen accepit, templum eſt. Minerua enim ex Dijs po-

tiſsimum Bellerophonti,in conficiendis tum alijs adſuiſſe dicitur:tum Pe- C
gaſum,ut ei traderet,& domuiſſe prius,& frenos ipſa inieciſſe. Simulacrū
eius ligneū eſt.Os uerò,& manus,& pedes imi, ex albo marmore ſunt cō-
ἐκ αὐτοκράτορα ἰδίᾳ βασιλεύειν. poſita.Ego Bellerophontem credo non planè quidē imperatoria poteſta
te regnaſſe:regnaſſe tamē,& uixiſſe Prœti ac Argiuorū temporibus.Huic
opinioni aſſentietur,quicunq; Homeri carmen non obiter euoluerit. Vi-
dentur autem Corinthij,digreſſo etiam in Lyciam Bellerophonte,nihilo-
minus Argiuorum , aut Mycenæorum principibus obtemperaſſe. Non
enim proprium ducem in expeditione aduerſus Troiam amandarunt:ſed
Mycenæis adiūcti,& alijs item quibus Agamemnon imperabat, unà cum
claſſe reliqua in militiam abierunt. Siſyphus non Glaucum modò filium
habuit,Bellerophontis patrem, ſed alium quoq;, Ornytionem. Therſan-
drum præterea, & Almum.Ornytionis filius Phocus fuit, qui Neptunius
eſt cognominatus. Et hic quidem in Thyræam commigrauit, eius regio-
nis locum,quæ nunc Phocis dicitur.Thoas uerò Ornytionis F.iunior,Co
rinthi permanſit. Thoantis Damaphon filius fuit, Damaphontis Propo-
das.Propodæ Doridas & Hyanthidas. His regnū adminiſtrantibus,Do-
rienſes aduerſus Corinthum bellum gerunt , duce Alete Hippotæ F. qui
ex Phylante Antiochi,Herculis filij,genitus fuerat.Doridas itaq;,& Hyan
thidas,tradito Aletæ regno,ibi manſerunt. Corinthiorum uerò populus
pugna à Dorienſibus ſuperatus,in exilium eſt expulſus. Aletes uerò cùm
ipſe,tum poſteri eius,quinq; ætatibus regnum tenuerūt, uſq; ad Bacchim
Proymnidis F.Ab hoc qui Bacchiadæ fuerāt dicti,quinq; item ſeculis im-
perarunt , uſq; ad Teleſtem Ariſtodemi F. Teleſtem uerò Arieus & Pe- D
rantas orta ſimultate interficiūt.Poſt hunc nullus amplius rex eſt creatus,
ſed annui magiſtratus ex Bacchiadis electi: donec Cypſelus Eetionis F.eie
ctis Bacchiadis , tyrannidem inuaſit. Cypſelus hic unus ex poſteris Mela-
nis fuit, Antaſi filij.Melanem uerò,cum ex Gonuſſa oppido ſupra Sicyo-
nem ſito Dorienſibus in bello aduerſus Corinthios ferret auxilium , Ale-
tes oraculo id uetante,ſtatim ad alios Græcos iuſsit ſecedere. Poſtea uerò
neglecta Dei ſententia , domo eum excepit. Talia Corinthiorum regibus
accidiſſe reperi. Cæterùm Mineruæ Chalinitidis fanum theatro eſt uici
num, & in propinquo ſimulacrum Herculis nudum , quod Dædali artifi-
Opera Dædali. cio factum eſſe aſſerunt. Dædali equidem opera ex aſpectu inelegantio-
ra apparent: ſua tamen magnificentia,& diuina quadam induſtria non ca-
rent. Supra theatrum templum Iouis eſt, qui Romanorum lingua Capi-
tolinus dicitur : Græca Coryphæum, id eſt uerticalem quis nominauerit.
Procul à theatro Gymnaſium uetus ſpectatur , & fons qui Lerna appella-
tur.Columnæ circumquaq; ſunt poſitę,& ſedilia item aſtructa ad recrean
dos eos,qui ęſtatis tempore ſubeunt.Gymnaſio huic Deorum templa ad-
iacent,unum Iouis,alterum Æſculapij.Simulacra Æſculapij , & Sanitatis,
Acrocorinthus. candido marmore ſunt efficta : ſed Iouis æneum eſt. In Acrocorinthum
aſcendentibus (id cacumen eſt montis ciuitati incumbentis , quem Bria-
reus arbiter olim Soli adiudicauit:Sol,ut apud Corinthios fama eſt, Vene-
ri conceſsit)duo Iſidis nemora apparent , quorum alterum Iſidis Pelagiæ,
alterum

A alterum Ægyptiæ appellant. Duo item Serapidis templa, quorum alte-
rum Serapidis in Canobo dicitur. Poſt hæc aræ Soli ſunt conſecratæ.
Neceſsitatis item, & Violentiæ templum ibi extat, quod ingredi non li-
cet. Supra id matris Deorum templum uiſitur, columna item ac ſolium,
quæ ambo ex marmore ſunt factæ. Templa deinceps Parcarum, Cere-
ris, & Proſerpinæ, ſimulacra manifeſta nulla habent. Viſitur ibidem Iu-
nonis Bunææ ædes, à Buno Mercurij F. condita, unde & Bunæa appel-
latur. In Acrocorinthum cum aſcendas, templum Veneris apparebit.
Simulacra in eo cernuntur, & ipſa Dea armata, & Sol: Amor item, arcu
inſtructus. Fontem qui in poſtico templi ſpectatur, Aſopi munus eſſe
perhibent, & Siſypho datum. Hic etenim cum ſciret Æginam Aſopi fi-
liam à Ioue raptam, roganti indicaturum ſe negauit, priuſquam in Acro-
corintho etiam aquam habeat. Dante uerò Aſopo, & raptum indica-
uit, & indicij pœnas (ſi cui ueriſimile uidetur) apud inferos perſoluit.
Audiui qui fontem hunc Pirenen eſſe affirmarent, & aquam inde in ciui-
tatem delabi. Aſopus hic in Phliaſia oritur, & per Sicyoniam fluit, in'que *Aſopus fluuius.*
mare ibi prorumpit. Filias eum habuiſſe Phliaſij aſſerunt, Corcyram,
Æginam, & Thebam. A' Corcyra, & Ægina, Scheriam & Oenonen in-
ſulas tranſmutato nomine appellatas: à Theba uerò, urbem ſub Cadmæa
ſitam. Atqui Thebani diuerſum tradunt: Aſopi Bœotij, non Phliaſij fi-
liam Thebani fuiſſe. De fluuio hoc Phliaſij & Sicyonij & alia comme-
morant, eius aquam non iiſdem in locis oriri, ſed peregrinis à terris ad-
B uentare. Mæandrum enim ex Celænis per Phrygiam & Cariam mana-
re aiunt, & circa Miletum in mare delapſum, in Peloponneſum defluere,
ibiq; Aſopi alueum efficere. Tale quippiam ex Delijs quoque audire me
memini, alium amnem quem Inopum uocant, eſſe eis ex Nilo. Atque *Nilũ quidã ex Euphrate putant oriri.*
ipſum quidem Nilum Euphratem primò eſſe dicunt, quem cœno abſor-
ptum latêre aliquandiu putant: rurſus'que emergentem ſupra Æthio-
piam, efficere Nilum. Et de Aſopo quidem quæ audiuerim, hæc ſunt.
Ab Acrocorintho ad montana qui ſe conuertunt, & portam Teneati-
cam uident, & Lucinæ ſacellum. Tenea, ut uocatur, ſexaginta ad ſum-
mum ſtadijs ab eo loco diſtat. Incolæ Troianos ſe eſſe profitentur, à Græ-
cis in captiuitatem olim ex Tenedo abductos, concedenteq; Agamem-
none ibi habitaſſe. Hac de cauſſa Apollinem maximè ex Dijs colunt. Co-
rintho cum exieris, non in mediterranea profecturus, ſed Sicyonem uer-
ſus, non procul ab urbe ad læuam, in uia, fanum incenſum offeretur. Ex-
orta ſunt circa Corinthiacam regionem alia etiam bella, in quibus & do-
micilia extra mœnia (ut ueriſimile eſt) & templa conflagrarunt. Ædem
uerò hanc Apollinis fuiſſe, & à Pyrrho Achillis filio combuſtam perhi-
bent. Aliquanto tamen pòſt tale quippiam audiui. Corinthij cum Ioui
Olympio ædem extruerent, flamma alicunde ſubitò illapſa, eam conſum-
pſit. Sicyonij uerò (hi enim Corinthijs ea parte finitimi ſunt) de regione
ſua dicunt: Ægialeum in ea primùm indigenam fuiſſe, totamq; Pelopon-
neſi partem, quæ Ægialos etiamnum appellatur, nomen ab eo regnante
accepiſſe: ciuitatem quoque Ægialeam, primùm ab eo in planicie fuiſſe

conditam: & quo loco Palladis templum hodie conſpicitur, arcem eius C olim ſtetiſſe. Ægialeo præterea Europem natum fuiſſe, Europi Telchinem, Telchini Apin. Apis hic tanta potentia fuit auctus, priuſquam in Olympiam Pelops perueniret, ut tota intra Iſthmum ſita regio, Apia ab eo appellaretur. Apidis F. Thelxion fuit: Thelxionis, Ægyrus: huius, Thurimachus: Thurimachi, Leucippus. Leucippo filij non fuerunt: ſed filia Calchinia, cum qua Neptunum concubuiſſe perhibent. Natum inde filium Leucippus educauit, & moriens regni ſucceſſorem conſtituit. Vxor Plēnæi. Nomen pueri Peratus erat. Quæ uerò de Plemnæo Perati F. narrantur, admiratione mihi uidentur maximè digna. Quoties enim uxor eius peperit, ad primùm ſtatim uagitum editi infantuli expirarunt. Donec Ceres Plemnæi miſerta, in Ægialeam peruenit, & aſſumpto peregrinæ mulieris habitu, Orthopolim Plemnæi F. enutriuit. Orthopolidis filia fuit Chryſorthe. Hanc, ut putant, Apollo compreſsit, & ex ea natus puer Coronus eſt appellatus. Coroni filius Corax fuit, & natu minor Lamedon. Mortuo autem ſine liberis Corace, uenit ſub idem tempus ex Theſſalia Epopeus, & imperium obtinuit. Regnante hoc, hoſtilem exercitum in agrum eorum irrupiſſe primùm aiunt, cum ante ea tempora pacem continuam habuiſſent. Cauſſa hæc fuit. Antiope Nyctei filia, ob formæ elegantiam plurimum apud Græcos prædicabatur: eamq́ꝫ Aſopi, qui Thebanam à Plataica regione terminat, non Nyctei filiam eſſe, fama erat. Hanc Epopeus rapuit, haud ſcio an coniugij deſiderio incitatus, an turbulentioribus initio ſtatim conſilijs uſus. Cum uerò iniuriam hanc Thebani armis uindicare ſtatuiſſent, in conflictu Nycteus uulneratur. D Sed & Epopeus prælio iam uictor, uulnus acceperat. Nycteum ex uulnere laborantem, Thebas referunt. Is iam moriens, Lyco fratri in præſentia Thebanorum imperium mandat: Labdaciq́ꝫ filij Polydori, Cadmi nepotis, cuius ipſe Nycteus curator hactenus fuerat, tutelam eidem tradit. Eundem præterea obteſtatus eſt, ut maiori cum exercitu facta in Ægialeam irruptione, Epopeum ulciſceretur: ipſam'que Antiopam, ſi quando in poteſtatem ſuam redegerit, multaret. Epopeus autem ob partam uictoriam ſtatim * immolabat, & Mineruæ templum ſtruebat: quo abſoluto, precabatur Deam, ut ſibi oſtenderet, num eſſet ex ipſius ſententia ędificatum. Factis his precibus, in templi ueſtibulo oleum manaſſe perhibent. Euenit poſtea, ut Epopeus etiam ex dolore uulneris neglecti initiò, diem ſuum obiret. ita fiebat, ut Lyco nihil eſſet neceſſe bellum gerere. Lamedon enim ſuſcepto poſt Epopeum Coroni imperio, Antiopā Thebanis dedidit. Quæ cum Thebas duceretur per Eleutheras, ibi in uia parit. Qua de re Agis Amphiptolemi F. hos uerſus compoſuit:

Antiope peperit cum Zeto Amphiona dium,
Filia fluctiuagi Aſopi, quam Iuppiter olim
Compreſſit, poſt hunc populorum rector Epopeus.

Homerus autem eorum originem illuſtriorem fecit, Thebarumq́ꝫ primos conditores eos eſſe ſcribit: Cadmeam, ut ego quidem exiſtimo, ab urbe infrà ſita ſegregans. Lamedon regno potitus, Athenienſem mulie-

rem

A rem Pheno, Clytiæ filiam, duxit uxorem. Aliquãto poſt orto inter ipſum bello, & Archandrum, atq; Architelem, Achæos, Sicyonem ex Attica ad belli ſocietatem euocauit, Zeuxippa filia in matrimonium ei tradita. Ab hoc rege ager Sicyonius, & urbs quæ prius Ægiale fuerat, Sicyon appellatur. Sicyonem porrò non ex Marathone Epopei filio, ſed Metione Erechthei, prognatum fuiſſe perhibent. Eadem eſt Aſij quoq; ſententia. Heſiodus præterea Erechtheum ei, Ibycus autem Pelopem patrem tribuit. Sicyon Chtonophylam genuit. Ex Chtonophyla, & Mercurio, Polybum natum eſſe ferunt. Phlias poſtea Bacchi filius eam duxit, & filium Androdamantem ex ea ſuſcepit. Polybus autem Talao Biantis F. Argiuorum regi, Lyſianaſſam filiam dedit. Quare Adraſtus cum Argis exularet, Sicyonem ad Polybum uenit: defunctoq; Polybo, Sicyonis imperium occupauit. Adraſto autem Argos reuerſo, Ianiſcus, unus ex familia Clytiæ, quem ſocerum fuiſſe Laomedõtis diximus, relicta Attica regnauit. Mortuo Ianiſco Phæſtus, qui ipſe etiam Herculis filius ferebatur, Oraculo autem admonitus, in Cretam cum ſe contuliſſet Phæſtus, regnaſſe dicitur Zeuxippus Apollinis F. & nymphæ Syllidis. Poſt Zeuxippi obitum Agamemnon exercitum contra Sicyonem eduxit, regemq; Hippolytum Ropali filium, & Phæſti nepotem. Sed Hippolytus metu aduentantis exercitus, Agamemnonis ſe, & Mycenæorũ poteſtati ſubiecit. Huius Hippolyti filius fuit Laceſtades, * Phalces. Pamphalces uerò Temeni F. Sicyone noctu occupata, cum Dorienſibus nihil in eum, ut qui & ipſe Heracli- *Deeſt quippiam.*
B da eſſet, grauius ſtatuit, ſed imperij conſortem habuit. Ex hoc igitur tempore Dorienſes Sicyonij facti, Argiuæq; terræ portio. At Ægialei ciuitatem in planicie ſitam, Demetrius Antigoni filius ut diruit, eam quę nunc eſt, cum ueteri arce coniunxit. Sicyoniorum opes iam paruæ ſunt. eius rei cauſſam inueſtigare nihil eſt opus. Sed Homericum illud de Ioue dictum huc referri queat:

Conſpicuas altis qui multas turribus urbes Deiecit.

Cum itaq;, ut dixi, res eorum humiles eſſent, terræmotus etiã acceſsit, quo factum eſt, ut & urbs penè deſereretur à ciuibus, & multa uetuſtatis inſignia monumenta interciderent. Eadem clades etiam Cariæ, Lyciæq; ciuitates afflixit. Sed Rhodiorum inſula in primis grauiter quaſſata eſt, ut Sibyllæ de Rhodo oraculum euentu comprobatum uideretur. In itinere ex agro Corinthio in Sicyonium, Lyci Meſſenij monumentum cernitur, quiſquis tandem Lycus ille ſit. Nec enim illum inuenio Lycum Meſſenium, qui pentathlum exercuerit, aut Olympia uicerit. Hic quidem tumulus terræ eſt. Ipſi uerò Sicyonij ſimili ferè modo ſepeliunt. Cadauer terra obruunt, extructaq; lapidea crepidine, columnas imponũt, faſtigio addito templorum aquilis ſimilimo. Inſcriptionem aliam nullam adijciunt, ſed ſine patris mentione nomẽ defuncti ſolum exprimunt, & ualere eum iubent. Poſt Lyci monumentum, ubi iam Aſopum tranſieris, ad dextram Olympium eſt. Paulo ante in uia ad ſiniſtram, Eupolidis Athenienſis comici ſepulchrum. Quum uerſus urbem fuerit proceſſum, monumentum Xenodicæ apparet, ex partu mortuæ: idq; non pro loci more *Sicyoniorũ in ſepeliẽdis mortuis conſuetudo.*

f 3 ſtructum,

A ni tyranni fuit. Cliſthenes enim Ariſtonymi F. Pyrrhonis nepos, Sicyoniorum, dum inferiorem adhuc ciuitatem tenerent, tyrannus fuit: Cleon in hac urbe, quæ nunc eſt. Ante hanc domum ſacellum eſt Arati, quo illis temporibus nemo Græcorum rebus geſtis fuit illuſtrior. Eius hiſtoria talis eſt. Poſt Cleonis imperium, tam impotens dominandi libido pleroſque primores inuaſit, ut duo uiri, Euthydemus & Timoclidas, ſimul regnarint. His populus eiectis, Cliniam Arati patrem rerum gubernaculis præfecit. Annis non multis pòſt, Abantidas tyrannidem occupauit, qui Clinia ante id tempus mortuo, Aratum egit in exilium, aut fortè is ultro ceſsit. Cum uerò Abantidam indigenæ quidam interfeciſſent, mox Abantidæ pater Paſeas factus eſt tyrannus: quo Nicocles interfecto, tyrannidem occupat. Contra hunc Nicoclem, cum Sicyoniorum exulibus, & Argiuis mercenarijs profectus Aratus, alios in tenebris latuit (nam noctu res agebatur) alios uigiles ui compeſcuit. Itaque ciuitatis aditu eſt potitus. Et cum illuceſceret, adiuncto ſibi populo domum tyrannicam cum impetu aggreſſus, ſine negocio cæpit. Ac Nicocles quidem clam aufugit. Sed Aratus conciliata cum exulibus concordia, liberam apud Sicyonios rempublicam inſtituit. Domos, & quæcunque alia uendita erant, exulibus reſtituit, & his qui emerant, precium numerauit. Ipſe uerò quum omnes Græci Macedonas, & Antigonum Philippi, eius qui Demetrij filius fuit, tutorem metuerent, Sicyonios, quanquam Dorienſes, in Achæorum concilium induxit, & mox ab Achæis
B Imperator eſt creatus: quos contra Locrenſes, qui Amphiſſenſes dicuntur, & in ditionem Ætolorum, qui hoſtes erant, eduxit, agroſq; deuaſtauit. Corinthum, quæ Antigono parebat, præſidio'que Macedonum tenebatur, repentina inuaſione perterrefecit, uictoria'que potitus, tum alios cæcidit, tum Perſeum præſidiorum præfectum, qui Zenonis Mnaſenſis, diſcendæ ſapientiæ cauſſa, diſcipulus fuerat. Corintho per Aratum liberata, ad concilium acceſſerunt Epidaurij, & Trœzenij, Argolici littoris accolæ, & ex his qui extra Iſthmum habitant, Megarenſes. Ptolemæus autem cum Achæis ſocietatem inijt. At Lacedæmonij, & Agis Eudamidæ filius, rex, Pellenen ſubita incurſione cum cæpiſſent, ueniente Arato, prælio ſuperati ſunt: & pactis inducijs, Pelleneq; relicta, domum reuerſi. Aratus rebus in Peloponneſo feliciter geſtis, minimè faciendum putabat, ut Piræeum, & Munichiam, prætereaq; Salamina, & Sunium à Macedonibus teneri pateretur. Sed quia ſe illis ui potiri poſſe deſperabat, Diogeni præſidiorum principi centum & quinquaginta talentis promiſsis, perſuadet, ut ea loca relinqueret: & huius pecuniæ ſextam partem Athenienſes ipſos ſoluere iuſsit. Perſuaſit etiam Ariſtomacho tyranno, ut Argiuis libertate reſtituta, cum Achaico concilio ſe coniungeret: & Mantineam, quæ à Macedonibus tenebatur, cæpit. Sed " nemini mortalium omnia ſuccedunt ex ſententia. Quare Aratus etiam " in eam neceſsitatem uenit, ut cum Macedonibus & Antigono coire ſocietatem cogeretur, id'que in hunc modum. Cleomenes Leonidæ F.

Hiſtoria Arati Sicyonij.

Achæorū Imperator Aratus.

Cleomenes rex Spartanus.

Cleonymi nepos, Spartæ regno ſuſcepto, Pauſaniam imitabatur, tum tyrannidis deſiderio, tum receptarum legum odio. Qui, quum Pauſania non modò uehementior eſſet, ſed etiam minus uitæ amans, magnitudine animi & audacia celeriter omnia confecit: & alterius familiæ rege Eurydamida, puero adhuc, ueneno ſublato, Ephororum opera principatum in Epiclidam fratrem ſuum tranſtulit: & fracta Senatus authoritate, illius loco ſubſtituit, quos Patronomos, id eſt patriarum legum obſeruatores, honeſto uocabulo nominabat. Quum autem hæc animo ſuo minora duceret, Græcis imperandi cupidus, Achæos primos inuaſit, eos ſe habiturum ſocios ſperans, ſi uiciſſet: aut id ſaltem conſecuturum, ne ſuis conatibus aduerſarentur. Commiſſo itaq; circa Dymen ſupra Patras ſitam prælio, Aratum Achæorum ducem ſuperat. Ea clades Aratum non de Achæis tantum, ſed ipſa etiã Sicyone ſollicitum, coegit, ut Antigoni opem imploraret. Cum uerò Cleomenes pacem cum Antigono factam uiolaſſet, & cum alia fœderibus contraria palàm perpetraſſet, tum Megalopolitas ſedibus eieciſſet, eaq; de cauſſa in Peloponneſum Antigonus tranſiſſet, Achæi circa Seleſiam cum Cleomene confligunt: uictoriaq; potiti, non modò Seleſiam excindunt, ſed Lacedæmonem etiam capiunt. Lacedæmoniјs igitur, & Achæis, Antigonus patriam Reipub. formam reſtituit. At inter Leonidæ liberos Epiclides in acie ceciderat. Cleomenem uerò, qui in Ægyptum fugiens, apud Ptolemæum in ſummo honore habebatur, contigit in uincula conijci, conuictum conſpirationis, cum Ægyptijs quibuſdam contra Regem initæ. Effugit tamen è carcere, & apud Alexandrinos tumultum concitauit: tandem captus, ſeipſum interfecit. Lacedæmonij gauiſi Cleomenis tyrannide ſe eſſe liberatos, regio imperio deinceps repudiato, ueteris tamen illius Reipub. inſtitutis reliquis etiam hodie utuntur. Antigonus ſuam erga Aratum beneuolentiam, tanquam bene de ſe meritum, & cuius in gerendis rebus illuſtribus egregia opera eſſet uſus, conſtanter retinuit. At Philippus accepto imperio, quia Aratus eius in ſubditos iracundiam & ſæuitiam non probabat, ſed concitatum reprimebat, & cohercebat, ueneno dato nihil tale metuentem interfecit. Ægio igitur (nam eo in loco perijt) Sicyonem translatus, ſepelitur, & eius ædes etiamnum Aratea nominatur. Pari crudelitate Philippus Euryclidem, & Miconem, oratores Athenienſes, & magnæ apud populum authoritatis, & gratioſos, ueneno ſuſtulit. Sed ita contigit, ut mortiferum illud Philippi uenenum ipſi etiam authori ingentem calamitatem páreret. Nam Demetrium filium alter natu minor Philippi filius, Perſeus, toxico propinato interemit: & patri Philippo etiam, ex impatientia doloris, cauſſam mortis præbuit. Hæc autem obiter ſignificare mihi uiſum eſt, ad diuinum illud Heſiodi carmen reſpicienti, Scelerata conſilia ipſi in primis authori eſſe pernicioſa. Poſt Arati ſacellum, Neptuni Iſthmij ara eſt. Eſt etiam Iupiter Milichius, id eſt blandus, & Diana cognomento paterna, nulla arte facti: Blandus pyramidis, altera columnæ ſimilitudine eſt. Ibidem curiam habent, & portam Cliſtheniam, ab authore nominatam.

Extruxit

Marginal notes: C (beside "Cleonymi nepos"); *Antigoni opẽ cogitur Aratus implorare.*; D (beside "gyptijs quibuſdam"); *Aratus ueneno perit.*; *Malũ conſiliũ conſultori peſſimum.*

A Extruxit autem eam Cliſthenes de manubijs eius belli, quo Amphyctionum adiutor Scironem deuicit. In foro Iupiter æneus ſub dio conſpicitur, Lyſippi artificio elaboratus. Iuxta eum Diana aurata. Non procul Apollinis Lycæi templum eſt, ruinoſum iam, & ſpectatu minimè dignum. Nam cum lupi in greges ouium ita ſubinde graſſarentur, ut nullum ciues ex eis fructum capere poſſent: Deus, quocunque tandem modo elocutus, oraculo monuit, ut ubi aridum lignum iaceret, corticem eius detractum unà cum carnibus feris proponerent: quo cortice lupi guſtato, ſtatim perierunt. Ac id quidem lignum in Lycæi templo ſitum fuit. Sed quod arboris genus eſſet, id neque Sicyoniorum ſacerdotes, quorum talia explicare munus eſt, nouerunt. Poſt hæc ordine ſunt imagines æneæ, quas Prœti filias eſſe perhibent. Inſcriptio autem ad mulieres alias pertinet. Hercules ibidem æneus ſpectatur, quem Lyſippus Sicyonius exculpſit. Prope eum, Mercurius forenſis. In Gymnaſio, quod non procul à foro diſtat, Hercules lapideus à Scopa factus uiſitur. Ab altera etiam parte eſt ædes Herculis. Ac omnem illum ambitum. Pædizen nominant. In medio eius ædes eſt, atque in ipſa ſignum uetuſtum, Phliaſij Laphai arte factum. Sacris hunc in modum operantur. Accidiſſe ferunt, ut Phæſtus in Sicyoniam profectus, indigenas Herculi tanquam heroi immolantes deprehenderit. Ipſum uerò imitari id noluiſſe, ſed ut Deo ſacrificaſſe. Vnde nunc etiam Sicyonij agno mactato, & coxis ad aram combuſtis, partem tanquam à uictima comedunt, partem carnium ipſi tanquam heroi immolant. Ex feſtis diebus, quas Herculi
B agunt, priorem Onomatam, id eſt nominatam appellant: Herculanam poſteriorem. Hinc in Æſculapij ædem itur. Cum in ambitum perueneris, ad ſiniſtram duplex ædificium eſt. In priore ſitus Somnus, cuius nihil niſi caput reliquum eſt. Pars interior Apollini Carneo ſacra eſt, nec in eam ingredi cuiquam licet, niſi ſacerdotibus. In porticu ſitum eſt os cæti marini, inſigni magnitudine. Poſt id Somnij ſimulacrum. Et Somnus leonem ſopiens, cognomento Epidotes, id eſt auctor. In altero ædis Æſculapij ueſtibulo Panos ſedentis imago uiſitur, illinc Diana ſtat. Intra ipſam ædem Æſculapius cernitur imberbis, ex auro & ebore, Calamidis opus. Geſtat altera manu ſceptrum, altera nucem pineam hor, tenſem. Aiunt autem, hunc Deum Epidauro ſibi, iugo mulorum, draconis ſpecie allatum eſſe. Eam uerò quæ aduexerit, fuiſſe Nicagoram Sicyoniam, Agaſiclis matrem, Echetimi coniugem. Ibi parua ſimulacra ſunt è tecto dependentia. Eam, quæ draconi inſidet, Ariſtodamam Arati matrem, quem Æſculapij F. credunt, eſſe perhibent. Hic igitur ambitus hæc digna memoratu continebat. Quem ubi tranſieris, aliud eſt ſacellum Veneris, in quo primùm uiſitur ſimulacrum Antiopæ. Eius enim filios fuiſſe perhibent Sicyonios: & ipſam Antiopam, propter illos eò profectam, eis'que neceſsitudine iunctam eſſe. Deinceps iam Veneris ſacellum eſt, in quod ingredi ſolet mulier æditima, cui poſtea nefas eſt, uti uiri conſuetudine: & uirgo, quæ annuum ſacerdotium habet. Eam uirginem Lutrophoron, id eſt, lauacra ferentem nominant.

A' puerorũ fortaſſe exercitationibus & luſu.

Reliquis

Reliquis à ueſtibulo ſpectare Deam, & adorare ſine diſcrimine licet. Si- C mulacrum ſedens Canachus Sicyonius fecit, qui & Apollinem in Didymis, id eſt geminis, Mileſiorum, & Thebanis Iſmenium Apollinem fabricatus eſt. Facta eſt autem ex auro & ebore, polum in capite ferens: altera manu papauer, altera malum geſtat. Victimarum coxas ſacrificant: ſuibus exceptis. Reliqua iuniperi lignis comburunt. Quum uerò coxæ adolentur, folium Pæderotis unà in ignem conijciunt. Eſt autem Pæderos herba in illo ambitu ſub dio, necque uſquam alibi terrarum, nec in Sicyonia quidem naſcitur: folia eius minora ſunt quàm fagi, maiora quàm ilicis, figura illis eſt querni folij: atque alterum nigricans, alterum album eſt: colorem folijs populi rectiſsimè comparaueris. Hinc ad Gymnaſium aſcendentibus, ad dextram offertur templum Pheræa Dianæ: ſtatuam illam Pheris allatam ferunt. At Gymnaſium Clinia eis ædificauit, ibiq; adhuc adoleſcentes erudiunt. Sita etiam ibi Diana eſt, è candido marmore ad lumbos uſque duntaxat facta: & Hercules infrà, Mercurialibus quadrangulis ſtatuis ſimilis. Hinc ſi ad portam quæ ſacra dicitur, conuertaris, non procul à porta abeſt templum Mineruæ, quod Epopeus olim conſecrauit, magnitudine & elegantia illius ætatis ædes excellens. Sed tandem etiam huius memoriam aboleri oportuit. Nam fulminibus exuſtum eſt. Ara autem illa (nec enim de cœlo tacta fuit) etiam hodie talis manet, qualem eam Epopeus fecerat. Ante aram ipſi Epopeo tumulus eſt excitatus. Prope ſepulchrum, Dij Apotropæi, id eſt depulſores malorum ſunt. Apud quos ea faciunt, quæ Græci ad auertenda mala facere D conſueuerunt. Epopeum etiam Dianæ & Apollini uicinum ſacellum feciſſe dicunt: Iunonis quod ſequitur, Adraſtum. Statuæ in neutro erant reliquæ. Ex aris quæ poſt Iunoniam ſunt, alteram Pani extruxit, alteram Soli è candido marmore. Vbi uerſus campum deſcenditur, Cereris fanum eſt à Plemneo, ut aiunt, gratiam Deæ pro filij alimonia referente, extructum. Ab æde Iunonis, quod Adraſtus condidit, paulo longius diſtat templum Apollinis Carnei, in quo ſolæ columnæ ſtant. ſed parietes aut tectum nec ibi inuenies: ſicut nec in æde Prodomiæ, id eſt ueſtibularis Iunonis, quam Phalces Temeni F. condidit, Iunonem itineris ſibi ducem ad Sicyonem fore inquiens. Sicyone rectà Phliuntem proficiſcentibus, & ad uiæ ſiniſtram decem ad ſummum ſtadia digreſsis, nemus offertur, quod Pyræa uocatur: & in eo ſacellum Præſidis Cereris, & Proſerpinæ. Ibi ſeorſim uiri feſtum celebrant. At eum locum qui Nymphon (id eſt, nuptialis thalamus) appellatur, feſtiuitati mulierum reliquerunt. Et ſimulacra, Bacchi, Cereris, & Proſerpinæ facies oſtendentia, in Nymphone ſunt. At uia quæ Titanen ducit, ſtadiorum eſt ſexaginta, & bigis propter anguſtias inuia. Cum ſtadia, ut opinor, uiginti proceſſeris, & ad ſiniſtram Aſopum tranſieris, ilicetum eſt: & templum Dearum quas Athenienſes Semnas, id eſt uenerabiles: Sicyonij Eumenidas, id eſt placabiles appellant. His ſingulis annis unum diem feſtũ agunt & grauidas oues ſacrificant. Libamine mulſo, & floribus coronarũ loco uti conſueuerunt. Similia his in aris Parcarum ibidem faciunt. Eſt autẽ id

templum

Pæderos herba.

Dij Apotropæi.

Deæ Semnæ, ſiue Eumenides.

A templum in nemore ſub dio. Cum reuerſus in uiam, & rurſus Aſopum fueris tranſgreſſus, ad montis item cacumen perueneris, indigenæ ibi perhibent Titanem primum habitaſſe, qui Solis frater fuerit. Et ab hoc oppidum Titanen nominatum. Fuit autem is Titan, opinione mea, temporum anni peritus, & diligens obſeruator: quando Sol ſemina & arbores augeat, & fructus coquat. Eaq; de cauſſa frater Solis habitus eſt. Poſt Alexanor Machaonis F. Æſculapij nepos, in Sicyoniam profectus, Titanæ Æſculapij ædem extruxit. Accolunt quidem & alij, & maxima loci pars Deo conſecrata habitatur. Intra ambitum cupreſsi ſunt perantiquæ. Simulacrum uero, nec quo genere lignorum, aut metalli ſit factum, cognoſci poteſt, neq; faber ſcitur. Niſi quis authorem ad Alexanorem referre uelit. Conſpicitur autem ſimulacri ſola facies, & extrema, manus atque pedes. Alba enim tunica lanea, & pallium ei iniectum eſt. Hygiæ deinceps, id eſt Sanitatis ſimulacrum eſt, quod nec ipſum facile cerni poteſt, ita obtegitur comis mulierum, quæ ei deæ tondentur, & ueſtis Babyloniæ pannis. At ſi cui numen ibi placare uiſum eſt, oſtenditur ei id ſimulacrum, quod Sanitatem appellant. Sunt ibi Alexanoris etiam, & Euamerionis ſimulacra: quorum illi ut heroi poſt Solis occaſum immolant, huic tanquam Deo ſacrificant. Quod ſi rectè conijcio, Euamerionem hunc Pergameni ex oraculo Teleſphorum (à maturandis fortaſſe frugibus) Epidaurij Aceſium (medicum) nominant. Eſt etiam Coronidis ſtatua, quæ nuſquam in templo infixa eſt. Quum autem Apollini taurus, agnus, & ſus mactantur, Coronidem in Mineruæ ædem tranſlatam colunt. Quæcunque

Titan cur frater Solis habitus.

B è uictimis adolent, non ſufficit illis coxas excęcare, humi exurunt: auibus exceptis, quas aris imponunt. In æde autem, quæ in Aquilis dicitur, Hercules & uictoriæ ſunt in locis extremis. In porticu autem, Baccho, Hecatæ, Veneri, Cereri, & Deorum fortunæ, lignea ſimulacra ſunt conſecrata. Lapideus Æſculapius, cognomento Gortynius, uiſitur. Ad ſacros autem dracones ingredi homines præ metu non uolunt: ſed depoſito ipſis ante ueſtibulum alimento, quid porrò fiat, curioſè non inueſtigant. Intra ambitum ære effictus eſt Granianus Sicyonius, qui bis ex pentathlo, ſemel ſtadio uictoriam in Olympijs reportauit: in diaulo autem nudus pariter, & clypeatus uicit. Titanæ Palladis etiam fanum eſt, in quod Coronidem reducunt. In eo uetus Mineruæ ſimulacrum cernitur, quod ipſum quoq; fulmine tactum dicitur. Colle hoc deſcendentibus (in colle enim ædificatum eſt fanum) uentorum ara offertur, ad quam ſingulis annis ſacerdos una nocte ſacrificia uentis perſoluit. Alia item ad compeſcendum uentorum impetum, in quatuor foueis ſecretò peragit: & Medeæ, ut aiunt, incantamenta accinit. Titana Sicyonem uerſus cum proficiſcaris, in deſcenſu ad mare, ad læuam in uia Iunonis fanum uideas, quod nec ſimulacrum habet, nec tectum. Et Prœtum Abantis filium dedicaſſe id ferunt. Ad portum uerò Sicyoniorum deſcendentibus, & ad Ariſtonautas Pellenæorum nauale conuerſis, paulo ſupra uiam, in ſiniſtra parte Neptuni templum apparet. In uia publica ubi eſt proceſſum, & qui Eliſſon uocatur fluuius, & poſt eum Sythas, in mare ſeſe exonerant. Phliaſia, Sicyoniorum

Ventis ſacrificatur.

agro

agro eſt finitima, quæ ciuitas quadraginta ad ſummum ſtadijs Titana di- C
ſtat, ad quam Sicyone directum eſt iter. Phliaſios porrò nulla generis ui
cinitate cum Arcadibus eſſe coniunctos, ea oſtendũt, quæ in Homeri poe
mate de Arcadum catalogo ſunt ſcripta. In Arcadum enim numero illi nõ
ſunt comprehenſi. Argiuos autem fuiſſe initiò, & reuerſis poſtea ab exilio
in Peloponneſum Heraclidis, Dorienſes eſſe factos, in ſermonis progreſ-
ſu patefiet. Quamuis autem multa de Phliaſijs diuerſa eſſe dicta non igno
rem, ego tamẽ ea quæ omniũ confeſsione cõſtant, potiſsimum proferam.
Arantem hac in terra indigenam primùm extitiſſe aiunt, cumq; ciuitatem
condidiſſe circa Bunum illum, qui noſtra etiam ætate Arantinus appella-
tur, non procul ab altero colle diſtat: in quo Phliaſij tũ arcem habent, tum
Hebæ templum. Ibi & ciuitatem condidit, & ab eius nomine tum regio,
Arantia. tum terra ueterum memoria Arantia fuit appellata. Regnante hoc, Aſo-
pus, qui Cegluſæ & Neptuni F. eſt habitus, aquam fluuij reperit, quẽ nunc
quoq; ab inuentore Aſopum uocant. Arantis monumentum in oppido
Celenis habetur, ubi Diſaulem quoq; Eleuſinium ſepultum eſſe perhibẽt.
Aranti natus filius eſt Aoris, filia Aræthyræa. Hos Phliaſij & uenandi pe-
Aræthyræa. ritos, & in re militari fuiſſe fortes tradunt. Aræthyræa autem cum prior
eſſet mortua, Aoris in ſororis memoriam mutato nomine regionem Aræ
thyræam appellauit. Qua de cauſſa Homerus in eorum catalogo, qui Aga
memnoni dicto erant audientes, hoc carmen adiddit:

Ornias habitant, & Aræthyræam peramicam.

Sepulchra item filiorum Arantis in nullo alio regionis loco, quàm in
colle Arantio, eſſe opinor. Quorum in honorem ad Cereris ædem colum D
næ illuſtres ſunt poſitæ. Et ante myſteria in Cereris templo arantem ca-
nunt, cõuerſisq; ad hæc monumẽta oculis, filios ad libamina uocãt. Phlian
tem, qui ſuo à nomine tertiam regioni appellationem indidit, Caſi filium,
Temeni nepotem eſſe aſſerunt. Quæ ego generis primordia, ex Argiuo-
rum ſententia, neutiquam admitto. Sed Bacchi filium uocatũ eum, unũm-
que ex Argonautis fuiſſe dictum, ſcio. Qua in re mihi Rhodij poetæ carmi
na aſſentiuntur:

Huc Phlias ab Aræthyrææ regione profectus,
A genitore procul Baccho, ſed rebus abundans
Proximus Aſopi tumidas habitauit ad undas.

Phliantis porrò Aræthyræam, nõ Chthonophylam matrẽ fuiſſe aiunt:
Chthonophylam uerò uxorem habuit, & Androdamantem filium ex ea
ſuſcepit. Reuerſis autem ab exilio Heraclidis, excepta Arcadia, tota Pelo-
ponneſus fuit perturbata, ita ut multæ communicata incolendi poteſtate
ciuitates ſibi ex Dorienſibus quoſdam adiungerent, & mutationes inſu-
per plures incolis acciderent. Res autem de Phliunte ſic ſeſe habent. Re-
gnidas Dorienſis Phalcę F. Temeni nepos, Argis & è Sicyonia profectus,
bellum contra Phliaſios geſsit. Ex Phliaſijs quibuſdam propoſitæ à Regni
da conditiones placuerunt, apud ſuos ut manerent, & Regnida rege rece-
pto, agrum cum militibus Dorienſibus, quos ſecum ducebat, ex æquo par
tirentur. Hippaſus autem, eiusq; amici, armis repugnare hortabantur, ne
multis

A multis & bonis poſſeſsionibus ſine pugna Dorienſibus cederent. Reiecta autem hac à populo contraria ſententia, Hippaſus cum ijs qui uolebant, in Samū profugit. Inter Hippaſi huius poſteros quartus Pythagoras fuit, qui ſapiens fuiſſe perhibetur. Pythagoras enim filius fuit Mneſarchi, Euphronis, Hippaſi filij. Hæc de ſeipſis Phliaſij commemorant, cum quibus magna ex parte Sicyonij conueniunt. Habent præterea multa ad oſtentationem comparata, maximè inſignia. In Phliaſiorum etenim arce nemus cupreſsinum eſt. Templum item, ueterum religione ſanctiſsimum. Deam autem cui id eſt dedicatum, antiquiſsimi ex Phliaſijs Ganymedam, recentiores Heben nominant. Cuius Homerus quoq; in Menelai contra Alexandrum ſingulari certamine, mentionem fecit, Deorum pincernam eſſe dicens. Et rurſus in Vlyſsis ad inferos deſcenſu, Herculis uxorem eſſe ſcripſit. Ab Olene autem in Iunonis hymno ſcriptum eſt, educatam eſſe Iunonem ab Horis: eiq; liberos eſſe, Martem, & Heben. Phliaſij præterea Deam hanc tum alijs honoribus afficiunt, tum uel præcipuè in eo uenerantur, quod domeſticis famulis exhibent. Quotquot enim ſupplices apud eam fiunt, impunitatem conſequuntur. Vinculis autem qui liberantur, pedicas in luco ad arbores ſuſpendunt. Annuum quoq; feſtum celebrant, quod à ſecanda hedera Ciſſotomos appellatur. Simulacrum nec in ſecreto obſeruant ullum, nec palàm oſtendunt. Cur autem ſic faciundum eſſe putent, cauſſam habent ſacram. Ex foro ad læuam cum exieris, templum offeretur, in quo ſimulacrum ex Pario marmore uiſitur. In arce alius item ambitus eſt, Cereri ſacer: in eodem templum, & ſimulacrum Cereris, ac

Pythagoras ſapiens.

Hebe.

B Proſerpinæ. Dianæ autem (poſitum enim ibidem eſt & Dianæ æneum ſimulacrum) antiquum mihi uidetur. Ab arce cum deſcēdas ad dextram Æſculapij ædes eſt, & ſtatua imberbis. Sub hoc fano theatrum eſt extructum. Non procul inde Cereris fanum diſtat, & ſimulacra uetuſta inſunt, ſedētia. In foro poſita eſt capella ænea, magna ex parte aurata: quæ à Phliaſijs hac de cauſſa colitur. Sidus, quod Hœdos appellāt, exortu ſuo cōtinuè uitibus nocet. Ne quid ergo damni in poſterum ab eo immittatur, hanc in foro æneam capellam cùm alijs honoribus proſequuntur, tum auro quoque ſimulacrum exornarunt. Ibidem Ariſtiæ quoq;, Pratinæ filij, monumentum eſt. Ariſtias hic, & pater item Pratinas, exceptis ijs quas fecit Æſchylus, Satyras omnium elegantiſsimas compoſuerunt. In poſteriori fori parte domus eſt, quam à uaticinatione Manticam Phliaſij nominant. In hac enim Amphiaraus cum pernoctaſſet, primùm, ut Phliaſij perhibent, cœpit uaticinari. Ante hæc tempora Amphiaraus, ipſorum opinione plebeius fuit, non uates. Inde domicilium hoc perpetuò eſt occluſum. Non procul inde eſt umbilicus, ut uocant, totius (ſiquidem uera dixerint) Peloponneſi medium. Ab umbilico procedentibus Bacchi ædes antiqua apparet, Apollinis item, & alia dehinc Iſidis. Bacchi ſimulacrum, ſicut Apollinis etiam, cuilibet eſt conſpicuum. Iſidis uerò, à ſacerdotibus ſolis uideri fas eſt. Hæc præterea Phliaſiorum ſermonibus feruntur. Hercules, cum ex Libya, ablatis Heſperidum (ut uocant) malis, redijſſet incolumis, priuati negocij cauſſa Phliuntem ſe contulit. Ibi cum moraretur

Phliaſij capellam colunt æneam.

Hercules Cyathum puerum occidit.

tur aliquandiu, Oeneus, qui Herculis olim ſocer fuerat, ex Ætolia ad eum C
profectus, conuiuio excepit, aut hic fortaſſe ab illo eſt inuitatus. Cùm ita-
que Cyathus puer, Oenei pincerna, poculum decorè non miniſtraſſet, ita
uno digito caput eius pulſauit, ut ex ictu ſtatim obierit. Huius in rei me-
moriam Phliaſij ædificium iuxta Apollinis ædem extruxerunt, cui ſimula
cra lapidea ſunt addita, in quibus Cyathi effigies poculum Herculi porri-
gentis eſt exculpta. A' ciuitate quinq; potiſsimum ſtadijs Celeæ diſtant.
Ibi non ſingulis, ſed quarto quoq; anno, Cereris myſteria celebrant. Sacer
dos per totam uitam nullus deſignatur. Sed ſingulis feſtis alius alibi eligi-
tur, cui uxorem quoq;, ſi uelit, ducere licet. Et hæc quidem ab Eleuſinijs
differentia nominant. Quæ uerò ad ipſa myſteria pertinent, ad illorũ imi
tationem fiunt. Nec ipſi etiam Phliaſij inficiantur, ſe ea quæ apud Eleuſi-
nios peragunt, imitatione quadam referre. Dyſaulem uerò Celei fratrem
aiunt in Phliaſiorum regionem profectum, hos myſteriorum ritus inſti-
tuiſſe. Eleuſine autem, cum ab Ione expulſum: cum Ion Xuthi F. belli con-
tra Eleuſinios, Imperator ab Athenienſibus eſſet electus. Hæc non eſt,
Phliaſijs ut aſſentiar, hominem Eleuſinium, pugna deuictum, exulem, pa-
tria expulſum profugiſſe: cum fœdera, præſertim priuſquam bellum con-
ficeretur, ſint inita, ipſe etiam Eumolpus Eleuſine permanſerit. Potuiſſet
nimirum Dyſaules alia inde occaſione diſceſsiſſe, minimeq; ea, quam Phlia
ſij proferunt. Quinetiam nec Celei conſanguineus, ut mihi uidetur, fuit:
nec aliàs apud Eleuſinios clarus. Nunquam enim Homerus in uerſibus
eum præteriſſet. Edidit enim & Homerus quædam de Cerere conſcripta
carmina, quibus dum eos enumerat, quos dea myſteriorum ſuorum ratio D
nem edocuerit, Dyſaulem Eleuſinium nullum nouit. Verſus hi ſunt:

Triptolemo oſtendit, bellatoriq; Diocli,
Eumolpo, & Celeo, populos qui flectere nouit,
Sacra miniſterijs, bisq; omnibus orgia dixit.

Hic itaq;, ut Phliaſij perhibent, Dyſaules ibi myſteria inſtituit. Atq; hic
fuit, qui oppido nomen impoſuit Celeas. Eſt ibidem, ut diximus, Dyſau-
læ monumentum. Prius autem excitatus eſt tumulus Aranteus. Aliquan-
to enim pòſt, ut Phliaſij dicunt, non ſub Arantis imperio, Dyſaules eò per
uenit. Arantem namq; æqualem fuiſſe aiunt Prometheo Iapeti F. tribusq;
hominum ætatibus, & Pelaſgo eſſe antiquiorem, Arcadis F. & his qui indi
genæ Athenis dicuntur. In Anactori, ut uocant, tecto Pelopis currum eſſe
dicatum perhibent. Hæc itaq; memoratu maximè digna apud Phliaſios
habentur. In Corinthiorum itinere Argos uerſus paruum oppidum cerni
tur, Cleonæ nomine. Cleonem Pelopis filium fuiſſe dicunt. Nonnulli A-
ſopi, Sicyonem præterfluenti, inter alias Cleonem etiam fuiſſe filiam tra-
dunt. Ab alterutro itaq; horum nomen oppido eſt inditum. Mineruæ fa-
num in eo eſt. Simulacrum Scyllidis artificio, & Dipœni perfectum, quos
Dædali fuiſſe diſcipulos memorant. Sunt qui dicant, Dædalum Gortynis
uxorem duxiſſe, & ex ea Dipœnum ac Scyllidem ſuſcepiſſe. Hoc itaque
Cleonis eſt fanum. Euryti præterea monumentum, & Cteati. Hos, cum
ſpectatores ad Iſthmica certamina Elide ueniſſent, ſagittis ibi Hercules
confixit:

A confixit:id cauſſatus, quòd ſibi in bello contra Augiam fuiſſent aduerſati. Ex Cleonenſium oppido uiæ Argos uerſus duæ ſunt. Vna eſt, qua homines expediti non abſque compendio proficiſci poſſunt. Altera circa Tretum, ut uocant, ob circumfuſos montes: ipſa quoque anguſta, uehiculis tamen aptior. His in montibus antrum leonis etiamnum oſtenditur, & Nemea oppidum ſtadijs circiter quindecim inde diſtat. In ea Iouis Nemæi templum uiſitur, ſpectatu dignum: niſi quòd tectum ſit delapſum, & ſimulacrum reſtet nullum. Circa templum lucus eſt cupreſsinus. Opheltem ibi à nutrice in herbam depoſitum, ſerpentis morſu periſſe aiunt. Argiui etiam Nemeæ rem ſacram faciunt, & Iouis Nemei ſacerdotem eligunt: & in celebri Nemeorum Chimerinorum conuentu, uiris armatis curſus certamen proponunt. Eſt ibidem Opheltis tumulus. Circa hunc ſeptum lapidibus ſtratum: & intra ambitum, aræ. Eſt præterea tumulus terræ, Lycurgi, patris Opheltis, monumentum. Fontem Adraſteum ſiue alia de cauſſa nominant, ſiue ab inuentore Adraſto. Nomen regioni huic, ut aiunt, à Nemea Aſopi filia eſt impoſitum. Supra Nemeam & mons eſt Apeſas, ubi Perſeum Ioui Apeſantio ſacrificia primum peregiſſe aiunt. Aſcendentibus autem in Tretum, & in uiam Argos uerſus redeuntibus, Mycenarum rudera ad ſiniſtram apparent. Mycenarum conditorem Perſeum eſſe, Græci ſciunt. Ego autem conditæ urbis cauſſam enarrabo: occaſionem item, qua Mycenæos poſtea Argiui euerterint. In Argolide enim, ut nunc uocatur, antiquiora non memorant. Inachum autem regnantem eo tempore, fluuium de nomine ſuo appellaſſe, & Iunoni ſacrificaſſe dicunt. Narrantur item alia quædam, Phoroneum hac in terra primum extitiſſe. Inachum uerò, non uirum, ſed amnem fuiſſe patrem Phoronei. Hunc Neptuno & Iunoni de regione contendentibus, ſententiam dixiſſe, & cum eo Cephiſum, Aſterionem, atque Inachum fluuium. Lata autem ſententia, cum Iunoni regionem adiudicaſſent, Neptunum abſcondiſſe aquam ferunt. Eam ob cauſſam neque Inachus, neque qui enumerati iam fluuiorum quiſpiam, aquas, niſi exortis pluuijs, præbent. Æſtatis uerò temporibus alueos ſiccos habent, exceptis ijs qui in Lerna ſunt. Phoroneus hic Inachi filius, homines primùm ad publicæ uitæ conſortia perduxit, cum diſperſi antea, ſolique paſsim degerent. Et oppidum, in quod primum ſunt coacti, urbs Phoronica eſt appellatum. Argus autem Phoronei ex filia nepos, ſuſcepto poſt defunctũ auum regno, terram ſuo nomine appellauit. Argo Piraſus natus eſt, & Phorbas. Phorbanti, Triopas: Triopæ, Iaſus & Agenor. Io itaque Iaſi filia, ſiue ut Herodotus ſcripſit, ſiue ut Græci perhibent, in Ægyptum peruenit. Crotopus autem Agenoris F. poſt Iaſi mortem rerum eſt potitus. Crotopi filius Stenelas fuit. Danaus autem ab Ægypto contra Gelanorem Stenelæ F. cum claſſe profectus, Agenoris poſteros regno exuit. Ab eo tempore quæ euenerint, quantumque ſcelus Danai filiæ in patrueles commiſerint, & quomodo item poſt Danai obitum Lynceus imperium obtinuerit, nemo eſt qui ignoret. Filij dehinc Abantis, Lyncei nepotes, regnum adminiſtrarũt. Et Acriſius quidem Argis permanſit: Prœtus autẽ Heræum, Mideam, & Tirynthem occupauit,

Ophelteſ morſu ſerpentis periit.

B

Phoroneus uitæ conſortia inſtituit.

Danaus.

& quæcunq; ex Argiuorum terra mari adiacent. Signa etiamnum ſuper- C ſunt, quæ Tirynthi Prœtum habitaſſe indicant. Aliquanto autem póſt Acriſius, cum uiuere adhuc Perſeum comperiſſet, eumq; præclara facinora edere, Lariſſam ſe, quæ ad Peneum ſita eſt, contulit. Perſeus item (uidere enim maternũ auum omnino cupiebat, eumq; ſibi bonis tum dictis, tum factis conciliare) Lariſſam peruenit. Ibi, ut qui ætate floreret, & ob diſci inuentionem exultaret, admirationi fuit omnibus. Acriſius autem ex diuino quodam inſtinctu diſci impetum imprudens ſubijt: nec uaticinantis Dei uerba fuere irrita. Non enim excogitatæ aduerſus filiam & nepotem inſidiæ, impendentem fati neceſsitatem auerterunt. Perſeus uerò Argos reuerſus (pudore enim ob famam cædis afficiebatur) filio Prœti Megapenthi perſuaſit, ut regnum ſibi committeret. Suſcepto hoc, Mycenas condidit. Decidit enim eo in loco manubrium ab eius enſe, id quod ſignum eſſe condendæ ciuitatis exiſtimauit. Audiui præterea, ſitienti ei in mentem ueniſſe, ut fungum humo tolleret. Erumpente autem inde aqua, bibit lætus, nomenq; hoc oppido impoſuit. Homerus in Odyſſea mulieris quoq; Mycenæ hoc carmine meminit:

Acriſius diſco occiditur.

μύκης & manubriũ ſignificat, & fungum.

Tyro hinc Alcmene, ſertisq; ornata Mycene.

Hanc autem Inachi filiam, Areſtoris uxorem fuiſſe, carmina indicant, quæ Græci Magnas Eoeas appellant. Ab hac itaq; ciuitati hoc nomen eſſe inditum perhibent. Quæ uerò audiuiſſe ſe ab alijs ſimulant, Myceneum Spartonis filium eſſe, Spartonem Phoronei, nullo modo ego approbarim: quia nec ipſi Lacedæmonij. Lacedæmonij enim Spartæ mulieris imaginem Amyclis habent. Spartonem uerò Phoronei F. mirarentur, uel ſi D primò audiuiſſent. Mycenas Argiui æmulatione quadam diripuerunt. Sub Xerxis enim expeditionem Argiui cum ocium agerent, Mycenei octoginta uiros ad Thermopylas amandarunt, qui præclari illius facinoris unà cum Lacedæmonijs participes fuerunt. Hoc tam glorioſum facinus ob irritatos Argiuos perniciem eis intulit. Ex ambitu cùm aliæ adhuc extant reliquiæ, tum porta quoq;, cui leones inſiſtunt, quæ ipſa quoq; Cyclopum eſſe opera aiunt, qui Prœto olim Tirynthis mœnia extruxerunt. Inter Mycenarum rudera & fons uiſitur, qui Perſeus appellatur: & Atrei, atq; filiorum * ſubterranea ædificia, quibus ad recondendas pecunias ſunt uſi. Adeſt prgterea Atrei ſepulchrum, & illorum omnium, quotquot cum Agamemnone ab Ilio reuerſos, conuiuioq; exceptos, Ægiſthus trucidauit. De Caſſandræ monumento diuerſa ſentiunt Lacedæmonij, qui Amyclas accolunt. Vnum Agamemnonis eſt, alterum Eurymedontis aurigæ. Teledamus ac Pelops, eodem tumulo ſepulti iacent. Gemellos hos Caſſandra, ut fama eſt, peperit, & infantulos adhuc occiſis iam parentibus Ægiſthus iugulauit. Adeſt & Electræ tumulus, quæ Oreſte permittente Pyladi nupſit. Hellanicus autem ſcriptum reliquit, Medontem, ac Strophium, Pyladi ex Electra fuiſſe prognatos. Clytæmneſtra uerò, atq; Ægiſthus, paulo longius à mœnibus iacent ſepulti. Indigni enim habiti ſunt, qui eodem loco cum Agamemnone, alijsq; ſimul interfectis ſepelirentur. Quindecim ſtadijs Heræum, ſeu Iunonium templum ad læuam Mycenis diſtat.

Mycenæ æmulatione quadã direptæ.

ὑπόγαια [illegible] [illegible] χρημάτων [illegible].

Strabo lib. 14. καὶ τὸ ἡραῖον ἀρχαῖον ἱερὸν, [illegible] μέγας [illegible]

A diſtat. In itinere aqua manat, quàm Eleutherion, id eſt liberam appellant, qua utuntur ad piaculorum purgationes templi miniſtræ, quæq́ ſacrificijs occultè aſtant. Ipſum autem templum ſitum eſt in loco Eubœæ depreſsiori. Montem enim hunc Eubœam nominant. Et Aſterionem fluuium filias habuiſſe aiunt, Eubœam, Proſymnam, & Acræam, easq́ Iunonis nutrices fuiſſe. Ab Acræa montem nominant, è regione templi Iunonis ſitum: ab Eubœa, quicquid templo adiacet: Proſymnam, totam ſupra Iunonis templum regionem. Aſterion autem ſupra Iunonis templum fluens, faucibus quibuſdam exceptus abſconditur. Naſcitur ibidem ad ripas herba, Aſterionem nominant. Hanc cùm ipſam Iunoni offerunt, tum ex folijs eius ſerta componunt. Templi architectum fuiſſe Eupolemum Argiuum perhibent. Quæcunq́ uerò ſuper columnas ſunt elaborata, Iouis partim, ac Deorum ortum, pugnam quoq́ Gigantum continent: partim bellum Troianum, & Ilij direptionem. In ueſtibulo ſtatuæ ſpectantur tum mulierum, quæ Iunonis ſacerdotes fuerunt, tum aliorum Heroum, & Oreſtis. Qui enim Imperatoris Auguſti titulo inſcribitur, hunc Oreſtem eſſe perhibent. In templi ueſtibulo parte una Charitum ſimulacra ueruſta uiſuntur. Ad dextram uerò Iunonis lectica, & clypeus dedicatus, quem Menelaus olim Euphorbo ad Ilium detraxit. Iunonis ſimulacrum ſolio inſidet, magnitudine ingens, auro atq́ ebore Polycleti opera elaboratum. Corona ei impoſita eſt, cui Gratiæ inſculptæ ſunt, & Horæ. Altera manu malum punicum gerit, altera ſceptrum. Quæ malum punicum attinent (ſecretiora enim ſunt, quàm ullius ſermone efferantur) prætermittenda eſſe cenſeo. Sed cuculus ſceptro cur inſideat, hanc cauſſam afferunt. Iupiter cum Iunonis uirginis amore captus eſſet, in hanc ſe auem permutauit, eamq́ Iuno, ut ludicrum quoddam uenata, comprehendit. Hæc, & quæ ſimilia de Dijs feruntur, non ut mihi probata ſcribo, ſcribo tamen nihilominus. Dicitur autem Hebæ ſimulacrum Naucydis artificio Iunoni fuiſſe appoſitum, quod idem ex ebore quoque, atq́ auro eſt confectum. Prope eam ad columnam uetus ſimulacrum Iunonis ſpectatur: uetuſtiſsimum uerò * ex piro ſylueſtri eſt fabricatum, quod Tirynthe Piraſus Argi F. conſecrauit. Sed Argiui Tirynthe euerſa, in Iunonis templum tranſtulerunt. Vbi ego quoq́ uidi ſimulacrum ſedens, non magnum. Hæc autem inter donaria ſunt inſignia: Ara, in qua dictæ Hebæ, & Herculis nuptiæ ſunt expreſſæ, & hæc quidem ex argento. Pauonem uerò (quia Iunoni ſacram hanc eſſe auem credunt) ex auro, gemmisq́ ſplendentibus, Hadrianus Imperator conſecrauit. Poſita eſt poſt hæc corona item aurea, & peplum purpureum, quæ Nero fertur dedicaſſe. Supra templum hoc, prioris fundamenta conſpiciuntur, & quicquid ab incendio remanſit. Conflagrauit autem, cum ſomno oppreſſa Iunonis ſacerdote Chryſeide, lucerna * ante uelamina fuit incẽſa: & Chryſeis Tegeam aufugiens, Mineruæ Aleæ facta eſt ſupplex. Argiui uerò, licet hoc tanto damno eſſent affecti, Chryſeidis ſtatuam loco non mouerunt, ſed ante templum exuſtum etiamnum eſt poſita. Mycenis cum Argos uerſus proficiſcaris, in itinere ad læuam Perſei ſacellũ conſpicias. Colitur quidem ibi à finitimis, maximè

B (margin, beside "nent (ſecretiora…")

Aſterion herba.

Iunonis ſimulacrum deſcribit.

πεποίηται ἐξ ἀχράδος.

πρὸ τῶν στεμμάτων.

C

autem in Seripho. Et apud Athenienſes item Perſei lucus habetur. Dictij item,& Clymenæ aræ, qui ſeruatores Perſei appellantur. In agro Argiuorum,cum paulum ab hoc ſacello fuerit proceſſum, ad dextram, Thyeſtis ſepulchrum uiſetur. Appoſitus item ei lapideus aries. Thyeſtes enim, inceſto cum fratris uxore commiſſo,agnam auream habuit. Atreum uerò ratio cohercere non potuit,quin par pari referret:ſed mactatis Thyeſtis filijs, epulas omnium ſcriptis decantatas parauit. Poſt hæc uerè affirmare non auſim,utrum Ægiſthus iniuriæ occaſionem præbuerit,an Agamemnon prius necem intulerit Thyeſtis filio Tantalo, qui Clytæmneſtram (ut aiunt) uirginem conſenſu patris Tyndari in matrimonium accepit. Mihi ſanè condemnare eos non eſt animus, quaſi natura facti ſint flagitioſi. Sin uerò Pelopis nephas uſque adeò eos exercuit, atque ita uindicandi Myrtili cauſſa inſectatus eſt Iupiter ſupplicum defenſor, nimirum euentu ſunt comprobata ea, quæ Apollinis oraculum reſponderat, cum Glaucus Epicydis filius, Spartanorum rex peieraſſet, fore ut huius periurij pœna in poſteros etiam uagaretur. Ab arietibus (ſic enim uocant Thyeſtis monumentum)paulo procedentibus,ad ſiniſtram locus apparebit, quem Myſiam appellant, & Cereris item Myſiæ fanum. Nomen impoſitum à quodam Myſio, qui Cereris, ut Argiui aiunt, hoſpes fuit. Templum hoc tecto caret. In ipſo deinceps ædes alia eſt, coctis lateribus extructa. Signa adſunt Proſerpinæ, Plutonis ac Cereris. Vbi aliquantum eſt proceſſum, fluuius Inachus labitur: quem ſi tranſieris, aram Solis cernes. Inde ad portam uenies, quæ à proximo Lucinæ templo nomen accepit.

Hiſtoria Thyeſtis & Atrei.

Ex Græcis autem ſolos Argiuos in tria regna fuiſſe diuiſos,ſcio. Regnante etenim Anaxagora, qui Argei filius, Megapenthis nepos fuit, furore mulieres correptæ,relictis'que domibus per agros uagabundæ errarunt, donec Melampus Amythaonis filius morbo eas liberauit. Huius meriti cauſa & ipſe, & frater Bias, parem cum Anaxagora dignitatem ſunt conſequuti. A' Biante quidem uiri quinque, hominum ætates quatuor regnant, uſque ad Cyanippum Ægialei filium, qui ſtirpe materna Nelidæ fuerunt. A' Melampo & ætates ſex,& uiri totidem,ad Amphilochum uſque, Amphiarai filium. Anaxagoridæ autem patrio ibi loco nati,diutius imperium obtinent. Iphis enim Alectoris F. Anaxagoræ nepos, Sthenelo Capanei fratris filio regnum reliquit. Poſt euerſum uerò Ilium, ut Amphilochus ad Amphilochos, qui nunc ita uocantur, commigrauit,& Cyanippus ſine liberis eſt defunctus, Cyllabarus ſolus Stheneli filius regnum ſuſcepit. Sed cum is quoque liberos non reliquiſſet, Oreſtes Agamemnonis filius,Argos occupauit: qui & in propinquo accolebat, & paterno regno erat exutus. Arcadiæ item populos ſibi adiunxerat, Spartæq; imperium ſuſceperat. A' Phocenſibus item ſocijs promptum ſemper auxilium,cum uſus ita poſtularet, habebat. Lacedæmonijs uolentibus Oreſtes imperauit. Malebant etenim Tyndari ex filia nepotes regno præeſſe, quàm Nicoſtratum aut Megapenthem, filios Menelai, * ex ſerua genitos. Poſt Oreſtis mortem Tiſamenus, Hermionæ (quæ Menelai fuit) & Oreſtis filius, regnauit. Penthilum uerò nothum Oreſtis eſſe, ex Erigone

D

Melampus furore correptas mulieres ſanauit.

In Græc. fortaſſis id nomē proprium eſt.

Ægiſthi

A Ægiſthi filia ſuſceptum, author eſt Cinæthon in carminibus ſuis. Sub Tiſameno hoc in Peloponneſum reuertuntur Heraclidæ, Timenus, & Creſphontes Ariſtomachi filius. Ex illorum numero tertius Ariſtodemus fuit, qui iam olim exceſſerat è uiuis. Huius itaque liberi tum ſequebantur Heraclidas. De Argis, & Argiuorum regno, ut mihi quidem uidetur, rectiſsimè contenderunt: quia Tiſamenus Pelopides erat. Heraclidæ autem, prima ab origine Perſidæ. Ipſum etiam Tyndarum ab Hippocoonte fuiſſe eiectum memorant. Herculem uerò Hippocoonte poſtea unà cum liberis occiſo, regnum Tyndaro reſtituiſſe, ita ut certis conditionibus aliquando tanquam depoſitum redderet. Sic imperium quoque Meſſeniæ Neſtori, tanquam depoſitum quoddam, ab Hercule, cum Pylum cæpiſſet, traditum fuiſſe perhibent. Tiſamenum itaque Lacedæmone atque Argis eijciunt: Meſſenia uerò, Neſtoris poſteros, Alcmæonem Sylli F. Thraſymedis nepotem: & Piſiſtratum, Piſiſtrati F. Pæonis item liberos, Antilochi nepotes. Cum his quoque Melanthum, filium Andropompi, qui Bori, hic Penthili, hic Periclimeni filius fuit. Tiſamenus igitur, & filij eius, cum exercitu in terram eam quæ nunc Achaia dicitur, peruenerunt. Nelidæ reliqui, excepto Piſiſtrato (hic etenim ad quos ſeſe contulerit, ignoro) Athenas ſunt profecti. Ab his Pæonidarum genus, & Alcmæonidarum item, nomen accepit. Sed Melanthus & regnum, Thymœtæ Oxynthi filio ereptũ, occupauit. Vltimus ex Theſidis Thymœtes hic Athenis regnauit. Creſphontæ autem, & Ariſtodemi filiorum res hoc loco explicare, neceſſarium eſſe non arbitror. Timenus autem Deiphontem

Heraclidarum in Peloponneſum reditus.

παρακαταθήκη

B filium Antimachi, qui Thraſianoris, qui Cteſippi, qui Herculis fuit, belli ducem præ filijs ſuis apertè deſignauit, eumque conſilijs adhibuit omnibus: quē ipſum prius etiam in generum aſciuerat, quum ex filiabus Hyrnetho maximè placuiſſet. Quia uerò ſuſpectus erat de transferenda ad Deiphontem & uxorem, regni ſucceſsione, inſidias ei parabant filij: ex quibus natu maximus Ciſus regnum ſuſcepit. Argiui uerò honorum æqualitatem, & priſtinam illam libertatem iamdudum deſiderantes, Regum licentiam ita compreſſerunt, ut Ciſi liberis, atque poſteris, præter nomen ex regia poteſtate, relictum nihil fuerit. Meltam uerò Lacidei filium, ex Medonis poſteris unum populus damnauit, eique regnum prorſus abrogauit. In Argiuorum urbe maximè illuſtre eſt Apollinis Lycij templum. Simulacrum quod noſtro tempore uiſitur, Attalus Athenienſis fecit: quod uerò initiò fuit impoſitum, Danaus, qui cùm templum dedicauit, tum ſimulacrum ligneum. Omnia enim aliquando fuiſſe lignea credo, in primis autem Ægyptia. Danaus Lycij Apollinis templum talem ob cauſſam condidit. Argos cum ueniſſet, litem Gelanori Stheneli filio, de rerum ſumma intendit. Cum autem multa utrinque, & plauſibilia ad populum eſſent perorata, & nihilominus tamen iuſtam cauſſam dicere Gelanor putaretur, iudicium à populo in ſequentem diem eſt dilatum. Manè orta luce, boum armenta in paſcuis ante mænia lupus inuaſit, factoque impetu contra taurum reliquorum ducem pugnauit. Ibi communi conſenſu Gelanorem Argiui cũ tauro, Danaum cum lupo contulerunt: quoniã ut fera hæc

Argiui reges opprimunt.

Pulchra hiſtoria, quo pacto regnũ Danaus occuparit.

hominum familiaritate & conuictu eſt excluſa, ita Danaus quoque erat C eo tempore peregrinus. Vt uerò lupus taurum proſtrauit, Danaus imperium obtinuit. Sic itaque ab Apolline ad armenta perductum lupum cum putaret, templum Apollini Lycio extruxit. Suſpenſum eſt ibi Danai ſolium. Adiacet imago Bitonis, uir taurum gerens. Vt autem Lyceas ſcripſit, uictimam Ioui Nemeam Argiui cum agerent, Biton robore fretus, ac fortitudine, taurum ſublatum geſtauit. Poſt imaginem hanc ignem deinceps incendunt, quem Phoronei nominant. Negant enim, Prometheo authore ignem eſſe hominibus exhibitum, ſed inuentionem eius ad Phoroneum transferre conantur. Mercurij quidem ſimulacrum, ab Epeo elaboratum: alterum uerò Veneris, ab Hypermneſtra dedicatum eſſe perhibent. Hanc enim, cum inter filias ſola deſpexiſſet mandatum, pater Danaus in ius uocauit. Nam & Lyncei ſalutem periculoſam ſibi fore arbitrabatur: & quia ſceleris hæc cum reliquis ſororibus particeps non fuerat, ignominiam ſibi patri, cuius conſilio tantum facinus erat perpetratum, augeri cernebat. Re autem ab Argiuis diiudicata, illa eſt abſoluta: atque ideo Venerem hoc loco, propter uictoriam, Nicophoron nomine dedicauit. Intra templum Ladas conſpicitur, qui pedum uelocitate omnes ſuæ ætatis ſuperauit. Et Mercurius, qui ad componendam lyram, teſtudinem cæpit. Ante templum fouea uiſitur, quæ tauri ac lupi pugnam obiter factam exhibet. His uirgo iuncta eſt, ſaxum in taurum mittens: hanc Dianam eſſe putant. Danaus hæc conſecrauit, & prope columnas ſimulacrum Iouis, ac Dianæ. Tumuli inſunt: unum quidem Lini filij Apollinis, D & Pſamathæ Crotopi filiæ: alterum Lini eſſe perhibent, eius qui carmina conſcripſit. Quæ uerò huius loci magis propria ſunt, in alieno argumento hic prætereo: De Pſamathæ ſepulchro quæ fuerint dicenda, in Megarenſium hiſtoria prius indicauimus. Poſt hæc Apollo Compitalis ſpectatur. Ara item Iouis Pluuij. Ibi de Polynice Thebas reducendo, fœdus commune qui inierant, morituros ſe iurarunt inuicem, ſi Thebas non caperent. De Promethei monumento, minus mihi uerißimilia narrare, quàm Opuntij, uidentur. Dicunt tamen Creuganti Parentidem ſtatuam, pugilis cuiuſdam trophæum, apud Corinthios eſſe erectum. Simulacrum Iouis blandi ſedens conſpicitur è candido marmore, Polycleti opus. Id huiuſmodi occaſione factum eſſe comperi. Lacedæmonij contra Argiuos ut ſemel arma cæperunt, reconciliari nullo modo potuerunt, donec Philippus eos Amyntæ F. intra regionis limites ui continuit, quos à maioribus acceperant. Prioribus autē temporibus Lacedæmonij, cum in terris extra Peloponneſum ſitis nihil rerum nouarum molirentur, partem aliquam agri frequenter Argiuis eripiebant. Hinc illos ad bellum iam peregrinum conuerſos, Argiui quoque in tali rerum ſtatu infeſtarunt. Cum ita odium eſſet inter eos acerbißimum, mille legionarios præſidij cauſſa alere, Argiuis eſt uiſum. Dux horū electus Bryas Argiuus, qui cùm alijs iniuriarū generibus aliquot ex populo læſit: tum uirginem quoq; deductam ad ſponſum, profligatis comitib. uiolauit. Noctu uerò cū ſopitū obſeruaſſet Bryantem puella, oculos ei eruit. Mane re deprehenſa, ſupplex illa ad populū profugit.

Hiſtoria Hypermneſtræ.

Locus hic in Græco corruptus uidetur.

Memorabilis hiſtoria.

Sed

A Sed quia ad ſupplicium militibus dedendam ciues minimè cenſuerunt, uentum eſt utrinque ad manus. Victores extitere ciues. Quo facto, nihil de ira remiſerunt, quo minus aduerſarios ulciſcerentur. Poſtea cum alios luſtrandi modos inſtituêre, tanquam ob ſanguinem ciuilem, tum Iouis etiam Milichij, id eſt blandi ſimulacrum conſecrarunt. Non procul hinc in marmore ſunt exciſi Cleobis & Biton, qui currum trahentes, matrem in eo ad Iunonis ædem uehunt. E regione horum Iouis Nemeæi templum uiſitur, & ſimulacrum æneum erectum, Lyſippi opus. Poſt hæc ad dextram paulo ſi proceſſeris, Phoronei tumulus offeretur, cui noſtra etiam ætate ſacra tanquam heroi perſoluunt. Vltra ædem Iouis Nemeæi, templum Fortunæ habetur antiquiſsimum, in quo Palamedes teſſeras inuentas dedicauit. Propinquum monumentum Choriæ Menadis appellant. Inter alias enim mulieres, hanc quoque Baccho auxilium contra Argiuos tuliſſe perhibent. Perſeum autem bello uictorem, magnam partem mulierum interfeciſſe. Reliquas itaque in communi ſepulturæ loco ſepeliunt. Huic uerò, quòd dignitate cæteris fuerat præſtantior, monumentum ædificarunt proprium. Horarum ſacellum paulo eſt remotius. Redeuntibus inde ſtatuæ apparent, Polynici Oedipi filio erectæ, & reliquis ex magiſtratu, qui ad Thebanorum mœnia pugnantes cum eo occubuerunt. Hos numero ſeptem tantum fuiſſe, Æſchylus ſcripſit: cum Argis duces plures, ac Meſſena, & quidam ex Arcadia, hac expeditione in militiam ſint profecti. Ab his ſeptem (ſequuntur enim Æſchyli poema Argiui) non procul ij ſepulti iacent, qui Thebas cæperunt, Ægialeus Adraſti, &
B Promachus Parthenopæi filius, Talai nepos. Polydorus inſuper, Hippomedontis F. Therſander, & Amphiarei filij, Alcmæon atque Amphilochus: Diomedes etiam, & Sthenelus: quibus præterea adiacent Euryalus Meciſtei, & Polynicis Adraſtus, ac Timeas. Ab his ſtatuis non procul monumentum oſtenditur Danai, & Argiuorum ſepulchrum uacuum, eorum qui ad Troiam, aut poſtea in reditu obierunt. Iouis ibi quoque Soſpitis eſt fanum. Et in domicilium cum tranſieris, mulieres ibi Argiuæ Adonin lamentantur. In aditu ad dextram Cephiſo templum ædificarunt. Fluuij huius aquam non ſemel à Neptuno abſconditam memorant: ſed quo in loco templum eſt, ibi potiſsimum ſubter terram labi ſciunt. Apud Cephiſi ſacellum lapide exſculptum eſt Meduſæ caput, quod idem etiam Cyclopum opus eſſe perhibent. Locus autem qui à tergo conſpicitur, & Prætorium etiamnum appellatur, iſte eſt, in quo Hypermneſtram fuiſſe à Danao accuſatam aiunt. Vicinum huic theatrum eſt, ubi cum alia exhibentur ſpectatu digna, tum Perilaus Argiuus, Alcenoris F. Othryadem Spartanum interficere cernitur. Perilaus hic antè quoque in Nemeis luctæ uictoriam fuerat conſecutus. Supra theatrum, Veneris ædes uiſitur. Ante ædem hanc Teleſilla, quæ cantica compoſuit, columnæ eſt inciſa. Et libri quidem ad pedes eius proiecti. Ipſa uerò galeam manu tenens, capiti que iam impoſitura, oculos in eam defixos habet. Fuit Teleſilla hæc aliàs magni inter mulieres nominis, & ob poeſin habita eſt etiam honoratior. Argiui autem cum à Cleomene Anaxandridæ F.

Cephiſus fluuius.

Hiſtoria Teleſillæ mulieris Argiuæ.

&

Hanc periodũ quia prolixa eſt in Græco, & perturbata, diuiſi ego.

& Lacedæmonijs, maiorem quàm uerbis explicari queat, cladem acce- C
piſſent, alij quidem in acie ceciderunt, alij uerò in Martium lucum con-
fugerunt. Sed his quoque oppreſsis, qui primùm ex pacto exierant, &
decepti fuerant, reliquis'que in nemore peremptis incendio, ad Argiuo
rum urbem, uirorum præſidio deſtitutam, Lacedæmonios Cleomenes
deduxit. Teleſilla autem domeſticos famulos, & qui propter puericiam,
aut ſenectutem arma geſtare non poterant, ad murorum propugnacula
diſpoſuit. Ipſa uerò collectis ex domibus armis, quæcunque tandem fue-
rant relicta, & ex ſacellis item, mulieres quæ florebant ætate, armauit, ar-
matasq́; eum in locum perduxit, quo hoſtes irruptionem facturos ſciebat.
Vt uerò acceſſerunt Lacedæmonij, non ſolum non clamore perterritæ
ſunt mulieres, ſed fortiter etiam exceperunt hoſtes, ſignaq́; cum eis contu-
lerunt. Ibi Lacedæmonij cogitarũt, uictoriam cæſis mulieribus ſecuturam
inuidioſam: at ſi quid aduerſi fortè ipſi paterentur, calamitatem perpetua
cum exprobratione fore ignominioſam. His itaq; rationibus adducti, mu
lieribus cedunt. Sed & prius id certamen Apollo ſignificauit, & oraculum
ſiue aliter, ſiue ut intellexit, Herodotus expoſuit:

Aſt ubi clara utros mulier certamine uictos
Pellet, ab Argiuis & laudum præmia ſumet,
Argiuis magnos immittet & ipſa dolores.

Hæc itaq; ſunt, quæ de mulierum facinore oraculum reſpondit. Rede-
untibus inde, rurſusq́; ad forum conuerſis, Cerdonis monumentum, Pho D
ronci uxoris offertur. Templum item Æſculapij, & Dianæ alterum, co-
gnomento Suadelę. Hypermneſtra id quoq; dedicauit, cum in iudicio rea
ob Lynceum à parente facta, euaſiſſet. Æneæ ibidem ænea ſtatua eſt poſi
ta, & locus ille Delta cognominatur. Cauſſam, quia uiſa eſt mihi abſurda,
uolens omitto. Ante hunc ara Iouis eſt extructa, qui à fugiendo Phyxius
appellatur. Non procul Hypermneſtræ Amphiarai matris monumẽtum
cernitur. Alterum uerò Hypermneſtræ, Danai filiæ, cum qua Lynceus eſt
ſepultus. E' regione Talai, Biantis filij, tumulus cernitur. De Biante, & po
ſteris eius, dictum eſt antea. Mineruæ porrò Salpingis, id eſt tubæ fa-
num, ab Hegeleo eſſe conditum aiunt. Hegeleum uerò Tyrrheni filium

Tyrrhenus tubæ inuentor.

eſſe, hunc uerò Herculis & Omphales. A' Tyrrheno autem tubam primò
inuentam affirmant. Sed Hegeleus poſtea, eos qui Temenum ſecuti ſunt
Dorienſes, huius inſtrumenti clangorem docuit. Eamq́; ob cauſſam Mi-
neruam Salpingem uocarunt. Ante Mineruæ templum, Epimenidis tu-
mulum eſſe perhibent. A' Lacedæmonijs enim, cum bellum Cnoſsijs in-
ferrent, Epimenidem uiuum captum eſſe, & ob uaticinationes infauſtas
occiſum. Sublatum poſtea, & eo in loco ſepultum aiunt. Ædificium dein-
ceps ex albo lapide in medio potiſsimum foro eſt ædificatum: ubi tro-
phæum de Pyrrho Epirota erectum, ut Argiui dicunt. Cadaueris autem
cremati ibi monumentum hoc quoque cum ſit, facile quis inueniat. Ibi ex-
preſſa ſunt inſtrumenta bellica tum alia, quibus ad pugnas utebatur Pyr-
rhus: tum elephanti quoque. Hoc igitur poſt Pyram eſt extructum ædifi-
cium. Ipſa autem Pyrrhi oſſa in Cereris templo iacent, ad quod eum occu-
buiſſe,

A buiſſe, in Attica hiſtoria annotauimus. In aditu huius Cereris templi, ſcutum Pyrrhi æneum ſpectare eſt, in foribus ſuſpenſum. In Argiuorum foro non procul ab ædificio, tumulus terræ eſt, in quo Meduſæ caput Gorgonis filiæ reconditum eſſe aiunt. Cæterùm remotis fabuloſis, alia item de ea feruntur. Phorbi filiam fuiſſe, defunctoq; patre his eam populis imperaſſe, qui circa lacum Tritonidem incolunt: atque ibi uenatum exiuiſſe, & belli temporibus Afrorum fuiſſe ducem. Cum uerò tunc quoque mouiſſet aduerſus copias Perſei (Perſeum enim ex Peloponneſo delecta manus ſequebatur) noctu dolo interfectam tradunt. At Perſeum, cadaueris etiam pulchritudinem admirantem, caput humeris reſecuiſſe, & ad Græcos oſtentationis cauſſa auexiſſe. Quæ uerò alio modo narrantur à uiro Carthaginenſi, Procle, Eucratis filio, uiſa ſunt prioribus plauſibiliora. In locis Aphricæ deſertis cùm alia quædam animantia, quæ fidem excedunt, tum uiri etiam, & mulieres ſylueſtres naſcuntur. Seq; Procles uidiſſe ait unum ex his uirum, Romam perductum. Ex illorum itaq; numero mulierem fortè aberraſſe exiſtimauit, & ad Tritonidem uſque lacum diuagatam, accolas ibi afflixiſſe, donec à Perſeo fuerit interfecta. Adiutum autem cum à Minerua ideo uideri, quòd qui circa lacum Tritonidem incolunt, homines, Deæ huic ſunt ſacri. Argis prope Meduſæ monumentum, Gorgophonæ etiam tumulus eſt, Perſei filiæ. Et qua de cauſſa ſic fuerit appellata, audito ſtatim nomine, patet. Hanc ex mulieribus primam defuncto marito Periere, Æoli filio, cui uirgo nupſerat, ſecundas cum Oebalo celebraſſe nuptias ferunt. Prius conſuetudine receptum fuerat, ut

Vera de Meduſa hiſtoria.

Gorgophone Perſei filia à Meduſæ cæde ſic dicta.

B poſt uiri obitum iterare nuptias mulieribus non liceret. Ante tumulum de Laphae Argiuo erectum, cernitur trophæum lapideum. Hunc enim (ſcribo, quæcunq; de ſeipſis Argiui dicunt) tyrannide potitum, populus commota ſeditione eiecit. Vt uero Spartam profugit, ad tyrannidem eum Lacedæmonij reducere tentarunt. Sed in pugna uictores Argiui, cùm Laphaen ipſum, tum multos ex Lacedæmonijs occiderunt. Non procul à trophæo Latonæ fanum cernitur. Simulacrum item Praxitelis artificio elaboratum. Virginis imaginem Deæ appoſitam à pallore Chlorim appellantes, Niobæ filiam fuiſſe, & Meliboeam initiò nominatam aſſerunt. Reliquis autem Amphionis liberis à Diana & Apolline interfectis, hanc & Amyclam item ſolam ex ſororibus remanſiſſe, idq; precibus eas impetraſſe ad Latonam habitis. Meliboea uerò præ metu confeſtim expalluit, nec in uita colorem hunc unquam mutauit, adeò ut pro Meliboea Chloris ob pallorem ſit uocitata. Ab his Latonę templum initiò fuiſſe extructum, Argiui ferũt. Ego autem (plus enim, quàm alij fortaſsis, Homeri uerſibus tribuo) ex Niobæ liberis neminem fuiſſe ſuperſtitem opinor. Qua in re carmen illud mihi aſtipulatur,

Et duo cum fuerint, manibus periere duorum Omnes.

Hic nimirum Amphionis familiam funditus fuiſſe euerſam ſciuit. templum poſt hæc Iunonis, quæ à floribus Anthea dicitur, ad dextram templi Latonæ eſt extructum. Ante id mulierum tumulus conſpicitur, quæ ex inſulis in mari Ægeo unà cum Baccho expeditionem contra & Argiuos,

& Perſeum ſuſceperunt, atq; inter præliandum ſuccubuerunt. Propterea C marinas eas nominant. E regione monumenti mulierum, Cereris cognomento Pelaſgidis fanum uiſitur, quæ à conditore Pelaſgo Triopæ F. ita uocatur. Non procul à templo Pelaſgi ſepulchrum. Vltra ſepulchrum officina parua extat, quæ antiqua ſimulacra continet, Dianæ, Iouis, ac Mineruæ. Lyceas, Mechanei Iouis ſimulacrum hoc eſſe, ſcriptum reliquit. Atq; ibi inquit Argiuos ad bellum Troianum profectos iuraſſe, ſe in bello permanſuros, donec uel Ilium cæperint, aut ipſi inter pugnandum occumbant. Sunt qui tradant, Tantali oſſa in hac officina eſſe ſepulta. Tantalum equidem Thyeſtis filium, aut Brontei (utrũq; enim dicitur) qui Clytæmneſtrã prius, quàm Agamemnõ, in matrimonium duxerat, hic ſepultum eſſe, nõ repugnarim. Eius autem qui Iouis & Plutus fuiſſe dicitur, tumulum in Sipylo ſpectatu dignum uidere me memini. Iam Sipylo ut effugeret, neceſsitate nulla fuit adactus, quemadmodum Pelops poſtea. Sed hæc hactenus. Quæ uerò in fouea uicina fiunt, Nicoſtratum uirum popularem inſtituiſſe perhibent. Nunc quoq; in eam ardentes faces, in Proſerpinæ honorem abijciunt. Ibi Neptuni, qui ab inundatione Proclyſtius dicitur, templũ cernitur. Magnam enim ditionis partem undis Neptunus dicitur obruiſſe, eo quòd Inachus, atq; reliqui arbitri terram non ipſi, ſed Iunoni adiudicauerant. Sed precibus Iuno effecit apud Neptunum, ut mare retrocederet. Argiui autem eo loco quo undarum impetus reſederat, Neptuno Proclyſtio ædem erexerunt. Cum nõ longè proceſſeris, Argi tumulus offeretur, qui ex Ioue natus putatur, & Niobe Phoronei filia. Poſt hæc Caſtoris & Pollucis templum, & ſimulacris cùm ipſi ſunt expreſsi, tum filij, Anaxis & D Mnaſinus. Cũ his matres quoq; Hilaira, & Phœbe. Dipœni uerò, & Scyllidis artificio hæc ex ebeno ligno dicuntur fabricata. Equorum etiam multæ partes ex ebeno ſunt factæ, ex ebore paucæ. Prope Caſtorem & Pollucem, Lucinæ templum eſt ab Helena conſecratum, quo tempore Theſeo cum Pirithoo in Theſprotos profecto, & Aphidna à Dioſcuris eſt capta, & Helena Lacedæmonẽ delata. Vterũ enim tum, ut aiunt, ferebat: cumq; Argis peperiſſet, & templum Lucinæ dedicaſſet, filiam, quã fuerat enixa, Clytæmneſtræ tradidit. Iam enim nupſiſſe Agamemnoni dicunt Clytæmneſtram, illam uerò Menelaum poſt hæc duxiſſe uxorem. Eam ob cauſam Euphorion Chalcidenſis, & Pleuronius Alexander, hiſq; prior Steſichorus Himeræus, in uerſibus quos compoſuerunt, Iphigeniam Theſei filiam eſſe unanimiter perhibent. Vltra templũ Lucinæ, aliud item Hecates cernitur. Simulacrum Scopæ opera expolitum, & hoc quidẽ ex lapide. Quæ uerò è regione ſimulacra ſunt poſita, eadem quoq; Hecatæ ſunt. Vnũ polycletus elaborauit, alterum Polycleti frater Naucydes Mothonis. Cum rectà ad Cyllabaræ Gymnaſium deſcenderis, quod à Stheneli filio nomen habet, Licimnius Electryonis F. ſepultus iacet. Hunc à Tleptolemo Herculis filio occiſum ait Homerus. Et propter hanc cædem Tleptolemus Argis effugit. Cum paululum à Cyllabaræ Gymnaſio, & quæ ibi eſt porta deflexeris, Sacadæ monumentum apparet, qui primus in ludis Pythicis tibia Delphis cecinit. Et odiũ Apollinis, quod propter Marſyam & Sileni contentionem

Iphigenia cur Theſei filia à poetis dicatur.

A tentionem aduerſus tibicines omnes tenebat, per Sacadam hunc depoſi-
tum uidetur. In Cyllabarę gymnaſio Pallas eſt, quæ Pania cognominatur.
Stheneli præterea tumulum oſtendunt, ipſiusq́ Cyllabaræ. A' gymnaſio
non procul commune eſt ſepulchrum Argiuorum, qui cum & Syracuſas
uellent, & Siciliam ſubigere, unà cũ Athenienſibus enauigarunt. Inde cum
in dictum uicum perueneris, ad dextram Bacchi templum uideas. Simu-
lacrum ex Eubœa allatum dicunt. Reuerſi enim à bello Troiano Græci,
cum ad Caphareum feciſſent naufragium, quotquot ex Argiuis in terram
enatare potuerunt, & frigus oppreſsit, & fames. Poſtquam autem uota fe-
cerunt, ut Deorum aliquis miſeros præſentibus malis liberaret, confeſtim
ut proceſſere, Bacchi antrum apparuit, & in eo ſimulacrũ Dei. Cæterùm
capræ ſylueſtres tunc, hyemem ſugientes, in eo fuerant congregatæ. Qui-
bus Argiui mactatis, epulas ex carnibus pararunt, pelles ueſtium loco cor-
poribus accommodarunt. Vt uerò remiſit hyemis iniuria, claſſe inſtructa
cum domũ reuerterentur, ſimulacrũ hoc ex ſpelunca ſecũ auexerũt: quod
nunc quoq́ perſeueranter colunt. Proximè Bacchi templum Adraſti do-
mus uiſitur, & ab hac aliquanto longius Amphiarai templum. Vltra hoc
Eriphylæ monumentum. Æſculapij deinceps lucus, & poſt hæc Batonis
ædes. Baton hic eâdem, qua Amphiaraus, Melampodidarum familia pro-
gnatus, & eiuſdem in militiam profecti auriga fuit. Cæterũ ad Thebarum
mœnia ut fugam dederunt, terræ hiatus cùm Amphiaraum, ipſiusq́ cur-
rum, tum Batonem hunc ſimul abſorpſit. Ex ualle cum aſcendas, id quod
B apparet, Hyrnethis eſſe ſepulchrum perhibent. Si uacuum id, aut aliàs in
mulieris memoriam ædificatum dicunt, ueriſimilia dicunt. Sin uerò Hyr-
nethis ibi cadauer ſepultum eſſe putant, planè eis non aſſentior. Aſſentia-
tur ſanè, qui Epidaurios non audiuit. Æſculapij apud Argiuos nobiliſsi-
mum templũ habet noſtro tempore ſimulacrum, Æſculapium ſedentem,
albo marmore effictum, cui Sanitas aſtat. Sedent & ſimulacri artifices, Xe-
nophilus, ac Straton. Sphyrus initiò templum condidit, Machaonis qui-
dem filius, Alexanoris autem frater, quem Sicyonij Titanæ uenerantur.
Dianæ Pheræę ſignum (colunt & Argiui Dianam Pheræam) ab eo quod
Athenienſes habent, & Sicyonij, nihil differt. Idq́ ex Theſſalia Pheris alla-
tum, hi perhibent. Qua in re non fit mihi ueriſimile. Argiui enim Deiani-
ræ Oenei filiæ monumentum Argis eſſe aſſerũt, ſicut & Heleni Priami F.
Mineruæ item ſimulacrum apud eos haberi, quo ex Ilio ſurrepto, neceſſe
fuit Ilium capi. Palladium ſanè (ſic enim uocatur) in Italiam ab Ænea aſpor-
tatum, conſtat. Deianiram uerò circa Trachinem obijſſe, non Argis, com-
pertum habemus. Et ſepulchrum eius prope Heracleam ſub Oeta monte
uiſitur. De Heleno Priami filio diximus antè, cũ Pyrrho Achillis F. eum
perueniſſe in Epirum: ductaq́ ibi in matrimonium Andromache, Pyrrhi
filiorum & curatorem fuiſſe, & terram quæ Ceſtrina uocatur, à Ceſtrino
Heleni filio nomen accepiſſe. At uerò nec ipſos latet Argiuorum interpre-
tes, in rebus quibuſdam narrandis à ueritate eos diſcedere. Narrant tamẽ.
Vſq́ adeò difficile eſt uulgi animos ab opinione ſemel cõfirmata, ad diuer- “
ſam traducere. Sunt & alia Argiuis ſpectatu digna: ædificiũ ſubterraneũ, “

Quæ occaſione Bacchum colere cœperunt.

Baton Amphiarai auriga.

in quo thalamus fuit æneus, quem Acriſius olim in filiæ cuſtodiam confecit. Sed Perilaus tyrannidem adeptus, eum contriuit. Hoc ædificium inſuper, & Crotopi etiam monumentum eſt. Et Bacchi Creſij templum. Perſeo enim, ut bellum geſsit, pacataq; ira in gratiam cum eis rediſt, tum alios aiunt ingentes honores ab Argiuis eſſe habitos, tum lucum quoq; egregium eidem donatum. Creſij poſtea eſt dictus, quòd mortuam ibi Ariadnen ſepeliuerit. Lyceas ait, templo ſecundo iam inſtaurato, repertum fuiſſe loculum fictilem, eumq; Ariadnæ eſſe. Loculum inſuper addit, & ſe uidiſſe, & alios Argiuos. Prope Bacchum Veneris Cœleſtis templum uiſitur. Arcem Lariſſam à Pelaſgi filia uocant. Ab eadem duas præterea Theſſaliæ ciuitates nominarunt, unam ad mare ſitam, alteram ad Pœneum. In arcem cum aſcendas, Iunonis Acrææ templum offertur. Templum item Apollinis, quod Pythaëus primus Delphis profectus dicitur extruxiſſe. Noſtræ ætatis ſimulacrum æneum eſt erectum: & Diradiotes Apollo nominatur à loco, qui Diras eſt dictus. Cæterùm cum noſtra etiam tempeſtate uaticinetur, hunc in modū uaticinatur. Mulier adeſt fatidica, quæ à uiri conſuetudine arcetur. Singulis autem menſibus agna noctu immolatur, guſtatoq; ſanguine mulier numinis quodam afflatu agitatur. Diradiotæ Apollinis cōtiguum templum eſt Mineruæ, quæ ab oculorum acie Oxyderces nominatur, à Diomede dedicatum. Pugnam etenim ad Troiam ineunti, caliginem ab oculis Dea detraxit. Adiacet & ſtadiū, in quo Iouis Nemeæi certamen, & Iunonis item feſtum celebrant. In arcem cum aſcendas, ad ſiniſtram uiæ Ægypti filiorum monumentum hic etiam uiſitur. A' corporibus enim ſeparata ſunt ibi capita, & ſeorſim Lernæ iacent reliqua corpora. Lernæ enim iuuenum cædes eſt perpetrata. A' cadaueribus capita reſecuerunt mulieres, ut patri commiſsi facinoris tanquam ſigna oſtentarent. In cacumine Lariſſæ, templum eſt Iouis cognomento Lariſſæi, tecto carens. Simulacrum uerò ligneum, fundamento amplius non inſiſtebat. Adeſt & Mineruę ædes inſignis. Ibi inter alia donaria Iouis, etiam conſpicitur ligneum ſimulacrum, duos ijs in locis habens oculos, quibus à natura ſolent poni: tertium uerò in fronte. Iouem hunc Priamo Laomedontis filio patrium fuiſſe, & in aula ſub dio ſtetiſſe aiunt. Expugnato inſuper à Græcis Ilio, ad huius aram Priamus confugit. Spolijs autem diuiſis, Sthenelus Capanei filius eum abripuit. Et eo propterea loco eſt dedicatus. Tres autem oculos ob has fortaſsis cauſſas habere eum, poteſt conijci. Primò una uox omnium hominum eſt, Iouem in cœlo regnare. Deinde qui ſub terra imperium tenet, is quoque Homeri uerſu Iupiter uocatur:

D

Iupiter cur tres oculos habeat.

Iuppiter infernus, laudandaq; Perſephonia.

Æſchylus poſtremò Euphorionis filius, maris quoq; regem Iouem appellat. Tribus itaq; oculis uti Iouem tradidit, quicunq; tandem in tribus, quę uulgo celebrantur, ſortitionibus, imperare eundem, eſt author. Itinera pręterea, quibus Argis in alias etiam Pelopōneſi partes itur, hęc ſunt. Vnum in Arcadiam, Tegeam uerſus. In eo ad dextram Lycone mons eſt, cupreſsis potiſsimum conſitus. In uertice, Dianæ Orthiæ templum extructum.

A tructum. Simulacra, Apollinis, Latonæ, & Dianæ, ex marmore candido ſunt compoſita: Polycleti, ut ferunt, opera. De monte cum deſcenderis, ad ſiniſtram rurſus in uia publica, Dianæ templum offeretur. Paulo item longius ad dextram mons, qui Chaon nominatur. In eo arbores ſatiuæ naſcuntur, & Eraſini ibidem aqua aperte oritur. Interim ex Stymphalo Arcadum fluit: ſicut ex Euripo iuxta Eleuſinem, & mare uicinum, Riti. Ad Eraſini in monte oſtia, Baccho ſacrificant, & Pani. Baccho inſuper diem feſtum quoque agunt, quem Tyrben nominant. Cum in uiam, quę Tegeam deducit, redieris, ad dextram Cenchreæ Trochi, ut uocatur, apparebunt. Nomen quur loco ſit inditum, nihil dicunt, niſi à Cenchreo Pirenæ filio id quoque eſſe deſumptum. Sunt & ſepulchra ibi Argiuorum, qui Lacedæmonios circa Hyſias pugna uicerunt. Prælium hoc commiſſum eſſe inuenio, regnante Athenis Piſiſtrato, quarto eius Olympiadis anno, qua Eurybotus Athenienſis in ſtadij curriculo uictor extitit. Cum ad loca humiliora eſt deſcenſum, Hyſiarum rudera conſpiciuntur, oppidi quondam in Argolide. Et cladem ibi Lacedæmonios accepiſſe perhibent. Altera uia, quę Mantineam Argis deducit, non eadem eſt, quæ Tegeam quoque. Sed à porta initium ſumit, quæ Diradi adiacet. Templum in ea dupliciter eſt extructum. Vnus enim aditus ad Sólis occaſum ſpectat, alter ad Orientem. In parte orientali Veneris ſimulacrum eſt poſitum: occidentali uerò, Martis. Simulacra, Polynicis eſſe donaria dicuntur, & Argiuorum, qui ſuſcepta expeditione, ſtipendia ſub eo meruerunt. Cum proceſſeris

B inde, & torrentem tranſieris, quem Charadrum appellant, Oenoë uiſitur, quæ nomen, ut Argiui aiunt, ab Oeneo eſt ſortita. Oeneum namque Ætolię regem, ab Agrij filijs regno expulſum, ad Diomedem Argos perueniſſe aiunt. Hic itaque bello contra Calydoniam moto, auxilium ei tulit, ſed perdurare poſſe ſe negauit. Argos itaque, ſi uelit, iuſsit unà ſequi. Quò cum eſſet profectus, tum alijs eum beneuolentiæ officijs coluit, (quemadmodum coli auum par eſt) tum mortuum ſepeliuit. Ab hoc itaque Oenoë locus eſt apud Argiuos nominatus. Supra Oenoen mons apparet Artemiſius, & in eius uertice, Dianæ templum. Hoc in monte Inachi fontes ſunt: fontes enim reuera habet. Nec magnam terræ partem aqua peruagatur. Hic ſpectatu dignum nihil extat. Reſtat aliud item iter à porta uicina Diradi, Lyrceam uerſus. Hunc in locum Lynceum aiunt perueniſſe, ſolum ex quinquaginta fratribus relictum incolumem. Saluus item elapſus, faculam ibi igneam ſuſtulit. Sic enim fuerat cum Hypermneſtra pactus, ut, ſi quando Danai inſidias effugerit, & in tutum ſe alicubi recepe rit, faculam talem erigeret. Ipſam quoque perhibent aliam quandam ex Lariſſa incendiſſe, ut & ipſa hoc modo teſtatum faceret, omni ſe periculo iam eſſe liberatam. Hac de cauſſa Argiui Pyrſon feſtum quotannis celebrant. Locus eo quidem tempore Lyncea uocabatur. Sed ut Lyrcus poſtea ibidem habitauit, qui Abantis nothus fuit, nomen ab hoc accepit. Inter rudera tum alia nullius momenti conſpiciuntur, tum Lyrci quoque imago, columnæ impoſita. Argis ad hunc locum ſexaginta ad ſummum numerantur ſtadia, totidem Lyrcea Orneas uſque. Lyrceæ quidem oppidi Homerus in

Oeneus Aetoliæ rex, auus Diomedis.

Lyncei et Hypermneſtræ hiſtoria.

rus in aliorum catalogo mentionem non fecit, ut pote quæ ante Græco C rum aduerſus Troianos expeditionem fuerit euerſa. Orneas autem (tum enim incolebantur) prout in loco Argiuæ ſunt ſitæ, ita quoque antè, & Phliuntem in uerſibus enumerauit, & Sicyonem. Nomen acceperunt ab Orneo Erechthei filio. Ornei huius filius fuit Peteus: Petei Meneſtheus, qui cum Athenienſium dux eſſet, Agamemnonem in euertendo Priami regno adiuuit. Ab hoc nomen oppido eſt impoſitum. Argiui poſt hęc Orneatas patrijs ſedibus expulerunt, expulſosq; data habitandi facultate Argos receperunt. Orneis Dianæ templum eſt, & ſimulacrum erectum. Templum item aliud, omnibus Dijs pariter conſecratum. Quæ ultra Orneas ſita ſunt, partim Sicyoniæ ditionis, partim Phliaſiæ ſunt. Qui Argis in Epidauriam iter faciunt, ædificium ad dextram uident, Pyramidi omnino ſimile. Clypeos continet Argolica forma exſculptos. Prœtus ibi de rerum ſumma dimicaſſe cum Acriſio dicitur. Æquo autē marte pugnatum eſſe aiunt: pactisq; deinceps inducijs, cum certam uictoriam conſequi neuter ualeret, pacem confirmatam. In eo conflictu primùm cùm ipſos clypeis fuiſſe armatos aiunt, tum exercitum quoq;. Horum autem, qui in acie utrinq; cecidere (ciues enim erant, & ſanguinis communitate coniuncti) in publico ibi ſepulturæ loco monumentum extat. Progreſsis inde, & ad dextram conuerſis, Tirynthis rudera conſpiciuntur. Euerterunt & Tirynthios Argiui, non alio conſilio, quàm ut eos quoque in ciuitatem reciperent, Argosq; hoc modo augerent. Tirynthem uerò heroem, qui ciuitati nomen indidit, Argi filium, Iouis nepotem fuiſſe perhibent. Murus, D qui ſolus ex ruderibus fuit relictus, Cyclopum quidem opus eſt, ſed ex albis lapidibus factus: quorum quilibet tantæ eſt magnitudinis, ut ne minimus quidem ex his, mulorum iugo commoueri queat. Lapilli præterea olim ſunt inſerti, ità ut ſinguli magnorum iſtorum ſtructuræ aptè conuenirent. Ad mare cum deſcendas, filiarum Prœti thalami uiſuntur. In uiam poſtea publicam reuerſus, in ſiniſtra Mideam peruenies. Electryonem ibi, Alcmenæ patrem, regnaſſe perhibent. Mea ætate, præter ſolum, nihil de Midea eſt reliquum. Cum rectà Epidaurum proficiſcaris, Leſſa uicus offeretur. Templum ibi Mineruæ eſt, ac ſimulacrum, quod ab illo in arce Lariſſa nihil diſcrepat. Supra Leſſam mons eſt Arachnæus, qui olim Sapyſelati nomen ſub Inacho habuit. In eo aræ ſunt Iouis ac Iunonis, quibus, cum pluuijs opus habent, immolant. Poſt Leſſam Argiuorum terræ Epidaurica eſt contigua. Priuſquam uerò ad ciuitatē hanc deuenias, in Aeſculapij templum incides. Agrum hunc qui nam ante Epidauri aduentum incoluerint, compertum non habeo. Sed neq; Epidauri poſteri qui eſſent, ab incolis certior fieri potui. Poſtremò, priuſquam in Peloponneſum Dorienſes tranſirent, Pityreum adminiſtraſſe regnum aiunt, natum ex poſteris Ionis, qui Xuthi filius fuit. Hic, ut fama eſt, abſq; pugna regionem Deiphonti & Argiuis tradidit. Ipſe cum ciuibus Athenas profectus, ibi habitauit. Deiphontes autem, & Argiui, agrum Epidaurium occuparunt. Sed poſt Temeni obitum, Deiphontes, atque Hyrnetho, propter odium aduerſus Temeni filios, ab Argiuis alijs deſciuerunt. Totus item, quem

Tirynthis murus à Cyclopibus extructus.

Argiuorũ terræ Epidaurica contigua.

A quem habuere, exercitus, qui Deiphontæ & Hyrnethi magis, quàm Ci-
ſi & fratrum partes eſt ſequutus. Epidaurus porrò, à quo regio nomen
eſt ſortita, Pelopis, ut Elei dixerunt, filius fuit. Sed Argiuorum opinio-
ne, & ut carmina, quæ magnæ Eœæ nominantur, indicant, Epidauri pa-
ter Argus fuit, Iouis filius. Epidaurij uerò Apollinem patrem Epidauro
aſsignant. Cæterùm ut Æſculapio potiſsimum terra conſecraretur, ta-
lem ob cauſſam eueniſſe tradunt. Phlegyam in Peloponneſum prætextu *Hiſtoria de*
inſpiciendæ regionis ueniſſe, Epidauri aiunt: re ipſa autem, ut incolarum *Phlegya.*
multitudinem exploraret, & homines an magna ex parte eſſent bellicoſi,
cognoſceret. Erat enim Phlegyas omnium ſuæ ætatis bellicoſiſsimus. Ex
ſingulis itaque locis, quos obibat, reſecta frumenta abſtulit, prædamque
egit. Sed in Peloponneſum ut peruenit, ſequuta eſt eum filia, ex Apol-
line grauida: id quod patrem adhuc latebat. Editum poſthæc in Epi-
dauriorum agro puerum, in monte expoſuit, quem noſtro ſeculo à po-
nendo Tittheum, tunc uero Martium appellabant. Capella igitur ex
grege, qui ſortè ibi ad montis radices paſcebatur, lac expoſiticio præbuit,
& Phrurus caprarij canis eum cuſtodiuit. Areſtanas autem (hoc enim *Phrurus no-*
nomen fuit paſtori) cane amiſſo, cum neque numerum reſpondere de- *men à cuſto-*
prehendiſſet, omnia paſsim loca perquiſiuit. Inuentum itaque infantu- *dia habet, ſeu*
lum humo attollere cum cuperet, propiusq; iam accederet, fulguris quen- *præſidio.*
dam ſplendorem è puero refulgere uidit. Arbitratus itaque diuinum
quiddam eſſe (qua in re non fallebatur) abijt. Pueri autem fama, terra
B mariq; ſtatim innotuit, ut qui affectæ ualetudinis hominibus poſſet pro
animi ſententia mederi, & mortuos etiam uitæ reſtituere. Alia item
de ipſo aliter narrantur. Coronidem, cum Æſculapium iam concepiſſet,
Iſchij quoque Elati filio feciſſe ſui copiam. Interfectam autem à Diana,
quæ oblatam Apollini ignominiam hoc modo eſt ulta. Incenſa autem
iam pyra, Mercurius è flamma dicitur puerum eripuiſſe. Quæ tertio
poſt hæc narrantur, longiſsimè mihi à uero diſcedere uidentur. Ex Ar-
ſinoe enim, Leucippi filia, natum eſſe Æſculapium fabulantur. Apol-
lophani enim Arcadi Delphos profecto, Deumque interroganti, num
matre eſſet Arſinoe Æſculapius progenitus, & an Meſſenius ciuis, ora-
culum reſpondit:

Qui fers humanis Epidaurie gaudia rebus,
Filia quem peperit Phlegyæ, mihi mixta cubili
Exoptata Coronis in excelſa Epidauro.

Hoc itaq; Dei reſponſum, non eſſe Arſinoes filium Æſculapium, omni-
no indicat. Sed ab Heſiodo, aut alio quopiam, qui Heſiodi carminibus
aliena inſeruit, in Meſſeniorum gratiam confictum eſſe opinor. Deum *Aeſculapius*
autem in Epidauro natum, hoc quoque argumento mihi eſt. Æſculapij *in Epidauro*
etenim feſta nobiliſsima Epidauro eſſe deſumpta comperi. Partim enim *natus.*
Athenienſes, cum Æſculapium initiaſſent, diem hunc Epidauria nomi-
nant, & ab eo tempore, ut ipſi teſtantur, Æſculapium in diuorum nume-
rum retulerunt: partim Archias Ariſtæchmi F. cum inter uenandum in

in Pindaſo cōuulſionem eſſet paſſus, & in Epidauria ſanatus, Deum hunc C Pergamum inuexit Ab hoc quod Pergamenſes habent, Smyrnæi etiam noſtra memoria Æſculapij templum in ora littorali condiderunt. Balanagris autem ſub Cyrenæorū imperio Æſculapius colitur, & medicus uocatur, qui idem quoq; Epidaurius eſt. Ad ſimilitudinem uerò iſtius, quod apud Cyrenæos uiſitur, Æſculapij templum Lebenæ etiam, quæ Cretenſium dominatu tenetur, eſt extructum. Cyrenæi autem hac in re ab Epidaurijs differunt. Illi enim capras immolant: id quod apud Epidaurios in uſu non eſt. Æſculapium porrò deum initiò habitum, & non certo tempore famam hanc de eo increbuiſſe, cùm alia argumenta probant, tum ea quæ in Homero de Machaone Agamemnon dicit:

Talthybie, i properis accerſe Machaona uerbis,
Phœbigena natum medico.

Quomodo enim aliàs hominē Deo natū eſſe diceret? Lucus Æſculapio ſacer, finibus undiq; eſt circumcluſus. Mulieres intra ambitum nec moriuntur, neque pariunt. Sicut & in inſula Delo eadem lex eſt promulgata. Victimas, ſiue ex Epidaurijs quiſpiam immolet, ſiue peregrinis, intra fines conſumunt: id quod Titanæ item factitatum eſſe ſcio. Simulacrum Æſculapij dimidia parte minus eſt ſigno Iouis Olympij apud Athenienſes. Ex ebore eſt, & auro confectum. Inſcriptio Thraſymedem Arignoti F. Parium, fuiſſe eius opificem oſtendit. Solio inſidet, baculum tenens. Alteram manum ſerpentis capiti impoſitam habet. Canis item ei adiacere uiſitur. Throno heroum res geſtæ ſunt exſculptæ, ex Argiuis, Bellerophontis in Chimæram facinus. D Huic additus Perſeus, Meduſæ caput auferens. Vltra templum locus eſt, in quo ij dormiunt, qui ſupplices Deo facti ſunt. In propinquo extructum eſt ex albis lapidibus ædificium rotundum, quod Tholum appellant, ſpectatu dignum. In eo Cupidinem Pauſias pinxit, tela arcumq; abijcere, & lyram ferre, horum loco ſublatam. Ibidem Ebrietas, depingente eodem Pauſia, bibit ex phiala uitrea, ita ut & phialam in pictura uitream uideas, & mulieris per eam facies pelluceat. Columnæ intra ambitum ſunt erectæ: plures olim, meo autem tempore ſex tantum reſtant. His cùm uirorum, tum mulierū nomina inſcripta ſunt, qui Æſculapij curatione ualetudinē recuperarunt. Aſcripti ſunt item morbi, quo quilibet laborauit, & qua'nam ratione fuerit ſanatus. Et hæc quidem lingua Dorica ſunt ſcripta. Semota ab his uiſitur columna antiqua.

Pauſias Cupidinem pinxit, & Ebrietatē.

Hiſtoria de Hippolyto.

Viginti autem equos ab Hippolyto aiunt Deo conſecratos. Cum huius columnæ inſcriptioni Aricinorum ſermones conueniunt: Hippolytum Theſei imprecationibus diſcerptum, Æſculapij opera reuixiſſe. Vitæ autem reſtitutum, ueniam patri nullo modo dare uoluiſſe: ſed contemptis deprecationibus, in Italiam ad Aricinos profectum, regnoq; ibi ſuſcepto, nemus Dianæ conſecrauiſſe, ubi meo etiam tempore ſingularis certaminis præmia proponuntur: & moris eſt, ut uictor Deæ conſecretur. Certamen id non liberis, ſed ſeruis eſt inſtitutum, qui inſcijs dominis aufugerunt. Epidaurij præterea in templo theatrum habent, quod mihi ſpectatu maximè dignum uidetur, Romana enim ornatu longè ſuperat, Magni-

tudine

A tudine etiam illud, quod Megalopoli in Arcadia eſt extructum. De har-
monia uerò, ac operis pulchritudine, quis eſt inter architectos, qui dignus
habeatur, ut cum Polycleto ueniat in contentionem? Polycletus etenim,
& theatrum hoc, & rotundum illud ædificium extruxit. Inter lucum, tem
plum eſt Dianæ, & ſimulacrum Epionæ. Aedes item Veneris, ac Themi-
dis. Stadium item ex illorum genere, * qualia Græci ex terra congeſta mul- *Deeſſe quip*
ta habent. Fons item tum tecto, tum ornatu reliquo inſignis. Inter ea au- *piam uidetur*
tem quæ Antoninus, uir Senatorij ordinis, noſtro tempore ædificauit, *in Græco.*
Æſculapij lauacrum numeratur. Deorum item templum, quos ab incre-
mento Epidotas appellant. Fecit & templum Sanitati. Æſculapio quoq;,
& Apollini, cognomento Ægyptijs. Porticum Cotyos appellatam, quæ
ut tectũ decidit, tota eſt collapſa, quippe ædificata ex crudis lateribus. An-
toninus ipſam quoq; inſtaurauit. Ex Epidaurijs porrò, qui ſacra admini-
ſtrabant, præ reliquis erãt calamitoſi, quod neq; uxores eorum intra tecta
párerent: morbisq; correpti, ſub dio expirarent. Antoninus itaq;, ut huic
quoq; malo ſuccurreret, domiciliũ extruxit, in quo & homini diem ſuum
obire fas eſt, & mulieri párere. Supra lucum montes ſunt: Titthius unus, al
ter Cenortius nominatus. Apollinis Maleatæ templum in eo eſt, idq; uetu
ſtum. Alia autem, quæ circa Maleatæ templũ ſita ſunt, fontis item recepta
culum, in quod aqua ex æde ſacra profluit, Antoninus in Epidauriorũ gra
tiam hæc quoq; extruxit. Dracones reliqui, & genus item alterum, quod
ad flauum magis colorem accedit, Aeſculapio ſacri eſſe putantur, ſuntq; ab
B hominibus cicurati. Cæterùm in Epidauriorum terra ſoli naſcuntur. Id *Quæ regio*
quod alijs regionib. quoq;, accidere uideo. Libya enim ſola crocodilos alit *quælibet pe-*
terreſtres, duobus cubitis nõ minores. Ab Indis tantum cùm alia, tum pſit *culiaria pro-*
taci uolucres noſtris terris importãtur. Serpentes autem Megalaunas, qui *ducat.*
ad triginta cubitorum longitudinem, aut ultrà nonnunquam excreſcunt,
& quales apud Indos quoq;, & in Libya habentur, diuerſi eſſe generis à
draconibus, Epidaurij affirmant. In montis ſummitatem aſcendentibus,
in uia planta oleagina apparet, quæ hac de cauſſa Strepta ſiue tortilis dici-
tur, quòd Herculis manu hanc in figuram ſit deflexa. Quod ſi Aſinæis in
Argolide habitantibus, agri limites hoc loco poſuerit, non ualde ego la-
borarim: nimirum cum regione nuſquam alibi deuaſtata, finium limites
inquirere facile ſit. In montis cacumine templum eſt Dianæ uerticalis, cu-
ius Teleſilla quoq; in cantico meminit. Deſcendentibus autem in Epi-
dauriorum ciuitatem, locus apparet, qui natiuos oleaſtros continet. Hyr- *Hyrnethium.*
nethium uocant. Hac de re quæ Epidaurij dicant, & quæ ſcribere æquum
ſit, ſcribam. Ciſus, cæteriq; Temeni filij, maximam ex ea re capiebant uo
luptatem, ſi quando ſummo cum mœrore Deiphontis, Hyrnethonem
poſſent ab eo auellere. Profecti itaque Epidaurum ſunt Cerenes & Phal-
ces (Agræo enim natu minimo inſtitutum non probabatur) ſubductoq;
ad mœnia curru, caduceatorem amandant ad ſororem, qui colloquendi fa
cultatem ab ea impetret. Quare in colloquiũ cum ueniſſent, Deiphontem
iuuenes multis modis grauiter accuſant: ſuppliciter inſuper eam obteſtan-
tur, Argos cum eis ut redeat. Pollicentur tum alia, tum alterius cuiuſdam
uiri matrimonium, qui Deiphonte ſine omni controuerſia ſit pręſtantior,

Honeſtum matronæ reſponſum. pluribus item hominibus in terra beatiori imperet. His dictis, Hyrnetho C indignabunda pari modo reſpondet: Se marito Deiphonte eſſe contentam, eumq́ non indignum eſſe, qui Temeni gener ſit factus. Ipſis autem cõuenire, ut Temeni potius interfectores nominentur, quàm filij. Hi reſponſo nullo reddito, eam comprehendunt, & currui impoſitam abduxerunt. Poſtea uerò Deiphonti per indicem Epidaurium eſt annunciatum, inuitam Hyrnethonem à Cerene & Phalce abduci. Inſecutus eſt igitur quàm potuit celerrimè, & ipſe Deiphontes: & re audita, auxilium tulerunt Epidaurij. Cerenem quidem deprehenſum iaculo confodit. Phalcem uerò in amplexu Hyrnethonis hærentem, configere eſt ueritus, ne ſi fortè erraret, telo immiſſo uxorem interficeret. Vi itaque eum abſtrahere ſtuduit. Sed Phalces cum reluctaretur, fortiusq́ traheret grauidam, Hyrnethonem occidit. Cognito hoc in ſororem facinore, currum iam liberius Phalces impulit, & Epidaurios, priuſquam contra ſe omnes conuenirent, anteuertere itinere properauit. Deiphontes autem, & liberi (liberos enim iam olim ſuſceperat, filios quidem Antimenen, Xantippum, & Argium: filiam uerò Orſobiam, quam Pamphilo poſtea Agimij filio nupſiſſe aiunt) ſublatum Hyrnethonis cadauer, hunc in locum deportant, qui aliquanto pòſt Hyrnethium eſt appellatus. Erectoq́ ibi ſacello, tum alios ei honores decreuerunt: tum lege etiam promulgata prohibuerunt, ne quis à natiuis illis oleaſtris, aut ſi qua alia adſit arbor, partes abruptas ædibus importet, ne'ue ad uſum aliquem conferat. In regione itaque conſecrata, ea Hyrnethoni relinquunt. Non procul D à ciuitate Meliſſæ monumentum eſt, quæ Periandri uxor fuit, Cypſeli filij. Aliud item Patroclei, patris Meliſſæ. Hic quoq́ Epidauriorum tyrannus fuit, ſicut & gener eius Periander, Corinthiorum. Hæc autem ſunt, quæ memoratu maximè digna Epidauriorũ ciuitas exhibuit. Nemus Æſculapij eſt, & ſimulacrum tum ipſius Dei, tum Epionæ, quàm Æſculapij uxorem fuiſſe tradunt. Hæc marmore Pario elaborata, ſub dio conſiſtunt. Templa ſunt in urbe & Bacchi, & Dianæ lucus. Dianam * ἐνάγοντες ἐν θήρᾳ. metenti poſſes aſsimilare. Extructum eſt & Veneri templum. Illud uerò ad portum ſitum, in promontorio ad mare uſq́ porrecto, Iunonis eſſe aiunt. Mineruam, cuius ſimulacrum in arce eſt inſigne, Ciſſæam cognomento appellant. E regione Epidauriæ inſulam Æginetæ incolunt, in qua non Inſula Aegina. ſtatim initio homines fuiſſe memorant. Sed rapta in deſertũ ab Ioue Ægina Aſopi filia, inſulæ id nomen pro Oenone eſt inditum. Cum autem oraſſet Æacus, ut incolarum numerus à Ioue augeretur, è terra prodiſſe Aeaci genus. homines Iouis auſpicio aſſerunt. Regnum præter Æacum qui adminiſtrauerit, indicare neminem poſſunt, quoniam ex filijs eius nullum ſcimus remanſiſſe. Peleus, & Telamon ob Phocæ cædem fugerunt. Phocæ filij ad Parnaſſum habitarunt, in ea quæ nunc Phocis dicitur. Sed hoc regioni nomen antea fuit impoſitũ, cum Phocas Ornytionis filius ſeculo in eam prius perueniſſet: ſub quo Phoca, & ea circa Tithoream, & Parnaſſum, Phocis eſt appellata. Sub Æaco autem uſus obtinuit, ut omnibus id nomen daretur: ſicut & Minyæ Orchomenijs ſunt finitimi, & ad Carpheam uſq́, quæ ſub Lo-

A ſub Locrenſium imperio eſt, pertingunt. A' Peleo Epiri reges ortum trahunt. Inter Telamonis liberos, Aiacis genus obſcurius eſt, utpote qui priuatam uitam egerit. Niſi quantum Miltiades, Athenienſium in Marathone dux, & Cimon Miltiadis filius, gloria floruerunt. Teucridæ reges in Cypro uſque ad Euagoram imperium obtinuerunt. Aſius poeta Panopeum, ac Criſum, Phocæ filios fuiſſe ſcribit. Panopeo natus Epeus, qui authore Homero, ligneum equum fabricauit. Inter Criſi poſteros tertius fuit Pylades, & ex Strophio natus Criſi filio, & Anaxibia Agamemnonis ſorore. Et hæc quidem Æacidarũ, ut uocant, genera ſunt. Solum uerò initio ſtatim uerterunt. Aliquanto autem pòſt, pars Argiuorum, qui unà cum Deiphonte Epidaurum tenebant, in Æginam digreſſa, impetrataq́ à priſcis Aeginetis incolendi poteſtate, mores Doricos in inſulam, & linguam quoque introduxit. Cum uerò eò potentiæ creuiſſent Aeginetæ, ut robore nauali ſuperiores etiam Athenienſibus eſſent, & in Medico bello poſt Athenienſes nauigia plurima ſuppeditarent, non ſtabilis eorum ſemper fortuna permanſit. Patrijs autem ſedibus ab Athenienſibus eiecti, Thyream in Argolide concedentibus Lacedæmonijs, incoluerunt. Captis poſt hæc Athenienſium circa Helleſpontum triremibus, inſulam recuperarunt. Sed ad priſtinas opes ac potentiam redire nunquam potuerunt. Inter Græcas inſulas, Aegina aditum nauibus præbet omnium difficillimum. Saxa enim mari latentia, & ſcopuli undiq́ impediunt.

Aeacidarum genus.

B Id quod de induſtria Aeacus metu piratarum machinatus dicitur, ne'ue ſine detrimento hoſtes in eam irruerent. Prope portum, qui nauibus eſt frequentiſsimus, Veneris ædes colitur. In loco ciuitatis maximè conſpicuo, Æaci ſacellum, ut uocant, uiſitur. Ambitus item quadrangulus, candidis lapidibus. In ueſtibulo legati, ad Æacum olim à Græcis miſsi, ſunt exculpti. Cauſſam legationis Aeginetæ cum reliquis eandem proferunt. Siccitate olim Græcia premebatur, cum neque extra Iſthmum ſita regio, neque Peloponneſus pluuijs rigaretur. Quare Delphos amandarunt, qui cauſſam huius mali interrogarent, & liberationem peterent. His oraculum mandauit, ut Iouem placarent: ut uerò preces audiat, opus fore, inquit, ut Æacus fiat ſupplex. Singulæ itaque ciuitates, miſſis legatis ab Æaco hoc efflagitarunt: qui ſacrificijs Ioui Græcanico perſolutis, uotiſq́ue habitis, Græciæ pluuias impetrauit. Inde ſtatuas ijs qui miſsi fuerant, Æginetæ poſuerunt. Intra ambitum oleæ iam olim excreuerunt. Ara item cernitur, non multum à terra in altum ſublata. Hæc an Æaci quoque monumentum ſit, dubitatur. Ad Æaci ſacellum, Phoci ſepulchrum eſt. Agger crepidine undique circundatus, cui lapis incumbit aſper. Nam cum Telamon ac Peleus ad pentathli certamen produxiſſent Phocum, & Pelei iam eſſet, lapidem proijcere (hoc enim lapide pro diſco utebantur) data opera Phocum tetigit, idq́ue ut matri gratificarentur. Hi enim ex Scironis filia erant progeniti. Phocus uerò non ex eadem, ſed ſorore Thetide: ſiquidem uera narrant Græci. Hac de cauſſa, non ſolum ob Oreſtis amicitiam, Pylades Neoptolemum interfeciſſe mihi uidetur. Vt uerò ex diſci ictu mortem oppetijt Phocus,

Legati ad Aeacum cur miſsi.

Peleus occidit Phocum.

Phocus, conſcenſa naui Endeidis filij fugiunt. Telamon poſtea miſſo caduceatore, necem ſe authore illatam Phoco negauit. Æacus in inſulam eum redire non eſt paſſus, ſed naui inſiſtere: aut ſi malit, aggeſtæ in mari terræ, cauſſamq́ inde dicere iuſsit. Sic itaque in eum portum ut appulit, quem ab occultando Cryptum nominant, tumulum noctu excitauit, qui ea forma, qua fuit excitatus, noſtris etiam'num temporibus permanet. Condemnatus autem, eo quòd interfecti Phoci culpa uacare non uideretur, ſecundò in Salaminem enauigauit. A' portu Crypto non procul theatrum eſt, ſpectatu dignum, quod magnitudine potiſsimum, & ſtructura reliqua Epidaurico illi reſpondet. A' tergo ſtadium eſt conſtructum uno latere, quod & theatrum ibi ſuſtinet, & propugnaculum inſtar quaſi munit. Templa ibi non longo ſpacio diſtant inuicem: Apollinis unum, Dianæ alterum, tertium Bacchi. Apollinis ſimulacrum nudum eſt, indigenæ cuiuſdam artificio elaboratū. Diana ueſtem habet, ſimiliter & Bacchus, cui barba etiam eſt afficta. Æſculapij fanum non eo in loco, ſed alibi eſt conditum: ſimulacrum lapideum eſt, & ſedet. Hecaten ex Dijs potiſsimum Æginetæ colunt, cuius in honorem ſolenne etiam quotannis celebrant, quod Orpheum Thracem apud ipſos inſtituiſſe perhibent. Templum intra ambitum eſt. Signum uno tantum uultu, ſicut & reliquis corporis partibus uniforme, à Myrone eſt fabricatum. Alcamenes terna Hecates ſimulacra cōnexa inuicem, primus (mea opinione) fecit. Quam Athenienſes Epipyrgidiam appellant, poſita eſt ad templum Victoriæ implumis. In Ægina ad Iouis Græcanici montem cum eas, Aphææ templum offeretur, de qua canticum Pindarus quoque Æginetis compoſuit. Cretenſes aiunt (hi enim de hac quæ narrant, narrant tanquam de indigena) Eubulum filium fuiſſe Carmenoris, eius qui à Pythonis cæde Apollinem luſtrauit. Ex Ioue autem, & Carme Eubuli filia Britomartin natam, quæ curſibus tantum, ac uenationibus fuit intenta, & Dianæ propterea acceptiſsima. Ea cum amore correptum fugeret Minoem, in retia ad capiendos piſces extenſa ſeipſam abiecit. Hanc Diana in diuorum numerum retulit. Non ſolum uerò Cretenſes uenerantur, ſed & Æginetæ, qui in inſula ſibi apparuiſſe Britomartin aſſerunt. Cæterum Aphæa apud Æginetas dicitur, Dictynna apud Cretenſes. Panelleniū, accepto Iouis templo, montem alium memoratu dignum nullum habuit. Fanum hoc Ioui perhibent ab Æaco conditum. De Auxeſia porrò, & Lamia, quemadmodum pluuijs caruerint Epidaurij, & ſimulacra hæc accepto ab Athenienſibus ligno oleagino oraculi iuſſu fecerint, ijdemq́ue non retulerint, quæ fuerant Athenienſibus promiſſa, quippe habentibus ſimulacra Æginetis: quemadmodum item perierint, qui propterea ex Athenienſibus in Æginam peruenerant: hæc omnia cum ſigillatim Herodotus accurata narratione recenſuerit, mihi propoſitum non fuit, ea quæ probè ſunt dicta, repetere. Vnum hoc addam, & ipſe uidi ſimulacra, & eis ſacrificia eodem ritu perſolui, quo cenſent nunc Eleuſinij eſſe ſacrificandum. De Ægina itaque, & Æaco, rebusq́ue ab eo geſtis, hæc habui, quæ commemorarem. Epidauriæ finibus contigui ſunt Trœzenij,

qui,

Locus hic in Græco obſcurus eſt.

A qui, ſi alij uſquam, ipſi quoque res patrias magnificè exornant. Orum huius terræ indigenam primum fuiſſe aſſerunt. Orus minimè mihi Græcum nomen, ſed Ægyptium eſſe uidetur. Regnaſſe itaque eum, & à ſuo nomine Oream appellaſſe regionẽ tradunt. Althepum uerò Neptuni filiũ, ex Leide Ori filia ſuſceptum, regno poſt Orum occupato, Althepiam terram nominaſſe. Regnante hoc, litigaſſe aiunt de ditione Palladem & Neptunum. Sed lite compoſita, ex æquo eam obtinuiſſe. Sic enim Iouem eis præcepiſſe. Hac de cauſſa & Mineruam uenerantur, Poliadem eandem, & Stheniadem nominantes: & Neptunum, cognomento Regem. Moneta inſuper uetuſta tridente fuit inſignita, & Mineruæ uultu. Poſt Althepum Saron regnauit. Hic ædem Dianæ Saronidi fertur extruxiſſe, ad mare cœnoſum, & in ſuperficie magis, adeò, ut palus etiam Phœbea hanc ob cauſſam ſit uocitata. Saronem aiunt, cum uenando ſe potiſsimum oblectaret, ceruum aliquando ad mare fuiſſe inſequutum: eumque cum non apprehendiſſet, unà cum fugiente ceruo in mare prolapſum. Ibi & longius à littore pronabat fera, & Saron prædæ deſiderio tenebatur, donec potiundi cupiditate incitatus, in altum ipſe quoque proueheretur. Sed uirium imbecillitate defatigatus, fluctuumque inſultu oppreſſus, perijt. Cadauer iuxta Phœbæam paludem in lucum Dianæ eiectum, in ſacro ambitu ſepeliunt, & paludem ab eo Saronidem pro Phœbæa, mare illic appellant. Qui poſtea regnum adminiſtrauerint, uſque ad Hypereten, & An-

Trœzeniorũ deſcriptio.

Elegans de Sarone hiſtoria.

B tham, ignorant. Hos à Neptuno progenitos aiunt, & Alcyone Atlantis filia: in regione item Hyperiam & Antheam ciuitates condidiſſe. Aetium autem, poſtquam imperium ab Antha patre, & patruo ſuſcepit, alteram ciuitatum Poſidoniadem nominauit. Venientibus deinde ad Aetium Trœzene & Pittheo, reges pro uno tres facti ſunt. Sed Pelopis filij potentia præualuerunt, cuius rei ſignum hoc eſt. Defuncto enim Trœzene, Pittheus ciuitatem, quæ nunc incolitur, coactis in eam hominibus, Hyperia quoque & Anthea coniunctis, à fratre Trœzenem appellauit. Multis uerò annis pòſt, qui ex Aetio Anthæ filio fuerant progeniti, in coloniam Trœzene emiſsi, Cariæ ciuitates Halicarnaſſum & Myndum incoluerunt. Trœzenis filij Anaphlyſtus, ac Sphetus, in Atticam commigrant: à quibus & tribus nomen acceperunt. Quæ deinceps ad Theſeum, Pitthei ex filia nepotem pertinent, cum per ſe nota ſint, non ſcribo. Vnum tantummodo neceſſe eſt addere. Reuerſis enim Heraclidis, receperunt & Trœzenij in ciuitatem Dorienſes Argiuos, cum Argiuis prius etiam parerent. Diomedem quoque imperaſſe eis, Homerus in Catalogo ſcripſit. Diomedes enim & Euryalus Meciſthei filius, Cyanippi Ægialei filij curatores, Argiuorum in Troiana expeditione duces fuerunt. Sthenelus uerò, ut ſuprà eſt indicatum, & ex familia erat Anaxagoridarum illuſtrior natus, & regnum propterea Argiuorum ad eum potiſsimum ſpectabat. Tantum de Trœzeniorum hiſtoria, omiſsis interim ciuitatibus, in quas colonias aiunt ſeſe deduxiſſe. Templorum poſt hæc apparatum, & quæ alia habent inſigniora, recenſebo. In Trœzeniorum foro templum uiſitur, & ſimulacrum Dianæ Soſpitæ. A' Theſeo id conditum, deamque

Quæ Trœzene ſint inſignia.

Theſei facinus præſtantiſsimum.

deamq́ Soſpitam appellatã aiunt, cum Aſterione Minois filio perempto, ex Creta eſſet reuerſus. Omnium hoc facinorum eſſe præclariſsimũ iudicauit, non tam eo, ut mihi uidetur, quòd omnes alios à Theſeo interfectos fortitudine Aſterion ſuperauerit: quàm quòd difficultas euadendi ex Labyrintho, & fuga, edito tanto facinore, clàm omnibus arrepta, ratione uériſimili probauerit, Theſeum cum ſocijs diuina quadam prouidentia fuiſſe liberatum. Hoc in templo Deorum aræ ſunt, qui regnare apud inferos dicuntur. Hac parte & Semelen, ut aiunt, Bacchus ab inferis recepit, & Hercules Cerberũ eduxit. Ego quidem Semelen Iouis concubinã obijſſe prorſus non credo. Cæterùm meam de Cerbero ſententiam, quem canem apud inferos uocant, alio loco demonſtrabo. In parte templi poſteriori Pitthei monumẽtum eſt. Tria ex albo marmore facta ſolia ei ſunt impoſita, quibus inſediſſe Pittheum, aliosq́ duos uiros perhibent, & cauſſas cognouiſſe. Non procul Muſarum templum eſt, ab Ardalo Vulcani filio, ut ferunt, ædificatum. Ab hoc Ardalo, & tibiæ uſum fuiſſe repertum putant. Et Muſas ab eo Ardalidas appellant. Ibi artem oratoriam didiciſſe aiunt Pittheum, à quo conſcriptum uolumen, & a uiro quodam Epidaurio in lucem emiſſum, ego quoq; perlegi. Prope Muſarũ templum, ara perantiqua uiſitur, quæ ipſa quoque ab Ardalo fertur dedicata. Ad hanc Muſis immolant, & Somno. Somnum etenim ex Dijs maximè Muſis charum eſſe dicunt. Iuxta theatrum Dianæ Lyceæ fanum Hippolytus fecit. De cognomenti ratione nihil ab interpretibus potui percipere. Sed quia lupos fortaſsis Trœzeniorum agrum infeſtantes, expulerit Hippolytus, aut genus ſuum materna ſtirpe ab Amazonibus deduxerit, cognomentum hoc Dianæ impoſuit. Poteſt & alia ſubeſſe ratio, quæ à me ignoratur. Lapidem, qui ante ædem iacet, & ſacer appellatur, eum eſſe perhibent, in quo nouem olim Trœzeniorum uiri à parricidio Oreſtem luſtrarunt. Apud Lyceam Dianam, in loco uicino, non longo interuallo hæ aræ inuicem ſunt ſeiunctæ. Prima Bacchi eſt, qui ex oraculo quodam dictus fuit Saotas. Secunda Themidis nominatur, à Pittheo, ut tradunt, conſecrata. Solis autem Eleutherij, ſeu Liberalis aram, ratione ducti, ut mihi uidetur, in primis probabili, conſtruxerunt: cum ſeruitutem & Xerxis effugiſſent, & Perſarũ. Cæterùm fanum Apollinis Thearij à Pitheo conditum eſſe perhibent. Eſt autem omnium, quæ ſcio, uetuſtiſsimum. Phocaenſes equidem in Ionia habitantes, antiquũ habent Mineruæ templum, ab Harpago olim Medo incenſum: Samij item, Apollinis Pythij. quæ duo tamen longè poſt Trœzeniorum illud, ſunt extructa. Noſtræ ętatis ſimulacrum Auliſci eſt donarium, Hermonis autem Trœzenij artificio elaboratum. Idem hic Hermon Caſtoris & Pollucis ſigna fabricauit. In porticu fori mulieres, & puerorum lapideæ ſunt poſitæ ſtatuæ. Sunt autẽ hi, quos Athenienſes, cum urbem deſerere, nec aduentanti Medo pedeſtribus copijs occurrere decreuiſſent, Trœzeniorum fidei commiſerunt. Cæterùm non omnium ibi mulierum imagines dicuntur poſitæ (ſunt enim perpaucæ) ſed earum duntaxat, quæ dignitate reliquis præſtiterint. Ante Apollinis fanũ eſt domiciliũ, quod Oreſtis tabernaculũ appellant. Priuſquam enim

a Per ſomnum hic ut puto non deſidiam intellexerunt, & torporẽ, ſed honeſtum otium, animiq; tranquillitatem.

C

D

A enim à matris cæde purgaretur, Trœzeniorum omnium hoſpitio fuit excluſus. Eo uerò in loco aſsidentes, purgarunt eum, & conuiuium tantiſper celebrarunt, donec fuit luſtratus. Inde poſteri eorum, qui purgationibus ἐς λάφηγειαν. tum præfuerunt, eodem in loco ſtatis diebus nunc quoq; epulantur. Non procul à tabernaculo, expurgationibus terra obrutis laurum narrant excreuiſſe, quæ noſtra quoque ætate ante tabernaculum hoc ſpectatur. Fama eſt, Oreſtem purgationibus cùm alijs fuiſſe luſtratum, tum aqua etiam ex Hippocrene. Nam apud Trœzenios quoq; fons eſt, qui Hippocrene *Hippocrene fons Trœzenius.* dicitur, de quo diuerſa à Bœotorum ſermonibus narrant. Nam hi quoq; ſolum ungula calcatum, Pegaſo equo emiſiſſe aquam perhibent. Bellerophontē uerò Trœzenem ueniſſe, ut Æthram à Pittheo peteret uxorem. Sed ante celebratas nuptias, Corintho exulauit. Eſt ibi & Mercurius Polygius. Ad ſimulacrum hoc Hercules, ut dicunt, clauam depoſuit: & ex oleaſtri ligno factam, ſi cui credibile uidetur, terræ inſeruit, rurſusq; ea pullulauit. Quo in loco oleaſter etiamnum conſpicitur. Herculem præterea tradunt, inuēto illo ad Saronidem oleaſtro, clauam ex eo deſecuiſſe. Adeſt & Iouis fanum, cognomento Seruatoris, quod à rege Ætio, Anthæ filio, fertur conditum. Aquam ab aureo fluxu Chryſaoram nominant. Nam cū tanta ariditas incidiſſet, ut pluuię intra nouennium nullæ deciderent, alias quidem aquas fuiſſe exiccatas tradūt: Chryſaoram autem hunc eodē tunc quoq; alueo manaſſe. Hippolyto Theſei F. nemus cōſecratum eſt nobiliſſimum, & in eo templum, & ſimulacrum antiquum, à Diomede (ut perhi-

B bent) factum, qui primùm Hippolyto & ſacrificaſſe dicitur. Apud Trœzenios Hippolyto omni uitæ tempore ſacerdos conſecratur, eiq; ſacrificia perſoluuntur annua. Præterea & tale quippiam faciunt. Cuilibet puellæ ante nuptias coma detondetur, temploq; illatā ipſa detonſa dedicat. Hippolytum ab equis diſcerptum negant, neq; ſepulcrum eius demonſtrant. Sed qui in cælo dicatur auriga, Hippolytū eſſe arbitrantur, & hunc ei honorem à Dijs immortalibus fuiſſe habitum contendunt. Intra ambitum hunc, Apollinis fanum eſt, qui ab egreſſu Epibaterius uocatur. Diomedes enim id conſecrauit, cum ex tempeſtate, quæ Græcos inter redeundum è bello Troiano obruerat, incolumis euaſiſſet. Certamen inſuper Pythium Diomedes Apollini primus dicitur inſtituiſſe. De Lamia porrò, & Auxeſia (nam has quoq; ad ſe pertinere Trœzenij putant) non eadem cū Epidaurijs & Æginetis narrant, ſed uirgines ex Creta fuiſſe profectas. Atqui cum inteſtino diſsidio tota ciuitas tumultuaretur, & has aiunt ab hominibus ſeditioſis fuiſſe lapidibus obrutas: & feſtum eis celebrant, quod à lapidum iactu Lithoboliam appellant. Poſt ambitum, ſtadij pars eſt, quæ *Lithobolia feſtum.* Hippolyti dicitur. Supra hoc, templum Veneris ſpeculatricis. Inde enim Hippolytum, quoties in palęſtricis ludis ſeſe exercebat, Phædra eſt intuita. Ibi quoq; myrtus excreuit, quæ, ut prius ſcripſi, perforata habet folia. Conſilij etenim inops Phædra, cum nullā in amore ſentiret alleuationem, ſtulto impetu in myrti huius folia irruit. Adeſt & Phædræ tumulus, ab Hippolyti monumento non procul diſtans, quod ipſum quoque à myrto non procul eſt ædificatum. Æſculapij ſimulacrum Timotheus elaborauit.

Trœzenij autem non Æſculapium, ſed Hippolyti ſtatuam eſſe aſſerunt. C Domum item Hippolyti uidere me memini. Ante eam fons extat, qui Herculeus uocatur. Reperit enim, Trœzeniorum opinione, aquam illam Hercules. In arce Stheniadis, ut dicitur, templum eſt Mineruæ. Deæ ſimulacrum Callon Ægineta fabricauit, qui Tectæi diſcipulus fuiſſe dicitur, & Angelionis, qui Apollinis ſimulacrum apud Delios fecerunt. Angelion autem, & Tectæus, Dipœno & Scyllide magiſtris artem didicêre. Inde cũ deſcendas, Lyterij Panos templum uidebis. Qui enim apud Trœzenios magiſtratum gerebant, his in ſomnijs remedium contra famem oſtendit, qua præ alijs Athenienſes potiſsimum premebãtur. Cum in Trœzeniam regionem fueris digreſſus, Iſidis fanum apparebit: & ſupra hoc, Veneris Alcrææ. Templũ in metropoli Trœzene Halicarnaſſenſes extruxerunt. Iſidis ſignum Trœzenius populus dedicauit. Qui Hermionen uerſus trãs montes iter faciunt, & fontem uident Hylici fluuij, qui Taurius initiò fuit dictus: & ſaxum Theſei, ut uocant, quod ipſum quoq; nomen permutauit. Sub hoc crepidas Ægei, & enſem, Theſeus ſuſtulit. Prius ara Sthenij Iouis uocabatur. Prope ſaxum hoc, Veneris nymphæ ſacellum eſt, à Theſeo conditum, cum Helena uxore eſſet potitus. Extra mœnia, Neptuni quoq; fanum cõſpicitur, qui à plantis Phytalmius dicitur. Neptunus enim iratus, ut aiunt, immiſſa ſementi, plantarumq; radicibus ſalſugine, agros infrugiferos reddidit. Sacrificijs autem uictus, & ſupplicationibus, hanc à regione luem auertit. Supra Neptuni templum, aliud eſt Cereris legiferæ, ab Althippo, ut perhibent, conditum. Ad portum cum deſcendas, D quem ad Celenderim uocant, locus offertur natalicius, ut nominant. Theſeum namq; natum ibi aſſerunt. Ante hunc locum Martis templum colitur, uictis eo quoq; loco Amazonibus à Theſeo. Hæ fortaſsis ex earum numero fuerunt, quæ contra Theſeum in Attica, & Athenienſes pugnarunt. Ad mare Pſiphæum cum eas, oleaſter excreuit, qui Rachus tortilis appellatur. Rachum uerò Trœzenij nominant, quicquid ex olea non fert fructum. Cotinum item, Phylliam, & Elæum. Tortilem uocant, quod hærentibus in eo loris, Hippolyti currus eſt euerſus. Ab hoc loco non procul, Saroniæ Dianæ fanum diſtat, de quo prius eſt dictum. Vnum tamen reſtat explicandum. Saronia enim feſta in Dianæ honorem quotannis celebrant. Inſulæ porrò Trœzenijs ſunt, una quidem continenti propinqua, & uado ad eam tranſiri poteſt. Sphæria prius, Sacra autem talem ob cauſſam eſt appellata. In ea monumentum extat Sphæri, quem aurigam fuiſſe Pelopis tradunt. Huic Æthra, per quietem à Minerua admonita, liba in inſulam attulit. Quo facto, eam Neptunus ibi, ut fama eſt, compreſſit. Templum hac de cauſſa condidit Mineruæ, quæ à fallacijs dicta eſt Apaturia: & Sacram inſulam pro Sphæria appellauit. Inſtituit præterea, ut Trœzeniorum uirgines ante nuptias Mineruæ Apaturiæ zonam dedicarent. Calauriam olim Apollini ſacram fuiſſe tradunt: quo tempore & Delphi Neptuno. Sed poſtea, ut fertur, loca ex pacto inuicem commutarunt. His de rebus oraculum quoddam commemorant:

Ex æquo Delumq;, Calauriamq; habitato,

Neptunus ſemente immiſſa ſalſugine corrupit.

Rachum Trœzenij quod appellent.

Locus hic mendoſus uidetur in Græco.

Et

A *Et ſacram Pytho, poſt hæc quoq; Tænaron altam.*

Eſt itaq; ſanctum ibi Neptuni templum. Conſecratur ei uirgo, donec fiat nubilis. Intra ambitum extat monumentum Demoſthenis: in quo potiſsimum, ſicut & Homero prius, fortuna, quàm ſit inuida, uidetur declaraſſe. Siquidem Homero ad oculorum cladem, ingens malum, acceſsit alterum, duriſsima paupertas, quæ toto orbe terrarum mendicantem circumduxit. Demoſthenes autem, & ſenex iam exilij ærumnas experiri eſt coactus, & morte inſuper uiolenta perijt. In quam ſententiam cùm ab alijs, tum ipſo etiam Demoſthene quàm plurima ſunt dicta. De pecunia, ab Harpalo ex Aſia allata, haud dubiè nihil accepit. Sed hoc poſtremo iam loco dictum, quemadmodum acciderit, enarrabo. Harpalus Athenis elapſus, ut in Cretam transfretauit, non multo pòſt à domeſticis famulis eſt interfectus. Sunt qui à Pauſania Macedone, dolis eum occiſum affirment. Huius itaque quæſtorem Rhodum profugientem, Philoxenus Macedo cæpit, qui ipſum quoq; Harpalum ab Athenienſibus ſibi tradi poſtulauerat. Hunc itaque ſeruum quæſtionibus adhibitum, tamdiu cruciauit, donec omnia perquireret, qui'nam munera ab Harpalo accepiſſent. Quibus cognitis, literas miſit Athenas, omneſq; quos Harpalus largitionibus corruperat, & quantum quilibet acceperat, enumerauit. Demoſthenis autem ne uerbo quidem meminit, licet Alexandro eſſet infeſtiſsimus, eiq; ſeorſim aduerſaretur. Demoſtheni cùm in alijs Græciæ locis, tum à Calauriæ incolis habentur honores. In Trœzeniorum terra Iſthmus eſt, ad mare magna ex parte extenſus. Et in eo paruum oppidulum Me-

In Demoſthene & Homero inuidiã fortunæ declarauit.

Hiſtoria de Harpalo.

B thana, ad mare ſitum. Iſidis ibi templum habetur: & in foro, Mercurij ſimulacrum, alterum Herculis. Ab oppidulo triginta circiter ſtadijs, lauacra calida diſtant. Aquam hanc, regnante apud Macedones Antigono, Demetrij filio, primùm aiunt apparuiſſe. Apparuiſſe autem non aquam ſtatim, ſed ignem ex terra copioſum efferbuiſſe: qui cum deflagraſſet, aquam promanaſſe, quæ noſtra etiam ætate emergit, & calida, & mirum in modum ſalſa. Qui ibi lauant, neque frigidam in uicinia aquam habent, neque abſq; periculo mari ſe credere natando poſſunt. Belluæ enim cùm aliæ ibi ſunt, tum canes etiam marini quamplurimi. Cæterùm quod Methanis ſum maximè admiratus, idipſum quoque ſcribam. Ventus Aphricus, cum in germinantes ibi uites ex ſinu Saronico incidit, gemmas earum oborta ſiccitate corrumpit. Flante itaque uento hoc, gallum gallinaceum alas habentem omnino candidas, duo uiri in contrarium nitentes diſcerpunt: atque ita, dum uterq; dimidiatas galli partes geſtat, uites circumcurrunt. Ad eum uerò locum cum redeunt, unde excurrerant, partes illas defoſſas terra obruunt. Atque hoc quidem aduerſus Aphricum excogitârunt. Paruas dehinc inſulas ante regionem ſitas, quæ numero nouem ſunt, Pelopis uocant. Ortis autem pluuijs, unam ex illis humectari negant. Quod an re ipſa ita ſeſe habeat, ignoro. Dixerunt mihi, qui Methana accolunt. Grandines uidi ſacrificijs, & incantamentis ab hominibus depelli. Methana ſunt Iſthmus Peloponneſi. Intra Iſthmum uerò Trœzenis, finitima eſt Hermione. Ciuitatis antiquæ conditorem eſſe Hermionem,

Mirabilis hiſtoria.

Europis filium, Hermionenſes aſſerunt. Europem uerò (fuit enim Phoronei) nothum fuiſſe, Herophanes Trœzenius ſcripſit. Nunquam enim ad Argum Niobæ filium, Phoronei ex filia nepotem, perueniſſe regnum Argiuum, ſi legitimo matrimonio ſuſceptum filium Phoroneus habuiſſet. Ego uerò, etiamſi legitimus fuiſſet Europs, & ante Phoroneum obijſſet, tamen ſat ſcio, filium eius non pari futurum fuiſſe conditione cum filio Niobæ, qui Ioue etiam natus putabatur. Hermionem poſtea in coloniam ſunt deducti & Dorienſes Argiui. Bellum mea ſententia eis non eſt illatum. Neque enim Argiui ſilentio id præterijſſent. Trœzene Hermionem uerſus iter eſt ad ſaxum illud, quod prius Sthenij Iouis ara appellabatur. Poſtea uerò indicijs ibi à Theſeo ſublatis, Theſei uocant. Iuxta id ſaxum, qui per montana iter faciunt, Apollinis templum cognomento Plataniſtij, uident. Eſt & Elei locus, & in eo templa Cereris, & Proſerpinæ. Ad mare autem in finibus Hermionidis, ædes eſt Cereris, cognomento Thermeſiæ. Octoginta ad ſummum ſtadijs Scyllæum promontorium diſtat, quod à Scylla ſic eſt appellatum, Niſi filia. Huius enim proditione, cum Scyllæum Minos, & Megara cæpiſſet, & repudiauit poſtea eam, & Cretenſibus præcepit, ut è naui darent præcipitem. Mortuam itaque fluctus in hoc promontorium eiecit. Tumulum eius non oſtendunt: ſed cadauer aiunt eſſe neglectum, & ab auibus marinis dilaceratum. A' Scyllæo cum ad urbem nauiges, & Bucephalæum alterum promontorium apparebit, & poſt promontorium inſulæ: prima quidem Haliuſa, quæ portum exhibet ſubducendis nauibus accommodatum: poſt hanc Pityuſa: tertiam Ariſteras appellant. Has cum nauigando præterieris, aliud ſtatim offertur promontorium, quod à continente prominens appellatur. Poſt id inſula Troiana. Mons item Buporthmus, qui à Peloponneſo in mare uſque porrigitur. In Buporthmo Cereris fanum, ac Proſerpinæ eſt extructum. Mineruæ item, quæ cognomento Promachorma dicitur. Ante Buporthmum inſula eſt ſita, Aperopia, ut uocant. Ab Aperopia non procul abeſt alia inſula Hyidrea. Poſt hanc littus inſtar lunæ falcatum, continenti adiacet. Et locus deinceps * ad Neptuni ædem paulo depreſsior, qui ſumpto à mari orientali initio, ad occidentem fermè tendit. Portus inſuper habet. Longitudo quidem loci huius ſtadiorum ſeptem eſt: latitudo, ubi ſumma eſt, trium ſtadiorum eſt, non amplius. Ibi prior ciuitas Hermionenſium fuit ſita, & templa ibi etiamnum habent. Initio loci depreſsi, Neptuni: cum autem à mari ad loca altiora fuerit proceſſum, Mineruæ templum offeretur. Et iuxta, ſtadij fundamenta. In hoc Tyndari filios certaſſe aiunt. Eſt & aliud paruum Mineruæ ſacellum, quod tecto caret. Solis item fanum, & Charitum nemus. Eſt & Sarapidi aliud extructum, & Iſidi, ubi ambitus magnis lapidibus, atque ſelectis ſunt extructi, in quibus ſacra arcana Cereri faciunt. Et hæc quidem Hermionenſes eo in loco habent. Ciuitas, quam nunc obtinent, quatuor potiſsimum ſtadijs à promontorio, ubi Neptuni templum eſt, diſtat. Hæc in planicie primùm ſita, paulatim ad loca Pronis cliuoſa aſſurgit. Montem enim hunc Pronem appellant. Hermionem totam mœnia

Hiſtoria de morte Scyllæ.

[illegible] μετὰ τὸν αἰγιαλὸν ἐπὶ τὸ [illegible].

Hermionæ deſcriptio.

A nia ambiunt. Exhibet hæc cùm alia, quæ hiſtoriæ laudem merentur: tum inter ea, quæ mihi maximè memorabilia ſunt uiſa, Veneris templum eſt, quam eandem Pontiam cognomento, & Limeniam uocant. Simulacrum candido marmore eſt effictum, magnitudine conſpicuum, & artificij præſtantia inſigne. Eſt item aliud Veneris fanum. Huic Hermionenſes tum alios honores offerunt, tum uirgines etiam omnes, & uiduæ item alteri marito nupturæ, ante nuptias ex inſtituto patrio ſacrificant. Extructa ibi ſunt templa Cereri Thermeſiæ: unum in Trœzeniorum confinibus, quo loco * ad hæc uſque tempora populi perdurarunt: alterum in ipſa ciuitate. Iuxta id Bacchi Melanægidis ædes eſt. Huic Muſicæ certamen quotannis inſtituunt: natatoribus item, & nauigiorum curſu certantibus præmia proponunt. Adeſt & templum Dianæ cognomento Iphigeniæ. Neptunus item æneus, alterum pedem habens delphino impoſitum. Cum Veſtæ ædem ſubieris, ſimulacrum nullum conſpicies. Ara cernitur, ad quam Veſtæ rem ſacram faciunt. Apollinis fana tria ſunt, ſimulacra totidem. cognomento primum caret: Pythaei alterum appellant, tertium Horium. Pythaei nomen ab Argiuis didicerunt. Primum enim ex Græcis in eorum terram, Teleſillæ teſtimonio, Pythaeus Apollinis filius peruenit. Horium autem cur appellent, apertè affirmare nihil poſſum. Coniectura tamen adducor, eos quoties de regionis limitibus, uel bello contenderint, uel iudicio, parta uictoria Apollinem Horium fuiſſe ueneratos. Fortunæ templum, omnium quæ habent recentiſsimum eſſe, Hermionenſes ipſi perhibent. Erectus eſt ex marmore

Pontiã à mari, Limeniam à portu.

[illegible]

Melanægidis nomẽ à nigris capellis deductum.

Horius, quaſi terminalis.

B Pario coloſſus. Ex fontibus unum antiquum eſſe aſſerunt. Aqua in eum non apertè dilabitur: ſed, omnes eò ſi aquatum deſcendant, inexhauſtus tamen ſemper manſerit. Alterum noſtra memoria extruxerunt. Nomen loci, ex quo aqua in eum deriuatur, Limon eſt. In Prone ſitum eſt Cereris templum, memoratu digniſsimum, quod à Clymeno Phoronei filio, & Chthonia Clymeni ſorore conditum, Hermionenſes aiunt. Argiui autem, cum in Argolidem Ceres perueniſſet, ab Athera, & Myſio deam hoſpitio exceptam aiunt: ſed nec hoſpitium ei à Colonta, nec aliud honoris officium fuiſſe exhibitum. Hæc autem Chthoniæ filiæ inprimis diſplicuiſſe. Ob hanc igitur impietatem, Colontam unà cum ædibus incendio perijſſe aiunt. Chthoniam uerò à Cerere Hermionem delatam, Hermionenſibus fanum id condidiſſe. Chthonia itaq; dea & ipſa dicitur, & Chthonia ſolenne ueris tempore quotannis hunc in modum celebrant. In pompa præcedunt Deorum ſacerdotes, quiq; annuos magiſtratus gerunt. Sequuntur cum mulieribus uiri. Sed & qui pueri adhuc ſunt, hac pompa ſolent Deam honorare: & ueſtimentis induti candidis; ſerta gerunt capitibus impoſita. Serta ex flore componunt, quem Comoſandalon ibi appellant. Ego hyacinthum eſſe, & magnitudine adducor, & colore. Nam eidem quoque literæ ob luctum ſunt inſcriptæ. Eos qui pompam celebrant, ſequuntur alij, iuuencam ex armento ducentes, & uinculis conſtrictam, & ferocia adhuc indomitam. Hanc, ad templum actam, uinculis nonnulli, ut intromittatur, ſoluunt. Alij fores retinent

Comoſandalõ floris nomen.

 tantiſper

tantiſper apertas, dum bouem uident ingreſſam: poſtea rurſus clau- C dunt. Intra templi parietes occidendæ uaccæ cauſſa quatuor aniculæ præſtolantur. Quæcunque ex his poteſt, guttur bouis falce incidit. Poſtea apertis iterum foribus, ij quibus imperatum eſt, propellunt inuicem ſecundam, & tertiam, quartam denique: quas omnes eodem modo aniculæ conficiunt. Aliud item in hoc ſacrificio editur miraculum. Iuuenca enim prima cum cadit, in quod latus procumbat, neceſſe eſt reliquas quoque procumbere. Hoc itaque modo ſacrificium Hermionenſes peragunt. Ante templum ſtatuæ non multæ ſunt poſitæ mulieribus, quæ Cereri fuerunt conſecratæ. Ingreſſus & ſolia conſpicies, in quibus aniculæ iuuencas ſingulas, donec impellantur, expectant: & ſimulacra non admodum uetuſta, Mineruæ & Cereris. Illud uerò, quod religioſius quàm alia uenerantur, ego non uidi. Neque enim uir quiſpiam alius, ſiue peregrinus ſit, ſiue Hermionenſis, admittitur: ſed quale ſit, aniculæ ſolæ ſciant. Cernitur præterea templum aliud, cuius in ambitu paſsim imagines circumſtant. E' regione Chthoniæ id eſt extructum, & Clymeni uocatur. Clymeno namque in eo rem ſacram faciunt, quem ego non uirum Argiuum, ueniſſe Hermionem arbitror. Cognomenta eius ſunt Dei, quem fama fert ſub terra regem eſſe. Iuxtà, templum aliud eſt, & Martis ſimulacrum. Prope Chthoniæ ædem, ad dextram porticus eſt, quæ Echus ab incolis appellatur. Vox enim

In Græco fortaßis legendũ eſt, [illegible]

uiri clamantis ibi, ter * ad minimum ſolet iterari. A' tergo templi Chthoniæ loca ſunt, quorum unum Hermionenſes Clymeni appellant, alterum Plutonis: tertium, paludem Acheruſiam. Muniti ſunt ſinguli cir- D cumcirca ambitu lapideo. In eo quod Clymeni eſt, terræ hiatus oſtenditur, per quem, ut ab Hermionenſibus dicitur, Cerberum Hercules eduxit. Ad portam, à qua rectà Maſetem uerſus itur, intra mœnia Lucinæ templum uiſitur. Deam aliàs ſacris quotidie, & incenſis honorificè uenerantur, donaria inſuper offeruntur Lucinæ quàm plurima. Sed ſimulacrum, niſi mulieres ſacrificæ, intueri nemo poteſt. In directo itinere Maſetem uerſus, cum ſeptem ſtadia eſt proceſſum, & ad læuam

Halice.

aliquantum deflexum, Halicen uia deducit. Halice noſtro quidem tempore deſolata eſt, olim uerò fuit habitata. De Halicenſibus aliquid in columnis etiam Epidauriorum memoriæ eſt proditum, quibus Æſculapij medelæ ſunt inſcriptæ. Volumen aliud memoratu dignum non ſcio, in quo aut oppidi Halicæ, aut ciuium Halicenſium mentio fiat. Huc itur & alia quadam uia, inter Pronem, & Thornacem, ut ueteres appellarunt. Quia uerò Iupiter ibi dicitur in cuculum ſe permutaſſe, montis quoque nomen permutatum eſſe aiunt. Templa in montium uerticibus etiamnum ſpectantur. In Cuculino, Iouis: in Prone, Iunonis. Ad Cuculini radices templum aliud eſt, quod foribus caret, & tecto, ſimulacro inſuper: Apollinis eſſe dicebatur. Iuxta id paulùm ex recta uia ſi declinaueris, Maſetem peruenies. Hæc ciuitas olim fuit, ut Homerus quoque in Argiuorum catalogo teſtatur: nunc Hermionenſium nauale eſt.

A uale eſt. A' Maſete ad dextram, uia in promontorium deducit, quod à paſſeribus fortaſſe Strutunthem nominant. Ab hoc poſt montium cacumina, ſtadijs ducentis & quinquaginta diſtat & Philanorium, ut uocant, & Bolei. Bolei hi lapidum electorum ſunt acerui. Locus alius, quos Didymos nuncupant, ſtadijs uiginti inde abeſt: ubi templa cernuntur Apollinis, Neptuni, & Cereris deinceps. Simulacra erecta, marmore candido ſunt effiċta. Sequitur poſt hæc, quæ Aſina quondam nominata, & Argiuorum imperio fuit ſubiecta. Aſinæ rudera etiamnum ad mare uidentur. Lacedæmonijs autem, & regi Nicandro, Charilli filio, Polydectæ F. Eunomi F. Prytanidis F. Eurypontis F. armata manu cum Argolidem inuaſiſſent, Aſinęi auxilium tulerunt, & unà cum illis terram Argiuorum ſunt deprædati. Poſt diſceſſum autem claſsis Lacedæmoniorum, bellum contra Aſinæos ſuſcepêre Argiui, cum rege ſuo Erato. Mœnia aliquantiſper defenderunt Aſinæi: & inter alios Lyſiſtratum quoque, hominem apud Argiuos maximi nominis, interfecerunt. Sed captis ab hoſte muris, Aſinæi uxores atque liberos deſerta ciuitate nauibus auexerunt. Argiui Aſina ſolo æquata, agrum ſuis finibus adiecere: templum'que Pythaei Apollinis, ſepulto ad id Lyſiſtrato, intactum reliquerunt, quod nunc quoque integrum conſpicitur. Mare illud iuxta Lernam, quadraginta non amplius ſtadijs *Lerna.* ab Argiuorum ciuitate diſtat. Ad Lernam cum proficiſcaris, primùm in itinere Eraſinus occurret, qui in Phrixum, Phrixus autem in mare, quod intra Timenium eſt, & Lernam, effunditur. Ab Eraſino ad ſiniſtram

B ſtadijs octo cum deflectas, Caſtoris & Pollucis templum uiſitur, quorum ſigna in urbe eodem quoque modo ſunt elaborata. In uiam cum reuertaris, & Eraſinum traieceris, ad torrentem peruenias. Prope hunc ambitus eſt lapideus. Hàc Pluto, rapta Cereris filia, ad inferorum, quæ eſſe arbitrantur, regna deſcendit. Lerna, ut prius dictum eſt, mari adiacet: ubi feſta etiam Lernæa, in honorem Cereris celebrant. Eſt autem lucus ſacer, cuius initium à Pontino, ut uocant, monte deſumitur. Pontinus aquam, quæ ex Deæ templo promanat, defluere non ſinit, ſed abſorptam excipit. Ab hoc fluuius etiam Pontinus delabitur. In uertice montis & ædes eſt Mineruæ Saitidis, cuius rudera ſolummodo hodie extant: & fundamenta domus Hippomedontis, qui in expeditione Thebana, Polynici Oedipi filio opem tulit. Ab hoc monte nemus platanorum incipit, & magna ex parte ad mare pertingit. Terminatur partim Pontino amne, partim fluuio altero, qui ab Amymona Danai filia nomen accepit. In nemore ſimulacra ſunt Cereris Proſymnæ, Bacchi item, atque Cereris ſedens ſimulacrum, non magnum. Hæc lapidea ſunt. In altero fano Bacchi Seruatoris ſignum ſedens uiſitur. Et ad mare lapideum Veneris ſimulacrum, quod à Danai filiabus eſt dedicatum. Illud uerò ad Pontinum Mineruæ fanum, à Danao ipſo conditum eſſe perhibent. Lernæorum feſta Philammonem aiunt inſtituiſſe. Quæ uerò de ritibus dicuntur, antiqua eſſe ſatis conſtat. Cæterùm quæ cordi inſcripta eſſe audiui, ex orichalco facto, nec ea Philâmonis ſunt, ſed Arriphon

generere Triconienſis ex Ætolia reperit. Quæ uerò noſtris temporibus C extant, Lycion, qui fama ualet quamplurimum, & multa à nemine prius animaduerſa, ingenioſè poteſt excogitare. Carmina item hiſce rebus addita compoſuit, & quicquid ſoluta oratione eſt adiunctum, Dorica proprietate conſcripſit. Ante Heraclidarum in Peloponneſum reditum, eadem qua Athenienſes lingua Argiui utebantur. Sub Philammone autem, ne nomen quidem Dorienſium, mea opinione, omnes Græci audierunt. Et hæc quidem declarauit ita ſeſe habere. Iuxta Amymonæ fontem platanus excreuit, ſub qua hydram fuiſſe alitam aſſerunt. Ego beluam hanc reliquis ſerpentibus credo maiorem extitiſſe omnibus, & uenenum habuiſſe uſque adeò immedicabile, ut Hercules ſagittarum etiam ſpicula eius felle infecerit. Capita meo iudicio non plura, ſed unum habuit. Piſander autem Camirenſis, ut & belua uideretur horribilior, & poeſis efficeretur fide digna, capita hydræ plura attribuit. Fontem inſuper Amphiarai, ut uocant, uidi: & Alcyoniam paludem, per quam, ut Argiui memorant, Bacchus Semelem ab inferis reducturus, deſcendit. Polymnus ei deſcenſum hunc oſtendit. Alcyonia infinitæ eſt profunditatis: nec homo ullus reperitur, qui ad fundum potuerit ulla machina penetrare. Vnde & Nero multorum ſtadiorum funes connexuit, & plumbo appenſo, alijſq; inſtrumentis paratis, quæ ad explorandam profunditatem conducere uidebantur, demiſit: fundum tamen inuenire nullum potuit. Aliud item audiui. Aqua paludis, quantum quidem oculis iudicari poteſt, placida eſt, ac tranquilla. Quæ cum ſic appareat, & tranare quis audeat, attrahere eum aſſolet, exceptumq; in fundum uſque demergere. Ambitus paludis non ſpacioſus eſt, ſed tertiam fermè ſtadij partem adæquat. In ripis eius herbæ naſcuntur, & iunci. Quæ uerò Bacchus in ea ſingulis annis noctu peregerit, omnibus diuulgare non fas fuit. A' Lerna cum in Temenium iter facias (Temenium hoc Argiuorum conditionis eſt, à Temeno Ariſtomachi F. ſic appellatum, qui occupato hoc, & communito caſtello, bellum ibi adiutoribus Dorienſibus contra Tiſamenum & Achæos geſsit) Huc igitur cum iter facias, & Phrixus fluuius in mare ſe exonerat, & Neptuni in Temenio templum eſt extructum, Veneris alterum. Temeni item monumentum uiſitur, quem Argiui Dorienſes uenerantur. Nauplia à Temenio quinquaginta ſtadijs mea opinione diſtat, noſtris temporibus deſerta: conditor eius Nauplius fuit, qui Neptuni fuiſſe filius, & Amymonæ dicitur. Reſtant tamen rudera. Neptuni item fanum, & portus aliquot, Naupliæ ſunt: fons item, qui Canathus appellatur. Ibi, ut Argiui fabulantur, Iuno quotannis cum abluitur, uirginitatem recipit. Hæc ex feſto tamen, quod Iunoni celebrant, inter arcana retinent. Quæ uerò à Nauplienſibus de aſino dicuntur, quemadmodum dum arroſo uitis palmite, uuarum in poſterum uberiorem prouentum exhibuerit, & ut in ſaxo apud eos etiamnum uideatur aſini figura, utpote qui putandarum uitium rationem docuerit: hæc indigna eſſe arbitratus, prætereo. A' Lerna alia item uia ad mare deſcenditur per locum quem Natalicium appellant. Ad mare Natalicij Neptuni

Lingua Athenienſes & Argiui eadem uſi.

Hydra Lernæa.

Alcyoniæ paludis infinita profunditas.

D

Temenium.

Nauplia.

A ptuni ſacellum eſt non magnum. Huic alius locus contiguus eſt, nomine Apobathmi. Ibi in terram Argolicam Danaum ferunt primò cum liberis * excenſum fuiſſe. Inde cum per Anigræa, ut uocant, diſcedas, iter anguſtum, & aliàs inuium, terra ad ſiniſtram eſt ad mare uſque extenſa, producendis oleis perquàm idonea. Cum ad ſuperiorem continentis partem itur, locus Thyrea apparet, ubi trecenti Argiuorum uiri electi contra Lacedæmoniorum & numero totidem, & ſimiliter electos, ob terram hanc pugnarunt. Reliquis uerò occiſis, cum unus tantum Spartiata, duo Argiui ex prælio ſuperfuiſſent, tumulos ibi interfectis excitarunt. Sed Lacedæmonij iuſto exercitu aduerſus Argiuos pugnarunt, fructusq́ꝫ terræ ui occupatæ, in rem ſuam extemplò tum ipſi conuerterunt: tum Æginetis ab Athenienſibus inſula expulſis, incolendam poſtea eam conceſſerunt. Meo tempore Thyreatin Argiui obtinuerunt, iudicij, ut aiunt, diſceptatione recuperatam. Ab his interfectorum ſepulchris cum diſceſſeris, & Athena eſt ſita, quam Æginetæ olim incoluerunt: & uicus item alter, nomine Neris. Tertius quoque Eua, qui reliquos magnitudine omnes ſuperat. In hoc Polemocratis fanum uiſitur, qui idem quoque Machaonis filius fuit, frater Alexanoris. Medetur autem eius loci hominibus, & à finitimis colitur. Supra uicos, mons extenditur, iuxta quem Lacedæmoniorum limites cum Argiuorum & Tegeatarum agro terminantur. In finibus ſtatuæ Mercuriales conſiſtunt lapideæ: à quibus loco iſti nomē eſt inditum. Fluuius item, qui Tanus appellatur. Solus enim hic ex Parnone per Argiuorum terram defluit, & in Thyreaticum ſinum effunditur.

[illegible], Excēdere, & excenſum facere, dicit Luius.

B

PAVSANIAE DE REBVS LACONICIS LIBER TERTIVS.

ABRAHAMO LOESCHERO *interpretè.*

POſt ſtatuas Mercuriales, Laconicæ pars occidentalis ſita eſt. Vt uero Lacedæmonij ipſi perhibent, Lelex primus indigena regnū ea in regione adminiſtrauit. Et ab huius nomine Leleges, eius ſubditi ſunt appellati. Lelegis filius Myles fuit: & natu minor, Polycaon. Quorſum autem Polycaon, & qua de cauſſa ſeceſſerit, alibi exponemus. Mylete defuncto, Eurotas filius imperium ſuſcepit. Hic ſtagnantem in campo aquam foſſa in mare deriuauit. Fluentem (alueus enim fluuij ſupererat) Eurotam nominauit. Sed filijs quia ipſe caruit, regni ſucceſsionem Lacedæmoni reliquit. Matrem is habuit Taygetam, à qua monti quoq́ꝫ nomen eſt inditum. Patrem, ſi quid famæ creditur, Iouem. Vxorem item Spartam, Eurotę filiam. Lacedæmon itaq́ꝫ rerum iam potitus, regionem primùm à ſuo nomine, & incolas appellauit. Poſt hæc & urbem incoluit, & ab uxoris nomine dixit, quæ Sparta noſtris etiam temporibus uocatur. Amyclas autē Lacedæmonis F. cum is etiam famæ monumētum

Lelex indigena.

Amyclas F. Lacedæmonis.

quoddam

quoddam poſteris cuperet relinquere, oppidulum in agro Laconico con- C didit. Cæterùm ex liberis eius Hyacinthus natu minimus, formaq́ꝫ pręſtantiſsimus, ante patrem fato conceſsit. Cuius monumentum Amyclis ſupra Apollinis ſimulacrum uiſitur. Mortuo Amycla, ad Argalum, ex filijs Amyclæ natu maximum: poſt huius obitum, ad Cynortam regnum peruenit. Cynortæ natus eſt Oebalus. Hic & Gorgophonen Perſei filiam Argis uxorem duxit, & filium ex ea ſuſcepit Tyndarum. Huic litem Hippocoon de regno intendit: & ætate quia præcelluit, uiſus eſt magis idoneus, qui rex crearetur. Icario poſtea ſibi, factioſisq́ꝫ hominibus adiunctis, & potentia Tyndarum longè ſuperauit: & perterrefactum, ut Lacedæmonij aiunt, Pellanam aufugere coegit. Apud Meſſenios autem uulgo iactatur, fugientem Tyndarum ſeſe ad Aphareum in Meſſeniorum terram recepiſſe: Aphareum item Perieri F. fratrem Tyndari eſſe uterinum, eumq́ꝫ & Thalamis in Meſſeniorum ditione habitaſſe, & liberos ibi procreaſſe. Sed aliquanto pòſt, Tyndarus ſub Hercule & eſt reuerſus, & imperium recuperauit. Regnarunt item & Tyndari filij, & eius gener Menelaus, Atrei filius. Oreſtes inſuper ducta in matrimonium Hermione Menelai filia. Regnante dehinc Tiſameno Oreſtis filio, Heraclidæ cum eſſent reuerſi, Meſſene, & Argos utraque * parte, hoc quidem Temenum, illa uerò Creſphontem reges habuere. Lacedæmone autem, gemini cum eſſent Ariſtodemi filij, duæ quoque regum familiæ ſunt conſtitutæ, idq́ꝫ Apollini ita placuiſſe perhibent. Ariſtodemus ante Dorienſium etiam in Peloponneſum reditum, Delphis, ut aiunt, obijt. De rebus eius qui loquuntur honorificentius, ſagittis ab Apolline confoſſum eſſe Ariſtodemum D affirmant, eo quòd oraculum nõ conſuluerat, ſed ex Hercule, cum in eum incidiſſet, prius audierat de futuro hoc Dorienſium in Peloponneſum reditu. Verior tamen fama obtinuit, Ariſtodemum à Pyladis & Electræ filijs, Tiſameni, Oreſtis filij conſobrinis, fuiſſe interfectum. Filiorum eius nomina fuere, Procles & Euryſthenes. Hi gemelli fuere, atque animis diuerſiſsimi. Quamuis autem magno inuicem odio flagrabant, in hoc tamen conſenſerunt, ut Theram Ionis filium, auunculum ipſorum à matre Argia, curatorem quoque, in coloniam communi opera deducerent. Coloniam Theras in inſulam miſit, quæ Pulcherrima tunc fuit appellata: ſperans fore, ut Membriari poſteri regno ei ultro cederent. Id quod factum eſt. Theræ enim genus ad Cadmum ipſum cogitabant referri. Ipſi uerò Membriari ſaltem poſteri erant. Membriarum hominem plebeium Cadmus præfectum inſularibus reliquerat. Theras itaq́ꝫ & inſulam à ſuo nomine appellauit, & Theræi nunc quoque, tanquam conditori, quotannis ei ſacrificant. Procles, & Euryſthenes hac ſolummodo, qua erga Theram uſi ſunt beneuolentia, unanimes fuerunt. Reliquis conſilijs omnibus diſſenſerunt. Nec ſi alendæ inter poſteros concordiæ ſtuduiſſent, communi familiæ catalogo fuiſſent eos ſubiecturi. Non enim in eandem omnes ætatem inciderunt, ita ut conſobrinus conſobrino, conſobrinorum'que liberi, ſimiliter ij qui longius recedunt, æquali numero nati, ac linea, inuicem ſibi reſponderent. Vtramque itaque eorum

In Græco poſt μοίρᾳ, uidetur ponendum eſſe, τὸ μὲν, ita ut fiat oratio diſtributiua.

Procles, Euryſthenes.

familiam

A familiam ſeorſim referemus, necambas commiſcebimus. Euryſthenes inter Ariſtodemi liberos natu maximus, filium, ut aiunt, ſuſcepit Agin. Ab hoc ex Euryſthenis genere ortos Agidas uocant. Huius tẽporibus Lacedæmonij Patri, Preugenis filio, in Achaia condenti urbem, quam à Patre hoc noſtra etiam ætate Patras nominant, auxilium in ædificando tulerunt. Graidi item Echelati filio, Penthili nepoti, & Oreſtis pronepoti, nauibus in coloniam miſſo, affuerunt. Et hic quidem terram inter Ioniam & Myſos ſitam, quam Æoliden hodie uocant, occupaturus erat. Penthilus uerò auus eius Leſbum inſulam ſupra cõtinentem hanc ſitam, prius cæperat. Echeſtrato autem Agidis filio Spartæ regnante, Cynurenſes in Helicia ſedibus pepulere Lacedæmonij, hac moti cauſſa, quòd terra Argiuorum, quibus genere erant coniuncti, & prædonum maleficijs ex Cynuriaca infeſtaretur: & ipſi etiam irruptiones in agrum Argolicum manifeſtè facerent. Cæterùm prima origine Cynurenſes dicuntur eſſe Argiui. Conditorem fuiſſe Cynurũ aiunt, Perſei filium. Annis non multis poſt, Labotas Echeſtrati F. Spartanum regnum ſuſcepit. Labotæ huius pueri curator fuit, ut Herodotus in ſermone de Crœſo refert, Lycurgus legiſlator. Leoboten autem, non Labotam appellat. Tunc primùm Lacedæmonijs bellum contra Argiuos ſuſcipere eſt uiſum. Cauſſati enim ſunt, & terram Cynurenſium ui à ſe captam, paulatim ab Argiuis occupari rurſus, & finitimos à Lacedæmoniorum imperio ad defectionem ſollicitari. Sic itaque ad arma eſt uentum: ſed nihil utrinq; memorabile, ut perhibent, actum.

Agis F. Euryſthenis. — *Echeſtratus Agidis F.* — *Labotas Echeſtrati F.*

B Qui deinceps ex eadem hac familia regnarunt, Doryſſus Labotæ F. & Ageſilaus Doryſsi, breui tempore ambo diem obierunt extremum. Sub Ageſilai regno leges Lycurgus Lacedæmonijs tulit. Tuliſſe autem eum non nulli aiunt, ab Apolline ſic edoctum. Nonnulli uerò, Cretica hæc inſtituta eſſe, eumq; à Cretenſibus tranſtuliſſe. Leges has à Minoe quidem, ſed non ſine conſilio diuino latas eſſe, Cretenſes aſſerunt. Ad hanc Minois legiſlationem in uerſibus mihi alluſiſſe Homerus uidetur:

Doryſſus Labotæ F. — *Ageſilaus Doryſsi F.* — *Lycurgi leges.*

Vrbs hic inſignis Cnoſſus iacet, hic ubi Minos
Colloquio Iouis admiſſus, Rex dicitur annos
Imperium tenuiſſe nouem.

Sed Lycurgi alio poſtea loco mentionem faciemus. Ageſilai filius fuit Archelaus. Regnante hoc, Lacedæmonij parta bello uictoria, unam ex finitimis ciuitatibus Ægyn ſub iugum miſerunt, eo quòd Arcadibus ſuſpicati fuerant Ægytas fauere. Charilaus alterius familiæ rex, Archelao in capiunda Ægy ſuppetias tulit. Quæ uerò dux Lacedæmoniorum electus ſeorſim geſſerit, explicabimus, cum oratio ad Eurypontias, ut uocant, peruenerit. Archelai filius Teleclus fuit. Sub hoc Lacedæmonij uicinis oppidis bello domitis, Amyclam, Pharin, & Gerauthras, Achæis tum eas tenentibus, in deditionem acceperunt. Ex his Pharitæ, & Gerauthratæ Dorienſium incurſu perterriti, impetratis conditionibus, diſcedere ex Peloponneſo communiter decreuerunt. Amyclæenſes uerò, non primo ſtatim impetu ſunt eiecti, ſed & bello reſtiterunt diu, & res non ſine laude adminiſtrarunt. Cõmonſtrant item Dorienſes trophæũ de Amyclæenſibus erectum,

Ageſilai filius Archelaus. — *Teleclus Archelai F.*

erectū, quod eo ipſis tempore plurimum laudis peperit. Aliquanto pôſt, C Teleclus à Meſſenijs in Dianæ templo eſt interfectus. Templum hoc in Laconicæ & Meſſeniæ confinibus, in loco eſt extructum, quem Limnas appellant. Teleclo defuncto, Alcamenes Telecli F. regnum ſuſcepit. Et Lacedæmonij in Cretam amandant Charmidam Euthyis filium, uirum Spartanum nobilem, qui Cretenſium ſeditionibus pacatis, ab eis impetraret, ut oppidula illa longius à mari remota, nec bene aliàs munita, desererent, atq; alia ad nauigationem opportuna pro illis obtinerent. Helas quoq; maritimum oppidulum euerterunt, ab Achæis occupatum: & Argiuorum exercitum, qui oppidanis ſuppetias uenerat, commiſſo prælio fuderunt. Poſt Alcamenis obitum, filius eius Polydorus regnum ſuſcepit. Coloniam Lacedæmonij & Crotonem in Italiam miſerunt: & alteram in Locros, qui ad promontorium Zephyrium incolunt. Bellum item quod dictum eſt Meſſeniacum, Polydoro regnãte fuit acerrimum. Cauſſas belli huius non eaſdem Lacedæmonij referunt, & Meſſenij. Sed quæ ab eis dicantur, & ad quem finem bellum hoc ſit perductum, deinceps in hiſtoriæ progreſſu indicabitur. Hoc tantum in præſentia duxi commemorandum: Theopompum Nicandri F. alterius familiæ regem, in priori contra Meſſenios bello, Lacedæmoniorum ut plurimum fuiſſe ducem. Finito iam bello Meſſeniaco, & Meſſenia à Lacedæmonijs ſubacta, Polydorus apud Spartanos magnæ fuit exiſtimationis, populoq; Lacedæmoniorum acceptiſsimus. Neminem enim aut uiolento facto unquam læſit, aut oratione contumelioſa laceſsiuit. In iudicijs, iuſticiam cum humanitate cuſtodiuit. Polydorum itaque hunc, cum præclarum iam in tota Græcia nomen eſſet conſecutus, Polemarchus, uir apud Lacedęmonios loco haud obſcuro natus, ſed audaciori, ut oſtendit, præditus animo, trucidat. Trucidato ei, Lacedæmonij & multa decreuerunt honoris cauſſa, & egregia. Polemarchi quoq; monumentum Spartæ habetur, ſiue quia antè uir bonus ſit iudicatus, ſiue clam à cognatis ſepultus. Regnante Eurycrate Polydori F. neque Meſſenij ſub Lacedæmoniorum imperio eſſe recuſabant, neq; Argiuorum populus rebus nouis ſtudebat. Sub Anaxandro autē Eurycratis F. (Meſſenios enim ſua iam urgebant fata) extra omnem Peloponneſum, à Lacedæmonijs Meſſenij deficiunt, factoq; bello aliquandiu repugnarunt. Sed uicti, conditionibus impetratis, ex Peloponneſo diſceſſerunt. In terra autem quicunque remanſerant, Lacedæmonijs ſeruire ſunt coacti: exceptis ijs qui mari degebant. Cæterum quæ nam acciderint in bello hoc, quod Meſſenij facta à Lacedæmonijs defectione geſſerunt, hac hiſtoriæ parte deſcribere, intempeſtiuum mihi uidetur. Anaxandri F. Eurycrates fuit. Eurycratis ſecundi, Leo. His regnantibus, Lacedæmonij cladem aliquoties in bello contra Tegeatas acceperunt. Sed ſub Anaxandrida Leonis filio, Tegeatas bello hunc in modum ſuperarunt. Vir Lacedæmonius Lichas nomine, pactis intra ciuitates eo tempore inducijs, Tegeam proficiſcitur. Profectus eò Lichas, Oreſtis oſſa ex Lacedæmoniorum quodam oraculo inquiſiuit. Hæc autem in fabri ferrarij officina eſſe recondita, hoc modo coniecit. Quæcunq; in officina conſpexerat, ea cum Delphico oraculo comparauit.

Alcamenes Telecli F.

Polydorus Alcamenis F.

Imago boni regis.

Eurycrates Polydori F.

Anaxander Eurycratis F.

Eurycrates Anaxandri F.

Leo Eurycratis F.

Anaxãdrides Leonis F.

D

A rauit. Cum uentis enim fabri ferrarij cōtulit folles, quòd hi quoq; flatu uiolento ſpirent. Ictum uerò, malleum eſſe: contrarium huic ictum, incudem conieꝫtabat. Ferrum autem homini damno eſſe, conuenienter eſt ratiocinatus, quoniam ferri uſus ad pugnas iam adhibebatur. Sed deus, cum æs hominibus calamitoſum eſſe reſpondit, ad Heroum tempora reſpexit. Oraculo huic Lacedæmonijs de Oreſtis oſsibus dato, ſimile quiddam Athenienſibus poſtea eſt reſponſum: Scyrum, niſi relato Athenas Theſeo, capi non poſſe. Theſei oſſa Cimon Miltiadis F. uſus & ipſe ſolertia quadam, reperit, nec multo pòſt Scyrum cæpit. Sed & Heroum arma omnia pariter fuiſſe ænea, Homeri carmina teſtantur, quæ Piſandri ſecurim deſcribunt, & Merionis ſagittam. Quinetiam hanc opinionem confirmat Achillis haſta, Phaſelide in Mineruæ templo ſuſpenſa: & apud Nicomedenſes in Æſculapij æde Memnonis machæra, in qua cuſpis, & * manubrij circulus, & ipſa machæra tota eſt ex ære facta. Et hæc quidem ſcimus ita ſeſe habere. *σαυρωτῆρος.* Anaxandrides autem Leonis F. ſolus ex Lacedæmonijs duas & uxores habuit, & duas familias inſtituit. Quam enim prius nuptum habuit, ea moribus quidem honeſtiſsimis prædita, ſed ſterilis fuit. Cum itaq; dimittere eam ab Ephoris iuberetur, omnibus modis ſe id facturum eſſe negauit. Tantum tamen eis conceſsit, alteram ad hanc ut duceret. Secunda itaq; uxor Cleomenem filium peperit. Prior autem nunquam antea grauida facta, nato iam Cleomene, Dorieum peperit, & rurſus Leonidam, & tertia uice Cleombrotum. *Filij Anaxandridæ.* Mortuo autem Anaxandrida, Dorieum Lacedæmonij, cum & ratione eum plus ualere quàm Cleomenem putarent, & ad gerenda bella eſſe præſtantiorem, inuiti repudiarunt.

B Cleomeni, tanquam adultiori, regnum ex legibus tradunt. Dorieus autem (neq; enim Lacedæmone dum fuit, adduci potuit, ut Cleomeni obtemperaret) in coloniam mittitur. Clemones ſtatim ac rerum eſt potitus, contracto Lacedæmoniorum & ſociorum exercitu, in agrum Argolicum irruptionem fecit. *Cleomenis atrox facinus.* Argiuos prætérea, cum armis occurriſſent, prælio ſuperauit. Erat in propinquo nemus Argo Niobæ filio ſacrum, in quod circiter quinq; Argiuorum milia ex fuga ſe receperant. Cleomenes autem (ſæpe enim ipſe ſibi non cōſtabat) tunc etiam concluſis in nemore mandat ignem inijci. Cum itaq; ardente iam nemore, flamma omnia corripuiſſet, ſupplices quoq; incendio iterū perierunt. Bellum poſt hæc Athenienſibus intulit, qui prius eis & libertatem à Piſiſtrati liberis reſtituerat, & gloriam propterea tum ſibi ipſi, tū Lacedæmonijs quoq; apud omnes Græcos pepererat. Poſtea autem Iſagoræ Athenienſi, ſtabilire apud Athenienſes tyrannidem ſtuduit. Sed ſpe fruſtratus Cleomenes, cum pro libertate Athenienſes fortiter pugnaſſent, loca Atticæ tum alia, tum Orgadis quoq;, ut uocant, eſt populatus. Ipſam quoq; terram Eleuſinijs Dijs cōſecratam, uaſtauit. Æginam dehinc uenit, & ex Æginetis potentiores cæpit, quotquot cum Medis conſpirauerant, & regi Dario Hydaſpis F. ut terram darent, & aquam, ciuibus perſuaſerāt. Æginæ commorantem Cleomenem, Demaratus alterius familiæ rex, calumnijs apud Lacedæmoniorum populum in inuidiam conatus eſt adducere. Cleomenes uerò Ægina reuerſus, perfecit, ut Demarato regnū abrogaretur. *Cleomenes uatē Delphicam pecunia corrupit.*

garetur. Nam & Delphicā uatem pecunia corruperat, ut Lacedæmonijs, C
quæ ipſe præſcripſerat, oraculo aduerſus Demaratū reſponderet. Et Leo-
tychidā inſuper, hominē regio genere natum, & eiuſdē cum Demarato fa-
miliæ, incitauerat, ut litē de regno moueret. Nitebatur Leotychides rumo
ribus illis, quos Ariſton aliquādo ex ignorantia ſparſerat, Demaratū non
ſuum eſſe filium. Totum itaq; hoc de Demarato negocium Lacedæmonij
ad Delphicum oraculum, quēadmodum alia quoq; cōſueuerant, referūt.
Cleomenis obitus. Ibi uates ex præſcripto reſpondit, & ſententia Cleomenis. Demarato itaq;
ob Cleomenis ſimultatem, præter fas, regnum eſt abrogatū. Cleomenes
poſt hæc furore correptus, obijt. Correpto etenim gladio, uulnus ipſe ſibi
inflixit, totumq; corpus laceratum ac dilaniatum traiecit. Argiuí quidem
tam miſerando uitæ exitu, pœnas eū Argi ſupplicibus putāt dediſſe: Athe
nienſes uerò, quòd Orgadem fuerit deprędatus: Delphi, propter munera,
quibus uatem, ut cōmenticia in Demaratū diceret, permouit: fieri poteſt,
ut & Heroum ſimul, & Deorū indignationes in tam triſte Cleomenis ſup
plicium concurrerint: cū Eleunte Proteſilaus, heros Argo nihilo nobilor,
Perſam quendā Artauctē priuatim punierit: Megarenſes item Deorum
Eleuſiniorum iram placare reuera nunq; potuerint, eo q; agriculturam in
terra ſacra exercuerant. Quæ uerò ad corrumpendum oraculum Cleome
nes largitionib. tentauerat, neminē aliū prius tentaſſe ſcimus. Cleomenes
maſculā prolem cum non ſuſcepiſſet, ad Leonidam Anaxādridæ F. Dorieí
germanum fratrem, regni adminiſtratio eſt delata. Xerxes eo tempore ex
peditionem in Græciam ſuſcepit, cui Leonidas cum trecentis Lacedæmo-
Leonidæ præclarū in Thermopylis editū facinus. nijs in Thermopylas occurrit. Geſſerunt Græci & alia cōplura bella. Alia D
itē inteſtina Barbari: pauci tamen numero ſunt, quos unius uiri uirtus inſi
gni gloria illuſtrauit, ut & Achilles in bello Troiano, & Miltiades in pu-
gna Marathonia. Sed hoc tam præclarū Leonidæ facinus omnia alia, mea
opinione, longè ſuperauit, quæ uel poſt eius tēpora, uel antè fuere edita.
Xerxē enim, omniū, quotquot Medi ac Perſæ poſt eum habuerūt, regum
elatiſsimum, & rerum geſtarum gloria præſtantem, in profectione, Leoni
des eductis ad Thermopylas paucis, ita impediuiſſet, ut Græciam prorſus
nec inſpexiſſet, nec unq; Athenienſiū urbē incendiſſet, niſi tramite per Oe-
tam reperto, Trachinius Hydarni exercitū traduxiſſet: quo effecit, ut Græ
ci circūdarentur. Interfecto ſic Leonida, in Græciā Barbari tranſierūt. Pau
ſanias aūt Cleombroti F. rex creatus non eſt. Pliſtarchi enim, Leonidę filij,
pueri adhuc relicti, tutor cum eſſet, Lacedæmonios & Platæā deduxit, &
nauib. poſtea in Helleſpontū tranſuexit. Pauſaniæ erga mulierem Coam
Pauſaniæ ingenuum facinus. ingenuum facinus, ſummopere celebrādum eſſe iudico. Hanc enim Hege
toridæ, Antagoræ filij, uiri apud Coos haudquaq; ignobilis filiā, Pharan-
dates Trapidis filius, ex Perſia oriundus, pellicem habuit inuitā. Interfecto
aūt ad Platæas in pugna & Mardonio, & Barbaris cæſis, Pauſanias mulie-
rem tranſmiſit in Coem. Conceſsit item, ut et muliebrem ornatū ſecum ab
duceret, quem à Perſa acceperat, & reliquā ſupellectilē. Mardonij item ca-
dauer Pauſanias, hortatu Lamponis Æginetæ, ignominia afficere noluit.
Pliſtarchus itaq; Leonidæ F. ſuſcepto nuper regno, è uiuis exceſsit. Pliſtoa

nax

A nax poſt hæc regnum ſuſcepit, filius Pauſaniæ, qui Platæenſiũ dux fuerat. Pliſtoanacti natus eſt Pauſanias. Hic in Atticam uenit, uerbis quidẽ Thraſybuli atq; Athenienſium hoſtis: re aũt ipſa, eorum quibus à Lyſandro rerum ſumma erat cõmiſſa, tyrannidem cõſtabiliturus. Athenienſium item præſidium in Pirçeo locatum, prælio ſuperauit. Poſt pugnã uerò ſtatim ei exercitum reducere placuit, ne hominum ſceleratorum tyrannidẽ ſi augeret, turpiſsimam Spartanis pareret ignominiam. Re aũt infecta cum Athenis diſceſsiſſet, in ius eũ maleuoli uocarunt. Lacedæmoniorũ itaq; Regem iudicarunt & Senatores, ut uocãt, octo & uiginti numero uiri, & Ephororum magiſtratus, & cum his alterius familiæ rex. Ex illis octo & uiginti uiris quatuordecim, cumq; his Agis alterius familiæ rex, Pauſaniam ob res iniuſtè adminiſtratas cõdemnarunt. Reliqua iudicum pars, ſuffragijs ſuis abſoluit. Non longo tempore poſt, cum Lacedæmonij militum delectum haberent, aduerſus Thebas (cauſſa quæ fuerit, indicabitur, cum ad Ageſilaum uentum erit) Lyſander in Phocidem profectus, populũ Phocenſem omnem in fidem ſuſcepit: nec diu ibi cõmoratus, in Bœotiã mouit: factaq; irruptione Haliartiorum mœnia oppugnauit, qui à Thebanis noluerunt deficere. Intromiſsi aũt iam in urbem clam fuerant Thebanorũ aliquot, & Athenienſium item milites: quibus egreſsis, & ante mœnia in acie ſtantib. cùm alij ex Lacedæmonijs ceciderunt, tum Lyſander etiam. Pauſanias conſcribens apud Tegeatas, & in reliqua Arcadia exercitum, pugnã neglexit. Sed in Bœotiam ſimulac peruenit, & Lyſandri milites uictos eſſe accepit, & ipſum ducem occiſum: nihilominus tamen exercitum Thebis admouit,

B & quo pacto pugnæ faceret initium, cogitauit. Ibi & Thebani in aciẽ prodierant, & Thraſybulus cum Athenienſium copijs non procul abeſſe nunciabatur. Expectauit aũt, donec pugnã inchoarẽt Lacedęmonij: quo facto, ipſe à tergo facturus erat impreſsionem. Veritus itaq; Pauſanias, ne dupliciboſtiũ exercitu intercluderetur, pactis cũ Thebanis inducijs, eos qui ad Haliartiorum mœnia ceciderãt, ad ſepulturam ſuſtulit. Id Lacedæmonijs non placuit. Ego aũt conſilium eius, hiſce de cauſsis laudandũ eſſe cenſeo. Cum enim non ignoraret Pauſanias, clades Lacedæmonijs potiſsimũ eueniſſe, quoties in medio hoſtium fuiſſent cõprehenſi, quemadmodũ & ad Thermopylas accidit, et in Sphacteria inſula, metuebat ne ipſe quoq; tertij alicuius mali occaſionẽ præberet. Aduerſantib. ei tũc ciuibus, & cunctationem eius accuſantibus, quòd ſerius in Bœotiam ueniſſet, in iudicium uenire non eſt auſus. Tegeatæ eum, ad Palladis Aleæ templum ſuppliciter confugientem ſuſceperunt. Templũ id à Peloponneſijs omnibus ſanctũ iam olim fuit habitũ: & in eo, ſi qui ſupplices fierẽt, ſecuritatem potiſsimũ cõſequebantur. Declararunt hoc cùm Lacedæmonij, tũ Argiui, quorũ illi Pauſaniam, & prius etiam Leotychidem, hi uerò Chryſidam, factos in templo illo ſupplices ad pœnam expoſcere planè noluerunt. Fugientis Pauſaniç filij, Ageſipolis & Cleombrotus, ætate adhuc erant omnino tenera, cõmiſsi ob generis propinquitatem tutelæ Ariſtodemi, quo duce Lacedæmonij præclarũ illud facinus Corinthi ediderũt. Ageſipolis factus iam adultior, regnum ut ſuſcepit, ex Peloponneſiacis primũ Argiuis bellum intulit, edu-

Pauſanias contra Athenienſes.

Lyſander interfectus.

Templũ Palladis Aleæ.

ctoq; ex Tegeatarum terra in agrum Argolicum exercitu, caduceatorem C Argiui mittunt, qui inter Ageſipolin, atq; ipſos, patria quædã fœdera mu tuò olim inter Dorienſes ſancita, renouaret. Ageſipolis aũt fœdus cum caduceatore nullum eſt pactus, progreſſusq; cum copijs terram uaſtauit. Fiebant interea terræmotus. Sed ne ſic quidem exercitum erat abducturus. Quanq; inter Græcos Lacedæmonijs potiſsimum, ſimiliter etiam Athenienſibus, Deorum prodigia metum inijciebant. Ageſipolis ad Argiuorum mœnia iam caſtra locauerat, cùm terra cõtinuo motu cõcuteretur, quidã etiã ex militib. icti fulmine opprterent, quidã ad inſaniam tonitruis redigerẽtur. Sic itaq; ex Argolica terra inuitus diſceſsit, & cõtra Olynthios expeditionem ſtatim ſuſcepit. Bello aũt uictor, cùm & multas alias Chalcidenſium expugnaſſet ciuitates, et ipſam Olynthum iam ſe capturum cõſideret, morbus cum repentinus, & mors deniq; intercepit. Mortuo ſine liberis Ageſipolide, regnum ad Cleombrotum peruenit: quo duce Bœoti cõtra Lacedæmonios ad Leuctra pugnarunt. Cleõbrotus, uir bonus, ſub pugnæ ſtatim initium cecidit. Maximè enim, cum calamitates imminent ingentes, ducem præripere Deus ſolet. Quẽadmodum & Athenienſium in Delio ducem Hippocratem, Ariphronis F. abſtulit: & aliquanto pòſt in Theſſalia, Leoſthenẽ. Cleombroti filius maior natu Ageſipolis, memoratu dignũ nihil edidit. Iunior aũt Cleomenes mortuo fratre regnum obtinuit. Suſceptis aũt filijs Acrotato, et poſt hũc Cleonymo, Acrotatus ante ipſum Cleomenem fato cõceſsit. Mortuo Cleomene de regni poſſeſsione rixati ſunt, Cleonymus Cleomenis filius, & Areus Acrotati. Octo itaq; & uiginti Senatores, Areo Acrotati F. uelut paternã hãc dignitatem, nõ Cleonymo de D beri, iudicarunt. Cleonymus hanc in regni ſucceſsione repulſam ſupra modum ægrè tulit. Hunc Ephori munerib. cõſolabantur cùm alijs, tum ducẽ in bellis creatũ demulcere conabatur, ne quid hoſtile in Spartã moliretur. Ad extremum tamẽ, & multa & hoſtilia aduerſus patriã eſt aggreſſus, Pyrrhumq; Æacidæ F. in regionẽ Lacedæmoniorũ pertraxit. Regnante apud Spartanos Areo Acrotati filio, Antigonus Demetrij F. terra mariq; Athenas oppugnauit. Athenienſib. Ægyptiorũ claſsis unà cũ Patroclo auxiliũ tulit. Lacedæmonij etiã duce deſignato rege Areo, in militiã iuſto cũ exercitu exierunt. Obſidente aũt Athenas Antigono, cùm omnis eſſet interclu ſus aditus, ne qua ſociorum auxilia intra urbẽ poſſent recipi, Patroclus miſſis nuncijs Lacedæmonios monuit, & Areum, pugnam cõtra Antigonum ut inchoarent. Qua re facta, oſtendit ſe quoq; à tergo impetũ in Macedonas facturũ. Nec enĩ decere arbitrabatur, ut prius ipſi, quippe qui & Ægyptij eſſent, & nauali tantũ robore pollerẽt, pedeſtri pugna cũ Macedonib. cõgrederentur. Lacedæmonij primũ Athenienſiũ beneuolentia permoti, deinde præclari alicuius facinoris memoriã ad poſteritatẽ tranſmittere cupientes, pericula ſuſcipiebãt alacriter. Areus aũt, cum re frumentaria deſtituerentur, exercitũ reduxit. Deſperationẽ etenim ad res proprias cõſeruare, nec alienis temerè ſe periculis obijcere ſtatuit. Cum Athenienſib. aũt, ut diu admodum reſtiterant, Antigonus pacẽ ita fecit, ut in eorum Muſeũ locaret præſidiũ, quod Antigonus aliquãto pòſt ultrò eduxit. Areus filium habuit

Ageſipolis cõtra Argiuos.

Præclara ſententia.

Antigonus Athenas oppugnat.

A habuit Acrotatũ. Hic, Areum: qui annos ad ſummũ octo natus, ex morbo
perijt. Relinquebatur aũt ex gẽte Euryſthenis Leonidas, Cleonymi filius,
decrepitus iam ſenex, cui Lacedæmonij regnũ tradunt. Leonidæ inimicus
fuit maximus Lyſander, unus ex poſteris Lyſandri, Ariſtocratis filij. Hic
Cleombrotum Leonidæ generũ in ſuas factiones pertrahit, eiusq́ beneuo
lentiam ſibi ut cõciliauit, Leonidã tum alijs in rebus accuſauit, tũ puerum
oſtendit iuſiurandum dediſſe Cleonymo patri, in Spartę detrimentũ. Leo
nidæ itaq; & abrogatum eſt regnũ, & pro eo Cleombrotus dignitatẽ hãc
adeptus. Leonidas porrò ſi animo indulſiſſet, et more Demarati Ariſtonis
F. ſiue ad Macedoniæ regem, ſiue Ægyptiũ fugiſſet, nihil hoc, etiãſi Sparta-
ni mutaſſent ſententiã, profuiſſet. Nunc aũt multatus exilio, in Arcadiam
ſe contulit. Inde non multis annis pòſt, Lacedæmonij eũ & reuocarunt, &
regem rurſus deſignarunt. De Cleomene Leonidæ F. & quas res qua au
dacia atq; fortitudine geſſerit, & ab eo Spartani quemadmodum regio im
perio obedire deſierint, prius eſt annotatũ, cum Arati Sicyonij hiſtoriam
pertexeremus. Modũ itẽ indicauimus, quo in Ægypto obijt. Inter Agia-
das, ut uocant, qui ex genere Euryſthenis ortum trahunt, Cleomenes Leo
nidæ F. poſtremus Spartanorũ rex fuit. De altera familia talia audiui. Pro *Altera regum Spartanorũ familia.*
cles Ariſtodemi F. filium adoleſcentulum Soum appellauit. Eurypontem
uerò Soi F. eò gloriæ perueniſſe aiunt, ut omnes in hac familia, Eurypontĩ-
dæ ab eius nomine uocarentur, qui Proclidæ antea fuerãt dicti. Eurypon
tis F. fuit Prytanis. Sub Prytanide Eurypontis F. Lacedæmonij primũ &
B odiſſe cœperunt Argiuos, & ante has cõtrouerſias bellum intulerant Cy-
nurenſibus. Qui deinceps in familiæ ordine ſequuntur, Eunomus Pryta-
nidis F. & Polydectes Eunomi, cum regnarent, continuam Sparta pacem
habuit. Charillus autẽ Polydectæ F. & Argiuorum agrum eſt populatus,
(hic enim facta irruptione, terrã Argolicam igne uaſtauit) & nõ multis an
nis pòſt, eodem duce Spartani contra Tegeatas expeditionem ſuſceperũt.
Quo tempore Lacedæmonij oraculo decepti ambiguo, ſperarunt fore, ut
in poteſtatem redigerent Tegeatas, & agrum eorum Arcadibus eriperẽt.
Poſt Charilli obitum, Nicander Charilli F. imperium ſuſcepit. Nicandro
hoc regnãte, facinus illud in Teleclum, familiæ alterius regem, à Meſſenijs
in templo Limnadis eſt perpetratum. Nicander quoq; in Argiuorum di-
tionem cum exercitu inuaſit, & multa regionis loca uaſtauit. Aſinęi autem
ob latum in hac expeditione Lacedæmonijs auxilium, non ita multo pòſt
pœnas Argiuis dederunt, cum magno patriæ detrimento ipſi in exilium
acti. De Nicandri filio Theopompo, qui poſt Nicandrum regnauit, rur-
ſus faciemus mentionem, cum ad Meſſeniorũ hiſtoriam decurret oratio.
Sub Theopompi imperio Lacedæmonij cum Argiuis ob Thyreatidem,
quam uocant, regionem dimicarunt. Ipſe tamen Theopompus pugnæ nõ
interfuit, ſenio prohibitus, aut mœrore potius. Archidamus enim, uiuo
adhuc Theopompo, diem obijt extremũ. Non tamẽ ſine liberis eſt mor-
tuus, ſed Zeuxidamum filium reliquit, cuius filius Anaxidamus regnum
ſuſcepit. Sub hoc Meſſenij ſecũdo à Spartanis bello uicti, ex Peloponneſo
diſcedunt. Anaxidami filius fuit Archidamus, Archidami Agaſicles. Qui-

bus ambobus cõtigit,ut quietam tranſigerent omnem uitã,& à bellicis tu- C
multibus remotam. Ariſton Agaſiclidis F. uxorem duxit,fama inter Lace
dæmoniorũ uirgines,ut aiunt,turpiſsimam, forma aũt poſt Helenam ele-
gantiſsima:& exactis tantummodo ſeptem menſibus,filium Demaratum
ſuſcepit. Cum itaq; ſederet tunc in Ephororum ſenatu, miniſter ei natum
eſſe filium annunciauit. Ariſton aũt oblitus illorum in Iliade de nato Eury
ſtheo uerſuũ, aut ne quidem eorum principio intellecto, negauit menſiũ
eſſe filium,& ſuum. Quorũ dictorum poſtea eum pœnituit. Demaratum,
ſuſcepto iam regno,cum & opinione uirtutis apud Spartanos illuſtris ha-
beretur,& libertatẽ Athenienſibus oppreſſa Piſiſtratidarũ tyrannide,unà
cũ Cleomene reſtituiſſet,incõſulta hæc Ariſtonis uox,& Cleomenis odiũ,
regno exuerunt. Fugiente aũt eo ad Darium Perſarum regẽ,poſteros eius
diu aiunt in Aſia perduraſſe. Leotychides autẽ rex pro Demarato creatus,
unà cum Athenienſibus, & Atheniẽſium duce Xanthippo Ariphronis F.
facinori interfuit ad Mycalen edito. Contra Aleuadas poſt hæc in Theſſa-
lia bellum geſsit:cumq; Theſſaliam totã potuiſſet ſubigere (utpote qui in
omnibus pugnis uincebat)munera ab Aleuadibus accepit. Quia uerò diẽ
ei Lacedæmonij dixerãt,ultrò Tegeam aufugit, & Palladi ibi Aleæ factus
eſt ſupplex. Leotychidæ F. Xeuxidamus,uiuo adhuc patre, ante fugam
ex morbo obijt. Archidamus Xeuxidami F. cum Leotychidas Tegeam di-
ſceſsiſſet,regnum obtinuit. Archidamus hic Athenienſium potiſsimũ re
gionem afflixit. Atticam enim quotannis cum exercitu inuaſit:factaq; irru
ptione,totam populabũdus peragrauit. Platæenſium quoq; ciuitatem,eo D
quòd Athenienſium erant amici,ex obſidione cœpit. Veruntamen in ſtu-
dio non habuit, bellum inter Peloponneſiacos & Athenienſes concitare.
Sed quantum potuit,operam dedit, ut fœdera eorum permanerent inte-
gra. Sthenelaidas autem,qui tum aliàs potentia apud Lacedæmonios non
parum ualebat,tum Ephorum eo tempore agebat, bellũ hoc potiſsimum
incendit. Id quod Græciam,bene adhuc habentem,ex imo concuſsit. Phi-
lippus autem poſtea,Amyntæ F. debilem iam, necdum bene ſanatam,pe-
nitus proſtrauit. Archidamus poſt obitum duos filios reliquit,ex quibus
& natu fuit maior Agis,& pro Ageſilao regnum ſuſcepit. Archidamus in-
ſuper filiã habuit Cyniſcam nomine, Olympici certaminis ſtudioſiſsimã.
Mulierũ prima hæc & equos aluit,& uictoriam ex Olympicis ludis prima
reportauit. Poſt Cyniſcam mulieres tũ aliæ, tum Macedonicæ potiſsimũ,
Olympia uicerunt * Quibus hæc uictoria eſt celebrior. Poeſin Spartani,
quæq; ab ea cõparatur, laudem, minimi inter homines facere mihi uiden-
tur. Excepta enim hac inſcriptione,quam Cyniſcæ Simonides compoſuit,
& Pauſaniæ item prius in tripode Delphis dedicato, nullum aliud opus
extat à poeta in regum Lacedæmoniorum memoriam conſcriptum. Re-
gnante Agide, Archidami filio, Lacedæmonij tum alias ob cauſas Eleos ac
cuſabant:tum id potiſsimum ægrè ferebant,quòd Olympico certamine e-
rãt prohibiti,& templo ab eis excluſi. Miſſo itaq; caduceatore,Eleis impe-
rant,ut & Lepreatas dimittãt liberos,& quicũq; ex finitimis dicto eis erãt
obedientes. His Elei reſponderunt,ſi libera uiderint ſeruorũ oppida,Lace
dæmoniorum

Ariſton uxorem duxit famoſam.

Leotychides pecunia corruptus.

Belli Peloponneſiaci author quis.

Locus obſcurus in Græco.

A dæmoniorum ciuitati uicina, tum ſe ſine omni cunctatione receperunt ſua quoq; libertate eſſe donaturos. His renunciatis, Lacedæmonij, & rex Agis irruptionem faciunt in Elidem. Tunc equidem terræmotu perterriti, reducto q; exercitu, ad Olympiam uſq;, & Alpheum proceſſerunt. Anno autẽ ſequenti Agis regionem uaſtauit, & multum ex ea prædæ abegit. Xenias autem uir Eleus priuatim Agidis hoſpes, & publicè Lacedæmoniorũ amicus, adiunctis ſibi ciuibus locupletiorib. ſeditionem aduerſus populũ cõcitauit. Priuſq; uerò Agis cũ exercitu in auxiliũ eis uenerat, Thraſyder, qui in Eleorũ populo principatũ tunc obtinebat, Xeniã, atq; reliquos eius factionis homines prælio uictos, urbe eiecit. Agis autem abductis inde copijs, Lyſiſtratũ Spartanum cum parte exercitus, & Eleorũ exulibus relinquit, qui unà cum Lepreatis regionem infeſtarẽt. Sed tertio belli anno Lacedæmonij, & rex eorũ Agis ſeſe pararunt, ut tunc quoq; in Elidem irrumperent. Elei aũt & Thraſyder (ad extrema enim iam erant redacti) prolatis his conditionibus aſſentiuntur, finitimis in poſterum ne imperent amplius, urbiſq; mœnia demoliantur, præterea ut Lacedæmonijs in Olympia & rem ſacrã facere Deo liceat, & in eo certamine dimicare. In Atticam cõtinuò Agis cum exercitu irrupit, & Athenienſium in Decelia caſtellum cõmuniuit. Profligata aũt ad Ægoſpotamos Athenienſiũ claſſe, Lyſander Ariſtocriti F. & Agis iuſiurandum uiolarũt, quòd publicè Athenienſibus Lacedæmonij dederãt. Ex priuata enim authoritate, nõ publico Spartano rum mandato, ſocijs cõſuluerunt, ut radicitus Athenas euerterẽt. Hæc po- *Lyſander & Agis ſuadent, ut Athenas reliqui euertant.*

B tiſsimũ ſunt inſignia, quæ Agis bello geſſit. Simili præterea petulãtia, qua Ariſton in Demaratum, Agis in filium quoq; Leotychidẽ eſt uſus. Neſcio enim quo genio infauſto inciderit, ut audientib. Ephoris credere ſe negaret, ſuũ eſſe filium Leotychidẽ. Sed & Agidem poſtea horũ pœnituit. Cũ enim domum ex Arcadia ægrotus referretur, & Heræam perueniſſet, totã ibi multitudinẽ fecit teſtẽ, agnoſcere ſe Leotychidẽ filium ſuũ: & hæc Lacedæmonijs ut annũciarent, lachrymans ſimul, atq; ſupplex ab eis cõtendit. Agide defuncto, Leotychidem Ageſilaus regno expulit: in memoriam Lacedæmonijs reuocans, quæ Agis aliquando in Leotychidẽ dixerat. Heræa inſuper Arcades ueniebant, & teſtes erant Leotychidæ, quæcunq; ex Agi de moriente audierant. Ageſilao & Leotychidæ plurimum controuerſiæ exhibuit Delphicum oraculum, quod hiſce uerbis illic eſt redditum.

Sparta caue, tibi ne (quanquam præclara feraris)
Rectipedis claudum nocumenta det aſpera regnum.
Namq; diu ſubiti capient te (crede) labores,
Cum per naufragos fient bella horrida fluctus.

Hoc itaq; Leotychides in Ageſilaũ dictũ aſſeuerabat, ut qui altero pede claudicabat. Ageſilaus in Leotychidẽ conuertit, ut qui non eſſet legitimus Agidis filius. Hãc cõtentionẽ Lacedæmonij, quanq; agitabatur apud eos, Delphos tamẽ dijudicandã non remiſerunt. In cauſſa, ut mihi uidetũ, Lyſander fuit, Ariſtocriti F. qui ut Ageſilao regnũ traderet, ex omni parte laborabat. Ageſilaus itaq; Archidami filius & rerũ potitur: & Lacedæmonijs placuit, ad capiendum Artaxerxem Darij F. in Aſiam transfretare. Edoce- *Placet Lacedæmonijs expeditionem aduerſus Perſas ſuſcipere.*

bantur enim cùm ab alijs ex magiſtratu,tũ à Lyſandro potiſsimũ, nõ Artà C
xerxẽ,in bello cõtra Athenienſes geſto,ſed Cyrũ fuiſſe,qui ſtipendià eis in
naues diſtribuiſſet. Ageſilaus aũt(electus eñ erat, ut & traduceret in Aſiã
exercitũ,et dux eſſet copiarũ pedeſtriũ)exceptis Argiuis in Pelopõneſum,
& ad alios extra Iſthmũ Græcos miſit, qui ad ineundã ſocietatẽ eos inuita-
rẽt.Corinthij itaq;,quãuis huic in Aſiã expeditioni intereſſe maximopere
cupiebãt,ſubitò tamẽ apud eos,cũ Iouis Olympici quẽ uocãt,tẽplum eſſet
ſubmerſum,& auguriũ id infelix eſſe exiſtimarẽt,manſerũt inuiti. Atheniẽ
ſibus aũt occaſio hæc offerebatur,qua ex belli Pelopõneſiaci clade,& peſti
lentia,urbẽ tandẽ ad priſtinã felicitatẽ reducerent. Sed per nuncios cũ au-
diuiſſent,Cononẽ Timothei F.ad regẽ aſcendiſſe, hac potiſsimũ de cauſſa
quieuerũt. Miſſus item eſt Thebas legatus Ariſtomenidas, auus Ageſilai
maternus. Fauit aũt hic Thebanis:& unus ex iudicibus iſtis fuit,qui capto
Platęenſiũ muro,deprę henſos morte dãnarunt. Thebani itaq;,ſicut Athe
nienſes quoq;,auxilia cõferre recuſarunt. Ageſilaus,ut et domeſticũ iam exer
citũ,& ſociorũ copias habuit cõtractas,naues item fuere inſtructæ,ad offe
rendũ Dianæ ſacrificium in Aulidẽ eſt profectus: Agamemnonis exẽplo,
qui placata ibidẽ dea,claſſem aduerſus Troiã traiecit. Cupiebat item Ageſi
laus urbis,quàm Agamẽnõ,felicioris rex eſſe,huiuſq; exẽplo toti Græciæ
imperare. Pręterea debellato rege Artaxerxe,Perſarũ frui felicitate,quàm
euertere Priami regnum,facinus fore illuſtrius arbitrabatur. Cum itaq; ſa
crificaret,armati irruebãt Thebani, araq; deiectis uictimarũ coxis iã incen
ſis,ipſum templo proturbabãt. Ageſilaus ægrè tulit,non potuiſſe ſe rem ſa D
cram abſoluere. Nihilominus tamen in Aſiam trãſijt,& ad Sardes magnis
itinerib.cõtendit. Erant enim Aſiæ inferioris eo tẽpore præcipua pars,Ly
dia,& Sardes. Diuitijs item, omniumq; rerum apparatu longè excellebãt,
Qui uerò rebus maritimis erat præfectus,ei domicilium id deſignabatur,
quemadmodũ ipſi regi Suſa. Cõmiſſa aũt in cãpo Mercurij pugna cũ Tiſſa
pherne,locorũ circa Ioniã præfecto,tũ equitatum Perſicũ uicit Ageſilaus,
tũ pedeſtres etiã copias: quib.excepto Xerxis,& prius Darij aduerſus Scy
thas & Athenas exercitu,collectæ maiores nunq; fuerunt. Lacedæmonij
deinde Ageſilai in rebus agendis admirati alacritatem,nauium etiã ducem
eum eligũt. Hic aũt triremibus ducem præfecit Piſandrum,cuius ſororem
in matrimoniũ duxerat. Ipſe uerò terra bellũ fortiter adminiſtrauit. Sed ex
Dei alicuius inuidia factum eſt,ut quæ propoſuerat ſibi cõſilia, ad finẽ per
ducere non potuerit. Artaxerxes enim audita Ageſilai in pugnis uictoria,
& quo ſucceſſu ſingula,quę pro pedibus eſſent,cum exercitu ſemper occu
paret,Tiſſaphernem, quãuis antea de rege bene meritũ, capite multauit.
Titrauſten uerò ad mare miſit,qui & ſapientia ualebat,& Lacedæmonios
nonnihil odio proſequebatur. Hic ut Sardes peruenit, ſtatim cogitabat,
quonam modo Lacedæmonios cogeret,ut exercitum ex Aſia reuocarent.
Timocratem itaq; Rhodium pecunia inſtructum ablegauit in Græciam,
mandato addito, ut Lacedæmonijs in Græcia bellum concitaret. Qui ue
rò pecuniam acceperint ex Argiuis,Cylon fuiſſe memoratur,et Sodamas:
ex Thebanis, Androclides, Iſmenias, & Amphithemis: ex Athenienſib.
Cephalus

Thebani ſacrificantẽ Ageſilaum tẽplo exturbant.

Vincit Ageſilaus Tiſſaphernem.

Pecuniam Perſæ in Græciã mittunt.

A Cephalus,& Epicrates: ex Corinthijs,quotquot Argiuis fauebant,Polianthes & Timolaus. Belli uerò initiũ manifeſtẽ fecerunt Locrenſes,qui Amphiſſam incolunt. Locrenſes enim de terra cũ Phocenſibus litigabant. Qui itaq; Iſmeniam ſectabantur Thebani, florentem in hac ſegetem deſecuere, prædamq; ex ea egerunt. Phocenſes itẽ facta cum toto exercitu in Locridẽ irruptione,regionem uaſtarũt. Thebanis itaq; ſocijs accerſitis, Phocidem Locrenſes populabantur. Lacedæmonẽ ingreſsi Phocenſes Thebanos accuſarunt, & quantis affecti ab eis eſſent damnis,oſtenderunt. Idcirco Lacedæmonij bellum cõtra Thebanos ſuſcipere decreuerũt, cauſſasq; cùm alias attulerunt, tũ cõtumeliam, qua Ageſilai in Aulide ſacrificiũ affecerãt. Athenienſes percepto Lacedæmoniorũ inſtituto, miſsis legatis Spartanos obteſtãtur, ne arma cõtra Thebanos ſumãt, ſed iudicio potius, quę intendãt eis crimina, diſceptẽt. Lacedæmonij cũ indignatione legatos dimittũt. Sed de hac Lacedæmoniorũ expeditione, & Lyſandri interitu, ea hiſtoriæ parte ſcripſimus, qua de Pauſania eſt tractatũ. Bellũ inſuper, quod Corinthiacũ appellabãt, & ea primũ expeditione fuit inchoatum, quã Lacedæmonij in Bœotiam ſuſceperũt, magis iã magisq; gliſcebat. Hac itaq; neceſsitate coactus Ageſilaus, exercitũ ex Aſia reduxit. Relicta itaq; Abydo, ut Seſtũ traiecit, per Thraciã profectus, uenit in Theſſaliã. Ibi Theſſali Ageſilaũ in gratiã Thebanorũ itinere tẽtarunt intercludere. Habebãt & antiquã cũ Athenienſium ciuitate neceſsitudinẽ. Ageſilaus autẽ fugato eorũ equitatu, Theſſaliã trãſijt, ſtatimq; per Bœotiã iter ſibi aperuit: Thebanos in Coronea, & reliqua ſociorũ auxilia ſuperauit. Inter fugiendũ aliquot ex Bœotis uiri in Mi

Bellis inteſtinis cogitur Ageſilaus exercitũ reducere.

B neruę fanũ, cognomento Itoniæ, ſe recipiũt. Ageſilaus aũt licet uulneratus eſſet prœlio, durius nihil in ſupplices ſtatuit. Non ita multo pòſt, qui ob Laconum ſtudiũ fugerãt, ludum Iſthmicum celebrarunt. Corinthij aũt metu Ageſilai, in urbe tunc otium egerunt. Sed Spartã ut eſt reuerſus, unà cũ Argiuis ipſi quoq; Iſthmia celebrant. Alius itẽ exercitus aduerſus Corinthũ eſt eductus, & (inſtabãt enim Hyacinthia) Amyclæenſes domũ ablegat, ut uſu recepta ſacrificia Apollini & Hyacintho perſoluant. Hanc partẽ, facto in itinere impetu Athenienſes, & Iphicrates, occiderũt. Ageſilaus, ut Ætolis Acarnanũ bello preſsis opẽ ferret, in Ætoliã eſt profectus. Acarnanes aũt coegit, ut bello finẽ imponerẽt: cùm parũ abeſſet, quin Calidonẽ, aliaq; Ætolorũ oppidula expugnaſſent. Aliquãto pòſt deficientib. Ægyptijs, ut Regi ferret auxilium, in Ægyptũ nauigauit, ubi multa edidit memoratu digna. Inter redeundũ aũt grãdis iã ætate, fato cõceſsit. Lacedæmonij Spartã relatũ cadauer tanto honore ſepelierunt, quãto ex regib. neminẽ. Regnãte Archidamo Ageſilai filio, tẽplum Delphicũ Phocẽſes cęperunt. Ad gerendum quoq; contra Thebanos bellũ, Phocenſib. priuatim cõductitię ſociorum copiæ mittebãtur. Publico aũt nomine Lacedæmonij eos, & Athenienſes iuuabant. Ex quibus hi uetus beneficiũ à Phocenſibus acceptũ cõmemorabãt, Lacedæmonij aũt amicitię titulũ & ipſi prætexebãt. Sed ut mihi uidetur, odio aduerſus Thebanos impellebantur. Theopõpus Damaſiſtrati filius ait, participẽ fuiſſe rerũ tum ipſum Archidamũ: tũ miſsis munerib. à Phocenſium principibus, Dinicham Archidami uxorẽ maritum, ad cõtrahendam

Moritur Ageſilaus, & Spartæ honorificè ſepelitur.

hendã cum eis ſocietatem reddidiſſe promptiorem. Cæterùm ſacrã pecu- C
niam accipere, uiriſq; templũ omniũ celeberrimũ ſpoliantib. auxiliari, non
probandum eſſe cenſeo. Hoc aũt in Archidamo laudem meretur. Iuuenes
eñi Delphicos interficere, mulieres et liberos in ſeruitutẽ cõijcere, ipſamq;
urbem ſolo æquare, Phocẽſes ſunt auſi. Hæc ne cõmitterent, Archidamus
deprecabatur. Tranſijt poſtea & in Italiã, ut Tarentinis opitularetur, uici
norum Barbarorũ bello occupatis. Ibi & cæſus eſt à Barbaris, & cadauer
quo minus ſepeliretur, Apollinis indignatio fuit impedimẽto. Archidami
huius filius natu maximus Agis, in pugna cõtra Macedones & Antipatrũ
cecidit. Eudamidas aũt iunior, Lacedæmonijs imperauit, pacẽ agentib. De
Agide aũt Eudamidæ F. & Eurydamida Agidis, quid ſit dicendũ, in Sicyo
niorum hiſtoria explicabimus. A' ſtatuis Mercurialib. cũ diſceſſeris, totus
locus quercubus eſt cõſitus. Scotitas, id eſt, umbroſus nominatur. Vmbrã
uerò non effecerunt arbores cõtinuæ: ſed Iupiter Scotitæ cognomentũ ha
buit. Et ad læuã cum decem ad ſummum ſtadia ex itinere deflectas, fanum
Iouis Scotitæ apparebit. Inde cum reuertaris, & rurſus ad ſiniſtrã paululũ
proceſſeris, ſimulacrum Herculis cõſpicietur: & trophæum, quod Hercu-
les interfecto Hippocoõte, & liberis, dicitur erexiſſe. Tertium ex recta uia
ad dextrã diuerticulum in Caryas deducit, & Dianæ tẽplum. Locus enim
Caryæ, eſt Dianæ ac Nympharum. Simulacrum ibi Dianæ Caryatidis ſub
dio cõſiſtit. Eo in loco Lacedæmoniorum uirgines frequẽtes quotannis cõ
ueniũt, & choreas patrias ex uſu ducunt. In uiã publicã cum reuertaris, &
procedas, Sclaſię rudera uidebis. Hanc, ut prius eſt dictum, euerterunt A- D
chæi, uictis prælio Lacedæmonijs, eorũq; rege Cleomene, Leonidæ filio.
In Thornace (progreſſus enim, eò peruenies) ſimulacrũ eſt Pythaei Apol-
linis, ad ſimilitudinẽ eius quod Amyclis habet, factum. Cuius ego figurã,
cum eò peruentum fuerit, deſcribã. Lacedæmonij enim Amyclæum hono
rificẽtiſsimè colunt, adeò ut aurum à Crœſo Lydorum rege Apollini huic
Pythaeo miſſum, ad exornãdum illud Amyclis ſimulacrum cõtulerint. A'
Thornace cũ progrediaris, ciuitas uiſitur, quę initiò quidẽ Sparta, ſed tem
poris progreſſu Lacedæmon eadẽ fuit appellata. Antea regioni hoc nomẽ
fuit inditum. Quo aũt in Atticæ deſcriptione ſum uſus cõpendio, cum nõ
ſingula quæq; ordine cõprehẽderim, ſed ex his memoratu potiſsimum di-
gna excerpſerim ac protulerim, id anteq; de Spartanis quicq; dicã, ſignifi-
cãdum eſſe duxi. Ex multis enim & indignis narrationib. cuiuſmodi quili-
bet domi de ſeipſis dicãt, maximè memorabilia ſeparare mihi initiò propo
ſueram. Re itaq; bene deliberata, non eſt ut ab inſtituto recedam. Apud
Lacedæmonios Spartã incolẽtes, forum eſt ſpectatu dignum: Curia item
Senatus, & Ephororum. Eorum item qui à cuſtodiendis legibus Nomo-
phylaces dicuntur: & Bidiæorum, ut uocant, apud forum palatia ſpectan-
tur Senatus, ſeu ut ipſi appellãt, Geruſia, cõcilium eſt in Spartana Repub.
maximæ authoritatis. Reliqui ſunt principes. Ephoris autem, & Bidiæis,
quini cum ſint, hi quidem platanista, ut uocant, aliaq; adoleſcentum certa-
mina ſolent inſtituere. Ephori autem, tum reliqua quæ maximi ſunt mo-
menti adminiſtrant munera, tum Eponymum deſignant, à quo faſti inſcri
bantur.

Archidamus Ageſilai filius in Italia occiditur.

Spartæ deſcriptio.

A bantur. Quemadmodũ & apud Athenienſes, ex ijs qui nouẽ appellantur, Eponymus unus eſt imperans. In foro omniũ rerum præſtantiſsima porticus eſt, quam Perſicam appellant, de Medorum ſpolijs factam. Poſtea autem temporis progreſſu ea qua nunc eſt magnitudine, præſentiq́ꝫ ornatu erexerunt. Ad colunas tum alij Perſæ ex albo marmore ſunt facti, tũ Mardonius Gobryæ F. Expreſſa eſt & Artemiſia, quę Ligdamidis quidem filia fuit, Halicarnaſſi uerò regnauit. Hanc, cum Xerxe expeditionem aduerſus Græcos ultrò ſuſcepiſſe perhibent, & quædã in nauali ad Salaminem prælio edidiſſe facinora. In foro templa ſunt, Cæſaris, qui primus apud Romanos monarchiam affectauit eamq́ꝫ imperij formã, qua hodie utuntur, primus inſtituit. Eſt & alterũ Auguſto, filio eius, extructũ: qui & imperium plus ꝗ̃ pater cõfirmauit, & ad altiorem dignitatis ac potentiæ gradũ aſcendit. Nomen Auguſtus Gręcorum lingua Sebaſtus, id eſt uenerabilis, uerti poteſt. Ad aram Auguſti, æneam Agiæ ſtatuã oſtendũt. Hunc Agiam uaticinatũ aiunt Lyſandro, fore ut Athenienſium claſſem caperet circa Ægoſpotamos, exceptis decem triremibus, quæ in Cyprũ aufugerunt. Reliquas Lacedęmonij cùm ipſas ceperunt, tũ milites. Agias Agelochi filius fuit, Tiſameni nepos. Huic Tiſameno, Eleus cum eſſet ex Lamidarũ genere, oraculo reſponſum eſt, quinqꝫ nobiliſsimis certaminib. fore eum uictorẽ. Sic itaqꝫ pentathlũ in Olympijs cum exercuiſſet, uictus diſceſsit. quanq̃ antea bis palmã abſtulerat. Curſu enim ſuperauit, & ſaltu, Hieronymũ Andriũ. Luctando aũt ab eodem proſtratus, cũ ſpe uictoriæ fruſtraretur, intelligit oraculi ſententiã, in quinqꝫ belli certaminib. uictoriã ſibi uaticinanti à Deo

Artemiſia.

Auguſtus Cæſar.

Hiſtoria de Tiſameno.

B promitti. Lacedæmonij uerò (nec enim ea non audierant, quæ Tiſameno prædixerat Pythias) homini perſuadẽt, ut relicta Elide, Spartam cõmigraret, & uulgo ibi uaticinaretur. In quinqꝫ itaqꝫ ipſorũ prælijs uictoriã Tiſamenus eſt conſequutus: primò, cum Platæenſes contra Perſas pugnarent: deinde, quo tempore Lacedæmonij cũ Tegeatis & Argiuis ad Tegeam ſigna cõferebant: tertiò apud Dipæenſes, cũ omnes, exceptis Mantinenſib. Arcades aduerſus Lacedæmonios aciem inſtruxiſſent. Dipæenſes autẽ in Mænalia, Arcadũ oppidulum erat. Quartum bellum cõtra eos geſsit, qui ex Iſthmo Ithomã ab Helotibus ad defectionẽ cõpulerant. Nõ omnes aũt Helotes defecerunt, ſed Meſſeniaci ab antiquis Helotibus auulſi, id quod in hiſtoria ſtatim expediemus. Lacedæmonij eo tẽpore Tiſameno, ac Delphico oraculo obtẽperarũt: oblatisq́ꝫ cõditionib. qui defecerãt, paſſi ſunt diſcedere. Poſtremũ Tiſamenus eſt uaticinatꝰ, ut Lacedęmonij cũ Argiuis & Athenienſib. ad Tanagrã cõflixerũt. De Tiſameno talia audiui. In Spartanorum foro ſimulacra ſunt Pythaei Apollinis, Dianæ, & Latonę. Locus hic totus, Chorus appellaẽ, eo ꝙ in * Gymnopędijs (q̊d feſtũ, ſi ullũ aliud, ſummopere Lacedæmonij curãt) in Apollinis honorẽ iuuenes ibi ſaltant. Nõ procul hinc Telluris Tẽplũ cõſpiciẽ, & Iouis forẽſis. Quod Mineruæ forẽſis eſt, & Neptuni, Apphaliũ nominãt. Rurſus aliud Apollinis et Iunonis. Dedicata itẽ eſt populi Spartani inſigni magnitudine ſtatua. Habẽt & Parcarũ tẽplũ Lacedęmonij, cui uicinũ eſt Oreſtis Agamemnonis F. ſepulchrũ. Tegea eñi ablata, Oreſtis oſſa, ex oraculo ibi ſepeliũt. Iuxta Oreſtis tumulum,

Nomen eſt à iuuenibus nudis inditum.

mulũ,Polydoro Alcamenis F.ſtatua eſt poſita. Huic ex regibus tantũ ho- C
noris habuerunt,ut qui magiſtratus gerãt,quæcunq; obſignari oporteat,
Polydori imagine obſignent. Adeſt & Mercurius forenſis,geſtans Bacchum puerum:& antiqua,ut uocant,Ephorea. In eis Epimenidis Cretenſis monumentum uiſitur. Et Apharei item Perieris F. eodem in loco, quo Parcarum templum eſt. Cæterum de Epimenide magis conſentanea Lacedæmonij, quàm Argiui,dicere mihi uidentur.* Hæc inſuper apud Lacedæmonios ſpectantur: Iupiter hoſpitalis,& hoſpitalis Pallas. Ex foro,ad eam uiam quam Aphetas appellant,cum tendas,Booneta(ut uocant)offerentur. Hic,ut prius,de uiæ cognomento ut dicam, ratio poſtulat. Curſus certamen Icarium procis Penelopæ propoſuiſſe aiunt,in quo Vlyſſem uiciſſe conſtat. Per uiam autem Aphetaidem,ad curſum eos emiſſos eſſe perhibent. Videtur Icarius certamẽ hoc imitatione Danai inſtituiſſe. Danaus etenim hoc propter filias excogitauit, cum propter piaculũ nemo eas uellet uxores ducere. Miſsis itaq; legatis pollicitus eſt Danaus, ſe indotatam eam nuptum elocaturum,qua quiſq; ob pulchritudinẽ delectaretur. Paucis itaq;,qui eò uenerant,uiris curſus certamẽ propoſuit. Et ei qui metam primus attigerat,prima quoq; præ reliquis in eligẽdo data eſt optio. Poſt illum ſecundo,atq; ita eodem modo uſq; ad poſtremum. Puellæ, quæ ex numero erant reſiduæ,alium procorum aduentum,curſus item certamen aliud,expectare cogebantur. Apud Lacedæmonios iuxta uiam hanc,Boo tena ſunt,ut iam dictum eſt,quæ domus aliquando regis Polydori fuerũt. Poſt obitum autem Polydori, ab uxore datis pro ea bobus emerũt. Non- D
dum enim argentea tunc utebãtur,aut aurea moneta:ſed ueterem conſuetudinem ſecuti,boues in commutandis mercibus retribuerunt, & mancipia,argentum item,& aurum illaboratum. Qui uerò in Indiam nauigant, Indos aiunt, Græcorum mercimonia mercimonijs alijs cõmutare: numiſma autem,ob auri & æris ijs in locis abundantiam, ignorare. Vltra Bidieorum palatium Mineruæ templum eſt. Simulacrum Vlyſſes dedicaſſe dicitur,curſu ſuperatis Penelope procis,& Celeuthiam appellaſſe. Condidit & Celeuthiæ fana tria numero,interuallis inuicem diſtantia. Ab Aphetaide cum fuerit proceſſum,ſacella Heroum ſpectantur: & Iopis, qui poſt Lelegem aut Myletem natus putatur:& Amphiarai, Oiclis filij. Id à Tyndari filijs Amphiarao tanquam conſobrino conditum eſſe arbitrantur. Ipſius etiam Lelegis ſacellum adeſt. Ab his non procul Neptuni Tænarij nemus uiſitur, quod Tænarium nominant. Non longè abeſt Mineruæ ſimulacrum, ab ijs dedicatum, qui & in Italiam, & Tarentum in coloniam ſunt deducti. Locus quem Hellenium, id eſt Græcum uocant, inde nomen accepit, quod Græci, qui Xerxi in Europam inuadenti occurrere parabant,iuxta eum locum conſultarint, quo'nam modo eſſet reſiſtendũ. Aliter item dicitur: eos qui in Menelai gratiam cõtra Ilium expeditionem ſuſceperunt, conſilium ibi cæpiſſe, qua ratione ſoluere poſſent aduerſus Troiam,& ab Alexandro ob Helenæ raptum pœnas ſumere. Prope Hellenium, Talthybij monumentum oſtendunt. Oſtendunt monumentum & Achæorum Ægienſes in foro,quod idem Talthybij eſſe perhibent. Talthybij

[Margin notes: [illegible] (beside "cedæmonij … Lacedæmonios"); Mos in cõmutandis mercibus antiquus.]

A thybij huius indignatio, ob cædem caduceatorum, qui à rege Dario ad petendam terram & aquã in Græciam fuerant miſsi, Lacedæmonijs publicè mali quippiam portendit. Athenis autem cùm priuatim, tum in domum unius eſt graſſata, Miltiadis Cimonis F. Hoc uerò authore, qui in Atticam uenerant caducea tores, ab Athenienſibus fuerant interfecti. Lacedæmonij & Apollinis Acritæ aram colunt. Habent item Telluris fanũ, quod Gaſeptum appellatur. Supra hoc Apollini Maleatæ templum eſt cõditum. In fine Aphetaidis, proximè mœnia, Dictynnę ædes conſpicitur: & Regij tumuli eorum, qui Eurypondæ nominantur. Iuxta Hellenium Arſinoæ fanum eſt, quæ & Leucippi filia, & ſoror Pollucis & Caſtoris uxorum fuit. Ad Phruria, ut uocant, Dianæ eſt templum. Cum paulo progrediaris, monumentum uidebis Eleorum uatum, qui Iamidæ appellantur. Maronis item, & Alphei templũ: qui ex Lacedæmonijs in Thermopylas profectis, poſt ipſum Leonidem uidentur in prælio fuiſſe omnium fortiſsimi. Iouis Trophæi templum Dorienſes extruxerunt, bello uictis cùm alijs Achæis, qui Lacedæmoniorum agrum eo tempore incolebant, tum Amyclæenſibus etiam. Magnæ Matris ædes ſanctiſsimè nunc colitur. Poſt id Heroũ ſacella ſunt, & Hippolyti Theſei F. et Aulonis Arcadis, filij Tleſimenis, Tleſimenem Parthenopæi quidam filij, Menalionis fratrem, quidam autem filium fuiſſe perhibẽt. Altera parte, qua foro exitur, extructa porta eſt Sciadicta. Ibi etiamnum cõcionantur. Sciadem hanc Polydori Samij opus eſſe aiunt, qui primus fundendi ferri, & ſignorum ex eo fingẽdorum rationem inuenit. Citharam ibi Timothei Mileſij ſuſpenderunt Lacedæmonij, dam-

B nato eo, quòd ad ſeptem antiquas chordas quatuor præterea in citharœdorum artificio excogitârat. Ad Sciadem ædificium extat rotundũ. Iouis, & Veneris, cognomento Olympiorum, ſimulacra in eo uiſuntur. Epimeniden extruxiſſe aiunt, qua in re cum Argiuis non cõſentiunt: quandoquidem ne bellum quidem eum contra Cnoſios geſsiſſe dicant. Propè, Cynortæ Amyclæ filio tumulus eſt excitatus. Adeſt & Caſtoris monumentum. Supra id & templum eſt ædificatum. Quadrageſimo enim poſt pugnam illam cõtra Idam & Lynceum anno, nec prius, Tyndari filios pro dijs fuiſſe habitos aſſerunt. Ad Sciadem, Idæ etiam, & Lyncei tumulus oſtenditur. Si uerò ſermoni credimus ueriſimili, non ibi, ſed in Meſſenia ſunt ſepulti. Meſſeniorum autem clades, & diuturnitas temporis quo Peloponneſo exularunt, rerum antiquarum pleraſq; reuerſis etiã ignotas reddiderunt. De his autem quæ ipſi neſciunt, fas eſt rixari, qui uolent. Apud Lacedęmonios ex aduerſo Veneris Olympiæ, templum eſt Proſerpinæ Soſpitæ. à Thrace Orpheo cõditum aiunt. Alij ab Abare ex Hyperboreis profecto. Carneo autem, quem Oecetam appellant, ante Heraclidarum etiam reditum diuini honores Spartæ ſunt habiti. Templum ei dedicatum eſt in domo uatis Crij, Theoclis filij. Crij huius filiam, cum aquã hauriret, Dorienſium exploratores fortè ſunt allocuti: & ipſum poſtea Crium ut acceſſere, de capienda Sparta certiores fiunt. Carneum porrò Apollinem omnes Dorienſes uenerari cõſueuerunt, ob Carnum, genere quidẽ Acarnanem, Apollinis autem inſtinctu uaticinantem. Occiſo enim Carno hoc ab Hip-

Timotheũ damnarunt Lacedæmonij.

pota Philantis F. Apollinis ira Dorienſes in caſtris afflixit. Sed & Hippotas ob cædem aufugit,& Dorienſes ex eo tempore uatem Acarnanem ſolent placare. Cæterum non ille apud Lacedæmonios Oecetes eſt Carneus: ſed qui Achæis adhuc Spartam tenentibus, in Crij uatis domo eſt honoratus. Praxilles Carneum Europę eſſe filium, ſcriptum reliquit, eumq́ ab Apolline & Latona educatum. Alia item hominum ſermonibus de eo feruntur. In Ida Troię monte κρανείαν, hoc eſt cornum in Apollinis luco natam, reſecuiſſe Græci dicũtur, ad cõficiendum equum ligneum. Deum aũt hac de cauſſa ut iraſci cognouerunt, ſacrificijs placant: & Apollinẽ, more quodam ueterũ, tranſpoſita litera ρ, Carneũ pro Craneo nominant. A' Carneo non procul ſimulacrũ eſt, quod Aphetęi dicitur. Inde enim Penelopę procis fauſt eſſe aiunt curſus initiũ. Eſt & locus porticus habens, quadrangu-

[illegible] lari forma. Ibi* uirgulta olim apud eos uendebãtur. Iuxta hũc, Iouis Ambulij, & Mineruæ Ambuliæ ara eſt. Caſtoris item, & Pollucis, qui ipſi quoq; Ambulij dicũtur. Ex aduerſo & Colona, ut uocãt, uiſitur, & Bacchi Colonatæ templũ. Iuxtà lucus herois eſt, quem Baccho Spartã proficiſcenti uiæ

[illegible] ducem fuiſſe aſſerunt. Heroi huic, prius quàm ipſi deo, ſacrificãt, Bacchæ, & Leucippides. Alijs autem undecim, quas ipſas etiam Bacchas uocant, curſus certamen proponunt. Hæc ut facerent, ita à Delphis acceperunt. A' Baccho non procul eſt Iouis templum, qui à uentis Euanemus dicitur. Hu-

Tyndari liberi unde nati. ius ad partem dextram Pleuronis ſacellum uiſitur. Tyndari autem liberi materna ſtirpe à Pleurone ſunt nati. Theſtium enim Ledæ patrem, Agenoris filium fuiſſe, Pleuronis nepotem, Areus in uerſibus ſuis indicauit. A' ſacello Pleuronis non procul collis ſpectatur, & in colle templum Iunonis Argiuæ. Condidiſſe aiunt id Eurydicen Lacedæmonis filiam, uxorem Acriſij, Abantis filij. Iunonis autem Hypercheriæ fanum ex oraculo eſt cõſtructum, cum crebris inundationibus Eurotas in magnam regionis partem effunderetur. Simulacrum antiquum Veneris Iunoniæ appellãt. Matres autem, quarum filiæ nupſerunt, rem ſacram Deæ facere cõſueuerunt. A' colle cum dextrorſum iter facias, Hetœmoclis ſtatua uiſitur. Hetœmocles, & ipſe pater Hippoſthenes, luctam in Olympijs uicerunt, ambo undecies ſimul. Vna tamen uictoria filium Hippoſthenes præceſsit. Ex foro occidentem uerſus cum eas, ſepulchrum uacuum Braſidæ Tellidis filio eſt factum. Parum abeſt à ſepulchro ex albo marmore theatrum ſpectatu dignum. E' regione theatri Pauſaniæ monumentum uiſitur, qui Platæenſium dux fuit. Alterum Leonidæ. In quorum laudem orationes ſingulis annis habent. Et certamen inſtituunt, in quo præter Spartanos, nemini fas eſt certare. Leonidæ autem oſſa, quadraginta annis pòſt è Thermopylis ſunt à Pauſania ablata. Columna etiam ex patrio ritu ibi eſt erecta, in qua nominatim omnes ſunt perſcripti, qui in Thermopylis Medorum irruptionem ſuſtinuerunt. Locus à Spartanis Theomelida dicitur. Ea urbis parte Agipadarum regum ſepulchra extãt. In propinquo locus eſt, quem conuenticulum Crotanorum appellant. Sunt autẽ Crotani Pitanatarum pars. Non procul à conuenticulo eorum qui Enapadæ uocantur, templum eſt Æſculapij. Cum fuerit proceſſum, Tænari monumentum appa-

ret,

A ret,à quo promontorium in mare porrectum aiunt eſſe nominatum. Adſunt Deorum templa,Neptuni Hippocurij,& Dianæ Agineæ.Ad cōuenticulum cum redeas,Dianæ Iſoræ templum ſpectabis.Cognominant candem & Limnæam,cum nō Diana,ſed Cretenſium Britomartis ſit. De hac in Æginea hiſtoria dicemus. Proximè monumenta,quæ Apadis ſunt ædificata,columnā uidebis:& in ea uictorias perſcriptas, quas Anchionis Lacedæmonius ex curſus certamine reportauit, tum alias, tum Olympicas etiam,quæ numero ſeptem fuerunt,quatuor ſtadij,reliquæ diauli. Eo autem tempore cum *clypeo currere in fine certaminis nondum erat uſitatū. Anchionin præterea aiūt claſsi Theræi Batti interfuiſſe, & Cyrenen cum eo * condidiſſe,ſubactis Libyæ finitimis. Thetidis fanum huiuſmodi ob cauſſam extructum perhibent.Bellum contra deficientes Meſſenios geſtū fuiſſe.In quo regem eorum Anaxandrum, facta in Meſſeniam irruptione, mulieres captiuas tū alias abduxiſſe, tum Cleonem Thetidis ſacerdotem. Hanc Cleonem Anaxandri uxorē petijſſe à marito, quæ & Thetidis apud illam ſimulacrum reperit,& ædem cum eadem Deæ condidit.Fecit autem hæc,Læandris,ſomnio admonita. Thetidis ſimulacrum in occulto obſeruant.Cererem terreſtrem Lacedæmonij ſeſe aiunt ex Orphei inſtituto uenerari. Mea autem opinione propter templum illud Hermionenſe, uſu apud eos quoq; eſt receptum,ut Cererem terreſtrem colerent,Sarapidis apud Spartanos omnium recentiſsimum eſt templum. Iouis item cognomento Olympij.Circum Lacedæmonij locum appellant,in quo noſtro etiam tempore iuuenes curſu ſe ſolent exercere.In hūc Circum à ſepulchro

B Agidarum cum deſcenderis,ad læuam Eumedis monumentum cōſpicies, Hippocoontis filius fuit & hic Eumedes. Eſt & ſimulacrum antiquū Herculis,cui * Sphærenſes ſacrificant.Iuuenes ita uocātur,qui iam ætatem uirilem attingere incipiunt.Gymnaſia item in Circo ſunt cōdita, quorum alterum Eurycles Spartanus dedicauit. Extra circum ex aduerſo Herculis ſimulacri domicilium eſt,noſtra quidem ætate hominis priuati,Menelai olim.A' Circo cum fuerit proceſſum,Caſtoris & Pollucis eſt templū,Charitum item.Lucinæ autem templum,& Apollinis Carnei eſt,& Dianæ Hegemachæ,id eſt bellatricis. Hagnitæ templum ad dextram Circi eſt conditum. Æſculapij autem cognomentum Hagnitas eſt, eo quòd Dei ſimulacrum ex Hagno erat factum.Eſt autem Hagnus uimen ſimilimum uirgulto ſpinoſo,quod ἄγνος dicitur.Ab Æſculapio non procul trophæum cōſiſtit.Pollux,ut fama fertur,de Lynceo erexit. Nimirum & hoc mihi argumento eſt,Apharæi liberos Spartæ nō eſſe ſepultos. In Circi principio & Dioſcuri ſunt Apheterij:& parum ſi procedas, Alconis ſacellū. Alconem hunc Hippocoontis fuiſſe filium tradunt.Alconis ſacello uicinum eſt Neptuni templum.Domatiten appellant.Locus ab arboribus Plataniſta dicitur:proceræ enim,& continuę ibi platani naſcuntur.Locum iſtum,in quo iuuenibus pugnare mos eſt,circumquaq; Euripus alluit, haud aliter ac inſulam mare.Acceſſus datur per pontē.In uno ponte Herculis ſimulacrum eſt,altero Lycurgi effigies.Leges Lycurgus cùm toti Reipub. præſcripſit, tum iuuenum quoq; pugnæ. Solent iuuenes & alia quæpiam facere. Sacrificant

In Græco [illegible] eſt,lego [illegible].

Pro [illegible] lego [illegible]. Quia Battus conditor eſt Cyrenæ.

[illegible]

crificant in adoleſcentum gymnaſio, quod Ephebæum dicitur. Ephebæum autem, ſumpta origine ex oppido Therapne, non procul inde eſt ſitum. Ex utraque ibi parte adoleſcentes catulum canis Marti immolant, iudicantes Deorum ferociſsimo gratam uictimam, animal ex cicuribus ferociſsimum. Græcorum præter Colophonios neminem ſcio, qui catulos canis immolent. Catulum enim nigrum & Colophonij Enodio immolant. Sacrificia autem tum Colophoniorum, tum adoleſcentum Lacedæmoniorum, noctu peraguntur. Inter ſacrificandum adoleſcentes apros manſuefactos pugnæ committunt. Quorum autem aper in Plataniſta arte uictor euadit, ij utplurimum in pugna fiunt ſuperiores. Et hæc quidem in Ephebæo faciunt. Poſtero die paulo ante meridiem, per pontes locum dictum ingrediuntur. Sed quà utrique aciei ſit ingrediundum, ſorte prius noctu miſſa indicarunt. Pugnant autem tum manibus, tum pedum inſultu. Mordent etiam, & oculos mutuis ictibus fodiunt. Vir equidem cum uiro hunc in modum pugnat. Tota autem ui frequentes poſtea corruunt, ſeque inuicem in aquas protrudunt. Ad Plataniſtam eſt & ſacellum conditum Cyniſcæ, filiæ Archidami regis Spartanorum. Prima hæc equis alendis dedit operam, & curuli certamine in Olympijs uictoriam eſt conſequuta. A' tergo porticus, quæ ad Plataniſtam eſt extructa, ſacella ſunt, unum Alcimi, alterum Euaræphori: & tertium non procul ſitum Dorcei, & aliud huic uicinum Sebri. Filios hos Hippocoontis fuiſſe aſſerunt. A' Dorceo autem fontem ſacello propinquum, Dorceum nominant. Locum uerò à Sebro, Sebrium. In Sebrio ad dextram monumentum Alcmanis eſt. Huius quæ fecit cantica, quo minus ſint ſuauia, nihil obſtitit lingua Laconica, quæ ad ſoni alioquin ſuauitatem minimè eſt accommodata. Prope Alcmanis ſepulchrum Helenæ templum eſt, & Herculis alterum proxime mœnia. Simulacrum ineſt Herculis armatum, quod ob pugnam aduerſus Hippocoontem & liberos ita formatum eſſe dicunt. Hippocoontis familiã odio eam ob cauſſam proſequutus eſt Hercules, quòd poſt Iphiti necem purgationum gratia Spartam profectum, luſtrare iſti recuſarint. Præterea aliud quippiam tale belli initium fecit. Oeonus ætate quidem adoleſcentulus, Herculis autem conſobrinus (Lycimnius enim, cuius hic erat filius, auunculus Herculis ab Alcmena fuit) unà cum Hercule Spartam peruenit. Cum autem inſpiciendæ urbis gratia circumiret, & ad Hippocoontis ædes prodijſſet, canis domeſticus eum eſt adortus. Oeonus autem miſſo lapide, canem proſternit. Hippocoontis itaque filij domo excurrunt, fuſtibusque percuſſum Oeonum occidunt. Id factum, Herculem potiſsimum aduerſus Hippocoontem & filios inflammauit. Continuò autem, qua erat iracundia, & pugna cum eis decertauit. Sed uulnere tum accepto, clam diſceſsit. Poſtea autem cum Spartæ bellum intuliſſet, patrem Hippocoontem eſt ultus: ultus eſt & filios ob Oeoni cædem. Monumentum Oeoni iuxta Herculis ſacellum eſt ædificatum. Ex Circo cum uerſus ortum iter facias, ad dextram ſemita offeretur, & Mineruæ templum, quæ pœna iuſtè ſumpta ἀξιόποινος dicitur. Hercules enim poſtquam Hippocoontem & liberos eo quòd meriti erant ſupplicio affecerat,

Lacedæmonij iuuenes canem Marti immolant.

Cantica Alcmanis.

Odium inter Herculem & Hippocoontẽ.

rat,

A rat, Mineruæ templum cõdidit. Cognomentum autem indidit, quòd ue-
teres ſupplicia hominum pœnas nominarũt. A' Circo cum altera uia iue-
ris, aliud item Mineruæ templum apparebit. Theram ferunt dedicaſſe, fi-
lium Auteſionis, Tiſameni F. Therſandri F. quo tempore coloniam miſit
in inſulam, quæ nomen ab hoc Thera nunc eſt ſortita: olim autẽ appella-
batur Calliſte, id eſt pulcherrima. In propinquo Hippoſthenis templum
eſt, qui ſæpe luctando uicit. Ex oraculo autem eum uenerantur, utpote
qui Neptuno honores offerant. E' regione templi ſimulacrum uetuſtum
eſt Martis, pedicas habentis. Eodem autem conſilio Lacedæmonij erexe- *Mars pedicas habuit.*
runt hoc ſimulacrum, quo Athenienſes Victoriam, ut uocãt, implumem.
illi equidem Martem hac ratione uinculis conſtrictum, nunquam eſſe fu-
giturum exiſtimant: Athenienſes aũt, Victoriam plumis deſtitutam, per
petuò ibi manſuram. Hunc itaq; in modum & tali cõſilio, hæ urbes ſimu-
lacra huiuſmodi dedicarunt. Spartæ cõuenticulum quoq; eſt, quod à ua-
rietate Pœcilem uocãt, & iuxta id ſacella Cadmi Agenoris filij, & eorum
qui ex Oeolico Thiræ F. ſunt nati: Ægei pręterea, Oeolici filij. Extruxiſſe
ſacella aiunt Mœſin, Lęam, & Europã: fuiſſeq; eos Hyræi filios, Ægei ne-
potes. Amphilocho item ſacellum fecerũt, eo quòd eorum auus Tiſame-
nus matre erat natus Demonaſſe, ſorore Amphilochi. Ex Græcis ſoli La-
cedæmonij Iunonem à deuorandis capris ſolent Ægophagam cognomi-
nare, capras item deæ immolare. Herculem autem & cõdidiſſe templum
aiunt, & capras primò immolaſſe, cum in pugna aduerſus Hippocoon-
tem & filios nulla in re à Iunone fuiſſet impeditus, quemadmodũ in alijs
B certaminibus eam ſibi aduerſari opinabatur. Capras autem, ut aiunt, ob
aliarum uictimarum penuriam immolauit. A' theatro non procul & tem
plum eſt Neptuni Natalicij, & ſacella Cleadei Hylli filij, & Oebali. Inter
Æſculapij templa ſplendidiſsimum illud habent, quod ad Booneta eſt ex
tructum. Ad ſiniſtram Telecli ſacellum uiſitur. Huius poſtea etiam in
Meſſeniorum hiſtoria mentionem faciam. Paululum cum fueris pro-
greſſus, tumulum uidebis non magnum. Supra hunc templum eſt uetu-
ſtum, & armatæ Veneris ſimulacrum. Ex templis, quod ſciam, huic ſoli
tabulatum aliud ſuperadditum eſt, Morphus ſacrum. Veneris cogno- *Venus cur pe-*
mentum Morpho eſt. Sedet autem, habens muliebre capitis tegumen- *dicis conſtri-*
tum, & uincula pedibus iniecta. Impoſuiſſe autem ei pedicas Tyndarum *cta.*
aiunt, & uinculis his aſsimilaſſe mulierum erga maritos cõſtantiam. Quę
item alio ſermone hac de re feruntur, prorſus nõ admitto: Voluiſſe Tyn
darum pedicis his ulciſci Venerem, cuius auſpicio exiſtimabat probra fi-
liabus oblata. Stultum enim omnino foret, fabricato ſigno cedrino, & no
mine Veneris impoſito, de uindicata Dea ſpem habere. Iuxtà, Hilairæ
templum eſt, & Phœbæ, quas Cypriorum carminum author ſcripſit fi-
lias fuiſſe Apollinis. Conſecrantur eis puellæ, quæ ipſæ etiam ſimul cum
deabus Leucippides appellantur. In uno ex his ſimulacro Leucippis quæ
dam deabus conſecrata faciem, depoſito cultu ueteri, ea arte exornauit,
quæ noſtra ætate uiſitur. Alterum uerò eodem modo ne ornaret, ſom-
nium prohibuit. Ouum ibi uittis inuolutum in tecto eſt ſuſpenſum: & il-

I 3 lud

lud ouum eſſe teſtantur, ex quo communi hominum ſermone Leda eſt C
nata. Apollini præterea, qui Amyclis eſt, tunicam mulieres quotannis texunt: & domicilium in quo texunt, Tunicam appellant. Domus huic uicina eſt, quam Tyndari liberos initio incoluiſſe perhibent. Sed aliquanto poſt Phormio Spartanus poſſedit. Hunc acceſſerunt Caſtor & Pollux, aſſumpta hominum peregrinorum ſpecie. Cumq́ue Cyrena ſe uenire dixiſſent, & hoſpitium ab eo petierunt, & in conclaue id cupierunt diuertere, quo potiſsimum olim fuerant delectati, cum rebus humanis nondum eſſent exempti: Phormio eis poteſtatem fecit, ut pro arbitratu quacunque alia domus parte uellent, habitarent. Hoc autem conclaue ſe eis eſſe conceſſurum negauit. Eius enim filia adoleſcens mulier pepererat iam, & uitam in eo agebat. Poſtero autem die adoleſcens illa mulier, & omnis circa puerum comitatus euanuit. Caſtoris autem & Pollucis ſimulacra in conclaui, menſa item, & in ea ſilphium ſunt inuenta. Hæc ita facta eſſe, fama eſt. A Tunica ad portas cum deſcenderis, ſacellum apparebit Chilonis, qui ſapiens eſt habitus. Et Athenienſis herois unius ex iis, qui cum Dorieo Anaxandri filio in Siciliam fuere miſsi. Miſsi autem ſunt, cum Erycinam regionem arbitrarentur ad Herculis poſteros, non ad Barbaros eius incolas ſpectare. Hercules enim (ut fama inualuit) hiſce uulgo notis conditionibus aduerſus Erycem luctatus eſt, ut ſi Hercules euaderet in certamine uictor, Erycis terram occuparet: Hercule autem ſuperato, Geryonis boues Eryx ſumeret. Has enim tum abegerat Hercules. Sed ut in Siciliam tranauerant, ipſe quoque ad D
Eleum gibboſum eas reperturus traiecit. Has itaque boues, Hercule ſuperato, conſtitutum erat Erycem abigere. Sed non pari beneuolentia Dij immortales Herculem, & poſtea Dorieum Anaxandri F. fouerunt. Hercules enim Erycem interfecit: Dorieum uerò, amiſſa magna exercitus parte, Egeſtæi trucidarunt. Lacedæmonij Lycurgo quoque legiſlatori tanquam deo ſacellum extruxerunt. In poſteriori quidem templi parte tumulus eſt excitatus Eucoſmo, Lycurgi filio. Ad aram autem Lathriæ, & Anaxandræ. Gemellæ & hæ ipſæ erant, & hanc ob cauſſam eas Ariſtodemi filij, ipſi quoque gemelli, in matrimonium duxerunt. Filij fuerunt Therſandri, neptes Agamididæ, regis Cleeſtonæorum, quarti inter poſteros Cteſippi, Herculis F. Ex aduerſo templi monumentum uiſitur Theopompi, Nicandri filij: & alterum item Eurybiadæ, qui cum Lacedæmoniorum triremibus ad Artemiſium & Salaminem nauale prælium contra Medos commiſit. Eſt & in uicino Aſtrabaci, ut uocant, ſacellum. Locus quem Limnæum cognominant, Dianæ Orthiæ, id eſt erectæ, ſacer eſt. Simulacrum illud eſſe tradunt, quod & Oreſtes olim, & Iphigenia ex Taurica furtim abſtulerunt. Lacedæmoniorum uerò terræ, regnante ibi Oreſte, importatum eſſe affirmant. Et mihi magis uериſimilia dicere, quàm Athenienſes uidentur. Quo enim conſilio Braurone Iphigenia ſimulacrum reliquiſſet? Aut quam ob cauſſam Athenienſes, cum regionem deſerere ſtatuiſſent, nauibus idem non impoſuiſſent? Atqui Dea Taurica tanti adhuc eſt nominis, ut &

Cappadoces

Domus de Tyndari liberis.

παιδίον.

Herculis & Erycis ſingulare certamen.

Ἠλεῖον κύφον.

Pulchra hiſtoria de ſimulacro deæ Tauricæ.

A Cappadoces contendant, & Euxini accolæ, apud ſeſe eſſe ſimulacrum. Litigant & Lydi, qui Mineruæ Anaitidis fanum habent. Fugit Athenienſes, à Medo id inter reliqua ſpolia eſſe ablatum. Braurone enim quod erat, & Suſa eſt delatum: & Syri Laodicenſes à Seleuco poſtea acceptum, noſtro tempore obtinent. Sed hæc quoque mihi teſtimonio ſunt, eam quæ Lacedæmone habetur Orthiam, eſſe illud Barbarorum ſimulacrum. Partim enim cum id Aſtrabacus & Alopecus, filij Irbi, Amphiſtenis F. Amphiclei F. Agidis F. inueniſſent, furore è ueſtigio ſunt correpti: partim Limnatæ Spartanorum, & Cynoſurenſes, Meſoæ item incolæ, & Pitanæ, cum ſacrificaſſent Dianæ, ad diſsidium prius, poſtea ad cædes ſunt conuerſi. Multis autem ad aram interfectis, qui ſuperfuerant, ex morbo perierunt. Edito propterea oraculo, iuſsi ſunt aram humano ſanguine cruentare. Cum autem immolaretur quemcunque ſors tetigerat, Lycurgus rem in adoleſcentum flagra commutauit. Et ſic quoque humano ſanguine ara implebatur. Sacrificula autem tenens ſimulacrum, aſtitit eis. Et id aliàs quidem leue eſt ob paruitatem. Sed flagellatores pulchritudine adoleſcentis commoti, aut dignitate, ſi quem parcius ferirent, adeò fuit graue mulieri ſimulacrum, ut geſtare uix poſſet. Hæc itaque culpam in flagellatores conferebat, & propter eos premi ſe conquerebatur. Sic itaque à Tauricorum ſacrificijs in ſimulacro hoc, conſuetudo illa remanſit, ut gauderet humano ſanguine. Non ſolum Orthiam nuncupant, ſed eandem quoque Lygodeſmam. In fruteto enim B λύγων, id eſt uiminum reperta eſt. Circumligatum autem uimen fecit, ut ſimulacrum eſſet erectum. Ab Orthia non procul Lucinæ templum eſt. Id ex monitu oraculi Delphici ædificatum aiunt, & Lucinam in Diuorum numerum à ſe eſſe relatã. Lacedæmoniorum arx inſigni quidem altitudine eminet, ſed talis tamen non eſt, qualis & Thebanorum Cadmea, & Argiuorum Lariſſa. In urbe autem colles cum ſint alij, eum qui maximè in altum attollitur, arcem appellant. Mineruæ ibi fanum eſt extructum, quæ & Poliuchos dicitur, & eadem Chalciœcos. Fani apparatum, ut aiunt, Tyndarus inchoauit. Quo defuncto, filij eius, cum eſſet futurum, ut Aphnidæorum ſpolia occaſionẽ eis præberent, de extruendo domicilio cogitarunt. Sed his quoque ab incepto deſiſtentibus, Lacedæmonij multis annis pòſt, & templum & ſimulacrum Mineruæ æneum fecerunt. Gitiades indigena fabricauit, qui idem cantica quoque Doria tum alia compoſuit, tum hymnum in Deæ laudem. Æri inſculpta ſunt multa Herculis certamina, & multa item præclara facinora, quæ ipſe ultrò edidit. Ex Tyndari item liberis tum alia quædam, tum Leucippi filiarum raptus: & Vulcanus, matrem uinculis exoluens. Sed hæc quemadmodum uulgo dicantur, in Atticorũ prius hiſtoria expoſui. Adſunt & Muſæ, munera donantes Perſeo in Libyam & contra Meduſam properanti, galeã, & talaria, quibus per aerem deuolaret. Adiuncta his ſunt, quæ de Mineruæ ortu narrãtur: Amphitrite itẽ, & Neptunus: quæ maxima mihi, & ob ſummã elegantiam ſpectatu digna ſunt uiſa. Poſt hęc ibidẽ eſt Erganę Mineruæ templũ. In porticu aũt meridiem uerſus, & Iouis templũ eſt cognomento

Arx Lacedæmoniorum excelſa.

Doriam cantilena erat ad uirtutem incitans.

mento Coſmetæ:& in eius ueſtibulo, Tyndari monumentum. Sed quæ C ad occaſum ſpectat porticus, & duas aquilas continet, & in eis totidem uictorias, quas Lyſander dedicauit in utriuſque facinoris commonefactionem, tum iſtius, quando circa Epheſum Antiochum Alcibiadis nauicularium, & Athenienſium triremes profligauit: tum quando ad Ægoſpotamos Athenienſium claſſem deleuit. Ad læuam Chalciœci, Muſarum templum condiderunt. Quia Lacedæmonij non ad tubarum clangores, ſed aut tibiarum cantum, aut lyrarum, & cithararum pulſus in pugnas exiuerunt. In parte poſteriori Chalciœci, Veneris Areæ templum eſt. ſimulacra lignea ſunt, & ſi qua alia apud Græcos, certè antiqua. Ad dextram partem Chalciœci æneum ſimulacrum Iouis eſt, omnium quotquot ex ære ſunt compoſita, uetuſtiſsimum. Totum autem continuè compactum non eſt, ſed ſingulæ partes ſeorſim perfectæ, & inuicem connexæ: quas claui ita coarctant, ut diſſolui nequeant. Learchum Heginium fabricaſſe aiunt ſimulacrum, quem Dipœni & Scyllidis, nonnulli uerò ipſius Dædali diſcipulum fuiſſe perhibent. Ad tabernaculum, quod ita uocant, mulieris eſt effigies. Lacedæmonij Euryleonidam fuiſſe aiunt, quæ equorum bigis olympia uicit. Iuxta Chalciœci aram duæ imagines ſunt poſitæ, Pauſaniæ, ducis ad Platæas. Huic quæ acciderint, ſcientibus non enarrabo. Satis enim habebunt, ſi ea percurram, quæ accuratè prius ſunt pertractata. Ex uiro autem Byzantio audiui, & deprehenſa fuiſſe Pauſaniæ conſilia, & ſolum ex his qui ſupplices ad Chalciœcon confugerunt, impunitatem non eſſe conſequutum: nullamq́ue aliam ob cauſſam, quàm quòd cædis piaculum excuſare non D potuerit. Quo enim tempore circa Helleſpontum tum aliorum, tum ipſorum etiam Lacedæmoniorum nauibus morabatur, puellæ Byzantiæ cupidine eſt inflammatus. Statim itaque ingruente iam nocte, quibus erat imperatum, Cleonicen (hoc enim nomen puellæ fuit) adducunt. Sopitum interea Pauſaniam, ſtrepitus excitauit. Inuita enim cum ad eum iret puella, lucernam ardentem comprehendit. Pauſanias, utpote qui conſcius ſibi de Græciæ proditione erat, atque ideo ſempiterna & perturbatione, & metu tenebatur, tunc quoque ſurrexit, & puellam acinace percuſsit. Hoc piaculum Pauſanias effugere non potuit, quanquam luſtrationes omnimodas quæſierit, & Ioui Exuli ſupplex ſit factus, & in Phygaleam Arcadum ad Pſychagogos peruenerit. Pœnam uerò, qua dignus erat, & Cleonicæ perſoluit, & Deo. Lacedæmonij autem obtemperantes Delphici oraculi mandato, & imagines has æneas erexerunt, & genium uenerantur Epidoten, quem Iouis ſupplicis ob Pauſaniam iram aiunt auertiſſe. Vicinum Pauſaniæ ſtatuis Veneris Ambologeræ ſimulacrum eſt, ex oraculo conſecratum. Alia item Somni, & Mortis, quos fratres eſſe propter uerſus illos ex Iliade arbitrantur. Ad Alpium, ut uocant, cum itur, Mineruæ Ocularis templum eſt. Lycurgus id, cum oculorum alter ei ab Alcandro fuiſſet effoſſus, condidiſſe fertur. Leges enim latæ à Lycurgo, non probabantur Alcandro. Sed cum hunc in locum profugiſſet, & Lacedæmonij auxilio eſſent, ne alter etiam ei ocu-

lus

χαλκίοικος ab ænea domo habet nomen.

Iouis æneũ ſimulacrum.

Pauſanias dux Græcorũ ad Platæas.

Pauſanias nullo modo effugere poteſt cædis pœnã.

Lycurgus templum condidit Mineruæ Oculari.

A lus erueretur, templum Mineruæ Oculari extruxit. Inde cum eſt proceſſum, Ammonis ædes uiſitur. Videntur initio Lacedæmonij præcipuè ex Græcis hoc Libyæ oraculo fuiſſe uſi. Lyſandro etiam, cum Aphytin in Pallene obſideret, Ammon noctu apparuiſſe dicitur, & indicaſſe, utilius fore cùm ipſi, tum Lacedæmonijs, ſi à bello contra Aphytæos deſiſterent. Sic itaq; ab obſidione Lyſander diſceſsit, & Lacedæmonios ut Deum hunc uenerentur, plus incitauit. Aphytæi autem Ammonem non minus quàm ipſi in Libya Ammonij colunt. De Minerua Cnagia hæc feruntur. Cnageum indigenam expeditioni cum Dioſcuris contra Aphidnam interfuiſſe aiunt. Captum autem in prælio, & in Cretam diuenditum, eodem in loco ſeruum fuiſſe, quo Cretenſes habent Dianæ templum. Aliquanto autem pòſt, & aufugiſſe eum tradunt, & uirginem ſacram, quæ ſimulacrum unà aſportabat, abduxiſſe. Hac de cauſſa Dianam Cnagiam appellant. Mihi Cnageus hic aliter in Cretam profectus uidetur, non eo quo Lacedæmonij dicunt, modo. Quoniam, mea opinione, nec pugnatum eſt ad Aphidnam, & Theſeo apud Theſprotos in uincula conjecto, & Athenienſibus non cōſentientibus, ſed ad Meneſtheū magis beneuolentia inclinantibus. Age uerò, commiſſum ſit prælium: nemini hercle perſuaſeris, ex uictoribus quoſdam in captiuitatem fuiſſe abductos, præſertim cum tam illuſtris fuerit uictoria, ut ipſa etiam Aphidna caperetur. Sed de his hactenus. Sparta cum Amyclas deſcendas, fluuius Tiaſa occurrit. Tiaſam Eurotæ fuiſſe filiam arbitrantur. In eius ripa Gratiarum eſt templum, Phaennæ, & Cletæ, ut Alcman ſcripſit. Exiſtimant autem Lacedæmonem ibi

Hiſtoria de Minerua Cnagia.

In itinere Amyclas uerſus quid notatu dignum.

B condidiſſe Gratiarum templum, & hæc eis nomina impoſuiſſe. Inter ea quæ Amyclis inſignia ſunt, uir pentathlus eſt columnæ inſiſtens, nomine Ænetus. Hunc, cum in Olympijs uiciſſet, & coronam iam accepiſſet, diem obijſſe extremum perhibent. Huic itaq; & ſtatua poſita eſt, & tripodes ænei. Alios autem decem ante Meſſeniacum bellum conſecratos eſſe aiunt. Sub primo, Veneris ſimulacrum conſiſtit. Dianæ, ſub ſecundo. Quos cùm ipſos Gitiadas elaborauit, tum ea quæ ſunt inſculpta. Tertius eſt Æginetæ Callonis. Sub hoc, ſimulacrum Proſerpinæ eſt poſitum. Ariſtander Parius mulierem effinxit lyram tenentem, Sparten ſcilicet. Polycletus Argiuus eam, quam Venerem apud Amyclæum appellant. Hi itaque tripodes & magnitudine præ reliquis ſunt conſpicui, & parta in Ægoſpotamos uictoria conſecrati. Bathyclis Magnetis, qui Amyclæi ſolium fecit, donaria ſunt, Gratiæ, ſolio inſculptæ: & ſimulacrum Dianæ Leucophrenæ. Quo autem magiſtro Bathycles hic ſit uſus, aut ſub quo Lacedæmoniorum rege ſolium hoc abſoluerit, lubens prętereo. Solium autem & uidi, & quibus rebus conſtet deſcribam. A' fronte id ſuſtinent, quemadmodum et à tergo, duæ & Gratiæ, & totidem Horæ. Ad ſiniſtram uerò uipera conſiſtit, & Typhos. Ad dextram, Tritones. Singula autem quæ inſculpta ſunt, accuratè ſi uelim recenſere, faſtidium lectori párerem. Sed cum pleraque ignota non ſint, obiter ea expediam. Taygeten Atlantis filiam, eiuſq; ſororem Alcyonen, Neptunus & Iupiter geſtant. Exculptus eſt & Atlas, & ſingulare Herculis cum Cycno certamen: & Centaurorum

Solij deſcriptio.

ad

ad Pholum pugna. Minotaurum uerò, ut uocant, non ſcio cur & uinctum C
fecerit Bathycles, & uiuū à Theſeo duci. Eſt & in ſolio repræſentata Phæa
cenſium chorea, & Demodocus cantans. Perſei item facinus contra Me-
duſam. Cum Herculis aduerſus Thurium Gigantem prætererieris pugnā,
& Tyndari contra Eurytum, raptus offertur filiarum Leucippi. Vulca-
num adhuc puerum Mercurius in cœlum ſuſtollit. Herculem autem, ut
Deorum conſortio deinceps fruatur, Minerua ducit. Peleus item Chironi
Achillem educādum tradit, qui docuiſſe quoque eum dicitur. Cephalus ob
formæ præſtantiam ab Aurora rapitur. Et in Harmoniæ nuptias Dij do-
na conferunt. Exculptum eſt & ſingulare Achillis cōtra Memnonem cer-
tamen. Hercules item Thracem Diomedem, & ad Eudenum fluuium,
Neſſum ulciſcitur. Mercurius item deas, ut iudicium de earum forma fera
tur, ad Alexandrum deducit. Adraſtus quoque & Tydeus, inter Amphia-
raum & Lycurgum Pronactis F. pugnam dirimunt. Iuno intuetur Ionem
Inachi filiam, in uaccam iam transformatam. Et Minerua inſequentem ef-
fugit Vulcanum. Poſt hæc, Herculis facinora, quæ in conficienda hydra
edidit, ordine ſunt expreſſa: & ut Cerberum ab inferis extraxerit. Anaxias
autem & Mnaſinus equo uterque inſidet. Megapenthem uerò Menelai F.
& Nicoſtratum, equus unus portat. Lyciæ quoque beluam Bellerophontes
perimit. Et Hercules Geryonis boues abigit. In extremitatibus ſolij ſupe-
rioribus utrinque equis inſident Tyndari filij. Sub equis & Sphinges ſunt,
& ſurſum currentes feræ. Apud Caſtorem quidem pardalis, Pollucem ue
rò leæna. In ſupremo ſolij loco cœtus Magnetum eorum eſt exculptus, D
qui Bathyclem in elaborando ſolio adiuuerunt. Sub thronū ſi quis deſcen
dat, quo loco Tritones ſunt, filium Thiræ Calydonij aſpiciet. Eſt ibi Her-
cules, Actoris liberos interficiēs. Calais item & Zetes, à Phineo Harpyias
propellunt. Pirithous & Theſeus Helenam rapuerunt: Leonem Hercu-
les ſtrangulat. Tityum Apollo & Diana ſagittis configunt. Pugna itē Her
culis contra Oreum centaurum uiſitur, & Theſei cōtra Minotaurum. Ex-
preſſa eſt & lucta Herculis contra Acheloum. Et quæ præterea de Iunone
dicuntur, ut à Vulcano uinculis fuerit conſtricta. Et quale certamen in ho
norem patris Acaſtus propoſuerit. Quæ inſuper de Menelao, & Ægyptio
Proteo in Odyſſea commemorantur. Poſtremò & Admetus aprum, &
leonem currui ſubiungit: & Troiani inferias Hectori peragunt. Solium
porrò cui inſideat Deus, cum in uniuerſum non ſit continuum, ſed plures
exhibeat ſedes, & intra ſingulas ſedes latum ſpatium ſit relictum, in medio
ſpacioſiſsimum eſt, ubi ſimulacrum etiam poſitum uidetur. Huius magni-
tudinem qui ſit emenſus, neminem ſcio. Ex coniectura, triginta fortaſſe cu
bitorum appareat. Bathyclis opus nō eſt, ſed antiquum, & arte nulla com-
poſitum. Excepto enim uultu, pedibus item, & manibus extremis, reliquū
æneæ columnæ eſt ſimile. In capite galeam habet: haſtam manibus, & ar-
cum. Baſis ſimulacri aræ figuram repræſentat. Hyacinthum ibi ſepultum
eſſe memorant. Et in Hyacinthijs, antequam Apollini ſacrificent, ad hanc
aram per fores æneas Hyacintho tanquam heroi immolāt. Ad læuam aræ
ianua eſt. Aræ inſculptum tum Biridis ſimulacrum, tum Amphitritæ, &
Neptuni.

A Neptuni. Ioui uerò & Mercurio colloquentibus inuicem, Bacchus aſtat, & Semele, iuxta hanc Ino. Sub ara effiĉta eſt Ceres, Proſerpina item, & Pluto. Poſt hos & Parcæ, & Horæ: cum his Venus, Minerua, & Diana. In cœlum autem euehunt Hyacinthum, eiusq́ (ut aiunt) ſororem Polybœam, quæ uirgo obijt. Hoc equidē Hyacinthi ſignum barbatum iam eſt. Nicias autem Nicomedenſis admodum eum ſpecioſum pinxit, innuens Apollinis diuulgatum in Hyacinthum amorem. Sub ara Hercules item uiſitur, à Minerua alijsq́ Dijs hic quoq; in cœlum educi. Adſunt & Theſtij filiæ. Muſæ item, & Horæ. De uento autem Zephyro, & ut Hyacinthus ab Apolline inuito ſit interfectus, quæq́ de flore item ſunt diĉta, fieri poteſt ut aliter ſe habeant: ſed uulgo ut dicuntur, ſic & facta uideantur. Amyclæ à Dorienſibus euerſæ ſunt, & pagus ab eo tempore permanſerunt. Templum præbuere Alexandræ, & ſimulacrum ſpectatu dignum. Alexãdram hanc Amyclæenſes Caſſandram eſſe aiunt, Priami filiam. Clytæmneſtræ item ſtatua ibi eſt poſita, & ſimulacrum quod Agamemnonis monumentum putatur. Ex Dijs incolæ Amyclæum uenerantur, & Bacchum, quem rectiſsimè (mea opinione) Pſilam cognominant. Pſila enim Dorienſes uocant alas. Attollit enim homines uinum, & mẽtem ſubleuat, haud ſecus ac alæ uolucres. Et hæc fuerunt Amyclis memorabilia. Altera uia ex urbe Therapnen ducit. In itinere Mineruæ Aleæ ſimulacrum eſt. Priuſquam autem Eurotam traijcias, paulo ſupra ripam ædes oſtenditur Iouis opulenti. Tranſmiſſo fluuio Cotylei Æſculapij templũ apparet, authore Her- *Amyclæ à Dorienſibus euerſæ.* *Pſila cur dictus Bacchus.*

B cule conditum. Cotyleum Æſculapium nominauit, ſanato uulnere, quod in κοτύλῃ, id eſt coxę iunĉtura acceperat, in priori contra Hippocoontem & liberos eius pugna. Quæcunq; in itinere hoc facta ſunt, uetuſtate Martis fanum omnia ſuperat. Id quidem ad ſiniſtram uiæ partem ſimulacrum eſt, à Dioſcuris, ut aiunt, ex Colchide allatum. Thiretam nominant, à Thirone, quam Martis nutricem perhibent. Fieri poteſt, ut re ex Colchis audita, Thiretam dixerint, quoniam Græci de Martis nutrice Thirone nihil quicquam ſciunt. Meo autem iudicio non à nutrice cognomentum Thiretæ Marti eſt inditum, ſed ea de cauſſa, quòd uirum bellatorem ſtantem in acie, nihil habere manſuetudinis oporteat. Quemadmodum & de Achille Homerus ſcripſit,

Sæuus erat qui more leonis.

Therapne oppidum nomẽ accepit à Lelegis filia. Menelai ibi templum eſt, Menelaum item & Helenam eodem loco ſepultos eſſe perhibent. Diſſentientes autem à Lacedæmonijs Rhodij, poſt Menelai mortem aiunt, errante adhuc Oreſte, Helenam ab inſequentibus Nicoſtrato & Megapenthe tũc expulſam, in Rhodum perueniſſe ad Polyxonem, Tlepolemi uxorem, cui familiariter fuerat nota. Nam & Polyxonem dicunt genere Argiuam fuiſſe, & cum Tlepolemo, cui prius aliquanto nupſerat, in Rhodum fugiſſe, & in inſula tum reliĉtam, cũ filio orphano regnaſſe. Hæc itaq; Polyxo, ut aiunt, cum ob Tlepolemi mortem ulciſci cuperet Helenam, quæ in eius iam poteſtatem uenerat, famulas ad lauantem Helenam amandabat, furiarum habitu inſtructas. Hæ igitur mulieres comprehenſam eam, *Therapnæ deſcriptio.* *Helena ad arborẽ ſtrangulatur.*

ad

ad arborem ſuffocant. Inde Rhodij Helenæ arboreæ ſacellum habẽt. Quæ C item alia ex Crotoniatis, & cum his conſentientibus Himeræis audiui, uiſum eſt hæc quoq; commemorare. In Euxino iuxta Iſtri oſtia, inſula eſt Achilli ſacra, quę Leuca, id eſt alba dicitur. Ambitus eius uiginti ſtadiorum. Cincta eſt undiq; denſis nemoribus, animalium item ſylueſtrium & cicurum plena. In ea item Achillis templum habetur, ac ſimulacrũ. In hanc primus nauigaſſe dicitur Crotoniata Leonymus. Orto enim bello inter Crotoniatas, & Locrenſes Italicos, cum Locrenſes ob cognationem, quam habent cum Opuntijs, Aiacem Oilei F. ad pugnam inuocaſſent, Leonymus Crotoniatarum dux hoſtes eſt aggreſſus, quemadmodum ab Aiace iniunctum eis audierat. Vulneratus autem in pectore, cum ex uulnere laboraret, Delphos ſe cõtulit. Eò profectum Leonymum Pythias in inſulam Leucam ablegauit, ibiq; appariturum ei eſſe Aiacem dixit, uulnusq; curaturum. Aliquanto autem pòſt recuperata iam ualetudine ex Leuca cum diſceſsiſſet, uidiſſe ſe dixit Achillem, uidiſſe item Oilei & Telamonis Aiaces, Patroclum & Antilochum. Helenam autem Achilli nupſiſſe, mandaſſeq; cum Himeram nauigaſſet, Steſichoro ut annunciaret, oculorum ei cladem ob Helenæ indignationem obtigiſſe. Qua re audita, Steſichorus palinodiam cecinit. Therapnę fontem Meſſeidem uidere me memini. Negant ex Lacedæmonijs nonnulli, eum qui Polluceus noſtra ætate nominatur Therapnæ, Meſſeidem apud ueteres fuiſſe appellatum. Eſt autem Polluceus tum ipſe fons, tum Pollucis ſacellum ad dextram itineris Therapnen uerſus. Therapne non procul ſitum eſt adoleſcentum gymnaſium, quod Phœbeum appellant, & in eo Dioſcurorum templũ. Adoleſcentes rem ſacram ibi Marti faciunt. Ab hoc non longè abeſt Neptuni fanũ, cognomine Gæouchi, id eſt terram tenentis. Inde qua rectà ad Taygetum itur, locum Haleſias uocant. Myletem Lelegis F. ex hominibus primum & molam repeririſſe aiunt, & ibi in Aleſijs moluiſſe. Lacedæmonis item Taygetæ F. ſacellum ibi habent. Traiecto inde fluuio Phellia, cum Amyclas itur, rectà quaſi ad mare Pharis terræ Laconicæ oppidum olim ſitum fuit. A' Phellia ad dextram cum te conuertas, uia ad montem Taygetum ducit. In campo louis Meſſapei lucus eſt. Inditum ei ferunt cognomentum à uiro, qui Deo fuerat conſecratus. Inde ex Taygeto cum diſcedas, in locum incides, ubi & Bryſeæ oppidum quondam, & Bacchi ibi templum etiamnum reſtat, & ſimulacra ſub dio. Illud uerò in templo mulieribus duntaxat fas eſt intueri. Solæ enim mulieres & ſacrificia occultè peragunt. Taletum porrò Taygeti promontorium ſupra Bryſias eminet. Id ſoli ſacrum uocant, ibiq; Soli tum alia, tum equos immolant. Quod idem in ſacrificijs Perſas etiam facere ſcio. A' Taleto non procul diſtat Euoras, ut uocant. Hic feras tum alias continet, tum capras potiſsimũ ſylueſtres. Sed uniuerſus Taygetus capras huiuſmodi in uenationibus exhibet, ac apros, ut plurimum etiam ceruos, & urſos. Quicquid porrò inter Taletum eſt ſitum, & Euoram, Theras appellant. A' Taygeti cacuminibus non procul abeſt Veneris templum, cognomento Eleuſiniæ. Ibi Herculem occultatum fuiſſe, Lacedæmonij inquiunt, cum curaretur ab Æſculapio uulnus. In eo Orphei quoq; ſimulacrum

Iucundæ hiſtoriæ de Helena & Achille.

Haleſiæ à molendo dictæ.

Soli equos & Perſæ immolant.

A crum eſt poſitum, opus (ut aiunt) Pelaſgorum. Scio & aliud quiddam ibi eſſe factum. Ad mare oppidulum Helos fuit, cuius & Homerus meminit in Lacedæmoniorum catalogo:

Qui uel Amyclas tunc habuere, & Helos maris urbem.

Condidit hoc ex Perſei liberis natu minimus, Helius. Sed Dorienſes ex obſidione captum euerterunt. Et hi primi Lacedæmoniorum Reipub. ſerui ſunt facti, & Helotes, quemadmodum erant primi nominati. Sed & poſtea qui ad ſeruitutem à Dorienſibus redigebantur, cum Meſſenij eſſent, Helotes ex uſu ſunt uocati. Sicut uniuerſi Græci dicti ſunt Hellenes, à Theſſaliæ Hellade, quæ olim ſic fuit appellata. Ex oppido hoc Helote Proſerpinæ ſimulacrum ſtatis diebus in Eleuſinium transferũt. Ab Eleuſinio ſtadijs quindecim Lapithæum diſtat, quod à Lapitho indigena ſic eſt dictum. Et Lapithæum hoc in Taygeto eſt: nec procul Derrhium, ubi ſub dio poſitum ſimulacrũ Dianæ Derrhiatidis: & iuxta hoc fons, quem Anonum appellant. Relicto Derrhio, cũ ſtadijs circiter uiginti eſt proceſſum, Harplia uſq; ad campum pertinent. Qui uerò in Arcadiam Sparta proficiſcuntur, Mineruæ ſimulacrum cognomento Pareæ ſub dio poſitum conſpiciunt. Poſt id ſacellum Achillis eſt, quod aperiundum eſſe non cenſent. Quicunq; autem ex adoleſcentibus in Plataniſta ſunt dimicaturi, Achilli ante pugnam ex inſtituto ſacrificant. Sacellum condidiſſe Lacedæmonij aiunt Pracem, tertium inter poſteros Pergami, qui Neoptolemi filius fuit. Cum fueris progreſſus, monumentum equi (ſic enim uocant) apparebit.

Helotes Lacedæmoniorum ſerui.

B Tyndarus enim equum ibi poſtquam immolauit, Helenæ procos, ſecandis carnibus, accepto iureiurando adhibuit. Iuſiurandum fuit, defenſuros ſe ab iniuria Helenam: atq; eum, quicunq; ut Helenam ducat uxorem, cæteris fuerit prælatus. Exacto itaq; iureiurando, equum ibi terra obruit. Columnæ autem ſeptem in rei memoriam erectæ, non multum à ſe diſtant, ueteri (ut puto) ritu, quas errantium ſtellarum ſeu planetarum ſimulacra uocant. Eſt & in itinere Cranij lucus, cognomento Stemmatij. Dianæ item Myſiæ templum. Verecundiæ ſimulacrum triginta ab urbe ſtadijs diſtare aiunt, & ab Icario hac de cauſſa dedicatum ac factum: Quo tempore Icarius Vlyſsi filiam Penelopen nuptum elocauerat, efficere tentauit, ut ipſe etiã Vlyſſes Spartæ habitaret. Sed ſpe hac fruſtratus, filiam deinde ut maneret, ſupplex petijt, currumq; ſecutus in Ithacam iam proficiſcentem orauit. Vlyſſes quidem antea conceſſerat. Sed tandem Penelopæ optionem dedit, ut aut ſponte ſequeretur, aut cum patre Lacedæmonem rediret. Hanc nihil reſponſi dediſſe perhibent. Sed cum mota pudore ad quæſtionem taceret, Icarius eam (animaduertit enim malle cum Vlyſſe abire) dimiſit, & ſimulacrum Verecundiæ poſuit. Ibi enim inter proficiſcendũ Penelopen ex uerecundia tacuiſſe aiunt. Cum uiginti inde ſtadijs fueris proceſſum, Eurotas proximè uiam alueo accedit. Ladæ ibi monumentũ eſt, qui pedum uelocitate ſuo tempore omnes ſuperauit, & in Olympijs dolichi uictor coronã accepit. Sed ut mihi uidetur, ſtatim poſt uictoriam morbo correptus eſt, & reductus. Et quia ibi diem obijt extremum, tumulus ei ſupra publicam uiam eſt excitatus. Alterum uerò (qui eiuſdem cum hoc

Tyndarus iuramentum ab Helenæ procis accepit.

Templum Verecundiæ qua de cauſſa factum.

Dolichus eſt longus curſus ſæpe repetitus.

m nominis

nominis fuit, qui ipſe quoque in Olympijs, præter dolichum, uictoriam ex C ſtadio olim reportauit) Achæum fuiſſe ex Ægio oriundum, Eleorũ etiam de Olympicis uictorijs ſcripta teſtantur. Qui Pellanam uerſus iter inſtituunt, ad locum uenient, qui Characoma, id eſt, agger appellatur. Poſt

Pellana.

hæc Pellana eſt, oppidum quondam: Tyndarum ibi habitaſſe aiunt, cum ob Hippocoontem, & liberos eius Sparta effugiſſet. Spectatu digna memini me ibi uidere, & Æſculapij fanum, & fontem Pellanium. In hunc uirginem, cum aquatum exiſſet, incidiſſe perhibent: eaque ſubmerſa, capitis uelamentum in altero fonte Lanceo rurſus apparuiſſe. Pellana centum ſta-

Belemina.

drjs diſtat Belemina, ut uocatur. In terra Laconica maximè irrigari ſolet Belemina, quippe quam Eurotæ aqua perfluat, & ipſa alioquin fontibus abundet. Ad mare cum in Gythium deſcendas, Lacedæmoniorum uicus

Croceæ.

eſt, Croceæ, ut appellant. Cuius in lapicidina unum quoddam, & continuum ſaxum eſt, nec diuiſum. Lapides effodiuntur fluuialibus non diſsimiles, ſed elaboratu difficiles. Cum uerò ſunt expoliti, Deorum quoque templis exornandis adhiberi poſſent. Ad piſcinas tamen & aquas quadam cum uenuſtate potiſsimum quadrant. Inter deos ibi ante uicum Iouis Croceatæ lapideum ſimulacrum eſt poſitum. Caſtor item, & Pollux, ad lapicidinam ænei. A' Croceis recta uia Gythium uerſus, cum dextrorſum defle-

Aegiæ.

xeris, ad oppidulũ Ægias peruenies. Id ab Homero aiunt in uerſibus Augeam appellari. Ibi palus eſt, quam Neptuni dicunt. Supra paludem Dei templum & ſimulacrum. * Piſces ibi capere uerentur. Nam eum qui piſca D tus eſt, ex homine aiunt factum eſſe marinum. Ægijs triginta ſtadijs diſtat Gytheum. Ad mare iam liberis Laconibus eſt ædificatum, quos, cum ſeruirent qui Spartæ ſunt, Lacedæmonijs, Auguſtus Imperator manumiſit, Excepto Corinthiaco Iſthmo, tota Peloponneſus mari circundatur. Cochleas puniceo colori poſt Phœniciam aptiſsimas, loca maritima terræ La

τὸν δ᾽ ἰχθὺν δεδίασιν θηρᾶν, τὸν ἐσθίοντα ἁλιέα γενέσθαι λέγοντες ἐξ ἀνθρώπου.

Oppida ἐλευθερολακώνων.

conicæ exhibent. Oppida liberorum Laconum decem & octo ſunt numero. Primum Gytheum eſt, cum ad mare Ægijs deſcendas: poſtea Tenthrona, & Las, & Pyrrichus. Ad Tænarum uerò, Cænopolis, Oetylus, Leuctra, & Thalamæ præterea, & Alagonia, & Gerenia. Vltra Gytheum autem ad mare, Aſopus, Acriæ, Bææ, Larax, Epidaurus, Limæra, Braſiæ, Geronthiæ, Marius. Hæc à uiginti olim, & quatuor, reliqua ſunt liberorum Laconum oppida. Alia autem de quibus ipſis etiam aliquid dicam, Spartanorum imperio obnoxia eſſe ſcias, nec pariter cum his quæ dicta modò ſunt, libera. Gytheatæ oppidum ab ullo hominum conditum eſſe negant: ſed Herculem & Apollinem, cum litem de tripode mouiſſent, ſopitaque contentione fuiſſent reconciliati, communi illud opera ædificaſſe perhibent. Et in foro propterea Herculis & Apollinis ſimulacra uiſuntur. Prope hæc Bacchus. Altera ex parte Apollo Carnias. Templum item Ammonis, & Æſculapij ſimulacrum æneum, tecto caret templum. Fons item Dei, & Cereris fanum ſanctum. Et Neptuni ſimulacrum Gæauchi. Quém Thyreatæ ſenem appellant, & mari degere dicunt, Nereum eſſe reperi. Originem huius nominis ex Homeri Iliade, & Thetidis uerbis deſumpſerunt,

Nos

A *Nos iterum lati ſinuoſa uolumina ponti,*
Viſuraeq́ʒ ſenem maris, & domicilia patris.

Sunt ibi quoqʒ quas portas Caſtorides appellant. In arce templum, & ſimulacrum Mineruæ conditum eſt. Gytheo tribus potiſsimum ſtadijs abeſt candidus lapis. Cui, ut narrant, Oreſtes cum inſediſſet, furere deſijt. Hanc ob cauſſam lapis Iupiter Cappotas lingua Dorica eſt appellatus. Ante Gytheum prominet inſula Cranae, in qua Alexander, authore Homero, primùm cum rapta iam Helena rem habuit. Poſt inſulam in continente Migonitidis templum eſt Veneris. Locus is totus à miſcendo, Migonius uocatur. Templum hoc ab Alexandro conditum fertur. Menelaus autem capto Ilio, octauo deniqʒ poſt Troiæ direptionem anno, incolumis domum reuerſus, ſimulacrum Thetidis prope Migonitidem, & Praxidicæ deæ conſecrauit. Bacchi autem mons ſacer, qui Laryſius appellatur, ſupra Migonium eſt. Et ſolenne Bacchi primo uere celebrant: & cùm alia de ſacri huius ritibus commemorant, tum botrum ſe maturum inuenire ibi aiunt. Ad ſiniſtram in Gythio cum ſtadijs circiter triginta eſt proceſſum, Trinaſi, ut uocant, mœnia in continenti apparent: quod caſtellum olim, mea opinione, non oppidum fuit. Nomen inditum eſſe ab inſulis uidetur, quæ numero tres ante continentem hanc ſitæ ſunt. A' Trinaſo, cum ſtadijs circiter octoginta progrediaris, Helus ſpectantur relicta rudera. Et poſthæc ſtadijs triginta, oppidum maritimum eſt Acriæ. Spectatu ibi digna ſunt, Matris deorum templum, & ſimulacrum lapideum. Omnium hoc uetuſtiſsimum eſſe, Acriarum incolæ aſſerunt, quotquot Deæ huius apud Peloponneſios extant templa. Quoniam Magnetes uerſus ſeptentrionem Sipylum incolentes, Matris Deorũ ſimulacrum omnium antiquiſsimum ad Coddinum ſaxum habent, factum, ut Magnetes perhibent, à Brotea Tantali F. Exhibuerunt olim Acriatæ & Olympiorum uictorem Nicoclem, qui duobus Olympiorum ludis, quinquies ex curſu uictoriam reportauit. Nicoclis monumentum & intra Gymnaſium eſt ædificatum, & murum, uerſus portum. A' mari cum ad loca ſuperiora proficiſcaris, Geronthræ ſtadijs centum & uiginti Acrijs diſtant. Has ante Heraclidarum in Peloponneſum reditum, Dorienſes, qui Lacedæmonem tenebant, euerterunt: & ueteribus incolis expulſis, alios ex ſuis ciuibus in coloniam eò deduxerunt. Mea autem ætate hi quoqʒ liberorum Laconum pars erant. In itinere quo Acrijs Geronthras itur, uicus eſt qui Palæus, id eſt, antiquus dicitur. Geronthris Martis templum eſt, & lucus. Feſtũ deo quotannis celebrant, in quo mulieribus, ne lucum ingrediantur, eſt interdictum. Circa forum fontes extant, quorum aquæ potui ſunt. In arce templum Apollinis, caput ſimulacri eburneum eſt, reliquæ partes unà cum priori æde incendio perierunt. Eſt & aliud liberorum Laconum oppidulum Marius, quod ſtadijs centum Geronthris diſtat. Templum ibi eſt uetuſtum, omnibus Dijs commune. Circa iſtud lucus, in quo fontes. Sunt & in Dianæ templo fontes. Et ſi locus quiſpiam alius, Marius certe aquis abundat. Supra oppidulum uicus eſt, in mediterraneis

Cranae inſula.

B

Geronthræ.

Marius abundat aquis.

ipſe etiam ſitus, Glyppia. In alterum quoque uicum Selinuntem, Geron- C
thris iter eſt ſtadiorum uiginti. Et tantum de locis ſupra Acrias in conti-
nenti ſitis. Aſopus autem maritimum oppidum, ſtadijs ſexaginta Acrijs
diſtat. In eo templum eſt Romanorum Imperatorum. Paulo ſupra oppi-
dum ſtadijs circiter duodecim, Æſculapij templum eſt. Deum Philolaum,
id eſt, populi amantem appellant. Oſſa autem quæ in Gymnaſio honore
afficiuntur; etſi magnitudine reliquis excellant, hominis tamen eſſe appa-
ret. In arce Mineruæ ædes eſt cognomento Cypariſsiæ. Prope arcis radi-
ces, oppidi rudera ſunt, quod appellatum eſt Achæorum Cypariſsiorum.
Eſt & in terra hac Æſculapij templum, quod quinquaginta ſtadijs Aſopo
diſtat. Locum autem in quo Æſculapij templum colitur, Hyperteleatum
nominant. Promontorium in mare porrectum, ducentis ſtadijs Aſopo
diſtat: Aſini maxillam appellant. Templum ibi Mineruæ uiſitur, abſque
ſimulacro & tecto. Ab Agamemnone conditum dicitur. Eſt ibidem mo-
numentum Cinadæ, qui unus ex Menelai nauicularijs fuit. Poſt promon
ὀνίχει. torium * incipit Bœotiacus ſinus, ut uocant. In fine ſinus Bœæ oppidum
ſitum. Condidit ex Heraclidarum genere Bœus, et ex tribus alijs, ut fama
Aeneas oppidum condidit. eſt, oppidis incolas eò coëgit, Etide, Aphrodiſiade, & Sida. Ex his anti-
quis oppidis duo Æneam condidiſſe aiunt, cum in Italiam fugeret, & uen-
torum ui hunc in ſinum eſſet delatus. Etiadem quoq; Æneæ filiam fuiſſe
perhibent. Tertium à Danai Sida nomen accepiſſe tradunt. His ſedibus
incolæ olim eiecti, locum quęſierunt, in quo concedentibus fatis habita-
rent. Sed & oraculo eis erat reſponſum, fore ut Diana eis locum habita- D
tionis demonſtraret. In terram itaque egreſsis lepus occurrit, quem itine-
ris ducem fecerunt. Occultato autem ad Myrtum lepore, & oppidum ibi
condunt, qua myrtus ſteterat, & arborem iſtam etiamnum uenerantur.
Dianam quoque Soſpitam nominant. In Bœatarum foro Apollinis tem-
plum eſt. Et alibi, Æſculapij, Sarapidis item, & Iſidis rudera Bœis non
plus ſeptem ſtadijs diſtant. Eò cum proficiſcaris, ſimulacrum Mercurij
lapideum ad læuam conſiſtit. In ruderibus Æſculapij templum eſt, & Sa-
Cythera. nitatis haud obſcurum. Ex aduerſo Bœarum ſita eſt Cythera. In pro-
montorium Plataniſtuntem (hac enim minimo ſpacio diſtat à continente
inſula) ab altero continentis promontorio, quod Aſini maxillam nomi-
nant, nauigatio quadraginta ſtadiorum eſt. In Cytheris à mari nauale eſt
Scandea. À Scandea cum ſtadia circiter decem aſcendas, Cythera oppi-
dum eſt. Vraniæ item templum ſanctiſsimum. Et Veneris, omniũ quot-
quot alia huius Deæ Græci habent, uetuſtiſsimum. Simulacrum Deæ ar-
matum eſt. Cum Bœis enauigatur, quæ ſupra Maleæ promontorium ſi-
tæ ſunt, palus nomine Nymbæum uiſitur, & ſimulacrum Neptuni ere-
ctum, & proxima mari ſpelunca, in'q; ea fons dulci aqua. Multi ſunt cir-
cumquaq; accolæ. Cum Maleæ promontorium pręteruectus fueris, &
centum ſtadia ad mare proceſſeris, locus, qui in Bœatarum finibus Apol-
lini ſacer eſt, Epidelius dicitur. Apollinis enim ſignum, quod nunc ibi ſpe-
ctatur, in Delo olim fuit conſecratum. Nam cum Delus Græcorum eo
tempore emporium eſſet, & propter Deum facinoroſis impunitatem con

cedere

A cedere uideretur. Menophanes Mithridatis dux, ſiue ipſe ex contemptu fecerit, ſiue accepto à rege mãdato, (qui enim ad lucrũ reſpicit, ſacra quæ ſtui poſtponit) cũ Delus muris non eſſet cõmunita, & armis incolæ carerent, triremibus annauigauit: & qui eò profecti fuerant hoſpites, interfecit, interfecit ipſos etiam Delios. Magnam præterea pecuniæ uim mercatoribus abſtraxit, omnia item donaria. Mulieribus denique, & pueris ſub haſta uenditis, ipſam Delum ſolo æquauit. Hac ita deuaſtata, & direpta, ſignum hoc Barbarorum aliquis contumeliæ cauſſa in mare abiecit. Exceptum fluctus huc ad Bœatas detulit. Et hac de cauſſa locum Epideliũ nun cupant. Sed Dei uindictam neque Menophanes euitauit, neque ipſe Mithridates. Sed Menophanẽ continuò, ut Delo deſolata diſceſsit, qui diffugerant mercatores, nauibus ex inſidijs adorti trucidarunt. Mithridates autem poſtea, cum regno eſſet exutus, & undiquaque à Romanis preſſus, Dei impulſu ſibi manum intulit. Sunt qui dicant, eum à mercenario milite beneficij loco impetraſſe, ut uiolenta morte perimeretur. Et hæc quidem ſacrilegis uſuuenerunt. Bœatarum agro finitima eſt Epidaurus Limera, ſtadijs circiter ducentis ab Epidelio remota. Hanc non Lacedæmoniorũ, ſed in terra Argiua Epidauriorum eſſe dicũt. Cum autem publico nomine in Coum ad Æſculapium nauigarent, in eum Laconicæ terræ locum appuliſſe ſe aiunt, atque ex ſomnijs oblatis ut permanſerunt, ibi habitaſſe. Dicunt item ſerpentẽ, quem domo ex Epidauro ſecum abduxerant, naui exilijſſe, nec procul inde mari fuiſſe ſubmerſum. Ex ſomniorũ itaque uiſione, & hoc

B ſerpentis ſigno, uiſum eſt eis permanere ibi, atque habitare. Et quo loco ſubmerſus eſt ſerpens, & aræ ſunt Æſculapij, & oleæ circa eas excreuerunt. Cum ad dextram duobus circiter ſtadijs fuerit progreſſum, Inonis, ut dicitur, aqua uiſitur. Magnitudine quidem paludẽ paruam æquat, plus autem in fundo terræ eſt. In hanc aquam, quoties Inonis feſtum celebratur, libamenta conijciunt ex farina ſubacta. Hæc ſi retineat aqua, proſpera ei qui iniecit, portenduntur. Sin regurgitat, inauſpicatũ iudicatur. Idem crateres in Ætna ſignificant. Aurea enim in eos, & argẽtea, denique omnia quibus in ſacris utuntur inſtrumenta mittunt: quæ ſi retineat ignis, lætantur tanquam oblato aliquo bono: ſin uerò retrudat, quæ ſunt iniecta, exitium huic uiro impendére arbitrantur. In uia quæ Boeis Epidaurum Limeram deducit, Dianæ templum eſt Limnatidis, in Epidauriorum regione. Oppidum autem non procul à mari, in loco editiori eſt conditum. Spectatu ibi digna ſunt: Veneris templum, Æſculapij item ſimulacrum erectum, lapideum, & in arce templum Mineruæ. Ante portum uerò, Iouis cognomento Seruatoris. Promontorium iuxta oppidum in mare extenditur, quod Minoum dicitur. Sinus nihil omnino differt ab alijs terrę Laconicę finibus. In littore hoc lapilli reperiuntur, forma & colorum uarietate elegantes. Epidauro centum ſtadijs Zarax diſtat, oppidum portu aliàs commodum, ſed præter alia liberorum Laconum maximè uexatum. Cleonymus enim Cleomenis F. Ageſipolidis nepos, ſolum hoc ex Laconicis oppidulis euertit. Sed de Cleonymo alibi eſt dictum. Zarace nihil aliud eſt, quàm ad portus finem, Apollinis templum, & ſimulacrum citharam ha-

Dux Mithridatis ſæuit in Delios.

Mithridatis mors.

Quibus ſignis iudicent de rebus futuris.

Zarax præter reliqua oppida afflictũ.

bens. Zarace cum mare uerſus ſex ſtadia fueris progreſſus, & inde ad me- C diterranea deflexeris, peragratis decem circiter ſtadijs, Cyphantum, ut uocant, rudera apparebunt. Stethæum ibi templum Æſculapij eſt, & ſimulacrum lapideum. Scaturigo item aquæ gelidæ è ſaxo promanat. Atalantam aiunt, ex uenatione cum ſitiret, ſaxum ibi haſta pulſaſſe, atque ita aquam effluxiſſe. Vltimum hic ad mare liberorum Laconum oppidum eſt, Bra-

Braſiæ. ſiæ. Cyphantibus diſtant ducentorum ſtadiorum nauigatione. Dicunt autem incolæ, quæ cum Græcorum nullis conſentiunt: peperiſſe ex Ioue Semelen, & à Cadmo deprehenſam, in arcam cum Baccho fuiſſe concluſam, arcam autem ui tempeſtatis in terram ipſorum eiectam. Semelen ipſi (nec enim uiuam inuenerant) honorificè ſepeliuiſſe ſe perhibent. Bacchum uerò educaſſe. Hac de cauſſa oppidum eorum, quod Oreatæ eo tempore dicebatur, ob eiectam in littus arcam, mutato nomine Braſias fuiſſe appellatum. Ita noſtris etiam temporibus, quæ à fluctibus in terram eijciuntur, uulgo ἐκβιβράζεσθαι dicunt. Braſiatæ talia præterea addunt. In regionem eorum Inonem perueniſſe errabundam, & cupijſſe ut nutrix Baccho præficeretur. Oſtendunt item antrum, in quo Bacchum Ino educauerit. Campum Bacchi hortũ appellant. Templa ibidem ſunt, unum Æſculapij, alterum Achillis, in cuius honorem annuum feſtum celebrant. Promontorium Braſijs eſt paruum, quod paulatim in mare porrigitur.

χαλκοῖ. πῖλοι. * Æneæ in eo imagines ſunt erectæ, pedis menſura non maiores, quæ * pileos capitibus habent impoſitos. Haud ſcio an Dioſcuros eos, an Corybantas eſſe exiſtiment. Numero tres ſunt: Palladis ſimulacrum quartum D eſt. Ad dextram Gythij Las eſt, quæ à mari decem ſtadijs, Gythio quadraginta diſtat. Condita hodie ſic eſt, ut quicquid inter Ilium, ut appellant, & Amam, ac Cnacodium montes interiacet, contineat: prius autem in Aſiæ montis uertice ſita fuit. Rudera etiamnum oppidi antiqui reſtant. Ante mœnia, Herculis ſimulacrum. Et trophæum erectum à Macedonibus, qui Philippi exercitus pars fuere, cum agrum Laconicum hoſtiliter inuaſiſſet. A' reliquis locis ut ſunt auerſi, maritimas duntaxat regiones uaſtarunt. Inter rudera Mineruæ templum eſt, cognomento Aſiæ. Conditum à Caſtore aiunt, & Polluce, cum ſalui è Colchide rediſſent. Nam & Colchis eſſe Mineruę Aſiæ ędem. Tyndari equidem filios ſcio Iaſonis in nauigando fuiſſe ſocios, Mineruam uerò Aſiam apud Colchos coli, ex Lacedæmonijs auditum ſcribo. Prope oppidum, quod nunc incolitur, & fons eſt, qui ob aquæ colorem Cagaco dicitur: & ad fontem, Gymnaſium. Mercurij autem ſimulacrum uetuſtum eſt poſitum. Circa montem Ilium, & Bacchi eſt templum: & in ſupremo montis cacumine, Æſculapij. Ad Cnocodium Apollinis, qui Carneus appellatur. A' Carneo ſtadijs circiter triginta Hypſus locus diſtat, qui nunc in finibus Spartanorum eſt ſacer Æſculapio, & Dianæ cognomento Daphneæ. Ad mare in promontorio templum eſt Dianę Dictynnæ, cui feſtum quotannis celebrant. Huius promontorij ad ſiniſtram fluuius Smenus in mare prorumpit, qui ſi quis fluuius alius, dulcem potanti aquam exhibet. Oritur in Taygeto monte, ſtadijs quinque non plus à ciuitate diſtat. In Aræno, qui locus ſic appel-

A ſic appellatur, ſepulchrum Lais eſt, & monumento adiuncta ſtatua. Laem hunc conditorem eſſe, incolæ ibi fatentur, & ab Achille interfectum. Achillem enim, ut à Tyndaro peteret Helenam uxorem, eò eſſe profectum. Re tamen uera Patroclus Laem occidit, ipſe etiam procus Helenæ.* Cæterùm quia in Helenæ procorum catalogo Achilles non eſt à mulieribus comprehenſus, nequaquam id argumento ſit, Helenam eum non petijſſe. Scriptum eſt autem apud Homerum in poematis principio, Achillem ut Atrei filijs gratificaretur, neque aliquo Tyndari iureiurando obſtrictum, peruenisse ad Troiam. Antilochus item in certaminibus ait, Vlyſſem ſe ætate una eſſe ſeniorem. Vlyſſes autem apud Alcinoum tum alia de inferis recenſet, tum exoptaſſe ſe ait, uidere Theſeum & Pirithoum, uiros ſua ætate antiquiores. Sed Helenam à Theſeo raptam eſſe ſcimus. Prorſus itaque non eſt concedendum, Achillem Helenæ procum fuiſſe. A' monumento ubi eſt proceſſum, fluuius Scyras nomine in mare ſe exonerat. Nam cum expers eſſet antea nominis, nauibus eum Pyrrhus Achillis filius occupauit, cum ad Hermionæ nuptias à Scyro nauigaſſet. Traiecto fluuio, templum uetuſtum eſt, remotius aliquanto à Iouis ara. Stadijs quadraginta à fluuio Pyrrhichus diſtat in mediterraneis. Nomen oppido, ut fama inualuit, à Pyrrho Achillis F. eſt inditum. Nonnulli Pyrrhichum Deum eſſe perhibent, ex Curetis, ut uocant. Sunt qui dicant, Silenum Malea profectum, ibi
B habitaſſe. Silenum autem Maleæ eſſe educatum, ſignificat & Pindarus hiſce uerſibus,

Achilles petijt uxorem Helenam.
Locus obſcurus in Græco.
Pyrrhichus fluuius.

Vehemens autem ſaltator,
Quem Maleæ genitus educauit immortalis Silenus.

Sed Pyrrhicho ei fuiſſe nomen, Pindarus omiſit. Maleæ autem accolæ id dicunt. In oppido Pyrrhicho puteus eſt in foro, quem Sileno acceptum ferunt. Hic ſi deficeret, aquæ penuria laborarent. Habent in terra hac deorum templa, & Dianæ cognomento Aſtratææ: quoniam ne porrò cum exercitu pergerent Amazones, ibi ſunt prohibitæ. Adeſt & Apollinis Amazonij. Vtraque ſimulacra lignea ſunt, à mulieribus Thermodontis, ut aiunt, dedicata. Cum ad mare Pyrrhicho deſcenderis, Teuthrone apparebit. Conditorem Teuthrantem Athenienſem fuiſſe, incolę aiunt. Ex Dijs Iſſoriam potiſsimum Dianam uenerantur. Næum quoque fontem habent. Tænarum promontorium in mare extenſum, Teuthrone centum & quadraginta ſtadijs diſtat. Portus item adſunt, Achilleus unus, Pſamathus alter. Supra promontorium templum eſt, ſpeluncæ ſimile: & ante id Neptuni ſimulacrum. Fecerunt quidam ex Gręcis, ut Hercules ab inferis canem educeret: cum nec ſubter terram per ſpeluncam uia ulla deducat, nec credere ſit integrum, ſubterraneam deorum eſſe habitationem, in quam animæ congregentur. Sed Hecatæus Mileſius ratione uſus eſt uериſimili, ſerpentem ad Tęnarum fuiſſe educatum horribilem, & inferorum canem appellatum, quòd is qui morſus eſſet, ueneno cōfeſtim interiret. Et hunc ſerpentem ad

Pro μαλέγονος, lego μαλεάγονος. & ἄζδας ἀκάτας immortalem uerti.
Teuthron.
De inferis & Cerbero quid ſentiat.

A Leucippi filia natum putant. Simulacrum Æſculapij lapideum eſt, & alibi Inonis. Factum item templum & Caſſandræ Priami filiæ, & ſimulacrum Alexandræ, quę ab incolis ſic uocatur. Et Carnei Apollinis ſigna eadem ratione facta, ut & Lacedæmonij, qui Spartam incolunt, exiſtimant. In arce templum eſt, & ſimulacrum Palladis. Eſt & Leuctris templū ac lucus Cupidinis, quem tempore hyberno aqua perfluit. Folia autem in uere arboribus delapſa, ne ab exaucta quidem aqua aueherentur. Sed quid in maritima Leuctricæ regionis parte mea ætate acciderit, ſcribam. Flamma in ſyluam à uentis perlata, magnam arborū partem combuſsit. Poſtquàm uerò ſolum rurſus apparuit, ſimulacrum ibi paruum Iouis Ithomatæ eſt repertum. Id Meſſenij teſtimonio eſſe aiunt, Leuctra quondã Meſſeniorū fuiſſe ditionis. Potuiſſet apud Lacedæmonios etiam, Leuctris principio ſi habitaſſent, coli Iupiter Ithomatas. Cardamyle porrò, cuius & Homerus ſecit mentionem, quo loco Agamemnon dona pollicetur, Lacedęmoniorum Spartam obtinentium imperio paret, poſtquam Imperator Auguſtus à Meſſenia eam auulſit. Cardamyle à mari octo ſtadijs diſtat: Leuctris ſexaginta. Ibi nõ procul à littore nemus eſt, Nerei filiabus ſacrū. In huius enim locum uiſuræ Pyrrhum Achillis F. mari traduntur emerſiſſe, cum ille ad Hermionæ nuptias Spartã proficiſceretur. In oppidulo tum Palladis templum eſt, tum Apollo Carneus, quemadmodū Dorienſibus patrium eſt. Oppidum autem, quod in uerſibus Homericis Enope dicitur, & incolæ Meſſenij cum ſint, concilij tamen liberorū Laconum ſocij, noſtro tempore

Flamma à uentis in ſyluam delata.

B Gereniam appellant. In hoc Neſtorem quidam educatum affirmant, quidam capta ab Hercule Pylo, eò profugiſſe. Gerenię Machaonis Æſculapij filij monumentū eſt, & templum ſanctum, & homines morborum medicamenta apud Machaonem reperiunt. Locum ſanctū Rhodum appellant. Simulacrum Machaonis æneum eſt, & erectum. Capiti impoſita corona, quam Meſſenij lingua uernacula Ciphos uocant. Machaonẽ præterea ab Eurypylo Telephi filio interfectum, author eſt, qui carmina paruæ Iliadis compoſuit. Hinc & ratio eorum conſtat, quę circa Æſculapij templū Pergami fiunt. Hymnos quidẽ à Telepho inchoant. De Eurypylo autẽ nihil quicquam proferunt, eumq́ in templo nominare prorſus nolunt, ut quem Machaonis interfectorem eſſe ſciant. Machaonis oſſa à Neſtore dicuntur relata. Podalirium uerò Ilio euerſo, ut redierunt, inter nauigandū erraſſe perhibent, & in Carię continentis Syrum delatum, ibi habitaſſe. In Gereniorum agro mons eſt Calathius, & in eo Claę templum. Templo propinqua uiſitur ſpelunca, quę etſi aditu ſit anguſto, intus tamen pręclara multa exhibet. Alagonia in mediterraneis ſuperioribus triginta ſtadijs diſtat à Gerenia, & oppidulum quod ipſum quoq; liberis Laconibus nunc eſt annumeratum. Spectatu ibi digna offeruntur, Bacchi & Dianæ ſana.

Neſtor ubi educatus putetur.

Machaon à quo interfectus.

PAVSANIAE DE REBVS MESSENIORVM LIBER QVARTVS. C

ABRAHAMO LOESCHERO interprete.

MEſſeniorum terra, quam Imperator agro Laconico addidit, terminatur circa Gereniam. Noſtris temporibus nominatur ſaltus porcinus. Regionem hanc, cum deſerta fuerit, ſic aiunt primos olim incolas occupaſſe. Mortuo Lelege, qui in terra regnauit, quæ Laconica hodie, tunc uerò ab eius nomine Lelegia dicebatur, Myles ex filijs natu maximus imperiũ ſuſcepit. Polycaon & ætate erat minor, & eam ob cauſſam priuatus, donec Meſſenam Triopæ filiam, Phorbantis neptem, Argis duxit uxorem. Cæterùm Meſſena cum elato eſſet animo propter patrem, qui dignitate & potentia eo tempore Græcis præſtabat, nõ eſt paſſa maritum uitam priuatam agere. Collecto itaq; & ex Argiuis & Lacedæmonijs exercitu, in hanc regionẽ ſunt profecti, totaq; terra Meſſena à Polycaonis uxore eſt nominata. Ciuitates condiderunt tum alias, tum Andaniam, in qua regiam conſtituerunt. Cæterùm ante Thebanorũ pugnam cum Lacedæmonijs ad Leuctra commiſſam, & Meſſenam, quę noſtra ætate ſub Ithoma eſt condita, nullam prius urbem Meſſenam fuiſſe nominatã exiſtimo. Hac coniectura ob Homeri in primis uerſus ducor. In catalogo enim eorũ qui Troiam ſunt profecti, cum Pylum, & Arenam, aliasq́; complures recenſeat, urbem nullam Meſſenam appellauit. In Odyſſea autẽ populum, non oppidum Meſſeniorum nomine ſignificat: D

Polycaonis uxor Meſſena.

Egerat ex Ithaca Meſſenia turba bidentes,

Clarius pręterea in Iphiti arcu dicit,

Aſt in Meſſena tunc ambo conuenerunt,
In tecto Ortilochi.

Ortilochi enim domum in Meſſenia oppidulum Pheras appellauit: id quod in Piſiſtrati ad Menelaum profectione ipſe expoſuit:

Venerunt Pheras, quondam quæ tecta Dioclis
Ortilocho nati fuerant.

Primi itaq; regnant in hac regione Polycaon, eiusq́; uxor Meſſena. Ad Meſſenam hanc Orgia magnorũ deorum Eleuſine tranſportauit Caycon Celæni filius, Phlyi nepos. Ipſum autem Phlyum Terra fuiſſe genitũ, Athenienſes aſſerunt. Cum quibus conſentit & hymnus Muſæi, quem Lycomidis in laudem Cereris compoſuit. Magnorũ autem deorum initia multis annis poſt Cayconem celebriora reddidit Lycus, Pandionis F. Lyci quercetum etiamnum appellant. Diſcipulos ibi ſacris initiauit. Quercetum hac in terra Lyci fuiſſe appellatum, Rhianus etiam Cretenſis ſcripſit:

Ad aſperum Elæum, & ultra quercetum Lyci.

Hunc pręterea Lycum Pandionis fuiſſe filium, carmina indicant Methapi ſtatuæ inſcripta. Namq; & hic Methapus, myſterij ritus nonnihil commutauit.

A commutauit. Fuit is natione Athenienſis, myſterij Orgiorum, & uariarũ rerum author. Cabirorum inſuper ſolennitatẽ apud Thebanos inſtituit. In Lycomidarum quoq; Cleſio ſtatuam dedicauit, unà cum inſcriptione, quæ tum alia indicat, tum quę nobis ad fidem faciendam ſunt idonea.

Luſtraui Mercurij & domus, & ſemitas patris
Primæui filias, quoniam aiunt
Meſſenam magnis ludum poſuiſſe deabus,
Phlyadei dedit hunc Clini de ſtirpe Caycon.
Sed miror, quia cuncta Lycus Pandionius uir,
Andaniæ claræ ſacra Attidis intulit urbi.

Significat hæc inſcriptio, ad Meſſenam perueniſſe Cayconem, unum ex poſteris Phlyi. De Lyco item tum alia indicat, tum initia quondam Andanię fuiſſe celebrata. Id quod uiſum eſt mihi ueriſimile, feſtum hoc non alibi à Meſſena fuiſſe inſtitutum, ſed eo in loco, quo cùm ipſa, tum Polycaon habitarunt. Cæterùm cum certior fieri penitus cuperem, quot'nam ex Meſſena liberos ſuſcepiſſet Polycaon, & Eœas, ut uocant, legebam, & carmina Naupactia, additis his, quęcunq; Cinęthon & Aſius de originum diſcriminibus ſcripſerunt. Sed nullam prorſus huius rei mentionẽ fecerunt. Euæchmam quidem Hylli filiam, Herculis neptem, Polycaonem Butæ filium habuiſſe uxorem, in magnis Eœis memini indicari. Sed de Meſſenæ marito, ipſaq; Meſſena, omnia ſunt ibi omiſſa. Aliquanto autem pòſt, cum B nemo ſupereſſet ex Polycaonis poſteris, qui ad quinq; tantum ętates, nec mea opinione plures proceſſerant, Perierem Æoli F. regem accerſebant. Ad hunc profectus eſt, ut Meſſenij perhibent, Melaneus, uir ſagittandi peritus, atque eam ob cauſſam pro Apollinis filio habitus. Huic regionis partem Carmaſium, quam eo tempore Oechaliam uocabant, incolendam Perieres tradidit. Oechalię nomen à Melanei uxore, oppido fuiſſe inditum aiunt. Theſſali uerò, ac Euboenſes dicunt (plurima enim apud Græcos in dubium uocantur) illi quidem, Eurytium (qui locus noſtra memoria deſertus eſt) oppidum olim fuiſſe, & Oechaliam nominatum. Euboenſes autem quæ narrant, ijs Creophylus in Heraclea ſcripſit conſentanea. Hecatęus Mileſius Oechaliam inquit in Scio, partem eſſe Eretricæ. Sed Meſſenij tum alia uidentur mihi magis quàm illi uerisimilia dicere, tum maximè propter oſſa Eurythi. Quę ipſa quoq; in orationis progreſſu receẽſebo. Perieri ex Gorgophona Perſei filia nati ſunt Aphareus & Leucippus: & mortuo Periere, Meſſeniorũ regnũ hi tenuerũt. Maior autẽ Apharei fuit authoritas. Hic ſuſcepto regno oppidũ * condidit, quod ab Oebali filia, uxore ſua, & ſorore eadem matre nata, Arenam appellauit. Oebalus enim in matrimonio habuit Gorgophonam: de qua dicendum quod fuit, iam antè cùm in Argiuorum hiſtoria, tum Laconum indicaui. Aphareus itaq;, & oppidũ in Meſſenia Arenã cõdidit: & cõſobrinũ ſuum Neleum, Crethei filium, nepotẽ Æoli cognomẽto Neptuni, cum ex Iolco Pelium fugiſſet, hoſpitio ſuſcepit, eiq; regionis loca maritima tradidit. Vbi inter alia etiam oppida Pylus fuit; in qua & habitauit Neleus, & regiam conſtituit.

Melaneus.

Oechalia.

ὄικιον fortaſſe legendum.

conſtituit. Profectus eſt Arenam & Lycus Pandionis F. cum ipſe quoque C fratrem Ægeum Athenis fugiſſet: & orgia magnorum deorum Aphareo, liberis, & uxori Arenæ commonſtrauit. Monſtrauit autem hæc, cum Andaniam eos duceret, quod ibi Meſſenam quoque ſacris Caycon initiauerat. Inter Apharei filios natu grandior Idas erat, & celſiori animo præditus: Lynceus iunior. Quem (ſi cui credibile uidetur) tanta oculorum acie ualuiſſe Pindarus ſcripſit, ut quercus etiam truncos perſpexerit. Lynceus an filium habuerit, neſcimus. Idas autem ex Marpeſſa filiam Cleopatram ſuſcepit, quam Meleager uxorem duxit. Cypriorum uerò carminũ author, Proteſilai (qui cum Troiam Græci appuliſſent, primus excenſum facere eſt auſus) uxorem Polydoram nomine, filiam uerò Meleagri, Oenei neptem fuiſſe, ſcriptum reliquit. Quod ſi à uero non diſcrepat, tres numero mulieres, ſumpto à Marpeſſa initio, maritis prius defunctis, mortem ſibi conſciuerunt. Ex Apharei filijs commiſſa cum Dioſcuris cõſobrinis propter boues pugna, alterum ut Pollux interemit, Idas autem fulmine ictus interijt, Apharei familia maſculis hæredibus planè eſt orbata. Ad Neſtorem itaque Nelei F. tum aliorum Meſſeniorum peruenit imperium: tum eorum quoque, quibus imperauerat antè Idas, exceptis ijs qui Æſculapij filijs parebant. Nam & Æſculapij filios aiunt, Meſſenij cum eſſent, ſuſceptæ contra Ilium expeditioni interfuiſſe. Arſinoæ namque Leucippi filiæ, nõ Coronidis, fuiſſe filium Æſculapium. Et Triccam deſertũ in Meſſenia locum appellant. Et uerſus aliquot Homeri recenſent, in quibus Neſtor ſagitta ictum Machaonem, beneuolo complectitur animo: nec enim eum niſi uicino, eiuſdemque generis hominibus imperanti, tantũ animi ſtudium fuiſſe exhibiturum. De Æſculapij poſteris hæc qui dicunt, tanquam firmamentum ſuæ opinionis adferunt, Machaonis, quod Gereniæ eſt, monumentum: quodque Pheris eſt, liberorũ Machaonis fanum. Finito bello Troiano, & Neſtore poſt reditũ in patriam mortuo, Drorienſium claſsis, quique duabus ætatibus pòſt reuerſi ſunt Heraclidæ, Nelei poſteros ex Meſſenia eiecerunt. Et hæc quidem ad Tiſameni hiſtoriam, tanquam auctarium acceſſerunt: niſi quantũ adhuc explicabo. Cum Temeno Dorienſes, ut Argos occuparet, conceſsiſſent: Creſphontes ab ijſdem terram Meſſeniam petijt, utpote qui ipſe quoque Ariſtodemum annis ſuperabat. Ariſtodemus quidem in fata iam conceſſerat. Sed Theras Auteſionis filius, Creſphontę potiſsimum aduerſabatur. Hic & Thebanus fuit prima origine, & quintus in poſteritate Polynicis, Oedipi filij: eo autem tempore Ariſtodemi liberorum curator, utpote qui eorum auunculus erat. Auteſionis enim filiam, Argiam nomine, Ariſtodemus uxorem habuerat. Creſphontes autem (omnino enim Meſſeniã pro ſua parte habere cupiebat) orat Temenum, eodemque ſubornato rem quaſi ſorti committit. Temenus infuſa in ſitulam aqua, Ariſtodemi liberorum, & Creſphontæ ſortes imponit: propoſitis utrinque conditionibus, ut primum in eligenda regionis parte locum haberet, cuius ſors primò exiuiſſet. Sortes Temenus ambas fecerat, ſed liberorum Ariſtodemi ex terra ad ſolem durãta, Creſphontæ autem ad ignem excocta. Creſphontes eligendi poteſtatem conſecutus, terram Meſſeniam elegit.

Lynceus oculorum acie ualuit.

Corruptela ſortis.

A elegit. Populus autem ueterum Meſſeniorum à Dorienſibus non fuit ex-
pulſus, ſed & Creſphontæ paruerunt, & agrum cũ Dorienſibus ſunt par-
titi. Quibus in rebus ut eis cederent, ex Regum quodam contemptu uenit
eis in mentem, quod * colloquia à prima origine fiebant ex Iolco. Vxorem
Creſphontes habuit Meropen, filiam Cypſeli, in Arcadia tunc regnantis:
ex qua liberos tum alios ſuſcepit, tum natu minimum Æpytum. Regiam,
in qua ipſe cum liberis erat habitaturus, Stenycleri ædificauit. Olim enim
reges tum alij, tum Perieres quoq;, Andanię habitarunt. Aphareus autem
condita Arena, cum liberis ibi rurſus incoluit. Sub Neſtore, eiuſq; poſte-
ris, Pylus regium domicilium fuit. Creſphontes, Stenycleri ut rex degeret,
inſtituit. Cæterum cum ſua plerunq; conſilia ad captandam magis auram
popularem dirigeret, locupletiores mota ſeditione, & ipſum Creſphon-
tem interficiunt, & liberos reliquos. Solus autem Æpytus, quem puerum
adhuc Cypſelus educabat, ex familia hac ſuperfuit. Hunc ut uirilẽ iam æta-
tem attigit, Arcades in Meſſeniam reduxerunt, adiuti tum ab alijs Dorien
ſium regibus, tũ Ariſtodemi liberis, & Simo Temeni filio. Æpytus regno
ſuſcepto, patris interfectores eſt ultus, & quotquot cædis cauſſa fuerant.
Ex Meſſenijs autem cum in magiſtratu conſtitutos obſequijs ſibi deuinci
ret, plebeios autem muneribus: ad tantos honores perueniebat, ut poſteri
pro Heraclidis Æpytidæ dicerentur. Glaucus Æpyti filius ſuſcepto poſt
Æpytum imperio, alijs equidem rebus tum erga eos qui publica gerebant
munera, tum homines etiam priuatos, patrem eſt imitatus, pietate au-
B tem ſuperauit. Iouis enim nemus in cacumine Ithomæ, exceptis Polycao-
nis & Meſſeniæ delubris, cum à Dorienſibus non coleretur, Glaucus per-
fecit, ut honores eis haberẽtur. Machaoni inſuper Æſculapij filio, primus
Gereniæ immolauit. Meſſenæ Triopæ filiæ eos tribuit honores, qui He-
roibus ex inſtituto debentur. Iſthmius Glauci F. & templum Gorgaſo
& Nicomacho, id quod Pheris eſt, condidit. Iſthmio natus eſt Dotadas,
qui cum alia naualia haberentur in Meſſenia, illud quoq; Mothone com-
parauit. Sybotas Dotadæ F. inſtituit, ut & fluuio Pamiſo regum quilibet
quotannis immolet: & Euryto Melanei F. tanquam heroi Oechaliæ ſacri-
ficet, ante magnorum Deorum initia, quæ Andaniæ adhuc celebrabãtur.
Regnante Phinta Sybotæ filio, Meſſenij primùm Apollini in Delum ſacri
ficia & uirorum cœtũ mittunt. * Hymnum porrò ſupplicationis in hono-
rem dei Eumelus docuit, quæ ſola carmina Eumeli uerè eſſe exiſtimantur.
Sub Phintæ imperio diſsidium aduerſus Lacedæmonios primò incidit.
Quæ cauſſa fuerit, de eo etiam dubitant: ſed tamen hunc in modum ea fe-
rè dicuntur. In finibus Meſſeniæ templum eſt Dianæ, cognomine Limna-
tidis. Participes eius fuerunt ſoli ex Dorienſibus Meſſenij & Lacedæmo-
nij. Lacedæmonij & uirgines ſuas ad ſolenne profectas, à uiris Meſſenijs
uiolatas eſſe dicunt: & regem eorum, cum uim prohibere conaretur, occi-
ſum, Teleclum filium Archaladæ, Ageſilai F. Doryſsi F. Laboræ F. Eche-
ſtrati F. Aſidis F. Præterea conſtupratas uirgines ſibi ipſis manum, ob tur-
pitudinem, aiunt intuliſſe. Meſſenij autem, inſidias poſitas eſſe à Teleclo
perhibent ijs, qui cum principem locum Meſſenę ob dignitatẽ obtineant,

ὁμιλίαι, fortaſſis eſt nomen proprium.

Aepytidæ dicti pro Heraclidis.

προσόδιον.

Cauſſæ diſſidij inter Lacedæmonios & Meſſenios.

templum fuerant ingreſsi. In cauſſa eſſe, Meſſeniæ regionis uirtutē. Ad in- C
ſidias quoq; ab eo delectos, quicunq; ex Spartanis barbati nondū fuiſſent.
hos ueſtimentis, & reliquo mundo inſtar uirginū exornatos, pugionibus
datis contra Meſſenios nihil tale uerentes, ab eo inductos. Sed à Meſſeniјs
fortiter repugnantibus, tū adoleſcentes imberbes, tum ipſum quoq; Tele
clū fuiſſe occiſum. Lacedæmonios aūt (neq; enim ſine publico conſilio hęc
regem ipſorum perpetraſſe) ex inceptæ iniuriæ conſcientia, pœnas ob Te
lecli cædem nullas exegiſſe. Hæc utriq; dicūt. Aſſentiatur, prout quis erga
utroſq; eſt affectus. Ætate autem pòſt, regnante apud Lacedæmonios Al-
camene Telecli F. & alterius familiæ Theopompo Nicandri F. Charilli F.
Polydectæ F. Eunomi F. Prytanidis F. Eurypontis F. apud Meſſenios au-
Lacedæmoniј tem Antiocho, & Andracle Phintæ F. mutuum inter Lacedæmonios &
bellū inchoāt. Meſſenios exarſit odium. Lacedæmoniј bellum inchoarunt, arrepta occa-
ſione non ſufficiente ſolum, ſed & ualde ſpecioſa: quippe, qui exercendæ ſi
multatis auidi erant, & bellum gerere prorſus decreuerāt. Sed ex tranquil
liori aliqua ſententia, res tota iudicum calculis potuiſſet componi. Quę igi
Polychares tur acciderint, ita ſe habent. Polychares Meſſenius, uir fuit cùm aliјs re-
Meſſenius. bus præclarus, tum uictoria etiam Olympica decoratus. Quartam Olym-
piadem Elei celebrarūt, & ſtadiј certamē ſolummodo fuit propoſitum, in
quo Polychares uictor extitit. Hic boues habuit: ſed quia proprios agros
Euæphno bo- non poſſedit, ut bobus paſcua ſuppeterēt eo copioſius, Spartano eos Euæ
ues elocat, ho phno elocat, ut agris ſuis & paſceret, & partem fructus ex bobus caperet.
mini perfido Euæphnus autem huiuſmodi moribus fuit præditus, lucri iniuſti plus q̃ D
& iniuſto. fidei ſtudioſus, alioqui diſertus. Hic tunc quoq; in Laconicam & nauiga-
uit, & Polycharis boues mercatoribus uendidit. Polycharē ipſe tanq̃ nun
cius acceſsit: prædones dixit in regionem irrupiſſe, & inter aliam prædam,
quam ui ab eo extorſerāt, cùm boues abegiſſe, tum bubulcos. Interea dum
huic perſuadendo impoſuit, bubulcus quidam à mercatoribus effugit: re-
uerſuſq; cum Euæphnum apud dominum deprehendiſſet, in conſpectu
Polycharis eum accuſauit. Claris itaque argumentis cum eſſet conuictus,
& inficias ire non poſſet, multis ut ueniam impetraret, cùm ipſum Poly-
Auaricia. charem, tum eius filium ſupplex orauit. In humana enim natura, cum ali-
qua quoque inſint quibus ad faciendam iniuriam compellamur, auaricia
plurimum poteſt. Precium item quod diuenditis bobus acceperat, & in-
dicauit: & à Polycharis filio petiјt, ut unà iret, eum quicquid id eſſet rece-
Euæphnus fur pturum. Vt uerò in Laconicam abierunt, facinus patrauit Euæphnus
tum crudeliſsi priori ſceleratius: Polycharis filium trucidat. Hic autem poſtquam tam
ma cæde cu- inſigni iterum iniuria ſe affectum eſſe cognouit, Lacedæmonem profe-
mulat. ctus, Regum opem & Ephororum ad moleſtiam uſque implorauit, ſæ-
pe filiј necem lamentatus: enumeratis'que iјs quæ ab Euæphno eſſet
paſſus, cui ipſe hoſpitium præbuerat, & præ Lacedæmoniјs omnibus
fidem habuerat. Cum magiſtratum ita continuè accederet, nemo ta-
men in reum animaduertebat. Ibi Polychares ad inſaniam redactus,
& iracundia commotus, nulla etiam incolumitatis ſuæ habita ratio-
ne, quoſcunque ex Lacedæmoniјs comprehendit, auſus eſt occidere.

Lacedæmoniј

A Lacedæmonij itaq;, ob Polycharem ad ſupplicium non deditum, & Teleeli necem, & orta iam olim ſuſpicione ex Creſphontæ dolo malo, quo ſortitione fuerat uſus, bellum geſsiſſe ſe aiunt. Meſſenij, quod ad Teleclum pertinet, ita excuſant ſe, ut iam eſt dictum. Et Æpytum Creſphontæ filiũ ab Ariſtodemi liberis adductum eſſe, demonſtrant: quod nunquam feciſſent, à Creſphonte ſi diſsiderent. Polycharem ſe Lacedæmonijs ad ſupplicium ideo nõ dedidiſſe aiunt, quòd nec ipſi Euæphnum. Voluiſſe tamen, ut apud Argiuos, qui utrorumq; erant cognati, in Amphictyonia ſtatueretur de pœna: aut Athenis Areopagitarum, ut uocant, iudicio negotium committeretur, quod de cauſsis capitalibus iudicare multis iam temporibus eſt uiſum. Lacedæmonios autem non eas ob cauſſas bellum geſsiſſe perhibent, ſed ex auaricia tum ipſorum agro poſuiſſe inſidias, tum alia quæpiam egiſſe: Exprobratis ijs quæ contra Arcades, exprobratis etiam quæ contra Argiuos perpetrauerant: quemadmodum nunquam ſatiari potuiſſent, quin ſemper ab utrorumq; regione aliquid detraxiſſent: miſſisq; à Crœſo muneribus, primi cum Barbaris amicititiam inijſſent. Quare factum eſt, ut tum alios in Aſia Græcos in ſeruitutem cõiecerint, tũ Dorienſes etiam, quotquot in Carica Epiro habitant. Capto præterea à Phocenſium principibus templo Delphico, ſacrilegij fuiſſe participes oſtendunt Spartanorũ reges ſeorſim, & alios quicunq; dignitate excelluerint, qui publicis item fuerint præfecti muneribus, Ephororum magiſtratum & Senatum. Ante omnia tamen Lacedæmonijs, ut qui lucri gratia nihil facere recuſauerint, ſocietatem cũ Apollodoro Caſſandriæ tyranno contractam exprobrant. Sed quã ob cauſſam Meſſenij ignominiã hanc tam acerbam ducant, præſenti hiſtoriæ admiſcendum non exiſtimaui. Niſi quod Meſſeniorum magnanimitas, & temporis longitudo, quo bellum eſt geſtum, Apollodori tyrannidem fregerit: nec multum abſuerit, quin eaſdem clades Caſſandrenſes accepiſſent. Has itaq; belli cauſſas fuiſſe, utriq; dicũt.

Lacedæmonij cur bellum geſſerint.

B Tunc autem miſsis legatis, Lacedæmonij Polycharem dedi ſibi petierunt. His Meſſeniorum reges reſponderunt, ſe re cum populo deliberata, quicquid fuerit decretũ, Spartam eſſe nunciaturos. Sic itaq; illi poſtquam abierunt, concilium ciuium conuocarunt. Sententiæ ut plurimũ diſcrepabãt. Androcles quidem dedendum eſſe Polycharem ſenſit, ut hominem ſceleratum, & iuſtitiæ limites tranſgreſſum. Contra hunc Antiochus dixit tum alia, tum miſerrimum fore exiſtimauit, ſi Polychares enumeratis, quãta et quæ neceſſe foret pati, in cõſpectu Euæphni durius aliquid pateretur. Eò denicq; contentionis ſunt prouecti, ut qui Androclis & Antiochi factionibus adhærebant, arma caperent. Pugna non diu durauit. Nam qui Antiochi partibus ſtudebant, numero cum eſſent longè ſuperiores, & Androclem, & quos ſecum habuit authoritate præclaros, occiderunt. Antiochus rerum ſolus iam potitus, Lacedæmonem miſit, ut qui iudicijs, de quibus iam eſt dictum, rem committere uelit. Lacedæmonij his qui attulerant literas, nihil quicquam dicuntur reſpondiſſe. Menſibus autem non multis poſt, Antiocho mortuo, Euphaes Antiochi filius regnum ſuſcepit. Lacedæmonij autem nec miſſo præcone bellum Meſſenijs indicunt, nec amici-

Polycharẽ Lacedæmonij petunt.

Seditio oritur propter Polycharem.

Lacedæmonij clam bellum parant.

tiæ eorum renunciant:ſed & clàm, & quàm potuere maximè in ſilentio,ſe C
parauerunt: iuſiurandū prius dant,neq; ratione habita diuturnitatis,ſi bel
lum breui non cōficiatur:neq; cladium, quantumuis magnæ belligeranti-
bus euenire poſsint:ſe receſſuros, priuſquam Meſſeniorum regionem ar-
mis captam in poteſtatem redegerint.Hoc iuramento peracto,& Alcame
ni Telecli filio belli duce creato, expeditionem cōntra Amphienſes noctu
ſuſceperunt.Amphia oppidum Meſſeniæ fuit,prope Laconicam,non qui
dem magnum admodum,ſed in colle excelſo ſitum,& aquarum fontibus
abundās.Et alioquin Amphia uiſa eſt opportuna,qua ad inuadēdos in to-
to bello hoſtes ueluti ſtatione,aut propugnaculo poſsint uti. Oppidū ita-
que hoc cùm nec portis eſſet occluſum, nec præſidio aliquo munitum, &
capiunt,& deprehēſos in eo Meſſenios trucidant,quoſdam ſomno adhuc
obrutos:quoſdam uerò ad Deorum immortalium templa, atq; aras, cùm
re animaduerſa ſupplices ibi ſederent.Pauci certè effugerunt.Hanc primā
Lacedæmonij in Meſſenios fecerunt irruptionem, anno ſecundo Olym-
piadis nonæ, in qua Xenodocus Meſſenius ſtadium uicit.Athenis autem
nondum eo tempore erāt, qui forte electi annuum imperium adminiſtra-
bant.His enim à Melantho qui Medontidę principiò ſunt appellati,popu
lus magnam potentiæ partē eripuit:& pro regno alium in imperium ſub-
ſtituit,qui reddendis rationibus fuit obnoxius. Poſtea autem decennium
eis in imperio præſcripſerunt.Tunc autem occupata Amphia, quintū an-
num Athenienſis Æſimedes Æſchyli F. imperabat. Priuſquam autem de
bello quicq̄ perſcribā, quanta in eo utrinq; aut paſsi ſint belligerantes, aut
fortunæ auſpicio geſſerint, diſcernere & facta uolui, & ætatem uiri Meſſe- D
nij.Bellum enim hoc, à Lacedæmonijs quidem, & ſocijs, cōtra Meſſenios,
horumq; adiutores ſuſceptum, nō autem ab ijs qui intulerunt, ut Medicū,
& Peloponneſiacū, uocarūt:ſed à calamitatibus, Meſſenium: quemadmo-
dum quod ad Ilium eſt geſtum, uſus obtinuit, ut Troianum, nō Græcum
appellaretur.Hoc itaq; Meſſeniorum bellū & Rhianus Benæus oratione
ligata deſcripſit, & Myron Prienenſis ſoluta. Continuam uerò hiſtoriā ab
initio belli uſq; ad finē, neuter perduxit: particulā uterq; pro arbitratu.Hic
quidem & Amphiæ captiuitatem, & quę deinceps acciderint, recenſuit:ul
tra tamen Ariſtodemi obitum non eſt progreſſus. Rhianus autem, primi
belli initiū ne quidem attigit: quæcunq; autem cum tempore Meſſenijs,
facta à Lacedæmonijs defectione, euenerint, ea, nec tamen integra perſcri-
pſit.Pugna autem ad foſſam, ut uocant, magnam cōmiſſa, quæ acciderint,
Prienenſis pertexuit. Virū inſuper Meſſenium Ariſtomenē (propter quē
totum hūc de Rhiano & Myrone ſermonem inſtitueram) qui & primus,
& omniū maximè Meſſenæ nomen illuſtrauit, obiter hiſtoriæ inſeruit. In
Rhiani autē uerſibus Ariſtomenes nihilo eſt ignobilior, q̄ in Iliade apud
Homerū eſt Achilles.Ergo cùm tam dicant diuerſa, reliquū eſt, ut alterum
ex his ſermonem, nō ambos repudiemus. Rhianus uerò magis ueriſimilia
mihi ſcripſiſſe de ętate Ariſtomenis uidetur. Myronē uerò nō obſeruaſſe,
an falſa diceret, an non probabilia, tum ex alijs diſci poteſt, tum Meſſeniæ
potiſsimum hiſtoria.Scripſit enim, Theopompū Lacedæmoniorū regem
paulo

Amphienſes crudeliter tractantur.

Athenis nondū annuus magiſtratus forte eligebatur.

Bellū hoc clade uictorū appellatum.

A paulo ante Ariſtodemi mortem, ab Ariſtomene interfectum: Theopompum uerò nec ante cõmiſſam pugnam, nec aliàs, priuſq̃ bellum conficeretur, ſcimus occubuiſſe. Sed Theopompus is fuit, qui bello finẽ impoſuit. Aſtipulantur mihi quæ inter alia Tyrtæus ſcripſit, carmina elegiaca:

At noſtro regi Dijs accepto, Theopompo,
Captus Meſſenæ eſt quo duce latus ager.

Sic & mea nunc opinione Ariſtomencs belli poſterioris tempore uixit: de quo, cum eò defluxerit oratio, quid ſit dicendũ, enarrabo. Meſſenij aũt de Amphiæ calamitate facti ab his certiores, qui ex captiuitate euaſerãt incolumes, ex oppidis Stenyclerum conuenerunt: ibiq́ꝫ conuocato ad cõcionem populo, tum alij ex magiſtratu, tũ deniqꝫ ipſe rex cohortatus eſt eos, ne ob direptam Amphiam, bello tanq̃ penitus confecto, perterrefierent: ne'ue timerent, quaſi apparatu Lacedæmonij eſſent inſtructiores. Illos quidem longioris tẽporis ſpacio curaſſe res bellicas, affirmabat: ſibi aũt, ut uiri boni eſſent, & maiorem neceſsitatem imponi: & Deorum beneuolentiã plus ijs affuturã, qui pro focis domeſticis arma caperent, q̃ qui iniuriæ authores exiſterent. Talia cum in hunc modum Euphaes peroraſſet, concionem dimiſit. Meſſenios deinde omnes in armis habuit: & ſi qui rei militaris rudes adhuc eſſent, eos addiſcere coegit: peritos aũt, accuratius q̃ antea exerceri. Lacedæmonij interea incurſionib. Meſſeniam infeſtarunt. Regionem, quippe domeſticam eſſe rati, non uaſtarunt, neqꝫ arbores ſucciderũt, neqꝫ ædificia ſunt demoliti. Nonnulli, ſicubi inciderent, prædam ex ea egeB runt: frumentũ quoqꝫ, & alios fructus abſtulerunt: facta etiam ad oppida irruptione, nulla cæperunt, utpote quæ & muris erant, & præſidijs probè cõmunita: uulnerati itaqꝫ, re infecta diſceſſerunt, nec poſthęc unq̃ oppida tentarunt. Meſſenij etiam loca Laconicæ maritima, & circa Taygetũ agri cultura quicquid exercebatur, ſunt deprædati. Quarto aũt poſt Amphiã captam anno, Euphaes uolens uti Meſſeniorum alacritate, cum recenti aduerſus Lacedæmonios & acerbiſsima flagrarent ira, & armis inſuper ſatis eſſe exercitatos arbitraretur, expeditionẽ eis denunciauit. Seruos item domeſticos ſequi iuſsit, ut ligna, & quæcunqꝫ alia ad ualli ædificationẽ eſſent idonea, cõportarent. Lacedæmonij poſt hæc audita ex ijs Meſſeniorũ expeditione, qui Amphiæ in præſidio erant, ipſi quoqꝫ in militiam ſunt profecti. Erat in Meſſenia locus ad prælium cùm aliàs idoneus, tum foſſa profunda à fronte cõmunitus. Eo loco Euphaes cum Meſsenijs conſedit. Et Cleonnin Imperatorem tum equitatus deſignauit, tum leuioris armaturę militum, qui ambo ſimul quingentis fuere pauciores, quorũ duces erãt Pytharatus & Antander. Copijs poſtea cõiunctis, cũ liberius ob mutuũ odiũ & immoderatius ferrentur grauioris armaturæ milites, quo minus ad manus uenirent, foſsa in medio obſtitit. Equites aũt & uelites iuxta ſuperiorẽ foſsæ partem confligunt. Neutri aũt neqꝫ numero reliquis cedebant, neqꝫ experientia: & eam ob cauſsam ęquo Marte eſt pugnatum. Interim dum hi ſigna conferebant, Euphaes ſeruis mandauit, primo quidem ut à tergo caſtra palis ſepirent, mox utraqꝫ latera. Poſtq̃ uerò & nox interuenit, et pugna eſt exceſsum, à fronte etiã caſtra iuxta foſsam ſepe clauſerunt: adeò ut

Meſſenij cõcilium conuocant.

Lacedæmonij incurſionibus Meſſeniam infeſtant.

Meſſenij expeditionem ſuſcipiunt.

Euphaes locũ occupat commodum.

Euphais in muniendo uallo prudentia.

poſtero die Lacedæmonij, & Euphais prudentiā conſiderarent, & quā pugnare oporteret aduerſus Meſſenios intra uallum ſe continentes, nō haberét. De obſidione itaq; cū deſperaſſent, rebus omnib. imparati, domū tūc redierūt. Altero aūt anno poſt, inſultantib. eis ſenibus, timiditatē q; ſimul & iuramentū neglectum exprobrantib. ſecundam cōtra Meſſenios expeditionē manifeſtē ſuſcipiebāt. Duces fuerunt ambo reges, Theopōpus Nicandri F. & Polydorus Alcamenis. Alcamenes ſuperſtes tum nō erat. Contra hos caſtra poſuerūt & Meſſenij, & Lacedæmonijs pugnæ initiū facere tentantib. reſtiterūt. In ſiniſtro Lacedęmonior: cornu prę fuit Polydorus, dextro Theopōpus. In medio Euryleō cōſtitit, in præſentia quidē Lacedęmonius, á prima autē origine inter Cadmi Thebani poſteros quintus fuit, Ægei Ocolyci F. Thiræ F. Auteſionis F. Apud Meſſenios cōtra dextrum Lacedæmoniorū cornu Antander ſtabat, & Euphaes. In altero cōtra Polydorū, Pytharatus: Cleonnis in medio. Cæterùm cū iamiā eſſent cōgreſſuri, in medium prodibant reges, ſuoſq; adhortabātur. Apud Lacedæmonios Theopōpus breui, ut mos eſt patrius, adhortatione uſus eſt, & iuſiurandū in memoriā reuocās cōtra Meſſenios datū: & q; honorificū eis ſit oſtēdēs, maiorū præclarum facinus, dū uicinos ſubegerint, qui rebus geſtis habiti ſint præſtantiores, & regionē poſſederint feliciorē. Euphaes aūt orationē, q̄ Spartanus, prolixiorē habuit. Non plura tamen dixit, q; à tempore uidit poſtulari. Nō enim de terra ſolū, & poſſeſsionib. certamē monuit futurū. Satis aūt ſcire eos dixit, quæ uictis uſu ſint uentura. fore enim, ut uxores & liberi mancipiorū inſtar abducātur. Qui aūt ætate ſint iuuenes, omniū faci- D lima morte obeāt, ſi nō adhibitis tormentis crucientur: ſacra itē ſpolientur, & patriæ incendijs deuaſtentur. Hæc ſe nō coniecturis dicere, ſed omnib. teſtimonio eſſe eorū calamitates, qui Amphiæ fuerint cōprehenſi. Priuſquā uerò tam grauia mala eueniāt, lucrum eſſe dixit, honeſtè mori. Multo item eſſe facilius, cum inuicti adhuc ſint, & æquali audacia pręditi, hoſtem alacritate ſuperare, quàm deiectis intempeſtiuè animis clades acceptas reſarcire. Talia Euphaes dixit. Poſtq̄ aūt ſigna utrinq; duces dederunt, cum curſu Meſſenij ſe Lacedæmonijs intulerunt, nō habita ſalutis ſuæ ratione, utpote homines ob iracundiā mortis auidi: & eorum quilibet pugnā primò inchoare feſtinauit. Cōtra eos tendebāt Lacedæmonij, ipſi quoq; feſtinantes: ne tamen acies eis diſſolueretur, dederunt operā. Vt propè iam cōuenerunt, armorum ſibi cōcuſsione & toruo intuitu inuicem ſunt minati. In cōuicia ſimul eruperunt. Hi quidem ſuos iam ſeruos appellabant Meſſenios, nec quicq̄ Helotibus liberiores. Alteri uerò & conatu ſceleratos illos nominarunt, eo q; ex auaricia aduerſus cognatos uim parent, & cōtemptores Deorum immortalium, quicunq; Dorienſibus patrij eſſent: aliorū itē, & pręcipuè Herculis. Inter conuiciandū pugnare ſimul incepere, cōfertiq; aduerſus cōfertos facta impreſsione uiolēta, potiſsimū tamen Lacedæmonij irruerunt. Vir quoq; cōtra uirū impetū fecit. Peritia quidē rei militaris ſimul, & cura, Lacedæmonij longè antecelluerunt, multitudine præterea. Nam finitimi eis iam tunc parebant, & in expeditionē unà fuerāt profecti. Nā & Aſinæi, & Dryopes, qui ſuperiori ſeculo ab Argiuis ſedibus patrijs expulſi,

Secūda aduerſus Meſſenios expeditio.

Acies Lacedæmoniorum.

Acies Meſſeniorum.

Euphais præclara oratio.

Honeſta, & pulchra oratio.

Lacedæmoniorum & Meſſeniorū grauiſsima pugna.

A expulſi, Lacedæmonē ſupplices uenerant, bellū neceſſariò adiuuerūt. Contra Meſſeniorum itē leuioris armaturæ milites ſagittarios Cretēſes mercede cōductos Lacedæmonij ſtatuerunt. Meſſenios aūt ad omnia pariter deſperatio, & moriēdi prōptitudo prouexit. Et quæcunq; paterentur, neceſſaria magis, dū patriam illuſtratā cupiebant, ꝙ grauia eſſe cēſuerunt. Quæ uerò facinora ediderint, celebriora eſſe cùm ipſi putarunt, tum Lacedęmonijs inde plus ægritudinis oriri, ac doloris. Et aliquot eorū extra aciem ut proſiluere, inſigni audacia res præclarè geſſerunt. In ijs etiā qui maturè uulnerabantur, & uixdū ſpiritū ducebant, ſummopere tamē florebat deſperatio. Adhortationes item fiebāt, & adhuc uiui, nec dū uulnerati, uulneratos incitabāt, ut priuſq; extremo fato quis occuparetur, quoquo modo reſiſteret, mortemq; cum uoluptate obiret. Vulnerati aūt cum uiribus ſe & ſpiritu deſtitui ſenſiſſent, eos * qui res adhuc gerebant, monuerunt, ne ipſis fiāt deteriores, ne'ue quid in patriæ incōmodum, & illorum interitū deſignēt. Lacedæmonij prius mutua huiuſmodi obteſtatione nō ſunt uſi, & admirāda Meſſeniorū facinora pari prōptitudine nō adæquarunt: utpote qui ſtatim à pueris res bellicas cū ſcirēt, & * denſiori phalange utebātur: & Meſſenios ſperabāt, nec ęquo tēporis ſpacio in procinctu reſtituros, nec cōtra armorū laborē & uulnera tam cōſtanter perſeueraturos. Et hæc quidē ſeorſim in altero exercitu ſiue ad pugnas, ſiue pugnātiū animos præſto fuerūt. Cōmuniter aūt utroq;. Non enim deprecationib. interfecti utebantur, aut pecuniæ pollicitationib. (fortaſsis etiam non impetraſſent, ut qui propter

Meſſeniorum fortitudo.

* δρῶσιν.

* βαθυτέρᾳ.

B odiū deſperauerant) ſed maximè id indignū putabant, ne quā rebus prius

C geſtis infamiā adferrent. Interfectores iactantia ſimul abſtinuerūt, & cōuicijs, cū neuter firmā de uictoria ſpē haberet. Modo inuſitatiori peribant ij, qui ex proſtratis aliquē ſpoliare conabātur. Aut enim qua corporis parte nudi erāt, iaculis cōfigebantur, aliasq; cū ob pręſentes turbas parū circumſpectè agerēt, uerberabātur: aut à ſpoliatis etiā, adhuc ſpirantib. necabātur. Ad hæc reges quoq; ſtrenuè pugnarūt. Sed immoderatius ruebat ad occidendū Euphaem Theopōpus. Euphaes accurrētem ſimulac aſpexit, nihil hūc Theopōpi impetū à proaui eius Polynicis audacia differre, ad Antandrum dixit. Nā & Polynicē, educto Argis aduerſus patriā exercitu, fratrē propria manu interfeciſſe, fuiſſeq; ab eodē interfectū: & Theopompū uelle cōſimili propter Laium & Oedipū piaculo, Heraclidarū genus obſtringere. Nec tamen fore, ut lætus pugnā excedat. His dictis, ipſe ꝗq; in occurſum tendit. Ibi totū præliū defeſsis antè militib. ad ſummā contentionē rurſus eſt perductū, & tū corporibus ſunt confirmati, tū mortis pericula plus ꝙ antè utrinq; neglexerunt, adeò ut primū tunc eos rem aggredi exiſtimares. Tandem, qui Euphaem comitabātur milites, cū ob excellentem deſperationem & fortitudinem ad furorem quàm proximè accederent (omnes enim qui Regem ſequebantur, ſelectiſsimi erant Meſſeniorum) hoſtes in acie oppoſita ui ſuperarunt, ipſumq; Theopompū repulerunt, & qui ipſis contrarij erant, Lacedæmonios in fugam uerterunt. Sed alterum Meſſeniorum cornu laborabat, Pytharato & Imperatore occiſo. Milites autem licet duce eſſent deſtituti, nec pugnabant confuſius, nec animos * iam

Reges etiā fortiter pugnant.

Ad furorē propè accedunt Meſſenij.

In Græco eſt οὐδ' ἔτι, lego ἤδη.

 abijciebant.

abijciebāt. Cæterū inter fugiendum nec Meſſenios Polydorus inſequitur, C neque Euphais milites Lacedæmonios. Euphai enim, eiuſque ſatellitib. ſatius eſſe uiſum eſt, uictis ſuccurrere. Nec cum Polydoro, & qui cū eo erant mili tibus cōfligunt. In tenebris enim res iam gerebantur. Lacedæmonios etiā, ne longius fugiētes inſequerentur, locorū ignorantia maxima ex parte cō tinuit. Ex patrio alioqui inſtituto hoc habent, ut in perſequendo tardiores ſint, & temperantiores: & in conſeruando aciei ordine plus ponant ſtudij, quàm occidēdis profugis. Qui in medio utrinque cōſtiterant, apud Lacedę monios Euryleon, Meſſenios Cleonnis, æquo Marte pugnarunt. Sed & hos à ſe inuicē nox interueniens diremit. Pugnā hanc aut ſolū, aut maxima certè parte, grauioris armaturæ milites utrinque cōfecerunt. Equites & nu mero pauci erant, & nihil memoratu dignū egerunt. Nō enim equitādi ra tione Peloponneſij tunc ualebant. Apud Meſſenios aūt uelites, & Lacedę monios, Cretēſes principiò nō conflixerūt. Suis enim utrique peditib. more ueteri fuerunt adiuncti. Poſtridie pugnā auſpicari neutri cogitarunt: nec erigendo trophęo alteros anteuertere. Procedente aūt die de tollēdis mor

Inclinātur res Meſſeniorum. tuis præconiū eſt factū. Poſtquam ab utriſque aſſenſum, eos ibi ſepeliuerunt. Cō miſſo prælio, Meſſeniorū res inclinari cæperunt. Nā & pecunia, quā in op pidorum præſidia expenderant, deſtituebātur: & ſerui iam ad Lacedæmo nios transfugerant. Morbus itē quoſdam corripuit, & non minores quam pe ſtis perturbationes excitauit, quanquam in omnes nō graſſaretur. Re itaque pro pręſenti ſtatu deliberata, oppidula in mediterraneis ſita omnia deſerere de creuerunt, & in Ithomen montem cōmigrare. Fuit ibi oppidulum non ma gnum, quod Homerum quoque in Catalogo comprehendiſſe aiunt, D

Et Ithomen montibus altam.

Meſſenij Ithomem commigrant. In hoc oppidulū extenſo ueteri ambitu, ut firmū eſſet omnib. munimen tum, cōmigrarunt. Eſt & locus alioqui munitus. Ithome eñ magnitudine, quotquot intra Iſthmū habentur, nullis montibus cedit, & ob id maximè eſt inuia. Placuit item, qui oraculū conſulat, Delphos amādare. Tiſin itaque Alcidis F. mittūt, tum quod dignitate reliquis præſtabat, tum quod uaticinan di potiſsimū ſtudio teneri putabatur. Huic Delphis reuerſo, qui Amphiæ in præſidio erant, inſidias ſtruxerunt. Comprehēſum ex inſidijs, cum in ca ptiuitatem ſe abripi nō pateretur, ſed defendere perſeueraret, eiſque reſiſte re, uulnerarūt: donec ex obſcuro clamor auditus, Dimitte eū qui fert ora culum. Tiſis itaque ut incolumis Ithomen celerrimè peruenit, & oraculum ad regem retulit, non ita multo pòſt ex uulneribus obijt. Conuocatis au tem Meſſenijs, Euphaes oraculi ſententiam propoſuit:

Puellam intactam Inferis Dæmonibus,
Sorte electam ex Aepytidarum ſanguine,
Immolate nocturnis ſacrificijs.
Locus deprauatus. *Si uerò mactata fuerit, & * ab Hallio*
Sacrificate, dantes ad necem ultro.

Cognita hac Dei uoluntate, ſortem ſtatim de uirginibus omnibus mit tunt, quotquot ex Æpytidarum genere fuerunt natæ. Lyciſci filiam ſors te tigit. Hanc Epebolus uates, utpote quæ Lyciſci non eſſet, immolari uetuit. Nam

A Nam à Lyciſci uxore,cum párere non poſſet,hanc pro filia ſuppoſitam marito oſtendit. Interea dum hæc de puella uates edocuit, Lyciſcus abducta ſecum uirgine Spartam transfugit. At cùm Lyciſci fugam indignè ferrent Meſſenij,Ariſtodemus natus ex Æpytidarum genere, famaq; tũ alia,tum rebus bellicis Lyciſco præclarior,filiam ſuam ultro dabat immolandã.Sed non minima ex parte hominum alacritatẽ conſimili modo fatum occultat, " quo calculũ cõprehenſum in fluuio limus. Vnde tunc quoq; laboranti Ariſtodemo,ut Meſſenæ ſalutẽ conſeruaret integrã, tale quoddã impedimentum obiecit. Vir Meſſenius,nomen nõ indicant,Ariſtodemi filiã amauit, quam & uxorẽ erat ducturus.Hic litem principió contra Ariſtodemũ mouit,nihil quicq; nunc iuris eſſe ei in filiã, quam alij deſpondiſſet. Sibi uerò, qui deſponſam accepiſſet, plus relinqui ea in re imperij. Deinde cùm hoc modo nihil effici intelligeret,ad ſermonem abſurdũ uertitur:cõcubuiſſe ſe cum puella,eamq; ex ſe grauidã eſſe. Ariſtodemũ deniq; eò cõpulit, ut ex iracundia redactus ad inſaniam,filiam occiderit. Occiſam item reſecuit, & prægnantẽ non fuiſſe demonſtrauit. Adfuit uates, & ab alio quopiam qui filiam dederet,poſtulauit.in Ariſtodemi enim mortua nihil magis emolumenti eſſe,à patre interfecta cũ ſit,nec immolata Dijs,quibus Apollo iuſſerat.His á uate dictis,Meſſeniorum uulgus ad occidendũ puellę procũ prorupit,quippe qui ad ſcelus tam nephãdum cõpuliſſet Ariſtodemũ, ipſiſq; ſpem ſalutis reddidiſſet ambiguam.Fuit aũt uir iſte Euphai chariſsimus:atque ideo Meſſenijs perſuadet Euphaes, & mortua puella ſatisfactum eſſe

Ariſtodemi erga patriam amor.

Ariſtodemus filiam occidit.

B oraculo,& ſufficere quæ Ariſtodemus peregiſſet.Hæc ab eo dicta,re uera ita eſſe affirmarunt omnes,qui ex Æpytidarum familia orti erãt. Quilibet enim & metu ob filiã concepto properauit liberari:& ſic Regis admonitioni fidem cùm haberent,concionẽ dimittunt.Ad ſacrificia poſt hęc,& Deorum ſolenne uertuntur.Lacedæmonij audito quod datum erat Meſſenijs oraculo,cùm ipſi mœrore ſunt affecti,tum Reges, & in poſterũ metuerũt pugnam inchoare.Sexto aũt anno poſtq̃ Lyciſcus Ithoma profugerat, Lacedæmonij cũ proſpera eis ſacra reſponderẽt,expeditionẽ cõtra Ithomam ſuſcipiunt,in qua Cretenſes eis defuerunt. Intempeſtiuius item aduenerãt & Meſſeniorũ ſocij. Spartani aũt ex Peloponneſiacis tum alijs,tum Arcadibus potiſsimũ,& Argiuis,ſuſpecti erant. Argiui quidẽ à Lacedæmonijs clàm defectionem erãt facturi, priuatim etiã magis edito decreto publico. Arcades expeditionẽ * manifeſtè recuſarunt.Inde nec illi interuenere.Meſſenios enim ita oraculi ſententia animauerat, ut abſq; etiã ſocijs periclitari nõ uererentur.Multa itaq; diuerſa planè nõ fuerũt. Et ut in priori pugna, ita tunc quoq;,dimicantes dies defecit.Neutrum etiam cornu,aut manipulum ui repulſum memorant:quoniam nec aciem,ut initiò inſtructa fuerat, manſiſſe perhibent:ſed utraq; ex parte optimates in medio potiſsimũ congreſſos,omnẽ in ſe laborem contuliſſe.Euphaes enim cùm maiori,q̃ Regi par erat,incitatus eſſet audacia, & impreſsionem in Theopompi ſatellites abſq; omni metu feciſſet, uulnera accepit & multa, & inſanabilia. Animo itaq; cùm defeciſſet, & cecidiſſet, paululum adhuc ſpirantẽ Lacedæmonij ſummo ſtudio ad ſe pertrahere curarunt. Irritauit Meſsenios & priſtina

Rurſus bellum mouent Lacedæmonij.

* *ἀπόρρητα.*

Letaliter Euphaes uulneratur.

erga

erga Euphaem beneuolentia, & quæ inde ſecutura erat cõtumelia. Melius C item uiſum eſt, ut pro rege trucidati animas effundant, quàm reiecto illo & deſerto, quiſpiam cõſeruetur incolumis. Tunc itaq; ut cecidit Euphaes, & pugnam protraxit, & plus animi utriſq; addidit. poſtquam uerò paulo recuperatis uiribus ad ſe rediꝫt, ſuos in certamine non fuiſſe inferiores ſenſit. Non multis autem diebus pòſt diem obiꝫt extremũ, adminiſtrato Meſſeniorum regno tredecim annos, & toto regni ſui tempore geſto cum Lacedæmoniꝫs bello. Et quia liberis caruit, eum regni ſucceſſorem reliquit, quicunq; eſſet populi ſuffragiꝫs electus. Litigarunt cum Ariſtodemo Cleonnis & Damis, rebus tum aliꝫs, tum militari etiam ſcientia habiti præſtantiores. Antandrum, cum pro Euphae nihil periculi detrectaret, in prælio hoſtes interfecerant. Erant præterea eædem uatum Epeboli & Ophinei ſententiæ, homini ſcelesto, & filię cæde polluto, Æpyti & maiorum ne traderent honorem. Nihilominus tamen electus eſt Ariſtodemus, & regnauit. Ophioneus autem hic Meſſeniorum uates, cæcus natus, uaticinandi rationem talem eſt ſequutus. Auditis his quæ facta fuerant, & priuatim & publicè futura ſingulis prædixit. Et hic, quo iam diximus modo eſt uaticinatus. Ariſtodemus porrò rerum iam potitus, & populo quatenus decuit, gratificari ſtuduit, & è magiſtratu cùm alios, tum Cleonnem potiſsimum & Damem coluit. Obſequiꝫs item ſibi ſocios deuinxit, miſsis muneribus tum Arcadum principibus, tum Argos etiam, & Sicyonem. Bellum autem ſub Ariſtodemi regno geſſerunt, paucoſq; ſemper & deprædati ſunt, & circa autumnum Gręcorum agrum incurſionibus infeſtarunt. Ex D Arcadibus item nonnulli cum Meſſeniꝫs irruptionem fecere in Laconicã. Argiui ſuũ contra Lacedæmonios odium declarare prius noluerunt. Sed cum prælium eſſet committendum, tanquam unà præliaturi ſe parauerũt. Quinto autem anno poſt Ariſtodemi regnum, cum pugna antè denunciata, eſſent conflicturi, (belli enim diuturnitate & ſumptibus deficiebantur) ad utroſq; ſe ſociꝫ contulerunt. Ad Lacedæmonios, ex Peloponneſiacis, ſoli Corinthiꝫ. Ad Meſſenios autem, Arcades omnibus copiꝫs. Argiuorũ item, & Sicyoniorum legionariꝫ. Lacedæmoniꝫ itaq; Corinthios Helotas, & quicunq; ex finitimis expeditionem unà ſuſceperãt, in medium collocarunt: Ipſi cum regibus cornua tenebant, ſicq; phalangem profundam, qualem nunquã antea, & denſam effecerunt. Apud Ariſtodemũ uerò, eiuſq; ſocios ſic acies fuit inſtructa. Quicunq; ex Arcadibus aut Meſſeniꝫs robuſto erant corpore, & animi magnitudine præſtantes, arma autem habebãt non firma, his arma elegit utiliſsima, & urgente iam prælio cum Argiuis eos & Sicyoniꝫs coniunxit. Phalangem inſuper magis dilatauit, ne ab hoſtibus circũueniretur. Proſpexit item, ut in acie ſtantes, montem Ithomen à tergo haberent. Et his quidem Cleonnem ducem præfecit. Ipſe cum Dame leuioris armaturæ milites duxit, funditores, aut ſagittarios paucos. E turba autem pleriq; & corporibus erant ad irrumpẽdum recedendumq; idonei, & armaturæ leuitate agiles. Thoracem enim quilibet, aut ſcutum gerebat. His qui carebant, cute caprina induebantur, aut ouina. Nonnulli etiam ferarum, maximè autem Arcades loca montoſa incolẽtes, luporum aut

Euphaes moritur.

Ophioneus uates.

Ariſtodemus rex eligitur.

Vtrorumq; ſocij.

Ariſtodemus aciem quomodo inſtruat.

A aut urſorum pellibus erant amicti, Iacula quilibet multa, nonnulli ex eis & haſtas ferebant. Hi itaq; ad Ithomen, quà minime conſpici poterant, in inſidijs ſubſedere. Meſſeniorum autem atq; ſociorum grauioris armaturæ milites, & primam Lacedæmoniorum impreſsionem ſuſtinuerunt, & ad alia ſubeunda erant poſt hæc animoſi. Numero ab hoſtibus uincebantur. Sed selecti cum eſſent, pugnabant contra uulgus, non æquè etiam fortiores. Qua de cauſſa magis tum alacritate alia, tum experientia ut plurimum reſtiterunt. Ibi expediti in Meſſeniorum exercitu milites, dato his etiam ſigno, in Lacedæmonios curſu deferebantur, & undiq; ut ſunt circumfuſi, iacula mittebāt in obliqua latera. Alacriores uerò & procurrebant, & manibus comminus pugnabant. Lacedæmonij quamuis eodem tempore ſibi periculum alterum, idq; inſperatum imminere animaduertiſſent, nō tamen ſunt perturbati, ſed ad uelites conuerſi, reſiſtere tentarunt. Cum autem ob leuitatem hi non difficulter effugerent, laborare primum Lacedæmonij, iraſci deinde cœperunt. Potiſsimum enim ſolent ægrè ſibi temperare homines, cum quid modo inuſitato præter æquum eueniat, & meritum. Tunc etiam ex Lacedęmonijs qui uulnera acceperant, primiq; ad uelitum irruptionem fuerant proſtrati, & procurrerunt, ſicubi facto impetu uelites uiderent aduentare, & recedentes eos ex ira longius ſunt inſequuti. Meſſeniorum autem uelites, ut primum inceperunt, eos qui loco perſiſtebant, & comminus gladijs petebant, iaculiſq; configebant: & ſi qui inſequerentur, fuga facile anteuertebant: rurſuſq; in eos qui reuerti tentabāt,

Pugna cōmittitur.

B impetum faciebant. Hæc alij contra alios in hoſtium acie ſparſim geſſere. Meſſeniorum uerò, & ſociorum milites armati, confidentius iam ijs qui erant à fronte, incubuerunt. Tandem Lacedęmonij tempore & uulneribus defeſsi, à uelitibus etiam præter morē perturbati, aciem diſſoluunt. In fugam autē conuerſis, mala plura leuiores armaturæ milites intulerunt. Numerum eorum qui ex Lacedæmonijs in pugna occubuerunt, comprehendere non potui. Sed ipſe etiam credo permultos fuiſſe. Cæterùm reditus in patriam alijs quidem tranquillus, Corinthijs uerò difficilis erat futurus, & periculoſus. Ex his enim qui reuerti conarentur, per hoſtilem Argiuorum ſimul & Sicyoniorū terram ſibi iter ut aperirent neceſſe habebant. Lacedæmonios accepta hæc clades haud leuiter excruciauit, præſertim cū in pugna & multi eſſent, & authoritate pręſtantes occiſi. In mentem etiam eis uenit, ſpem totam belli animis conſternatis abijcere. Quamobrem qui oraculum conſulerent, Delphos ablegant. His uenientibus Apollo talia reſpondit:

Fugiunt Lacedæmonij.

Non manibus tantum contendere mandat Apollo,
Sed prædam populus Meßenida continet aſtu:
Et quibus artibus accepit, capietur eiſdem.

Lacedæmonijs datum oraculum.

Has artes excogitare Reges & Ephori licet cuperent, non potuerunt. Quidam uerò Vlyſsis factum imitati, quo ad Ilium uſus eſt, centum uiros Ithomam mittunt, qui ſe transfugas quidem dicerent, ſed eorum quæ machinarentur eſſent conſcij. Horum uirorū fuga publicè erat damnata. Confeſtim itaq; ut uenerunt, Ariſtodemus eos repulit: Lacedæmoniorum in-

quiens

quiens iniurias nouas eſſe, impoſturas antiquas. Fruſtrati hoc conatu Lacedæmonij, ſocios à Meſſenijs auellere ſecundò ſunt aggreſsi. Sed ut refragati ſunt Arcades (ad hos enim primò legati uenerunt) ad Argiuos iter inſtituerũt. Ariſtodemus auditis his quæ à Lacedæmonijs acta fuerant, ipſe etiam ad conſulendum oraculum quoſdam amandauit, quibus hunc in modum reſpondit Pythia: C

Bellorum laudem tibi dat Deus. at caue Sparta
Ne ueniat meliorq; dolis, odioq; maniplus,
Subdolus: illorum nam ſi firma arma ferox Mars,
Cœtum pro cœtuum. *Et cœtũm eſt ſæuos habitura corona colonos,*
Cum duo ab occulto emergant concurſibus æquis.
Aſt hunc non prius aſpiciet lux inclyta finem,
Quàm præter naturam abeant ad fata uiciſsim.

Ex his dictis Ariſtodemus tunc, & uates colligere nihil potuerunt. Non multis autem annis pòſt explicaturus erat ipſe Deus, & ad finem perducturus. Meſſenijs eo tempore & huiuſmodi quædam acciderunt. Spartæ cum habitaret Lyciſcus, filia eius quam Meſſena profugus ſimul abduxerat, obijt. Sed quia ſæpe ad filiæ monumentum exibat, Arcadici equites ex inſidijs eum capiunt. Ithomam deinde perductus, in cõcionem ut prodijt, factum excuſauit, ſe non prodendæ patriæ cauſſa diſceſsiſſe, ſed uatis perſuaſum dictis, qui filiam legitimam eſſe negaſſet. Hunc in modum cum ſe defendiſſet, non prius uera dicere eſt uiſus, quàm in theatrum perueniret, quæ Iunonis tunc ſacerdotium obibat mulier. Hæc ſe & peperiſſe filiã eſt faſſa, & uxori Lyciſci ut ſupponeret, dediſſe. Et nunc (inquit) ut arcanum hoc oſtenderem, ueni, & me ipſam ſacerdotio liberarem. Hæc eò dicebantur, quòd Meſſenæ ex cõſuetudine, quoties ante mulierem ſacrificam, aut uirum ſacerdotem ex liberis quiſpiam eſſet mortuus, ſacerdotiũ in alium transferebatur. Cum itaq; putarent uera dicere mulierem, & ſacerdotem Deæ aliam eius loco eligebant, & Lyciſco quæ cõmiſerat, ignoſcenda cenſebãt. Poſt hæc placuit illis (annus enim belli agebatur iam uigeſimus) rurſus Delphos quæſitum de uictoria legatos amandare. Quærentibus oraculum ita reſpondit:

Lyciſcus capitur.

D

Annus belli uigeſimus.

Qui prius apponent ad Ithomatæ Iouis aram
Centenos tripodas, felici ſorte triumphos
Ducent, & magna capient Meſſenida laude.
Iuppiter annuit hæc, ſed te dolus ante ſubibit:
At pòſt ultio erit, raptum quoq; numine fallas.
Fac quæ fata uolunt, quia damna hinc inde uagantur.

His auditis, & ſibi ea ab oraculo dici, & belli uictoriam promitti exiſtimarunt. Nec enim, cum ipſi Iouis Ithomatæ templum intra mœnia haberent, offerendis donarijs Lacedæmonios fore priores. Tripodas itaq; ligneos erant apparaturi. Pecunia enim, ut æneos conficerent, non ſuppetebat. Sed oraculum ex Delphis quidam Lacedæmonẽ enunciauit. Quod

cum

A cum audiſſent, publicè quo anteuerterent, nihil doli potuerunt excogitare. Oebalus autem, homo alioquin non illuſtris, ſed animo (ut res ipſa indicauit) induſtrius, ex cœno, ut potuit, centum tripodas confecit, ſacculoq́ꝫ abſcondidit, & retia ſimul tanquam uenator geſtauit. Vulgo etiam apud Lacedæmonios cũ eſſet ignotus, eò Meſſenios facilius latuit. Hominibus autem agreſtibus cum ſe admiſcuiſſet, & Ithomen cum eis eſt ingreſſus: & quamprimum nox interuenit, ex cœno cõpoſitos tripodas Deo appoſuit, rurſusq́ꝫ Spartam ut Lacedæmonijs id annunciaret, contendit. Meſſenij ut ea uiderunt, magnopere ſunt perturbati: putabãtq́ꝫ, ut reuera erat, à Lacedæmonijs id factum. Ariſtodemus autem & cõſolatus eſt eos, dictis ijs, quæ tali rerum ſtatu dicere conuenit: & ligneos tripodas (iam enim perfecti erant) ad Ithomatæ aram collocauit. Accidit item, ut uates Ophioneus cæcus natus, uiſum omnino præter hominum opinionem reciperet. Graui enim capitis dolore correptus ut fuit, uidere exinde cœpit. Eo ex tempore (iam enim ut Meſſena caperetur, fatum approperabat) Deus futura præmonſtrauit. A' Dianæ enim ſimulacro, quod cùm ipſum æneum fuit, tum arma, laxatus clypeus de cidit. Et Ariſtodemus, cum uictimas Ioui Ithomatæ eſſet immolaturus, arietes ultrò ad aram ui cornua illiſerunt, atq́ꝫ ex plaga periere. Aliud item tertiò euenit. Canes in unum congregati, totam noctem ulularunt: tandem frequentes ad Lacedæmoniorum caſtra excurrerunt. Ariſtodemum & hæc perturbarunt, & tale præterea ſomnium per quietem oblatum. Viderat in ſomnis, cum armatus iam ad pugnã eſſet exi-

Oebalus Lacedæmonius.

Signa capiundæ Meſſenæ.

Somnium Ariſtodemi.

B turus, ſacrificiorum inteſtina ad menſam iacere. Filiam item apparuiſſe ei nigra ueſte indutam, & oſtendiſſe pectus, ac uentrem reſecta. Denuò poſt hæc uiſam abieciſſe à menſa ſacrificia, & arma patri detraxiſſe, & horum loco iniecto pallio cãdido, auream coronam impoſuiſſe. Dum iam & ob alia conſternatur Ariſtodemus, & uitæ finem ſibi à ſomno denunciari arbitratur (nam Meſſenij illuſtrium uirorum funera, cum efferenda ſunt, coronarunt, & candidis pallijs texerunt) nunciat quidam, uatem Ophioneum nihil quicquam uidere, ſed ſubitò excæcatum, ut & initiò fuerat. Intelligit inde partem oraculi, ubi per duos ex occulto emergentes, & ad fatum redeuntes, Ophionei oculos Pythias innuit. Ibi & domeſtica ſecum cum reputaret Ariſtodemus, quemadmodum filia occiſa utilitatis nihil attuliſſet, & patriæ nullã ſalutis ſpem ſupereſſe animaduerteret, ſeipſum ad filiæ tumulum interfecit: qui quantum in humano cõſilio poſitum fuerat, Meſſenios ſeruauit: ſed fortunæ beneuolentia factis eius, & conſilijs planè defuit. Regnauit annos ſex: & de ſeptimo, menſes conſumpſerat complures. Meſſenij de rebus deſperare cœperunt, adeò ut Lacedæmonem ſupplicatum mittere properarent. Tantum eis terrorem incuſſerat Ariſtodemi interitus. Sed tamen ne id facerent, indignatio obſtitit. Conuocato autem concilio, Regem quidem nullum, Damen autem exercitus imperatorem crearunt. Hic collegas ſibi aſciuit, Cleonnem, & Phyleum: & pro præſenti etiam rerum ſtatu, uelut pugnam cõmiſſurus, ſeſe inſtruxit. Nam & obſidio eos urgebat, & non minima ex parte fames: & qui ex ea oriebatur, metus, ne ipſi quoq́ꝫ in rerum penuria antè interirent. De uirtute Meſſenij & alacritate

Ariſtodemus intellecta oraculi parte, ſeipſum occidit.

o nihil

nihil unquam remiſerant. Duces eorum ad unum omnes ſuccubuerūt, & C
præter hos qui authoritate erant præſtantiſsimi. Ab hoc itaq; tempore
menſes ad ſummum quinq; reſtiterunt. Sub anni uerò finem Ithomen deſeruere, geſto bello annos uiginti continuos, quemadmodum & Tyrtęus ſcriptum reliquit:

Meſſenij Ithomam deſerūt.

Culta reliquerunt uigeſima cum foret æſtas,
Et fugere iugis ardua Ithoma tuis.

Finis eſt bello huic impoſitus anno primo Olympiadis decimæ quartę, in qua Daſmo Corinthius ſtadium uicit. Et Athenis Medontidis decennale adhuc imperium obtinentibus, cum Hippomenes quadriennium iam regno præfuiſſet. Ex Meſſenijs, qui cum Sicyonijs amicitiā inierant, & Argiuis, nonnulli etiam cum Arcadibus in iſtorum ciuitates ſe contulerunt: Eleuſinem uerò, qui ex ſacerdotibus nati fuerant, & Dearum magnarum orgia celebrabant. Ex plebe aūt pleriq; in patria loca antiqua ſunt diſperſi. Lacedæmonij Ithomam primò æquarūt ſolo, reliqua deinde oppida facta irruptione cæperunt. Ex ſpolijs Amyclæo Apollini cōſecrarunt tripodas æneos: ſub horum primo Veneris ſimulacrum conſiſtit, Dianæ ſub ſecundo, Proſerpinæ aut Cereris ſub tertio. Hæc ibi dedicarunt. Aſinæis ab Argiuis expulſis, eam terræ Meſſeniæ partem ad mare dant, quam hodie etiam Aſinæi incolunt. Poſteris aūt Androclis (reliquit enim Androcles filiam, & ex filia nepotes, qui poſt aui mortem Spartam confugerunt) Hyamiam, ut uocant, diſtribuunt. Sed quæ à Lacedæmonijs contra ipſos Meſſenios ſunt geſta, talia fuerunt. Primū iureiurando eos adigunt, ne uel unq̃ à Lacedæmonijs deficiant, aut aliàs noui quippiam moliantur. Deinde definitum eis uectigal nullum impoſuerunt, ſed de omnibus frumentis, quæ agricultura comparantur in hominum alimoniam, dimidiam partem perferre Spartam iuſſerunt. Decretum item eſt, ut ad funera Regum, aliorūmque qui magiſtratum geſſerunt, tum uiri ex Meſſenia, tum mulieres pullis induti ueſtimentis accedant. Hæc qui non præſtarent, pœna eſt conſtituta. Supplicia autem quibus contumelioſe in Meſſenios animaduerterunt, Tyrtæus deſcripſit:

Ithomam Lacedæmonij ſolo æquant.

D

Quid de uictis Meſſenijs ſtatuant Lacedæmonij.

Oppreſsi magno pondere more aſini,
Elatis dominis miſere deferre coacti
Dimidium, quicquid pinguia rura ferunt.

Sed & neceſſariò eos in Spartanorū funerib. luxiſſe, his uerſib. deſcribit:

Luxerunt etiam dominos tum fœmina, tum uir,
Quos domuit Stygia noxia Parca manu.

Tantis itaq; oppreſsi ærumnis Meſſenij, cum nihil quicq; humanitatis à Lacedæmonijs in poſterum ſperarent, ſatius eſſe duxerunt, ad finem rerum præſentium, aut in acie cadere, aut tota Peloponneſo eiectos fugere. Omnino itaq; defectionē facere decreuerunt. Vrgebant eos nō parū adoleſcentes, rerum bellicarum quidam adhuc imperiti, magnanimitate tamē inſignes: quippe qui in libera patria mori mallent, quàm aliàs beato etiam ſeruitio frui. Educabatur item alibi in Meſſenia iuuentus. Optimi autem,

πρὸς τέλη τῶν παρόντων.

&

A & numero plurimi, circa Andaniam. Inter quos fuit & Ariſtomenes, qui etiamnum apud Meſſenios colitur tanquam heros. Eundem loco, quàm alios, illuſtriori natum exiſtimāt. Cum matre enim eius Nicotelea, Geniū, aut Deum ſerpentis ſpecie aiunt rem habuiſſe. Talia de Olympiade etiam à Macedonibus dici memini, & de Ariſtodama à Sicyonijs. Sed hac in re diſcrimen eſt. Meſſenij enim Ariſtomeni non attribuunt patrem Herculem, aut Iouem, quemadmodum Alexandro Ammonem Macedones, & Arato Æſculapium Sicyonij. Ariſtomenis patrem ex Græcis complures Pyrrhum dicunt fuiſſe. A' Meſſenijs autem in ſacrificijs ſcio Ariſtomenem Nicomedis filium appellari. Hic florens ætate, excelſoq́ue præditus animo, cum alijs qui magiſtratum gerebant, ad defectionem eos ſollicitauit. Non ſtatim autem hæc manifeſtè egit. Sed clam Argos miſit, & ad Arcades, qui interrogarent, num ſibi abſq; detrectatione, & ui nō minori quàm bello priori uelint auxiliari. Vt uerò parata ad bellum tum alia, tum ſocios omnium expectatione promptiores habuerunt (Argiuorum enim & Arcadū in Lacedæmonios odium clarè iam eruperat) defecerunt anno poſt Ithomæ quidem captiuitatem trigeſimonono, quarto autem Olympiadis uigeſimæ tertiæ, in qua Icarus Hypereſienſis ſtadium deuicit. Athenis annuus eo tempore magiſtratus eligebatur, & Tleſias Atheniēſibus imperabat. Apud Lacedæmonios qui regnarunt, horum nomina Tyrtæus omiſit. Rhianus tamen in uerſibus ſuis ſcripſit, Leotychidem tempore huius belli regem fuiſſe. Qua in re ego minimè Rhiano aſſentiar. Tyrtæum uerò,

Ariſtomenes Meſſenius.

Meſſenij rurſus deficiunt.

B & ſi non dixerit, dixiſſe tamen in hoc quis exiſtimauerit. Nam de priori bello hæc elegiaca compoſuit:

At noſtri hic proaui tria luſtra, & quattuor annos
Geſſerunt forti triſtia bella manu.
Nec non impauidæ confiſi robore mentis,
Fecerunt poſito prælia dura metu.

Meſſenios itaq; tribus ætatibus pòſt, bellū hoc geſſiſſe conſtat. Temporis item cōtinuitas argumento eſt, Spartæ tunc regnaſſe Alexandrum Eurycratis F. Apollodori nepotem. Ex altera familia Anaxidamum Xeuxidami F. Archidami F. Theopompi F. Ideo aūt ad eum deſcendi, qui ex Theopompi poſteris quartus fuit, quòd Archidamus Theopompi F. ante patrem eſt mortuus: & ad Xeuxidamum Theopompi nepotem peruenit regnum. Leotychides autem rēgnaſſe poſt Demaratum Ariſtonis filium uidetur. Ex Theopompi autem poſteris, Ariſton fuit ſeptimus. Tunc itaq; Meſſenij anno poſt defectionem primo Deris, ut uocant, in terra ſua cum Lacedæmonijs prælium committunt. Abfuerunt utriſq; ſocij, uictoriam neutri manifeſtam ſunt conſequuti. Ariſtomenem uerò plura facinora edidiſſe fama eſt, quàm de uno uiro credi poſsit: adeò ut finita pugna regem eum elegerint. Fuit enim oriundus ex genere Æpytidarum. Cum regnum detrectaſſet, exercitus Imperatorem eum deſignarunt. Exiſtimabat item Ariſtomenes, neq; alium quempiam dubitaturum pericula in bello ſubire, rebus antea præclarè geſtis. Ante omnia item in ea erat opinione, ſi Lacedæmonios bello iam inchoato terruiſſet, fore, ut in poſterum plus eis in

Ariſtomenis præclara facinora.

cuteret timoris. Hæc ita cum ſentiret, profectus noctu Lacedæmonem, ad C
templum Palladis Chalciœci clypeum ſuſpendebat, cui inſcriptũ fuit, Ari-
ſtomenem de Spartanis Deæ dedicaſſe. Redditum itẽ Lacedæmonijs eſt
Delphis oraculũ, quo iuſsi ſunt, Athenienſem cõſiliarium accerſere. Athe-
nas itaq; mittunt, qui & oraculum annunciarent, & uirum peterent, qui
quod factu eſſet neceſſarium, cõmonefaceret. Athenienſes autem cũ neu-
trum uellent, nec optimam Peloponneſi partem à Lacedæmonijs ſine ma-

Tyrtæum Lacedæmonijs mittunt Athenienſes.

gnis periculis occupari, nec Deo reſragari, hęc excogitabãt. Erat Tyrtæus
ludi magiſter, qui & ingenio ualere minimé putabatur, & altero pede erat
claudus. hunc Spartam ablegant. Profectus eò Tyrtæus, ſeorſim magiſtra-
tui, & alijs quos poterat congregare, elegiaca carmina & anapæſtica recita-
uit. Altero anno póſt prælium ad Deras commiſſum, cum ſocij utriſq; iam
ſuppetias ueniſſent, pugnam iterum inſtituerunt ad apri (ut uocant) ſepul-
chrum. Meſſenijs Elei & Arcades, Argiui præterea & Sicyonij auxilia mi-

Tertiã pugnã ad apri ſepulchrũ inſtituũt.

ſerunt. Præſtò item erant, quotquot ex Meſſenijs ultrò prius fugerant. E-
leuſine præterea ueniebant, quibus patrium eſt orgia magnorum Deorũ
celebrare. Et Androclis poſteri, qui potiſsimum eos incitarunt. Ad Lace-
dæmonios ſocij uenerunt Corinthij, & ex Lepreatis quidam, odio contra
Eleos incitati. Aſinæi fœdera cum utriſq; inierant. Locus hic apri ſimula-
crum ad Stenyclerum Meſſenię ſitus eſt. Herculem etenim ibi ad diſſectũ
aprum liberis Nelei iuſiurandum dediſſe, & accepiſſe ab eis, perhibent. In-
terea apud utroſq; rem prius ſacram uates fecerunt: apud Lacedæmonios D
Hecatus, unus ex poſteritate & nomine ſimilis Hecati, qui cum Ariſtode-
mi liberis Spartam uenerat: apud Meſſenios Theoclus, qui ex Eumanti-
dis genere fuit. Eumantidem autem, cum Eleus eſſet, ex familia Iamida-
rum, Creſphontes Meſſenã perduxit. Cum itaq; & uates adeſſent, & quan-
dam præſeferrent alacritatem, reddebantur utrinq; ad pugnam excitatio-
res. Quamuis & alij ſatis erant alacres, prout ætate quilibet ualebat, & ro-
bore. Potiſsimum tamen Anaxander Spartanorum rex, & qui eum ſeque-
bantur Lacedæmonij. Apud Meſſenios autem Androclis poſteri, Phin-
tas & Androcles, quiq; cum eis in acie ſtabant, uiri boni eſſe conabantur.
Tyrtæus, & magnorum Deorum ſacerdotes, nihil quicquam faciebant o-
peris. Sed qui extremum agmen claudebant, eos utriq; in ſua acie dictis in-

Ariſtomenis res geſtas deſcribit.

cendebant. De ipſo Ariſtomene ita ſe res habet. Legionarij ex Meſſe-
nijs circa ipſum octoginta erant, ætate ei æquales: quorum quiſq; ingenti
ſe præ cæteris honore affectum exiſtimabat, quód dignus eſſet habitus,
qui cum Ariſtomene in acie eſſet collocatus. Breui etiam eò perueniebãt,
ut ſua inter ſe conſilia poſſent depræhendere: præcipué tamen ſi quid iſte
& facere inciperet, & adhuc cunctaretur. Hi itaq; primi cum Ariſtomene
contra Anaxandrum & Lacedæmoniorum principes collocati, multũ in
acie laborarunt. Vulnera itaq; animo imperterrito cum exciperent, &
ad ſummam deſperationem procederent, & tempore fugabant Anaxan-
dri milites, & audacia. Fugientes hos ut inſequerẽtur, alteri Meſſeniorum
manipulo Ariſtomenes præcepit. Ipſe autem facto in alios impetu, qui ma-
ximé reſiſtebant, ijſdemq; ui repulſis, ad alios rurſus eſt conuerſus. Cum

hos

A hos quoqꝫ abſqꝫ mora pepuliſſet, alacrius iam in eos irrupit, qui adhuc reſiſtebant: donec totam Lacedæmoniorum aciem, & ſociorum perturbauit. Cum autem non ſine turpitudine fugerent, & uim ſuſtinere inuicem detrectarent, horribilius eos quàm pro unius hominis furore inſequebatur. Ibi ne pirum ſyluestrem in campo enatam curſu præterueheretur Ariſtomenes, prohibuit uates Theoclus. Ad hanc enim Caſtorem & Pollucem dixit ſubſediſſe. Ariſtomenes autem cum iracundiæ indulgeret, nec in omnibus uati obtemperaret, pirum illam præterlapſus, ſcutū amittebat. Hic Ariſtomenis error in cauſſa fuit, ut Lacedæmoniorum aliqui ſalutem ſibi ex fuga pararent. Aliquantiſper enim eſt commoratus, dum ſcutum tentauit inquirere. Poſt acceptam cladem cum animis eſſent abiectis Lacedæmonij, nec bellum amplius gerere ſtatuiſſent, Tyrtæus recitatis Elegijs & perſuaſit eis, & in manipulorum ſupplementum loco interfectorum uiros ex Helotibus delegit. Ariſtomeni autem Andaniam reuerſo, coronas mulieres, & ex hominum ſacrificijs * fruges iniecerunt: canticum inſuper concinuerunt, quod ad noſtram uſqꝫ ætatem ſolitum eſt cantari, ὡραῖα.

In medium campum Stenyclerion, & iuga montis

Spartanos ſequitur fortis Ariſtomenes.

Clypeum item illū recuperauit, ut & Delphos eſt profectus: & ex mandato Pythię in adytum templi Trophonij, quod in Lebadia eſt, deſcendit. Poſtea autem clypeum Lebadiam delatum conſecrauit, ubi ipſe quoqꝫ ui- *Clypeus Ariſtomenis.*

B di dedicatum. Operculi loco aquila ei eſt inſculpta, quę alas utrinqꝫ ad umbonis ſummitatem expandit. Ariſtomenes autē cum ex Bœotia rediſſet, inuentoqꝫ apud Trophonium & recepto ſcuto maiora cōtinuò eſt aggreſſus. Collectis & alijs Meſſeniorū legionarijs, & ijs quos ſecum habuit detentis, obſeruauit id poſt ueſperam tempus: & ad terræ Laconicæ oppidum peruenit, quod antiquo nomine, & apud Homerū in Catalogo Pharis, à Spartanis autem & finitimis Pharæ fuit appellatum. Huc igitur profectus, eos qui repugnare conabantur, occidit: prædamqꝫ locis omnibus ereptam Meſſenam abegit. In itinere autem, cum Lacedæmoniorum quidam grauioris armaturæ milites, & rex Anaxander irruerent, & in fugam eos uertit, & Anaxandrum eſt inſecutus. Sed iaculo in coxēdice ut uulnus accepit, receptui cecinit. Non tamen prædā ſibi, quam abegerat, extorqueri eſt paſſus. Interea temporis dum uulnus fuit ſanatum, præſentia negotia omiſit: ipſamqꝫ poſtea Spartam irrūpere cum uellet, noctu Helenę prodigijs, & Dioſcurorum eſt auerſus. Virginibus item quę in honorem Dianæ in Caryis ſaltabant, diuturno tempore inſidias ſtruxit, & cæpit, quarū patres opibus ualebāt, & authoritate. Perductis his in Meſſenię uicū quendam, noctem illam quieuit, & militibus manipularibus uirginum cuſtodiam demandauit. Ibi ex ebrietate adoleſcentes (ut mihi uidetur) aut alioquin animo præditi immodeſto, ad uiolandas uirgines impellebātur. Sed nē prohibente quidem Ariſtomene, tanqꝫ Græcis indigna perpetrarent, ullo modo à propoſito deſtiterunt: ita ut occidere cogeretur, qui præ reliquis petulanter ſe gerebant. Captiuas poſthæc magna pecuniæ ui perſoluta, uirgines ut cæperat, illęſas dimiſit. Eſt in terra Laconica Ægila, ubi tem- *Virgines cæpit Ariſtomenes.*

plum ſanctum Cereri eſt conditum. Ibi feſtum celebrari à mulieribus cum C
ſciret Ariſtomenes, eiusq́ milites, & ad defenſionem mulieres nō ſine numinis auſpicio proueherentur, multi Meſſeniorum & gladijs uulnerātur, quibus uictimas mulieres ſecabant, & uerubus, quibus carnes cum aſſarent, transfigebant. Ariſtomenem autem facibus percuſſum, uiuum capiunt. Eadem tamen nocte ſaluus in Meſſeniam redijt. Vt autem uinculis elaberetur, Archidamia fuit in cauſſa, Cereris ſacrifica: quæ eum dimiſit, nō largitionibus adducta, ſed prius amore eius correpta. Excuſauit autem fugam, tanquam peruſtis Ariſtomenes uinculis euaſerit. Tertio belli anno cum prælium eſſet cōmittendum ad Foſſam, ut uocant, magnam, & Arcades ex omnibus ſimul oppidis auxilia Meſſenijs miſiſſent, Ariſtocratē Icetæ F. Trapezontium, Arcadum regē, & eo bello ducem, pecunia Lacedæmonij tunc corruperunt. Et quantum memoria repetere poſſumus, primi Lacedæmonij hoſti munera dederunt, & primi robur armorū uenale pro ſtituerunt. Priuſquam uerò Lacedæmonij in Meſſeniorū bello contra fas ac conſuetudinem agerent, Ariſtocratemq́ Arcadem ad proditionem pellicerent, & militum uirtute bella, & fortuna diuina dijudicabantur. Videntur Lacedæmonij & poſtea, cū ad Ægoſpotamos contra Athenienſes prælio nauali pugnarent, tum alios emiſſe ex Athenienſium ducibus, tum Adimantum. Enimuero ipſos quoq́ temporis progreſſu Lacedæmonios ultio, ut dicitur, Neoptolemea corripuit. Accidit enim, ut Neoptolemus Achillis filius, occiſo ad focos Hercei Iouis Priamo, Delphis poſtea ipſe quoque ad aram Apollinis iugularetur. Inde ſi quis eadem patiatur, quæ perpetrauerit, Neoptolemea ultio dicitur. Nam cum Lacedæmonij rebus D
potiſsimum florerent, cum iam & Athenieſium nauale robur delcuiſſent, & magnam Aſiæ partē Ageſilaus ſubegiſſet, regno uniuerſo Medū exuere non potuerūt. Sed miſſa Corinthum, Argos, Athenas, & Thebas pecunia, ipſorum eos aſtu Barbarus circumuenit. Bellum enim Corinthiacum, ut nominant, ex hac pecunia exarſit, adeò ut res Aſiæ deſerere Ageſilaus cogeretur. Oſtenſurus nimirum Lacedæmonijs erat Deus, hanc in Meſſenios excogitatam fraudem ipſis fore damnoſam. Ariſtocrates autem accepta à Lacedæmonijs pecunia, confeſtim Arcades celauit, quid'nam inſidiarum eſſet molitus. Cum uerò ad manus iam eſſent uenturi, eos perterrefecit, tanq́ & anguſtijs forent cōprehenſi: & ſi uincantur, recedendi copiā nullam ſint habituri. Sacrificia inſuper inauſpicata fuiſſe aſſeruit. Quemlibet igitur dato à ſe ſigno iuſsit ſibi fuga conſulere. Cum uerò intuliſſent ſe iam hoſtibus Lacedæmonij, & contrà niterentur Meſſenij, ſub initium pugnæ Ariſtocrates abduxit Arcades. Hac ratione apud Meſſenios & cornu ſiniſtrum deſtituebatur præſidio, & medium agmen. Vtrunq́ enim tenebant Arcades, cū à pugna Elei abeſſent, Argiui itē, & Sicyonij. Flagitiū id Ariſtocrates alio item ſcelere cumulauit. Fugit enim per Meſſenios. Hi uerò rebus ex inſperato mutatis, obſtupuerūt. Simul etiam Arcadum per medios ordines tranſcurſu ſunt perturbati, ita ut multi ſibi timerent, & earum rerum quæ præ manibus erant, obliuiſcerentur. Pro Lacedæmonijs enim irrūpentibus, fugitiuos Arcades aſpexerunt. Et quidam eos ut manerent, ſuppliciter orarunt: quidam conuicijs aduerſus eos tanq̄ proditores,

Ariſtomenem capiunt mulieres.

Lacedæmonij pecuniæ corruptela primi uſi.

Neoptolemea ultio.

Ariſtocrates proditor cauſſa eſt Meſſeniorum cladis.

A & iniurios ſunt uſi. Lacedęmonijs omni iam auxilio deſtitutos Meſſenios
ſine negotio & circundare licuit, & uictoriam reportarunt omniũ prom-
ptiſsimam, quęq́ minimo labore conſtiterit. Ariſtomenes quidem cũ ſuis
militib. in acie perdurauit, & quos maximè inſtare uidit Lacedęmonios, re
pellere eſt conatus. Sed pauci cũ eſſent numero, magnopere prodeſſe nõ
potuerunt. Ex Meſſeniorum uulgo tanta multitudo eſt cæſa, ut qui Lace-
dæmoniorum primò dominos ſe fore pro ſeruis exiſtimabant, tunc & de
ipſa ſalute ſpem nullam haberẽt. Ex principibus item ceciderunt tum alij,
tum Androcles & Phintas, & qui maxima cũ laude pugnauerat Phanas,
quiq́ ante hæc tempora dolichi palmam ex Olympijs abſtulerat. Ariſto-
menes poſt pugnam, qui ex Meſſenijs aufugerãt, rurſus collegit: & ut An-
daniam, aut ſi qua alia in mediterraneis eſſent oppidula deſererent, & in
Iram montem commigrarent, eis perſuaſit. Hunc itaq́ in locum cum ſeſe
contuliſſent, obſidione eos Lacedæmonij cinxerunt, quũ extemplò captũ
iri exiſtimarent. Reſtiterunt tamen Meſſenij, & poſt cladem in foſſa acce-
ptam undecim ſe annos defenderunt. Tamdiu autem duraſſe obſidionẽ,
& Rhiani carmina indicant, de Lacedæmonijs ſcripta:

Ad montis ualles albi ſua caſtra locarunt,
Vigintiq́; duas hyemes, herbasq́; perennes.

Hyemis ibi & ueris tempora recenſuit, cum uiride adhuc frumentũ, aut
paulo ante meſſem maturatum herbas appellat. Cæterùm Meſſenij cũ in
Iram cõmigraſſent, lociſq́ alijs eſſent excluſi, præter oram maritimã, quã
B Pylij cis, & Mothonci cõſeruauerãt integram, regionẽ tum Laconicã ſunt
deprædati, tũ ſuam, quam ipſam quoq́ hoſtilem eſſe exiſtimabant. Conflu
xerunt aũt ad faciendas incurſiones tũ alij, * in quem ſinguli locũ inciderẽt, ὡς ἑκάστοι
tũ Ariſtomenes ſuos legionarios numero trecentos produxit. Ex Lacedæ τύχοιεν.
moniorum itaq́ agro rapuerunt, & præda egerunt, quantũ quiſq́ potuit.
Abrepto inſuper frumento pecudes, uinumq́ cõſumpſerunt, utenſilia &
homines ſub haſta uẽdiderunt. Ita ut facto edicto Lacedæmonij prohibue
rint, ne quis cum Irę incolis magis quã ſibi terrã colerent, in Meſſenia & re
gione Laconicę finitima, donec bellũ gerant, ſementẽ faceret. Inde annonę
caritas ingraueſcere cœpit Spartæ, & unà cũ annonę caritate mota eſt ſedi
tio. Ægrè enim ferebãt locupletiores, agros ſuos relinqui incultos, & ſatio
nũ expertes. Hæc diſsidia Tyrtęus cõpeſcuit. Ariſtomenes poſt hæc ſtipa
tus ſuis legionarijs, ſera nocte fecit eruptionẽ. Et celeriter paulo ante ortũ *Amyclas ca-*
ſolis Amyclas peruenit, ipſumq́ oppidulũ & cæpit, & diripuit: & priuſq́ *pit Ariſtome-*
Spartani ſuppetias aduentarẽt, diſceſsit. Totã poſtea regionẽ peruaſit, do- *nes.*
nec cum Lacedæmoniorũ manipulis plus q́ dimidijs, & ambobus Regi-
bus cõmiſſo prȩlio, uulnera inter pugnandum tum alia accepit, tum caput
eius lapide eſt ictũ, adeò ut tenebræ oculis offunderẽtur. Proſtrato eo La-
cedæmonij frequentes accurrunt, uiuumq́ capiunt. Cæperunt item ex
eius militib. circiter quinquaginta. Hos omnes Lacedæmonij in Ceadam *Ariſtomenes*
abijciendos eſſe iudicarunt. Præcipitant eò, quos ob maxima flagitia ple- *captus in Cea*
ctunt. Alij itaque ex Meſſenijs deiecti continuò perierunt. Ariſtomenem *dam abijcitur.*
autem & in alijs antea rebus, & tum quoq́ Deorum aliquis conſeruauit.

Cæterùm qui eius facta cõcelebrant, abiecto in Ceadam Ariſtomeni aquilam auem aiunt uolatu ſe ſubmiſiſſe, aliſq; eum ſuſtinuiſſe, donec ad finem fuerit delatus, ita ut nec corporis luxaretur pars ulla, nec uulnus infligeretur. Sed & exitum deus inde erat ei commonſtraturus. Hic ſanè poſtq; in barathri fundũ deuenit, & humi præ mœrore eſt prolapſus, & chlamyde obuolutus, fortiter omnia pertulit, tanquam fatale omnino eſſet mori. Tertio autem die pòſt & ſtrepitum ſenſit, & facie detecta (tenebras enim perſpicere iam potuit) uulpem cadauera arrodere animaduertit. Cum itaque ſuſpicaretur beſtiolæ aditum alicubi patère, propè ad ſe uulpem paſſus eſt accedere. Eam, ut acceſsit, cæpit: & altera manu, quoties in eũ ferretur, chlamydem obiecit, mordendamq; præbuit. Maiori itẽ interuallo cucurrit partim cũ currente: partim cum in loca eſſet uentum tranſitu ualde difficilia, ab ea eſt auulſus. Serò autem & cauernam quandam deprehendit uulpeculæ ad ſuffugiendum aptam, & per eam luminis ſplendorem uidit. Et hęc quidem quamprimum ab Ariſtomene fuit liberata, id foramen petebat. Ariſtomenes autem cauernam (nec enim præ anguſtia tanto uiro exitum potuiſſet præbere) & latiorem reddidit manibus, & domum in Iram incolumis euaſit. Fortuna quidẽ admirabili, cum caperetur, eſt uſus. Erat enim ſublimiori animo præditus, maioriq; audacia inuictus, quàm ut quiſquam potuiſſet in ſpem capiundi Ariſtomenis uenire. Admirabilior tamen, & ex omnibus manifeſtiſsimum præſentis dei auxilÿ ſignum fuit, ex Ceada liberatio. Lacedæmonijs extemplò per transfugas eſt annunciatum, Ariſtomenẽ redÿſſe ſaluum. Huic rumori non minus fidei eſt habitum, quàm ſi mortuus ſuis uiribus reuixiſſe diceretur. Sed tale quoddã facinus fidem fecit, liberatum eſſe Ariſtomenem. Corinthÿ ad expugnandam Iram Lacedæmonÿs mittũt exercitum. Ariſtomenes autem cum per exploratores factus eſſet certior, eos & cõfuſius in itinere uagari, & caſtra poſuiſſe ſine excubÿs, noctu irruit, & cùm ex ÿs qui adhuc dormiebant interfecit multos, tum duces quoq;, Hypermenidem, Achladæum, Lyſiſtratum, & Idectum. Direpto item prætorio, rem totam Spartanis effecit con iectu facilem, Ariſtomenem hæc, nec Meſſeniorum alium quenq; egiſſe. Ioui item Ithomatæ ſacrificium perſoluit, quod à numero centenario interfectorum Hecatonphonia appellant. Id ex ritu conſtitit antiquiſsimo. Sacrificare ita liberum fuit ÿs, qui inter Meſſenios centũ hoſtes confeciſſent. Ariſtomenes autem commiſſa ad apri ſepulchrum pugna, centumphonia primũ ſacrificauit, ſecundò Corinthiorum ſtrage noctu edita. Tertiò eundem factis poſtea irruptionibus ſacrificaſſe perhibent. Lacedæmonÿ poſt hæc (aduenerãt enim Hyacinthia) quadraginta dierũ inducias cum Iræ incolis pepigerunt, & ipſi quidẽ domum reuerſi feſtũ celebrarunt. Cretẽſes aũt ſagittarÿ (accerſiuerãt enim & Licto mercenarios milites, & ex alÿs oppidis) per Meſſeniã paſsim uagabantur. Ariſtomeni igiť, utpote qui induciarũ tempore longius ab Ira eſſet profectus, & ſecurius proceſsiſſet, ſeptẽ uiri ex ſagittarÿs his inſidias ſtruxerũt. Captũ aũt loris, quę in pharetris habebãt, cõſtringũt. Veſpera eñ ingruebat. Duo itaq; magnis itinerib. Spartam profecti, Ariſtomenẽ annunciarũt captũ: reliqui Agelũ Meſſenię ſecedunt.

Ariſtomenes auxilio diuino è Ceada liberatus.

Corinthiorũ duces occidit Ariſtomenes.

Ariſtomenes trecentos hoſtes interfecit.

Ariſtomenes à Cretenſibus capitur.

C

D

A dunt. Puella ibi cum matre habitauit, patre orbata. Hæc nocte priori per quietem uiderat leonem uinctum, & unguibus destitutū, à lupis in agrum earum eſſe perductum. Ipſa autem uinculis leonem exoluit, aſſumptoq; ui rili animo, ungues reſtituit. Et ſic lupi diſpergi à leone ſunt uiſi. Tunc autē adducto à Cretenſibus Ariſtomene, intellexit uirgo reuera ſibi offerri, quod noctu antea apparuiſſet: & qui eſſet, matrem interrogauit. Vt rem percepit, & cōfirmata eſt, & eum intuita, quod prius fuit iniunctum, intel lexit. Cretenſibus itaq; uinum infudit liberius. Qui cum fuiſſent inebriati, pugionem ab eo abſtulit, qui præ reliquis ſomno maximè erat oppreſſus. Et ſic Ariſtomenis uincula reſecuit uirgo. Ariſtomenes autem arrepto gla dio, Cretenſes interfecit. Hanc uirginem duxit uxorem Gorgus Ariſtome nis F. Præmia hoc modo Ariſtomenes ſeruatæ uitæ perſoluit puellę. quan doquidem Gorgus, cum matrimonium contraheret, annos nondum de cem & octo fuit natus. Vndecimo autem obſidionis anno fatale iam erat, tum Iram capi, tum Meſſenios ſedibus eijci. Peregit enim Deus, quod Ari ſtomeni & Theoclo fuerat uaticinatus. Nam his Delphos uenientibus, clade ad foſſam accepta, & de ſalute interrogantibus, talia Pythias re ſpondit: *Ariſtomenes à puella liberatus, Cretenſes occidit.*

Cum Neda curuiuagas ex te caper hauſerit undas,
Non ego Meſſenam tuear, quia fata propinquant.

Sunt autem fontes Nedæ in Lycæo monte, per Arcadiā deinde fluuius
B prolapſus, atq; iterum in Meſſeniam conuerſus, regionem ad mare Meſſe niorum terminat, & Eleorum. Tunc itaq; hi timuerunt, ne capri ex Neda biberent. Sed Deus tale quippiam ſignificauit. Arborem caprificum non nulli ex Græcis olynthum nominant. Meſſenij autem Tragum, id eſt ca prum. Tunc itaq; ad Nedæ ripas arbor huiuſmodi enata, non in rectum excreuit, ſed & in alueum erat deflexa, et ſummis folijs radebat aquam. His conſpectis, uates Theoclus coniecit, capri n omine ex Neda bibētis, Apol linem uoluiſſe innuere caprificum. Cum itaq; fata iam Meſſenijs impende rent, reliquos id quidem celauit. Ariſtomenem autem & perduxit ad ca prificum, & rem ei omnē aperuit: tempus in quo ſalui eſſe debuerint, præ terijſſe. Ariſtomenes ita eſſe aſſenſit, nec mala ulterius dilatum iri, ex præ ſentibus deprehendit. Fuit enim in occulto aliquid Meſſenijs, quod ſi eua neſceret, futurum erat, ut Meſſena ſubmerſa perpetuò abſconderetur. Sin uerò id cuſtodiretur, fore reſponderunt Lyci oracula Pandionis filij, ut re gionem aliquando Meſſenij recuperarent. Id eū certò ſciret Ariſtomenes, oracula noctu aſportauit, & in ea Ithomæ profectus loca, ubi maxima erat ſolitudo, in monte Ithoma defodit. Iouem itē Ithomæ præſidē, reliquosq; Deos, qui Meſſenios ad ea uſq; tempora liberauerant, depoſiti cuſtodes fore eſt arbitratus, nec, quæ ſola Meſſenijs eſſet reliqua, ſpem etiā ad Lace dæmonios eſſe trāslaturos. Poſt hæc ex adulterio Meſſenijs, ut & Troia nis olim, damna extiterunt. Ipſi quidem dominati ſunt, poſtq̄ & montem hunc, & agrum cōtra Iram ad Nedam uſq; occuparunt. Erant aūt quibuſ dam & extra portas domicilia. Cæterùm ex Lacedæmonijs nemo ad eos transfugerat, niſi domeſticus Emperami bubulcus, abactis domini ſui bobus, *Dubij oraculi expoſitio.* *Dāna Meſſenijs ex adulterio orta.*

bobus. Emperamus uir Spartæ fuit ſpectabilis. Hic bubulcus non procul C à Neda pauit boues. Vxorem itaq; Meſſenij cuiuſdam, non ex eorum numero qui intra mœnia habitabant, aquatum ut conſpexit egreſſam, correptus eius amore, colloqui eſt auſus: datiſq; muneribus, cum ea concubuit. Poſt hæc occaſionem obſeruauit, quibus temporibus maritus eius in præſidium exiret. Per uices enim arcis cuſtodia Meſſenijs demandabatur. Hàc enim potiſsimum ueriti ſunt, in oppidum hoſtes ne tranſirent. Quoties itaque hic abierat, adulter iſte ad mulierem ſe recepit. Factum eſt autem aliquando, ut ordo maritum illum, & item alios noctu ad excubandum euocaret. Coortiſq; ibi grauibus pluuijs, prȩſidium Meſſenij deſeruerunt. Vi enim eos depellebant frequenter cœlo delapſi imbres, cum nec propugnacula ædificaſſent, ob feſtinationem munitionis, nec turres. Simul etiam caſtra moturos Lacedæmonios non putabant, nocte præſertim tenebroſa, tantiſq; tempeſtatibus turbulenta. Ariſtomenes porrò paucis diebus antè Cephallenem mercatorem, hoſpitem ſuum, qui quæcunq; uſus requirebat, Iræ importabat: captus aũt à Lacedȩmonijs fuerat, & ſagittarijs *Aptenæis, quibus præerat Euryalus Spartanus. hunc inquã Cephallenem, cum tota quam ſecum uexit pecunia, liberauit. Ipſe autem uulneratus, adire eos ut conſueuerat, non potuit, qui uigilijs fuerant prȩfecti. Atq; ea potiſsimũ cauſſa fuit, ut arx deſereretur. Diſceſſerunt itaq; à præſidio tum alij, tum mulieris etiam maritus à bubulco conſtupratæ, quæ tum quoq; intromiſerat adulterum. Sed & mariti aduentum percepit, & bubulcum quàm potuit celerrimè occultauit. Ingreſſum maritum maiori quàm unquam antea D humanitate excepit, cauſſamq; eſt ſciſcitata, ob quã redeat. Hic uerò cum de adulterio et intus abſcõdito bubulco nihil ſciret, rem, ut erat, enarrauit: ob imbrium, inquit, uiolentiam tum ſe, tum alios omnes à præſidio diſceſſiſſe. Audiuit uerba hæc bubulcus, ſingulisq; accuratè perceptis, ſtatim à Meſſenijs ad Lacedæmonios transfugit. Reges tunc ex Lacedæmoniorũ caſtris exierant. Dux autem exercitus Emperamus bubulci dominus, in Iræ obſidione fuerat relictus. Quare ad hunc profectus, fugæ primùm delictum deprecatus eſt. Deinde qua ratione Iram in præſentia potiſsimum capiant, edocuit: enarratis ſingulis, quæ ex Meſſenio perceperat. Viſus dehinc eſt & uerisimilia dicere, & Emperamo reliquiſq; Spartanis dux fuit itineris. Erat profectio difficilis, utpote in tenebris, nihilq; remittentibus pluuijs. Alacritate tamen impulſi, ſuperarunt montem: profectiq; ad Iræ arcem, tranſierunt, & ſcalis iniectis, & quo quis alio potuit modo. Meſſenijs præſentia hæc mala ſignificarunt tum alia quædam, tum canes præcipuè, qui nõ latrabant more ſuo, ſed ululatum edebant horridiorem & uiolentiorem. Cum itaq; cognouiſſent extremo iam ſe, & maximè neceſſario certamine eſſe implicatos, non omnibus ſe armis munierunt, ſed correptis ijs, quæ cuiq; in promptu potiſsimum erant, opem tulerunt patriæ, quæ ſola eis ex tota Meſſenia fuerat relicta. Primi autem hoſtes irrupiſſe ſenſerunt, primiq; eos ſunt adorti, Gorgus Ariſtomenis F. atq; ipſe Ariſtomenes: Teoclus item uates, & Manticlus Teocli F. Et cum his Euergetidas, uir cùm aliàs Meſſenæ clarus, tum ob uxorem plus etiam dignitatis conſequutus.

ἀπτεραίων, dubito an nomẽ ſit propriũ: an uerò de ijs militib. dicatur qui in alis collocantur.

Meſſenij præſidiũ deſerunt.

Bubulci proditione arcẽ Meſſeniorũ capiũt Lacedæmonij.

A quutus. Agnagoram enim, Ariſtomenis ſororem in matrimonium acceperat. Alij item conueniunt tanquam retibus comprehenſi, nõnihil tamen ſpei ex præſentibus conceperũt. Ariſtomenes, & item uates, nullo modo iam Meſſeniorum exitium ulterius ſciebant poſſe differri, utpote qui intellexerunt Apollinis illud obſcurius de capro redditum oraculum. Nihilominus tamen occultarunt, & quicquid earum rerum norant, alijs erat abſconditum. Celeriter autem oppidum cum circumirent, uniuerſo, q; acce derent, & quos ex Meſſenijs obuiam ſibi factos ſenſerunt, hortabantur ut uiri boni eſſent, & ex domicilijs eos qui adhuc fuerant relicti, implorabãt. Noctu quidem nihil memoratu dignum ab utriſq; eſt geſtum. Illos enim locorum ignorantia, & Ariſtomenis audacia cunctantiores reddidit. Meſſenijs autem ut hoſtes occupata iam arce inuaderent, ſignum à ducibus datum nondum fuerat. Faces prętere a ſi quis, aut lampadas alias incendiſſet, pluuiæ ſtatim extinxiſſent. Orta autem luce cum inuicem ſe aſpicere poſſent, Ariſtomenes & Theoclus in deſperationem extremã Meſſenios adducere tentarunt, tum alia (ut par erat) edocentes, tum Smyrnæorum audaciam reuocantes in memoriam, qui Ionum cum pars eſſent, Gygen Dſcyli filium & Lydos, occupata iam ipſorum ciuitate, uirtute & alacritate eieciſſent. His rebus auditis, Meſſenij & deſperatione ſunt impleti, et facto concurſu, quo quiſq; potuit loco in Lacedæmonios irruerunt. Tentarunt & mulieres correptas tegulas atq; alia, ut quæq; poterat, in hoſtes projicere. Sed quo minus hoc perficerent, tectaq; conſcenderent, imbrium uio *Meſſenij capta etiã arce, fortiter pugnant.*

B lentia prohibuit. Arma tamen ſumere auſæ ſunt, & uiros maiori audacia incenderunt, quoties & mulieres uidebãt malle cum patria interire, quàm Lacedæmonem in ſeruitutem abduci: Adeò ut fatalem etiam neceſsitatẽ, ſi potuiſſent, effugiſſent. Sed Deus unà cum uiolento tonitruum fragore, pluuias denſiores demiſit, & aduerſa in oculos eorum fulgura illiſit. Quæ omnia Lacedæmoniorum animos erexerũt, & ſibi Deum adiumento eſſe affirmarunt. Dextra enim fulmina demiſerat, id quod fortunatum eſſe ſignum, Hecatus uates iudicauit. Hic idem tale ſtratagema excogitauit. Numero Lacedæmonij longè erant ſuperiores. Quia autem in loco patentiori aut iuſta acie non dabatur confligere, & alij in alijs ciuitatis locis pugnam ciebant, accidit, ut poſtremi in utroq; agmine nullius eſſent emolumenti. Hos in caſtra iuſsit ſecedere, ciboq; ac ſomno recreatos ſub ueſperã redire, ut ijs ſuccederent, qui in prælio perſtiterant. Hi igitur ut & quieti ſe tradidere, & alternatim certamen iniere, fortius repugnarunt. Meſſenij autem ad ſummã undiquaq; anguſtiam ſunt redacti. Tres enim continuos dies, noctesq; totidem, ijdem contra hoſtes ſteterant in acie. Iam & dies erat, & uigiliæ eos ac pluuiæ atq; gelu premebat, fames inſuper & ſitis uexabat. Præcipuè tamen mulieres & belli inſolentia, & calamitatis continuitate cœperunt fatigari. Prodijt itaq; uates Theoclus, & Ariſtomenem ſic eſt alloquutus: Quid fruſtra laboras? Capi Meſſenam prorſus nunc fatale eſt. Cladem quæ ob oculos uerſatur, iam olim nobis & Apollo prædixit, & paulo antè capifricus oſtendit. Mihi quidem communem cum patria necem Deus intentat. Te uerò, quantum potes, conſeruare iubet Meſſenios, *Stratagema Hecati.* *Theoclus Ariſtomeni.*

conſeruare etiam teipſum. His dictis, ad hoſtes contendit. Ibiq; ad Lacedæmonios alta uoce hæc protulit: Atqui non perpetuò læti Meſſeniorum opibus fruemini. Poſt hæc irruptione in hoſtes facta, eos & occidit, & ipſe uulneratur. Vt uerò prius animum cædibus hoſtium expleuit, uitam profundit. Meſſenios à pugna auocauit Ariſtomenes, exceptis ijs, qui ex ſingulari fortitudine ei nō obtemperarunt: hos loco manere eſt paſſus. Reliquis qui uxores intra aciem habebant, et liberos, iniunxit, ut ſequerentur, ſi quē ipſe tranſitum præberet. Et horum extremis duces præfecit Gorgum & Manticlum. Ipſe ad hoſtes recurrens, qui in fronte collocati erant, capitis nutu ſignificauit, ac motu haſtæ, ſe & tranſitum petere, & de diſceſſu iam conſultaſſe. Emperamo itaq; & Lacedæmonijs præſentibus, tranſmittere Meſſenios placuit: Ne rabioſi homines, & ad extremam deſperationē perducti, ſupra modum ferocirent. Et ſanè eos ſic facere, Hecatus uates iuſſerat. Arcades autem ſtatim ac Iræ expugnationem audiuerunt, ab Ariſtocrate educi uoluerunt, ut aut liberarent Meſſenios, aut cum ipſis perirent. Hic aūt, utpote Lacedæmoniorum largitionibus corruptus, ducere eos noluit. Scire enim ſe affirmauit, ex Meſſenijs cui ſuccurrant ſupereſſe neminem. Sed ut certò compererunt, & ſuperſtites adhuc eſſe, & Iram deſerere coactos, circa montem Lycæum ſine mora allatis ueſtimentis, & cibarijs ſuſcipere eos decreuerunt. Viros item ex magiſtratu ablegarunt, qui & conſolarentur Meſſenios, & duces eis itineris forent. Hos ut ad Lycæum incolumes peruenerunt, hoſpitio exceperunt Arcades, & alioqui ſumma beneuolentia ſunt amplexi: manere item eos in oppidis uoluerunt, & terram cum eis partiri. Ariſtomeni autem & direptæ Iræ commiſeratio, & aduerſus Lacedæmonios odium, huiuſmodi conſilium ſuppeditauit. Quingentos Meſſenios, quos ad ferenda mala potiſsimū imperterritos eſſe cognouerat, à reliqua multitudine ſeparatos interrogauit, audientibus Arcadibus tum alijs, tum Ariſtocrate (neq; enim proditorem eſſe ſciuerat, ſed ex ignauia quadam, aut timiditate, nequaquam autem malitia, fugiſſe ipſum quoq; Ariſtocratem putabat) an in patriæ uindictam, mortem ſecum uelint oppetere. Cum uelle ſe reſpondiſſent, rem totā patefecit, ſe aduentante ueſpera expeditionem aduerſus Spartam eſſe ſuſcepturum. Lacedæmoniorum etenim multi eo potiſsimum tempore Iram tranſierant, iamq; alij accedebant agentes ferenteſq; res Meſſeniorum. Si Spartam capere atq; occupare poterimus, inquit Ariſtomenes, & Lacedæmonijs, quæ fuerint erepta reſtituerimus, licebit & nobis res noſtras domeſticas recuperare. Sin ſpe fruſtrabimur, unà moriamur, rebus geſtis apud poſteros etiā memoratu dignis. Hæc eo perorante, Arcadum fermè trecenti facinoris tam præclari participes eſſe uoluerunt. Sed expeditionem tunc intermiſerunt, ſacris non ex ſententia oblatis. Poſtridie autem arcanum hoc conſilium & Lacedæmonijs per indicia eſſe enunciatum cognouerūt, & ſecundò iam ab Ariſtocrate ſeſe proditos. Ariſtomenis enim conſilia perſcripſit continuò Ariſtocrates, & literas per famulum omnium quos ſciuit fideliſsimū, ad Anaxandrum Spartam tranſmiſit. Redeunti poſt hæc famulo, inſidias quidam ponunt ex Arcadibus, qui ante hæc Ariſtomeni erant infenſi, tūc uerò

Theoclus occiditur.

Arcades Ira expulſos Meſſenios humaniter excipiunt.

Ariſtomenis conſilium.

Meſſenij ſecūdò iam ab Ariſtocrate produntur.

A uerò & ſuſpicionem de eo mouerant. Captum uerò ex inſidijs famulum, ad Arcades reducunt:& quæ Lacedæmone remiſſa fuerāt, populo oſtenderunt. Reſcripſerat Anaxander, fugam priorem ex magna foſſa non fuiſſe inutilem Lacedæmonijs: iam quoq; fore, ut ob rerum præſentium indicia gratiæ ei referantur. Hæc ut omnibus ſunt annunciata, Arcades in Ariſtocratem lapides miſerunt, & idem ut facerent, Meſſenios iuſſerūt. Hi uerò in Ariſtocratem reſpexerunt. Ariſtocrates uultu in terrā ſubmiſſo eiulauit. Hunc itaq; lapidibus obrutum, extra fines eijciunt Arcades inſepultū. Columnam item erexerunt in Lycæi luco, his uerſibus inſcriptis: *Ariſtocrates proditor lapidibus obruitur.*

Iniuſto regi ſtatuerunt cum Ioue pœnam
Tempora, Meſſenæ proditor iſte fuit.
Quàm non cœleſtes hominum periuria fallunt:
Salue Diuûm rex, Arcadiamq; foue.

Meſſenios, quotquot circa Iram aut alibi fuerant relicti, Lacedæmonij ad Helotum conditionem redegerunt. Pylij uerò ac Mothonæi, quicq; loca maritima incoluerunt, poſt Iræ captiuitatem in Cyllenam Eleorū nauale trajciunt. Inde ad Meſſenios in Arcadiam miſerunt, terramq; in qua eſſent habitaturi, communi claſſe uoluerunt inueſtigare: ita tamē, ut Ariſtomenis auſpicio in coloniam educantur. Hic autem, quoad ſuperſit, bellaturum ſe dixit aduerſus Lacedæmonios: nec dubium fore, quin ſemper malorum aliquid ſuis conſilijs Spartæ ingeratur. Illis equidem Gorgum & Manticlum duces præfecit. Ipſe autem Euergetidas, cum Meſſenijs alijs,
B in Lycæum ſeceſsit. Inde poſtquam uidit Ariſtomenis conſilium, quod de capiunda Sparta inierat, fuiſſe irritū, perſuaſis Meſſenijs circiter quinquaginta, impetum contra Lacedæmonios fecit in Iram. Ibi incidit in eos qui rapiebant omnia, effecitq; ut eorum triumphus in luctū uerteretur. Euergetidas ibi interijt. Ariſtomenes autem poſtquam duces Meſſenijs in Cyllenam præpoſuit, ut quiſq; pro arbitratu in coloniam proficiſceretur, profecti ſunt pleriq;, niſi qui aut ſenio fuerat prohibitus, aut alioquin malè ad profectionem paratus: qui apud Arcades permanſerunt. Capta eſt Ira, & ſecundum hoc Lacedæmoniorum & Meſſeniorum confectum bellum, regnante Athenis Autoſthene, anno primo uigeſimæ octauæ Olympiadis, quam uicit Chionis Lacon. Vt uerò in Cyllena Meſſenij conuenerunt, eo ibi anno hyberna agere uiſum eſt. Elei eis & rerum uenalium copiam fecerunt, & pecuniam ſuppeditarunt. primo autē uere conſultarunt, quònam ſit nauigandum. Gorgi ſententia fuit, Zacinthum ſupra Cephalleniam ſitam occupare: ut inſulares facti pro continentis incolis, in partes Laconicæ maritimas transfretarent, terramq; affligerent. Manticlus odiū Meſſenæ & Lacedæmoniorū iuſsit obliuioni tradere, & in Sardoam profectos, inſulam occupare maximā, & felicitatē primam. Dum hæc tractantur, Meſſenios in Italiam Anaxilas per legatos uocauit. Anaxilas hic Rhegij tyrannus fuit, quartus inter Alcidamidæ poſteros. Alcidamidas autem poſt regis Ariſtodemi obitum, & Ithomæ captiuitatem, in Rhegium Meſſena commigrauit. Anaxilas hic Meſſenios accerſiuit, & tales, ſi uenirent, conditiones propoſuit. Zancleos dixit inimicos ſibi eſſe, agrum poſsidere *Gorgi de nauigādo ſententia.* *Anaxilas Rhegij tyrannus.*

P felicem,

felicem, oppidum in loco Siciliæ amœno incolere. Hæc ut ipſi obtineant, C vnà daturum ſe operam promiſit. Cum ergo acciperent conditionem, Anaxilas eos in Siciliam traduxit. Zanclen initiò piratæ ceperunt, & in terra deſerta muniuerunt, ut ea circa littus uelut ſtatione aut propugnaculo ad faciendas excurſiones, & contra aduentantes naues uterentur. Duces eorum fuerunt Cratæmenes Samius, & Perieres Chalcidenſis. Perieri poſtea & Cratæmeni alios item Græcos ciuitate donare eſt uiſum. Tunc autem Zanclæos Anaxilas & nauali prælio uicit, & Meſſenij pedeſtri. Zanclæi poſthæc & terra à Meſſenijs, & mari à Rheginis obſeſsi, occupatoq; iam eorum muro, ad Deorum immortalium & aras confugiunt, & templa. Anaxilas autem Meſſenios monuit, ut ſupplices etiam factos trucident, reliquos cum uxoribus & liberis ſub haſta uendant. Gorgus autem & Manticlus id ab Anaxila ſunt deprecati, ne qui nefanda à cognatis eſſent paſsi, eadem cogat in Græcos committere. Poſt hæc Zanclæos ab aris erexerunt: datis item acceptisq; iuramentis, communi iure oppidum utrique incoluerunt. Sed oppidum nomine tranſmutato Meſſenen pro Zancle appellarunt. Hæc acta ſunt uigeſima nona Olympiade, quã Chionis Lacon ſecundò uicit. Regnante Athenis Miltiade, Manticlus Herculis templum condidit: & extra murum Deus eſt conſecratus, qui Hercules Manticlus uocatur: quemadmodum & in Affrica Ammon, & Babylone Belus. Hic quidem ab Ægyptio uiro Belo Libyæ filio nomen accepit: Ammon autem à paſtore, qui id condidit. Fugientibus itaq; Meſſenijs, errandi finis eſt impoſitus. Ariſtomenes uerò ut dux eſſe eorum noluit, qui D in coloniam mittebantur, filiam natu maximam Damothoidæ Lepreatæ, alteram poſt hanc Heræenſi Theopompo, Agnagoram autem ſororem Tharyci in Phigaliam nuptum collocauit. Ipſe autem Delphos profectus oraculum conſuluit. Quid reſponſum ei ſit, non dicitur. Damageto autem Rhodio Ialyſi regnanti, cum Apollinem interrogaſſet, ex qua potiſsimum familia uxorem duceret, oraculum reſpondit, ut filiam ducat uiri Græcorum præſtantiſsimi. Atque ita (habebat enim Ariſtomenes & tertiam filiam) in matrimonium eam accepit, & Græcorum eo tempore Ariſtomenem longè eſſe præſtantiſsimum putauit. Ariſtomenes cum filia in Rhodum profectus, Sardis inde ad Ardyn Gygæ F. iter inſtituit, & Ecbatana Medica ad regem Aphraortem in animo habuit aſcendere. ſed antequam hæc fierent, ex morbo obijt. Nec enim debebant Lacedæmonij ulla poſthæc clade ab Ariſtomene affici. Mortuo Ariſtomeni Damagetus ac Rhodij & monumentum ædificarunt illuſtre, & honores ab eo tempore decreuerunt. Quæ præterea dicta ſunt de Diagoridis, ut uocant, natis in Rhodo ex Diagoro Damageti filio, Dorici F. Damageti F. & ex Ariſtomenis filia, omiſi, ne quid intempeſtiuè ſcribere uiderer. Lacedæmonij autem ut ſubegerunt Meſſeniam, excepta Aſinæorum terra, aliam ipſi inter ſe ſunt partiti. Mothonen Naupltenſibus dederunt, ab Argiuis nuper Nauplia expulſis. Factum eſt & poſtea, ut qui in terra fuerant relicti Meſſenij, & ad Helotum conditionem neceſſariò redacti, à Lacedæmonijs deficerent Olympiade uigeſima nona, quam Xenophon Corinthius uicit,

Zancle oppidum.

Meſſene in Sicilia.

Ariſtomenes moritur.

Rurſus deficiũt Meſſenij.

A uicit, Archimede Athenis regnante. Defecerũt autem, hanc nacti occaſionem. Ex Lacedæmonijs nonnulli ob quodcunque tandem facinus capitis damnati, ſupplices Tænarum profugiunt. Inde Ephororum magiſtratus ab ara eos abſtractos interfecit. Spartanos autem, nulla ſupplicum habita ratione, Neptunus eſt ultus, eorumq́ urbem totam ſolo Deus æquauit. In hac calamitate quotquot ex Meſſenijs ad Helotas principió fuerant redacti, in Ithomen montem defecerunt. Contra hos Lacedæmonij & alios ſocios accerſiuerunt, & Cimonem Miltiadis F. amicum, cum Athenienſium exercitu. De Athenienſibus, ut uenerunt, ſuſpicionem uidentur mouiſſe, ut qui rerum nouarum aliquid fortaſsis eſſent molituri, ſuſpectosq́ non ita multo pòſt ab Ithoma dimiſiſſe. Athenienſes animaduerſa hac Lacedæmoniorum ſuſpicione, cum Argiuis ea de cauſſa & amicitiam inierunt: & Meſſenijs, qui Ithomæ obſidebantur, impetratisq́ conditionibus inde diſceſſerant, Naupactum tradiderunt, ereptam Locris, qui iuxta Ætoliam Ozolæ appellantur. Meſſenijs abitum ex oppido Ithoma & caſtelli munimentum præbuit: & Pythias ſimul Lacedæmonijs prædixerat, non laturos impunè, ſi quid in Iouis Ithomatæ ſupplicem deliquerint. Impetratis ita conditionibus, ex Peloponneſo hiſce de cauſsis diſceſſerunt. Occupata autem Naupacto, non ſatis eis fuit & oppidum accepiſſe ab Athenienſibus, & regionem: ſed ita res gerere ſupra modum deſiderarunt, ut ſuis ipſorum manibus memorabile quippiam acquiſiuiſſe uiderentur. Cum itaq́ Oeniadas in Acarnania & agrum ſcirent incolere fœcundum, & omni tempore Athenienſium fuiſſe inimicos, expeditionem contra eos ſuſcipiunt, numero equidem non plures, ſed uirtute Meſſeniaca cum longe forent excellentiores, uictoriam obtinent, & intra mœnia concluſos obſidione cinxerunt. Scalis inde iniectis (nihil enim quod in obſidionis uſum ab hominibus inuentum eſt, Meſſenij neglexerunt) in oppidum tranſcendere tentarunt. Mœnia item actis cuniculis ſuffoderunt. Adductis præterea machinis, quaſcunque pro temporis breuitate parare potuerant, ſemper aliquid diruerunt. Quia uerò oppidani uerebantur, ne capto oppido ipſi trucidarentur, uxores eorum & liberi ſub haſta uenderentur, maluerunt impetratis conditionibus diſcedere. Et ſic annum ad ſummum Meſſenij obtinuerunt oppidum, & regionem incoluerunt. *Meſſeniorũ arrogantia.*

B (the "B" section mark stands beside the line beginning "cundum")

Oeniades Meſſenij occupãt.

Anno ſequenti collecto ex tota prouincia exercitu, Acarnanes cõtra Naupactum mouere ſtatuerunt. Sed hoc faciendum non putarunt, tum quia per Ætolos proficiſci cogebantur, qui perpetuò inimici eorum fuerant: tum quia robore aliquo nauali Naupactios, ſicut reuera erant, inſtructos eſſe ſuſpicabantur: qui ſi maris imperium obtinerent, nihil egregij poſſe præſtari, ne quidem à pedeſtribus copijs exiſtimabant. Conſilio itaq́ mutato, contra Meſſenios in Oeniadis belli ſtatim impetum conuertunt, & ad obſidionem ſeſe accingunt. Nunquam enim uiros tam paucos eò deſperationis uenturos exiſtimarunt, ut aduerſus communem omnium Acarnanum exercitum pugnarent. Meſſenij autem & re frumentaria ſibi proſpexerunt, & alijs quæcunque neceſſaria ſunt hominibus longiorem obſidionem ſuſtenturis. Antequam item obſidione cingantur, prælium

manifeſtè committere decreuerunt, ne Meſſenij cum eſſent, qui non for- C
titudine Lacedæmoniorum, ſed fortuna fuerant eiecti, aduentantem A-
carnanum turbam extimeſcendam putarent. In memoriam quoq; reuoca-
runt Athenienſium facinus in Marathone editum, ubi trecenta Medo-
rum milia occiderunt, decem ipſi milibus pauciores. Cum Acarnanibus
itaq; & in certamen deſcenderunt, & pugna hunc in modum dicitur com-
Meſſeniorũ et Acarnanum pugna. miſſa. Multitudine hi cum longè fuerint ſuperiores, non difficulter Meſ-
ſenios circundederunt, niſi quantum & portæ prohibuerunt à tergo Meſ-
ſenijs relictæ, & qui è muro ſtrenuè ſuis opitulabantur. Hæc quo minus
circundarentur, impedimento fuerunt. Circumuentis tamen utriſq; late-
ribus, Acarnanes iacula undiq; miſerunt. Meſſenij autem conglobati, quo
ties conferto in hoſtes agmine irruerunt, quicunq; in aduerſa acie ſtabant,
perturbarunt: multis item uulneratis, multos occiderunt. In fugam tamen
omnino eos uertere non potuerunt. In quacunq; enim aciei parte Acarna
nes ſuos à Meſſenijs diſsipatos ſenſerant, ibi ui oppreſsis ſubuenerunt,
Meſſeniosq; numero ipſi longè ſuperiores repulerunt. Hi uerò quoties
uim propulſare, & alio loco in Acarnanum phalangem impreſsionem fa-
cere tentaſſent, idem fuiſſent paſsi. In quemcunq; uerò impetum ſeorſim
fecerant, & loco mouerunt, & ſine mora coegerunt tergum dare. Circum
fuſis iterum poſt hæc celeriter Acarnanibus, auertebantur inuiti. Cum ita-
que æquo Marte uſq; ad ueſperam eſſet pugnatum, & Acarnanibus ſub
noctem ſequentem copiæ mitterentur à reliquis oppidis, obſidio Meſſe-
nijs imminebat. Et de muri quidem uiolenta expugnatione, ſiue tranſcen- D
derent Acarnanes, ſiue ipſi præſidium deſerere cogerentur, ſolliciti mini-
mè fuerunt. Sed re frumentaria octauo ſimul menſe planè ſunt deſtituti.
Meſſenij Oeniadis excedunt. Deriſerunt item è muro Acarnanes, ſe non carituros frumentis, etiamſi
in decennium obſidio protrahatur. Cum itaque de ſecunda uigilia Oenia-
dis exceſsiſſent, hoſtes que fuga eorum animaduerſa pugnam committe-
re fuiſſent coacti, circiter trecentos illi amittunt. Plures tamen ex hoſtibus
conficiunt. Magna aũt ex parte per Acarnanes iter ſibi aperiunt, & ab ami
cis Ætolis ſuſcepti, Naupactum incolumes perueniunt. Sed ab eo tempo-
re, & in poſterum ſimultatem aduerſus Lacedæmonios retinuerunt: &
ſuum aduerſus illos odium in eo potiſsimum bello declararunt, quod à Pe
loponneſiacis contra Athenienſes fuit geſtum. Naupactum enim ceu pro-
pugnaculum exhibuerunt, unde in Peloponneſum eruptio fieri commo-
dè potuit. Et Spartanos in Sphacteria comprehenſos, funditores Meſſe-
Meſſenij Naupacto eiecti, in Siciliam proficiſcuntur, & Libyam. niorum Naupactum incolentium unà cum reliquis confecere. Sed ad
Ægoſpotamos cum cladem accepiſſent Athenienſes, Lacedæmonij robo
re nauali facti ſuperiores, Naupacto Meſſenios eijciunt: quorum quidam
& in Siciliam ad cognatos ſunt profecti, & Rhegium. Sed maxima pars
& in Libyam abijt, & Libyæ populos Euesperitas. Hi enim finitimorum
Barbarorum bello uexati, quemlibet ex Græcis ad commune incolendi
ius euocabant. Ad hos ergo Meſſeniorum potiſsima pars ſeceſsit. Dux eo
rum Cimon fuit, qui ad Sphacteriam quoque eorum imperator fuerat.
Anno autem prius, quàm præclaram illam uictoriam Thebani ad Leu-
ctra

A ctra conſequerētur, editis quibuſdam ſignis Deus oſtendit, in Peloponneſum reuerſuros eſſe Meſſenios. Partim enim Meſſenæ aiunt ad ſinum maris ſacerdoti Herculis per quietem appatuiſſe, Herculem Manticlum ob amicitiam Ithomen ab Ioue uocari: partim apud Eueſperitas Cimon uiſus eſt ſibi rem habere cum matre mortua, & eo facto matri uitam fuiſſe continuò reſtitutam. Spem itaque habuit, Naupactum reuerſuros Meſſenios, ſi re nauali Athenienſes facti fuerint potentiores. Huic ita ſomnium ſignificauit, fore, ut Meſſenam recuperarent. Non ita multo pòſt Lacedæmonij cladem ad Leuctra acceperunt, quam iam olim debebant. In fine omnium oraculi, quòd Ariſtodemo Meſſeniorum regi datum eſt, hæc continentur:

Signa de reditu Meſſeniorum.

Fac quæ fata iubent, quia damna hinc inde uagantur.

Ita ut in præſentia quidem eum neceſſe erat, & Meſſenios affligi: ſed aliquanto pòſt Lacedæmonem quoq; calamitas erat oppreſſura. Parta autem tum ad Leuctra uictoria, Thebani miſsis in Italiam legatis, Siciliam item, & ad Eueſperitas, & in alio loco Meſſenios, ubicunque tandem eſſent, in Peloponneſum reuocarunt. Hi uerò ob patriæ deſiderium, & in Lacedæmonios perpetuum odium, ſpe omnium celerius confluxerunt. Epaminondæ uerò nec aliàs facile eſſe uiſum eſt, coloniam deducere in ciuitatem, quæ ad oppugnandos Lacedæmonios ſat uirium haberet: nec quo regionis loco ædificare oporteret, reperit. Andaniam enim Meſſenij & Oechaliam inſtauraturos ſeſe negarunt, eo quòd cum habitarēt ibi, cla-

Reuocātur in Peloponēſum Meſſenij.

B des accepiſſent. Dum ita animo dubius eſt, adultæ ætatis uirum, & ſacerdoti potiſsimum ſimilem, noctu ei aiunt aſtitiſſe, atq; hæc dixiſſe: Meo certe beneficio uincis, quæcunq; cum armis aggrederis. Et ex hominibus ſi natus es, ego Thebane efficiam, ne unquam ſine nominis & famæ celebritate ſis natus: Tu modò & patriam Meſſenijs, & oppida reſtitue. quoniam & Dioſcurorum iam contra illos indignatio eſt ſedata. Talia dixit Epaminondæ. Epiteli autem Æſchinis F. hæc ſignificauit. Ipſum hunc Epitelem Argiui ducem elegerant, & Meſſenæ inſtauratorem. Huic itaq; ſomnium mandauit, ut quocunq; Ithomæ loco hederam reperiret enatam, & myrtum, terra in medio harū perfoſſa aniculam liberaret. Laborare enim eam æneo thalamo incluſam, & animo iam deficere. Orto die, Epiteles profectus in locum hunc, fodiendo in urnam æneam incidit. Hac eueſtigio ad Epaminondam perlata, & ſomnium recenſuit, & illum operculo amoto quid inſit, iuſsit explorare. Hic uerò ut ſomnio quod apparuerat antea, ſacrificauit, & uota perſoluit, urnam aperuit: qua aperta, tenuiſsimas ſtanni laminas offendit, easq; in libelli formam complicatas. His magnorum Deorum initia erant inſcripta. Et hoc fuit Ariſtomenis depoſitum. Eum uerò, qui Epiteli & Epaminondę per quietem apparuerit, Cayconem eſſe perhibent, qui Athenis Andaniam ad Meſſenam Triopæ filium eſt profectus. Caſtoris autem & Pollucis ira contra Meſſenios, cœpit ante pugnam ad Stenyclerum commiſſam: & tali de cauſſa, ut coniicio, eſt exorta. Adoleſcentuli duo formoſi Andanienſes, Panormus & Gonippus, tum alijs in rebus erant inter ſe familiares, tum communi etiam impetu in pu

Ariſtomenis depoſitū quod nam fuerit.

Dioſcuri cur Meſſenijs irati.

gnas ferebantur, & incurſionibus Laconicam infeſtabant. Cum itaq; La- C
cedæmonij in caſtris ſolenne Dioſcuris celebrarent, & iam ad compota-
tiones eſſent ludosq; conuerſi, à prandio Gonippus & Panormus tuni-
cis candidis, & paludamentis purpureis induti, & equis pulcherrimis in-
ſidentes, capitibus pileos, manibus autem haſtas gerentes, Lacedæmonijs
apparent. Hi uerò uiſis illis procubuerunt, & uota fecerunt, cum Dioſcu-
ros ipſos ad ſacrificium aduentaſſe arbitrarentur. Iuuenes ut ſemel ſeſe ca-
ſtris intulere, totum agmen peruaſerunt, atq; haſtis percuſſerunt. Multis
autem proſtratis, cum Dioſcurorum ſacrificia dedecore affeciſſent, Anda-
niam ſunt reuerſi. Hoc facinus, mea ſententia, Dioſcurorum contra Meſſe
nios iram excitauit. Tunc autem ut Epaminondæ ſignificauit ſomniũ, non
amplius Dioſcuris erat ingratus Meſſeniorum reditus. Ad ædificatio-
nem autem Bacchidis oracula potiſsimum Epaminondam perpulerunt.
Bacchis enim ex afflatu Nympharum furore percitus, tum alijs de Græcis,
tum de Meſſeniorum reditu eſt uaticinatus:

Tunc equidem Spartæ flos inclytus ille peribit,
Meſſenæ rurſus totumq; babitabitur æuum.

Ego uerò & qua ratione Ira ſit capta, Bacchim dixiſſe deprehẽdi. Nam
& hoc inter eius oracula legitur,

Meſſenæ ciues, quæ uicta eſt fonte, ſonoq;.

Reperta itaq; poſt hæc initia, quicunq; ex ſacerdotum familia erant na-
ti, literis mandarunt. Epaminondas autem, ut locum illum, quo nunc Meſ D
ſenij habitant, maximè idoneum eſſe ad cõdendam urbem iudicauit, conſi
derare uates iuſsit, num id conſulant Dij immortales, & concedant. Ab
his ut eſt reſponſum, ſacrificia eſſe proſpera, ad ædificandum accingitur, la
pides aduehi iubet: uiros item accerſit, quorum artificium fuit, angi-
portus ſternere, domos & templa extruere, & mœnia circunducere. Vt
uerò omnia in promptu fuerunt, ibi (uictimas enim præbuerunt Arca-
des) ipſe quidem Epaminondas, & Thebani, Baccho & Apollini Iſmenio
rem ſacram ritu conſueto fecerunt: Argiui autem Iunoni Argiuæ, & Io-
ui Nemeo: Meſſenij Ioui Ithomatæ, & Dioſcuris: ſacerdotes eorum, Dea-
bus magnis, & Cayconi. Precibus item collatis Heroas, ut communicato
iure cum eis urbem incolerent, inuitarunt: Meſſenen potiſsimum Trio-
pæ, poſtea Eurytum & Aphareum, ac liberos. Ex Heraclidis, Creſphon-
tem, & Æpytum: maxima autem omnium uoce, Ariſtomenem. Atque il
lum diem ſacrificijs & precibus conſumpſerunt. Sed reliquis deinceps
muri ambitum erexerunt. Intus domicilia & templa conſtruxerunt. Ex
muſicis inſtrumentis, tantum ad tibiarum Bœoticarum & Argiuarum ſo
num faciebant opera. Sacadæ item tunc & Pronomi carmina potiſsimum
cum contentione ſunt decantata. Vrbem Meſſenam nominarunt. Inſtau-
rarunt alia item oppidula. Nauplienſes Mothona non expulerunt. Aſi-
næos etiam loco manere ſiuerunt: beneficij illorum memores, cum Lace-
dæmonijs in bello contra Meſſenios opitulari detrectaſſent. Nauplienſes
in Peloponneſum deſcenderunt, Meſſenijsq; quæ habuere dona obtu-
lerunt,

Epaminondas Meſſenam condit.

Ad tibiarũ ſonum opera faciunt.

A lerunt, & continuis precibus Deum pro iſtorum reditu orarunt, ſimul e-
tiam pro ſua ſalute Meſſenios ſunt deprecati. Reuerſi ſunt in Pelopon-
neſum Meſſenij, & patriam terram recuperarunt, anno poſt Irae captiui-
tatem ducentiſsimo octogeſimo ſeptimo, regnante Athenis Dyſcineto,
tertio anno centeſimæ ſecundæ Olympiadis, quam Damon Thurius ſe-
cundò uicit. Cæterùm non parum interceſsit temporis, quo & Platæen
ſes patriam deſeruerunt: Delij item quo tempore Adramyttium incolue-
runt, ab Athenienſibus patrio ſolo eiecti: Orchomenij uerò Minyæ poſt
pugnam Leuctricam Orchomeno à Thebanis expulſi, à Philippo Amyn-
tæ F. in Bœotiam ſunt deducti, cùm ipſi, tũ Platæenſes. Ipſam quoq; The-
banorum ciuitatem ab Alexandro deſolatam, annis non multis pòſt Caſ-
ſander Antipatri F. inſtaurauit. Videtur autem omnium quæ iam ſunt
enumeratæ, longiſsime Plataica fuga perduraſſe, quanquam ne hæc qui-
dem duo ſecula exceſſerit. Meſſenij autem extra Peloponneſum trecen- *Meſſenij quo*
tos omnino annos errarunt. In quibus (ut conſtat) neq; in domeſticis mo- *abfuerunt tem*
ribus mutarunt quicquam, neq; proprietatem loquendi Doricam dedidi- *pore, patriarũ*
cerunt: ſed ad noſtram uſq; ætatem inter Peloponneſiacos accuratiſsimè *rerum nihil de*
eam conſeruarunt. Reuerſis itaque Meſſenijs, principiò nihil à Lace- *didicerunt.*
dæmonijs graue obtigit. Metu enim Thebanorum detenti, & Meſſenam
inſtaurari patiebantur, & Arcades in unam ciuitatem congregari. Vt ue-
rò bellum Phocenſe, ſeu ut idem appellatur, ſacrum, Thebanos è Pelo-
ponneſo eduxit, & animum receperunt Lacedæmonij, & Meſſenijs ab-
B ſtinere nullo modo potuerunt. Bello autem & ipſi Meſſenij cum Argi-
uis atque Arcadibus reſtiterunt, & Athenienſium opem implorarunt. Hi
uerò irrupturos ſeſe cum illis in Laconicam negarunt: facto autem belli à
Lacedæmonijs initio, & ſuſcepta ab eis aduerſus Meſſenios expeditione,
præſto ſe quoque futuros receperunt. Tandem Meſſenij cum Philip- *Meſſeniorũ cũ*
po Amyntæ filio, & Macedonibus ſocietatem inierunt. Et hanc ob cauſ- *Philippo ſocie*
ſam prohibitos fuiſſe aiunt, quo minus uniuerſi cum Græcis certaminis *tas.*
in Cheronea participes fierent. Nec enim contra Græcos arma ſumere uo
luerunt. Poſt Alexandri autem obitum, cum Græci ſecundò iam bel-
lum aduerſus Macedonas ſuſciperent, Meſſenij quoque, ut prius in Atti-
corum hiſtoria commemorauimus, Græcis erant auxilio. Galatæ autem,
eo quòd Cleonymus cum eis & Lacedæmonij fœdus ſancire recuſarent,
opem Græcis non tulerunt. Non multo pòſt Meſſenij tum induſtria uſi,
tum audacia, Elidem occuparunt. Elei enim uetuſtiſsimis etiam tempo-
ribus in bene conſtituta republica, pacis inter Peloponneſiacos fuerant
ſtudioſiſsimi. Sed Philippus Amyntæ filius, cum & alijs in rebus quæ *Meſſeniorũ in*
ſunt dictæ, Græciam afflixiſſet, & Eleorum proceres largitionibus corru- *occupanda Eli*
piſſet, ſeditione tum Elei primùm mota, ad arma, ut aiunt, uenerunt. Ab *de induſtria.*
eo tempore inimicitiam inuicem exercere facilius erat futurum ijs, qui
propter Lacedæmonios diſsidebant conſilijs, & bellum gerebant ciuile.
His auditis Lacedæmonij, qui ſuis rebus fauebant, Eleis auxiliari para-
runt: partimq́; in legiones erant diſtributi, partim in manipulos. Meſſe-
niorum autem mille legionarij prius, quàm illi in Elidem uenerunt, ſi-

gna in ſcutis geſtantes Laconica. Conſpectis ſcutis, quicunque ex Eleis fa- C uebant Spartanis, & auxilij cauſſa aduenisse eos exiſtimabant, & intra mœnia receperunt. Hoc modo ingreſsi Meſſenij, eos qui Lacedæmonijs erant addicti expulerunt, atque his qui mota ſeditione Meſſeniorum partes tuebantur, urbem commendant. Fraudem hanc ab Homero primùm excogitatam, neceſſariò imitati & Meſſenij uidentur. Quia in Iliade Homerus fingit, Patroclum armis Achillis indutum, eumque & impetum feciſſe ait in Barbaros, tanquam ipſe irrueret Achilles: & qui in fronte collocati erant milites, perturbaſſe. Sunt & alia ab Homero inuenta ſtratagemata. Nam & duos à Græcis exploratores pro uno ad Troianos noctu abijſſe: & uirum poſtea nomine quidem transfugam, ſed reipſa Ilium fuiſſe ingreſſum, ut arcana perſcrutaretur. Præterea qui ob pueriſciam apud Troianos, aut ſenectutem, ad pugnam non idonei uidebantur, his muri præſidium demandat: cum Græcis interim confligentibus, qui iuuenili robore ualebant. Si qui uerò ex Græcis uulnerati ſunt, ne prorſus otium agant, eos armant, qui pugnam poſſunt ſuſtinere. Et ſic Homeri inuenta undiquaque profuerunt hominibus. Cæterùm non multo pòſt rebus ita ad Elidem geſtis, Macedones, & Demetrius Philippi F. Demetrij nepos, Meſſenam capiunt. Multa autem quæ tum in ipſum Philippum, tum Demetrium Philippi F. auſus eſt Perſeus, in Sicyoniorum hiſtoria iam pertractauimus. De Meſſenæ captiuitate ita ſe res habuit. Pecunia indigebat Philippus, ideo Demetrium (planè enim opus habuit pecunia) in Peloponneſum cum nauibus ablegat. Demetrius autem in D Argiuæ terræ portum minus frequentem naues ſubduxit, ſtatimque per regionem, quo maximè poteſt compendio, exercitum Meſſenæ admouit: præmiſsiſque ibi leuioris armaturæ militibus, cum iter Ithomen uerſus non ignoraret, ſummo diluculo clam ciuibus murum tranſcendit, qui intra & oppidum fuit ſitus, & promontorium Ithomen. Vt uerò illuxit, & oppidani periculum quo erant implicati ſenſerunt, primùm Lacedæmonios armata manu in oppidum inuaſiſſe ſuſpicati ſunt. Ideo animoſius impetum in eos ob antiquum odium fecerunt. Vt uerò ex armatura & loquendi ratione Macedonas eſſe, & Demetrium Philippi F. cognoſcunt, graui terrore ſunt perculſi, cum Macedonum in rebus bellicis & curam conſideraſſent, & felices ſucceſſus, quibus hactenus aduerſus omnes uiderant eos eſſe uſos. Nihilominus tamen & mali præſentis magnitudo fortes eos eſſe præter uires docuit, & ſimul melius quippiam ſperare animum induxerunt. Nec enim ſine numine, tanto pòſt interuallo redijſſe ſe in Peloponneſum credebant. Ergo & qui in ciuitate erant Meſſenij, ingenti ira in Macedones irruerunt, & à dextris qui in arcis præſidio erant collocati, fecerunt impetum. Similiter & Macedones pro ſua & uirtute & experientia, fortiter principiò reſtiterunt. Sed ex profectione defatigati, cum uiri undique inſtarent, & mulieres in eos tegulas ſimul mitterent ac lapides, non ſine dedecore aufugerunt. Magna eorum pars interijt, per rupes deiecta. Ithome enim eo loco maximè eſt præceps. Pauci abiectis armis incolumes euaſerunt. In Achæorum

Ab Homero inuenta ſtratagemata.

Demetrius cæpit Meſſenam.

Aufugiunt Macedones.

propterea

A propterea conciſium ueniſſe Meſſenij mihi non uidentur, cum principiò
auxiliaturi Lacedæmonijs, qui bello petebantur à Pyrrho Æacidæ filio,
expeditionem ultrò ſuſceperint. Ab eo beneficio Spartani pacatius ſe er-
ga eos geſſerunt. Odium itaque noluerunt renouare, ſi in concilium eo-
rum conceſsiſſent, qui Lacedæmoniorum potiſsimum hoſtes ex profeſſo
erant. Hoc inſuper nequaquam me, neque etiam Meſſenios latuit, fo-
re, ut Achæorum aduerſus Lacedæmonios permaneret eis integra bene-
uolentia, etiamſi concilij participes facti non fuiſſent. In Achæis etenim
non minima pars Argiui & Arcades fuerunt. Ad Achæorum tamen con-
cilium temporis progreſſu ſe contulerunt. Non ita multo pòſt Cleome
nes Leonidæ F. Cleonymi nepos, Megalopolim in Arcadum inducijs cæ-
pit. Ex ijs qui comprehenſi fuerant, nonnulli in ipſa captiuitate interficie-
bantur. Philopœmenem uerò Craugidis filium, & quotquot cum eo au-
fugerant (plus enim quàm ſecundam partem Megalopolitarum euaſiſſe
perhibent) Meſſenij ſuſceperunt, ut & ob antiqua beneficia in Ariſtome-
nem olim collata, & poſtea inſtauratam Meſſenam, parem Arcadibus re-
ferrent gratiam. Sed ſolent penitus res mortalium ex alia conditione in
aliam mutari. Nimirum Meſſenijs diuino quodam conſilio datum eſt,
ut & Arcadas rurſus conſeruarent incolumes: &, id quod minus expecta-
rant, Spartam caperent. Pugnarunt etenim circa Sellaſiam aduerſus Cleo Spartã Meſſe-
menem, & Spartam unà cum Arato & Achæis deſtruxerũt. Vt uerò Cleo nij deſtruunt.
B mene ſunt liberati Lacedæmonij, ſucceſsit tyrannus Machanidas. Hoc de-
functo, Nabis iterum tyrannidem apud eos eſt adeptus. Hic cum non ſo-
lum hominum opes diriperet, uerũ etiam Deorum templa ſpoliaret, bre-
ui & ingentem pecuniæ uim corraſit, & exercitum inde conſcripſit. Meſſe
nam poſt hæc ut Nabis cæpit, eadem nocte Philopœmen & Megalopoli-
tæ eò uenerunt. Sed Spartanus tyrannus impetratis conditionibus abijt.
Achæi poſt hæc accuſarunt in re quapiam Meſſenios, & expeditione uni- Achæorũ ad-
uerſo cum apparatu contra eos ſuſcepta, magnam agri partem deuaſta- uerſus Meſſe-
runt. Et rurſus cum iam frumenta maturuiſſent, in Meſſeniam ut irrumpe nios bellum.
rent, conuenerunt. Dinocrates autẽ, qui & populi princeps erat, & Meſſe
niorũ imperator eo tempore electus, perfecit, ut Lycortas re infecta cum
exercitu reuerteretur, intercepto ex Arcadia in Meſſeniam tranſitu: tum
in urbe Meſſenijs, tum reliquis finitimis auxilium tulit. Aduentãte autem
paruo cum equitatu Philopœmene multò ſerius quàm Licortę exercitus,
*cum nihil quicq̃ de ipſis reſciſcere poſſent, Meſſenij pugna feliciter cõmiſ In Græco ſine
ſa uincunt, & Philopœmenẽ uiuũ capiunt. Quo pacto aũt captus ſit Philo dubio deeſt quip
pœmẽ, et quomodo mortuus, in Arcadica hiſtoria referemus. Sed & Meſ piam.
ſenij, qui Philopœmeni interitus cauſa fuerãt, pœnas dederũt. Et Meſſena
rurſus Achęorũ cõcilij facta eſt particeps. Hactenus quidẽ Meſſeniorũ ca
lamitates oratione ſumus cõplexi, quemadmodũ in extremas orbis terra-
rũ partes, & loca à Peloponneſo remotiſsima diſperſos, in patriã Deus po-
ſtea reduxerit. Nũc ad regionis & oppidorũ enarrationẽ cõuertamur. Eſt
noſtra ętate in Meſſenia ciuitas maritima, Abia, quę à ſaltu porcino uiginti Abia.
potiſsimũ ſtadijs diſtat. Hãc Irã olim fuiſſe nominatã aiunt: & unã ex ſeptẽ

oppidis

oppidis eſſe, quæ Agamemnonem Achilli promiſiſſe Homerus ſcripſit. C Gleno autem & Dorieo ab Achæis prælio ſuperatis, Abiam nutricem Hylli, Herculis F. in Iram ſeceſſiſſe tradũt, & ibi habitaſſe. Herculis item fanum condidiſſe, nomine ab Abia deſumpto. Huic propterea Creſphontem honores habuiſſe tum alios, tum nomen ab Abia oppido indidiſſe. Sunt ibi illuſtria Herculis & Æſculapij templa. Abia diſtant Pharæ ſtadijs ſeptuaginta. In itinere aqua ſalſa eſt. Imperator autem Auguſtus mandauit, ut qui Pharis habitent Meſſenij, Lacedæmonijs parérent. Condito rem fuiſſe perhibent Pharem, natum ex Mercurio, & Philodamia Danai filia. Pharem maſculis hæredibus caruiſſe aiunt, ſed filiam habuiſſe Telegonam. Quos in recenſendo genere deinceps eſt complexus Homerus in Iliade, gemellos Cretonem & Ortilochum, Dioclis filios fuiſſe ait: Dioclem autem ipſum Ortilochi filium, Alphei nepotem. Telegonam uerò præterijt. Sed hæc, Meſſeniorum ſermone, Ortilochum Alpheo peperit. Et alia præterea Pharis audiui: Diocli poſt gemellos Anticleam filiam fuiſſe natam. Huius Nicomachum eſſe, & Gorgaſum, ex patre Machaone, Æſculapij filio: Hos & manſiſſe ibi, & poſt Dioclis obitum regnum ſuſcepiſſe. Vſitatum inſuper ipſis etiamnum eſt, ut & morbos curent, & homines luxatos: pro quibus beneficijs, ſacrificia eis in templum & donaria offerunt. Apud Pharæatas eſt & Tychæ, ſeu Fortunæ templum, & uetuſtum ſimulacrum. Primus autẽ, quod ſciam, Homerus in carminibus mentionem fecit Fortunæ, ubi in hymno Cereris, tum alias Oceani filias enumerat, quæ cum Proſerpina ludant, tum Tycham quoq;, tanquam & ipſa D Oceani filia fuerit. Carmina hæc ſunt:

Pharæ.

Fortunæ templum.

Nos equidem cunctæ uiridantia prata tenemus,
Leucippe, Phœnoq; hinc, Electraq;, & Ianthe,
Meloboſisq;, Tycheq;, hinc Ocyroe formoſa.

Plura non addidit, quemadmodum dea hæc Deorum maxima ſit, & in humanis actionibus plurimum ſuppeditet potentiæ. Sicut in Iliade Mineruam & Bellonam fingit pugnantium eſſe gubernatrices, Dianam mulieribus parturientibus terribilem, Veneri autem curæ eſſe nuptiarum opera. Sed de Fortuna hic nihil præterea ſcripſit. Cæterùm Bupalus, homo & in extruendis templis induſtrius, & effingendis animantibus, primus (quod ſciam) apud Smyrnæos Fortunæ ſimulacrum elaborauit. Supra caput polum habet, & altera manu Copiæ cornu, ut Græci uocant, cõtinet. Hoc ſimulacro uir iſte ſignificauit huius Deæ opera. Pindarus poſtea tum alia in Fortunam cecinit, tum Pherepolin appellauit. Paulo à Pharis longius diſtat Apollinis nemus Carnium, & in eo fons. A' mari ſex fermè ſtadijs Pharæ abſunt. Inde ad Meſſeniæ mediterranea cum ſtadia octoginta proceſſeris, Thuriatarum oppidum apparet: Antheam in Homeri carminibus fuiſſe nominatum perhibent. Lacedæmoniorum imperio Spartam incolentium Auguſtus Thurium ſubiecit. Cum Auguſto enim Romanorum Imperatore bellum geſsit Antonius, genere hic quoq; Romanus. cũ Antonio itaq; Græci tum alij, tũ Meſſenij etiam ſe coniunxerunt: eo q La cedæmonij rebus Auguſti fauebant. Ea de cauſſa in Meſſenios Auguſtus,

Fortunæ ſimulacrum.

A & eorum qui aduerſati fuerant in quoſdam clemẽtius, in quoſdam autem durius * animaduertit. Thuriatæ ex ciuitate in loco quondam editiore ſita deſcenderunt, & in planicie nunc habitant. Non tamen prorſus ſuperiorẽ ciuitatem deſeruerũt, ſed & muri ſuperſunt ibi rudera, & templum quod Deæ Syriæ appellatur. Alterum oppidum in planicie conditum, amnis, Aris nomine, præterfluit. In mediterraneis pagus eſt Calamæ, & Lymnæ locus. Ibi Dianæ Limnatidis fanum uiſitur, in quo Spartanorum regẽ Teleclum occubuiſſe perhibent. Qui Thuria Arcadiam uerſus proficiſcuntur, ad Pamiſi fontes perueniunt. Ad has medicamenta dantur infantulis. Ab his fontibus cum ad ſiniſtram iter inſtituas, & ſtadia circiter quadraginta fueris progreſſus, Meſſeniorum ſub Ithome ciuitatem conſpicies. Non ſolum autem Ithome cingitur, ſed & qui ad Pamiſum ſunt uerſi, montibus ſupra Euan. Monti hinc nomen eſſe inditum tradunt à Baccho, qui primum ibi Bacchicam quandam uocem Euoe edidit, & Bacchum ſecutæ mulieres. Meſſenam murus totus in circuitu lapideus ambit. Extructæ item ſunt turres & propugnacula. Enimuero Babyloniorum mœnia, aut Memnonea Suſis Perſicis neq; uidi, neq; ex alijs audiui, qui ea coràm inſpexerint. Sed quæ Phocenſium oppido Ambroſo ſunt circunducta, Byzantio item & Rhodo, firmiſsima eſſe arbitrãtur. His omnibus Meſſeniorum locus eſt munitior. In Meſſeniorũ foro Iouis ſeruatoris ſimulacrum eſt. Fons item Arſinoe, qui nomen à Leucippi filia accepit. Delabitur in eũ

ἐπεξῆλθε.

Deſcriptio Meſſenæ.

B aqua ex fonte, qui Clepſydra dicitur. Templa Deorum hæc inſunt: Neptuni, alterum Veneris: & cuius præcipuè meminiſſe operęprecium eſt, ſimulacrum matris Deorũ ex marmore Pario, opus Damaphontis, qui Iouem quoq; in Olympiade * erecto iam ebore accuratiſsimè coaptauit. Huic ab Eleis honores ſunt habiti. Eſt & Damaphontis huius, quæ apud Meſſenios Laphria dicitur: quæ tali, ut aiunt, ex occaſione cœpta eſt coli. Apud Calydonios Diana (hanc enim ex Dijs potiſsimum ſunt uenerati) Laphrię cognomentum habuit. Meſſenij autem qui ab Athenienſibus Naupactũ acceperant (tunc enim proxime Ætoliam habitabant) id nomen à Calydonijs ſunt mutuati. Laphrię autem nomen & ad Meſſenios ſolummodo, & in Achaiam ad Patrenſes eſt tranſlatum. Dianam autem Epheſiam, & ciuitates appellant omnes, & priuatim uiri ex Dijs præcipuè uenerantur. In cauſſa eſſe arbitror & Amazonum gloriam, quæ, ut fama obtinet, ſimulacrum dedicarunt: & quod templum hoc antiquiſsimis temporibus eſt extructum. Tria item alia laudem poſt hæc merentur: magnitudo templi, quod omnia apud omnes homines ędificia excedit: & Epheſiorum floren tiſsima Reſpub. & in ea ſplendor Deæ. Apud Meſſenios factum item eſt templum, & ſimulacrum lapideum Lucinæ. Propinqua eſt Curetum domus, ubi omnia pariter animalia ſacrificant. Nã & à bobus ut incœperunt, & capris, ad aues etiam deſcendunt, & in flammam eas abijciunt. Habent præterea Meſſenij ſanctũ Cereris fanum, & ſimulacra Dioſcurorum, qui Leucippi filias gerunt. Sed prius à me eſt indicatum, Meſſenios rixari ad ſe, non Lacedæmonios, ex generis propinquitate liberos Tyndari pertinere. Plurima autẽ & ſpectatu digniſsima ſimulacra Æſculapij templum exhibet.

ἑστηκότος ἤδη τοῦ ἐλέφαντος.

Diana Epheſia.

exhibet. Seorſim enim Dei & liberorũ ſunt ſimulacra, ſeorſim Apollinis, Muſarum & Herculis. Vrbs item Thebanorum ibi uiſitur, Epaminõdas Cleomnidis F. Fortuna præterea, & Diana lucifera. Hęc omnia ex marmore à Demophonte ſunt elaborata, qui ſolus ex Meſſenijs, quãtum ego ſcio, memoratu digna ſimulacra perfecit. Epaminondæ imago, & ferrea eſt, & alterius cuiuſdam opera, non huius fabricata. Meſſenæ item Triopæ filiæ templum ibi eſt, & ſimulacrum ex auro & marmore Pario confectũ. In parte templi poſteriore picti ſunt, qui apud Meſſenios regnarũt, priuſquam Dorienſium claſsis in Peloponneſum trãſijt, Aphareus, & filij eius. Reuerſis autem Heraclidis, Creſphontes, dux idem Dorici generis. Qui uerò Pylũ incoluerint, Neſtor, Thraſymedes, & Antilochus, qui reliquis Neſtoris liberis habiti ſunt ob ætatem honoratiores, & quod expeditioni aduerſus Troiam interfuerint. Pictus item eſt Leucippus Apharei frater, & Hilaira, & Phœbe, & cũ his Arſinoe. Æſculapius pręterea, qui filius eſſe Arſinoæ à Meſſenijs dicitur: & Machaon, ac Podalirius, quoniam hi quoque belli Troiani fuere participes. Has picturas abſoluit Omphalion, diſcipulus Niciæ, Nicomedis filij. Sunt qui ſeruum hunc Niciæ, & in delicijs ab eodem fuiſſe habitum affirment. Cæterùm quod à Meſſenijs Hierothyſium appellatur, ſimulacra deorum continet, quotquot Græci uenerantur. Continet æneam imaginẽ Epaminondæ. Poſiti ſunt ibi & antiqui tripodes, quos apyros, id eſt ignibus immaculatos Homerus uocat. Simulacra autem in Gymnaſio opera ſunt uirorum Ægyptiorũ, Mercurius, Hercules, & Theſeus. Hos Græci uniuerſi, & Barbarorũ nunc pleriq; in exercitationibus & ludis palæſtricis honore ſolent afficere. Æthidam me natu eſſe grandiorem reperi. Cum autem opibus non parum potuerit, honores ei Meſſenij tanq; heroi offerunt. Non deſunt ex Meſſenijs, qui opulentum quidem Æthidam fuiſſe fateãtur: eum uerò eſſe negent, qui in columna ſit expreſſus. Sed maiorum aliquem fuiſſe aiunt, & Æthidam item nominatum. Priorem uerò Æthidam Meſſeniorum ducem fuiſſe perhibẽt, quo tempore Demetrius Philippi F. ex inſperato urbẽ noctu ipſe cũ exercitu clam intrauit. Eſt ibi & Ariſtomenis monumentum: uacuum eſſe aiunt. Sed interroganti mihi qua'nam ratione, aut quibus ex locis Ariſtomenis oſſa recepiſſent, ex Rhodo, Delphici Apollinis iuſſu fuiſſe allata, reſponderunt. Ad hæc indicarunt, quæ'nam ad ſepulchrum peragant: Taurum quem immolaturi ſunt, ad monumentũ producunt, erectæq; iuxta ſepulchrum columnæ alligant. Hic autem tanq; ferox, & uinculorum impatiens, aufugere conatur. Ad huius itaq; tumulum & ferociam ſi moueatur columna, proſperũ eſſe Meſſenijs uidetur. Sin non moueatur, noxia ſignũ hoc portẽdit. Ariſtomenẽ item contẽdunt Leuctrico prælio interfuiſſe, licet humanis reb. exemptũ, Thebaniſq; auxiliũ tuliſſe: & in cauſſa eũ potiſſimũ fuiſſe, ut cladem acciperẽt Lacedæmonij. Ego Chaldæos primũ & Indorũ magos ſcio dixiſſe, hominis animã eſſe immortalem. Quib. Gręcorũ tũ alij aſſenſerunt, tũ præcipuè Plato Ariſtonis filius. Quod ſi id probatũ omnes habebũt, negari nõ poterit, odiũ contra Lacedæmonios perpetuò Ariſtomeni fuiſſe inſitũ. Quæ uerò Thebis ipſe audiui, fidei nõnihil Meſſeniorum

Reges Meſſeniorum.

Monumentum Ariſtomenis uacuum.

De animæ immortalitate Chaldæos primum dixiſſe.

A niorum ſermoni conciliant: quamuis omnia omnibus non reſpondeant. Dicunt autem Thebani, ſe, cum ad Leuctra prælium eſſet committendum, tum ad alia miſiſſe oracula; tum Lebadiæ etiam deum conſuluiſſe. Narrantur itaque, quæ ab Iſmenio ſint reſponſa, & Ptoo, quid præterea Abis ſit dictum, quid Delphis. Trophonium autem hexametro carmine hæc dixiſſe perhibent:

Sed prius incipitis pugnare, locate trophæum,
Et ſcutum exornate meum, quod in æde locauit
Fortis Ariſtomenes Meſſenius: Aſt ego pro te
Hoſtiles perdam, quæ geſtant ſcuta, cateruas.

Allato itaque oraculo, Epaminondam aiunt petijſſe à Xenocrate. Hic autem Ariſtomenis ſcutum & apportauit, & trophæum eo ornauit: unde Lacedæmonijs futurum erat conſpicuum. Quidam uerò ex eis quod per ocium uiderant, Lebadiæ ſcutum eſſe ſciebant: ſed omnes ex auditu. Victores poſt hæc Thebani donarium Trophonio reddũt. Eſt & ænea Ariſtomenis ſtatua in Meſſeniorum ſtadio. A' theatro non procul Sarapidis eſt, & Iſidis templum. In Ithomæ ſummitatẽ ſi quis aſcenderit, ubi Meſſeniorum arx eſt, Cleplydra fons oritur. Omnes præterea, qui Iouem apud ſe natum eſſe, & educatum contendant, enumerare, cupienti etiam difficile fuerit. Vendicant ſibi tale quippiam & Meſſenij. Nam & hi apud ſe Iouem aiunt educatũ. Nutrices eius fuiſſe Ithomam, & Nedam. A' Neda autem fluuium appellatum, ſed alterã monti nomen Ithomæ indidiſſe. Has Nym- *Meſſenij apud ſe Iouem educatũ eſſe dicunt.*

B phas aſſerunt Iouem metu patris furtim à Curetibus ablatum, lauiſſe ibi, & nomen aquæ à Curetũ furto manere. Quotidie item aquam ex hoc fonte ferunt in Iouis Ithomatę templum. Simulacrum Iouis opus quidem eſt Ageladę, ſed factum initio Meſſenijs, qui Naupactum incoluerunt. Sacerdos ſingulis annis eligitur, ſimulacrum domi ſuæ continet. Ithomæa etiam annuum feſtum celebrant. Muſicæ item certamen olim propoſuerunt. id quod tum ex alijs, tum Eumeli uerſibus conijcere licet, quos in ſupplicatione in Delum ſcripſit: *Muſicæ certamen.*

Namque & Ithomatæ celebrata eſt muſica ſuauis
Quæ pura, & quæ libera ſigna habet.

Compoſuiſſe itaque mihi uidetur carmina, non ignoratis Muſici certaminis authoribus. Cum ex Arcadico itinere Megalopolim contendas, in portis Mercurius eſt, Attica arte fabricatus. Eſt enim in ſtatuis Mercurialibus quadrangulum inſigne Athenienſium. Et ab his alij didicerunt. A' portis cum ad ſtadia triginta fuerit proceſſum, alueus Balyræ occurrit. Inditum, ut aiunt, eſt nomen fluuio, à Thamyrę, qui propter cęcitatem lyram cò abiecit. Aiunt hunc filium fuiſſe Philammonis & Argiopæ nymphæ. Argiopam uerò circa Parnaſſum antea habitaſſe. Noluit enim Philammon eam domum ducere. Thamyrin inde Odryſum & Thracem appellant. Leucaſia poſthęc, & Amphitus, cõfluunt. His traiectis, campus eſt, quem Stenyclericum uocant. Stenyclerum heroem fuiſſe aiunt. Ex aduerſo campi uiſitur, quę olim dicta eſt Oechalia; noſtra autem memoria Carnaſium ne-

mus,cupreſsis potiſsimũ conſitũ.Ex Dijs ſimulacrum adeſt Apollinis Car C
nei,& Mercurius ferens arietẽ.Hagne Core,id eſt,puella caſta,cognomen
tum Cereris eſt. Aqua iuxta ipſum ſimulacrũ è fonte emergit. Quę uerò
ad magnas Deas ſpectant, (nam & his initia in Carnaſio celebrant) ſilentio
mihi ſunt prætereunda.Poſt Eleuſinia enim,harum feſta auguſtiſsima eſſe
exiſtimo. Situlam uerò æneam Argiui ducis inuentum eſſe,& oſſa Euryti
Melanei F. ibi conſeruari,quo minus uel omnibus ſignificarẽ,ſomniũ non
uetuit. Prȩterfluit autem Carnaſium fluuius Charader. Et cum ad ſiniſtrã
Andania. ꝓceſſeris ſtadia potiſsimũ octo,Andaniæ rudera uiſuntur. Nomẽ oppido
ab Andania muliere fuiſſe impoſitũ,interpretes uno ore fatenť. Sed de pa-
rentibus eius,& marito quod dicã,nihil habeo. Ad Cypariſsias cũ Anda-
nia fueris ꝓgreſſus,& Polychne eſt,ut dicitur, & Electra ac Cœus fluuij la
buntur. Fortaſsis hic de Electra Atlãtis filia dici poſſet,& Cœo Latonę pa
tre: aut ea in regione heroas fuiſſe & Electrã, & Cœũ. Electrã cũ traiece-
Thamyris ubi cæcus factus. ris,& fons eſt,qui Achaius dicitur, & rudera oppidi Dorij. Hic,authore
Homero,Thamyris oculorũ accepit cladem,eo quòd ipſas etiã Muſas can
tando ſe dixerat uicturũ. Prodicus autem Phocaenſis (ſi modò huius ſunt
carmina in Minyadem ſcripta) apud inferos Thamyrim ait ob iactantiam,
qua cõtra Muſas eſt uſus,pœnam luere. Atqui meo iudicio, Thamyris ex
morbo excæcatus eſt: id quod & Homero poſtea accidit. Sed hic per totã
uitã perſeuerauit in ſtudijs poëticis, nec quicquã calamitati ceſsit. Thamy-
ris autem præſenti malo uictus,& cantũ deſeruit. Meſſena uſq; ad Pamiſi
oſtium iter eſt octoginta ſtadiorũ: perfluit & terrã cultam,& aqua pura: à D
Piſces marini fluuios incurrunt. mari item ad decem fermè ſtadia nauigatur. Piſces item marini in eum, ue-
ris potiſsimũ tempore excurrunt: ſicut in Rhenum quoq;, & Mæandrum.
Maximè autem ſubnatant ad Acheloi alueum, qui circa inſulas Echinadas
in mare ſe exonerat. Sed ſpecie maximè differunt piſces, qui Pamiſum in-
trant,utpote aquam limpidam,nec eo modo limoſam, ut ſunt quos modò
recenſuimus.Cephali piſces cœnoſi,amnium quoq; turbidiorũ ſunt aman
tes. Cæterùm beluas ad hominũ perniciem non ſolent producere Græco-
rum fluuij, queãdmodũ Indus, & Nilus Ægyptius: Rhenus item,& Iſter:
Euphrates præterea,& Phaſis. Hi autẽ beluas alunt crudeliſsimas, ſimiles
illis quę humanis maximè carnibus ueſcuntur,ſpecie etiã ſimiles illis in Her
mo & Mæandro ſiluris,niſi quòd & colore ſint nigriores,& robore firmi-
Nilus crocodilos & equos exhibet. ores: quibus in rebus ſiluri ſunt inferiores. Indus autem & Nilus, croco-
dilos quidem uterq;: ſed Nilus equos etiam exhibet, nõ minus quàm cro-
codilos, hominibus noxios. Græcorũ autem fluuij ob huiuſmodi beſtias
non ſunt formidabiles: quoniam neq; Lous Theſprotidem Epiri partem
permanans, canes tanquam fluuialia monſtra gignat, ſed uelut peregri-
na è ſede mari elapſos excipiat. Parte Pamiſi dextra & ad mare, & ſub
monte Temathia, ſitum eſt oppidum Corona. In itinere hoc mare uer-
ſus locus eſt, quem Inoni ſacrum eſſe putant. Et mari eam excendiſſe eò
aiunt, cum iam in deorum numerum eſſet relata, & Leucothea pro Ino-
ne dicta. Cum non multum proceſſeris, Bias fluuius in mare prorum-
pit. Nomen is, ut fama eſt, à Biante Amythaonis F. accepit. Diſtat in uia

longius

A longius ſtadijs uiginti Plataniſtonis fons. Aqua fluit ex platano patula, & intrinſecus caua, ad ſimilitudinem potiſsimum ſpeluncæ. latitudo arboris exigua eſt. Aqua inde quæ potui eſt, Coronã delabitur. Nomẽ huic Æpia quondam fuit. Sed poſtquam à Thebanis in Peloponneſum ſunt reducti, Epimelidem aiunt miſſum conditorem, Coroneam appellaſſe. Ex Coronea etenim Bœotorum oppido fuiſſe eum oriundũ. Meſſenios autẽ initio & nomen non eſſe aſſequutos, & progreſſu temporis eorum errorem magis inualuiſſe. Aliter quoq; dicitur. In fodiendis muri fundamẽtis * cornicem æneam eos offendiſſe. Deorum ibi templa ſunt. Dianæ cognomento nutricis, Bacchi item & Æſculapij. Æſculapio quidẽ & Baccho lapideum, Ioui autem Seruatori æneum ſimulacrũ in foro eſt poſitum. Æneum item ſimulacrũ in arce ſub dio eſt Palladis, quæ cornicem manu geſtat. Vidi & Epimelidæ monumentũ. Qua autem de cauſſa portum Achæorum appellent, neſcio. A' Corona cum circiter octoginta ſtadia eſt proceſſum, Apollinis eſt templũ, quod in regionibus maritimis colitur. Id Meſſeniorũ ſermone & uetuſtiſsimũ eſt, & Deus morbos medicatur. Apollinis quem Corinthũ appellant, ligneum ſimulacrũ Argei eſt, ſed æneum ab Argonautis cõſecratum perhibent. Coroneorũ oppido finitimæ ſunt Colonides. Incolæ ſe Meſſenios eſſe negant, ſed ex terra Attica fuiſſe à Colæno traductos, Colæno corydalum auem ex oraculo ducem in coloniam fuiſſe aſſeuerant. Futurum autem erat, ut & linguæ proprietatem temporis progreſſu, & mores Dorienſium dediſcerent. Sitę ſunt Colonides in loco ex-
B celſo, non procul à mari. Aſinæi autem olim Lycoritis finitimi, circa Parnaſſum incolebant. Nomẽ eis erat, quod & in Pelopõneſum tranſtulerunt à conditore, Dryopes. Tertia autem ętate pòſt, cũ Phylas regnaret, & pugna Dryopes ab Hercule ſunt uicti, & Delphos ut Apollini dedicarentur, perducti. In Peloponneſum autẽ reducti, dato Herculi oraculo, primũ quidem ad Hermionem ſitam Aſimen tenuerunt. Inde autem ab Argiuis expulſi, in Meſſenia Lacedæmonijs concedentibus habitant. Et ut Meſſenij temporis progreſsu ſunt reducti, oppidum ab eis nõ eſt euerſum. Aſinæi uero ipſi de ſe ita dicunt: Prælio quidem ſe ab Hercule uictos fatentur, & oppidũ in Parnaſſo captũ, ſed captiuos ad Apollinem perductos negant. Imò occupato iam ab Hercule muro, deſeruiſſe ſe oppidũ aiunt, & in ſummitates Parnaſsi profugiſſe. Poſtea aũt nauibus in Peloponneſum digreſſos, Euryſtheo factos ſupplices: eisq; Euryſtheum, utpote Herculi infeſtũ, Aſinen in terra Argolica conceſsiſſe. Ex genere autem Dryopum ſoli Aſinæi noſtra etiam memoria nomen iactant. Simile nihil faciũt Eubœenſes, qui Styra obtinent. Sunt enim Dryopes & Styrenſes, quotquot initio pugnæ contra Herculem participes non fuerunt, domicilia ab oppido paulo habentes longius. Sed Dryopes ex contemptu nolunt nominari, quemadmodum Delphi quoq; Phocenſiũ appellationem fugerunt. Aſinæi autem Dryopũ nomine maximè gaudent, & templa poſt hominũ memoriã ſanctiſsima, q̃tquot in Parnaſſo olim condiderũt, ab eis fuiſſe extructa cõſtat. Partim enim Apollinis habent, partim Dryopis ſacellum, & uetuſtũ ſimulacrum. Huic annuum etiam feſtum celebrant, filium Apollinis Dryopem

Corona oppidum.

Quæ græcè κορώνη appellatur.

Colonides.

Aſinæi.

eſſe affirmantes. Situm eſt ad mare hoc oppidum, eodem planè modo quo C
in parte olim terræ Argolicæ Aſine. Colonides ab eo diſtant ſtadijs quadraginta. Totidem ab Aſine Acritas, ut uocant. In mare autem extenditur Acritas, & ante eum inſula eſt deſerta Theganuſa. Poſt Acritam & portus
Mothona. Phœnicus eſt, & è regione eius inſula Oenuſæ. Mothona, antequam expeditio aduerſus Troianos ſuſciperetur, et ſub bello Troiano, Pedaſus dicta, nomē deinde (ut ipſi Mothonæi fatent) ab Oenei filia trāſmutauit. Oeneo enim Parthaonis filio poſt captā Troiam cum Diomede in Pelopōneſum reuerſo, filiam Mothenen ex cōcubina fuiſſe natā perhibent. Mea opinio-
Mothō lapis. ne Mothon lapis loco huic nomen indidit, qui idem etiā portum eis efficit. Sub mari enim prominens, ingreſſum nauibus anguſtiorem reddit: ſimul etiam, ne ex fundo fluctus æſtuent, quaſi munimentū conſtituit. Dictum eſt autē à me prius, Naupilenſibus ob rerum Laconicarū ſtudiū expulſis, regnante apud Argiuos Damocratida, Mothonen à Lacedæmonijs fuiſſe
Nauplienſes Aegyptij. datam, & Meſſenios reuerſos nihil noui in illos molitos. Nauplienſes porrò Aegyptij olim, meo iudicio, fuerūt. Sed cum Danao in Argolidem ut transfretarunt tribus ſeculis pòſt à Nauplio Amymonæ filio, Naupliā habitatum ſunt traducti. Imperator autē Traianus Mothonæis libertate donatis permiſit, ut ſuo proprio iure rempub. adminiſtrarent. Cæterùm ſuperioribus temporibus ſolis his inter Meſſenios, qui mare accolunt, talis quædā priuata accidit calamitas. In Theſprotia Epiri parte, cum plebs ſoluta regio imperio ſeditionem mouiſſet, perdita ſunt omnia. Deidamia enim Pyrrhi filia cum liberos non haberet, moritura iam rerum ſummā po D
pulo cōmendat. Filia erat Pyrrhi, Ptolemæi F. Alexandri F. Pyrrhi F. Sed de Pyrrho Æacidæ filio ſuprà in Athenienſium hiſtoria tractauimus. Pro-
cles autem Carthaginenſis ob fortunam benignam, & rerum geſtarū am-
Pyrrhus in inſtruenda acie Alexandro peritior. plitudinem, Alexādro Philippi F. plus tribuit. In inſtruenda uerò acie & equitatu, & excogitandis contra hoſtes ſtratagematis, peritiorē fuiſſe Pyrrhum ait. Epirotas autē, ut regio imperio ſunt liberati, ignominijs tum alijs populus affecit, tum in magiſtratu conſtitutis obedire recuſauit. Hos itaq; Illyrij, qui ad Ionium ſupra Epirū incolunt, facta irruptione in deditionē acceperunt. Nec enim alios q̄ Athenienſes populari ſtatu ſcimus auctos.
Soli Athenienſes, ex populari ſtatu potentes. Ex eo namq; Athenienſes multū ſunt potentiæ conſequuti, tum quòd reliquos Græcos domeſtica ſapientia præcedebāt, tum q̄d legibus promulgatis minimè refragabantur. Illyrij autē cum regiā dignitatē guſtaſſent, & plura ſemper appeterent, cōpactis nauibus terras tum alias in quaſcunq; inciderunt, depopulati ſunt, tum in Mothonēā claſſe appulſa tanq; amicorum terrā irruerunt. Miſſo autem in oppidū nuncio, uinū exportari ad nauigia petierunt. Hic cū efferrent uina pauci uiri, & emebant ea precio à Mothonæis conſtituto, & illi quas aduexerant merces Methonæis reuendebant. Poſtero die cū egreſſi eſſent ex oppido plures, his etiā quæſtus exercendi poteſtatē fecerūt. Tandem cum mulieres & uiri ad nauigia deſcenderent uinū ipſi uendituri, & aliud quippiā à Barbaris recepturi, facti iam audaci-
Mothonæorū calamitas. ores Illyrij, multos uiros, fœminas plures rapiunt: hiſq; nauibus impoſitis, ut deſolarunt Mothonæorū oppidum, in terram nauigarunt ſupra mare

Ionium

A Ionium ſitā. Mothonę templū eſt Mineruæ uentoſæ. Diomedē dedicaſſe aiunt ſimulacrū,& nomē Deæ impoſuiſſe. Violentiores enim & intempeſtiui uenti regionē infeſtabāt. Diomedes autē Mineruę ut uota fecit,ab eo tempore nulla calamitas terræ à uentis obtigit. Dianæ ibi templum eſt. Et aqua in puteo mixta eſt pice,Cyziceno unguento maximè ſimilis. Omnino enim ita fragrat,colorē item & odorē refert. Aquam maximè cæruleam in Thermopylis uidere me memini,quāuis nō totam, ſed quę deſcendat in piſcinam,quam incolæ ollas muliebres nomināt. Fuluam autem aquā, nec multum à colore ſanguineo recedentem, Hebræorū terra ad Ioppen oppidum exhibet. Mari aqua proxima eſt. Rationem de fonte talem incolę afferunt: Perſeū perempto Ceto, cui Cephei filia expoſita erat, ſanguinem ibi abluiſſe. Aquā pręterea nigrā fontibus emergentem uidere me memini in Aſtyris. Aſtyra autem,è regione Leſbi lauacra ſunt calida, in Atarneo, ut uocāt. Locus autē Atarneus Chiorū preciū fuit, quod à Medo acceperūt, cum ei ſupplicē Pactyam Lydum dedidiſſent. Hæc aqua nigreſcit. Apud Romanos ſupra urbē ſi quis Anienem,ut uocant,fluuiū trāſciat,aqua alba eſt. Primò ſi quis ingrediatur, & gelida eſt,& horrorem incutit. Sin uerò pauliſper immoreris,uelut calidiſsimū * medicamentū calfacit. Et hos quidem fontes aſpectu mirabiles,etiāſi quis antea uiderit,uidiſſe me ſcio. Alios autē qui minori ſunt admirationi,licet nō ignorem, prætereo. Salſam pręterea aquam,et auſterā inueniri,mirum nō eſt, ſed duas diuerſas. In Cardię enim campo cognomine Albo, calida aqua eſt iuxta uicum, quem Daſcyli

Varij aquarū colores.

μανυρ eſt in græco. Puto legendum eſſe φάγμανυρ.

B cognominant,& bibendo lacte dulcior. Herodotum uerò dicere memini, fontem aquę amaræ in fluuium Hypanim excurrere. Sed qua ratione eum mendacij arguere poſsimus,cum noſtro etiam tempore Puteolis Tyrrhenorum oppido aqua reperiatur feruida,ſed tam acida, ut plumbum quoq; (plumbum enim perfluit) annis paucis liquefecerit. Ad promontorium Coryphaſium iter Mothona eſt centum ad ſummum ſtadiorū. Iuxta id Pylus ſita eſt. Hanc cōdidit Pylus Cleſonis F. ductis ex Megaride Lelegibus, qui eam tum obtinebāt. Sed nihil indę fructus percepit, ab Neleo eiectus, & qui Iolcum tenebant, Pelaſgis. Sed in terram finitimā ut ſeceſsit, Pylum in Elidę occupauit. Suſcepto imperio, Neleus eò dignitatis prouexit Pylum,ut Homerus in carminibus urbem Neleiam appellarit. Templum ibi Mineruæ eſt, cognomento Coryphaſiæ. Et domus quę Neſtoris dicitur. In hac Neſtor eſt pictus. Monumentum eius intra urbem cōſpicitur. Sed quod paulo à Pylo eſt remotius, Thraſymedis eſſe perhibēt. Antrū quoq; intra urbem eſt, in quo boues Neſtoris, & prius Nelei, ut aiunt, ſtabulari ſunt ſolitæ. Et hæ quidem ſint ſanè genere Theſſalicæ,Iphicli quondā,Proteſilai patris. Boues enim iſtas Neleus in dotem filiæ à procis petijt. Hac de cauſſa Melampus fratri Bianti gratificaturus, in Theſſaliam abijt. Et in uincula quidem ab Iphicli paſtoribus eſt coniectus. Præmiū autem boues accepit,propter quas oranti illi uaticinatus fuerat. Nimirum ſtuduerunt eo tempore homines huiuſmodi diuitias colligere,equorum & boum armenta: ſiquidem & Neleus ad ſe adduci Iphicli boues cupierit: et Herculi ob famam de bobus Hiſpanicis Euryſtheus iniunxerit, ut Geryonis boues

Rei pecuariæ dediti ueteres.

abigeret. Videtur Eryx item princeps tunc in Sicilia, tam graui amore correptus boum ex Erythia adductarum, ut Herculem acceſſerit, & in luctæ præmium boues illas, ſuumq́ regnum depoſuerit. Finxit & in Iliade Homerus Iphidamantem Antenoris F. primam dotem dediſſe ſocero centum boues. Hæc meam opinionẽ confirmant, homines eo tempore bobus potiſsimum ſtuduiſſe. Meo autem iudicio Nelei boues extra prouinciam paſtæ ſunt. Pyliorum enim regio ut plurimum harenoſa eſt, & ſatis pabuli pecudibus non exhibet. Teſtis eſt mihi Homerus, qui quoties Neſtoris mentionem fecit, regem eum harenoſæ Pyli appellat. Ante portum Sphacteria inſula iacet, quemadmodum ante Deliorum portum Renia. Videntur autem hominum fortunæ, & loca antè ignota ad gloriam perueniſſe. Caphàrei nomen in Eubœa uiget, eo quòd Agamemnonis milites Ilio reuerſos tempeſtas ibi obruerit. Pſyttaliam illam ad Salaminem nouimus, à Medis in ea proſtratis. Ita Sphacteriam quoq; Lacedæmoniorum clades notam fecit omnibus. Athenienſes æneum quoq; uictoriæ ſimulacrum in arce dedicarunt, ob memoriam rerum in Sphacteria geſtarum. Pylo cum Cypariſsias proficiſcaris, fons ſupra oppidum prope mare uiſitur. Baccho aquam effluxiſſe aiunt, cùm terram thyrſo concuſsiſſet: propterea Dionyſiadem ſeu Bacchicũ fontem appellant. Cypariſsijs eſt & Apollinis templum, & Mineruæ cognomento Cypariſsiæ. In Aulone, ut uocant, templum Æſculapij, & ſimulacrũ Aulonij. Poſt hæc fluuius Neda, intra Meſſeniam nunc & Elidem defluit.

C ... D

Lacedæmoniorũ in Sphacteria accepta clades.

PAVSANIAE DE REBVS ELEORVM LIBER QVINTVS, QVI PRImus Eliacorum inſcribitur.

ABRAHAMO LOESCHERO *interprete.*

Peloponneſus in quinq; partes diuiſa.

QVicunq; ex Græcis Peloponneſum in quinq; partes diuiſam aiunt, & non plures, hoc fateantur neceſſe eſt, in Arcadia Eleos habitare, ac Arcades ſecundam partem Achæorum eſſe, poſt has tres alias Dorienſium. Genera hæc Peloponẽſum incolunt: Arcades quidẽ indigenę, & Achæi. Et hi patrio ſolo à Dorienſibus ſunt expulſi. Non tamẽ ex Peloponneſo prorſus migrarunt: ſed Ionibus eiectis, eum locum occuparunt, qui Ægialus olim fuit appellatus, nunc autem ab Achæis his nomen accepit. Arcades uerò à primis temporibus in hunc uſq; diem patriũ agrũ obtinent. Reliqui homines peregrini ſunt, & aduenæ. Qui enim nunc Corinthij dicuntur, omnium in Peloponneſo recentiſsimi ſunt. Et ab eo tempore, quo terram à Rege acceperunt, uſq; ad meam ætatem, anni numerantur ducenti & uiginti, tribus pauciores. Dryopes autem ac Dorienſes, illi quidem ex Parnaſſo, hi uerò ex Peloponneſi terra ſunt profecti. Eleos autẽ ex Calydone, & alia Ætolia ſcimus tranſijſſe. Sed de his quæ ferantur

antiquiora,

A antiquiora, talia reperi. Aethlium in hac regione primò regnum admi‑niſtraſſe perhibent. Filium eum & Iouis fuiſſe, & Protogeniæ Deucalio‑nis filiæ. Aethlio natum eſſe Endymionem: hunc amaſſe Luna dicitur, & Endymion ex Dea filias ſuſcepiſſe quinquaginta. Qui magis ueriſimilia narrant, Endymionem aiunt ducta uxore Aſterodia, tot filias ſuſcepiſſe: alij Chromia Itoni filia, Amphictyonis nepte. alij item Hyperippe, Arca‑dis filia. Natos igitur ei aſſerunt Pæonem, Epeum, & Ætolum, & poſt hos filiam Eurycydam. Endymion item in Olympia curule certamen de regni ſucceſsione filijs propoſuit. Palmã abſtulit regnumq́ ſuſcepit Epeus. Et tum primùm hi quibus imperabat, Epei ſunt dicti. Fratrum alterum manſiſſe ibi aiunt. Pæonem uerò cum ob uictoriã doleret, aufugiſſe quàm longiſsimè, terramq́ ſupra Axium fluuium Pæoniã ab eius nomine fuiſſe appellatam. De Endymionis obitu non eadem Heracleotæ, qui ad Mi‑letum incolunt, & Elei dicunt. Sed Elei Endymionis monumentũ oſten‑dunt. Heracleotæ autem in montem Latmum ſeceſsiſſe eum perhibent. Et adytum Endymionis in Latmo uiſitur. Epeus autem ducta uxore Anaxi roa Coroni filia, filiam quidem Hyrminam, mares autem ſuſcepit nullos. Epeo item regnante alia quædam acciderunt. Oenomaus Alexionis filius, aut Martis (quemadmodum poetæ tradiderunt, & alij complures de eo fabulantur) cum circa Piſæam, ut uocant, principatum obtineret, à Pe‑lope Lydi filio ex Aſia digreſſo, regno eſt exutus. Pelops autem de‑functo Oenomao, & Piſæam occupauit, & Olympiam Piſææ finiti‑B mam ab Epei ditione abſtraxit. Mercurio item, ut Elei perhibent, tem‑plum Pelops in Peloponneſo condidit, & deo primus ſacrificauit, ut iram eius ob Myrtili interitum auerteret. Ætolus autem ſuſcepto poſt Epeum regno, ex Peloponneſo aufugit. Ab Apidis enim liberis in iu‑dicio ob cædem inuitam uictus eſt. Apin enim Iaſonis F. ex Pallantio Arcadum Ætolus admiſſo curru, poſitis propter Azanem præmijs in‑terfecit. Ab Ætolo itaque Endymionis filio, Acheloi accolæ nomen ac‑ceperunt, cum in continentem hanc profugiſſet. Epeorum imperio præ‑fuit Eleus Endymionis ex Eurycyda nepos, patre natus (ſi cui credibi‑le uidetur) Neptuno. Et nomen, ut nunc uocant, incolæ pro Epeis, ab Eleo acceperunt. Elei filius Augeas fuit. Qui eius originem uerbis conan‑tur illuſtrare, conuerſo Elei nomine, Helij, id eſt Solis filium Augeam fu‑iſſe aiunt. Hic Augeas tanto boum numero, totq́ue caprarum gregibus fertur locupletatus, ut multa ditionis loca pecudum ſtercoribus obru‑ta, permanerent inculta. Herculi itaque, ſiue partem pollicitus Elidis, ſi‑ue aliud quoddam præmium, ut terram fimo purgaret perſuaſit. Et hic quidem deriuato in fimum Minei alueo, illud peregit. Augeas autem eo quòd induſtria magis quàm labore opus perfeciſſet, mercedem Herculi perſoluere recuſauit. Filium item natu grandiorem Phyleum, cum patrem reprehenderet, tanquam iniquè pro beneficijs uirum tractaret, eiecit. Et alia inſuper apparauit uindicaturus Herculem, ſi contra Elidem bel‑lum moueret. Amicitiam quoq; cum Actoris liberis, & Amaryncceo con‑traxit. Erat Amarynceus ſtrenuus aliàs in bello. Sed pater eius Pyttius

Endymionem Luna amauit.

Pelops Mercurio primus ſacrificauit.

Augeã Solis filium faciũt.

Augeas ſe ad bellum parat.

A & alia, pudore magis Phylei cõmotus, quàm ſua ipſius uolũtate. Quæ etiã bello capta fuerant, in eius gratiam dimiſit, & Augeã paſſus eſt † abire impunitum.

μὴ ὑπεχῶρ σίνην.

Eleorũ autem mulieres, utpote quę maritis erant iuuenibus nuptæ, deſolata iam regione, à Minerua dicuntur uotis petijſſe, ut quãprimũ cum uiris cõcubuerint, grauidæ fiant. Et ut uoti compotes ſunt factæ, templum Mineruę cognomento Matris condiderunt. Supra modũ uerò concubitu delectati mulieres ac uiri, primùm ubi coierunt, & locum à diligendo Bady, & fluuij ibi transfluentis aquam Bady lingua uernacula appellarunt.

Bady fluuius.

Rebus porrò in Elide conſtitutis, cum in Dulichium Phyleus diſceſſiſſet, Augeas interim prouectus ætate obijt. Eleorum imperium Agaſthenes Augeę F. ſuſcepit. Amphimachus item, & Thalpius. Actoris enim filij cũ gemellas ſorores domũ duxiſſent, filias Dexameni in Oleno regnantis, alter quidem ex Theronice Amphimachum, Eurythus autem ex Theraphone Thalpiũ ſuſcepit. Enimuerò neq; Amarynceus ipſe priuatus permanſit, neq; Diores Amaryncei F. Id quod & Homerus in catalogo Eleorum expoſuit. Vniuerſam enim eorum claſſem quadraginta nauium fuiſſe ſcripſit.

Claſsis & duces Eleorum.

Harum dimidiam partem Amphimacho paruiſſe, & Thalpio. Ex reliquis uiginti autẽ decem naues duxiſſe Diorem Amaryncei F. reliquas totidem Polyxenum Agaſthenis F. Polyxeno Troia reuerſo natus eſt filius Amphimachus. Nomẽ infanti, ut mihi uidetur, indidit Polyxenus, ob amicitiam cõtractam cum Amphimacho Cteati filio, qui ad Troiam occubuit. Amphimachi filius Eleus fuit. Eleo regnante in Elide, Dorienſes cũ

B Ariſtomachi liberis, ut redirent in Peloponneſum, claſſem inſtruxerunt atq; pararunt. Regibus eorum huiuſmodi oraculum eſt redditum: Vt ducem itineris crearent qui tres haberet oculos.

Oraculũ Dorienſibus datum.

Cum autem de oraculi ſententia dubitarent, homo fortè agebat mulum, cui alter oculorum perierat. Ibi cum animaduertiſſet Creſphontes, de hoc dixiſſe oraculũ, in amicitiam eum Dorienſes aſciuerunt. Hic autẽ, ut nauibus in Peloponneſum deſcenderent, iuſſit, ne'ue exercitu pedeſtri per Iſthmum iter aperire ſibi tentarent. Sic eos admonuit: & ſimul Naupacto ut ſoluerunt, in Molycrium uſq; * dux fuit nauigationis.

ἐκ ναυπάκτου πλεῖν κελεύοντα.

Dorienſes autem pro his beneficijs, quã petebat, Elidem ſe ei daturos ſunt pacti. Vir hic Oxylus fuit, Hęmonis F. Thoantis nepos. Thoas hic unà cum Agamẽnone & Menelao Atrei filijs, Priami imperiũ euertit. Ætates à Thoante uſq; ad Ætolum Endymionis filium numerantur ſex. Erãt autẽ Heraclidæ regum in Ætolia tum aliàs cognati, tum Thoas Andræmonis F. & Hyllus Herculis F. ex duabus ſororibus fuere procreati. Oxylus Aetolia in exiliũ effugerat. Inter diſci enim ludum ſcopo cũ aberraſſet, cædem, ut aiunt, inuitus perpetrauit, & fratrem ſuum Thermium diſco interfecit: ſeu, ut alij dicunt, Alcidocum Scopiæ F.

Oxylus Heraclidarũ dux.

Aliud item de Oxylo hunc in modũ narratur. Suſpicatus eſt Ariſtomachi liberos, ſi Elidem fœcundam conſpicerent, & ubiq; cultam, hanc ſibi regionem nõ conceſſuros. Hac de cauſſa per Arcadiã, nõ per Elidem Dorienſes duxit. Cum itaq; Eleorũ imperiũ abſq; prędio occupare feſtinaret, Dius reſiſtebat. Sed ne toto apparatu periclitarentur, Oxylum prouocauit, uterq; militem unum in ſingulare certamen ut eligeret. Hæc utriſq; placuerunt.

Ad hanc

Ad hanc pugnã eligebatur Degmenus Eleus ſagittator, ab Æ tolis autem C
Oxylus ex monomachia regnum Eleorum ſuſcepit.
Pyræchmes funditor. Sed ut Pyrechmes uicit, Oxylus & regnũ ſuſcepit, &
Epeos ueteres aliàs quidẽ regione ſua non expulit. Ætolos autẽ in parem
iuris libertatisq́ꝫ cõditionem cũ diuiſione agrorũ ad eos deduxit. Munera
item et Ioui diſtribuit, & tum aliorũ heroũ honores cũ antiquis ritibus con
ſeruauit, tum quę Augeæ noſtris etiã temporibus in ſacrificio ſolẽt peragi.
Dicitur præterea pſuaſiſſe hominibus, qui prope mœnia habitabant, ut in
urbem ex pagis cõmigrarent. Sicq́ꝫ multitudine incolarum & ampliorẽ Eli
dem effecit, & alijs in rebus feliciorẽ. Monitus item eſt oraculo Delphico,
ut Pelopiden ſibi conditorẽ adiũgeret. Studioſe itaq́ꝫ Oxylus inueſtigauit,
& Agoriũ Damoſij F. Penthili F. Oreſtis F. inuenit. Ex Achiuorũ deinde
Helice & ipſum Agoriũ, & cũ Agorio Achæorũ partẽ non magnã accerſi
uit. Oxylo uxorẽ fuiſſe Pieriã nomine perhibẽt. Aliud de ea nihil cõmemo
rant. Filios Oxylo natos aiunt Ætolũ, & Læam. Ætolũ autẽ prius mortuũ
parentes ſepeliunt, ędificato monumẽto in ipſa porta, qua in Olympiam &
ad Iouis templũ exitur. Cęterùm ex oraculo ſic eum ſepeliunt, quod prohi
buit, ne uel extra urbẽ, uel intra, cadauer ſepeliret. Cæterùm Ætolo gym-
naſiarcha meo etiã tempore quotannis rem ſacrã facit. Poſt Oxylũ Laias
Oxyli regnũ ſuſcepit. Huius poſteros etiãſi qui fuerint, ſciam: tamẽ cũ non
regnaſſe eos acceperim, prætereo. Noluí enim orationẽ ad homines priua
tos deſcendere. Aliquanto autẽ pòſt Iphitus, q̃ ex Oxyli familia fuit natus,
ſed tẽpore Lycurgi Lacedæmoniorũ legislatoris uixit, certamini in Olym-
πανήγυρίν τε ὀλυμπιακὴν αὖθις ἐξ ἀρχῆς καὶ ἐκεχειρίαν κατεστήσατο.
pia præfuit. * Præterea & celebrẽ Olympiorũ conuentũ de nouo idem re- D
ſtituit, & uacationẽ. Ad tempus enim, quantulũcunq́ꝫ id fuerit, ceſſauerat.
Cauſſam quare Olympia ſint intermiſſa, enarrabo, cum de Olympia erit di
cendũ. Cæterùm cũ eo potiſsimũ tempore Grecia eſſet inteſtinis ſeditioni
bus, et peſte perdita, in mentẽ uenit Iphito, horũ malorũ liberationẽ petere
ab Apolline Delphico. Mandatũ ibi à Pythia aiunt, ut Olympicũ certamẽ
& Iphitus ipſe, & Elei neceſſariò reſtituerent. Perſuaſit item Iphitus Eleis,
ut & Herculi ſacrificarent, quẽ ante hęc tempora pro hoſte habebant. Iphi
tum inſcriptio in Olympia Hæmonis fuiſſe filiũ perhibet. Græcorũ autem
Eleorum res geſtæ.
cõplures non Hæmonis, ſed Praxonidæ eſſe aiunt. Antiqua autem Eleorũ
ſcripta eiuſdẽ nominis patrẽ Iphito attribuũt. Elei pręterea bello Troiano
interfuerunt. Interfuerunt & facinoribus quę cõtra Medorũ in Græciã ir-
ruptionem ſunt edita. Vt omittã interim, quot pericula ſuſtinuerint aduer
ὑπὲρ τῆς διαθέσεως τοῦ ἀγῶνος.
ſus & Piſæos, & Arcades, * ꝑpter Olympici certaminis adminiſtrationẽ:
inuiti etiã cum Lacedæmonijs in Atticã irruperunt. Non multo pòſt unà
cũ Mantinẽſibus & Argiuis cõtra Lacedęmonios ſteterunt, aſcitis in ſocie
tatẽ Atheniẽſibus. Poſt Agidis autẽ in Elidem expeditionẽ, & Xenij pro
ditionẽ, pugna Elei circa Olympiam uincunt, & in fugam Lacedæmonios
conuerſos ex ambitu ſacro expulerunt. Poſtea bellum eſt ſopitũ ijs condi-
tionibus, quas prius in Lacedæmoniorũ hiſtoria expoſui. Sed Philippus
Amyntæ F. cũ ab infeſtanda Grecia nõ deſiſteret, ſocietatem Elei cũ Mace
donibus inierunt, mutuis antea ſeditionibus afflicti. Cõtra Græcos tamen
οὐχ ὑπέμειναν.
ad Cheroneã pugnare * nõ ſuſtinuerũt. Philippũ ſuſcepta aduerſus Lace-
dæmonios

A dæmonios expeditione ob antiquũ in eos odiũ adiuuerũt. Mortuo autem
Alexandro, uiribus collatis cõtra Macedones et Antipatrũ bellũ geſſerũt.
Aliquanto pòſt Ariſtotimus Damareti F. Etymonis nepos, tyrannidẽ in
Elide eſt adeptus, * ſuppeditatis ei ab Antigone Demetrij filio Macedonũ *συμπαρα-σκευάσαντος αὐτῷ τὰ ἐς τὴν ἐπίθε-σιν.*
rege, quę ad inuadendũ imperium erant neceſſaria. Sed Ariſtotimũ, ut ſex
menſes iam fuerat dominatus, mota ſeditione Chilõ, Hellanicus, Lampis,
& Cylon dignitate deijciunt. Tyrannũ item cum ad Iouis Seruatoris aram
ſuppliciter confugiſſet, propria manu Cylon interfecit. Et de Eleorũ bellis
ita ſeſe omnia habent, ut nos pro mediocritate in pręſentia recenſere ea po
tuimus. Sed iure quis in Elide & Byſſum miretur, quoniã ibi ſolũ, nec in *Byſſus in Elide naſcitur.*
alijs Græciæ partibus naſcatur: & equas, quæ non in regione ipſa, ſed locis
exteris ex aſinis cõcipiant. In cauſſa eſſe aiunt execrationẽ quandã. Sed Byſ-
ſus quę in Elide naſcitur, tenuitate Hebræę nihil cedit: ſed æquè flaua non
eſt. Ab Elide cum diſceſſeris, locus ad mare uſq; pertingit, qui Samicus di-
citur. Supra hunc ad dextram & Triphyllia eſt, ut uocant, & in Triphyl-
lia oppidum Lepreus. Lepreatæ pars eſſe Arcadum uolunt. Sed initio ui-
dentur Eleis paruiſſe. Et quotquot ex eorum ciuibus Olympia uicerunt,
Eleos eos ex Lepreo oriundos præco renunciauit. Et Ariſtophane autho
re, Lepreos Eleorum oppidum dicitur. A' Samico qui Lepreum iter facit,
Anigrũ fluuium ad lęuã relinquit. Altera uia ex Olympia eſt. Tertia, Elide.
Sed ex his Hemereſia eſt longiſsima. Nomen oppido à cõditore Lepreo,
Pyrgei filio, inditũ eſſe aiunt. Dicitur item cũ Hercule certaſſe Lepreus, *Leprei cũ Hercule ridiculũ certamen.*
B edendo ſe non fore illo inferiorẽ, quoniã uterq; eodem tempore bouẽ ma-
ctauerat, et cœnam inſtruxerat. At cum uoracitate Lepreus, ut iactauerat,
Herculi nihil cæderet, ad armorum etiã certamẽ prouocare eum eſt auſus.
Pugna uictũ Lepreum, & occubuiſſe aiunt, & in Phygalenſiũ terra ſepul-
tum. Atqui monumentũ Leprei oſtendere Phygalenſes non potuerunt.
Audiui prætereа, qui à Leprea Pyrgei filia conditũ eſſe oppidũ aſſererent.
Nõnulli primos terræ incolas lepræ morbo laboraſſe perhibent, & oppi-
dum ita à ciuium contagione nomen accepiſſe. Aiunt Lepreatæ in ciuitate
ſua fuiſſe aliquando Iouis Leucei ſanũ, Lycurgi item, Alei ſepulchrũ. Alio-
rum pręterea, & Cayconis. Et huius tumulo ſuperadditũ fuiſſe uirũ haben
tem lyrã. Meo autẽ tempore neq; monumentũ inſignitũ, neq; deorũ fanũ
ullum habuerunt, niſi Cereris, quod ipſum quoq; ex latere crudo eſt factũ.
Simulacrũ nullũ habuit. A' Lepreatarũ oppido non procul ſitus eſt fons
Arena nomine, quod ei ab Apharei uxore inditum eſſe perhibent. Cum
ad Samicum reuertaris, & locum peragraueris, Aniger fluuius in mare ef- *Aniger fluuius.*
funditur. Amnis huius fluxum ſæpe uenti uiolentiores inhibent. Harenæ
enim cumulum ex pelago contra ipſum cum efferant, aquas ſiſtunt. Poſt-
quam autem utrinq; harenæ & à mari, et quæ in medio ſunt, à fluuio made
fiant, periculoſum eſt iumentis, & uiro magis expedito in eã immergi. Ani
ger hic ex Lapitho Arcadię mõte deſcendit. A' fontibus ſtatim nõ fragran
tem, ſed grauis odoris aquã exhibet. Priuſquã uerò Acidantẽ alium hoc no
mine fluuiũ excipiat, piſces eũ cõſtat omnino nõ habere. Poſt illius autẽ in-
fluxũ, quicunq; unà cũ aqua in Anigrũ illabũtur, ijs nõ putãt homines eſſe
ueſcendum:

ueſcendũ: cum antea,ſi in Acidante fuiſſent capti,eſui eſſe crederent. Aci C
dantem porrò Iardanum olim fuiſſe appellatum,minimè mea eſt coniectu
ra, ſed ex uiro Epheſio audita refero. Anigrum autem ex terra, per quam
aqua manat, tantum fœtorem contraxiſſe arbitror. Sicut & in illis ſupra Io
niam aquis eadem cauſſa eſt,quarum exhalatio homini eſt noxia. Ex Græ-
cis autem quidam Chironem, quidam alium centaurum Polenorem per-
hibent ſagittis fuiſſe ictum ab Hercule,& uulneratũ aufugiſſe,atq; aqua ſa-
niem eluiſse, & ab hydræ ueneno remanſiſſe Anigro tam grauẽ fœtorem.
Nonnulli in Melampum Amythaonis F. aquę uitiatę cauſsam conferunt,
& in purgationes filiarum Prœti eò deiectas. In Samico prope fluuium an
trum eſt,quod Anigridum nympharũ dicitur. Id qui fuerit ingreſſus, * &
ἔχων ἀλφὸν, ἢ λεύκην. uitiligine laboret,aut diuerſi coloris maculis,primò quidem nymphis ſolet
uota facere, & ſacrificium qualecunq; tandem polliceri. Poſt hæc affectas
corporis partes extergit, & fluuium ut tranauit,maculas aqua abluit, atq;
ſanus ipſe euadit, & concolor. Cum rectà Anigrum traieceris,& in Olym
piam ibis,non procul in uia ad dextram & lacus eſt editior ,& oppidũ Sa-
mia,in ipſo Samico. Hic Polyſperchontem Aetolum Samico aiunt contra
Arcades munimento fuiſſe uſum. Arenæ autem rudera nec ex Meſſenijs
quiſpiam, nec Eleis manifeſtè mihi monſtrare potuit. Quibus in rebus de
ea diſsident, eas conſimili modo ſi quis uelit, ne coniectura quidem aſſequi
liceat. Omnium rectiſsimè loqui mihi uidentur, qui Samicum Heroum
temporibus,aut aliquanto ante, Arenen fuiſſe dictam putant. Hi & ex Ili-
ade carmina allegarunt, D

Eſt quidam fluuius Minyeius in mare currens,
Non procul Arenæ.

Rudera hæc Anigro ſunt proxima: & Arenem quidem litigabant non
fuiſse appellatam Samicum. Anigro autem fluuio,Minyeio olim fuiſse no
men, Arcades conſenſerunt. Limites uerò Eleis & Meſſenijs Nedæ loca
maritima fuiſſe, crediderit quis, unà cum Heraclidarum in Pelopõneſum
reditu. Poſt Anigrum cum longiſsimè iter feceris,per locum harenis ut
plurimum opertum, & arboribus inſuper conſitum, piccis ſylueſtribus,
retro ad læuam Scilluntis rudera uidebis. Vnum ex oppidis in Triphylia
Scillus. & Scillus fuit. In Piſæorum autem contra Eleos bello,& Piſęos Scilluntij
iuuabant,& ab Eleis manifeſtè diſsidebãt. Hac de cauſa Elei eos eiecerunt.
Lacedęmonij poſtea Scilluntem Eleorum imperio ereptam, Xenophon-
Xenophon in exiliũ pulſus. ti Grylli F. Athenis profugo dederunt. Pulſus autẽ in exiliũ erat ab Athe-
nienſibus Xenophon, eo quòd contra Perſiæ regem,eorum amicũ, in mi-
litiam eſſet profectus cum Cyro acerrimo populi hoſte. Qui enim Sardis
agebat Cyrus, Lyſandro Ariſtocratis F. & Lacedęmonijs pecuniam in na-
ues ſuppeditauit. Hac de cauſſa Xenophon fugere eſt coactus. Sed Scillun
tem ſe cum recepiſſet, & lucum & ſacellum, atq; templum Dianæ Epheſię
ædificauit. Feras item Scillus uenantibus exhibet, & apros, & ceruos.
Agrum Scilluntiũ Silinus fluuius tranſit. Eleorum præterea interpretes
& recuperatã ab Eleis Scilluntem aiunt, & Xenophonti, eo quòd terram
à Lacedę-

A à Lacedæmonijs accepiſſet, in Olympico ſenatu dictum fuiſſe diem: ſed im
petrata ab Eleis uenia, impunè eum Scillunte habitaſſe. Non procul ſanè à
ſacello & monumentum oſtenditur, & ſupra ſepulchrum imago eſt ex la-
picidinis Pentelicis deſumpta. Xenophontis id eſſe, qui in uicinia habitât, *Xenophontis*
aſſerũt. In itinere Olympiam uerſus, priuſquam Alpheum traijcias, mons *monumentũ.*
eſt, cum Scillunte exieris, ſaxis excelſis præruptus. Typæum montem uo-
cant. De hoc præcipitare mulieres ex lege Elei ſolent, ſi in certamen Olym
picum ueniſſe deprehendantur, aut omnino diebus interdictis Alpheum
tranſijſſe. In uincula coniectam nullam aiunt, excepta Callipatera ſola: quã
nonnulli Pherenicen, non Callipaterã appellãt. Hæc marito defuncto, om
ni apparatu ſe inſtar athletæ compoſuit, & ad Olympicũ certamen eſt pro
fecta. Vincente autẽ Piſirodo, cum ſeptum Callipatera tranſilijſſet, in quo
athletæ congregabantur, nudata eſt. Cum itaqꝫ mulierem eſſe animaduer-
tiſſent, impunitam eam dimiſerunt. Reueriti item ſunt & coluerũt patrem
eius, fratres, ac filium, qui omnes Olympia uicerunt. Legem item in poſte-
rum tulerunt, ut certamẽ nudi inirent. In Olympiam cum eſt peruentum,
Alphei aqua offertur, & ampla & ſuauiſsima. Multi enim alij, & ij maximè *Alpheus flu-*
memorabiles fluuij in eum cõfluunt. Nam qui Megalopolim perlabitur, *uius.*
Heliſſon, in Alpheum ſe exonerat. Brentheates autem, ex Megalopolita-
rum terra. Apud Gortynam, ubi Æſculapij fanum eſt, præterlabens Gor-
tynius. Ex Melæneis Phagus, qui intra Megalopolitidem & Heræitidem
regiones manat. Ex Clitoriorum terra Ladon. Ex Erymantho monte eiuſ
B dem nominis fluuius. Hi ex Arcadia in Alpheum delabuntur. Cladeus de-
hinc ex Elide deſcendens, cum eo coniungitur. Ipſe autem Alpheus in Ar-
cadia, non in Elide oritur. Alia item de Alpheo hunc in modum narran *Fabula de Al-*
tur. Venatorem fuiſſe eum, & in amorem incidiſſe Arethuſæ, quæ eadem *pheo & Are-*
quoqꝫ uenationibus dabat operam. Sed Arethuſam, cum nuptias eius re- *thuſa.*
pudiaſſet, in inſulam iuxta Syracuſas, quę Ortygia fuit appellata, tranſijſſe,
ibiqꝫ ex muliere in fontem eſſe commutatam. Alpheum ipſum etiam ex a-
more in fluuium fuiſſe commutatum. Hæc de Alpheo ita, & Arethuſa nar
rantur. Sed per mare eum labi, ibiqꝫ aquam cum fonte communicare, non
eſt cur non credam, cum Apollinem Delphicum ſciam dixiſſe his conſen-
tanea: qui Archiam Corinthium ad condendas Syracuſas cum ablegaret,
hos uerſus pronunciabat,

Trinacriam ſupra Ortygia iacet æquore ſummo,
Hic ubi cæruleis Alpheus uoluitur undis,
*Fontibus immixtus * Eurypiæ Arethuſæ.* [illegible]

Has itaqꝫ ob cauſſas Alphei aquam cum Arethuſa miſceri credo, & ob
amorem de fluuio hanc ſparſam eſſe famam. Qui autem ex Græcis aut Æ-
gyptijs in Æthiopiam ſupra Syenen, aut Meroem Æthiopum oppidum
aſcenderunt, Nilum aiunt in paludem illabi, & per eandem tanquã ex ter-
ra egreſſum, per Æthiopiam inferiorem in Ægyptum deferri, & circa Pha *Nilus.*
rum in mare effundi. In terram Hebræorum ipſe etiam fluuium ſcio Iorda *Iordanis.*
nem, lacum Tiberiadem nomine pertrãſire: alteram item paludem influe-
re, quæ Mare mortuum dicitur, & in ea palude euaneſcere. Mare autem

mortuũ, alijs omnibus aquis contraria quædam patitur. Animantia enim C in eo uiua natare non ſolent. Mortua in fundum demerguntur. Piſcibus etiam eadem palus eſt immunis, utpote qui à manifeſtiſsimo periculo ad aquas conſuetas retro diſcedunt. Sed cum Alpheo alia item in Ionia aqua commune illud habet. Huius autem aquæ fons in monte Mycale eſt. Sed in medio ſitum mare ut eſt perlapſa, iuxta Branchidas ad portum nomine Panormum rurſus emergit. Hæc ita, ut ſunt dicta, ſeſe habent. De Olympico autem certamine, ex Eleis antiquiſsima qui commemorant, Saturnũ aiunt in cœlo regnum primò adminiſtraſſe. Et in Olympia Saturno templum fuiſſe conditum ab eius temporis hominibus, qui aureum ſeculum appellantur. Ioue aũt nato, Rheam Idæis Dactylis, ſeu (ut ijdem alio etiam nomine dicuntur) Curetibus infantis cuſtodiam commendaſſe. Ex Ida autem Cretica eos eſſe profectos, Herculem, Pœonęum, Epimedem, Iaſium item & Idam. Herculem autem ludentem (hunc enim fuiſſe ætate prouectiſsimum) curſus certamine commiſiſſe fratres. Victorem ramo oleaſtri coronaſſe. Tantam item fuiſſe ibi harum arborum copiam, ut dormientes ſibi folia adhuc uiridia ſubſternerent. Oleaſtrum autem ex Hyperboreorum terra Græcis ab Hercule importatum fuiſſe aiunt. Cæterùm homines eſſe, qui ultra uentum Boream incolant, primus Olen Lycius cecinit, in hymno de Achæia ſcripto. Achæiam ex Hyperboreis his in Delum perueniſſe. Deinde oden Melanopis Cumanus de Opide & Hecaerge ſcripſit, ipſas etiam fuiſſe ex Hyperboreis in Achæian prius, & in Delum profectas. Ariſtęus enim Procõneſius mentionem fecit Hyperboreorum. Et D hic plus fortaſsis de eis audierit ex Iſſedonibus, ad quos abijſſe ſe in carminibus ſcripſit. De Hercule itaq; Idæo eſt opinio, eum primò & certamini præfuiſſe, & Olympia nominaſſe. Quinto autem quoq; anno hos ludos celebrari inſtituit, quod ipſi etiam numero quinq; erant. Iouem nonnulli aiunt ibi de regno luctatum eſſe cum Saturno. Nonnulli, alijs certantibus eum præfuiſſe. Palmam abſtuliſſe tum alios, tum Apollinem concertantẽ, Mercurium curſu, Martem cæſtibus uiciſſe. Ea de cauſſa Pythicam tibiam aiunt ſaltui pentathlorum illatam, utpote quæ Apollini ſacra ſit, & Apollo Olympicas uictorias reportarit. Poſt hæc (ut fama inualuit) Clymenus Cardij filius, anno ad ſummum quinquageſimo poſt diluuium, quod ſub Deucalione in Græcia accidit, ex Creta profectus, atque genere Herculis Idæi natus, & certamen in Olympia poſuit, & Curetibus tùm alijs, tũ Herculi generis authori aram extruxit. Herculem quoq; Paraſtaten, id eſt adiutorem cognominauit. Endymion autem Aethlij F. & regnum Clymeno abrogauit, & filijs qui curſu in Olympia uinceret, imperium tanquam præmium propoſuit. Pelops ætate ad ſummum poſt Endymionem Ioui Olympio certamẽ omnium qui antè uixerant, honorificentiſsimè celebrauit. Atqui Pelopis liberis ex Elide per totã Peloponneſum diſperſis, Amythaon Cretei F. Endymionis patruelis (nam & Aethlium aiunt filium fuiſſe Æoli, cognomento Iouis) Olympia indixit. Poſt hunc Pelias pariter, & Neleus. Augeas itẽ indixit: & capta Elide, Hercules Amphitryonis F. Ex uictoribus hic Iolaum coronauit, qui Herculis equis curſu ſuperauit. Moris enim

Mare mortuũ.

Olympicũ certamen.

Hyperborei.

ἀχαΐαν.

Quinto quoq; anno cur celebrentur Olympia.

Clymenus.

A ris enim apud ueteres erat, peregrinis etiam equis certare. Homerus ete-
nim in præmijs ob Patroclum propoſitis ſcriptum reliquit, Menelaum
Ætha Agamemnonis, altero autem equo domeſtico fuiſſe uſum. Fuit &
aliàs Iolaus auriga Herculis. Ipſe itaq; curru, Iaſius autem Arcas equo ſoli- *Iolaus auriga Herculis.*
tario uicit in curſu equeſtri. Ex Tyndari filijs Caſtor curſu, Pollux cæſtu
uictor euaſit. Ipſe etiam Hercules & luctæ dicitur, & pancratij uictoriam
adeptus. Poſt regnantem Oxylum (nam & Oxylus certamen celebrauit)
uſque ad Iphitum, Olympia ſunt intermiſſa. Certamine itaque Iphiti ope-
ra reſtituto, ut modò à me eſt dictum, homines iam ludorum priſcorum
cœperat obliuio. Sed breui eos in memoriam reuocarūt. Et quoties de re-
quadam ſunt commonefacti, certamini aliquid addiderunt. Id inde con-
ſtat. Ex quo enim memoria Olympiadū eſt continuata, curulia primùm *Quib. Olympiadibus quælibet ſint certamina inſtituta.*
certamina ſunt impoſita, quę Corœbus Eleus uicit. Statua Corœbo in O-
lympia poſita non eſt, ſed tumulus excitatus in finibus Elidis. Olympiade
autem poſtea decima quarta, diaulus eſt additus. Hypenus Piſæus palmā
è diaulo abſtulit. Inſequente autem Olympiade, Acanthus. Olympiade
decima octaua, pentathli & luctæ meminerunt. Ex illo Lampidi uictoria
contigit, lucta autem Eurybato, Lacedæmonijs ambobus. Olympiade ui-
geſima tertia, cæſtuum certamina acceſſerunt. Onomaſtus uicit, Smyrna
oriundus, quæ Ionum concilio iam tunc erat particeps. Vigeſima quinta,
equorum perfectorum curſus eſt inuectus. Declaratus curulis certaminis
uictor, Pagondas Thebanus. Olympiade poſt hanc octaua receptum eſt,
B ut & pancratio uiri certarent, & equo ſolitario. Equus Crannonij Crauxi-
dæ prior euaſit. Eos autem qui ad pancratij certamen acceſſerant, Lygda-
mis Syracuſanus ſuperauit. Huius monumentum Syracuſis eſt ad lapicidi
nas. An uerò Herculem Thebanum magnitudine æquauerit Lygdamis, *Lygdamis magnitudine Herculem æquare dicitur.*
ego neſcio: à Syracuſanis eſt dictum. Cæterùm puerorum certamina anti-
quorum memoria in uſu planè non fuerunt. Sed ipſi Elei, pro arbitratu in
ſtituerunt. Curſus certamina & luctæ pueris propoſita ſunt Olympiade
trigeſima ſeptima. Ex lucta Hippoſthenes Lacedæmonius, Polynices au-
tem Eleus ex curſu uictor euaſit. Olympiade quadrageſima prima pugiles
pueros in certamen uocarunt, quos Philetas Sibarita ſuperauit. Armato- *Armatorum curſus.*
rum uerò curſus Olympiade ſexageſimaquinta eſt approbatus, propter
exercitationem rerum militarium, ut mihi uidetur. Scutis autem, qui ſi-
mul currebant, eos primò uicit Demaratus Heræenſis. Curſus præterea
duorum perfectorum equorum (quæ bigæ appellantur) Olympiade no-
nageſima tertia eſt propoſitus. Euagoras Eleus uicit. Olympiade nonage-
ſimanona pullorum curribus decertare eſt uiſum. Sybariades Lacedæmo-
nius coronam ex pullorum curru eſt adeptus. Decreuerunt poſtea & bi-
gas pullorum, pullum item ſolitarium. Bigarum curſu Beliſtichen, mulie-
rem ex Macedoniæ locis maritimis oriundam, uiciſſe perhibent. Tlepole-
mum autem Lycium, equi ſolitarij. Hunc quidem centeſima & trigeſima
prima Olympiade: ſed tertia ante hanc, Beliſtichen bigis. Olympiade prę-
terea centeſima quadrageſima quinta, Pancratij certamina pueris ſunt pro
poſita. Vicit Phædimus Æolenſis, ex urbe Troade. Sublata item in Olym

Sublata ſunt quædam certamina. pia ſunt quædam certamina, eo conſilio, ut ab Eleis nunquam celebraren- C
tur. Pentathlum etenim pueris propoſitum eſt Olympiade trigeſima octa
ua. Inde cum palmam abſtuliſſet Lacedæmonius Eutelidas, non amplius
placuit Eleis pueros pentathlos ibi dimicare. Curſum porrò apenæ Olym
piade ſeptuageſima receperunt. Calpæ autem, proxima deinceps, Olym-
piade autem octogeſima quarta, de utroq; præconium fecerunt, neq; cal-
pæ in poſterum, neq; apenæ curſum celebratum iri. Sed ſimulac primò
ἀπήνην et rhedā ſignificat. eſt impoſitus, Therſias primùm Theſſalus apenem uicit, calpen autem
Paræcus Acheus, ex eorum numero qui Dymen incolunt. Erat illa equa,
& ab eis deſilientes ſeſſores comprehenſis frenis poſtremo curſu concur-
rerunt: quemadmodum meo etiam tempore, qui ſeſſores uocantur, faci-
unt. Differunt autem ſeſſores in calpæ curſu, & meta, & quia equis mari-
bus utebantur. Apene autem neq; ob inuentionis uetuſtatem commenda
tur, neq; ipſam etiam magnificentiam. Sed ueterum memoria planè fuiſſe
execrabile Eleis in regione hoc animal. In apene enim poſt bigas loco e-
quorum muli iungebantur. Ornatus noſtris temporibus eſt in hoc ludo,
ut poſt pentathli certamina, & curſum equorum, Deo ſacrificia offerant.
Hic conſtitutus apud eos fuit ornatus, Olympiade ſeptuageſima ſepti-
ma. Ante hæc tempora tum hominum, tum equorum certamina, eodem
ſimul die celebrabantur. Tunc autem in noctem pancratiaſtæ ludos pro-
trahebant, utpote intempeſtiuè euocati. In cauſſa & equi erant, & magis e-
tiam pentathli certamen. Pancratij uictor fuit Callias Athenienſis. Nihil
autem impedimēti in poſterum pancratio: ex pentathlo autem, equis erat D
futurum. De ludorum uerò præſidibus non eodem modo ea quæ olim
in uſu erant, & quæ noſtra ætate, de eis narrantur. Sed Iphitus ſolus cer-
tamen inſtituit. Poſt Iphitum uerò Oxyli ſimiliter poſteri. Olympiade au-
tem quinquageſima, ex Eleis uniuerſis duo uiri ſorte ſunt electi, quibus ce
lebrandorum Olympiorum negotium eſt demandatum. Hic ab eo tem-
Hellanodicæ. pore numerus, ut bini ludos adminiſtrarent, diutiſsimè perdurauit. O-
lympiade autem uigeſima quinta nouem Hellanodicas, id eſt, Græciæ iu-
dices crearunt. Tribus ex his curſus equeſtris cura eſt commiſſa. Tribus
item alijs, ut pentathlum inſpicerent, iniunctum. Reliquis reliqua certa-
mina fuerunt curæ. Olympiade poſt hanc ſecunda, decimus acceſsit ludo-
rum prçſes. Olympiade poſtea centeſima tertia, & Elei in tribus ſunt duo-
decim diuiſi, & unus ex qualibet tribu Hellanodices electus. Sed preſsi
bello Arcadico, partem terræ amiſerunt, & populos qui terram amiſſam
incolebat. Et hac de cauſſa in tribus octo, Olympiade centeſima quarta,
ſunt redacti, & totidem Hellanodicæ electi. Olympiade centeſima octa-
ua, rurſus ad denarium numerum excreuerūt. Et talis eorum ſtatus ad no
ſtra uſq; tempora permanſit. Multa item alia quis apud Græcos aſpexe
rit, quæ uel audienti digna admiratione uideantur. Potiſsimū tamen Eleu
Nemus Iouis. ſiniorum ſacrificia, & certamen Olympicum Deo ſunt curæ. Nemus Ioui
ſacrum, immutato nomine Altin ueteri conſuetudine appellant. Enimue-
ro Pindarus etiam in eo quod de Olympiorum uictore compoſuit canti-
co, Altin locum hunc nominauit. Conditum eſt Ioui templum & ſimula-
crum

A crum de ſpolijs, quo tẽpore Piſam Elei, & ex finitimis alios qui Piſæos adiuuerant, bello euerterunt. Simulacrum à Phidia eſſe elaboratum, inſcriptio etiam ſub Iouis pedibus teſtatur:

Phidiacæ fecere manus, qui natus Athenis
Ex patre Charmida.

Templi ſtructura Dorica eſt, loca exteriora columnis ſunt circundata. Conditum eſt ex duro eius loci lapide. Altitudo uſq; ad aquilam ſexaginta octo pedum eſt, latitudo nonaginta quinq;. Longitudo autẽ ducentorum & triginta. Architectus fuit Libon indigena. Tegulis coctilibus conſtructum non eſt, ſed lapide tegularum inſtar in lapicidina Pentelica confecto. Inuentorem huius rei Byzam Naxium fuiſſe perhibent, cuius ſimulacra in Naxo eſſe dicunt, eiſq; additam inſcriptionem:

Templũ Iouis.

Naxius Euergus fecit Byza patre natus:
*Primus is è ſaxis compoſuit * lateres.*

κέραμον uerti laterẽ propter carmen.

Vixit autem hic Byza tempore Alyattis Lydi, & Aſtyagis Cyaxaris filij Medorum regis. Quinetiam in Olympia, in qualibet tecti extremitate lebes auratus eſt poſitus. Et Victoria iuxta mediam potiſsimum aquilã conſiſtit, ipſa quoq; aurea. Sub Victoriæ ſimulacro ſcutum aureum iacet, cui Meduſa Gorgonis eſt inſculpta. Inſcriptio ſcuti & dedicatores indicat, & cauſſam, ob quam dedicauerint. Carmen ita ſeſe habet:

Aurata in templo phiala eſt, erepta Tanagræ,
Quæ Lacedæmonijs fœdere iuncta fuit.
B *Argiui poſuere, & Athinæi, & Iones,*
Deuicto decimas cum ſimul hoſte darent.

Huius pugnæ mentionem in Attica hiſtoria feci, cum monumenta quę Athenis ſunt percurrerem. In Olympiæ autem templo ſupra columnas, iuxta partem circunducti uinculi exteriorem, ſcuta ſunt aurata numero uiginti unum: dedicata à Romanorum duce Mummio, qui Achæos bello domuit, Corinthum cępit, & Corinthios Dorienſes expulit. In parte aquilarum priore expreſſa ſunt: certamen Pelopis equeſtre, cum Oenomao ſuſcipiendum. Curſus item ab utriſq; pręparatur. Ad dextram partem Iouis ſimulacri, quod iuxta mediam potiſsimum aquilam eſt factũ, Oenomaus eſt capite galeato. Iuxta eum mulier Sterope, ipſa etiam Atlantis filiarum una. Myrtilus, qui Oenomai auriga fuit, ante equos ſedet. Equi numero quatuor ſunt. Poſt hunc uiri duo ſpectantur. Nominibus carent. Sed his quoq; Oenomaus, ut equos curarent, iniunxerat. In ipſo fine Cladeus iacet. * Hic aliàs etiam inter fluuios poſt Alpheum maximè ab Eleis honoratur. Ad ſiniſtram Iouis Pelops eſt, & Hippodamia. Pelopis item auriga, & equi. Duo deinceps uiri, qui ipſi etiam Pelopis equos curarunt. Et rurſus aquila in anguſtum contrahitur. Hac parte Alpheus eſt expreſſus. Pelopis aurigæ, ut Trœzenij perhibent, Sphęro nomen eſt. Sed Olympicus interpres Cylle eſſe dixit. Quę ante aquilas ſpectantur, Pæonij ſunt, qui genere fuit ex Mende Thracia. Quæ poſt, Alcamenis, qui ſua ętate faciendorum ſimulacrorum induſtria ſecundas tulit. In aquilis autem, eſt Lapitharum

Mummius ſcuta dedicauit.

Deeſſe quippiam uidetur.

rum in ipſis Pirithoi nuptijs, contra Centauros pugna. Poſt aquilæ item C
mediam partem Pirithous eſt. Prope hunc altera ex parte quidem Eury-
tion, rapta iam Pirithoi uxore: & Cæneus, Pirithoo auxilium ferens. Alte
ra parte Theſeus ſecuri Centauros uindicans. Ex Centauris hic uirginem,
ille puerum rapuit formoſum. Fecit hæc mea quidem ſententia Alcame-
nes, eo quòd & Iouis filium eſſe Pirithoum, ex Homeri carminibus didice
rat, & Theſeum inter Pelopis poſteros quartum eſſe ſciebat. Eſt & ma-
Herculis labores. gna pars in Olympia Herculis laborum expreſſa. Supra templi quidem
fores, apri Arcadici præda. Et quæ contra Diomedem Thracem egerit,
& in Erythia contra Geryonem. Atlantis item onus iamiam ſubiturus ui-
detur, & Eleorum terram fimo purgans. Supra fores autem in poſteriore
domus parte cingulum Amazoni eripit. & alia item ſpectãtur, quæ in cer-
uum peregit. Taurum etiam in Cnoſſo, & uolucres in Stymphalo, hy-
dram & leonem in terra Argiua. Æneas autem fores ſi quis fuerit ingreſ-
ſus, ad dextram ante columnam Iphitus cernitur, coronatus ab uxore Ece
cheria: quemadmodum carmen elegiacum, quod de eis eſt compoſitum,
indicat. Intra templum prætereà columnæ ſunt, porticus item editiores,
& trãſitus per hæc ad ſimulacrum. Aſcenſus item eſt extructus ad tectum
Solium Iouis. obliquus. Inſidet ſolio Deus, quod ex auro factum eſt, & ebore. Quæ capi
ti eſt impoſita corona, ramos oleaginos imitatur. dextra Victoriã geſtat,
ipſam quoq; eburneam, quæ & auream uittam habet, & in capite coronã.
In manu Dei ſiniſtra gratioſum ſceptrum eſt, metallis omnibus diſtinctũ.
Auis quæ ſceptro inſidet, aquila eſt. Aurea ſunt Dei & calciamenta, & pal D
lium ſimiliter. Pallio & animalcula ſunt, & ex floribus lilia intexta. Sedes
uariata eſt auro ac gemmis. Variata item ebeno, & ebore. Videntur in ea
& animantia picturis mixta, & ſculpta ſimulacra. Quaternæ Victoriæ in
ſingulo throni pede, ſaltantium formam exhibent. Sunt item aliæ duæ in
cuiuſlibet pedis planta. Priorum pedum utriq; & Thebanorum pueri in-
ſiſtunt à Sphingibus rapti, & ſuper Sphingas Apollo ac Diana Niobæ li-
κανόνες. beros ſagittis cõfigunt. Inter pedes, qui ex ſolio dimittuntur, quatuor * or-
dines ſunt pedis, ita ut pes quilibet pedem alterum inſequatur. Ordini,
quà rectà intratur, ſeptem inſunt ſimulacra. Octauum enim, quo pacto pe
rierit, neſciunt. Sint ſanè hæc ueterum certaminum imitationes. Nondum
enim prælia illa ætate Phidiæ fuerant recepta. Cæterùm cuius caput
uitta eſt uelatum, eum ſpecie aiunt ſimilem eſſe Pantarci. Pantarcem uerò
Eleum adoleſcentulum, Phidię in delicijs fuiſſe. Luctando item Pantarces
inter pueros uictoriã eſt adeptus, Olympiade octogeſima ſexta. In reliquis
ordinibus manipulus eſt, qui contra Amazonas cũ Hercule pugnauit. Nu
mero utrinq; fuerunt uiginti nouem. Inter ſocios Herculis Theſeo etiam
locum dederunt. Suſtinent ſolium non pedes tantum, ſed & intra pedes
erectæ columnæ, pedibus ſimiles. Solium ſubiri non poteſt, quemadmo-
dum nec Amyclis in interiorem throni partem ingreſſus patet. In Olym-
pia inſtar parietum munimenta ſunt condita. Quædã ex his inacceſſa ſunt.
Quicquid itaq; è regione ianuæ ſpectatur, nigro tantum colore eſt perun
ctum. Reliqua Panæni picturas exhibent, in quibus Atlas eſt cœlum ac
terram

A terram ſuſtinens. Aſtat Hercules, qui pondere cupit Atlantem liberare.
Theſeus præterea adeſt,& Pirithous.Græcia item & Salamis, quæ orna-
tum in ſummitate nauium factum manu habet. Ex Herculis item certa-
minibus,ea quæ aduerſus leonem in Nemea edidit. Et Aiacis nephas, in
Caſſandram perpetratum. Hippodamia item Oenomai filia, cum matre:
& Prometheus uinculis adhuc detentus, & hunc aſpiciens Hercules. Di- *Dicitur Her-*
citur enim & hoc de Hercule,occidiſſe eum in Caucaſo aquilam,quæ Pro- *cules Prome-*
metheum excruciabat,atq; ipſum Prometheum uinculis exemiſſe. In fine *theũ liberaſſe.*
picturę & Pentheſilea animam exhalat,& Achilles eam ſuſtinet. Duę item
Heſperides gerunt poma,quorũ cuſtodes dicuntur conſtitutæ.Panænus
hic & frater fuit Phidiæ, & ab eo Athenis in Pœcila porticu eſt pictum fa-
cinus Marathonium. In locis ſolij ſupremis Phidias ſupra caput ſimulacri
exculpſit una parte Gratias,altera Horas,ternas utraſq;. Nam & has Iouis *Gratiæ.*
eſſe filias, in carminibus eſt dictum. Homerus in Iliade ſcriptum reliquit, *Horæ.*
Horas cœlo etiam fuiſſe præfectas,tanquam regiæ aulæ cuſtodes.Scabel-
lum præterea ſub Iouis pedibus,quod ab Atticis Thranium appellatur,et
leones habet aureos,& inſculptam Theſei pugnam contra Amazonas: pri
mũ fortitudinis ſpecimen,quod Athenienſes aduerſus exteros ediderunt.
In baſe autem quæ & thronum ſuſtinet, & montem, alius ornatus Iouem
cingit.Hac in baſe aurea ſunt ſimulacra. Sol currum conſcendens, Iupiter
item, & Iuno.Iuxta hanc Græcia eſt.Huic contiguus eſt Mercurius.Mer-
curium ſequitur Veſta: Veſtam Cupido,mari emergentem Venerem ex-
B cipiens. Venerem coronat Suadela. Exculptus item eſt ibi Apollo cũ Dia *Venerẽ Suade*
na,Pallas dehinc, & Hercules. In fine baſis eſt Amphitrite, & Neptunus: *la coronat.*
Luna item equum,ut mihi uidetur,impellens. Sunt qui dicant, non equo
Deam uehi,ſed mula,& rationem de mula ineptam afferunt. Menſurã Io-
uis Olympij quanta in altitudine ſit, & latitudine, cum literis mandatam
eſſe ſciã,eos tamen qui emenſi ſint,non laudo. Quoniã quæ ab eis indicata
eſt menſura,multo eſt minor, quàm ſimulacrum ex cõiectura intuentibus
appareat. Vnde ipſum quoq; Deum teſtẽ fuiſſe aiunt artis Phidię.Simula-
cro enim abſoluto,oſtendi ſibi à Deo Phidias petijt,an totum opus hoc ad
eius ſententiã eſſet peractum. Continuò itaq; fulmen in eam tecti partem
fuiſſe immiſſum aiunt, ubi meo etiã tempore ſitula ænea eſt cũ operculo.
Quicquid aũt ſoli ante ſimulacrũ eſt,lapide non candido, ſed atro eſt para
tum.Atrum undiquaq; circũdat ex Pario marmore crepido,ut munimen
tum quaſi ſit effuſo oleo. Vtile enim eſt in Olympia ſimulacro oleũ. Vetat *Simulacris ole*
enim,ne Altis humiditas ebori noceat.In Athenienſium aũt arce, in ſtatua *um conducit.*
quæ Virgo dicitur,non oleũ,ſed aqua ebori conducit.Nã ob nimiã altitu-
dinem arx ſqualida cũ ſit, ex ebore cõpoſitum ſimulacrum, aquã & rorem
aqua exhalãtem deſiderat. Epidauri aũt interroganti mihi,quam ob cauſ-
ſam Æſculapij ſimulacro nec aqua infunderet, nec oleũ: reſponderũt tẽpli
miniſtri,ſimulacrũ Dei,& ſolium,ad puteũ eſſe facta. Cæterùm qui promi *Diſputatio ut*
nentia ex elephantorũ ore ebora,dentes eorum,nõ cornua eſſe arbitrãtur, *tenuis,ita iu-*
ij ad alcas Galliæ animalia ſpectẽt oportet,& tauros Æthiopicos. Alcis eñ *cunda.*
marib.cornua ſunt in ſupcilijs: fœmellis nulla omnino naſcunt. Quis itaq;

magnopere miretur,ſi per os etiam cornua animali enaſcātur? Sed alia in- C
ſuper argumenta ſunt,quibus iſti conuincantur. Cornua enim certo anno
rum ſpacio decidunt,& recreſcunt animantibus.Id quod in ceruis accidit,
capreolis item, & elephantis ſimul. Dentes autem nulli ætatis prouectio-
ris animanti renaſcuntur.Si uerò hæc ex ore prominentia dentes ſunt,non
cornua, quomodo renaſci poterant? Enimuero neq; igni cedit dentiũ na-
tura.Cornua aũt tum boum,tum elephātorum,& in planum ex rotundo,
& alias figuras duci igne poſſunt.Equi fluuiales, & ſues in inferiori man-
dibula dentes habẽt exertos.Cornua autem renaſci uidemus ex genis. Ele
phantorum itaq; cornua ſcias deorſum per tempora deſcendere, & ſic in
exteriora conuerti. Hæc non audita refero: ſed in terra Campanorum ui-
di elephanti caluam in Dianæ templo, quod ſtadijs circiter triginta diſtat

Capua metropolis Campaniæ.

Capua.Ipſa autem Capua metropolis eſt Campanię.Elephantus itęm cor
nuum quoq; naturam exhibet ab animantibus reliquis diuerſam: quemad
modum nec magnitudine, nec ſpecie cum alijs animalibus quicquam ha-
bet commune. Cæterùm hac potiſsimum parte ſplendidi, & in honoran-

Græci in comparandis Deorũ ſimulacris ſumptuoſi.

dis Dijs immortalibus minimè tenaces fuiſſe mihi Gręci uidentur,quibus
ab Indis & Æthiopia ebur ad facienda ſimulacra eſt allatum. Velum in
Olympia laneum texturis Aſſyrijs, & tinctura purpuræ Phœniſſæ exor-
natum,Antiochus dedicauit. Cuius & aurea eſt ægis ſuper Athenienſium
theatro:& iuxtà,quæ donarijs eſt addita,Gorgo. Hoc uelum non ſurſum

ἐπιχαλῶντες.

in tectum,ut Dianæ Epheſiæ,trahunt:ſed funiculis* laxatum,in ſolum de-
mittunt. Inter donaria porrò,quæ intra templum ſunt,uel in ueſtibulo, D
thronus eſt Arimni, qui apud Tyrrhenos regnauit. Barbarorum primus
hic Iouem Olympium munere donauit.Et equi ænei Cyniſcæ,ſigna Olym
picæ uictoriæ.Hi equorum magnitudine ſunt minores:ſed cum ingredia-
ris ad dextrã,in ueſtibulo locati. Tripos item æneus eſt dedicatus, in quo
menſa nondum parata uictoribus coronæ proponebantur. Imperatori
bus autem ſtatuas,Hadriano equidem, quæ Achæorum cõcilij participes

Traianus Imperator.

ſunt ciuitates poſuerũt,ex Pario marmore: Traiano autem Græci omnes.
Imperator hic,ultra Thraciã,Getas ſubegit.Oſroę item,qui ex poſteritate
Arſacis fuit,& Parthis bellum intulit. Inter omnia autem eius opera, quæ
apparatu cõmendantur,magnificentiſsima ſunt lauacra,quæ ab eius nomi
ne nomen acceperunt. Theatrũ item magnum undiquaq; rotundũ. Et ędi
ficium equeſtris curſus gratia extructũ,quod in duorum ſtadiorũ longitu
dinẽ extẽditur.Romanorũ poſthæc forum tum reliquo ornatu inſigne,tũ
maximè tecto ex ære ędificato.Ex imaginib. quę rotundis ędificijs ſunt im
poſitæ,illa quidẽ ex electro confecta,Rom.Imperatoris Auguſti eſt.Ebur
nea aũt,dicta eſt eſſe Nicomedis Bithyniæ regis.Ab hoc maximæ in Bithy
nia urbis nomẽ cõmutatum eſt,cũ Aſtacus ante eum uocaretur.Zypœtes
initio eius conditor fuit, Thrax genere, ut ex nominis coniectura mihi ui-

Electrum.

detur. Electri autem, ex quo Auguſti ſtatua eſt facta, quantum quidem
per ſe in Eridani harenis reperitur, maxima eſt inopia.Et multis de cauſsis
habetur apud homines in precio. Sed electrum aliud aurum eſt, argen-
to immixtum. In templo Olympico Neronis donaria ſunt, tertia corona
oleaſtri

A oleaſtri folia imitata, quarta ilicis. Iacent ibi & ſcuta ænea uiginti quinque, quæ ab iſs geſtanda ſunt, qui curſu decertant armati. Erectæ ſunt columnæ tum aliæ, tum illa quæ Eleorum iuramentum continet, quo ſe cum Athenienſibus, Argiuis & Mantinenſibus centum annorum ſocietate obſtringunt. Intra Altem, Pelopium quoq; nemus eſt, honoribus olim affectum. Præ reliquis autem in Olympia heroibus tantum Pelops eſt honoratus, quantum præ reliquis Diis Iupiter. Situm itaq; Pelopium eſt ad dextram Iouis templi, in parte ingreſſus ſeptentrionali, tanto à templo remotum interuallo, ut in medio ſtatuæ aliaq; donaria ſint dedicata. Ad poſteriorem domus partem pertingit, à medio potiſsimum templi initio ſumpto. Circundatur item ambitu lapideo, & arbores intus ſunt enatæ, atque ſtatuæ erectæ. Ingreſſus in id ab occaſu Solis patet. Hoc Pelopi tribuiſſe Hercules dicitur, Amphytrionis F. Quartus enim & hic ex Pelopis poſteritate fuit. Sacrificaſſe præterea fertur Pelopi in baſe. Rem ſacram etiamnum faciunt, qui annuos magiſtratus gerunt. Victima eſt, niger aries. Ab hac uictima pars nulla uati offertur. Ceruicem uerò tantum ab ariete dare cõſueuerunt Xyleo, ut uocant. Eſt autem Xyleus, unus ex Iouis miniſtris. Officium eius eſt, ligna ad ſacrificia precio conſtituto tam Rebuſpub. exhibere, quàm uiris priuatis. Præſtò ſunt tantum ligna populea, aliarum arborum nulla. Quicunq; autem ſiue ex ipſis Eleis, ſiue hoſpitibus, carnibus ueſcatur eius uictimæ quæ Pelopi eſt immolata, ad Iouem ingredi prohibetur. Idem hoc Pergami etiam, quę ſupra fluuium Caycum ſita eſt, Telepho

Pelops ualde honoratus.

Xyleus à ligno nomen habet.

B ſacrificantibus uſu euenit. Nam nec his, priuſquam lauent, ad Æſculapii templum aſcendere licet. Dicitur & tale quippiam. Cum produceretur bellum Troianum, prædixiſſe uates aiunt, urbem non captum iri, priuſquam Herculis arcum adducerent, & os Pelopis. Sic itaq; Philoctetem in caſtra eſſe ab eis accerſitum, & ex oſsibus Pelopis * ſcapulam alteram Piſa allatam. At in reditu ipſa etiam nauis, qua Pelopis os uehebatur ad Euboeam, tempeſtate periit. Multis autem annis poſt Ilii excidium, Damarmenum ex Eretria piſcatorem, emiſsis in mare retibus os aiunt extraxiſſe. Admiratum autem eius magnitudinem, ſub harena abſcondiſſe ac conſeruaſſe. Delphos deniq; profectũ, petiiſſe ab oraculo, ut certior fieret, cuiuſnam uiri os eſſet, aut ad quid utile. At cum eodẽ tempore diuina quadam prouidentia miſsi eſſent ab Eleis, qui graſſantis apud ſe peſtilentiæ liberationem peterent, Pythias ambobus reſpondit: Eleis quidem, ut Pelopis oſſa recuperarent: Damarmeno autẽ, ut quæ inueniſſet, Eleis traderet. His factis, Elei tum alia Damarmeno rependerũt, tum ipſum & poſteros eius cuſtodes oſsis cõſtituere. Scapula Pelopis periit hodie, quia (ut mihi uidetur) in fundo plerunq; fuit abſcondita, & unà cum temporis diuturnitate non minimum è mari laborauit. Pelopem præterea, & Tantalum, incolas apud nos fuiſſe, ſigna etiamnum ſunt relicta. A' Tantalo equidem & portus reſtat, qui nomẽ ab eo accepit, & ſepulchrum haud obſcurum: Pelope autem thronus in uertice montis Sipyli, ſupra ſacellum Plaſtenæ matris. Traiecto Hermo fluuio, Veneris ſimulacrum in Temno eſt factũ, ex myrto fœmella. A' Pelope eſſe dedicatũ, fama accepimus, cum & Deam prius recon-

*ὠμοπλάτην.

recõciliaret,& peteret ut Hippodamię nuptijs potiretur. Ara Iouis Olym C
pij ęquali interuallo diſtat à Pelopis & Iunonis fano. Quamuis ante utrun
que promineat. Ædificatam quidam ab Hercule Idæo perhibent: quidam
uerò ab eius loci heroibus, duabus poſt Herculē ætatibus. Facta eſt autem
ex cinere femorum Ioui immolatorum, quemadmodum & Pergami. Ara
enim & Iunoni Samiæ ex cinere eſt extructa, nihilo nobilior illa in Attica
regione, quos extemperaneos ſocos Athenienſes nuncupant. Aræ in O-
Prothyſis prima aræ crepido.
lympia crepido prima (Prothyſis dicitur) ambitum complectitur pedum
centum uiginti quinq́ꝫ. Poſt Prothyſin cuiuſuis menſura eſt pedum trigin
ta duorum. Altitudo arę totius ad duos & uiginti pedes aſſurgit. Ipſa ſacri
ficia in parte ſub Prothyſe ſolent ex uſu immolare. Femora autem ſurſum
in altiſsimum aræ locum ablata incendunt. Gradus utroq́ꝫ latere lapidei,
ad Prothyſin educunt. A' Prothyſe autem in loca aræ ſuperiora, gradus ad
hibentur cinerei. Vſq́ꝫ ad Prothyſin & uirginibus licet aſcendere, & mulie
ribus: ſi modò ea tempora non ſint, in quibus Olympia excludantur. Ab
ea autem in altiſsimam aræ partem, uiris tantum fas eſt aſcendere. Sacrifi-
catur Ioui abſq́ꝫ celebri etiam conuentu, & ab hominibus priuatis, & quo-
ἐλαφίω.
tidie ab Eleis. Quotannis uates obſeruato die mẽſis * Februarij decimono
no, cineres Prytaneo exportant, quem cum Alphei aqua ut temperarunt,
aram ita tectorio illinunt. Alia autem aqua cinerem redigere in argillam,
nunquam licuit. Hac de cauſſa Alpheus ex fluuijs Ioui Olympio chariſsi-
mus eſſe iudicatus eſt. Eſt & apud Didymos Mileſiorum ara. Extructa,
ut Mileſij perhibent, ab Hercule Thebano, ex ſacrificiorum ſanguine. Po- D
ſtea autem ſanguis uictimarum non immodicè eorum magnitudinem au-
Miluij nulla iniuria ſacrificãtes afficiunt.
xit. Ara in Olympia & tale quippiam exhibet admiratione dignum. Mil
uij enim, qui potiſsimum inter aues gaudent rapinis, ſacrificantes in Olym
pia nulla afficiunt iniuria. Sin autem aliquando rapiantur à miluijs inteſti-
na aut carnes, ſignum inauſpicatum ſacrificanti putatur oblatum. Aiunt
item Herculem Alcmenæ F. cum in Olympia ſacrificaret, muſcarum potiſ-
ſimum multitudine fuiſſe infeſtatum. Poſtea eum (ſiue id ſuo fecerit inge-
nio, ſiue alterius monitu) Ioui Muſcario ſacrificaſſe, atque ita muſcas ultra
Alpheum profligatas. Eodem etiã ritu Elei dicuntur ſacrificia perſoluere
Populeis tantũ lignis Ioui ſacrificant.
Ioui Muſcario, quòd muſcas Olympicas Elide expulerit. Solius autem po
puli ad Iouis ſacrificia, nec alterius cuiuſdam arboris lignis utendum, Elei
cenſent: nullamq́ꝫ aliam ob cauſſam populum meo iudicio reliquis præfe-
In Græco eſt, ἄτι δὲ, lego, ὅτι μὴ.
runt * niſi quòd Hercules eã ex Theſprotia Græciæ importarit. Mihi quo-
que eodem modo Hercules uidetur, cum Ioui in Olympia ſacrificauit, ui-
ctimarum coxas populeis lignis cremaſſe. Populũ uerò Hercules reperit
natam ad Acherontem, Theſprotiæ fluuium. Hanc ob cauſſam Acheroi-
da ab Homero appellatam eſſe perhibent. Cæterùm non eadem ſemper
ratione producendis herbis atq́ꝫ arboribus idonei & initio fuerunt fluuij,
& etiamnum ſunt. Plurimæ enim myricæ, & magna ex parte ad Mæan-
Diuerſis herbis diuerſi fluuij ſunt apti.
drum naſcuntur. Aſopus Bœotius iuncos profundiſsimos alere conſue-
uit. Arbor Perſia ſolius Nili aquis gaudet. Sic quoq́ꝫ de populo, alno, &
oleaſtro, mirum non eſt, illam ad Acherontem primum excreuiſſe: olea-
ſtrum

A ſtrum uerò ad Alpheum: alnum autem in Gallia ad Eridanum Gallicum
nutriri. Sed age poſtquam præcipuæ aræ mentionem fecimus, ad alias
aras omnes in Olympia tranſeamus. Eum uerò ſequetur oratio ordinem, *Quo ordine*
quo Elei ad aras ſingulas ſacrificandum cenſent. Sacrificant primùm Ve- *Elei ſacrificẽt.*
ſtæ, deinde Ioui Olympio ad aras, quæ intra templi parietes ſunt. Tertio
ad aram unam, quod ipſum etiam ſacrificium eſt receptum.* Quintò Dia- *Hic aliquid pu*
næ populi ſacrificant propter Palladem: Sextò Herganæ. Huic Herganæ *to deeſſe.*
Phidiæ etiã poſteri, qui Phædrintæ ſunt dicti, accepto ab Eleis hoc mune-
re, ut Iouis ſimulacrum à maculis purgarent, rem ſacram ibi faciunt, priuſ-
quam ſimulacrum expolire incipiant. Eſt & alia Mineruæ ara templo pro
pinqua, & iuxta eam quadrangularis Dianæ, paulatim in altum aſſurgẽs.
Poſt hos, ut nunc recenſui, Alpheo ſacrificant, & Dianę in eadẽ ara. Huius
rei cauſſam Pindarus alicubi in oda indicauit, & nos in Lætrinæorum hi-
ſtoria ſcribemus. Non procul ab hac, alia item Alphco extructa eſt ara.
Iuxtà, Vulcano. Vulcani autem aram ſunt qui ex Eleis Iouis eſſe Arei pu-
tant. Dicunt ijdem Oenomaum ſacrificaſſe ad hanc aram Ioui Areo, quo-
ties cum aliquo ex Hippodamiæ procis equeſtre certamen eſſet ſuſceptu-
rus. Poſt hæc Herculi ara facta eſt, cognomento adiutori: Herculis item
fratribus Epimedi, & Idæ, Pæoneo, ac Iaſio. Idæ aram * Aceſidem ab alijs *Fortaßis à me*
fuiſſe nominatam ſcio. Eo loco, quo domus Oenomai fundamenta ſunt, *dendo.*
duæ aræ uiſuntur. una Iouis Hercei: hãc uidetur Oenomaus ipſe extruxiſ-
ſe. Sed alteram Ioui Ceraunio mea ſententia condidit, cum fulmen in Oe-
B nomai domum decidiſſet. De ara magna paulo antè dictum eſt. Vocatur
Olympij Iouis. Prope eam alia eſt ignotorum Deorum. Poſt hanc Cathar *Ignotorũ Deo*
ſij Iouis, & Victoriæ. Et rurſus Iouis cognomento Chthonij. Sunt & om *rum ara.*
nium Deorũ & aræ, & Iunonis alia cognomento Olympiæ: ex cinere hæc *Catharſius à*
quoque facta. A' Clymeno conſecratam eſſe perhibent. Poſt hæc Apolli- *purgando no-*
nis & Mercurij cõmunis ara eſt. propterea quòd Mercurium lyræ, Apol- *men habet.*
linem citharæ inuentorem Græci eſſe dicant. Concordię deinceps ara eſt. *Chthonij, id*
Et rurſus Mineruæ, alia item matris Deorum. Proximè ſtadij ingreſſum *eſt terreſtris.*
duæ aræ ſunt. unam Mercurij Enagonij appellant, alteram Temporis. De
Tempore ſcio hymnum eſſe ab Ione Chio ſcriptum, in quo enumerata ge
neris ſerie, Tempus filium eſſe ait Iouis, natu minimum. Prope Sicyonio-
rum theſaurum aut Curetum eſt, aut Herculis Alcmenę filij. Dicitur enim
utrunque. Ad Gæum, ut appellãt, ara eſt Telluris, ipſa etiam cinerea. Aiunt
olim ibi & oraculum Telluris fuiſſe. In Stomio, ut uocant, Themidi ara eſt
facta. Ante Iouis Catæbati aram, ſepes undiquaque obiecta. Vicina eſt arę
magnæ ex cinere conditæ. Obſeruandum eſt, non ea ſerie ut ſunt cõditæ,
aras eſſe enumeratas: ſed ad ordinem, quo Elei ſacrificare ſoleant, oratio-
nem accommodatam. Ad Pelopis lucum Bacchi & Gratiarum commu
nis ara eſt. Inter has Muſarum, & deinceps Nympharũ. Extra Altem item
ædificium, quod officina Phidiæ dicitur. Nam Phidias ibi ſingula ſimula- *Phidiæ offi-*
cra elaborauit. In ædificio Dijs uniuerſis ara communis eſt extructa. Re *cina.*
trò cum in Alten reuertaris, è regione eſt Leonidæi. Leonidæum uerò, ex-
tra templi ambitum. Factum eſt autem iuxta uiam ſolennem, quæ ſola ex

reliquis in Alten ingreſsibus ijs patet, qui pompam celebrant. Id indigenæ C Leonidæ donarium eſt. Meo tempore eò diuerſabantur Romani, Græciæ proconſules. A' uia ſolenni diſtat Agya. Agyam autē Elei uocant, quod Athenienſes Stenopos, i. eſt angiportus. Eſt autē in Alte cum ad læuam es iturus, ultra Leonidæum, Veneris ara, & iuxta eam Horarū. In loco poſtico, ad dextram potiſsimum, oleaſter eſt enatus. Vocatur autē à pulchris coronis olea Calliſtephanos. Olympiorum enim uictoribus coronæ ab eo decerpi ſolent. Prope oleaſtrum Nympharū ara eſt, quas ipſas etiam Calliſtephanas appellant. Intra Altem Dianæ forenſis eſt ara. Sed ad dextram Leonidæi. Dominabus item ara extructa eſt. Quam autem Deam dominam uocent, in Arcadico ſermone docebimus. Poſt hanc alia eſt forēſis Iouis. Ante Proedriā, ut uocant, Apollinis cognomine Pythij. Poſt hāc Bacchi. Aram hanc & recens aiunt, & à uiris plebeis conditam. Cum ad carceres Circenſes iueris, à quibus equi dimittuntur, ara conſpicitur, addita inſcriptione Mœragetæ, id eſt Parcarum ducis. Conſtat itaq; cognomētum Iouis eſſe, cui nota ſunt quæcunq; hominibus Parcæ immittant, & ex fatali neceſsitate eis non cōtingant. In propinquo Parcarū item ara eſt oblonga. Poſt hanc Mercurij. Et duæ deinceps Iouis altiſsimi. In equorū aūt carceribus ſub dio, medio potiſsimū loco, Neptuni equeſtris et Iunonis equeſtris aræ ſunt. Ad columnam uerò, Caſtoris & Pollucis. In ingreſſu aūt in Embolum, ut uocant, una parte Martis equeſtris ara eſt, altera Mineruæ equeſtris. Cum ipſum Embolum ſubieris, aram Bonæ fortunæ uidebis. Panos item, ac Veneris. In intimo Emboli, Nympharum, quas Acmenas uocāt. D Cum uerò à porticu redieris, quam Agapti appellant Elei, ab architecto ædificium cognominātes, in dextra Dianæ eſt ara. Per ſolennem uiam qui denuò Alten ingrediuntur, in poſtico templi Iunonij cernent & Cladæi amnis, & Dianæ arā. Altera poſt hos Apollinis eſt. Quarta Dianæ cognomēto Coccocæ, & quinta Apollinis Thermij. Hūc Thermiū apud Eleos, & mihi in mentem uenit, lingua Attica Thermium eſſe dictum. Quam uerò ob cauſſam Dianam Coccocā cognominent, indicari mihi non fuit neceſſe. Ante Theecaleonem, ut uocant, eſt ædificium. Huius in angulo Pani condita ara eſt. Prytaneum porrò Eleorū intra Alten eſt, ædificatum iuxta egreſſum, qui ultra Gymnaſium eſt. In hoc Gymnaſio & curricula ſunt, & athletarum palæſtræ. Ante fores Prytanei ara eſt Dianæ agreſtis. In ipſo autē Prytaneo in ædificium cum penetraueris, ubi focum habent, ad dextram in ingreſſu Panos ara habetur. Ipſe etiam focus ex cinere conſtat, & in eo dieſq; nocteſq; pariter ignis incenditur. Ab hoc foco, ut iam à me eſt dictum, cinerem ad Iouis Olympij aram deferunt. Et non minimum facit ad aræ magnitudinem, quod à foco importatur. Singulis porro menſibus Elei ad aras, ut iam ſunt enumeratæ, ſemel ſacrificant. Sacrificant autem ueteri ritu. Thus etenim & triticum melle maceratum, ad aram adolent. His imponunt ramos oleaginos, & uino utūtur ad libationes. Solis autē Nymphis, & dominabus uinum libandum eſſe non cenſent. Neq; ad aram communem omnium Deorum. Quæ uerò ad menſtrua hæc ſacrificia, & cultus diuinos pertinent, Theecoloto ſunt curæ, uatibus itē & ſacrificulis. Interpreti

Iupiter dux Parcarum.

Sacrificia Eleorum.

A terpreti præterea, tibicini & Xyleo. Qualia autem uerba ad libationes in Prytaneo ex inſtituto faciāt, aut quales hymnos cantent, non fas fuit hiſtoriæ inſerere. Cæterùm nō Græcanicis modò, ſed & Aphricæ gentis Dijs libant: Iunoni Ammoniæ, & Parammoni. Mercurij cognomentum Parammon eſt. Videntur item uetuſtiſsimis temporibus Libyæ oraculo uſi. Et in Ammonis templo aræ ſunt ab Eleis conſecratæ. Inſcripta ſunt quæcunque & interrogauerint Elei, & à deo fuerint reſponſa. Nomina item uirorum, qui ex Elide Ammonem ſunt profecti. Hæc in Ammonis templo habentur. Elei præterea & Heroibus rem ſacram faciunt, & Heroum uxoribus, quotquot uel in Elide, uel apud Ætolos honorantur. Quæcunq; aūt cantāt in Prytaneo, lingua Dorica ſunt compoſita. Canticorum authorem non indicant. Habent Elei & cœnaculum quod intra Prytanei ædificium eſt, è regione foci. In hoc ædificio Olympiorum uictores conuiuio excipiunt. Reliquum nunc eſt, ut & de Iunonis templo, & de rebus in eo ſcriptu dignis loquamur. Dicitur ab Eleis templum à Scilluntijs, qui in Triphylia incolunt, eſſe conditum, octo potiſsimum annis pòſt, quàm Elidis regnū ſuſcepit Oxylus. Structura templi Dorica eſt. Columnæ id undiq; circumſiſtunt. In poſtico altera ex columnis querna eſt. Longitudo templi eſt pedū ſexaginta trium. Architectū, qui fuerit, non cōmemorant. Quinto autem quoq; anno decem & ſex mulieres peplum Iunoni texunt. Quæ ipſæ etiam certamen Iunonium inſtituunt, in quo curſu certant uirgines: non autem eiuſdem omnes ætatis, ſed primùm iuniores currunt. Poſt has, *Iunonis templum.*

B quæ annis proximæ ſunt, poſtremò, inter uirgines natu maximę. Currunt autem ita: dependent eis capilli, tunica paulo infra genu demittitur. Dexter humerus uſq; ad pectus nudatur. Præſcriptum etiam eis in certamen eſt Olympicum ſtadium. Sexta tamen potiſsimum pars ad curſum ſtadio demitur. His quæ uincunt, oleaginas coronas imponunt. Partem etiam ex boue dant, quæ Iunoni fuerat immolata. Et dedicare eis licet imagines pictas. His mulieres præterea miniſtrant, non ſecus ac illis decem & ſex, quæ certamini præſident. Referunt itē hoc uirginum certamen ad antiqua principia. Hippodamiam enim cum Iunoni ob Pelopis nuptias gratias perſolueret, & congregaſſe aiunt illas decem atq; ſex mulières, & cum his primò feſtum Iunonium inſtituiſſe. Viciſſe dicitur Chloris Amphionis filia, quæ ſola ex iſta familia fuerat relicta. Sed tamē cum ea unum etiā marem aiunt fuiſſe ſuperſtitē. Quæ uerò de Niobæ liberis licuit cognoſcere, in Argiuorum hiſtoria explicaui. Cæterùm de decem & ſex mulieribus, huiuſmodi alium ſermonem priori addunt. Demophontem aiunt Piſæ tyrānum multis in rebus ægrè feciſſe Eleis. Sed è uiuis ſublato Demophonte, negarunt Piſæi ſe publico conſenſu tyranni iniuriarum fuiſſe participes. Poſtquam uerò placuit Eleis in gratiam cum illis redire, ex quolibet oppido (nam eo tempore decem & ſex in Elide incolebantur) mulierem delegerunt, quæ diſcordiam inter eos componerent. Delegerunt autem, quæcunq; & ætate erat prouectiſsima, & dignitate ac uirtutis opinione cæteris præſtabat. Oppida autem ex quibus mulieres eligebant, in Elide fuerunt: & ex his oriundæ illæ, pacis conditiones Piſæis cum Eleis conſtituerunt. Poſtea *Mulieres curſu certant.* *Hiſtoria de decem et ſex mulieribus.*

eiſdem eſt commiſſum, ut & ludo Iunonio præeſſent, & Iunoni peplum C
texerent. Hæ inſuper decem & ſex mulieres duas etiam choreas institu-
unt, quarum unam Phyſcoæ nominant, alteram Hippodamiæ. Phyſcoam
hãc in caua Elide natam eſſe perhibent: municipio, ubi habitauit, Orthiam
nomen eſſe. Phyſcoam hanc à Baccho aiunt compreſſam, & ex Baccho pue
rum peperiſſe Narcæum. Hunc ut adoleuit iam, finitimis bellum intuliſſe,
& ad magnam potentiam perueniſſe, templum item condidiſſe Mineruæ
cognomento Narcææ. Baccho dehinc à Narcæo Phyſcoæ filio honores
primùm datos. Phyſcoæ tum alia ſunt decreta, tum eiuſdem nominis cho-
rus à decem & ſex mulieribus dedicatus. Non minus autem cum oppidis
& alia ſimul Elei obſeruant. Diſtributi enim in octo tribus, binas mulieres
à qualibet deſumunt. Quæcunque uerò aut decem & ſex mulieres facere ſo
lent, aut Græcorum in certaminibus apud Eleos iudices, non prius faciũt,
quàm porco ad luſtrationem idoneo, & aqua expientur. Purgantur ad
fontem Pierã. Ex Olympia per planiciem ſi quis in Elidem proficiſcatur,
ad ſontem Pieram perueniat neceſſe eſt. Et hæc ut iam ſunt dicta, ita ſeſe
habent. In Iunonis templo Iouis ſimulacrum eſt. Iunonis autem ſolio inſi-
det barbatum, & capite galcato. Opera ſimplicia ſunt. Horas, quæ dein-
ceps thronis inſident, Emilus fecit Ægineta. Iuxta has Themidis, utpote
Themis mater Horarum. matris Horarum ſimulacrum conſiſtit, Doryclidæ artificio elaboratum,
qui genere Lacedæmonius fuit, diſcipulus Dipœni & Scillidis. Heſperi-
das numero quinque Theocles fecit: Lacedæmonius is quoque, patre na-
tus Hegylo, qui ipſe etiam Dipœni & Scillidis opera uſus dicitur. Miner- D
ua autem galeam habens capiti impoſitam, haſtam item tenens & ſcutum,
Lacedæmonij, ut aiunt, Medontis opus eſt. Hic & frater fuiſſe Doryclidæ
dicitur, & ab iiſdem magiſtris inſtitutus. Proſerpina, Ceres, Apollo, &
Diana: illæ quidem ſibi inuicem contrariæ ſedent, Apollo autem ſtanti
Dianæ ſtat contrarius. Conſecrata ibidem eſt Latona, Fortuna & Bac-
chus: & Victoria alata. Artifices horum indicare nequeo, uidentur tamen
ipſa quoque perantiqua. Hæc quæ recenſuimus, ex ebore ſunt, & auro
compoſita. Temporis autem progreſſu alia item in Iunonis templo dedi-
carunt: Mercurium lapideum, qui Bacchum infantem cernitur geſtare.
Praxiteles hæc fecit. Sed Venerem æneam, Cleon Sicyonius. Huius præ
ceptor fuit Antiphanes nomine, qui à Pericleto didicit. Polycleti autem
Argiui diſcipulus fuit Pericletus. Ante Venerem puer ſedet auratus, nu-
dus. Boethus eum Carthaginenſis tornauit. Translata hæc ſunt illuc ex
Philippeo, ut uocant, auro ipſa quoque facta, & ebore. Eurydice item Phi-
lippi filia. Arca autem ex cedro eſt confecta. Animalcula ſupra eam ebur-
Cypſelus in arca occultatus. nea ſunt, quædam aurea, quædam cedrina. Hac in arca Cypſelum Corin-
thiorum tyrannum mater occultauit, cum in lucem iam editum ſtudioſe
inquirerent Bacchiadæ. Ob conſeruatum itaque Cypſelum poſteri, qui
Cypſelidæ ſunt dicti, arcam in Olympia conſecrarunt. Arcas autem eo
tempore Corinthi incolæ cypſelas appellabant. Inde nomen etiam Cypſe-
lo puero inditum eſſe aiunt. Ex inſcriptionibus in arca literis antiquis com
plures ſunt ſcriptæ, atque ex his quædam recto & continuo orationis te-
nore.

A nore. Alias autem literarum figuras, Buſtrophedum Græci uocant. Et id tale eſt: finis carminis prioris initium eſt ſequentis, quemadmodum fit in Diauli curſu. Additæ ſunt arcæ inſcriptiones & aliæ, * quæ quia magna obſcuritate ſunt, & quibuſdam anfractibus inuolutæ, coniectura de eis fieri difficulter poteſt. Ab imo autem ad ſuperiora reſpicienti, hæc in prima arcæ regione apparent. Oenomaus Pelopem inſequitur, habentem iam Hippodamiam. Vtriq; bini ſunt equi, ſed equis Pelopis & alæ ſunt innatæ. Facta eſt deinceps Amphiarai domus, & Amphilochum infantem aui cula geſtat, quæcunque tandem illa ſit. Ante domum Eriphyle ſtat, torquem habens. Iuxta eam filiæ, Eurydice, Demonaſſa, & puer Alcmæon nudus. Æſius in carminibus Alcmenam etiam ſcripſit Amphiarai eſſe filiam, & Eriphylæ. Baton Amphiarai auriga altera manu & equorum habenas habet, & altera haſtam. Amphiaraus autẽ altero iam pede currum conſcendit: & in Eriphylen conuerſus, ſtrictum habet gladium. Quamuis autem iracundia ſit concitatus, parcere tamen ei uidetur. Poſt Amphiarai domum certamen eſt propter Peliam. Et qui certaminis ſpectatores ſunt. Factus eſt Hercules, throno inſidens, & à tergo eius uxor. Hæc quæ ſit, inſcriptio indicat. Phrygijs autem tibijs canit, non Græcanicis. Bigarum uerò aurigæ ſunt, Piſus Perieris F. & Aſterion Cometæ, qui ipſe etiam Argonautis dicitur interfuiſſe. Pollux item, & Admetus, & poſtea Euphemus, qui ut poetæ fabulantur, & Neptuni filius fuit, & cum Iaſone in Colchidem nauigauit. Hic uerò & è bigarum certamine uictor B euadit. Qui dehinc cæſtibus confligere audeant, Admetus eſt, & Mopſus, Ampycis filius. Stans in medio uir tibijs eodem modo canit, quo noſtro etiam tempore in pentathli ſaltu modulari ſolent. Sed Iaſon & Peleus lucta ex æquo concertarunt. Diſcum emittit Eurybotas: quicunque tandem ſit, diſco certè famam eſt conſequutus. Qui curſu certent, Melanion eſt, & Neotheus, & Phalareus: quartus Argeus, quintus Iphiclus. Huic uictori coronam porrigit Acaſtus. Fieri poteſt, ut pater ſit Proteſilai, qui expeditioni Troianæ interfuit. Poſiti ſunt & tripodes præmia uincentibus. Adſunt & filiæ Peliæ. Nomen Alceſtidis ſolum eſt aſcriptum. Iolaus, qui ſponte ſe Herculi laborum ſocium adiunxit, equorum curru uincit. Poſt hæc certamen propter Peliam eſt finitum. Hydram fluuij Amymonæ beluam ſagittis conficienti Herculi, aſtat Pallas. Atqui nomen Herculis, cum & propter certamen non eſſet ignotus, & reliquam corporis formam, eſt omiſſum. Adeſt item Thrax Phineus, & filij Boreæ Harpyias ab eo propellunt. In altera autem arcæ regione principium circuitus à dextris ſumatur oportet. Effictа eſt mulier, quæ puerum candidum dormientem dextra manu ſuſtollit, altera nigrum puerum tenet dormienti ſimilem, ambos pedibus diſtortis. Exponunt inſcriptiones, & abſque inſcriptionibus intelligere eſt, & Mortem eſſe eos, & Somnum, Noctem item utriuſq; nutricem. Mulier deinde ſpecioſa, quæ deformem portat, & manu altera ſuffocat, altera baculo ferit: Iuſticia eſt, quæ hunc in modum multat Iniuſticiam. Duas alias mulieres, quæ mortaria piſtillis attingunt, ueneficas eſſe exiſtimant: quoniam aliàs eis inſcriptio

Locus uidetur deprauatus.

Nox ſomni et mortis nutrix.

ptio addita nulla eſt. De uiro autem, & muliere uirum ſequente, carmina C hexametra ſic indicant:

Idas Marpeſam, rapuit quam Phœbus Apollo,
Hanc non inuitam nunc rurſus ab æde reducit.

Vir præterea tunica indutus, dextra poculum geſtat, altera torquem. Recipit ea Alcmena. Fictum eſt hoc ad Græcorum ſermonem, quo Iupiter aſſumpta Amphitryonis forma concubuiſſe cum Alcmena dicitur. Menelaus autem & thorace indutus, & gladium tenens, Helenam inuadit, tanquam necem illaturus: id quod capta iam Troia eueniſſe manifeſtum eſt. Medeæ throno inſidenti ad dextram Iaſon aſtat, ſiniſtram Venus, addita eſt eis & inſcriptio:

Medeam Iaſon ducit, Venus aurea mandat.

Expreſſæ ſunt & cantantes Muſę, cantumq́ꝫ inchoans Apollo. His quoque carmen aſcriptum:

Fortè hic Latoidas rex eſt iaculator Apollo,
Hunc circa Muſæ, quas feſta choræa gubernat.

Atlas humeris, ut rumor eſt, & cœlum geſtat, & terram. Fert item mala Heſperidum. Qui autem uir ſit, enſem habens, & Atlantem accedens, ſeorſim quidem nihil de eo eſt ſcriptum: ſed omnibus conſtat, Herculem eſſe. Hac de re carmen hoc extat,

Baiulat hic Atlas cœlum, ſed mala reponit. D

Adeſt & Mars armatus, Venerem ducens. Inſcriptio eius eſt Enyalius. Thetis item uirgo. Comprehendit eam Peleus, & è manu Thetidis ſerpens in Peleum irrumpit. Sorores Meduſæ alis inſtructæ ſunt, & uolantem Perſeum inſequuntur. Nomen ſoli Perſeo eſt aſcriptum. Copiæ militares in tertia arcæ regione magna ex parte ſunt pedeſtres. Additi ſunt & in bigis equites. De militibus conijcere licet: pugna quoſdem congredi, quoſdam item congredi ut & ſalutent ſe, & inuicem recognoſcant. Dicunt de ambobus interpretes: hos quidem eſſe Ætolos, qui cum Oxylo uenerint, & Eleos priſcos. Obuiam autem ſibi uenire, & ex generis antiqui recordatione, & ut mutuam erga ſe beneuolentiam oſtendant. Copiæ poſt hæc prælio concurrentes, Pylij eſſe dicuntur, & Arcades, qui iuxta & Phigaleam oppidum, & fluuium Iardanum pugnam commiſerunt. Sed hæc quis omnino non approbauerit, cur, Cypſeli auus & Corinthius cum fuerit, & in ſua poteſtate arcam habuerit, quæcunque Corinthijs patria ſint, data opera omiſerit: peregrina autem, & quæ aliàs gloriam non mereantur, arcæ inſculpſerit. Sed ex coniectura hæc mihi in mentem uenerunt. Cypſelus, & maiores genere ſexti erant à Gonuſa Sicyonis filia. Generis eorum author fuit Melas Antaſsi F. Melanem uerò, eiusq́ꝫ exercitum, ut in Corinthiaca hiſtoria prius à me eſt dictum, ad idem incolendi ius admittere noluit Aletes, ueritus oraculum Delphis ei redditum. Donec omni obſequio uſum Melanem, & reiectis

precibus

A precibus ſubinde redeuntem, Aletes inuitus ſuſcepit. Huius itaq; copias in arca effictas eſſe, haud abs re quis ſuſpicabitur. In quarto arcæ loco, ſi quis ad ſiniſtram ambeat, Boreas Orithyiam rapit. Pro pedibus ſerpētum caudas habet. Certamen item Herculis uiſitur contra Geryonem. Sed triplici forma, tres Geryones inuicem ſunt colligati. Theſeus adeſt, lyram tenens: & iuxtà Ariadne coronam. Achilli autem & Memnoni pugnātibus matres aſtant. Viſitur item Melanion, & iuxta eum Atalanta cerui hinnulum habens. Inter Hectorem & Aiacem, qui ſingulari certamine ex prouocatione congrediuntur, ſtat deterrimo aſpectu Contentio. Ad exemplum huius & Calyphon Samius in templo Dianæ Epheſiæ picta Græcorum pugna nauali, Contentionem expreſsit. Sunt & in arca Dioſcuri, quorum alter imberbis. In medio ipſorum Helena. Æthra Pitthei filia ſub Helenæ pedibus in pauimentum proiecta, atram ueſtem gerit. Inſcriptum de illis carmen Hexametrum, cui uelut auctarium uerbum eſt additum,

Geryonis triplex forma.

Tyndarida Helenam tulimus. ſed & Aethran Athenis Traximus.

Carmen hoc tale eſt. Proſtrato autē Iphidamante Antenoris F. pugnat pro eo contra Agamemnonem Coon. Timor Agamemnonis ſcuto inſidet, habens caput leonis. Adſunt & inſcriptiones de mortuo quidem Iphidamante,

Iphidamas, pro quo pugnauit dextra Coonis.

In Agamemnonis autem ſcuto:

Hic timor eſt hominum: ſed eum geſtans, Agamemnon.

B Deas item Mercurius ducit ad Alexandrum Priami filium, ut de eorū pulchritudine ſententiam ferat. His etiam addita inſcriptio:

Ad Paridem ob formæ proles Cyllenia litem
Ducit Iunonem, Venerem, doctamq; Mineruam.

Diana autem neſcio qua de cauſſa alas habeat in humeris: & dextra pardalim tenet, altera leonem. Caſſandram item à Palladis ſimulacro abſtrahere Aiax uidetur. Inſcriptio de eo talis eſt:

Aiax Locrenſis Caſſandram à Pallade traxit.

Ex Oedipi liberis, Polynici in genu prouolutò imminet Eteocles. Poſt Polynicem Parca conſiſtit, ut inſcriptio teſtatur, quę & dentes habet, nihil quàm beluæ cuiuſdam manſuetiores, & ungues in manibus aduncos: tanquam ex fato Polynices ſit abductus, Eteocli autem iure obitus contigerit. Bacchus in antro cubat barbatus, & poculum aureum tenet, tunica talari ueſtitus. Circūſtant eum uites, pomi, & mala punica. Suprema regio (quinque enim numero ſunt) nullam inſcriptionem exhibet. Licet tamen de his quę ibi ſunt elaborata, coniecturam facere. In ſpelunca itaq; mulier uiro in lectica adiacet dormiens. Eos Vlyſſem eſſe, & Circen putauimus, tum propter numerum famularum, quæ ante ſpeluncam uiſuntur: tum quæ faciūt opera. Quatuor enim ſunt mulieres, iiſdem rebus intentæ, quas in carminibus Homerus deſcripſit. Centaurus itē,* qui omnes pedibus equinis ſunt, parte autēm anteriori homines. Bigæ deinceps equorum ſunt, & in bigis ſtant mulieres. Alas equi aureas habent, & uni ex mulieribus uir arma por-

Parca quam habeat figurā.

Locus in Græco proculdubio deprauatus.

rigit. Hæc de Patrocli interitu facta eſſe conijciunt. Nam & mulieres in bi C gis Nereidas eſſe, & Thetin à Vulcano arma accipere. Arma item qui porrigit, & pedibus infirmus eſt: & à tergo famulus eum ſequitur, forcipem tenens. De Centauro dicitur, Chironem rebus humanis iam exemptum, & in Deorum conſortium aſcitum, ueniſſe apparatum quid, quo Achillis dolorem conſolaretur. Virgines autem mulis inſidentes, unam habenas tenentem, alteram capite tectam: & Nauſicaam eſſe exiſtimant, Alcinoi filiam: & famulã, ad eluenda ueſtimenta egreſſas. Virum qui ſagittas in Centauros contorquet, & quoſdam ex eis confodit, & Herculem eſſe qui ſagittas emittat, & ab Hercule id factum liquidò cõſtat. Arcam autem quinam compoſuerit, coniectura aſſequi minimè potuimus. Inſcriptiones, fieri poteſt ut alius quiſpiam fecerit. Quantum tamen ſuſpicari licuit, Eumelo Corinthio id tribuimus, tum alias ob cauſſas, tum ſupplicationem maximè, quam in Delum conſcripſit. Spectantur ibi donaria & alia. Lectica non admodum magna, ebore ut plurimũ exornata. Iphiti item diſcus, & menſa, in quibus coronæ uictoribus proponuntur. Hanc Hippodamiæ ludicrum fuiſſe aiunt.* Iphiti autem diſco, ludorum Olympicorum uacationẽ Elei annumerãt. Hæc in diſco non directè ſunt perſcripta, ſed circulari forma literarum characteres circumeũt. Menſa ex ebore & auro eſt facta: Colotæ opus. Colotam hunc ex Herculis familia natum fuiſſe perhibent. Sed qui curioſius ſculptorum hiſtorias inueſtigarunt, Parium fuiſſe teſtantur, diſcipulum Paſitelis, eumq; à Paſitele didiciſſe. Poſt Dianã Iuno, Iupiter, Mater Deorũ, Mercurius, & Apollo cum Diana ſunt facti. In poſtico au- D tem certaminis eſt adminiſtratio. Ab utroq; latere, hic quidẽ Æſculapius, & ex Æſculapij filiabus Sanitas cõſiſtit. Mars item, & iuxta eum certamẽ. Illic autem Pluto, & Bacchus: Proſerpina item & Nymphæ, quarum una globum geſtat, altera clauem. Clauem enim Pluto habet, qua Infernum, ut uocant, à Plutone & concludi aiunt, & neminem inde regredi. Sed quæ Ariſtarchus Olympiorum interpres narrauit, præterire me non fuit integrum. Is ſua ætate, dixit, cum templi Iunonij tectum ruinoſum ab Eleis reficeretur, inter conclaue illud ornatus cauſſa extructum, & alterum lateritium, repertũ fuiſſe armati militis cadauer, uulneribus laceratum. Pugnaſſe hunc unà cum Eleis intra Alten, aduerſus Lacedæmonios. Reſiſtebant enim Elei conſcenſis Deorum immortalium templis, atq; omnibus ſimul locis editioribus. Hic itaq; uir ſuccubuiſſe ibi nobis eſt uiſus, cum ob uulnera defeciſſet animo. At poſtquam expirauit, futurum erat, ut nec æſtus ueris noceret cadaueri, nec frigus hyemis: quippe quod tectũ undiquaq; iacebat. Dixit idem Ariſtarchus, in loca extra Alten fuiſſe cadauer ab eis elatum, & unà cum armis terra obrutum. Quam Oenomai columnam appellant, atq; ipſi etiam Elei nominant, ad templum Iouis ab ara magna cum diſceſſeris conſpicies. Ad læuam columnæ quatuor ſunt, & ſupra eas tectũ. Quæ ideo ſunt extructæ, ut munirent ligneam columnam, atq; ſuſtentarent, quæ ob temporis diuturnitatem & ruinã minatur, & uinculis ut plurimum eſt colligata. Hæc, ut aiunt, in Oenomai domo ſtetit. Fulmine autem immiſſo cum tota domus conflagraſſet, ſola hæc ex reliquis ab incendio

Suſpecta eſt mihi lectio.

Clauem Pluto habet.

A dio remãſit. Tabella æ nea ante eam eſt ſuſpenſa, cui carmina elegiaca ſunt inſcripta:

His ego de tectis hoſpes ſum ſola relicta,
Quæ prius Oenomai *ſede columna fui.*
Nunc prope templa Iouis taceo, his obnoxia uinclis,
Inclyta, nec totum flamma ſubegit opus.

Accidit & tale quippiam meo tempore. Vir ex Senatu Romanorũ Olympia uicit. cum itaq; æneam ſtatuam uictoriæ monumentum ſupereſſe cuperet, ad formandam inſcriptionem ſcrobem foderunt. Vt uerò proximè Oenomai columnam eſt foſſum, fragmenta armorum, frenorum item, & armillarum, foſſores offenderunt. Hæc ipſa uidi effoſſa. Inſigni autem magnitudine templum & ſtructura Dorica, Maternũ, priſco nomine conſeruato, etiamnum appellant. Simulacrum in eo non matris Deorum eſt poſitum, ſed Romanorum Imperatorum imagines. Intra Alten Maternũ templum eſt: & ædificium rotundum, quod Philippeũ dicitur. In ſummitate Philippei papauer æneum eſt, trabibus annexum. Ædificium hoc in exitu eſt ad Prytaneum, parte ſiniſtra, ex latere coctili factum. Imagines circumſtant. Extructum eſt à Philippo, poſtquam Græcia cladem ad Cheroneã accepit. Poſiti ſunt ibi & Philippus & Alexander, cumq; his Amyntas Philippi pater. Leocharis hæc quoq; ſunt opera, ex ebore & auro confecta: cuiuſmodi ſunt Olympiadis & Eurydicæ ſtatuæ. Poſt hæc ad ſtatuarum et donariorum enarrationem digrediar. Nec enim placuit harum re-

Vir ex ſenatu Romanorum.

B rum hiſtorias commiſcere. In Athenienſium equidem arce, & ſtatuæ et quæcunq; uiſuntur alia, omnia pariter ſunt donaria. Sed in Alte quædam conſecrantur in honorem Deorum immortalium. Statuæ autem, præmij etiam nomine uictoribus ponũtur. Sed ſtatuarum poſtea etiam faciemus mentionem. Nunc autem oratione prius conuerſa ad donaria, ex his preciosiſsima quæq; percurremus. A' Materno itaq; templo, cum ad ſtadium eas, ad lęuam iuxta montis Cronij extremitatem, & crepido ad montem ipſum lapidea eſt, & per eam gradus. Ad crepidinem, ænea Iouis ſimulacra ſunt conſecrata. Hæc ex mulcta dicuntur comparata, quæ athletis ob uiolatum certamen fuit irrogata. Vocantur ab indigenis Zanes. Primos numero ſex, Olympiade poſuerũt nonageſima octaua. Eupolus enim Theſſalus pecunia corrupit pugiles, Argetorem Arcadem, & Prytanem Cycicenum: Phormionem item Alicarnaſſeum genere, qui priori Olympiade uicerat. Hanc iniuriam certamini primum ab athletis ferunt illatam: primosq; ab Eleis multatos, Eupolum, & qui munera ab eo acceperant. Duo ex illis opera ſunt Cleonis Sicyonij. Quatuor deinceps alia qui'nam fecerit, ignoratur. Ex ſimulacris cum tertium, & item quartum prætericris, elegiaca carmina reliquis ſunt addita. Primi ſententia eſt, non largitionibus, ſed pedum uelocitate, & corporis robore uictoriã reportari Olympicam. Quod ſecundo eſt additum, cauſſam profert, quur ſimulacrum ſit erectum in honorem Deorum immortalium, & ut teſtimonium ſit Eleorum pietatis, & iniuſtis athletis metum incutiat. In quinti & ſexti inſcriptione tum propter alia Elei laudantur, tum pugilum maximè

Donaria in Alte.

Eupolus certamen Olympicum primus pecunia corrupit.

 mulctam.

mulctam. In reliquo dicitur, ſimulacra hæc Græcis uniuerſis eſſe documẽto, ne quis Olympicæ uictoriæ cauſſa pecuniam largiatur. Poſt Eupolum Callippus Atheniẽſis, ut fama eſt, in pentathli certamine aduerſarios pecunia corrupit. Et hanc eſſe aiunt Olympiadem centeſimam duodecimam. Irrogata itaq; Callippo ab Eleis mulcta, & his qui contra eum dimicauerãt, Athenienſes Hyperidam mittunt perſuaſum Eleis, ut quam Callippo irrogarant mulctam, remittant. Cum autem gratificari eis Elei recuſarent, tanta eos ſuperbia aſpernabãtur Athenienſes, ut ne quidem Olympijs excluſi pecuniam enumerarent, priuſquam Apollo Delphicus negauit ſe eis quicquam reſponſurum, ni mulctam Eleis perſoluerent. Atq; ita enumerata pecunia, Ioui ſimulacra hinc quoq; ſex ſunt parata. Addita itẽ carmina elegiaca, nihilo ijs dexteriora quæ Eupoli mulctam continent. Inſcriptionum ſententiæ hæ ſunt. Primæ, ſimulacra ex oraculo eſſe dedicata, cum approbaſſet deus quæ in pentathlos Elei decreuiſſent. Quæ ſecundo eſt addita, & item tertio, Eleos propter pentathlorum mulctam laude uehunt. Quarta indicat, certamen in Olympijs uirtutis eſſe, non pecuniæ. Ex inſcriptionibus ſimulacri quinti & ſexti, una quidem cauſſam refert, quur dedicata ſint ſimulacra: altera oraculum commemorat, quod Athenienſibus Delphis eſt allatum. His ita enumeratis, duo deinceps numero ſimulacra ſunt dedicata, ex mulcta luctatoribus irrogata. Nomina eorũ latuerunt me, aut Eleorum interpretes. Inſcriptiones & his additæ. Prima refert, Rhodios obluctatoris iniuriam Ioui Olympio pecuniam enumeraſſe. Altera, cum luctam ſubijſſent uiri muneribus corrupti, ex irrogata mulcta pecuniaria ſimulacrum compoſitum. Reliqua Eleorum interpretes ad hos athletas referunt. Olympiade aiunt centeſima ſeptuageſima octaua Eudelum à Philoſtrato pecuniam accepiſſe. Philoſtratum hunc Rhodium fuiſſe. Ab hoc ſermone diſsidere reperi Eleorum de Olympicis uictorijs commentaria. In his enim ſcriptum eſt, Stratonem Alexandrinũ Olympiade centeſima ſeptuageſima octaua uictoriam ex pancratio & lucta eodem die reportaſſe. Alexandriam ſitam ad Canobicum Nili oſtiũ, Alexander Philippi F. condidit. Sed & prius dicitur Ægyptiorum ibi fuiſſe paruum oppidulum, Racotin nomine. Vna ante Stratonem hunc ætate, tres, & totidem alij poſt eum, palmam ex pancratij certamine abſtulerunt, & lucta. Primus ex ipſa Elide oriundus, & Græcorum unus, qui ultra Ænum habitãt. Rhodius item Ariſtomenes, & Magneſiorum, qui Lethæum accolũt, ciuis Protophanes. Poſt Stratonem uerò, & Marion, qui ex eadem qua ille fuit ciuitate, et Stratonicenſis Ariſteas. Olim autem cum regio, tum ciuitas Chryſaoris uocabatur. Septimus porrò Nicoſtratus, natus in locis Cilicum maritimis,* ſed cum Cilicibus præter ſermonem nihil habuit commune. Hunc Nicoſtratum infantem adhuc, & familia natũ haud obſcura, piratæ ex Prymneſſo Phrygum oppido rapuerunt. Delatũ uerò Ægeas emit quidam, quicunq; tandem is fuerit. Huic aliquanto poſt ſomnium eſt oblatum. Catulum leonis uidit ad lecticæ fulcrum diſcumbere, in qua Nicoſtratus dormiebat. Nicoſtratus ubi iam adoleuit, Olympicas uictorias tum alias eſt conſequutus, tum pancratij & luctæ. Ab Eleis poſt

[Margin, beside lines 1 and 19: C … D]

[Margin notes:]
Callippus Athenienſis.
Eudelus pecuniam accepit.
Alexandria ciuitas.
οὐδὲν κίλιξιν αὐτῷ μετὸν, εἰ μὴ ὅσα τῶν λόγων.

A poſt hæc pecunia ſunt multati & alij, & Alexandrinus pugil, Olympiade ducentiſsima decima octaua. Nomen eius quem multarunt, Apollonius fuit: cognomen Rhantis, ſicut & patriam quandam conſuetudinem in dandis cognomentis habent Alexandrini. Vir hic Ægyptiorũ primus iniuriæ eſt ab Eleis condemnatus. Non eſt autem cõdemnatus, quaſi ipſe largitionibus aut corruperit alios, aut corrumpi ſe ſit paſſus: ſed quod tali alio modo in certamen deliquerat. Statuto tempore præſtò non fuit. Reliquum itaq; erat, ut ab Eleis, ſi legi obtemperaſſent, Olympijs prohiberetur. Cauſſam enim prætendit, ad inſulas Cycladas tempeſtatibus ſe fuiſſe detẽtum. Contrà Heraclides, genere ipſe etiam Alexandrinus, fallaciæ eum conuicit. Ideo enim ueniſſe ſerius, quòd pecuniam ex ludis in Ionia collegerat. Hac itaq; ratione & Apollonium Elei, & ſi quis alius pugilum die præſcripto non affuit, ludis exturbant. Heraclidæ autem coronam abſq; certamine concedunt. Ibi Apollonius expreſſus eſt, ut qui loris pugnet, & facto in Heraclidam impetu, attingat eum qui iam & coronam accepit, & ad iudices Græcos confugit. Huic itaq; animi leuitas magno erat futura damno. Sunt item alia duo ſimulacra noſtri temporis arte elaborata. Olympiade enim ducenteſima uigeſima ſexta, duos pugiles deprehenderũt de ipſa quidem uictoria pugnare, ſed qui inita pactione quæſtum ſpectarent. Ob hęc ſcelera multati ſunt. Factis autem ſimulacris Iouis, ad ſiniſtram unũ eſt poſitum, quà ingreſſus patet ad ſtadium. Alterum ad dextram. Pugiles hi uocabantur, Didas, & qui pecuniam dederat, Garapammon. Erant ex eadem Ægyptiorum præfectura, quæ Arſinoites nuncupatur. Mirum equidem eſt, uſq; adeò nihil penſi feciſſe Iouem Olympium peregrinos, ut munera quis in certamine aut acceperit, aut dederit. Magis tamen eſt mirandum, ſi quis ex ipſis etiam Eleis idem deſignare ſit auſus. Dicitur autem, Olympiade centeſima nonageſima ſecunda Damonicus apud Eleos tale quippiam tentaſſe. De luctæ enim corona dimicaſſe Polyctorem Damonici F. & Soſandrum genere Smyrnæum, cuius item pater dictus fuerat Soſander. Ibi Damonicum aiunt, ut qui ſupra modum cupiebat filium deſignari uictorem, pecuniã dediſſe Soſandri filio. His omnibus quæ acta fuerant, in publicum fama elatis, mulctam non liberis irrogãt Græci iudices, ſed in parentes iram conuertunt. Hi enim iniuriæ authores extiterant. Ab hac mulcta ſimulacra ſunt facta, quorum unum in Eleorum Gymnaſio eſt dedicatum, alterum ante uariam porticum, ut dicitur, in Alte, ubi in parietibus picturæ olim erant. Sunt qui porticum hanc Echus appellant. Nam uir quiſpiam ſi clamet, ſepties uox ab Echo, aut ſæpius nonnunquam iteratur. Olympiade ducenteſima prima, Pancratiaſten aiunt Alexandrinum Sarapionem nomine, tantopere timuiſſe aduerſarios, ut pridie quàm ad pancratij ludum eſſet euocãdus, effugerit. Solum hunc cùm ex alijs hominibus, tum ipſis etiam Ægyptijs ob timiditatem punitum memorãt. Hæc quæ nunc enumeraui, quibus de cauſsis ſint facta, ita inueni. Sunt & publico nomine Iouis ſimulacra, & ab hominibus priuatis dedicata. In Alte ara eſt, prope ingreſſum, qui ad ſtadium ducit. Ad hanc deorum nulli ſacrum Elei faciunt, ſed tubicines ibi, qui ei præfecti ſunt, & pręcones moris eſt

Apollonius Alexandrinus damnatus.

B *Damonicus Eleus.*

Sarapion ob timiditatem punitus.

eſt decertare. Iuxta hanc baſis eſt extructa ænea, eiq; Iouis ſimulacrum im- C
poſitum magnitudine circiter ſex cubitorum. Fulmen tenet utraq; manu.
Cynæthaenſes conſecrarunt. Sed qui & ætate puer eſt, & torque ornatus,
donarium eſt Cleolæ Phliaſij. Iuxta Hippodamium uerò, ut dicitur, & ba-
ſis conſpicitur lapidea, quę circulo eſt dimidio circumſcripta: ſimulacra eis
inſiſtunt Iouis, Thetidis item & Auroræ, quæ pro liberis Ioui ſe ſupplices
obijciũt. Atq; hæc quidem in baſis medio. Ex illorum autem numero, qui
forma ſibi inuicem uidentur oppoſiti, Achilles eſt, & Memnon, uterq; in
utriuſq; baſis extremitate. Alius item ex ęquo alij eſt oppoſitus, barbarus
Græco, Vlyſsi Helenus: quoniam hi ambo ſapientiæ opinione apud utri-
uſq; exercitum claruerunt: Menelao propter odium priſtinum Alexan-
der, Diomedi Æneas, Aiaci Telamonio Deiphobus. Hæc à Lycio Myro-
nis F. ita ſunt facta, dedicata ab Apolloniatis Ionij incolis. Additum ſub Io
uis pedibus & carmen elegiacum, literis antiquis ſcriptum. Sed quę Aban
tis eſt dicta regio, & in ea oppidulum Thronium, in Theſprotia Epiri par
te ſita erant, iuxta montes qui Ceraunij appellantur. Reuerſi enim è bello
Troiano Græci, cũ naufragium feciſſent, & Locri ex Thronio, quod Boa-
grio fluuio adiacet, & Abantes ex Eubœa, octo utriq; nauibus ad Cerau-
nia ſunt delati. His itaq; locis occupatis, conditoq; oppido Thronio, regio
nem quamdiu obtinuerunt, communi appellatione Abantidem nomina-
runt. Sed & bello poſtea ſunt à finitimis Apolloniatis ſuperati, & regione
expulſi. Coloniam præterea ex Corcyra deductam eſſe aiunt Apolloniã.
Sunt qui ipſos etiam Corinthios ſpoliorum participes factos eſſe affirmẽt. D
Cum paulò proceſſeris, Iupiter ad Solem eſt orientem cõuerſus, aquilã te-
nens, & altera manu fulmen. Capite coronam gerit, ex uernis floribus con
textam. Metapontini dedicarunt. Opus eſt Æginetæ Ariſtoni. Ariſtoni
huius magiſtrum, aut tempus quo uixerit, ignoramus. Phliaſij item Iouem
dedicarunt, & Aſopi filias, ipſum etiam Aſopum. Horum ſimulacra hoc
modo ſunt diſpoſita. Nemea ſororum prima eſt. Poſt hãc Iupiter Æginan
comprehendit. Æginæ aſtat Harpinna: cum qua Eleorum & Phliaſiorum
Harpinna mater Oenomai. opinione rem habuit Mars. Et Oenomai, qui circa Piſęam regnauit, mater
Harpinna eſt. Poſt illam & Corcyrà eſt, & prope eam Thebe. Poſtremus
Aſopus. Cum Corcyra Neptunus fertur concubuiſſe. Alia huiuſmodi de
Thebe & Ioue Pindarus ſcripſit. Priuatis præterea ſumptibus Leontini
quidam, non de publico Iouis ſimulacrum ſtatuerunt. Magnitudo ſeptem
cubitorum eſt. Manibus & aquilam habet, & telum Iouis, ut poetarũ mo-
numentis deſcribitur. Dedicarunt & Hippagoras, & Phryno, & Æneſi-
demus: quem Æneſidemum non Leontinorũ tyrannum, ſed alium quem-
piam fuiſſe opinor. Cum ingreſſum in curiam prætereris, & Iupiter eſt
poſitus ſine inſcriptione: & rurſus cum ad ſeptentrionem quodammodo
deflexeris, ſimulacrum Iouis offeretur. Ad ortum id eſt conuerſum. Dedi
carunt Græci, quotquot Platæenſibus in pugna contra & Mardonium &
Medos opem tulerunt. Vrbes item quæ prælio interfuere, in baſis dex-
Vrbes quæ Platæenſibus opem tulerũt. tra parte ſunt deſcriptæ: Lacedæmonij primi, poſt hos Athenienſes, tertij
Corinthij ſunt, quarti Sicyonij, quinti Æginetæ: poſt Æginetas Mega-
renſes,

A reſes,& Epidaurij. ex Arcadibus Tegeatæ & Orchomenij. Poſt hos,quicunq; Phliuntem incolunt,Trœzenem item,& Hermionem.Ex terra Argiuorum,Tirynthij.Platæenſes autem ſoli ex Bœotis,& Argiuis Mycenarum incolæ.Ex inſularibus porrò, Chij & Mileſij. Ambraciotæ, ex Epiri Theſprotia. Tenij item, & Lepreatæ:ſed ex ijs ſoli Lepreatæ,qui Triphyliam tenent.Ex Ægio autem & Cycladibus,non Tenij ſolum,ſed Naxij etiam,& Cythnij:Ex Euboea,Styrenſes.Poſt hos,Elei,& Potideatæ,& Anactorij.Nouiſsimi Chalcidenſes, Euripi accolæ. Ex his ciuitatibus, noſtris temporibus hæ ſunt deſertæ:Mycenęi quidem,& Tirynthij,poſt bellum Medicum ab Argiuis ſunt expulſi.Ambraciotas autē & Anactorios, Corinthiorum colonos, ad incolendam Nicopolim prope Actium Romanorum Imperator deduxit. Potideatæ bis patrio ſolo ſunt eiecti, primum à Philippo Amyntæ F. & prius ab Athenienſibus. Aliquanto pòſt Caſſander Potideatas ad domeſticas poſſeſſiones reduxit. Ciuitas autem non antiquo nomine, ſed Caſſandrea à conditore fuit appellata. Simulacrum à Græcis in Olympia conſecratum, Anaxagoras fecit Ægineta. Hūc, de Platæenſium rebus qui ſcripſerunt, in hiſtoria prætereunt. Ante Iouem hunc columna ænea eſt, quæ triginta annorum inducias continet, pactas inter Lacedæmonios & Athenienſes. Has pepigerunt Athenienſes, cum ſecundò iam ad deditionē compuliſſent Euboenſes, anno Olympiadis tertio, in qua ſtadium uicit Criſon Himeræus. Inducijs eſt & hoc comprehenſum: Pacem Athenienſium & Lacedæmoniorum nihil quicquam *Triginta annorū induciæ inter Lacedæ. et Athen.*

B attinere ad Argiuorum ciuitatem. Scorſim autem, ſi ita eis ſit uiſum, Athenienſibus licere & Argiuis familiaritatem inuicem contrahere. Hæc induciarum fœdera indicant. Iouis ſimulacrū dedicatū eſt aliud prope Cleoſthenis currum. Huius poſtea etiā faciemus mentionem. Simulacrum Iouis Megarenſes conſecrarunt. Fratres id Thylacus & Onethus, atq; horū liberi fabricarunt. Qua autem ętate uixerint, qua patria nati, aut cuius opera in diſcendo ſint uſi, indicare nequeo. Ad currum Gelonis Iupiter conſiſtit antiquus, ſceptrū tenens. Hyblæorum id donarium eſſe aiunt. Erāt hæc in Sicilia oppida: * unum Hybla, cognomine Gereatis: alterum, ut & reuera erat, Maius appellabant. Meo etiam tempore nomina obtinent. Illa autem in Catanæa omnino eſt deſerta. Sed Gercatis & Catanæorum pagus eſt, & templum habent Deæ Hyblææ, quod à Siculis colitur. Ab his ſimulacrum in Olympiam deportatum arbitror. Prodigiorum enim eos & ſomniorum interpretes eſſe, Philiſtus Archomenidæ F. tradit, & præ reliquis in Sicilia barbaris ſtudio pietatis addictos. Prope Hyblæorum donarium & baſis ædificata eſt ænea, & ſupra eam Iupiter. Hunc decem omnino & octo pedum eſſe, ex coniectura apparet. Qui uerò ſimulacrum hoc Deo conſecrarint, & quorum opus ſit, quod aſcriptum eſt elegiacum carmen oſtendit: *Locus obſcurus in Græco.*

Clitorij decimam poſuere deo ſimulacrum,
Cum multam fortes urbibus eriperent.
* *Et emenſus eſt Ariſton, hæc autem myſteria fratres.* *Carmen hoc non conſtat.*

Sed Laconas hos nō in uniuerſa Gręcia illuſtres fuiſſe puto. Habuiſſent enim

enim & Elei, quæ de ipſis dicerent: & plura adhuc Lacedæmonij, utpote C quorum ciues erant. Apud Iouis Laoetæ ſeu popularis aram, & Neptuni item Laoetæ, Iupiter æneæ baſi inſiſtit. Munus id eſt Corinthiaci populi, opus Muſi, quicunq; tandē ille Muſus ſit. A curia cum ad magnum templum perueneris, Iouis ſimulacrum eſt ad læuam. Floribus id coronatum eſt, & in dextra eius fulmen effictum, ab Aſcaro Thebano, qui à Sicyonio artem didicit. Et à Theſſalis dedicatum perhibent, quo tempore cum Phocenſibus bellum geſſerunt. Dedicatum autem eſt de manubijs Phocenſiū, quæ nō partæ ſunt eo bello quod ſacrū appellatur, ſed quod geſtum eſt antequā Medi & Rex in Græciam tranſirent. Ab hoc nō procul Iupiter eſt, quem à Pſophidijs dedicatum eſſe, parta iam bello uictoria, carmen ibi indicat. In parte templi magni dextra, ad ortum Solis Iupiter ſpectatur, magnitudine pedum duodecim. Dedicatum ferunt à Lacedæmonijs, cum facta defectione Meſſenijs bellum denuò intuliſſent. Additum eſt ei & carmen elegiacum:

Suſcipe rex ſtatuam Saturnie Olympie pulchram,
Placatusq; animo ſis Lacedæmonijs.

Ante Mummium ex Romanis neminem ſiue plebeium ſcimus, ſiue ſenatorij ordinis uirum, in Græcorum aliquo templo donarium conſecraſſe. Mummius enim in Olympia ex Achaiæ ſpolijs æneum Iouem dedicauit. Hic in Lacedæmoniorum donarij parte ſiniſtra eſt poſitus, iuxta primam ibi in templo columnam. Cæterùm Iouis illud in Alte ſimulacrum inter ænea eſt maximum, ab ipſis Eleis dedicatum de manubijs belli, quod D contra Arcades geſſerūt. Magnitudo uiginti ſeptem pedum eſt. Apud Pelopium & columna eſt non alta, & ſupra eam ſimulacrum Iouis paruū, quod manum alteram extendit. Huius è regione alia ſunt donaria, ordine poſita: Iouis & Ganymedis ſimulacra. Homerus autem & Ganymedem ſcripſit raptū à Dijs eſſe, ut pincernā ageret Ioui, & loco eius equos Troianis datos. Hoc dedicauit Gnothis Theſſalus, elaborauit Ariſtocles diſcipulus, & filius Cleoetæ. Viſitur ibidem alius quoq; Iupiter imberbis. Poſitus eſt inter donaria Smicyti. Smicytus hic quo genere ſit natus, & qua de cauſſa in Olympia conſecrauerit cōplura donaria, deinceps in hiſtoria expediemus. A ſimulacro, de quo dixi modò, ubi rectà paululū proceſſeris, ſimulacrum Iouis uiſitur, quod ipſum quoq; barba caret. Ab Elaitis eſt dedicatum, qui à campo Caico ad mare ut deſcenderunt, primi in Æolide habitant. Huic aliud item Iouis eſt contiguum ſimulacrum. Inſcriptio indicat, Cherſoneſitas in Cnido de hoſtibus conſecraſſe. Vtrinq; ad Iouem appoſuerunt, & Pelopem, & Alpheum fluuium. Cnidiorum urbs magna ex parte in Carica continente eſt extructa, ubi ea habent quæ potiſsimum ſunt memorabilia. Quæ autem Cherſoneſus dicitur, in continente inſula eſt, ponte peruia. Huius incolæ Ioui in Olympia donaria dedicarunt. Quēadmodum Epheſij ciues donarium habentes, quod Coreſum appellatur, publico Epheſiorum nomine Ioui conſecrarunt. Ad murum Altis Iupiter ſpectatur, ad occaſum Solis conuerſus. Inſcriptionem nullam habet. Idem quoq; dicitur à Mummio de Achæorum manubijs poſitus. Ille autem in

Mūmius æneū Iouem dedicauit.

A tem in curia præ reliquis potiſsimum, quotquot adſunt Iouis ſimulacra, ad perterrefaciendos homines iniurios eſt factus. Cognomen Orcius eſt, à iuramento. Vtraq; manu fulmen tenet. Apud hunc moris eſt athletas, et patres eorum & fratres, Gymnaſtas item, per aprum diſſectum iurare, nullo ſe in Olympiorum certamine uſuros eſſe dolo malo. Athletæ inſuper hoc iuramentū addunt, decem ſe continuos menſes accuratè curaſſe, quęcunq; ad exercitationem requirantur. Iurant item qui puerorum ſunt iudices, aut pullis equorum decertantium, abſq; dolo & largitionibus ſeſe iudicaſſe. Neque unquam enunciaturos, qua de cauſa approbarint hunc, illum improbarint. Cæterùm in quem uſum poſt athletarum iuramentum conuertant aprum, non in mentem uenit interrogare. Quoniam antiquioribus ſeculis uſitatum fuit in ſacrificijs, ut quæcunq; in iureiurando adhibuerant homines, eorū prorſus eſu abſtinerent. Id quod Homerus uel potiſsimū ſignificat. Aprum certè, per cuius diſſectas carnes Agamemnon iurauit, rem ſe cū Briſeide nō habuiſſe, à præcone ſcripſit in mare abiectum: Ad Iouem Orcium qua de re iurent.

Sic ait, atq; apri præcidit guttura ferro.
Aſt hunc Talthybius canas demerſit in undas,
Aequoris altiſoni ſquamoſis piſcibus eſcam.

Hæc olim facienda cenſuerunt. Ante pedes Orcij tabella eſt poſita, eiq; inſcripta elegiaca carmina, quæ terrorem incutiant periuris. Hæc quę intra Altē ſunt Iouis ſimulacra, q̄ fieri potuit, accurratiſsimè recenſuimus. Illud enim ad magnum templū donarium à Corinthio quodam conſecra-
B tum, non aūt ex ueteribus Corinthijs, ſed qui ab Imperatore acceperūt urbem, & hodie incolunt, Alexander eſt Philippi F. Ioui utiq; factus ſimilis. Quæ uerò aliena ſunt à Iouis imitatione, horū quoq; faciemus mentionē. Quæ dehinc imagines non ſtudio quodā religionis, ſed in hominū gratiā ab hominibus ſunt dedicatæ, athletarum ſermoni immiſcebimus. Meſſenios littoralis orę incolas, cum ex ueteri cōſuetudine cœtum puerorū numero triginta quinq; in Rhegium quotannis amandarēt, & cum eis magiſtrum, ac tibicinem ad patrium quoddā Rheginorū ſolēne, inſignis cæpit calamitas, adeò ut nemo ex ijs qui miſsi fuerant, domum reuerteretur. Sed nauis unà cum pueris, qui in ea uehebātur, funditus eſt demerſa. Eſt enim iuxta eum ſinum mare præ reliquis locis omnib. maximè tempeſtuoſum. Nam & uenti id turbant fluctibus, utrinq; eò cōuolutis ex Adriatico, atq; altero pelago quod Tyrrhenū dicitur: & tunc etiā, cū mare à uentis ſit tranquillum, acerrimè ſinus iſte ſuapte ui cōmouetur, atq; æſtibus grauiſsimis reciprocatur. Tantus item beluarum numerus eò cōfluxit, ut harum odore, & aer qui mari incumbit, inficiatur. Ita fit, ut nulla ſalus ex ſinu, nec ſpei quicq̄ in naufragio relinquatur. Nimirum, ſi eo in loco & Vlyſſes nauē fregit: alioquin eſt incredibile, eum in Italiā potuiſſe ſaluum enatare. Sed Deo " rum beneuolentia ubiuis locorum præſtat incolumitatē. Propter puero " rum itaq; internecionem Meſſenij tunc fuerunt in mœrore, & tum alia in eorum honorem excogitarunt, tum ſtatuas ęneas in Olympia poſuerunt. Cum his magiſtrum item cœtus, & tibicinem. Indicauit prętereà uetus inſcriptio, donaria eſſe Meſſeniorum in littorali ora degentiū. Aliquāto aūt Inſignis Meſſeniorum calamitas.

poſt Hippias, qui ſapiens à Græcis eſt dictus, elegiaca carmina de eis cōpo C ſuit. Statuæ ab Eleo Callone ſunt fabricatæ. Ad promontorium in Sicilia uerſus Aphricā & Auſtrum, Pachynum nomine, ſitū eſt oppidū Motya. Afri in eo habitāt, & Phœnices. Motyam itaq; incolentib. Barbaris, mota ſeditione Acragantini bellū intulerunt. Abacta dehinc præda, arreptiſq; ſpolijs pueros in Olympia dedicarunt æneos, qui & dextras porrigunt, & deo uota facientib. ſunt ſimiles. Poſiti hi ſunt ad Altis murū. Calamidis itē eſſe opera & ego conieci, & uulgò ita de eis fertur. Siciliā aūt incolunt Sicani, Siculi, et Phryges. Illi quidem ex Italia in eam cōmigrarunt: Phryges aūt à Scamādro fluuio, & regione Troade. Phœnices atq; Afri claſſe cōmuni in inſulā uenerunt, & Carthaginenſiū ſunt coloni. Hi in Sicilia Barbari degunt. Ex Græcis aūt Dorienſes eam tenent, & Iones: ex Phocenſiū item & Athenienſiū utroq; genere pars non magna. Ad ipſum deniq; murum & Acragantinorum donaria ſunt, & duæ Herculis ſtatuæ nudæ, pueris ſimiles. Ipſe, tanq̄ in Nemea leonem cōficeret, eſt elaboratus. Herculē hunc, & cum Hercule leonē, Tarentinus Hippotion dedicauit. Nicodami potiſſimum eſt artificiū. Alterū ſimulacrū, Anaxippi Mindæi eſt donariū, tranſlatū eò ab Eleis. Antea in uiæ extremitate iacuit, quæ ex Elide in Olympiā ducit, & ſacra appellatur. Sunt & publico Achæorū nomine dedicata donaria, quotquot cum Græcū Hector ad ſingulare certamē prouocaſſet, pugnæ ſortē expectarunt. Hi eodem tēplo magno aſsiſtunt, haſtis & ſcutis armati. E' regione aūt alterius baſis Neſtor eſt factus, qui ſortē cuiuslibet in D galeā mittit. Cæterùm qui cōtra Hectorē ſortitò ſunt electi, numero octo ſunt. Nonū enim, Vlyſsis imaginē, Romā aiunt Neronē tranſtuliſſe. Inter hos octo Agamemnonis tantū ſimulacro nomē eſt inſcriptū. Inſcriptū aūt * ad læuā à dextris. Qui ſcuto habet gallū gallinaceū operculi loco impoſitum, Idomeneus eſt, natus ex Minois poſteritate. Idomeneus porrò ortū trahit à Sole, patre Paſiphaæ. Soliq; ſacram aiunt eſſe hanc auem, & imminentem iam Solis ortum eam annunciare. Addita item baſi inſcriptio,

Hæc ſimulacra Ioui quondam poſuiſtis Achæi,
Progenies magni Tantalidæ Pelopis.

Hoc ibi eſt ſcriptū. Statuarius aūt qui fuerit, Idomenei ſcuto eſt inſcriptū:

Multa alia inſignis, ſed & hæc fabricauit Onatas,
Natus in Aegina patre Micone fuit.

Non procul ab Achæorū donario Hercules de baltheo pugnat aduerſus Amazonē, equo inſidētem mulierē. Hunc Euagoras genere Zanclius dedicauit: Cydoniates Ariſtocles fecit. Ariſtocles hic inter uetuſtiſsimos eſt recenſendus: eiuſq; ætatē manifeſtè indicare nemo poteſt. Natū eſſe cōſtat ante ea tempora, quib. Zanclæ, quod hodie etiā obtinet, nomē Meſſene eſt inditū. Thaſij præterea, qui prima ab origine Phœnices ſunt, cū Thaſum ſequuti Agenoris F. ad inquirendā Europē Tyro, & ex alia Phœnicia unà enauigaſſent, Herculem in Olympia cōſecrarunt: cuius baſis, quemadmodum & ſimulacrū, eſt ænea. Magnitudo ſimulacri cubitorum decē eſt: clauā manu dextra tenet, ſiniſtra arcum. Audiui itē Thaſi eundem ibi Herculē oppidanos colere, quē Tyrios. Poſtea aūt Græcorū iam cōcilij factos participes,

Siciliam qui incolant.

Obſcurus locus.

A participes, et Herculi Amphitryonis F. diuinos honores decreuiſſe. Donario, quod in Olympia eſt cõſecratum, Thaſiorũ carmen elegiacum additũ:

Hoc, natus genitore Micone abſoluit Onatas,

Aeginæ proprias poſſidet ille domos.

Onatam hunc Æginetã, cuius artificio ſimulacra ſunt fabricata, nemini poſtponemus, qui uel à Dędalo ſint inſtituti, aut Ergaſterio Attico. Meſſenĳ aũt Dorienſes, qui Naupactũ olim ab Athenienſib. acceperunt, ſimulacrum Victoriæ in Olympia ad columnam dedicarunt. Opus id eſt Mendæi Pœonĳ. De manubĳs aũt hoſtium eſt factum, quo tẽpore (ut opinor) aduerſus Acarnanes & Oeniadas bellum geſſerunt. Ipſi aũt Meſſenĳ aiũt donarium hoc à ſe fuiſſe dedicatum, poſt facinus illud in inſula Sphacteria cum Athenienſib. editum: hoſtium autẽ nomen metu Lacedæmoniorum omiſſum, ab Oeniadis uerò & Acarnanibus nihil ſibi timere. Smicythi inſuper donaria reperi, & numero multa, & ordine inuicem non cõpoſita. Sed Iphiti Elei imagini, & Iphitum coronantis Ececherię, hęc ex Smicythi donarĳs ſunt cõtigua: Amphitrite, Neptunus & Veſta. Glaucus Argiuus fecit hæc. Ad dextrum item magni templi latus alia dedicauit, Proſerpinam & Venerem: Ganymedem item, & Dianã. Ex poetis, Homerum & Heſiodum. Rurſus deos, Æſculapium, & Sanitatem. Eſt & Agon, ſeu certamẽ in Smicythi donarĳs, ferens * plumbeas pilas, quibus tanq̃ libramentis in ſaltu utebantur. Exhibent autẽ hæ pilæ circuli figuram oblongi, nec uel ad dimidiam partem accuratè rotundi. Ita autem ſunt factæ, ut in manibus digiti tanquam per * lora clypei tranſmittantur. Et hæc, ut dixi, eſt figura. Iuxta Agonis imaginem, Bacchus uiſitur, & Thrax Orpheus: ſimulacrũ itẽ Iouis, cuius paulo antè memini. hæc opera ſunt Argiui Dionyſĳ. Cum his & alia dicuntur à Smicytho conſecrata: ſed ea quoq; à Nerone ablata. Hæc qui fabricarũt, genere Argiui, Dionyſius & Glaucus, nullius, ut fama fert, magiſtri ſunt uſi opera. Ætatem eorum Smicythus oſtendit, operum in Olympia dedicator. Smicythum enim, Herodotus ait in hiſtorĳs, ſeruũ fuiſſe, & quęſtorem Anaxilæ Rhegiorum tyrãni: mortuo poſtea Anaxila, Tegeam tranſĳſſe. Quæ donarĳs præterea ſunt additæ inſcriptiones, patrem Smicythi fuiſſe indicant Chœrum, eumq; in Græcis his ciuitatibus Rhegio quidem eſſe natum, Meſſena autem in ora litorali habitaſſe. Nonnullæ tamen inſcriptiones, Tegeæ eum habitaſſe affirmant. Hæc autem in Olympia donaria conſecrauit ex uoti cuiuſdã ſatisfactione, quod propter filĳ ſalutem, qui lethali morbo erat correptus, fecit. Prope maiora Smicythi donaria, quæ à Glauco Argiuo ſunt elaborata, Palladis conſiſtit ſimulacrum, galeatum, & ægide indutum. Nicodamus fabricauit Mænalius, Elei dedicarunt. Iuxta Palladẽ facta eſt Victoria. Eam Mantinẽſes dedicarunt. Bellũ in inſcriptione non cõmemorant. Calamis eam ſine alis dicitur effinxiſſe, imitatus ſtatuam illius quæ Athenis implumis appellatur. Apud donaria Smicythi minora, facta à Dionyſio, ex ærumnis Herculis ea ſunt expreſſa, quę contra leonem in Nemea peregit: hydram item, & canem inferorum, contra aprum quoq; iuxta Erymanthum fluuium. In Olympiam ea tranſportarunt Heracleotæ, cum in terram Mariandinorum finitimorum

Smicythi donaria.

* φέρων ἁλτῆρας.

* δι' ὀχάνων ἀσπίδος.

B

Heraclea ad Euxinum pontum.

rum barbarorum irrupiſſent. Vrbs autem Heraclea eſt ad pontum Euxinum ædificata. Megaris eò colonia deducta, in qua Bœotis & Tanagræi interfuerunt. E' regione horum, ut nunc ſunt enumerata, & alia quædam ſpectantur ordine donaria, ad meridiem quidem cõuerſa, ſed nemori proxima, quod Pelopi eſt conſecratum. Inter ea habentur, quę & à Phormide Mænalio ſunt dedicata. Hic à Mænalio in Siciliam ad Dinomenis F. Gelonem cum perueniſſet, præclaramq; ei, & fratri poſtea Gelonis Hieroñi in expeditionibus nauaſſet operã, ad tantã felicitatem eſt progreſſus, ut hæc cõſecrauerit in Olympia, conſecrauerit item Delphis alia Apollini. Illa autem quæ in Olympia dedicauit, duo equi ſunt, duo item aurigæ. Vtriq; enim equo auriga aſsiſtit. prior equus cum auriga, Dionyſij Argiui opera eſt fabricatus: alter Simonis Æginetę. In prioris equi latere inſcriptio adeſt ſoluta oratione compoſita, quæ ſic ait:

Phormis conſecrauit Arcas Mænalius, nunc autem Syracuſanus.

Hic iſte eſt equus, qui ut Elei perhibent, ad furorem alios concitat. Mea item opinione manifeſtum eſt, & alia quę equo acciderint, magi cuiuſdam incantamentis accidiſſe. Magnitudine aut ſpecie multis equis eſt inferior, qui inter Altem ſunt poſiti. Ad hæc cauda ei eſt abſciſſa, atq; hanc ob cauſſam deformior. Equi autem maſculi nõ ueris ſolum tempore, ſed quotidie ad eum ex libidine ferũtur. Vincula enim rumpentes, aut à ductoribus aufugientes, Altem incurrũt, & multo in eũ furioſius inſiliunt, q̃ in pulcherrimam equam uiuam, & iniri aſſuetam. Vngulæ item ob lubricitatem decidunt, nec ita tamen defatigantur, quo minus hinnitu maiori edito inſiliãt uiolentius, priuſq; aut uerberib. aut alia ui maiori abſtrahãtur. Id niſi fiat, ab æneo neutiq̃ diſcedunt. Aliud item in Lydia miraculum uidere me memini, longèq; id in Phormidis equo, inſignius: quod idem quoq; à magorũ incantatione nõ abhorret. Sunt enim Lydijs templa, cognomina Perſicis, tum in urbe Hierocæſarea, tum Hypæpis. In utroq; templo domiciliũ eſt, & in domicilio ad aram cinis, qui cõmunem cineris colorem nõ refert. Ingreſſus aũt domicilium magus, illatis ad aram lignis aridis, thiarã primum capiti impoſuit: deinde ad cognomentum dei cuiuſdã, quicunq; tandem ille ſit, cantilenas accinit barbaricas, quæ à Græcis intelligi minimè poſſunt. Accinit aũt eas ex libro prælectas. Quib. factis neceſſe omnino eſt ſtruem incendi, & flammã ex ea conſpicuam prolucere. Sed hęc hactenus. Inter hęc donaria ipſe etiã eſt Phormis, uiro hoſtili oppoſitus. Et deinceps cum uno atq; altero pugnã cõmittit. His aſcriptum eſt, militẽ qui pugnat, Phormidem eſſe Mænalium: qui uerò dedicauerit, Lycortã Syracuſanum. Cæterùm hæc ob Phormidis amicitiã dedicata cõſtat à Lycorta. Lycortę item donaria, Phormidis ipſa quoq; à Græcis appellantur. Mercurius qui ſub alis arietem fert, & in capite galeam: tunicã item, & chlamydẽ eſt indutus, non ad Phormidis donaria refertur, ſed ab Arcadibus Phenei incolis deo eſt cõſecratus. Onatam Æginetam elaboraſſe, & cum eo Callitelem, inſcriptio ſignificat. Mea opinione diſcipulus Onatæ, aut filius fuit, Calliteles. Non procul à Pheneatarum donario aliud uiſitur ſimulacrum, caduceum tenens Mercurius. Aſcriptum eſt, Glauciam dedicaſſe genere Rheginum,

Quo furore equi in æneũ ferantur.

fabricaſſe

A ...bricaſſe Callonem Eleum. Boum ęneorum alterũ Corcyręi dedicarunt, alterum Eretrici. Fabricauit Eretrieus Phileſius. Qua de cauſſa autẽ Cor...ęi bouem unum in Olympia dedicarint, alterum Delphis, in Phocen...ſium hiſtoria declarabo. Sed quem in Olympia conſecrarunt, ad eum tale quippiam accidiſſe audiui. Sedit ſub boue hoc puer quiſpiam paruus, uul...tu in terram deflexo luſit. Cum autem ſubitò ſeſe erexiſſet, & æri caput il...liſit, & diebus non ita multis pòſt ex uulnere obijt. Elei itaq; bouem tanq; ...nguinis reum, Alte decreuerunt efferre. Delphicus autem Apollo iuſsit, ...t eaſdem contra donarium inſtituerent purgationes, quibus Græci pu...tant cædem inuitam eſſe expiandã. In Alte ſub platanis iuxta medium po...ſsimum ambitum, trophęum æneum eſt, & clypei trophæo addita inſcri...ptio: Eleos id de Lacedęmonijs erexiſſe. In hac pugna uir iſte occubuit, qui ...inſtaurato mea ætate Iunonij templi tecto, cum armis ibi eſt repertus. Do...narium Mendæorum ex Thracia non multum abeſt, quin imago eſſe uiri ...pentathli putetur. Poſitum eſt iuxta Eleum Anauchidem. Antiquas conti...net* maſſulas plumbeas, quibus ſaltatores utraq; manu ſe librabant, ut cer...tius aſsilirent. Elegiacum item carmen habet femori inſcriptum:

Historia de puero elegãs.

*Mendæi me * de ſpolijs poſuere Tonanti,*
Vt Sipten manibus diripuere ſuis.

Id enim fuiſſe puto ἀλτῆρας. ἀκροθίνιον uerti de ſpolijs.

Sipte porrò caſtellum quoddam, aut oppidum uidetur eſſe in Thracia. ...ed ipſi Mendæi & Græci ſunt genere, & ex Ionia oriundi. Habitant in lo...cis maritimis ſuperioribus, ad oppidum Ænum.

B

PAVSANIAE DE REBVS ELEORVM LIBER SEXTVS, QVI SEcundus Eliacorum inſcribitur.

ABRAHAMO LOESCHERO *interprete.*

SEquitur nũc in ſermone de donarijs inſtituto, ut de equis etiam ad certamen aſſuefactis faciam mentionem: athletis deinde, & uiris ſimiliter priuatis. Cæterùm non omnibus qui Olympia uicerunt, ſtatuæ ſunt poſitæ. Quanquã enĩ cõplures uel in ipſo certamine facinora ediderint præclara, aut alij in alijs ſeſe operib. ſtrenuè geſſerint, ſtatuas tamen nõ ſunt conſecuti. Hi mihi ex inſtituto prętereundi ſunt. Non enim futurus eſt athletarum catalogus, qui è ludis Olympicis uictoriam reportarunt: ſed donariorũ tum aliorum, tum ſtatuarum deſcriptio. Sed ne eos quidem omnes recenſebo, quibus erectæ ſint ſtatuæ: cum exploratũ id habeam, quoſdam non roboris pręſtantia, ſed ſortis corruptela, palmã abſtuliſſe. Quicunq; uerò ſua ipſorum uirtute aut laudem ſunt aut ſtatuas cõſequuti reliquis inſigniores, horum ego quoq; faciam mentionem. Ad dextrã templi Iunonij ſtatua eſt luctatoris, qui genere fuit Eleus, ſocius Æſchyli. Iuxta eũ Neolaidæ Proxeni, qui ex Arcadiæ oppido Pheneo fuit oriundus, & pueros cæſtibus ſuperauit. Archidami deinceps Xenij F. qui idem

Quid hoc libro ſit acturus.

quocꝫ luctatores pueros proſtrauit, genere itidē Eleus. Horū, ut iam ſunt C
enumerati, imagines, Alypus Sicyonius Naucydis Argiui diſcipulus ela-
borauit. Cleogenē Sileni filiū inſcriptio ait eſſe indigenam. Ex armento aūt
equorū domeſtico uictorē eum euaſiſſe equo ſolitario. Prope Cleogenem
& Dinolochus eſt poſitus, & Pyrrhus, & Troilus Alcinoi F. qui ipſi etiam
genere ſunt Elei: ſed eodē modo uictoriā nō ſunt cōſequuti. Ille cūm & Græ
corum ſimul iudicem egit, & in certamine equeſtri uicit. Troilus aūt bigis
perfectis, & pullorum curru. Vicit Olympiade centeſima ſecunda. Ab eo
tēpore legem Elei promulgarunt, *ne quis poſthac ex Græcorū iudicib. e-
quos in certamē deducat. Statuā eius fecit Lyſippus. Cæterùm Dinolochi
mater per ſomnū uidit ſinu ſe cōplecti filium coronatum. Hac de cauſſa Di
nolochus ad certamē eſt exercitatus, & pueros curſu ſuperauit. Statua itē
Cleonis eſt Sicyonij. De Archidami Cyniſcæ tū genere, tum Olympicis ui
ctorijs, antea in Regum Lacedæmoniorū hiſtoria eſt dictum. In Olympia
aūt iuxta Troili ſtatuā crepido eſt è lapidibus facta, currus item equorū, &
auriga. Ipſius dehinc Cyniſcæ imago, Apellis opus. Sunt & de Cyniſca in-
ſcriptiones additæ. Lacedæmonij deinceps unà cū Cyniſca ſunt poſiti, qui
equeſtri certamine uicerunt: Anaxander quidem curuli certamine primus
uictor eſt deſignatus. Quæ aūt addita eſt ei inſcriptio, *auū Anaxandri te-
ſtatur ante patrem eius ob pentathli uictoriā fuiſſe coronatum. Hic deo ui
detur uota facere Polycles, qui Polychalci cognomentum eſt ſortitus: qua
drigis hic etiā uicit. Cæterùm imago dextra manu coronā habet. Adſunt iu
xtà duo pueri, trochum alter tenet, alter coronā poſtulat. Vicit Polycles e- D
quis, ut inſcriptio perhibet, in ludis Pythijs, Iſthmicis, & Nemeis. Pancra-
tiaſtæ aūt ſtatuā Lyſippus elaborauit. Hic inter alios Acarnanes & eius ter
ræ exercitum, primus ex pancratio uictoriā reportauit. Dictus eſt Xenar-
ges Philādridæ F. Lacedæmonij. Hi uerò poſt Medi expeditionem præ re-
liquis Græcis omnibus plurimum in alendis equis ſtudij poſuerunt. Præ-
ter eos enim quos iam recenſui, hi etiā ex Lacedæmonijs, qui alendis equis
dederunt operam, poſt athletæ Acarnanis ſtatuā ſunt poſiti: Xenarges &
Lycinus, Arceſilaus itē, & filius Arceſilai Lichas. Xenarges Delphis item
& Argis, atcꝫ Corinthi uictoriā eſt adeptus. Lycinus pullos in Olympiam
egit. Sed uno ex illis improbato, in perfectorū equorum curſum pullos de
duxit, atcꝫ uicit. Duas aūt in Olympia ſtatuas poſuit, Myronis Atheniēſis
opera exculptas: Arceſilao unā, filio Lychæ alterā. Quorum prior bis uicit
Olympia: Lychas aūt excluſis tum certamine Lacedæmonijs, Thebani po
puli nomine curule certamen eſt ingreſſus. Aurigam item ut uicit, corona
ipſe exornauit. Propterea Græcorum iudices flagris eum affecerunt. Pro
pter Lycham hunc illa ſub rege Agide ſuſcepta eſt à Lacedæmonijs cōtra
Eleos expeditio, & intra Altem pugna cōmiſſa. Bello aūt ſopito ſtatuā hāc
ibi poſuit. Eleorum aūt de Olympicis uictorijs cōmentarij non Lychā, ſed
Thebanum populum ſtatuā obtinuiſſe propter uictoriam perhibent. Pro
pe Lychā uates Eleus conſiſtit, Thraſybulus, ex Iamidarum genere, qui &
Mantinenſibus eſt contra Lacedæmonios, & Agidem regem Eudamidæ
F. uaticinatus. Id quod fuſius in Arcadū hiſtoria explicabo. In Thraſybuli
ſtatua

καὶ ἵππους τῷ ἐλανοδι- κοῦντι καὶ ἵππων μοδ(?)γία.

τοῦ πρὸς τοῦ Ἀναξάνδρου προτέρου ὤν στεφανωθῆναι τὸν πατέρα πεντάθλῳ.

Lacedæmonij cur bellum ſuſceperint aduerſus Eleos.

A ſtatua feles dextrũ humerum aſcendit. Et canis uictima adiacet, qui & du
pliciter eſt diſſectus, & epar oſtendit. Cæterùm cõſtat iam olim homines
ex hircorum præſagijs, agnorum item & uitulorum ſolitos uaticinari. Cy-
priorum præterea inuentum eſſe, ex ſuibus etiã uaticinari. Canibus aũt ad
uaticinationes utendum eſſe, nemo exiſtimat. Videtur itaq; Thraſybulus
peculiarem quandam diuinandi rationem ex inteſtinis caninis inſtituiſſe.
Vates præterea qui Iamidę ſunt dicti, originem traxerunt à Iamo: quem fi
lium fuiſſe Apollinis, & fatidicã artem ab eo accepiſſe, in cantico ſcriptum
reliquit Pindarus. Iuxta Thraſybuli ſtatuam & Timoſthenes cõſiſtit E-
leus, qui puer olim ex ſtadio uictor euaſit: & Mileſius Antipater, Clino-
patri F. qui pueros pugiles proſtrauit. Syracuſani aũt, qui ſacrificiũ à Dio-
nyſio in Olympiam deportant, patrem Antipatri largitionibus tentant, ut
filium Syracuſanum publicè declaret. Antipater autem cõtemptis tyranni
muneribus, Mileſium eum pronũciauit, ſtatuæq; inſcripſit, & genere eum
Mileſium eſſe, & primum ex Ionibus ſtatuã in Olympia dedicaſſe. Huius
ſtatuã Polycletus fabricauit. Demoſthenis autem, Eutychides Sicyonius,
à Lyſippo edoctus. Idem hic Eutychides Syris ad Orontem fortunæ ſimu-
lacrum fecit, homo apud indigenas ualde honoratus. In Alte iuxta De-
moſthenis ſtatuã Timon eſt poſitus, & filius Timonis Æſypus, puer equo
inſidens. Contigit enim puero, & equi ſolitarij uictoria. Timon autẽ curru
uictor eſt deſignatus. Ambobus his, Timoni & puero, ſtatuas fabricauit
Dædalus Sicyonius, qui idem quoq; uictis Lacedæmonijs trophæũ in Al
te Eleis fecit. Inſcriptio Samio pugili adiuncta, dedicatorem indicat, præce
ptorem puerorum Miconem: & Samios teſtatur athletarũ certamine, &
prælijs naualib. inter Iones eſſe præſtantiſsimos. Et hęc quidem inſcriptio
indicat, De ipſo aũt pugile nihil protulit. Damiſcus præterea Meſſenius
duodęcim annos natus uicit Olympia. Sed ſi qd aliud, hoc etiã admiratio-
ne dignum iudicabã. Meſſenios enim, ex Pelopõneſo cum fugiſſent, certa-
minis etiã Olympici fortuna deſtituit. pręter enim Leontiſcum & Symma
chum ex eo Meſſeniorũ numero, qui orã littoralẽ accolebãt, nemo Meſſe-
niorũ, ſiue Siculus fuerit, ſiue Naupactius, uictoriã ex Olympijs ſcitur re-
portaſſe. Hos aũt nõ Meſſenios, ſed antiquos Zanclęos fuiſſe, Siculi perhi
bent. Ludi poſt hæc Olympici fortuna Meſſenios & in Pelopõneſum eſt
ſequuta. Altero enim poſt cõditam Meſſenã anno, cũ celebrarẽt Olympia
Elei, Damiſcus hic ſtadio uicit pueros. Quinquies itẽ poſtea ex athletarũ
certamine in Nemea & Iſthmijs uictor euaſit. Proximè Damiſcũ uir cõſi
ſtit, quicunq; tandẽ is ſit: nomen enim eius ignorãt. Donariũ Ptolemæi La
gi eſt. Macedonẽ eũ in inſcriptione Ptolemęus, licet ipſe rex Ægypti eſſet,
ppellauit. Chæreã præterea Sicyoniũ pugilẽ inſcriptio teſtatur, puerum
lim uictoriã reportaſſe, & patre natũ Chęremone. Aſcriptus eſt & ſtatuę
rtifex Aſterion, Æſchyli F. Poſt Chæreã poſiti ſunt, & Meſſenius puer
ophius, & uir Eleus Stomius, quorum prior curſu ęquales ſuos uicit. Sto
ius aũt & in Olympia ex pẽtathlo palmã abſtulit, & ter in Nemeis. Addi
ei eſt inſcriptio, quæ talia quæpiã recenſet: & Eleorũ eũ equitatui præfe
um trophæa erexiſſe, & hoſtium ducẽ à Stomio interfectũ, cum ſingula-

Quibus rebus olim ſint ad uaticinatiões uſi.

Samij prælijs naualibus præſtantiſs.

Meſſenios fortuna deſtituit.

Stomij fortitudo.

Is qui à Stomio fuit interfectus, Sicyonius fuit. ri certamine ex prouocatione eſſent cõgreſsi.*Sicyoniũ eum fuiſſe Elei perhibẽt, & Sicyoniorũ Imperatorem. Bellũ aũt aduerſus Sicyonios ab Eleis motũ propter Thebanorũ amicitiã, unà cum Bœotorũ exercitu. Apparet itaq;, expeditionem cõtra Sicyonios ab Eleis & Thebanis fuiſſe ſuſceptã, poſt Leuctricã Lacedęmoniorũ cladem. Poſitus eſt deinceps pugil Labax Euphronis F. ex Eleorũ Lepreo oriũdus. Luctator itẽ ex ipſa Elide Ariſtodemus Thraſidis F. qui in Pythijs etiã bis uicit. Statua Ariſtodemi à Dædalo elaborata eſt, Sicyonij diſcipulo, & patre Patrocli. Puerũ uerò in equorũ Eleorũ lucta uictorẽ deſignatũ, effinxit Democritus Sicyonius: qui, ſi ordine oẽs quorũ opera uſus eſt, numerenẽ magiſtri, ad quintũ aſcendet Critiã Atticũ. Ptolichus eñ Corcyræus ab ipſo Critia didicit. Ptolichi diſcipulus fuit Amphiõ. Piſon Calaber ab Amphione eſt edoctus. A' Piſone aũt Damocritus. *Cratinus pulchritudine omnes ſuperauit.* Cratinus porrò Ægirenſis, q̃d oppidũ Achęorũ eſt, pulchritudine omnib. eo tẽpore pręſtabat, & cũ arte potiſsimũ luctabatur. Cui cũ pueros in lucta ſuperaſſet, officiũ exercendorũ puerorũ ab Eleis eſt demãdatũ. Statuã fecit Cãtharus Sicyonius, patre Alexide natus, præceptore aũt uſus Eutychida. Eupolemi pręterea Eleiſtatuã Dædalus Sicyonius fecit. Inſcriptio eius ſignificat, Eupolemũ ex ſtadio uirorũ in Olympijs uictorẽ euaſiſſe. Bis itẽ in Pythico pentathlo fuiſſe coronatũ, & ſemel in Nemeis. De Eupolemo huiuſmodi quædã narrãtur: Tres Gręcorũ iudices in curriculi extremitate cõſtitiſſe, duoſq; ex illis uictoriã Eupolemo adtribuiſſe: tertium aũt Ambraciotę Leonio. In Olympico itẽ cõcilio ob largitionis ſuſpicionẽ damnatũ eſſe Leonẽ, cum uterq; ex Græcorũ iudicib. Eupolemũ uiciſſe cognouiſſet. Oebotæ aũt ſtatuã Achæi iuſſu Delphici oraculi dedicarũt, Olympiade octogeſima. Stadiũ autem uicit Oebotas Olympiade ſexta. Qua porrò ratione ad Platæas pugnauerit unà cũ Græcis Oebotas, (Olympiade enim ſeptuageſima quinta fuſi ſunt ad Platæas Mardonius & Medi) neceſſe habeo dicere ea quæ à Græcis ſunt dicta. Omnib. aũt fidem habere neceſſe nõ eſt. Alia itẽ quæ Oebotæ acciderint, in Achæorum hiſtoria proſequar. Antiochi ſtatuã Nicodamus fecit. Genere Lepreates erat Antiochus & ſemel in Olympia uiros pancratio ſuperauit. In Iſthmo aũt et Nemea, binas ex utroq; certamine uictorias reportauit. Non eñ reformidãt Iſthmia Lepreatæ, quemadmodũ ipſi Elei, propter Hyſmonẽ Eleũ. Prope Antiochum Hyſmõ hic cõſiſtit: cui, cum pentathlo certaſſet, cõtigit & Olympica uictoria, & in Nemeis altera. Cõſtat huic q̃q;, quemadmodũ & reliquis Eleis, interdictũ fuiſſe Iſthmijs. *Elegans hiſtoria de Hyſmone.* Dicit itẽ pueroadhuc Hyſmoni fluxus in neruos decidiſſe, & hac de cauſſa pentathli certamẽ curę ei fuiſſe, ut laborib. et ualetudinẽ recuperaret, & à morbis in poſterum liberaretur. Et hæc ei diſciplina illuſtres etiã erat uictorias allatura. Statua eius opus eſt Cleonis. Habet pilas ſaltatorum antiquas. Hyſmonem ſequitur puer luctator, ex Hiræa oriundus, Arcadum oppido, Nicoſtratus Xenoclidæ F. Pantias imaginem eius exculpſit: qui, ſi recenſeas quos Ariſtocles Sicyonius inſtituerit, ſeptimus inter diſcipulos eius reperietur. Dicon autem Callibroti filius, quinquies in Pythijs curſu uicit, ter in Iſthmijs, quater in Nemeis: & ſemel quidem in Olympia puerorum certamine, bis autem uirorum.

Statuæ

A Statuæ uictoriarum numero reſpondent in Olympia. Puer ipſe cum eſſet, Cauloniata, unde reuera erat natus, pronũciabatur. Sed largitionibus poſtea corruptus, Syracuſanum ſeipſum appellauit. Caulonia aũt ab Achæis in Italiã colonia eſt deducta. Conditor eius fuit Typhon Ægienſis. Atqui cum Pyrrhus Æacidæ F. & Tarentini bellum cõtra Romanos mouiſſent, aliaq; in Italia oppida partim à Romanis eſſent euerſa, partim ab Epirotis, factum eſt, ut & Caulonia penitus deſolaretur, capta à Campanis, qui maxima pars inter Romanorum ſocios erant. Cæterum in Helicone dedicatus eſt Xenophon Menephyli F. pancratiaſtes, in Achæorum oppido Ægio natus. Dedicatus eſt & Pyrilampes Epheſius, qui è Dolichi certamine palmã tulit. Illius ſtatuam Olympus fabricauit: Pyrilampis autem ſculpſit, qui idem cum eo nomen habuit, non quidem Sicyonius genere, ſed ex Meſſena oriundus, quę ſub Ithome eſt ſita. Lyſandrum Ariſtocriti F. Spartanum dedicarũt in Olympia Samij. Inſcriptio horum prior in Polythaeto eſt, nemore Iouis, qui ab amplitudine imperij, aut curarum magnitudine, Hypſimedontis cognomentum eſt adeptus. Dedicarunt autem Samij ex publico. Et hæc quidem inſcriptio donarij authores indicat: ſed quæ deinceps ſequitur, ipſius Lyſandri laudem continet:

Immortale decus patriæ, patriæ Lyſander, Epigramma Lyſandri.
Cum dederis, ſummæ præmia laudis habes.

Manifeſtum itaq; eſt, parietes duos à Samijs & alijs Ionibus (quemadmodum ipſi Iones prouerbio dicunt) de eadem fuiſſe fidelia dealbatos. Al- Samij eadē fidelia duos parietes dealbarunt.
B cibiadem ſanè, cum Athenienſium triremibus circa Ioniam, ut factus eſt ſuperior, in precio habuit uulgus Ionicum. Inde ſtatua Alcibiadi ęnea poſita eſt ad Iunonem Samiam. Captis autem nauibus Athenienſium in Ægoſpotamis, Samij in Olympia dedicarunt Lyſandri imaginẽ: Epheſij in templo Dianæ, tum ipſius Lyſandri, tum Eteonici: Pharacis item, & aliorum Spartanorum, qui è re Græcorum minimè erant nobilitati. Rebus autem commutatis, cum Conon nauali prælio uiciſſet circa Cnidum & montem Dorium, ut uocant, ità mutati ſunt Iones, ut & Cononi æneam ſtatuam, & Timotheo Sami erexerint propè Iunonem, ſimiliter & Epheſi iuxta Dianam Epheſiam. Et hæc quidem omni tempore ita fiunt, & cũ Ionibus omnes ſimul homines ea uenerantur, quæ robore præ cæteris ualent. Lyſandri ſtatuæ contiguus eſt & Epheſius pugil, qui ex puerorum conflictu uictor euaſit, nomen Athenęus eſt: & Sicyonius Soſtratus pancratiaſtes, cognomento Acrocherſites. Apprehenſos enim ſummos aduerſarij digitos fregit: nec prius dimiſit, quàm defatigatum eum ſentiret. Conſecutus eſt Nemeorum uictorias ac Iſthmiorum promiſcuas duodecim, Pythiorum duas, Olympiorum tres. Olympiadem uerò centeſimam quartam (primam enim hanc Soſtratus uicit) in acta Elei non referunt, quia non ipſi ludum celebrarunt, ſed Piſæi eorum uice, & Arcades. Iuxta Soſtratum luctator eſt poſitus Leontiſcus, & genere Siculus, & Meſſena, quæ in littora li ora ſita eſt, oriundus. Coronatũ aiunt & ab Amphictyonibus, & Eleis. Eadem inſuper uſum arte in lucta, qua Sicyonium Soſtratũ in pancratio. Non enim Leontiſcũ in proſternendis aduerſarijs fuiſſe peritũ, ſed perfractis

ctis digitis uiciſſe. Statuam effinxit Pythagoras Rheginus, qui ſi quiſpiam alius, ipſe etiam ſculptorum arte fuit inſignis. Didiciſſe eum perhibent à Clearcho, qui ipſe etiam Rheginus fuit, & diſcipulus Eucheri. Eucherum Corinthium fuiſſe perhibent, uſum autem opera Syadræ ac Chartæ Spartanorum. Puer autem, cuius caput uitta eſt redimitum, minimè hoc in ſermone prætereatur, & propter Phidiam, & Phidiæ in fabricandis ſimulacris ſapientiam: quoniam nullum alium ſcimus, cuius imaginem Phidias exculpſerit. Satyrus autem Eleus Lyſianacte patre natus, ex genere Iamidarum, quinquies in Nemea pugiles uicit, in Pythijs bis, bis inſuper in Olympia. Statua eſt ab Atheniẽſe Silanione facta. Alius itẽ Atticus ſculptor Polycles, Stadiei Atheniẽſis diſcipulus, puerum Epheſium pancratiaſtem effinxit, Amyntam Hellanici F. Chilon præterea Achæus, Patrenſis, bis in Olympia uiros luctando ſuperauit: ſemel Delphis, quater in Iſthmijs, & in Nemeis ter. Sepultus eſt publicis ſumptibus Achæorum, poſtquam in bello è medio eſt ſublatus. Teſtatur id inſcriptio in Olympia: C

Hec carmen coactus ſum fuſius aliquãto uertere.

Pythia ſi numeres, numeres & Olympia, ſolus
Luctando uici, ſed bis utrinq; uiros.
Nec tamen id ſatis eſt, Nemeorum prælia fortis
Ter uici, poſt hæc Iſthmia clara quater.
Patris ſum natus, Chilon ſed ubiq; uocabar:
At cecidi, Martis dum fera bella ſequor.
Et ſic defunctum populus ſepeliuit Achiuûm,
Virtuti ut meritus perſolüatur honor. D

Sed hæc uiri illius inſcriptio. Cæterùm ſi ex Lyſippi ætate, qui ſtatuam fabricauit, de bello licet coniecturam facere, in quo Chilon occubuit, aut expeditionem uidetur unà cum Achæis omnibus aduerſus Chæronenſes ſuſcepiſſe, aut Achæorum ſolus pro uirtute ſua & magnanimitate contra Antipatrũ & Macedonas circa Lamiã in Theſſalia dimicaſſe. Chilonem deinceps duo ſequuntur, quorum uni Molpioni nomen eſt. Coronatum eum ab Eleis, inſcriptio perhibet. Alterum, cui nulla inſcriptio addita, Ariſtotelem eſſe memorant, Stagiritam, ex Thracum oppido: eumq́ue ſiue diſcipulus dedicauit, ſiue miles, utpote qui apud Antipatrum multũ potuerit, & prius apud Alexandrum. Sodamas natus in oppido Troadis Aſſo, quod ſub Ida eſt ſitum, primus qui illic incolunt Æolum ſtadio in Olympia pueros ſuperauit. Iuxta Sodamam Archidamus conſiſtit, Lacedæmoniorum rex, Ageſilai filius. Ante Archidami regis huius tempora nemini ſtatuam in locis exteris à Lacedæmonijs poſitam reperi. Archidami autem ſtatuas, tum alijs de cauſsis, tum propter obitum mea opinione in Olympiam miſerunt, quia & inter barbaros mortem oppetijt, & ex Spartanorum regibus ſolus, ut conſtat, ſepultura caruit. Sed hæc in Spartanorum hiſtorijs prolixius à nobis ſunt explicata. Euanthes Cyzicenus cæſtibus uicit ſemel uiros in Olympia, in Nemeis autem & Iſthmijs pueros. Iuxta Euantem & uir eſt factus, equis alendis deditus: & currus, & currui inſidens iuuencula. Nomen uiri Lampus eſt. patria eius omnium in Macedonia

Ariſtotelis ſtatua.

A donia recentiſsimum oppidum, quod à conditore Philippo Amyntæ F. nomen accepit. Cyniſco Mantinenſi pugili puero imaginē effinxit Polycletus. Ergoteles autem Philanoris F. qui bis ex dolicho in Olympia uictor euaſit, & alioqui toties in Pythijs, Iſthmijs, & Nemeis, nō Himeræus origine, quemadmodum inſcriptio aſſerit, ſed Cretenſis eſſe dicitur, Gnoſius. A' Cnoſi autem ſeditioſis ciuibus expulſus, & Himeram profectus, Rempub. acceſsit, cui multi alij honores ſunt decreti. Futurum itaq; erat, ut Himeræus in certaminibus meritò pronunciaretur. Qui baſi excelſæ inſiſtit, Lyſippi opera eſt elaboratus. Maximus is fuit omnium hominum, exceptis ijs qui Heroes appellantur, & ſi quod aliud mortalium genus ante Heroas uixerit. Noſtri ſeculi homines magnitudine hic ſuperat uniuerſos, Pulydamas Niciæ F. Scotuſa porrò Pulydamantis patria, deſerta eſt noſtra ætate. Alexander enim Pheræorum tyrānus, ipſo induciarum tempore oppidum cæpit, & quoſdā ex Scotuſæis ciues in theatrum collectos (tunc enim & conuocato concilio, frequentes conuenerant) iaculis omnes confixit. Alios item quicunq; ætatis robore ualebant, cum uelitibus eos & ſagittarijs circumdediſſet, occidit. Mulieres cū liberis ſub haſta uendidit, ut ſtipendium inde peregrinis militibus colligeretur. Hæc calamitas Scotuſæis accidit regnante Athenis Phraſicæda, Olympiade centeſima ſecunda, in qua Damon Thurius denuò uicit. Anno huius Olympiadis ſecundo, Scotuſæi pauci, qui domo profugi ſuperfuerāt, oppidū ob imbecillitatem ipſi quoq; rurſus deſeruerunt. Quo tempore cladem in bello Mace-

Alexādri Pheræi crudelitas.

Phraſicæda.

B donico Græci uniuerſi ex fortunæ maleuolentia denuò acceperunt. E' pancratio cōtigerunt & alijs iam illuſtres uictoriæ. Pulydamas autem præter pancratij coronā, alia quoq; facinora edidit. In regione Thraciæ montana inter Neſtum fluuium, qui per Abderitarū agrum labitur, feræ aluntur tum aliæ, tum leones, qui in Xerxis aliquando exercitū facto impetu camelos proſtrauerunt, ferentes cōmeatum. Leones hi & in terrā ſæpe euagantur, quæ Olympo adiacet. Huius montis alterum latus ad Macedoniā uertitur, alterum ad Theſſalos, & fluuium Peneum. Ibi in Olympo Pulydamas leonem, magnam & robuſtam beluam cōfecit, nullis tectus armis. Prouectus eſt ad tantam audaciam æmulatione quadam Herculis operū. Quoniam fama inualuit, Herculem quoq; in Nemea leonem ſuperaſſe. Aliud item Pulydamas admiratione dignum facinus edidit. Boum armentum aggreſſus, maximo boue & ferociſsimo comprehenſo, extremas pedum poſteriorum ungulas arripuit, inſultantemq;, & irruentem minimè dimiſit, priuſquam taurus ſerò tandem & ad poſtremam neceſsitatem redactus, relictis ibi Pulydamanti ungulis aufugeret. Dicitur item aurigam omni ſtudio currum admiſsis equis prouehentem, retraxiſſe. Altera enim manu currum à tergo ut corripuit, equos ſimul & aurigam irretitos continuit. Darius filius Artaxerxis nothus (qui Perſici populi adiutus auxilio, legitimum Artaxerxis filium expulit, & regnum pro eo occupauit) rerum iam potitus (audierat enim Pulydamantis facinora) miſsis legatis munera eſt ei pollicitus, & ut Suſas atq; in conſpectum regis ueniret, perſuaſit. Ibi tres uiros Perſicos, ex eorum numero qui immortales uocantur, oc-

Pulydamantis egregia facinora.

cidit,

cidit, cum ſingulari ſecũ certamine ex prouocatione frequentes eſſent con C greſsi. Quæ iam recenſui facinora, partim ad ſtatuæ baſim in Olympia, partim inſcriptione ſunt indicata. Cæterùm quod Homerus eſt uaticinatus, cùm alijs uſu erat uenturum, qui animis ob robur efferebãtur: tum Pulydamãti, qui ipſe quoq; ſua erat fortitudine periturus. Antrum enim compotores ſubierunt tempore ueris, cùm alij, tum Pulydamas. Atq; fortè infauſto quodam genio uertex antri eſt delapſus, qui antea quoq; ruinã minari palàm, nec diu ſtare poſſe uidebatur. Cum itaq; quod irruebat, malũ ſenſiſſent reliqui, & fugam arripuiſſent, ſubſiſtere Pulydamas eſt auſus, manusq; extendit: fore ratus, ut corruenti ſpeluncæ repugnaret, nec ipſe ſub monte uiolaretur. Sed mortem ibi obijt. In Olympia ad Pulydamantis ſtatuam duo athletæ Arcades ſunt poſiti, tertius Atticus. Mantinenſem Protolaum Dialcis F. cum pueros in cæſtuũ pugna uiciſſet, Rheginus Pythagoras effinxit. Narycidam Damareti F. luctatorem ex Phigalia oriundum, Sicyonius Dædalus. Calliæ autem Athenienſi pancratiaſtæ ſtatuam elaborauit Athenienſis Micon. Zographus, Nicodami Menalij opus eſt. Adeſt & pancratiaſtes ex Mænalo, qui bis ex uirorum certamine uictoriã reportauit, Androſthenes Lochæi F. Poſt hos Eucles dedicatus eſt, Callianactis F. genere quidem Rhodius, ſed è familia natus Diagoridarum. Diagoræ enim ex filia nepos erat. In uirorum autem cæſtibus, Olympicam uictoriam eſt adeptus. Huius ſtatua Naucydis opera eſt elaborata. Polycletus autem Argiuus, non qui Iunonis ſimulacrum fabricauit, ſed Naucydis diſcipulus, puerum Thebanum luctatorem effinxit, Agenorem. Poſita eſt D ſtatua publicis Phocenſium ſumptibus. Theopompus enim pater Agenoris, publicus eius gentis amicus erat. Nicodamus poſt hæc ſculptor ex Mænalo, Damoxenidam fecit pugilem, ex Mænalo oriundum. Præſto item eſt effigies Laſtratidæ pueri Elei, qui in lucta coronam eſt conſequutus. In Nemeis itẽ pueros, & imberbes denuò ſuperauit. Vicit & Laſtratidæ pater, cum diauli certamen inijſſet. Ea autem apud poſteros etiam relicta eſt arrogantia, ut Olympia qui uiciſſent, nomina in Gymnaſio Olympico præſcriberent. Et de his hactenus. Sed quæ ad Euthymi pugilis uictorias pertinent, alioſq; honores, nequaquam fas eſt me hic præterire. Genus ex Locris duxit Euthymus, qui Italiã incolunt, & regionem iuxta Zephyriũ promontorium obtinent. Patrem, ut aiunt, Aſtylem habuit. Sed negant id indigenæ, filiumq; Cæcini fluuij eſſe perhibent, qui inter Locridem & Rheginam limites conſtituens illud formicarum exhibet miraculum. Intra Locridem enim uſq; ad Cæcinum, formicæ more aliarum cantant. Sed ſimulac Cæcinum traieceris, nullam planè in Rhegina uocẽ formicæ edunt. Huius fertur eſſe filius Euthymus. Hic cum cæſtibus in Olympia uiciſſet ſeptuageſima quarta Olympiade, non eadem fortuna ſequentẽ Olympiadem erat acceſſurus. Theagenes enim Thaſius Olympiade cupiens eadem cæſtibus uincere, & pancratio, luctando Euthymum in aliud tempus reiecit. Enimuero Theagenes nec ex pancratio palmam auferre potuit, utpote in pugna prius aduerſus Euthymum proſtratus. Hac de cauſſa Græcorũ iudices ſacram Theageni multam irrogant, ut talentum deo penderet: talentum

Miſer Pulydamantis interitus.

Arrogantia certatorum.

Euthymi res geſtæ.

A lentum item ob læſum Euthymum. Hac enim qua illum affecerat ignominia, tollere uidebatur cæſtuum certamen. Propterea ſtatuunt, ut & priuatim Euthymo pecuniam expendat. Olympiade autem ſeptuageſima ſexta, quicquid argenti Deo erat decretum, enumerauit Theagenes: & permuta to animi conſilio, cæſtuum pugnam non eſt ingreſſus. Illaq; Olympiade, & ſequenti poſtea, Euthymus ex cæſtuũ certamine coronam accepit. Statua eius & Pythagoræ eſt artificio fabricata, & ſpectatu digniſsima. Reuerſus dehinc in Italiam, contra Heroem pugnauit. De hoc ita ſe res habet. Vlyſſem ferunt, cum poſt Troię excidium erraret, ui uentorum & ad alias in Italia atq; Sicilia ciuitates perueniſſe, & Temeſſam unà cum nauibus delatum. Vnum itaq; ex nautis ibi, cum ebrius uirgini cuidam uim intuliſſet, propter hanc iniuriam lapidibus fuiſſe ab incolis obrutum. Vlyſſem uerò, ut qui nihil curaret ſocij necem, diſceſsiſſe. Genium autem eius, qui lapidibus fuerat obrutus, nullũ tempus dimiſiſſe, quin & Temeſſæ ciues interficeret, & in reliquos omnis ætatis homines graſſaretur: donec Pythias eos, ut qui prorſus ex Italia aufugere parabant, Temeſſam deſerere uetuit, ſed Heroem placare iuſsit, & dedicato nemore templũ ædificare, eiq; mulierẽ ex Temeſſanis uirginibus pulcherrimam quotannis exhibere. Hæc Dei mandata cum exequerentur, nihil habebãt in poſterum de Genio quod timerent. Euthymus autem (namq; & Temeſſam peruenit, & tum fortè inſtitutum Genio ſacrificium peragebatur) audita ciuium calamitate, & templum ingredi cupijt, & uirginem uidere. Vt uerò uidit, in commiſerationem primùm, in amorem deinde eius incidit. Et puella iuramentum de- *Hiſtoria de Heroe prolixa.*

B dit, ſe ei, ſi liberauerit, nupturam. Euthymus poſthæc paratus undiq; Genij irruptionem expectauit, eumq; pugna ſuperauit. Atq; ita terra expulſus Heros, & in mare demerſus euanuit. Euthymo inſuper partæ ſunt illuſtres nuptiæ, & eius loci incolis in poſterum à Genio libertas. Audiui & tale quippiã de Euthymo. uixiſſe eum diutiſsimè, mortemq; cum fugeret, alio quodam modo è uiuis exceſsiſſe. Temeſſam porrò mea etiam ætate habitari, ex uiro audiui qui ad emporium nauigauit. Hæc quidem audita retuli. Ego autem in huiuſmodi picturam incidere me memini. Accommodata erat ad ueteris picturæ imitationem. Aderat iuuenis Sybaris, & Calaber fluuius, Calycusq; fons. Adhęc Iuno, & Temeſſa oppidũ, & in eis Genius, quem Euthymus eiecerat, colore admodum nigro, & ſpecie uniuerſa maximè formidabili: pro ueſtimento, lupi pellem gerebat. Nomen Lyban in pictura literis erat expreſſum. Sed hæc hactenus. Poſt Euthymi ſtatuã Pytarchus conſiſtit, Mantinenſis, ſtadij curſor: & pugil Eleus Charmides, qui in omnibus uictores extiterunt.† Hos ſi aſpexeris, ad Rhodiorũ athletarum ſtatuas peruenies, Diagoræ, & qui ex eius genere ſunt: qui & continui inuicem, & tali quopiam ornatu ſunt conſecrati. Acuſilaus, qui ex certamine uirorum cæſtibus pugnantium coronam accepit. Dorieus natu minimus, qui tribus cõtinenter Olympiadibus pancratio uicit. Ante Dorieum Damagetus, pancratio ſecum congreſſos uicit. Hi fratres ſunt, & Diagorę filij. Prope eos Diagoras ipſe eſt poſitus, qui uiros cæſtibus ſuperauit. Diagoræ ſtatuam fabricauit Megarenſis Callicles, Theocoſmi F.

Euthymus Heroem pugna ſuperauit, & regione expulit.

Genij deſcriptio.

Locus hic in græco obſcurus eſt.

u qui

qui Iouis ſimulacrum Megaris fecit. Diagoræ item ex filiabus nepotes pu- C gnis ſeſe exercuerunt, & Olympicas uictorias ſunt conſequuti. Inter uiros quidem Eucles Callianactis filius, & Callipaterę, filiæ Diagoræ. Piſidorus autem inter pueros. Hunc in Olympijs ipſa mater ſumpto præceptoris habitu, certamine exercuit. Idem quoq; Piſidorus in Alte iuxta maternum auum conſiſtit. Diagoram aiunt unà cum filijs, Acuſilao & Damageto, Olympia acceſsiſſe. Ibiq; uictores adoleſcentes per celebrem conuentum geſtarunt patrem, in quem & flores abiecerunt Græci, & beatum propter filios appellarunt. Diagoras hic prima origine, quantum ad maternam ſtirpem, Meſſenius fuit, natus ex Ariſtomenis filia. Dorieus Diagoræ F. præter Olympia octies Iſthmia uicit, Nemea ſepties. Dicitur & Pythia uiciſſe, citra negotium. Cæterùm hic, & Piſidorus, Thurij ſunt pronunciati. Rhodo enim à contrariç factionis hominibus expulſi, in Italiam ad Thurios ſeceſſerunt. Aliquanto autem pòſt in Rhodum eſt reuerſus Dorieus. Hic uir in primis Lacedæmoniorum partibus uidetur ſtuduiſſe, adeò ut inſtructis proprijs nauibus contra Athenienſes prælio nauali pugnauerit: donec captus ab Atticis triremibus, uiuus ad Athenienſes eſt perductus. Athenienſes, priuſquam ad eos perduceretur Dorieus, & incenſi erant iracundia, & ei minitabantur. Sed conuocato concilio, ut uirum tam magnum, tantaq; authoritate prçditum in habitu captiui conſpexere, mutatis ſententijs incolumem dimiſerunt, & nihil quicquam, quod durum eſſet, in eum ſtatuerunt: cum & multa pro arbitratu, & non iniuſtè facere potuiſſent. De Doriei obitu ab Androtione in Attica hiſtoria eſt ſcriptum. Re- D gis enim tum rem nauticam fuiſſe afflictam, & Cononem ab eo electum ducem. Populum item Rhodium à Conone perſuaſum, tranſtuliſſe ſe à Lacedæmonijs in regis & Athenienſium ſocietatē. Dorieum præterea eo tempore ex Rhodo peregrè profectum, in loca extra Peloponeſum ſita. Comprehenſum autem à Lacedæmonijs, Spartamq; perductū, & iniuriæ fuiſſe à Lacedæmonijs condemnatum, & morte multatum. Si uerum dixit Androtion, Lacedæmonios uidetur æquare uoluiſſe cū Athenieēſibus. Nam & Athenienſes in Thraſyllum, & reliquos duces, qui unà cū Thraſyllo copijs ad Arginuſas præerant, petulantiæ crimen admiſerunt. Diagoras itaq; eiusq; poſteri, ad tantam gloriam ſunt euecti. Alcæneto item Theanti F. Lepreatæ, cùm ipſi, tum liberis, Olympicæ uictoriæ contigerunt. Alcænetus quidē pugilatu uiros ſuperauit, & ante hæc pueros. Hellanicū uerò Alcæneti filium, & Theantū, pueros cęſtibus uiciſſe aiunt: illū quidem Olympiade octogeſima nona, Theantū deinceps ſequenti: eisq; ſtatuæ in Olympia omnibus ſunt poſitæ. Prope Alcæneti filios & Gnato Dipenſis conſiſtit, ex terra Menaleorū, & Lycinus Eleus: qui ipſi quoq; ex puerorū cæſtibus uictores euaſerunt. Gnatonem inſuper ætate admodum iuuenē uiciſſe, quæ addita eſt inſcriptio indicat. Statua eius Callicli Megarenſi attribuitur. Vir autē è Stymphalo oriundus, Dromeus nomine, qui & opus id in dolicho exhibuit, bis in Olympia uictoriam eſt nactus, toties in Pythijs, Iſthmijs ter, quinquies in Nemeis. Dicitur idem carniū eſum excogitaſſe, cū antea caſeo tantū athletæ ex calathis uimineis uictitarēt. Huius ſtatuam

Pulchrū exemplum pietatis erga parentes.

Athenienſiū erga captum Dorieum humanitas.

Pythagoras

A Pythagoras fecit. Sequentē Pythoclis Elei pentathli Polycletus. Cæterùm à quo ſit fabricata ſtatua Socratis Pellinenſis, qui curſu pueros ſuperauit, non indicant. Elei autem Amerti, qui luctando in Olympia pueros, luctando item in Pythíjs uiros ſuperauit, Phradmon Argiuus exculpſit. Euanoridæ Eleo tum in Olympia ex lucta puerorũ parta eſt uictoria, tum Nemea. Græcorũ iudex ut eſt electus, nomina uictorũ in Olympia & ipſe annotauit. Quæ uerò de pugile narrantur, genere quidem Arcade ex Parrhaſíjs, nomine Damarcho, non mihi uidentur credibilia, quæcunque alia prçter uictoriam Olympicam ab hominibus iactabundis ſint dicta: mutatum eſſe eum ex homine ad ſacrificium Iouis Lycæi in lupum, & decennio pòſt humanam formam recepiſſe. Enimuerò neq; ab ipſis Arcadibus, hçc de eo dici apparet. Nam & in inſcriptione, quæ in Olympia habetur, facta eſſet eius rei mentio. Inſcriptio talis eſt:

Hanc ſtatuam poſuit Dinittha patre Damarchus,
Natus in Arcadia, Parrhaſius genere.

Et hæc quidem ea de re ſunt ſcripta. Eubotas præterea Cyrenæus, cum futuram ſibi in Olympia ex curſu uictoriã promitti ab oraculo Libyco cognouiſſet, & ſtatuã prius apparauit, eodemq; die uictor eſt declaratus, & ſtatuam erexit. Dicitur item curuli certamine uiciſſe ea Olympiade, quæ ab Eleis adulterina appellatur, eo quòd Arcades ludo præfuerunt. Statuam Cleonæi Timanthis, qui è uirorum pancratio coronam accepit, Myron Athenienſis fabricauit. Trœzeníj autem Bacidis, qui uiros luctando B proſtrauit, Naucydes. Timanthes huiuſmodi ob cauſſam dicitur interiiſſe. Certandi finem ut fecit, uires nihilominus tamen exercuit, & arcum quotidie magnum tetendit. Factum eſt autem, ut cum peregrè aliquandiu abfuiſſet, tendendi arcus uſum intermiſerit. Reuerſus itaq;, cum tendere arcum amplius non poſſet, pyra incenſa uiuum ſe in ignem abiecit. Quotquot autem talia inter homines euenerunt, aut poſtmodũ ſunt euentura, pro furore potius quàm fortitudine (mea opinione) habeantur.

Mirabilis de Timanthe historia.

Poſt Bacidem, Arcadum athletarum ſtatuæ ſunt poſitæ: Euthymenis ex ipſa Mænalo, qui ex lucta uirorum, & prius puerorum uictoriam reportauit: Azanis item ex Pellana Philippi, qui cæſtibus pueros uicit: & Critodami Clitorenſis, qui ipſe quoq; in cæſtibus puerorum uictor eſt declaratus. Statuas, Euthymenis quidem, Alypus exſculpſit: Damocriti, Cleon: Philippi uerò Azanis eandem ſtatuam Myron fabricauit. De Promacho Dryonis F. pancratiaſte Pellinenſe dicenda quæ ſint, in Achæorum hiſtoria & ipſa perſequemur. Non procul à Promacho Timaſitheus dedicatus eſt, genere Delphus, opus Ageladæ Argiui. Pancratium bis in Olympia uicit, ter in Pythíjs. In bellis item facinora edidit, & fortitudine inſignia, & proſperis ſucceſsibus fortunata, excepto poſtremo. Huic ipſi quoq; necem confidentia intulit. Iſagoræ enim Athenienſis, cum ad ſtabiliendam tyrannidem occupaſſet arcem Athenienſium, opem tulit & Timaſitheus. Cum autem inter reliquos qui in arce fuerant relicti, eſſet captus, morte propter iniuriam ab Athenienſibus eſt multatus. Theogne-

Timaſitheus ex confidentia perijt.

tus autem Ægineta in puerorum lucta coronam accepit. Statuam eius Po- C
lichus Ægineta fabricauit. Magiſtri Polichi fuerunt pater Synoon: huius
Ariſtocles Sicyonius, qui Canachi & frater fuit, & gloria non multo infe-
rior. Cur autem Theognetus pinus hortenſis nucem ferat, & malum gra-
natum, mihi coniectura aſſequi nõ erat integrum. Fieri poteſt, ut Æginetæ
peculiarem huius rei rationem adferant. Cæterùm poſt uiri illius ſtatuam,
quem Elei unà cum reliquis ſcriptum eſſe negant, eo quòd in Calpæ curſu
uictor ſit deſignatus, Xenocles Mænalius conſiſtit, qui luctando pueros
ſuperauit: & Alcetus Alcinoi F. qui cæſtibus pueros ſuperauit. Arcas hic
quoq; ex Clitore, cuius ſtatuam Cleon elaborauit. Zenoclis autem, Poly-
cletus. Ariſteus Argiuus ex dolicho quidem ipſe uictor abijt: pater uerò
Ariſtei Chimon, ex lucta. Propè inuicem ſunt coniuncti. Illum exculpſit
Pantias Chius, à patre Soſtrato inſtitutus: Chimonis autem imagines, una
in Olympia, altera Romam in templum Pacis Argis deportata, omnium
operum quę Naucydes abſoluit, meo iudicio ſunt pręſtantiſsimæ. Chi-
mon præterea, ut fertur, Tauroſthenem Æginetam luctando proſtrauit,
& Olympiade ſequenti Tauroſthenes congreſſos ſecum luctatores uicit.
Et in Ægina, ut ueriſimile eſt, eodem die uiſum à Tauroſthene ſpectrum,
uictoriam ei annunciauit. Phillem Eleum, parta uictoria ex puerorum
lucta, Cratinus Spartanus fabricauit. De Gelonis curru, quæ mihi ex
coniectura in mentem uenerunt, cum eis non conſentiunt, qui ante me
eadem de re ſcripſerunt. Hi Gelonis Siculorum tyranni donarium eſſe cur
rum aſſerunt. Inſcriptum ſiquidem ei eſt, Gelonem Dinomenis dedicaſſe D
Geloum. In qua Gelon hic uicit, Olympias eſt ſeptuageſima tertia. Ge-
lon autem Siculus tyrannus, Syracuſas tenuit regnante Athenis Hybrili-
da, anno ſecundo Olympiadis ſeptuageſimæ ſecundæ, in qua Tiſicrates
Crotoniata ſtadium deuicit. Conſtat igitur Syracuſium eum, non Gelo-
um fuiſſe declarandum. Sed uidetur Gelon hic homo fuiſſe priuatus, pa-
tremq; habuiſſe eodem nomine cum tyranno appellatum, ipſe etiam eo-
dem nomine dictus. Glaucias Ægineta tum ipſum currum fecit, tum Ge-
Hiſtoria de Cleomede. lonis ſtatuam. Proxima ante hanc Olympiade, Cleomedem aiunt Aſty-
palæenſem cum Icco Epidaurio ceſtibus dimicaſſe, Iccumq; in pugna occi-
diſſe. Condemnatus itaq; à Græcorum iudicibus, tanquam iniuſta perpe-
traſſet, & uictoria ſpoliatus, ad inſaniam ex mœrore eſt redactus. Aſtypa-
læam quidẽ poſthæc redijt. In ludũ autem literariũ inuaſit, ubi pueri circi-
ter ſexaginta detinebantur, columnamq; cui tectum incumbebat, ſubuer-
tit. Tecto in pueros collapſo, cum lapidibus peteretur à ciuibus, in Miner-
uæ templum aufugit. Arcam itaq; iacentem in templo cum reuulſo oper-
culo eſſet ingreſſus, magno labore Aſtypalæenſes aperire eam fruſtra ten-
tarunt. Tandem lignis arcæ perfractis, ut neq; uiuum Cleomedem repere-
runt, nec mortuum, Delphos amandant legatos, quæſitum quid Cleome-
di accidiſſet. His oraculum ita reſpondiſſe perhibent:

Vltimus Heroum Cleomedes Aſtypalenſis,
Huic ſacrum facite, humanis ceu rebus adempto.

Iccirco

A Iccirco Cleomedi Aſtypalæenſes ab eo tempore honores offerunt, tanquam heroi. Iuxta Gelonis currum conſecratus eſt Philon, artificio Glaucij Æginetę. Philoni huic Simonides Leoprepis F. carmen elegiacum dexterrimum conſcripſit:

Patria Corcyra eſt, pugnis bis Olympia uici:
Natus ſum Glauci, nominor inde Philon.

Dedicatus eſt & Mantinenſis Agametor, qui cæſtibus pueros uicit. Iuxta hos, ut ſunt modò enumerati, conſiſtit Caryſtius Glaucus. Oriundum eum aiunt ex oppido Bœotorum Anthedone, maioresq; eius à Glauco maris Genio ortum traxiſſe. Caryſtius hic Demili erat filius. Agriculturæ eum initio operam dediſſe perhibent. Aratro autem delapſum, uomerem rurſus accommodauit, manu uſus pro malleo. Cum fortè fortuna pater, quæ fecerat filius, conſpexiſſet, in Olympiam eum, cæſtibus ut pugnaret, hac de cauſſa perduxit. At uerò Glaucus, utpote pugnæ imperitus, uulnera ab aduerſarijs accepit. Cum deinceps, qui ex illis fuerat relictus, aduerſus ultimum pugnaret, ob uulnerum multitudinem defatigari putabatur. Ibi patrem aiunt exclamaſſe: O fili, illam ab aratro. Sic plagam aduerſario ut inflixit uiolentius, confeſtim uictoriam eſt conſequutus. Dicitur & alibi coronatus, bis in Pythijs, Nemeis & Iſthmijs octies in utroq; certamine. Glauci ſtatuā filius dedicauit, Glaucias autē Ægineta exculpſit. Reddit ſtatua * imaginē eius, qui umbratili certamine geſticulatur. Erat enim Glaucus omnium ſuę ætatis † ad manuum geſticulationem aptiſsimus. Vita de-

Hiſtoria elegans de Caryſtio.

σκιαμαχοῦντος χῆμα.
† χειρονομῆσαι.

B functum Caryſtij dicunt in inſula ſepultum eſſe, quæ etiam'num Glauci dicitur. Damareto præterea Heręenſi, filio itē Damareti & nepotibus, binæ in Olympia cōtigerunt uictorię. Damareto quidem Olympiade ſexageſima quinta, quando receptus primò eſt armatorū curſus. Et proxima deinceps Olympiade facta ſtatua, quę clypeum habet ijs ſimilem, quibus hodie utimur: & galeam in capite, atq; pedibus ocreas. Hæc temporis progreſſu ab Eleis, alijsq; Græcis curſu ſunt ablata. Theopompus autem Damareti filius, eiuſdemq; nominis nepos, uictoriam ſunt conſequuti, ille pentathli, luctę Theopompus alter. Statuam Theopompi luctatoris qui fecerit, ignoramus. Patris atq; aui ſtatuas, Eutelidæ & Chryſoſthemidis Argiuorum eſſe opera, inſcriptio indicat. At quo præceptore ſint uſi, non profert. Carmen tale eſt:

Eutelidas & Chryſothemis opera iſta dederunt,
Argiui, à priſcis quæ didicere uiris.

Iccus præterea Nicolaidæ F. Tarētinus, & Olympicā coronā accepit ē pentathlo, & gymnaſtico deinde artificio ſuæ ętatis omnibus dicit̄ præſtitiſſe. Poſt Iccū cōſiſtit, qui lucta pueros ſuperauit, Pantarces Eleus, Phidiæ amaſius. Poſt Pantarcem Cleoſthenis currus eſt, Epidamnij: factus quidē ab Agelada, poſitus autē à tergo Iouis, qui poſt pugnā ad Platęas cōmiſſam à Græcis eſt conſecratus. Vicit Cleoſthenes Olympiade ſexageſima ſexta. Dedicauit unà cum equis tum ſuā imaginē, tum aurigæ. Perſcripta ſunt & equorum nomina, Phœnix, & Corax. Vtrinq; prope iugum ad dextram

quidem Cnacias, ad læuam Samos. Currui additũ eſt carmen elegiacum: C
Cleoſthenes poſuit me Pontius ex Epidamno,
Qui præclara Iouis prælia uicit equis.

Eorum porrò qui equis alendis curã apud Græcos impenderunt, primus in Olympia Cleoſthenes hic ſtatuã poſuit. Euagoras enim Lacon currum dedicauit, ſed ipſe Euagoras currui non aſsiſtit. Miltiadis autem Athenienſis, quæ in Olympia exhibuerit donaria, alia hiſtoriæ parte declarabo. Cæterùm Epidamnij noſtro tempore regionem antiquã tenent, oppidũ non item, ſed aliud paulutum ab illo diſsitum, quod Dyrrachiũ à conditore eſt appellatũ. Lycinus præterea Heræenſis, Epicradius Mantinenſis, Tellon Thaſius, & Eleus Agiadas, pueri uictoria potiti ſunt. Lycinus quidem currendo: reliqui, qui poſt eum ſunt enumerati, in cæſtuum pugna. Epicradium Prolichus Æginета effinxit: Agiadã, Serambus, idem quoq; Æginета genere. Lycini autem ſtatuã, Cleon. Tellonẽ quicunq; tandem exculpſerit, non memorant. Poſthæc Eleorũ donaria ſequuntur. Philippus Amyntæ F. & Alexander Philippi: Seleucus item, & Antigonus. Reliqui equis inſident, Antigonus peditis figura eſt expreſſus. A regibus his non procul Theagenes uiſitur, Timoſthenis F. Thaſius. Thaſij Timoſthenis filiũ negant eſſe Theagenem, ſed Timoſthenem Herculi Thaſio fuiſſe conſecratum: & cum Theagenis matre concubuiſſe Herculis ſpectrum, Timoſtheni aſsimilatũ. Vndecim annos puer cum eſſet natus, & domum à magiſtris D rediſſet, æneum ſimulacrum cuiuſcunq; tandem dei in foro poſitum (delectabatur enim hoc ſimulacro) auellit, & humeris impoſitum, domum fertur abſtuliſſe. Quo facto, cum ira aduerſus eum uulgus incanduiſſet, uir quidam magnę authoritatis, & ætate prouectus, puerum ab eis interfici non permiſit: ſed ſimulacrum, iuſsit domo confeſtim in forum referret. Quo relato, ingens ſtatim gloria puerum ob robur eſt ſequuta, & factum id per totam Grçciam diuulgatum. Quæ porrò in certamine edidit Olympico facinora Theagenes, priori hiſtoria expoſui: pugilem eum Euthymũ proſtrauiſſe, & mulctã ab Eleis Theageni eſſe irrogatam. Tunc equidem Mantinenſis quidam Dromeus nomine, primus, quem ſcimus, uictoriã ex pãcratio abſq; labore dicitur reportaſſe. Olympiade autẽ inſequẽti Theagenes pãcratij certamine uicit. Ter prçterea in Pythijs cæſtuũ pugna, nouies in Nemeis, decies in Iſthmijs, partim pãcratio, partim lucta. In Phthia autem Theſſalorũ regione luctę, aut pancratij ſtudiũ omiſit, & in id incubuit, ut & curſu illuſtris apud Grçcos fieret. Dolicho itaq;, qui ſecum decertabant, ſuperauit. Cõparauit autem ſe, ut ego quidẽ exiſtimo, ad Achillis quandam æmulationẽ, dum in patria præſertim eius, qui reliquorũ (ut uocant) heroum erat prçſtantiſsimus, curſu uincere ſtuduit. Si numerentur omnes, mille coronas accepit, & quadringentas. Vt uerò rebus humanis eſt exemptus, uir quidam qui uiuum odio habuerat, ſingulis noctibus Theagenis ſtatuam acceſsit, & flagris æs cęcidit, tanquam ipſum Theagenem pœna hac ulciſceret. Sed collapſa ſtatua, hominẽ oppreſsit, effecitq;, à contumelia ut deſiſteret. Liberi eius, ut pater eſt mortuus, ſtatuam cædis poſtularunt. Thaſij eum mari ſubmergunt, ſequuti Draconis ſententiam,

qui

Epidamnij qui ſunt.

Hiſtoria de Timoſthene.

Theagenis coronæ.

A qui latis apud Athenienſes de homicidio legibus, cõplexus eſt & res inanimatas, ſi quid fuerit collapſum, & hominem interſecerit. Temporis uerò progreſſu, cũ ob terrę ſterilitatẽ apud Thaſios inedia ingraueſceret, Delphos qui oraculum cõſulerent, ablegarunt. His Deus reſpondit, ut exules reuocarent. Id cum ex oraculo feciſſent, nec ita tamen inediæ malo medicinam adhibere potuerunt. Secundò itaq; ad Apollinẽ profecti, præſtitiſſe ſe ea dixerunt, quę iuſſerat oraculũ, nihilominus tamen deorum iram perſeuerare. Ibi Pythias eis reſponſum dedit:

Theagenis magni ex uobis ſpreuiſtis honores.

Cum itaq; dubitarent, qua nam arte Theagenis ſtatuã recuperarent, piſcatores, ut fama eſt, ad capiendos piſces in pelagus ęgreſsi, reti ſtatuam attraxerunt, & in terram continuò importarunt. Thaſij repoſito eum in locum, quo initiò ſteterat, Theageni rem ſacram ut Deo faciũt. Paſsim item tum apud Græcos, tum Barbaros ſcio ſimulacra Theageni eſſe dedicata, eumq; & morbos medicari, & ab indigenis coli. Statua Theagenis in Altẽ eſt facta ab Ægineta Glaucio. In propinquo & currus ſpectatur æneus, & uir qui currum conſcendit. Equi ſolitarij currui ſunt adiuncti, ſinguli utrinq;. Equis pueri inſident. Monumenta ſunt uictoriarum Olympicarum dedicata ab Hierone Dinomenis filio, qui poſt fratrẽ Gelonem Siculorum tyrannidẽ obtinuit. *Hieronis monumenta.* Cæterùm non ipſe Hieron miſit hæc donaria, ſed filius Hieronis Dinomenes Deo perſoluit. Currum Onatas Ægineta fabricauit. Calamis, & equos utrinq; adiunctos, & qui equis inſident, pue-
B ros. Iuxta Hieronis currum uir eſt Dinomenes nomine, qui ipſe quoq; Syracuſis tyrannus fuit. Hieron autẽ appellabatur, Hieroclis F. Poſt obitum prioris tyranni Agathoclis, alter Syracuſijs eſt inuẽtus, hic Hieron. Regnauit anno ſecundo Olympiadis centeſimæ uigeſimæ, in qua Cyrenæus Idæus ſtadium uicit. Hieron hic amicitiam cum Pyrrho Æacidę filio, & cum amicitia affinitatẽ quoq; cõtraxit, nuptum collocata Geloni filio Nereide Pyrrhi filia. *Hieronis filius duxit filiam Pyrrhi.* Romanis autẽ bellum Punicũ circa Siciliam gerentibus, pluſquam dimidiã inſulæ partẽ Carthaginenſes occuparũt. Cæterùm Hieron cum nuper ad res bellicas ſe cõtuliſſet, Carthaginenſiũ partes ſequi ſtatuit. Sed non longo tempore pòſt cũ potentiorẽ eſſe rem Romanã amimaduerteret, & uiribus ualentiorem, in eorum ſe amicitiã inſinuauit. Occiſus eſt à Dinomene, qui genere Syracuſanus fuit, ſed hoſtis infeſtiſsimus tyrannidis. Is cũ Hippocrates poſt hęc, frater Epicydis, Syracuſas nuper Erbyſſó ſe contuliſſet, & ad populũ uerba facere incepiſſet, tanquã necem illaturus, in Hippocratẽ irruit. Hic autem cũ reſiſteret, & alij ex ſatellitibus eius facti eſſent potiores, Dinomenem confodiunt. Statuas Hieronis in Olympia, unam equeſtrem, pedeſtrẽ alteram dicarunt Hieronis liberi. Fecit Micon Nicocratis F. Syracuſius. Poſt Hieronis ſtatuas Areus conſiſtit, Acrotati F. rex Lacedæmoniorum, & Aratus Cliniæ F. Et rurſus Areus equum conſcendens. Aratus à Corinthijs dedicatus eſt, Areus ab Eleis. Atqui in ſuperiori hiſtoriæ parte, neque Arati res geſtas præterij, neque Arei. Aratus inſuper & curulis certaminis in Olympia uictor eſt declaratus. Timon autem uir Eleus, Ægypti F. qui equis in Olympia certauit, æneum-

currum habet, quem Potentia, ut arbitror, uictoriæ conſcendit. Callon autem Harmodij filius, & Moſchionis Hippomachus, Elei & genere ambo ſunt, & cæſtibus pueros ſuperarunt. Quorum priorem Daippus fabricauit: Hippomachi autem ſtatuam qui elaborauerit, compertum non habemus. Proſtrauiſſe eum aiũt tres aduerſarios, nec plaga accepta ulla, nec aliqua corporis parte uulnerata. Theochreſtum autem Cyrenęũ equis alendis deditum (quod Libycis populis ex patrio inſtituto eſt familiare) equeſtri certamine in Olympia palmam abſtuliſſe ferunt: & aliquanto prius auum eius, qui ipſe quoq; Theochreſtus fuit appellatus. In Iſthmo autem patrem Theochreſti ex curuli certamine uictorem euaſiſſe, inſcriptio teſtatur, quæ currui eſt addita. Hegiſarchum præterea Hæmoſtrati F. Tritæenſem, in Olympia ſuperaſſe uiros pugiles, in Nemea item, Pythijs, & Iſthmijs, oſtendit elegiacum carmen. Cæterum Arcades eſſe Tritæenſes, uerè dici, in Elegiaco carmine inueni. Arcadicæ enim ciuitates gloria præ reliquis illuſtres, ne quidem obſcura habent conditorum primordia. Quæ uerò ob imbecillitatem principio ignobiliores fuerunt, & propterea Megapolim translatæ, eas decretum non complectitur, publico quondam nomine ab Arcadibus promulgatum. Necq; aliud in Græcia oppidum Triteam nomine eſt inuenire, quàm illud Achæorum. Tunc itaque forſitan arbitreris Arcadici concilij participes fuiſſe Tritæenſes: quemadmodum nunc quoque ex ipſis Arcadibus multi ſunt participes Argolici. Hegeſarchi ſtatua opus eſt Polyclis filiorum, quorum in ſequenti etiam hiſtoria mentionem faciemus. Aſtylus autem Crotoniata Pythagoræ opera eſt factus, qui tribus continenter Olympiadibus ſtadij & diauli uictoriam eſt conſequutus. Quia uerò in duabus poſterioribus in gratiam Hieronis Dinomenis F. Syracuſanum ſe pronunciari eſt paſſus, domum eius Crotoniatæ in carcerem redegerunt, & ſtatuam Iunoni Lacedæmoniæ uicinam ſunt demoliti. Poſita eſt in Olympia & columna, quæ Lacedæmonij Chionidis uictorias recenſet. Quotquot ab ipſo Chione, non publicis Lacedęmoniorum ſumptibus dedicatam eſſe iudicant, ſtultè iudicant. Columnæ etenim inſcriptum, non eſſe armorum curſum. Quomodo itaq; intellexiſſet Chionis, an legem aliquando Elei rurſus eſſent ſanciturí? His maiorem dementiam incurrunt, qui appoſitam columnæ ſtatuam Chionidis imaginem eſſe contendunt, quæ ab Athenienſe Myrone eſt facta, & Chionidem hominum opinione refert: à uiro item Lycio eſt exhibita, Hermogene Xanthio, qui tribus Olympiadibus octies uicit, & Equus cognomento à Græcis eſt appellatus. Sed & Polites forſan magnę tibi erit admirationi. Oriundus erat hic Polites ex oppido Thraciæ Carię Ceramo, atq; omnem pedum uirtutem in Olympia declarauit. A' curſu enim longiſsimo & ita comparato, ut diu durare poſſet, breui admodum temporis ſpacio conuertit ſe ad breuiſsimum ſimul, & uelociſsimum. Eodem pręterea die dolichi, & confeſtim ſtadij uictoriam conſequutus, tertiã his diauli addidit. Polites præt erea Olympiade ſecũda quater uicit, prout ſortitò ſinguli fuerint electi. Nec enim frequentes ſimul in curule certamen emittunt. Quicunq; autem quolibet in ordine ſuperiores exiſtunt,

Arcadicæ ciuitates illuſtres.

Aſtyli mendacium quomodo ſit punitũ.

Quæ Polites geſſerit.

A exiſtunt, de ipſis præmijs denuò currunt. Hoc modo in ſtadio qui coro-
natur, bis uictoriam conſequetur. Sed omnium pulcherrimam uictoriam
Leonidas Rhodius curſu eſt adeptus, & inſigni præditus celeritate reſtitit
fortiter, & Olympiadibus quatuor duodecies in curuli certamine uictor
euaſit. A' columna Chionidis in Olympia non procul Duris conſiſtit Sa-
mius, qui cæſtibus pueros uicit. Artificium ſtatuæ Hippij eſt. Inſcriptio
autem ſignificat, uiciſſe Chionidem, quo tempore Samius populus ex in-
ſula aufugit. Tempus uerò quo ad domeſticas facultates populũ *. Iu- Deeſt ali-
xta tyrannum Diallus eſt dedicatus, Pollidis F. genere quidem Smyr- quid.
næus: primus autem Ionum uictoriam Olympicam dicitur conſequutus.
Idem hic Diallus uictis pancratio pueris coronam accepit. Tharſilochum
præterea Corcyræum, & Ariſtionem, Theophilis F. Epidaurium, hunc
quidem in uirorum cæſtibus uictorem, illum uerò puerorum, Polycletus
Argiuus fecit. Bycellus poſt hæc, qui Sicyoniorum primus pugnis pue-
ros ſuperauit, opus eſt Sicyonij Canachi, cuius præceptor fuit Polycletus
Argiuus. Prope Bycellum uir armatus, cognomento Libys, Mnaſeas Cy
renæus conſiſtit. Statuam Pythagoras Rheginus fabricauit. Cyziceni au-
tem Agemachi, qui ex Aſiatica continente oriundus fuit, Argis factã eſſe,
inſcriptio declarat. Cęterùm in Sicilia olim Naxus habitata cũ ſit à Chal
cidenſibus, ſub Euripo incolentibus, urbis nunc ne rudera quidem appa-
rent. Vt tamẽ ad poſteros etiam Naxi nomen perueniret, Tiſander potiſ-
ſimum Cleocriti F. in cauſſa fuit. Quater enim in Olympia Tiſander uiros
B pugiles proſtrauit. Totidem ei & in Pythijs contigerunt uictoriæ. Corin-
thij autem nondum eo tempore, neque Argiui monumenta habebant de o-
mnibus Nemeatis. Equa præterea Corinthij Phidolæ, Aura nomine,
ut Corinthij memorant, inchoato iam curſu ſeſſorẽ fortè excuſsit: at nihilo
ſecius ipſa cum ornatu cucurrit, & ad carceres ut eſt peruentũ, ſeſe conuer-
tit. Audita item tuba, maiori cum feſtinatione cucurrit. Ad Hellanodicas
autẽ cum alijs interuallis poſt ſe relictis prior euaſiſſet, iudicata eſt uiciſſe,
& à curſu ceſſauit. Elei uictorem Phidolam proclamarunt, atque ut equam
hanc dedicaret, conceſſerunt. Lyci item liberi, Phidolæ nepotes, equo ſoli-
tario uicerunt. Ad columnam tum equus eſt factus, tum addita inſcriptio:

Iſthmia clara ſemel Lycus, & bis Olympia uicit,
Phidolæ hinc laudem poſteritas habuit.

Sed cum inſcriptione hac Eleorum tabulæ de Olympiorum uictoribus,
non conueniunt. Non enim hac Olympiade, ſed ſexageſima octaua Phido
læ liberos uiciſſe, Eleorum commentarijs eſt annotatum. Hęc ita eſſe ſcias.
Agathinũ præterea Thraſybuli F. Eleum, Achæi Pellinenſes dedicarunt.
Telemacho autẽ, qui & ipſe Eleus fuit, ob equeſtris pugnæ uictoriã ſtatua
eſt poſita. Athenienſium item populus dedicauit Ariſtophontẽ Lycini
F. pancratiaſtẽ, qui in certamine Olympico uiros ſuperauit. Pherias autem
Ægineta (hic enim prope Ariſtophontẽ eſt dedicatus) Olympiade ſeptua
geſima octaua, cũ ætate adhuc puer eſſet, & ad luctam uideretur immatu-
rus, certamine eſt prohibitus. Sequenti autem, tunc enim inter pueros eſt

receptus, luctando uicit. A' Pheria hoc diuerſam Olympicæ uictoriæ for C tunam,planeq́ diſsimilem habuit, Hyllus Rhodius. Annũ enim ingreſſus decimũ octauũ, ne luctaretur cum pueris,repulſus eſt ab Eleis. Victor tamen uirorũ (ſicut & uicit) eſt declaratus. Poſtea in Nemea itẽ, & Iſthmo. Obijt autem annos natus uiginti, antequam in Rhodum domum reuerteretur. Rhodij luctatoris in Olympia audaciam Artemidorus genere Trallianus, longè mea quidem opinione ſuperauit. Artemidorus enim quo minus pancratio cũ pueris confligeret, Olympijs ob nimiam pueritiã eſt prohibitus. Tempore autem ludi quẽ Smyrnæi Ionum celebrãt,tanto robore cõualuit,ut eodem die & in Olympijs pancratio aduerſarios ſuperaret, & pueros,quos imberbes appellant. Tertiã uictoriã, quæ longè fuit celeberrima, à uiris reportauit. Suſcepiſſe autẽ eum certamen aiunt, contra imberbes,& uiros: illud, à Gymnaſte quodã prouocatũ: hoc uerò, à pancratiaſte conuicijs laceſsitum. Cæterùm uictoriã Olympicam de uiris cõſecutus eſt Artemidorus, Olympiade ducenteſima duodecima. Hylli ſtatuę cõtiguus eſt & equus æneus, nõ magnus, quẽ Crocon Eretrienſis dedicauit, ut equo ſolitario coronã accepit. & prope equum Teleſtas eſt Meſſenius, qui cæſtibus pueros uicit. Silanionis opera Teleſtas eſt confectus. Milonem autem Diotimi F. Dameas elaborauit, ipſe etiã Crotoniata. Sexies in Olympia uictoriam luctando conſequutus eſt Milo, in quibus pueros ſemel ſuperauit. In Pythijs item ſexies uiros, & ſemel pueros. Profectus eſt & in Olympiã ſeptimùm luctaturus. Sed Timaſitheũ, q & eadẽ ex ciuitate erat oriundus, & ætate adhuc iuuenis, quiq́ cõminus pugnare detrectabat, pro D ſternere nullo modo potuit. Dicitur Milo ſuam ipſius ſtatuã in Altem importaſſe. Illud item de malo granato, & diſco, de hoc narratur. Maliũ granatum ita continuit, ut nec ui extorqueri ab alijs poſſet, nec premendo ipſe corrumperet. Inunctio item diſco inſtitit, & ludibrio eos habuit, qui facto impetu diſco deturbare eum conabantur. Hęc item alia ad oſtentationem peregit. Chordam alligauit circa frontem non aliter, ac ſi uittã appoſuiſſet, aut coronã. Compreſſo autem intra labra anhelitu, ita ſanguine ſunt uenæ capitis impletæ, ut præ uiribus earũ rumperetur chorda. In dextra item manu partem eam ab humeris ad cubitum uſq; demiſſam, lateri fertur admouiſſe. Quicquid uerò à cubito prominet, in directos digitos extendit, pollice in ſublime erecto. Ex reliquis autem ordine ſibi inuicem incumbentibus digitis, minimum deorſum inflexum, nemo uel ſumma ui, loco mouiſſet. A' feris diſcerptum aiunt. Incidiſſe enim eum in Crotoniatarum regione in lignũ arefactum, quod cuneis impactis erat diductum. Milo itaq; ex confidentia quadam manus ligno inſeruit, ubi cuneis delapſis cum detineretur à ligno, factus eſt Milo luporum præda. Quorum animalium magna copia habetur in Crotoniatarum agro. Talem uitæ exitum Milo eſt ſortitus. Pyrrhum Æacidę F. qui in Theſprotia Epiri continente regnauit, & multa memorabilia facinora edidit, quæ in Athenienſium hiſtoria recenſui, Thraſybulus Eleus in Alte dedicauit. Iuxta Pyrrhum uir poſitus eſt exiguus, tibias habens in columna expreſſas. Huic Pythicæ uictoriæ contigerunt ſecundo pòſt Sacadã Argiuũ. Sacadas enim certamen

Hiſtoriæ de Milone elegantes.

Milo à feris diſcerptus.

uicit

A uicit ab Amphictyonibus quidem indictum, ſed nondum ex illorum nu-
mero, quibus uictoriæ præmium corona proponitur. Poſt id autem duo
alia, quę coronæ pręmiũ exhibuerunt. Pythocritus uerò Sicyonius, quę
deinceps ſequutæ ſunt, Pythiadas ſex, ſolus ipſe tibicen. Cõſtat item ſexies
eum ad pancratium in ludo Olympico fuiſſe modulatũ. Harum rerũ gra- *Pythocriti*
tia Pythocrito columna in Olympia eſt data, cum inſcriptione huiuſmodi: *ſtatua.*
Monumẽta Pythocriti Callinicæ F. tibicinis. Dedicarũt & Ætoli publico
nomine Cydonẽ, qui ab Ariſtotimi tyrannide Eleos liberauit. Gorgũ prę
terea Eucleti F. Meſſenium, pentathli uictorẽ, Thiron Bœotius effinxit.
Damaretũ uerò, eundem quoq; Meſſenium, qui pueros cæſtibus supera-
uit, Athenienſis Silanion. Cæterùm Anauchidas Philidis filius, Eleus, ui-
ctis lucta pueris, & poſtea uiris, eſt coronatus. Huius ſtatuam qui fabrica
uerit, ignoramus. Anochus autem Adamatæ F. Tarentinus, qui ex ſtadio
uictoriam reportauit, & diaulo, Ageladæ Argiui opera eſt exculptus. Pue
rum pręterea equo inſidentem, & equo uirum aſtantẽ, inſcriptio perhibet
Xenombrotũ eſſe, ex Co Meropidis oriundum, uictorẽ equeſtris certami
nis proclamatũ. Xenodicum, qui cęſtibus pueros ſuperauit, Pantias elabo
rauit. Xenombrotũ uerò, Philotimus Ægineta. Pytham deniq; Androma
chi F. qui Arderenſis genere fuit, Lyſippus fecit. Dedicarũt autem milites
duas eius ſtatuas. Et uidetur Pythas peregrinorũ militũ dux fuiſſe, aut ali-
o qui rebus bellicis clarus. Poſiti ſunt ibidẽ, qui curſu pueros ſuperarunt,
Meneptolemus ciuis Apolloniæ, quæ ad mare Ionium ſita eſt: & Corcy-
ręus Philo: & poſt eos Hieronymus Andrius, qui Tiſamenũ Eleum pen-
B tathli certamine in Olympia pſtrauit. Tiſamenus hic apud Gręcos poſtea
contra Mardonium & Medos Platæenſibus eſt uaticinatus. Hieronymus
itaq; dedicatus eſt: & prope eum puer luctator, ipſe etiã Andrius, Procles
Lycaſtidæ F. Sculptori qui Hieronymi ſtatuã fecit, Stomio nomen eſt: qui
Proclis, Somidi. Æſchines Eleus et bis pẽtathlo uicit, & ſtatuę ei duę ſunt
poſitæ. Cęterùm Archippo Mitylenæo, qui cęſtibus uiros ſupauit, tale
quippiã pręterea Mitylenæi glorię cauſſa attribuunt. Coronatum aiunt in
Olympia, & Pythijs, & Nemea & Iſthmo, annos natũ nõ amplius uiginti.
Puerũ autẽ ſtadij curſorẽ, Cenonẽ, Callitelis F. oriundũ ex Leprea, quæ in
Tryphylia ſita eſt, Pyrilampes Meſſenius exculpſit. Qui uerò Clinoma-
chi Elei ſtatuã fecerit, neſcimus. Victor pentathli Clinomachus eſt declara
tus. Pantarcem autẽ Eleum ab Achæis dedicatum eſſe, inſcriptio perhibet. *Pantarces ab*
Pacem enim inter Achæos cõſtituit, & Eleos: & ut dimitterent, quos bello *Achæis dedi-*
utrinq; cæperãt, author fuit. Propterea idẽ quoq; Pantarces in equeſtri cer *catus.*
tamine uictoriã eſt cõſequutus, equo ſolitario, cuius rei monimentũ extat
in Olympia. Olidã Eleũ dedicauit gens Ætolorũ. Charinus autẽ Eleus
ob diauli uictoriã, et curſus armati, eſt dedicatus. Iuxta eum Agelas Chius,
qui cæſtibus pueros uicit. Theomnaſtus Sardianus ſtatuã fecit. Clitoma-
chi autem Thebani ſtatuam Hermocrates poſuit, Clitomachi pater. Talia
hic geſsit. In Iſthmo uiros luctatores proſtrauit, & die eodẽ tum cæſtuum
pugna uicit, tum pancratij. In Pythicis ludis ter ex pancratio uictor abijt.
In Olympia uerò, ſecundus hic Clitomachus poſt Theagenem Thaſium,
eodem

eodem die pancratij uictor, ac cæſtuum eſt proclamatus. Pancratij quidem uictoriam eſt conſequutus Olympiade centeſima quadrageſima prima. Sequenti autem deinceps Olympiade Clitomachus hic in pancratij certamen, & cæſtuũ deſcendit. Deſcendit & Caper Eleus, qui eodem die & luctari ſimul cupiebat, & pancratio decertare. Cæterùm cum uictorē pugna abijſſet Caper, Hellanodicas Clitomachus edocuit, nil contra iuſticiam facturos, ſi pancratij certamen indicerent, priuſquam luctando uulneribus afficeretur. Cum æqua dicere uideretur, pancratij certamē eſt indictum. In quo cum uictus eſſet à Capro, nihilominus tamen animo forti & corpore uegeto aduerſus pugiles certauit. Erythręi præterea, qui Iones ſunt, Epitherſam Mytrodori F. dedicarunt, ut bis in Olympia cæſtibus uicit, binas itē uictorias in Pythicis ludis, Nemeis ac Iſthmicis eſt conſequutus. Et hi quidē Epitherſam. Syracuſani uerò duas Hieroni ſtatuas publicis ſumptibus poſuerunt: tertiã filij Hieronis. Cęterùm paulo antè indicaui, & eiuſdem nominis Hieronē hunc, & Syracuſanorum unà cum iſto tyrannum fuiſſe. Dedicarunt & uirum Eleum Timoptolim, Lampidis F. Palenſes, qui quarta pars ſunt Cephalenorum. Palenſes hi maiorum memoria Dulichij nominabantur. Poſitus eſt ibidem Archidamus Ageſilai filius. Vir item alius, quicunq; tandem ſit, uenatoris ſpeciem exhibens. Demetrium uerò, qui bello Seleucum petijt, & in pugna eſt captus, Demetrij item filium Antigonum, Byzantiorum donaria ſcias eſſe. Spartanus Eutelidas luctando pueros bis uicit, Olympiade trecenteſima octaua: & ſemel pentathlo. Tunc enim primò certarunt pentathlo pueri, id quod uſu & poſtea eſt obſeruatum. Statua Eutelidæ uetuſta eſt, & in baſi literę temporis diuturnitate factę ſunt obſcuræ. Poſt Eutelidam Areus iterum, Lacedęmoniorum rex, eſt poſitus, & prope eum Gorgus Eleus. At qui * (quantum in hominibus ſitum eſt) quater Gorgus in Olympia pentathli uictor fuit, diauli ſemel, toties curſus armati. Cæterùm cui pueri aſſiſtunt, Ptolemæum Lagi filium eſſe perhibent. Iuxta eum ſtatuę duæ ſpectantur, Capri Pythagorę filij, qui eodem die & luctæ coronam accepit, & pancratij. In duobus hiſce certaminibus Caper hic primus inte homines uictor extitit. Quem pancratij ludo uicerit, dictum eſt antea. Luctando proſtrauit Eleum Pæanium, qui priori Olympiade ex lucta reportauerat uictoriam, & in Pythijs pueros cæſtibus ſuperauerat: eodem item die coronatus eſt, uiris in lucta & cęſtuum pugna proſtratis. Caper equidem non ſine magnis laboribus, & inſigni miſeria, uictoria eſt potitus. Sunt & erectæ in Olympia ſtatuæ Anauchidæ & Pherenico, qui genere quidem Elei fuerunt, coronas autē pueris luctando ſuperatis ſunt adepti. Pliſtænum dehinc Eurydami F. qui Ætolorum contra Galatas dux fuit, Theſpienſes dedicarunt. Tydeus Eleus & Antigonum dedicauit, Demetrij patrem, & Seleucum. Seleuci porrò nomen apud omnes paſsim homines, tum alijs de cauſsis eſt celebratũ, tum potiſsimum ob Demetrij captiuitatem. Ex Gręcorũ certaminibus & Timon pentathli uictoriã eſt conſequutus, excepto tamen Iſthmico. Hoc enim quo minus decertaret, unà cum reliquis Eleis fuit excluſus. Aliàs inſcriptio indicat, Ætolorum cum

Palenſes Dulichij dicebantur.

ὅμως δὲ ἀνθρώπων ἄχρις ὅμως τῷ γένει.

C

D

contra

A cõtra Theſſalos expeditioni interfuiſſe, & propter familiarem, quam cum Ætolis habebat, amicitiam, Naupacti præſidio fuiſſe prçfectum. Timonis ſtatuæ uicina & Græcia eſt, & Græciæ Elis. Quarũ prior Antigonum curatorem Philippi Demetrij F. altera autem manu ipſum quoq; Philippum coronat: Elis Demetrium, qui bellum geſsit contra Seleucum, & Ptolemæum Lagi filium. Ariſtidi Eleo in Olympia quidem contigiſſe curſus armati uictoriam, & in Pythijs diauli, inſcriptio eius teſtatur. In Nemeis item pueros ſuperauit curſu equeſtri, quem Hippeum appellant. Longitudine autem Hippei curſus duos diaulos adæquat.* Hunc Nemeis ablatum, & Iſthmijs, Imperator Adrianus in Nemeorum hybernorum certamen ad Argiuos tranſtulit. Proximè Ariſtidem Menalces Eleus cõſiſtit, qui pentathli uictor in Olympijs eſt deſignatus. Philonides item, Zoti F. qui ex Cherſoneſo quidem Cretica oriundus fuit, Alexandri autem Philippi F. curſor. Poſt hunc Brimias eſt Eleus, qui uiros cæſtibus uicit. Leonidam Naxium, quæ inſula in Ægeo mari ſita eſt, Pſophidij Arcades dedicarunt. Aſamonem item, qui uiros cæſtibus uicit. Adeſt & Nicandri ſtatua, qui bis in Olympia diaulo uictor fuit: Nemeis autem ſexies curſu promiſcuè uicit. Aſamon præterea, & Nicander, Elei fuere: elaborarunt ſtatuas, huius quidem Daippus, illius autem Pyrilampes Meſſenius. Cæterum Eualces Eleus pueros cæſtibus ſuperauit: Seleadas autem Lacedæmonius uiros, luctando. Ibidem currus non magnus Polypithis Laconis eſt dedicatus. Et in columna eadem Calliteles, pater Callipithis, luctator. B Filius quidem equeſtri certamine uicit, Calliteles autem luctando. Homines deinceps priuatos Eleos, Lampum Arniſci filium, & Ariſtarchum, Pſophidij dedicarunt, uel quia amici erant, uel alioqui beneuolẽtia eis coniuncti. In medio eorum Lyſippus eſt poſitus, Eleus, qui cæſtibus pueros ſuperauit. Andreas Argiuus Lyſippi ſtatuam effinxit. Lacedæmonius prçterea Dinoſthenes, & ſtadio uiris deuictis Olympicam uictoriam eſt conſequutus, & columnam in Alte iuxta ſtatuam idem dedicauit. Cæterũm iter ex Olympia Lacedæmonem uerſus, ad alteram columnam quæ Spartæ habetur, ſtadiorum eſſe ſcias ſexcentorum ſexaginta. Hos item omnes Eleos eſſe: Theodorum pentathli uictorem, Pyttalum Lampidis F. qui cæſtibus pueros uicit, & Nelaidam qui ex ſtadio & curſus armati certamine coronam ſuſcepit. Orta præterea inter Arcades & Eleos de agrorum finibus contentione, Pyttalum aiunt ſententiam tuliſſe. Statua eius opus eſt Olynthij Stenidis. Ptolemæus deinceps uiſitur, qui equum conſcendit, et iuxta eum Eleus athleta Pæanius, Damatrij F. qui ex lucta Olympicam, & duas inſuper Pythicas uictorias eſt adeptus. Adeſt item Cleareſtus Eleus, qui ex pentathli certamine coronam ſuſcepit. Et currus Athenienſis Glauconis, Eteoclis F. Vicit hic Glaucon curſu perfecti currus. Hæc precioſiſsima ſunt in Alte, ſi quis eo quo ſcripſimus ordine, ſingula accedat. Sed ſi à Leonida ad aram magnam perrexeris ad dextram, talia memoratu digna offerentur: Democrates Tenedius, & Eleus Crianius, qui ex armis uictoriam reportauit: Democrates autem, uirorum lucta. Statuas fecerunt Democratis, Mileſius Dionyſicles: Crianij, Lyſus Macedo. Clazomenij

Locus in Græco obſcurus.

Pyttalus.

menij Herodoti ſtatuam,& Philini Coi,qui patrem habuit Higepolidem, C
ciuitates dedicarunt. Clazomenij quidem, quod primus ex Clazomenijs
Herodotus in Olympia uictor eſt deſignatus. Vicit autem pueros ſtadio.
Philini autem ſtatuam Coi propter gloriam dedicarunt. In Olympia enim
curſu quinquies uicit,quater in Pythijs,toties in Nemeis. Ex Iſthmo unde
cies uictorias reportauit. Ptolemæum præterea,Ptolemæi Lagi F. Ariſto-
laus Macedo dedicauit. Poſitus eſt & pugil, qui pueros uicit, Butas Poly-
nicis filius,Mileſius. Callicrates item,oriundus ex Magneſia, ad Lithæum
ſita,qui bis coronam ex curſu armato reportauit. Callicratis ſtatua Lyſip-
pi opus eſt. Emaution pueros ſtadij curſu ſuperauit,Alexibius pentathlo.
Patria huius Hera fuit, Arcadiæ oppidũ: ſtatuam Aceſtor elaborauit. E-
maution autem cuias fuerit, inſcriptio nõ indicat: Arcadem fuiſſe indicat.
Ambo autem hi Colophonij. Hermeſianax Agonei F.& Icaſius ex Lycino
natus, & Hermeſianactis filia, pueros luctando uicerunt. Hermeſianacti
uerò publicis Colophoniorum ſumptibus ſtatua eſt poſita. His uicini Elei
ſunt, qui cæſtibus pueros ſuperarunt. Stenidis imago opus eſt Olynthij
Chœrili: Theotimi autem, Dætondæ Sicyonij. Filius fuit Theotimus Mo
ſchionis. Hi cum Alexandro Philippi filio expeditionem contra Darium
& Perſas ſuſceperunt. Sequuntur duo rurſus Elei, Archidamus, qui qua
drigis uicit: & Eperaſtus Theogeni F. qui ex curſu armato uictoriã repor-
tauit. Vatem fuiſſe ſe Eperaſtus ex Clytidarum genere, ſignificat in fine in-
ſcriptionis:

Sum ſacratorum Clytidarum ſanguine natus, D
Vates ab inſigni ſtirpe Melampodidûm.

Melampi enim filius fuit, Amythaonis nepos, Mantius. Huius Oicleus.
Clytius aũt Alcmęonis Amphiarai F. Oiclei F. Suſcepit Clytium Alcmęon
ex Phigei filia,& in Elidem cõmigrauit, eo φ habitare cum auunculis ſuis
recuſabat,à quibus interfectũ Alcmæonẽ ſciebat. Statuas præterea eſt ui
dere nõ illuſtribus admodũ donarijs immixtas, & Alexinici Elei, qui ope-
ra Sicyonij Canthari eſt effictus, & luctãdo pueros ſuperauit: & Gorgiæ
Leontini, cuius ſtatuã dedicaſſe in Olympia Eumolpus dicitur, tertius ex
poſteris Deicratis, qui ſororem Gorgiæ uxorẽ habuit. Gorgias hic natus
Hiſtoria de Gorgia. fuit patre Carmantida. Et orationum exercitationem primus fertur reſti-
tuiſſe, prorſus iam neglectã,& paucis hominibus notam. Aiunt item cele-
bre nomen Gorgiam fuiſſe adeptum, habitis orationibus & in celebri con
uentu Olympico,& in legatione ad Athenienſes, in qua Tiſiæ collega fuit.
Quamuis & alia Tiſias in eloquentiam contulerit, & omnium ſuo tem-
χρημάτων ἔγκλημα ἀμφισβήτησιν. pore aptiſsimè mulieri Syracuſanæ * litem pecuniarum ſcripſerit. Sed a-
pud Atheniẽſes in maiori, quàm ille, fuit honore Gorgias. Et Iaſon Theſ-
ſaliæ tyrannus, & ſi in ludo literario apud Athenienſes Polycrates ope-
ram non exiguam nauaſſet, pluris tamen illum fecit. Vixiſſe aiunt Gor-
giam centũ & quinqȝ annos. Leontinorum oppidum à Syracuſanis quon
dam deſolatum, meo tempore rurſus incolitur. Adeſt & Cyrenæi Cra-
tiſthenis currus æneus, currumqȝ conſcendit Victoria, & ipſe Cratiſthe-
nes. Conſtat itaque, in curuli certamine extitiſſe eum uictorem. Dicitur

A Cratiſthenes filius fuiſſe Mnaſei Dromei, qui Libys fuit à Græcis cognominatus. Donaria eius, quæ in Olympia dedicauit, Pythagoras Rheginus elaborauit. Ibidem Anaximenis inuenire me memini ſtatuam, qui res priſcas Græcorum, quasq; Philippus Amyntæ F. & poſtea Alexander geſſerint, omnes ſimul conſcripſit. Hic in Olympia honor ei habitus eſt à Lampſacenorum populo. De Anaximene hæc narrãtur memorabilia. Regem enim non omni tempore manſuetum, ſed iracundiæ ut plurimum indulgentem, Alexandrum Philippi F. huiuſmodi quodam artificio circumuenit. Fauebant rebus Perſicis Lampſaceni, aut tanquam fauerẽt, accuſabantur. Alexander itaq; ira efferueſcens, extrema eſt eis minatus. Lampſaceni uerò habita ratione uxorum & liberorum, ipſius deniq; patriæ, ſupplicatum Anaximenẽ amandant, qui & ipſi Alexandro notus erat, & prius Philippo. Abijt itaq; Anaximenes. At Alexandrum, cauſſa aduentus illius audita, iuraſſe perhibent, uocatis in teſtimonium Dijs Græcorum, ſeſe quicquid ille petijſſet, cõtrarium facturum. Ibi Anaximenes: Hac itaq; in re mihi gratificare, inquit, ô rex: Vendas ſub haſta mulieres Lampſacenorum, & liberos, totum oppidum ſolo æques, templa Deorum incendas. Hęc ille. Alexander autem contra dolum cõminiſci cum nihil poſſet, & iuramenti neceſsitate obſtrictus teneretur, ueniam dedit Lampſacenis inuitus. Vltus item uidetur Anaximenes inimicum nõ inſulſe quidem, ſed tamen ualde inuidioſe. Natus enim erat Sophiſta, & ad imitandas Sophiſtarum rationes. Poſtquam itaq; diſſenſio inter eum orta eſt, & Theopompũ Damaſiſtrati F. librum de Athenienſibus compoſuit, hiſtoriam item ignominioſam de Lacedæmonijs ſimul & Thebanis. Vt uerò quàm potuit accuratiſsimè ſingula eſt perſequutus, libro Theopompi nomen inſcripſit, & in ciuitates miſit. Atq; ita & hiſtoriæ author ipſe erat, & odium in Theopompum per totam Græciam adauxit. Nemo præterea fuit, qui dicendi facultatem extemporalem ante Anaximenẽ inuenerit. Carmina in Alexandrum ab Anaximene compoſita eſſe non credo. Sotades præterea Olympiade nonageſima nona dolichum uicit, & Cretẽſis, ſicut erat, eſt pronunciatus. Sequẽti autem Olympiade accepta ab Epheſijs pecunia, Epheſium ſeſe declarauit. Qua propter Cretenſes exilio eum multarunt. Primi autem athletarum ſtatuas in Olympia dedicarunt, Praxidamantis Æginetæ, qui Olympiade quinquageſima nona cæſtibus uicit: & Opuntij Rexibij, qui Olympiade ſexageſima prima pancratiaſtas proſtrauit. poſitæ ſunt hæ ſtatuæ non procul ab Oenomai columna. Ligneæ præterea ſunt, Rexibij quidem ficulna, Æginetæ autem cypariſsina, & quàm altera minor. Eſt & in Alte ad partem Iunonij templi ſeptentrionalem ex lapide Porino facta crepido, ad quam mons Cronius à tergo pertingit. Ad hanc crepidinem theſauri ſunt, quemadmodum & Delphis Græcorum nonnulli theſauros Apollini fecerunt. Eſt autem in Olympia theſaurus, qui Sicyoniorum appellatur, Myronis donarium, tyranni Sicyoniorum. Hunc Myron ædificauit, parta uictoria ex curuli certamine, Olympiade triceſima tertia. In theſauro duos item thalamos confecit, unum Dorica, alterum Ionica ſtructura. Æneos hos uidi. An uerò Tarteſium æs ſit, ut Elei perhibent,

Hiſtoriæ de Anaximene elegantes.

Anaximenis dolus.

B

Tarteſſus fluuius. compertum nō habeo. Tarteſium autem fluuium in Hiſpanorum regione eſſe aiunt, qui duobus ſe in mare oſtijs exoneret. Vrbem item eiuſdem nominis, in medio oſtiorum ſitam. Fluuium prꝑterea hunc in Hiſpanijs & maximum eſſe, & reciprocationes exhibere. Bœtem poſteri nominarunt. Sunt qui Carpiam Hiſpanorum oppidum, Tarteſſum antiquitus fuiſſe appellatum exiſtiment. Cæterùm in Olympia inſcriptiones additæ ſunt minori thalamo, æris pondus eſſe quingentorum talentorum. Dedicatores uerò, Myronem & Sicyoniorum populum. In hoc theſauro poſiti ſunt diſci numero tres, ea magnitudine, qua ſunt qui in pentathli certamine adhibentur. Clypeus item æneus, pictura intus uariatus. Galea poſt hæc, & unà cum clypeo ocreæ. Quæ addita eſt armis inſcriptio, ſpolium id Ioui à Myonibus eſſe dedicatum perhibet. Sed qui'nam hi ſint, non eodem modo coniecturam omnes faciunt. Me uerò recordatio ſubijt, Thucydidem in hiſtorijs Locrorum, qui Phocidi ſunt uicini, oppida comprehendiſſe & alia: in quibus eſſe ſcribit & Myones. Myones itaq;, quorum mentio fit in clypei inſcriptione, mea ſententia ijdem Myones ſunt, qui in Locridis continente incolunt. Literæ in clypeo fermè ſunt obſcuratæ, id quod ex donarij uetuſtate accidit. Poſita ſunt ibi & alia quędam memoratu digna: & gladius Pelopis, cuius anſa aurea eſt. Eburneum item cornu Amaltheæ, dedicatum à Miltiade Cimonis F. qui primus ex hac familia imperium in Cherſoneſo Thracia eſt adeptus. Inſcriptio in cornu habetur, literis Atticis antiquis notata: C

Miltiades Cimonis filius.

Me poſuere Ioui ſimulacrum, de Cherroneſo
Qui duce Miltiade cæperunt mœnia Arati. D

Poſitum eſt & buxeum ſimulacrū Apollinis, capite aurato. Dedicatum aiunt à Locris, qui ad Zephyrū promontoriū habitant. Patroclum Catylli F. Crotoniatā effinxiſſe perhibent. Poſt Sicyoniorū, ſequitur Carthaginenſium theſaurus, Pothęi artificio factus, Antiphili itē, & Megaclis. Donaria in eo hæc ſunt: Iupiter inſigni magnitudine. Et thoraces linei numero tres. A' Gelone hæc ſunt dedicata, & Syracuſanis, poſtq̃ Phœnices aut triremibus uicerunt, aut copijs pedeſtribus. Tertius theſaurus, & item quartus, Epidamniorū donarium eſt. Cōtinet aūt polum ab Atlante ſublatū. Continet & Herculem, & ex Heſperidū arboribus malum, & circa malum con uolutū draconē. Hęc omnia cedrina ſunt, & opera Theoclis, qui Etyli fuit. Feciſſe aūt Autonomū in gratiam filij, additæ polo literę dicunt. Heſperides (ſunt enim ab Eleis translatæ) mea quoq; ætate in Iunonio templo ſpectātur. Epidamniorū theſaurum Pyrrhus, eiuſq; filij Lacrates & Hermon condiderunt. Sybaritæ item theſaurum extruxerunt, Epidamniorū contiguum. Cæterùm quotquot Italiæ res, eiuſq; oppida curioſe inueſtigarūt, Thurium aiunt ſitam inter Brunduſium & Hydruntem, tranſmutato nomine Sybarin olim fuiſſe. Statio autem nauium artificialis, & Hadriani Imperatoris opus eſt. Iuxta Sybaritarum theſaurum alius eſt Afrorum, qui Cyrenam incolunt. In eo Romanorum Imperatores poſiti ſunt. Siculos Selinuntios, Carthaginēſes moto bello expulerunt. Priuſquā autem cladem acciperent, theſaurū in Olympia Ioui extruxerunt. Bacchus ibi conſpicitur uultu,

De Sybaritarum oppido.

A uultu, ſummis pedibus & manibus ex ebore confectis. In Metapontinorum theſauro (Selinuntiorum enim hic uicinus eſt) ſpectatur Endymion. Reliqua præter ueſtem, & in Endymione ſunt eburnea. Metapontij quãnam occaſione fuerint euerſi, neſcio. Mea ſanè ætate præter theatrum, & murorum ambitus, nihil de Metapontio reſtat. Megarenſes dehinc Atticæ terræ accolæ, & theſaurum extruxerunt, & donaria in eo dedicarunt, animalcula ex cedro cõfecta, auroq; diſtincta: Herculis deinde cum Acheloo pugnam. Sunt ibidem, Iupiter, & Deianira, & Achelous, & Hercules: Mars item Acheloo opem ferens. Poſitum eſt eodem in loco & Palladis ſimulacrum, utpote quæ Herculis ſit ſocia. Ipſa nunc ad Heſperides in Iunonis templo eſt conſecrata. Theſauri aquilæ inſculptum eſt bellum Gigantum, ac deorum. Dedicatum præterea ſub aquila ſcutum, quod Megarenſes aſſerit theſaurum de Corinthiorum manubijs dedicaſſe. Hanc contigiſſe Megarenſibus uictoriam arbitror, regnante Athenis Phorbante, regnante autem per totam uitam. Nondum enim annui magiſtratus apud Athenienſes tunc eligebantur: necdum apud Eleos perſcribebãtur Olympiades. Dicuntur & Argiui in hoc cõtra Corinthios bello Megarenſibus opem tuliſſe. Aliquot autem poſt pugnam annis, theſaurum in Olympia extruxerunt Megarenſes. Donaria uerìſimile eſt eos iam olim habuiſſe, ut quæ Lacedæmonius Dontas fecerit, Dipœni ac Scyllidis diſcipulus. Inter theſauros poſtremus ipſi ſtadio eſt uicinus. Geloi & ipſum, & quæ in eo ſunt ſimulacra, ut inſcriptio perhibet, dedicarunt. Quamuis nulla amplius poſita ibi ſint ſimulacra. Mons porrò Cronius, ut modò à me eſt dictum, ad crepidinem uſq;, & ad eam extructos theſauros pertingit. In uertice montis qui dicti ſunt Baſilæ, rem ſacrã Saturno faciunt in æquinoctio uerno, menſe qui apud Eleos Elaphius appellatur. In extremitate Cronij ſeptentrionem uerſus, in medio theſaurorum & montis, templum eſt Lucinę. In eo Soſipolis, patrius Eleorum genius honoratur. Lucinam cognominant Olympiam, eiq; ſacrificam quotannis eligunt. Anicula autem quæ Soſipoli inſeruit, ritu Eleorum & ſacrificat, & * cruorem fert ipſa ad deũ, eiq; liba proponit melle permixta. Ad aram in templi ueſtibulo factã (gemina enim Lucinæ eſt extructa ara, & aditus in ædem duplex hominibus patet) Soſipolis colitur. Ingredi autem nemini licet, niſi dei miniſtræ, quæ caput & uultum tegmento candido obuelat. Virgines item in Lucinę templo permanent, & mulieres hymnum cantant. Varia item ei incenſa offerunt, ſed uinum libare nõ ſolent. Iurant præterea apud Soſipolidem de rebus maximis. Facta autem ab Arcadibus cum exercitu in Elidem irruptione, ut caſtrametati ſunt aduerſus eos Elei, mulierem aiunt ad Eleorum duces profectam, uberibus admotum geſtaſſe infantulum, quem peperiſſe ſe dixit, & in ſomnis admonitam, Eleis ut offerret, opem eis in pugna laturum. Qui uerò magiſtratum gerebãt (credibilia enim mulierem dixiſſe arbitrabantur) puerulum extra caſtra nudum deponunt. At cum irruiſſent Arcades, puer in draconem fuit mutatus. Perterrefactos itaq; hoc ſpectaculo hoſtes, & in fugam conuerſos, Elei ſunt inſequuti, & tum uictoriam nobiliſsimam reportarunt, tum nomen Deo Soſipoli à ſeruata urbe impo

Mõs Cronius.

B (margin letter beside "plius poſita ibi ſint ſimulacra")

Ἀύχαι (margin note beside "cruorem")

Soſipolis patrius Eleorum genius.

fuerunt. Ibidem uerò ubi draco poſt pugnā uiſus eſt ſubmergi, templum C condiderunt. Sed cum eo & Lucinam colere inſtituerunt, eo quòd infantem in lucem ediderit. In acie qui cæſi ſunt Arcades, monumentum in colle habent, cum Cladeum occidentem uerſus traieceris. Prope Lucinam templi Veneris Olympiæ rudera ſunt relicta. Ad aras ibi quoq; ſacrificāt. Intra Altem iuxta pompicū ſeu ſolennem ingreſſum, eſt Hippodamium, ut uocant, locus plethri latitudine ſepimento circundatus. Id mulieres ſemel quotannis ingrediuntur, quę rem ſacram Hippodamię faciunt, aliaq; in eius honorem peragunt. Hippodamiam uerò Mideam in Argolide ſeceſsiſſe aiunt, utpote cum Pelops ob Chryſippi mortem ei potiſsimum ſuccenſeret. Qui uerò in Olympia degunt, Hippodamiæ oſſa ex oraculo reportarunt. Ad finem præterea ſimulacrorum, quæ ex athletarum mulcta ſunt confecta, ingreſſus eſt, quem occultum uocant. Per hunc & Hellanodicas aiunt ſtadium intrare, & certatores. Stadium autem agger eſt ex terra congeſtus. Sedes in eo erecta eſt his qui certamini præſunt. E regione Hellanodicarum ara eſt, ex marmore candido. Aræ huic mulier inſidet, & Olympia aſpicit, ſacrifica Cereris Chamynæ. Honores hęc alios alibi apud Eleos ſortitur. Virgines ab aſpectu non arcent. Ad ſtadij extremitatē, unde qui ſtadij curſu decertant, dimittuntur, Endymionis monumētum eſt, ut Elei perhibent. Cum ſtadium ſuperaueris, in quo Græcorum iudices ſedent, ex aduerſo campus eſt ad equorum curſum comparatus, in quo et equi carceribus emittuntur. Refert locus hic qui apheſis dicitur, ſeu equorum dimiſsio, proram nauis: conuerſum eſt roſtrū eius ad curſum. Quēad D modum uero *Agapti portæ contigua eſt prora, eodem modo in latitudinem diducitur. Delphinus iuxta roſtrum potiſsimū ſupremū fabricatus eſt æneus. Vtrunq; aūt apheſis ſeu circi equeſtris latus, pluſquam quadringentos in longitudinē pedes habet. Extructa ſunt in eis ædificia. Hæc ſortitò accipiunt, qui ad equorū certamen ingrediuntur. Ante currus & equos ſolitarios funiculus eſt pro carceribus extenſus. Ara item ex crudis lateribus tectorio inducta ſingulis Olympiadibus extruitur, iuxta mediam potiſsimum proram. Aquila item ænea aræ incumbit, alas longiſsimè extendens. Qui uerò ad curſum eſt deſtinatus, illam in ara machinā agitat. Qua agitata, aquila ſic eſt cōpoſita, ut ſurſum exiliat, & omnib. ſpectaculi cauſſa ingreſsis fiat cōſpicua. Delphinus aūt in ſolū decidit. Et ſic utraq; ex parte, ubi illi ad porticum Agapti carceres relaxarūt, qui iuxta eos ſtant equi, primi excurrunt, currentesq; ad eos perferuntur, quibus ſecundus ſtationis ordo *obuenit. Atq; tunc carceres ſecundi ordinis relaxantur. Eadē eſt omnium equorum ratio, donec iuxta proræ roſtrum utrinq; conueniant. Ab eò deinceps loco opus eſt, ut & ſcientiam ſuā oſtentēt aurigę, & equorū uelocitatē. Cleœtas principio hunc equorū circū ędificauit. Quo inuento, ita factus eſt animo elato, ut & carmē quæ Athenis habēt, ſtatuæ aſcripſerit:

Qui primus circum tibi Olympia repperit, is me
Cleœtas fecit, natus Ariſtocleis.

Poſt Cleœtem, & Ariſtidem aiunt artis nōnihil ad inuentum hoc cōtuliſſe. Atqui circus cum alterū longius porrigat latus, in latere maiore, quod

agger

Supra eſt ἀγνάπτου.

ἀλυχόντας.

A agger eſt, iuxta exitum per aggerem Taraxippus eſt, equorũ terriculũ. For
mam exhibet aræ rotundę. Hác decurrentes equos, ingens cõtinuò metus *Taraxippus à*
ex nulla euidenti occaſione inuadit, & poſt metum terror. Currus inſuper *terrẽdis equis*
plerunq; frangunt, & uulneribus aurigæ afficiuntur. Eam ob cauſſam auri *nomen habet.*
gæ ſacrificant, & ut placatũ ſe eis exhibeat, Taraxippũ orant. Græci autem
non eadem de Taraxippo ſentiunt. Nonnulli exiſtimant ſepulchrũ eſſe ui-
ri indigenæ, & arte equeſtri excellẽtis. Nomen ei Olenio imponunt: à quo
& Oleniã in Elide petram aiũt fuiſſe appellatã. Alij Phliuntis Dameonem
eſſe arbitrantur, eumq; in expeditione cõtra Augeam ac Eleos & Herculi
adfuiſſe: & unà cum equo, quo uehebatur, à Cteato eſſe Actoris F. interfe-
ctum. Inde tumulum Dameoni, & equo cõmunem fuiſſe excitatum. Sunt
qui præterea dicant, Pelopẽ uacuũ ibi ſacellum Myrtilo extruxiſſe, eiq; ut
iram propter cædem placaret, rem ſacram feciſſe, & à turbãdis equis Tara
xippum cognominaſſe, q Oenomai equi arte Myrtili fuerant perturbati.
Quorundã itẽ opinio eſt, ipſum eſſe Oenomaũ, qui in circo equeſtri certa
mine cõtendentib. aduerſetur. Audiui qui in Alcathoũ Porthaonis F. cauſ
ſam cõferrent: Alcathoũ ibi ab Oenomao, cum ob Hippodamiæ nuptias
eſſet interfectus, fuiſſe ſepultum. Atq; ita cùm in circo uoti non factus fue-
rit cõpos, & moleſtũ eſſe equitantib. & genium immitem. Sed Ægyptius
quidã Pelopem dixit, neſcio quid accepiſſe à Thebano Amphione, atq; eo
in loco defodiſſe quem Taraxippum appellant: quo defoſſo, & Oenomai *Amphiõ et Or*
tunc fuiſſe perterrefactos equos, & omniũ poſtea itidem perterrefieri. Ar *pheus magicæ*
B bitrabatur idẽ Ægyptius, Amphionẽ & Thracium Orpheũ magicæ artis *artis periti.*
peritia fuiſſe inſignes, & eorũ incãtationib. eſſe effectũ, ut Orpheũ feræ ſe
querentur, Amphioni rupes ad mœnia extruenda ſuppeterẽt. Sed omniũ
maximè uериſimilis ſermo mihi uidetur, Neptuni eſſe Hippij cognomẽtũ.
Eſt & in Iſthmo Taraxippus, Glaucus Siſiphi F. quẽ ab equis interfectum
dicunt, quo tempore Acaſtus præmia ob patrẽ propoſuit. In Nemea item
Argiuorũ heros nullus fuit, qui equis noceret. Saxum aũt eſt ſupra equorũ
flexum colore rubicundo: quod quia ſplendorem exhibet, non ſecus ac ſi
ignis eſſet, terrorẽ equis inijcit. Sed ille in Olympia Taraxippus longè eſt
ad perturbãdos equos ualentior. Apud repagulũ unũ ænea ſtatua eſt Hip
podamiæ, quę & coronã habet, et Pelopem eſt ob uictoriã coronatura. Al
tera circi pars nõ agger eſt terræ, ſed mons admodũ celſus. In mõtis extre-
mitate templũ eſt conditũ Cereri cognomẽto Chanynæ. Quidã uetuſtum
hoc nomen eſſe arbitrantur, terramq; * ibi facto hiatu Plutonis currũ exce *χανεῖν hiſcere*
piſſe, rurſumq; coijſſe. Quidam uerò Chamynum Piſæum fuiſſe, qui Pan *ſignificat.*
taleoni Omphalionis filio Piſæorum tyranno ſit aduerſatus: cumq; defe-
ctionem ab Eleis ſuaderet, à Pantaleone fuiſſe eum interfectum: poſtea è
Chamyni facultatibus ædificatum Cereri hoc templum. Simulacra autem,
Proſerpinam & Cererem, pro ueteribus dedicauit ex lapicidinis penteli-
cis, Herodes Athenienſis in Gymnaſio Olympico. Pentathli ſe in eo, at-
que curſores exercent. Crepido præterea lapidea ſub dio eſt extructa, cui
trophæum principio de Arcadibus erectum inſiſtebat. Eſt item alius
anguſtior ambitus ad læuam, quà in Gymnaſium patet ingreſſus. Ibi

 athletarum

athletarum palęſtræ ſunt. In Gymnaſij porticu orientē uerſus, parieti con- C
tiguæ ſunt athletarum habitationes, partim ad uentum Aphricū conuer-
ſę, partim ad Solis occaſum. Cum Cladeum tranſieris, & ſepulchrum Oe-
nomai uiſetur, terræ tumulus, lapidibus circūſeptus: & ſupra monumen-
tum ædificiorum rudera, quæ Oenomai equorū ſtabula fuiſſe aiunt. Cæ-
terùm qui nunc Eleis ſunt ad Arcades regionis limites, ij ipſi Piſæis olim
eadem ratione conſtituti fuerunt. Cum Erymanthum fluuium traieceris
Sauri iugum. ad Sauri iugum, ut uocant, & Sauri monumentū uidebis, & Herculis tem
plum, cuius rudera tantum hodie extant. Dicitur autem Saurus hic & uia-
tores afflixiſſe, & accolas, priuſquam Herculi pœnas dedit. Iuxta hoc eiuſ
dem cum latrone nominis iugum, qui à meridie in Alpheum è regione po
tiſsimum Erymanthi deſcendit fluuius, Piſæam ab Arcadia terminat. Dia
gon uocatur. A' Sauri iugo cum quadraginta ſtadia proceſſeris, Æſculapij
templum apparebit, qui Demænetus à cōditore cognominatur. Rudera
& de hoc tantum extant. Extructū eſt in loco excelſo iuxta Alpheum. Inde
non procul Bacchi Leucyanitæ templum eſt ędificatum: & fluuius ibidem
præterfluit Leucyanias, qui idem quocꝫ in Alpheum prorumpit. Deſcen-
dit autem de monte Pholoe. Alpheum inde cum traieceris, in terram Pi-
ſęorum peruenies. In hac regione collis eſt in ſublime aſſurgens, & in eo
Phrixæ oppidi rudera. Mineruæ item templum, cognomento Cydonię:
quod omnino aræ figuram mea quocꝫ ætate refert. Condidiſſe aiunt tem-
plum deæ Clymenum, unum ex poſteris Idæi Herculis, eumcꝫ à Cydonia
Cretica eſſe & Iardano fluuio profectum. Elei & Pelopem tradunt Mi- D
neruæ Cydoniæ ſacrificaſſe, priuſquam in certamē cum Oenomao deſcen
deret. Inde cum diſceſſeris, & Partheniæ aqua occurret, & prope fluuiū ſe-
pulchrum equorum Marmacis cernetur. Marmacem hunc Hippodamię
primum procum fuiſſe, fama inualuit, & præ alijs ab Oenomao occiſum.
Nomina inſuper equorum fuiſſe Partheniam & Eripham. Oenomaum
autem poſt Marmacem equos mactaſſe, eoſcꝫ ſe pelliſſe, & nomē Parthe-
nię ab equo Marmacis fluuio impoſuiſſe. Adeſt item alius fluuius qui Har
pinnates dicitur. Et non procul à fluuio oppidi Harpinnæ tum alia rude-
ra, tum aræ potiſsimum. Oenomaum cōdidiſſe aiunt oppidum, nomencꝫ
à matre Harpinna indidiſſe. Cum paululum fueris progreſſus, agger ter-
ræ excelſus apparebit, ſepulchrum Hippodamiæ procorum. Oenomaus
equidem non longo interuallo inuicē diſiunctos, terra fertur non magnifi
cè obruiſſe. Pelops autem commune poſtea & inſigne monumentum ædi
ficauit, tum ut honore afficeret mortuos, tum ut gratificaretur Hippoda-
miæ. Sed meo iudicio, & commonefacere poſteros uoluit, uiciſſe ſe Oeno
Proci Hippodamiæ ab Oenomao interfecti. maum, à quo tot eſſent, tanticꝫ ſuperati. Cæterùm ut magnæ Eoeæ refe
runt, hi ab Oenomao ſunt interfecti: Alcathous Parthaonis F. ſecundus
poſt Marmacē. Poſt Alcathoum Euryalus, & Eurymachus, & Crotalus.
Horum parentes & patrias inquirere non potui. Poſt hos quem occidit
Acriam, ſuſpicabitur fortè quis & Lacedæmonium fuiſſe, & conditorem
Acriarum. Poſt Acriam, Capetum aiunt ab Oenomao neci datum, & Ly-
curgum: Laſium item, & Chalcodontem, ac Tricolonum, quem indito eo
dem

A dem nomine natum, fuiſſe ex poſteritate Tricoloni Lycaonis F. Arcades ferunt. Tricolonus poſtea in curſu obijt. Ariſtomachũ item, & Priantem, & Pelagontem. Poſt hæc Æolum, & Cronium. Nonnulli his qui ſunt enumerati, addunt Erythrum, filium Leuconis, nepotem Athamãtis. Ab hoc nomen acceperunt Erythræ, oppidum Bœotorum, & Eiones Magnetes, ab Æolo. Horum equidem monumentum ibi extat, eiſq; Pelopem aiunt, ex quo Piſæorum regnum eſt adeptus, quotannis tanquam heroibus ſacrificaſſe. Cum ſtadium fortè proceſſeris, ſigna ſunt templi Dianæ cognomento Cordacę, quia Pelopis comites triumphum apud deam hanc duxerunt, & ſaltationem Cordacem Sipyli accolis familiarem ſaltarunt. Non procul à templo & ædificium paruum conſpicitur, & arca in eo ænea. Pelopis oſſa in arca conſeruarunt. De muro, aut alio apparatu nihil reſtat. Vitibus erat locus iſte uniuerſus conſitus, ubi Piſa incolebatur. Conditorem urbis fuiſſe aiunt Piſum Perieris F. Æoli nepotem. Cæterũ m Piſæi calamitatem ſibi ultro accerſiuerunt, cum & odio haberent Eleos, & operam darent ut ipſi pro Eleis Olympicum ludum adminiſtrarent. Hi autem Olympiade octaua accerſito Argiuo Phidone, qui omnium tyrannorum in Gręcia erat ferociſsimus, certamini unà cum Phidone præfuerunt. Quarta autem Olympiade & trigeſima, collecto ex finitimis exercitu, Piſæi & rex eorum Pantaleon Omphalionis F. Olympia Eleorum loco celebrarunt. Has Olympiades, & poſt eas centeſimã quartam ab Arcadibus indictam, non in numerum Olympiadum Elei referunt, ſed Anolympiadas appellant.

B Olympiade autem quadrageſima octaua Damophon Pantaleonis F. ſuſpicionem præbuit Eleis, tanquam nouum quiddam in eos moliretur. Cum itaq; armati feciſſent in Piſeam impetũ; precibus eis perſuaſit & iuramentis, ut re infecta domum redirent. Regnante autem poſt Damophontem fratrem Pyrrho Pantaleonis filio, bellum Piſæi ultrò Eleis intulerũt. Unà cum eis defecerunt ab Eleis Maciſtij & Scilluntij, qui Triphyliam incolũt. Ex alijs item finitimis Dyſpontij, qui maximè domeſtica familiaritate cum Eleis erant coniuncti, eorumq; conditorem fuiſſe dixerunt Dyſponteum Oenomai filium. Piſęi itaq;, & quotquot Piſęis bello opitulabantur, ab Eleis ſunt patrio ſolo expulſi. Pyli in Elide manifeſta ſunt rudera iuxta uiam montanã, qua ex Olympia itur in Elidem. A' Pylo Elidẽ uſq; iter eſt octoginta ſtadiorum. Pylum hanc condidit, ut modò diximus, Megarenſis Pylo, filius Cleſonis. Euerſa aũt ab Hercule, rurſuſq; ab Eleis inſtaurata, incolas aliquandiu nullos habuit. Iuxta eam fluuius Ladon in Pineum delabitur. Aiunt Elei & carmen Homeri ad Pylum hanc referri: *Piſæi ab Eleis expulſi.*

Fluuio prognatus ab amplo
Alpheo, qui nunc Pyliorum perfluit oram.

Quibus ita dictis, mihi ſanè perſuaſerunt. Perfluit enim hanc Alpheus. Ad alteram uerò Pylum referri carmen non poteſt. Agrum enim Pyliorum, qui ſupra inſulam Sphacteriam incolunt, prorſus non perlabitur Alpheus. Enimuero nec in Arcadia ſcimus oppidum aliquando Pylum fuiſſe appellatum. Ab Olympia quinquaginta circiter ſtadijs, & pagus Eleorum diſtat Heraclea, & prope eum Cytherus fluuius. Fons itẽ in fluuium

erumpens, & iuxta fontem eſt Nympharum templum. Proprium itẽ no- C
men cuilibet Nymphæ eſt datum, Calliphaea, & Synallaxis, & Pigæa, & Ia-
ſis. Communi autem cognomento Ionides uocantur. Si qui in eo ſonte la-
uent, à uarijs & morbis & doloribus ſanãtur. Aiunt item ab Ione filio Gar
getti Nymphas accepiſſe nomen, qui Athenis eò commigrauit. Cæterùm
ſi per campum iter facere Elidem uerſus uolueris, ſtadia habebis centũ &

Letrini oppidum.

uiginti Letrinos uſq;. Octoginta uerò ac centum Letrinis, Elidem. Letrini
initio oppidulum fuerunt, cõditor Letreus fuit, Pelopis filius. Mea autem
ætate & ædificia ſunt relicta pauca, & Dianæ Alphiææ in templo ſimula-
crum. Cognomen id Deæ tali de cauſſa aiunt impoſitum. Amauit Dia-
nam Alpheus: ut uerò amore correptus, nulla nec perſuaſione, nec prece
nuptias ſe impetraturum ſperauit, ui deam aggredi auſus eſt. Per totam ita
que noctem Letrinos peruenit, ductus & ab ipſa Diana, et Nymphis: cum
quibus, dum illam ſequitur, colludebat. Diana autem (ſuſpectas enim iam
habebat Alphei inſidias) faciem tum ſibi, tum reliquis Nymphis omnibus
luto illeuit. Ingreſſus itaq; Alpheus, à reliquis Dianam diſcernere non po-
tuit. Sicq; cum nullam præ alia dignoſceret, conatu ſuo fruſtratus diſceſsit.
Iccirco Letrinæi deam Alphiæam, ob Alphei amorem appellarunt. Elei
uerò (antiqua enim inter Eleos fuit & Letrinços amicitia) ritus, quibus do
mi Elaphiæam Dianam uenerari conſueuerant, & Letrinos tranſtulerũt,
& iiſdem Dianam Alphiæam colere decreuerunt. Quo factum eſt, ut tem
poris progreſſu pro Alphiæa nominaretur Elaphiæa. Elaphiæam autem
uocarunt Elei, ut mihi uidetur, à ceruorum uenatione. Sed ipſi Elaphium D
nomen fuiſſe perhibent indigenæ mulieris, & Dianam ab ea educatam.
Letrinis diſtat ſex circiter ſtadijs, palus perpetuò fluens, quæ triũ ad ſum-

In Elide quæ memoratu digna.

mum ſtadiorum menſuram continent. In Elide porrò digna memora-
tu hæc ſunt: Gymnaſium uetuſtũ: & quæcunq; de athletis decernunt, ante
eorum in Olympiam aduentum in hoc Gymnaſio perficere ſolent. Platani
proceræ per curricula intra parietem excreuerunt. Totus hic ambitus uo-
catur Xyſtus. Quia Hercules Amphitryonis F. hoc ſibi exercitationis loco
ſumpſerat, ut quicquid ibi enaſceretur ſpinarum, quotidie eraderet. Pecu-
liaris præterea ad curſus certamen circus eſt ſegregatus. Sacer ab incolis
appellatur. Peculiaris item, in quo exercitationis cauſſa curſores, & pen-
tathli currunt, eſt in Gymnaſio quod Plethrium appellãt. In hoc Hellano-
dicæ eos cõmittunt, qui ætate reliquos, aut ſtudio ipſo antecedunt. Com-
mittunt autem lucta. In Gymnaſio habentur & deorũ aræ: Herculis Idæi,
cognomento Auxiliatoris. Cupidinis item: & quem Elei, cumq; Eleis A-
thenienſes Anterotem, id eſt contrarium, ſeu mutuum amorem appellãt.
Cereris deinde, & Proſerpinæ. Achilli non ara eſt poſita, ſed uacuum ex
oraculo monumentum ædificatum. Inchoato autem die ſtatuta conuentu
celebri, circa ſolis occaſum mulieres Eleæ currũt, & tum alia in honorem

κόπτονται.

Achillis peragunt, tum ex inſtituto plangunt. Eſt & alius minor Gymna-
ſij ambitus, qui cum maiori continuatur. Tetragonum à figura nominãt.
Certantibus ibi palæſtræ parantur. Committunt ibi athletas non iam lu-
cta, ſed uerberibus molliorum lororum certaturos. Alterum item ex ijs
dedicatum

A dedicatum eſt ſimulacrum, quæ ex multa Soſandri Smynæi, & Elei Polyctoris Ioui ſunt facta. Eſt præterea tertius Gymnaſij ambitus, qui Maltho ob molliciem dicitur. Iuuenibus omni celebris conuentus tempore eſt dicatus. In angulo Malthonis, facies eſt Herculis ad humeros uſq; expreſſa. Eſt una item ex athletarum coronis efficta, Cupidinem habens inſculptũ, & Anterotem, ut uocant. Cupido palmæ ramum continet, quem extorquere ei conatur Anteros. Ex utraq; parte ingreſſus in Malthonem, imago conſiſtit pugilis pueri. Hunc legum cuſtos apud Eleos genere quidem Alexandrinum eſſe aſſeruit, ex terra quæ ſupra Pharum inſulam eſt ſita: Sarapionem autem appellari: in Elidem ueniſſe, ut ex annonæ caritate laborantibus uictum ſuppeditaret. Huius rei gratia hos ibi honores eſt conſecutus. Cæterùm coronatus eſt in Olympia, & hoc in Eleos beneficium contulit, Olympiade ducenteſima decimaſeptima. In hoc Gymnaſio Elei curiam habent. Orationis ibi & extemporalem facultatem, & omnis generis ſcriptiones oſtentant. Lalichmium appellatur, ſumpto à dedicatore nomine. Circa illud ſcuta iacent, ſpectaculi cauſſa, non ad militiæ opera compoſita. Ex Gymnaſio cum ad lauacra te conferas, uia eſt Siope, ſeu taciturna: & iuxtà, templum Dianæ Philomiracis. Cognomen hoc Dea accepit, ut quæ Gymnaſio ſit uicina. Viæ autem Siope huiuſmodi ob cauſſam nomen eſt impoſitum. Milites ex Oxyli exercitu miſsi ad explorandum Elidis ſtatum, mutuò ſe inter eundum hortabantur: ſed ut prope mœnia acceſſerunt, nullam iam uocem emittebant, ut animaduerterent ſi quid ex incolis audire poſſent. Sic itaq; clàm per uiam hanc urbem ſunt ingreſsi: auditisq; quæ uolebant, ad Ætolos redierunt. Et uia ab exploratorum ſilentio nomẽ eſt ſortita. Alibi item Gymnaſio & in forũ exitur, & in Hellanodicæonem, ut uocãt. Is locus ſuper Achillis ſepulchrum eſt ſitus, & hac ire Hellanodicæ in Gymnaſium conſueuerunt. Ingrediuntur autem ante ſolis ortum, ut curſores committant. Meridie ad pentathlum cõuertuntur, & quæcunq; alia exercitationum genera barea, id eſt grauia appellant. Forum præterea Eleorum non more Ionum, aut Græcorũ oppidorum quæ Ioniæ adiacent, ſed modo eſt antiquiori factum. Nam & porticus inuicem ſunt diſiunctæ, & uiæ per eas ductæ. Forum hoc noſtro tempore Hippodromus dicitur. Et incolæ equos ibi inſtituunt. Quæ autem ad meridiem uergit porticus, ſtructura Dorica eſt ædificata. In tres eam partes columnæ diuidunt. Sub hac Hellanodicæ ut plurimum diu commorantur. Ad has & Ioui aras extruunt. Et in foro aræ ſunt ſub dio non multæ numero. Diſſoluuntur enim nõ uno modo, quippe ſine exquiſita ratione ſubitò ędificatæ. Iuxta hanc porticum, cum in forum deſcendas, ad læuam in parte porticus ulteriore eſt Hellanodicæon. Eſt & uia quæ eum à foro dirimat. In hoc Hellanodicæone decem integros menſes habitant, qui Græcorũ iudices ſunt electi. Et à legum cuſtodibus edocentur, quid facere eos in certamine oporteat. Prope porticum, in qua Hellanodicę diu cõmorantur, alia item uiſitur. Intra has uia una, quam Elei Corcyraicam appellãt. Nauibus enim cum terram eorum eſſent ingreſsi Corcyræi, prædæ partem, ut aiũt, eis eripuerunt, & multiplicia ex agro Corcyrenſi abegerũt. Porticum deinde

Sarapion Alexandrinus.

Via cur ſit taciturna dicta.

B

Forũ Eleorũ.

Hellanodicæon.

inde hanc ex ſpoliorum decimis ædificarunt. Structura Dorica eſt. Bifariam item, hic quidem in forum prominentes columnas habet, illic in foris partes ulteriores. In medio columnæ nullæ ſunt, ſed paries qui tectum ibi ſuſtinet. Vtrinque in pariete imagines ſunt dedicatæ. In illa porticus parte, quæ ad forum ſpectat, Pyrrhoni ſtatua poſita eſt, Piſtocratis filio, qui & Sophiſta fuit, & nihil certi affirmandum ulla in re cenſuit. Eſt & monumentum Pyrrhonis non procul ab Eleorum oppido. Petra nomē loci eſt, tanquam municipium olim Petra fuerit. In foro Elei ſub dio precioſiſsima habent, templum & ſimulacrū Apollinis Aceſij. Nomen nihil aliud ſignificat, quàm qui ab Athenienſibus dictus eſt Alexicacos. Alibi Soli ac Lunæ lapidea ſimulacra ſunt facta: & huius quidem ex capite cornua prominēt, illius autem radij. Conditum & Gratijs templum, & ſimulacra, quorum ueſtimenta aurata ſunt, uultus autem & manus & pedes ex marmore candido facta. Vna roſam tenet, media talum, tertia non magnum admodum myrti ramum. Cæterùm huiuſmodi ob cauſſam, quæ dixi iam, habere eas fortaſſe quis conijciat. Roſa enim & myrtus Veneri & ſacra ſunt, & propria, ob pulchritudinis opinionem. Gratiæ autem Veneri potiſsimum ex Dijs ſunt familiares. Talus præterea ludicrum eſt adoleſcentulorū & puellarum, quibus ex ſenectute adhuc nihil eſt ægritudinis. In parte Gratiarū dextra Cupidinis ſimulacrum uiſitur, qui eidem baſi inſiſtit. Eſt ibidem Sileni templum, non Baccho ſimul, ſed Sileno duntaxat ædificatum. Ebrietas ei uinum in poculo porrigit. Cæterùm mortale eſſe genus Silenorum, ex ſepulchris eorum coniecturam quis facere poſsit. In Hebræorum enim terra Sileni monumentum habetur, & alterius item Sileni apud Pergamenos. In foro præterea Eleorum huiuſmodi aliam uidi figuram templi. Excelſum nō eſt. Parietibus caret. Tectum uerò ſuſtinent quernæ columnæ. Hoc incolæ fatentur quidem monumentum eſſe, ſed cuius ſit, non memorant. Sin autem ſenex quem interrogabā, uerum dixerit, Oxyli monumentum fuerit. Extructum eſt in foro ædificium & mulieribus decem, & ſex, ut uocant. Ibi peplum texunt Iunoni. Foro contiguum eſt templum antiquum, porticibus undiquaque cinctum. Tectum eſt collapſum, & ſimulacrum nullum relictum. Dicatum eſt imperatoribus Romanis. In poſtico porticus, quæ de manubijs Corcyræ eſt extructa, templum Veneris apparet. Nemus item ſub dio, nō procul à templo diſsitum. Venerem illam in templo Cœleſtem appellāt. Ex ebore partim eſt, partim auro, à Phidia facta, & pede altero teſtudini inſiſtit. Nemus iſtius ſepimento eſt circundatum. Intra nemus crepido eſt facta, & ſupra crepidinem æneū ſimulacrum Veneris, quæ capro æneo inſidet. Scopæ hoc opus eſt. Venerem Pandemum, ſeu popularem nominant. De teſtudine autem & capro his qui uolent, coniecturam relinquo. Plutonis præterea templum & ambitus (habent enim Elei & Plutonis templum, ac ambitum) quotannis ſemel aperitur. Sed ne tum quidem ingredi ab antiſtite permittitur. Hominum autem, quos nouimus, memoria Plutonē Elei hac de cauſſa uenerantur. Herculi, cum aduerſus Pylios in Elide exercitum eduxiſſet, auxiliatam ferunt Palladem. Plutonem itaque odio Herculis ſuppetias ueniſſe & Pylijs, ut qui

Pyli

Pyrrhonis doctrina.

Alexicacos à depellēdo malo eſt dictus: Aceſius à medicando.

Venus teſtudini inſiſtit.

A Pyli colebatur. Teſtem Homerum adducunt, qui ita in Iliade ſcripſit:

Protecit celerem Plutonia dextra ſagittam:
At Iouis huic ſoboles, multos ubi tradidit Orco
Ad Pylon, haud paruos immiſit & ipſa dolores.

Si uerò in Agamemnonis & Menelai ad Troiam expeditione Neptunus ex Homeri ſententia Græcis opem tulit, non abſurdum equidem eiuſdem poetæ opinione fuerit, Pylijs patrocinatum eſſe Plutonem. Elei itaque deo tanquam ipſis beneuolo, Herculi aũt inimico templum extruxerunt. Quotannis aperiendum ſemel cenſent, quòd & unicus tantũ, ut puto, deſcenſus ad Inferos hominibus conceditur. Habent & Fortunæ templum Elei. In porticu templi poſitum eſt ingenti magnitudine ſimulacrum ligneum: auratũ id eſt, excepta facie, ſummis item manibus ac pedibus, quæ ex albo marmore ſunt compoſita. Ibidem ad ſiniſtram Fortunæ partem in ædificio non magno, Soſipolis colitur. Vultu deus in pictura Somnum imitatur, ætate iuuenis, chlamydem indutus aſtris uariatam. Altera manu Copiæ cornu tenet. Eadem uerò ratione, qua Eleorum ciuitas hominum multitudine abundat, æneam ſtatuam habent uiri magni, imberbis, qui pedem pedi implicat, & manibus ambabus haſtæ eſt annixus. Veſtem ei inijciunt laneam, ex lino item, byſſoque contextam. Simulacrum hoc Neptuni eſſe dicitur. Honores ei antiquitus aiunt in Samico Triphyliæ habitos. In Elidem uerò ut tranſportarunt, maiores eſt honores conſecutum. Satrapam, non Neptunum nominant. Quod nomen à Patrenſibus uicinis didicerunt. ἀμφίγυ...

B Satrapa item Coribantis cognomen eſt. Theatrum antiquum inter forum & Menium, & theatrum eſt Bacchi, & templum. Simulacrum Praxiteles fabricauit. Ex Dijs autem Bacchum potiſsimum colunt Elei, Deumque ad eos uenire aiunt in Thyiorum ſeu Orgiorum ſolenni. Locus ab urbe diſtat ſtadijs circiter octo, in quo feſtum Thyiam, ut uocant, celebrant. Lebetes autem numero tres in ædificium ut pertulerũt ſacerdotes, deponunt uacuos in præſentia & ciuium, & hoſpitum, ſi qui fortè peregrè aduenerint. Signa item tum ipſi ſacerdotes, tum alijs quibuſcunque placeat, foribus imprimunt. Poſtero die & ſigna agnoſcunt, & ingreſsi ædificium uino repletos lebetes offendunt. Hæc ita ſeſe habere, ut ſunt dicta, ex Eleis pręſtantiſsimi uiri, & cum his peregrini dato iuramento aſſeuerarunt. Ipſe autem eo tempore non præſto fui, quo feſtum celebrari ſolet. Andrij item perhibent, in Bacchi ſolennitate uinum apud eos alternis annis ſponte ex templo effluere. Credere oportet hæc Græcis: & eadem ratione approbet quis ea, quæcunque Æthiopes ſupra Syenen de Solis menſa commemorãt. In arce Eleorum templũ Palladis eſt. Simulacrũ eburneum partim eſt, partim aureum. Opus Phidiæ eſſe aiunt. In galea effictus gallus gallinaceus, quòd promptiſsimi ad pugnas ſunt galli. Poteſt & Mineruæ Erganæ auis hæc eſſe ſacra. Cyllena ſtadijs centum & uiginti ab Elide diſtat. Conuerſa eſt ad Siciliã, & portum exhibet nauibus idoneum. Cæterùm nauale Eleorum cũ ſit, nomẽ ab Arcade quodã accepit. Cyllenæ præterea in Eleorum catalogo mentionem nullam Homerus fecit. In ſequentibus autem carminibus oſtendit, ſe quoque ſcire oppidulum eſſe Cyllenen:

Bacchum Elei potiſsimum colunt.

Cyllene.

Pulydamas natum Cyllenæ occiderat Otbum, C
Phlidæ ſocium, magnos qui duxit Epeos.

Templa deorum Cyllenæ unum Æſculapij eſt, alterum Veneris. Mercurij ſimulacrum, quem ſummo ibi ſtudio uenerantur, erecto inguine baſi inſiſtit. Cæterùm Eleorum regio frugum tum aliarum ferax eſt, tum alendæ byſſo idonea. Serunt & canabin, & linum, ac byſſum, qui terram ad ea aptam habent. Fila autem, è quibus ueſtes conficiunt Seres, nullo in cortice, ſed hunc in modum comparantur. Reperitur in terra animalculũ, quod Sera Græci nominant. Ab ipſis autem Seribus nõ Ser, ſed alio nomine appellatur. Duplo maior eſt, quàm cantharidum maxima. Alijs partibus araneis ſunt ſimiles, qui ſub arboribus texunt. Pedes item octenos habent, inſtar araneorum. Hæc animalcula nutriunt Seres, paratis domicilijs, quæ & hyberno, & ueris tempori ſunt accõmodata. Opus animalium ſtamen eſt ſubtile, quod pedibus reperitur inuolutum. Quadriennium ea nutriũt * exhibito panico. Quinto autem anno (neq; enim diutius ſciunt uictura) calamum eis uiridem apponunt, alimentum animali omnium dulciſsimũ. Calamo itaq; hoc ad ſatietatem uſq; comeſo, & rumpitur præ nimia ingurgitatione animalculum, & in mortuo multum ſtaminis inueniũt. Notum eſt, Seriam inſulam eſſe in ſinu maris rubri ſitam. Cæterùm non mare rubrum efficere hanc inſulam audiui, ſed fluuium Serem nomine: quemadmodum & Ægypti Delta fit à Nilo, nec ſolo mari circundatur. Talem & Seriam inſulam eſſe aiunt. Ex Æthiopum genere & Seres ſunt, & quicunque contiguas inſulas obtinent, Abaſam, & Sacæam. Sunt qui non Æthiopes eos, ſed Scythas eſſe tradant, Indis immixtos. Hæc ita dicuntur. D Ex Elide ſi quis in Achaiam iter ſit facturus, ſtadia habet uſq; ad Lariſum fluuiũ, centum quinquaginta ſeptem. Fluuius hic noſtris temporibus Achęos ab Eleorum regione terminat. Veterum autem memoria imperium eorum ad mare finiebatur, monte Araxo.

Egregia hiſtoria de Seribus.

τροφὴν ἔλυμον.

Seres ex Aethiopũ genere.

PAVSANIAE DE REBVS ACHAEORVM LIBER SEPTIMVS.

ABRAHAMO LOESCHERO *interprete.*

ET deinceps quæ in medio Elidis & Sicyoniæ, ad mare uſque orientale porrigitur, Achaia uerò noſtra tempeſtate ab incolis denominatur, olim & ipſa Ægialos, & qui terram incolebant Ægialenſes uocabãtur, ab Ægialeo, ut Sicyonij perhibent, rege Sicyoniæ, quę ita nunc appellatur. Sunt qui à regionis ſitu nomen deductũ exiſtiment. Magnam enim eius partem ægialum, id eſt littus eſſe. Aliquanto autem pòſt, mortuo Hellene Xuthum reliqui Hellenis liberi Theſſalia expulerunt: crimine hoc intentato, quaſi pecuniæ nonnihil paternis bonis ſubtractum, in rem ſuam conuertiſſet. Hic Athenas cum profugiſſet, accepta in matrimonium

Achaia olim Aegialos dicta.

A nium Erechthei filia, Achæum & Ionem filios ex ea ſuſcepit. Mortuo dein
de Erechtheo, de regni ſucceſsione arbiter à filijs eius Xuthus eſt electus.
Cuḿq; Cecropi natu maximo regni ſucceſsionem adiudicaſſet, reliqui E-
rechthei filij è regione eum eiecerunt. Profectus itaq; in Ægialum, cum ali
quandiu ibi habitaſſet, diem obijt extremum. Ex liberis autē Achæus auxi
lijs collectis ex Ægialo, & Athenis, Theſſaliam inuaſit, & regnū paternum
recuperauit. Contra Ægialenſes porrò & Selinuntem eorum regem cum
exercitum conſcriberet Ion, miſsis legatis Selinus unicæ, quam habebat, fi
liæ Helicæ, nuptias ei offerebat, regnı́q; hæredem ipſum Ionem deſigna-
bat. Hęc quia Ioni non diſplicebant, imperium Ægialenſium ſuſcepit. Poſt
Selinuntis mortem, Helicen item oppidum ab uxoris nomine in Ægialo
condidit, & Ionas à ſuo nomine incolas appellauit. Id non mutatio nomi-
nis, ſed additio fuit. Ægialenſes enim Iones appellabantur. Magis tamen *Aegialenſes*
antiquum in regione nomen permanſit. Homero itaq; in catalogo eorum *Iones.*
qui cum Agamemnone ſunt profecti, ſatis fuit ueterem terræ appellatio-
nem indicare.

Perq; omnem Aegialon, & circa Helicen ſpacioſam.

Sub Ionis imperio, cum bellum aduerſus Athenienſes gererent Eleuſi-
nij, & Ionem Athenienſes belli ducem accerſerent, obijt is in Attica, eiuſq́;
monumētum in Potamiorum municipio extat. Poſteri uerò Ionis, Ionum
imperiū obtinuerunt, donec ipſi cum populo ab Achæis ſunt expulſi. Sed
euenit tunc, ut Lacedæmone & Argis ipſi etiam Achæi à Dorienſibus ex-
B pellerentur. Quæ uerò inter Iones & Achæos ſint acta, ſtatim perſequar,
eū prius cauſſam expoſuero, quare Lacedæmonij & Argiui ante Dorien- *Cur ſoli Lace*
ſium reditum ſoli ex Peloponneſiacis Achæi ſint appellati. Archander *dæmonij &*
Achæi F. & Architeles ex Phthiotide Argos ſunt profecti, & Danai ibi ge *Argiui dicti*
neri facti. Automaten quidem Architeles duxit, Scæam uerò Archander. *ſint Achæi.*
Cæterùm Argis eos permanſiſſe, non minimum hoc eſt argumentū. Me-
tanaſten enim, id eſt exulem filium ſuum Archander appellauit. Cum ita-
que multum & Argis & Lacedæmone, Achæi liberi poſſent, factum eſt,
ut eius loci homines Achæi appellarentur. Et hoc quidem nomē erat ipſis
commune. Danai autem peculiariter Argiui dicebantur. Tunc itaq; Lace
dæmone & Argis eiecti à Dorienſibus, miſſo caduceatore ab Ionibus pe-
tierunt, ut communicato incolendi iure ipſos cum rege Tiſameno Oreſtis
filio abſq; bello in terram recipiant. Ionum autem reges timor inuaſit, ne ſi
conſociarentur cum ſuis Achæi, Tiſamenum ob fortitudinem & generis
gloriam communibus ſuffragijs regem crearent. Sic itaq; Iones, repudiata
Achæorum petitione cum arma cæpiſſent, Tiſamenus equidem cecidit in
prælio. Achæi uerò uictos Ionas & Helicen compulſos obſidione cinxe- *Achæi prælio*
runt, & impetratis poſtea conditionibus diſcedere permiſerunt. Tiſameni *uincunt Ionas.*
ita cadauere Helicæ ab Achæis ſepulto, Lacedæmonij aliquanto pòſt oſſa
ex oraculo Delphico Spartam retulerunt. Et mea ætate ſepulchrum eius
extabat, ubi apud Lacedæmonios cœnę ſunt Phiditię, ut uocāt. Ionas poſt
hæc in Atticam profectos, Athenienſes, & rex eorum Melanthus Andro-
pompi filius, in parem iuris libertatiſq́; conditionem receperunt, propter

Ionem & facinora eius, quæ ediderat cum Athenienſibus bello præeſſet. C
Aiunt præterea Athenienſes, cum ſuſpectos haberent Dorienſes, ne quid
intentatum relinquerent, non tam beneuolentia adductos, quàm amplifi-
candę domeſticæ potentiæ cauſa, recepiſſe in hanc æqualitatem Ionas. An-
nis autem non multis pòſt, Medon & Nileus natu inter Codri liberos ma-
ximi, contentionem de regno mouerunt. Et negauit Nileus ſe commiſſu-
rum, ut à Medonte regatur, quia claudus erat altero pede Medon. Deni-
que cum uiſum eis eſſet oraculo Delphico rem committere, Medontem

Nileus & reliqui Codri liberi in coloniam mittuntur.

Apollo Athenienſium regem declarauit. Sic Nileus & reliqui Codri libe-
ri in coloniam ſunt miſsi, ſecum unà abductis, quicunque ex Athenienſibus
uolebant proficiſci. Maxima tamen exercitus pars Iones erant. Tertius hic
fuit exercitus, qui alienis ſub regibus, & alienis populis è Græcia eſt emiſ-
ſus. Vetuſtiſsimorum enim memoria Iolaus Thebanus, Herculis ex ſoro-
re nepos, Athenienſium in Sardoam, & Theſpienſium dux fuit. Vna item
ætate prius, quàm Athenis enauigarunt Iones, & Lacedæmonios, & Mi-
nyas, Lemno expulſos à Pelaſgo, Theras Authesionis filius Thebanus in
inſulam perduxit, quæ nunc à Thera hoc nomen accepit: Calliſte, ſeu pul-
cherrima antea dicebatur. Tertiò tunc Codri filij duces Ionibus præficie-
bantur, cum quibus nulla generis propinquitate erant coniuncti. Ex Meſ-
ſeniorum enim Pylo genus paternum ducebant, à Codro & Melantho.
Sed Athenienſes erant ſtirpe materna. Cæterùm ex Gręcis Ionum claſ-

Claſsi Ionum qui interfuerunt.

ſi hi interfuere. Thebani unà cum Philota, qui unus fuit ex poſteris Pene-
lei. Orchomenij dehinc cum Minyis, propter Codri liberorum cognatio- D
nem. Interfuerunt, præter Delphos, & alij Phocenſes, & ex Eubœa Aban
tes. Philogenes dehinc, & Damon, Euctemonis filij Athenienſes, & na-
ues ad profectionem ſuppeditarunt Phocenſibus, & ipſi in coloniam du-
ces fuerunt. Vt uerò nauibus in Aſiam appulerunt, ad alias alij maritimas
ciuitates ſe receperunt, Nileus cum ſua parte Miletum. Mileſij porrò
talia quædam de ſe uetuſtiſsima prædicant. Terram Anactoriam fuiſſe ad
tempus appellatam, regnante ibi & Anacte indigena, & Anactis filio Aſte
rio. Poſtquam uerò Miletus cum claſſe Cretenſium cò appulit, & regio
nomen à Mileto, & ciuitas ipſa accepit. Profectus eſt ex Creta Miletus, &
qui eum ſequebatur exercitus, cum Minoem fugiſſent Europæ patrem.
Qui autem prius regionem incoluerant Cares, æquato cum Cretenſibus

Nileus occupata Mileto incolas antiquos occidit.

iure in ea permanſerunt. Tunc itaque cum antiquos Mileſios ſuperaſſent
Iones, uiros, præterquam qui capta iam urbe effugiunt, omnes occide-
runt. Vxores ipſorum & filias matrimonio ſibi iungunt. Nilei ſepul-
chrum uiſitur, cum ad Geminos deſcendas, non procul à portis, in uia ad ſi
niſtram. Templum id Apollinis in Geminis, oraculum item, Ionum in co-
Ioniam profectione ſunt uetuſtiora. Multo item uetuſtiora ſunt, quàm ut
ad Ionas referantur, quæ ad Dianam Epheſiam pertinent. Sed omnia ne
quidem Pindarus mihi de Dea uidetur cognouiſſe, qui ab Amazonibus
conditum templum exiſtimat, cum aduerſus Athenas & Theſeum ſuſce-
piſſent expeditionem. Sed tunc etiam Dianę Epheſiæ ſacrificarunt à Ther
modonte profectæ mulieres, quibus nimirum templum hoc & iam olim

fuerit

A fuerit notum, & ut Herculem fugerunt, & quædam prioribus temporibus Bacchum, ſupplices ibi factæ ſint. Non ita que ab Amazonibus templum conditum: ſed Creſus indigena quiſpiam, & Epheſus (Cayſtri autem fluuij filium fuiſſe Epheſum arbitrantur) templi conditores ſunt. Ab Epheſo nomen urbi inditum. Leleges autem Catum pars, & Lydorum ut plurimum terram incolebant. Circa templum tum alij habitabant ſupplices, tum mulieres ex Amazonum genere. Androclus dehinc Codri filius (hic enim rex declaratus eſt Ionum, qui in Epheſum nauigarant) qui partem urbis ſuperiorem tenebant, Lelegas & Lydos è regione eiecit. Sed qui circa templum habitabant, metu erant uacui. Dato enim Ionibus iuramento, & accepta ab eis agri parte, bellum euitabant. Samum item Androclus Samijs eripuit. Sic aliquandiu Samum Epheſij & cõtiguas inſulas obtinuerunt. Recuperatis autem à Samijs rebus domeſticis, Prienenſibus Androclus contra Cares opem tulit. Vbi cum uiciſſent Græci, ipſe in prælio occubuit. Epheſij ſublatum Androcli cadauer in ſua regione ſepelierunt: ubi mea etiam ætate monumentum oſtenditur, iuxta uiam qua templo exitur ad Olympium, & portas Magnetidas. Monumẽto ſuperimpoſitus eſt uir armatus. Iones poſt hæc ducta Myuntem & Prienem colonia. Caribus hi quoque oppida ademerunt. Myuntis conditor Cyarethus fuit, Codri filius. Prienenſes uerò Ionibus immixti Thebani, Philotam unũ ex poſteris Penelei, & Ægyptum Nelei F. conditores habuerunt. Prienenſes porrò etſi à Tabuto Perſæ F. & poſtea ab Hierone indigena ad extremum fuerint afflicti, manent tamen Ionum concilij participes. Myuntis autem incolæ tali fortuna uſi, oppidum deſeruerunt. Ad Myuſiam regionem ſinus maris porrigitur non magnus. Hunc in paludis formam concluſit Mæander fluuius, ui adempta eò appellendi facultate. Vt uerò languere cœpit aqua, iamque mare non amplius eſſet, culicum infinita multitudo in palude eſt enata, adeò ut homines ad deſerendum oppidum compellerent. Miletum uerò ſeceſſerunt Myuſij, ablatis ſecũ tum alijs impedimentis, tum deorum ſimulacris. Et mea quidem ætate nihil Myunte reſtabat, præter Bacchi templum ex albis lapidibus conſtructum. Myuſijs ſimile quiddam paſſi ſunt & Atarnitæ, qui ſub Pergamo incolũt. Cæterùm Colophonij illud in Claro templum, & oraculum, uetuſtiſſima eſſe arbitrantur. Obtinentibus autem terram Caribus, primos ex Græcis Cretenſes aiunt in eam tranſijſſe, duce Racio, & reliqua adiuncta multitudine, quæ Racium ſequebatur. Loca itaque maritima nauibus occuparunt, & potentia ibi ualuerunt. Sed magnam regionis partem Cares adhuc incolebãt. Captis uerò Thebis à Therſandro Polynicis F. & Argiuis, è captiuis tum alij; tum Manto ad Apollinem Delphos ſunt perducti. Tireſiam inter proficiſcendum in Haliartia mors occupauit. Miſsi autem à deo in coloniam, in Aſiam transfretarunt: cumque ad Clarum iam eſſet peruentum, Cretenſes eis armati occurrunt, et ad Racium perducũt. Hic certior factus à Mantone, qui'nam eſſent homines, & quam ob cauſſam uenirent, uxorem duxit Mantonem, quique eam ſequuti fuerãt æquato incolendi iure in regionem recepit. Mopſus autem Racij & Mantonis filius, Cares uniuerſos terra expulit. Iones iuſiurãdum

Templi Epheſij conditores.

Samũ Androclus incolis eripuit.

B

Myuſij culicũ multitudine infeſtati oppidũ deſeruerunt.

ut dederunt Græcis, qui Colophonē tenebant, ad Rempub. eorū ſunt ad- C
miſsi, cum omnib. rebus iam eſſent deſtituti. Regnū Ionum ſuſceperūt du-
ces eorum Damaſichthon & Promethus Codri filij. Promethus poſtea in
terfecto fratre Damaſichthone in Naxum aufugit, ibidemq́ in Naxo mor
tem oppetijt. Cadauer domū relatū Damaſichthoni filij exceperūt. Locus
in quo Promethus ſepultus eſt, Polytichides nominatur. Cæterùm urbs
Colophoniorū qua ratione ſit deſolata, antea indicauimus, cum Lyſimachi
res geſtas tractaremus. Pugnarunt cum Lyſimacho, & Macedonib. Colo-
phonij, ſoli ex ijs qui Epheſum cōmigrauerant. Qui aūt in acie ceciderunt,
tū ex Colophonijs ipſis, tum Smyrnæis, ſepulchrū habent, cum Clarū pro
ficiſcaris in itinere ad læuā. Lebediorum præterea urbē Lyſimachus euer
tit, ut Epheſiorum cōcilium eò fieret auctius. Regio eorū tum alijs reb. eſt
fertilis, tū lauacra calida exhibet inter omnes maritimas oras q́ plurima, et
Cares Lebedū incoluerunt. ſuauiſsima. Cares initio & Lebedum incoluerunt, donec Andręmoneos
Codri F. & Iones eiecerūt. Colophone aūt cum exceſſeris, & Caleontē flu-
uium traieceris, ad ſiniſtrā in uia Andræmonis tumulū cōſpicies. Teum in
colebāt Orchomenij Minyę, cū Athamante eò profecti. Dicitur Athamas
hic unus ex poſteris fuiſſe Athamantis Æoli F. Græcis ibidē immixti erant
& Cares. Introduxit Teum Ionas Apœcus, inter poſteros Melanthi quar
tus: qui nec Orchomenijs nec Teijs rerū nouarum author fuit. Annis autē
nō multis pòſt, & ex Athenienſib. quidā eò perueniunt, & Bœotis. Athe-
nienſiū duces erāt Damaſus et Naoclus, Codri filij Bœotorū, Geres Bœo D
tus. Hos ex utraq́ parte Apœcus & Teij ad æqualē incolendi cōditionem
Erythræi ex Creta profecti. receperunt. Erythræi porrò cum Erythro Rhadamāti F. ex Creta initio ue
niſſe dicunt, & oppidi cōditorē Erythrum fuiſſe. Tenuerunt id unà cū Cre
tenſib. Lycij, Cares & Pamphyli. Lycij quidē ob cognationē cum Cretenſi
bus: ſunt enim Lycij antiqua origine Cretēſes, qui cum Sarpedone unà au-
fugerunt. Cares aūt ob ueterem amicitiā cum Minoe. Pamphyli, quoniam
Pamphyli qui nam ſint. hi quoq́ genus à Græcis ducunt, & Pamphyli ex eorum numero ſunt, qui
poſt Troiæ excidiū cum Calchante errarunt. Hi ut ſunt enumerati, cū Ery
thras tenerēt, Cleopus Codri F. ex omnib. Ioniæ ciuitatibus quoſcunq́ po
Clazomenij. tuit, collegit, & ad æqualē urbis poſſeſsionē ad Erythræos perduxit. Cla-
zomenij porrò, & Phocaenſes ante Ionum in Aſiam aduentū urbes nō in-
colebāt. Sed in profectione cum eſſent Iones, pars eorū errabūda Parpho-
rum à Colophonijs ducem accerſiuit, & oppidum ſub Ida ut cōdiderunt,
nō ita multo pòſt deſeruerunt. In Ioniā profecti, Scyppiū Colophonię ædi
ficarunt. Vt uerò & ex Colophonia ultrò diſceſſere, eam terrā occuparūt,
quam etiamnum tenent, & in cōtinente urbem Clazomenas extruxerunt.
Sed metu Perſarum in inſulā tranſierunt. Alexander autē Philippi F. tem
poris progreſſu Cherſoneſum ex Clazomenis erat facturus, terra in inſulā
è cōtinenti aggeſta. Clazomenij hi magna ex parte nō Iones erāt, ſed Cleo
nęi, & ex Phliuſijs quotquot Dorienſibus Peloponneſum reuerſis, domo
profugerāt. Phocaenſes aūt, qui unà cū Philogene & Damone Athenienſi
bus in Aſiam tranſierunt, prima origine ex illa Phocide ſunt, quæ ſub Par-
naſſo ſita eſt, & noſtro etiā tempore Phocis appellatur. Regionē porrò nō
bello,

A bello, ſed aſſentientibus Cumanis accipiunt. Cum uerò Iones eos in Panio niũ nollent admittere, priuſq; reges ex Codridarũ genere crearent, ab Erythręis & Teijs Oetam & Periclũ accipiunt, & Abartum. Hæ aũt in Ionum inſulis ciuitates ſunt, Samus ſupra Mycalen ſita, & Chius ex aduerſo Mimantis. Aſius Amphiptolemi filius Samius in uerſib. ſuis ſcriptũ reliquit, Phœnicen ex Perimeda Oenei filia ſuſcepiſſe Aſtypaleã, & Europen. Neptuni deinde & Aſtypalææ filiũ eſſe Ancæum, eumq; Lelegibus, ut uocantur, imperaſſe. Ancæo præterea accepta in matrimoniũ filia Mæandri fluuij Samia, natos eſſe Perilaum, Enudũ, Samum, & Alitherſem: & poſt hũc filiam Parthenopen. Ex Parthenope Ancæi filia, & Apolline, genitũ Lycomedem. Hæc Aſius in carminib. Inſulares eo tẽpore neceſſitate magis coacti, q̃ adducti ex beneuolentia, Iones ad æquale incolendi ius admiſerunt. Dux Ionum erat Procles, Pityrei F. & ipſe Epidaurius, & magna ex parte Epidaurios ſecum adducens, quià Deiphonte & Argiuis terra fuerãt Epidauria expulſi. Procles originem trahebat ab Ione Xuthi F. Androclus autem & Epheſij expeditionem ſuſcipiunt aduerſus Proclis filium Leogorum, qui poſt patrem apud Samios regnauit. Prælio item facti ſuperiores, ex inſula Samios eijciunt. Cauſſam obiecerunt, eos unà cum Caribus inſidiari Ionibus. Cum fugiſſent Samij, quidam ex eis Thraciæ finitimam inſulam occuparunt. Ab incolis his, Samothraciam inſulam pro Dardania appellant. Quidam cum Leogoro circa Anęam in continente ulteriori mœnia extruxerunt, & decennio pòſt in Samum reuerſi, Epheſijsq; expulſis, B inſulam recuperarunt. Iunonis in Samo templum ſunt qui ab Argonautis cõditum dicant, & ab ijſdem ſimulacrum Argis abductum. Ipſi autem Samij natam in inſula Deam arbitrantur iuxta Imbraſum fluuium, & ſub uirgulto, quod in templo Iunonio ea etiam ætate excreuit. Templum igitur hoc inter uetuſtiſsima recenſeri. Quod non minime quis & ex ſimulacro coniecerit. Fabricatum etenim eſt ab Ægineta Smilide, Euclidis filio. Smilis hic æqualis Dædali fuit, Sed ad tantam gloriam non peruenit. Dædalus enim Athenis natus eſt ex regia familia Metionidarum, ut uocantur. Et unà cũ artis præſtantia, propter & errores & calamitates apud uniuerſos homines factus eſt celebrior. Occiſo autem ſororis filio, cum patria inſtituta non ignoraret, ultrò ad Minoem in Cretam aufugit, & ſimulacra tum ipſi Minoi, tum Minois filiabus fecit: quemadmodum & Homerus in Iliade ſcriptum reliquit. Iniuriæ autem à Minoe condemnatus, & in uincula unà cum filio coniectus, tum ex Creta euaſit, tum Inycum Siciliæ oppidum ad Cocalum peruenit, belliq; aduerſus Cretenſes gerendi cauſſam Siculis præbuit: quoniam ad ſupplicium poſcenti Minoi nõ dedidiſſet eum Cocalus. Ita præterea Dædalus eſt à Cocali filiabus propter artẽ cultus, ut in eius gratiam mulieres de morte Minoi inferenda cõſilium caperent. Conſtat item per uniuerſam Siciliam, & maximã Italię partem notũ fuiſſe Dædali nomen. Smilis autem præter Samios, & Elidem, ad nullos alios eſt peregrinatus. Ad hos itaq; ſeſe cõtulit, & Iunonis in Samo ſimulacrum idẽ fecit. Ion porrò Tragicus poeta, in hiſtoria talia quæpiã indicauit: Neptunũ in inſulam deſertã tunc perueniſſe, ibiq; cum Nympha cõcubuiſſe, &

Ciuitates in Ionum inſulis.

Epheſij Samios terra expellunt.

Samothracia pro Dardania.

Templũ Iunonis in Samo.

Hiſtoria de Dædalo.

Hiſtoria de Chio.

& partus tempore niuem in terrã cœlo eſſe delapſam, & hac de cauſſa Neptunum Chium puerũ nominauiſſe. Ex concubitu item alterius cuiuſdam Nymphæ, natos ei eſſe Angelum & Melanem. Temporis item progreſſu Oenopionẽ in Chium ex Creta nauigaſſe, & cum eo filios Talum & Euanthem, & Melanem, & Salagum, & Athamantem. Regnante Oenopione, Cares in inſulam tranſierunt, & ex Eubœa Abantes. Oenopionis dehinc & liberorum regnum occupaſſe poſtea Amphiclũ, qui ex oppido Eubœę Iſtiæa, monitus oraculo Delphico, eò peruenerat. Cæterùm Hector quartus in generis ſerie, ab Amphiclo (regnum enim hic quoq; adminiſtrauit) bellum mouit contra Abantes, & qui in inſula habitabant Cares: & quoſdam in prælio occidit, quoſdam impetratis conditionibus diſcedere coegit. Liberatis tandem à bello Chijs, in mentem uenit Hectori, ſacra eſſe facienda unà cum Ionibus in Panionio. Publico item Ionum nomine tripodem eum accepiſſe fortitudinis præmiũ. Hæc de Chijs Ion narrauit. Cauſſam tamen omiſit, propter quã Chij participes ſint concilij Ionum. Smyrnam porrò unam ex duodecim Æolenſium urbibus, & eam regionis ciuitatem, quam mea etiam ætate Archæam, id eſt antiquam appellant, Iones facta ex Colophone irruptione, Æolenſibus & ademerũt, & occuparunt. Tempore autem pòſt & Smyrneos eius in Panionio concilij participes fecerunt Iones. Alexander autem Philippi F. ſomno admonitus urbem, quę noſtra ætate incolitur, condidit. In monte enim Pago cum uenaretur, & finem iam uenationi impoſuiſſet, iuiſſe eum ad Nemeſum templum aiunt, & fontem offendiſſe, & ante templum platanum, quæ ad aquam excreuerat. Ibi ſub platano dormienti Nemeſes apparuiſſe perhibent, & in mandatis dediſſe, urbẽ ibi ut conderet, & Smyrnæos ciuitate priori euerſa in eam deduceret. Clarum itaq; Smyrnæi mittunt, qui oraculum de rebus pręſentibus conſulerent. Quibus ita eſt reſponſum,

Smyrnam Iones occupant. C D

Felices illi ſunt terq; quaterq; futuri,
Qui Pagon obtineant, ultra ampla fluenta Meletis.

Sic ſponte eò cõmigrarunt, & Nemeſes plures pro una colunt, matrẽq; harũ Noctem eſſe aſſerũt. Quemadmodũ & ab Athenienſib. dicitur, illam in Rhamnunte Deam patre Oceano eſſe natã. Ionia inter finitimas regiones optimè eſt temperata. Habet & tẽpla, qualia nuſq; alibi extant. Primò Dianæ Epheſiæ, & magnitudine & opibus præclarum. Duo item Apollinis nondũ abſoluta, unum in Branchidis Meleſię, alterũ in Colophoniorũ oppido Claro. Sunt & duo alia Ioniæ tẽpla à Perſis cõbuſta, illud in Samo Iunonis, & in Phocea Palladis. Sed tamen & reliquiæ, quæ incendio ſuperfuerant, dignæ ſunt admiratione. Delectaret te & quod Erythris habetur, Herculis templum: & quod Prienæ, Palladis. Hoc quidem propter ſimulacrum: Herculis autem templum ob uetuſtatẽ. Simulacrum nec ijs eſt ſimile, quæ Æginea appellantur, nec Atticorum antiquiſsimis, aut ſi quod aliud Ægyptiacum eſt accuratè elaboratum. Ratis enim lignorũ, & ſuper hac Deus Tyro Phœniciæ enauigauit. Quam ob cauſſam idem & Erythræi non dicunt. Vt uerò ratis peruenit in mare Ioniũ, aiunt eam fuiſſe delatam ad Iunonem Meſaten, id eſt intermediã, ut uocant. In cõtinente hæc

Ioniæ deſcriptio.

eſt

A eſt ſita, medio potiſsimum loco, ſi quis ex Erythræorum portu in inſulam Chium nauiget. Ad promontorium poſt hæc ut ratis appulit, multum laborarunt Erythræi, non minus Chij, cum utrinque magna opera ad ſe pertrahere ſimulacrum conarentur. Homo deinde erat Erythræus, qui uictum mari, & capiundis piſcibus quærebat. Oculorum is acie ex morbo erat priuatus. Nomen Phormio fuit. Oblatum eſt piſcatori huic per quietē, oportere mulierum Erythræarum comas detonderi, & uiros connexo inde funiculo ratem ad ſe pertrahere. Ibi urbanæ mulieres ſomnio parêre neutiquam uoluerunt. At quæ generæ Threſſę erant, & iam manumiſſæ uitam ibi agebant, paſſæ ſunt comas ſibi detonderi. Atque ita Erythræi ratem attraxerunt, & ex mulieribus ſolis Threſsis ingredi Herculis templum licet. Et funiculum ex crinibus connexum meo etiam tempore incolæ conſeruant. Piſcatorem item & recepiſſe uiſum ijdem perhibent, & firmis in poſterum fuiſſe oculis. Erythræis & Mineruæ eſt Poliadis templum: & inſigni magnitudine ligneum ſimulacrū ſolio inſidens, & colum manu utraque tenens, capite polum. Id Endoei opus eſſe, coniectura tum alia ducimur, tum ex interiori ſimulacri ſtructura cognoſcimus. Nec minimum ex Gratijs, & Horis, quæ, priuſquam eò peruenias, ſub dio conſiſtunt, marmore candido efficta. Conditum eſt apud Smyrnæos mea ætate & Æſculapij templum, intra montis cacumē, & mare, * quod externam aquam non recipit. Præter templa atque aeris temperamentum, & alia quædam Ionia exhibet hiſtorica ſcriptione digna. Regio autem Epheſia fluuium Cen

Elegans hiſtoria de Herculis ſimulacro.

ἐμυρον.

B chrium, Pionis montis naturam, fontemque Alitæum. In Mileſia & fons Biblis eſt, & quę de Biblidis amore celebrant. In Colophonia lucus eſt Apollinis, & arbores fraxini: & à luco non procul Hales fluuius, omnium in Ionia gelidiſsimus. Cęterùm lauacra in Lebediorum terra hominibus & admirationi ſunt, & uſui. Sunt & lauacra Teijs ad promōtorium Macriam. Alia item ad Clydonem in rupe exeſa. Alia item ad diuitiarum oſtentationem comparata. Habent & Clazomenij lauacra, in quibus Agamemnon colitur. Et antrū quod Pyrrhi matris, ut uocāt, eſſe aiunt. De Pyrrho item paſtore ſermonem proferunt. Erythræi regionem habent Chalcitidem, à qua tertia eorum tribus nomen eſt ſortita. Eſt & Chalcitidis promontorium in mare prominens, & in eo lauacra marina, omniū in Ionia hominibus utiliſsima. Smyrnęorum fluuius eſt Meles, aqua amœniſsima. Et iuxta fontes, antrum, in quo poemata compoſuiſſe Homerum perhibent. Apud Chios tumulus Oenopionis, qui & ſpectacula digna exhibet, & quoſdam de rebus ab Oenopione geſtis ſermones. Samij iuxta uiam qua ad Iunonium templū itur, Rhadinę & Leontichi monumentū habent, ad quod qui amore torquentur, uota facere ſolent. Habētur itaque in Ionia & multa admiratione digna, & non multo ijs in Græcia inferiora. Tunc autem ut diſceſſerunt Iones, regionem eorum ſortitò diſtribuerunt Achæi, & in oppida cōmigrarunt. Numero hęc duodecim fuerunt, quantum quidem uniuerſis Græcis cognita ſunt. Dyme primùm, ad Elidem. Poſt hanc Olenus, & Pharæ, & Tritia, Ripes, & Eaſium, Cecyrina, & Bura: & poſt has, Helice, & Ægæ, & Ægira, & Pellene, ultima ad Sicyoniam. Hęc oppida prius

Oppida Achæorū duodecim.

ab

ab Ionibus habitata Achæi & eorum reges occuparunt. Summam autem C
inter Achæos potentiam ſunt nacti Tiſameni liberi, Dæmenes & Sparto, & Telles, & Leontomenes. Cometes uerò natu ex Tiſameni liberis maximus, iam antè nauibus in Aſiam tranſierat. At hi principatũ inter Achæos tunc gerebant, & Damaſias Penthili filius nepos Oreſtis, & Tiſameni liberorum * patruelis. Æquali cum his, ut ſunt iam enumerati, potentia ualebant, qui ex Achæis erãt Lacedæmonijs, Preugenes, & filius eius Patreus nomine: eisq; ab Achæis conceſſum eſt, ut oppidum in regione poſſiderent, & nomen oppido eſt à Patreo inditum.

ἀνεψιὸς πρὸς πατρός

Bella Achæorum.

De bellis Achæorum hæc narrantur. In Agamemnonis aduerſus Troianos expeditione, qui Lacedęmonem adhuc incolebant, & Argos, maxima Græcorum pars erant. At Xerxes Græciam & Medi cum irrupiſſent, Achæos conſtat neque cum Leonida ad Thermopylas eſſe profectos, neq; in nauali prælio ad Eubœã & Salaminem Athenienſibus & Themiſtocli affuiſſe. Iccirco nec Laconico ſociorum catalogo ſunt cõprehenſi, nec Attico. Serius item ad Platæas uenerunt, rebus iam peractis. Manifeſtũ enim eſt, non relatos eſſe Achęos in tabulam, quam Græci in Olympia dedicarunt. Videntur autem mihi quilibet, ut ſunt reuerſi, patriam defendiſſe. Et ſimul ob res ad Troiam geſtas, Lacedæmonios Dorienſes indignos iudicarunt, qui eis imperarent. Id quod temporis progreſſu declararũt. Bellum enim Lacedæmonij cum aduerſus Athenienſes gererent, propenſi erãt poſtea Achæi ad ſocietatem cum Patrenſibus ineundam. Nec minus etiam animis ad Athenienſes pro pendebant. Bello autem, quod communibus poſtea Græcorum uiribus D
ad Cheroneam eſt contra Philippum & Macedones geſtum, Achæi interfuerũt. In Theſſaliam uerò, & bellum ad Lamum, ut uocant, exiuiſſe ſe negant. Necdum enim poſt illam in Bœotijs acceptam cladem uires ſe recepiſſe aiunt. Interpres Patrẽſium patrius dixit, ſolum ex Achæis Chilonem luctatorem prælij ad Lamiam interfuiſſe. Scio & ego Lydum quendam Adraſtum nomine non publicis Lydorum, ſed priuatis ſumptibus opem Græcis tuliſſe. Adraſto huic æneam ſtatuã poſuerunt Lydi, ante templum Perſicæ Dianæ, addita item inſcriptio: occubuiſſe Adraſtum, pugnantem pro Græcis aduerſus Leonnatum.

Galatarũ expeditionẽ Peloponneſij negligunt.

Cæterùm ut Galatarum exercitum repellerent, omnes ſimul Peloponneſij expeditionem in Thermopylas neglexerunt. Nauibus enim cum deſtituerentur Barbari, nihil incommodi ab eis expectabant, ſi Corinthiorum Iſthmũ ex mari circa Lechæum muro circundarent, uſq; ad mare alterum circa Cenchreas. Eo tunc omnes Peloponneſij erant cõſilio. Sed cum nauibus quocunq; tandẽ modo in Aſiam Galatæ traieciſſent, eo in ſtatu res fuere Græcorum, ut nulli inter eos potentia antecellerent. Lacedæmonijs enim, quo minus priſtinã felicitatem recuperarent, impedimẽto erat clades Leuctrica. Megalopolim item coacti Arcades, & Meſſenij accolæ. Thebanorum urbem adeò deſolauerat Alexander, ut non ita multis annis poſt, cum reducti eſſent à Caſſandro, ne quidem operæprecium ſit uiſum, domeſticas poſſeſsiones recipere. Athenienſes tota quidem Græcia, propter ea potiſsimum, quæ poſtea ediderunt facinora, beneuolentia proſequebatur. Quietem tamen à Mace-
donum

A donum bello adipiſci nunquam potuerunt. Cum itaq; Græci non coniunctis eo tempore eſſent animis,ſed ſuas quilibet haberent factiones, potentia Achæi potiſsimum ualebant.Præter Pellenen enim reliquæ ciuitates à tyrannis fuerant omni tempore immunes. E' bellis inſuper & peſte, non tantum cladium Achæi cæperant,quantū Græci reliqui. Concilium item habebant Achęi,quod Achaicum eſt dictum:communicatisq; publicè rationibus,& conſilia inibant,& quod erat faciundū,faciebant.Ægium eis conuenire eſt uiſum.Hæc enim poſt Helicen aquis ſubmerſam, alijs in Achaia ciuitatibus gloria ſemper præſtitit, tum uerò & potentia excellebat.Ex reliquis Græcis primi Sicyonij Achæorum concilij ſunt facti participes.Poſt Sicyonios & alij Peloponneſij,quidam eueſtigio,quidam uerò aliquandiu commorati. Cæterùm ut in Achæorum ſe concilium conferrent,mouebantur & qui extra Iſthmum incolebant,cum Achæos uiderēt maiorem ſubinde potentiam nanciſci. Græcorum autem ſoli Lacedæmonij & diſsidebant maximè ab Achæis,& bellum eis manifeſtum inferebāt. Pellenen inde Achæorū urbem cæpit Agis Eudamidæ F. rex Spartanus. Sed confeſtim Pellene ab Arato eſt & Sicyonijs expulſus. Cleomenes Leonidæ F.Cleonymi nepos,alterius familiæ rex,Aratum & Achęos,qui ad Dymen copijs conſederant,magna clade,ad manus ut eſt uentū,& proſtrauit,& pacem poſtea inter Achęos & Antigonum ſanciuit. Antigonus hic Macedonicum imperium eo tempore adminiſtrabat, tutor Philippi, Demetrij F.ætate adhuc pueri. Erat & patruelis Philippi, & matrem eius

Achæi potentia plurimū ualuerunt.

Participes concilij Achaici.

Cleomenes prælio Achæos uicit.

B uxorē duxerat.Ictis itaq; fœderibus cum Antigono hoc & Achæis, Cleomenes ſtatim quæ iurauerat,uiolauit,redacta in ſeruitutem Arcadum Megalopoli.Et ſic Lacedæmonij propter Cleomenem,eiusq; periurium,cladem in Sellaſia ab Achæis acceperunt, & Antigono.Sed in Arcadum hiſtoria rurſus in Cleomenis mentionem incidemus. Philippus porrò Demetrij F.ſumpta iam uirili toga,regnum Macedonicum à non inuito Antigono ut ſuſcepit, terrorem Græcis uniuerſis iniecit, eo quòd Philippum Amyntæ F.non quidem ex maioribus unum, ſed reuera dominum, tum alijs in rebus imitabatur,tum captanda iſtorum beneuolētia, qui patriam prodere ob lucrum priuatum non uerebantur: propinare item in conuiuijs ſub dexteritatis & amicitię ſpecie,non uini pocula ſolebat,ſed in hominum perniciem uenenis mixta. Quæ Amyntæ Philippo, ut mihi uidetur, in mentem prorſus non uenerunt. Demetrij uerò, minimi duxit, ſi quem ueneno ſuſtuliſſet. Tres item urbes præſidijs obtinuit, ut inde tanquam ex ſtatione Græciam inuaderet. Has ex contumelia & rerum Græcarum contemptu,claues Græciæ appellauit.Aduerſus enim Peloponneſum Corinthus eſt, & Corinthiorum arx cōmunita. Aduerſus Eubœam dehinc, Bœotos item & Phocenſes,Chalcis ad Euripum ſita. Contra ipſos deniq; Theſſalos,& Ætolos, Magneſiam ſupra Pelium ſitam Philippus occupauit. Athenienſes tamen potiſsimum atq; Ætolos, & expeditionibus continuis,& latronum incurſionibus infeſtauit. Sed & prius in Attica hiſtoria à me eſt commemoratum, quot'nam ex Græcis aut Barbaris contra Philippum Athenienſes iuuerint, & quemadmodum Athenienſes ob ſociorum im-

Philippus Demetrij filius.

Philippus tres ciuitates Græciæ claues appellauit.

rum imbecillitatem ad Romanos eorumq́ auxiliū confugerint. Miſerant C & paulo antè Romani,qui nomine quidē Ætolis contra Philippum opem ferrent, ſed re ipſa magis res Macedoniæ explorarent. Sed tunc quoq; Athenienſibus & exercitum mittunt,& ducem Atilium. Id enim ei inter alia nomina erat notiſsimū. Quoniam ex patrio inſtituto Romani non eo quo Græci modo appellantur,ſed tria nomina,nonnunquam pauciora, interdum etiam plura cuilibet imponūtur. Atilio iniunctum erat à Romanis, ut Philippi bellum ab Athenienſibus & Ætolis propulſaret. Cæterùm Atilius in quibuſdam ut erat ei imperatum,res adminiſtrauit,quædam uerò non ex ſententia Romanorū perfecit. Captas enim Eſtiæam Euboenſium urbem,& Anticyram in Phocide,cum neceſſariò Philippo paruiſſent, deuaſtauit. Hiſce de cauſsis ut certior factus eſt Senatus, Flaminium mea ſententia in Atilij locum imperij ſucceſſorem amandat. Tunc itaque in caſtra ut uenit Flaminius,& Erethriam pugna ſuperato Macedonum præſidio diripuit,& ad Corinthum confeſtim admoto exercitu,quæ à Philippi præſidio erat occupata,urbem tum ipſe obſidione cinxit,tum Achęis nunciauit,ut miſsis copijs aduerſus Corinthios ſuppetias ei uenirent:idq́ partim eò facerent,quòd digni eſſent habiti, qui ſocij Romanorū appellarentur,partim beneuolentia adducti erga Græcos. Achæi autem grauiter accuſarunt tum ipſum Flaminium,tum prius etiā Atilium,quòd ambo Græcas & antiquas ciuitates tam crudeliter tractaſſent, quæ & contra Romanos nihil deliquiſſent,& præter uoluntatem eſſent Macedonum imperio ſubiectæ. Præuidebant item, Philippo & Macedonibus ſuccedere Romanos,& dominos Græcis imperare. Cum itaq; in concilio multa eſſent & diuerſa inuicem dicta,uicerunt deniq; qui Romanis fauebant, miſſoq́ exercitu Achæi in Corinthi obſidione Flaminium iuuerunt. Cæterùm Corinthij à Macedonibus liberati,continuò ſeſe in Achæorum concilium contulerunt. Contulerāt prius etiam,cum Aratus & Sicyonij expulſo ex Corinthiorum arce omni præſidio, Perſeum occidiſſent, qui præſidio fuerat ab Antigono præfectus. Ab eo tempore Achæi Romanorū & ſocij ſunt appellati,& in omnibus animorum promptitudinem declararunt. Sequuti eos ſunt in Macedoniam & aduerſus Philippum, & expeditioni contra Ætolos interfuerunt. Tertiò cum Romanis aduerſus Antiochum pugnarunt, & Syros. Cæterùm quod arma ſumpſerunt Achæi aduerſus Macedonas,& Syrorum exercitum, fecerunt id Romanorum commoti amicitia. Habebant autem,in quo priuatis de rebus iam olim Lacedæmonios accuſabant. Nabide autem ſublato,tyranno crudeliſsimo, quicquid de Lacedæmonijs moleſtiæ concœperant, in medium protulerunt. At temporis progreſſu Achęi in conuentum eos Achaicum pertrahunt, & iudicium de eis accuratiſsimè dixerunt. Mœnia item Spartæ ſolo ęquant,temerè prius etiam ac negligenter extructa, quo tempore & Demetrius,& Pyrrhus poſtea, cum Epirotis expeditionem ſuſcepit: ſub Nabidis autem tyrannide firmiſsimè cōmunita. Spartæ itaq; mœnia Achæi ſunt demoliti, ſublatisq́ quæ ad iuuenum exercitationem Lycurgi legibus fuerant inſtituta, præceperunt,ut eodem quo Achæorum iuuenes,ſe modo exercerent. Sed uberius D

Nomina Romanorum.

Achæi ſocij Romanorum.

Achæorū aduerſus Lacedæmonios inimicitia.

A rius hæc in Arcadum hiſtoria rurſus declarabo. Lacedæmonij autẽ cum grauiter ferrent Achæorum mãdata, ad Metellũ confugiunt, & quicunq; alij legati cum Metello Roma aduenerãt. Suſcepta erat hęc legatio ad Philippum & Macedones, nõ ut bellũ ſecum afferrent, quippe cum pax inter Philippum & Romanos datis iuramentis antea eſſet ſancita: ſed ut dijudicarent, quæcunq; aut Theſſali aut Epirotarum nonnulli cõtra Philippum agebant. Re autem uera à Romanis tum ipſius Philippi fracta eſt potẽtia, tum Macedonũ robur deletum. Collatis enim ſignis cum Flaminio, & Romanis ad Canis (ut uocant) capita, quid actũ ſit, minori ex parte Philippus in commentarijs recenſuit. Aliâs idem hic Philippus cum copijs ut pugnauit, uſq; adeò in conflictu eſt ſuperatus, ut magna parte exercitus amiſſa, ex omnibus Græciæ ciuitatibus, quas in bello facta deditione cæperat, præſidia, quemadmodum cum Romanis erat conuentum, eduxerit. Tametſi uarijs precibus et magnis ſumptibus pacem à Romanis impetrarit, uerbis magnificam. Cæterùm de Macedonibus, & potentia, quam regnante Philippo Amyntæ F. ſibi compararint, & quemadmodũ res eorum ſub Philippo poſteriore fuerint perditæ, Sibylla non ſine diuino afflatu prædixit. Vaticinationes hæ ſunt:

Romani potẽtiam Philippi & Macedonũ fregerunt.

Argeadas reges at qui iactare ſoletis,
Proderit & uobis regnans, oberitq; Philippus.
Nam prior inſtituet populis, atq; urbibus altos
B *Reges, poſterior cunctos abolebit honores:*
Victus ab Heſperijs populis, & uictus Eois.

μακεδόνες in græco eſt, quod in uerſu latino locum habere non potuit.

Romani itaq;, qui loca Europæ incolunt occidentalia, regnum Macedoniæ deſtruxerunt. Ex ſocijs inſuper Attalus, & Myſiæ exercitus. Ad Solem uerò orientẽ magis Myſia eſt conuerſa. Cæterùm Metello tum, & reliquis legatis nequaquã uiſum eſt, rés Lacedęmoniorum negligere. Et ab eis qui Achæorum magiſtratum gerebant, petierunt in conciliũ Achæos conuocari, ut publicè edoceant, mitius aliquanto Lacedæmonios eſſe tractandos. Hi uerò reſponderunt: nec ipſos aduocandi Achæorum concilij poteſtatem habere, nec alium quempiam, niſi unà cum negotio propter quod concilium conuocet, decretum à Senatu Romanorum habeat. Metellus poſt hæc, eiuſq; collegæ magna ſe affectos iniuria ab Achæis arbitrati, ſimulac Romam redierunt, multis in Senatu, & ijs non omnino ueris, Achæos accuſarunt. His grauius etiam accuſarunt Achæos Areus & Alcibiades Lacedæmonij, qui Spartæ quidem authoritate plurimũ ualebant, ſed in Achæos parum iuſti erant. À Nabide enim in exiliũ actos ſuſceperant Achæi, & mortuo Nabide eoſdem pręter ſententiam populi Lacedæmonij, Spartam reduxerant. Ergo hi quoq; Romã profecti ad Senatum, acerrimè Achęos accuſarunt. Hos, ut diſceſſerunt, rei capitalis in concilio damnarũt. Senatus Romanorum tum alios mittit, tum Appium, qui quæ iuſta ſint, inter Lacedęmonios & Achęos conſtituant. Enimuerò Appius & collegę, ne quidem aſpectu ſuo Achęis grati erant futuri, quippe qui Areum ſecum ducebant, & Alcibiadem, homines eo tempore Achæis infe-

Achæos in Romanorum Senatu legati grauiter accuſant.

Mittuntur ad Achæos legati alij.

ſtiſsimos. Plus item doloris attulerunt Achæis, poſtquam conciliũ eorum ingreſsi, iracundas magis orationes habebant, quàm ad perſuadendũ compoſitas. Lycortas autem Megalopolita, qui dignitate nemini Arcadum cedebat, & audaciæ nonnihil ex amicitia Philopœmenis animo conceperat, habita oratione & demonſtrauit, quid in Achæorum cauſſa iuſtum ſit, & inter orandum ſimul reprehenſionem aduerſus Romanos inſtituit. Dicentem hæc Lycortam, Appius & reliqui legati ludibrio habuerunt. Ab Areo item cenſent, & Alcibiade, nulla iniuria affectos Achæos, Lacedæmonijs dehinc contra pacta inter Romanos & Achæos inita, permittunt, ut legatos Romam amandarent. Sic enim conuenerant, ut publico Achæorum nomine legati ad Romanorũ Senatum mitterentur: ſeorſim autem interdictum erat, ne quæ in concilium ſe Achæorum contulerant oppida, legationes obirent. Cum itaq; contra Lacedæmonios & Achæi legatos amandaſſent, & de rebus ad Senatum utrinq; eſſet relatum, Romani eoſdem rurſus ablegarunt, ut iudices eſſent inter Lacedæmonios & Achæos, Appium, & qui prius cũ eo in Græciã erant profecti. Hi uerò expulſos ab Achæis Spartam reducunt. Quicunq; item ante iudicium aufugerant, iniuriæ condemnati ab Achæis, in hos conſtitutas pœnas ſuſtulerunt. Lacedæmonios tamen ab Achæorum concilio non liberant. At ſi cui actio capitalis intendatur, is ut in peregrinis iudicijs cauſſam dicat, inſtituunt. Sed de alijs leuioris momenti rebus ſi fiat accuſatio, ius ipſi & accipiant, & dent in Achæorum concilio. De integro item ambitus Spartæ mœnibus eſt cõmunitus. Lacedæmonij autem reuerſi, cum uaria aduerſus Achæos conſultarent, ſic potiſsimum affici eos dolore putarunt. Meſſenijs, qui Philopœmeni mortis cauſſam præbuiſſe exiſtimabantur, & propterea ab Achæis fuerant expulſi, his atq; ipſis Achæorum exulibus perſuadent, ut Romam ſeſe conferant. Ipſi etiam profecti unà, reditũ hominibus impetrarũt. Appius enim cum Lacedæmonijs impenſè patrocinaretur, & rebus omnibus aduerſaretur Achæis, abſq; negotio Meſſenijs, & Achæorum exulibus conſilia hæc feliciter erant ceſſura. Literæ itaq; confeſtim à Senatu & Athenas ſunt datæ, & in Ætoliam, ut Meſſenios & Achæos ad domeſticas poſſeſsiones reducerent. Id uel omnium maximè Achæos excruciauit, cum nec aliàs iuſta eis rependere ſtuduiſſent Romani, & ſuperioribus temporibus ipſi beneficia in eos fruſtra contuliſſent: iam uerò qui arma aduerſus Philippum & Ætolos ſumpſerant, rurſusq; expeditionem contra Antiochum in gratiam Romanorũ adiuuerant, poſtpoſiti eſſent exulibus, & hominibus cæde pollutis. Nihilominus tamẽ cedere eis ſtatuerunt. Et hoc ita tunc eſt actũ. Cæterùm quod inter omnia facinora maximè eſt illiberale, ut patria et ciues priuati lucri cauſſa prodantur, id futurum & Achæis erat malorũ initium. Scelere hoc Græcia penitus nunquã caruit. Regnante apud Perſas Dario Hyſtaſpis F. Ionum res periere, cum Samij gubernatores omnes, exceptis undecim, claſſem eorum prodidiſſent. Domitis Ionibus, in ſeruitutem redegerunt Medi & Erethriam. Proditores Erethriæ fuerunt, qui authoritate ibi potiſsimum ualebant, Philaber Cyneæ F. & Euphorbus Alcimachi. Xerxi, in Græciã cum irrumperet, Theſſalia per Aleuades eſt prodita.

Appius legatus Romanus.

Græcia proditionibus nunquam caruit.

Thebas

A Thebas Attagilus & Timegenidas, qui primas Thebis tenebant, prodidè
runt. Cum bellũ inter ſe Peloponneſij gererent, & Athenienſes, Xenias
Eleus Elidẽ tradere Lacedęmonijs & Agidi tentauit. Qui item Lyſandri
hoſpites appellabantur, perpetuò ſtuduerunt patriam in manus Lyſandro
dedere. Regnante autẽ Philippo Amyntæ F. ſolam ex Gręciæ ciuitatibus
Lacedęmonem non fuiſſe proditam, inuenias. Aliæ uerò in Græcia prodi-
tione magis ſunt euerſę, quàm prius peſte. Sed Alexander Philippi F. tan
to rerum ſucceſſu eſt uſus, ut parum & in nullius precij negotijs prodito-
rum ope indiguerit. At in bello ad Lamiã geſto, ut clade ſunt affecti Græ-
ci, Antipater, ut qui feſtinabat ad bellum Aſiaticum, pacem celeriter uo-
luit componere. Ab eo nihil eſt diſſenſum, ſi & Athenas & Græciam uni-
uerſam dimiſiſſet liberam. Demades uerò & reliquum quod Athenis uiue *Demades proditor.*
bat proditorum uulgus, Antipatro perſuadent, ne quid humani erga Gre
cos cogitet. Perterrefacto itaꝙ ab eis Athenienſium populo, in cauſſa fue
runt, ut Athenas, & in alias ciuitates complures præſidia Macedonum de
ducerentur. Cæterùm hoc quoꝙ mea dicta confirmat. Athenienſes enim
poſt cladẽ in Bœotia acceptã, nõ fuerunt à Philippo ſubacti, licet bis mille,
ut in conflictu ſuccubuerunt, ſint capti, mille occiſi. Sed ad Lamiam cũ for-
taſsis ducenti, nec eo plures cecidiſſent, in ſeruitutem à Macedonibus ſunt
coniecti. Et ſic quidem à Græcia nunquã abſuerunt, qui proditionis mor-
bo laborarent. Achęos autem Callicrates Achæus penitus tunc Roma- *Callicrates Achæus.*
nis ſubiecit. Principiũ malorũ Perſeus eis fuit, & Macedonũ regnum à Ro
B manis euerſum. Perſeus enim Philippi filius, cum pacificè aliquãdiu ſe geſ- *Perſeus Philippi filius.*
ſiſſet erga Romanos ex fœderibus, quæ pater eius Philippus inierat, iuſiu-
randũ deniꝙ uiolauit: ductoꝙ aduerſus Sapeorũ regem in ciuitate Abro
exercitu, ſocios Romanorum ſedibus patrijs eiecit. Sapeorum & Archilo
chus in Iambico carmine mentionem fecit. Macedonibus poſtea et Perſeo
ob illatam Sapeis iniuriam bello ſubactis, miſsi ſunt Romani ſenatores de-
cem, qui res Macedonicas in eum ſtatum diſponerent, qui Romanis uide-
retur maximè idoneus. His ut in Græciam uenerunt, callidè ſeſe inſinuauit
Callicrates: & nec factũ quo eis aſſentari poterat, nec dictũ ullum prętermi
ſit. Vnum item ex iſtorũ numero, hominẽ iuſticiæ nequaquã ſtudioſum,
uſꝙ adeò ſubornauit Callicrates, ut eum & in Achæorum concilium ueni-
re compulerit. Is concilium ut eſt ingreſſus, Perſeo dixit, cum bellum ad- *Accuſat Achæos unus ex Romanorum legatis.*
uerſus Romanos gereret, potentiſsimos Achæorum pecuniam ſuppedi
taſſe, & alijs in rebus fuiſſe auxilio. Mãdauit itaꝙ, ut rei capitalis eos Achęi
condemnarent: quo facto, indicaturum ſe dixit damnatorum nomina.
Cum itaꝙ iniuſta dicere uniuerſis uideretur, orarũt eum, qui in concilium
uenerant, ut ſi qui ex Achæis hæc in iuuando Perſeo commiſiſſent, nomi-
natim ſingulos proferret. Prius autem damnare eos, iniquum eſſe. Ibi Ro-
manus ut argumentis eſt cõuictus, confidenter cœpit dicere, omnes quot-
quot ex Achæis belli duces fuiſſent, culpa hac comprehendi. Omnes enim
rebus Macedonicis fauiſſe, & Perſeo. Hęc Romanus dixit à Callicrate edo
ctus. Poſt eum Xenon ſurrexit, uir apud Achæos non minimę authorita- *Xenonis oratio.*
tis, &, Sic (inquit) res in cauſſa hac ſe habet. Achæorum dux fui & ego,

ſed nec iniuria Romanos laceſsiui ulla, nec Perſei rebus faui. Et hac de C cauſſa uolo in Achæorum concilio, uolo item apud Romanos ipſos cauſſam dicere. Atq; hic ex integritatis conſcientia loquebatur liberius. Statim itaq; Romanus oblatā occaſionē arripuit. Et quibus Callicrates crimen intentauit, tanquā cum Perſeo conſpiraſſent, in iudiciū eos Romanorū remiſit, ut cauſſam ibi dicerent. Id quod Græcis antea nunquam uſuuenit. Neq; enim qui ſummam apud Macedones nacti fuerant potentiam, Philippus Amyntæ F. & Alexander, quos aduerſarios habuerāt Græcos, in Macedoniam mitti coegerunt: ſed apud Amphictyones rationem reddere eos per miſere. Tunc itaque ex Achæis quoſcunque Callicrates uel etiam inſontes uoluerit accuſare, decretum eſt Romam omnes perducere. Perducti autem plures quàm mille ſunt. Hos cum iam antè ab Achæis Romani putarent condemnatos, in Tyrrheniam & eius regionis oppida paſsim miſerunt. Nec quicquam poſtea curarunt, quanquam & alijs temporibus alios legatos Achæi ſæpe amandarint, & ſuppliciter pro uiris his interceſſerint. Anno autem decimoſeptimo pòſt, trecentos, aut eo pauciores, qui ſoli ex Achæis circa Italiam ſuperfuerant, dimiſerunt, cum ſatis iam eſſe punitos exiſtimarent. Si qui uerò aufugiſſent, aut confeſtim cum Romam perducerentur, aut poſtea ex oppidis, in quæ miſsi à Romanis erant, nulla excuſatio accipiebatur, quin capti pœnas darent. Romani poſt hæc Senatorij ordinis uirum in Græciam iterum ablegant, Gallū nomine, ut arbiter eſſet inter Lacedæmonios & Argiuos, de agrorum finibus diſceptātes. Gallus hic aduerſus Græcos multa ſuperbè dixit, multa etiam egit. Lacedæmonios autem & Argiuos, ludibrio prorſus habuit. Indignum enim ſe eſſe dixit, qui iudex conſtitueretur urbibus tanta dignitate auctis, quæ bellum olim de agrorum finibus non ignobile geſsiſſent, tot etiam facinora tanta magnanimitate edidiſſent, & quæ communem habuiſſent poſtea iudicem Philippū Amyntæ filium. Callicrati igitur totius Græciæ peſti iudicium committit. Gallum præterea adierunt Ætoli, qui Pleuronem incolunt, ut ab Achæorum concilio liberationē impetrarent. Mandatum eſt his à Gallo, ut priuatim ipſi legationem ad Romanos mittant. Mandatum eis eſt à Romanis, ut ab Achæorum concilio diſcedant. Miſſum à Senatu antea ad Gallum fuerat, ut quàm poſsit plurimas ciuitates ab Achæorum concilio ſeiungat. Iccirco hic in mandatis quæ acceperat, perfecit. Athenienſium autem populus neceſſariò potius quàm ſponte diripit Oropum, quæ eorū imperio erat ſubiecta. Ad extremam enim paupertatem Athenienſes tunc erant redacti, utpote qui præ reliquis potiſsimum Græcis Macedonū bello preſsi fuerant. Confugiunt itaq; ad Romanorū Senatum Oropij, cumq; iniuſta paſsi uiderentur, iniunctum eſt Sicyonijs à Senatu, ut propter Oropios multā Athenienſibus pro magnitudine damni dati irrogarent. Sicyonij itaq;, cum in iudicium tempore ſtatuto nō ueniſſent Athenienſes, quingentorum talentorum multam eis irrogarūt. Romanorum uerò Senatus obteſtantibus Athenienſibus, præter centum talenta reliquam multam remiſit: quæ ne ipſa quidem Athenienſes penderūt. Sed pollicitationibus & donis Oropios aggreſsi, ad pactum eos pelliciunt, ut Athenienſes & præſidium

Multi ex Achæis Romā perducuntur.

Gallus Senator Romanus.

Athenienſiū populus Oropum diripit.

A ſidium Oropo imponant, & obſides ab Oropijs accipiant. Sin uerò habituri iterum ſint Oropij, in quo Athenienſes accuſent, præſidium Athenienſes educant, & obſides poſtea reddant. At enim nô ita multo pòſt milites præſidiarij iniuria ciues Oropios laceſſunt. Hi igitur Athenas mittunt, qui & obſides repoſcant, & præſidium ex pacto ab eis ut educatur, indicent. Athenienſes neutrum ſeſe facturos dixerunt. A' militibus enim præſidiarijs, non Athenienſium populo, eſſe in eos delictum. Ipſi ſi huiuſmodi committant, pœnam ſe daturos, annunciarunt. Iccirco Oropij ad Achęos confugiunt, & auxilium eorum implorant. Achæi amicitia & uerecundia erga Athenienſes moti, auxilium ferre detręctarunt. Ibi Oropij Menalcidæ, genere quidem Lacedæmonio, eo autem tempore duci Achæorum, pollicentur daturos ſe decem talenta, ſi ad opem ferendam Achæos adducat. Hic uerò pecuniæ partem dimidiam promittit Callicrati, qui ob Romanorum amicitiam plurimum apud Achęos poterat. Pertracto itaq; in Menalcidæ ſententiã Callicrate, decretum eſt, Oropijs aduerſus Athenienſes opitulari. Ea re per indicium enunciata, Athenienſes, qua quiſque potuit celeritate, Oropum perueniunt: contractisq; ijs quæ prioribus rapinis ſuperfuerant, præſidium abducunt. Achæis neglecta iam auxilij ferendi occaſione, Menalcidas & Callicrates perſuadent, ut in Athenienſium agrum irruptionem faciant. Reſiſtentibus autem tum alijs, tum uel maximè Lacedæmonijs, exercitum reduxerunt. Cæterùm ab Oropijs, quanquam nihil eis Achæi profuerant, nihilominus tamen pecuniam Menalcidas exegit.

Ad Achæos confugiunt Oropij.

B Hic uerò accepto iam munere, ª calamitati fore ſibi putauit, ſi quid de quæſtu & Callicrati tribueret. Primùm itaque diſtulit rem, & ne quid enumeraret, dolis eum tractauit. Sed non ita multo pòſt omni penitus ſpe auſus eſt hominem defraudare. Id quod cõfirmat uulgare dictum. « Sicut enim ignis igne alio plus urit, & lupus lupis eſt ferocior, miluus item « miluo uolando eſt uelocior: ita Callicratem omnium eius temporis flagi« tioſiſsimum hominem, improbitate Menalcidas ſuperauit. « Callicrates itaq; omni ſpe quæſtus defraudatus, cum nullum ob priuatum lucrum urbi Athenienſium ſuccenſuiſſet, Menalcidam officio deiectum, capitis apud Achæos accuſauit. Nam & Romam eum aduerſus Achæos legationem obijſſe dicebat: & id potiſsimum dediſſe operam, ut Sparta concilio Achæorum eximeretur. Ibi adductus in extremum periculum Menalcidas, tria talenta ex Oropiorum munere dat Megalopolitæ Diæo. Diæus item ei in Achęorum magiſtratu ſucceſsit. Hoc itaq; quæſtu tunc allectus, Menalcidæ, inuitis etiam Achæis, ſaluti eſſe ſtuduit. Achæi autem dimiſsi Menalcidæ culpam, priuatim quilibet, & publicè in Diæum reiecit. Sed Dięus à ſui accuſatione ad rerum maiorum ſpem eos abduxit, huiuſmodi quapiam ad fraudem uſus occaſione. Lacedæmonij ob finium controuerſiam confugiunt ad Senatum Romanorum. His eò confugientibus, indicauerat antea Senatus, ut exceptis cauſsis capitalibus, alias in Achęorum concilio lites agerent. Id à Romanis eſt reſponſum. Dięus autem uerum Achęis non indicauit. Sed ut lactaret eorum animos, permiſſum eſſe dixit à Romanorum Senatu, ut & Lacedęmonios rei capitalis damnarent.

ª ἐπνεῖτο συμφοράν.

Callicrates accuſat Menalcidam.

Diæus defendit Menalcidam.

Fraus Diæi.

rent. Hi itaque & in capitali cuiuſuis actione Lacedæmonios iudicare uo- C
luerunt. Lacedæmonij uerum fuiſſe à Diæo dictum negarunt, & reijcere negotium ad Romanorum Senatum uoluerunt. Sed Achæi confeſtim alio ſermone eis occurrerunt. Ex urbibus, quæ concilij Achæorum participes ſint, nullam omnino ſui iuris eſſe, ita ut abſque publico Achæorum

Bellum inter Achæos, & Lacedæmonios oritur.

conſenſu legationem mittere ad Romanos ſeorſim liceat. Ex his contentionibus bellum inter Lacedæmonios & Achæos exarſit. Lacedæmonij cum animaduertiſſent, non ſat ſe uirium habere ad ſuſtinendum Achæorum bellum, legatos miſerunt in eorum ciuitates, & priuata colloquia cum Diæo inſtituerunt. Reſponſum eſt à ciuitatibus eodem modo: non eſſe ex lege reſiſtendum, ſi à duce indicatur expeditio. Diæus enim Achæis imperabat. Et nõ Spartæ, ſed ſi qui Spartam perturbarent, bellum ſe dixit illaturum. Rogante itaq; Lacedæmoniorũ Senatu, quoſnam iniuriæ eſſe authores arbitraretur: mittit eis nomina uirorũ uiginti quatuor, qui principatum Spartæ omnino gerebant. Ibi uicit Agaſiſthenis ſententia, qui uir illuſtris & antea eſt habitus, ſed hac adhortatione gloriã cõſequebatur maiorem. Viros enim hos Lacedæmone ultro iuſsit aufugere, ne ſi manſerint, bellum Spartæ concilient. Sed ſi Romam profugerint, fore inquit, ut breui à Romanis reducantur. Hi itaq; ut diſceſſerunt, in ius ſunt prætextu quodam à Spartanis uocati, & capitis damnati. Miſsi item ſunt Romam ab Achæis & Callicrates, & Diæus, qui profugis Spartanis in Senatu aduerſarentur.

Moritur Callicrates.

Callicrates autem circa Rhodum ex morbo obijt. Ignoro tamen an Romam profectus, uſui fuerit alicubi Achæis, aut grauiorum etiam malorum author extiterit. D Cæterùm Diæus ad refutandũ Menalcidam in Senatu ut ſurrexit, multa equidem dixit, quædam uerò parum decorè audiuit. His Senatus reſpondit, legatos ſe miſſuros, qui dijudicarent, de quibus ortum eſſet inter Lacedæmonios & Achæos diſsidium. Atqui Romanorum legati ſerius ſunt iter ingreſsi: poſteaquam Diæus iam olim Achæis impoſuerat, & Menalcidas Lacedæmonijs. Illos enim deceperat Diæus, tanquã decretum eſſet à Romanorum Senatu, ut in omnibus Achæos ſequerentur Lacedæmonij. Lacedæmonios feſellit Menalcidas, tanquam concilio Achæorum penitus a Romanis eſſent liberati.

Hi uerè dici poſſunt faces Rerumpub. et tubæ belli.

Ob has itaque controuerſias, bellum continuò Achæi contra Lacedæmonios pararunt: & aduerſus Spartam delectus militum eſt habitus à Damocrito, qui dux Achæorum tunc erat electus. Eodem tempore exercitus à Romanis duce Metello in Macedoniam eſt miſſus, bellum ut inferrent Andriſco Perſei filio, Philippi nepoti, qui à Romanis defecerat.

Metellus contra Macedones miſſus.

Sed futurum erat, ut bellum in Macedonia quàm celerrimè, ut maximè commodum uidebatur Romanis, componeretur. Metellus autem legatos ad res Aſiæ à Romanorum Senatu miſſos, priuſquam in Aſiam tranſirent, euocatis in colloquium Achæorum ducibus, iuſsit eis interdicere, ne bellum Spartanis inferrent: ſed legatorum expectarent præſentiam, quos ea de re Lacedæmonijs & Achæis arbitros Romanorum Senatus eſſet daturus. Hi mandata pertulerunt ad Damocritum & Achæos, qui iam expeditionem aduerſus Lacedæmonios facere * occupauerant. Sed ut aduerſari uiderunt admonitionibus

ἐφθακότων ἔξοδον πεποιῆσθαι. Li.

A nibus Achæos, in Aſiam diſceſſerunt. Lacedæmonij ex confidentia magis quàm potentia arma ſumpſerunt, & patriæ defendendæ cauſſa hoſtibus occurrerunt. Inclinata autem eorum acie, mille circiter iuuenes, qui ætate potiſsimum & audacia florebant, in pugna cadunt. Reliquus exercitus, qua quiſq; potuit celeritate, ad urbem auſugit. Cæterùm Damocritus ſi animo fuiſſet alacri, unà cum his qui fugiebant ex phalange, & Achæis, mœnia Spartana irrupiſſet. Sed confeſtim Achæos à perſequendis hoſtibus reuocauit, & incurſionibus magis in poſterũ eſt uſus, & rapinis, quàm continua obſidione. Reducto autẽ exercitu Achæi Damocrito tanquam proditori quinquaginta talentorum mulctam irrogarunt. Sed cum ſoluendo non eſſet, profugus ex Peloponneſo diſceſsit. Diæus poſthæc, qui dux Achæorum poſt Damocritum eſt electus, Metello promiſit, denuò mittenti legatos, bellum ſe Lacedæmonijs neutiquam illaturum: ſed donec Roma adueniant, arbitros expectaturum. Huiuſmodi item aliud ſtratagema in Lacedęmonios excogitauit. Quæ circa Spartam ſita erant oppidula, beneuolentia Achęis cõciliauit. Præſidia item in ea induxit, ut inde uelut ex propugnaculo Spartam poſſent Achæi inuadere. Menalcidas autem contra Dięum Lacedæmoniorum dux fuit electus. Is, quanquam nec toto belli apparatu ſatis erant inſtructi, nec pecunia, & terra hactenus permanſerat inculta, fœdera tamen ſuadet uiolare, & laſum oppidulum ex incurſione captum deuaſtauit: quod quidem in finibus Laconicæ ſitũ erat, ſed Achęis eo tempore parebat. Rurſus itaq; bellum inter Lacedęmonios

nius dicit occupare.

Diæi in Lacedæmonios ſtratagema.

B atq; Achæos incendit, & accuſatus eſt à ciuibus: & cum ab expectato periculo nihil Lacedæmonijs peperiſſet ſalutis, hauſto ueneno mortem ultro oppetijt. Et ſic quidem Menalcidas obijt, poſtquam * ſua ipſius memoria repetijt, tunc quidem Lacedæmoniorum fuiſſe ſe imperitiſsimum ducem, prius autem in Achæorum populo mortalium iniuſtiſsimũ. Venerunt poſt hęc in Græciã Lacedęmoniorũ & Achęorũ miſsi à Romanis iudices, tum alij, tum Oreſtes. Qui quotquot in ſingulis Achęorum oppidis magiſtratus gerebant, & ipſum Diæũ ad ſe conuocauit. His ut eo in loco conuenerũt, ubi ipſe habitabat, rem omnẽ aperuit: ęquũ uideri Romanorũ Senatui, ut neq; Lacedęmonij participes ſint Achæorum concilij, neq; ipſi Corinthij: Dimittantẽ item ex concilio Argos, Heraclea ad Oetam ſita, & Orchomenij Arcades. Nulla enim generis propinquitate hos eſſe coniunctos cũ Achæis, & aliquanto pòſt urbes has ad Achæorũ conciliũ ſe contuliſſe. Hæc dicẽte Oreſte, principes Achęorũ nõ expectato orationis fine, in loca domus exteriora excurrerunt, & concionẽ Achæorũ aduocarũt. Hi uerò auditis Romanorum decretis, impetum in Lacedæmonios ſtatim fecerũt, qui Corinthi eo tempore degebant: & quemuis corripuerunt, tum quem Lacedęmoniũ eſſe manifeſtè ſciebant, tum qui capillorum tonſura, aut calciamentis, aut ueſte, aut etiam nomine ſuſpicionem præbebat. Sed his quoq; qui eos præuertebant, & ad Oreſtis domum confugerant, uim afferre tentabant. Oreſtes autem, & qui cum eo erant, Achęorum furorem compeſcere conabantur: Meminiſſe iubebant, authores eſſe iniuriarum & ignominiæ aduerſus Romanos. Achæi non multis diebus pòſt, quotquot

Mors Menalcidæ.

ἄρξαντι τῷ ἑαυτοῦ νῷ.

Achæorum in Lacedæmonios impetus.

ex Lacedæmoniȷ́s habuerunt captiuos, in cuſtodiam tradiderunt, ſed pere- C
grinos ab eis ſeparatos dimiſerunt. Romam item Achæos tum alios ex ma-
giſtratu ablegant, tum Theridam. Hi in itinere ut inciderunt in Romano-
rum legatos, qui poſt Oreſtem ad diȷ́udicationem rerum Lacedæmoni-
carum & Achaicarum erant amandati, ipſi quoque domum ſunt reuerſi.
Temporis autem progreſſu cum iam magiſtratu Diæus abiȷ́ſſet, ab Achæ-

Critolaus bellum cupit cū Romanis gerere.

is Critolaus eſt creatus. Critolaum hunc abſque ulla ratione grauis cupi-
do inuaſit belli gerendi cum Romanis. Et quia iam aduenerant, qui iudi-
ces Lacedæmoniorum & Achęorum à Romanis erant miſsi, ipſe Tegeam
proficiſcitur in Arcadiam, ibiq; cum ciuibus in colloquium uenit Crito-
laus. Romanis autem commune Achæorum concilium conuocare pror-
ſus noluit. Sed audientibus Romanis nuncios ablegauit, & aſſeſſores in
concilium iuſsit accerſi. Seorſim tamen miſsis itidem in ciuitates nunciȷ́s,
monuit eos, conuentum ne accederent. Vt uerò præſtò non fuerunt aſſeſ-
ſores, deprehenſum omnino eſt, Critolaum fraude cum Romanis egiſſe.
Aliud itaque Achęorum concilium expectare iuſsit, quod futurum erat
menſe ſexto. Ipſe autem negauit ſe quicquam cum illis, ſine publico Achę-
orum conſenſu, collocuturum. Iccirco hi cum deluſos ſeſe cognouiſſent,
Romam diſceſſerunt. Critolaus autem Corinthi conuocatos Achæos hor-

Pulchra ſententia.

tatus eſt, arma Spartanis ut inferant. Hortatus item, ut & Romanis bel-
„ lum eueſtigio faciant. Enimuerò bellum à Rege ſi moueatur, aut ab urbe,
„ & res cedat infeliciter, magis in fortunæ inuidiam ſolet conuerti, quàm ȷ́s
„ qui bellum geſſerunt, uitio dari. Viribus autem deſtituta audacia, furor D
„ potius, quàm infortunium appelletur. Id quod & Critolao & Achæis da-
mno fuit. Irritauit Achæos & Pytheas, qui Bœotorum tunc præfectus
Thebis fuit. Et Thebani dicebantur bellum alacriter adiuturi. Primùm
enim Thebani iudice Metello ſunt damnati, ut Phocenſibus primam mul-
tam penderent, quorum agrum armati inuaſerāt. Alteram Eunoenſibus,
nam & Eunoenſium regionem fuerant deprædati. Tertiam autem Am-
phiſſenſibus, eo quòd Amphiſſenſium, cum floreret, frumentum popula-
bundi reſecuerant. Romani itaq; & ex legatis quos in Græciam amanda-
rant, & literis per Metellum ut facti ſunt certiores, iniuriæ Achæos damna-

Romani bellū aduerſus Achæos terra mariq; parāt.

runt. Et quem conſulem tum elegerant Mummium, iuſſerunt terra mariq;
bellum Achæis inferre. Metellus ſimulac audiuit Mummiū cum exercitu
aduerſus Achæos aduentare, diligentiā adhibuit, ut ipſe ante Mummiȷ́ in
Gręciā aduentū bello finem impoſuiſſe uideretur. Miſsis itaq; ad Achęos
nunciȷ́s, è cōcilio iuſsit dimittere Lacedæmonios, & quas alias Romani in-
dicauerant ciuitates. Et ſic ob priorem contumaciā nihil graue Romanos
ex iracundia contra eos facturos promiſit. Hæc per præconem ut ſunt an-
nunciata, in Macedoniā exercitum traduxit, & per Theſſaliam, atq; iuxta
Lamiacum ſinum iter fecit. At Critolaus & Achæi ſermonem, qui con-
cordiæ inſeruiebat, nullum admiſerunt. Sed Heracleam obſidione cinxe-
runt, eo quòd conciliȷ́ Achæorum participes eſſe detrectarunt. Tunc itaq;
per exploratores certior factus Critolaus, Metellum cum Romanis Sper-
chium tranſiȷ́ſſe, Scarpheam Locrorum aufugit. Et licet anguſtias inter

Heracleam

A Heracleam & Thermopylas cum Achæorum exercitu occupauerat, Me- *Fugit Critolaus.*
tellum tamen expectare nõ eſt auſus. Sed tanto terrore perculſus, ut ne ex
ipſo quidem loco melius quid ſperaret, in quo pro Græcorum ſalute Lace
dæmonij præclara illa facinora ediderant aduerſus Medos, ediderant &
Athenienſes his non inferiora aduerſus Galatas. Fugientem Critolaum, &
cum eo Achæos paulo ante Scarpheam, comprehendunt Metelli milites:
ubi multis numero interfectis, circiter mille uiuos cæperunt. Critolaus ue- *Perijt Critolaus.*
rò poſt pugnam neq; uiuus à quoquam eſt uiſus, neq; inter mortuos reper
tus. Quod ſi iuxta Oetam in maris cœnum inſilijt, in fundũ eſt demerſus,
ita ut nemini notum foret, nemini auditum, quorſum euaſiſſet. Sed de Cri-
tolai interitu & alia eſt conijcere. Mille præterea ex Arcadia delecti mili-
tęs, qui Critolao ſuppetias uenerant, proceſſerũt uſq; ad Phocenſium Ela-
team, & in urbem ab eis ob priſcam quandam cognationem ſunt recepti.
Sed Phocenſes audita Critolai & Achæorum clade, diſcedere Elatea iuſſe-
runt Arcades. In Peloponneſum autem cum redirent, circa Chęroneam
eis Metellus & Romani apparuerunt. Ibi uindicta ex Dijs Græcanicis Ar-
cades oppreſsit, qui cum Græcos ad Chęroneam in pugna aduerſus Phi-
lippum & Macedones deſeruiſſent, eodem loco à Romanis ſunt cæſi. *Mille Arcades cæſi à Romanis.*
Diæus poſt hæc dux exercitus ab Achæis iterum eſt electus. Qui Milti-
adis, & Athenienſium ante pugnam Marathoniam imitatus conſilium,
& ſeruos in libertatem aſſeruit, & Achæorum atque Arcadum iuuenes ex
oppidis collegit. Admixta dehinc & ſeruorum multitudine, ſexcentos po-
B tiſsimum numero ęquites adornarunt: armatorum autem quatuordecim
millia. Ibi Diæus ad extremam dementiam eſt redactus. Qui cum ſciret *Diæi dementia.*
quàm infeliciter hunc in modum Critolaus & totus Achæorum exercitus
pugnam cum Metello commiſiſſet, militum circiter quatuor millia ele-
git, ducemq; eis præfecit Alcamenem, atque Megara ablegauit, ut & præ-
ſidio eſſent Megarenſibus, & Metellum ac Romanos, ſi quando aduenta-
rent, itinere intercluderent. Sed Metellus proſtratis ad Chęroneam Arca-
dicis militibus, exercitum Thebis admouit. Nam & Heracleam unà cum
Achæis obſederant Thebani, & certamini ad Scarpheam interfuerant.
Tunc uerò & ipſi cum mulieribus, & iuuenes uniuerſi deſerta urbe, per
Bœotiam uagabantur, & in montium cacumina profugiebant. Metellus
autem neque deorum templa permiſit incendi, neque ædificia dirui. Ve-
tuit item, ne quem ex alijs Thebanis trucident, aut fugientem capiant.
Pytheam uerò ſi cæperint, ad ſe iuſsit perduci. Is & continuò eſt inuentus,
& ad Imperatorem delatus pœnas dedit. Cęterùm cum exercitus Megaris
iam non procul abeſſet, qui cum Alcamene in præſidio erant collocati, mi-
nimè manebant: ſed Corinthum extemplò in caſtra Achæorum profuge-
runt. Megarenſes abſq; pugna urbem Romanis dediderunt. Metellus *Metellus ad Iſthmum uenit.*
cum iam ad Iſthmum perueniſſet, facto tunc quoq; pręconio, Achæos ad
pacem & concordiam hortabatur. Magnopere enim deſiderabat, & Ma-
cedonum ſimul res componere, & Achæorũ. Hęc cum ita facere ſtuderet,
Diæus ex improbitate quadam ei obſtabat. Mũmius autem ducto ſecum
Oreſte, qui prius etiam fuerat miſſus ad componendã Lacedęmoniorũ &

Achęorum litem, circa quartã uigiliam in caſtra Romanorũ peruenit. Metellum pręterea cum ſuis copijs omnibus in Macedoniam amandauit: ipſe in Iſthmo permanſit, donec uniuerſus exercitus cõiungeretur. Equites fuerunt ter mille & quingenti, peditum circiter uiginti tria millia. Aduenerũt item ſagittarij Cretenſes: & Philopœmen Pergamo, quæ ſupra Caicũ ſita eſt, milites ab Attalo adduxit. Mummius præterea ex Italia quoſdã auxilio miſſos, ſtadijs plus duodecim à caſtris locauit, ut in uigilia eſſent pro toto exercitu. Sed cum negligentius Romani uigilias ex cõfidentia agerent, impetum Achæi in eos faciebant, qui in prima uigilia erant collocati. Quoſdã autem interficiunt, plures etiã in caſtra cõpulerunt. Scuta pręterea circiter quingenta cęperunt. Hoc facinore elati Achæi, prius eruptionẽ facere cogitarunt, quàm pugnam Romani inchoarent. Vt uerò & Mũmius contra eos mouit, qui in equitatu Achæorũ erant, cõfeſtim fugerunt metu Romanorum equitum, & ne primam quidem impreſsionem expectarunt. Pedites autem licet animis eſſent ob equitum fugam abiectioribus, impetum tamen à Romanorum grauioris armaturæ militibus exceperunt. * Et quanquam impellerent multitudine, & defatigarentur copijs, irritati tamen ita perſtiterunt: donec Romanorũ mille legionarij facta per obliqua irruptione, in fugam Achæos penitus uerterunt. Finita iam pugna, ſi Corinthũ ſe Diæus contuliſſet, & intra mœnia qui fuga erant elapſi, recepiſſet, tolerabiles fortaſſe conditiones Achæi potuiſſent à Mũmio impetrare: præſertim ſi ad obſidionem res eſſet perducta, & bello iniecta mora. Sed is, quamprimum terga dare cœperunt Achęi, rectà Megalopolim aufugit Diæus, nequaquã eo erga Achęos animo affectus, quo erga Athenienſes Callicratus Empedi filius. Hic enim in Sicilia cũ equitũ magiſter fuiſſet, & ipſi Athenienſes, & quotquot claſsis fuerant participes, ad fluuiũ Iſinarũ interierũt. Tunc Callicratus qua fuit audacia, unà cũ equitibus medios hoſtes perrupit. Poſtq́ autem magnã eorum partem Catanem perduxit incolumẽ, eadem eſt uia reuerſus Syracuſas, atq; ex his qui caſtra Athenienſiũ diripere conabantur, & circiter quinq; proſtrauit, & fataliter ipſe cum equo uulneratus animã exhalauit. Is parta Athenienſibus atq; ſibi gloria ſempiterna, & ſeruauit quibus imperabat, & ipſe ultrò occubuit. Diæus autẽ ut perdidit Achæos, Megalopolitis impendentiũ malorũ nuncius uenit. Manu item propria uxorem, ne in captiuitatẽ ab hoſtibus abduceretur, ut trucidauit, hauſto ipſe ueneno obijt: ſimili cum Menalcida incenſus auaritia, ſimili etiam ad perferendam mortem uſus timiditate. Qui ex Achæis poſt pugnam Corinthum euaſerant, ſtatim ſub noctem effugerunt. Effugerunt unà ex ipſis Corinthijs complures. Mummius licet portæ eſſent apertæ, primo tamẽ impetu Corinthum ſtatim irrumpere noluit, ueritus ne quid inſidiarum intra mœnia lateret. Sed die poſt pugnam tertia, ui & cæpit Corinthum, et igne deuaſtauit. Comprehenſos ibi magna ex parte Romani occidunt. Mulieres & liberos ſub haſta uendidit Mummius. Vendidit item ſeruos, qui in libertatem reſtituti pugnam cum Achæis inierant, nec in ipſo ſtatim prælio fuerãt interfecti. Ex donarijs & reliquo ornatu abduxit, quicquid admiratione potiſsimum erat dignum. Reliqua uerò minoris precij

Margin notes:

Exercitus Romanorum.

βιαζόμενοί τε τῷ πλήθει, καὶ ἀπαγορεύοντες τοῖς στρατεύμασι.

Fugiunt Achæi.

Diæus occiſa prius uxore, haurit uenenum.

Mũmius Corinthum euertit.

A precij Mummius dat Philopœmini Attali duci. Ideo mea etiam ætate Co
rinthiorum ſpolia Pergameni habent. Mœnia item omniũ qui contra Ro-
manos bellum adiuuerant, Mummius ſolo æquauit, & arma eis eripuit,
priuſquam legati à Romanis mittebantur. Vt autem uenerunt, qui cum eo
de rebus conſultarent, ibi populari ſtatu abolito, à cenſibus magiſtratus
inſtituit. Vectigal item Græciæ eſt impoſitum. Opulentioribus interdi-
ctum, ne extra fines quid poſsideant. Concilia in ſingulis Achæorum gen-
tibus, illud etiam apud Phocenſes, aut Bœotos, aut ſi quod alibi in Grȩcia,
diſſoluit omnia. Annis autem non multis pòſt in commiſeratione Græ- *Mitigant Ro-*
cię uerſi ſunt Romani, & tum concilia antiqua ſingulis iuxta gentes reſti- *mani de Græ*
tuerunt, tum in locis exteris poſſeſsiones acquirere permiſerunt. Quibus *cis ſtatutam*
item mulctã Mummius irrogauerat, donarũt. Nam & Bœoti atq; Eubœ- *pœnam.*
enſes iuſsi erant Heracleotis centum talenta expendere, & Achæi Lacedȩ-
monijs ducenta. Harum rerum liberationem Græci à Romanis impetra-
runt. Miſſus eſt eis meo etiam tempore prȩfectus, quem Romani non Grȩ
cię præfectum, ſed Achaię appellant, eo quòd Grȩcos domuerunt per
Achæos, qui principem tunc in Græcia locum tenebant. Finitum eſt bel-
lum hoc, regnante Athenis Antitheo, Olympiade centeſima ſexageſima,
quam uicit Diodorus Sicyonius. Cæterùm eo potiſsimum tempore ui- *Græcia peni-*
res Grȩcia penitus amiſit, ſingulis partibus deſtructa, & initiò à ſortuna de *tus deſtructa.*
uaſtata. Argos quidem ad maximam potentiam heroum temporibus, ut
uocant, excreuerat, ſed unà cũ mutatione facta à Dorienſibus, fortunę eos
B beneuolentia deſeruit. Athenienſes, à bello Peloponneſiaco & peſtilentia
uires cũ recepiſſent, & rurſus iam emerſiſſent, annis non ita multis pòſt uis
Macedonum oppreſsit. Graſſatus eſt ex Macedonia & in Thebas Bœoti
cas furor Alexandri: in Lacedæmonios Epaminondas Thebanus. Et rur
ſus exarſit Achæorum bellũ, quando uixdum etiã, quippe ex arbore læſa,
res Achæorum in Græcia pluſquam aliorum repullulauit, & eam auctam
iam detruncauit ducũ malicia. Temporis progreſſu Romanũ imperium
ad Neronem eſt delatum, qui facta permutatione cum populo Romano,
omnes liberos dimiſit. Sardiniam enim inſulam felicisſiinã pro Græcia eis
dedit. Inſpicienti autẽ mihi hoc Neronis factum, rectiſsimè uidetur dixiſſe
Plato Ariſtonis F. Quęcũq; iniuriæ magnitudine & audacia ſint inſignes, "
eas non eſſe uulgariũ hominũ, ſed naturæ generoſæ, corruptæ praua diſci- "
plina. Neq; Græci hoc munere frui potuerũt. Veſpaſianus enim ſuſcepto
poſt Neronẽ imperio, cum ſeditionem inteſtinam cõmouiſſent, & ſtipen-
dium eis rurſus impoſuit, & parére præfecto iuſsit: Grȩcos, inquiens, dedi
diciſſe libertatẽ. Hæc ita accidiſſe reperi. Achæorũ regionẽ terminat ab *Achæorum*
Eleis Lariſſus fluuius. Et ad fluuiũ Mineruę templũ Lariſſæum eſt. A' La- *regio.*
riſſo oppidũ Achȩorũ Dyme, trecẽtis circiter ſtadijs diſtat. Hãc Philippus
Demetrij F. moto bello ſolam ex Achaicis urbibus dicto habuit audientẽ.
Qua de cauſa Flaminius, hic quoq; dux Romanorũ, Dymen ab exercitu di
ripi præcepit. Auguſtus poſtea Patrenſibus eandẽ adiecit. Dicta olim fuit
Palæa: ſed obtinẽtibus eam Ionibus, nomẽ noſtro tempore eſt immutatũ. *Dyme.*
Vtrũ uerò à muliere indigena Dyme dicatur, aut à Dimante Ægimiti filio,
compertum

cōpertum non habeo. Ex elegiaco certè carmine, quod in Olympia ad C
Oebotæ ſtatuam extat, abſurdè nemo ſuſpicetur. Oebotas enim Dymeus
Olympiade ſexta ſtadium deuicit: cumq́ Olympiade octogeſima ſtatua
Olympica dignus ex oraculo Delphico haberet, hęc inſcriptio eſt addita,

Oebotas quando ſtadium deuicit Achæus,

Patria Palæa eſt reddita nobilior.

Huius rei gratiā abſurdi nihil commiſſum uideatur, ſi Palęam, nō Dymen inſcriptio hanc urbem appellet. Moris enim eſt apud Gręcos, uetuſtiora uocabula pro recentioribus inſerere poematis. Sic Amphiaraum & Adraſtum Phoronidas cognominant, & Theſeum Erechthidem. Paululum ante urbem in Dymeo ad dextrā in uia, ſepulchrū Soſtrati uiſitur. Puerū hunc indigenam fuiſſe tradunt, & amaſium Herculis. Mortuum enim Soſtratum, Hercule adhuc uiuo. Et ſic ipſum Herculem ei & monumentum ędificaſſe, & capillorum primitias perſoluiſſe. Tumulo mea etiam ętate et columna eſt impoſita, & in ea exſculptus Hercules. Dicuntur & indigenę Soſtrato tanquam heroi ſacrificare. Habent Dymęi Palladis templum, & ſimulacrum uetuſtiſsimum. Aliud item templum Dindymenę matri, & Attę ædificatum. Cæterùm Attes quinam fuerit, arcanum cum ſit, peruestigare non potui. Hermeſianactes autem carminum elegiacorum ſcriptor, filium fuiſſe ait Calai Phrygis, eumq́ ſterilem, nec aptum procreationi natum. Vt uerò adoleuit, in Lydiam commigrauit, ut refert Hermeſianactes, & Lydis Orgia celebrauit matris, apud quam tantum honore ualuit, ut Iupiter ex inuidia aprum ad diripienda Lydorum arua immitteret. D
Ibi Lydi tum alij, tum Attes ipſe ab apro eſt occiſus. His conſentaneum quiddam faciunt Galatæ, qui Peſinuntem incolunt, dum aprorum contactu abſtinent. Hæc autem de Atte non ita ſe habere exiſtimant, ſed aliam quandam patriam de eo fabulam narrant. Iouem olim ſomno obrutum in terram ſemen demiſiſſe: inde temporis progreſſu genium prodijſſe, qui duplex inguen habuerit, unum uirile, alterum muliebre. Nomen ei Agdiſti imponunt. Dij autem metu Agdiſtis, uirile ei inguen abſcindunt. Vt uerò ex eo enata amygdalus maturum fructum produxit, filiam Sangarij fluminis fructum aiunt decerpſiſſe, eumq́ in ſinum ut impoſuit, confeſtim euanuiſſe. Ipſa grauida eſt facta, & puerum peperit: cuius, poſteaquam eſt expoſitus, curam hircus egit. Vt uerò adoleuit, & formoſior quàm pro ſpecie humana fuit, pueri amore Agdiſtis capitur. Sed maturæ iam ætatis Attem propinqui Peſinuntem ablegant, ut ibi regis filiam uxorem ducat. Hymenæus canitur, Agdiſtis inſtat, & Attes inguina furore correptus abſcidit. Abſcidit &, qui filiam ei dederat. Agdiſtin autem eorum pœnituit, quę in Atten commiſerat. Iccirco à Ioue impetrauit, nè qua corporis eius pars putreſcat, aut liquefiat. Hæc de Atte ſunt notiſsima. In regione porrò Dymæa eſt & curſoris Oebotæ uictoria. Is in Olympia Achæorū primus, cum accepiſſet præmium, nullo eximio honore ab eis eſt affectus. Propterea Oebotas execrationes compoſuit, ne quis Achæorum uictoria Olympica in poſterum potiatur. Et fuit ſanè Deus aliquis, qui Oebotæ imprecationes curauit perficere. Propterea Achæi miſsis, qui oraculū Delphicum conſule-

Hiſtoria de Atte.

Oebotæ imprecationes.

A conſulerēt,certiores fiunt quánam de cauſſa coronis Olympicis hactenus
ſint defraudati. Poſtq; igitur tū alia in honorem Oebotæ inſtituerūt,tum
ſtatuam in Olympia poſuerunt, Soſtratus Pellinenſis ſtadij uictoriā inter
pueros eſt adeptus. Vſitatū et hodie apud Achęos eſt,ut qui certaturi ſint
in Olympijs, rem ſacrā Oebotæ faciant:& Olympia ſi uincāt,Oebotæ ſta-
tuam coronēt. Cum ſtadia circiter quadraginta Dyme proceſſeris,Perus *Perus fluuius.*
fluuius in mare delabitur.Et Olenus olim oppidū Achæorū,iuxta Perum
incolebatur.Quicunq; aūt de Hercule,eiusq; facinorib.aliquid ſcripſerūt,
uel in primis oſtendere oratione ſunt conati,qui'nā ex Oleniorū regib. ho
ſpitio eum exceperit,& quibus munerib.Herculem donarit.Olenū præte
rea oppidulum initio fuiſſe exiguū, teſtatur & elegiacū carmen in Eurytio
nem Centaurum ab Hermeſianacte cōpoſitum. Temporis aūt progreſſu
Olenum aiunt propter imbecillitatē incolas deſeruiſſe,& in Piras atq; Eu-
ryteas ſeceſsiſſe. A' Pero fluuio octoginta circiter ſtadijs diſtat Patrenſiū
ciuitas.Ab hac non procul Glaucus fluuius in mare ſeſe exonerat. Patren *Res Patren-*
ſium qui res memorāt antiquiſsimas,Eumelum indigenā aiunt. Primū ea *ſium.*
in regione habitaſſe,& hominib.imperaſſe paucis.A' Triptolemo aūt,qui
ex Attica aduenerat,& ſerendarum frugum rationē accepit: & incolendæ
urbis modum edoctus,Aroam eam ab agricultura denominauit. Sopito
poſt hæc Triptolemo,Anthias Eumeli filius,ut perhibent, dracones Tri-
ptolemi currui iūxit,& ſementē facere ipſe uoluit.Sed curru elapſus,diem
obijt extremum.Triptolemus aūt,& Eumelus,urbem cōmuni opera ædi
B ficant Anthiā,& nomē ei ab Eumeli filio indunt. Cōdita eſt & tertia Me-
ſatis, inter Anthiā & Aroan. Sed quę de Baccho Patrenſes cōmemorant,
educatum eſſe Bacchū Meſate, ibiq; ex Panum inſidijs graue periculū inci
diſſe,ne Patrenſib. ob Meſatis nomen aduerſer, eis ipſis relinquo enarran
da. Expulſis aūt Ionibus ab Achęis,Patreus Preugenis filius,Agenoris ne
pos,Achæis interdixit,ne Antheā aut Meſaten incolerēt. Ambitum uerò
mœniū circa Aroen ampliorem deſignauit,ut intra ambitū & Aroe conti
nerēt. Vrbē de ſuo nomine Patras appellauit. Cæterùm Agenor Preuge
nis pater,Arei filius fuit,Ampycis nepos.Ampyx Pelij F.Æginetę F.Dori
ti F.Harpali F.Amyclæ F.Lacedæmonis F.Hæc de Patrei maioribus. Ali
quāto pòſt,Patrēſes ſoli ex Achæis priuatim in Ætoliā,moti Ætolorū ami *Aetolis cōtra*
citia,trāſierunt,ut auxiliū eis in bello cōtra Galatas ferrent.Sed cum in pu- *Galatas auxi-*
gnis hominū ſermone maiorē accepiſſent cladē,& paupertate inſuper uul *liantur Patren*
gus premerēt,Patras exceptis paucis deſeruerunt. Alij aūt operādi ſtudio *ſes.*
per regionē ſunt diſperſi.Hæc itē alia oppidula,præter Patras,incoluerūt:
Meſaten,Anthiā,Bolimen,Argyrā,& Arbam. Auguſtus aūt ſiue q̄d naui
gationib.cōmodum eſſe exiſtimarit ſitū Patrarū,ſiue alia de cauſſa,incolas
ex alijs oppidulis Patras reduxit. Achæos itē Ryparū incolas eis adiunxit,
ſolo æquatis Rypis.Et inter Achæos ſolis Patrenſibus cōceſsit eſſe liberis.
Obtulit eis & alios honores,quos Romani ſolēt colonis exhibere.Patren-
ſes in arce templū habent Dianæ Laphriæ: peregrinū hoc deę nomē eſt in
ditū.Simulacrū item aliunde adductū. Calydone em̄,& reliqua Ætolia ab
Auguſto Imperatore deſolata,ut & Ætoli Nicopolim,quę ſupra Actium

eſt ſita,cõmigrarent,Laphriæ ſimulacrũ Patrenſes obtinuerũt.Similiter et C
ex Ætolia,& ab Acarnanib.ſimulacra cõplura Nicopolim ſunt delata. Pa-
trenſib.uerò Auguſtus ex Calydoniorũ ſpolijs tũ alia dedit,tum Laphriæ
ſimulacrũ:quod in Patrenſiũ arce etiamnũ uenerant.Laphriç cognomen-
tum à uiro Phocenſe inditũ Deę aſſerũt.Laphriũ enim Caſtalij F.Adelphi
nepotẽ,apud Calydonios dedicaſſe antiquitus Dianæ ſimulacrũ.Sunt qui
dicãt Dianę irã aduerſus Oeneum,tẽporis progreſſu,Calydonijs factã eſſe
ἐλαφροτέραν,id eſt leuiorem. Et hanc in Dea cauſſam eſſe cognomenti arbi
trantur.Simulacrũ uenatoris repræſentat figurã,ex ebore & auro à Menę
chmo & Soida Naupactijs confectũ. Exiſtimant eos nõ diu poſt Canachi

Dianæ Laphriæ quo ritu ſacrificent.

Sicyonij & Æginetæ Calonis tẽpora uixiſſe. Celebrãt Dianę Laphriæ Pa
trenſes & feſtum annuũ,in quo patrius ſacrificandi ritus talis eſt.Ligna cir
ca aram undiq; apponunt uiridia,quorũ ſingula decem ſunt & ſex cubitos
longa.In interiori aræ parte ligna ſunt aridiſsima.Sub feſti itẽ tẽpus aſcen-
ſum ſtruunt ad aram,ingeſta ad aræ gradus terra molliori.Primũ quidem
pompam Dianæ magnificentiſsimã celebrant,& uirgo ſacerdos ultima in
uehitur poſt pompam,ceruis currui ſubiunctis. Poſtero autem die ſacrifi-
cia perſoluunt.Publicè item ciuitas nõ minus, quàm priuati homines,qua
dam cũ æmulatione feſtũ celebrant. Volucres enim quæ uiuę ſunt & eſui,
aræ inijciunt,& omnis ſimul generis uictimas.Apros deinde,ceruos,& ca
preas.Nonnulli etiã luporum & urſorũ catulos.Nonnulli feras natu gran
des.Apponunt aræ & hortenſium arborum fructus.Poſt hæc ligna incen
dunt.Ibi urſum aſpexi, aut aliorũ animalium quædam,ad primum ſtatim D
ignis impetum ui foras exilire,quædam etiã robuſtiora effugere. Hæc qui
antè iniecerunt, ad pyram reducunt. Vulneratum à feris neminem aiunt.
Intra templum Laphrię,& aram,Eurypyli monumentum uiſitur.Qui aũt
fuerit,& qua de cauſſa in hanc regionem peruenerit,declarabo,cum prius
in inſtituto ſermone ſtatum rerum expoſuero,in quo ſub Eurypyli profe-
ctionem eius loci homines fuerint. Qui Aroam,Anthiam & Meſatim in

Hiſtoriæ elegantes.

colunt Iones,nemus domi habebã, & templum Dianæ, cognomento Tri
clariæ.Feſtum item ei & Pannychida quotannis celebrarunt. Quę Deæ ſa
cerdotio præfecta erat puella,tamdiu detinebatur,donec uiro matura nu-
bebat. Aiunt itaq; accidiſſe aliquando,ut ſacerdotio deæ præeſſet Comæ-
tho,puella ſupra modum formoſa:& in eius amorẽ incideret Melanippus
adoleſcens,qui æquales ſuos rebus tum alijs, tum uultus uenuſtate longè
ſuperabat.Is in mutuũ amorem ut pellexit uirginem, uxorẽ eam à parente
" petijt. Sed familiarę eſt ſenibus, ut aliàs plerunq; aduerſentur iuuenibus,
" & uel in primis contra amantes, duros ſe præbeant. Ita Melanippo,cum
uolens uolentem Comæthonem ducere decreuiſſet, neq; à ſuis neq; Co-
mæthonis parentibus humanitatis quicquam eſt exhibitum. Conſtat au-

Amoris uehementia.

tem tum multorum aliorum, tum Melanippi etiam calamitate, & homi-
num inſtituta amore confundi, & Deorum immortalium honores in-
uerti. Inde etiam Comætho tunc, & Melanippus, in templo Dianæ ap-
petitum amoris explcuerunt. Et hi quidem ſacra in poſterum functio-
ne,& communi thalamo erant uſuri.Homines autem eueſtigio ira Dianæ
corripuit,

A corripuit, cum & terra ſterileſceret, & morbi eos præter ſolitũ obruerent, quibus plures quàm antè conficiebantur. Oraculum itaq; Delphis ut con ſuluerunt, Melanippum Pythia notauit, & Comæthonem. Monuit item oraculum, ut & hos ipſos Dianæ ſacrificent, & ſingulis annis puellam, ac puerum alium, qui forma ſint præſtantiſsimi, Deæ immolarent. Ob id ſacrificium fluuius ad templum Triclariæ, dictus eſt Amilichus, ſeu immitis, qui nomine antea caruit. Pueri autẽ, & uirgines, qui flagitio nullo in deam commiſſo Melanippi cauſſa & Comæthonis mactabãtur, grauiſsima tum ipſi, tum eorum propinqui calamitate afficiebantur. Melanippum uerò & Comæthonem calamitoſos fuiſſe non arbitror. Soli enim homini uita redimendum eſt, ſi eo, quod uehementer deſiderat, potiatur. Hoc Dianæ ſacrificio ita homines dicuntur liberati. Reſponſum enim à Delphico oraculo prius erat, fore, ut rex peregrinus in regionem ipſorum proficiſceretur, ductoq; ſecum Genio peregrino, Triclariæ ſacrificia tolleret. Capto itaq; Ilio cum partirentur ſpolia Græci, Eurypylus Euæmonis filius arcam apprehendit, in qua Bacchi ſimulacrum erat reconditum. Opus, ut aiunt, Vulcani: munus autem Dardano à Ioue exhibitum. Duplex item de ea rumor eſt. Primò, ab Ænea cum iam fugiſſet, relictam: deinde à Caſſandra abiectam, ut ex Græcis eam qui inueniſſet, damnum acciperet. Aperta itaque arca, Eurypylus ſimulacrum conſpexit, conſpectoq; eo, furore ſtatim eſt correptus. Inſaniebat ut plurimum, nõnunquam tamen ad ſe rediјt. Sic itaq; affectus, non in Theſſaliam, ſed & Cirrham, & eius loci ſinum nauiga

Delectatur humano ſanguine diabolus.

„ „

Eurypylus furore correptus.

B uit. Delphos dehinc profectus, oraculum de morbo cõſuluit. Reſponſum ei fertur: Vt ubicunq; terrarum in homines incideret peregrina ſacrificia immolantes, ibi & dedicaret arcam, & ipſe habitaret. Venti itaq; Eurypyli naues ad mare circa Aroam detulerunt. Ibi facto exſcenſu, deprehendit iu uenem & uirginem ad aram Triclariæ deduci. Et ipſe quidem ſacrificandi morem non difficulter intellexit. In memoriã reuocarunt & indigenæ ora culum, uiſo & rege quem nunquam antea uiderant, & in arca deum eſſe ſu ſpicabantur. Et ſic quidem inſania Eurypylus, eiuſq; loci homines eo ſacrificãdi ritu ſunt liberati. Fluuius item Milichus, ſeu mitis eſt dictus, quo nomine etiamnum appellatur. Scripſerunt nonnulli non Eurypylo Theſſalo accidiſſe, quæ modò ſunt dicta: ſed Eurypylum filium Dexameni, Olenionum regis, contendunt expeditionem cum Hercule aduerſus Ilium ſuſcepiſſe, & arca hac fuiſſe ab Hercule donatũ. Alia item eodẽ modo јdem dixerunt. Ego autem, ſiquidem hæc uera ſunt, perſuaſum habeo, neq; hæc de arca incognita habuiſſe Herculem: neq;, his omnibus perſpectis, facile mea ſentẽtia fuiſſe ſocio donaturum. Sed ne ipſi quidem Patrenſes alterius cuiuſdam Eurypyli, quàm Euæmonis, mentionem faciũt: quem & annuis ſacrificiјs uenerantur, quoties feſtũ Baccho celebrant. Deus in arca Æſymnetes cognominatur. Colunt eum potiſsimum noueni uiri, quoſcunq; tandem populus ex uniuerſo cœtu dignitatis ergò elegerit. Totidem itẽ mulieres. Vna autem in feſto nocte infert arcam Sacerdos. Tantum honoris nox ea eſt ſortita. Deſcendunt item indigenarum pueri, quicunq; ad Milichum ſpiceis ſertis capita ornarũt. Ornabãt ita & antiquitus, quos Dianæ

erant immolaturi. Noſtro tempore ſerta ſpicea apud Deũ deponunt. Loti autem ad flumen, & impoſitis alijs coronis hederaceis, ad ædem Æſymneti procedunt. Hæc ita ex inſtituto peragunt. Intra ambitum Laphriæ & Mineruæ templum eſt, cognomento Panachaidos: ex ebore ſimulacrum factum, & auro. Cum in inferiorem urbis partem deſcẽderis, templum uiſitur matris Dindymenæ, in quo & Atten uenerantur. Huius nullum ſimulacrum oſtendunt. Matris uerò lapideum eſt. In foro templum Iouis Olympij eſt, qui & ipſe ſolio inſidet, & ſolio Mineruæ aſtat. E regione Olympij ſimulacrum Iunonis ſpectatur. Templum item Apollinis, & Apollo æneus, carens ueſtibus. Calceamenta pedibus gerit, & * altero pede caluam premit bouis. Bobus enim potiſsimum gaudere Apollinem, tum Alcæus indicauit in hymno de Mercurio ſcripto, ubi fingit Mercurium boues Apollini abſtuliſſe: tum ante natũ Alcæum, Homerus memoriæ prodidit, Apollinem precio conductum pauiſſe Laomedontis boues: & Neptuno in Iliade hos uerſus attribuit,

* ποδὶ κρανίῳ ἐπιβαίνει βοός.

Certè ego Troianis muniui mœnibus urbem,
Ingentem, & pulchram, quam nemo uincere poßit:
At tu curuipedes pauiſti Phœbe iuuencos.

Huiuſmodi ob cauſſam non ineptè quis conijciat, hæc de bouis calua ita eſſe facta. In foro & Mineruæ ſimulacrum cernitur, & ante id Patrei ſimulacrum. Contiguum eſt foro Odeum, ſeu locus cantilenis deſtinatus. Apollo ibi poſitus, ſpectatu dignus: confectus eſt è manubijs, cum Patrenſes Achæorum ſoli contra Galatarum expeditionẽ Ætolis opitularentur. Odeum reliquo preterea ornatu precioſiſsimè eſt extructum, & omnia in Græcis facile ſuperat, excepto illo apud Athenienſes. Id enim tum magnitudine, tum alio apparatu omni longè excellit. Ædificauit Athenienſis Herodes in memoriam mortuæ uxoris. Ego autem in Attica hiſtoria hæc de Odeo prætterij, eo quòd Athenienſium hiſtorias abſolueram, priuſquam ædificium Herodes inchoauit. Patris cũ è foro diſceſſeris, qua templum Apollini eſt conditum, porta iuxta eundẽ exitum cernitur. Impoſitæ ſunt ei ſtatuę auratę, Patrei & Preugenis, & Atherionis, qui Patrei pueri æquales, ipſi etiam ætate pueri ſunt. Ex aduerſo fori iuxta eundem exitum nemus eſt, & templum Dianę Limnatidis. Occupata enim iam à Doriẽſibus Lacedæmone, & Argis, Preugenem aiunt ſomnio admonitũ, Limnatidis ſimulacrum Sparta extuliſſe. Socium item habuiſſe facti, unum è ſeruis fideliſsimum. Ergo quod Lacedęmone eſt ablatum ſimulacrũ, alijs quidem temporibus Meſoæ retinent, quia initio hunc in locum à Preugene fuit deportatum. Sed cum Limnatidi feſtum Deæ celebrant, è miniſtris quidam Meſoa uenit, & ſimulacrum antiquũ in nemus, quod in urbe habetur, defert. In nemore hoc & alia ſunt Patrenſibus templa, nõ autem ſub dio condita, ſed ingreſſus in ea per porticus exhibetur. Æſculapij ſimulacrum excepta ueſte, lapideum eſt. Minerua ex ebore eſt confecta, & auro. Ante Mineruæ ædem, monumentum conſpicitur Preumenis. Sacrificant quotannis & Preugeni, ſimiliter & Limnatidi, ſolenne cum celebrant. A' theatro non procul Nemeſis ædes eſt, & altera item Veneris: ex marmore can

dido

A dido ſimulacra ſunt efficta. Eodem urbis loco & Bacchi templum habetur, cognomento Calydonij. Nam & Bacchi ſimulacrũ Calydone eſt tranſlatum. Cæterùm dum habitata adhuc fuit Calydon, ſacerdotes Dei tum alij fuerũt Calydonij, tum Coreſus, qui omnium indigniſſima ex amore eſt paſſus. Virginem amauit Calliroen. Quo autem uehementius puellam amauit Coreſus, eo eum acerbius uirgo odit. At enim cum nec tot Coreſus precibus, nec uarijs munerum pollicitationibus flecteret puellæ animum, ſimulacro Bacchi factus eſt ſupplex. Exaudito ſacerdotis uoto, confeſtim Calydonij tanquam ex ebrietate cęperunt delirare, & factos denique attonitos mors occupauit. Confugiunt itaque ad oraculum Dodonæum. Hanc enim continentem qui incolebant, & Ætoli, & eis finitimi Acarnanes ac Epirotæ, columbas exiſtimarunt & è quercu editum oraculum omnium ueriſsimum. Reſpondit oraculum Dodonæum, Bacchi indignationem in cauſſa eſſe, nec liberationem eſſe ullam ſperandam, priuſquam Coreſus Baccho aut ipſam Calliroen immolet, aut alium quempiã, qui ſe pro illa mactandum offerat. Vt uerò nihil puella, quo uitam ſeruaret, nanciſci potuit, ſecundò ad parentes confugit. Hac etiam ſpe fruſtrata, nihil reliqui habuit, quo minus mactaretur. Peractis itaque prius his, quæcunque alia ad ſacrificium ab oraculo Dodonæo erant mandata, hæc uictimæ inſtar ad aram eſt perducta. Coreſus ſacrificio quidem præfuit, ſed ut amori plus quam indignationi tribuit, & uindictæ, ſeipſum pro Calliroe interfecit. Hoc facto, omnium hominum quos ſcimus oſtendit ſe fideliſsimè amaſſe. Calli- *Elegans hiſtoria de Coreſo, & Calliroe.* *Coreſus ſeipſum interfecit.*

B roe uiſo Coreſi interitu, mutauit animum, & (ſubijt enim eam Coreſi commiſeratio, & pudore eorum eſt mota, quæ eius cauſſa erãt peracta) ſibi ipſi necem intulit, iuxta fontem portus, qui non procul Calydone eſt ſitus. Inde poſteri Calliroen fontem dixerunt. Prope theatrum Patrenſium, nemus eſt ædificatum mulieri indigenæ. Bacchi etiam ibidem ſimulacra ſpectantur, quæ & numero ſunt æqualia Achaicis oppidulis, & eadem nomina habent. Meſadeus enim, & Antheus, & Areus nominantur. Hæc ſimulacra in Bacchi feſto, in ædem Æſymneti transferunt. Ædes hæc in locis urbis maritimis eſt extructa ad dextram, cum ex foro iam deſcenderis. Ab Æſymneto cum paulo longius diſceſſeris, aliud templum apparebit, & ſimulacrum lapideum, quod Salutis appellatur. Conditum initio aiunt ab Eurypylo, cum ab inſania iam eſſet liberatus. Ad portum Neptuni ædes uiſitur, & erectum ſimulacrum lapideum. Neptuno præter alia nomina, quæ poetæ ornandorum uerſuum cauſſa effinxerunt, quilibet etiam peculiaria & patria imponunt. Tot autem in uniuerſum cognomenta ei ſunt indita: Pelagæus, Aſphaliæus, & Hippius. Hippium nominatum alij alijs de cauſsis fortaſsis putant. Ego ob inuentam rem equeſtrem ſic appellatum iudico. Homerus equidem in equorum certaminibus, tale iuramentum Menelao, poſt Dei huius prouocationem attribuit: *Calliroe ſeipſam quoque occidit.*

Neptunum iures, terræ qui uiſcera quaſſat,
Te non fraude meos uoluiſſe repellere currus.

Pamphus autem, qui Athenienſibus antiquiſsimos hymnos ſcripſit, Neptunum ait eſſe & equorum datorem, & nauium celſarum. Sic ex re eque- *Pamphus.*

 ſtri,

ſtri,& nulla alia occaſione nomen accepit. Patris præterea nõ procul à Ne C
ptuni æde Veneris ſacella ſunt. Alterum ſimulacrum priori ſeculo piſcato
res reti extraxerũt. Sunt & Martis ſimulacra proximè portum ænea. Illud
autem Apollinis & Veneris in nemore ad portum collocatum, faciem ha-
bet lapideã, ſimiliter & ſummas manus, ac pedes. Reliqua lignea ſunt. Ha-
bent ad mare & nemus aliud, quod curricula aptiſsima, & aliàs iucundam
uiuendi rationem ueris tempore exhibet. In nemore hoc Deorum templa
ſunt, Apollinis & Veneris, ædificata. Sunt & horũ lapidea ſimulacra. Ne
mori contiguum eſt Cereris fanum. Ipſa quidem cum Proſerpina ſtat: Tel
luris autem ſimulacrum ſedet. Ante fanum Cereris fons eſt. Huius in par
te ante templum maceries ex lapidibus eſt facta. Parte autem exteriori
Oraculum in fonte redditur. deſcenſus ad eum patet. Oraculum ibi uerum redditur, non quibuslibet
de rebus, ſed ægrotantium morbis. Speculum enim tenui funiculo alliga-
tum demittunt, ita librantes, ne altè ſub fontem deſcẽdat, ſed ſpeculi orbis
aquam utcunq; perſtringat. Voto dehinc ad Deam facto, ac ſuffitu, ſpecu-
lum intuentur. Id eis ægrotantem aut uiuum oſtendit, aut mortuum. Tan
ta certitudo ineſt huic aquæ. Proxime Cyaneas ad Lyciã ſitas, oraculum
eſt Apollinis Thyrxei. Id autem aqua ad Cyaneas præſtat, ut eam, aut fon-
tem ſimul ſi quis intueatur, quæcunq; uelit aſpiciat. Sunt Patris iuxta ne-
mus duo Sarapidis templa, in quorum altero monumẽtum extat Ægypti
Beli F. Aroen profugiſſe eum Patrenſes aiunt, tum ob filiorum calamitatẽ,
tum quòd uel nomen Argus exhorruit, magis etiam metu Danai. Habẽt
Patrenſes, & Æſculapij ædem. Hæc ſupra arcem portę uicina eſt, quæ Me D
Multitudo mulierum Patrensium. ſaten uerſus ducit. Mulieres Patris duplo plures ſunt quàm uiri. Veneri
ſi quæ aliæ mulieres, hæ certè ſtudent. Viuunt pleræq; è byſſo, quæ in Eli-
de creſcit. Redimicula enim & ueſtes alias inde texunt. Pharę, Achæorum
Pharæ. oppidum, Auguſto ſic inſtituente, Patrenſibus parent. Ex Patrenſium ur-
be Pharas uſq; iter eſt ſtadiorum centum quinquaginta. A' mari autem ad
ſuperiorem continentem, ſeptuaginta fortaſsis. Fluuius Pharas alluit Pie-
rus nomine, qui idem meo iudicio Oleni rudera præterlabitur: & Perus
eſt ab hominibus, qui loca maritima incolũt, appellatus. Iuxta fluuium ne-
mus eſt platanis conſitum. Quę magna ex parte ob uetuſtatem cauæ ſunt,
& tanta magnitudine, ut intra ſpeluncas conuiuia celebrent: & ſi cui ita ui-
deatur, dormiant. Pharis ſpacioſus admodum fori eſt ambitus, modo an
tiquiore factus. Mercurij in medio foro lapideum ſimulacrum eſt bar-
batum. Iuxta Tellurem autem ipſam, cum ſit poſitus, figuram præbet
quadrangularem. Magnum nõ eſt. Quæ addita ei eſt inſcriptio, Simylum
teſtatur Meſſeniũ dedicaſſe. Forenſis appellatur. Iuxta eum & oraculũ eſt
Oraculum Pharis. inſtitutum. Ante ſimulacrũ focus ſpectatur, ipſe etiã lapideus, & plum-
bo ad focum applicatæ æneæ lucernæ. Conſulturus itaq; oraculum ueſpe
ri accedit, & thus ſupra focum adolet, lucernis item oleo impletis, & incen
ſis: ad dextram ſimulacri partem aræ imponit monetam, quæ χαλκοῦς, id
eſt ænea appellatur. Deum deinde ad aurem interrogat, quæcunq; inter-
rogatu opus eſt. Poſt hęc obturatis auribus, foro excedit. Egreſſus autem,
manus auribus ut amouit, & ſi quam uocem audiat, oraculum eſſe arbitra
tur.

A tur. Huiuſmodi aliud oraculum habent & Ægyptij iuxta Apidis templũ.
Pharis & aqua eſt Mercurio conſecrata. Nomen idem cum fonte habet.
Piſces in ea non capiunt, quia deo dedicatos exiſtimant. Proxime ſimula-
crum lapides uiſuntur quadrãgulares, triginta potiſsimum numero. Hos
uenerantur Pharenſes, & ad ſingulos nomen dei cuiuſdam allegant. Hoc
autem iam olim & Græcis omnibus fuit uſitatum, ut ſimulacrorum loco
diuinos honores illaboratis lapidibus haberent. A' Pharenſium oppido
ſtadijs circiter quindecim diſtat nemus Caſtoris & Pollucis. Lauri potiſsi
mum in eo naſcuntur. Sed nec templũ ibi fuit, nec ſimulacra. Romam tranſ
lata ſimulacra, incolæ ferunt. Pharis item in nemore ara eſt ex ſelectis lapi-
dibus conſtructa. Cęterùm an Phares Danái ex filia Philodamia nepos,
aut alius quiſpiã eiuſdem nominis Pharas condiderit, certior fieri non po-
tui. Tritia Achæorũ oppidum in mediterraneis eſt ſitũ. Parent hi quo- *Tritia.*
que ex mandato Imperatoris Patrenſibus. Stadia Pharis Tritiam uſq; nu-
merantur centum uiginti. Priuſquam oppidũ ingrediaris, monumentum
ex cãdidis lapidibus apparebit, ſpectatu tum alijs de cauſsis dignum, tum
uel in primis propter picturas, quæ Niciæ opera ſepulchro ſunt additæ.
Solium adeſt eburneum, & in ſolio adoleſcens mulier forma eleganti, cui
famula aſtat umbraculum ferens. Adoleſcentulus item erectus, imberbis,
qui tunicam eſt indutus, & ſupra tunicam chlamyde purpurea. Iuxta eum
miniſter eſt haſtilia tenens, & canes ducit uenatoribus aptos. Nomina iſto
rum inueſtigare nõ potuimus. Sed communi tumulo ſepultos eſſe uirum
B atq; mulierem, quilibet facile coniecerit. Tritiæ conditorem quidam Cel-
bidem fuiſſe aiunt, Cumis in Opica eò profectum. Quidam concubuiſſe
Martem cum Tritia Tritonis filia, quæ uirgo Mineruæ ſacris præfuerat.
Menalippum autem filium Martis & Tritiæ condidiſſe, & auxiſſe oppi-
dum, nomenq; ei à matre impoſuiſſe. Tritiæ templum eſt Deorum, ut uo-
cant, maximorum. Simulacra ex argilla ſunt cõfecta. His annuum ſolenne
celebrant, nec alio ritu quàm Gręci Baccho, ſacrificant. Adeſt & Mineruæ
templum. Simulacrum noſtro tempore lapideum eſt. Antiquum, ut Tri-
tæenſes aiunt, Romam perlatum. Sacrificant ibi & Marti, & Tritiæ. Hæc
itaq; oppida & à mari ſunt remotiora, & in continente ſita. Sed Patris cũ *Rhium pro-*
in Ægium nauigaueris, primò promontoriũ cernes, Rhium nomine. Di- *montorium.*
ſtat Patris quinquaginta ſtadijs. portus præterea Panormus ſtadijs quin-
decim à promontorio abeſt. Totidem diſtat à portu murus Mineruæ, ut
uocarunt. In portum Erineum à Mineruæ muro nonaginta ſtadia nume-
rantur: ſexaginta in Ægiũ ab Erineo. Sed terra ſi quis iter faciat, quadragin
ta potiſsimũ ſtadia q̃ modò diximus, habebit pauciora. Non procul ab ur
be Patrenſium tũ Milichus fluuius uiſitur, tũ templũ Triclariæ, quæ ſimu-
lacrum nullũ habet. Id quidẽ ad dextrã eſt ſitum. A' Milicho cum fueris di
greſſus, fluuius alius occurret Charader nomine. Ex quo ſi bibant pecora *Charadri a-*
ueris tẽpore, maſculos ut plurimũ edunt. Hac de cauſſa paſtores in alia re- *qua pecoribus*
gionis loca ea abigunt, exceptis uaccis. Has enim ibi ad fluuiũ relinquunt, *prodeſt ad edẽ*
eo q̃d & ad ſacrificia tauri, & faciẽda opera, uaccis ſunt aptiores. Inter alia *dos maſculos.*
aũt iumẽta fœminę maiori ſunt in precio. Poſt Charadrũ rudera nõ admo

A minibus in terra efficiat. Ægienſes & Mineruæ templum habent,& Iu-
nonis nemus. Mineruæ præterea duo ſimulacra ex candido marmore con
fecta. Iunonis ſimulacrum niſi mulieribus ſacerdotio præfectis, intueri ne-
mini licet. Ad theatrum Bacchi item fanum cōſpicitur,& quod barbam
nondum habet ſimulacrum. Eſt & in foro nemus Iouis cognomento Ser
uatoris,& ænea ſimulacra duo ad læuā in ingreſſu: ex quibus id quod bar-
ba caret, antiquius mihi uidetur. In domicilio rectà iuxta uiam ęnei hi quo
que ſunt poſiti, Neptunus,& Hercules: Iupiter item,& Minerua. Deos au
tem hos ipſos uocant, ut Argiui aſſerunt, quia in Argiuorum ciuitate ſunt
facti. Sed ut Ægienſes perhibent, depoſiti loco ipſis ſimulacra ab Argiuis
ſunt data. Et hæc iniuncta eſſe, ut quotidie ſimulacris ſacrificarent. Ipſi au
tem fraude excogitata ſacrificarunt ut plurimum. Sed uictimas commu-
nibus epulis cum adhibuiſſent, ſumptus nullos fecerunt. Repetita deniq;
ſunt ab Argiuis. At ipſi in ſacrificijs quæ inſumpſerant, poſtularunt. Hæc
cum ſoluere non poſſent, reliquerunt eis ſimulacra. Habent item Ægien-
ſes ad forum, Apollinis & Dianæ commune templum. In foro autem Dia
næ, quæ ſagittanti ſimilis eſt. Et ſepulchrum Talthybij præconis. Aliud
item Talthybio monumentum Spartæ eſt ædificatum, atq; ei utraq; ciui-
tas tanquam Heroi ſacrificat. Ad mare Veneris templum eſt in Ægio, &
iuxta id Neptuni. Eſt item aliud Proſerpinę conditum, & quartum Ioui,
qui à congregādo Homagyrius appellatur. Ibidem ſimulacra uiſuntur, Io-
uis, Veneris & Mineruæ. Homagyrius autem Iupiter eo eſt cognòmina- *Iupiter Homa-*
B tus, quòd Agamemnon principes potiſsimū totius Græciæ eo in loco con *gyrius.*
gregauerit, ut commune conſilium inirent, quónam pacto expeditio eſſet
aduerſus Priamum ſuſcipienda. Agamemnoni laudi dantur tū alia, tum
quòd primis copijs, nulloq; poſtea ſecuto exercitus implemento,& Ilium
deuaſtauerit,& finitimas alias ciuitates. Poſt Homagyrium Iouem, Cere-
ris Panachææ templum apparet. Littus, ubi quæ modò diximus Ægien-
ſium templa habentur, magnam aquarum copiam exhibet, quę & aſpectu
oblectant,& potu ex fonte dulces ſunt. Habent item templum Salutis. Si-
mulacrum uidere nemini licet, niſi ſacerdotibus. Inter alia hæc quoq; fa-
ciunt. Accipiunt à Dea bellaria patria,& in mare abijciūt. Mittere ſe aiunt,
quæ Syracuſis eſt, Arethuſæ. Habent Ægienſes & alia ænea ſimulacra: Io-
uem ætate iuuenem,& Herculem hunc etiam imberbem, Ageladæ Argi-
ui artificio fabricatos. His annui ſacerdotes eliguntur. Et utraq; ſimulacra
in ædibus ſacerdotis detinentur. Cæterùm conſuetudine iam olim inua-
luit, ut iuuenis pulchritudine reliquos excellens, ſacerdotio Ioui præficia-
tur. Sed ſimulac barbam cœperit emittere, in alium iuuenem, qui forma a-
lios uincat, hic honos transferatur. Hæc ita obſeruant. In Ægium noſtra e-
tiam ætate concilium Achæorum conuocatur: quemadmodū & in Ther-
mopylas,& Delphos Amphictyones. Cum proceſſeris, Selinus fluuius
offeretur,& qui Ægio quadraginta ſtadijs ad mare diſtat, locus Helice. Ibi *Helice oppi-*
oppidum Helice olim eſt habitatum. Et Ionibus fuit templum ſanctiſsi- *dum.*
mum Neptuni Heliconij. Sed tum quoq;, cum ab Achæis eiecti Athenas
fugiſſent, & poſtea Athenis ad loca Aſiæ maritima redijſſent, coluiſſe ſe-

aiunt

A parte Idea eſt ſubmerſa,inde aqua erupit,& hiatus in paludem Saloen nomine eſt permutatus, & oppidi rudera apparebant in palude, priuſquam torrente fuerunt occultata. Conſpiciuntur & Helicæ rudera, non tamen æqualiter,utpote quæ mari ſint diſsipata. Quàm autẽ inexorabilis ſit Iouis Hoſpitalis indignatio,tum Helicæ incolæ,tũ alij multi didicerunt. Iupiter certe Dodonæus uidetur admonere uoluiſſe,ut ſupplices colantur. Atheníenſibus enim ætate potiſsimum Aphidantis hi uerſus à Ioue Dodonæo ſunt allati:

Curato Martis campos,araſq; calentes
Eumenidum,Lacedæmonij quia ſupplice uoto
Te uicti accedent,quos ferro occidere noli,
Neu uioles,ſupplex ſacer eſt,& criminis expers.

Hæc in mentem Græcis uenerunt,quo tempore expeditionem ſuſcepe runt contra Athenienſes Peloponneſij, regnante Athenis Codro Melanthi filio. Alius quidem Peloponneſiorum exercitus audito Codri obitu,et modo quo obijſſet cognito,ex Attica diſceſsit. De uictoria enim ex oraculo Delphico deſperarunt. Lacedæmoniorum autem nonnulli mœnia ingreſsi,noctu delitefcũt. Manè cum & ſuos abijſſe ſenſiſſent, & certatim ad eos Athenienſes concurrerent, in Martium campum confugiunt, & aras Dearum,quæ Semnæ ſeu Venerabiles appellantur. Athenienſes itaq; ſupplices tum impunè diſcedere ſunt paſsi. Aliquanto autem pòſt illi ipſi qui magiſtratus gerebãt,Mineruæ ſupplices occiderunt, poſtquam unà cum B Cylone arcem occupaſſent. Iccirco cùm ipſi interfectores, tum eorum liberi piaculum aduerſus Deam uiſi ſunt commiſiſſe. Lacedæmonij item cum ſupplices,qui in templum Neptuni prope Tænarum cõfugerant, occidiſſent, non ita multo pòſt urbs eorum terræmotu continuo & graui eſt concuſſa,adeò ut nulla Lacedæmone domus non corrueret. Euerſa eſt Helice Aſtio Athenis regnante, anno quarto Olympiadis centeſimæ primæ, in qua Damon Thurius primùm uicit. Ex Helicæis cum nulli ſuperfuerint, agrum eorum Ægienſes obtinent. Poſt Helicen cum paululum à mari ad dextram deflexeris,in oppidulum Ceryneam peruenies. In colle eſt ſita ſupra uiã publicam:cui aut indigena præpotens nomen id indidit,aut fluuius Cerynetes, qui ex Arcadia atq; monte Cerynea profluit, & Achæos eo in loco præterlabitur. Ad hos æquo incolendi iure Mycenæi ſe poſt calamitatem ex Argolide contulerunt. Mycenæorum enim mœnia ui capere Argiui non potuerunt. Erant enim eodem modo, quo Tirynthis mœnia à Cyclopibus,ut uocant,extructa. Neceſsitate autem coacti Mycenæi,urbem deſeruerunt,re frumentaria ut ſunt deſtituti. Et quidam ex eis Cleonas profugerunt. Populi autem plus quàm pars dimidia in Macedoniam diſceſsit,ad Alexandrum,cui Mardonius Gobriæ filius legationem ad Athenienſes crediderat. Altera populi pars Ceryneam peruenit. Cerynea autem incolarum multitudine & facta eſt potentior,& ob receptos Mycenæos in poſterum nobilior. Ceryneæ templum Eumenidum eſt, ab Oreſte,ut aiunt,cõditum. Quicunq; autem uiſum aliquid ingrediatur ſanguine pollutus,aut alicui alij piaculo obnoxius,aut etiã impius,ſtatim ad inſaniam

Vide orationẽ Lycurgi cõtra Leocratem.

Ceryneα.

niam redigi præ metu dicitur. Ideo non cuilibet, ut primùm occurrerit, fas C
eſt ingredi. Simulacra ex ligno ſunt confecta, nec admodum magna. Poſtquam templum es ingreſſus, mulierum ſtatuæ poſitæ ſunt lapideæ, & arte ſic ſatis expolitæ. Hæ ex indigenis Eumenidum ſacrificulę dicuntur fuiſſe. Cerynea cum rurſus in uiam publicam redieris, nec longè proceſſeris, uia offertur altera, quæ Buram te deducat. Ad dextram item maris partem & Bura in colle eſt ſita. Nomen inditum aiunt à Bura muliere: filiam eam fuiſſe Ionis Xuthi F. & Helicę. Cæterùm quo tempore Helicen Neptunus deleuit, eo Buram quoque terræmotus concuſsit tam uehemens, ut ne ſimulacra quidem antiqua in templis relinquerentur. Qui uerò ex Buræis tum peregrè aut in militiam erant, aut ob aliam occaſionem aliò profecti, & ſuperſtites ſoli manſerunt, & Buram poſtea inſtaurarunt. Templũ ibi Cereris eſt, Veneris aliud, Bacchi item aliud, & Lucinę. Simulacra ex lapidibus Pentelicis ſunt facta, opera Euclidis Athenienſis. Ceres ueſtem habet. Iſidi inſuper ædificatum eſt templum. Bura cum ad mare deſcendas, & fluuius Buraicus nomine apparebit, & Hercules in ſpelunca nõ magnus, qui Buraicus & ipſe eſt cognominatus. Oracula ibi in tabella & talis redduntur. Vota enim facit ante ſimulacrum, qui conſulturus eſt oraculum. Finitis precibus talos (quorum magna copia Herculi adiacet) accipit quatuor, & in menſam proijcit. Singulis autem talis inſcriptæ figurę, aptam in tabula figurę interpretationem habent. Ab Helice ad Herculem directa eſt uia triginta circiter ſtadiorum. Ab Hercule cum diſceſſeris, fluuius perennis ex monte Arcadico delapſus in mare prorumpit. Nomen & montis eſt, et D
fluuij, Crathus. In monte ibi fluuij fontes ſunt. A' Crathide hoc, & is qui Crotonem in Italia alluit, nomen accepit. Ad Crathidem uerò Achaicum, Achæorum olim oppidum fuit Ægæ. Deſertum id poſtea aiunt, propter imbecillitatem. Ægarum & Homerus in Iunonis ſermonibus fecit mentionem:

Bura oppidũ. *Oracula tabellis & talis redduntur.*

Hi tibi ſiue Helicen, ſiue Aegas munera portant.

Cõſtat Neptuno Ægis pariter & Helicę honores fuiſſe habitos. A' Crathide non procul in uia ad dextram, & monumentum inuenies, & ſupra monumentum qui equo aſtet, uirum. Picta hæc ſunt, & fermè nunc obſcurata. A' tumulo iter eſt ſtadiorum circiter triginta ad Gæum, ut uocãt. Eſt autem Gæus templum Telluris, cognomento * Euryſternæ. Simulacrum unum eſt ex uetuſtiſsimis. Verùm mulier quæ quoque tempore ſacra obit, caſtè uiuit, quæ antea etiam cum uno tantum uiro conſueuerit. Probantur autem, epoto ſanguine taurino. Si qua mendacium dixiſſe reperiatur, pœnam confeſtim luit. Sin autem ſacram hanc functionem mulieres petant plures, ea quæ ſortitò eligatur, præfertur. Ad naualem porrò Ægiratarum (nomen idem habent oppidum & nauale) ab Hercule in itinere Buraico ſtadia numerantur ſeptuaginta duo. In locis maritimis Ægiratæ nihil dignum memoratu habent. Ex nauali ad oppidum ſuperius ſtadia ſunt duodecim. Ab Homero in carminibus Hypereſia eſt dicta. Quod nunc habet nomen ab Ionibus eam incolentibus, huiuſmodi de cauſa eſt impoſitum. Hoſtilis Sicyoniorum exercitus facturus erat in agrum eorum irruptionem

A' lato fortaſsis pectore.

nem

A nem. Hi uerò, imbecilliores enim ſibi uidebantur, quàm cum Sicyonijs ut pu- Tale eſt et Hānibalis apud Liuium ſtratagema.
gnam cōmitterent, quaſcunq; in regione habuerunt capras, congregarūt.
Quo facto, caprarū cornib. faces alligarunt, & nocte ſera faces incendunt.
Sicyonij aūt (ſocios enim Hypereſienſib. putarūt ueniſſe ſuppetias, & è ſo-
ciorū igni flammā hanc emitti) domū ſunt reuerſi. Hypereſiæ itaq; oppidi
nomen à capris eſt trānſmutatū. Et quia pulcherrima ibi, & dux reliquarū
genu flexerat, Dianæ ſylueſtris templū ædificarunt, Dianæ beneficio arbi-
trati ſe hanc in Sicyonios fraudē excogitaſſe. Non tamē ſtatim receptū eſt,
ut Ægira pro Hypereſia diceret̄. Namq; & meo tēpore fuerūt, qui Oreum
in Eubœa Eſtiæā antiquo nomine appellarent. Ægira Iouis templū exhi-
bet ſcriptu dignum, & quod ſedet ſimulacrum, è lapidib. quidē Pentelicis,
opera aūt Athenienſis Euclidis fabricatū. Eodem in tēplo Mineruæ ſimu-
lacrum cōſiſtit. Facies, manus itē ſummæ, & pedes, eburnea ſunt. Reliquū
ligneū eſt, auro in extremis partib. diſtinctū, & * coloribus. Dianæ præte- φαρμάκοις.
rea templū & ſimulacrū noſtri ſeculi arte eſt cōparatum. Sacrificijs præeſt
uirgo, donec nubilis fiat. Poſitū eſt ibidem & ſimulacrū uetuſtū Iphigeniæ
Agamemnonis filiæ, ut Ægiratæ perhibēt. Quod ſi uerū dicunt, templum
apparet Iphigeniǽ initiò eſſe cōditū. Adeſt & Apollinis antiquiſsimū tum
ipſum templū, tum in aquilis quicquid eſt factū. Antiquum itē Dei ſimula
crum, nudū, magnitudine eximia. Id qui'nā fecerit, indicare ex indigenis ne
mo potuit. Herculē autē Sicyoniū ſi quis uideat, & Apollinem illū Ægiræ,
opus eſſe Phliaſij Laphais crediderit. Æſculapij ſimulacra erecta ſunt in tē-
B plo, Sarapidis item alibi, & Iſidis, ea quoq; ex lapidibus pentelicis, cōfecta.
Vraniā maximè uenerantur. Templū ingredi hominib. non licet. Deǽ aūt,
quam Syriā appellāt, templum ſtatis diebus ingrediuntur, purgatis prius
omnib. quæcunq; purganda exiſtimant, & ad uitæ rationē ſpectare. Ædi
ficium itē Ægiræ memini me uidere, in quo Fortunæ ſimulacrū eſt, copiæ Pulchra Fortunæ imago.
cornu ferēs. Aſtat ei Cupido alatus, qui indicat, & in rebus amatorijs plus
poſſe fortunam, quàm pulchritudinem. Ego quidem Pindari Odarum
in alijs aſſentior, tum quòd Fortunam unā Parcarum eſſe dicat, & ſorores
eam potētia antecellere. Ægiræ in eodem domicilio & uir cōſpicitur, æta
te iam prouectu, atque lugens: Et tres mulieres armillis priuatæ, totidem
item adoleſcentes, ex quibus unus thorace eſt indutus. Hunc Achæi aiunt
orto iam bello, cum inter Ægiratas omnium fortiſsimè pugnaret, in acie
cecidiſſe, eiusq; mortem à reliquis fratribus domi fuiſſe nunciatam. Hac de
cauſſa & ſorores ob luctum ornamentis exuuntur, & patrem indigenæ
συμπαθῆ, id eſt calamitoſum appellant, utpote imagine etiam miſerabilē. Calamitoſus pater.
Iter ex Ægira à Iouis templo directum per montes tendit, & arduum eſt,
longitudine quadraginta ſtadiorum. Ducit in oppidum nō nobile admo-
dum Phelloen, quod ne quidem occupata iam ab Ionibus terra, perpetuò
fuit habitatū. Ager circa Phelloen inſerendis uitibus eſt idoneus. Loca aūt
regionis ſaxoſa quercubus ſunt conſita, in quibus feræ latent, cerui & apri.
Cæterùm ſi qua ſunt Græciæ oppidula, quæ aquis abundent, inter ea Phel
loe quoq; eſt numerāda. Deorū templa habet, Bacchi & Dianæ. Hǽc ænea
eſt, pharetra depromens telū. Bacchi ſimulacrū à Cinnabareo eſt expolitū.

B In

In nauale cũ Ægira deſcendas, & rectà fueris progreſſus, in itinere ad dex- C
trã templũ offeretur Dianę Agreſtis. Ibi genu flexiſſe capra dicitur. Agro
Pellinenſes. Ægiratarum proximi ſunt Pellinenſes. Ad Sicyonẽ hi, & terræ Argolicæ
partem degunt, Achęorũ ultimi. Nomen oppido inditũ eſt, ut Pellinenſes
aſſerũt, à Pallante. Vnum ex Titanibus Pallantẽ fuiſſe aiunt. Opinione aũt
Argiuorum à Pellene Argiuo oppidũ eſt dictũ. Phorbãtis eũ filium fuiſſe
Donuſa. perhibẽt, Triope nepotẽ. Inter Ægirã & Pellenẽ oppidulũ Donuſa nomi-
ne ſitũ eſt, q̃d & paret Sicyonijs, & ab eis eſt euerſum. Mentionem eius &
Homerũ feciſſe hoc carmine aiunt, in catalogo Agamemnonis exercitus:
Quiq; Hypereſi.n babitant, celſamq; Donuſam.

Piſiſtratum uerò, cum Homeri carmina diſsipata, & diuerſis in locis de-
cantata colligeret, aut ipſum aiunt, aut ſociorum aliquem ex ignorantia no
Piſiſtratus Homeri poemata collegit. men trãſinuaſſe. Pellinenſibus nauale eſt Ariſtonautæ. In hoc ex Ægira
illa maritima iter eſt centũ uiginti ſtadiorũ. Sexaginta uerò, ex nauali Pelle
nen uſq;. Nomen impoſitum nauali perhibent, quod in hunc etiã portum
Argonautæ appulerint. Situm eſt Pellinenſium oppidum in tumulo, qui
ad excelſum cacumen in ſublime aſſurgit. Id uerò præruptũ eſt, & propte-
rea inhabitabile. In loco humiliori oppidũ, non tamen cõtinuatis ędificijs,
eſt extructũ. Sed in partes duas ab illo cacumine diuiſum, quod in medio
aſſurgit. Pellenen cũ iter facias, templum Mercurij in uia uidebis, qui Do
lius cognominatur, & precãtes homines uoti cõpotes haud grauatè facit.
Forma eſt quadrãgulari: barbã habet, & pileum capiti impoſitũ. In eodem
itinere uerſus oppidũ ex regionis iſtius lapidibus Mineruę eſt extructum D
templum. Simulacrũ ex ebore cõpoſitum, & auro. Phidiam aiunt fabricaſ-
ſe, priuſq; in arce Athenienſiũ, & Platæis item Mineruæ ſimulacra cõfece
rit. Dicunt præterea Pellinenſes, adytum Mineruæ ad terræ uſq; fundum
pertingere. Adytũ illud eſſe ſub ſimulacri fundamento. Aerem itẽ humidũ
exhalare, ebori perutilem. Supra templũ Mineruę nemus eſt muro circun
datum, Dianæ cognomento Soſpitæ. Hanc maximis iuramentis adhibẽt.
Ingredi illud, niſi ſacerdotib. nemini hominũ licet. Sacerdotes ſunt indige-
næ, ex generis amplitudine potiſsimũ electi. E regione nemoris Soſpitę,
templum Bacchi uiſitur, cognomẽto Lampteris. Huic Lampteriã diem fe
ſtum agunt, faceſq; noctu in templũ ferunt, & uini crateras per totũ oppi-
dum ſiſtunt. Habent Pellinenſes & templum Apollinis Theoxenij. Simu-
lacrum æneũ eſt. Certamen nomine Theoxenia in Apollinis honorẽ cele-
brant, propoſito argento uictoriæ præmio. Certant aũt indigenæ. Prope
Apollinis templũ eſt Dianę, quæ ſagittantis figurã exhibet. Extructũ item
in foro fontis receptaculum, & lauãtur inſuper aqua, quæ ex æde Dei pro-
fluit. Fontes alioquin ad bibendum habent iuxta oppidum non multos.
Locum in quo fontes extant, Glycias, id eſt dulcedinis nominant. Vetus
item Gymnaſium in adoleſcentum potiſsimum exercitationem eſt condi-
tum. Neq; ulli Rempub. accedere licuit, priuſquam pubeſcat. Ibidem con
ſiſtit uir Pellinẽſis Promachus nomine, Dryonis F. qui ex pancratio uicto-
riã reportauit, ſemel in Olympijs, ter in Iſthmijs, Nemeis bis. Huic ſtatuã
unam Pellinenſes in Olympia poſuerunt. Alteram domi in gymnaſio, non

æneam,

A æneam, ſed lapideam. Dicitur item Promachus in Corinthiorū aduerſus Pellinenſes bello cōplures ex hoſtibus interfeciſſe. Dicitur & Pulydamantem Scotyſſæum uiciſſe in Olympia. Pulydamantem uerò ſecundò tunc in Olympicum certamen deſcendiſſe, ſimulac incolumis à Perſarum rege domum erat reuerſus. Theſſali autem uictum eſſe Pulydamantem negāt. Ad fidem autem faciendam proferunt in medium tum alia, tum elegiacū quoque de Pulydamante carmen:

O *nutrix Scotoeſſa inuicti Pulydamantis.* * *Pentametrum deeſt.*

Pellinenſes itaq; Promachum maximè colunt, qui in Cheronea bis uicit luctando, quater in Olympia. Sed imperium eius ſilentio prætereunt, eo quòd (ut mihi uidetur) Rempub. Pellinenſium oppreſſerit, conſecutus ab Alexandro Philippi F. plenum inuidiæ munus, ut patriæ tyrannus conſtitueretur. Habent Pellinenſes & Lucinę templum. Id in parte oppidi minori eſt ædificatum. Poſidium, ut uocant, municipium olim fuit: noſtris temporibus eſt deſertum. Poſidium id ſupra Gymnaſium uiſitur. Vſus tamen obtinuit, ut templum Neptuni etiamnum credatur. A' Pellena diſtat ſtadijs circiter ſexaginta Miſæum, templum Cereris Myſię. Condidiſſe aiunt Myſium, hominem Argiuum. Argiuorum item opinione Cererem hoſpitio excepit Myſius. Nemus item in Myſęo extat, omnis generis arboribus cōſitum. Satis præterea aquarum è fontibus ſcaturit. Solenne item ſeptem dierum Cereri celebrant. Die autem feſti tertio, è templo ſe uiri ſubducūt. Relictæ itaq; mulieres ea noctu peragunt, quæ ritus poſtulat. Non autem B uiri ſolum expelluntur, ſed è canibus etiam mares. Poſtero autē die reuerſos in templum uiros derident, & dicterijs exagitant mulieres, & has uiciſsim uiri. Non procul à Myſæo ædes Æſculapij eſt, quæ Cyros dicitur. Medicamenta hominibus à Deo exhibentur. Aqua item ibi copioſa eſt. Ad fontem omnium maximum Æſculapij ſimulacrum eſt poſitum. Fluuij item ſupra Pellenem è montibus deſcendunt, ab Ægira, qui Crius appellatur. Sic dictum aiunt à Crio Titane. Eſt & fluuius qui Alſus nominatur, & in monte Sipylo ortus, in Hermum delabitur. Vbi autē Pellinenſiū regio terminatur cum Sicyonia, fluuius Achaicorum poſtremus in mare Sicyonium prorumpit.

Myſæū Cereris templum.

Ridiculum feſtum.

PAVSANIAE DE REBVS ARCADVM LIBER OCTAVVS.

ABRAHAMO LOESCHERO interprete.

ARcadiæ loca ante terram Argiuorum ſita, & Tegeatæ obtinent, & Mantinenſes. Incolunt autem Peloponneſi mediterranea cùm hi, tū Arcades alij. Primi enim ad Iſthmū Corinthij habitant. Corinthijs uicini ſunt in locis maritimis Epidaurij. Ad Epidaurum, & Trœzenē, & Hermionem extenditur ſinus Argolicus, & ſi qua ſunt alia terræ Argiuæ loca maritima,

Breuis et egregia Peloponeſi partiū enumeratio.

ritima. Regioni huic contigui ſunt Lacedęmoniorum accolæ. His finitima C Meſſenia. Extenditur enim ad mare Mothonam uſq; & Pylum, & Cypariſsias. Qui autem ad Lechæum Sicyonij habitant, iuxta Corinthios in ea Argolidis parte ſunt poſtremi. Poſt Sicyonem Ægialum, ſeu littus deinde Achæi incolunt. Alteram uerò Peloponeſi extremitatem ex aduerſo Echinadum, Elei tenent. Eleorum terra terminatur cum Meſſenia iuxta Olympiam & Alphei oſtia. Ad Achaiam Dymæorũ ſunt limites. Hi ut ſunt modò enumerati, ad mare cum pertingãt, in medio Arcades habitãt, mari undiq; excluſi. Vnde eos & Homerus ait nõ proprijs, ſed acceptis ab Agamemnone nauibus ad Troiam eſſe profectos. Pelaſgum Arcades primùm in terra hac dicunt extitiſſe. Sed conſentaneum eſt, non Pelaſgum ſolùm, uerùmetiam alios cum Pelaſgo ibi fuiſſe natos. Quibus enim aliàs hominibus imperaſſet? Magnitudine nimirum & robore & pulchritudine præſtitit Pelaſgus, & iudicio reliquos præceſsit. Et harum rerum cauſſa, ut mihi uidetur, rex ab eis creatus. Talia de eo & Aſius ſcripſit:

Pelaſgus cur rex electus.

Montibus excelſis diuinum mente Pelaſgum
Inclyta terra dedit, genus ut mortale ſubiret.

Suſcepto imperio Pelaſgus tuguria partim excogitauit, quibus & à frigoribus homines, & imbrium iniuria, æſtusq; moleſtia defenderẽtur: partim tunicas ex pellibus ſuillis conſutas, quibus etiamnum circa Eubœam & in Phocide utuntur, qui re ſunt tenuiori. Folijs præterea uiridibus cum ueſcerentur homines, herbis item ac radicibus, quæ non eſui ſemper, ſed damno nonnunquam erant, finem harum rerum impoſuit Pelaſgus, & ut D quercuum fructibus, non quidem omnium, ſed fagi glandibus uictitarẽt, inuenit. Hæc uictus ratio à Pelaſgo inſtituta, ad noſtram uſq; ętatem apud quoſdam perdurauit. Ita ut & Apollo, cum interdiceret Lacedæmonijs, ne terram Arcadicam irrumperent, hos uerſus protulerit:

Pelaſgus ueſtimentorũ & uictus rationem inuenit.

Glandiuori multi Arcadiæ regione morantur,
Qui te ſi bellum ſictas, prohibere ualebunt.
Sed non cuncta nego.

Regnante Pelaſgo, Pelaſgiam regionem fuiſſe dictam perhibent. Lycaon autem Pelaſgi F. talia inuenit patre ſapientius: Lycoſuram enim urbem condidit, in monte Lycæo. Iouem item Lycæum appellauit, & certamina Lycæa inſtituit. Sed nondũ tum apud Atheniẽſes priora Panathenæa inſtituta fuiſſe cenſeo. Huic enim certamini nomen erat Athenæa: Panathenæis autem nomen aiunt Theſeum indidiſſe, quod ab Athenienſibus omnibus in unam ciuitatem collectis eſſent celebrata. Cæterùm ludus Olympicus (quia longius aliquanto à genere humano Saturnum ibi & Iouem luctatos eſſe aſſerunt, & Curetas primo curſu certaſſe) ab inſtituto nunc ſermone remoueatur. Meo autem iudicio, Cecrops rex Athenienſium, & Lycaon, eadem ætate uixerunt. In rebus autem ſacris diuerſa conſilia ſunt ſecuti. Ille enim primus & Iouem Hypatum ſeu ſupremũ nominauit, & res animatas nullas cenſuit immolandas: ſed bellaria quædam patria ad aram ſacrificauit, quæ etiamnum Athenienſes πελάνους uocant, id eſt molam ex

Lycaon Pelaſgi filius.

Cecropis ſacrificium.

farina

A farina tenuiſsima cōfectam. Lycaon autem infantulum aræ Iouis Lycæi impoſitum immolauit,& ad aram ſanguinem libauit. Quo ſacrificio peracto, confeſtim eum in lupum fuiſſe permutatum aiunt. Id quod credibile mihi etiam uidetur. Sic autē iam olim ab Arcadibus dicitur,& id tanquam uerîſimile approbatur. Eo enim tempore propter iuſticiam homines, & pietatem, Deorum hoſpites erant, & conuictores: & qui uiri erant boni, ijs euidenter Dij honorem habebant, at iniurijs iraſcebantur. Quinetiam Dij ex hominibus tum naſcebantur, qui etiamnum coluntur: Ariſteus, & Britomartis Cretica, & Hercules Alcmenæ F. Amphiaraus item Oiclei, Pollux poſtea & Caſtor. Sic credat quis Lycaonem lupum eſſe factum, & Tantali Nioben in ſaxum mutatam. Meo autem tempore (malicia enim ad ſummum excreuit, totumq; orbem terrarum & ciuitates omnes occupauit) non ſolum nullus Deus ex hominibus eſt ortus (niſi quod fabulis et " aſſentatione nonnullis potentię cauſſa effingunt) uerumetiā iniuſtos Deo " rum indignatio & ſerò uindicat,& è uiuis iam ſublatos. Omni autem ſemper ætate multa, quæ olim accidere, incredibilia, quaſi nunquam ſint facta, reddiderunt, qui ueris falſa exaggerāt. Aiunt poſt Lycaonem, alium quendam hominem ad ſacrificium Iouis Lycæi in lupū eſſe tranſmutatum, ſed per uitam non manſiſſe. Quandiu enim lupus fuerit, ſi carnibus humanis abſtinuerit, decimo anno poſt, hominem è lupo rurſus fieri aiunt. Sin autem guſtauerit, beluam eum perpetuò manere. Eodem modo & Nioben perhibent in Sipylo monte ueris tempore plorare. Audiui præterea, quæ

Lycaonis ſacrificium.

Maliciæ incrementum.

B notæ ſint gryphibus, quæ pardis. Quo item pacto Tritones humanā uocem edant. Sunt qui eos ſpirare dicant per conchas perforatas. Cæterùm qui delectantur audiendis fabulis, ſolent ijdem portentoſi quippiam affingere. Et ſic uera cum falſis cōmiſcentes, uera ſupprimunt. Tertia autem ætate poſt Pelaſgum, & ciuitatum & hominum multitudine regio creuit. Nyctimus enim & natu erat maximus, & totius regni potentiam eſt conſecutus. Reliqui Lycaonis filij, quò quenque ferebat animi ſententia, urbes condiderunt. Pallas quidem Pallantium, Oreſtheus Oreſthaſium, Phigaliam Phigalus. Pallantij Steſichorus etiam Himeræus in Ioue Geryone fecit mentionem. Phigalia autem & Oreſthaſium temporis progreſſu nomina commutarunt. Oreſteum ab Oreſte Agamemnonis F. eſt dictum, & Phigalia à Phigalo Bucolionis F. Sic præterea Trapezeus Eleatas, Macareus, Heliſſon, Acacus, & Thnocus: Thnocus, Thnociam urbem condidit: Acacus, Acaceſium. Ab hoc Homerus in Arcadum hiſtoria, Acaceti cognomentum Mercurio indidit. Ab Heliſſonte tum urbs tum fluuius Heliſſon eſt appellatus. Conſimili ratione & Macaria, & Daſea, & Trapezus, à Lycaonis filijs ipſæ etiam ſunt denominatæ. Orchomenus autem, & Methydrij, ut uocant, conditor fuit, & Orchomeniorum, quos πολυμήλους, id eſt diuites re pecuaria, Homerus in uerſibus appellauit. Ab Hypſunte tum Melenææ ſunt conditæ, tum Hypſus. Thyręum item mea opinione: ut uerò Arcades exiſtimant, Thyræa quoq; in Argolide, & ſinus Thyreates, ut uocatur, ab hoc Thyræo nomina acceperūt. Mænalus autem urbem condidit apud ueteres longè nobiliſsimam, Mænalū.

Quo ſint ingenio homines nouarum rerū cupidi.

Variæ ciuitates condiderūt Lycaonis filij.

Tegeates deinde Tegeã, Mantineã Mantineus. Nominati item ſunt Cromi a Cromo, & Chariſia Chariſium conditorẽ habuit. Tricoloni à Tricolono, à Peractho Peracthienſes, Aſæa ab Aſæata, & à Lyceo Lyceatę, Somatia à Somateo. Haliphthorus & Ereus, nomina ciuitatibus ambo & ipſi impoſuerũt. Oenotrus autem natu inter Lycaonis filios minimus, pecuniam à fratre Nyctimo & comites ut poſtulauit, in Italiam traiecit. Et à regnante ibi Oenotro, dicta eſt regio Oenotria. Claſsis hæc ex Græcia in coloniam primò eſt miſſa. Cæterùm accuratiſsimè ſi quis numeret, nulli uel ex Barbaris ante Oenotrum in peregrinam terram abierunt. Editis tot filijs Lycaon filiam ſuſcepit Calliſtonem. Hanc (audita à Græcis refero) amauit Iupiter, & cum ea concubuit. Iuno autem facto hoc deprehenſo, in urſam Calliſtonem mutauit, quam Diana in gratiam Iunonis ſagittis confixit. Iupiter autem Mercurium ablegat, ût quem utero gerebat Calliſto puerum, conſeruaret incolumẽ. Ipſam præterea Calliſtonem in ſidus permutauit, quam urſam uocant maiorem, cuius & Homerus fecit mentionem, ubi Vlyſſes à Calypſone iam ſoluit: C

Ab Oenotro Lycaonis filio Italia dicta Oenotria.

Locus Homeri de urſa maiori.

Pleiadas inſpiciens uigilat, tardumq; Booten,
Arcton præterea, dictam cognomine currum.

Poſſunt fortaſsis ſtellæ hæ & aliter in honorem Calliſtonis nominari, quoniam eius etiam ſepulchrum Arcades oſtendunt. Defuncto Nyctimo, Arcas Calliſtonis filius regnum ſuſcepit. Hic & ſerendarum frugum rationem inuexit, à Triptolemo acceptam, & modum panis coquendi docuit, & texendarum ueſtium, & reliqua ad lanificium pertinentia, quæ ab Adriſta ipſe didicerat. D Ab hoc rege pro Pelaſgia regio eſt dicta Arcadia, & homines pro Pelaſgis Arcades. Duxiſſe eum uxorem aiunt non mulierem mortalem, ſed nympham Dryadem. Dryadas enim, & Epimeliadas, ſuas uocarunt Naidas. Et Homerus in carminibus Naiadum maximè meminit. Nympham hanc Eratonem appellant. Suſcepit ex ea Arcas Azanem, Aphidantem, & Elatum. Natus ei prius etiam fuerat Autolaus nothus. Filijs Arcas, ut adoleuerunt, trifariam regionem diuiſit. Ab Azane, pars Azania eſt nominata. Ab his in coloniam deductos aiunt, quicunq; in Phrygia circa antrum Steunos nomine habitant, & Pencalam fluuium. Aphidas Tegeam, & terram huic finitimam ſortitò accepit. Hac de cauſſa poetæ Aphidanteam ſortem Tegeam nominant. Elatus Cyllenem montem obtinuit, qui eo quidem tempore nomine caruit. Poſtea autem commigrauit Elatus in Phocidem, quæ nunc ita appellatur, & tum Phocenſibus Phlegyum bello preſsis auxilium tulit, tum urbem Elateam condidit. Azanis prȩterea filium fuiſſe Clitorem aiunt, Aleum Aphidantis. Elatum quinq; habuiſſe filios, Æpytum, Pereum, Cyllenem, Iſchyn, & Stymphelum. Ob defunctum autem Azanem Arcadis F. certamina ſunt primùm inſtituta. An quæ alia, exploratum non habeo. Equeſtre id fuit. Clitor autem Azanis F. & Lycoſoræ, habitauit, & regum fuit potentiſsimus. Clitorem item urbem de ſuo nomine condidit. Aleus ſortem paternã obtinuit. Ex Elati liberis, Cyllenem montem à Cyllene appellant. A' Stymphelo & fons nominatur, & ad fontem urbs Stymphelus. Cæterùm de Iſchye Elati

Arcas Iouis et Calliſtonis filius.

Terrã Arcas quemadmodũ filijs diuiſerit.

filio,

A filio, quónam pacto obierit, iam antè in Argiuorum hiſtoria declaraui. Pereum maſcula prole caruiſſe perhibẽt. Sed filiam Neæram habuiſſe. Hanc Autolycus uxorem duxit, qui Parnaſum montem cum incoleret, Mercurij filius eſt dictus. Re autem uera Dædalionis fuit. Clitor Azanis F. cum liberos non haberet, Arcadiæ regnum ad Æpytum Elati filium peruenit. Æpytum hunc cum uenatum eſſet profectus, non ex fortioribus unum animalibus, ſed ſeps incautum occidit. Serpentem hunc & ipſe aliquando uidi. Omnium poſt uiperā eſt minimus, colore cinericio, maculis non continuis diſtinctus. Caput latum habet, ceruicem contractam, uentrem laxiorem, & caudam breuem. Hic, & alius quidā ſerpens, Ceraſtes nomine, cancrorum more obliquè incedunt. Æpyto ſucceſsit in regno Aleus. Agamedes enim, & Gortys Stympheli F. in genere quarti erāt ab Arcade. Tertius autem Aleus Aphidantis F. Aleus & Mineruæ Aleæ templū Tegeæ antiquum ædificauit, & regiam ibi inſtituit. Gortys autem Stympheli F. urbem Gortynem condidit, ad fluuiū qui Gortynius dicitur. Aleus filios genuit Lycurgum & Amphidamantem, & Cepheum, filiam item Augen. Cum hac, ut Hecatæus refert, Tegeā profectus Hercules concubuit. Tandem cum peperiſſe ex Hercule eſſet deprehenſa, ipſam cum puero arculæ incluſam in mare Aleus demittit. Ad Teuthrantem itaq; peruenit, uirum in Cayci campo prępotentē. Qui amore cum eſſet correptus, & uxorem eam duxit: & Pergami, quæ ſupra Caycum eſt ſita, Augæ monumentum etiamnū habetur, agger terræ, lapidea crepidine circundatus. Monumen-

Aepytum ſeps occidit.

Auge filia Alei.

B to ſuperimpoſita eſt mulier nuda, ænea. Poſt Alei obitum Lycurgus Alei F. regnum ex ætate eſt adeptus. Facinus memoria dignum hoc edidit. Arethum uirum bello ſtrenuum non iuſta de cauſſa, ſed fraude interfecit: filios item cum ſuſcepiſſet Ancæum & Epochum, ex morbo hic occubuit. Ancæus uerò & cum Iaſone in Colchidem nauigauit: & cū Meleagro poſtea Calydonio ad conficiendam beluam profectus, ab apro eſt occiſus. Lycurgus cum obitum utriuſq; filij inſpexiſſet, ætate fuit prouectiſsima. Mortuo Lycurgo Echemus Æropi F. Cephi F. Alei F. Arcadum imperium ſuſcepit. Sub hoc, qui duce Hyllo Herculis filio in Peloponneſum deſcenderant Dorienſes, Achæi circa Iſthmum Corinthiacum prælio ſuperarunt. Echemus item Hyllū ex prouocatione, ſingulari cū eo certamine congreſſum occidit. Hæc enim mihi magis ſunt uiſa ueri ſimilia, q̃ quæ prius ſunt ſcriptis edita: regnaſſe tunc apud Achæos Oreſtem, ac Hyllum. Regnante item Oreſte, tentatū fuiſſe de reditu in Peloponneſum. Videri item poſſit ex poſteriori ſermone, & Timandram Tyndari filiā nupſiſſe Echemo, qui Hyllum interfecit. Agapenor porrò Ancæi filius, Lycurgi nepos, ſuſcepto poſt Echemum regno, in expeditione Troiana dux fuit Arcadum. Capto deinde Ilio, ex tempeſtate qua obruti fuere inter redeundum Græci, Agapenor cum Arcadum claſſe in Cyprum eſt delatus. Ibi & Paphum Agapenor, & in urbe Papho templum Veneris condidit. Ante hæc tempora à Cyprijs in Golgis, ut locū appellāt, dea colebatur. Aliquāto autem poſt, Laodice Agapenoris filia, peplū Tegeā miſit Mineruæ Haleæ. Quæ donario addita eſt inſcriptio ipſius, ſimul Laodicæ genus expoſuit:

Ancæus ab apro occiſus.

Echemus Hyllum occidit.

Agapenor Ancæi F.

Laodicæ hoc peplum eſt, quòd dedicat ipſa Mineruæ, C
Latiuaga in patria, ſedibus è Cyprijs.

Agapenor cum à Troiana expeditione domũ nõ reuerteretur, regnum
ſuſcepit Hippothous Cercyonis F. Agamedis F. Stympheli F. Hic in uita
nihil inſigne edidit, niſi quòd regiam Tegea Trapezuntẽ trãſtulerit. Æpy-
tus autem Hippothoi filius patri in regno ſucceſsit. Et Oreſtes Agamem-

Aepytus Hippothoi filius.

nonis filius ex oraculo Apollinis Delphici relictis Mycenis, in Arcadiam
commigrauit. Æpytus autem Hippothoi filius, cum ex audacia Neptuni
templum Mantineæ eſſet ingreſſus (ingredi enim neqꝫ tum hominibus li-
cuit, nec noſtra ætate licet) excæcatus eſt, neqꝫ ita multo poſt hanc oculo-
rum cladem uita exceſsit. Poſt Æpytum, regnante Cypſelo Æpyti filio,
Dorienſes non per Corinthiorum Iſthmum, ſicut tribus antè ſeculis fece-

Sub Cypſelo redeunt Heraclidæ.

rant, ſed nauibus iuxta Rhium, ut uocant, in Peloponneſum deſcendunt.
His rebus auditis, Cypſelus uni ex Ariſtomachi filijs, qui uxorem nõdum
habebat, filiam in matrimonium tradidit: & contracta cum Creſphonte fa
miliari amicitia, metu tum ſeipſum liberauit, tum Arcadas. Læas Cypſeli fi
lius fuit, qui ſororis filium Æpytum, & cum eo Heraclidæ Lacedæmonij,
& Argiui Meſſenam reducunt. Hic filium habuit Bucolionem. Hic Phiga
lum. Hic Lycaonis Phigalum, conditorem Phigaliæ, honore defraudauit,
& de ſe nomen urbi indidit. Sed perpetuò non durauit. Regnante Simo
Phigali filio, ſimulacrum antiquum nigræ Cereris apud Phigalenſes cõfla
grauit. Portendit id ipſi etiam Simo, finem uitæ non longè abeſſe. Poſt Si-

Aeginetæ ad mercatum profecti.

mum ut regnum Pompus ſuſcepit, ad mercatum profecti Æginetæ, naui- D
bus Cyllenam appulerunt. Inde iumentis mercimonia ad Arcadas ſubue-
xerunt. Huius rei cauſſa adeò eos honorauit Pompus, ut propter Ægine-
tarum amicitiam filium Æginetam appellarit. Poſt Æginetam filius Poly-
meſtor Arcadibus imperauit. Primum tunc Lacedæmonij & Charillus ir
ruptionem in Tegeatarum agrum fecerunt. Hos tum ipſi Tegeatæ, tũ mu
lieres armis indutæ, pugna ſuperarunt: & cùm alium exercitum, tũ ipſum
Charillum uiuum cæperunt. Sed Charilli, eiusqꝫ exercitus in Tegeatarum
hiſtoria mentionem pluribus faciemus. Cum nõ eſſet Polymeſtori pro-
les maſcula, Æchmis regnum ſuſcepit, Briacæ filius, & Polymeſtoris ex fra
tre nepos. Æginetæ enim filius erat & Briacas, Polymeſtore autẽ iunior.
Regnante Æchmide, Lacedæmonij bellum contra Meſſenios ſuſceperũt.
Arcadas autem initio ſtatim rebus Meſſeniorũ fauebant. Tunc uerò ma-
nifeſtè etiam contra Lacedæmonios, unà cum Ariſtodemo Meſſeniorum
rege pugnarunt. Sed Ariſtocrates Æchmidis filius, ſcelera forſan & alia in
Arcadas commiſit: ſed quæ omnium flagitioſiſsima aduerſus deos perpe-

Ariſtocratis ſcelera.

traſſe eum ſcio, ea hoc loco perſequar. Templum Dianæ eſt cognomen
to Hymniæ, ſitum in finibus Orchomeniorum. Ad Mantinicam autẽ uni-
uerſi Arcades ex inſtituto antiquiſsimo, Dianam Hymniam uenerantur.
Præfuit eo adhuc tempore ſacerdotio Deę adoleſcentula. Hanc Ariſtocra
tes cum de ſtupro compellaſſet, & reluctari ſemper uideret, ad Dianã tan-
dem in templum confugientem ui compreſsit. Id facinus ut omnibus eſt
annunciatum, Ariſtocratem quidem lapidibus obruerũt Arcades. Ritus
autem

A autem ab eo tempore eſt mutatus. Pro uirgine enim mulierē ſacrificulam Dianæ eligunt, quam ſatietas iam cœpit conſuetudinis uirilis. Filius Ariſtocratis Hicetas fuit, Hicetæ Ariſtocrates alius, qui & idem cum auo nomen habuit: & eundem quem ille, finem uitæ eſt ſortitus. Lapidibus enim & hunc obruerunt Arcades, cum deprehendiſſent munera eum à Lacedæmonijs accepiſſe, & cladem ad magnam foſſam Ariſtocratis proditione Meſſenios accepiſſe. Hæc iniuria cauſſam præbuit, ut uniuerſo generi Cypſeli imperium abrogaretur. Hæc cum de regibus inquirerem curioſius, de eorum origine Arcades mihi reſponderunt. Quæ publicè geſſerint Arcades, hæc memoratu digna proferuntur. Bellum Troianum uetuſtiſsimis temporibus iuuerunt. Deinde quæ facinora edidere, cum opem Meſſenijs contra Lacedæmonios ferrent. Participes item ſunt inſignis pugnæ iſtius, quæ contra Medos eſt ad Platæas commiſſa. Cum Lacedæmonijs autem coacti magis neceſsitate, quàm adducti beneuolentia, arma aduerſus & Athenienſes cæperunt, & in Aſiam cum Ageſilao tranſierunt. Secuti eos ſunt & in Leuctra Bœotica. Quam autem aduerſus Lacedæmonios habuere ſuſpicionem, tum alibi declararunt, tum poſt cladem Lacedęmoniorum Leuctricam citius quàm reliqui omnes ad Thebanos defecerunt. Contra Philippum & Macedonas ad Chæroneã, & poſtea in Theſſalia contra Antipatrũ, unà cum Græcis non pugnarunt, neq; Græcis ſunt aduerſati. In Thermopylis deinde quod à Galatarum irruptione imminebat periculum, propter Lacedæmonios, ut aiunt, unà cum alijs non ſuſce-

Res ab Arcadibus publicè geſtæ.

B perunt: ne ſi abijſſent qui ætatis robore ualebant, terram eorum Lacedæmonij afflixiſſent. Achæorum autem concilij Arcades omniũ Græcorum promptiſsimè participes ſunt facti. Quicquid autem eis non publico omnium nomine, ſed priuatim ſingulis oppidis reperio accidiſſe, id in ſuum locum tanquam certum domicilium reponemus. Patent itaq; ingreſſus in Arcadiam iuxta Argiuorum terram ad Hyſias, & iuxta montem Parthenium in Tegeaticam. Duo item alij iuxta Mantineam, tum per Prinem, ut uocant, tum per Climaca, ſeu ſcalam. Hæc & latior eſt, & in deſcenſu gradus olim fuerunt adiuncti. Cum ſuperaueris Climacem, locus apparebit Melangia nomine. Aqua inde quæ potui eſt, in Mantinenſium ciuitatem delabitur. Ex Melangijs cum diſceſſeris, & ab urbe ſtadijs circiter ſeptem abfueris, Meliaſtarum fons offeretur. Meliaſtæ hi orgia Bacchi celebrant. Iuxta fontem Bacchi & atrium uiſitur, & templũ Veneris Melanidis, ſeu nigræ. Cognomentum hoc Dea hanc ob cauſſam ſortita eſt, quod homines non tam diu rei ueneręæ uſum curent, ut bruta animantia, quàm noctu. Cæterùm quæ ſupereſt uia, priori anguſtior eſt, & per Artemiſium ducit. Memini huius montis & antea, ut qui templũ habeat et ſimulacrum Dianæ: Inachi item fontes. Inachus autem quantum procurrit per uiam montanam, limites Argiuis & Mantinenſibus conſtituit. Sed ex itinere ſimulac deflexit, per terram Argiuorum delabitur. Hac de cauſſa Inachum tum alij, tum Æſchylus, fluuium Argiuum nominant. In oram Mantinicam per Artemiſium cum perueneris, in campum incides Argũ nomine, id eſt incultum, qualis reuera eſt. Quę enim ex dei templo aqua montibus delabitur,

Ingreſſus in Arcadiam.

Venus cur nigra ſit dicta.

delabitur,campum reddit in cultũ. Nec quicquam prohibuit, quo minus C campus iſte palus ſit, ni aqua eſſet terræ hiatu abſorpta. Abſorpta autẽ ibi iuxta Dinen emergit. Dine autem aqua dulcis eſt, iuxta Argolidis locum Genethlium,ut uocant, è mari profluens. In Dinen olim Neptuno equos deducebant Argiui, frenis exornatos. Manifeſtum eſt, tum ibi dulcem aquam è mari in Argolidem prorumpere, tum in Theſprotide iuxta Chimerium,ut uocant. In Menandro autem aqua feruida maiorem admirationem meretur. Partim ea ex ſaxo promanat, quod alueus circundedit, partim ex limo fluuij. Ante Puteolos in terra Tyrrhenorum aqua in mari feruet,& inſula propterea ibi eſt manu facta, ne ocioſa eſſet aqua, ſed calida lauacra exhiberet. Ad ſiniſtrã Argi, ut uocant,campi, Mantinenſium eſt mons ſitus,in quo & tentorij Philippi Amyntæ F. & pagi Neſtanæ rudera uiſuntur. Ad Neſtanã enim caſtra poſuiſſe Philippus dicitur, & fontem eo in loco etiamnum Philippium ab eo appellant. Profectus in Arcadiam eſt Philippus,ut & Arcades ſibi conciliaret,& à reliquis Græcis auelleret. Philippum fortaſſe quis credat præ omnibus Macedonum regibus,qui aut præceſſerunt eum,aut ſecuti ſunt, res potiſsimum geſsiſſe claras. Bonum tamẽ ducem,qui recta ſentit,nemo appellarit:ut qui Deorum immortalium iuramẽta fefellerit,fœdera plerunq; fregerit, & fidem inter homines maximè dehoneſtarit. Quapropter & diuina uindicta maturè eum oppreſsit. Primum autem omnium quos ſcimus, Philippus annum quadrageſimum ſextum non egreſſus,oraculum Delphicũ perfecit, quod de Perſa interroganti ei datum aiunt: D

Puteolis aqua calida.

Iudiciũ de Philippo Amyntæ filio.

Ecce coronatus ſacram ſtat taurus ad aram,
Finis adeſt: aderit,qui tauri uiſcera libet.

Hæc non ad Medũ,ſed ipſum Philippum pertinere,non ita multo pòſt euentu ſatis eſt probatum. Philippo defuncto,quem ex Cleopatra ſobrina Attali Philippus ſuſceperat puerum,Olympias æneo uaſi unà cum matre incluſum,& in ignem coniectum interfecit. Aliquanto pòſt,ipſum quoque Aridæum occidit. Sed futurum erat, ut & Caſſandri genus penitus à Deo excinderetur. Caſſandrò ex Theſſalonice Philippi filia liberi ſunt nati. Theſſalonicæ autem erant,& Aridæo,matres Theſſalæ. Cęterùm de rebus geſtis, & obitu Alexandri, pueris etiam omnia nota ſunt. Quod ſi in Glaucum Spartanum Philippus orationem habuit, & carmen de ſingulis facinoribus ſuis repetiuit,

Olympiadis crudelitas.

Progenies iuſti melior poſt fata redibit:

Non ita diuerſæ ſententiæ fuiſſe mihi uidetur deus, ut & Alexandri ſimul uitam, & potentiam Macedonum deleret. Sed hæc præter hiſtoriæ ſeriem admiſcere uoluimus. Poſt rudera Neſtanæ,templum ſacrum eſt Cereris,cui quotannis ſolenne celebrant Mantinenſes. Poſt Neſtanã ſita eſt maxima,& ipſa pars Argi campi. Chorus nominatur Mæræ. Tanſitus campi Argi decem ſtadiorum eſt. Cum paululum inde diſceſſeris, in campum alium deuenies. In hoc iuxta publicam uiam fons Arne uiſitur. De eo Arcades huiuſmodi quępiam narrant: Rheam,poſtquam peperit Neptunum,

A num, ad gregem eum expoſuiſſe, ut uerſaretur ibi cum arnis, ſeu ouibus. Hac de cauſſa inditum nomen fonti aiunt, quod circa eum paſcebantur oues. Dixiſſe item Saturno Rheam, equum ſe peperiſſe, & pullū equi ei pro infante deuorandum appoſuiſſe. Sicut poſtea & lapidem pro Ioue dedit, faſcijs inuolutum. Hos Græcorum ſermones ego, cum initio hiſtoriam auſpicarer, ineptos eſſe exiſtimabam. Nunc autē ad res Arcadicas ut ſum progreſſus, ſic de eis ſentio. Eos qui ſapientes à Græcis ſunt habiti, non plana, ſed obſcura & intricata loquendi ratione fuiſſe uſos. Iccirco & de Saturno quæ dicuntur, à ſapiente quodam Græcorum prolata fuiſſe conijcio. Quæ cum ad deos immortales referantur, nos ut dicta ſunt, uſu retineamus.

Quid de ſermonibus quibuſdam ineptis ſentiendum.

Mantinenſium ciuitas duobus potiſsimum ſtadijs ab hac terra diſtat. Mantineus Lycaonis F. alibi uidetur urbem ædificaſſe, quam noſtra etiam ætate Arcades ita uocāt. Inde ex oraculo * Antinoe Cephei filia Aleineptis, homines congregauit, conſtitutoq́ itineris duce ſerpente (qualis is fuerit, non indicant) in hunc locum perduxit. Propterea qui ciuitatem hodie præterlabitur fluuius, Ophis, id eſt ſerpens nominatur. Quod ſi ex Homeri carminibus coniecturam facere oporteat, Draconē fuiſſe ſerpentem hunc iudico. In nauium enim catalogo, ubi de Philoctete ſcribit, quem in Lemno Græci reliquerant, malè propter uulnus affectū, hydram, non ſerpentem cognominat. Quem autem aquila in Troianos demiſit draconē, Serpentem appellauit. Ita ueriſimile eſt, draconem & Antinoæ fuiſſe ducem. Mantinenſes in Dipæenſibus unà cum alijs Arcadibus contra Lace-

Ciuitas Mantinenſium.

In ſequenti pagella eſt in Græco αὐτονόης χωρίας.

B dæmonios non pugnarunt. In bello autem Peloponneſiorū & Athenienſium, unà cum Eleis contra Lacedæmonios ſteterunt, coniunctisq́ cum eis Athenienſium ſocijs aduerſus Lacedæmonios pugnarunt. Moti item Athenienſium amicitia, in Siciliam ablegatæ claſsi interfuerunt. Aliquanto autem pòſt rex Ageſipolis, Pauſaniæ filius, educto Lacedæmoniorum exercitu in Mantinenſium agrum irrupit, prælioq́ uictor, & compulſis intra mœnia Mantinenſibus non ita multo pòſt urbem cæpit, non quidem obſidione, aut ui: ſed Ophem fluuium flexo alueo ad mœnia eorum deriuauit, quæ crudo latere erant extructa. Ad ſuſtinendum equidem bellicorum inſtrumentorum impetum, plus proſunt lateres, quàm quæ alia lapidibus ſunt ædificata. Hi enim perfringuntur, & ſtructuræ harmonia exiliunt. Lateres uerò machinarum quidem impetu nō item laborant. Aqua autem diſſoluuntur non minus, quàm Sole cera. Stratagema id non Ageſipolis aduerſus Mantinenſium mœnia excogitauit, ſed ante eum Cimon Miltiadis F. cum Boen Medū obſideret, & qui ex Perſis Eionem ad Strymonem tenebant. Ageſipolis autem quod inſtitutum fuit, & decantatum à Pellinenſibus, eſt imitatus. Capta iam urbe, domicilijs relictis paucis, maximā eius partem ſolo æquauit, ciues in uicos habitatum ablegauit. Mantinenſes ex uicis in patriam reducturi poſt Leuctricam pugnā erant Thebani. Inter redeundum autē non omnino iuſtè egerunt. Sed ut deprehenſi ſunt legatos miſiſſe ad Lacedæmonios, & priuatim cum eis abſq́ publico Arcadum conſenſu pacem feciſſe, non metu Thebanorum ſocietatē cum Lacedæmonijs manifeſtè inierunt, & in Mantinica Lacedæmoniorum ad

Quo ſtratagemate Ageſipolis Mantineam expugnauerit.

uerſus

uerſus Epaminondam & Thebanos pugna unà cum Lacedęmonijs Man C
tinenſes aciem inſtruxerunt. Orto poſtea diſsidio inter Lacedæmonios &
Mantinenſes, ad Achæorum concilium deſciuerunt. Et Agidem Eud-
midæ F. Spartanorum regem, ut patriæ ſuccurrerent, uicerunt. Vicerunt
autem, accepto Achæorum exercitu, quẽ Aratus adduxerat. Achæis item
contra Cleomenem auxilium tulerunt, & Lacedæmoniorum potentiam
oppreſſerunt. Antigonus autem Macedoniæ rex, qui Philippi Perſei pa-
Mantineã uocant Antigoneam. tris pueri adhuc tutor fuit, cum Achęis eſſet familiariſsimus, Mantinenſes
in honorem eius inſtituerunt tum alia, tum urbem etiam tranſmutato no-
mine Antigoneam appellarunt. Sed poſtea ad promontorium Apollinis
Actij, cum nauale prælium commiſſurus eſſet Auguſtus, Mantinenſes Ro
manos adiuuerunt. Alij Arcades Antonium ſequebantur, nullam aliam
ob cauſſam, ut mihi uidetur, quàm quòd Lacedæmonij rebus Auguſti fa-
uebãt. Decima ætate pòſt, & imperio præfuit Hadrianus: & abolito Man
tinenſium nomine, quod ex Macedone erat impoſitũ, urbem Mantineam
rurſus iuſsit appellari. Habent Mantinenſes duplex templum, in medio
potiſsimum muro diuiſum. Vna eius parte ſimulacrũ Æſculapij eſt, opus
Alcamenis: altera uerò templi pars Latonæ eſt ſacra, & liberis. Simulacra
Praxiteles elaborauit, ętate tertia poſt Alcamenem. Ad baſim horũ Muſæ
eſt exſculpta, & Marſya tibia canens. Vir itẽ columna expreſſus, Polybius
Lycortæ F. cuius & poſtea mentionem faciemus. Sunt & Mantinenſibus
templa alia. Vnum Iouis Seruatoris, alterum quod Epidotæ, ſeu Datoris
uocatur: Bona enim mortalibus eum largiri. Caſtoris itẽ, & Pollucis. Alio D
item loco Cereris & Proſerpinæ templum ſpectatur. Ignem ibi incendũt,
& ne clam ipſis extinguatur, curant. Iunonis item templum uidi ad thea-
trum. Praxiteles tum ipſam fecit ſolio inſidentem, tum aſtantes, Mineruã,
& Heben filiam Iunonis. Ad Iunonis aram Arcas eſt ſepultus, Calliſtonis
F. Oſſa Arcadis Mænalo aſportarunt, allato Delphis huiuſmodi quodam
oraculo:

Mænalia eſt infeſta gelu, ubi conditus Arcas,
Cuius ab auſpicio reliqui cognomina ducunt.
Huc, quia ſic iubeo, uadas: animoq; ſagaci
Arcada ſuſtollas, & amœnam defer in urbem.
Cui triuium eſt, & quadriuium, poſt quinq; uiarum
Semita, & hic ſacrum componas Arcadi lucum.

Locum in quo ſepulchrum Arcadis eſt, Solis aras appellant. A' theatro
non procul monumenta cõſpiciuntur memoratu digna. Vnum, quod fo-
cus publicus appellatur, & rotunda figura eſt extructum. Autonoen ibi ſe
pultam aiunt, Cephei filiã. Alteri & columna inſiſtit, & in columna eques
Gyllus Xenophontis F. eſt effictus, Gryllus Xenophontis F. In poſtico theatri & rudera tẽpli Ve-
neris cognomento Symmachiæ, ſeu ſociæ, & ſimulacra ſunt relicta. Inſcri-
ptio baſi addita declarat dedicatũ ſimulacrum à Paſei filia Nicippe. Tem-
plum id Mantinenſes condiderunt, ut commonefaciant poſteros de præ-
lio nauali, quod ipſi unà cum Romanis contra Antonium ad Actium com
miſerunt,

A miſerunt. Venerantur & Mineruam Aleam, eiuſdemq; & templum habent, & ſimulacrum. Antinum item in Deorũ numerum retulerunt, cuius templum Mantineæ omnium eſt recentiſsimum. Huic imperator Hadrianus impenſe ſtuduit. Ego uiuum quidem non uidi, exſculptum uerò & depictum uidi. Habetur ei & alibi honos, & ad Nilum oppidũ eſt Ægyptiorum, quod idem cũ Antino nomen accepit. Mantineæ autẽ huiuſmodi de cauſſa cœptus eſt coli. Genere Antinus ex Bithynia fuit, quæ ſupra Sangarium fluuium ſita eſt. Bithynenſes aũt prima origine tum Arcades ſunt, tum Mantinẽſes. Iccirco Imperator & Mantineæ ei honores decreuit. Annuum eidem feſtum, & quinto quoq; anno certamen celebrant. Domus item in Gymnaſio eſt Mantinenſium, quæ ſimulacra Antini continet, tum propter lapides quibus exornata eſt, ſpectatu digna: tum propter figuras, ſi quis probè cõſideret. Harum multæ Antini ſunt, Baccho potiſsimum ſimiles. Monimentum item eius picturæ ibi uidetur, qua in Ceramico facinus Athenienſium continetur, ad Mantineam editum. In foro Mantinenſium effigies mulieris ænea eſt, quam Deomeniam Arcadis filiam Mantinenſes nominant. Sacellum item Podaris, quem in pugna contra Epaminondam & Thebanos interfectũ eſſe narrant. Tertia autem ante mea tempora ætate, ſepulchri inſcriptionem tranſtulerunt in hominem alium, qui unus ex illius maioribus fuit, & idem cum Podare nomen habuit. Quem ad eam ætatem aiunt perueniſſe, ut Rempub. Romanorum acceſſerit. Podarem autem antiquum meo etiam tempore Mantinenſes honorarunt,

B qui Gryllum Xenophontis filium, & ex eis ipſis, & ſocijs aiunt omniũ fuiſſe præſtantiſsimum. * Secundas Ægeo tribuit, Grylli filio, Cephiſodorus Marathonis, qui inter Athenienſes tum magiſter equitũ erat. Tertio fortitudinis loco Podarem ponũt. Ex Mantinea in Arcadiã reliquam ſunt itinera. Quæ uerò in qualibet uia ſint maximè inſignia, enarrabo. Qui Tegeam proficiſcuntur, ad ſiniſtram in uia publica, iuxta Mantinenſium mœnia, & circum uident ad equorum curſum comparatum: & ab eo non procul ſtadium, in quo Antino certamen celebrant. Supra ſtadium mons eſt Aleſius, quem ab errore Rheæ dictum eſſe perhibent. In monte nemus uiſitur Cereris. In montis extremitate templum Neptuni Hippij, quod non ultra ſtadium Mantinea diſtat. De templo hoc audita iũ ego refero, tum qui alij eius mentionem fecerunt. Quod noſtro tempore extat templum, Imperator Hadrianus ædificauit, conſtitutis ad fabros inſpectoribus, templum antiquum ne quis intueretur, néue ex ruderibus eius quid ſubmoueretur. Noui autem templi ſtructura, uetus illud iuſsit circundari. Initio autem ædem hanc Neptuno dicũtur extruxiſſe, Agamedes & Trophonius, expolitis & inuicem compactis lignis quernis. Ab ingreſſu autem cum arcerent homines, munimẽtum in ueſtibulo nullum erexerũt. Filum ſolummodo laneum prætendebant, rati fortaſsis, his qui ſacra tum obſeruabant, id quoq; terrori futurum. Fortaſsis & filum ſuas habuiſſe uires. Videtur autem Æpytus Hippotæ F. non tranſilijſſe filum, aut ſubijſſe, ſed diſſecto eo templum ingreſſus. Rebus itaq; perpetratis nephandis, & excæcatus eſt, effuſo in oculos eius fluctu, & confeſtim diem obijt extremum. Maris

Locus hic in Græco planè uidetur deprauatus. Sed an poßit ita reſtitui, perpendat diligẽs lector.

Pœna impietatis.

C praeterea

præterea fluctum apparuiſſe in templo, rumor eſt antiquus. Simile quidam & Athenienſes perhibent, de unda in arce uiſa. Cares item, qui Mylaſa incolunt, de templo dei, quem lingua uernacula uocant Ogoa. Ab Athenienſium urbe ſtadijs potiſsimum uiginti diſtat mare ad Phalerum. Similiter nauale à Mylaſenſibus abeſt ſtadijs octoginta. Apud Mantinenſes autem omnium longiſsimè remotum mare, ex dei ſententia manifeſtiſsimè emergit. Vltra Neptuni templum trophæum uiſitur lapideum, de Lacedæmonijs & Agide erectum. Quo item modo pugna ſit commiſſa, dicunt. Dextrum cornu ipſi Mantinenſes tenuerunt, in aciem eductis omnis ætatis hominibus, ducecꝙ electo Podare, tertio inter poſteros illius Podaris, qui contra Thebanos pugnauit: præſtō eis erat & uates Eleus Thraſybulus, Ænei F. ex genere Iamidarum. Hic uictoriam Mantinenſibus & prædixit, & prælio ipſe interfuit. Siniſtrum cornu reliqui Arcades omnes occupauerant. Singula oppida ſingulos imperatores habebant. Megalopolitarum autem dux Lydiades erat, & Leocydes. Media acie ſtetit Aratus & cum Sicyonijs, & Achæis. Lacedæmonij autem & Agis ordines explicauerunt, ut hoſtium copijs occurrerent. Medium Agis cum ſuis militibus tenuit. Aratus re ita cum Arcadib. compoſita, tum ipſe ſubterfugit, tum eius exercitus, quaſi premerentur à Lacedæmonijs. Inter fugiendum phalangem paulatim in cuneum falcatum incuruarunt. Lacedæmonij inde atcꝙ Agis & de uictoria ſpem conceperunt, & denſiori agmine impetū in Aratum fecerunt. Sequebantur hos qui à cornibus ſtabant, operæprecium ſeſe facturos rati, ſi Aratū eiusꝙ aciem pellerēt. Sed & latebant eos, D à tergo in inſidijs collocati Arcades, & circumuenti undicꝙ Lacedæmonij magnam copiarum partem amittunt. Rex item Agis Eudamidæ F. occubuit. Aiunt Mantinenſes, & Neptunum eis apertè auxilium tuliſſe. Et propterea trophæum Neptuno dedicarunt. Bello autem & hominum cædibus deos adeſſe ij tradiderunt, qui Heroum calamitates ad Ilium perſcripſerunt. Fertur ab Athenienſibus, in Marathone & Salamine deos pugnæ fuiſſe participes. Manifeſtiſsimè tamen Galatarum exercitus Delphis eſt ab Apolline oppreſſus, euidenter item à Genijs. Ita ſequitur, nec Mantinenſes abſcꝙ Neptuno uictoriam eſſe conſequutos. Arceſilaum præterea nonum ex maioribus Leocydis, qui Megalopolitarum unà cum Lydiade Imperator fuit, habitaſſe Arcades aiunt Lycoſuræ, & ceruam Deſpœnæ, ut uocant, ſacram uidiſſe, laborantem ex ſenectute. Habebat cerua hæc monile circa collum, cui addita erat inſcriptio:

Hinnulus hæc capta eſt, peteret cum Troiam Agapenor.

Quo pacto uicerint Lacedæmonios Mantinenſes.

Ostendit rumor hic, ceruum animal eſſe multo uel elephanto uiuacius. Poſt Neptuni templum in locum peruenies quercubus conſitum, qui Pelagos dicitur. Et uia per quercus Mantinea Tegeā uerſus deducit. Limes Mantinenſium & Tegeatarum eſt, rotunda in publica uia ara. Sin uerò à Neptuni templo ad ſiniſtram declinare uolueris, confectis quincꝙ ad ſummum ſtadijs, peruenies ad ſepulchra filiarum Peliæ. Has commigraſſe eò Mantinenſes perhibent, ut mortis paternæ ignominiam fugerent. Profecta enim Iolcum Medea, confeſtim inſidias Peliæ ſtruxit, uerbis equidem cum

Viuacitas ceruorum.

A cum ſimularet ſe odiſſe Iaſonem,re autem uera cum eo congrueret.Pollicetur itaq; Peliæ filiabus, ſe, ſi uelint, facturam, ut pater earum pro ſene iam exhauſto,iuuentuti reſtituatur. Arietem itaq;, quocũq; tandem modo ut mactauit,carnes in lebete unà cum ueneficijs coxit, coctũ deinde arietem lebete extraxit agnum uiuum. Accipit itaq; Peliam, ut iugulatum coquat: quem adeò diſcerpſit,ut uix receperint filiæ, quod ſepulturæ eſſet idoneũ. Hac de cauſſa coactæ mulieres in Arcadiam commigrarunt. Mortuis monumenta ſunt ædificata. Nomina eis nemo ex poetis,quod ſciamus,impoſuit. Micon autem pictor Aſteropeã fuiſſe,& Antinoen,imaginibus aſcripſit. Locus qui Phœzorũ eſt nominatus, ſtadijs circiter uiginti diſtat à ſepulchris. In hoc Phœzorum loco monumentum eſt crepidine circundatum,quod ſupra terram non multum eminet. Circa id uia anguſta potiſſimum redditur. Et monumentũ Areithoi eſſe aiunt Coryneti, qui propter clauam ita eſt cognominatus. Poſt uiam quæ Pallantium Mantinea deducit, cum circiter triginta ſtadia proceſſeris, in publicam uiam pertingit quercetum Pelagi, ut uocatur. Ibi equeſtre prælium eſt commiſſum ab Athenienſibus,& Mantinenſibus, aduerſus Bœoticum equitatum. Epaminondam interfectum aiunt Mantinenſes à Machærione Mantinenſe,ſimiliter Lacedæmonij aiunt,interfectum Epaminondam à uiro Spartano, quem ipſum etiam Machærionem appellant. Athenienſes autem aiunt, cui aſtipulantur & Thebani,uulneratum eſſe Epaminondam à Gryllo. Reſpondet his pictura,qua facinus repręſentatur ad Mantineam editum. Vi-

Medea Peliam diſcerpſit.

Gryllus Epaminondam occidit.

B dentur Mantinẽſes Gryllum & publicè ſepeliuiſſe, & eo loco quo cecidit, columnam erexiſſe, uiro ſcientia inter ſocios longè præſtantiſsimo. Machærionem autem Lacedæmonij quidem ita nominant: ſed re ipſa neq; Spartæ Machærion quiſquam eſt, neq; apud Mantinenſes, cui honores tanquam uiro bono ſint habiti. Epaminõdam porrò uulneratum iam acie extulerunt adhuc uiuũ. Ipſe interea oppoſita uulneri manu cruciatus pertulit,& ad pugnantes reſpexit. Locum quo in eos reſpexit, Scopen, id eſt ſpeculam, poſteri nominarũt. At cum accepiſſet,æquo Marte eſſe pugnatum,manu à uulnere amota,animam exhalauit. Mortuũ eodem loco quò ſigna contulerant, ſepeliuerunt. Tumulo & columna inſiſtit, & ſcutum, draconem habens inſculptum. Draco innuere uidetur, Epaminondam ex eorum eſſe genere,qui Sparti appellantur. Adſunt ſepulchro columnę, quarum una antiqua eſt,inſcriptionem habens Bœoticam. Alteram uerò, addita inſcriptione,Imperator Hadrianus erexit. Cæterùm Epaminondam præ reliquis omnib. iure quis laudet,qui arte imperatoria apud Græcos in bellis claruerunt: aut certè nemini poſtponat. Lacedæmoniorum enim,& Athenienſium duces,tum dignitate ciuitatum antiqua erant muniti,tum milites habebant magnanimitate æquali præditos. Thebanos autem Epaminondas,abiectioribus animis homines,& aliorum mandata facere aſſuetos, breui temporis ſpacio ad ſummum authoritatis locum euexit. Redditum eſt Epaminondæ ante hęc tempora Delphicum oraculum, quæ cauere ſibi à pelago iubebatur. Timuit itaq; triremes conſcendere,& nauibus onerarijs nauigare. Sed pelagi nomine quercetũ illud,non mare,

Epaminondas ducũ præſtantiſsimus.

Epaminondas oraculi ambiguitate delu-ſus.

deus intellexit. Eiuſdem pręterea appellationis loca Hannibali poſtea Car C
thaginenſi impoſuerunt, & prius Athenienſibus. Hannibali enim Hãmo-
nis oraculo reſpõſum eſt fore, ut mortuus terra Libyſſa ſepeliretur. Hic ita
que & ſubacturum ſe Romanorũ imperium ſperauit, et in Libyam dehinc
reuerſum, mortẽ ex ſenio obiturum. Cum aũt Flaminius Romanus capere
eum uiuum laboraret, ſupplex ad Pruſiam abijt: à quo reiectus, & equum
rurſus inſilijt, & ſtricto gladio in digito uulnus accepit. At cum ſtadia pro
Mors Hannibalis. ceſſiſſet non multa, & in febrim ex uulnere incidit, & tertio die obijt. Locũ
in quo oppetijt, Libyſſam Nicomedenſes nominãt. Athenienſes itẽ oracu
lo Dodonęo moniti ſunt, Siciliam ut cõderent. Eſt autem Sicilia non pro-
cul ab urbe collis exiguus. Sed hi dictis nõ intellectis, in expeditiones exte-
ras, & Syracuſanum bellũ proruerunt. Poſſent item alia cõplura hiſce ſimi
lia inueniri. Ab Epaminondæ ſepulchro, ſtadij potiſſimũ interuallo Iouis
diſtat templum, Charmonis cognomento. In Arcadum præterea querce
tis quercus differunt. Quaſdã à latitudine foliorũ Platyphyllos nominant,
quaſdã fagos. Tertium genus adeò gracilem præbet corticẽ, adeò leuem,
ut in mari ſigna ex eo faciant anchoris & retibus. Huius quercus corticem
φελλός. tum alij Iones, tũ Hermeſianax Elegiarũ ſcriptor uocat Phellum, quod la-
tinè ſuber exponi poteſt. Eſt & iter Mantinea Methydrium uerſus, non
oppidum quidem, ſed uicum Megalopolitici concilij participẽ. Cum pro
ceſſeris ſtadia triginta, campus qui Alcimedon eſt appellatus, offeretur, &
ſupra campũ mons Oſtracinus. Spelunca ibidem, in qua habitauit Alcime
Historia de Hercule & Alcimedontis filia. don, unus ex Heroibus, ut ſunt dicti. Cum Alcimedõtis huius filia Phillo, D
Herculem Phigalij aiunt cõcubuiſſe. Vt uerò peperiſſe eam ſenſit Alcime-
don, in montẽ expoſuit, ut unà cũ puero interiret, quẽ Æchmagorã appel-
lant Arcades. Puerũ itaq; expoſiticium pica auis et plorantẽ audiuit, & plo
ratum eſt imitata. Cęterùm Hercules, cum fortè illac tranſiret, audita pica,
uocem nõ uolucris, ſed infantis ploratum eſſe ratus, rectà ad uocem defle-
xit. Re itaq; cognita, ipſam uinculis ſoluit, & puerũ ſeruauit. Ex eo fons ui-
cinus Ciſſa, id eſt pica dicitur. Diſtat à fonte quadraginta ſtadijs locus, qui
dictus eſt Petroſaca, Megalopolitarum & Mantinenſiũ limes. Poſt uias,
quas enumeraui nunc, duæ itẽ aliæ Orchomenum deducunt, una per ſta-
dium, quod Ladæ uocãt, in quo curſu ſe Ladas exercuit: altera iuxta ipſum
templũ Dianæ, & à dextra excelſum tumulũ terræ. Penelopæ ſepulchrum
id eſſe aiunt: qua in re à poemate diſſentiũt, quod Theſprotis nominatur.
Historia de Penelope & Vlysse. Hic enim dicitur, Penelopẽ Vlyſſi ex bello Troiano reuerſo peperiſſe pue
rum Ptolyporten. Mantinenſes aiunt, Penelopen ab Vlyſſe eſſe damnatã,
tanq; procos domũ induxiſſet, atq; ideo repudiatã. Hanc deinde Lacedæ-
monem eſſe cõfeſtim profectã, & aliquanto pòſt Lacedæmone Mantineã
cõmigraſſe, ibiq; è uiuis ſublatã. Penelopę tumulo non magnus admodũ
campus eſt cõtiguus, & in campo mons, in quo rudera Mantineæ antiquę
cõſpiciuntur. Locus noſtra tẽpeſtate Ptolis, id eſt urbs appellatur. Inde cũ
non multũ uerſus ſeptentrionẽ proceſſeris, fons Alalcomeniæ apparebit.
Triginta aũt ſtadijs ab urbe, rudera uici Merę, ut uocãt: ſi tamẽ ibi, & nõ in
Tegeatarũ terra ſepulta eſt. Ex Tegeatarũ enim, nõ Mantinenſiũ ſermoni
bus

A bus uerisimile eſt, Mærã Atlantis filiã apud illos eſſe ſepultã. Fieri tamẽ po
teſt, ut altera quæpiã Mæra, una ex poſteritate Mæræ Atlantis in Manti-
nenſium terrã peruenerit. Ex uijs reſtat, quã Orchomenũ uerſus itur: in
qua & Ancheſius mons eſt, & ad mõtis radices, Anchiſæ monumentũ. In *Monumentum*
Siciliã enim poſtq̃ peruenit Æneas, nauib. in Laconicã appulit, & Aphro- *Anchiſæ.*
diſiadem & Oeetidem ciuitates cõdidit. Patrem inde Anchiſem, cũ neſcio
qua de cauſſa in locum illũ eſſet profectus, & mortẽ oppetijſſet, ibidem ſe-
peliuit. Montẽ itaq; ab Anchiſa, Ancheſium uocãt. Reddunt id credibile,
qui Ilium hodie incolunt Æoles, cum nuſq̃ in ſua regione monumentum
Anchiſæ demonſtrent. Ad Anchiſæ tumulũ rudera conſpiciuntur templi
Veneris. Et in Ancheſio terminãtur agri Mantinenſiũ & Orchomeniorũ.
In regione Orchomeniorũ ad ſiniſtrã uię ab Ancheſio, in iugo montis tem
plum eſt Dianæ Hymniæ, cuius partẽ & Mantinenſes ſibi uendicant. Mu
lierem item ſacrificã eligunt, & uirum ſacerdotẽ, qui non cõcubitu tantum
abſtinere, ſed alijs etiã in rebus omnib. per totã uitã temperare ſibi cogun-
tur. Sed nec lauacris, nec reliqua uictus ratione eodem quo uulgus modo
utuntur: neq; domũ ingrediuntur hominis priuati. Huiuſmodi alia nõ qui
dem perpetuò, ſed annum ſolũmodo apud Epheſios ſcio facere, quos He-
ſtiatoras, id eſt cõuiuiorum dominos Dianæ Epheſiæ eligunt. Eſſenas eos
appellãt ciues. Dianæ Hymniæ & ſolenne quotannis celebrãt. Orchome
niorũ prior ciuitas in montis excelſo cacumine erat ſita, inde & fori & mu
rorũ rudera ſunt relicta. Noſtro aũt tempore ſub ambitu antiqui muri ur-
B bem incolunt. Spectatu ibi digna ſunt tum fons, in quem aquatum deſcen *Orchomenio-*
dunt: tum Neptuni & Veneris templa. Simulacra lapidea ſunt. Prope ur- *rum ciuitas.*
bem ſimulacrum uiſitur Dianæ, magna cedro extructũ, à qua Cedreatem
Deam appellãt. Subter urbẽ tumuli lapidum ſunt, interuallis à ſe inuicem
diſtãtes: coaceruati ſunt in illorũ honorem, qui in acie ceciderunt. Quibus
aũt ex Pelopõneſiacis alijs bellum intulerint, aut ipſis Arcadib. neq; ſepul-
chris additæ inſcriptiones oſtendunt, neq; Orchomenij memorant. Ex ad
uerſo urbis mons eſt Trachy. Aqua aũt quę ex dei templo per foſſam cauã
intra urbem labitur, & montẽ Trachy, ab alio Orchomeniorũ campo exci
pitur. Campus is ingenti magnitudine eſt, & maiori ex parte palus. Orcho
meno cum exieris, & ſtadijs circiter tribus proceſſeris, rectà ad oppidũ Ca
phyam peruenies, iuxta & ipſam foſſam, & poſtea ad ſiniſtrã iuxta aquam
ſtagnantem. Altera aũt uia, cùm aquã per foſſam manantẽ traieceris, ſuper
montem Trachy eſt. In hoc itinere primum offertur monumentũ Ariſto-
cratis, qui cõſecratam olim Dianæ Hymniæ uirginẽ ui cõpreſſit. Poſt Ari-
ſtocratis ſepulchrũ & fontes uiſuntur nominè Teniæ, & à fontibus ſtadijs
circiter ſeptẽ locus diſtat Amilus. Oppidum quondã fuiſſe aiunt Amilũ.
Poſt locũ hunc bifariã uia ſecatur, una Stymphelum deducit, altera in Phe-
neum ipſum. Si illã Pheneum uerſus ingrediaris, mons te excipiet. In mon
te hoc cõcurrunt Orchomeniorum, Pheneatarum, et Caphyatarũ limites.
Super limites locus præceps extenditur, excelſus: Saxum Caphyaticũ no-
minãt. Poſt limites ſub oppidis iam enumeratis & cõuallis apparet, & per
eam Pheneum itur. In media potiſſimum cõualle aqua è fonte erumpit. In

extrema aũt, Cariȩ locus offertur. Sub Caryis ſitus eſt ager Pheneatarum. C

Pheneũ inundatione euerſum.

Facta aũt olim exundatione, euerſum aiũt Pheneum antiquũ. Ita ut noſtra etiã ætate ſigna reſtent in montib. quos ſuperaſſe aqua fertur. A' Caryis diſtat quinqȝ ſtadijs mõs Orexis nomine, & alter item Sciathis. In utroqȝ barathrũ eſt, quod ex campo profluentẽ aquam excipit. Barathra hæc manu eſſe facta, Pheneatæ perhibent. Facta aũt ab Hercule, cũ Phenei apud Laonomen ageret, matrem Amphitryonis. Natum enim Alcæo aiunt Amphitryonem, ex Laonome Gunei filia, muliere Pheneatica, nõ aũt Pelopis Lyſidicȩ. Quod ſi uerẽ Hercules ad Pheneatas cõmigrauit, nõ abs re quis exiſtimauerit eũ ab Euryſtheo, ut Tirynthe fuit expulſus, non Thebas ſtatim eſſe, ſed Pheneum prius profectũ. Per medium aũt Pheneatarũ campum

Foſſa Herculis.

Hercules foſſam duxit, ut flueret in ea Olbius fluuius, quẽ Arcadum nonnulli Aroanium nominant, nõ Olbium. Longitudo foſſæ eſt quinquaginta ſtadiorum. Profunditatis mẽſura triginta pedum, ſicubi nihil adhuc eſt collapſum. Verùm enimuero nõ hac fluuius iam delabitur. Sed relicto q̃d Hercules fecit, receptaculo, ad priſtinum fluxum redijt. A' barathris quæ in montib. ut iam eſt dictũ, ſunt facta, quinquaginta circiter ſtadijs ciuitas

Pheneum oppidum.

ipſa diſtat. Conditorem Pheneatȩ, Pheneum fuiſſe perhibent, indigenam. Arcem habent maiori ex parte undiquaqȝ prȩruptã. Pauca tamen eius loca, ut eo eſſent tutiora, omnia ſunt cõmunita. Templum in arce eſt Minervæ cognomento Tritoneæ, ſed rudera tantum eius extãt. Neptunus item ibi eſt æneus poſitus, qui Hippeus ſeu equeſtris dicitur. Dedicatũ Neptuni ſimulacrum ab Vlyſſe aiunt. Amiſiſſe enim Vlyſſem equos: cumqȝ per D Grȩciam eos inquireret, cõdidiſſe templum Dianȩ cognomento ab inuentis equis Eurippæ, qua parte Pheneaticæ regionis equos repererat. Dedicaſſe item eum hoc ſimulacrum Neptuni Equeſtris. Vlyſſi præterea aiunt uiſum fuiſſe, ut inuentos equos in Pheneatarum terra aleret, quemadmodum & boues in continente ex aduerſo Ithacæ. Quinctiam literas Pheneatæ mihi exhibuerunt, ſimulacri fundamento inſcriptas, in quibus Vlyſſes mandata propoſuit equorum paſtorib. Alia quidem, ut retulerunt nobis Pheneatæ, ueriſimilia uidentur. Ab Vlyſſe aũt dedicatum eſſe ſimulacrum æneum, nõ eſt quod credam. Nondum enim eo tempore ſimulacra ex ȩre conficere ſciebant, ita ut cõtinuum eſſet omnium partiũ opus, quemadmodum texunt ueſtimenta. Modũ aũt quo in fabricandis inſtrumentis æneis ſint uſi, iam antea explicaui in Spartanorum hiſtoria, cum de ſimulacro a-

Aes qui primò fuderunt.

gerem Iouis ſupremi. Æs autẽ primi fuderunt, & ſimulacra cõflarunt, Rœcus Phiæi F. & Theodorus Teleclis F. Samij. Theodorus autẽ & gemmæ ſmaragdo ſigillum incidit, quã Polycrates Samiorum Tyrannus frequentiſſime & geſtauit, & plurimũ ea eſt delectatus. Ex Pheneatarum arce cum deſcenderis, ſtadium uidebis. In colle item monumentum Iphiclis, qui fra-

Iphicles Herculis frater.

ter Herculis fuit, & Iolai pater. Iolaum multorũ laborum Herculi ſocium fuiſſe Grȩci perhibent. Iphicles autẽ Iolai pater in priori pugna, quã Hercules cum Eleis & Augea cõmiſit, uulneratus eſt ab Actoris filijs, qui à Molione matre nomen habebant. Laborantẽ itaqȝ propinqui Pheneum tranſtulerunt. Ibi ciuis Pheneaticus Buphagus, uxorq́ȝ Buphagi Promne, &

A ſtudioſe eius curam egerunt, & ex uulnere defunctum ſepelierunt. Iphicli
tanquam Heroi etiamnum ſacrificant. Ex Dijs Pheneatæ Mercurium ma-
ximè uenerantur, & certamen celebrãt Hermæa, id eſt Mercurialia. Tem-
plum item Mercurij habẽt, & ſimulacrum lapideum. Id Euchir ſecit Athe-
nienſis Eubulidæ F. In poſteriore tẽpli parte tumulus Myrtili uiſit. Hunc
Mercurij filium fuiſſe, Græci aſſerũt. Aurigam item Oenomai. At quoties
accederet, qui filiæ Oenomai nuptias ambiret, artificioſè Myrtilus Oeno-
mai equos impellebat. Hic aũt in curſu procum, ſi quãdo propè acceſſiſſet,
ſagittis cõfecit. Hippodamiam quidem amauit & ipſe Myrtilus: ſed certa-
men ſubire quia nõ audebat, ceſſit, et Oenomai auriga permãſit. Poſtremò
tamen proditorẽ eum Oenomai extitiſſe aiunt, iuramentis adductũ, quib.
unam Hippodamiæ noctem Pelops ei promiſerat. Cũ itaq; in memoriã re
uocaret iuramentũ, in mare eum Pelops è naui abiecit, Pheneatæ aũt Myr
tili cadauer fluctib. eiectum ſuſtuliſſe ſe dicũt, & ſepelijſſe. Quotannis item
ei tanq̃ Heroi noctu ſacrificant. Cõſtat aũt Pelopem nõ multum nauigan-
do proceſſiſſe. Sed ab Alphei tantum oſtijs ad Eleorum nauale perueniſſe.
Nõ ergo à Myrtilo Mercurij filio dictũ uideatur mare Myrtoũ, cũ ab Eu-
bœa incipiat, & circa Helenam deſertam inſulã in Ægeum pertingat. Sed
ueriſimilia mihi dicere uidentur, qui Euboenſium res antiquas recenſent.
Aiunt enim à muliere Myrto, mari Myrtoo nomen eſſe inditũ. Eſt & Phe
neatis templũ Cereris, cognomento Eleuſiniæ. Huic deæ initia celebrant,
quo ritu Eleuſine celebrant, & eadem hæc uſu apud ſeſe eſſe recepta aiunt.
B Naum enim ex oraculo Delphico eò ueniſſe. Naum aũt tertiũ ex poſteris
Eumolpi fuiſſe. Prope Eleuſiniæ templum Petroma eſt factum. Vocant ita
duos inſigni magnitudine lapides inuicẽ coaptatos. Quotannis aũt feſtum
cum celebrent, quod Maius appellant, lapides hos aperiunt, libelloſq; de-
promunt, quibus celebrandorum initiorum modus eſt perſcriptus. Hos
audientibus ſacerdotib. ut perlegerunt, noctu eadem in locum priorem re
ponunt. Pheneatarũ item uulgus ſcio ad Petroma maximis de reb. iurare.
Huius operculum rotundũ eſt, nclusam habens faciem Cereris Cidariæ.
Vultum hunc in feſto, ut uocãt, Maiori, poſtq̃ accõmodauit ſibi ſacerdos,
indigenas ex quadam religione uirgis cedit. Narrant præterea Pheneatæ,
ante Naum etiã errantem eò perueniſſe Cererem, & ex Pheneatis eam qui
domo & munuſculis exceperint, his legumina dediſſe alia, fabas aũt nõ de-
diſſe. Cæterum cur fabas impurum legumen eſſe cenſeant, ſermone ſacro
mouentur. Triſaules itẽ & Damithales, ut Pheneatæ perhibent, & excepe
runt Cererem, & templũ ei ædificarunt ſub mõte Cyllene. Feſtũ præterea
q̃d etiamnũ celebrant, inſtituerũt. Templũ aũt Theſmiæ, ſtadijs ad ſummũ
quindecim ab urbe diſtat. In Achæorũ porrò oppida Pellenem & Ægirã,
Pheneo cũ iter facias, et q̃ndecim ſtadia fuerit proceſſum, Apollinis Pythij
tẽplũ offeret. Rudera eius dũtaxat reſtãt, & ingens ara ex candido marmo
re extructa. Ibi Pheneatæ etiamnũ ſacrificant Apollini, & Dianæ. Tẽplum
capta iam Elide conditum aiunt ab Hercule. Sunt ibidem & monumenta
Heroum, q̃tquot ſuſcepta cum Hercule aduerſus Eleos expeditione, in pu
gna occubuerũt. Sepultus eſt Telamõ proximè fluuiũ Aroaniũ, pauló ab

De Myrtilo Græci quid dicant.

Mare Myrtoũ unde dictum.

Templũ Apollinis Pythij.

Apollinis æde longius, Chalcodon nō procul à fonte Oenoe, ut uocāt. Cę G
terùm Eliphenoris, qui in bello Troiano claſſi præfuit, Aiacis item & Teu
cri patres, hoc in prælio cecidiſſe, nemo facile crediderit. Quo enim modo
adiuuiſſet Herculē in hoc bello Chalcodō, quē antea Amphitryon occide-
rat. Sunt quæ teſtātur, Thebis, & quidē fide digna. Qua aūt ratione cōdi
Pulchra diſputatio. derit Teucer Salaminē Cypri oppidū, quem è bello Troiano reuerſum do
mo nemo expulit? Quis enim alius eū expuliſſet, quàm Telamon? Cōſtat
itaq;, nō Chalcodontem Euboœnſem, neq; Telamonē Æginetā, unà cum
Hercule cōtra Eleos expeditionem ſuſcepiſſe. Extiterunt aūt tum noſtro
tum omni ſimul tēpore uiri ignobiliores, qui eadē cum nobilib. nomina ha
buerunt. Non uno prętereà loco Pheneatis ſunt cum uicinis Achæis terrę
limites: ſed ad Cyllenē, Porinas, ut uocāt. Ad Ægiratin uerò, Dianæ tēplū.
In ipſa Pheneatarū regione, poſt Apollinis Pythij templū, cum non multū
proceſſeris, uiā ingredieris, quæ ad montē Crathin te deducat. In hoc mon
te fontes ſunt fluuij Crathidis. In mare aūt delabitur iuxta Ægas, locū meo
tēpore deſertum, ueterum aūt memoria oppidum Achæorū. Ab hoc præ
Βρεντέσιον. terea Crathide Italiæ fluuius in regione *Brunduſiorum denominat̄. Cæte
rùm in mōte Crathide templū uiſitur Dianæ Pyroniæ. Ab hac dea Argiui
olim ignem tulerunt in Lernea. Pheneo cum uerſus orientem Solem diſce
das, promontoriū Geronteum offeretur, & iuxta id uia eſt. Quinetiā Phe
neatarum & Stymphaliorum regionis limes eſt Geronteum. Ad ſiniſtrā
Gerontei per terram Pheneaticam iter cum facias, fines Pheneatarum Tri
crena, ut uocant, cōſpicientur. Fontes ibi tres ſunt. Mercuriū ibi in lucem D
iam editum, quæ circa montē habitant, Nymphæ dicuntur abluiſſe. Hac
de cauſſa Mercurio cōſecratos fontes arbitrantur. A' Tricrenis non pro-
Mons Sepia. cul alius mōs eſt, Sepia. Æpytum ibi, Elati F. à ſerpente interfectum perhi-
bent, cui & tumulū ibi excitarunt. Nec enim auferre cadauer ulterius pote
rant. Hos ſerpentes noſtra etiā ætate Arcades in monte, ſed rariſſimè naſci
aiunt: tū quia monte niuib. plerunq; tecto, qui extra latebras ſint relicti ſer-
pentes, niue cōficiantur. & licet prius ſe in latebras receperint, partē tamen
eorū nix perdat: tū quia in ipſas etiā latebras frigus penetrat. Æpyti ſepul-
chrum ſummo ſtudio perluſtraui, eo q; in uerſib. Homerus, quos de Arca
Aepyti monumentum. dibus ſcripſit, Æpyti monumentū prædicauit. Eſt itaq; terrę tumulus non
magnus, crepidine lapidea circundatus. Homero equidem (nec enim uidit
monumentum magnificētius) meritò futurum erat admirationi, poſteaq;
& Vulcani choreā, quam in Achillis ſcuto fecerat, cum ea cōfert, quā Dæ-
dalus in Creta fecit Ariadnæ, rebus nimirum clariorib. nō uiſis. Licet aūt
ſepulchra digna admiratione ſciam cōplura, duo tantū recenſebo, tū quod
Duo magnifica monumēta. Halicarnaſſi, tum quod in terra Hebræorū extat. Illud quidē Halicarnaſſi,
Mauſolo Halicarnaſſeorum regi factum: magnitudine tanta eſt, totoq; ap
paratu tā illuſtre, ut & Romani, quæ apud ſe impenſe admirentur pręclara
monumenta, Mauſolæa appellent. Hebræi aūt & Helenę monumentum,
mulieris indigenæ, habent in ciuitate Solymis, quam ſolo æquauit Roma-
norum Imperator. Cæterùm tali eſt machina extructum, ut ianua quę unà
cum ſepulchro tota lapidea eſt, nō prius aperiatur, q̄ eadem & dies & hora

A in anno recurrat. Et tunc per ſolam machinā aperta, nec diu detēta, ſtatim occluditur. Hęc ita ſeſe habent. Alio aūt tempore aperire eā ſi tentes, citius ui cōfregeris, q̄ aperueris. Poſt Æpyti ſepulchrum mons omniū in Arcadia altiſſimus Cyllene apparet, et in montis uertice Mercurij Cyllenij collapſum templum. Cōſtat aūt à Cylleno Elati filio, & nomen inditum monti, & Deo cognomen. Homines olim (quantū nos quidem perdiſcere potuimus) ex his arborib. ſimulacra cōficiebant: ebeno, cupreſſo, cedro, quercubus, taxo, loto. Mercurij aūt Cyllenij ſimulacrum ex harū nullis, ſed Thyo eſt cōfectum. Octo omnino id pedum eſſe cōijcimus. Exhibet et tale quod dam miraculū Cyllene. Coſſyphi enim aues penitus albę in ea reperiuntur. A' comicis aūt quæ ita appellātur, ex alio genere auium ſunt, non canoro. Aquilas cycnias, ut uocāt, albedine olori planè ſimiles, uidere me memini in Sipylo, circa paludem Tantali, ut nomināt. Apros itē candidos, & urſas Thracum cādidas, quas nonnunq̄ homines etiā plebeij in poteſtate habuerunt. Lepores candidi in Libya aluntur. Ceruos aūt albos Romæ uidi, uiſisq; eis admirabar. Ex quo aut ſeu cōtinentis, ſeu inſulæ loco fuerint adducti, interrogare nō licuit. Hæc nobis dicta ſufficiāt, propter Cyllenæ Coſſyphos, ne quis ea quę de colore narrantur, incredibilia eſſe exiſtimet. Cōtiguus eſt Cyllenę alius mons Chelydoreus. ibi inuentā teſtudinem Mercurius excoriaſſe, & lyrā ex ea cōpoſuiſſe dicit. Pheneatarū ibi & Pellinēſium regionis ſunt limites. Maiorem aūt partem mōtis Chelydorei, Argiui obtinent. Pheneo prętere a cum uerſus Solem occidentem ſiniſtrorſum iter facias, in oppidum Clitorem peruenies, dextrorſum aūt Nonacrin, et ad Stygis aquā. Nonacris olim ciuitas fuit Arcadum, et nomen à Lycaonis uxore accepit. Noſtra aūt ætate rudera extant, neq; horum multa cōſpicua. Non procul à ruderib. excelſa rupes uiſitur, nec aliam ſcio æquè altam. Ab rupe aqua deſtillat, quam Græci Stygis nomināt. Heſiodus in Theogonia (ſunt enim qui Heſiodi Theogoniam eſſe putent) Oceani filiam Stygem eſſe ſcribit, uxorē Pallantis. Conſentanea ſcripſiſſe Linum aiunt. Quæ omnia mihi cum legerē, planè adulterina uidebantur. Scripſit & Epimenides Cretenſis, filiam eſſe Oceani Stygem. Nupſiſſe aūt eam nō Pallanti: ſed ex Pirante, quicunq; tandem Piras fuerit, peperiſſe Echidnam. Stygis nomen poematis præcipuè inſeruit Homerus. In Iunonis enim iureiurando ſic ait:

Mons Arcadiæ Cyllene.

B

Aqua Stygis.

Id nunc terra ſciat, latiq; uolumina cœli,
Et ſtillans Stygis unda.

Et hæc ſcripſit, ut qui ad ſtagnantem Stygis aquā reſpexerit. Vult idem, in catalogo eorum qui cum Guneo ſunt profecti, aquam ex Styge deſcendere in Titareſiorū fluuium. Scripſit item, inferorum fluuium eſſe: & Minerua Iouem oblitum cauſatur, quòd eius beneficio Herculem ærumnis liberauerit, quibus Euryſthei maleuolentia fuerit obiectus,

Namq; ego ſi cauta ſciuiſſem talia mente,
Infernas peteret cum me comitante lacunas,
Vt canis ex Erebo ſuperas raperetur in auras,
Triſtia non Stygiæ fugiſſent flumina lymphæ.

Aqua

Aqua Stygis letifera. Aqua autem quæ rupe deſtillat iuxta Nonacrin, primùm incidit in ſaxum excelſum: & ſaxum ut penetrauit, in Crathin fluuium delabitur. Necem infert aqua hæc tum hominibus, tum reliquis animantibus omnibus. Dicuntur & capellæ olim interijſſe, quæ primùm inde biberunt: id quod temporis poſtea progreſſu eſt deprehenſum. Ineſt aquę & tale quid- C
uoſſia. dam admiratione dignũ. Alius enim Cryſtallus & * Morrhia, & quæcunque alia ab hominibus ſunt ex lapidibus facta, uaſa item teſtacea Stygis aqua rumpuntur. Cornea autem atq; oſſea, ferrum præterea & æs, plumbum item & ſtannum, argentũ atq; electrum, hac aqua putreſcunt. Quod ipſum auro etiam inter metalla omnia accidit. Tametſi ueneno purgari aurum, tum poetria Leſbia teſtetur, tum aurum ipſum oſtendat. Diuino itaq; conſilio eſt inſtitutum, ut quæ gloria maximè antecellerent, à rebus abiectiſſimis uincerentur. Partim enim margaritas acetum ſolet diſſoluere, partim adamantem gemmam ſolidiſſimam hircinus ſanguis liquefacit.
Solam equi ungulã aqua Stygis corrumpere non poteſt. Atqui Stygis aqua equi ungulam ſolam ui corrumpere non poteſt: ſed ſi infuſa ſit, & continetur ab ea, & ungulam aqua non deſtruit. An uerò Alexander Philippi F. hoc ueneno fuerit peremptus, nihil certi ſcio: dictũ eſſe ſcio. Supra Nonacrin & Aroania montes ſunt, & in his ſpecus, in quem furore correptas Prœti filias profugiſſe perhibẽt. Quas Melampus ſacrificijs quibuſdam arcanis, & expiationibus reduxit in locũ, quos Luſos appellant. Maiorem partem montis Aroaniorum Pheneatæ obtinent. Luſi autem in Clitoriorum finibus ſunt. Oppidum aliquando Luſos fuiſſe perhibent. Et Ageſilaus Luſenſis uictor eſt pronunciatus equi ſolitarij, quo D
tempore Amphictyones undecimam Pythiadem indixerunt. Luſorum autem noſtra ętate ne rudera quidem reſtant. Filias Prœti Melampus Luſos deduxit, & à furore in Dianæ templo ſanauit. Ab eo tempore Dianam hanc Himereſiam Clitorij uocant. Cynæthaenſes, ut uulgo appellantur, genere ipſi etiam Arcades, Iouis in Olympia ſimulacrum dedicarunt, quod
Cynæthaẽſes. fulmen utraq; manu tenet. Hi Cynæthaenſes quadraginta circiter ſtadijs ab eo loco incolunt. In foro aras Deorum habent, ſtatuã item Romani Imperatoris Adriani. Inter ea uerò quæ maximè memorabilia ſunt, templum ibi Bacchi eſt. Hyemis item tempore ſolenne celebrant, in quo oleo inuncti uiri, taurum quemcunq; dei inſtinctu cõpræhendunt, ex armento boum ſublatum, perducunt ad templum. Et tale quoddam apud eos ſacrificium eſt uſitatum. Fons præterea gelidus ab oppido duobus ad ſummum ſtadijs diſtat, & ſupra eum platanus excreuit. Si quis itaque ex canis morſu in rabiem eſt uerſus, aut ulcere laboret, aut alioquin in periculum inciderit, pota hac aqua ſanatur. A' medicamentis itaq; Alyſſum fontem nominant. Et ſic uideri fortaſſis poteſt Arcadibus, in hominum perniciem productam eſſe illam circa Pheneum aquam, quam Stygem appellant. Ac bonitate fontis apud Cynæthaenſes damnum illud quaſi compenſatum.

Reliqua nunc uia eſt, qua uerſus Solis occaſum Pheneo itur ad ſiniſtram. Hæc Clitorem deducit. Ad foſſam uſq; illam pertingit, quam Hercules, ut fluuius in ea Aroanius deflueret, fecit. Iuxta eam deſcenditur in locum Lycuriam. Lycuria, inter Pheneatarum & Clitoriorum agros limites conſtituit,

A ſtituit. Cum ad ſtadia quinquaginta fuerit proceſſum ex Lycuria, ad Ladonis fontes peruenies. Aquam audiui, quæ in Pheneatica terra deſtillat, in montium barathra delabi, & rurſus ibi emergentem Ladonis fontes efficere. Hæc an ita ſe habeant, nec ne, certò affirmare non poſſum. Ladon autem omnium in Græcia fluuiorum aquam exhibet pulcherrimam. *Ladonis aqua pulcherrima.* Vulgo tamen & alius de eo eſt ſparſus rumor, tum propter Daphnē, tum ea quæ de Daphne ſunt decantata. Quæ uerò Syriæ incolæ ad Orontem fluuium de Daphne narrent, omitto. Dicuntur & talia ab Arcadibus ac Eleis. Oenomaus, qui principatum Piſæ obtinuit, filiū habuit Leucippum. Hic amore Daphnes correptus, ſtatim eam uxorem petijt. Sed ut cognouit fugere eam uirorum genus uniuerſum, talem quandam fraudem excogitauit. Comam Leucippus Alpheo alebat. Hanc uirginum more poſtq; compoſuit, ueſte indutus muliebri, ad Daphnen abijt. Quo facto & Oenomai ſe filiam eſſe ſimulauit, & unà cum Daphne uenaturum dixit. Cum itaq; et pro uirgine haberetur, & reliquas generis dignitate, uenandiq; ſcientia ſuperaret, ad hęc frequenti obſequio plus ſatis eſſet officioſus, in firmam amicitiam Daphnen attraxit. Qui uerò amorem Apollinis in Daphnen deſcripſerunt, inuidiſſe eum Leucippo amoris felicitatem aiunt. Cōfeſtim itaq; natare in Ladone uoluit cum reliquis uirginibus Daphne, inuitumq; Leucippum ueſtibus exuerunt. *Leucippum Daphne interfecit.* Cum itaq; non uirginem eſſe cernerent, iaculis eum ac pugionibus ictum interfecerunt. Hæc ita commemorant. A' Ladonis fontibus Clitoriorū ciuitas ſtadijs diſtat ſexaginta. Via autem à La-
B donis fontibus foramen anguſtum eſt, iuxta Aroanium fluuium. Prope ciuitatem fluuium traijcies, Clitorem nomine. Exonerat ſeſe Clitor in Aroanium, qui à ciuitate non plus ſeptem ſtadijs diſtat. Piſces ſunt in Aroanio tum alij, tum qui à uarietate Pœciliæ appellantur. Hos uocem emittere tradunt, turdi uolucris ſimilem. Captos equidem uidi, ſonum autem nullius audiui, quanquam in ripa uſq; ad ſolis occaſum permanſerim, quo potiſſimum tempore uocem edere piſces dicebātur. Clitoriorum ciuitati nomen impoſitum eſt ab Azanis filio. *Ciuitas Clitoriorum.* In plano eſt ſita, & in circuitu monticulos quoſdam habet. Habent Clitorij templa nobiliſſima, unū Cereris, alterum Æſculapij, tertium Lucinæ. Numerum poſt hæc nullum fecit * Lycius De- *Deeſt quippiam.* lius ętate antiquior hymnos cùm de alijs compoſuit, tum de Lucina, quam & Eulinum appellat, ipſoq; fato ac Saturno antiquiorem eſſe perhibet. Clitorij inſuper Dioſcurorum, qui magni Dij nominantur, templum habēt, ſtadijs circiter quatuor à ciuitate remotum. Simulacra ænea ſunt. Conditum eſt præterea in montis cacumine, triginta à ciuitate ſtadijs, templum ac ſimulacrum Mineruæ Coriæ. Reducit nunc me oratio ad Stymphelum, Stympheliorumq; & Pheneatarum montem, quem Geronteum uocant. Stymphalij cum Arcadibus non ſentiunt, ſed Argiuorū concilij ſunt *Stymphalij.* participes, ad quod ultrò ſe contulerunt. Ab Arcadibus autem eos genus ducere, Homeri carmina teſtantur, & Stymphalus conditor, qui inter poſteros Arcadis Calliſtonis F. tertius fuit. Dicitur ciuitas alio regionis loco fuiſſe initio ædificata, nō eo quo nunc incolitur. Cęterùm in antiqua Stymphalo Temenum habitaſſe aiunt, Pelaſgi filium, cumq; Iunonem educaſſe,

&

& tria templa Deæ extruxiſſe,totidem etiã indidiſſe ei cognomenta. Cum C
uirgo adhuc eſſet, παῖδα, id eſt adoleſcentulam appellauit: Ioui autem iam
nuptam τέλειαν, id eſt perfectam. A' Ioue deniq; cum ob diſſidium, quale
cunq; tandem id fuerit, diſceſſiſſet, & Stymphalum rediſſet, χήραν, id eſt
uiduã nominauit. Hæc de Dea meminiá Stymphalijs dici. Noſtro autem
tempore ciuitas nihil horum quæ dicta ſunt, ſed talia quædam habet. Fons
eſt apud Stymphalios, ex quo Imperator Adrianus aquam in Corinthio-
rum urbem deriuauit. Stymphali autẽ fons hyberno tempore & paludem
efficit nõ magnam, & ab hac fluuium Stymphalum. Vere autem nihil am-
plius deſtillat. Fluuius continuò ex fonte oritur, qui in hiatum terræ dela-
pſus, in Argolide rurſus emergit, ubi tranſmutato nomine Eraſinum pro

Aues Stymphali.

Stymphalo nominãt. Ad aquam Stymphali fama inualuit, aues quondam
fuiſſe enutritas, quæ humanis carnibus ueſcebantur. Has ſagittis confeciſ-
ſe Hercules dicitur. Camirenſis aues ab Hercule occiſas negat, ſed crotalo-
rum ſtrepitu fuiſſe abactas. Arabia deſerta feras exhibet tũ alias, tum aues
Stymphalidas nomine, quæ non minus in homines graſſantur, quàm leo-
nes, aut pardi. Ad has capiendas ſi qui proficiſcantur, in eos uolatu ferun-
tur, roſtriſq; uulneratos occidunt. Si qua homines gerant ex ære facta, aut
ferro, ea aues perforant. Sin autem ueſtem ex corticibus craſſam contexãt,
roſtra Stymphalidum corticea illa ueſte non aliter quàm minorum auium
alæ uiſco detinentur. Magnitudine grues æquant, ſed ibibus ſunt ſimiles.
Roſtra tamen habent firmiora, & non ut ibes obliqua. Vtrum autem mea
etiam ætate Arabicis auibus, idem cum illis quæ in Arcadia olim fuerunt, D
nomen, forma uerò ſit diuerſa, exploratum non habeo. Quod ſi omni tem
pore ſimiles miluijs ſint Stymphalides, atq; aquilis, aues mihi uidẽtur Ara
bicæ. Et fieri poteſt, ut pars quædã ex illis in Arcadiam Stymphalum tranſ
uolarit: Arabes autem alio eas nomine principiò, non Stymphalidas appel
lauerint. Sed Herculis gloria, & qui Barbaris ſemper fuerunt prælati Græ
ci, in cauſſa fuerunt, ut & illæ in Arabia deſerta Stymphalides noſtra ætate
uocarentur. Stymphali uetuſtum eſt templũ Dianę Stymphaliæ. Simu
lacrum item ligneum, magna ex parte auratum. Ad templi tectum aues
Stymphalides ſunt effictæ: utrum uerò ex ligno an gypſo, diſcerni difficul-
ter poteſt. Sed ex coniectura nobis ligno potius, quàm gypſo eſt uiſum.
Sunt ibidem & uirgines candido marmore exculptæ, uolucrum crura ha-
bentes. Poſitæ ſunt in poſtica templi parte. Aiunt & noſtra memoria tale

Miraculum Stymphali accidit.

quoddã miraculum accidiſſe. Stymphali ſolenne Dianę Stymphalię tum
alijs in rebus negligenter celebrarunt, tum uſitatos ritus magna ex parte
omiſerunt. Illapſa itaq; ſylua circa os barathri, quà fluuius delabitur Stym-
phalus, obſtruxit aquam, in barathrum ne deſcenderet. Paludem itaq; ad
quadraginta ſtadia campum eorum occupaſſe. Venatorem præterea, fu-
gientem ceruum fuiſſe inſequutum. Ceruum quidem ad loca cœnoſa con-
tendiſſe. Venatorem autem cum potiundi amore inſequeretur, à tergo na
taſſe. Locis deinde imis exceptos eſſe tum ceruum, tum uenatorem. Hos
deinceps fluuij aquam fuiſſe ſequutam, ita ut uno die totum ex Strympha-
liorum campo ſtagnum receſſerit. Ab eo tempore Dianæ feſtum maiori

cura

A cura & æmulatione celebrant. Poſt Stymphalum Alea eſt ſita, concilij Argolici ipſa etiam particeps. Aleum Aphidantis filium conditorem fuiſſe perhibent. Deorum ibi templa extant: Dianæ Epheſiæ, Mineruæ Aleæ, Bacchi templum & ſimulacrũ. Huic quotannis Scieriam, feſtũ celebrant, in quo ex oraculo Delphico mulieres flagris cæduntur, quemadmodũ & Spartanorum iuuenes ad aram Orthiæ. Significaui in Orchomeniorum hiſtoria, primùm circa foſſam eſſe uiam rectam. Ad ſiniſtrã deinde ſtagni. In campo autem Caphyenſium tumulus terræ eſt excitatus, ad arcendam aquam ex Orchomenia promanantẽ, ne nocumento ſit Caphyenſium cultæ terræ. Intra tumulum aqua alia erumpit tanta copia, ut fluuiũ adæquet. In terræ autem uoraginẽ delapſa, circa Naſos, ut uocant, rurſus emergit. Locus ubi emergit, Rheunus nominatur. Exorta itaq; ibi aqua fluuium perennem efficit, Tragum nomine. Nomẽ oppido conſtat à Cepheo Alei filio eſſe inditum. Vſus autem obtinuit, ut Caphyæ lingua Arcadica diceretur. Dicunt præterea Caphyenſes, prima origine ſe eſſe ex Attica oriundos. Athenis autem ab Ægeo expulſos, in Arcadiã profugiſſe, factosq; ſupplices Cepheo ibi habitaſſe. Oppidulum in campi extremitate ſitum eſt, ad radices montium non admodum excelſorum. Deorum templa habent, Neptuni & Dianæ cognomento Cnacalyſiæ. Montem item Cnacalũ, ubi annuum feſtum Dianę celebrant. Paulo ſupra oppidum fons conſpicitur. Et prope fontẽ platanus procera & ſpecioſa excreuit, quam Menelaidem nominant. Menelaum enim, cum exercitum aduerſus Troianos conſcri- *Platanum Menelaidem cur appellent.*

B beret, eò perueniſſe aiunt, & prope fontem platanũ inſeruiſſe. Sed noſtra ætate fontem unà cum platano Menelaidẽ appellant. Cæterùm ſi ex Græcorum ſermonibus recenſeam oportet quæ arbores integrę adhuc & floridæ reſtent, antiquiſsimum eſt uimen illud apud Samios in ſacro heroe enatum. Poſt id quercus Dodonęa. Olea item in arce, & illa apud Delios. Tertium uetuſtatis locũ lauro ſuę Syrij ſanè tribuant. Reliquis uerò omnibus antiquitate platanus hæc antecellit. Caphyis uno tantum diſtat ſtadio locus Condylea, & Dianę nemus. Templum ibidem habetur Condyleatidis, quę iam olim ſic fuit dicta. Nomen autem Deæ tali quadam occaſione tradunt eſſe mutatum. Pueri circa templum cum luderent (numerum non indicant) in funiculum inciderunt. Hoc itaq; collo ſimulacri iniecto, ſtrangulatam Dianam conclamarunt. Deprehenſo hoc facinore, Caphyenſes lapidibus pueros obruerunt. Quo facto, morbus eorum uxores inuaſit, ut abortum facerent, donec ſepeliendos eſſe pueros Apollo reſpondit, eisq; quotannis ſacrificandum: pręter fas enim eſſe interfectos. Iccirco Caphyenſes tum alia ex oraculo etiam'num faciunt, tum illam in Condyleis Deam (nam & hoc ab oraculo iniunctum eſſe aiunt) à ſtrangulando poſt hęc Apanchomenam uocant. Caphyis cum ad ſeptem ſtadia diſceſſeris, ad Naſos (ut appellant) peruenies. Quinquaginta inde ſtadia cum fueris progreſſus, Ladon offeretur. Traiecto flumine ad quercetum, Soronem peruenies, per Argeathas item, & Lycunthas, ut appellant, per Scotanam item Soron deducit ad Pſophidis uiam. Feras Soron, & quæ alia ſunt Arcadibus querceta, tales exhibent. Apros, & urſos, ingenti item magni- *Mirabilis hiſtoria.*

D tudine

tudine teſtudines, ex quibus lyras conficeres, æquales illis quæ ex Indica C
teſtudine componuntur. In Soronis extrema parte rudera conſpiciuntur
Pai uici. Non procul abſunt Sirę, ut uocant, quę Clitoriorum & Pſophi-
diorum agrū terminant. *Pſophidis conditor.* Pſophidis conditorē nōnulli inquiunt Pſophi-
dem fuiſſe, Arronis F. Erymanthi F. Ariſtę F. Parthaonis F. Peripheti F.
Nyctimi F. Sunt qui Pſophidem filiam fuiſſe dicant Xanthi, Erymanthi F.
Arcadis F. Hæc ergo Arcadum ſermone de regibus memorātur. Fama
autem ueriſsima habet, Pſophidem filiam eſſe Erycis Siculorum tyranni,
quam domum ducere noluit, ſed grauidam reliquit apud Lycortam, qui
hoſpes quidem eius erat, ſed in ciuitate tum Phegia tanquā peregrinus ha-
bitabat. Phegia ante Phegei regnum Erymantho fuit dicta. Educati autem
ibi Echephron & Promachus Herculis ex muliere Sicula filij, mutato Phe
giæ nomine, Pſophidem à matre appellarunt. Eſt & eiuſdē nominis Za-
cynthiorum arx, eo quòd nauibus in inſulam primus tranſijt, & conditor
factus eſt Pſophidius Zacynthus Dardani F. Pſophis triginta ſtadijs di-
ſtat à Siræis. Iuxta hanc Aroanius fluuius, & paulo longius à ciuitate Ery
manthus fluunt. Oritur Erymanthus in monte Lampea, qui Pani ſacer
eſſe dicitur. Poteſt autem Lampea pars eſſe Erymanthi montis. Home-
rus ſcripſit, fuiſſe Lampeæ Erymanthum in Taygeto & Erymantho uena-
torem. Arcadiam is percurrit, cumq; ad dexteram habeat montem Pho-
loen, ad ſiniſtram Thelpuſam regionem, in Alpheum deſcendit. Dici-
tur item Hercules, iuſſu Euryſthei ad Erymanthum ex uenatione cæpiſſe
aprum, qui magnitudine & robore reliquis longè præſtabat. Qui apud D
Cumanos in Opicis ſuſpenſi in Apollinis templo ſunt dentes, apri Ery-
manthij eſſe uulgo dicuntur. Sed ut ipſi perhibent, ne minimum quidem
id cum uero conſentit. *Quid habeāt Pſophidij.* Habent in ciuitate Pſophidij Veneris templum
cognomento Erycinæ, cuius noſtra ætate rudera tantum reſtant. A' Pſo-
phide Erycis filia conditum dicitur. Id quod ueriſimile uidetur. Nam &
in Sicilia Erycis regione templum eſt Erycinæ, ſanctiſsimum habitum an-
tiquiſsimis temporibus, & diuitijs Paphio illo non inferius. Cæterum
Promachi & Echephronis, filiorum Pſophidis, ſacella non admodum il-
luſtria meo tempore fuerunt. Sepultus eſt in Pſophide & Alcmæon Am
phiarai filius, cuius monumentum ædificium eſt neq; magnitudine, neq;
alijs rebus exornatum. Cupreſsi circa id ſunt enatæ tanta altitudine, ut
montem etiam ad Pſophidem adumbrent. Has quia ſacras eſſe Alcmæo-
ni exiſtimant, nolunt incidere. Indigenæ παρθένους, id eſt uirgines nomi-
nant. *Hiſtoria de Alcmæone.* Alcmæon autem interfecta iam matre, cū Argis profugiſſet, Pſo-
phidem profectus, quę Phegia adhuc à Phegeo dicebatur, Alpheſibœam
Phegei filiam in matrimonium accepit, eiq; munera, ut par erat, tum alia,
tum torquē etiam dedit. Cum itaque ad Arcades commigraſſet, & ne ita
quidem furore liberaretur, ad oraculum confugit Delphicum. Reſpon-
ſum eſt ei, furias Eriphylæ non ſequuturas in regionem, quæ recentiſsi-
ma foret. Et mare poſt maternum piaculum eam oſtendit. Inuenta enim
Acarnanes. Acheloi alluuie, habitauit ibi, & ut Acarnanes tradunt, uxorem duxit Cal-
liroen Acheloi filiam, filiosq; Acarnanem & Amphoterum ex ea ſuſcepit.

Ab

A Ab Acarnane item eius continentis incolas nomen accepiſſe aiunt, qui Curetes antea appellabantur. Sæpe autem in ſtultas cupiditates uiri proue- « huntur, ſæpius mulieres. Cupijt Calliroe Eriphylæ torquem ſibi afferri, « propterea Phegiam Alcmæonem inuitum amandauit: ubi à filijs Phegei Temeno & Axione per inſidias eſt interfectus. Phegei autem liberi Apollini Delphico torquem dicuntur dedicaſſe. His pręterea Phegiæ regnantibus (tunc enim Phegia appellabatur oppidum) Græcos aiunt expeditionem aduerſus Troianos ſuſcepiſſe. Pſophidios autem claſsis fuiſſe participes negant, eo quòd ipſorum regibus odio erant Argiuorū duces, ut qui magna ex parte genus cum Alcmæone habebant commune, & in expeditione contra Thebanos operā ei dederant. Echinades autem inſulę, quòd ab Acheloo non fuerint diſsipatę, nec ad noſtram uſq; ætatem in continentem redactæ, in cauſſa ſunt Ætoli: qui cùm ipſi ſunt expulſi, tū ager omnis eſt deſolatus. Ergo in Echinadas, quippe cum ſementem in Ætolia non faciant, cœnum Achelous non ſimiliter inuehit. Teſtimonio eſt: Qui enim Phrygiam & Cariam perfluit Mæander, mare intra Prienem & Miletum breui temporis ſpacio in continentem redegit. Habent præterea Pſophidij ad Erymanthum templum, & ſimulacrum Erymanthi. Excepto Ægyptio Nilo, reliquis fluuijs ſimulacra ex marmore cādido ſunt cōfecta. Nilo autem, utpote qui per Æthiopiam in mare prorumpit, ex atro marmore ſimulacra fabricarunt. Quæ præterea Pſophide audiui de homine Pſophidio Aglao, poſt Crœſum Lydum per omnē uitam fuiſſe Aglaum beatū,

B uteriſimilia mihi non ſunt uiſa. Fieri ſanè poteſt, ut paucioribus, quàm alij *Egregius locus.* eo tempore homines, malis quis conflictetur. Quemadmodū & nauis una naue alia minus obruitur tempeſtate. Hominem autem qui extra calamita- " tes perpetuò ſit poſitus, & nauim quę uento ſecundo ſemper uehatur, non " eſt ut poſsim inuenire. Quoniam & Homerus, apud Iouem ſcripſit poſita " eſſe duo dolia, unum bonorum, malorum alterum. Idq; fecit, ab Apolline Delphico edoctus, qui aliquando ipſum Homerum infelicem appellauit, aliquando felicem, tanquam ad utrunq; natum. In Thelpuſam cum Pſophide proficiſcaris, primùm ad læuam Ladonis, in locū incides, quem Trophæa nominant. Trophæis contiguum eſt quercetum uenereum. Tertiò literæ antiquæ ſunt columnæ inciſæ, quæ inter Thelpuſiam regionem & Pſophidios limites conſtituunt. In terra Thelpuſia fluuius eſt Arſen nomine. Hoc traiecto, cum ad uiginti quinq; ſtadia fueris progreſſus, ad rudera perueníes Aluntis uici, quod & templum Æſculapij nominant in itinere extructum. Ab hoc templo quadraginta ad ſummum ſtadijs oppi- *Thelpuſa oppidum.* dum diſtat. Nomen inditū eſſe aiunt à Thelpuſa nympha, eamq; Ladonis fuiſſe filiam perhibēt. Ladonis aqua oritur è fontibus Clitorię, quemadmodum iam antè eſt explicatum. Alluit primum Leucaſium locum, & Meſoboa, & per Naſos ad Orygem & Aluntem ut uocant, ex Alunte ad Thaliadas Cereris Eleuſiniæ templum deſcendit. Templum hoc in Thelpuſiorum finibus eſt. Simulacra ibi uiſuntur, quorum quodlibet ſeptem pedibus non eſt minus, Cereris, Proſerpinæ, & Bacchi: omnia pariter ex marmore confecta. Poſt Eleuſiniæ templum, Thelpuſam oppidum Ladon

D 2 ad

ad ſiniſtram præterfluit, ſitum in colle excelſo, ſed noſtro tempore maiori C ex parte deſolatum, ita ut quod hodie in loco extremo habetur forum, initio (ut aiunt) in medio potiſsimum fuerit factum. Eſt Thelpuſæ ædes Æſculapij. Templum item duodecim deorum. Huius magna pars ſolo nunc eſt æquata. Poſt Thelpuſam ad templum Cereris in Oncio Ladon decurrit. Erinnyn deam Thelpuſij uocant: quibus aſſentitur Antimachus, qui expeditionem Argiuorum contra Thebanos deſcripſit. Carmen tale eſt:

Hic ſedes Cereris narratur Erinnyos eſſe.

Sed hæc, ut fama fertur, domus eſt Apollinis: qui in Thelpuſia iuxta locum Oncium principatum obtinuit. Dea autem Erinnys hac de cauſſa eſt cognominata. Cererem, cum in perquirenda filia erraret, ſecutus dicitur Neptunus, qui rem cum ea habere cupiebat. Ipſa autem in equam mutata, unà cum Oncij equabus paſcebatur. Neptunus itaque cum deceptum ſe intelligeret, uerſus & ipſe in equum, coit cum Cerere. Id factum Cererem aiunt ægrè tuliſſe. Aliquanto autem pòſt & deſijſſe eam iraſci, & in Ladone uoluiſſe lauare. Propter has cauſſas cognomenta Deæ ſunt indita, ob indignationem quidem Erinnys, eò quòd indignari Arcades uocant ἐρινύειν: Luſia autem, quòd lauerit in Ladone. Templi ſimulacra lignea ſunt. Ex partibus anterioribus ſummæ manus pedeſq; marmore Pario conſtant. Erinnyos ſimulacrum, & ſcrinium, ut uocant, habet, & dextra manu facem. Magnitudinem eius nouem pedum eſſe conijcimus. Luſia ſex eſſe pedum apparet. Qui autem non Cereris Luſiæ ſimulacrum, ſed D Themidis eſſe putant, hi uana ſe ſciant ſuſpicari. Cererem peperiſſe aiunt ex Neptuno filiam, cuius nomen profanis indicandum eſſe nō exiſtimant, & equum Arionem. Hac de cauſſa apud ſe primùm in Arcadia Neptunum nominatum eſſe equeſtrem aiunt. Teſtimonia huius rei ex Iliade & Thebaide carmina proferunt. In Iliade de ipſo Arione ſic ſcriptum eſſe perhibent:

Ceres cur Erinnys dicta.

At retro impelli non ſtuit Ariona dium,
Qui fuit Adraſti ſonipes, diuinitus ortus.

In Thebaide autem, poſtquam Adraſtus aufugit,

Pallia mœſta ferens, cum cæruleo Arione.

Volunt itaq;, quaſi per tranſennam his carminibus innui, patrem eſſe Arionis Neptunum. Antimachus uerò terra progenitum ait:

Ex Danais Cretheiadæ Talaonis Adraſtus
Primus equos iunxit, æterna laude celebres,
Cæron, & Cræpnon, & Ariona Thelpuſæum,
Quem prope Apollineum lucum, qui dicitur Oncus,
Terra dedit, quo ſic homines miracula ſpectent.

Poſſet tamen uel ex terra equo prognato & genus diuinum eſſe, & capilli nigricantem ſeu cæruleum colorem referre. Talia item narrantur: Herculem in bello aduerſus Eleos petijſſe ab Onco equum, & Arione uectum in pugnas Elidem uiciſſe. Ab Hercule autem poſtea dono datum

equum

A equum Adraſto. Hanc ob cauſſam ita ſcribit de Arione Antimachus:

Tertius hunc olim domuit rex magnus Adraſtus.

Ladon relicta æde Erinnyos, ad læuam præterfluit Apollinis Onceatæ templum: ad dextram, Æſculapij pueri, ubi monumentum extat Trygonis nutricis. Nutricem Æſculapij Trygonem fuiſſe perhibent. Thelpuſæ enim Æſculapium puerum iam expoſitum offendiſſe aiunt, Autolaum Arcadis nothum, & conſecraſſe. Hac de cauſſa puerum eſſe Æſculapium uériſimilius mihi uidetur, quod & in Epidauriorum hiſtoria ſignificaui. Eſt & Tuthoa fluuius, qui in Ladonem ſeſe eo loco exonerat, qui Thelpuſiorum & Heræenſiũ fines cõſtituit: & campus ab Arcadibus dicitur, quemadmodum ubi ipſe Ladon prorumpit in Alpheum, Coruorum inſula locus appellatur. Cæterùm qui in ea ſententia ſunt, ut quas Homerus enumeràuerit Eniſpen, Stratiã, & Rhipen, inſulas olim in Ladone fuiſſe arbitrentur ab hominibus habitatas, falli ſeſe ſciant. Nunquam enim inſulas uel nauiculæ ſimiles Ladon exhibuiſſet. Aquarum equidem pulchritudine nulli fluuiorum ſecundus eſt, ſiue is Barbarorum ſit, ſiue Græcorum. Verùm magnitudine tantus non eſt, ut & inſulæ in eo poſſent deprehendi, ſicut in Iſtro & Eridano. Heræenſium cõditor Heręus fuit, Lycaonis F. Situm eſt oppidum ad dextram Alphei, partim in loco paulatim accliui, partim ad ipſum etiam Alpheum porrectum. Ad fluuium tum curricula ſpectantur myrtis, alijsq́ ſatiuis arboribus diſtincta, tum lauacra. Adſunt & Bacchi templa, quorum unum Politem uocant, alterum Axitem. Habent & ædi-

Trygon nutrix Aeſculapij.

Heræenſium conditor.

B ficium, in quo Baccho orgia celebrant. Templum Herææ eſt & Panis, utpote qui patrius ſit Arcadibus. De Iunonis æde rudera reſtant tum alia, tum columnæ. Athletas autem quotquot habuerunt Arcades, gloria antecelluit Demaratus Heræenſis, qui in Olympia primus curſu armato uicit. In Elidem cũ deſcendas Heræa, & ſtadijs circiter quindecim Heræa abfueris, Ladonem traijcies. Ab eo loco cum ſtadia circiter uiginti confeceris, in Erymanthum peruenies. Erymanthus hic, ut Arcades perhibent, limites conſtituit inter Heræam, & Elidem. Elei autem Corœbi ſepulchro regionem aiunt finiri. Cęterùm cum certamen Olympicùm longo iam tempore intermiſſum reſtituiſſet Iphitus, & rurſus Olympia ab initio celebrarent, curule tantum certamen eſt propoſitũ, in quo Corœbus uicit. Inſcriptum item eſt monumẽto, uiciſſe Olympia primùm ex hominibus Corœbum, eiq́ tumulum in Elidis extremitate excitatum. Eſt & oppidulum nõ magnum Aliphera. A' magno enim incolarum numero eſt deſertũ, cum Megalopolim Arcades cogerentur. In hoc oppidulũ cum Heræa fueris profectus, & Alpheũ traijcies, et campum ſtadiorum circiter decem cum tranſieris, ad montem peruenies. Et poſt triginta ferè ſtadia rurſus in oppidulum per montem deſcendes. Alipherenſium oppido nomen impoſitũ eſt ab Aliphero Lycaonis filio. Templa habent Æſculapij & Mineruæ, quam Deam præcipuè uenerantur. Natam enim apud ſe, & educatam aſſerunt. Iouis item Lecheatæ aram condiderunt, utpote qui Mineruam ibi genuerit. Fontem item Tritonidem appellant: & quæ de fluuio Tritone dicuntur, ea ſibi uendicant. Mineruæ ſimulacrũ æneum eſt, Hypatodori opus,

Aliphera oppidum.

ob magnitudinem & artificium ſpectatu dignum. Agunt & celebrem con- C
uentum cuicunq; tandem deorum : ſed ut mihi uidetur, Mineruæ agunt.
In conuentu hoc celebri Muſcario primùm ſacrificant, ubi & uota heroi
unà cum uictimis faciunt, & Muſcarium inuocant. His ita peractis, nulla
amplius moleſtia à muſcis afficiuntur. In uia quæ Heræa Megalopolim
Melæneæ. deducit, Melæneæ ſunt. Has condidit Melæneus Lycaonis F. Noſtro au-
tem tempore deſolatæ ſunt, & aqua perluuntur. Melæneis quadraginta
Buphagium. ſtadijs Buphagium diſtat. Ibi fluuius oritur Buphagus, & in Alpheum ef-
funditur. Circa Buphagi fontes terminatur Heræenſium ager, cum Me-
Megalopolis Arcadum ciuitas. galopolitis. Megalopolis omnium non modò Arcadicarum, ſed & reli-
quarum in Græcia ciuitatum recentiſsima eſt : niſi quantum poſt cladem
incolæ à Romanorum imperio tranſierunt. Cæterùm roboris cauſſa Ar-
cades in eam commigrarunt, quippe qui non ignorarent, Argiuos olim
ſingulis fermè diebus in periculo fuiſſe, à Lacedæmonijs bello ne eijce-
rentur. Sed cum hominum multitudine auxiſſent Argos, deſtructa Ti-
rynthe, Hyſia, Ornea, Mycenis, Midea, & ſi qua alia erant in Argolide
obſcura oppidula, & tutiores fuiſſe à Lacedæmonijs Argiuos, eosq; in fi-
nitimos etiam potentiam eſſe conſequutos. Eo itaque conſilio & Arcades
Conditor Megalopolis Epaminondas. in unam urbem commigrarunt. Conditor Epaminondas Thebanus iurè
appelletur, quippe qui ad condendam eam Arcadas impulerit, miſsis mil-
le Thebanorum legionarijs unà cum duce Pamene, qui opem ferrent Ar-
cadibus, ſi ab ædificando prohibere Lacedæmonij tentarent. Electi item
ſunt ab Arcadibus conditores Lycomedes, Poleas, Timon, & Proxenus. D
Ex quibus duo poſtremi, Tegea erant oriundi : Lycomedes & Poleas,
Mantinenſes : Clitoriorum, Cleolaus, & Acriphius : Eucampides & Hie-
Oppida, quorum incolæ Megalopolim cõmigrarunt. ronymus, ex Mænalo. Parrhaſiorum, Paſicrates & Theoxenus. Cæte-
rùm oppida quæ incolæ, animorum quadam promptitudine, & odio ad-
uerſus Lacedæmonios ab Arcadibus perſuaſi, tanquam loca patria de-
ſeruerunt, hæc ſunt : Halia, Pallantium, Eutaſi, Amateum, Iaſæa, Apere-
thes, Heliſſon, Orethaſium, Dipæa, Alycæa. Et hæc quidem ex Mæna-
lo. Ex Eutreſijs, Tricòloni, Zœtium, Chariſia, Ptolederma, Cnauſum,
Paroria. Ab Ægyptijs autem Scirtonium, Malæa, Cromi, Blenina, Leu-
ctrum. A Parrhaſijs, Lycus, Oriſtocnenſes, Trapezuntij, Proſenſes, A-
caceſium, Acontimacaria, Daſea. Ex Cynuræis autem qui in Arcadia in-
colunt, Gortis, Thiſa ad Lycæum ſita, Lycotæ, & Aliphera. Ex illis au-
tem qui Orchomeniorum ſunt ditionis, Thiſoa, Methydrium, Teuthis.
His acceſsit Tripolis, quæ Callia fuit dicta : Dipœna item, & Nonacris.
Alij equidem Arcades communi decreto nequaquam reſtiterunt, ſed ce-
leriter Megalopolim commigrarunt. Soli autem ex Arcadibus Lycæatæ,
Tricolonenſes, Lycoſyrenſes, & Trapezuntij animum mutarunt. Cumq;
adduci non poſſent, priſca oppida ut desererent, nonnulli ex ipſis ui Me-
Trapezuntij. galopolim ſunt pertracti. Trapezuntij autem prorſus ex Peloponneſo di-
ſceſſerunt. Ex his quoſcunq; cæperunt Arcades, confeſtim ex iracundia
interfecerunt. Reliquos, cum incolumes in pontum nauibus euaſiſſent,
communicato incolendi iure receperunt, qui Metropolim ſtatuebant, &
eodem

A eodem nomine appellatos, qui Trapezuntem in mari Euxino obtinebant.
Lycoſurenſes autem, licet reſtiterant, in gratiam receperunt Arcades, cum
in Cereris & Deſpœnæ templum confugiſſent. Ex reliquis autem, ut
modò ſunt enumerata oppida, quædam omnino noſtra tempeſtate ſunt
deſerta. Quædam in uicos conuerſa Megalopolitæ obtinent, ut Gorty-
nem, Dipœnas, Thiſſoam, ad Orchomenũ ſitam, Methydrium, Teu-
thin, Callias, Heliſſontem. Sed tunc quoque ex his Pallantium clemen-
tiori eſt fortuna uſum. Alephrienſibus autem contigit, ut ab initio ad
noſtra uſque tempora ciuitatem incolant. Condita eſt Megalopolis eo-
dem anno, & paucis menſibus poſt cladem Lacedæmoniorum Leuctri-
cam, regnante Athenis Phraſiclida, anno ſecundo Olympiadis centeſi-
mæ ſecundæ, in qua Damon Thurius ſtadium uicit. Cæterùm in The-
banorum cum eſſent ſocietatem recepti Megalopolitæ, nihil ſibi à La-
cedæmonijs metuerunt. Sed bellum Thebani quod Sacrum appellabãt,
cum ſuſcepiſſent, & Phocenſes eos infeſtarent, utpote qui terram inco-
lebant Bœotis uicinam, & pecunia non parum poterant, direpto nimi-
rum templo Delphico: ibi Lacedæmonij qua erant promptitudine, Ar-
cades tum alios, tum Megalopolitas patrio ſolo eieciſſent, niſi ipſi ſtre-
nuè ſe defendiſſent, & finitimi eis abſque ulla excuſatione ſuccurriſſent.
Quo factum eſt, ut nihil utrinque memorabile ſit geſtum. Philippi au- *Odium Arcadum aduerſus Lacedæmonios.*
tem Amyntæ F. & Macedonum regnum non minima ex parte auxit,
Arcadum aduerſus Lacedæmonios odium. Quinetiam nec ad Chęro-
B neam Arcades, nec in certamine circa Theſſaliam Græcos adiuuerunt.
Tempore autem non ita multo pòſt, Ariſtodemus Megalopolitarum rur
ſus tyrannidem occupauit, qui Phigalenſis erat genere, filius Artylæ:
ſed natum ſe ex Aritæi, non impotentis apud Megalopolitas familia,
fingebat. Hic Ariſtodemus cum & tyrannidẽ iam adminiſtraret, * Be- *χρηστός.*
nignus eſt cognominatus. Sub hoc tyranno Lacedæmonij cum exercitu
Megalopolitarum regionem irrumpunt, & unà cum his Acrotatus, in-
ter regis Cleomenis liberos natu maximus. Cuius, & regum Spartano-
rum omnium genus iam antè recenſui. Commiſſa autem atroci pugna,
multisq; utrinque interfectis, Megalopolitæ uictores è conflictu euaſe-
runt, Spartanis occiſis tum alijs, tum Acrotato, cui paternum regnum
ſuſcipere non licuit. Mortuo Ariſtodemo, duabus potiſsimum ætatibus
pòſt, tyrannidem inijt Lydiades, ex familia quidem natus ignobili, natura
autem ambitioſus, & ciuitatis (ut re ipſa poſtea comprobauit) amantiſsi-
mus. Ætate enim iuuenis regnum ſuſceperat. Sed ut ſapere iam cœpit, licet
regnum haberet undiquaq; confirmatum, ultrò tamen ceſsit tyrannide.
Megalopolitę tunc participes erant concilij Achæorum. Lydiades autem
tum apud ipſos Megalopolitas, tum Achæos omnes ad tantam peruenit
exiſtimationẽ, ut Arato gloria par haberetur. Lacedæmonij autem & ipſi
uniuerſo cum exercitu, & rex alterius familiæ Agis Eudamidæ F. maiori
apparatu, copijs item ſplẽdidioribus, quàm quæ Acrotati temporibus fue
rant contractę, expeditionem aduerſus Megalopolitas ſuſcipiũt. Megalo-
politas item obuiã profectos & prœlio fuderunt, & machina inſuper ualida

mœnibus admota, turrim ibi quaſſarunt, & poſtero die proſtratum iri C machina ſperarunt. Cæterùm nō omnibus ſolum Græcis profuturus erat Boreas, qui ex Medorum claſſe naues complures ad Sepiades alliſit: uerumetiam Megalopolitas idem uentus, quo minus in deditionem uenirent, defendit. Agidis enim machinam diſſoluit, flatuq; uiolento ſimul, & continuo, penitus attriuit. Agis porrò, cui Boreas impedimento fuit, quo minus Megalopolim caperet, is eſt, cui in Achaia Pellenem Aratus, & Sicyonij ademerunt, & qui ad Mantineam poſtea occubuit. Non autem longo tempore pòſt Cleomenes Leonidæ filius Megalopolim induciarum tempore cæpit. Ex Megalopolitis, qui patriam pugnando defendebant, eadem ſtatim nocte ceciderunt: inter quos & Lydiades, cum fortiter in acie dimicaret, oppetijt. Philopœmen autem Crantidis F. ſecundam fermè partem iuuenum, pueros item, ac mulieres ſecum eduxit, & in Meſſeniam transfugit. Cleomenes uerò, & quos ibi comprehendit, trucidauit, & totam ciuitatem euertit. Quo autem pacto Megalopolitæ ciuitatem recuperarint, & quæ poſt reditum geſſerint, enarrabo, cum ad Philopœmenem erit peruentum. Huius autem Megalopolitarum cladis non Lacedæmoniorum populus, ſed qui rempub. eorum ex regno in tyrannidem tranſmutauit, Cleomenes, cauſſa fuit. Megalopolitarum & Heræenſium, ut iam dictum eſt, fines circa fontes ſunt Buphagi fluuij. Nomen fluuio impoſitum aiunt à Buphago heroe, eumq; filium eſſe Iapeti ex Thornace. Hanc & in Laconica Thornacem appellant. Buphagum præterea aſſerunt in Pholoe monte ſagittis confectum à Diana, cum impia aduerſus D Deam eſſet molitus. A' fluuij fontibus cum diſceſſeris, primùm te excipiet Maratha locus: poſtea Gortys, noſtra quidem ætate uicus, olim autem oppidum. Eſt ibi Æſculapij templū lapidibus Pentelicis extructum, & ipſe imberbis. Augeæ item ſimulacrum. Scopæ hæc ſunt opera. Narrant & indigenæ huiuſmodi quædam. Alexandrum Philippi F. thoracem ibi, & haſtam Neptuno dedicaſſe. Videtur inde meo etiam tempore thorax, & haſtæ cuſpis. Gortynem fluuius tranſit, qui à fontium accolis Luſius dicitur, eo quòd recens natus Iupiter ibi ſit lotus. Qui uero à fontibus ſunt remotiores, à uico Gortyniū nominant. Hic Gortynius aquam inter fluuios gelidiſsimam exhibet. Danubium equidem, & Rhenum, Hypanim præterea, & Boryſthenem, & quorum aqua hyberno tempore congelaſcit, hos mea opinione hybernos rectè appellaueris, cum terram perfluant niuibus plerunque opertam: & qui eis incumbat aër, frigoris ſit plenus. At qui terram tranſeant temperatam, & quorum aqua in uere potando homines, & lauando refrigeret, hyeme autem moleſtia afficiat, hos ego aquam gelidam prębere non dixerim. Gelida aqua Cydni eſt, qui Tharſum perlabitur. Melanis item iuxta Siden in Pamphylia. Anc lontis autem frigiditatē ad Colophonem, elegiarū etiam poetæ celebrant. Gortynius autem frigiditate his antecellit, ſed potiſsimum ueris tempore. Fontes habet in Thiſoa Methydrienſibus finitima. Locū autē in quo cum Alpheo miſcetur, Rhæteas nominãt. Regioni Thiſoa uicinus pagus eſt Teuthis. Olim oppidulum fuit. In bello autem Troiano incolę proprium ducem

Boreas uentus Megalopolitis profuit.

Cleomenes capit Megalopolim.

Gortynius fluuius.

A ducem elegerunt, Teuthin nomine. Sunt qui Ornytum uocent. Cum autem uento ſecundo Aulide diſcedere Græci non poſſent, ſed flatu uiolento aliquandiu concluſi detinerentur, odio Teuthis cœpit habere Agamemnonem. Atque ideo quibus imperabat, reducere Arcadas ſtatuit. Ibi Minerua, ut aiunt, Melani Opis F. ſimilis facta, Teuthin, ne domum proficiſceretur, à uia auertit. Hic autem cum præ iracundia efferueſceret, haſta Deam in coxa percuſsit, & exercitum ex Aulide domum reduxit. Domum deinde reuerſam Deam, uiſus eſt uidere in coxa uulneratam. Ex eo Teuthin lætalis morbus corripuit, atque ſoli iis in locis Arcades cœperunt annonæ caritate laborare. Aliquanto autem pòſt Iupiter Dodonæus tum alia eis reſpondit, quibus peractis Deam placarent: tum ſimulacrum Mineruæ fecerunt, uulnus in coxa habens. Simulacrum ipſe uidi, faſciola purpurea in femore obligatum. Sunt & alia in Teuthide: Veneris & Dianæ templum. Et hæc quidem ibi uiſuntur. In uia qua Gortyne Megalopolim itur, monumentum eſt ædificatum iis, qui in pugna contra Cleomenem occubuerunt. Monumentum appellant Megalopolitæ Parabaſium, quia ictum cum eis fœdus Cleomenes uiolauit. Parabaſio contiguus eſt campus ſexaginta omnino ſtadiorum. Ad dextram itineris rudera conſpiciuntur oppidi Breuthis. Et fluuius inde elabitur Breutheates. Cum proceſſeris quinque ſtadia, in Alpheum effunditur. Traiecto Alpheo, & regio apparebit Trapezuntia, ut uocant, & rudera ciuitatis Trapezuntis. Cum rurſus ad Alpheum Trapezunte ſiniſtrorſum deſcenderis, non procul à

Hiſtoria de Teuthe elegans.

Parabaſium à tranſgrediendo.

B fluuio Bathus eſt, ut uocant. Feſtū ibi tertio quoque anno celebrant magnis deabus. Fons ibidem uiſitur, Olympias nomine, qui ſecundo quoque anno aquas ſiſtit. Prope fontem ignis emergit. Aiunt autem Arcades peruulgatam Gigantum ac deorum pugnam, non ad Thraciæ Pellenem, ſed ibi eſſe commiſſam. Sacrificant eo in loco fulguribus, procellis, ac tonitruis. Gigantum Homerus in Iliade quidem non meminit. In Odyſſea autem ſcripſit, impetum in Vlyſsis nauem feciſſe Leſtrygonas, Gigantibus, non uiris ſimiles. Phæacenſium item rex apud eundem Homerum loquitur, Phæacenſes, ſicut & Cyclopes, & Gigantum uulgus, propè ad deos accedere. His itaque locis declarat, non ex deorum genere, ſed mortales eſſe Gigantes. Id quod inde clarius intelligitur:

Diſputatio de Gigantibus.

Rexit hic immanes elata mente Gigantes,

Perdidit & ſtultum populum, pòſt occidit ipſe.

Sunt tamen qui uelint, populi ibi nomine uulgus hominum appellari. Serpentes item Gigantibus eſſe pedum loco, tum aliàs ſæpe, tum hic potiſsimum eſt oſtenſum, quàm ineptè ſit dictum. Orontes Syrorum fluuius eſt, qui non continua quadam planicie mare influit, ſed in præcipitem rupem, & inde in conualles defertur. Hoc itaque aduerſo amne Romanorum Imperator, cum à mari nauigare Antiochiam ſtatuiſſet, commodum ad regreſſum receptaculū ingenti labore ac ſumptu fodit, & in id fluuium deriuauit. Exiccato autem ueteri alueo, urna in eo fictilis maior undecim cubitis eſt inuenta. Cadauer item eadem cum urna magnitudine, & totius corporis

Orontes Syrorū fluuius.

corporis membris hominem eſſe apparebat. Miſsis itaq; qui oraculū con- C
ſulerent Syris, reſpondit Clarius Apollo, Orontem eſſe genere Indum.

Locus in græco ſatis obſcurus.

* Quod ſi terram humidā olim, & humiditate etiam'num repletam, Sol tepefaciens homines primos generauit, ecquam aliam regionem probabile eſt, aut ante Indiam fuiſſe, aut maioris ſtaturæ homines produxiſſe, quæ noſtro etiam tempore feras alit, aſpectu præter omnium opinionem formidabiles, & magnitudine præ reliquis inſignes? A' Batho, ut uocant, oppidum Baſilis diſtat ſtadijs circiter decem. Huius conditor Cypſelus fuit, qui Creſphontæ Ariſtomachi F. filiam nuptum dedit. Mea ætate rudera tantum erant Baſilis, & in eis relictum templum Cereris Eleuſiniæ. Inde cum proceſſeris, Alpheum rurſus traijcies, & Thocniam peruenies, quæ à Thocno Lycaonis filio nomen accepit, & penitus hodie eſt deſerta. Dicitur autem Thocnus in colle oppidum condidiſſe. Qui collem alluit Aminius, in Eliſſuntem delabitur: & non procul inde in Alpheum, Eliſſon. Eliſſon autem ducto initio ab eiuſdem nominis uico, (nam & uico Eliſſon nomen eſt) regionem Dipæenſium, & Lycæatim, tertiò ipſam quoq; Megalopolim percurrit: & poſt aliquot à Megalopolitarum urbe ſtadia, in Alpheum deſcendit. Prope urbem templū eſt Neptuni Epopti: caput tantum ſimulacri reſtat.

Megalopolis quid ſpectatu dignum habeat.

At cū Megalopolim fluuius Heliſſon diuidat (quemadmodum Cnidum quoq;, & Mitylenen bifariam Euripi diſſecant) uerſus ſeptentrionem ad dextram in parte fluuij ſuperiori, forum habent. Ambitus ibidem eſt lapidibus ſtratus. Templum item Iouis Lycæi, quod ingreſ-
ſu caret, omnia enim interiora ſunt conſpicua. Binæ aræ ſunt dei, binæq; D
menſæ, & aquilæ menſis æquales. Simulacrum dehinc Panis lapideum Sinois cognominatur, quod cognomen Pani à nympha eſt Sinoe inditum, quam & cum alijs Nymphis & ſeorſim nutricem eius fuiſſe aiunt. Ante lucum huius, ſimulacrum Apollinis conſiſtit æneum, ſpectatu dignū. Magnitudine quidē pedum eſt duodecim * à Phigalenſibus autem tranſportatum, ut ornamento eſſet Megalopoli.

ἐκομίσθη δὲ ἐκ τῆς φιγαλέων συντελείας ἐς κόσμον μεγάλῃ πόλει.

Locus in quo ſimulacrum initio à Phigalenſibus eſt dedicatum, Baſſæ nominatur. Cognomen quod in Phigalenſiū terra accepit, retinet. Sed cur Epicurius nominetur, in Phigalenſium hiſtoria declarabo. Ad dextrā Apollinis, ſimulacrum nō magnum eſt Matris deorum. De templo prẹter columnas, nihil reſtat. Ante templū quidem Matris ſtatua nulla eſt poſita. Baſes autem apparent, quibus olim inſtiterunt ſtatuæ. Quod autem uni è baſibus eſt inſcriptū elegiacum, Diophanis fuiſſe ſtatuā indicat, qui Diæi filius fuit, & totā Peloponneſum cum Achaico concilio, ut uocant, primus conglutinauit. Porticū in foro, quam Philippeā nominant, nō Philippus extruxit Amyntẹ F. ſed ut gratificarentur ei Megalopolitæ, ædificium ab ipſius nomine appellarunt. Vicinū huic Mercurij Acaceſij templum eſt deſtructū, & nihil inde reſtat, prẹter teſtudinem lapideam. Philippeæ cōtigua eſt alia minori magnitudine porticus. Sunt ibi à Megalopolitis extructa palatia numero ſex. In uno ſimulacrū habetur Dianæ Epheſiẹ: in altero Pan eſt æneus, cubitalis, cognomēto Scolitas, translatus à Scolita colle, qui intra mœnia eſt. Ab hoc aqua in Heliſſontem fontem effluit. In poſtico palatiorū templum eſt Fortunẹ, ſimulacrum

A crum lapideum quinq; pedibus non minus. Porticus quę Myropolis dicitur, in foro eſt, è manubijs ædificata, cum caderet in acie Acrotatus Cleomenis F. & clade afficerentur Lacedæmoniorum ſocij, qui contra Ariſtodemum, Megalopolitarum eo tempore tyrannum, pugnabant. In Megalopolitarum foro poſt ambitum Iouis Lycæi, uir eſt columnæ impoſitus, Polybius Lycortæ F. Addita ſunt & carmina elegiaca, quæ indicant terra mariq; eum plurimum erraſſe: ſocium item fuiſſe Romanorum, & horum aduerſus Græcos iram placaſſe. Deſcripſit Polybius hic res geſtas Romanorum cum aliàs, tum bellum etiam Punicum, quod cum Carthaginenſibus ſuſceperunt: * quæ cauſſa eius fuerit, & quo pacto ſerò quidem, & non ſine magnis periculis Scipionem elegerint, quem Africanum nominant, qui Carthagine penitus euerſa, bello finem impoſuit. Quæcunq; porrò monente Polybio Romanus eſt aggreſſus, proſperè ei ceſſerunt. Sicubi autem dictis eius non obtemperaret, inſtituto, ut aiunt, eſt fruſtratus. Omnes autem ciuitates, quæ Achæorum concilij erant participes, à Romanis impetrarunt, ut Polybius & Reſpub. eis in ordinem redigeret, & leges præſcriberet. Ad ſiniſtram ſtatuæ Polybij curia eſt. Et hæc quidem eo in loco ſpectantur. Porticum autem in foro cognomento Ariſtandream, à ciue Ariſtandro eſſe ædificatam aiunt. Proximè hanc porticum uerſus Solem orientem templum uiſitur Iouis Seruatoris, columnis circumquaq; exornatum. Inſidenti autem ſolio Ioui ad dextram Megalopolis aſsiſtit: ad læuam ſimulacrum Dianæ Soſpitæ. Hæc ex lapidi-

Polybius Lycortæ filius.

In Græco hæc non bene cohærent. Sed ego meum ſum ſequutus conſiliũ. Diligẽs & candidus lector omnia diligenter expendat.

B bus Pentelicis elaborarunt Cephiſodotus & Xenophon, Athenienſes. In altera porticus extremitate uerſus Solem occidentem ambitus conſpicitur magnis Deabus ſacer. Hæ autem ſunt magnæ deæ, Ceres & Proſerpina, quemadmodum & in Meſſeniorum hiſtoria eſt iam antè indicatum. Proſerpinam Arcades Soſpitam nominãt. Imaginibus autem ante ingreſſus ſunt fabricati, Diana, Æſculapius, & Sanitas. Ex Deabus magnis Ceres lapidea tota eſt. In Soſpita uerò partes ueſtibus contiguæ, ligneæ ſunt. Magnitudo utriuſq; eſt quindecim circiter pedum. Ante has exculpſerũt puellas non magnas, quæ & tunicas habent ad talos uſq; demiſſas, & calathum utraq; capite gerit floribus refertum. Damophontis filiæ dicuntur. Si quis autem locum ædis intret ſacratiorem, Mineruam eſſe arbitrabitur, & Dianam, quæ cum Proſerpina flores legunt. Hercules item Cereri eſt appoſitus, cubitali omnino magnitudine. Herculem hunc unum eſſe ex Dactylis Idæis, ut uocant, Onomacritus in carminibus ſcriptum reliquit. Poſita eſt in loco anteriori menſa, in qua exculptæ ſunt duæ Horæ: Pan item fiſtulam habens, & Apollo cithara canens. Inſcriptio perhibet eos eſſe ex Dijs primis. Expreſſæ ſunt in menſa & Nymphæ: Nais Iouem ferens infantulum: Anthracia, nympha & ipſa, una ex Arcadicis, facem tenet. Hagno autem, una manu hydriam habet, altera phialam. Archiroe, & Myrtoeſſa, hydrias portant, ex quibus uidelicet aqua promanat. Intra ambitum Iouis Philij templum eſt. Polycleti Argiui opus eſt ſimulacrum, Baccho ſimile. Nam & cothurni calciamenta eius ſunt: & altera manu poculum tenet, altera thyrſum. Thyrſo aquila inſidet.

Magnæ Deæ.

Quanquam non conſentit cum ijs, de Baccho quę commemorantur. Poſt C illud templum lucus eſt non magnus, arboribus conſitus, & uallo circumſeptus. Ingredi hominibus non licet. Ante eum uerò Cereris & Proſerpinę ſimulacra conſiſtunt, magnitudine pedum circiter triũ. Intra ambitum magnarum dearum; & Cereris item templũ uiſitur. Ante egreſſum ſimulacra uetuſta conſpiciuntur, Iunonis, Apollinis, & Muſarum. Trapezunte eſſe ablata perhibẽt. Simulacra in templo Damophon elaborauit: Mercurium ex ligno, Venerem item, cuius tamen manus, uultus, & ſummi pedes ex lapidibus ſunt facta. Mechaniten cognomentũ Veneri rectiſsime meo iudicio impoſuerunt, tũ propter ipſam, tum eius opera. Artes enim quàm plurimas, & alias omnis generis fraudes ad colloquia homines excogitarunt.

Mechaniten cur Venerem cognominarint.

Poſitę ſunt in domicilio & ſtatuę Callignotę, & Mentę: Soſigenis item, & Poli. Megalopolitis hi dicuntur ſolenne magnarũ dearum primi inſtituiſſe, ritusq́ ad imitationem eorum propoſuiſſe, quæ Eleuſine fiunt. Hi præterea intra ambitum poſiti ſunt dij, quorum ſimulacra formam exhibent quadrangularẽ: Mercurius cognomento Agetor, Apollo, Minerua, & Neptunus. Sol præterea cognomentum habens Seruatoris, & Herculis. Ædificatum inſuper apud eos eſt ingenti magnitudine templum, in quo Deabus ſolenne celebrant. Ad dextram templi magnarum dearum, Proſerpinæ eſt ſacellũ. Et ſimulacrũ lapideum, magnitudine octo potiſsimum pedũ. Baſim omnino ſuſtinent † lapides candidi. Hanc ædem ingredi mulieribus omni tempore licet. Viris autẽ non niſi ſemel ſingulis annis.

ταυρίαι, ne ſcio an aliter poſsit uerti.

Gymnaſium illud foro contiguum, ad occaſum Solis eſt extructum. Poſt D porticum quam à Philippo Macedone denominãt, duo ſunt tumuli, qui in altum non aſſurgunt. In uno rudera conſpiciuntur templi Mineruæ Poliadis. Et in altero templum Iunonis Telię, de quo ipſo etiam rudera tantum extant. Sub hoc tumulo fons eſt Bathyllus nomine, qui & ipſe aliquid ad Heliſſontis magnitudinem cõfert. Et hęc quidem ijs in locis memoratu digna habentur. Vlterior autem fluminis pars, quæ ad meridiẽ uergit, theatrum exhibet, omnium in Græcia maximũ. In quo perenni aqua fons eſt. Non procul à theatro iacta ſunt fundamẽta curiæ, quæ * à Myrijs Arcadibus eſt còndita, à dedicatore autem Therſilia dicta. In propinquo domus eſt, quæ ab homine plebeio meo tempore poſsidetur, principiò autẽ Alexandro Philippi filio fuit ædificata. Simulacrũ Hammonis prope domum conſiſtir, ſtatuis Mercurialibus quadrangulis ſimile. Cornua arietis capite gerit. Muſis, Apollini, & Mercurio templum commune extruxerunt.

μυρίοις ἀρκάδων.

† Fundamenta exhibet memorabilia non multa. Vnum eſt Muſarum. Eſt & Apollinis ſimulacrum eadem arte compoſitum, qua ſtatuę Mercuriales quadrangulæ. Rudera & Veneris templum erat, niſi quod & ueſtibulum eſt relictum, & ſimulacra numero tria. Cognomentum uni fuit Vrania, alteri Pandemus, tertio nullum eſt inditum. Non procul Martis ara abeſt, quæ & initio Deo dicitur eſſe ædificata. Stadium item comparatum ſupra Veneris ædem parte una ad theatrũ pèrtingit, ubi & fontem habet, quem ſacrũ eſſe Baccho putant. In altera autẽ ſtadij extremitate, Bacchi templum duobus ante me ſeculis fulmine ictum, dicitur conflagraſſe. Rudera non

Locus obſcurus in græco.

multa

A multa etiamnum extant. De communi autem prope ſtadium, Herculis & Mercurij templo ſola ara eſt relicta. In hac parte collis conſpicitur uerſus ortum Solis, & in eo templum Dianæ Sylueſtris, ipſum quoque ab Ariſtodemo dedicatum. Ad dextram Dianæ, nemus eſt, & in eo templum Æſculapij, ac ſimulacrum cùm ipſius, tum Sanitatis. Paululum inde ſi deſcenderis, dei offerentur, qui & ipſi formam triangularem exhibent, & Ergatæ cognominantur. Minerua Ergane, & Apollo Cōpitalis. Mercurius, Hercules & Lucina ex Homeri carminibus noti ſunt. Ille, quòd Iouis miniſter ſit, & ad inferos mortuorū animas deducat: Hercules, quòd multas & difficiles ærumnas exhauſerit. Lucinæ autem, ſcribit in Iliade, curæ eſſe mulierum parturientium dolores. Eſt item aliud ſub colle templum Æſculapij pueri. Huius ſimulacrum erectum eſt cubitali omnino menſura. Apollinis autem ſolio inſidet, magnitudine non minus ſex pedum. Suſpenſa ibi ſunt oſſa maiora, quàm hominis eſſe uideantur. Dicuntur unius eſſe ex Gigantibus, quos in Rheæ ſocietatem cōgregauit Hoplodamus: ut poſtea in hiſtoria perſequemur. Prope hanc ædem fons eſt, à quo defluentem aquam Heliſſon excipit. Cæterùm minimè miror Megalopolim, quæ communi omnium promptitudine ab Arcadibus ad maximas Græcorum ſpes eſt condita, omnia ornamenta ac priſtinā felicitatem amiſiſſe, multa item eius loca hodie eſſe deſtructa, cum deum ſciam nouis ſemper rebus delectari, ſimul etiā uniuerſa tum firma, tum imbecilla, quæque recens facta ſint, quæque perierint, à fortuna immutari, eiuſque arbitratu ſumma ui ac neceſſitate om- *Pulcherrimus locus de uarijs reri. humanarū mutationib.*

B nia trahi Mycenæ, quæ in bello Troiano imperarunt Græcis: Ninus deinde, in qua Aſſyriorum regia fuit: tertiò Thebæ Bœoticæ, quæ principem olim locum in Græcia obtinuerunt: hę omnes ad internecionem uſque ſunt deſolatæ. Nomen Thebarum ad arcem ſolummodo, & paucos incolas eſt redactum. Quæ uerò opibus olim ualebant, Thebæ Ægyptiæ, & Minyiarum Orchomenus, iam minus habēt ad felicitatem, quàm qui re eſt mediocri homo priuatus. Delus item cōmune quondam Gręcorum emporium, amiſſis his qui Deliorum gratia in templi præſidium ab Athenienſibus uenerāt, hominibus eſt deſerta. Babylon Beli tantum templum eſt relictum. Huius autem Babylonis, quam urbem omnium eo tempore maximā Sol uidit, reliquiæ fuerunt nullæ præter murum, quemadmodū & Tyrinthis Argolicæ. Et hæc quidem prorſus fortuna aboleuit. Alexandri autem ciuitas in Ægypto, & Seleuci ad Orontem, * quę heri ac nudiuſtertius fuere ædificatę, ideo ad tantam magnitudinem & felicitatem excreuerunt, quòd fortuna eos tanquā manu duxerit. Hac item in re maiorem potentiam maiori cum admiratione oſtendit, quàm uel in urbium calamitatibus, uel proſperis ſucceſſibus. A' Lemno enim ſi nauiges, non procul Chryſe diſtat inſula, in qua & clade Philoctetem ab hydro eſſe affectum aiunt. Hāc totam fluctus obruerunt, & ſubmerſa eſt Chryſe, ac funditus deleta. Alia item inſula, quam Hieram appellarunt, hoc tempore nō amplius extitit. Sic res mortalium momentaneæ ſunt, & nulla ex parte firmæ. Cum iter in Meſſeniam Megalopoli feceris, & ſeptem circiter ſtadia proceſſeris, ad læuam in uia publica templū Dearum offeretur, quas cum regione iſta circa tem- *Babylon urbs ampliſſima.* *χθὲς καὶ πρώην.* *Chryſe inſula.*

plum à furore Manias appellant. Cognomentum Eumenidum eſſe mihi C uidetur. Oreſtem ibi, ob cædem maternam furore eſſe correptum perhibent. Non procul ab æde agger terræ conſpicitur non magnus, operculum habens digitum, ex lapide confectum. Agger inſuper, digiti monumentum dicitur. Ibi Oreſtem aiunt furibundum iam, ab altera manu digitum morſu abſtuliſſe. Huic contiguus eſt alius locus, qui Ace à medicamentis appellatur, quia in eo Oreſtem furore eſſe liberatum perhibent. Conditum ibi eſt templum Eumenidum. Has Deas aiunt, cum iam ad inſaniam eſſent redacturæ Oreſtem, nigras ei apparuiſſe. A morſo digito, uiſus eſt rurſus uidere eas cãdidas. His itaq; uiſis, reſipuit: & ſic illis quidem, ut auerteret earum indignationem, immolauit. Candidis autem ſacrificauit. Vnà cum his ſacrificandum & Gratijs cẽſent. Prope locum Acè alius eſt, qui ſacer dicitur, eo quòd Oreſtes ad ſe ut redijt, capillos ibi detondit. Cæterùm qui Peloponneſiacorum res antiquas deſcribũt, prius Oreſtem in Arcadia ob uindictam Clytæmneſtræ furore eſſe correptum aiunt, & in Areo pago iudicatum. Accuſatorem pro Tyndaro (qui tum è uiuis erat ſublatus) Perilaum fuiſſe: eumq; ob matris cædem, tanquam cõſobrinum Clytęmneſtræ, diem Oreſti dixiſſe. Icarij enim filium fuiſſe Perilaum. Natas aũt poſtea Perilao & filias. Ex Mantinẽſium urbe iter eſt ad Alpheum ſtadiorum circiter quindecim, luxta hoc Gatheatas fluuius in Alpheum erumpit. Cum Gatheata autem prius cõmiſcetur Carnion. Huius fontes in terra Ægyptide ſunt, ſupra Apollinis Cereatæ templum. Gatheatæ autem, in regione Cromitide in Gatheis. Cromitis uerò ſupra Alpheum ſtadijs quadraginta ſita eſt, in qua oppidi Cromonis rudera perobſcura conſpiciuntur. A' Cromone numerantur uiginti ſtadia ad Nymphaden. Aquis alluitur, & arboribus plena eſt Nymphas. Ab hac uiginti ſtadia ſunt ad Mercuriale uſq; templum, in quo fines Meſſeniorum & Megalopolitarum concurrunt. Impoſitus ibi Mercurius eſt columnæ, quæ quidem Meſſenam, altera autem Carnaſium Meſſeniorum Megalopoli deducit. Hac cum ieris, primùm te Alpheus excipiet: quo in loco & Mallus, & Syrus alueis prius cõiunctis, in eum deſcendunt. Inde Mallunte ad dextram relicto, poſt ſtadia circiter triginta & fluuium trajcies, & uia magis accliui in locum aſcendes, quem Phædriam nominant. A' Phædria diſtat ſtadijs circiter quindecim iuxta Deſpœnã, Hermæum, ut uocant. Quę ipſa etiam limites inter Megalopolitarũ & Meſſeniorum regionem conſtituunt, & ſimulacra ſunt facta nõ magna Deſpœnę & Cereris: Mercurij item ac Herculis. Herculis ſimulacrum Dædalus, ut mihi uidetur, elaborauit, & in confinibus Meſſeniæ & Arcadum collocauit. Via autẽ quæ Lacedæmonem Megalopole deducit ad Alpheum, ſtadiorum triginta eſt. Ab hoc ad fluuium proficiſceris Thiuntem, qui idem quoq; in Alpheum deſcendit. Relicto itaq; ad læuã Thiunte, & ſtadia ab Alpheo quadraginta progreſſus, in Phalæſias potiſſimum peruenies. Diſtant Phaleſiæ ſtadijs uiginti ab Hermæo, quod ad Beleminã eſt. Aiũt Arcades ſuæ olim fuiſſe ditionis Beleminam, ereptam autem eis à Lacedęmonijs. Sed uериſimilia dicere mihi nõ uidentur tum aliàs ob cauſſas, tum quod Thebani mea opinione nõ fuiſſent commiſſuri

Hiſtoria de Oreſtis furore.

Oreſtes iudicatur in Areo pago.

D

A commiſſuri, ut res Arcadum uel hac parte imminuerentur, ſi iure ſalutis
eorum defenſionem ſuſcipere potuiſſent. Diſtant Megalopoli hæc intra
Arcadiam loca, Methydrium ſtadijs centum ſeptuaginta. Stadijs deinde
tredecim locus, qui Scia appellatur, ubi rudera templi Dianæ Sciaditidis
uiſuntur: quod qui tyrannidem geſſit, Ariſtodemus dicitur cōdidiſſe. In-
de cum ad decē circiter ſtadia fueris progreſſus, Chariſiorum oppidi mo-
numenta nō multa apparebunt. Stadijs item decem Chariſijs Tricoloni di
ſtant. oppidum olim erāt Tricoloni, ubi ad noſtra uſq; tempora Neptuni
templum permanſit in colle ſitum, ſimulacrum item quadrangulare. Et cir
ca templum lucus arboribus conſitus. Conditores huius oppidi dicuntur
fuiſſe Lycaonis filij. Zoetiam, quæ ſtadijs à Tricolonis quindecim diſtat,
& rectà in itinere non eſt ſita, ſed Tricolonis ad ſiniſtrā, Zoeteus, ut aiunt,
incoluit, Tricoloni F. Paroreus autem inter Tricoloni filios natu minor,
Paroriam condidit, quæ decem ſtadijs Zoetia diſtat, utraq; ciuitas noſtra
ætate deſolata eſt. Zoetiæ tamē Cereris templum remanſit, & Dianæ, quę
meo etiam tempore extant. Sunt item alia oppidorū rudera Thyræi, quod
quindecim ſtadijs Paroria diſtat. Hypſuntis deinde in mōte, qui ſupra cam
pum eſt ſitus, & Hypſus uocatur. Via autem intra Thyræum & Hypſun-
tem tota montana eſt, & effera. Lycaonis autem eſſe Thyræum & Hypſun
tem, iam antè indicauimus. Ad dextram Tricolonorum, uia primùm ac
cliuis deducit ad fontem, quem Crunos appellant. A' Crunis cum triginta
ſtadia deſcenderis, ſepulchrum Calliſtonis apparebit, tumulus terrę excel
B ſus. Vbi arbores uiſuntur multæ infrugiferæ, multæ item ſatiuæ. In ex-
tremo tumulo templum Dianæ eſt, cognomento pulcherrimæ. Videtur
autem mihi Pamphus ab Arcadibus edoctus, Dianā in uerſibus primùm
Calliſten ſeu pulcherrimā appellaſſe. Stadia inde uiginti quinq;, Tricolo-
nis autem centum, ad ſummum ad Heliſſontem numerantur. In directa au
tem Methydrij uia (hæc enim Tricolonis adhuc eſt reliqua) locus eſt Ane
moſa, & mons Phalantus, in quo rudera Phalanti oppidi conſpiciuntur.
Agelai filium, Stympheli nepotem, Phalantū eſſe perhibent. Sub hoc cam
pus eſt, qui Pali dicitur. Poſt hūc Schœni, qui à Bœotio Schœneo appella
tur. Quod ſi Schœneus hic ad Arcades commigraſſet, eſſent ſanè Atalantę
curricula Schœnunti propinqua, quæ ab eius filia nomē acceperūt. Quod
deinceps ſequitur, ſic mea opinione eſt uocatum, & * Arcadiam ibi omni- *Locus in Græco obſcurus.*
bus eſſe regionem aiunt. Ab hoc memorabile nihil reliquum eſt, præter
Methydrium oppidum. Iter ad hoc Tricolonis eſt ſtadiorum centum tri-
ginta ſeptem. Vocatur autem Methydrium, quod iugum eſt altum, ſitum
intra Maloetam & Mylaontem fluuios, in quo ciuitatē Orchomenus con
didit. Priuſquam autem Megalopolitici concilij ſunt facti participes, qui-
dam ex Methydrienſibus & uictorias Olympicas reportarunt. Methydrij
templum eſt Neptuni equeſtris ad Mylaontem, Mons autē Thaumaſius,
ut uocant, ſupra Molonū fluuiū eſt ſitus. Volunt Methydrienſes, Rheam
concepto iam Ioue contuliſſe ſe in hunc montem, & paraſſe ſibi auxilium,
ſi fortè eam inuaderet Saturnus, Hoplodamum, alioſq; qui cum ipſo erāt
Gigantes. Et peperiſſe quidem eam concedunt in parte montis Lycæi. Ibi

autem Saturnum, ut Græci perhibent, deceptum eſſe, & infantis loco la- C pidem ei oblatum. In cacumine montis Rheæ ſpelunca eſt, quam ingredi nulli hominum fas eſt, niſi Deæ conſecratis mulieribus. Methydrio diſtat triginta circiter ſtadijs fons Nymphaſius. Ad communes autem Megalopolitarum & Orchomeniorum, & Caphyatarum limites, hi quoq; à Nymphaſio accedunt. Megalopolitæ præterea per portas ad paludem, ut uocant, ad Mænalum deſcendunt, iuxta fluuium Heliſſontem. In itinere ad dextram templum eſt boni Dei. Quod ſi Dij bonorum authores hominibus exiſtunt, & Iupiter Deorum ſupremus eſt, iure quis coniecerit, cognomentum hoc Iouis eſſe. Cum non multum proceſſeris, tumulus terræ apparebit, Ariſtodemi ſepulchrum, quem tyrannum etiã nominarunt commodum. Eſt & Mineruæ templum cognomento Machanitidis, quia uariorum conſiliorum Dea, & artium eſt inuentrix. Ad dextram uiæ delubrum uento Boreæ eſt extructum, cui Megalopolitæ quotannis rem ſacram faciunt, & Boream non poſtremo inter Deos loco uenerantur, utpote qui eos à Lacedæmonijs & Agide liberauerit. Deinceps Oiclei monumentum eſt, patris Amphiarai, ſi modò in Arcadia obierit, & non magis in Herculis contra Laomedontem expeditione, cui ipſe interfuerit. Poſt hæc Cereris quæ in Palude dicitur, & templum eſt, & nemus, & id ſtadijs quinq; diſtat ab oppido. Mulieribus ſolis aditus in id patet. Triginta inde ſtadijs diſtat, quæ Paliſcios eſt dicta. E' Paliſcio cum ad ſiniſtram prætererieris, Elaphum fontem non perennem: & ſtadia circiter uiginti ſi proceſſeris, Peræthai rudera tum alia, tum Panos etiam templum apparebit. Sin autem torrentem traieceris, recta uia quindecim ſtadijs à flumine campus diſtat, quo tranſmiſſo mons Mænalus eſt, eiuſdem cum campo nominis. In extremis partibus montis ſigna ciuitatis Lycoæ apparent, templum item Dianæ Lycoatidis, & ſimulacrum æneum. In locis autem montis qui ad meridiem ſpectant, Sumitia eſt condita. In hoc monte ſunt triuia, ut uocantur, unde oſſa Arcadis filij Calliſtonis Mantinenſes ex oraculo Delphico ſuſtulerunt. Reliqua ſunt ibi & Mænali rudera, templi item Mineruæ, & ſtadium ad Athletarum certamen factum. Alterum item ad curſum equorum. Mons Mænalius Pani potiſſimum ſacer eſſe exiſtimatur, adeò ut accolæ fiſtulantem Pana audire ſe dicant. Inter Deſpœnæ ædem & Megalopolim interuallum eſt quadraginta ſtadiorum, cuius itineris dimidiam partem traiecto Alpheo confeceris. Poſt duo ab Alpheo ſtadia cernuntur rudera Macareorum. Inde ad alia rudera Daſeorum, numerantur ſtadia ſeptem. Totidem à Daſeis ad tumulum Acaceſium, ut uocant. Sub hoc tumulo & oppidum fuit Acaceſium, & ſimulacrum Mercurij Acaceſij lapideum, meo etiam tempore uiſitur. Educatum ibi Mercurium puerum ab Acaco Lycaonis filio Arcades ferunt. Contraria his Thebani, & rurſus Thebanis Tanagræi aſſerunt. Ab Acaceſio quatuor ſtadijs diſtat Deſpœnæ templum. Primò ibi templum eſt Dianæ Hegemonæ, ſeu ducis: æneum item ſimulacrum faces habens, quod ad ſummum ſex pedum eſſe ex coniectura apparet. Inde ingreſſus patet in ſacrum ambitum Deſpœnę. Ad templum autem cum perrexeris, D

Templum boni Dei.

Mænalus Pani ſacer.

&

A & porticus eſt ad dextram, & in pariete imagines ex candido marmore ef-
fictæ. In una expreſſæ ſunt Parcæ, & Iupiter cognomento Parcarum du-
ctor. In altera Hercules, tripodem ab Apolline auferens. Quæ uerò inter
hos acta eſſe audierim, explicabo, cum in Phocaica hiſtoria ad res Delphi-
cas fuerit peruentum. In porticu autem iuxta Deſpœnæ templum, inter
eas quas modò enumerauimus imagines, tabella eſt ſuſpenſa, in qua ſolen-
nitatis ritus ſunt perſcripti. Nymphæ item, & Panes in imaginibus ſunt ex
preſſi. In quarta Polybius Lycortæ F. Huic inſcriptio addita: Græciam ini *Inſcriptio Po-*
tiò ſi Polybio ubiq; paruiſſet, cladem nunquam ſuiſſe accepturam. Si qua *lybio addita.*
autẽ in re impegerit, huius ſolius beneficio eſſe ei ſuccurſum. Ante tem-
plum ara & Cereris eſt, & altera Deſpœnę. Poſt hæc Magnæ matris Deo
rum. Simulacra autem Deſpœnæ & Cereris tum ipſa, tum ſolium cui inſi-
dent, & quod pedibus eſt ſubiectum ſcabellum, ex eodem ſimul ſunt lapi-
de confecta. Neq; ueſtes, neq; quæ circa ſolium ſunt elaboraia, ex diuerſo
lapide conſtãt, ferro annexa, aut glutino, ſed ſingula ſunt unus lapis. Hunc
non aliunde importarũt: ſed per quietem admoniti, cum terram intra am-
bitum effodiſſent, inuenerunt. Vtrunq; ſimulacrum magnitudine æquat
Matris illud, quod Athenis habetur. Sunt & hæc opera Damophontis.
Ceres dextra manu facem geſtat, alteram Deſpœnæ habet iniectam. De-
ſpœna autẽ ſceptrum tenet, & in genibus ciſtam, quam ita appellant. Dex
træ tamen ciſta eſt contigua. Ex utraq; parte ſolij Diana aſtat Cereri, in-
duta pelle ceruina, & humeris pharetram gerens. Altera manu lampadem
B habet, altera duos dracones. Apud Dianã canes iacent uenationibus ido-
nei. Deſpœnæ ſimulacro Anytus aſtat, homini armato ſimilis. Aiunt tem-
pli antiſtites, educatam eſſe Deſpœnam ab Anyto, eumq; unum eſſe ex
Titanibus, ut uocant. Titanas primus carminibus inſeruit Homerus, *Titanes.*
Deos eſſe ſub Tartaro, ut uocant. Carmina extãt in Iunonis iureiurando.
Ab Homero mutuatus Titanum nomẽ Onomacritus, Baccho orgia com
poſuit, & Titanas Baccho calamitatum authores eſſe ſcriptũ reliquit. Hæc
quidem ab Arcadibus de Anyto narrantur. Dianam porrò Cereris, non
Latonę filiam eſſe, Æſchylus Euphorionis F. ex Ægyptiorum ſermonibus
Græcos edocuit. Quæ uerò de Curetibus ſunt dicenda (hi enim ſub ſimu-
lacris ſunt expreſſi) de Corybantibus itẽ, qui in baſe ſunt (quamuis de uno,
& hoc non Curete, diuerſa nouerim) ſciens hic omitto. Cæterum ex ſa-
tiuis arboribus omnes præter malum punicum, in templum Arcades im-
portant. Cum templum exieris, ad dextram ſpeculum parieti eſt adapta-
tum. Id ſi quis inſpiciat, ſeipſum primò aut obſcurè, aut prorſus non agno-
ſcit. Simulacra autẽ Dearum & ſolium euidenter eſt intueri. Iuxta Deſpœ
næ ædem cum paululum ad dextram aſcenderis, domiciliũ eſt, quod Me-
garum ſiue atrium appellatur: in quo ſolenne celebrãt, & uictimas Deſpœ
næ Arcades immolãt multas, & copioſas. Immolat quilibet hiſce de rebus
quas poſſidet. Victimarum autem non guttura incidunt, ut in alijs ſacrifi-
cijs moris eſt: ſed in quodcunq; uictimæ membrũ quiſq; incidit, id abſcin-
dit. Deſpœnam hanc potiſſimum inter Deas colunt Arcades. Filiam Ne- *Deſpœnã Ar-*
ptuni eſſe perhibent. Et uulgus, Deſpœnam Cereris eſſe cognomentum, *cades potiſſi-* *mum colunt.*

 perſua-

perſuaſum habet. Quemadmodum & Iouis filiā cognominant, & ſeorſim nomen eſt Perſephonæ, ſicut Homerus, & antè eum Pamphus ſcripſerūt. C
Sed Deſpœnæ nomē profanis quo minus ſcribā, metu contineor. Supra Megarum, ut uocant, nemus eſt Deſpœnę ſacrum, ambitu lapideo circundatū. Ibi inter alias arbores oleæ atq; ilices una radice excreuerūt. Id quod agricolæ induſtria nō eſt factū. Supra nemus & equeſtris Neptuni, utpote qui pater eſt Deſpœnæ, & aliorū Deorum ſunt arę. Vltimæ inſcriptum eſt, omniū Deorum cōmunem eſſe. Inde per ſcalas aſcendes in ædē Panos, in qua porticus eſt extructa, & ſimulacrū nō magnum. Sicut aūt Deorum potentiſſimis, ita & Pani huic licet, homines uoti facere cōpotes, & de improbis quā ſint meriti pœnā ſumere. Apud Pana hunc ignis incenditur, qui nunq̃ deleatur. Dicitur idem Deus olim fuiſſe uaticinatus, & reſponſa dediſſe per Eratonem nymphā, quā Arcas Calliſtonis filius uxorem duxit. Cōmemorant & alia, quæ ſub Eratone acciderunt, & quæ ipſe ibi perlegi. Eſt & Martis ara. In templo ſimulacra Veneris uiſuntur, unum ex cādido marmore confectum: alterum aūt uetuſtum ligneum. Eodē modo Apollinis, & Mineruæ lignea ſunt. Mineruę autem & templum eſt conditū. Paulo ſuperius & ambitus eſt mœniū Lycoſuræ, & incolarum ibi nō magnus

Lycoſura ciuitatum antiquiſſima. numerus. Omnium aūt ciuitatū quæcunq; uel in cōtinenti, uel in inſulis fuerunt conditę, Lycoſura eſt antiquiſſima, & primā hanc Sol uidit. Ad huius exemplum reliqui homines urbes condere didicerunt. Ad ſiniſtram tēpli

Mōs Lycæus. Deſpœnæ mons Lycæus eſt, quem Olympum quoq; appellant: nonnulli ex Arcadibus, ſacrum uerticem. Hoc in monte educatum Iouem aſſerunt. D
Eſt in mōte regio, quę Cretea dicitur, ad ſiniſtrā luci Apollinis cognomento Parrhaſij. Et Cretam, in qua Iouē Cretenſes aiunt eſſe educatū, non inſulam, ſed lucum hunc eſſe Arcades contendunt. Nymphas autem quę Iouis nutrices fuerunt, appellant, Theſoam, Nedam, & Hagnonem. A' Theſoa oppidum in Parrhaſia eſt conditum. Hoc autē tempore uicus eſt Theſoa, & pars terrę Megalopolitarū. A' Neda fluuius nomē accepit. Ab Hagnone aūt fons in Lycæo monte, qui eodem modo quo Danubius, aquā ſolet exhibere, in hyeme ſimiliter & uere. Siquādo aūt diuturna eos ſiccitas premat, ita ut ſemina in terra & arbores iam exareſcant, Iouis Lycæi ſacerdos perſolutis ad aquam precibus, & ſacris peractis, quæ ex ritu ſolent peragi, quernum ramum non in imum fundum, ſed extremitatem tantū aquę demittit. Cōmota deinde aqua, nebula aſcendit uapori conſimilis. Hęc ſi paululū intercedat temporis, in nubem conuertitur, cū qua coniunctæ alię nubes pluuiam Arcadibus efficiunt. In Lycęo eſt & Panos templum, & circa id lucus arborib. conſitus: curriculū item equorum, & ante id ſtadium. Priſci Lycæi certamen ibi celebrant. Sunt ibi & ſtatuarum baſes abſq; ſtatuis. Quod aūt baſibus inſcriptū eſt elegiacum carmē, Aſtyanactis ſtatuā fuiſſe

Mirabilis hiſtoria. indicat, & Aſtianactem genus ducere ab Arcadis poſteris. Mons Lycęus tum alia exhibet admiratione digna, tū hoc potiſſimū. Nemus ibi Iouis Lycæi eſt, quod ingredi nemini hominum licet. Si quis aūt contempta lege ingrediatur, neceſſariò intra annū moritur. Hæc inſuper adduntur. Quæcunq; nemus ſubierunt, ſiue feræ ſint, ſiue homines, umbram de ſe nullam

præbent,

A prębent.Ideoq́ꝫ confugientē cò ferā deſinit perſequi uenator. Foris autem
expectans, ſi uideat ferā, nullam ab ea umbrā proijci animaduertit. Simili
tempore cum Sol in cœlo cancrū peragrat, in Syene ad Æthiopiā ſita, nec
arbores umbrā proijciunt,nec animantia.Ipſum aūt in Lycæo nemus om-
ni tempore eſt umbroſum.In ſupremo mōtis cacumine tumulus terræ eſt
Iouis Lycæi ara.Peloponneſus ibi magna ex parte conſpicitur. Ante aram
duæ columnæ ſunt ad orientem ſolem collocatæ. Et ſuper eis aquilę aura-
tæ,iam olim factæ. Ad aram hanc Ioui Lycæo arcana ſacrificia offerunt.Sa
crificij autem ritus curioſè perſcrutari non libuit. Fiant ſanè ita,ut fiunt, &
principiò ſunt inſtituti. In partibus montis uerſus ortū,Apollinis templū
eſt cognomento Parrhaſij.Nomināt eundē & Pythium. Quotannis Deo
feſtū cum celebrent,in foro quidē aprum immolant Apollini Epicurio,id
eſt adiutori. Peractis aūt ibi rebus ſacris, uictimā ilicò in ædem Apollinis
Parrhaſij cum tibijs & pompa trāsferunt.Coxas dehinc exciſas cōburunt,
carnesq́ꝫ hoſtiæ ibi cōſúmunt.Hæc ita ex inſtituto peraguntur. A' Lycæo
uerſus ſeptentrionē terra eſt Thiſoæa. Incolæ nymphā potiſſimum uene-
rantur Thiſoam.Qui aūt per Thiſoā regionem manāt fluuij, in Alpheum
deſcendūt:Mylaon, poſt hunc Nus, Achelous, Celadus, & Naphilus. Cū *Achelous fluuius.*
Acheloo Arcadiæ fluuio & duo alij idem habent nomen, & gloria ſunt ce
lebriores.Acheloū illū,qui ad Echinadas per Acarnaniā delabitur,et Æto
liam,Homerus in Iliade fluuiorum omniū principem facit. Alterū autem
qui ex monte Sipylo defluit, ſicut & ipſum montem Sipylum uelut aucta-
B rium,Niobæ deſcriptioni obiter inſeruit. Tertiò itaq́ꝫ Acheloo nomē eſt,
qui circa montem Lycæum manat. Ad dextram Lycoſurę partem mon
tes ſunt Nomij,& in eis templū Panos Nomij. Locum à cantu Melpeā no
minant,cum repertum ibi eſſe dicant cantum Panos fiſtulæ. Cur aūt mon
tes dicantur Nomij, coniectu eſt facilimū,à Nomis ſeu paſcuis Panos. Ar-
cades aūt nomen eſſe Nymphę aiunt. Lycoſurā uerſus occidentem fluuius
pręterfluit Plataniſton. Iter autem in Phigaliā ſi feceris,neceſſe omnino eſt
Plataniſtonem traijcere. Poſt hęc lucus inuius eſt ad ſtadia fermè triginta,
aut triginta ſtadijs non multo plura. De Lycaonis Phigalo(hic enim oppi-
dum principiò condidit) quónam pacto oppidū temporis progreſſu mu-
tarit nomen à Bucolione Phigali F. & quomodo uetus id recuperauerit,
iam antè à me eſt indicatum. Narrantur item alia fide non digna, Phigalum
non Lycaonis filium,ſed indigenam fuiſſe. Sunt qui dicant, Phigaliā unam
eſſe ex Nymphis, quæ Dryades appellantur. Lacedæmonij aūt bello Ar *Hiſtoria de*
cadibus illato,ut cum exercitu Phigaliam irruperunt, incolas & prælio fu *Phigalenſib.*
derunt,& obſidione preſſerunt. Hic,cum periculum eſſet, ne mœnia iam-
iam caperentur, effugiunt Phigalenſes, quos Lacedęmonij impetratis con
ditionib. dimiſerunt. Capta eſt Phigalia, & effugerunt ciues, regnāte Athe
nis Miltiade, anno ſecundo Olympiadis triceſimæ, in qua Chionis Lacon
tertiò uictor euaſit. Phigalenſibus dehinc domo profugis, Delphos profi
ciſci eſt uiſum, & Deum de reditu conſulere. Ibi Pythias negauit ſe uidere,
quomodo ſuo ipſorū conatu poſſent reuerti. Aſcitis autē centum ex Ore-
ſthaſio legionarijs, fore reſpondit, ut hi in pugna quidem ſuccumbant: Phi

 galenſes

galenſes autem eorũ opera reuertantur. Oreſthaſij poſt hæc audito, quod C
Phigalenſibus erat redditum, oraculo, alius alium ſtudio præuenit, cum et
quilibet in numerum cuperet centum legionariorum aſciſci, & expeditio-
nis in Phigaliã fieri particeps. Pręſidium dehinc Lacedęmoniorũ aggreſſi,
quicquid oraculo erat reſponſum, perfecerũt. Illi enim dum fortiter dimi-
cant, mortẽ oppetierunt: & Spartanis expulſis, patriã Phigalenſib. reſtitue-
runt. Sita eſt Phigalia in loco ſublimi, et abrupto: magna itẽ ex parte mœ-
nia eorũ in rupibus ſunt extructa. Cum deſcenderis, planus fit collis, & æ-
qualis. Eſt ibi templũ Dianæ Soſpitæ, & ſimulacrum lapideum, erectum.
Hoc templo & pompas celebrare, ex uſu ſolent. In Gymnaſio Mercurij ſi-
mulacrum tunica uidetur amictum, quæ nõ ad pedes uſq; eſt demiſſa, ſed
in figuram deſinit quadrãgularem. Conditum eſt & Baccho templum, cui
cognomen ab indigenis inditũ Acratophoro. Partes ſimulacri inferiores
cõſpicuę nõ ſunt, propter lauri folia, & hederas. Quicquid aũt apparet, cin
nabare, ut ſplendeat, eſt inunctũ. Inuentũ ab Hiſpanis dicitur, unà cũ auro.
Apud Phigalenſes in foro ſtatua uiſitur Arrachionis pancratiaſtæ, tũ alias
ob cauſſas uetuſtum, tum non minimum ob figurã. Non longo interuallo
pedes ſunt ſeparati. Incumbunt lateri manus, uſq; ad coxarum uertebras.
Statua lapidea eſt. Aiunt & inſcriptionem olim fuiſſe additam, quę tempo
ris diuturnitate eſt abolita. Arrachion autẽ bis Olympia uicit, Olympiade
ſecunda, & tertia: in qua tum iudicum Græcorum iuſticia, tum ipſius Ar-
rachionis uirtus apparuit. Contra aduerſarium enim adhuc reſiduum de
palma cum pugnaret, hic quidem præuertit, quicunq; tandẽ fuerit aduer- D
ſarius, & pedibus Arrachionem calcauit, & manibus ſimul collum eius
compreſſit. Arrachion autem digitum ab aduerſarij pede amordit, & ſuf-
focatus poſtea animam exhalauit. Qui itaq; ſuffocauerat Arrachionem, ex
digiti dolore eodem tempore defecit. Elei autem coronarunt, & uiciſſe
proclamarunt Arrachionis cadauer. Simile quoddam ſcio feciſſe Argiuos
cum Creuga, Epidamnio pugile. Argiui enim mortuo etiam Creugæ Ne-
meorum coronam dederunt, eo quòd aduerſarius eius Damoxenus Syra
cuſanus non obſeruarat, de quibus inuicem cõuenerant. Veſpera enim lu-
ctantibus ingruebat. Clara itaq; uoce pacti ſunt, ut alter alterius ictum per
uices ſuſtineret. Qui uerò luctabantur eo tempore, nondum habebant lo-
rum acutũ in uola utriuſq; manus. Sed milichis adhuc luctabantur, uin-
cta manus concauitate, ut digiti eis relinquerentur nudi. Milichæ autem
lora erant tenuia ex corio bubulo crudo, more quodam ueteri inuicem
complicata. Hic itaq; tunc plaga Damoxeni caput petijt. Damoxenus au-
tem Creugam iuſſit manum attollere. Sublata manu, latus ille erectis digi-
tis ferit. Vnguium aũt robore, & ui plagæ manũ in interiora demiſit, cor-
reptaq; inteſtina extraxit, & abrupit: Creugas eueſtigio expirauit. Argiui
aũt Damoxenũ expellũt, ut qui pactũ non ſeruauerat, ſed pro una plurib.
aduerſariũ plagis affecerat. Creugæ aũt mortuo etiam uictoriam attribue-
runt, eiq; ſtatuã Argis poſuerunt, quæ in templo Apollinis Lycij etiãnum
uiſitur. In foro Phigalenſiũ ſepulchrũ eſt legionariorũ Oreſthaſiorũ, quib.
tanq̃ Heroibus quotãnis ſacrificant. Fluuius qui Lymax dicitur, ipſam Phi
galiam

Sinus Phigaliæ.

A galiam alluit,& in Nedam erumpit. Inditum fluuio nomen aiunt à purga-
tionibus Rheæ. Edito enim in lucē Ioue, cum à partu Nymphæ eum pur-
gaſſent, ſordes in fluentem abiecerunt. Has Achæi Lymata appellarunt,
teſte Homero: qui ut à peſte liberarentur Græci, & purgari eos ſcribit, &
lymata in mare fuiſſe abiecta. Fontes Nedæ ſunt in monte Cerauſio, qui
pars eſt Lycæi. Quà autem Nedas proximè Phigalenſium urbem accedit,
ibi eorum filij capillos fluuio detondent. Ad loca maritima nauigatur Ne-
da, nauibus non magnis. Omnium autem, quos ſcimus, fluuiorum obli-
quiſſimo alueo Mæander incedit: quippe qui & ad loca ſuperiora reflecta-
tur,& rurſus uorticibus quàm plurimis delabatur. Secundas propter an-
fractus iure Neda tulerit. Stadijs circiter duodecim Phigalia, diſtant laua-
cra calida:& ab his non procul, Lymax in Nedam effunditur. Qua autem
parte coeunt aluei, templum eſt Eurynomæ iam olim etiã ſacrum, & pro-
pter loci aſperitatem aditu difficile. Circa id cupreſſi excreuerunt multæ,
inuicem continuæ. Eurynomam Phigalenſium populus Dianæ cogno-
mentum eſſe credit. Qui uerò ex eis monumēta antiqua exceperunt, filiam
Oceani Eurynomen eſſe aiunt, cuius & Homerus mentionem fecit in Ilia-
de, unà cum Thetide eam excepiſſe Vulcanũ. Eodem autem die Euryno-
mæ templũ quotannis aperiunt. Alio tempore occluſum retinent. Ibi rem
ſacram faciũt tum publicè, tum priuatim, homines plebeij. Verùm in ipſo
ſolennitatis tempore non adfui, neq; Eurynomes ſimulacrũ uidi. Ex Phi-
galenſibus audiui, uincula ſimulacri eſſe aurea, & ſupra coxarũ uertebras
B mulieris effigiem eſſe, reliquis deinceps partibus piſcem. Cur autem Dia-
næ huiuſmodi figura congruat, ratio probabilis nulla eſt. Cingunt Phi-
galiam montes, ad ſiniſtram quidem Cotylius, ut uocant: ad dextram uerò
abiectus eſt alius, Elaius. Diſtat à ciuitate Cotylius ſtadijs ad ſummũ qua-
draginta. In eo & locus eſt Baſſæ,& templum Apollinis Epicurij, cuius &
tectum eſt lapideum. Omnibus autem in Peloponneſo templis, poſt Te-
geenſe illud iure hoc præferatur, tum propter lapidum elegantiam, tum
ſtructuræ concinnitatem. Nomen inditum eſt Apollini, quod peſtem ab
eis depulerit: quemadmodum & apud Athenienſes Alexicaci cognomen
tum eſt ſortitus, eo quòd morbo ipſos liberarit. Peſtem autem à Phigalen
ſibus, cum bellum gererent Peloponneſij & Athenienſes, neq; alio tempo
re propulſauit. Teſtantur id tum utraq; Apollinis cognomenta, quę ſimi-
le quoddam indicant: tum Ectinus templi apud Phigalenſes faber, qui Pe-
riclis ætate uixit,& Athenis Parthenonem, ut uocãt, extruxit. Dictum eſt
autem antea, Apollinis ſimulacrum eſſe in foro Megalopolitarum. Fons
item aquæ eſt in Cotylio. Cæterùm qui Lymacem fluuium ſcripſit ab hoc
oriri, ſcripſit quæ nec ipſe inſpexit, nec ex uiro, qui ea coràm uiderit, audi-
uit. Enimuero hæc ambo mihi aſtipulantur: fluuij alueus, quem uidemus,
& fontis in Cotylio aqua, quæ nõ longè excurrit, ſed breui interuallo pror
ſus abſorbetur. Atqui nõ eſt animus, curioſe inueſtigare, ubi'nam Lymax
Arcadiæ fluuius oriatur. Supra ædem Apollinis Epicurij Cotylum eſt co
gnomento. In eo Venus, quæ & templum habet abſq; tecto,& ſimulacrũ.
Alter montium Elaius Phigalia diſtat triginta circiter ſtadijs. Antrum ibi

Mæander fluuiorum obliquiſsimus.

eſt

eſt Cereri ſacrum, cognomento Melænæ, ſeu nigræ. Phigalenſes aūt cum his conſentiunt, quæ de Neptuni & Cereris concubitu Thelpuſæ narrantur. Cæterùm nō equum inde, ſed quam Arcades Deſpœnam appellent, natam eſſe, Phigalenſes perhibent. Hoc item addunt, ex indignatione Cererem aduerſus Neptunum, & luctu propter raptum Proſerpinę, ueſtem induiſſe atram, & in ſpeluncam hanc poſtquā ſeceſſit, diu abfuiſſe. At cum in toto orbe terrarum fructus omnes perijſſent, & magna pars generis humani fame eſſet ſublata, ex reliquis quidem Dijs in quem ſe locum Ceres abdidiſſet, nemo ſciuit. Pana autē Arcadiam aiunt obijſſe, & alijs atq; alijs in montibus uenationi dediſſe operam. Ad Elaium autem ut peruenit, & Cereris eum conſpexiſſe, quo tum utebatur, habitum, & qua induta erat, ueſtem. Hiſce de rebus Iouem factum eſſe à Pane certiorem, atque ideo Parcas ab eo ad Cererem fuiſſe ablegatas: à quibus perſuaſam illam deſtitiſſe ſtomachari, & ægritudinem animo eieciſſe. His rebus factū eſſe Phigalenſes aiunt, ut & antrum hoc Cereri putarēt eſſe ſacrum, & ligneum in eo ſimulacrum dedicarent. Id hunc in modum, ut dicunt, fuit elaboratū. Saxo inſedit, & mulieris ſpeciem alijs membris omnibus retulit. Caput uerò & iubas equinas habuit. Draconum item & aliarum ferarum imagines capiti adiecerunt. Pallium ad extremos uſq; pedes fuit demiſſum. Vna manu delphinum tenuit, altera columbam. Cur autem hunc in modum ſimulacrum fabricarint, notum eſt ei qui non eſt prudentia deſtitutus, & memoria. Melænam aiunt fuiſſe cognominatam, quod Dea melæna, id eſt atra ueſte ſit uſa. Sed nec qui fecerit ſimulacrum commemorant, nec quo pacto id incendium corripuerit. Veteri autē deſtructo, Phigalenſes aliud Deæ non ſolum non reſtituerunt, ſed magna ex parte feſta ac ſacrificia neglexerunt, donec ingraueſcente in terrā annonæ caritate, ſupplices Apollinem adierunt. Quibus hæc Pythias reſpondit:

Hiſtoria de Cerere. *Cereris ſimulacrum.* D

Arcades Azanes, qui Phigaliæ arua tenetis,
Glandiuori, & Cereris peropacum habitatis ad antrum,
Qua poßit ratione fames maleſuada repelli,
Quæritis, & ueſtris tandem diſcedere terris,
Soli bis profugi, ſoliq; uenire coacti,
Rurſus ad agreſtis contempta cibaria uictus.
Flaua Ceres paſtum demit, corrumpit ariſtas
*Flaua Ceres, *duros te cogit mandere panes,*
A uobis ſpreta, & cultu ſpoliata priori.
Hæc coget rabidos in mutua uulnera dentes
Stringere, & infeſto conſumere pignora rictu:
Ni libaminibus feſtis placabitis iram,
Ornetisq; ſacris uaſtum ſeceßibus antrum.

* ϖαλοφάγον eſt in Græco.

Hæc Phigalenſes allato oraculo poſtquā audierunt, & alijs in rebus maiori quàm antea, Cererem honore affecerunt: & ab Onata Miconis F. Æginetâ impetrarunt, ut quocunq; tandem precio Cereris ſimulacrum eis fabricaret.

A bricaret. Huius Onatę opera apud Pergamenos factus eſt Apollo æneus, ob magnitudinem potiſſimum, & artificium dignus admiratione. Tunç itaq; uir iſte, inuenta pictura, aut quod imitaret, ueteris ſimulacri ueſtigio, maiori ex parte ad exemplum illius, ut dicitur, & ſomnio admonitus, ſimulacrum Phigalenſibus æneum fecit *ætatibus potiſſimum, poſt Medi in Gręciam expeditionem. Cuius rei teſtimonium hoc eſt. Poſt Xerxis enim in Europam tranſitum, Syracuſarum & reliquæ Siciliæ tyrannidem obtinuit Gelon Dinomenis F. Defuncto Gelone, ad Hieronē Gelonis fratrem regnum peruenit. Mortuo autē Hierone, antequam Ioui Olympio dedicaret donaria, quæ propter equeſtres uictorias uouerat, Dinomenes Hieronis F. loco patris dicauit. Hæc eadem & Onatas fecit. Et in Olympia inſcriptio una quidem ipſorum donario eſt addita:

Locus in Græco corruptus.

Cum Iouis inſignes uiciſſet Olympia ludos,
Cumq; bis in ſolo uictor ouaſſet equo:
Cum ſemel admiſſis poſt interualla quadrigis
Viciſſet reliquas in ſtatione rotas:
Hæc Hieron uouit, ſed filius inde dicauit
Dinomenes, eſſent ut monumenta patris.

In Græco eſt tetraſtichon. Sed uideat, qui breuius poſſit, & melius interpretari.

Altera autem inſcriptio ſic habet:

Hæc ita progenitus Micone abſoluit Onatas,
Inſula in Aegina cui fuit alta domus.

B Onatas uixit ætate Hegiæ Athenienſis, & Ageladæ Argiui. Huius potiſſimum ego Cereris cauſſa Phigaliā ſum profectus: & ritu indigenarum nihil Deæ ſacrificaui. Ad aram inſuper, quæ ante antrum eſt ædificata, arborum hortenſium fructus ponunt tum alios, tum uuas, & apum fauos. Lanas item, quæ non ſubiguntur, * ſed ſordibus ſunt plenæ. Omnia hæc poſtquam appoſuerunt, oleo perfundunt. Hæc tum uiri plebeij, tum qui publicis muneribus præſunt, quotannis ſolent ſacrificijs adhibere. Sed adeſt, quæ rem ſacram faciat, ſacerdos: & cum ea unus ex Hierothytis, ut uocant, natu minimus. Hi autem ex ciuibus ſunt numero tres. Eſt & circa antrum nemus quernū, & aqua è terra emergit gelida. Cæterùm quod Onatas fecit ſimulacrum, & meo tempore non extabat amplius, & multi, an factum ſit Phigalenſibus, prorſus neſciunt. Sed in hominem incidi ętate prouectiſſimum, qui tribus ante ſuam ętatem ſeculis, è tecto dixit ſaxa in ſimulacrum decidiſſe, hisq; fractum eſſe, & planè contritum ſimulacrum. Et in tecto tum etiam ueſtigia apparebant, unde ſaxa erant abrupta. Poſtulat nunc oratio, ut & de Pallantio dicamus, quę ibi habētur memoratu digna: & qua de cauſſa Imperator Antoninus prior Pallātium ex uico oppidum fecerit, incolisq; libertatem, & à pendēdo tributo immunitatem conceſſerit. Aiunt itaq;, Euandrum ingenio, & rei militaris ſcientia Arcadibus longe præſtitiſſe. Filium item eum fuiſſe Mercurij, & Nymphæ Ladonis filię. Ad coloniam præterea emiſſum, ducto ſecum Arcadum Pallantinenſium exercitu, urbem ad Tybrim fluuiū condidiſſe. Inde hodie in Romanorum urbe pars, quam Euander, eumq; ſecuti Arcades obtinuerant, Pallantium in me-

ἀνάπλεα τοῦ οἰσύπου.

Hiſtoria de Pallātio multæ & elegantes.

in memoriam illius in Arcadia appellatur. Aliquanto autẽ poſt mutatum C
eſt nomen,& detractis literis L & N,Palatium dictum. Harum rerũ cauſ-
ſa,ut nunc enumeraui, Pallantinenſibus munera ab Imperatore ſunt exhi-
bita. Antoninus hic,qui beneficium in Pallantinenſes cõtulit,ſponte equi-
dem nullum bellum Romanis attraxit.Belli uerò authores Mauros, maxi-
mam partem Afrorum liberorum,qui & Numidæ erant, & tanto Scythi-
ca gente bellicoſiores,quanto non è curribus, ſed equis tum ipſi, tum mu-
lieres dimicant,uniuerſa regione expulit,& ad extrema loca Libyæ profu-
gere coegit,tum ad montem Atlantem,tum Atlantis accolas. Magnã item
agri partem * Brigantibus in Britannia eripuit, quoniam hi quoq; armati
cœperant irrumpere terram. Genuniã,quæ Romanis dicto erat audiens,
Lyciorum item & Carum ciuitates, Coum & Rhoum uiolentus terrẽmo-
tus ſubuerterat.Imperator itaq; Antoninus & hos ſeruauit,ſumptusq; eis
liberaliſſimè ſuppeditauit,& inſtaurationem promptè adiuuit. Quantum
item pecuniæ & in Græcos contulerit,& qui ab eo petebãt,Barbaros,quæ
item opera abſoluerit in Græcia circa Ioniam,Carthaginem,& in Syria,ac
curatiſſimè alij perſcripſerunt. Inſtituit Imperator & tale quippiã, memo-
ratu dignum. Quicunq; ex ſubditis ciues Romani erant, & liberos habe-
bant Græcorum concilij participes, hi ex lege quadam pecuniam pro arbi
tratu aut in alienæ familiæ homines, aut Imperatoris fiſcum conferebant.
Antoninus autem his etiam conceſſit,ut liberos hæredes inſtituerent. At-
que ita humanus uideri maluit, quàm utilem ad parandas diuitias legem
conſeruare. Imperatorem hunc, quòd ſingulari ſtudio uiſus eſt Deos im- D
mortales colere, Pium Romani uocarũt. Mea autem opinione & nomen
Cyri Maioris dignum eſt quod laude uehatur, ut qui pater mortalium ſit
appellatus. Eiuſdem etiam nominis filium Antoninus in regno reliquit.
Antoninus autem hic ſecundus tum Germanos homines bellicoſiſſimos,
& reliquos in Europa Barbaris numero longè ſuperiores, tum Sauroma-
tas belli & iniuriarum authores, ſuſcepta expeditione eſt ultus. Sed ut
reuertamur ad ea,quæ reſtant nobis in Arcadica hiſtoria: Megalopoli Pal
lantium & Tegeam,eadem uia ad aggerem uſq;,ut uocant,deducit.In hac
uia ſunt loca,quæ Ladocea antè urbem à Ladoco Echemi filio nominarũt.
Poſt hæc Hæmoniæ ciuitates olim fuerunt, & earum conditor Hæmon
Lycaonis F. Vſus obtinuit, ut in hunc uſq; diem locus Hæmoniæ dicatur.
Poſt Hæmonias ad dextrã in itinere tum alia ſunt relicta de oppido Ore-
ſthaſio memoratu digna,tum columnæ de templo Dianæ, quæ Hieria,id
eſt ſacra fuit cognominata.Cum rectà ex Hæmonijs proceſſeris, in locum
Aphrodiſium nomine,& poſt hunc in alium Athenienſem peruenies.Ad
dextram hic templum eſt Mineruæ, & ſimulacrum in eo lapideum. Ab
Athenienſe ſtadijs circiter uiginti diſtant rudera Aſeæ, & collis, in quo arx
olim ſtetit, muri ueſtigia etiamnum uiſuntur. Quinq; ſtadijs ab Aſea Al-
phei fontes ſunt, paulùlum ab itinere remoti. Eurotæ autem in ipſo itine-
re. Vbi Alpheus oritur, templum eſt Matris Deorum, abſq; tecto, Leo-
nes item duo ex lapidibus facti. Eurotæ aqua commiſcetur cum Alpheo,
& ſtadijs circiter uiginti alueis coniunctis delabũtur. Sed cum ad hiatũ, ut
uocant,

Palatium pro Pallantio.

* Βριγάντων. γ[illegible]ωνίαν.

Imperator Antoninus Pius.

A uocant, eſt uentum, in Lacedæmoniorum terra rurſus emergit Eurotas. Alpheus autem in fontibus Megalopolitidis. Aſea patet aſcenſus in montem Boreū nomine, in cuius ſummitate templi ſigna apparent. Condidiſſe autem templum & Mineruæ Soſpitæ, & Neptuno, Vlyſſem aiunt, cū bello Troiano eſſet reuerſus. Hiatus porrò, ut uocant, Megalopolitarum terram terminat à Tegeatis, & Pallantinenſibus. Ab hiatu cum ad ſiniſtrā deflexeris, Pallāticus campus offertur. Pallantij templum eſt, & ſimulacrum Pallantis lapideum. Alterum templum Euandri, Proſerpinæ item ac Cereris. Et ab his non procul Polybij ſtatua. Qui ſupra urbem ſitus eſt collis, pro arce eis antiquitus fuit. Reſtat noſtro etiam tempore in collis uertice templum Deorum, qui Cathari ſeu puri cognominantur. De rebus maximis ibi dantur iuramenta. Catharos autē hac de cauſſa appellatos eſſe, fortaſſe quis coniecerit, quòd Pallas eis non eodem ritu ſacrificauerit, quo pater Ioui Lycæo. Ad dextram Hiatus, ut uocant, campus eſt Manthuricus. Eſt autē in finibus nunc Tegeatarum campus ſtadia circiter quinquaginta longus, Tegeam uſqꝫ extenſus. Monticulus ad dextram eſt itineris, qui Creſius dicitur. In eo templum eſt Aphnei conditum. Cum Æropa enim Cephei filia, Alei nepte, Mars, ut Tegeatæ ferunt, concubuit. In partu itaque ipſa obijt. Infantulus autem defuncta iam matre in aluo remanſit, & ex mammis eius lac multum attraxit, & copioſum. Hæc omnia ex Martis ſententia fiebant: & propterea Aphneū Deum, id eſt copioſum appellant. Puero autem Æropo nomen, ut aiunt, eſt impoſitum. In itinere Tegeam

Quid Pallantij ſit ſpectatu dignum.

B uerſus, fons eſt qui Leuconius dicitur. Leuconem filiam Aphidantis fuiſſe aſſerunt. Non procul à Tegeatarum urbe monumentum uiſitur. Tegeatę ſoli regioni nomen inditū perhibent, à Tegeata Lycaonis filio. Incolas autem eſſe diſtributos in municipia: Gareatarū, Pſylacenſium, Caryatarum, Corythenſium, Potachidarum, Manthyrenſium, & Echeuetenſium. Regnante autem Aphidante, municipijs his nouum acceſſit, Aphidantium. Ciuitatis quæ noſtra ætate incolitur, conditor Aleus fuit. Tegeatis præter communem Arcadum gloriam alia quædam ad laudem ſuppetunt. In his bellum eſt Troianum. Res item aduerſus Medos geſtæ. Et prælium in Dipæenſibus contra Lacedæmonios. Præter hæc quę enumerauimus, & priuatim quædam ediderunt laude digna. Ancæus enim Lycurgi F. Calydonium aprum ſuſtinuit, licet uulneratus. Atalanta prima in aprum incidit, & ſagittis eum petijt. Harum rerum gratia caput ei, & pellis apri, præmia fortitudinis ſunt data. Deſcendentibus porrò in Peloponneſum Heraclidis, Echemus Æropi F. Tegeates, ſingulari certamine cum Hyllo congreſſus, pugna eum ſuperauit. Tegeatæ item ex Arcadibus primi Lacedæmonios, cum bellum mouerant, uicerunt, & multos ex eis in captiuitatem abduxerunt. Tegeatis antiquum templum Mineruæ Aleę, Aleus condidit. Aliquanto autem poſt, Tegeatæ templum & magnum & ſpectatu dignū Deæ extruxerunt. Iſtud ex improuiſo ortū incendium corripuit, regnante apud Athenienſes Diophāte, anno ſecundo Olympiadis nonageſimæ ſextæ, in qua Eupolemus Eleus ſtadij uictor euaſit. Quod noſtra ætate extat templum, omnibus in Peloponneſo longè tū alia ſtructura antecellit, tum

Hiſtoria de Tegeatis.

F magni-

magnitudine. Primus in eo columnarum ornatus Doricus eſt: alter dein- C
de Corinthiacus. Extra templum columnæ ſunt ſtructura Ionica poſitæ,
Fabrum Scopam fuiſſe Parium audiui, qui paſſim ſimulacra in Græcia ue-
teri, ea item circa Ioniam & Cariam fabricauit. In aquilis parte priori uena
tio apri Calydonij eſt expreſſa. In medio potiſſimum apri hi ſunt depicti,
una parte Atalãta, Meleager, Theſeus, Telamon, Peleus, Pollux, et Iolaus,
qui maxima ex parte Herculi ærumnarum ſocius fuit. Theſtij item filij, fra
tres autem Althææ, Prothus & Cometes. Altera parte apri Ancæum uul
πελεκυν est in Græco, quod ſecurem ſignificare nõ ignoro. neratum iam, & * uenabulum emittentem, ſuſtinet Epochus. Iuxta eũ Ca-
ſtor & Amphiaraus Oiclei F. Poſt hos Hippothus Cercyonis F. Agame-
dis F. Stymphcli F. Poſtremus Pirithous eſt. In aquilis autem parte poſte-
riori hæc ſunt expreſſa. Telephi cõtra A:hillem in Cayci prato pugna. Mi
neruæ autem Haleæ ſimulacrum uetuſtum, & cum ea dentes apri Calydo
nij Romanorum Imperator Auguſtus abſtulit, poſtq̃ Antonium bello ſu
perauit, eiusq́; ſocios, in quorum numero præter Mantinenſes erãt & alij
Auguſtus auectis ſimulacris cõſuetudinem antiquã eſt ſecutus. Arcades. Videtur autem Auguſtus nõ author fuiſſe huius conſuetudinis,
ut à uictis Deorum donaria & ſimulacra aueheret, ſed id ex uetuſto quo-
dam feciſſe inſtituto. Capta enim Troia cum partirentur inuicem ſpolia
Græci, Sthenelo Capanei F. ſimulacrum eſt datũ Iouis Hercei. Annis item
multis pòſt, cum Dorienſes in Siciliam commigraſſent, Antiphemus Ge-
læ conditor Omphace oppidulo Siculorum deuaſtato, ſimulacrum à Dæ
dalo factum, Gelã tranſtulit. Regem item Perſarum Xerxem Darij F. præ
ter alia quæ Athenis aſportauit, partim ex Braurone ſcimus ſimulacrum D
Dianæ Brauroniæ abſtuliſſe: partim cauſſam Mileſijs præbiturus, ut com
miſſo in Græcia nauali prælio, mala aduerſus Athenienſes ultrò moliren-
tur, æneũ Apollinem, qui Branchidis fuit, accepit. Id quod aliquanto pòſt
Seleucus remiſſurus erat Mileſijs. Apud Argiuos ſimulacra Tyrinthe ab-
lata, unum iuxta Iunonem meo etiam tempore eſt dedicatum, alterum in
æde Apollinis Elei. Cyziceni cum bello coegiſſent Procõneſios, ut æquali
cum ipſis iure incolerent, Matris Dindymenæ ſimulacrum Proconneſo
auexerunt. Simulacrũ aureum eſt, cuius facies pro ebore è dentibus equo-
rum fluuialium eſt confecta. Imperator itaq; Auguſtus fecit, quæ antiquis
temporibus fuere inſtituta, & tum à Græcis, tum Barbaris comprobata.
Apud Romanos autem cum in forum quod ab Auguſto eſt factũ, deſcen-
das, Mineruæ Haleę ſimulacrum uiſitur. Totum ex ebore eſt, opera Endij
elaboratum. Alterum autem ex dentibus apri retineri aiunt, miraculi cauſ-
Magnitudo dentis apri. ſa. Reliquus in hortis Imperatoris in Bacchi templo eſt ſuſpenſus. Longitu
dine dimidiam omnino ulnam adæquat. Simulacrum præterea quod no-
ſtra tempeſtate Tegeæ uiſitur, à municipio Manthurienſium eſt transla-
tum. Hippia, id eſt equeſtris apud Manthuriẽſes fuit cognominata. Quia,
ut ipſi dicunt, pugnantibus Dijs contra Gigantes, Enceladi auriga fuit. V-
ſus tamen obtinuit, ut & hæc Halea tum ab alijs Græcis appelletur, tum
ipſis etiam Peloponneſiacis. Mineruæ ſimulacro ex una parte Æſculapius
aſtat, altera Sanitas, facta ex lapide Pentelico. Opera ſunt Scopæ Parij. Do
naria item in templo præſtantiſſima ſunt, pellis apri Calydonij, quæ tem-
poris

A poris diuturnitate computruit, & pilis omnino eſt nudata. Pedicæ item
ſunt ſuſpenſæ, niſi quas tempus deſtruxit, aut Lacedæmoniorum captiui,
cum Tegeatarum campũ foderent, habuerunt. Lectica item ſacra Miner-
uæ, & quæ imaginem eius imitatur, pictura. Marpeſſæ præterea, uiduæ &
mulieris Tegeatidis, arma ſunt ſuſpenſa. Huius & poſtea faciemus mentio
nem. Mineruæ ſacra puer obit: quamdiu autem, exploratum non habeo.
Cum autẽ pubeſcit, ſacerdotio non amplius præeſt. Aram Deæ à Melam-
po Amythaonis F. aiunt eſſe extructam. In ea exſculptæ ſunt Rhea, & Oe-
noe nympha, quæ recens natũ Iouem tenent. Vtrinq; numero ſunt qua-
tuor. Hic quidem Glauce, Neda, Thiſoa & Anthracia: illic uerò, Ide & Ha
gno, Alcinoe & Phrixa. Factum eſt ſimulacrum & Muſis, & Memoriæ. A'
templo non ultra ſtadium tumulus terræ eſt. Certamina ibi celebrãt, quo-
rum una à Minerua Halea nominant, altera à captiuitate Alotia, eo quòd
in pugna Lacedæmonios magna ex parte uiuos cæperint. Quà templum
ad ſeptentrionem uergit, fons eſt, ad quem uim ei eſſe aiunt ab Hercule ob
latam: qua in re non conſentiunt cum Hecatæo. A' fonte tribus circiter ſta
dijs remotum eſt templum Mercurij Æpyti. Habent Tegeatæ & aliam
ædem Mineruæ Poliatidis, quam ſingulis annis ſacerdos ſemel ingredi-
tur. Templum id munitionis appellant. Dicunt enim, Cepheum Alei F.
hoc à Minerua munere fuiſſe donatum, ut omni tempore Tegea futura
eſſet inexpugnabilis. Et in urbis cuſtodiam abſciſſos aliquot Meduſæ ca- *Hiſtoria de*
pillos, Deam ei dediſſe perhibent. Talia item narrant de Diana Hegemo- *ſtupri pœna.*
B ne. Apud Orchomenios in Arcadia tyrannidem occupauerat Ariſtome-
lidas. Is uirginem amauit Tegeatidem: hanc, cum quocunq; tandem modo
ea eſſet potitus, Chronio commẽdat. At uirgo priuſquam reduceretur ad
tyrannum, ſeipſam præ metu & uerecundia interfecit. Chronium autem
Dianæ ſpectrum aduerſus Ariſtomelidam incitauit: quem poſtquam occi
dit, Tegeam aufugit, & templum ibi Dianæ condidit. In foro templum,
quod lateris potiſſimum figuram refert, Veneris eſt, & In latere appella-
tur. Simulacrum item lapideum. Columnæ ibi conſpiciuntur, in quarum
una exculpti ſunt Antiphanes, Crœſus, Tyronidas item, & Pyrias: qui Te
geatarum legislatores cum fuerint, apud eos etiamnum coluntur. Altera
columna expreſſus eſt Iaſius, qui & equo inſidet, & dextra manu palmæ ra
mum gerit. Viciſſe autem equeſtri certamine Iaſium perhibent in Olym-
pia, quo tempore Hercules Thebanus Olympijs præfuit. Cæterùm in O-
lympia uictoribus quare oleagina corona detur, & Delphis laurea, iam an
tè in Eleorum hiſtoria reddidi rationem. Id autem & ſequẽti iam oratione
exponam. In Iſthmo abies, & Nemeæ apium quòd datur, in cauſſa ſunt Pa
læmonis & Archemori clades. Multa autem certamina præmium habent
palmę coronam. Et ubiq; in uictoris manu dextra, palma cõſpicitur. Qui *Cur uictorib.*
mos hac de cauſſa eſt inuentus. Theſeum aiunt reuerſum ex Creta, Apolli- *palma detur.*
ni in Delo certamen inſtituiſſe, & uictores palma coronaſſe. Inde facto ini
tio, morem hunc defluxiſſe perhibent. Palmæ quę in Delo habetur, & Ho
merus facit mentionẽ in ſupplicatione Vlyſſis ad Alcinoi filiam. In Tegea
tarum foro & Martis ſimulacrũ uiſitur. Id quod in columna expreſſum,

C & à mulieribus Gynęcothoea appellatur. Bello enim Laconico, cum Charillus rex Lacedęmoniorum primùm contra Tegeatas expeditionem ſuſcepiſſet, mulieres ſumptis armis in inſidijs ſubſederunt ſub colle, quem à cuſtodia Phylactridem etiamnum uocāt. Collatis autem ſignis, cum utrinque fortiter pugnarent uiri, apparuerūt mulieres, & Lacedęmonios in fugam uerterūt. Marpeſſam uerò, quę dicta eſt uidua, ſuperaſſe reliquas mulieres audacia aiūt. Inter reliquos item Spartanos captū eſſe & Charillum, & abſq; precio dimiſſum. Iuramentum inſuper eum dediſſe, nunquam ſe Lacedæmoniorum aduerſus Tegeatas ducem futurum, ſed iuſiurandum uiolaſſe. Mulieres autem abſq; uiris ob partam uictoriam ſacrificaſſe Marti, & de uictimarū carnibus nihil cum eis cōmunicaſſe. Hac de cauſſa Marti cognomen eſt inditū. Eſt & Iouis Telei ara extructa, & ſimulacrum quadrangulare. Hac enim figura Arcades gaudere mihi ſupra modū uidētur. Sunt & monumenta ibi Tegeatæ Lycaonis F. & Mærę Tegeatæ uxoris, quam Atlantis filiam eſſe aiunt. Huius & Homerus meminit, ubi Vlyſſes cum Alcinoo de deſcenſu ad inferos colloquitur, & quot ibi animas uiderit, recenſet. Lucinam prętera (nam huius & templum Tegeatæ, & ſimulacrum in foro habent) in genibus appellant. Dicunt enim Aleum tradita Nauplio filia, mandaſſe, ut ad mare eam perduceret, atq; ibi ſubmergeret. Hanc autē, cum iam deduceretur, in genua procidiſſe, atq; ita puerum peperiſſe, ubi nunc Lucinæ templum extat. Hæc ab alio quodam ſermone diſcrepant, quo fertur, clam patre Augen peperiſſe, & Telephum expoſuiſſe in monte Parthenio, & ceruam puero expoſiticio lac præbuiſſe. Nihilo D autem minus hęc etiam à Tegeatis narrantur. Prope templum Lucinæ ara eſt Telluris. Contigua inſuper aræ columna ex candido marmore confecta. Huic Polybius inſiſtit, Lycortæ F. Alteri unus ex Arcadis filijs, Elatus. Non procul à foro & theatrum conſpicitur, & prope id baſes ſtatuarum æ nearum. Ex ſtatuis nulla reſtat. Quod autem uni ex baſibus eſt aſcriptum elegiacum carmen, Philopœmenis fuiſſe ſtatuam indicat. Philopœmenis huius uel præcipuè Græci meminerunt, tum propter mentis & conſiliorum præſtantiam, tum quæ ędidit inſignia facinora. Quod ad generis nobilitatem attinet, pater eius Craugis, nulli ex Arcadibus apud Megalopolitas ceſſit. Mortuo autem Craugide, ætate adhuc puer fuit Philopœmen, cui præfectus eſt curator Mantinenſis Cleander. Qui Mantinca profugus, Megalopolim ob calamitatem, quam domi paſſus erat, commigrauit. Patriam autem amicitiam cum Craugidis familia habuit. Præceptoribus uſum aiunt Philopœmenem tum alijs, tum Megalophane, & Ecdelo, quos Arceſilai diſcipulos fuiſſe Pitanei aiunt. Magnitudine prætera, et robore corporis nemini ex Peloponneſijs ceſſit. At facie fuit deformi. Certamina, quorum præmia coronæ erāt, prorſus neglexit. Sed terram quam poſſederat, colebat, & operam dabat,* ut feras etiā ſylueſtres educeret. Libros inſuper legiſſe dicitur tū Sophiſtarum, qui in precio apud Gręcos habebātur, tum qui de rebus militaribus erant ſcripti, & Stratagematum diſciplinam continebant. Quamuis autem ſic omnem uitam inſtituere uolebat, ut prudentiā Epaminondæ, & facinora ęmularetur, non tamen in omnibus

Philopœmenis genus & res geſtas commemorat.

Vide Plutarchum in Philopœmenis uita.

ἐξαίρειν θηρία ἄγρια.

A nibus par eſſe ei poterat. Moderatus enim Epaminōdas tum alijs in rebus erat, tum maximè iram manſuetudine cohercebat. Arcas autem nonnihil iracundior. Capta autem à Cleomene Megalopoli, Philopœmen propter ſubitas calamitates minimè eſt conſternatus, ſed duas potiſſimum partes iuuenum, mulieres item & liberos Meſſenam incolumes traduxit. Socios enim eo tempore Meſſenios habebant, & beneuolos. At ex profugis quibuſdam Cleomenes facto præconio annunciauit, Pœnitere ſe eorum quę contra Megalopolitas commiſerat, & fœdus uelle cum eis paciſci, ut in patriam reuerterētur. Ibi cōmuniter Megalopolitis perſuaſit Philopœmen, ut repudiatis & pactis, & pacis cōditionibus, reditū in patriam armis ſibi aperirent. In Sicilia dehinc prælium aduerſus & Cleomenem, & Lacedæmonios Achæi & Arcades ex uniuerſis ciuitatibus, & cum his Antigonus adducto ex Macedonia exercitu, ut cōmiſerunt, Philopœmen eo tempore equitem egit. Sed cum in peditatu animaduertiſſet maximam pugnæ partem confectū iri, ad grauioris armaturę milites ultrò ſe recepit. Cumq́ ſtrenuè periculis ſe obijceret, hoſtium quidā utraq́ eius femora ferro traiecit. Hic autem quamuis tanto ictu impediretur, genua tamē inclinauit, & ui proceſſit, ita ut pedum motu haſtam frangeret. At poſtq́ uicti ſunt Lacedęmonij & Cleomenes, reuerſo in caſtra Philopœmeni ex uno femore medici manubrium iaculi, ex altero cuſpidē extraxerunt. Antigonus poſthæc ut audijt, & coràm hominis inſignia facinora inſpexit, curam adhibuit ut in Macedoniam eum traduceret. Hic autē Antigonum nihil curauit. In *Fortitudo Philopœmenis.*

B Cretam poſt hæc traiecit, quæ bellum gerebat inteſtinum, ubi dux eſt precio cōſtitutus. Megalopolim deinde reuerſus, ſtatim ab Achæis & equitū eſt imperator electus. Atq́ ibi effecit, ut hi inter & Achęos & Achæorū ſocios re equeſtri Græcis longè præſtarent. Et ad Lariſum fluuiū cū pugnarent aduerſus Eleos, & Ætolos, qui cognatione quadā adducti, opē Eleis ferebant, Demophantum primùm, ducem hoſtiū equitatus, proprijs manibus interfecit. Deinde reliquum etiā Ætolorum & Eleorum equitatū in fugam uertit. Cæterùm cū in eum reſpicerent Achæi, & omnia ad eius nutum facerent, collocatis in pedeſtri acie militibus, armorum apparatū mutauit. His enim qui parua iacula geſtabant, & arma oblonga inſtar Gallicorum clypeorum, aut Perſicorū ſcutorum, perſuaſit, ut thoraces induerent, & ocreas imponerent. Ad hæc, ut Argolicis parmis uterētur, & haſtis magnis. Poſtq́ autem Machanidas tyrannidem apud Lacedæmonios occupauit, orto iterum inter Achæos & Lacedæmonios ac Machanidam bello, Achęorum dux eſt Philopœmen factus. Cōmiſſa deinde ad Mantineā pugna, Lacedæmoniorū uelites ſuperant ueteranos Achęorū, & fugiētes inſequitur Machanidas. Pedeſtri autem phalange Philopœmen fugat Lacedæmoniorū grauioris armaturæ milites, & Machanidam, ut in eum à perſequendis profugis iam redeuntem incidit, trucidat. Lacedæmonij rebus infeliciter geſtis, melius q́ in huiuſmodi clade fieri ſolet, habuerūt: utpote à tyranno liberati. Non ita multo pòſt celebrātibus Nemea Argiuis, præſto fuit in citharœdorum certamine Philopœmen. Pylades autem genere Megalopolita, & præſtantiſſimus eo tempore citharœdus, & qui Pythi- *Philopœmen dux Achæorum.*

cam erat uictoriã adeptus,cum ex harmonia Timothei Mileſij Perſas can- C taſſet,& cantilenam ſic eſſet exorſus,

Voce cano,Græcos qui libertate ornauit.

Theatrum Olympicũ in honorem Themiſtoclis ſurrexit.

Reſpexerunt in Philopœmenẽ Græci,& plauſu indicarunt, referẽdam ad eam eſſe cantilenã. Tale quippiam Themiſtocli accidiſſe in Olympia audio.In honorem enim Themiſtoclis,theatrũ in Olympia ſurrexit. Philippus poſthęc Demetrij F. rex Macedonum, qui Aratũ Sicyoniũ ueneno ſuſtulit,Megalopolim,qui Philopœmenem occiderẽt,ablegauit.Sed hoc conſilio ut eſt fruſtratus,omnium ſibi odium per totã Græciam cõciliauit. Thebani item uictis prælio Megarenſibus, cum Megaris iam mœnia conſcenderẽt,fraude Megarenſium,qui Philopœmenem ipſis in urbẽ aduentare clamabãt,tanto metu ſunt perculſi,ut re infecta domũ redirẽt. Apud Lacedæmonios aũt alius tyrannus eſt factus Nabis, qui primùm ex Peloponneſijs Meſſenios inuaſit.Noctu item eos adortus, cũ irruptionem neuquaquam expectarent, urbem excepta arce cæpit. At poſtero die adueniente cum exercitu Philopœmene, impetratis cõditionibus, Meſſenã deſeruit. Philopœmen poſt hæc,cũ tempus præfecturæ eius præteriſſet, & alij ex Achæis imperatores eſſet electi,in Cretã rurſus abijt,& bello preſſis Gortynijs auxiliũ tulit.Quia uerò ob hanc profectionem ſuccenſebant ei Arcades,& diſceſſit ex Creta, & Romanos bellum accepit cõtra Nabin parare. Claſſem itaque aduerſus Nabin Romani cũ inſtruxiſſent, Philopœmẽ qua erat animi promptitudine,uoluit certamini intereſſe.Sed rei nauticæ prorſus ignarus, fluitantem triremem clam cõſcendit. Ita ut Romanos & alios D ſocios memoria ſubiret carminum, quæ in catalogo Homerus ſcripſit,de Arcadum in rebus nauticis ignorantia.Diebus autem non multis poſt pugnam naualem,Philopœmen,eiuſque manipulus,obſeruata nocte prorſus obſcura,Lacedæmoniorum in Gethio caſtra incenderunt. Ibi & Nabis in locis difficilibus, tum ipſum Philopœmenem, tum quos ſecum habebat, interclusit.Erant aũt ad bellũ aliàs magnanimi,ſed numero pauci. At Philopœmen cum aciem,quam inſtructam retrò abduxerat, per uices identidem immiſiſſet,effecit,ut loca munitiora non hoſtes,ſed ipſe à ſua parte haberet.Cæterùm ut Nabin prælio ſuperauit,& Lacedæmoniorum multos noctu occidit,in maiori apud Græcos habitus eſt precio. Poſt hæc Nabis certi temporis inducias à Romanis ut impetrauit, priuſquam hæ præterirent,à quodã Calydonio eſt occiſus,qui ſocietatis ſpecie uenerat,re aũt uera hoſtis erat,& hac de cauſa ab Ætolis miſſus.Philopœmẽ eodem tempore Spartam irrupit,& Lacedæmonios,ut concilij Achęorum fierẽt participes coegit. Non diu poſt,Titus dux Romanorũ, qui circa Græciam ſtatiua agebãt,et Diophanes Digi F.Megalopolita,qui Imperator Achęorum tum erat electus,aduerſus Lacedæmonios mouerũt, cauſſa hac intentata,quòd noua Lacedæmonij contra Romanos molirẽtur.Philopœmen aũt,etſi in præſentia uitã priuatam agebat,portas tamen illis aduentãtibus occluſit.Harum rerum gratia,& quæ in utrunque tyrannũ auſus fuerat, Nabidis domum maiori quàm centum talentũm precio Lacedæmonij ei donarunt.Ipſe uerò cõtempta pecunia,Lacedæmonios iuſſit eos ſibi largitionibus

Arcadũ in rebus nauticis ignorantia.

Non patitur Philopœmen largitionib. ſe corrumpi.

A nibus demereri, qui in conuentu Achæorum multitudini eſſent gratioſi. Hæc de Timolao eum innuiſſe aiunt. Poſt hæc Achæorum dux rurſus eſt deſignatus. Et quia Lacedæmonij inteſtinis ſeditionibus tumultuabãtur, trecentos ex eis ſeditionis potiſſimũ authores Peloponneſo eiecit. Ex Helotibus circiter tria milia ſub haſta uẽdidit. Mœnia inſuper circa Spartam cæpit, & adoleſcentes præmonuit, ut omiſſis Lycurgi legibus eodẽ ſe modo cum Achæorum adoleſcentibus exercerẽt. Et his quidem Romani poſtea patriam diſciplinam erant redditurì. Antiochum porrò unum ex poſteris Seleuci, qui dictus fuit Nicator, & Antiochũ ſequutas Syrorum copias, Romani duce Manilio ad Thermopylas eum ſuperaſſent, & Ariſtænus Megalopolita Achæos moneret, ut omnia quæcunq; uiſa eſſent Romanis, probarent, nulla q; in re ipſis aduerſarentur, irato uultu Philopœmen Ariſtænũ aſpexit, eumq; accelerare dixit Græciæ fatũ. Manilij item cõſilio, qui reuocare Lacedæmoniorum exules cupiebat, reſtitit. At poſtquam diſceſſit ille, paſſus eſt exules Spartam reuerti. Verùm enimuero & Philopœmen aliquando erat ſuperbiæ pœnam daturus. Nam ut octauò eſt dux Achæorum deſignatus, uiro non ignobili exprobrauit, uiuum eum fuiſſe ab hoſtibus captum. Habebãt eo tempore actionem Achæi aduerſus Meſſenios, quare Lycortam cum exercitu deprædatum Meſſeniorum regionem Philopœmen ablegat. Ipſe tertia potiſſimũ die pòſt, quanquam febri eſſet graui correptus, & ſeptuageſimum iam annum egreſſus, properauit tamen Lycortæ rebus intereſſe. Duxit ſecum equites, & peltatos circiter ſexaginta. Lycortas equidem unà cum exercitu eo tempore domum redijt, & nec præclari quippiam cõtra Meſſenios ipſi ediderunt, nec clade ſunt affecti. Philopœmenem aũt (uulnus enim inter pugnandum in capite accepit, & ex equo decidit) uiuum Meſſenam perducunt: conuocatoq; confeſtim concilio, non eædem omnium, ſed diuerſæ ut plurimùm ſententiæ fuerunt. Dinocrates, & quotquot inter Meſſenios diuitijs pollebant, interficere Philopœmenem ſuadebant. Plebei autem homines, ſeruare eum maximè ſtuduerunt, & plus quàm patrem totius Græciæ appellarunt. Sed Dinocrates, inuitis etiam Meſſenijs, Philopœmenem miſſo ueneno necauit. Lycortas non ita multo pòſt, collectum ex Arcadibus & Achæis exercitum Meſſenæ admouit. Meſſeniorum ibi populus ad Arcades ſeſe ſtatim contulit. At qui Philopœmeni mortis authores extiterant, omnes præter Dinocratẽ capti, pœnas dederunt. Dinocrates ſibi ipſi mortem conſciuit. Megalopolim item Arcades oſſa Philopœmenis traducũt. Et poſt hæc ceſſauit Græcia uiros bonos proferre. Miltiades equidem Cimonis F. qui in Marathõe Barbaros & prælio ſuperauit, & claſſem Medorum profligauit, primus fuit, qui publicè de Græcia eſt bene meritus. Philopœmen autem Craugidis F. ultimus. Qui uerò ante Miltiadem præclara facinora ediderunt, Codrus Melanthi F. Polydorus item Spartanus, & Ariſtomenes Meſſenius, & ſi qui ſunt alij, ſuæ tantum quilibet patriæ, non uniuerſæ Græciæ uidentur profuiſſe. Poſt Miltiadem Leonidas Anaxandridæ F. & Themiſtocles Neoclis, Xerxem Græcia expulerunt: hic quidem utroque prælio nauali, Leonidas autem pugna ad Thermo-

Superbiæ pœnam dedit Philopœmen.

B

Capitur Philopœmen.

Veneno Philopœmen necatur.

Pulcherrimus catalogus bonorũ uirorum qui bene de Græcia ſunt meriti.

pylas commiſſa. Ariſtides autem Lyſimachi F. & Pauſanias Cleombroti C F. dux Platæenſium, quo minus hic bene meritus de Græcia diceretur, flagitia poſtea ab eo perpetrata obſtiterunt. Ille uerò, quod Græcis inſularibus ſtipendium indixerat. Ante tempora enim Ariſtidis omnes Græci à pendendis uectigalibus erant immunes. Xantippus Ariphronis F. unà cum Leotychida Spartanorum rege claſſem Medorum in Mycale oppreſſit. Cimon autem multa & digna æmulatione pro Græcis geſſit. Ab his, qui bello Peloponneſiaco contra Athenienſes uel maximam famam ſunt conſecuti, iurè quis extinctam & quàm proximè ſubmerſam eſſe Græciam dixerit. Afflictam autem iam rem Græcorum Conon Timothei F. & Epaminondas Polymnidis, in integrum reſtituerunt: dum ille quidem ex inſulis, locis'que maritimis: hic autem ex ciuitatibus à mari remotis præſidia eiecit, ac præfectos, & decem uirorum imperium abrogauit. Epaminondas uerò & urbibus non ignobilibus Meſſena, & in Arcadia Megalopoli, Græciam illuſtriorem reddidit. Poſſunt Leoſthenes item, & Aratus, poni in eorum ordine, qui de uniuerſis Græcis bene meriti dicantur. Ille enim mercenarios milites Græcorum & Perſarum, circiter quinquaginta millia, qui nauibus ad mare deſcendebant, incolumes in Græciam inuito etiam Alexandro traduxit. Arati res geſtas in Sicyoniorum hiſtoria iam antè explicauimus. Inſcriptio Philopœmeni hæc eſt Tegeæ addita:

Philopœmenis epitaphium.

Indigena Arcadiæ Philopœmen, gloria belli,
Cui dedit immenſum Martia dextra decus. D
Plurima conſilijs, & plurima uiribus egit,
Eius uirtutem Græcia tota canit.
Oppreßit Spartæ poſt bina trophæa tyrannos,
Seruitij durum reppulit inde iugum.
Magnanimum hinc celebrant Tegeæ Philopœmena ciues,
Et libertatis conſtituere ducem.

Atque hęc ibi inſcriptio habetur. Apollini autem compitali ſimulacra hac de cauſſa dedicata eſſe perhibent. Apollo, ut aiunt, et Diana omnibus locis punierunt eos, qui Latonæ nullam rationem habuerant, quo tempore uterum ferebat, & uagabunda in eam regionē peruenit. Acceſſerūt itaque Dij, & Tegeatas, ubi filiū Tegeatæ Scephrū prodijſſe aiunt, & ſecretò Apollini eſſe collocutum. At Lemon (qui idem quoque Tegeatæ filius erat) cum ſuſpicaretur in ſe culpam à Scephro conferri, facto impetu fratrem occidit. Lemon autem ſagittis à Diana confixus, pœnas ob cædem ſtatim perſoluit. Tegeates poſt hæc & Mæra rem ſacram Apollini & Dianæ confeſtim faciunt. At poſt hæc quidem cum annonæ caritas uehementer ingraueſceret, Delphicum oraculū monuit, ut Scephrum deplorarent. Peragūt itaque in Compitalis ſolēnitate tum alia in honorem Scephri, tū Dianæ ſacerdos quendā inſequitur, tanquam ipſa Diana Lemonem. Aiunt item neceſſe fuiſſe, ut ex filijs Tegeatæ Cydon, Archidius, & Gortyn, ultrò in Cretam commigrarent. Ab his nominatas eſſe uolunt ciuitates, Cydoniam, Gortynem, & Catrea.

A Catrea. Cretenſes autem non aſſentiuntur Tegeatarum ſermoni, ſed Cydonem Mercurij filium eſſe aiunt, ex Acacallide Minois filia. Catreum Minois, Gortynem uerò Rhadamanthi. De Rhadamanto apud Homerum ſcriptum eſt, ubi Proteus ad Menelaum dicit, fore ut in campum Elyſium ueniat, ubi prius & Rhadamantus habitarit. Cinæthon autem in carminibus ſcripſit, Rhadamantum Vulcani filium eſſe: Vulcanum, Talonis: Talonem, Cretis. Sed plerunque Græcorum ſermones, maximè autem in recenſenda generum ſerie, diſſentiunt. Habent Tegeatæ Compitalis ſimulacra numero quatuor, à qualibet tribu dedicata. Nomina à tribubus imponuntur, Clareotis, Hippothoitis, Apolloneatis, Atheneatis. Appellantur autem à ſorte, quam Arcas in diuidenda regione filijs duxit: & ab Hippotho, Cercyonis filio. Tegeæ item eſt Cereris templum, & Proſerpinæ, quas à proferendis frugibus Carpophoros nominant. In propinquo, Veneris, quæ dicta eſt Paphia. Dedicauit eam Laodice, filia, ut prius eſt indicatum, Agapenoris, qui in bello Troiano Arcadum dux fuit. Paphi autem Laodice habitauit. Ab hoc non procul & duo templa Bacchi ſunt, & ara Proſerpinæ. Apollinis item ædes, & ſimulacrum auratum. Chiriſophus id fecit, genere quidem Cretẽſis: quo autem tempore uixerit, & quo præceptore uſus ſit, neſcimus. Cæterùm uitæ conſuetudo, quam Dædalus Cnoſi aliquanto cum Minoe habuit diutius, gloriam Cretenſibus, & propter ſimulacrorum artificium peperit. Aſtat Chiriſophus Apollini, ex lapide confectus. Focum item Tegeatę Arcadum communem appellant. Ibi ſimulacrum Herculis uiſitur. Sub fœmore uulnus eſt factum, à pugna prima, quam cum Hippocoontis filijs commiſit. Locus præterea excelſus, in quo aras complures Tegeatæ habẽt, Iouis Clarij nuncupatur. Conſtat autem cognomentum Deo inditum propter ſortem filiorum Arcadis. Annuam ſolennitatem ibi Tegeatæ celebrant. Tempore autem ſolennitatis irruptionem in eos feciſſe aiunt Lacedæmonios, & niuibus delapſis quoſdam alſiſſe, quoſdam in armis laboraſſe. Ipſi uerò Tegeatæ clam Lacedæmonijs ignem incendebant: cumque frigus eis non eſſet moleſtum, ſumptis armis inuaſiſſe ſe dicunt Lacedæmonios, & in pugna ſuperiores extitiſſe. Vidi Tegeæ & huiuſmodi quædam alia: Alei domum, & Echemi monumentum. Pugnam item Echemi aduerſus Hyllum, columnæ inciſam. Tegea autem cum in Laconicam iter facias, ad dextram uiæ ara Panos offertur: Iouis item Lycæi. Reſidua ſunt & fundamenta templorum. Aræ hæ duobus potiſſimum ſtadijs à mœnibus diſtant. Ab his cum ſtadia circiter ſeptem proceſſeris, fanũ Dianę conſpicies, cognomẽto Limnatidis, ſimulacrũ item ex ligno Ebeno confectum. Modus ſtructuræ Æginæus à Græcis uocatur. Aliud ab his diſtat decem circiter ſtadijs, Dianæ Cnateatidis. Viſuntur & Alei rudera. Lacedæmoniorum & Tegeatarum regionis limites, Alpheus fluuius conſtituit. Huius aqua in Phylace oritur. A' terra autem non procul, in eum & alia aqua deſcendit, à fontibus non quidem magnis, pluribus autem numero. Hac de cauſſa locum Symbola nominant. Videtur porrò Alpheus præter alios fluuios naturam quandam peculiarem habere. Nam & ſæpius terra abſorbetur, & rurſus

Rhadamãtus.

Dædali cũ Minoe conſuetudo Cretẽſibus honori.

B

ſus

ſus emergit. A' Philace ut eſt prolapſus,& ſymbolis, ut uocant, in pratum C
Tegeaticum immergitur. Inde in Aſæa poſtquam erupit, & alueum cum
Eurota coniunxit, ſecundò iam in terram defertur. Vt rediĳt eo in loco,
quos fontes nominant Arcades, terramq́ꝫ Piſæam & Olympiam eſt præ-
terlapſus, ſupra Cyllenen Eleorum nauale, exonerat ſeſe in mare. Sed ne-
que Adriaticum mare eum, quo minus pergat, continere poteſt. Tam ua-
ſtum autem pelagus, tamq́ꝫ uiolentum, poſtquam pernauit, in Ortygia
ante Syracuſas oſtendit ſe & Alpheum eſſe, & cum Arethuſa aquam com-
municare. Quà rectà Thyream uerſus, & Thyreatidis uicos Tegea itur,
hæc ſcriptu digna ſpectantur: Oreſtis monumentum, Agamemnonis fi-
lĳ: oſſa inde à Spartano ablata eſſe, Tegeatæ ferunt. Noſtra autem tempe-
ſtate non amplius intra portas ſepulchrum extat. In itinere præterfluit &
Garates fluuius. Hoc traiecto, cum decem ſtadia proceſſeris, templum Pa-
nos apparebit, & iuxta id quercus Pani eadem quoq́ꝫ conſecrata. Via quæ
Argos ex Tegea deducit, uehiculo conuenit, & maxima ex parte publica
eſt. In uia hæc uiſuntur. Primùm, templum & ſimulacrum Æſculapĳ. Sed
ſi ad ſiniſtram circiter ſtadium declinaueris, Apôllinis cognomẽto Pythĳ
templum deſtructum conſpicietur, & in rudera omnino redactum. In uia
directa quercus multæ offerentur, & in quercuum nemore templum Ce-
reris, quæ ex Corytheis appellatur. Vicinum aliud templum eſt Bacchi
Myſtæ. Ab hoc incipit mons Parthenius, in quo ſanum Telephi oſtendi-
tur. Ibi enim puerum eum expoſitum fuiſſe aiunt, & à cerua enutritum.
Paulo remotius Panos templum eſt. Ibi Philippidę apparuiſſe Pana, eiq́ꝫ D
de Marathonia pugna dixiſſe, Athenienſes & Tegeatæ uno ore fatentur.
Exhibet mons Parthenius & teſtudines, ad compingendas lyras aptiſſi-
mas. Has montis accolæ tum ipſi uerentur capere, tum peregrinos tollere
non patiuntur: Pani enim ſacras eſſe arbitrantur. Superato montis cacu-
mine, in agris qui nunc coluntur, fines ſunt Tegeatarum, & Argiuorum,
quemadmodum in Argolide iuxta Hyſias. Hæ Peloponneſi partes, ſingu-
larumq́ꝫ partiũ ciuitates ſunt, & in qualibet ciuitate memoratu digniſſima.

PAVSANIAE DE REBVS BOEOTICIS LIBER NONVS.

ABRAHAMO LOESCHERO interprete.

AThenienſibus Bœotia & alĳs in locis Atticæ eſt finitima:
ad Eleutherenſes autẽ, Platæenſes. Tota gens Bœotorum
à Bœoto nomen accepit, quem Itoni, & nymphæ Mena-
lippæ filium eſſe perhibent: Itonum uerò, Amphictyonis.
Appellantur oppidatim cùm à uiris, tum maiori ex parte
à mulieribus. Platæenſes autem, mea opinione, indigenæ
ſunt. Nomen à Platæa deductum eſſe perhibent, quam filiam fuiſſe fluuĳ
credũt. Conſtat olim & hos regnaſſe. Populari enim ſtatu neglecto, regna
olim

A olim ubiq; in Græcia fuerunt conſtituta. Regem uerò Platæenſes nullum
alium nouerunt, quàm Aſopum: & ante huius tempora, Cithæronem: &
ab hoc monti eſſe nomen inditum, ab illo fluuio aiunt. Cæterùm ut mihi ui
detur, Platæa, à qua urbs nomen eſt ſortita, regis Aſopi, nõ fluuij filia fuit.
Platæenſes ante pugnam Athenienſium Marathoniam gloria nulla floru
erunt. Poſtea autem facti participes pugnæ Marathoniæ, deſcendente iam
Xerxe, & in naues recipere ſe unà cum Athenienſibus ſunt auſi. Mardo-
nium Gobriæ F. Xerxis ducem, in patria terra oppreſſerunt. Bis ſolum uèr
terunt, & in Bœotiam tamen ſemper ſunt reducti. In bello enim Pelopon-
neſiaco, quod aduerſus Athenienſes eſt geſtum, Platæam Lacedæmonij
obſidione expugnarũt. Inſtaurata hac, cum pacem Antalcidas Spartanus
Græcis à rege Perſarum impetraſſet, & Platæenſes Athenis reuerterẽtur,
alterum eis malum impendebat. Bellũ equidem aduerſus Thebanos ma-
nifeſtè non conſtabat Sed Platæenſes durabilem ſibi pacem promittebãt,
quòd in occupanda Cadmea Lacedæmonijs nec conſilio adſuerant, nec
re. Thebani oſtenderunt Lacedæmoniorum auſpicio factam pacem: qua
poſtea ab eis uiolata, cum omnibus quæ inierant fœdera, irrita eſſe exiſti-
marunt. Platæenſes itaq; cum ſuſpecta haberent Thebanorum conſilia, ci
uitatem firmo præſidio munierunt. In agros item longius ab urbe ſuos
non quotidie commeabant: ſed (putabant enim totis uiribus Thebanos
irrupturos, & eiſdem quibus antè ut plurimum conſueuerant, ſtratagema
tis uſuros) curias, in quibus conſultabant, cuſtodiebant. Qua re facta, ex-
B tremi etiam agricolæ ſua per otium inſpiciebant. Neoclis autem, qui tum
Bœotiæ præſidem Thebis agebat, & hanc Platæenſium ſolertiam habe-
bat exploratiſſimam, quemlibet Thebanum armatum in concione adeſſe
iuſſit. Hos extemplò non recta a Thebanis uia per planiciem, tum Hyſias
uerſus, tum Eleutherenſes & Atticam deduxit: & ſic, quo tempore ne qui-
dem ſpeculator eſſet à Platæenſibus conſtitutus, circa meridiẽ potiſſimum
erat futurum, ut res proſperè adminiſtrarent. Platæenſes tunc rati in con
cilio eſſe Thebanos, portis excluſi, rus ſeſe contulerant. His cõprehenſis,
Thebani pactum inierunt, ut ante ſolis occaſum diſcederẽt: & uiri ueſtem
unam, mulieres binas auferrent. Platæenſes eo tempore æquè aduerſa for
tuna ſunt uſi, ac cũ ab Archidamo & Lacedæmonijs prius caperentur. La
cedæmonij enim obſidione cinctos, duplici ciuitatis muro ne exirent, co-
hercuerunt. Thebani autem, ne ingrederentur mœnia, prohibuerunt. Ca-
pta eſt ſecundò Platæa, anno ante pugnam Leuctricam tertio, regnante
Athenis Aſteo. Ciuitas, exceptis templis, ſolo eſt æquata. Modus hic capti
uitatis Platæenſibus ex æquo omnibus fuit ſalutaris. Eiectos denuò exce-
perunt Athenienſes. Philippus autem parta ad Chæroneam uictoria, &
præſidio Thebis impoſito, tum alia fecit in exitium Thebanorum, tũ Pla-
tæenſes etiam reſtituit. Cæterùm ad Cithæronem in terra Plataica, pau-
lulum ad dexteram à recta uia ſi deflexeris, Hyſiarum, & Erythrarum ru-
dera conſpicies. Oppida quondam Bœotorum fuerunt. Inter rudera Hy-
ſiarum etiamnum extat templum Apollinis ſemiperfectum. Puteus item
ſacer. Et olim ex eo, ut Bœoti perhibẽt, qui bibebant, uaticinabantur. In
publicam

Platæenſium res geſtæ.

Locus hic in Græco obſcurus eſt & ambiguus.

Platæenſes à Thebanis pelluntur.

Reſtituũtur à Philippo Platæenſes.

C publicam uiam cum redieris, ad dextram ſtatim monumentum apparebit, quod Mardonij eſſe dicitur. Mardonij cadauer non ilico eſſe poſt pugnam inuentum, certum eſt. Sed qui'nam eum ſepelierit, non eodem modo dicunt.

Mardonij cadauer.

Videtur tamen Artontes Mardonij F. plurima munera dediſſe Dionyſophani Epheſio, dediſſe item alijs Ionibus, ita ut his quoq; nō poſſet non curæ eſſe Mardonij ſepultura. Via hæc ab Eleutherenſibus Platæam deducit. Megaris cum diſceſſeris, fons ad dextram uiſitur: & alius item cum paululum fueris progreſſus, in parte ulteriori. Hunc Actæonis nominant. Obdormiuiſſe Actæonem aiunt ad ſaxum hoc, quoties defatigatus ex uenatione laboraret. Fontem autem inſpexiſſe dicitur, lauante ibi Diana. Steſichorus Himeræus ſcriptum reliquit, Dianam iniecta Actæoni ceruina pelle, curaſſe, ut à canibus laceratus interiret, ne Semelen uxorē duceret. Ego perſuaſum habeo, Actæonis canes abſq; Deæ conſilio rabidos factos. Furore itaq; correpti, cum neminem dignoſcerent, futurū erat, ut in quemcunq; inciderent, eum dilaniarent. Quo autem in loco Cithæronis Pentheo Echionis filio calamitas acciderit, & Oedipum in lucem recens editum ubi expoſuerint, nemo ſcit. Viam nimirum iuxta Phocenſes diſſectam nouimus, ad quam patrem Oedipus interfecit.

Mons Cithæron.

Mons Cithęron ſacer eſt Ioui Cithæronio. Quæ fuſius explicabo, cū oratio eò peruenerit. Iuxta Platææ potiſſimum ingreſſum ſepulchra eorum conſpiciuntur, qui contra Medos pugnarunt. Reliquis Græcis monumentum eſt commune ædificatum. Qui uerò ex Lacedæmonijs & Athenienſibus ceciderunt, & ſepulchra habent peculiaria, & elegiaca carmina à Simonide eis ſunt aſcripta. D Non procul à communi Græcorum monumento, ara eſt Iouis liberatoris. Græcorum ſtatuæ æneæ ſunt. Iouis autem aram, & ſimulacrum ex candido marmore confecerunt. Certamen quod à libertate Eleutheria nominant, quinto quoq; anno etiamnum celebrant, in quo maxima præmia curſus ſunt propoſita. Currunt autem armati ante aram. Quod à Græcis de pugna Plataica erectum eſt trophæum, quindecim potiſſimum ſtadijs ab urbe diſtat. In ipſa autem urbe, cum ab ara & ſimulacro Iouis Liberatoris proceſſeris, ſacellum Platææ conſpicies. De hac quæ'nam dicantur, aut ipſi conijciant, iam antè ſunt explicata. Habent Platęenſes templum Iunonis ſpectatu dignum, tum magnitudine, tum ſimulacrorum ornatu. Cum ingreſſus fueris, Rhea apparebit, lapidem Saturno faſcijs inuolutum, tanq̄ infantulum recens natum afferens. Iunonem Teliam, ſeu perfectam appellant. Simulacrum inſigni magnitudine eſt erectum. Vtraq; ex lapidibus ſunt Pentelicis compoſita. Viſuntur ibidem & Praxitelis opera: aliud item Iunonis ſimulacrum, quod ſedet, Callimachus fecit.

Elegans de Iunone & Ioue hiſtoria.

Nuptam Deam hac de cauſſa appellant. Iunonem aiunt Ioui, quacunq; tandem de cauſſa cum ſuccenſeret, in Euboeam receſſiſſe. Iouem aūt, ut perſuadere ei neutiquam potuit, ad Cithæronem perueniſſe, qui principatum eo tempore Platæis obtinebat. Prudentia enim Cithęronem nemini ceſſiſſe. Hic itaq; hortatur Iouem, ut confectum ex ligno ſimulacrum uehat, boum iugo inuolutum, & uehere ſe uxorem dicat, Platæam Aſopi filiam. Fecit id Iupiter ſuaſu Cithæronis. Iuno autem re confeſtim audita, ſtatim accurrit, & currui iam

uicina,

A uicina, ueſtem ſimulacro detraxit: cumq; ſimulacrum offendiſſet prò deſponſa uxore, gauiſa eſt ſe deluſam eſſe, & in gratiam cum Ioue rediјt. Propter hanc denuò initam amicitiã, ſolenne celebrant Dædala nomine, quia ſimulacra ueteres Dædala appellabant. Vocarunt aũt mea opinione Dædala, priuſq; Dædalus Palamaonis F. Athenis naſceretur: eiq; id non proprium nomen, ſed cognomen poſtea à Dædalis inditũ eſſe puto. *Dædalus unde ſit dictus.* Dædala itaq; ſolenne celebrant Platæenſes ſeptimo quoq; anno, ut rerũ patriarum interpres indicauit: re tamen uera nõ tanto, ſed breuiori temporis ſpacio. Verùm ab unis Dędalis ad alia Dædala, temporis interualla accuratiſſimè recenſere cum inſtituiſſemus, præſtare id nõ potuimus. Sic porrò ſolenne celebrant. Quercetum eſt omnium in Bœotia maximũ, non procul ab Alalcomenis ſitum. *Dædala quomodo ſacrificent.* Stipites ibi ſunt querni. In hoc itaq; quercetũ Platæenſes profecti, partes proponunt carniũ elixarũ. Aliæ itẽ aues minus ſunt eis moleſtæ. Coruos aũt (hi ènim aduolitant) ſtudioſè obſeruant. Et cuicunq; ille qui carnes abripuit, arbori inſidet, eam cuſtodiunt, ſecant item, & Dædalum ex ea cõficiunt. Dædalum enim ipſum quoq; ligneum ſimulacrum uocant. Hanc peculiarem ſolennitatẽ Platæenſes celebrant, & Dędala parua nominant. Feſtum aũt Dædalorum magnorûm, unà cum eis & Bœoti ſexageſimo quoq; anno celebrãt. Tãto enim interuallo intermiſſam aiunt hanc ſolennitatem, ab eo tempore quo Platæenſes fugerunt. Habent quatuordecim apta ſimulacra, ſingulis annis in paruis Dædalis cõparata. Hæc ſortitò ſumunt Platæenſes, Coronæi, Theſpienſes, Tanagræi, Chæronenſes, Orchomenij, Lebadenſes, Thebani.

B Nam hi quoq; reconciliari uoluerunt cum Platæenſibus, & publici conuentus fieri participes, & ad Dædala ſacrificium mittere, quo tempore Caſſander Antipatri F. Thebas inſtaurauit. Si qua autem ſunt minoris precij oppidula, * hanc functionem obeunt, ut ſimulacrũ ornent iuxta Aſopum. *συντελεῖν ἀγῶνται.* Mulierem item currui impoſitã, nuptiarum adminiſtratricem cõſtituunt. Hi uerò rurſus ſortem ducunt, quónam ordine pompã celebrent. Inde currus à fluuio uſq; ad cacumẽ Cithæronis Thebani impellũt. Inſtructa eſt aũt eis in uertice montis ara, quę hoc modo confici ſolet. Ligna quadrangula cõpacta inuicem coniungunt inſtar ædificij, quod ex lapidibus cõſtruitur, ſublataq; in altum ſarmẽta important. *Ciues itaq; & magiſtratus maturæ ætatis uaccam ſinguli ut immolarunt Iunoni, & Ioui taurum, hoſtias uino & ſuffimẽtis plenas, ſimul & Dædala ſuper aram collocant. *πόλις καὶ τὰ τέλη.* Priuati autem homines tantũ immolant, quantum opulenti. Sed qui ſimili potentia non ſunt, ouium partes tenuiores ſacrificare conſueuerunt. Simul etiam immolare hoſtias uniuerſas, & cum ipſis aram etiam correptam ignis cõſumpſit. Maximam hãc flãmam, & diutiſſimè conſpicuam, ſcio exarſiſſe. A' montis uertice, in quo aram extruunt, cum ad ſummum quinq; ſtadia deſcenderis, antrum Nympharum Cithæronidarum apparebit: Sphragidium dicitur. Vaticinatas olim ibi eſſe nymphas, fama inualuit. Habent Platæenſes templum Mineruæ, cognomento Areæ. *Quid Platæenſes habeant.* Ædificatum eſt de manubijs, quas Athenienſes eis ex pugna Marathonia diſtribuerunt. Simulacrum ligneum eſt, auratum. Facies aũt, ſummę manus, ac pedes, ex lapidibus conſtant Pentelicis. Magni-

tudine non multum abeſt ab ænea illa in arce, quã ipſam quoq; Athenien- C
ſes uelut primitias ex prælio Marathonio dedicarunt. Platęenſibus & Phi
dias fecit Mineruæ ſimulacrum. In templo pictus eſt à Polygnoto quidem
Vlyſſes, qui procos iam obtruncauit: ab Onata autem, prior expeditio Ar
giuorum aduerſus Thebas. Hæ picturæ in ueſtibuli parietibus uiſuntur.
Arimneſtus dux Platæenſium. Ad ſimulacri pedes procumbit imago Arimneſti. Arimneſtus hic Platęen
ſium dux fuit, & in pugna cõtra Mardonium, & prius in Marathone. Eſt
& Platæis templum Cereris cognomento Eleuſinię. Leiti item monumen
tum. Ex ducibus, qui Bœotis ad Troiam præfuerunt, ſolus hic Leitus do-
mum eſt reuerſus. Fontem Gargaphium Mardonius, & equitatus Perſa-
rum obruit, quòd Græcorum qui contra eos educebatur exercitus, ex eo
biberat. Poſtea tamen Platæenſes aquam recuperarunt. Platæis cum The-
bas uerſus iter facias, Peroe fluuius occurret. Filiã eſſe Peroen Aſopi, per-
hibent. Antequam trąjcias Aſopum, iuxta ipſum alueum cum ad loca in-
feriora deflexeris, & ſtadia circiter quadraginta proceſſeris, Scoli rudera
conſpicies. Inter hæc templum imperfectum eſt Cereris, & Proſerpinæ: di
midiata item Deorum ſimulacra. A' Thebanorum agro Plataicã terram
Terrã Thebanam qui primò incoluerunt. Aſopus etiamnũ dirimit. Terrã Thebanam primùm incoluiſſe Hectenas
aiunt, horumq; regem fuiſſe Ogygum indigenã. Ab hoc multi poetæ The
bas Ogygias cognominarũt. Hos peſtilentia interjſſe perhibent. Poſt He
ctenas in regionem cõmigraſſe Hyantas, et Aonas: quorũ nomina, ut mihi
uidetur, Bœotica ſunt, non hominũ peregrinorum. Aduentante poſt hęc
Cadmo, & Phœnicũ exercitu, prælio deuicti Hyantes, noctu aufugerunt. D
Factos aũt ſupplices Aonas, Cadmus permanere ibi, & Phœnicibus immi
ſceri eſt paſſus. Aonibus itaq; obuenit, in pagos habitatum ut exirent. Cad
mus autem urbem condidit, quam noſtro etiam tempore Cadmeã appel-
larunt. Hac poſtea aucta, Cadmeam ſecerunt arcem Thebarum, quæ in lo
Cadmi illuſtres nuptiæ. co inſeriori erãt ſitæ. Cadmus inſuper nuptηs illuſtribus eſt potitus: ſiqui i-
dem ex Gręcorũ ſermonibus, Veneris & Martis filiam in matrimonio ha
buerit. Filiæ itẽ celebri eum fama nobilitarunt, dum Semelen ex Ioue pepe
riſſe, Inonẽ in numerũ Dearum marinarum relatã eſſe dicant. Cadmi tem
poribus potentiſſimi poſt ipſum Cadmũ fuerunt, Sparti, Chthonius, Hy-
Echion Cadmi gener. ſterenor, Pelorus & Vdæus. Echionem autem tanquam fortitudine reli-
quis præſtantem, generum ſibi Cadmus aſciuit. Hi cur Sparti ſint nomina
ti, ſabula eſt proditum, quam ipſe etiã ſequor, cum nihil de eis aliud queam
inuenire. Ad Illyrios autem Cadmus, & Illyriorum populos Encheleas
nomine, poſtq̃ cõmigrauit, regnũ Polydorus Cadmi F. obtinuit. Pentheus
item Echionis filius propter generis dignitatẽ, & regis amicitiã, potentia
ualebat. Sed quia reliquis in rebus contumelioſus erat, & impius, Baccho
pœnas perſoluit. Polydori filius Labdacus ſuit. Moriturus autẽ, & filium
ætate adhuc puerum, & imperium Nycteo cõmendat. Quæ nunc in ora
tionis ſerie dicẽda ſunt, antea in Sicyoniorũ hiſtoria explicaui, quo mortis
genere deceſſerit Nycteus, & ad Lycum Nyctei ſratrem tum tutela pueri,
tum Thebanorum principatus ut peruenerit. Lycus adulto iam Labda-
co regnum tradidit. Sed non ita multo pòſt, cum is quoq; moreretur, ille
rurſus

A rurſus in tutelam ſuſcepit Laium Labdaci filium. Cum itaque ſecundò iam curator eſſet Lycus, Amphion & Zethus cõtracto exercitu deſcendunt, Laium aũt ſuffurantur, quibus curæ erat, ne Cadmi genus apud poſteros nómen amitteret. Lycum pugna Antiopæ filij ſuperarunt. Suſcepto itẽ regno, urbem inferiorẽ Cadmeę adiunxerunt, & Thebas propter cognationem Thebæ nominarunt. Teſtis eſt huius rei in Odyſſea & Homerus:

Thebarum hi primi cum ſeptem mœnia portis
Et turres ſtatuunt, quoniam ſine turribus ipſam
Incolere haud poterant, ui quamuis ambo ualerent.

An uerò cecinerit Amphion, & mœnia extruxerit ad modos lyræ, ne uerbum quidem ea de re in carminibus fecit. Laudem tamen Amphion propter Muſicam eſt conſecutus, & harmoniam Lydorum propter affinitatem cum Tantalo contractam ab eis didicit, & tres chordas ad quatuor priores inuenit. Qui uerò carmina de Europe compoſuit, Amphionem ait à Mercurio primùm lyræ artificium fuiſſe edoctum. Scripſit item lapides & feras cantando eum attraxiſſe. Myron Byzantius in uerſibus & Elegijs ſcriptum reliquit, Amphionem primùm Mercurio aram ſtruxiſſe, & propterea lyrã ab eo accepiſſe. *Dicitur & apud inferos Amphion eorum pœnas luere, quæ in Latonã & eius liberos coniecit. Sed de ſupplicio Amphionis eſt in poemate Minyade. Competit autem cõmuniter tũ ipſi Amphioni, tum Thracio Thamyri. Vt uerò Amphionis familiam peſtilentia extinxit, Zethi autem filium puerpera ob delictum quoddam interfecit, et B præ mœrore ipſe Zethus eſt mortuus, Laium Thebani regem elegerunt. Laio autem regnanti iam, ducta uxore Iocaſta, reſponſum eſt oraculo Delphico, fore ut à filio, ſi quẽ Iocaſta pepererit, occidatur. Hac de cauſſa Oedipum expoſuit. Hic autem poſtquã adoleuit, & patrem occidit, & matrem uxorem duxit. Liberos ex ea ſuſcepiſſe quo minus mihi uideatur, teſte Homero utor, qui in Odyſſea ſic ſcripſit:

Amphion muſicæ peritus.

Locus obſcurus in Græco.

Oedipi ſcelera.

Vidimus Oedipodis matrem, formoſam Epicaſtam,
Quæ magnum facinus decepta errore peregit,
Nupta ſuo gnato: matrem hic genitore perempto
Duxit, at extemplò hæc ſuperi ſparſere per orbem.

Quo itaque pacto ſtatim diuulgarunt, ſi quatuor liberos ex Iocaſta ſuſtulit Oedipus, qui nati ex Euryganea fuerant, Hyperphontis filia? Teſtatur item author carminum, quæ Oedipodia nuncupant: & Onaſias apud Platæenſes, propter filiorum pugnam, mœſtam Euryganeam pinxit. Polynices uiuente adhuc & regnante Oedipo, Thebis diſceſſit: ueritus, ne patris execrationes in eis perficerentur. Profectus autem Argos, ductaque uxore Adraſti filia, Thebas redijt, accerſitus ab Eteocle poſt obitum Oedipi. Reuerſus litem ſuſcepit cum Eteocle, & ſic denuò aufugit. Ab Adraſto poſt hæc petijt, ut collectum exercitum ſibi traderet. Quo facto, & exercitum amiſit, & ipſe cum Eteocle ſingulari certamine ex prouocatione eſt congreſſus, in quo ambo occubuerunt. Regno autem ad Laodamantẽ Eteoclis filiũ tranſlato, Creon Menœcei F. potentia ualuit, & tutelã pueri egit.

Vt uerò Laodamas adoleuit,& regnum adminiſtrauit,ſecundò Argiui co C
pias aduerſus Thebanos eduxerunt. Reſiſtentibus autem Thebanis circa Gliſantem,ad manus ut eſt uentum, Ægialeum Adraſti F. Laodamas occidit. Sed prælio ſuperiores ut ſunt facti Argiui, Laodamas ingruẽte iam nocte cum Thebanis,qui ſequi uolebant,ad Illyrios ſeceſſit. Thebas ut cæperunt Argiui, Therſandro Polynicis filio tradunt. Vt uerò in expeditione Troiana Agamemnonis copiæ inter nauigandũ aberrarunt,& iuxta Myſiam cladem acceperunt, Therſander, cum præ reliquis Græcis fortiter pugnaſſet, à Telepho eſt interfectus. Huius monumentum, ſi quis in Cayci pratum tendat,eſt in oppido Elæa,ſaxum in foro ſub dio. Sacrificare ei incolæ dicuntur. Therſandro itaq; defuncto, cum denuò claſſis contra Alexandrum & Ilium cõpararetur, Peneleum regem crearunt. Nondũ enim adoleuerat Tiſamenus Therſandri F. Poſt interfectum Peneleum ab Eurypylo Telephi F. Tiſamenũ regem eligunt,natum ex Therſandro, & Demanaſſe Amphiarai filia. Cæterùm uindicta ex Laio & Oedipo Tiſamenũ non corripuit, ſed Tiſameni filium Auteſionem, adeò ut monẽte oraculo ad Dorienſes commigrauerit. Poſt Auteſionis diſceſſum, regem elegerũt Damaſichthonem, Opheltæ filium, Penelei nepotem. Damaſichthonis filius fuit Ptolemęus: huius Xanthus. Hunc Andropompus in ſingulari certamine non iure,ſed fraude interfecit. Ab eo tempore conſultius Thebanis eſt uiſum, Rempub. ne omnia ab uno homine pendeant, à plurib. adminiſtrari. Quæ uerò proſperè in certaminibus bellicis geſſerint, quæ ſecus, hæc omniũ manifeſtiſſima reperi. Superati ſunt pugna ab Athenienſib. D
qui Platæenſibus auxilium ferebant,cum de limitibus regionis bellũ gererent. Secundò item ab Athenienſibus circa Platęas ſunt fuſi,cum plus regi Xerxi quàm Græcis fauere uideretur. Sed culpa hæc publicè omniũ non fuit. Abolito enim Thebis tunc ſtatu patrio, paucorum adminiſtratio inualuerat. Quod ſi Barbarus,dominãtib. adhuc Athenis Piſiſtrati liberis,in Græciam eſt profectus,non uideo, quo minus & Athenienſes etiam ob rerum Perſicarũ ſtudium poſſint accuſari. Ad Delũ poſtea Tanagræorũ,& Athenienſes uicerũt Thebani. Ibi tũ Hippocrates Ariphronis F. dux Athenienſium,tũ magna exercitus pars cecidit. Thebani, ſtatim ac Medus diſceſſit, & uſq; ad Peloponneſiacum cõtra Athenienſes bellum,pacificè cũ Lacedęmonijs uixerunt. Bello aũt confecto,& claſſe Athenienſium diſſipata,non ita multo pòſt Thebani unà cum Corinthijs bellum cõtra Lacedæmonios mouerunt. Prælio item circa Corinthum & Mantineã ſuperati,uictoriam ad Leuctra reportarunt, omniũ quotquot Græci de Gręcis ſunt cõſequuti,nobiliſſimã. Quẽ item Lacedęmonij inſtituerant decemuiratũ, è ciuitatibus ſuſtulerunt,præfectoſq; Spartanos eiecerunt. Poſtea & Phocenſe bellum,quod ſacrũ eſt à Græcis appellatũ,per decennium continuũ geſſerũt. Diximus in Attica hiſtoria,cladem ad Chæroneam acceptã,uniuerſis Gręcis fuiſſe pernicioſam. Sed præ reliquis tamen Thebanos ea calamitas oppreſſit, quorum urbi præſidium eſt impoſitum. Defuncto autem Philippo,regnum Macedonicum ad Alexandrũ ut peruenit,Thebani de præſidio eijciendo cogitarũt. His factis,ilicò Deus futurũ excidium ſignificauit.

Therſander à Telepho occiſus.

Quæ geſſerunt Thebani.

Clades ad Chæroneã accepta, Græciæ pernicioſa.

A In templo enim Cereris Theſmophoræ ſigna ſunt uiſa,contraria illis, quæ ante Leuctricam pugnam apparebant. Tunc enim ſupra templi fores aranei candidam telam texebant, atram uerò ſub Alexandri & Macedonum irruptionē. Dicitur & in agro Atheniēſiū cineribus pluiſſe anno prius, quàm bello illato,Sylla eos multis calamitatibus affecit. Eiectos itaq; nūc ab Alexandro Thebanos,& Athenas profugientes,Caſſander poſtea Antipatri F.reduxit.Ad inſtaurãdas Thebas omniū Athenienſes promptiſſimi fuerunt. Meſſenij item adiuuerunt, & ex Arcadibus Megalopolitæ. Videtur autem mihi Caſſander Thebas Alexandri potiſſimū odiò inſtaurаſſe, qui totam Alexandri familiam deſtruxit,Olympiadem lapidibus obruendum Macedonibus aduerſus eam concitatis obiecit. Filios item Alexandri,Herculem ex Arſinoe natum, & Alexandrum ex Roxane, ueneno ſuſtulit.Sed nec ipſe lætum uitæ finem impoſuit. A qua enim intercute eſt impletus,& ab eo uermiculi uiuo nati ſunt. Ex liberis ejus natu maximus Philippus non diu poſt,ut regnū ſuſcepit,tabe correptus obijt.Poſt hunc Antipater Theſſalonicen matrem interfecit,quæ Philippi Amyntæ F.fuit ex Nicaſipolide.Interfecit autem plus beneuolentiæ Alexandro exhibiturus, ut ipſe criminoſè obijciebat. Alexander inter liberos Caſſandri natu erat minimus. Hic accerſito Demetrio Antigoni filio, eius equidem auxilio oppreſſit, & ultus eſt fratrem Antipatrū.Sed interfectorem ſibi ipſi accerſiuiſſe uiſus eſt, non ſocium. Sic in fatis erat, ut deus, quicunq; tandem is fuerit, pœnam de Caſſandro ſumeret. Temporibus itaq; Caſſandri totus

Prodigiū Thebis uiſum.

Caſſandri mors.

B Thebarum ambitus eſt inſtauratus. Sed & poſtea neceſſe erat ingentibus eos malis inuolui.Mithridati, cum bellum gereret aduerſus Romanos,adiunxerunt ſe Thebani, nullam (ut mihi uidetur) aliam ob cauſſam, quàm amicitiam populi Athenienſis. Sed ut Bœotiam poſtea Sylla inuaſit,metu perculſos Thebanos initę ſocietatis confeſtim pœnituit,& ad Romanorum ſe amicitiā rurſus conuerterunt. Nihilominus tamen inclementer eos Sylla tractauit.Et tum alijs in rebus ægrè eis fecit,tum dimidiā agri partem tali quodam prætextu ademit. Ab eo,quo in bellum cōtra Mithridatē cœpit proficiſci,pecunia indiguit.Collegit itaq; donaria ex Olympia, Epidauro & Delphis, quotquot à Phocenſibus fuerant relicta. Hæc in ſtipendia militibus diſtribuit.Dijs itaq; pro pecunia hac dimidiā terræ Thebanæ partem reddidit.Sed regionem ablatam Thebani Romanorum poſtea gratia recuperarunt. Alijs autem in rebus ad ſummam ab eo tempore imbecillitatem ſunt redacti. Inferior urbs noſtra ætate tota, præter templa,eſt deſerta.Partem ſuperiorem incolunt,quam non Cadmeā, ſed Thebas appellant. Aſopum cum traieceris, & ab urbe decem potiſſimum ſtadijs abfueris,Potniarum rudera conſpicies:& in eis nemus Cereris,& Proſerpinæ.Simulacra in fluuio iuxta Potnias,nominant Deas. Tempore autem ſtatuto ſacra tum alia faciunt,ut conſuetum eſt apud eos, tum porcellos recens natos in Megara, quæ uocant, emittunt. * Porcellos hos certo anni tempore in Dodone mactant. Id autem accidiſſe aiunt ob cauſſam quandam,cui alius quiſpiam fidem habeat. Eſt ibidem Bacchi Ægoboli templum. Nam Deo olim cum ſacrificarent, ad tantam ignominiam ex

Sylla Thebanis infeſtus.

Potniarum rudera.

Lectoris eſt, omnia diligenter & conſiderate perpendere.

G 3 ebrie-

ebrietate ſunt prouecti, ut & Bacchi ſacerdotem interficerēt. Peſte autem, C qui interfecerant, ilico ſunt correpti. Iuſſit itaq; eos Delphicum oraculum, Baccho puerum formoſum immolare. Sed annis non multis pòſt Deum aiunt mutaſſe id, & pro puero capram ſacrificandam inſtituiſſe. Oſtenditur Potnijs & puteus. Equas ibi patrias, ſi bibant aquam hanc, in furorem agi perhibent. Cum Potnijs Thebas uerſus iter facias, ad dextram in uia ambitum conſpicies non magnum, & in eo columnas. Hic terræ hiatu abſorptum Amphiaraum putāt. Addunt inſuper, neq; uolucres inſidere hiſce columnis, neq; gramen demetere indigenas, nec pecudes ſiue cicures, ſiue feras depaſcere. Thebanis in ueteri mœnium ambitu portæ erant ſeptem numero, quæ ad noſtram uſq; ætatem perdurant. Impoſita autem eis fuiſſe nomina audiui, tum ab Electra Cadmi ſorore, tum à Prœto indigena, ei quæ Prœtis appellatur. Qua autem ætate uixerit Prœtus, & quibus maioribus genus deduxerit, memoratu difficile fuit. Neitam hac de cauſſa dictam eſſe ferunt. Eſt chorda, quam Neten appellant: hanc itaq; chordam Amphion ad portam hanc dicitur excogitaſſe. Audiui præterea, & Zetho Amphionis fratri fuiſſe filiū Neidem nomine, & ab hoc portam nomen accepiſſe. Portam præterea Craneam, Hypſiſtam, ſeu altiſſimā hac de cauſſa appellāt.* Ad portam Hypſiſtam templum eſt Iouis cognomento Hypſiſti, ſeu altiſſimi. Poſt hanc, alteram portam Ogygiam uocant. Poſtrema Homolois dicitur. Nomen id recentiſſimum mihi uidetur: Ogygię autem uetuſtiſſimum. Homoloidem tali de cauſſa dictam eſſe perhibent. Cum prælio ad Gliſantem uicti eſſent ab Argiuis, multi cum Laodamante D Eteoclis filio aufugerunt. Horum itaq; pars profectionem ad Illyrios præ ignauia detrectarunt. Sed conuerſi ad Theſſalos, Homolen occupant, quę intra fines Theſſalicos, & ſoli fertilitate erat præſtantiſſima, & aquis abundabat. A' Therſandro autem Polynicis F. in patriam reuocati, portā, qua Homole reuerſi ciuitatē intrarunt, Homoloidem appellant. Sed Platæis ſi proficiſcaris, ingreſſus in Thebas patet per portam Electræ. Hic Capaneum Hipponi F. cum mœnia uiolentius irrumperet, fulmine ictum tradunt. Quod prçterea ab Argiuis eſt geſtūm bellum, omnium, quotquot tempore Heroum, ut uocāt, Græci contra Græcos geſſerunt, maximè eſſe memorabile arbitror. Nā quod Eleuſinij contra Athenienſes ſuſceperunt alios, conſimili ratione & Thebani contra Minyas, tum expeditionem habuit breuem, tum pugna eſt unica finitum: ad pacis item conditiones extemplò animum adiecerunt, & fœdera. Argiuorum autem bellum ex media Peloponneſo in mediam Bœotiā peruaſit. Adraſtus item ex Arcadia & Meſſenijs ſociorum auxilia collegit. Eodem modo & Thebanis à Phocenſibus miſſi ſunt ſtipendiarij milites: & ex Minyade regione, Phlegyæ. Commiſſa igitur ad Iſmenium pugna, ſuccubuerunt in cōflictu Thebani: & terga cum uertiſſent, in mœnia ſeſe receperunt, tanquam Peloponneſij eſſent oppugnandorum mœnium imperiti. Sed cum ex ira magis, quàm ſcientia facerent irruptiones, Thebani multos mœnibus deiectos trucidarunt. Poſtea & reliquos, ut perturbatos iam ſunt aggreſſi, uicerunt: ita ut uniuerſus exercitus, prçter Adraſtum, extingueretur. Sed nec ipſi hanc uictoriam

Thebarum portæ.

Deeſt aliquid.

Capaneus fulmine ictus.

Bellum Argiuorum.

Vniuerſus exercitus extinctus.

A ctoriam ſine ingentibus malis reportarũt. Hinc factum eſt, ut qui cum pernicie uincant, uictoria Cadmea dicantur potiti. Cæterùm annis non ita multis pòſt, unà cum Therſandro expeditionem contra Thebas ſuſceperunt, quos Græci Epigonos, id eſt poſteros nominant. Enimuero ut conſtat, non ſolum Argiui ſunt & hos, aut Meſſenij, aut Arcades ſecuti, ſed ex Corintho etiam, & Megarenſibus, qui ad ſocietatem uocabãtur. Opem Thebanis & finitimi tulerunt. Acriter ad Gliſantem ab utriſq; eſt pugnatum. Ex Thebanis ſtatim ac ſunt ſuperati, quidam cum Laodamãte fugam arripuerunt. Reliqui ex obſidione uenerunt in deditionem. Thebanis de hoc bello & carmina ſunt conſcripta. Hæc Calænus, ubi in eorum mentionem incidit, Homeri eſſe aſſeruit. Calæno multi, hiq; magnæ exiſtimationis uiri, aſſenſerunt. Ego uerò poema hoc, poſt Iliada & Odyſſeam, ſumma laude ueho. Hæc commemorata ſint de bello, quod Argiui & Thebani propter Oedipi liberos geſſerunt. A' porta non procul, ſepulchrum uiſitur cõmune. Iacent ibi, qui contra Alexandrum & Macedones pugnarunt. In propinquo locum oſtendunt, ubi Cadmus, ſi cui ſit ueriſimile, dentes ſeuit Draconis, quẽ ad fontem occiderat; quibus ita ſatis, homines terra emerſiſſe perhibent. Ad dextram portæ collis eſt ſacer Apollini. Vocatur autem tum collis, tum Deus Iſmenius. Præterfluit ibidem fluuius Iſmenius. Primùm quidem in ueſtibulo ex lapidibus confecti uiſuntur, Minerua, & Mercurius, qui Pronai ſeu ueſtibulares dicuntur. Hunc Phidias, illam Scopas dicitur elaboraſſe. Poſt hæc templum eſt extructum. Simula

Victoria Cadmea.

Carmina de bello hoc conſcripta.

B crum magnitudine illi reſpondet, quod in Branchidis habetur, & ſpecie nihil diſcrepat. Cæterùm qui alterutrum horum nouit, & artificem eius nominari audiuit, conſpecto etiam altero intelligere ſine omni negotio poterit, Canachi opus eſſe. Hac tamen in re differũt. Illud in Branchidis ęneum eſt, Iſmenij cedrinum. Lapis ibidem uiſitur, cui Mantonem aiunt Tireſiæ filiam inſediſſe. Hic ante ingreſſum iacet, & Mantonis ſella etiamnum appellatur. In dextra templi parte unam ex lapideis imaginibus Heniochæ, alteram Pyrrhæ eſſe aiunt. Filias item fuiſſe eas Craontis, qui potens fuit, & tutelam geſſit Laodamantis Eteoclis F. Thebis hæc quoq; mea ætate fieri ſcio. Eligunt Apollini Iſmenio annuum ſacerdotem, puerum loco illuſtri natũ, ſpecie item & robore præſtantẽ, quem à gerenda lauro Daphnophorum cognominant. Geſtant enim pueri coronas ex lauri folijs contextas. An uerò omnibus ſimul uſitatum ſit, qui Daphnophori functionem obierint, ut Deo æneum dedicent tripodem, dicere ego non poſſum. Sed ut mihi uidetur, non omnes ſunt ea lege comprehenſi. Non enim multos uidi eſſe conſecratos. Locupletiorum itaq; ſaltem liberi dedicãt. Maximè autem tum propter ueruſtatem eſt conſpicuus, tum dedicatoris gloriam Amphitryonis tripos, quem propter Herculem, quòd Daphnophori erat functus munere, dedicauit. Paulò ab Iſmenio longius, fontem conſpicias, quem Marti ſacrum eſſe affirmant. Draconem item fontis cuſtodem à Marte fuiſſe conſtitutum. Prope hunc fontem ſepulchrum eſt Caanthi, quem Meliæ fratrem, & Oceani filium fuiſſe perhibẽt. Miſſum autem à patre, ut raptam ſororem inquireret. Sed poſtquam ab Apolline accepit

Daphnophorus Apollinis ſacerdos.

Caanthus ſepulchrũ Apollinis incendit.

Meliam teneri,eamq́; abſtrahere non potuit,ignem in delubrũ Apollinis C immittere eſt auſus. Hoc itaq́; Iſmenium uocant. Et Deus eum,ut Thebani aſſerunt,ſagittis confecit. Caanthi equidem monumentum ibi eſt. Apollini autem filios ex Melia natos aiunt, Tenerum,& Iſmenium. Tenero uaticinandi artem Apollo tradidit. Ab Iſmenio autem nomen fluuius accepit. Sed neq́; antea nomine carebat. Ladon enim appellabatur,priuſquam naſceretur Iſmenius Apollinis filius. Ad dextram portæ,quam Electrę nominant,domicilij rudera cõſpiciuntur,ubi habitaſſe Amphitryonem perhibent, cum Tirynthe propter Alectryonis mortem exularet. Alcmenæ thalamus inter rudera etiamnũ conſpicitur. Extruxiſſe hunc Amphitryoni perhibẽt Trophonium,& Agamedem, & tale quoddam fuiſſe carmen aſcriptum:

Cum quondam Amphitryon uxorem ducere uellet,
Alcmenen,thalamum hunc uotis elegit amicis
Anchaſius,fecitq́; Trophonius,atq́; Agamedes.

Id inſcriptum ibi fuiſſe, Thebani aſſerunt. Monumentum item oſtendunt Herculis liberorum,quos ex Megara ſuſcepit. De obitu non eadem cum his narrant, quæ in uerſibus aut Steſichorus Himeræus ſcripſit, aut Panyaſis. Thebani autem addunt,non multum abfuiſſe,quin ipſum etiam Amphitryonem ex furore Hercules interfeciſſet. Prius tamẽ ſomnus eum propter lapidis ictum occupauit. Palladem item in eum miſiſſe lapidem hunc,quem Sophroniſtera,ſiue caſtigatorem appellant. Inſiſtunt huic mulierum imagines. Obſcuriora iam ſunt ſimulacra. Hos Pharmacidas,id eſt D incantatrices ſeu ueneficas Thebani uocant. Miſſas aiunt à Iunone, ut partum impedirent Alcmenæ. Hæ quidem remoratæ ſunt Alcmenam,quo minus páreret. Tireſiæ autem filiæ Hiſtoridi fraus contra Pharmacidas incidit,ut alta uoce eiularet,peperiſſe Alcmenam. Sic itaq́; deluſas diſceſſiſſe aiunt,peperiſſeq́; Alcmenam. Herculis ibidem ſacellum eſt: Simulacrum unum ex candido marmore confectum,Promachus appellatur,opus Xenocriti & Eubij Thebanorum. Alterũ autem uetuſtum,Dædali eſſe Thebani putãt:& rem ſic ſe habere,mihi ipſi eſt uiſum. Hoc Dædalus gratiam pro beneficio relaturus ipſe,ut dicitur, dedicauit. Nam ex Creta cum fugeret,nauigia parua ſibi,& filio Icaro fabricauit,nauibus item uela addidit (quod nemo tunc excogitarat) ut * remigationem Minois uento ſecundo præuerterẽt. Et ſic quidem ipſe Dædalus ſaluus euaſit. Icari autem nauim cum imprudentius gubernaret, euerſam aiunt. Suffocatum eum uis tempeſtatis in Pergami inſulam eiecit, quæ nondum eo tempore nomen erat ſortita. Fortè autem fortuna eò cum perueniſſet Hercules, cadauer agnouit, & ſepeliuit, ubi nunc quoq́; tumulus ei eſt excitatus, in promontorio quod * ad Aganum aſſurgit. Ab Icaro hoc tum inſula,tum quod eam alluit mare,nomen accepit. Apud Thebanos in aquilis Praxiteles ex duodecim ærumnis,ut uocant,complures exculpſit. Deſunt his, quæ aduerſus uolucres in Stymphalo ſunt acta: & quemadmodum Elidem Hercules purgarit. Horum loco expreſſa eſt lucta contra Antæum. Thraſybulus autem

εἰρεσίαν

ἀνέχοντι ἐς ἄγανον.

Lyci

A Lyci F. & Athenienſes, qui cum eo triginta tyrannorum imperium deſtru xerunt, Mineruam & Herculem (Thebis enim profecti, reditũ in patriam ſibi aperuerunt) in Coloſſo, qui ex lapidibus Pentelicis eſt opera Alcamenis confectus, in Herculis fano dedicarunt. Contiguum eſt Herculis Gymnaſium, ſtadium item, quæ ambo nomen à Deo acceperunt. Supra Sophroniſterem lapidem ara eſt Apollinis, cognomento Spodij, id eſt cinericij. Ab hoſtiarum enim cineribus eſt extructa. Redditur ibi & diuinationibus oraculum, quo genere Smyrnæos potiſſimum ex Græcis ſcio eſſe uſos. Habent enim & Smyrnæi ſupra ciuitatem in loco extra mœnia, templum diuinationum. Apollini præterea Polio tauros olim immolabant Thebani. Et aliquando, cum inſtaret iam ſolennitas, & hora ſacrificij urgeret, hi qui miſſi fuerant ad taurum, non redierunt: atq; ita qui fortè aderat, ex curru alterum boum deo immolant: & ab eo tempore boues, qui faciendis operibus ſunt deſtinati, putant eſſe ſacrificãdos. Addunt & hoc, Cadmo, cum Delphis diſcederet, ducem itineris in Phocenſium regionem uaccam fuiſſe, quam à bubulcis Pelagontis uenditam perhibẽt. In utroq; item latere habuiſſe eam ſignum candidum, ſimile plenilunij circulo. Oportebat autem Cadmum, & quem ducebat exercitum, ibi ex oraculo conſidere, ubicunq; uacca defeſſa genua inflexiſſet. Oſtendunt itaq; hunc etiam locum. Ibi ſub dio eſt Mineruæ ara, & ſimulacrũ, quod à Cadmo dedicatum aiunt. Cæterùm qui non Phœnicem fuiſſe Cadmũ, ſed Ægyptiũ aiunt, atq; inde terram Thebanorum eſſe ingreſſum, ijs nomen Mineruæ huius

κληδόνων.

Cadmus ex Phœnicia profectus, non Aegypto.

B aduerſatur. Non enim Sais Ægyptiorum lingua, ſed Phœnicum Siga appellatur. Aiunt inſuper Thebani, eo in loco Cadmi ædes fuiſſe, quo nunc iuxta arcem forum habent. Oſtendunt & rudera Harmoniæ thalami: & quem Semelæ fuiſſe aiunt, noſtro etiam tempore hominibus inacceſſum cuſtodiunt. E' Græcis ſi qui credũt, Muſas cantaſſe in Harmoniæ nuptijs, locum eſſe ſciunt in foro, ubi deas ceciniſſe perhibent. Dicitur & tale quippiam: Lignum unà cum fulmine, quod Semeles thalamum incidit, cœlo eſſe delapſum: & Polydorum id, ære poſtquam exornauit, Bacchum Cadmeum appellaſſe. In propinquo Bacchi eſt ſimulacrum. Hoc Onaſimedes Dioli F. elaborauit, æris plenum. Cadmum uerò Praxitelis liberi fecerunt. Statua item uiſitur Pronomi tibicinis, qui omnium iudicio dulciſſimè cecinit. Antea quidem genera tibiarum tria habebant, & his quidẽ cantilenam Doricam modulabantur. Componebantur autẽ aliæ ab his diuerſæ, quæ Phrygiam harmoniam edebant. Lydium item, ut uocant, alijs tibijs cantabant. Pronomus autem primus excogitauit tibias, quæ omniũ harmoniæ quadrarent. Primus item cantilenas uſq; adeò diuerſas iiſdem fiſtulis eſt modulatus. Dicitur item decoro quodam uultus habitu, totiusq; corporis concinno motu theatrica ſpectacula ſupra modum exhilaraſſe. Canticum item compoſuit, tanquam ſupplicatorium carmen, in Delum Chalcidenſibus, qui Euripum accolunt. Hunc itaq; dedicarunt ibi Thebani, & Epaminondam Polymnidis filium. Epaminondas hic maiorum etiam genere fuit clarus. Pater eius ne mediocris quidem ciuis Thebani fortunas habuit. Diſciplinas autem patrias accuratiſſimè perdidicit, & adoleſcens

Pronomi tibicinis induſtria.

Epaminondæ res geſtæ.

item uſus eſt opera Lyſidis,qui genere quidem Tarentinus erat,Pythago- C
ræ autem Samij doctrinam profitebatur. Dicitur Epaminondas,cum bellum inferrent Mantinenſibus Lacedæmonij, unà cum alijs Thebanis ſuppetias miſſus Lacedæmonijs. In conflictu, extremis ſeſe periculis ut obiecit, uulneratum Pelopidam liberauit. Aliquādiu autem pòſt, cum legatus Spartam ueniret Epaminondas,quo tempore Lacedæmonij pacem, quæ ſub Antalcida eſt dicta, cum Græcis compoſituros ſe pollicebantur, interrogauit eum Ageſilaus, num oppidatim paſſuri ſint iurare Bœotos de pace: Non prius ô Spartiata, reſpondit ille, quàm ueſtros etiā uicinos oppidatim iurare cōſpiciamus. Vt uerò Lacedæmoniorum & Thebanorum bellum iam exarſit, & illi tum ſuo, tum ſociorum exercitu contra Thebanos mouiſſent, Epaminondas accepta copiarū parte, ſupra Cephiſſidē paludem ſubſedit, tanquam illac irruptionem eſſent facturi Peloponneſij. Cleombrotus autem Lacedæmoniorum rex ad Ambroſſum uertitur, in terra Phocenſium: interfecto item Chęrea, atq; alijs cum eo Thebanis, qui bus tranſitus cuſtodiendi cura erat demandata, eſt tranſgreſſus: & ad Leu ctra Bœotica peruenit, ubi tum ipſi Cleombroto, tum communi Lacedæmoniorum exercitui ſigna diuina fuerunt edita. Reges ipſorum in expeditione oues ſimul eduxerant, ut & Dijs immolarent, & ante prælia ſacra facerent. Gregum horum inter eundum duces capræ erant, quas Catoeadas paſtores nominant. Tunc itaq; facto in gregem impetu, lupi, ouibus equidem prorſus abſtinuerunt: catoeadas autem capras dilaniarunt. Diceban tur item Lacedæmonios ultæ filiæ Scedaſi. Qui enim iuxta Leuctra incole D
bat Scedaſus, duas habebat filias, Molpiam & Hipponem. Has cum iam adoleuiſſent, uiolarunt Parathemidas, Phrudarchidas, & Parthenius, Lacedæmonij. Virgines itaq; (nec enim tolerabilem contumeliam paſſæ uidebantur) extemplò ſeipſas ſtrangularunt. Scedaſus Lacedæmonem eſt profectus. Cumq; ius ſuum adipiſci nullo modo poſſet, in Leuctra reuerſus, ſeipſum confodit. Tunc autem Scedaſo Epaminondas ſacrificauit, & uota fecit, non tam propter Thebanorum ſalutem, quàm ipſius ultionem eſſe prælium futurum. Bœotorum principes non iiſdem erant, ſed diuerſiſſimis ſententijs. Epaminondæ uiſum eſt, Malgidi item, & Xenocrati, qua fieri poſſit celeritate, pugnam cum Lacedæmonijs committere. Damoclidas autem, Damophilus, & Simangelus ſigna conferri nolebāt. Sed mandabant, ut in Atticam clam exportatis uxoribus ac liberis, ad ſuſtinendam ſeſe obſidionem pararent. * Horū itaq; ſex, conſilia in hoc differebāt. Aberat ex Bœotorum principibus ſeptimus, Branchyllides nomine, qui irruptionem cuſtodiebat iuxta Cithęronem. Is cum ſuffragio ſuo comprobaſſet eorum ſententiam, qui Epaminondam ſequebantur, & in caſtra ſeſe contuliſſet, acie decernere omnibus eſt uiſum. Epaminondas ſuſpectos habebat Bœotorum tum alios, tum potiſſimum Theſpienſes. Veritus itaque, ne in ipſa pugna proditionem molirentur, poteſtatem eis fecit, ut qui uellent, domum ex caſtris redirent. Theſpienſes itaq; toto exercitu diſcedunt, & ex Bœotis alij, qui Thebanis non fauebant. Poſtquam uerò ad manus eſt uentum, ibi Lacedæmoniorū ſocij, ut qui nec antea de eis bene ſentiebant,

Signa Lacedæmonijs ad Leuctra exhibita.

Sentētiæ Bœotorum principum.

Hyperbaton hoc loco eſt in Græco.

A tiebant,ſimultatem potiſſimum oſtenderunt.Nam & manere uolebant in ſtatione,& ad quamlibet hoſtium impreſſionem terga uertebant.Ipſos autem Lacedæmonios & Thebanos ex æquo animabant:illos equidem,qua prius ualuerant,rerum bellicarum peritia,& pudor ſimul,ne Spartæ uidelicet dignitas periret: Thebanos uerò, quòd ob oculos erat poſitum periculum,quodq; patriæ,quod uxoribus ac liberis impēdebat. At enim poſtquam è Lacedæmoniorum magiſtratu tum alij ceciderunt, tum rex etiam Cleombrotus occubuit,neceſſitas Spartanis eſt impoſita, ne quantumuis affligerentur,terga darent. Apud Lacedæmonios enim turpiſſimum ſemper eſt habitum, Regis cadauer in hoſtium poteſtatem redactum negligere. Thebani uictoriam ſunt adepti omnium illuſtriſſimā, quotquot Græci de Græcis reportarunt. Poſtero die Lacedæmonij de ſepeliendis mortuis cogitarunt,& caduceatorē ea de re ad Thebanos mittunt. Epaminondas autem,cum ſciret conſueſſe antehac Lacedæmonios, clades ſemper occultare,eorum ſe ſocijs conceſſurum prius promiſit,ut mortuos tollerent. Poſt hos ſimiliter & Lacedæmonijs poteſtatem daturum,ut ſuos ſepeliāt. Ex ſocijs autem cum hi prorſus non tollerentur (utpote è quibus ne unus quidem ceciderat) ex alijs autem pauci interijſſe uiderentur,ita & Lacedæmonij iam ſuos ſepelierunt:& manifeſtum eſt factum,eos qui iacebāt, eſſe Spartanos. Interfecti ſunt ex Thebanis,& qui remanſerāt Bœotis, quadraginta ſeptem. Ex Lacedæmonijs autem plus quàm mille. Epaminondas poſt pugnam continuò reliquos ex Peloponneſo domum iuſſit reuerti, at

Thebani occiſo Cleombroto uincūt Lacedæmonios.

B Lacedæmonios in Leuctris * captiuos detinuit. Factus autē certior, Spartiatas omnibus copijs ab urbe in Leuctra aduentare, ſuis auxilium ut ferrent,oblatis conditionibus captiuos dimiſit: & ſatius fore dixit, ut bellum ab eis ex Bœotia Lacedæmonem depellatur. Theſpienſibus poſt hæc, cōſiderata Thebanorum à principio inimicitia, & præſenti eorum fortuna, uiſum eſt deſerto oppido in Ceriſſum aufugere. Eſt aūt caſtellū munitum Ceriſſus, in terra Theſpienſium. Id olim etiam ſub Theſſalorum expeditione occupabant. Theſſali autem cum capere Ceriſſum tentaſſent,& opus ſe uidiſſent eſſe aggreſſos ſpe omnium maius, ad Apollinem Delphos ſunt profecti. His ita eſt reſponſum:

* ἀπειλημμένους εἶχεν

Leuctra mihi ſunt curæ umbroſa,& Aleſia tellus,
Et Scedaſi triſtes ob turpia crimina gnatæ.
Hic lacbrymoſa graui fient certamina motu,
Quæ nemo obſeruet,niſi Dorica caſtra iuuentam
Cum perdent fortem,ſic fata urgentia uoluent.
Tunc etiam firmum capient,non antè,Ceriſſum.

Tunc itaq; Epaminondas ut expugnauit qui Ceriſſum profugerāt Theſpienſes,confeſtim ad res in Peloponneſo properauit, utpote promptè accerſentibus eum Arcadibus. Eò profectus,ſponte in ſocietatem aſciuit Argiuos. Mantinenſes in uicos ab Ageſipolide diſtributos, in ueterem ciuitatem reduxit. Perſuaſis itē Arcadibus,ut diruerent quotquot infirma erant oppidula,cōmunem eis patriam condidit,quæ noſtra etiam ętate Megalo

polis

Megalopolim Epaminondas condidit.

polis uocatur. Cęterùm tempus iam peractum poſtulabat, ut Bœotię præ C
fecturam Epaminondas deponeret. Decretum item erat, ut morte is mul-
taretur, qui imperium cõtra legem ſuſciperet. Hanc autem Epaminondas
legem aſpernatus, tanquã intempeſtiuam, in Bœotorum præfectura per-
ſeuerauit, Spartęq́; exercitum admouit: ubi, in pugnam eis ut obuiam non
eſt profectus Ageſilaus, ad inſtaurandam Meſſenam conuertitur. Et con-
ditor eſt Epaminondas urbis, quam nunc Meſſenij incolunt. De eius in-
ſtauratione ſcripſimus, cum res Meſſeniorum tractaremus. Eo tempo-
re Thebanorum ſocij ſparſim per regionem Laconicam diſcurrerunt, &
prædas ex ea egerunt. Id Epaminondam commouit, ut in Bœotiam The-
banos reduceret. Vt uerò iuxta Lechæum iter cum exercitu fecit, & loca
iam anguſta ac difficilia erat tranſiturus, Iphicrates Timothei F. qui pelta-
tos, aliasq́; Athenienſium copias ducebat, Thebanos eſt adortus. His in fu
gam uerſis, Epaminondas ad ipſam Athenienſiũ urbem mouit: & in aciem
exire Athenienſes ut prohibuit Iphicrates, Thebas eſt reuerſus. Abſolu-
tus item à iudicio capitali, quod Bœotię principatum tempore iam exacto
inierat. Dicuntur tamen, qui electi ad hoc negotium fuere iudices, nõ pror
ſus ſuffragium de eo tuliſſe. Poſt hæc in Theſſalia qui principatum obti
nebat Alexander, ex perfidia quadã & ignominia in uincula coniecit pro-
fectum eò Pelopidam, qui acceſſerat Alexandrum, tanquam priuata fami
liaritate ſibi coniunctum, & communem Thebanorum amicum. His re-
bus auditis confeſtim Thebani bellum aduerſus Alexandrum mouerunt.
Ducem exercitus Cleomenem crearũt: & cum is Bœotiæ iam præfectum D
ageret, expeditionem fecerũt. Epaminondas eo tempore inter gregarios
milites ſtipendia merebat. Sed eductis extra portas copijs, Alexander per
inſidias in locis difficilibus impetum in eos fecit. Verùm cum iam de uita
periclitari uiderentur, tum reliquus exercitus ducem Epaminondam ele-

Orchomenios Thebani eijciunt.

git, tum Bœotorum præfecti magiſtratu ultrò abierũt. Alexander autem
cum uideret imperare hoſtibus Epaminondam, amiſſa tota belli fiducia,
ſponte Pelopidã dimiſit. Interea temporis dum abeſt Epaminondas, Or-
chomenios regione eiecerunt Thebani. Calamitatem hanc Orchomenio-
rum eſſe Epaminõdas exiſtimauit: & domi ſi fuiſſet, nunquam commiſſu-
rum ſe, ut tam audax facinus à Thebanis perpetraretur. Vt uerò Bœotiæ
præfectum nullũ crearunt, Bœotorumq́; exercitus Peloponneſum rur-
ſus eſt ingreſſus, pugna Lacedæmonios circa Lechæum uicit, & cum ipſis
Pellinenſes ex Achæis, Athenienſes item, quos Chabrias Athenis eduxe-
rat. Moris apud Thebanos erat, reliquos quos cæpiſſent omnes pecunia
enumerata dimittere, & Bœotorum exules morte multare. Capto itaq́;
oppidulo Sicyoniorum Phubia, deprehenſos in eo, quorum magnus erat

Epaminondas ad Mantineã à Gryllo interfectus.

numerus, Bœotios exules nota hac liberauit, denominata cuilibet, qua po
tuit, patria. Poſt hæc ut uictorem exercitum Mantineæ admouit, interfe
ctus tunc eſt à quodam Athenienſi. Et Athenis in equeſtri pugna uir hic
pictus eſt, Epaminondam occidens, Gryllus Xenophontis filius: ſed iſtius
Xenophontis, qui interfuit Cyri expeditioni aduerſus regẽ Artaxerxem,
& Græcos reduxit ad mare. Epaminondę ſtatuæ & carmina ſunt elegiaca
addita,

A addita, quæ tum alia prædicant Epaminondæ facinora, tum conditorem eum Meſſenæ fuiſſe indicant, atque eius opera libertatem Græcis eſſe reſtitutam. Carmina hæc ſunt:

Conſilijs noſtris Spartæ laus omnis adempta eſt,
Tempore Meſſenæ redditus omnis honos.
Inſignes armis Thebæ cæpere coronam,
Libera conſilio Græcia tota meo eſt.

Et hęc quidem gloriam Epaminondæ pepererunt. Non procul templum eſt Hammonis. Simulacrum Pindarus dedicauit, Calamides fecit. Cæterùm Pindarus & in Lybiam ad Hãmonios miſit hymnos Hammoni. Hic hymnus meo etiã tempore extat in triangulari columna iuxta aram, quam Ptolemæus Lagi F. Hammoni conſecrauit. Habent Thebani poſt Hammonis ædem & locum auguriorum Tireſiæ, quem Oeonoſcopeum appellant. Et in propinquo Fortunæ templum. Plutonem infantem gerit. Manus ſimulacri & uultum Xenophon Athenienſis, ut Thebani perhibent, abſoluit: reliqua Calliſtonicus indigena. Sapiens hercle conſilium eſt, Plutonem Fortunæ tanquam matris, aut nutricis manibus imponere. Aequè ſapiens & Cephiſodoti, quo authore, Pacis ſimulacro apud Athenienſes Pluto tenetur. Veneris apud Thebanos ſimulacra uſque adeò habentur antiqua, ut & Harmoniæ eſſe donaria memorent. Confecta dicuntur ex ſummis tabulis, quæ Cadmi nauibus inerant ex ligno fabricatæ. Vraniam appellant: Pandemum alteram: tertiam Apoſtrophiam. Cognomina Veneri Harmonia impoſuit. Vraniam, propter caſtum amorẽ, & à corporum appetitu abhorrentem: Pandemum, propter coitus: tertiam deinde Apoſtrophiam, ut à cupiditate nefaria & facinoribus ſceleſtis genus humanum auertatur. Multa enim ſciuit Harmonia, partim apud Barbaros eſſe perpetrata, partim Græcos. Qualia & poſtea de Adonidis matre, de Phædra item Minois filia, & Thrace Tereo fuerunt decantata. Templum autem Cereris legiferæ, Cadmi quondã & poſterorum domum fuiſſe perhibent. Cereris ſimulacrũ pectore tenus conſpicitur. Suſpenſæ ibidem ſunt ęneæ parmę, quæ Lacedęmoniorum dicuntur eſſe, quotquot ex magiſtratu in pugna Leuctrica occubuerunt. Iuxta portam Prœtidem, ut uocant, theatrum eſt extructum: & proximè theatrum, Bacchi templum cognomento Lyſij. Ex Thebanis enim quos cæperant Thraces, cũ eos circa Haliartiam iam abducerent, Deus liberauit, & Thraces ſomno oppreſſos occidendos eis tradidit. Ibidem Thebani alterum ſimulacrum Semeles eſſe ferunt. Singulis autem annis moris eſt, ſtatis diebus templum aperire. Conſpiciuntur & rudera domus Lyci, & Semeles monumentum. Alcmenæ monumentum non habetur. Poſt obitum enim, in lapidem fertur eſſe tranſmutata: qua in re cum Megarenſibus nõ conſentiunt. Sicut & in reliquis Græci diuerſa inuicem utplurimum narrãt. Ædificata ſunt ibidem apud Thebanos monumenta & Amphionis liberis, ſeorſim maribus, ſeorſim item uirginibus. Propinquum Dianę Eucliæ templum uiſitur. Simulacrum Scopę eſt opus. Intra ædem Antipœni filias ſepultas eſſe aiunt Androcleam, &

Pluto à Fortuna geſtatur.

B

H Alcidem,

Alcidem. Nam ut pugna iam Thebanis & Herculi cum Orchomenijs fuit C
committenda, oraculum eſt allatum, bello fore eos uictores, ſi manum ſibi
Antipœni filiæ ſeipſas occidunt.
inſerat, qui generis dignitate inter ciues ſit nobiliſsimus. Antipœno igitur,
(hic enim maiorum genere maximè fuit illuſtris) non uiſum eſt, pro po-
puli ſalute mori. Sed filiabus eius placuit. Poſtquam itaq; ſemetipſas inter-
fecerunt, hic eis pro tanto beneficio honos habetur. In parte templi Dianę
Eucliæ anteriori leo conſpicitur ex lapidibus cõſectus. Dedicaſſe eum Her
cules dicitur, ſuperatis iam prælio Orchomenijs, & rege eorum Ergino
Clymeni F. In propinquo Apollo uiſitur cognomento Boidromius. Mer
curius item, qui ſorenſis appellatur. Pindari & hoc donarium. Pyra libe-
rorum Amphionis à ſepulchris diſtat dimidio potiſsimum ſtadio. Durat
in hunc uſq; diem cinis à pyra. Prope Amphitryonem duo illa ſimulacra
lapidea, Mineruæ eſſe dicuntur, quæ à baltheis Zoſteria uocatur. Nam
cum Euboenſibus & Chalcodonti uellent occurrere, arma ibi ſumebant.
Locus eſt in libro Iliadis ſecundo.
Arma præterea induere ueteres ζώσασθαι appellabant. Et Homerũ aiunt,
quo in loco cum Marte Agamemnonẽ ex baltheo comparauit, armorum
apparatum innuiſſe. Zethi monumentum, & Amphionis non magnum,
eſt in communi terræ tumulo. De hoc terram ſuffurari conantur, qui Ti-
thoream in Phocide incolunt. Conantur autem, cum taurum ſignum cœ-
leſte Sol perambulat. Surreptam enim inde terram Antiopæ monumen-
to ſi accommodent, ager Tithorenſis reddetur fructuoſus, Thebanus au-
tem non item. Hac de cauſſa Thebani cuſtodiam tunc monumenti agunt.
Hæc ciuitates iſtæ Bacchidis adductæ oraculis crediderunt. Nam & hæc D
inter oracula continentur:

Sed quando Tithoreus Zethoq; Amphioniq; almo
Exequias, & uota dabit, donaria fundet,
Cum calet æthereus ſolari lumine Taurus,
Quod ueniet depelle malum, quod & imminet urbi
Haud leue. nam fruges pereunt, ſi ſiueris illos
Demere de terra, Phociq; apponere buſto.

Phoci autem monumentum Bacchis hanc ob cauſſam dixit. Vxor Lyci
„ Bacchum ex Dijs potiſsimũ coluit. Hæc, cum quæ dicta ſunt, deſideraret,
Bacchus Antiopæ ſuccenſuit. Inuidioſa autẽ ſemper ſunt deorũ immodica
ſupplicia. Aiunt itaq; Antiopen furore fuiſſe correptã, & per totã Græciã,
mente ut fuit capta, eſſe diuagatam. Phocũ autem Ornytionis filiũ, Siſyphi
nepotem incidiſſe in eam, & medicamentis poſtquam ſanauit, duxiſſe uxo-
Amphionis cantum ſequuti lapides.
rem. Inde tumulus cõmunis excitatus eſt Antiopæ, & Phoco. Lapides
pręterea iuxta Amphionis monumentum ab imo ſubſtratos, nec ad amuſ-
ſim elaboratos, eos eſſe perhibent, qui Amphionis cantũ ſint ſequuti. Talia
quæpiam alia & de Orpheo narrantur: cithara canentẽ eum feras eſſe inſe-
quutas. Thebis Chalcidem uerſus iuxta portã Prœti itur. Sepulchrum
in publica uia oſtenditur Melanippi, qui re militari apud Thebanos pluri-
mum ualuit. Et in Argiuorũ expeditione Tydeum Melanippus hic, & ex
fratribus Adraſti Miceſteum interfecit. Ipſum autẽ Melanippum ab Am-
phiarao

A phiarao occiſum eſſe aiunt. Proximè hunc tres lapides candidi uiſuntur. Et ex Thebanis qui res antiquas tradunt, Tydeum ibi ſepultũ perhibent. Sepultum autẽ à Mæone. In cuius rei teſtimoniũ carmen ex Iliade proferunt:

Tydeus, quem condit tellus Thebana ſepulchro.

Filiorum deinceps Oedipi monumenta apparent, & alia quæ apud eos ſunt facta. Quę etiamſi nõ uiderim, credibilia tamen eſſe exiſtimaui. Aiunt enim Thebani, ſe tum alijs Heroibus, ut uocant, rem ſacram facere, tum Oedipi filijs. Inter ſacrificandum autem flammam, & ab ea erumpentẽ fumum bifariam dirimi. His ut fidem haberẽ, tale quippiam aliud, quod ipſe *Miracula.* uidi, me mouit. In Myſia ſupra Caycum, oppidulum eſt Pioniæ nomine. Conditorem incolæ Pionen eſſe perhibent, unũ ex poſteris Herculis. Huic ergo cum ſacrificium inſtituunt, fumus ſepulchro ſponte emergit. Hæc ita uidi accidiſſe. Oſtendunt Thebani & Tireſię monumentum, quod ſtadijs potiſsimũ quindecim diſtat à ſepulchro filiorũ Oedipi. Quia uerò & hi fatentur extremum diem obijſſe Tireſiam in Haliartia, uacuum illud apud ſe monumentum eſſe uolunt. Viſitur & Hectoris ſepulchrum, filij Priami, ad fontem, quem Oedipodium uocant. Oſſa eius Ilio perhibent ex tali quopiam oraculo eſſe ablata:

Qui colitis clari Mauortia mœnia Cadmi,
Si cupitis patria locupletes uiuere terra,
Oſsibus Hectoreis Aſiæ ex regione relatis,
Priamiden Iouis auſpicijs heroa colatis.

B Nomen autẽ fonti Oedipodio inditũ eſt, quòd cõmiſſo parricidio Oedipus cruorẽ in eo abluerit. Iuxta fontẽ ſepulchrũ uiſitur Aſphodici. Aſphodicus hic Parthenopæum Talai F. interfecit, in pugna contra Argiuos, ut Thebani aſſerunt. Quoniam uerſus in Thebaide de Parthenopæi obitu, à Periclymeno eſſe ſublatos aiunt. Hac parte in uia publica locus eſt Teumeſſus, ubi Europen fuiſſe à Ioue occultatam tradunt. Alia item de uulpecula cognomento Teumeſia narrantur. Hanc, ut damnũ inferret Thebanis, à Baccho ex indignatione eſſe educatam: & capienda cum iam eſſet à cane, quem Procridi Erechthei filiæ Diana dono dederat, in lapidẽ unà cum cane tranſmutatam. In Teumeſſo Mineruæ Telchiniæ templũ eſt, abſq; ſimulacro. De cognomento eius coniecturam facere licet, ex Telchinis, qui in Cypro quondam degebant, partem eſſe ad Bœotos profectam, cõdidiſſeq; templum Mineruæ Telchiniæ. Ad ſiniſtrã Teumeſsi ſeptem ſtadia ſi proceſſeris, Gliſantis rudera apparebunt. Iuxta hæc ad partẽ itineris dextrã tumulus eſt, tum ſylua agreſti, tum arboribus ſatiuis opacus. Sepulti ſunt ibi, qui cum Ægialeo Adraſti filio expeditionẽ aduerſus Thebanos ſuſceperunt. Inter quos fuerunt Argiui tum alij ex magiſtratu, tũ Promachus Parthenopæi filius. Ægialeo autem monumentũ fuiſſe Pagis ædificatum, antea à me in Megarenſiũ hiſtoria eſt indicatũ. In uia quæ rectà *Locus apud* Thebis Gliſantem uerſus deducit, locus eſt lapidibus ſelectis circũſeptus, *Thebanos* quẽ Caput ſerpentis Thebani nominãt. Serpentẽ hũc, qualis qualis tandẽ *cur Caput ſerpentis dictus.* fuerit, caput ibi ex fouea exeruiſſe aiunt: & Tireſiam id, cũ fortè incidiſſet,

enſe reſecuiſſe. Hac de cauſſa locus ita uocatur. Supra Gliſantem mons eſt, C
qui Hypatus dicitur. In eo templum, & ſimulacrũ Iouis Supremi. Torren
tem, Thermodontẽ appellant. Cum ad Teumeſſum in uiam Chalcidem
uerſus redieris, Chalcodontis monumentũ uidebis. Hic ab Amphitryone
eſt interfectus in Euboenſiũ contra Thebanos pugna. Deinceps oppido-
rum rudera offeruntur, Harmatis, & Mycaleſsi. Illi nomen impoſitũ eſt ab
Amphiarai curru, qui terræ ibi hiatu, ut Tanagræi aſſerunt, eſt abſorptus.
Et nõ ut Thebani perhibent, Mycaleſsum fatentur nomen inde accepiſſe,
quod uacca, quæ Cadmũ unà cum exercitu Thebas deduxit, mugitum ibi
ediderit. Cæterùm quo'nam modo Mycaleſſus ſit euerſa, in Attica hiſto-
ria expoſui. Ad mare Mycaleſsi templum eſt Cereris Mycaleſsię. Singu
lis id noctibus ab Hercule occludi aiunt, & rurſus aperiri. Herculẽ autem
eſſe unum ex Idæis Dactylis, ut uocant. Miraculũ præterea huiuſmodi ibi
demonſtratur. Ad pedes ſimulacri deponunt, quæcunq; in autumno ſole-
ant prouenire. Hæc toto anno uiridia permanent. Ad dextrã pręterea Eu
ripi, qui Eubœam ibi à Bœotia dirimit, templũ eſt Cereris Mycaleſsiæ: &
Aulis. ab eo paululum ſi proceſſeris, Aulis offeretur. Hanc ab Ogygis filia nomi-
natam eſſe aiunt. Eſt ibi & Dianæ templum, & ſimulacra duo ex candido
marmore: unũ facem gerit, alterũ ſagittatricis formã exhibet. Fama eſt,
cum ad aram Græci ex Calchantis uaticinatione Iphigeniã eſſent immola-
turi, Deam pro ea ceruum mactandũ ſubſtituiſſe. Lignũ platani, cuius &
Homerus in Iliade facit mentionẽ, etiam'num ſupereſt, & in templo cuſto-
diunt. Aiunt præterea in Aulide Græcis uentum ſecundum non eſſe obla- D
tum. Hoc autem ſubitò eis oblato, immolaſſe Dianæ, ut quiſq; habuerit,
fœmineas ſimiliter hoſtias, & maſculas. Ab eo tempore in uſu permanſit,
ut quælibet hoſtiæ in Aulide approbentur. Oſtẽditur item fons, ad quem
platanus excreuit. Et in colle prope Agamemnonis tabernaculũ, pauimen
tum æneum. Palmę ante templum ſunt enatæ, fructũ proferentes, qui non
omnino eſui eſt, ut in Palęſtina, illo tamen in Ionia molliorẽ. Homines in
Aulide degunt nõ multi. Figuli hi ſunt. Incolunt autem & hanc regionem
Tanagræi, quiq; circa Mycaleſſum habitãt, & Harma. Eſt in Tanagræa ad
mare, quod Delium dicitur. In eo & Dianæ & Latonę ſimulacra uiſuntur.
Tanagræi. Tanagræi conditorem habuiſſe ſe perhibent, Pœmandrum Chæreſilei F.
Laſij F. Eleutheris F. hunc autẽ Apollinis fuiſſe & Arethuſæ, Neptuni fi-
liæ. Pœmandrum item uxorem duxiſſe Tanagram, filiam Æoli. Corinna
autem ſcriptũ reliquit, eſſe eam Aſopi filiam. Hæc cum diutiſsimè uiueret,
uicini ut perhibent, abolito nomine, tum ipſam mulierẽ Græam ſeu anum
uocarunt, tum aliquanto pòſt ciuitatem, & nomen uſq; adeò perdurauit,
ut & Homerus in catalogo ſcripſerit:

Diuinam Græan, amplamq; agris Mycaleſſum.

Sed temporis progreſſu nomen antiquum recuperauit. Eſt & Orionis
monumentum Tanagræ. Mons item Cerycius, in quo Mercurium eſſe na
tum aiunt. Locus item qui Poloſus dicitur. Sedentem ibi Atlantem tra-
dunt curioſe inquirere, cùm quæ terris agantur, tum quę in cœlo. Scripſit
de Atlante & Homerus:

Filia

A *Filia ſolliciti Atlantis, cui nota profundi*
Sunt uada cuncta maris, præcelſasq́; ipſe columnas
Geſtat, quæ terras, & cœlum culmine tangunt.

In Bacchi templo ſimulacrum habetur ſpectatu dignum, quod & ex Pario eſt marmore, & à Calamide confectum. Plus tamen admirationis Triton meretur. De hoc quæ honeſtius uulgo narrentur, hæc ſunt. *Hiſtoria de Tritone.* Tanagræorum aiunt primæ nobilitatis mulieres, Bacchi Orgijs initiatas, luſtrationum cauſſa in mare deſcendiſſe. Has, cum natarent, eſſe aggreſſum Tritonem. Mulieres deinde ſuppliciter Bacchum rogaſſe, ut auxilium eis ferret. Deum itaque exauditis earum precibus, pugna Tritonem ſuperaſſe. Alia quæ dicuntur, dignitate quidem cedunt prioribus, ueriſimiliora tamen ſunt. Omnia enim Triton fertur ad mare acta pecora, inſidijs intercepiſſe. Impetum præterea feciſſe & in nauigia tenuiora: donec Tanagræi poculum uino plenum ei apponunt. Hunc autem ilico ex odore aduolaſſe: & ut bibit, ſopore obrutum, in littore procubuiſſe. Quendam itaq; Tanagræum ſecuris ictu ceruicem ei præcidiſſe. Propterea capite caret. Quia uerò ebrium uiderunt, à Baccho interfectum putant. Vidi & alium Tritonem inter Romanorum miracula, ſed iſto apud Tanagræos minorem. *Figura Tritonum.* Figura Tritonum hæc eſt. Capillos habent in capite inſtar ranularum in paludibus, tum quia colore eis reſpondent, tum quia diſcernere pilum unum ab alijs non poſsis. Reliquum corpus in tenuem ſquamam deſinit: robore eo eſt munitum, quo Rhinas piſcis. Branchias ſub auribus
B habent, & naſum humanum. Os latius, & dentes ferinos. Oculi glauci mihi uidentur. Manus itidem habent digitos, & ungues cochlearum * acetabulis ſimiles. *ἐπιδίμασιν* Sub pectore & uentre caudam pro pedibus habent, qualem Delphini. *Rhinocerotes.* Vidi & tauros Æthiopicos, quos ex euentu Rhinocerotas nominant: quia in narium extremitate unum cuilibet cornu eſt enatum, & ſub eo aliud non magnum. In capite autem prorſus nullum cornu gerunt. Tauros item Pœonios, qui corpore tum alio hirſuti ſunt, tum in pectore potiſsimum, & mandibula. Camelos item Indicos, colore pardis ſimiles. *De Alce, uide cōmentarios Cæſaris.* Eſt & Alce dicta belua, ſpecie media inter ceruum & camelum. Naſcitur in Gallorum regione. Solam autem hanc, quod ſcimus, ex animalibus inueſtigare, & proſpicere homines non poſſunt. Sed qui alia uenatum exeunt, fortunæ interdum beneficio & hanc capiunt. Hominem, ut aiunt, longè etiam cum abſit, odoratur. Abdit itaque ſe in conualles & ſpeluncas profundiſsimas. Icci rco ſi quando ad imum uenatores mille ſtadiorum planiciem aut montem occupant, non eſt quomodo hoc circulo euadant. Cum autem frequenter omnia obeant, circulo quæ ſunt comprehenſa, tum alia capiunt, tum Alcas. Hac occulta fraude Alce ſi non capiatur, alia certè capi nulla poteſt. Feram autem quam in Cteſiæ de Indis hiſtoria Martioram Indi nominant, Græci autem Androphagum, Tigridem dictam eſſe arbitror. *Tigris animal horrendum.* Triplicem in utraq; maxilla dentium ſeriem habet. Aculeos item in extrema cauda, quibus ſe cominus tueri poteſt, & in eos qui longius abſunt, tanquam telum ſagittator, aculeos proijcit. Hęc

C cum aliàs ſint ficta, Indi ex nimio feræ metu pro ueris accipere inuicē mihi uidentur. Decepti item ſunt colore eius, & quoties ad ſolem appareat Tigris, rubicundus uidetur, & concolor: uelocitate dehinc, etiamſi non currat, propter continuas conuerſiones. aliàs item, cum in propinquo non ſpectetur. Cæterùm ſi Africæ quis, aut Indiæ, aut Arabiæ loca obiret extrema, eo conſilio, ut quæ Græci habeant animalia, omnia exquireret, quędam prorſus non inuenturum eum exiſtimarim: quædam inuenturum equidem, ſed forma & aſpectu planè diuerſa. Non enim homo ſolum unà cum diuerſis elementis, aëre & terra, ipſe quoq; in diuerſam ſpeciem conuertitur, ſed reliqua etiam eadem patiantur neceſſe eſt. Cum aſpides etiam partim Libycæ, prçter Ægyptiacas, peculiaris ſint coloris: partim in Æthiopia atras aſpides, non minus quàm homines terra proſerat. „ Sic cuiuslibet eſt, nec nimis ueloci iudicio, quæ rariora ſunt, condemnare, nec ilico tanquam fide indigna reijcere. Sic ipſe etiam, licet non uiderim, alatos eſſe ſerpentes credo: quòd Phryx quidam Ioniæ importauit ſcorpium alas habentem, locuſtis ſimilimas. Tanagræ iuxta templum Bacchi aliud Themidis eſt, aliud item Veneris, tertium Apollinis. unà cum hoc dedicatæ ſunt Diana & Latona. Cæterùm de Mercurij templis, & cognomentis Criophori & Promachi, hæc dicunt. Mercurius portato circa mœnia ariete, peſtilentia eos liberauit. Propterea Calamis ſimulacrum Mercurij ita fecit, ut agnum humeris geſtet. Et quicunque iuuenum uultu eſſe formoſiſsimo iudicatur, is in Mercurij ſolennitate præterit in mœnium ambitu, humeris agnum gerens. Mercurium præterea Promachum aiunt, poſtquam cum claſſe Eretrienſes ex Eubœa Tanagram appulerant, & iuuenes in aciem eduxiſſe: & * ſtrigili, iuuenis cum eſſet, Euboenſes potiſsimum in fugam uertiſſe. D

ϛλεγγίδι

Iacent in Promachi fano & Andrachnæ reliquiæ. Educatum Mercurium ſub arboribus hiſce exiſtimant. Non procul theatrum, & iuxta ipſum porticus eſt extructa.

Tanagræos de Dijs optimè ſentire.

Optimè autem mihi inter Græcos Tanagræi de Dijs uidentur ſentire. Seorſim eorum domicilia ſunt ædificata, ſeorſim templa, in loco puro, & ab hominum commercijs remoto. Corinnæ quæ ſola Tanagræ cantica compoſuit, monumentum eſt inter ciues illuſtres. In Gymnaſio autem pictura uiſitur, in qua Corinna capite gerit coronam propter uictoriam, qua Pindarum canticis ſuperauit Thebis. Superaſſe autem mihi uidetur linguæ proprietate, eo quòd non lingua Dorica uſa eſt, ſicuti Pindarus, ſed Æolica: & quod inter mulieres tunc forma fuit præſtantiſsima, ſi qua ex ſtatua facienda eſt coniectura. Sunt ibidem & duo genera gallorum: hi Machimi uocantur, alij Coſſyphi. Coſſyphi magnitudine Lydias gallinas æquant, colore ſimiles coruis, barbam & criſtam habent inſtar * papaueris.

ἀνεμώνη

Candida item ſigna exigua in roſtro ſupremo, & caudæ extremitate. Et hi quidem huiuſmodi ſpeciem exhibent. In Bœotia porro ad ſiniſtram partem Euripi, ſitus eſt mons Meſabius, & ſub eo oppidum Bœotorum maritimum Anthedon. Inditum oppido nomen nonnulli uolunt ab Anthedone nympha. Nonnulli Anthanem ibi principatū obtinuiſſe aiunt, Neptuni filium, ex Alcyone Atlantis filia. Anthedonij in medio potiſsimū oppido templum

A templum habent Cabirorũ, & huic uicinũ Cereris nemus, & Proſerpinæ templũ. Simulacrũ item ex candido marmore confectum. Bacchi prеterea templum extructũ eſt, et ſimulacrũ extra oppidũ, forma iſtius quod in Epiro habetur. Sepulchra ibidem uiſuntur liberorũ Iphimedię, & Aloei. Hos autem ab Apolline interfectos, uno ore cecinerũt Homerus & Pindarus: occubuiſſe eos in Naxo, quę ſupra Parum eſt ſita. Horũ monumenta Anthedone uiſuntur. Eſt & iuxta mare Glauci, ut uocant, ſaltus. Piſcatorem hunc fuiſſe perhibent, & herbã ut cõmedit, dcum marinũ factũ. Eundemq́ futura hominibus etiam'num prędicere, & alij uerũ eſſe arbitrantur, & qui mari nauigant, quam plurima ex hominibus de Glauci uaticinatione ſingulis annis cõmemorant. Cæterùm Pindaro, auditis his ex Anthedonijs, nõ multum in mentem uenit uerſibus ca mandare, de Glauco quę referantur. Æſchylos autem integræ etiã tragœdiæ materiã hęc ſuppeditarunt. Habent Thebani ante Prœti portã & Iolai Gymnaſium, quod uocant, & ſtadium. Terræ præterea tumulũ ſimilẽ illis, & in Olympia, & Laurijs. Oſtenditur ibidẽ Iolai ſacellũ. Mortẽ autẽ in * Sardoa oppetijſſe tum Iolaũ, tum eos ſimul qui ex Athenienſibus & Theſpienſibus unà ierant, ipſi etiã Thebani fatenẽ. Cum dextrã partem ſtadij ſuperaueris, circus equeſtris offeretur. Et in eo Pindari monumentũ. Pindarum ætate adhuc iuuenem, cum Theſpias in uere proficiſceretẽ, circa mediũ potiſsimũ diem æſtus moleſtia affecit, & poſt hęc ſomnus occupauit. Hic itaq́, quo primũ eſt uiſum loco, extra uiam celeriter procumbit. Dormiente eo, apes aduolitarunt, & ad labia eius fauos finxerunt. Factum hoc Pindaro eſt principiũ futuræ in componendis canticis pręſtantiæ. Cum itaq́ fama per totam Gręciã celebraretur, maiori gloria Pythias eũ euexit, mandans, ut quaſcunq́ Delphis Apollini primitias offerrent, æquam ex omnibus portionẽ & Pindaro largirentur. Seni præterea in ſomnis aſtitit Proſerpina, ſeq́ ſolam ex Dijs negauit Pindari carminibus eſſe celebratam. Ibi ſe carmen & de ea compoſiturum Pindarus reſpondit, quamprimum ad ipſam peruenerit. Et hunc quidem mors continuò oppreſsit, antequam decimus à ſomnio dies præteriret. Erat Thebis anicula, cognata Pindari, & quæ cantilenos ei canere pleraq́ conſueuerat. Huic aniculæ per quietem aſtitit Pindarus, & hymnum de Proſerpina cecinit. Hæc autem, ſtatim ac ſomnus deceſsit, annotauit quæ per quietem cantari audierat. In hoc cantico cognomẽta tum alia ſunt Plutonis, tum ab auratis habenis, nimirũ ob raptũ Proſerpinæ, Chryſenius dicitur. Inde Acræphnium eſt uia, per planiciẽ maiori ex parte. Aiunt oppidum initiò & partẽ fuiſſe Thebaidis: & poſtea cũ Thebas euerteret Alexander, Thebanos accepi in id pueniſſe. Ob imbecillitatẽ uerò, & ſenectutem, cũ in Atticã tranſire non poſſent, ibi habitarunt. Situm eſt oppidũ in monte Ptoo. Memorabilia ibi habentur, Bacchi templũ, & ſimulacrũ. Ab oppido ad dextrã cum proceſſeris ſtadia circiter quindecim, templũ Apollinis Ptoi offereẽ. Athamantis & Themidis filiũ aiunt fuiſſe Ptoum, à quo tum Apollini cognomentum, tum monti nomen eſt inditum, quemadmodum Aſius tradit in carminibus. Ante Alexandri autem & Macedonum expeditionem, ac Thebanorum exitium, uerum ibi oraculum dabatur. Et

Marginalia: ἐν Σαρδοῖ. — Dormienti Pindaro, apes aduolant. — Acræphniũ.

uirum aliquando Europęum, nomine Myn, ablegatũ à Mardonio, inter- C
rogaſſe aiunt lingua uernacula. Verùm nec ipſum Deum ſermone græco,
ſed Barbarico reſpondiſſe. Montem Ptoum cum ſuperaueris, oppidum
Bœotorum maritimum Larymna apparebit. Nomen aiunt impoſitum à
Larymna oppidum. Larymna filia Cyni. Maiores paulo altius enumerabimus, cum ad Locren-
ſium res fuerit peruentum. Larymna Opuntiorum olim erat ditionis. Sed
cum tantam eſſent potentiam conſequuti Thebani, ultrò ad Bœotos de-
ſciuerunt. Bacchi templum ibi uiſitur, & ſimulacrum erectum. Paludem
habent undiquaq; profundam: & qui ſupra oppidum ſunt ſiti montes,
apros in uenationibus exhibent. Acræphnio cum rectà iter facias, uerſus
paludem Cephiſsidem, (quam eandem Capaida nonnulli nominant) per-
uenies in campum Athamantium nomine. Habitaſſe in eo Athamantem
ferunt. In paludem fluuius Cephiſsus excurrit, qui in Phocenſium Lilæa
oritur. Copas cum nauigaueris (ſitæ enim ſunt & Copæ oppidulum in
palude, quarum Homerus etiam mentionem fecit in Catalogo) Cereris
ibi, Bacchi item, & Sarapidis templa apparebunt. Dicunt Bœoti, & alia
quondam oppidula ad paludem fuiſſe habitata, Athenas, & Eleuſinem,
ſed hyberno tempore paludis inundatione demerſa. Cæterùm piſces Ce-
phiſsidis nihil ab alijs piſcibus paluſtribus differunt. Anguillæ tamen ibi
ſunt ingenti magnitudine, eſúq; ſuauiſsimæ. Coparum præterea ad ſini-
ſtram, cum ſtadia circiter duodecim proceſſeris, Olmones offerentur. Ol-
Olmones uici. monibus diſtat ſeptem fermè ſtadijs Hyettus. Vici hi & initiò fuerunt, &
etiam'num ſunt: & ad Orchomeniorũ regionem pertinere mihi tum ipſa D
oppidula uidentur, tum campus Athamantius. Cæterùm quæcunque de
Hyetto Argiuo narrari audiui, de Holmo item Siſyphi F. in Orchome-
niorum hiſtoria explicabuntur. Olmonibus ne minimũ quidem ſpectatu
dignum fuit exhibitum. Hyetti templũ eſt Herculis. Morbis qui laborant,
ad eius ſimulacrum ſanantur, quod nullo artificio, ſed ex marmore impo-
lito, ueterum more, eſt confectum. Hyetto diſtant ſtadijs circiter uiginti
Cyrtones. Cyrtones. Cyrtonam olim dictum fuiſſe oppidulum aiunt. Conditum eſt
in monte excelſo. Et Apollinis ibi templum habetur, & nemus. Simula-
crum Apollinis & Dianæ erecta ſunt. Eſt ibidem & aqua gelida, è ſaxo
emergens. Nympharum item templum ad fontem, & nemus exiguum.
Arbores in nemore omnes ſatiuæ ſunt. Cyrtonibus cum montem tranſi-
eris, Corſia oppidulum conſpicietur. Sub eo nemus eſt arboribus ſylue-
ſtribus conſitum. Frutices plerunque ſunt. Mercurij ſimulacrum non ma-
gnum in nemore ſub dio conſiſtit. Id Corſia diſtat dimidio ſortaſsis ſtadio.
Cum poſthæc in planum deſcenderis, fluuius Platanius nomine in mare
ſe exonerat. Ad dextram fluminis Bœotorum ultimi ſunt. Oppidulum
hi Alas incolunt ad mare, quod Locrenſium continentem ab Eubœa di-
rimit. Proximè portam Thebanorum, quæ à Nete eſt dicta, Menœcei
monumentum uiſitur, Creontis filij. Hic ſponte ſe ex oraculo Delphico
interfecit, quo tempore Polynices unà cum exercitu Argis diſceſsit. Ad
monumentum huius malus punica excreuit. A' fructu iſtius, ſimulac ma-
turuit, ſi exteriorem corticem abrumpas, quod reliquũ eſt intus, ſanguini

quippiam

A quippiam ſimile refert. Ipſa autem punica malus arbor uiridis eſt. Vitem Thebani apud ſe primò inter homines enatam aiunt. Indiciũ autem de ea nullum amplius oſtendere potuerunt. A' Menœcei ſepulchro nõ procul filios Oedipi in ſingulari certamine mutuis ictibus aiunt occubuiſſe. Signũ pugnę, columna eſt, et additũ ei ſcutum lapideum. Oſtenditur item locus, in quo Iunonem fraude quadam à Ioue circũuentam, lac Herculi prębuiſſe Thebani aſſerunt. Totus is Syrma Antigonę uocat. Nam cũ tollendi Polynicis cupienti ei facultas daretur nulla, de abſtrahendo deinde cadauere cogitauit, donec traxit, & in incenſam Eteoclis pyrã abiecit. Poſthęc ubi traieceris fluuiũ Dircen, qui à Lyci uxore nomen accepit (ab hac enim, fert fama, iniuria eſſe affectã Antiopen, et propterea ab Antiopę liberis Dircen occiſam) rudera conſpicientur domus Pindari, & matris Dindymenę templum, à Pindaro dedicatũ. Simulacrũ ab Ariſtomide eſt factũ, & Socrate, Thebanis. Singulis autem annis uno tantũ die, non amplius, templũ aperiendum cenſent. Eo die contigit, ut ipſe etiã adeſſem. Vidi ſimulacrũ, quod ex lapidibus Pentelicis eſt tum ipſum confectũ, tum ſolium. In itinere prætera à porta Nete hic Themidis templum uiſitur, & ſimulacrũ ex candido marmore: illic deinceps, Parcarũ. Iouis item forenſis. Hic ex lapidibus conſtat. Parcæ autem ſimulacra non habent. Paulo longius Hercules ſub dio eſt poſitus, qui à præciſis naſis, Rhinocoluſtes cognominat. Quia ut Thebani perhibent, naſos caduceatoribus cõtumeliæ cauſſa abſcidit, qui ad poſtulandum tributũ erant ab Orchomenĳs miſſi. Stadia cum inde proceſ-

Vitis apud Thebanos primò enata.

Hercules Rhinocoluſtes.

B ſeris uiginti quinq;, nemus eſt Cereris Cabiriæ, & Proſerpinę. Ingredi licet initiatis. Ab hoc nemore ſeptẽ circiter ſtadĳs diſtat Cabirorũ templum. Quod autem ſilentio prætercam, qui nam fuerint Cabiri, & quæ nam unà cum matre egerint, uenia mihi detur ab hominibus rerũ ſtudioſis. Quo minus uerò hæc omnibus aperiã, nihil impedimẽto fuit rituum origo, de qua loquuntur Thebani. Oppidũ enim quondã hoc in loco ſitum perhibent, & homines Cabiros fuiſſe appellatos. Apud Prometheũ autem unum ex Cabiræis, & Ætnæũ Promethei filiũ, Ceres cõtracta cum eis familiaritate, depoſuiſſe quid dicitur. Quod nam uerò fuerit depoſitũ, & quid cum eo actum, nõ pium eſt uiſum ſcriptis mandare. Cabiræi itaq; initium à Cerere dono acceperunt. Poſt Epigonorum uerò expeditionem, & Thebarũ direptionem, eiecti ſunt ab Argiuis Cabiræi. Intermiſſum itaq; aliquãdiu eſt & initium. Pelargam autẽ poſtea Potnei filiã, & Iſthmiaden Pelargę maritum, reſtituiſſe de integro aiunt Orgia. Tranſtuliſſe item ea ad Alexiaren, quẽ uocant: eo quòd extra limites antiquos ſacris initiauerit Pelargæ. Telondes porrò, & qui ex genere Cabiritarũ reſtabant, Cabiræam redierunt. Pelargæ autẽ ex oraculo Dodonæo honores tum alios inſtituit, tum uictimã, quę uterũ ferebat, immolauit. Cęterùm in Cabiræos ſi quid eſt delictũ, ira id inexorabili ſemper eſt uindicatũ, ut paſsim euentus cõprobauit. Quibus enim ritibus ſacra Thebis peragebantur, ea Naupacti homines plebei auſi fuerãt imitari. Sed nõ ita multo pòſt pœnã dederũt. Cæterum qui unà cũ Mardonio è Xerxis exercitu circa Bœotiã relinquebant, & ſpe fortaſsis ducti magnarũ opum, aut magis, ut mihi uidetur, impulſi rerũ diuinarum contemptu,

Hiſtoria de Cabiris.

Exẽpla, quæ indicant, impietatem ſemper eſſe punitam.

contemptu, ædem Cabirorum erant ingreſsi, delirare cõtinuò cœperunt, C & aut in mare ſe, aut de rupibus præcipites dederunt. Cũ uictor iam prælio Alexander & Thebas ipſas, & Thebanũ agrum uniuerſum igni depopularetur, Macedones, qui Cabirorũ templum ſubierant, tanquã in terra hoſtili, fulmine ſunt & fulguribus interfecti. Vſq; adeò ab initio ſanctũ eſt templum id habitum. Ad dextrã Cabiri, campus eſt cognomento Teneri uatis, quem Apollinis filium eſſe & Meliæ arbitrantur. Herculis item templũ ingens, cognomine Hippodotæ. Aiũt enim & Orchomenios huc uſq; cum exercitu proceſsiſſe, & Herculẽ noctu ablatos equos cum his qui ſub curribus erant, colligaſſe. Inde ſi proceſſeris, montem uidebis à quo Sphyngem aiunt deſiliſſe, quæ ad perdendos captiuos quæſtiones proponebat obſcuras. Dicunt nonnulli, nauali eam potentia inſtructam, latrocinij exercendi cauſſa oberraſſe, & ad mare circa Anthedonẽ appuliſſe. Hoc autem monte occupato, rapinis fuiſſe intentã, donec Oedipus eam confecerit, obrutam exercitus multitudine, quem Corintho eduxerat. Dicitur itẽ Laij fuiſſe notha filia, & edocta à Laio per beneuolentiã, quod Cadmo datum erat oraculũ Delphicum. Priuſquã autem reges fierent, ſcire aliud nihil oportebat, quàm oraculũ. Quoties itaq; de regno quis litem Sphyngi intenderat (nam & Laio ex pellicibus liberos fuiſſe procreatos aiunt, & oraculum Delphicum ad Epicaſten ſolummodo, & Epicaſtæ filios ſpectabat) hac Sphyngẽ aiunt aduerſus fratres uſam eſſe fraude, ut ex Laij ſtirpe ſi eſſent procreati, quod datum fuerat Cadmo oraculum, proferrent. Qui reſpondere non poterant, eos morte multabat, ut qui immeritò & de genere diſceptarent, & imperio. Oedipus uerò in ſomnis oraculũ edoctus, D Sphyngem acceſsit. A' monte hoc quindecim ſtadijs diſtant rudera Oncheſti oppidi. Habitaſſe in eo Neptuni filium Oncheſtum aiunt. Mea ætate & templum reſtat, & ſimulacrũ Neptuni Oncheſtij. Nemus item, quod & Homerus laudibus celebrauit. A' Cabirio cum ad ſiniſtram declinaueris, & ſtadia proceſſeris circiter quinquaginta, Theſpia ſub monte Helicone eſt condita. Filiam Aſopi eſſe Theſpiam aiunt, & ab hac nomen oppido inditum. Sunt qui affirment, Theſpium Athenis profectum, nomen indidiſſe. Natum item eum ex Erechtheo. Theſpienſes in ciuitate æneum ſimulacrum habent Iouis Seruatoris. Aiunt enim, infeſtante quondam ciuitatem dracone, iniunctum eſſe à Deo, ut iuuenem quotannis ſortitò electum beluæ obijcerent. Nomina autem eorum qui perierint, cõmemorari nolunt. Cum itaq; Cleoſtratum ſors tetigiſſet, amatorẽ eius Meneſtratum aiunt hanc artem excogitaſſe. Æneum thoracem confecit, & ſingulis ſquamis hamum addidit ſurſum porrectum. Hoc thorace indutus, ultro ſe draconi obiecit. Et ſic periturus tum ipſe erat, tum beluam perditurus. Pro hoc beneficio cognomentũ Seruatoris, Ioui indiderunt. Eſt ibi Bacchi ſimulacrum, & rurſus Fortunæ, alibi autem Sanitatis. Mineruã uerò Erganen, eiq; aſtantem Plutonẽ fecit. Ex Dijs autẽ Theſpienſes potiſsimum Cupidinem ab initio uenerantur. Et ſimulacrum habent uetuſtiſsimũ ex lapide impolito. Qui uerò Theſpienſibus cauſſam præbuerint, ut Cupidinem ex Dijs præcipuè colant, ignoro. Colunt nihil minus ex Helleſpontijs & Pariani,

Opiniones de Sphynge.

Oncheſti rudera.

Theſpia.

Theſpienſes Cupidinem potiſsimum uenerantur.

A & Pariani, qui prima origine ex Ionia & Erythris in hanc coloniam ſunt ducti, noſtriſq́; temporibus Romanorum imperio parent. Cæterùm Cupidinem homines complures deorum recentiſsimũ eſſe, & Veneris filium arbitrantur. Verùm Lycius Olen, qui hymnos antiquiſsimos Græcis conſcripſit, in hymno Lucinæ inquit, matrem eſſe Cupidinis Lucinam. Poſt Olenem Pamphus item, & Orpheus carmina ediderunt, ab utroq; de Cupidine conſcripta, ut in ſacrificiorum ritibus Lycomedi hęc quoq; canant. Ego uerò recenſui uiro * eloquentia claro, nec ulterius faciam horum mentionem. ἐς λόγους δᾳδουχοῦτι. Heſiodum, aut qui Theogoniam Heſiodo aſsignauit, ſcribere memini, Chaos primò fuiſſe genitũ: poſt id Terram. Tartarũ item & Cupidinem. Sappho autẽ Lesbia & multa de Cupidine cecinit, & quæ ſibi inuicem non reſpondeant. Theſpienſibus æneum poſtea Cupidinem Lyſippus fecit, & ante eum Praxiteles alium ex lapidibus Pentelicis. De Phryna, & mulieris calliditate, qua Praxitelem circumuenerit, alio loco diximus. Cupidinis ſimulacrum primò aiunt Caium abduxiſſe, qui potentia Romę multum poterat. Remiſſum poſtea Theſpienſibus à Claudio, denuò Neronem abſtraxiſſe. Et hunc quidem flamma ibi corripuit. Sed ex illis, qui impij fuerant erga Deum, Caius, cum idem frequenter ſignum daret militi, * adhibita tacita ſubſannatione, ita hominem ira accendit, ut ſigno toties dato eum confoderet. ὑπούλῳ χλευασίᾳ σκώμμα. Nero autem cũ matre & uxoribus execranda quędam, & deteſtabilia perpetrauit. Quẽ noſtra tempeſtate Theſpienſes habent Cupidinem, Menodorus Athenienſis fabricauit, opus Praxitelis imi-
B tatus. Ibi & Praxitelis Venus eſt poſita, & Phrynæ imago: lapidea tum Phryne, tum Dea. Eſt & alibi templum Veneris Melenidis. Theatrum item, & forum, ſpectatu digna. Heſiodus ibi æneus eſt dedicatus. A' foro non procul uictoria ænea conſpicitur, & Muſarum templũ non magnum. Simulacra in eo uiſuntur parua, ex lapidibus confecta. Habent Theſpienſes & Herculis ædem. Præeſt eius ſacrificijs uirgo, quoad uiuit. Cauſſam huius rei talem proferunt. Herculem aiunt cum filiabus Theſpij omnibus numero quinquaginta, præter unam, eadem nocte concubuiſſe. Cum illa autem noluiſſe rem habere, ut ei conſecrata, uirginitatem per omnem uitam conſeruaret. Ego uerò & alia quædam audiui. Omnes eadem nocte Herculis concubitu factas eſſe grauidas, mareſq́; omnes peperiſſe. Natu autem minimam & maximam gemellos edidiſſe. Illud tamen non eſt, quo pacto credendum exiſtimem: Herculẽ tanta ira aduerſus amici filiam fuiſſe incenſum. Ad hęc quãdiu uitã inter mortales egit, ſupplicio affecit tũ alios iniurios, tum qui impij erant aduerſus deos immortales. Non itaq; facile, tanquã Deus eſſet, templũ ſibi ipſi, ac ſacrificã conſtituerit. Cæterum ędes hęc uetuſtior mihi eſt uiſa, quàm ut Herculi Amphitryonis filio cõpeteret, & Herculi qui de Dactylis Idęis fuiſſe dicitur, cuius templa tum Erythręos in Ionia, tum Tyrios habere accepi. Verùm enimuerò nec Bœotis ignotũ fuit hoc Herculis nomẽ. Vnde ipſi & Cereris Micaleſię templũ cõmendatum eſſe aiunt Herculi Idæo. Helicon pręterea inter Gręciæ mõtes fertiliſsimus eſt, et arboribus plenus. Et * portulacę arbuſta fructũ ꝓferunt, undiquaq; dulciſsimũ. Aiũt pręterea Heliconis accolę, omnes in mõte herbas & radices

Helicõ mons.

ἀνδράχνη.

& radices ne minima quidem ex parte naſci, quæ necem hominibus inſe C
rant. Nam & illarum paſtu ſerpentibus uenenum redditur imbecillius. Ita
ut mala complura morſi effugiant, ſi uel in Afrum ex genere Pſyllorũ, aut
aliàs in commoda remedia incidant. Gignunt autem ferociſsimi ſerpentes
uenenum tum hominibus perniciosum, tum animantibus reliquis omni-
bus. Sed & pabula eis non minimum ad ueneni potentiã conferunt. Quia
De uiperis hiſtoria. ex Phœnice audire me memini, in locis Phœnicię montoſis radices produ
cere uiperas multo ferociores. Et uidiſſe ſe ait hominem, qui fugerat im-
petum uiperæ. & quia conſcenſa iam arbore, pręuenerat, hanc ſerius inſe-
quutam, uenenum ad arborem exhalaſſe, & confeſtim eſſe hominẽ inter-
fectum. Hæc ex illo audiui. In Arabia autem talia quędam uiperis ſcio eue
Balſamus. nire, quę circa balſamos degunt. Magnitudine balſamus myrti arbuſtum
æquat. Folia producit amaraco herbę ſimilia. Viperę itaq; in Arabia abſq;
certo numero ſiue plures, ſiue pauciores, ſub qualibet arbore ſtationẽ ha-
bent. Veſcuntur ſucco balſami ſuauiſsimo. Ad hæc gaudent aliàs umbra
plantarum. Arabes itaq; collecturi pro temporis ratione ſuccum balſami,
σκυτάλας. bina ſinguli lignorum * flagella ad uiperas deferunt. Lignis autem quaſſa-
tis abigunt uiperas. Conficere eas nolunt, quòd balſamis eſſe conſecratas
exiſtiment. Si deinceps eueniat, ut à uiperis quis mordeatur, uulnus tantũ
eſt, ut ferro uideatur inflictum. Sed à metu ueneni liberi ſunt. Quo enim
ueſcuntur uiperæ unguento maximè odorato, ita uenenum temperatur,
ut ex lætifero mitius fiat. Et hæc quidem ita ſe habent. Primùm autem
Muſis in Helicone ſacrificaſſe, & montem Muſis ſacrum appellaſſe aiunt D
Ephialten, & Otum. Aſcren item condidiſſe. Qua de re Hegeſinus, hæc in
Attide carmina compoſuit:

Amplexus Aſcræ rurſus Neptunus iniuit,
Oeoclon hæc puerum peperit, uoluentibus annis
Is fratrum primus cum Aloeo condidit Aſcram,
Quæ ſita radices alti eſt Heliconis ad imas.

Hoc Hegeſini poëma non legi: ſed uel nondum nato me fuit ſublatum.
Callippus autem Corinthiacus in Orchomeniorum hiſtoria, uerſus Hege
ſini rerum teſtimonia adducit. Idem nos quoq; facimus, ſumpto à Callip-
Aſcra. po exemplo. Aſcrę turris ſolummodo una reſtat meo tempore, monimen
tum aliud relictum eſt nullum. Muſas Aloei filij numero tres eſſe exiſtima
runt, eaſq; nominarunt, Meliten, Mnimen, & Aœden. Aliquanto autem
pòſt, Pierum Macedonem (à quo Macedones montem nominarunt Pie-
Opiniones de Muſis. rium) Theſpias profectum, nouem Muſas conſtituiſſe: & nomina, quæ
nunc habent, mutatis prioribus, indidiſſe. Hæc ita placuerunt Piero, ſeu
quòd ſapientiora uidebantur, ſeu quòd oraculo fuerit admonitus, ſiue à
Thrace quodã edoctus. Thraces enim iam olim Macedonibus & alijs in
rebus uiſi ſunt dexteriores, & rerum ſacrarum non æquè contemptores.
Sunt qui ipſum etiã Pierum nouem filias dicant ſuſcepiſſe, hiſq; Muſarum
nomina indidiſſe: & qui Muſarum filij uocati ſunt a Gręcis, eos eſſe Pieri
nepotes. Mnimermus autem, qui elegiaca carmina compoſuit de Smyr-
næorum

A næorum pugna aduerſus Gygen & Lydum, in præfatione inquit, Cœli fi-
lias eſſe Muſas antiquiores. Poſt hæc alias natu iuniores, Iouis. In Heli-
cone ad Muſarum nemus ſi te cōtuleris, in ſiniſtra fontem conſpicies Aga
nippen. Filiā Permeſſi fuiſſe Aganippen aiunt. Præterfluit & hic Permeſ-
ſus Heliconem. Sin autem rectà ad nemus proceſſeris, imago offeretur Eu
phemæ lapidi inciſa. Nutricem hanc Muſarum fuiſſe perhibent. Poſt hanc
Linus conſpicitur in paruo ſaxo, ſpeluncæ inſtar elaborato. Huic quotan-
nis ante Muſarum ſacra tanquam Heroi ſacrificant. Dicitur Linus hic *Hiſtoria de*
Vraniæ filius eſſe, & Amphimari Neptuni filij. Muſicę item gloria omnes *Lino.*
& ſui temporis ſuperaſſe homines, & qui ante eum uixerint. Ab Apolline
præterea occiſus, cum cantu eſſet æqualis. Propter Lini obitum & ad Bar-
barorum uſq; regionem luctus peruaſit, ita ut Ægyptij quoq; canticum
Linum componerent. Vocant autem Ægyptij canticum lingua uernacu-
la Emanerum. Ex ijs autem qui Græcis carmina ediderunt, Homerus,
ſciens utiq; Græcam eſſe cantilenam Lini calamitatem, in Achillis clypeo
inquit, Vulcanum tum alia expreſſiſſe, tum puerum citharœdum, de Li-
no qui cantabat:

Hic puer in medio citharæ reſonantia fila
Pulſabat, pulchrumq; Linum bene uoce canebat.

Pamphus autem, qui Athenienſibus hymnos edidit antiquiſſimos, cum
dolor ob Linum ingraueſceret, Oetolinum eum uocauit. Sappho Lesbia
mutuata Oetolini nomē ex Pamphi uerſibus, Adonin quoq; Oetolinum
B appellauit. Thebani apud ſe ſepultum fuiſſe Linum aiunt. Et poſt Græco-
rum ad Chæroneam acceptam cladem, Philippum Amyntæ filiū per quie
tem admonitum, ſublata Lini oſſa in Macedoniā aſportaſſe: eundemq; po
ſtea uiſo alio ſomnio, Thebas Lini oſſa remiſiſſe. Quæ uerò ſepulchro fue
runt ſuperimpoſita, cum ſignis alijs diuturnitate tēporis abolita eſſe per-
hibent. Dicũtur item à Thebanis huiuſmodi quædam alia. Poſt Linum
hunc alium quendam Linum natum Iſmenij nomine, eumq; Muſicæ præ-
ceptorem, ab Hercule adhuc puero eſſe interfectum. Carmina nec Amphi
mari Linus, nec qui poſt eum eſt natus, compoſuit. Aut ſi qua fortaſſis fe-
cerint, ad poſteros non peruenerunt. Muſis equidem uniuerſis primùm
Cephiſodotus ſimulacra elaborauit. Cum non multum proceſſeris, rurſus *Muſarum ſi-*
tria Cephiſodoti apparebunt. Totidem item alia Strongylionis, qui bo- *mulacra.*
bus atq; equis ſculpendis plurimum ualuit. Reliqua tria confecit Olym-
pioſthenes. Eſt & in Helicone Apollo æneus, Mercurius item, de lyra di-
micantes. Lyſippi præterea Bacchus. Bacchi autem ſimulacrum erectum
Sylla dedicauit, opus Myronis, poſt Erechtheum illum Athenienſem ſpe-
ctatu digniſſimum. Dedicauit autem id non domeſticis ſumptibus compa *Syllæ dedica-*
ratum, ſed ereptum Orchomenijs Minyis. Id Græcorum prouerbio eſt, *tio.*
alieno thuribulo rem ſacram facere. Poetas item dedicarunt, qui Muſica
arte fuerunt clari. Thamyrin ipſum cæcum iam, & lyram fractam tangen-
tem. Arion Methymnæus Delphino inſidet. Qui Sacadæ Argiui filio ſta-
tuam exculpſit, non intellecto Pindari de eo compoſito procemio, in cor-
poris longitudine tibicinem nihilo tibijs maiorem effinxit. Sedet & He-

ſiodus, citharam habens ad genua. Quod inſigne Heſiodo non conuenit. C
Conſtat enim uel ex ipſis carminibus, ad uirgam eum lauream cecinisse.
Cæterùm de Heſiodi & Homeri ætate, licet accuratiſſimè omnia inueſtigarim, ſcribere tamen nihil placuit, ut qui & aliorum nouerim reprehendendi cupiditatem, & eorum potiſſimum, qui propter carminum compo-

ἀγαλματα ἐν τῷ πλησίῳ. ſitionem mihi ſunt aduerſati. Orpheo Thraci aſtat* expreſſum ibi myſterium. Circa eum ſunt efficta ex lapidibus & ære animalia, quæ cantantem audiunt. Sed Græci multa alia, quæ reuera non ſunt, credunt. Orpheum Muſæ Calliopæ filium eſſe, non Pieri. Acceſſiſſe item eum cantu allecta animalia. Ad inferos dehine deſcendiſſe uiuum, & uxorem ab eis popoſciſſe. Orpheus autem, mea opinione, carminū ornatu omnes ſuperauit, qui ante eius ætatem uixerunt, & magnam potentiam eſt conſequutus, utpote qui modum inueniſſe credebatur, quo Deorum ſolennia celebrarētur, impia facinora expiarentur, morbis item medicamenta adhiberentur, & iræ diuinæ pœna auerteretur. Hunc mulieres in Thracia, ut aiunt, trucidare per inſidias parabant, eo quòd ipſarum maritis, ut errantem eum ſectarentur, perſuaſerat. Metu tamen uirorum, inſtitutum aggredi non ſunt auſæ: ſed uino ſe ut ingurgitauerant, facinus hoc perpetrarunt. Inde uſu receptum eſt, ut ebrij uiri in pugnam deſcendant. Sunt qui dicant*, fulmine ictum opperijſſe Orpheum. Ictum autem fulmine propterea, quod ſermones in myſterijs, hominibus antea inauditos, aperuerat. Dictum eſt ab alijs, mortua prius uxore, ſeceſſiſſe eum ad Aorrhum, quod in Theſprotide eſt: fuiſſe enim ibi iam olim Necymantion, id eſt uaticinationē ex mortuis. Cum itaq; ſequi arbitraretur Eurydicæ animam, & reſpiciens ſpe fruſtrari ſe animaduerteret, manum ſibi ipſi præ dolore intuliſſe. Aiunt Thraces, luſcinias, quæ ad Orphei ſepulchrum pullos excludant, ſuauius & longius cantillare. Qui autem regionem ſupra montem Pieriam, & ciuitatem Dium Macedones incolunt, occiſum ibi aiunt Orpheum à mulieribus. D

Hiſtoriæ de Orpheo elegantes.

Dio cum diſceſſeris uerſus montem, & ſtadia uiginti fueris progreſſus, columnam ad dextram conſpicies, & urnam lapideam columnę impoſitam. Continet urna, ut indigenæ perhibēt, Orphei oſſa. Fluuius item Helicon ad ſtadia ſeptuaginta quinq; delabitur: atq; inde cum proceſſeris, alueum uidebis à terra abſorberi. Intercepta itaq; aqua ad ſtadia potiſſimum uiginti duo rurſus emergit: & Baphyra pro Helicone, qui dicitur, fluuius in mare deſcendit nauigabilis. Fluuium hunc Diatæ totum initiò ſupra terram manaſſe perhibent: ſed mulieres, quę Orpheum interfecerant, cum abluere in eo ſanguinem pararent, deſcendiſſe ſub terram fluuium, ne cædis expiationem præberet. Audiui & alia Lariſſę huiuſcemodi narrari. Situm quondam in Olympo fuiſſe oppidum Libethram, quà ad Macedoniā eſt mons conuerſus. Non procul ab oppido Orphei eſſe monumentum. Allatum item Libethrijs Bacchi ex Thracia oraculum, fore, ut Libethriorum oppidum, cum ſol aſpexerit oſſa Orphei, à ſue euertatur. Hi uerò parum curabant oraculum, neq; feram ullam tam magnam aut robuſtā eſſe, quæ oppidum eis deuaſtaret: nec plus ſemetipſos audacia ualere, quàm potentia exiſtimarunt. Sed ut Deo eſt uiſum, talia eis uſu uenerunt. Paſtor circa medium

Elegans hiſtoria.

A medium potiſſimum diem inclinatus ad Orphei ſepulchrum, obdormiuit. Accidit itaq;, ut dormiens etiam alta ac ſuaui uoce decantaret Orphei carmina. Inde qui proximè paſcebant, aut arabant, relictis operibus, ad paſtoris quem inter dormiendum edebat, cantum confluebant. Cum itaq; locis ſe inuicem deturbarent, & quilibet proximus aſtare paſtori contenderet, factum eſt, ut euerteretur columna, & ab ea decidens urna frangeretur. Et ſic uidit deinceps ſol Orphei oſſa. Iccirco nocte ſtatim ſequenti copioſi imbres cœlo ſunt dimiſſi, & fluuius Sus (eſt autem Sus unus inter torrentes circa Olympum) Libethriorum mœnia diripuit, Deorum templa hominumq; domicilia ſubuertit, homines ipſos & omnia ſimul in oppido animantia præfocauit. Euerſis ita Libethrijs, qui Dium incolunt Macedones, oſſa Orphei, ut retulit nobis hoſpes Lariſæus, in eorum ciuitatem tranſtulerunt. Qui uerò de poematis curioſe inquiſiuit, ſcit iam Orphei eſſe hymnos, & quemlibet eorum breuiſſimè, nec omnino ad numerum compoſitum. Lycomidæ autem & norunt, & ad ſacrificiorum ritus decantant, ita ut poſt Homeri hymnos ornatu carminum ſecundas facile ferant. Plus tamen honoris à Dijs immortalibus eſt eis habitum. *Hymni Orphei.* Eſt & in Helicone Arſinoæ imago, quam frater eius Ptolemæus duxit. Arſinoen gerit paſſer æneus, carens alis. Alæ quidem, & ipſæ uolucres, eodem modo in alijs naſcuntur. Propter grauitatem uerò & magnitudinem, alæ eas attollere in aerem non poſſunt. Cerua ibidem uiſitur, lac præbens infanti Telepho Herculis filio. Aſtat ei & uacca. Simulacrum præterea Priapi, ſpe-

B ctatu dignum. Deo huic alibi etiam honores offerũtur, ubi caprarum ſunt & ouium paſcua, aut apum examina. Lampſaceni autem præ reliquis Dijs Priapum uenerantur, Bacchiq; eum filium eſſe, & Veneris, dicunt. In Helicone tripodes cùm alij ſunt ſuſpenſi, tum antiquiſſimus ille, quem in Chalcide ad Euripum Heſiodus parta ex cantu uictoria eſt, ut aiunt, conſequutus. Sunt & qui circa nemus habitent. Theſpienſes ibi & feſtum agunt, & certamen Muſea nomine celebrant. Celebrant & Cupidini certamen, ubi præmia non ſolum Muſicis proponunt, uerumetiã luctatoribus. A' nemore cum ſtadia circiter uiginti diſceſſeris, fons Caballinus apparebit. Factum aiunt à Bellerophontis equo, ungula terram ut tetigit. *Fons Caballinus.* Qui Heliconem accolunt Bœoti, nullũ Heſiodi poema maiori gloria fuiſſe exceptum perhibent, quàm in quo opera & dies deſcribit. Ab his auferunt ad Muſas cõſcriptum prooemium, atq; operis exordium factum eſſe aiunt aduerſus contentiones. Et plumbum mihi oſtenderunt, cui erant complura inciſa, ſed temporis diuturnitate obſcurata. Inſcripta autẽ ei erant Opera. Eſt & alia à priori diuerſa opinio, magnum uerſuum numerum compoſuiſſe Heſiodum: quæ de mulieribus ſunt decantata: quas item magnas Eoeas nominant: Theogoniam deinceps, & de uate Melampo. Et ut Theſeus unà cum Pirithoo ad inferos deſcẽderit: Chironis item adhortationem, docendi Achillis cauſſa inſtitutam. Et quæcunq; de operibus & diebus extant. *Opinio quorũdam de Heſiodi operibus.* Illi ipſi aiunt Heſiodum & uaticinandi artem ab Acarnanibus didiciſſe. Et ſunt carmina fatidica, quæ nos etiã perlegimus, & in fine expoſitiones continent. Contraria item de Heſiodi obitu commemorantur. Omnes enim

uno ore affirmãt,Ganyctoris filios,Ctimenum & Antiphum,Molyctiam C è Naupacto propter cædẽ Heſiodi aufugiſſe,ibiq́ impios factos erga Neptunum,pœnas,in Molycride dediſſe. Quidam uerò falſò accuſari Heſiodum aiũt,quaſi ſorori iuuenum ſtuprum intulerit. Quidam rem ita actam eſſe contendũt.Et tantum de ipſo quidem Heſiodo, eiusq́ carminibus, ex diuerſis opinionibus eſt dictum. In ſummo Heliconis uertice fluuius eſt non magnus,Lamus.In Theſpienſium terra locus eſt,qui Danacum appellatur.Ibi Narciſſi fons uiſitur. Et aquam hanc inſpexiſſe Narciſſum ferũt, qui non intellexit ſuam ſe umbrã uidere,ac ſeipſum à ſemetipſo amari ignorauit,atq́ hoc amore iuxta fontem contabuit.Sed id planè inſulſum eſt,eò dementiæ quem peruenire, ut ex amoris ardore hominẽ ab hominis umbra dignoſcere non queat. Verùm de eodẽ & alia quædam narrãtur prioribus minus nota.Sororem Narciſſum gemellam habuiſſe,tum in alijs rebus ſpecie planè ſimili,tum eandem utroſq́ comam habuiſſe, ijſdemq́ ueſtibus fuiſſe indutos,ſimul item uenatũ exiuiſſe. At Narciſſum in amorem incidiſſe ſororis.Mortua autem puella,fontem adijt,& ſuam ſe uidere imaginẽ intellexit. qua re intellecta,nonnihil in amore ſenſit alleuationis,tanq̃ non ſuam umbrã,ſed ſororis imaginem conſpicaretur. Florem Narciſſum prius etiam mea opinione terra protulit, ſi quam ex Pamphi carminibus coniecturam facere oporteat. Multis enim annis cum Narciſſo ſit Theſpienſe uetuſtior,Proſerpinam ait cum luderet, & flores legeret, fuiſſe raptam. Non autẽ uiolis deceptam eſſe, ſed narciſſis. Cæterùm qui Creuſidẽ Theſpienſium nauale incolunt,cõmune nihil habẽt. In domo aũt priuati cuiuſdam,ſimulacrum Bacchi fuit ex gypſo cõfectum, & pictura exornatum. Nauigatio dehinc ex Peloponneſo in Creuſidẽ obliqua eſt,atq́ aliàs non tranquilla.Promontoria enim prominent,ita ut rectà trãsfretare non liceat.Simul de montib. uenti flant uiolenti. Ex Creuſide cũ non ad loca ſuperiora nauigaueris, ſed circa ipſam Bœotiã, ad dextrã Thisbe oppidum uiſitur. Primùm quidem mons mari adiacet: quo ſuperato, campus te excipiet. Et poſthæc mons alius. Ad latus montis oppidum eſt. Ibi Herculis templũ uiſitur,ſimulacrum erectum,lapideũ.Solenne item celebrant,Herculea.Campus præterea intra montes ſitus,nihil uetuiſſet, quo minus propter aquarũ abundãtiam ſtagnum eſſet, niſi in medio tumulum firmũ exciaſſent.Atq́ ita aquã quotannis in loca ultra tumulũ deriuant.Terram aũt ipſam per uices colunt. Thisbẽ aiunt nymphã fuiſſe indigenã,à qua oppidũ nomen eſt ſortitũ. Hæc loca nauigãdo ſi fueris prætereuectus,oppidũ maritimũ apparebit non magnũ,Tipha.Herculis ædẽ Tiphaenſes habẽt, & ſolenne celebrãt annuum.Hi inter Bœotos rei nauticę peritiſſimi uolũt iam olim haberi,Tiphen cõmemorantes hominem indigenam,qui præ reliquis ad gubernandam Argo nauem ſit electus.Locũ item ante oppidum oſtendũt, ad quem Argo ex Colchis fuiſſe appulſam aiunt. Theſpijs cũ in continenti ad loca ſuperiora iter feceris,Haliartus offeretur. Qui uerò Haliarti fuerit, aut Coroneæ cõditor, non æquum erat ſeparatim ab Orchomeniorum hiſtoria indicare.Suſcepta autem à Medo expeditione,cum rebus Haliartij Græcorum fauerent, pars è Xerxis exercitu facta irruptione D

De Heſiodi obitu.

Hiſtoria de Narciſſo.

Narciſſus flos.

Thisbe oppidum.

Tipha.

Haliartus.

tum

A tum agrũ eorum,tũ urbem igni deuaſtauit. Haliarti monumentũ conſpicitur Lyſandri Lacedæmonij. Admoto enim ad Haliartiorũ mœnia exercitu,in præſidio ibi erant Thebani,& Athenienſes: factaq; ab hoſtib. eruptione,in pugna cecidit. Habuit Lyſander quæ ſummopere laudari,habuit item quæ acriter accuſari poſſint. Præfectus Peloponeſiorum triremibus,huiuſcemodi fraudem excogitauit. A' claſſe abeſſe Alcibiadem ut animaduertit,Alcibiadis gubernatorẽ Antiochum in ſpem adduxit,tanq; ſat uirium haberet,ut cũ Lacedæmonijs nauali prælio cõfligeret. Ex temeritate itaq; quadã adductũ,& ſuperbia, nõ procul ab urbe Colophoniorũ ſuperauit. Vt uerò ſecundò iam Lyſander ad triremes Sparta eſt profectus, ita Cyrum manſuefecit,ut quotieſcunq; pecuniã in claſſis ſtipẽdia peteret, præſto ei eſſet & in tẽpore,& copioſa. Poſt hæc centũ nauibus Athenienſes cum ad Ægoſpotamos excurriſſent,& ipſe nautas palantes obſeruaſſet circa aquam,& forũ,nauigia eorum cæpit. Tale inſuper aliud facinus iuſtitiæ edidit. Cum Autolyco pancratij uictore, cuius ſtatuã uidere me in Athenienſium Prytaneo memini, litem ſuſceperat de poſſeſſione quadam, Eteonicus Spartanus: ſed cum iniqua dicere deprehenderetur (imperabãt enim tum Athenienſibus triginta tyranni, & Lyſander tum fortè aderat) eò impudentiæ eſt prouectus Eteonicus, ut & plagis rem agere inceperit, & reſiſtentem ei Autolycum ad Lyſandrum perduxerit, hac omnino impulſus ſpe, ut putaret in ſuam gratiam Lyſandrum eſſe ſententiam dicturum. Lyſander autem Eteonicum iniuriç condemnauit,& uerbis obiurgatum dimiſit. Hæc itaq; ſunt, quæ laude poſſint Lyſandro uerti. Alia item ſequuntur,quç probro ei ſunt data. Philoclem Athenienſium ad Ægoſpotamos ducem, & Athenienſium circiter quatuor millia interfecit Lyſander,& interfectos ſepultura non eſt dignatus. Quod & Medis qui in Marathonem deſcenderant,ab Athenienſibus contigit: atq; ipſis Lacedæmonijs in Thermopylis qui occubuerant,à rege Xerxe eſt exhibitum. Sed Lyſander fecit, ut & maiora in Lacedæmonijs probra locum haberent, tum quod decemuiratus ciuitatibus inſtituit,tum Laconibus præfectos. Cæterùm cum opes Lacedæmonij poſſidendas ex oraculo quodam non cenſerent, tanq; ſola auaritia Spartæ fuiſſet exitioſa,hic pecuniç eis graue deſiderium inuexit. His quidem ego rationibus adductus,& Perſas ſequor: et ex eorum lege iudico, plus nocuiſſe Lacedæmonijs Lyſandrum, quàm profuiſſe. Haliarti itaq; monumentum eſt Lyſandri,& ſacellum Cecropis Pandionis filij. Mons autem Tilphuſius, & fons eodẽ nomine, ſtadijs potiſſimum quinquaginta Haliarto diſtant. Dicuntur autem Argiui unà cum Polynicis liberis, Thebis iam captis, Delphos perduxiſſe ſpolia tum alia, tum Tireſiam. Hunc uerò in itinere cum ſitiret, bibiſſe ex fonte Tilphuſo perhibent,& animam exhalaſſe. Sepulchrum eodem in loco ad fontem extat. Tireſiæ autem filiam datam aiunt Apollini ab Argiuis. Sed ex mandato cum in Ioniam, & in Ioniæ Colophoniam transfretaret, Racio ibi Cretenſi Manto nupſit. Cæterùm quot annos Tireſias uixerit, ut quidam de eo ſcribunt, & quemadmodum ex muliere in uirum ſit permutatus, & ut Homerus in Odyſſea indicauerit,ex inferis ſolum Tireſiam ſenſu eſſe præditum:

Quæ laudanda in Lyſandro, quæ uituperanda.

Lyſandri iuſtũ facinus.

B

Plus nocuit Lacedæmonijs Lyſander, quàm profuit.

ditum: hæc omnes uel auditu norunt. Haliartij ſub dio habẽt templum C
ἐπίδρομον. Dearum, quas Praxidicas appellant. Ibi iurant quidẽ, ſed iuſiurandum * expeditum nõ dant. Harum templũ ad montẽ Tilphuſium eſt ſitum. Haliarti aũt templa ſunt, quæ ſimulacra nulla habent, tecto item carent. Verũ ne hęc quidẽ audire poterã, quibus'nam eſſent extructa. In Haliartide fluuius eſt Lophis nomine. Dicitur enim, cum ſiccitate regio laboraret initiò, & aquis eſſet planè deſtituta, unus ex principibus Delphos profectus, interrogaſſe, quo'nam modo aquam in terra ſint reperturi. Pythiam aũt in mandatis ei dediſſe aiunt, ut Haliartum reuerſus, in quemcunq; primò inciderit, eum occidat. Obuiã itaq; ei factũ Lophidem * Parthenomeni filiũ, eumq; non cunctãter iuuenem enſe percuſſiſſe. Hunc paululum adhuc ſpirantem circumcurriſſe, & aquam quócunq; ſanguis effluxiſſet, terra emerſiſſe. Hac de cauſſà fluuius Lophis dicitur.

Locus in Græco uidetur deprauatus.

Alalcomenæ. Alalcomenæ præterea pagus non magnus, ſitæ ſunt in extremis non admodũ excelſi montis radicibus. Inditum ei nomen aiunt ab Alalcomene indigena. Ab hoc item narrãt Mineruam eſſe educatam. Sunt qui Alalcomeniam unam ex Ogygi filiabus fuiſſe dicant. A' uico aliquanto longius Mineruæ templum eſt conditum in planicie, & ſimulacrum eburneum antiquũ. Sylla aũt, ſunt quidem facinora illiberalia, & à Romanorum moribus aliena, quę cõtra Athenienſes perpetrauit: his uerò ſimilia, quæ cõtra Thebanos & Orchomenios. Sed præter hæc aliud Alalcomenis deſignauit, erepto inde Mineruę ſimulacro. Hunc itaq; aduerſus Græcorum & ciuitates, & deos furore uſq; adeò incenſum,

Syllæ morbus. morbus occupauit omniũ ferociſſimus. Morbo enim pediculari miſerè laborauit. Et quæ uiſa eſt prius felicitas, ad hunc finẽ peruenit. Templum uerò Alalcomenis ab eo tempore eſt neglectum, ut quod Dea ſit ſpoliatum. Mea item ætate templum ita eſt deſtructum. Quæ agnata ei erat hedera magna & ampla, cõpages diſſoluit, & lapides inuicem diſtraxit. Torrens ibi fluit non magnus, Tritonem nominãt: eo quòd fama fertur, educatam eſſe ad fluuium Tritonem Mineruam. Et Triton is hic eſt, non Libyum ille, qui in mare Libycum ex palude Tritonide delabitur. Priuſquã Coroneam ex Alalcomenis peruenias, templũ Mineruæ Itoniæ apparebit. Vocatur ſic ab Itono, Amphictyonis F. In cõmune ibi concilium Bœoti conueniunt. In templo ænea ſimulacra ſunt Mineruæ Itoniæ, ac Iouis, facta ab Agoracrito diſcipulo, & amaſio Phidiæ. Dedicarunt mea etiam ætate Gratiarum ſimulacra. Dicitur & tale quippiã. Iodamiam Deæ ſacerdotem noctu lucum eſſe ingreſſam, ipſamq; ei Mineruam apparuiſſe. In Deæ pallio fuiſſe expreſſum Meduſæ Gorgoneæ caput: quo uiſo, Iodamiam in lapidem eſſe conuerſam. Propterea mulier, quæ ignem Iodamiæ ſepulchro

τρὶς ἐπιλέγειν. quotidie imponit, * ter Bœotorũ lingua repetit: Iodamiã uiuere, ac ignem poſtulare. Coronea memoratu digna hæc exhibet: in foro aram Mercurij Epimelij, aliam item uentorum. Paulo inferius, Iunonis templũ uiſitur, & ſimulacrum antiquum, à Pythodoro Thebano factũ. Manu geſtat Sirenas. His enim Acheloi filiabus perſuaſum aiunt à Iunone, ut cantu cũ Muſis certarent. Sed ut uicerunt Muſæ, Sirenibus eripuiſſe alas dicũtur, & coronas inde compoſuiſſe. Coronea ſtadijs circiter quadraginta diſtat mons

Libethrius.

A Libethrius. Simulacra in eo uiſuntur Muſarum, & nympharum cognomento Libethriarum. Fontes præterea (quorum unum Libethriadem nominant, alterum Petram) muliebribus mammis ſimiles ſunt, & lacti ſimilis ab eiſdem aqua erumpit. Ad montem uerò Laphyſtium, & Iouis Laphyſtij nemus, à Coronea uiginti potiſſimum ſtadia numerãtur. Simulacrum lapideum eſt. Athamas ibi cum Phrixũ eſſet & Hellen immolaturus, miſſum aiunt à Ioue arietem, qui uellus habebat aureum: atq; hoc conſcenſo, dicuntur illi aufugiſſe. Longius aliquanto, Hercules cõſpicitur cognomento Charops. Ibi Bœoti Herculem, educto ab inferis Cerbero, aiunt emerſiſſe. Ex Laphyſtio cum in Palladis Ithoniæ templum deſcendas, fluuius Phalarus in paludem Cephiſidem excurrit. Vltra montem Laphyſtium ſita eſt Orchomenus: urbs, ſi qua alia apud Græcos, hæc quoq; gloria inſignis. Ad maximam autem aliquando felicitatem euectam, idem fermè finis manebat, qui Mycenas, ac Delũ. De rebus antiquis huiuſcemodi quæpiam commemorant. Andreum aiunt, Penei fluuij filium, primùm ibi habitaſſe. Et ab hoc terram Andreidem eſſe appellatam. Profectò autem eò Athamanti partem regionis circa Laphyſtium conceſſit, & quæ nunc Coronea dicitur, Haliartium item. Cæterùm Athamas quia maſculam prolem relictam ſibi nullam arbitrabatur (ipſe enim Learchũ & Melicertam occiderat: Leucon ex morbo deceſſerat. de Phrixo ignorabat in uiuis an ipſe eſſet, aut genus Phrixi reſtaret) harum rerum cauſſa hæredes inſtituit Haliartum & Coronum, Therſandri filios, Siſyphi nepotes. Siſyphi enim

Orchomenus urbs inſignis.

B frater Athamas erat. Poſtea autem reuerſo ex Colchis ipſo, ut quidam aiunt, Phrixo, aliorum autem ſententia, Presbone, quem Phrixus ex Æetæ filia ſuſceperat, concedunt Therſandri liberi, domum Athamantis ad Athamantem eiusq; poſteros ſpectare. Ipſi autem (partem enim terræ eis dederat Athamas) Haliartum & Coroneam condiderunt. Ante hæc tempora Andreus Euippen Leuconis filiam ab Athamante uxorem accepit. Huic Eteocles filius naſcitur, licet fama ciuium Cephiſi fluuij ſit creditus, ita ut poetarum nonnulli Eteoclem in carminibus Cephiſiaden uocarint. Hic itaq; Eteocles regno ſuſcepto, impoſitum regioni ab Andreo nomen non immutauit. Vnam tamen tribum Cephiſiaden inſtituit, alteram de ſuo nomine appellauit. Cæterùm profecto ad eum Halmo, Siſyphi filio, partem regionis non magnam habitandam cõcedit. Et ab Halmo hoc uici tunc Halmones ſunt dicti. Vſus autem poſtea obtinuit, ut uni uico nomen Halmones inderetur. Eteoclem præterea Bœoti aiunt hominum primùm Gratijs ſacrificaſſe. Et numero tres ab eodem eſſe inſtitutas ſciunt: nomina autem quæ'nam eis impoſuerit, ignorant: quandoquidem Lacedæmonij duas eſſe Gratias tradant, easq; à Lacedæmone Taygetæ filio eſſe conſecratas, & nomina eis impoſita, Clitam, & Phaenam. Congruunt mehercle Gratijs hæc nomina, congruunt & illa apud Athenienſes. Nam & Athenienſes priſco inſtituto Gratias colunt, Auxonem & Hegemonem. Carpus enim, non Gratiæ nomen eſt, ſed Horæ. Alteram uerò Horam unà cum Pandroſo uenerantur Athenienſes, Thalloten deam nominantes. Ab Eteocle autem Orchomenio edocti, tribus nunc Gratijs

Hiſtoria de Gratijs.

ἀγγελιῶν τὸ κτας. uota facienda cenſemus. Angeliarum item fabri, & qui Bacchi Apollinem Delijs fabricarunt, tres Gratias in manu eius fecerunt. Athenis item in arcis ueſtibulo Gratię cōſiſtunt numero tres. Ad has ſolenne celebrant, hominibus plebeis incognitum. Pamphus primus, quod ſcimus, cecinit de Gratijs. Vlterius nec de numero, nec de earum nominibus quicquam edidit. Homerus autem (nam & hic meminit Gratiarum) unā eſſe ait, Vulcani uxorem, & nomen ei Gratiæ imponit. Paſitheæ Somnum amatorem eſſe perhibent. In Somni dehinc ſermonibus hoc carmen poſuit, C

Aut unam Charitum nobis dare poſteriorum.

Id ſuſpicionem quibuſdam mouit, ſciuiſſe Homerum & Gratias alias antiquiores. Heſiodus in Theogonia (admittat Theogoniam, quicunque uelit) Gratias eſſe ait Iouis & Eurynomæ filias, eaſq; Euphroſynem nominat, Aglaiam, & Thaliam. Conſimili modo & Onomacritus in carminibus ſcriptum reliquit. Antimachus nec numero Gratiarum, nec nominibus enumeratis, Æglæ filias eſſe ait, & Solis. Hermeſianactes Elegiacus poeta in tantum à priorum ſententia deflexit, ut Pithonem etiam Gratiarum unam conſtituerit. Quo uerò autore primùm nudę Gratiæ aut exculptæ fuerint, aut ad imitationem pictæ, certior fieri nullo modo potui. Quandoquidem maiorum memoria ueſtibus indutas, tum ſculptores expreſſerint, tum pictores. Et apud Smyrnæos partim in Nemeſum templo ſupra ſimulacrum aureæ Gratiæ ſunt dedicatæ, quas Bupalus fecit: partim in cantorum auditorio imago eſt Gratiæ ab Apelle picta. Similiter apud Pergamenos in Attali thalamo Bupali ipſæ etiam, & ad Pythium ut uocant, Gratiæ ſunt, & ibidem à Pythagora Pario depictæ. Socrates præterea Sophroniſci F. ante arcis ueſtibulū Gratiarum ſimulacra Athenienſibus fabricauit. Et hæc omnia ſimul ueſtimentis tecta conſpiciuntur. Qui uerò hos ſequuti ſunt, neſcio qua de cauſſa habitum ipſarum tranſmutarint. Gratias itaq; noſtri temporis artifices tum ſculpſerūt nudas, tum pinxerunt. Defuncto autem Eteocle regnum ad Halmi genus peruenit. Halmo ipſi filiæ natæ ſunt, Chryſogenia, & Chryſa. Ex Chryſa Halmi filia fama fert Martem ſuſtuliſſe Phlegyam. Et imperium mortuo abſque liberis Eteocle, Phlegyas hic ſuſcepit. Vniuerſam autem regionem Phlegyantiden pro Andreide uocauit. Et tum ea quæ condita fuit initio Andreis, ciuitas eſt facta: tum Phlegyas aliam de ſuo nomine ædificauit, in quam Græcos re bellica præſtantiſſimos coegit. Et temporis progreſſu Phlegyæ ex dementia quadam, & confidentia, à reliquis Orchomenijs defecerunt. Finitimorum item terram agere ac ferre ſunt auſi. Ad ſpoliandum deniq; templum Delphicum faciunt expeditionem. Quo tempore Philammon, qui Argiuorum legionarijs aduerſus ſacrilegos illos uenerat ſuppetias, in pugna tum ipſe cecidit, tum Argiuorum legionarij. Phlegyas porrò Græcorum maximè bellis fuiſſe delectatos, teſtantur carmina, quæ in Iliade de Marte, Martiſq; filio Metu ſunt ſcripta: D

Nomina Gratiarum.

Gratiæ quomodo pictæ & ſculptæ.

Phlegyarum confidentia.

Armarunt Ephyros ad fortia prælia Martis,

Aut pòſt magnanimos Phlegyas.

Quo

A Quo in loco Ephyros mihi uidetur dicere, illos in Theſprotide Epiri parte. Phlegyarum genus continuis fulminibus & grauibus terræmotib. Deus deleuit funditus. Reliqui ſuborta peſte perierunt. Pauci in Phocidē effugerunt. Phlegyę cum liberi non procrearentur, regnum Chryſes ſuſcepit, natus ex Chryſogenia Halmi filia, & Neptuno. Chryſę huic filius eſt natus Minyas. Ab hoc, quibus imperauit, Minyæ etiamnū appellantur. Tanta item Minyæ tum penſa ſunt uectigalia, ut diuitijs, qui ante ipſum fuerāt, ſuperaret omnes. Receptaculum item ad recondēdam pecuniam, primus ex hominibus quod ſcimus, Minyas ædificauit. Verùm enimuero Græci res peregrinas magis ut plurimū ſolent admirari, q̃ domeſticas, cum uiris etiam hiſtorica alioquin laude præclaris in mentem uenerit, illas apud Ægyptios pyramides accuratiſſimè enarrare. Reconditorium autem Minyæ, & Tirynthis mœnia non minori admiratione digna, ne minima quidem parte cōmemorarunt. Minyæ filius Orchomenus fuit. Hoc regnante, ciuitas Orchomenus, & ciues Orchomenij ſunt dicti. Nihilominus tamen conſuetudo permanſit, ut Minyæ ad differentiam Orchomeniorum in Arcadia cognominarētur. Ad Orchomenum hunc rerum iam potitū, Hyettus Argis eſt profectus, cum fugiſſet inde, occiſo Molyro, Ariſbantis filio, quē in uxoris adulterio deprehenſum interfecerat. Huic regionis partem conceſſit Orchomenus, quæ nunc & circa uicum Hyettum eſt ſita, & quæ huic contigua. Hyetti mentionem fecit & author carminum, quæ magnas Eoeas Græci uocant: *Theſaurus Minyæ.*

B *Hyettus iugulat natum Ariſbante Molyrum,*
Deprenſum teneræ blandis uxoris in ulnis.
Poſt cædem patria profugus diſceſſit ab Argis,
Venit & Orchomenum Minyarum, quem grauis heros
Suſcipit, & partem tribuit pro munere regni.

Conſtat autem, primùm hunc Hyettū pœnas ſumpſiſſe de adultero, & temporis deinde progreſſu Athenienſib. cum leges tuliſſet Draco, ex eius legibus quas in regno præſcripſit, tū aliorum quorundā facinorū impunitas eſt cōſtituta, tum ſi quis adulterium puniat. Dignitas porrò Minyarum uſq; adeò iam excreuerat, ut Neleus Crethei F. Pyli rex, uxorē duxerit Orchomeniā, Chloridem Amphionis filiam, Hilaſij neptem. Sed oportebat & Halmi genus euerti. Orchomenus enim filium nullū reliquit. Ea ratione regnum ad Clymenum, Presbonis filium, Phrixi nepotem eſt perlatum. Clymenus filios ſuſcepit natu maximum, Erginum. poſt eum, Stratium, Arronem, & Pyleum, natu minimum Axeum. Clymenum in ſolennitate quadam Oncheſtij Neptuni, occiderunt Thebani, cum occaſione eſſent exigua tanto furore incenſi. Erginus inter Clymeni liberos natu maximus regnum ſuſcepit. Et collectis confeſtim copijs, ipſe & fratres aduerſus Thebanos expeditionem ſuſceperunt. Et prælio quidem facti ſunt ſuperiores. Pactum autem dehinc ineunt, ut annuum uectigal Thebani propter Clymeni cędem pendant. Sed Thebis ut * Hercules eſt commoratus, & uectigali ſunt liberati Thebani, & multis cladibus Minyæ in bello affecti. Erginus autem, utpote ciuibus iam ad extrema perductis, pacem fecit *ὡς ἐτράφη τὸ ἐν Θήβαις.*

cum

cum Hercule. Cum poſt hęc diuitijs ſtuderet, & felicitatem illam priorem C
recuperare conaretur, res alias neglexit omnes, adeò ut ignoraret, ſe nec
ducta uxore, nec procreatis liberis ullis cõſenuiſſe. Collecta autem iam pecunia, liberos etiam deſiderauit. Delphos itaq; profectus, ut de liberis oraculum conſuluit, hunc in modum Pythias reſpondet:

Ergine Presboniada Clymeno procreate,
De genere inquiris ſerò, confectus ab annis:
Sed tamen in ſenio blandam tibi iunge puellam.

Trophonius et Agamedes. Accepta igitur ex oraculo in matrimonium adoleſcẽtula, Trophonium ſuſcepit, & Agamedem. Dicitur tamen Trophonius nõ Ergini eſſe filius, ſed Apollinis. Cui rei & ego fidem habeo, & quiſquis Trophonium acceſſit, oraculũ conſulturus. Hos, ut adoleuerunt, induſtrios fuiſſe perhibent, & templis Deorum extruendis, & hominum regijs. Templum enim Delphicum Apollini cõdiderunt, & Hyrieo ad recondendas diuitias receptaculum. Id uerò ſic ędificarunt, ut lapidem unum extrahere poſſent, & amoliri. Atq; ita ſemper aliquid de reconditis ibi opibus ſurripuerũt. Hyrieus autem obſtupuit, cum claues, cęteraq; ſigna immota eſſe animaduerteret, numerum autem pecuniæ ſemper reperiret minorem. Laqueos itaq; ponit ſupra ſacculos, quibus argentum inerat, ac aurũ: ut tum is qui alioquin intraret, caperetur, tum qui pecuniam attingeret. Agamedẽ ibi, cum eſſet ingreſſus, uinculum comprehendit. Trophonius caput ei amputauit, ne orta luce quæſtionibus adhibitus torqueretur, & ipſe facinoris tam audacis particeps deprehenderetur. Trophoniũ autem terra eo loco dehiſcens D abſorpſit, quo in nemore apud Lebadienſes & fouea uiſitur Agamedis dicta, & ad eam columna. Orchomeniorum autem imperium ſuſceperũt Aſcalaphus, ac Ialmenus, qui Martis filij ſunt dicti, ex matre Aſtyoche, filia Actoris, Axei F. Clymeni F. His ducibus in expeditionem Troianam Minyæ ſunt profecti. Interfuerunt Orchomenij & claſſi, qua Codri liberi in Ioniam transfretarunt. A' Thebanis autem eos expulſos, Orchomenũ ſtatim reduxit Philippus, Amyntæ filius. Et ſic futurum erat, ut ſemper in deterius fortuna eorum laberetur. Apud Orchomenios Baccho eſt templum conditum, illud uerò Gratiarum uetuſtiſſimũ eſt. Saxa potiſſimum colunt, quæ Eteocli cœlo decidiſſe perhibent. Quæ item cum eis natu ſunt facta ſimulacra, mea ætate dedicarunt, ipſa quoq; lapidea. Fontem item habent ſpectatu dignum. Deſcendunt in eum, aquatum qui eunt. Recon-

Minyæ theſaurus quomodo ædificatus. ditorium præterea Minyæ, quod præ reliquis in Græcia miraculo eſt, & cæterorum nulli ſecundum, hunc in modum eſt ædificatum. Ex lapidibus conſtat, forma rotunda. Tectum non admodum in altum aſſurgit. Ad lapidis autem ſupremi regulam inſtitutum aiunt totum ædificiũ. Sepulchra ibi ſunt Minyæ, & Heſiodi. Ita autem recepta eſſe Heſiodi oſſa tradunt. Graſſante tum in homines peſte, tum in pęcora, miſerunt, qui oraculũ cõnſulerent. His reſpondiſſe Pythiam ferunt, non aliam eos medicinam conſecuturos, niſi Heſiodi oſſa ex Naupactia in Orchomeniam traducãt. Hos autem ſecundò quæſiuiſſe, quanam parte Naupactiæ illa ſint inuenturi: Pythiamq; reſpondiſſe, cornicem eis indicaturam. Sic qui oraculum cõſuluerant,

A lucerant,terram ingreſsi,nō procul in uiæ parte ulteriori,& auem ſaxó conſpexere inſidentem,et Heſiodi oſſa in antri ſeceſſu inuenerūt. Monumento hæc elegiaca carmina ſunt inſcripta:

Aſcra mihi Heſiodo patria eſt, uberrima campis
Quæ colitur Minyis, oſſa recondit humus.
Maxima per Graios celebratur gloria fines
Quam mihi prudentes attribuere uiri.

De Actæone autem dictum eſt ab Orchomenijs, deuaſtatam fuiſſe terram à ſpectro,quod ſaxū tenebat.Conſulto itaq; Delphico oraculo, māda uit Deus,ut ſi quas reperirent Actæonis reliquias, terra obruerent. Mandauit item,ut æneam ſpectri imaginem facerent,& ad ſaxum ferro alligarent.Alligatum ſimulachrum hoc ipſe etiam uidi. Et Actæoni quotannis ſacrificant. Diſtat Orchomeno ſtadijs ſeptem templum Herculis, & ſimulachrum non magnum. Ibi fluuij Melanis ſunt fontes. Melas hic quoque in paludem Cephiſidem excurrit. Palus hæc alio etiam tempore multum de regione Orchomenia obtinet.In hyeme autem, flante plerunq; auſtro, maiorem terræ partem aqua occupat. Thebani fluuium Cephiſum aiunt ab Hercule in campum Orchomenium eſſe deriuatum: antea ſupra montem in mare delapſum, priuſquam Hercules per montem uoraginem foderit. Scit & Homerus, Cephiſiaden utiq; pauludem alibi fuiſſe, nec factam ab Hercule.Hac de cauſa inquit, *Palus Cephiſis.*

. Occluſusq; unda Cephiſide.

B Sed nec id conſentaneum eſt, Orchomenios non inueniſſe uoraginem hanc,& Herculis foſſa interrupta tranſitum antiquum Cephiſo aperuiſſe. Quoniam uſq; ad bellum Troianum diuitijs ſemper ualuerunt. Teſtatur mihi Homerus in Achillis reſponſo ad Agamemnonis legatos,

Aut nunc Orchomenon intrant.

Conſtat nimirum inde, Orchomenijs tum quoq; magnam eſſe factam pecuniæ acceſſionem. Aſpledonem ab incolis deſertam propter aquæ penuriam aiunt. Nomen ciuitati inditum ab Aſpledone. Hunc autem nymphæ Mideæ filiū fuiſſe,& Neptuni. Idem carmina indicant à Cherſia Orchomenio,ut perhibent,compoſita: *Aſpledon propter aquæ penuriā deſerta.*

Aſt patre Neptuno,clara genitrice Midea
Eſt ſatus Aſpledon,ſpecioſæ conditor urbis.

Cherſiæ uerſuum nemo mea ętate meminit.Sed Callippus & hæc hiſtoriæ inſeruit, quam de Orchomenijs conſcripſit. Huius præterea Cherſiæ & inſcriptionem Orchomenij cōmemorant, Heſiodi ſepulchro additam. Cæterùm ad montes ſupra Orchomenios habitant Phocenſes. In campo autem Lebadia eſt eis finitima,Hæc initio incolebatur,in loco ęditiori, & Midea ab Aſpledonis matre appellabatur.Sed Athenis eò Lebadus ut eſt profectus,& in planiciem deſcenderunt ciues,& ciuitatem ab illius nomine Lebadiam appellarunt. Patrem Lebadi ignorant, & quam ob cauſſam eò uenerit,nihil aliud ſciunt, niſi uxorem Lebadi Nicam fuiſſe. Ciuitas eo eſt modo ornata, quo Græcorum feliciſſimæ. Diremptum ab ea nemus

Trophonij.

Trophonij. Ferunt ibi Hercynnam unà cum Proſerpina ludentem, anſe- C
rem, quem tenebat, inuitã dimiſiſſe. Atqui in cauam ſpeluncam auis cum
deuolaret, & ſubter lapidem ſeſe occultaret, ingreſſa Proſerpina cæpit ſub
lapide ſedentē. Aquam itaq; profluxiſſe aiũt, quo loco lapidem amouerat
Proſerpina, & hac de cauſſa fluuium dictũ fuiſſe Hercynnã. Ad ripam con
ditum eſt Hercynnæ templum. In eo uirgo conſpicitur anſerem manibus
tenens. Sunt in ſpelunca & fluuij fontes, & ſimulacra erecta. Circumuolu-
ti ſunt eorũ ſceptris Dracones. Hæc fortaſſis quis conijciat Æſculapij eſſe,
& Sanitatis. Sed fieri poteſt, ut & Trophonius ſit, & Hercynna: cum non
tam Æſculapio conſecratos arbitrentur dracones, quàm Trophonio. Iux-
ta fluuium monumentũ uiſitur Arceſilai. Leitum Arceſilai oſſa aiũt Troia
aſportaſſe. Præclariſſima autem in luco habentur: Trophonij templum, ac
ſimulacrum, quod Æſculapij ſimilitudinem refert, & factum eſt à Praxite-
le. Eſt & Cereris templum cognomento Europę. Iupiter item pluuialis ui
ſitur ſub dio. Ad oraculum porrò cum rectà per montem aſcendas, tem-
plum eſt Proſerpinę, quę Thera dicitur, & Iouis regis. Ædẽ hanc propter
ἐπιτελῶν λοιπ. magnitudinem,* & bellorum uiciſſitudinem reliquerunt imperfectam. In
altero autem templo, Saturni, Iunonis, ac Iouis ſimulacra uiſuntur. Adeſt
Apollinis item fanum. Ex oraculo præterea huiuſmodi quædam fiunt. Po
ſteaquam in animum quis induxit, deſcendere in Trophonij antrum, pri-
Longe & elegãs deſcriptio oraculi Trophonij. mò certos aliquot dies commoratur in ædificio. Sacrum eſt ædificium id
bono Genio, bonæq; Fortunę. Ibi dum uitam agit, tum alijs in rebus caſtè
ſe & moderatè gerit, tum lauacris calidis arcetur. Lauacrum eſt Hercynna D
fluuius. E' uictimis tamen magnam carnium copiam habet. Rem enim ſa-
cram facit qui deſcẽſurus eſt, & ipſi Trophonio, & Trophonij liberis. Ad
hæc Apollini, Saturno, Ioui cognomento Regi, & Cereri quam Europen
uocant, & Trophonij nutricem fuiſſe aiunt. Ad ſingulas itaq; uictimas prę
ſto eſt uates, & ſacrificij uiſcera intuetur. Inſpectis his, ei qui deſcenſurus
eſt uaticinatur, an beneuolo eum Trophonius, & placido animo ſit exce-
pturus. Aliorum quidem ſacrificiorum uiſcera non ſimiliter Trophonij
ſententiam oſtendunt. Nocte autem qua quilibet deſcendit, arietem ad fo-
ueam Agamede inuocato immolant. Priora ſacrificia, ſi proſpera apparue
rint, nihili faciunt, niſi & arietis uiſcera eiſdem reſpondeant. Sed ſi hæc quo
que cum illis conſentiant, ſpe plenus quilibet deſcendit. Deſcendit autem
Quomodo deſcẽdatur in antrum Trophonij. hoc modo. Primùm noctu eum abducunt ad fluuium Hercynnam. Ab-
ductum oleo ungunt, & lauant duo pueri, ciuium filij, annos nati circiter
tredecim, quos Hermas ſeu Mercurios appellant. Hi deſcendentem la-
uant, & quæcunq; oporteat tanquam pueri adminiſtrant. Inde non ſtatim
ad oraculum, ſed à ſacerdotibus ad aquæ fontes ducitur, qui proximè inui
cem ſunt coniuncti. Ibi aquam oportet bibat, quam Obliuionis appellant:
ut obliuio ei inducatur omnium, quæ antehac cogitauit. Poſt hæc aliam a-
quam bibit memoriæ, ut memoret, quę in deſcenſu uiderit. Poſt hæc ſimu
lacrum ut eſt intuitus (à Dædalo id factum eſſe aiunt, & ſacerdotes nemi-
ni, niſi qui ad Trophonium deſcendãt, exhibent) & habitis ad id precibus,
eſt ueneratus, ad oraculum progreditur tunica indutus linea, & uittis cir-
ca tu-

A ca tunicam cinctus, eius item loci crepida ſubligatus. Eſt autem oraculum ſupra nemus ad montem. Fundamentum in circuitu iactum eſt candidis lapidibus. Ambitus fundamenti eſt inſtar areæ minimæ: paululum fortaſ- ſe abeſt, quin altitudine ſit duorum cubitorum. Incumbunt fundamento * columnæ acuminatæ, æneę, & quibus connectuntur uincula. Per hæc ia- nuæ ſunt fabricatæ. Intra ambitum, hiatus eſt non natura factus, aut caſu, ſed artificio & compoſitione accuratiſſima extructus. Huius ædificij figu- ra furnum repræſentat. Latitudinis menſura quatuor fortaſſis, quantum conijcere licet, cubitorum eſt. Profunditatem eius non ultra octo cubitos extendi, ex coniectura item quis intelligat. Deſcenſus autem in pauimen- tum non eſt factus. Sed ad Trophonium quiſpiam ut uenit, ſcalam ei affe- runt anguſtam, & leuem. Intra pauimentum & ædificium propoſita eſt de ſcendenti cauerna, duorum dodrantum latitudine. Altitudo uidetur do- drantalis. Deſcenſurus ergo reclinat ſe in pauimentum, placentas habens mellitas. Pedes dehinc cauernæ inijcit: ipſe cedit, & genua itē cauernæ in- ſerere conatur. Reliquum uerò corpus confeſtim attrahitur, & genua ſub- ſequitur, tanquam fluuius maximus & uelociſſimus uortice correptū ho- minem occultaret. Cæterùm qui intra adytum peruenerunt, non uno, nec eodem modo futura edocentur. Sed quidā fortaſſis coràm inſpexere, qui- dam ex alijs audierunt. Redeunt, qui deſcenderant, per eaſdem anguſtias, pedibus primo loco emiſſis. Occiſum ibi neminem aiunt, præter unum ex Demetrij ſatellitibus. Deſcendiſſe hunc rebus ſacris circa templum nullis

B peractis, nec deo conſulto, ſed ſperaſſe ablaturum ſeſe ex adyto aurum, & argentum. Dicitur cadauer huius alibi apparuiſſe, & * oſtio ſacro nō fuiſſē eiectum. De homine equidem, enumeratis item alijs, dicta ſunt à me dictu digniſſima. A' Trophonio egreſſum ſacerdotes ilicò excipiunt, & in ſo- liū collocant, quod Memoriæ eſt dictum, nec procul ab adyto remotū. Se dentem ibi interrogant, quæ'nam uiderit, quę audierit. Quibus rebus per ceptis, commendant eum, quorum hæc * curare intereſt. Hi uerò in ædifi- cium illud, ubi prius apud Fortunam, & bonos Genios uitam agebat, ſub- latum transferunt, metu adhuc attonitum, & nec ſeipſum agnoſcentem, nec illos qui aſtant. Poſtea non minus ea cogitat, quàm quæ prius cogita- bat, in riſum item erumpit. Hæc ego non audita refero, ſed uidi quoſdam, & Trophonij oraculum ipſe conſului. Ad Trophonium qui deſcende- runt, quæcunq; audierint aut uiderint, tabellę inſcripta ſuſpendere cogun tur. Relictum eſt ibi & Ariſtomenis ſcutū. Sed de hoc quid acciderit, prio- ribus hiſtoriæ partibus expoſui. Oraculum hoc Bœoti, inauditū prius, tali de cauſſa cognouerunt. Singulis è ciuitatibus amandarunt Delphos, qui oraculum conſulerent, cum biennium iam pluuijs caruiſſent. His ſicci- tatis liberationem petentibus, præcepit Pythias, ut ad Trophonium in Le badiam profecti, præſentis mali medicinam ab eo poſtularēt. Cum autem Lebadiam perueniſſent, & oraculi locum inuenire nō poſſent, Saon, unus ex legatis Acræphnij oppidi, & inter reliquos natu maximus, examen apū uidit, quas quócunq; uertant ſe, inſequi ſtatuit. Extemplò itaq; apes deuo lare uidit ad hanc terræ partem, & cum eis oraculi locum eſt ingreſſus.

Deſcriptio antri Trophonij.

* ὀβελοί.

* στόμα.

* προσήκειν.

Oraculū Trophonij quomodo cognouerunt.

Hunc Saonem ſacrificium conſuetum, & quæ alia facerent, circa oraculi locum, à Trophonio tradunt fuiſſe edoctum. C Dædalus apud Bœotos quidem duo hæc opera abſoluit, Herculem Thebis, & apud Lebadenſes Trophonium: totidem alia ſimulacra in Creta, Britomartis ad Oluntē, & Mineruæ apud Cnoſſios. Apud hos & Ariadnæ chorus, cuius Homerus etiā in Iliade mentionem fecit, ex candido marmore eſt fabricatus. Habent & Delij Veneris ſimulacrum non magnum, cui dextra temporis longinquitate eſt auulſa. Pedum autem loco deſinit in quadrangularem figuram. Id Ariadnen à Dædalo accepiſſe, perſuaſum habeo. Et Theſeum ſequuta ſimulacrum domo aſportauit. Ereptum autem ei Theſeus ſimulacrū Deæ, ut aiunt Delij, Apollini Delio conſecrauit, ne domum reuerſus, & in recordationem Ariadnæ incideret, & nouis ſemper ex amore calamitatibus obrueretur. Præter hæc nulla alia ſcio eſſe à Dædalo relicta. Nam quæ * in Iunonis templo ab Argiuis ſunt dedicata, & Gelæ item in Sicilia ex Omphace ablata, temporis longinquitate ſunt deſtructa. Lebadenſibus cōtigui Chæronēſes ſunt. Appellabatur & horum olim ciuitas Arne. Æoli filiam Arnen fuiſſe perhibent. Ab hac item aliam Theſſaliæ ciuitatem uocatam. Hoc autem Chæronenſibus nomen inditum à Chærone, quem Apollinis filium fuiſſe tradunt: matrem eius Theronem, Phylantis filiam. Teſtatur id author etiam carminum, quæ magnas Eoeas uocant:

ἡραίου.

Phylas concubuit natæ clari Iolai,
Lipephilæ: ſpecie ſimilis fuit illa Deabus, D
Maturoq́ domi partu eſt enixa puellam,
Theronem pulchram, Lunæ ſplendoribus æquam.
Aſt ut Apollineis amplexibus inclyta Thero
Excepta eſt, claro Chæron eſt editus ortu.

Carmina hæc in Græco ſunt deprauata.

Homerus autem, etſi ſciuerit, ut mihi uidetur, Chæroneam iam & Lebadiam eſſe appellatas has ciuitates, antiquis tamen ipſarum nominibus eſt uſus. Quemadmodum & fluuium Ægyptum, non Nilum uocauit. In Chæronenſium regione duo trophæa habentur, quę Romani & Sylla erexerunt, Taxilo & exercitu Mithridatis ſuperato. Philippus Amyntæ filius neq; ibi, neq; alijs in locis, ubi prælio uel Barbaros fudit, uel Græcos, trophæum erexit. Neq; enim uſitatum eſt apud Macedones, trophæa erigere. Dicūt Macedones Caranū Macedoniæ regē pugna ſuperaſſe Ciſſeum, qui in uicina regione principatum obtinebat. Trophæum itaq; Caranus propter uictoriam ex Argiuorum conſuetudine erexit. Leonem autem Olympo egreſſum euertiſſe aiunt trophæum, & diſſipaſſe. His rebus factis, animo conſideraſſe Caranum non bene ſuis ſe rationibus conſuluiſſe, qui odium finitimorum Barbarorum incurriſſet irreconciliabile. Conſtituendum itaq; eſſe iudicauit, ne uel ab ipſo Carano, aut ſubſequētibus Macedoniæ regibus trophæum erigatur, ut ad beneuolentiam aliquando finitimi pertrahantur. Teſtis eſt harum rerum ipſe etiam Alexander, qui nec de Dario, nec uictorijs Indicis trophæa ſtatuit. In urbe cum proceſſeris, commune ſepulchrum Thebanorum offeretur, qui in certamine contra

Apud Macedones non eſt uſitatum trophæa erigere.

Philippum

A Philippum occubuerunt.Inſcriptione caret.Sed inſigne additum, leo: arguat ſanè uirorum potiſſimum magnanimitatem. Inſcriptio autem abeſt, mea opinione, quod fortunæ benignitas eorum audaciæ non reſpondit. Chæronenſes ex Dijs potiſſimùm ſceptrum uenerantur, quod Ioui Vulcanum fabricaſſe, Homerus author eſt. A' Ioue autem Mercurium accepiſſe, & tradidiſſe Pelopi: Pelopem Atreo reliquiſſe, Atreum Thyeſti: à Thyeſte autem Agamemnonem accepiſſe. Hoc itaq; ſceptrum colunt, haſtam cognominantes. Et diuinum quiddam eſſe, non minimum declarat maieſtas illa, qua homines pellicit in ſui admirationem. Repertũ eſſe aiunt in ſuis & Panopæorum Phocenſium finibus. Repcriſſe cum eo Phocenſes & aurum. Chæronenſibus autem præ auro ſceptrum eſſe datũ, & id æquo ab eis fuiſſe animo acceptum. Arbitror in Phocidem ab Electra Agamemnonis filia eſſe perlatum. Templũ ei in publico nõ eſt conditum. Sed qui quotannis eligitur ſacerdos, domi ſuæ ſceptrum detinet, & ſacrificia ei ſingulis diebus offerũtur. Appoſita menſa eſt, omnis generis carnium & bellariorum plena. Quæcunq; autem Vulcanũ fabricaſſe tum poetæ canunt, tum homines uulgo narrant, horum nullum, præter Agamemnonis ſceptrum, fide eſt dignum. Lycij Pataris in templo Apollinis æneum craterem oſtendunt, eumq; dedicatum eſſe aiunt à Telepho, factum à Vulcano. Et eos, ut conſentaneum eſt, latuit, Theodorum primùm & Rhœcum Samios æs fudiſſe. Patrenſes deinde Achæi perhibent equidem Vulcani opus eſſe arcam, quam Eurypylus Ilio aſportauit. Re autem ipſa aſpicien-

Chæronenſes ſceptrum uenerantur.

B dam non exhibent. Oppidum in Cypro eſt Amathus, & in eo Adonidis ac Veneris templum antiquum. Suſpenſum ibi aiunt torquem, qui Harmoniæ principiò datus ſit, & Eriphylæ nominatus, quòd dono eum propter maritum acceperat. Hunc Phegei liberi Delphis dedicarunt. Quo autem modo hoc ſint potiti, in Arcadum hiſtoria expoſuimus. Is à Phocenſium tyrannis ſacrilegio eſt ablatus. Sed nec apud Amathuſios, mea ſententia, habetur in Adonidis templo. Qui enim Amathunte uiſitur torquis, ex gemmis eſt uiridibus compoſitus, colligante eas auro. Illum autem qui Eriphylæ eſt donatus, in Odyſſea Homerus ex auro ſcribit fuiſſe factum. Sic enim ait,

Auratum torquem clari tulit illa mariti.

Enimuero ne illos quidem torques ignorauit, qui uarijs eſſent metallis diſtincti. In Eumæi quidem ad Vlyſſem ſermonibus, priuſquam Telemachus Pylo reuerteretur in caulam paſtoralem, ſic habet,

Vir quidam ſapiens patrias ueniebat in ædes,
Auratum geſtans torquem, electris q; reuinctum.

In Penelopę autem muneribus (nam & alios procos, & Eurymachum, Penelopæ ſcripſit munera dediſſe:)

Attulit Eurymacho pulchrum poſt talia torquem,
Auratum, electris fulgentem, Solis ad inſtar.

Eriphylen autem non ſcribit torquem accepiſſe, auro & gemmis uariatum. Vnde conſtat, ſolum ſceptrum hoc Vulcani eſſe opus. Supra ciui-

tatem rupes eſt, quæ Petrachos dicitur. Saturnum ibi deceptum aiunt, C
cum Rhea ei lapidem pro Ioue offerret. Simulacrum Iouis non magnum,
Vnguēta Chæronenſes coquunt. in cacumine montis uiſitur. Ibi in Chęronea unguēta è floribus excoquūt, lilijs roſis, narciſſo, & herba quæ Iris appellatur. Hæc hominum doloribus medentur. Vnguento item roſario, lignea ſimulacra ſi fuerint inuncta, à putredine ipſa etiam defenduntur. Iris naſcitur in locis paludoſis: magnitudine lilijs eſt æqualis: colore candido non eſt, & odore inſuper à lilijs differt.

PAVSANIAE DE REBVS PHOCENSIVM LIBER VLTIMVS.

ABRAHAMO LOESCHERO interprete.

DE Phocide quantum circa Tithoream ſitum eſt, ac Delphos, conſtat antiquiſſimis temporibus nomen accepiſſe à Corinthiaco Phoco, Ornytionis filio. Annis autem non ita multis pòſt factum eſt, ut tota ea terra nomen id ſortiretur, quæ noſtris tēporibus Phocis eſt appellata, poſteaꝗ́ Æginetæ nauibus in regionem unà cum Phoco Æaci F. tranſierunt. Cæterùm una parte ex aduerſo Peloponneſi, & qua Bœotia ſita eſt, ad mare uſqꝫ pertingunt Phocenſes, hic quidem ad Circum nauale
Delphorum, illic uerò uſqꝫ ad ciuitatem Anticyrā. Altera ante Lamiacum D
ſinū parte, Locri Hypocnemidij eos, quo minus maritimi ſint, impediunt. Hi enim ſupra Phocidem hanc incolunt. Scarphenſes quidem loca ultra Elateam ſita. Super Hyampolim uerò, & Abas, qui Opuntem ciuitatem
Res à Phocenſibus geſtæ. obtinent, & Opuntiorū nauale Cynum. Ex rebus quas publicè Phocenſes geſſerunt, præclariſſimæ hæ ſunt. Bello Troiano interfuerunt. Arma item contra Theſſalos ſumpſerunt, ante Medi aduerſus Græcos expeditionem: quo tempore Phocenſes facinora ediderūt memoratu digna. Iuxta enim Hyampolim, qua parte Theſſalos in regionem irruptionem facturos acceperant, cum ſitulas fictiles ad id comparatas defodiſſent, terraqꝫ obruiſſent, Theſſalorum equitatū expectarunt. Hi uerò, non audita prius Phocenſium fraude, admiſſiſqꝫ equis, quid cum ſitulis ſit actum, ignorarunt. Sic itaqꝫ mutilabantur equi, pedibus in ſitulas prolapſis. Viri item equis decidebāt, & trucidabantur. Theſſali uerò maiori quàm antea aduerſus Phocenſes incitati ira, ex omnibus paſſim ciuitatibus confluxerunt, bellumqꝫ Phocenſibus intulerunt. At Phocenſes, cum non leuiter Theſſalorum bellicum apparatum tum alium, tum equitatus potiſſimum multitudinem, & unà cum numero, equorum etiam ad certamina, ipſorumqꝫ equitum induſtriam pertimeſcerent, Delphos ablegabant, qui peterent, quónam pacto impendens periculum poſſent euitare. His ita oraculo eſt reſponſum:

Committam pugnis hominemqꝫ, Deumqꝫ. ſed ambos

Victores

A *Victores faciam, ſed homo potiora tenebit.*

Audito oraculo hoc, Phocenſes trecentos manipulares unà cum duce
Gelone ad hoſtes, ingruente iam nocte, ablegãt: addito mandato, ut Theſ-
ſalorum res explorarent quàm poſſent occultiſſimè, & per ſemitas maxi-
mè ignotas in caſtra reuerterentur, pugnam ſponte non inchoarent. Hi *Phocenſiũ ma-*
manipulares unà cum duce Gelone ad unum omnes à Theſſalis interie- *nipuli occidun-*
runt, conculcati partim ab equis, partim à uiris trucidati. Hæc clades tan- *tur.*
tum terrorem Phocenſium exercitui incuſſit, ut uxores & liberos, & res
quaſcunq; uehere poterant, & ferre, ueſtes item, aurum & argentum, &
Deorum ſimulacra in unum comportarent, parata ingenti ſtrue, & uiros
numero triginta apud ea relinquerent: quibus erat imperatum, ut ſi quan-
do Phocenſes prælio ſuperentur, interfectis prius uxoribus, & liberis,
quæcunq; deinde ſupereſſet præda, hanc cum pecunijs in pyram igne im-
miſſo conijcerent, atq; ipſi deinde aut mutuis ſe uulneribus conficerent,
aut Theſſalorum equitatui obijcerent. Hinc factum eſt, ut omnia intrepi-
da conſilia, Phocenſis deſperatio à Græcis nominarentur. Confeſtim ita- *Phocenſis de-*
que Phocenſes impetum in Theſſalos fecerunt. Duces eorũ erant, Rhœus *ſperatio.*
Ambroſſenſis, & Daiphanes Hyampolita. Hic quidem equitatus, copia-
rum aũt pedeſtrium Ambroſſenſis. Locum inter Imperatores tenebat ma
ximum, uates Eleus. In Tellia item Phocenſes ſpem ſalutis habebant. Ad
manus ut eſt uentum, Phocenſibus ob oculos uerſabantur, quæ de uxori-
bus & liberis decreuerant. Et ſalutem ſuam fluctuare, & dubiam eſſe cer-
B nebant. Harum rerum cauſſa ad omnis generis audaciam proueheban-
tur. Cum uerò Deorum etiam accederet beneuolentia, omnium eo tem-
pore celeberrimam uictoriam reportabant. Quod item ab Apolline red-
ditum erat Phocenſibus oraculum, omnibus tum Græcis innoteſcebat.
Idem enim pugnæ ſignum erat à ducibus datum. Theſſalis quidem Pallas
Itonia, Phocẽſibus author nominis Phocus. Poſt id facinus, donaria Pho
cenſes miſerunt Delphos, Apollinem, & Telliam uatem, & quoſcunque
alios in prælio habuerant duces. Cum his Heroas etiam indigenas. Opera
erant hæ imagines Ariſtomedontis Argiui. Sed & qui poſtea uixerunt
Phocenſes, excogitarunt, quod à maiorum illa ſapientia parum differe- *Phocenſium*
bat. Nam ut caſtra utrinq; fuere poſita, quo loco irruptio patebat in Pho- *ſtratagema.*
cidem, legionarij Phocenſium quingenti obſeruato plenilunio, noctu
Theſſalos adoriuntur, gypſo tum ipſi inuncti, tum armis induti gypſo iti-
dem dealbatis. Ibi ſtragem Theſſalorum maximam aiunt eſſe editam: cum
diuinius quiddam noctu accidere, quàm impreſſionem fieri ab hoſtibus
arbitrarentur. Cæterùm Eleus Tellias hæc quoq; Phocenſibus contra
Theſſalos fuerat machinatus. In Europam porrò cum trãſijſſet Perſarum
exercitus, Phocenſes dicuntur neceſſariò rebus Perſicis fauiſſe. A' Medis
tamen transfugiſſe, & Græcis in pugna Platæenſi tuliſſe auxiliũ. Aliquan-
to autem póſt multa eis ab Amphictyonibus eſt irrogata. Quid tamen ue
ri hic ſit, inueſtigare non potui, an ex delicto quodã ſint multati, an Theſ-
ſali ob antiquum eis odium malum hoc pararint. Hi ob mulctæ magnitu-
dinem dum indignantur, ſuſceptis loquendi partibus, Philomelus, Theo-

Philomelus incitat Phocenſes. timi filius, (qui dignitate nemini Phocenſium cedebat, oriundus ex Phocenſium oppido Ledis) oſtendit maiorem eſſe hanc pecuniæ ſummam, quàm ut ab eis pendatur. Simul etiam hortatur, ut templum Delphicum inuadant, prolatis tum alijs ad perſuadendum idoneis cauſſis, tum amicitiam eis cum Athenienſibus & Lacedæmonijs ab initio ſtabilitam eſſe aſſeruit. Sin uerò Thebani, aut alij quicunque tandem bellum inferrent, fore, ut & uirtute eſſent ſuperiores, & ſumptibus. Hæc ita à Philomelo perorata, non fuerunt ingrata Phocenſium populo, ſeu quia Deus eorum mentem læſerat: ſeu quia ipſi quoque nati ita erant, ut lucrum rebus ſacris anteponerent. Occuparunt templum Delphicum, regnante Delphis Heraclide, & Athenis imperante Agathocle, anno quarto Olympiadis centeſimæ quintæ, in qua Prorus Cyrenæus ſtadium deuicit. Commiſſo ita ſacrilegio, & ex ſtipendiarijs ſtatim Græcorum militibus fortiſſimos quoſque conduxerunt: & Thebani, qui prius etiam erant eis infenſi, apertum contra Phocenſes bellum ſuſceperunt. Bellum id decem annos continuos eſt geſtum. Tanto temporis ſpacio ſæpe Phocenſes cũ ſtipendiarijs ſuis uicerunt, ſæpe Thebani ſuperiores extiterũt. Signis autem ad Neonem oppidum collatis, terga uerterunt Phocenſes, & Philomelus in fuga de ardua ſe & præcipiti rupe deiecit, atque ita expirauit. Conſtituta autem & aliter eſt ſacrilegis hæc ab Amphictyonibus pœna. Mortuo Philomelo, Imperatorem Phocenſes crearunt Onomarchũ. In Thebanorum autem ſocietatem conceſſerat Philippus, Amyntæ filius. Et uictor è conflictu Philippus ut euaſit, fugit Onomarchus: & ad mare ut peruenit, iaculis à proprijs militibus eſt confoſſus, tanquam eius ignauia eſſent uicti, & imperatoriæ artis inſcitia. Onomarchus equidem ſic diem obijt extremum. Fratrem autem eius Phayllum Imperatorem elegerunt. Hunc & Phocenſium imperium ſuſcepiſſe aiunt, & tale quiddam per quietem uidiſſe. Inter Apollinis donaria ſimulacrũ erat, ad imitationem æris antiquioris confectum, cuius à cute carnes defluxerant, ita ut ſola oſſa eſſent reſidua. Dedicatum Delphi dixerunt ab Hippocrate medico. Huic donario ſimilem ſe factum eſſe, Phayllus per quietem uidebat. Morbo itaque lethali cõfeſtim ut eſt correptus, uaticinationem ſomnij perfecit. Mortuo Phayllo, ad Phalæcum eius filium principatus Phocenſiũ eſt delatus. Sed cum crimini ei datum eſſet, quòd ſacræ pecuniæ aliquid in rem ſuam uertiſſet, regnum ei eſt abrogatum. Vt uerò in Cretam tum ipſe nauigauit, tum qui partes eius ſectabantur Phocenſes, unà cum parte militũ peregrinorum Cydoniam obſedit. Nolebant enim ei petenti dare pecuniam. Sed amiſſa ibi magna exercitus parte, ipſe quoque interijt. Decimo autem anno poſt occupatum templum, finem impoſuit Philippus bello, quod & Phocicum, & ſacrũ eſt appellatum, regnante Athenis Theophilo, anno primo Olympiadis centeſimæ octauæ, in qua Polycles Cyrenæus ſtadium uicit. Captæ Phocenſium urbes, ſolo ſunt æquatæ. Hæ numero erant: Lilæa, Hyampolis, Anticyra, Parapotamij, Panopeus, & Daulis. Harum nomen antiquitus erat, & non minimum ex Homeri uerſibus notum. Quas uerò ex eis incendio Xerxis copiæ deuaſtauerant, notiores Græcis reddiderunt, Erachũ, Charadram, Amphi-

Margin notes: *Templũ Delphicũ Phocenſes occupant.* — *Onomarchus Phocenſium Imperator.* — *Phayllus.* — *Phalæcus.* — *Bellum Phoricum, ſeu ſacrũ.* — C — D

A Amphicleam, Neonem, Thronium & Drymæam. Aliæ autem, excepta
Elatea, ignobiles prius erant: Thracis Phocica, Medeon Phocicus, Eche-
damia, Ambroſſus, Ledon, Phlygonium, & Sterris. Aliæ itaq; ut nũc ſunt
enumeratæ, euertebantur tunc, & in uicos, præter Abas, redigebantur.
Abæi enim impijs Phocenſium conatibus abſtinuerant, & nec templi di- *Abæi ſacrile-*
reptionis, nec belli participes fuerant. Phocenſibus ademptum eſt ius ade- *gij expertes.*
undi templi Delphici, & Græcorum concilio ſunt excluſi. Suffragia ipſo-
rum Macedonibus Amphictyones donarunt. Verùm enimuero tempo-
ris progreſſu, oppida Phocenſibus ſunt inſtaurata, ipſiq; in patriam ex ui-
cis reducti, præterquam qui priſtina imbecillitate prohibebantur inſtau-
rare, & qua tum laborabant, pecuniæ indigentia. Reduxerunt autem eos
Athenienſes, & Thebani, priuſquam cladem ad Chæroneam Græci acce-
perunt. Et prælio ad Chæroneam Phocenſes interfuerunt, & poſtea circa
Lamiam. Ad Cranonem item, contra Antipatrum & Macedones pugna-
runt. Galatas item, & Gallorum exercitum præ Græcis reliquis promptiſ-
ſimè propulerunt, & ut Apollini Delphico illatam iniuriam ulciſceren-
tur, & mea quidem opinione, antiqua crimina expurgarent. Et hæc qui-
dem Phocenſes geſſerunt memoratu digna. Chæronea numerantur ui
ginti ſtadia uſq; ad Panopenſes. Ciuitas Phocenſium eſt: ſi quis modò ciui *Panopenſes.*
tatem appellandam putet, quibus nec regię ſunt, nec gymnaſium: qui nec
theatrum habeant, nec forum, nec delabentem in fontes aquam, ſed in tu-
gurijs concauis, ad ſimilitudinem caſularum omnino montanarum ſactis,
B prope uoraginem habitent. Regionis tamen limites habent cum finitimis
conſtitutos. Et in Phocenſium concilium aſſeſſores & hi mittunt. Nomen
ciuitati inditum aiunt ab Epei patre. Ipſi autem Phocenſes Phlegyas initiò
fuiſſe aiunt, & ex Orchomenia in Phocidem transfugiſſe. Panopenſium
ueterem ambitum ſeptem potiſſimum eſſe ſtadiorum, ex aſpectu iudicaui
mus. Subijt item nos memoria uerſuum Homeri, quos de Tityo ſcripſit,
ubi Panopenſium ciuitatem à ſoli aut choreæ pulchritudine Callichoron
nominauit. Et in certamine propter Patrocli cadauer ſuſcepto, Schedium
etiam Iphiti filium, Phocenſium regem, & ab Hectore interſectum, Pano-
peum incoluiſſe ſcripſit. Hoc ut apparet, factum eſt metu Bœotorum. Eo
enim loco irruptio ex Bœotia in Phocidem patet facilima. Proinde regem
ibi habitare oportuit, qui Panopeo tanquam propugnaculo uteretur. Al-
teram cauſſam, quare Callichorum Panopeum dixerit, coniectura aſſequi
non potui, priuſquam à Thyiadibus fui edoctus, quæ apud Athenienſes
ſic uocantur. Thyiades mulieres ſunt Atticæ. In Parnaſſum autem alter *Thyiades.*
nis annis profectæ ipſæ, & mulieres Delphicæ, orgia Baccho celebrant.
Hæ mulieres in iſta ab Athenis profectione tum alibi choreas inſtituere
conſueuerunt, tum apud Panopenſes quoque. Inde Panopei cognomen-
tum apud Homerum, uidetur ſubindicare Thyiadum choream. Ad uiam
Panopenſes ædificium habent non magnum, è crudis lateribus extru-
ctum. Et in eo ſimulacrum è lapidibus Pentelicis: id Æſculapij eſſe qui-
dam aſſerunt, quidam Promethei. Teſtimonia item ſuæ quilibet opi-
nionis profert. Lapides ibi iuxta foſſam iacent. Tantæ quilibet magnitu-

dinis eſt, ut ad onerandum currum ſufficiat. Colorem referunt cœni non C terreſtris, ſed harenoſi, quale in foſſis inuenitur, aut torrente. Odorem inſuper exhibent, qui ad corporis humani ſudorem quàm proximè accedat. Hæc reſtare perhibent de cœno illo, ex quo totum genus humanum Prometheus effinxit. Ibidem ad foſſam Tityi monumentum uiſitur. Ambitus tumuli eſt tertia potiſſimum ſtadij pars. Quod uerò in Odyſſea legitur carmen,

Proſtratumq́; ſolo, quod ter tria iugera complet:

Non de magnitudine Tityi factum aiunt, ſed locum eum, in quo ſepultus eſt Tityus, nouem eſſe iugerum uolunt. Cleon autem Magnes, ex illorum numero qui Hermum accolunt, ſupra modum ſcripſit portentoſa: *Cleonis ſcripta portẽtoſa.* Tardos eſſe ad credendum eos homines, qui per uitam non inſpexerint res omnium opinione maiores. Se uerò & Tityum credere, & alios ita eſſe natos, ut uulgo de eis fama ferat. Gadiris enim cum ageret, tum ſe, tum aliam turbam uniuerſam mandato Herculis ex inſula nauigaſſe. Et ut Gadira ſunt reuerſi, uirum offendiſſe marinum, in littus eiectum. Hunc continere quinq; omnino iugera, & fulmine diuinitus ictum, ardere. Et hæc *Daulis.* quidem ille. Panopeo ſtadijs circiter ſeptem Daulis diſtat. Homines ibi numero pauci ſunt. Magnitudine autem & robore, mea etiam ætate Phocenſium clariſſimi. Nomen oppido inditum eſſe tradunt à nympha Daulide, eamq́; filiam fuiſſe Cephiſi. Sunt qui dicant, eo loco, quo oppidum eſt conditum, contiguas olim fuiſſe arbores enatas. Quę autem denſa ſint, Daulia à priſcis hominibus appellari. Hanc etiam ob cauſſam Æſchilum D *δαυλὸν.* Glauci filium, Anthedonij nepotem, hirſutum, Daulum eſſe nominatum. In oppido Daulide mulieres dicuntur Tereo appoſuiſſe filium epulandum. Id quod initium alijs fecit, ut menſam piaculis contaminarent. Cæ*Vpupa auis.* terùm upupa, in quam Tereus fertur commutatus, auis eſt, magnitudine coturnicem paululum excedens. Capite autem pennas habet criſtarum inſtar in ſublime elatas. Illud porrò admiratione dignum eſt, quod in terra hac nec fœtificent hirundines, nec ouis incubent, imò prorſus nullum pullum in ædificiorum tectis excludant. Aiunt autem Phocenſes, Philomelæ & aui iam factæ, Tereum fuiſſe terrori, & propterea Terei eam patria abſtinuiſſe. Daulienſes Mineruæ templum habent, & ſimulacrum antiquum. Aliud item antiquius ſimulacrum, Prognen aiunt Athenis abſtuliſſe. Eſt præterea Dauliæ regio, quæ Tronis dicitur. Sacellum ibi eſt Heroi duci extructum. Heroem hunc Xanthippum quidam eſſe aiunt, rebus bellicis non ignobilem. Quidam Phocum Ornytionis filium, Siſyphi nepotem. Huic ſingulis diebus honores offerunt, & uictimis adductis, Phocenſes ſanguinem per cauernam in ſepulchrum effundunt: carnes uerò conſumere ibi ſolent. Aſcenſus item per Daulidem pa tet in Parnaſſi cacumina longior iſto, ſed non æquè difficilis, qui Delphis *Phocicum ædificium.* educit. In uiam directam cum redieris, qua Daulide Delphos itur, & aliquantum proceſſeris, ad ſiniſtram in itinere ædificium apparebit, quod Phocicum eſt appellatum: In quo ſingulis è ciuitatibus conueniunt Phocenſes. Magnitudine id inſigni eſt. Intus columnæ in longitudinem conſiſtunt,

A ſiſtunt. Gradus item à columnis in utrunque parietem porriguntur. His
gradibus inſident, qui ex Phocenſibus ibi conuenerunt. In extremitate
nec columnæ ſunt poſitæ, nec gradus. Sed ſimulacra Iouis, Mineruæ, &
Iunonis. Vtrinq; autem hæc quidem dextræ, ſiniſtræ Minerua aſtat. Pro-
greſſus inde, ad uiam peruenies, Schiſten nomine, ſeu ſectam. Hac in uia *Via ſecta.*
Oedipus parricidium commiſit. Oportuit ſanè per totam Græciam mo-
nimenta extare calamitatum, quas Oedipus eſt perpeſſus. Quamprimum
quidem in lucem fuit editus, talos ut aculeis perforarunt, in Citherone
eum exponunt, monte regionis Plataicæ: Corinthi, & in terra Iſthmo fi-
nitima, educatus eſt Oedipus. Phocis autem, & uia Schiſte, paternæ cæ-
dis piaculum exceperunt. Apud Thebanos fama & de nuptijs Oedipi,
& Eteoclis iniurijs plus increbuit. Oedipo igitur uia Schiſte, & perpe-
tratum in ea ſcelus, malorum initium fuit. In medio potiſſimum triuŋ mo-
numenta etiamnum extant Laij, & qui eum ſequutus fuerat, miniſtri.
Coaceruati ſunt ſuper eo lapides electi. Damaſiſtratum Platæenſium re-
gem incidiſſe aiunt in iacentia ibi cadauera, & ſepulturæ tradidiſſe. Publi-
ca inde uia, quæ Delphos ducit, & accliuior fit, & homini expedito diffi-
cilior. Narrantur autem multa de Delphis, & ea diuerſa. Plura item de *Delphos de-*
Apollinis oraculo. Aiunt enim uetuſtiſſimis temporibus oraculum id *ſcribit.*
Telluris fuiſſe, & ab ea uatem conſtitutam Daphnen, quæ una fuerit ex
Nymphis uicini montis. Circumfertur apud Græcos poema, cuius carmi-
na Eumolpia dicuntur, quę Muſæo Antiphemi filio attribuunt. In his ſcri
B ptum eſt, commune fuiſſe oraculum Neptuni, & Telluris. Et hāc quidem
ipſam uaticinatam. Neptuno autem ad oracula miniſtrum fuiſſe Pyrco-
nem. Carmina ſic habent:

Inclyta confeſtim Tellus oracula dixit,
Neptuniq; ſimul famulus, qui nomine Pyrcon.

Pauló autem pòſt, Themidi perhibent diuinationem ab ea eſſe datam.
A' Themide Apollinem dono accepiſſe. Hunc etiam Neptuno pro ora-
culo Calauriam tradidiſſe, ante Trœzenem ſitam. Audiui prætcrea, pa-
ſtores ad oraculum perueniſſe, et numine diuino afflatos, Apollinis etiam
inſtinctu fuiſſe uaticinatos. Maxima autem & multorum laudibus cele-
brata eſt Phemonoe, ut quæ prima Apollinis uates fuerit, prima etiam
carmen Hexametrum cecinerit. Bœo mulier indigena, quæ hymnum
Delphis compoſuit, oraculum Deo inſtituiſſe tradit tum alios, qui ex
Hyperboreis profecti fuerant, tum Olenem etiam. Hunc item primùm re
ſponſa dediſſe, & primùm ceciniſſe carmen Heroicum. Bœo ſic ait:

Hic perfecerunt ad danda oracula ſedem
Inclytam Hyperborei, Pagaſus, & dius Agyeus.

Enumeratis ibi Hyperboreis, & alijs, ſub finem hymni Olenem etiam
nominauit:

Olen, qui primus factus tibi Phœbe prophetes,
Primus & antiquo modulatus carmina cantu.

Quan-

Templa Apollinis. Quanquam quæ memorabilia ſint ad alium nullum, ſed mulierum ſo- C lummodo uaticinationem referantur. Antiquiſſimum præterea Apollinis templum conditum fuiſſe ex lauro aiunt. Allatos item ramos ab ĳs lauris, quas Tempe producunt. Comparatum fortaſſis templum id fuit, ad tugurĳ inſtar. Deinde Delphi tradunt, ædificatum templum ex apum fauis, earumq́ꝫ alis. Miſſum uerò illud ab Apolline ad Hyperboreos. Aliud item narratur: Extruxiſſe templum hominem Delphum, Pteram, id eſt alam nomine. Ab hoc itaqꝫ qui ædificauerat, nomen etiam templo fuiſſe inditum. Sed ut hoc etiam hiſtoriæ uelut auctarium addam, ab hoc Ptera Apteræorum ciuitatem in Creta nomen accepiſſe aiunt. Cæterùm quæ de filice montana, quam Pterin nominant, feruntur, tanquam ex herba ea uiridi adhuc templum cõtexuerint, non equidem omnino repudio. Tertium uerò templum æneum fuiſſe, mirandum non eſt, cũ & Acriſius thalamum æneum filiæ compoſuerit: & apud Lacedæmonios templum Mineruæ, quæ ab ænea domo dicta eſt Chalciœcos, noſtris etiam temporibus ſit reliquum: forum item apud Romanos, quod aliàs etiam magnitudine & reliquo apparatu admirationi eſſe poteſt, æneum tectum exhibeat. Ita Apollini etiam, non abſurdum uideri debeat, ſi æneum templum ſit ædificatum. Cæterùm alia uerisimilia non ſunt uiſa, quæ aut de templo, quaſi id Vulcani arte ſit factum, aut de carminibus aureis dicuntur, quę Pindarus de templo cecinit:

κηλήμονες. *Aureæ de Palatio cantabant * uoluptates.*

Scripſit hæc, meo iudicio, ad imitationem Sirenum apud Homerum. D Quo autem modo ſit deſtructum templum, diuerſa narrari cõperio. Sunt qui terræ hiatu id abſorptum, ſunt qui incendio conflagraſſe dicant. Quartum à Trophonio eſt ædificatum, & Agamede. E' lapidibus id conditum fuiſſe tradunt. Combuſtum eſt, regnante Athenis Erxiclida, primo anno Olympiadis quinquageſimæ octauæ, quam Diognetus Crotoniata uicit. Quod noſtra tempeſtate extat, Amphictyones de ſacra pecunia ædificarunt. Architectus fuit Spintharus quidam Corinthius. Oppidum præterea antiquiſſimum aiunt ibi eſſe conditum à Parnaſſo, Cleodoræ nymphę filio. Patres huic attribuunt, quemadmodum & alĳs ſolent, quos Heroes uocant, Neptunum Deum, & hominem Cleopompum. Ab hoc Parnaſſo & monti nomen inditum perhibent, & ſaltui. Ab auium item uolatu uaticinationem à Parnaſſo inuentam. Oppidum id quoqꝫ diluuio Deucalionis tempore fuiſſe ſubmerſum. Quicunqꝫ autem hominum tempeſtatem iſtam poterant effugere, luporum ululatu incolumes in Parnaſſi cacumina euadebant, ducibus itineris factis hiſce beluis. Propterea conditam ibi ciuitatem à lupis, Lycoream appellarunt. Dicuntur itẽ alia quædam à prioribus diuerſa: Apollini natum eſſe filium ex nympha Corycia Lycorum. Ab hoc ciuitatem Lycoream, antrum uerò Corycium nomen accepiſſe à nympha. Adduntur & hæc, Hyamo Lycori filio natam filiam Celænonem. Delphum autem, à quo urbi, quæ noſtra ætate incolitur, nomen eſt inditum, ex Celæmone Hiami filia, & Apolline progenitum. Sunt qui & Caſtalium indigenam eſſe aſſerant, & filiã habuiſſe Thyiam. Thyiam prętere-

rea

A rea Baccho primùm ſacrificaſſe,& Deo celebraſſe orgia. Ab hac quæcunque poſtea Bacchi feſtũ celebrent, Thyiades uulgo fuiſſe appellatas. Apollinis itaq; filium,& Thyiæ, Delphum eſſe arbitrantur. Quidam matre natum eum aiunt Melena, Cephiſi filia. Aliquanto autem pòſt, Pytho etiam, non Delphos ſolum, finitimi urbem appellarunt: quemadmodum & Homerus in catalogo Phocenſium ſcriptum reliquit. Qui uerò omnem generis ſeriem inquirunt, Delphi filium eſſe Pythin aiunt. Atq; ibi cum regnaſſet, nomen fuiſſe urbi impoſitum putant. Ad hæc, qui ſermo iam uulgo innotuit, ab Apolline ſagittis confixum Pythonem, computruiſſe ibi perhibent,& propterea nomen urbi inditum Pytho. πύθεσθαι enim eo tempore homines putrefacere appellabant. Propterea Homerus Sirenum inſulam ſcribit oſſibus refertam eſſe, eo q̀ homines audita ipſarum cantilena ἐπύθοντο, id eſt putreſcebant. Quem autem Apollo interfecerit, poetæ Draconem eſſe tradunt, cumq; oraculi cuſtodem à Tellure fuiſſe cõſtituum. Alij circa Euboeam principatum obtinentis Crij fuiſſe filium aiunt, qui & homo fuit contumelioſus, & templum ſpoliauit dei, ſpoliauit item locupletiorum ædes. Poſteaquam autem ſecundò expeditionem ſuſcepit, Delphi ſupplicarunt Apollini, ut quod imminebat periculum, ab eis auertat. Hic Phemonoe, quę uates erat eo tempore, carmine Hexametro ita reſpondit:

πύθεσθαι quid antiquis.

Comminus ingentes Phœbo iaculante ſagittæ,
Parnaſſi ferient peſtem, Creſijq; piabunt
Cæde manus, nunquam ſed gloria tanta peribit.

B Videntur autem quàm plurimi templo Delphico inſidias ſemper ſtruxiſſe. Primùm latro hic Euboenſis. Et aliquanto pòſt, gens Phlegyarum. Pyrrhus deinde Achillis F. id inuaſit. Pars item ex Xerxis exercitu. Et qui diutiſſimè, & præ reliquis Dei pecuniam grauiſſimè ſunt depeculati, Phocenſium principes. Gallorum item exercitus. Sed & Neronis contumelia carere omnino non potuit, qui æneas imagines quingentas Deorum promiſcuè,& hominum, Apollini eripuit. Certamen præterea uetuſtiſſimum commemorant, in quo primùm eis ſunt præmia propoſita, qui hymnum de Deo cantarẽt. Cantauit itaq;,& uictoria potitus eſt Chryſothemis Cretenſis, cuius pater Carmanor Apollinem dicitur luſtraſſe. Poſt Chryſothemidem cantando uiciſſe Philammonem perhibent. Et poſt hunc, Thamyrin, Philammonis filium. * Negãt ſe Muſico hoc certamine referre uoluiſſe Orpheum lepidis, ſciteq; de initijs compoſitis orationibus, aliaq; grauitate, aut Muſæum etiam rebus omnibus ad Orphei imitationẽ inſtitutis. Eleutherem aiunt uictoriam Pythicam reportaſſe, cum multum ac ſuauiter ceciniſſet. Non autem cantaſſe ſuam ipſius cantilenam. Heſiodum item certamine fuiſſe excluſum, ut qui citharæ artificium cum cantu non coniunxiſſet. Homerus Delphos eſt profectus, ut oraculum ijs de rebus, quibus opus habebat, conſuleret. Sed & citharæ artificiũ ſi didiciſſet, propter cladem oculorum inutile id erat ei futurum. Anno tertio Olympiadis quadrageſimæ octauæ, ex qua Glaucias Crotoniata uictor euaſit, præmia citharœdis Amphictyones propoſuerunt, quemadmodum & initiò fuerat uſitatum.

Templo Delphico inſidias multi ſtruxerunt.

Certamina Delphica.

Locus hic in Græco attentum requirit lectorem.

Homerus Delphos profectus.

uſitatum. Tibicinum item certamen inſtituerunt, & tibiarum. Victores C
ſunt deſignati, inter citharœdos quidem, Cephallen Lampi F. inter tibicines, Arcas Echembrotus. Sacadas autem Argiuus, tibijs. Vicit Sacadas & duas alias continuas Pythiadas. Inſtituerunt primùm tum præmia & luctatoribus, aliaq́ue, quæ in Olympia præter quadrigas, celebrare decreuerunt. Ipſi præterea lege promulgata, dolichi & diauli curſum ad pueros ſpectare iudicarunt. Secunda autem Pythiade de præmijs certari eſt deſi-
ἀγῶνα στεφανίτην. tum. Ab eo,* certamen coronatum inſtituerunt. Tibicinum dehinc modulationes prohibuerunt, cum eas audire ominis eſſe ſiniſtri iudicarēt. Omnium enim mœſtiſſima erat tibicinum & tibiarum exercitatio, quippe qui carmina lugubria & lamentationes ſonabant. Teſtatur id Echembroti donarium, tripos æneus Herculi Thebis dedicatus. Inſcriptio tripodi eſt addita: Simulacrum hoc in Amphictyonum certaminibus ex uictoria conſecutus Echembrotus, Herculi conſecrauit, qui Græcis cantilenas cantabat, & uerſus luctuoſos. Hanc ob cauſſam tibicinum certamen eſt ſublatum. Addiderunt inſuper equorū curſum. Declaratus eſt curru uiciſſe Cliſthenes, Sicyoniorum tyrānus. Pythiade octaua, lege inſtituerūt citharœdos,
ᾠδὴ τῶν κρουμάτων ἀφώνων. * qui pulſatis tantum citharis, nihil accinerent. Coronatus eſt Agelaus Tegeates. Pythiade uigeſima tertia adiunxerunt curſum armatum. In hoc Timænetus ex Phliunte oriundus, palmam abſtulit, quinq́ue Olympiadibus poſtquam Demaratus Eræenſis uicit. Pythiade quadrageſima octaua bigarum etiam curſum inſtituerūt: in quo Execeſtides Phocenſis uictor euaſit. Pythiade poſt hanc quinta, pullos iunxerunt curribus, & Orphondas D
Thebanus ſuis quadrigis præuenit. Pancratium autem puerorum, bigas pullorum, & ſolitarium equum multis annis póſt Eleos acceperunt. Pancratium quidem, Pythiade ſexageſima prima, & id Laidas uicit Thebanus. Intermiſſa poſt hanc una Pythiade, curſum inſtituerunt pulli ſolitarij. Sexageſima autem nona, bigas pullorum. Equi ſolitarij curſu uictor eſt deſignatus Lycormas Lariſæus. Bigis autē, Ptolemæus Macedo. Reges enim Ægypti, Macedones, qui erant reuera, nominari gaudebant. Laurea autem corona præmium Pythicæ uictoriæ nullam aliam ob cauſſam, ut mihi uidetur, eſt propoſita, quàm quod fama eſt, Apollinem Ladonis filiam a-
Concilium Græcorum. maſſe. Concilium uerò Græcorum ibi inſtitutum nonnulli exiſtimant ab Amphictyone Deucalionis filio, & ab eodem, qui illic conuenirent, Amphictyonas eſſe cognominatos. Androtion in Attica hiſtoria, finitimos inquit Delphos initiò fuiſſe in cōcilium profectos, atq́ue illic qui conueniſſent, Amphictyonas eſſe appellatos. Vſum tamen temporis progreſſu obtinuiſſe, ut quod nunc habent, nomen eis inderetur. Ab ipſo Amphictyone has Græcorum gentes fuiſſe aiunt in commune concilium coactas: Ionas, Dolopas, Theſſalos, Æneanas, Magnetas, Maleenſes, Phthiotas, Dorienſes, Phocenſes, Locros, Phocidi finitimos ſupra montem Cnemidem. Occupato autem à Phocenſibus templo, & bello poſt decennium tandem finito, ſtatus quoq́ue Amphictyonum eſt immutatus. Macedones quidem concilij ſunt facti participes. Phocenſes uerò, & ex Dorienſibus Lacedæmonij, conſeſſu Amphictyonico excluſi. Phocenſes, ob admiſſum ſacrilegium:

A gium: Lacedæmonij, ob initam cum Phocenſibus ſocietatem, pœnas dederunt. Brennus autem Galatarum exercitum Delphis cum admouiſſet, omnium ſe Græcorum fortiſſimè geſſerunt Phocenſes. Propter id facinus & in concilium ſunt Amphictyonicum recepti, & alijs etiam in rebus dignitatem priſtinam recuperarunt. Imperator autem Auguſtus mandauit, ut Amphictyonici conſeſſus participes fierent, & qui ad Actium incolunt Nicopolitæ. Magnetas itaq; Mateenſes, Aneanas, & Phthiotas in Theſſalorum concilium uenire iuſſit. Suffragia autem horum, & Dolopum (necdum enim extabat genus Dolopum) Nicopolitas ferre. Amphictyones meo tempore erãt numero triginta. Nicopole quidem, & ex Macedonia, & Theſſalia, bini. A' Bœotis item (nam & hi quondam Theſſaliam incolebant, & Æoles uocabantur) & Phocẽſibus, & Delphis, bini. Vnus ſaltem ex Doride antiqua. Locri præterea, & qui Ozolæ nominantur, & qui ultra Eubœam degunt, unum ſinguli mittunt. Adeſt & Euboenſis unus, & unus Athenienſis. Vrbes hæ, Athenæ, Delphi, & Nicopolis, ad ſingula Amphictyonum cõcilia ſuos ablegant. Ex reliquarum autem gentium, ut ſunt modò enumeratæ, ciuitatibus, alternatim, & certo anni tempore ad conſeſſum Amphictyonicum proficiſcuntur. Vrbem cum fueris ingreſſus, templa conſpicies ex ordine ædificata. Primi rudera tantummodo extant: ſecundum, uacuum eſt ſimulacris, & ſtatuis. In tertio Romanorum Imperatorum, paucorum tamen, imagines uiſuntur. Quartum Mineruæ appellatur Prouidæ. Simulacrum quod in templi ueſtibulo eſt collocatum, dedicarunt Maſſaliotæ. Maius illo eſt, quod intra ædem conſiſtit.

Numerus Amphictyonum.

Quæ Delphis ſint.

B Maſſaliotæ autem coloni ſunt Phocenſium, pars eorum in Ionia, qui Harpagum Medum aliquando ex Phocæa fugerunt. Robore autem nauali cum ſuperaſſent Carthaginenſes, terram quam nunc tenẽt, occuparunt, & ad magnam ſunt felicitatem prouecti. Æneum itaq; ſimulacrum Maſſaliotarum eſt donarium. Aureum uerò ſcutũ à Crœſo Lydo conſecratum, Mineruæ Prouidæ Philomelus, ut Delphi aiunt, furto abſtulit. Prope templum Prouidæ, nemus eſt Phylaci, & Heroum. Phylacus hic in Perſarum expeditione Delphis dicitur opem tuliſſe. In Gymnaſio aliquando ſub dio natum fuiſſe aiunt aprum. Et Vlyſſem quo tempore ad Autolycum profectus, unà cum Autolyci filijs uenatum exiuit, uulnus ibi ab apro ſupra genu accepiſſe. Ad ſiniſtram à Gymnaſio cum declinaueris, & non, ut mihi uidetur, ultra tria ſtadia deſcenderis, fluuius occurret, qui Pliſtus eſt dictus. Pliſtus hic ad Cirrham Delphorum nauale, & eius loci mare delabitur. Ex Gymnaſio cum ad templum aſcendas, ad dextram in itinere fons Caſtalius apparet, potu dulcis. Inditum fonti nomen aiunt à muliere indigena. Quidam, à Caſtalio. Panyaſis Polyarchi filius in uerſibus, de Hercule quos compoſuit, filiam eſſe ſcripſit Caſtaliam Acheloi. Ait enim de Hercule,

Maſſaliotæ.

Pliſtus fluuius.

Vt citò Parnaſſum ſuperauerat ille niuoſum,
Caſtaliæ acceſſit liquidas Acheloidis undas.

Audiui præterea aliud quiddam: Aquam Caſtaliæ donum eſſe Cephiſi fluuij. Scripſit id Alcæus in procemio de Apolline. Hanc ſententiam non

minimum confirmant Lilæenſes, qui cum ſtatis quibuſdam diebus bella- C
ria,& alia pro arbitratu in Cephiſi fontem mittāt, in Caſtalia eadem emer-
gere ſtatim dicant. Delphi oppidum formam exhibet prorſus aceliuem.
Simul etiam cum reliquo oppido Apollinis ſacer ambitus. Hic inſigni eſt
magnitudine, & ſummo oppidi loco ſitus. Egreſſus item per eum cōtinui
ſecantur. Quæcunq; autem mihi uiſa ſunt precioſiſſima ſimulacra, horum
mentionem faciemus. E' pugilibus uerò & Muſicis qui apud pleroſq; ho-
minum in magno admodum precio non ſunt habiti, eos ego quoq; ſingu-
lari ſtudio dignos non eſſe opinor. Pugiles autem qui rebus præclarè ge-
ſtis, honeſtam de ſe famam poſteris reliquerūt, in Eleorum hiſtoria recen-
ſui. Phayllo Crotoniatæ Olympicæ uictoriæ contigerunt nullæ. Penta-
thlum autem in Pythijs bis uicit, tertiò ſtadiū. Nauali item prælio contra
ὁπόσοι ἐπι- Medum interfuit: nauiq; cōparata propria, Crotoniatas * quicunq; Græ-
δήμων ἑλλά- ciam peregrini acceſſerant, reuexit. Huic itaq; ſtatuam Delphis poſuerūt.
δι. Et hæc de Crotoniata. Lucum ingreſſus, æneum taurum conſpicies, qui
artificio Theopropi Æginetę eſt factus, & à Corcyræis dedicatus. Dicitur
taurus quidā in Corcyra, relictis bobus alijs, paſcuoq; egreſſus, mugitum
ad mare edidiſſe. Id cum quotidie faceret, deſcendit ad mare paſtor, & mul
titudinem piſcium thynnorum innumerabilem uidit. Hæc ciuibus Cor-
cyræis indicauit. Hi uerò (antea enim capiendis thynnis cum fuiſſent inten
ti, irritos labores pertulerant) Delphos qui oraculum conſulerent, miſe-
runt, & tum taurum iſtum Neptuno immolant, tum piſces peracto ſacrifi
cio confeſtim capiunt. Propterea & id in Olympia donarium, & id Del- D
phis prædæ decimas conſecrarunt. Tegeatarum deinceps donaria conſpi
ciuntur, de Lacedæmonijs oblata: Apollo, & Victoria. Et qui eis patrij
ſunt Heroes: Calliſt, o Lycaonis filia: Arcas, qui terræ nomen impoſuīt: &
Arcadis filij, Elatus, Aphidas, & Azan. Poſt hos Triphylus. Huius Tri-
phyli mater non Erato fuit, ſed Damia, filia Amyclæ, regis Lacedæmonio-
rum. Dedicatus eſt & Eraſus Triphyli filius. Simulacra elaborarunt, Pau-
ſanias Apolloniata quidem, Apollinis & Calliſtonis: Victorię uerò, & Ar
cadis, Sicyonius Dædalus. Samolas item Arcas Triphylum & Azanem
effinxit. Antiphanes autem Argiuus, Elatum, Aphidantē ac Eraſum. Hæc
Tegeatæ Delphos miſerunt, cum Lacedæmonios, qui expeditionem con
tra eos ſuſceperant, in captiuitatem abduxiſſent. Horum ex aduerſo, Lace-
dæmoniorum quoq; donaria uiſuntur, de Athenienſibus dedicata: Caſtor
& Pollux, Iupiter, Apollo, & Diana. Poſt hos, Neptunus, & Lyſander Ari
ſtocriti F. à Neptuno coronatus. Abas item, qui Lyſandro tum uaticinaba
στρατηγίδα tur: & Hermo, qui nauim Lyſandri * prætoriam gubernabat. Hermonem
hunc Theocoſmus Megarenſis fabricauit, utpote ciuitate à Megarenſibus
donatum. Caſtor & Pollux Antiphanis Argiui opera ſunt. Vates, Pæſo-
nis, qui ex Trœzeniorum Calabria fuit oriundus. Damias præterea Dia-
nam fabricauit, & Neptunum, & Lyſandrum. Athenodorus uerò Apolli
nem, & Iouem. Ambo hi Arcades ſunt ex Clitore. A' tergo eorum, quos
modò recenſui, dedicati ſunt, qui Lyſandro in Ægoſpotamos opem tule-
runt, ſiue ij Spartani ſint, ſiue ſocij. Numero hi ſunt; Aracus Lacedæmo-
nius,

A nius,Erianthes Bœotus ſupra Mimantem. Inde Aſtycrates. Chij autem, Cephiſocles,Hermophantus, Hiceſius.Rhodij,Timarchus,& Diagoras. Cnidius uerò, Theodamus. Epheſius, Cimmerius: Mileſius, Æantides. Hos Tiſander fabricauit.Eos autem qui deinceps ſequũtur,Alytus Sicyonius:Theopompum Mideum,Cleomedem Samium.Ex Eubœa,Ariſtoclem Caryſtium, & Autonomum Eretrienſem: Ariſtophanem Corinthium, Apollodorũ Trœzenium.Et Dionem ex Epidauro,ſita in Argolide.His contigui ſunt,Axionicus Achęus ex Pellene.Ex Hermione uerò, Theares.Phocenſis item Pyrias,& Conon Megarenſis, Agimenes Sicyonius.Ex Ambracia uerò, Corintho & Leucade, Telecrates, & Pythodotus Corinthius,Ambraciota Euantidas.Poſtremò, Epicyridas & Eteonicus Lacedæmonij.Patrocli hæc & Canachi opera eſſe aiunt.Cæterùm cladem in Ægoſpotamis Athenienſes ſibi præter fas dicunt accidiſſe. Ducum enim corruptela ſeſe fuiſſe proditos. Tydeum autem & Adimantum munera à Lyſandro accepiſſe.Hæc ut manifeſta faciant,Sibyllæ oracula in medium proferunt: *Clades Athenienſium in Ægoſpotamis.*

Tunc miſerum luctum doctis immittet Athenis
Iuppiter altitonans, cuius ſuprema poteſtas:
Nauibus hoſtili dabit effera prælia pugna,
Improbitate ducum fractis, miſereq; ſubactis.

Alia item ex Muſæi oraculis commemorant:

B *Efferus ingenuas namq; obruet imber Athenas,*
Improbitate ducum: ſed erunt ſolatia tandem,
Cum ſatis obruerint pœnis immitibus urbem.

Sed hæc hactenus. Prædixit Sibylla & illud inter Lacedæmonios atq; Argiuos de Thyrea, ut uocant, commiſſum prælium, quemadmodum æquo utrinq; Marte ciuitates eſſent pugnaturæ. Argiui cum priores belli partes ſibi uiderentur obtinuiſſe,æneum quendam equum, ligneum nimirum illũ,Delphos miſerunt.Antiphanis Argiui opus eſt.Baſi infra equum ligneum inſcriptio addita,ſtatuas eſſe poſitas de pugnæ Marathoniæ decimis. Sunt autem Minerua & Apollo, unusq; ex ducibus, Miltiades. Ex Heroibus,quos uocant,Erechtheus uiſitur,Cecrops,Pandion,Celeus, & Antimachus,quẽ Hercules ex Midea Phylantis filia ſuſcepit. Ægeus præterea,& ex Theſei liberis Acamas.Hi Athenienſium tribubus nomina ex oraculo Delphico impoſuerunt. Adeſt & Melanthi filius Codrus, Theſeus item & Phyleus:qui inter Eponymos nequaquam numerãtur. Hos, ut recenſui nunc,Phidias elaborauit,& reuera hi quoq; de pugnæ decimis ſunt conſecrati.Antigonum,& filium Demetrium, Ptolemæum item Ægyptium,aliquanto pòſt Delphos miſerunt.Ægyptium quidem, beneuolentia erga eum inducti: Macedonas autem, metu eorum impulſi. Prope equum alia item donaria conſpiciuntur.Argiuorum duces, qui cum Polynice aduerſus Thebas bellũ geſſerũt:Adraſtus Talai F. & Tydeus Oenei. Prœti dehinc poſteri.Capaneus item Hipponi F. & Eteoclus Iphius. Polynices item & Hippomedon, Adraſti ex ſorore nepos. Exculptus eſt in

Baton auriga Amphiarai. propinquo & Amphiarai currus. Et currum inſiſtẽs Baton, qui & auriga C fuit,& cognatione Amphiarao aliàs coniunctus. Poſtremus ipſorum Alitherſes eſt. Hi quidem Hypatodori, & Ariſtogitonis opera ſunt facti. Fecerunt autem eos, ut Argiui ipſi perhibent, parta iam uictoria, qua in Oenoe Argiua ipſi,& qui ſuppetias uenerant Athenienſes, Lacedęmonios ſuperarunt. Poſt eandem, ut mihi uidetur, uictoriã Argiui dedicarunt, quos Epigonos inuicem appellant. Erectæ enim & his ſtatuæ ſunt: Sthenelo & Alcmæoni, qui propter ętatem meo iudicio præpoſitus eſt Amphilocho. Poſt illos Promachus uiſitur, & Therſander: Ægialeus itẽ ac Diomedes. In medio autem Diomedis & Ægialei, Euryalus conſiſtit. Ex aduerſo iſtorum, aliæ item ſtatuæ conſpiciuntur, dedicatæ ab Argiuis in gratiam Thebanorum & Epaminondę, ob inſtauratam Meſſenam. Ex heroibus ibi ſtatuas habent: Danaus rex, qui Argis potentia plurimum ualuit: Hypermeſtra item, tanquã ea quæ ex ſororibus ſola mariti ſe cæde non polluerit. Iuxta eam & Lynceus, & omnium deinceps genus, qui ad Herculem, & prius etiam ad Perſeum pertinuerunt. Tarentinorum equi ænei, & captiuæ item mulieres, de Meſſapijs ſunt dedicatæ, Barbaris Tarentinorum regioni finitimis. Opera ſunt Ageladæ Argiui. Tarentum Lacedæmoniorum coloni ſunt deducti. Princeps coloniæ Phalantus fuit Spartanus. *Elegans hiſtoria de Phalanto.* Miſſo autem in coloniã Phalanto, reſponſum eſt oraculo Delphico: Tum demum potiturum eum regione,& ciuitate, cum pluuias ſenſerit in ęthra, id eſt aere ſplendido, & cœlo ſudo. Cum itaq; non priuatim ipſe conſideraret oraculum, neq; cum interpretum aliquo communicaret, confeſtim D nauibus in Italiam contendit. Sed quia deuictis Barbaris, nec oppidum expugnabat ullum, nec regionis potiebatur, recordatus eſt oraculi,& ea reſponſa eſſe à deo exiſtimauit, quæ euenire non poſſent. Nunquam enim fore, ut ſudo & ſereno cœlo pluuiæ deciderent. Sic itaq; ex deſperatione quaſi, animo cum eſſet abiectiori, uxor (ſequuta enim erat domo) tum alijs amicè eum tractauit, tum in genua reclinato mariti capite, pediculos inquiſiuit. Ibi fleuit mulier, cum uideret res ex mariti ſententia non procedere. Quia uerò largius effundebat lachrymas,& Phalanti caput irrigabat, intellexit oraculum (mulieri enim Æthrę nomen erat.) Atq; ita nocte inſequenti Tarentum cæpit, urbem Barbarorum maximam, & maritimarum opulentiſſimam. Tarantem autem heroem Neptuni filium aiunt eſſe, & nymphæ indigenæ. Ab Heroe item nomina eſſe indita tum urbi, tum fluuio. *Theſauri.* Taras enim fluuius idem cum urbe nomen habet. Propinquus Tarentinorum donario Sicyoniorum theſaurus eſt. Pecuniæ autẽ neq; ibi ſunt, neq; in theſauro alio. Cnidij ſimulacra Delphos tulerunt: Triopam Cnidi conditorem equo aſſiſtentem: Latonam item, & Apollinem, & Dianam, qui iacula mittunt in Tityum, cuius corpus iam ex parte aliqua eſt uulneratum. Hæc iuxta Sicyoniorum theſaurum ſunt poſita. Siphnij item hac de cauſſa theſaurum ædificarunt. Siphniorum inſula auri metalla protulit. Mandauit itaq; Deus, ut de prouentibus decimas Delphos deferrent. Iccirco hi ædificato theſauro, decimas obtulerunt. Vt uerò ex auaricia offerre deſtiterunt, maris alluuies metalla eis ſubduxit. Conſecrarunt ſtatuas

&

A &Liparæi, uictis nauali prælio Tyrrhenis. Liparæi hi Cnidiorum coloni fuerunt:coloniæ ducem Cnidum quendam commemorant,eumq́ Antiochus Xenophanis filius Syracuſanus in Siculorum hiſtoria ſcribit Pentathlum fuiſſe appellatum. Ait idem,condidiſſe eos oppidum iuxta Pachynum Siciliæ promontorium, atq; hoc Elymorum & Phœnicũ bello preſſos excidiſſe quidem:inſulas autem deſertas incolis eiectis occupaſſe, quas ex Homericis uerſibus noſtra etiam tempeſtate, Æolias appellant. In his ædificatam ciuitatem Liparam incolunt. In Hiera autem, & Strongyla, & Didymis nauibus eò digreſſi agriculturam exercent. In Strongyla ignis manifeſtè terra erumpit.Et in Hiera tum ignis in ſumma inſula ſponte ſua incenditur,tum cõmoda ad mare lauacra habentur. Fieri fortaſſis poteſt, ut leniter te aqua excipiat, cum difficilem aliàs ex feruore ingreſſum præbeat. Thebanorum itaque ſimiliter & Athenienſium theſauri ob res bello egregiè geſtas ſunt extructi.An uerò Cnidij propter uictoriam, aut felicitatis oſtentationem ædificauerint,neſcio. Quandoquidem Thebani ob facinus Leuctricum, & Athenienſes fuſis in Marathone Medis, theſauros erexerunt. Cleonæi autem, cum eodem modo quo Athenienſes peſtilentia affligerentur, & ex oraculo Delphico hircum manè orienti iam ſoli ſacrificaſſent,& ſic malo eſſent liberati, hircum Apollini æneum mittunt. Syracuſani theſaurum ob magnam Athenienſium cladem ædificarũt.Qui uerò in Thracia habitant Potideatæ,ex pietate quadam erga Deum.Athenienſes item porticum de manubijs extruxerunt, quas in bello Pelopon- *Cleonæi hircum Apollini dedicant.*

B neſijs,& alijs Græcis Peloponneſiorum ſocijs extorſerunt. Suſpenſa ſunt & nauigiorum ſuprema ornamenta, ſcuta item ænea. Quæ his addita eſt inſcriptio,ciuitates enumerat,de quibus Athenienſes roſtra nauium miſerunt.Eleorum ciuitatem & Lacedęmoniorum,Sicyonem,& Megara,Pellyneas Achæorum,Ambraciam & Leucaden,ipſamq́ Corinthum. Sacrificium item de prælijs naualibus ad Orium, ut uocant, Theſeo fuiſſe, & Neptuno inſtitutum. Inſcriptio mihi uidetur ad Phormionem ſpectare, Aſopichi filium,& Phormionis res geſtas. Supra id ſaxum aſſurgit,cui inſtitiſſe Delphi aiunt,& reſponſa dediſſe Herophilen,ut nominãt: & aliam item hac antiquiorem,cognomine Sibyllam.Hanc illis potiſſimum æqualem fuiſſe reperio, quæ uetuſtiſſimis temporibus uixerunt, quam Græci aiunt ex Ioue eſſe natam, & Lamia Neptuni filia: eamq́ & mulierum primam oracula cecinisse,& à Lybiæ populis Sibyllam fuiſſe appellatam.Herophile autẽ illa quidem eſt iunior, uidetur tamen ipſa quoq; ante bellum Troianũ uixiſſe. Reſpondit enim oraculis,fore,ut & Helena in perniciem Aſiæ ac Europæ educaretur Spartæ, & propter eam caperetur à Græcis Ilium. Delij hymnos etiam memorant in laudem Apollinis à muliere conſcriptos. In carminibus autem nõ ſolum Herophilen, uerumetiã Dianam ſeipſam appellat.Iam item Apollinis ſe uxorem eſſe ait,iam ſororem, mox filiam.Sed hæc ex furore quodam ſcripſit,& afflatu diuino.Alio item oraculorum loco ſe matre natam dixit immortali, Nympharũ una,quæ Idam obtineant,patre autem mortali.Carmina hæc ſunt: *Hiſtoria de Sibylla.*

Inter utrunq; ſequor medium diuasq; hominesq;,

Nympha immortali, mortali patre creata. C
Ex Ida genitrix, genitor fuit ortus Erythra.
Marpeſſus matri ſacra eſt, amniſq́ue Aidoneus.

Extant noſtro etiam tempore in Ida Troiæ monte Marpeſſi oppidi ru-
dera, atq; ea incolunt homines circiter ſexaginta. Vniuerſa circa Marpeſ-
αὐχμώδης. ſum terra ſubruffa eſt, & nimia ſiccitate * uehemēter arida. Ita ut Ladon flu
uius ſubter terrā mergatur, & ſecundò poſtq́; iterū erupit, idem patiatur,
tandē penitus terra abſorbeat. In cauſſa uidetur eſſe Ida, quæ & tenuis eſt
σηραγγώδης. circa iſta loca, & * cauernoſa. Marpeſſus diſtat Alexandria, quæ in Troade
eſt, ſtadijs ducentis quadraginta. Herophilen porrò hanc, Alexandriæ in-
colæ æditruam fuiſſe aiunt Apollinis Sminthei: & de Hecabæ ſomnio ea
prædixiſſe, quæ euentu ſcimus eſſe comprobata. Sibylla magnam uitæ par
tem in Samo conſumpſit. Clarum etiam Colophoniorum eſt profecta. In
Delum poſtea, & Delphos. Eò quoties uenit, ſaxo huic inſiſtens, reſponſa
dedit. Diem obijt extremum in Troade, cuius monumentum uiſitur in ne
more Sminthei, & carmen elegiacum eſt columnæ additum:

Fatidici fueram Phœbi quæ præſcia uates,
Hac ſaxi dura mole Sibylla tegor.
Fata prius cecini, uocis nunc munere caſſam
Obſtrinxit pedicis Parca maligna ſuis.
Sed prope Mercurium iaceo, nymphâsq́; decoras,
Quod decus ob Phœbi contigit imperium.

Iuxta monumentum Mercurius conſiſtit lapideus figura quadrangula D
ri. Ad ſiniſtram, & quæ fontem illabitur aqua, & Muſarum ſimulacra. Ery
thræi uerò (hi enim cum Græcis acerrimè de Herophile contendunt) mon
tem oſtendunt nomine Corycum, & in eo ſpeluncam, ubi in lucem editam
eſſe Herophilen aiunt, & filiam eſſe paſtoris indigenæ, Theodori, & nym-
phę cui Idæę cognomen eſt inditum, nullā aliam ob cauſſam, quàm quòd
loca denſa eo tempore homines Idas nominabant. Quod uerò de Mar-
peſſo eſt, & fluuio Æodoneo compoſitum carmen, oraculis Erythræi exi-
munt. Quæ uerò eodem modo poſt hęc oracula reddiderit, Cumęam eſſe
ex Opicorum ciuitate aiunt. Et hanc Demo appellari, Hyperochus Cuma
nus ſcriptum reliquit. Nullum tamen mulieris huius oraculum Cumani
oſtendere potuerunt. Lapideam urnā non magnam in Apollinis templo
demonſtrant, & Sibyllæ oſſa in ea recondita fuiſſe dicunt. Inſcriptum eſt,
poſt ætatem Demus, apud Hebręos etiam, qui ſupra Palæſtinā incolunt,
mulierem fuiſſe fatidicam, Sabbam nomine, eamq́; patre Beroſo & matre
Erymanthe natā. Hanc quidam Babyloniam, quidā Sibyllam Ægyptiam
appellant. Phaennis autem, filia regis Chaonum: & columbæ apud Dodo
næos, reſponſa ex Dei inſtinctu ipſę etiam dabant, Sibyllæ tamen ab homi
nibus non appellabantur. Illius autem ætatem indicare, & oracula recenſe
re facile eſt. Statim enim ac rerum Antiochus capto iam Demetrio eſt po-
titus, nata eſt Phaennis. Peliadas & ante Phemonoen natas aiunt, & mulie
rum primas hæc carmina cecinisse:

Iuppiter

A *Iuppiter eſt, & erit, fuit idem, Iuppiter alte:*
Quæ fructus profert, Tellurem dicite matrem.

Viros autem fatidicos, commemorant, Cyprium Eucloum, Athenienſem Muſæum, Antiophemi filium, & Lycum Pandionis. Ex Bœotia item Bacchidem Muſarum numine afflatum fuiſſe aiunt. Horum omnium, præter Lycum, oracula ipſe legi. Et hæc quidem uſq; ad mea tempora uiri dicuntur, & mulieres ex Dei inſtinctu prædixiſſe. Temporis autem diuturnitate fieri poteſt, ut alia quoque huiuſcemodi eueniant. Caput autem Biſonis tauri factum ex ære Pœonico, Dropiorum cum eſſet, rex Pæonum Delphos ablegauit. Biſones hi omnium ferarum difficilimè capiuntur uiui. Nec ulla retia tam firma poſſunt connecti, quæ impetum eorum ſuſtineant. Venantur itaque eum tali quodam alio modo. Inuento uenatores loco accliui in conualles demiſſo, primùm firma eum ſepe circumquaq; communiunt. Deinde illam, quæ ex aduerſo eſt, & in extremitate planiciem recens excoriatis tergoribus ſternunt. Sin autem deſtituuntur corijs, pelles etiam aridas addunt, oleo lubricas factas. Inde qui equitando plurimum ualent, in eum locum, quem nunc deſcripſimus, Biſones propellunt. Hi uerò in primis ſtatim tergoribus lapſi, per accliue prouoluuntur, donec in planum decidant. Proiectos initiò ibi nihil curant. Die autem quarta, aut quinta potiſſimum (cum interim magna ex parte ferociam eorum fames fregerit, & miſeria) ij qui manſuefaciendæ feræ artem callent, baccas iacentibus proponunt pinus ſatiuæ, extremis nondum * putaminibus euolutas. Alia pabula non facile hæc animantia attigerint. Vinculis denique interceptos ducũt. Et hos eo quo diximus modo capiunt. E regione capitis Biſonis ænei ſtatua uiſitur, thorace induta, & ſupra thoracem, chlamyde. Ab Andrijs dedicatum Delphi aiunt Andræum conditorem. Simulacra Apollinis, Mineruæ, & Dianæ, Phocenſes dedicarunt de Theſſalis, qui & hoſtes eorum perpetui ſunt, & finitimi, niſi quantum eos dirimunt Locri Hypocnemidij. Dedicarunt & qui Pharſalum obtinent Theſſali. Et Macedones, qui ſupra Pieriam ciuitatem Dium incolunt. Cyrenæi item ex eo Græcorum numero, qui in Libya degunt. Hi quidem currum, & in curru Hammonem. Macedones autem qui Dium incolunt, Apollinem, pelle ceruina obuolutum. Pharſalij, Achillem equo inſidentem. Corinthij præterea Dorienſes ipſi quoque theſaurum ædificarunt, in quo aurum eſt depoſitum, à Lydis quod acceperunt. Herculis ſimulacrum Thebani dedicarunt, quo tempore cum Phocenſibus bellum gerebant, quod Sacrum eſt appellatum. Suſpenſæ ſunt à Phocenſibus & æneæ imagines, poſtquam in conflictu ſecundo Theſſalorum equitatum in fugam uerterunt. Phliaſij Delphos deportarunt Iouem æneum, & cum Ioue ſimulacrum Æginæ. Apollo item æneus donarium eſt Arcadum Mantinenſium. Hic non procul à Corinthiorum theſauro conſiſtit. Hercules autem & Apollo tripodem tenent, & de eo pugnant. Latona quidem & Diana Apollinis iram compeſcunt. Herculis uerò, Minerua. Dedicarunt id quoq; Phocenſes: Telliam item Eleum, qui ipſorum dux contra Theſſalos fuit. Alia quidem ſimulacra Diyllus, & Amyclæus communi opera elaborarunt,

Viri fatidici.

Locus in Græco uidetur deprauatus.

Biſones tauri.

B ἐλύτρων.

ἀλλὰ μηγύ⟨...⟩ ταῖς ἐλάφ.

elaborarunt. Mineruam autem & Dianam, Chionis. Corinthios eos fuiſſe C aiunt. Fama præterea eſt apud Delphos, ad oraculū eſſe profectum Herculem Amphitryonis F. & ob cędem Iphiti cū reſponſa ei dare noluiſſet uates Xenoclea, ſublatū tripodem templo extuliſſe, & ſic foris dixiſſe uatem:

Hercules ex Tirynthe alius, non ille Canobeus.

Prius enim Delphos erat profectus Hercules Ægyptius. Tunc itaque Amphitryonis Hercules tripodem Apollini reddidit, & ex Xenoclea quæ petebat, cognouit. Poetæ autem arrepta inde fabulæ occaſione, pugnam Herculis & Apollinis de tripode deſcripſerūt. Græci præterea poſt pugnam illam Plataicam publico nomine tripodem aureum dedicarunt, draconi incumbentem. In ſimulacro æneum quicquid fuit, ad meam uſque ætatem integrum permanſit. Quamuis nō ſimili modo & aurum Phocenſium duces reliquerint. Conſecrarunt Tarentini & alias de Barbaris Peucetijs decimas. Simulacra ſunt elaborata ab Onata Ægineta. Sunt & Calynthi opera ſtatuæ tum peditum, tum equitum. Rex item Iapygum Opis, qui ſocijs Peucetijs uenerat ſuppetias, ita eſt effictus, ac ſi in acie cecidiſſet. Imminent iacenti ei heros Taras, & Phalantus Lacedæmonius, & nō procul à Phalanto delphinus. Priuſquam enim in Italiam appulit, facto in mari Criſſæo naufragio, in terram aiunt exportatum Phalantum à delphino. Secures dedicatas eſſe à Periclyto Euthymachi filio Tenedio, antiqua fama eſt. Cycnum Neptuni filium fuiſſe perhibent, & Colonis regnaſſe. Incolebantur autem Colonæ in Troade ſitæ contra inſulam Leucophryn. Filiam Cycnus habuit, Hemitheam, & filium item Tennam ex Proclia Clytiæ filia, & ſorore Caletoris, quem ab Aiace interfectum Homerus in Iliade ſcripſit, eo quòd ignem Proteſilai naui ſubiecerat. Proclia itaque defuncta, aliam in matrimonium accepit, Philonomen Craugaſi filiam, quæ correpta amore Tennę inceſti concubitus ut tulit repulſam, apud uirum comminiſcitur, ſtuprum uoluiſſe illum inuitæ offerre. Huius impoſturę fidem cum habuiſſet Cycnus, in arca Tennam unà cum ſorore concluſum mittit in mare. Salui tamen ambo perueniunt ad inſulam Leucophryn, quæ nomen hodie à Tenna eſt ſortita. Cycnus (nec enim futurū erat, ut perpetuò ignoraret, deceptum ſe fuiſſe) ad filium nauigauit, ut & inſcitiam fateretur, & culpam deprecaretur. Proinde cum ad inſulam iam appuliſſet, funesque nauticos ſiue ad ſaxum, ſiue arborem religaſſet, Tennas præ iracundia eos ſecuri abrupit. Hinc de obſtinatè negantibus quippiam, uulgo dici cœptum eſt, tanquam ille ſit, qui hæc uel Tenedia ſecuri incideret. Tennam ab Achille interfectum tradunt Græci, cum familię patrocinaretur. Temporis dehinc progreſſu imbecillitate coacti Tenedij, ad eos ſeceſſerunt, qui Alexandriam in continente Troiana incolebant. Græci autem qui contra regem bella geſſerunt, Iouem in Olympia æneum dedicarunt. Delphis item Apollinem, poſt naualia illa prælia, quæ ad Artemiſium & Salaminem commiſerunt. Dicitur & Themiſtocles de Medorum ſpolijs Apollini donaria Delphos attuliſſe. interroganti autem de donarijs, an intra templum ea dedicaret, Pythias mandauit, ut ex templo ſimul omnia auferret. Hac de re oraculum tale extat:

[Margin: Hiſtoria elegās de Cycno. — D]

[Margin: Prouerbium.]

Ne

A *Ne mihi Perſarum ſpolia, & pulcherrima dona*
Imponas templo, in patriam refer omnia terram.

Mirabar equidem ſolum hunc, ſi ſit dedignatus, quo minus liceret ei Medórum ſpolia conſecrare. Et quidam arbitrantur reiecturum Deum fuiſſe, quæcunque de Perſa eſſent oblata, ſi, quemadmodum Themiſtocles, & alij Apollinem ante dedicationem interrogaſſent. Quidã uerò Deum putant ſciuiſſe, Themiſtoclem aliquando fore Perſarum ſupplicem. Iccirco reiecisſe munera, ne, ſi dedicaſſet, ſuſpectus redderetur Medo, & inuiſus. Quam uerò aduerſus Græcos ſuſcepit Barbarus expeditionem, uidere eſt, Bacchidis oraculis eſſe prædictam. Prius Euclus etiam de eadem ſcripſit. Ipſi præterea Delphi prope aram magnam lupum æneum dedicarunt. Aiunt homuncionem quendam dei pecunias fuiſſe depeculatum, & unà cum auro in ea ſe Parnaſſi loca abdidiſſe, quæ ex ſylueſtrium arborum continuitate erant denſiſſima. Lupum itaque facto impetu, dormientem eum occidiſſe. Quo facto, lupus urbem quotidie ingreſſus ululauit. Ciues cum hæc abſque diuino conſilio accidere neutiquam putarent, feram ſequuntur, & recepto auro ſacro, lupum Deo æneum dedicarunt. Phrynæ imaginem Praxiteles, cum is quoque Phrynam amaret, perſecit. Ipſa autem dedicauit. Quæ deinceps ſequuntur, unum ex Apollinis ſimulacris Epidaurij, Argiui de Medis conſecrarunt. Alterum Megarenſes, prælio ad Niſſæam uictis Athenienſibus. Bos Platæenſium eſt, quo tempore hi quoque in terra patria Mardonium Gobriæ filium, aliorum Græcorum

Hiſtoria elegans.

B auxilio ſuperarunt. Rurſus duo uiſuntur Apollinis ſimulacra, quorum unum Heracleotarum eſt, qui ad Euxinum habitant. Alterum Amphictyonum, cum Phocenſibus multam irrogaſſent, quod agriculturam in terra Deo ſacra exercuiſſent. Apollo hic à Delphis Sitalcas uocatur. Magnitudo triginta quinque cubitorum eſt. Multi præterea duces, Dianæ item & Mineruæ, & duo Apollinis ſimulacra, Ætolorum donaria ſunt, quæ obtulerunt rebus contra Gallos proſperè geſtis. Gallorum præterea exercitum in Aſiam ad excindendas ciuitates eſſe ex Europa tranſiturum, ætate prius quàm reuera id ipſum eueniret, in oraculis Phaennis prædixit:

Oraculo eſt prædicta Gallorum expeditio.

Tunc Helleſponti anguſtas ubi tranſijt oras,
Noxius iniuſtis Galatarum exercitus armis,
Vaſtabunt Aſiam: ſed & hos prope littora ponti
Qui degunt, grauiora prement non tempore longo.
Nam dabit ultorem ſuperæ rex Iuppiter arcis,
Præclaro inſignis natum de ſemine tauri,
Is Galatas omnes miſeranda cæde necabit.

Tauri porrò filium nominauit Pergamenorum regem Attalum. Eundem * Tauricornem, ſeu cornutum, dixit oraculũ. Equitum duces, & qui equis inſident, Pheræi dedicarunt Apollini, uerſo in fugam equitatu Attico. Palmam æneam, & Mineruę item ſimulacrum auratũ, Athenienſes ſtatuerunt, editis ad Eurymedontem præclaris facinoribus, cum eodem die

* ταυροκέρων.

A rhenos accidiſſe. Mandauit enim Pythias Liparæis, ut nauibus quam poſſent minimis aduerſus Tyrrhenos pugnarent. Proinde quinque ſaltem triremes contra Tyrrhenos deducunt. Hi uerò (indignum enim arbitrabantur, hoſtium claſſem nõ adæquare) totidem nauibus Liparæis occurrunt. Has capiunt Liparæi. Quinque item alias, deinde contra ipſos deductas. Tertiò præterea & quartò ſimiliter, quinas triremes in poteſtatem redegerunt. Delphis itaque, quæ numero captarum nauium reſpondeant, Apollinis ſimulacra dedicarunt. Echecratides Lariſſæus dedicauit paruũ Apollinem: inter omnia hoc donaria primò eſſe dedicatum, Delphi aiunt. Barbari præterea qui ad occidentem, Sardoam incolunt, imaginem miſerunt æneam, quæ ab ipſorum nomine eſt appellata. Magnitudine autem Sardoa, & felicitate inſulas adæquat laudatiſſimas. Nomen antiquum unde ei ab indigenis ſit impoſitum, neſcio. Qui autem ad mercaturam eò nauigant Græci, ab humanis ueſtigijs, quorum omnino formã exhibet inſula, Ichnuſam uocarunt. Longitudo eius ſtadiorum eſt mille, centum & uiginti: latitudo, quadringẽtorum ſeptuaginta. Primi in inſulam nauibus tranſijſſe Afri ex Libya dicũtur. Dux eorum fuit Sardus Maceridis F. qui Hercules fuit ab Ægyptijs & Libyæ populis nominatus. Ipſi uerò Maceridi Delphos contigit nobiliſſima profectio. Sardus ex Libya Afros in Ichnuſam deduxit, & nomen inſulæ priori mutato ipſe dedit. Incolæ autem Libyca claſſe non ſunt eiecti. Vt uerò reciperent aduenas ad æqualem incolendi conditionem, neceſſitate magis ſunt coacti, quàm adducti beneuolentia. *Longa & elegãs deſcriptio Sardoæ inſulæ.*

B Vrbes condere neque Libyæ populi ſciuerũt, neque indigenæ. Sed ut quiſque poterat, in tugurijs ſparſim habitabant, & ſpeluncis. Aliquot uerò annis poſt Libyæ populos, ex Græcia in inſulam tranſierunt, qui Ariſtæum ſequebantur. Filium Ariſtæum Apollinis fuiſſe & Cyrenæ dicunt. Is cum Actæonis calamitatem ſupra modum lugeret, & ob id Bœotię totique Gręciæ ſuccenſeret, in Sardoam dicitur commigraſſe. Sunt qui Dędalum tunc profugiſſe putent, & propter Cretenſium expeditionem domo receptum ab Ariſtæo, eique in deducenda in Sardoam colonia adfuiſſe. Sed ineptè fortaſſis dictum uideatur, Ariſtæo, qui Autonoen Cadmi filiam habebat in matrimonio, uel coloniæ, uel alterius cuiuſdam rei participem factũ fuiſſe Dædalum, qui uixerit regnante Thebis Oedipo. Sed ne hi quidem urbem ædificarunt, quòd & numero, ut mihi uidetur, & robore erant inferiores, quàm ad urbem condendam ut ſufficerent. Poſt Ariſtæum, Iberi in Sardoam tranſierunt, duce claſſis Nerace, & Nora ab eis ciuitas eſt ædificata. Hanc primam in inſula ædificatam eſſe memorant. Noracem inſuper natum aiunt ex Erythea Geryonis filia, & Mercurio. Quarta dehinc Iolai pars, Theſpienſium item, & ex Attica collectus exercitus, in Sardoam eſt profectus, & Olbiam urbem condiderunt. Seorſim autem Athenienſes Ogryllen, cum popularis cuiuſdam Athenienſis nomen immortalitati ſic conſecrarent, aut ipſe Gryllus claſſi interfuerit. Extant meo etiam tempore caſtella in Sardoa Iolaia, & Iolaum incolæ uenerantur. Expugnato autem Ilio, Troiani effugerunt cum alij, tum qui cũ Ænea incolumes euaſerant. Horum pars quædam ui uentorum in Sardoam delata, cum Græcis ſeſe, *Populi, qui Sardoam incolunt.*

ſeſe, qui prius loca iſta occupauerant, coniunxit. Id uerò prohibuit, ne barbari Græcis & Troianis bellum inferrent. Nam & ſimili ad bellum apparatu uniuerſo erant inſtructi: & qui per mediam ipſorum regionem delabitur fluuius Thorſus, utriſq; ne traijcerent, ex æquo terrorem iniecit. Multis uerò annis poſt rurſus in inſulam Libyæ populi transfretarunt, claſſe maiori, & bellum aduerſus Græcos inchoarunt. Græci ad unum omnes interierunt. Pauci ex eis relicti, qui unà cum Troianis ad loca inſulæ editiora confugerunt. Hi occupatis montibus aditu ob acumina & rupes difficilibus, Ilienſes mea etiam ætate nominantur. Libycis etiam populis forma armorumq; apparatu, & tota uitæ ratione ſunt ſimiles. Non procul à Sardoa diſtat inſula, quæ Cyrnus à Græcis, à Libycis incolis Corſica eſt dicta. Ex hac pars non minima, preſſa ſeditione, in Sardoam eſt profecta. Regionem dehinc montanam ui alijs ereptam incoluerunt. A' Sardoæ autem incolis nomine patrio uocantur Corſi. Cæterùm Carthaginenſes robore nauali maximam potentiam ut ſunt conſequuti, reliquos in Sardoa, exceptis Ilienſibus & Corſis, ſubegerunt omnes. Hos autem, quo minus in ſeruitutem abducerentur, natura muniti montes defenderũt. Ciuitates in inſula ipſi etiam Carthaginenſes condiderunt, Carnalim, & Syllos. Ex copijs deinde Carthaginẽſium auxiliaribus, populi Libyci, aut Iberi, litem de ſpolijs mouerunt: & qua erant incenſi ira, facta defectione, loca inſulæ altiora hi quoq; occuparunt. Balari lingua Cyrniorum appellantur. Balaros enim profugos Cyrnij uocãt. Tot ergo populi, & hunc in modum deducti, Sardoam incolunt. In inſulæ autem locis ad ſeptentrionem ſpectantibus, & continente item Italiam uerſus, montes ſunt inacceſſi, qui extremitates inuicem committunt: & ſi præter nauiges, portus ibi inſula nauibus exhibet. Venti item immoderati & uiolenti de montium cacuminibus in mare deſcendũt. In media iterũ inſula alij ſunt montes humiliores. Aer ijs in locis turbidus eſt plerunq;, & morbis conciliandis aptus. In cauſſa ſunt maria congelata, & qui incumbit eis grauis ac uiolentus Auſter. Venti enim ſeptentrionales propter montium Italiam uerſus altitudinem, ueris tempore flare prohibentur, ut ſic & aerem ijs in locis, & regionem refrigerarent. Sunt qui Cyrnũ dicant mari diſtare à Sardoa ſtadijs non plus octo. Montoſam præterea eſſe, & omnibus partibus ſublimem. Zephyrum itaque & Boream à Cyrno impediri arbitrantur, quo minus Sardoam uſque excurrat. Serpentes præterea neq; hominibus exitiales, neq; prorſus innoxij, nec lupi etiam ſolent ibi ali. Hirci agreſtes magnitudine reliquos, qui alibi habentur, non ſuperant. Ea autem forma ſunt, quæ ferè in arte fingẽdi Æginetica cernitur, arietis ſylueſtris. Circa pectus hirſutiores ſunt, q̃ ut cũ Æginetica arte conferantur. Cornua habent à capite non diſtantia, ſed in rectum iuxta aures inuoluta. Velocitate omnes feras præcedunt. Inſula item, præter unam herbã, à uenenis læthiferis eſt immunis. Herba autem exitialis apio ſimilis eſt. Hanc qui edãt, riſu dicuntur emori. Propterea Homerus, & qui alij poſt Homerum uixerunt, riſum prorſus inſanum, Sardonium nominarunt. Circa fontes potiſſimum naſcitur, nec tamen aquæ uenenum impertit. Hæc de Sardoa Phocenſium hiſtoriæ inſeruimus, quòd uel

Margin notes: *Troiani.* — *Cyrnus, ſeu Corſica.* — *Hirci agreſtes.* — *Riſus Sardonius.*

A uel maximè hac etiam de inſula Græci nihil comperti haberent. Equum, qui Sardi deinceps ſtatuam ſequitur, Calliàs Athenienſis, Lyſimachidæ filius, ut aiunt, priuatis ſumptibus dedicauit, cum in eo quod contra Perſas eſt geſtum, bello pecuniam ſibi comparaſſet. Achæi Mineruę ſimulacrum conſecrarunt, cum ex obſidione Ætolorum ciuitatem in deditionem accepiſſent. Ciuitati quam expugnarunt, Phanæ nomen erat. Diu autem duraſſe aiunt obſidionem. Et de capiunda ciuitate ut deſperarunt, Delphos mittunt, qui oraculum conſulerent. His ita eſt reſponſum,

Qui Pelopis terras & Achæidis arua tenetis,
Veniſtis noſtræ ſcitatum oracula uatis,
Quo liceat pacto firmos tranſcendere muros.
Obſerua cunctis populi pars quanta diebus
Et bibat, & biberit, magnis quæ uiribus audax
Firma repugnanti tutetur mœnia dextra:
Hac ratione Phanam capietis, turribus altam.

Non intellecta ergo oraculi ſententia, domum nauigare Achæi relicta obſidione ſtatuerunt. Oppidani uerò, cum aliàs nunquam eos curaſſent, mulier quędã ad uicinam muro ſcaturiginẽ mœnibus aquatũ eſt egreſſa. Facto itaq; è caſtris concurſu, & capiunt mulierem, & ab ea certiores fiunt Achæi, paulum illud ex ſcaturigine aquæ, quoties ſingulis noctibus hauriant, dimetiri eos: nec aliud eſſe quicquam oppidanis, quo ſitim depellant. B Sic itaq; fonte obturato, Achæi oppidulũ cæperunt. Qui Lindum inco lunt Rhodij, prope Mineruam hanc ſimulacrum Apollinis ſtatuerunt. Dedicarunt & Ambraciotæ æneum aſinum, uictis nocturna pugna Moloſsis. Inſidias enim eis Moloſsi noctu parauerant. Aſinus uerò, qui agro tum erat expulſus, aſellam procacitate tum alia ſequebatur, tum clamoris etiam aſperitate. Simul & uir iſte qui aſinum expellebat, obſcurè & incompoſitè uociferabatur. Sic fiebat, ut Moloſsi ex inſidijs conſurgerent perturbati, & Ambraciotæ deprehenſis conſilijs inſidioſis, noctu facto im petu, Moloſſos pugna ſuperarẽt. Orneatæ, qui in Argolide degunt, cum Sicyoniorum bello premerentur, Apollini ſpoponderunt, ſi patria Sicyoniorum exercitum expulerint, & pompam ſe ei Delphis quotidiè celebraturos: & quales aut quot numero ſint uictimas immolaturi, oſtendũt. Superant itaq; commiſſa pugna Sicyonios. Vt uerò ſingulis diebus obtulerunt, quæ uotis ſpoponderant, ſumptus ingentes fecerunt, & quæ ſumptibus erat maior ærumna acceſsit. Iccirco fallaciã excogitarunt, ut uictimam deo & pompam dedicarent. Sunt ibi quędam & ex ære facta. Ex Herculis item certaminibus, quod cum hydra ſuſcepit, dedicatum ſimul à Tiſagora, & elaboratum. Ferrei ſunt tum Hydra, tum Hercules. Cæterùm ex ferro fabricare ſimulacra, & difficillimum eſſe conſtat, & laborioſiſsimum. Dignum tamẽ admiratione eſt & Tiſagoræ opus, quiſquis tandem fuerit Tiſagoras. Non minima etiam admiratione digna ſunt apud Pergamenos leonis & apri capita, ex ferro hæc quoq; facta, quæ Baccho ipſi dedicarunt. Qui Elateam incolunt Phocenſes, quòd obſidionẽ, ut perhibent, aduerſus

Hiſtoria de Moloſsis & Ambracioteis.

M Caſſan-

Caſſandrum ſuſtinuerant, cum opem tuliſſent Olympiodoro Athenienſi, C
leonem æneum Apollini Delphos miſerunt. Apollo, qui proximè leoni aſsiſtit, à Maſsaliotis eſt dedicatus de primitijs, partis in prælio contra Carthaginenſes nauali. Factum eſt ab Ætolis trophæum, & mulieris armatæ ſimulacrum, Ætoliæ nimirum. Hæc dedicarunt Ætoli, cum Galatas iam ob crudelitatem, quam in Callienſes exercuerant, puniſſent. Imago aurata, & à Gorgia eſt Leontino dedicata, & ipſum Gorgiã refert. Iuxta Gorgiam Amphictyonum donarium cernitur, Scionæus Scyllis, quem ad loca totius maris profundiſsima deſcendiſſe fama fertur. Docuit & eandẽ urinandi artem, filiam ſuam Cyanam. Hi circa montem Pelium graui tempeſtate obrutam Xerxis claſſem prorſus euerterunt, ſubtractis ancoris, & ſi quod aliud nauibus paratum erat munimentum. Pro hoc beneficio Amphictyones Scyllidem, eiusq́ filiam dedicarunt. Cæterùm in ſtatuarum numero, quas Delphis Nero aſportauit, Cyanæ etiã fuit. Submerguntur autem in mare mulieres, quarum uirginitas adhuc eſt illibata. Hac occaſione ad recitandã Lesbiam quandam hiſtoriã uenio. Piſcatores Methymnæi retibus mari extraxerãt faciem, ex ligno oleagino compoſitã. Speciem hæc diuinam equidem præ ſe ferebat, ſed peregrinam, & apud Deos Græcanicos non uſitatam. Conſuluerunt itaq; Methymnęi Pythiam, cuius uel Dei uel herois eſſet hæc facies. Hæc autem mandauit eis, ut Bacchum colerent Cephallenem. Hac de cauſſa Methymnęi, quod mari erat extractum ſimulacrum, apud ſe retinent: ſacrificijs præterea, uotisq́ nuncupatis, uenerantur. Æneum uerò Delphos ablegant. In aquilis porrò Diana cõſpicitur, D
& Latona, & Apollo, & Muſæ, Solis pręterea occaſus, Bacchus deinde, & mulieres Thyiades. Vultus horũ Athenienſis Praxias, diſcipulus Calamidis, elaborauit. Temporis autem progreſſu, ut templum iam eſt extructũ, Praxias diem obijt extremũ. Quæ igitur in aquilis relicta fuerãt inornata, perfecit Androſthenes: genere hic quoq; Athenienſis, diſcipulus autẽ Eucadmi. Inter arma quę ſupra columnas trabibus ſunt impoſita, ſcuta Athenienſes aurea de pugna Marathonia dedicarunt: Aetoli uerò, quę & in poſtico uiſuntur, & ad ſiniſtrã, Galatarum arma. Forma hęc ad Perſarũ gerra quàm proximè accedunt. Galatarum cõtra Gręcos expeditionis, & in ea hiſtorię parte feci mentionem, quę de Athenienſium curia eſt inſtituta. Luculentiorem harum rerum expoſitionẽ differre uolui, donec ad Delphos oratio perueniret: quia facinora Græci præclariſsima, aduerſus Barbaros, hoc in loco ediderunt. Primam itaq; expeditionem Galli in regiones exteras fecerunt, duce Cambaule. Progreſsi autẽ ad Thraciam uſq;, profectionem urgere nõ ſunt auſi. Deſperabãt enim de ſeipſis, ut qui & pauci erant, & ad laceſſendos bello Græcos numero longè inferiores. Poſtquã autem ſecundò iam peregrinas regiones armis inuadere ſtatuerunt (potiſsimum uerò inſtabant, qui unà cum Cambaule infeſto exercitu exierant, utpote qui delibata auaritiæ & rapinarum dulcedine, in quæſtus amorem pellicebantur) magna uis peditum, nec minima etiam equitum cõfluxit. Quocirca in tres partes exercitum diuiſerunt. His iniunctum, ut alij aliam terrã inuaderent, Contra Thraces itaq; & Triballos exercitũ erat educturus Cerethrius.

Hiſtoria de Scyllide, & filia.

Deſcribit elegãter & prolixè Galatarum expeditionem.

A rethrius. Qui in Pæoniam contendebant, eorum duces erant Brennus, &
Acichorius. Bolgius contra Macedonas mouit, & Illyrios, & ſigna cũ Pto
lemæo contulit, qui eo tempore regnum Macedonũ adminiſtrabat. Ptole *Ptolemæus*
mæus is fuit, qui, ut ſupplex cõfugit ad Seleucum Antiochi filiũ, dolo eum *rex Macedo-*
trucidauit, & ob nimiã audaciã fulmen eſt cognominatus. Cecidit itaqꝫ in *num.*
acie tum ipſe Ptolemæus, tum clades eſt Macedonibus non minima illata.
In Gręciã tamẽ ut facerent irruptionẽ Galli, nullo modo adduci potuerũt.
Atqꝫ ita ſecunda hęc exercitus pars domũ eſt reuerſa. Ibi Brennus in publi
cis cõcilijs, frequens item in priuatis colloquijs ex Gallorũ magiſtratu cum
ſingulis egit, ut contra Græcos expeditio ſuſciperetur. Cum autẽ ſubinde
recenſuiſſet Græcorum in præſentia imbecillitatẽ, & quantã pecuniæ uim
publicè in ærarijs poſsiderent, maiorem præterea in templis, donaria item,
& argentũ & aurum inſignitum, perſuaſit Gallis, ut expeditionem ſuſcipe-
rent aduerſus Gręcos. E magiſtratu deinde in adminiſtrãdo imperio tum
alios ſibi collegas aſciuit, tum Acichorium. Collecto itaqꝫ exercitu, editũ
erant centena quinquaginta duo milia: equitum uiginti millia, & quadrin-
genti. Tot numerabant equites, qui ſemper in armis erant. Re tamen uera *Equitatus*
uniuerſi numero erant ſexaginta & unum milia, & ducenti. Bini enim ſem *Gallicus.*
per miniſtri equitem ſequebantur, rei equeſtris & ipſi periti, & equis ſimul
inſtructi. Quoties uerò prælium committebant Gallorũ equites, in aciei
poſtico pręſtolabantur miniſtri, & hac in re uſui eis erant: ſi uel eques ceci-
diſſet, uel equus, alium quem is conſcenderet, equũ adminiſtrabant. Inter-
B fecto autem domino, ſeruus loco eius equũ conſcendebat. Sin uterqꝫ occi-
deretur, pręſtò erat eques promptus. Si qui uulnera accepiſſent, unus è ſer
uis in caſtra uulneratũ abduxit: alter in acie diſcedenti ſucceſsit. Hæc mea
opinione à Gallis ſunt ad imitationem inſtituta numeri apud Perſas mille-
narij, qui Immortales ſunt dicti. Differentia tamen eſt, quòd in occiſorũ lo-
cum ſurrogentur à Perſis alij, pugna iam finita: apud Gallos autẽ, dum du-
bio adhuc Marte pugnatur, numerus equitũ ſuppleatur. Nominant ordi-
nem hunc lingua uernacula Trimarciſiam. Et equorũ nomẽ Marcam eſſe *Trimarciſia:*
ſcias, apud Gallos. Sic itaqꝫ rebus comparatis, ac diſpoſitis, mouit aduerſus
Græcos Brennus. Græcis penitus animi conciderant. Magnitudo tamen
terroris ad opem Græciæ ferendã, neceſſariò eos cõpulit. Non enim de li-
bertate dimicandũ eſſe in præſentia cernebãt: neqꝫ ſi exhibita aqua & terra
fœdus pepigiſſent, impunitatẽ ſeſe cõſequuturos confidebant. Sed memo
ria repetebãt, quæ in ſuperiori Gallorũ incurſione, Macedonibus & Thra
cibus, & Pæonibus acciderant. Quæ item recenti fama præter fas contra
Theſſalos acta narrabant. Sic itaqꝫ aut occidione occidere, aut uictoriã re-
portare, & ſinguli cum ſingulis, & publicè ciuitates cõueniebant. In prom-
ptu præterea eſt, quicunqꝫ uelit enumerare, cùm qui contra regẽ Xerxem
in Thermopylas ſint miſsi, tũ qui eo tempore aduerſus Galatas. Aduer- *Aduerſus*
ſus Medum Græcorũ hi exierunt. Lacedæmonij cũ Leonida quadringen- *Xerxem, qui*
tis non plures, quingenti Tegeatæ: Mantinenſes totidẽ. Ab Orchomenijs *ex Græcis*
Arcadibus centum, & uiginti. Ex alijs Arcadiæ ciuitatibus, mille: Myce- *pugnarint.*
nis, octoginta: Phliunte, ducenti. His duplo plures Corinthij erant. Acce-

debant inſuper ſeptingenti Bœoti. Theſpia, & Thebis quadringẽti. Mille C Phocenſes tramitem cuſtodiebant in Oeta. Et ſic omnium Græcorum numerus conſtat. Locros qui ſub monte Cnemide incolũt, numero Herodotus non cõprehendit: ſed omnibus è ciuitatibus miſſos ait. Licet tamen & horum numerũ cõiectura aſſequi, ita ut à uero planè nihil recedatur. Athenienſes enim nullius precij iuuenum ac ſeruorum nõ ultra nouem millia in Marathonem eduxerũt. Qui itaq; armis geſtandis apti Locri in Thermopylas uenerunt, numerũ ſex milium uix exceſſerint. Sic fortaſſe in uniuerſo exercitu fuerũt undecim milia, & ducenti. Neq; hi tamen omnes uidentur omni tempore in Thermopylarum præſidio perduraſſe. Præter Lacedæmonios enim, & Theſpienſes, & Mycenæos, pugnæ exitũ reliqui non expectarunt. Contra Barbaros autẽ ab Oceano profectos, tot in Thermopylis conuenerunt. Grauioris armaturæ Grçcorum decem milia. A' Bœotis quingenti equites. Bœotorum tum principatum tenebant Cephiſodotus, & Thearidas, & Diogenes, & Lyſander. A' Phocenſibus itidem quingenti equites, & ter mille, ut opinor, pedites. Duces Phocenſiũ erant, Critobulus & Antiochus. Locros Atalantæ inſulę accolas, Midias duxit. Hi numero ſeptingenti erant. Equitatu carebant. A' Megarẽſibus miſſi ſunt grauioris armaturæ milites quadringenti. Horũ equites Magareus duxit. Ætolorũ manus multitudine reliquos ſuperauit, & ad omne pugnę genus fuit parata. Velites nonaginta erant, armatorũ uerò ſeptem milia. Ætolos duxerunt Polyarchus & Polyphron, & Lacrates. Athenienſium dux erat Callippus Mœroclis filius, ſicut & in ſuperioribus hiſtoriæ partibus à me D eſt explicatũ. * Copiæ erant, & triremes ad nauigandũ aptæ omnes. Quingenti in equitatu ordinabantur: mille in peditatu. His imperium propter antiquam dignitatem eſt commiſſum. Suppetias præterea à regibus miſſi ſunt peregrini milites, quingenti ex Macedonia, totidem numero ex Aſia. Qui ab Antigono mittebãtur Macedones, ducem habebãt Ariſtodemũ. Qui uerò ab Antiocho & Syris ex Aſia ad Orontem incolentibus, Teleſarchum. Græci porrò in Thermopylas iam profecti, poſtquã audierũt circa Magneſiã & terram Phthioticã Gallorũ exercitum ſubſediſſe, decreuerũt uelites circiter mille & equites eligere, & ad Sperchium amandare, ne abſq; certamine & periculis fluuiũ Barbaris traijcere liceret. Hi eò ut uenere, põtibus deſtructis, iuxta ripam caſtra poſuerunt. Sed nec Brennus omnino hebes erat: nec tanquam Barbarus quiſpiã, in excogitandis aduerſus hoſtes aſtutis conſilijs imperitus. Confeſtim ergo nocte inſequenti, nõ ubi iuncti prius fluuio pontes fuerãt, ſed ne quis Græcorũ traiectũ perſentiſceret, ad loca inferiora, ubi maiori ex parte Sperchius in campum erat diffuſus, paludem inſuper, et lacum pro alueo uiolento & anguſto effecerat: eò Brennus circiter decem millia Gallorum ablegauit, quicunq; & natare poterant, & corporis longitudine reliquos ſuperabant. Nam alios Galli proceritate homines antecellunt. Hi itaq; noctu, qua paludoſus erat fluuius, tranarunt. Ex armis patrios clypeos quilibet pro nauicula ſibi ſupponebat. Qui ex eis longiſsimi erãt, uado tranſire aquã poterant. Qui in præſidio ad Sperchiũ erant collocati Græci (audierãt enim partẽ Barbarorum paludẽ traieciſſe) ſtatim

Locus in græco obſcurus.

Gallorum proceritas.

A ſtatim in caſtra ſeſe receperunt. Brẽnus dehinc ſinus Maliaci accolis imperauit, ut pontibus Sperchium ſternerent. Hi uerò opus celeriter perfecerunt, tum quia timebant eum, tum quia ex regione Barbaros diſcedere cupiebant, ne ſi manerent diutius, eam affligerent. Hic uerò ut exercitum per pontes traduxit, ad Heracleã contendit. Rapinis itaq; regionẽ Galli uaſtarunt, & homines ruri cõprehenſos trucidarunt. Ciuitatẽ tamen non cœperunt. Anno enim priori Heracleotas coëgerant Ætoli, concilij eſſe Ætolici participes. Quocirca auxilium eis tulerunt, quaſi non tam ad Heracleotas, quàm ipſos quoq; ciuitas ſpectaret. Sed minori erant curæ Brenno res Heracleotarum. Leue autem prælıũ cõmiſerat, ut & mœnibus eliceret, & ipſe in Græciã intra Thermopylas penetraret. Relicta itaq; Græcia, ut eſt progreſſus, transfugarũ dehinc indicio cognouit, ex ſingulis ciuitatibus eſſe in Thermopylis collectos, aſpernatus eſt Græcos: & poſtridie ſimul cũ ortu ſolis pugnam inchoauit, neq; cõſulto prius Græco uate, neq; adhibitis patrijs ſacrificijs, ſi qua modò eſt Gallica uaticinatio. Ibi Græci cum ſilentio, & acie pulchrè inſtructa, ꝓceſſerunt. Vt uerò ad manus eſt uentũ, pedites in tantũ ex acie ꝓcurrerunt, ut propriã etiã phalangem turbarent. Velites in ſtatione cũ manerent, iacula emiſerunt, & quæcunq; alia arcubus & fundis ſolent proijci. Equitatus neutris cõducebat, quippe cũ nõ anguſta ſolũmodo loca ſint circa Thermopylas, ſed ob naturales etiã rupes leuia, & fluuiorum continuitatẽ lubrica cõplura. Galli apparatu erant imbecilliori inſtructi. Clypeos eñ patrios ferebãt, nec ullo alio armorũ genere corpora operiebant. Præterea & rei militaris experientia erãt inferiores. Quidã uerò ira perciti, & furore quodã cõcitati, nulla adhibita ratione, tanquã beluæ in hoſtes ferebantur, neq; bipennibus diſſecti, aut machæris occiſi, quãdiu ſpiritum ducebant, deſperationẽ abijciebãt. Neq; qui ſagittis aut iaculis traijciebantur, de iracũdia quid remittebãt, donec uita eos deſtituit. Nõnulli è uulneribus etiã haſtas, quibus erãt confixi, extraxerũt, & in Græcos emiſerũt, aut manibus eas tenentes pugnarũt. Interea qui triremibus inſidebãt Athenienſes, uix, nec ſine periculo nauigarunt: nauigarũt tamẽ per cœnũ, cũ mare ibi ut plurimũ ſit lutoſum, & nauibus q̃ proximè Barbaros appulſis, omnis generis iacula & ſagittas ex obliquo ꝓiecerunt. Cũ poſthæc uehemẽtius q̃ efferri queat, Galli laborarẽt, pauca item, anguſtijs nimirũ interclusi efficerẽt, ſed duplo & quadruplo maiores clades acciperẽt, receptui eis duces cecinerũt. Quia uerò ſine ordine terga uertebãt, acie iã ꝑturbata, multi à ſe mutuò pedib. ſunt protriti. Multi præterea in loca cœnoſa delapſi, luto ſunt ſubmerſi. Nec minor eorũ ſtrages fuit edita in fuga, q̃ medio certamine. Hoc die reliquos Græcos uirtute ſuperarũt Athenienſes. Ex Athenienſibus autẽ Cydias omniũ fortiſsimè pugnauit, et ætate adhuc iuuenis, et q eo in cõflictu primũ belli rudimentũ poſuerat. Scutũ eius, ut à Gallis eſt interfectus, Ioui liberatori cognati dedicarũt, addita huiuſcemodi inſcriptione:

Græcorũ & Gallorum pugna.

B

Athenienſes uiros bonos ſe oſtendunt.

Quod deſiderium Cydiæ uigor ille relinquat,
Significat ſummo parma dicata Ioui.
Hac primùm læuos extenderat ipſe lacertos,
Cum premeret Galatas Martia pugna feros.

Hoc inſcriptũ erat,priuſquam Syllæ milites tum alia Athenis,tum ſcuta C etiã deſtruerent,in porticu Iouis Liberatoris ſuſpenſa. Cõmiſſa itaq; tunc in Thermopylis pugna, Græci ſuos ſepelierunt,& Barbaros ſpoliarunt. Galli autẽ ne quidẽ de tollendis cadaueribus præconiũ fecerunt. Sed idem eſſe cenſuerunt,ſi uel ſepelirent,aut feræ,aut quęcunq; cadaueribus infeſtæ ſunt uolucres, illorũ carnibus paſcantur. Vt uerò interfectorũ ſepulturas parui penderent, duabus cauſsis adductos arbitror, ſiue ut hoſtes ad ſtuporem adigerent,ſeu quia nulla cõmiſeratione erga mortuos ex conſuetudine moueanť. Ceciderũt in acie ex Græcis quadraginta. Numerũ autem Barbarorũ accuratè inueſtigare nemo potuit. Magna enim ipſorũ pars palude fuit abſorpta. Die poſt pugnã ſeptimo, manipulus Gallorũ Oetã conſcẽdere tentauit,iuxta Heracleã. Trames eſt anguſtus,& poſt eum rudera aſſurgunt Trachinis. Extabat eo tempore ſupra Trachinẽ & templũ Mineruæ, & donaria. Spem itaq; ſibi fecerũt,& cõſcendendæ per hunc tramitem Oetæ, & ſpoliandi obiter templi. Sed qui duce Teleſarcho in pręſidio erant,prælio quidẽ Barbaros fuderunt. Ipſe autem Teleſarchus occubuit, uir ſi quiſpiã alius, rerũ Græcarũ ſtudioſiſsimus. Barbarorũ poſthæc alij duces ſtupore ob Græcos ſunt perculſi, ſimul etiã dubitare de futuris cœperunt,cũ nihil quod prę manibus erat,ſuccedere ſibi uiderẽt. Brenno autem in mentem ueniebat, ſi Ætoli domũ in Ætoliã reuerti cogerentur, minori difficultate bellũ poſſe aduerſus Græcos geri. E' copijs iccirco elegit peditũ quadraginta milia,equites octingentos: eiſq; duces præpoſuit Oriſtorium,& Cõbutim. Hi retro per Sperchij põtes, & rurſus per Theſſaliã D ut iter fecerunt, Ætoliã irrumpunt. Facinora dehinc Cõbutis & Oreſtorius perpetrarunt contra Callienſes,omniũ quotquot audiuimus atrociſsima,& ab hominum flagitijs prorſus aliena. Virile genus radicitus extirparunt. Similiter ſenes etiã,& qui matrum mãmillis adhærebant,infantes trucidarunt. Qui materno de lacte facti erãt pinguiuſculi, eorum ſanguinem, qui eos interfecerãt Galatæ,potarunt,& carnes arroſerunt. Mulieres porro,& quę uirginum iam ætatẽ attigerant, & præ reliquis aliquid habebant animi,mortẽ ſibi ipſis capta iam urbe cõſciuerunt. Reliquas uerò cum ſumma ui,omnis generis cõtumelia affecerunt, utpote quorum naturæ à miſericordia pariter ac amore abhorrebant. Quæ item mulieres Gallicis potiebantur machæris,uiolentam ſibi ipſis manum inſerebant. Reliquis non ita multo poſt interitus ex inedia & perpetuis uigilijs imminebat, cum per uices inhumani Barbari procacitatem ſuam exercerent. Quidã cum mulieribus animas iam agentibus, quidã cum extinctis etiã, rem habebant. Ætoli per nuncios facti certiores, quantis in calamitatibus uerſarentur, cõfeſtim qua potuerũt celeritate, Thermopylis exercitu abducto, in Ætoliã feſtinarunt, tum quod ira ob Callienſium clades mouebanť, tum magis quod nõdum captas ciuitates cõſeruare cupiebant. In bellũ dehinc domo ex uniuerſis ciuitatibus iuuenes ſunt profecti: quibus ſe & neceſsitate impulſi,& qua ualebant magnanimitate adducti ſenes adiunxerũt. Sponte item in aciem prodierunt & mulieres, quæ implacabilius quàm uiri Gallis ſuccenſebant. Vt uero Barbari ædes ac templa ſpoliarũt, ereptaq; Dea Callium incenderunt, qui

Brennus in Aetoliã quoſdam ablegat.

Immania Gallorum facinora.

A runt, qui ſoli ex Achæis auxiliũ Ætolis ferebant, Patrenſes impreſsionẽ in Barbaros fecerũt, utpote qui armis ferendis aſſueuerãt: & propter Gallorum multitudinẽ, & in rebus gerendis deſperationẽ maximas ærũnas pertulerunt. Ætoli autem & Ætolorũ mulieres paſsim in itineribus collocati, tela in Barbaros emiſerunt. & quia nihil aliud quàm patrios clypeos geſtabant, rarò aberrarũt. Si quando autem illi inſequerentur, abſqꝫ difficultate euadebant, & ab inſequendo redeuntibus, celeriter rurſus incumbebant. Quanquam uerò atrocia ſint paſsi Callienſes, adeò ut quæ de Læſtrygonibus ſcripſerit Homerus, & Cyclope, à uero abhorrere non uideanť: tamen honori eis fuit pœna, quam ipſorũ cauſſa Galli dederunt. De quadraginta enim milibus, & octingentis, non dimidia parte in caſtra ad Thermopylas incolumes Barbari redierunt.

Quæ paſsi ſint Callienſes.

Eodem tempore Græcis, qui in Thermopylis erant, huiuſcemodi quædam alia euenere. Trames eſt per montem Oetam. Vnus quidẽ ſupra Trachinẽ maiori ex parte præruptus, & ualde arduus: alter per terrã Ænianum, qua uel exercitus iter faceret, per quem & Hydarrhes olim à tergo impetum in Græcos fecit, qui cum Leonida in præſidio erant. Per hunc itaqꝫ tramitem nunciatũ eſt, Brenno duces eſſe itineris Heracleotas, & Ænianes: non ꝙd maleuolentia eſſent aduerſus Græcos moti, ſed quia pluris faciebãt, ut Galli ex ipſorum regione diſcederent, nec perpetuò eam tenerent, & depopularenť. Quocirca uera mihi & hæc dixiſſe Pindarus uidetur, qui omnes inquit domeſticis premi malis. In peregrinis autem doloribus unumquẽlibet impunè fieri noxium.

Brennum ducunt Heracleotæ.

Heracleotarum igitur pollicitatio Brennũ cõmouit. Relicto autẽ apud exercitum Acichorio, dixit, ſi quãdo ipſe Grȩcos circũueniret, tempus fore, ut ſtatiuis ipſi quoqꝫ exeant. Brennus autem electis de exercitu quadraginta milibus, iter per tramitem fecit. Fortè autem accidit eo die, ut denſæ nebulæ monte deſcenderent, & ſolem eo die obſcurarẽt. Vt uerò Phocenſes, quibus tramitis cuſtodia erat cõmiſſa, non prius aduentare Barbaros ſenſerunt, ꝙ cum propè iam acceſsiſſent, hi quidem pugnæ initium fecerunt, illi autẽ fortiter reſtiterunt. Vi tandem coacti, à tramite receſſerunt. Ad ſocios itaqꝫ confugiunt, & prȩſentia pericula eis annunciant, priuſquã accuratè Græci, & undiquaqꝫ circũuenirentur. Ibi qui triremibus inſidebant Athenienſes, præuenerunt, & Græcos Thermopylis eduxerunt. Et hi quidem diſperſi in patriam, ſinguli reuertebantur. Brennus autem non diu moratus, priuſquam milites, quoſcũqꝫ Acichorio reliquerat, aduenirẽt, rectà Delphos iter facit. Hi uerò metu perculſi, ad Apollinis templũ cõfugiunt. Nec eos paſſus eſt Deus timere. Cuſtoditurus enim dicebatur, quȩ ſua forent.

Brennus Delphos contendit.

Qui uerò ſuppetias Deo uenerint, hi ex Græcis numerantur: Phocenſes ex uniuerſis ciuitatibus, Amphiſſenſiũ armati quadringenti. Ab Ætolis initiò pauci, ſtatim ac progredi Barbaros audierãt, ſunt miſsi: mille tamẽ & ducentos Philomelus poſtea adduxit. Quicquid autem robore potiſsimũ inter Ætolos præſtabat, ad partem exercitus contendit, Acichorio relictam. Pugnã quidem nõ inchoarunt: ſed inter proficiſcendũ his imminebant, qui extremũ claudebãt agmen. Rapinis item eos infeſtabãt, qui uehendis impedimentis præerant: ipſos etiam homines interficiebant. Hanc ob cauſſam profectio

tardiſsima eis reddebatur. Reliquit & circa Heracleā Acichorius manum præſidiariam, quæ pecuniam in caſtris cuſtodiret. Qui uerò Delphis confluxerant Græci, Brenno & copijs eius reſiſtebant. Barbaris item ſignà à deo celeriter ſunt exhibita, omnium quod ſcimus, manifeſtiſsima. Omnis enim terra, quam tenebat Gallorum exercitus, uiolentis motibus maximà diei parte eſt quaſſata. Tonitrua item, & fulgura cōtinua coruſcarunt, quæ & perterrefecerunt Gallos: & quo minus, quæ annunciabantur auribus perciperent, uetuerūt. Hæc autem cœlitus demiſſa prodigia non in unum tantum graſſabantur, ſed in uicinos etiam, & cùm homines, tum arma incendebant. Apparuere eis & Heroum ſpectra: Hyperochus, Laodorus, & Pyrrhus. Nonnulli & quartum his annumerant, Phylacū, Delphorum indigenā. Ceciderunt in acie cùm alij Phocenſes permulti, tum Aleximachus, qui in hac pugna præ reliquis Græcis, flore ætatis, corporis robore, animiq́ fortitudine ad necem Barbaris inferendā alacerrimè eſt uſus. Phocenſes imaginem Aleximachi Delphos Apollini miſerunt. Hiſce igitur cladibus Barbari, & huiuſmodi terroribus totum diem diuexabantur. Noctu autem multo eis triſtiora impendebāt. Graue enim frigus, & unà cum frigore nix incidebat. Ingentia item ſaxa Parnaſſo deuoluta, & rupes præciſæ, in Barbaros tanquam in ſcopum ferebantur. Verùm non ſinguli, aut bini, ſed triceni, aut eo plures, prout quiſque eo loco excubabat, aut quieti ſe dederat, ſaxorum iactu frequentes obruebantur. Simul etiam Sole iam oriente, eruptionem Græci Delphis fecerunt, alij quidē rectà in hoſtium caſtra. Phocenſes autē, ut qui locorum erant peritiores, iuxta loca Parnaſsi abrupta per niues deſcenderunt, & à tergo collocati, Galatas latuerunt. Iacula inſuper & ſagittas abſq; omni Barbarorum metu proiecerūt. Hi uerò inchoata iam pugna, maximè autem qui Brennum ſequebantur ſatellites, proceritate & audacia Gallorū præſtantiſsimi, aliquādiu qua erant promptitudine reſtiterunt, licet iaculis undiquaq; obruerentur, nec minus frigore, potiſsimum tamen uulnerati laborarent. Cæterùm ut & Brennus uulnera accepit, animo eum deficientem pugna extulerunt. Barbari dehinc incumbentibus undique Græcis, fugam inuiti dederunt: & ex ſuis militibus eos prius, qui ob uulnera aut alioqui affectam ualetudinem ſequi non poterant, occidunt. Et hi quidem caſtra eo in loco ponebant, ubi nox eos inter recedendum obruebat. Noctu Panicus eos metus occupauit. Nulla enim de cauſſa qui immittuntur terrores, ex hoc aiunt oriri. Serò autem circa ueſperam tumultus hic in caſtra incidit. Et pauci initiò ad inſaniam redigebantur, & ſentire ſibi hi uidebantur equorum admiſſorum fragorem, & irrumpentium hoſtium tumultum. Sed non ita multo pòſt in uniuerſos hæc dementia eſt peruagata. Armis itaq; ſublatis, motaq́ ſeditione, mutuò ſeſe interficiebant, & per uices interficiebantur, nō intellecta uernacula lingua, nec ex uultibus inuicem ſe agnoſcebant, nec clypeorum figuris. Sed in utraque ſimul acie ob præſentem dementiam, & aduerſarij eis Græci uidebantur, & arma, uocem deniq; Græcanicam edere eos credebant. Et hęc diuinitus immiſſa inſania, maximam inter eos ſtragem mutuis cædibus edidit. Cæterùm qui in agris relicti erāt cuſtodiendorū pecorum gratia

Prodigia.

Barbarorum clades.

Brennus uulneratur.

Panicus metus.

C

D

A gratia Phocenſes, & primùm hæc animaduerterunt: & quæ Barbaris noctu acciderant, Græcis annunciarunt. Animis itaq; confirmatis, Phocenſes liberius iam impetum in Gallos faciebant. Deinde maiori diligentia uillas ſuas munierunt, nec paſsi ſunt abſq; pugna eos è regione auferre, quæ ad uitæ uſum neceſſariò requiruntur. Exorta itaq; eſt per uniuerſum Gallorum exercitum frumenti & aliarum rerum quæ eſui ſunt, immenſa caritas. Qui in Phocide ex ipſis è medio ſunt ſublati, tot numero recenſentur. In pugnis, paulo ſex milibus pauciores. Tempeſtate nocturna, Panico item terrore, ultra decem milia perierunt. Totidē præterea fame. Ab Athenienſibus quidam explorandarū rerum cauſſa Delphos uenerant. Reuerſi itaq;, tum alia quæ Barbaris contigerant, annunciarūt, tum quæ diuinitus eis fuerant immiſſa. Expeditionē igitur tum ipſi ſuſceperunt, tum per Bœotiam ut ſunt profecti, Bœoti ſe cum eis cōiunxerunt. Sic deinceps Barbaros utriq; inſecuti, inſidias ſtruebant, & in agmine poſtremos ſemper occidebant. Cæterùm qui cum Brenno fugam arripiebant, ijs ſe Acichorij milites nocte priori coniunxerant. Retardabant enim horum profectionem Ætoli, cum & iaculis eos abſq; intermiſsione liberius peterent, & quibus alijs poterant armis, aduerſus hoſtes uterentur: ita ut in caſtra ad Heracleā pars non magna aufugerit. Brenno præterea quantū ad uulnera, ſpes erat ſalutis reliqua. Metu autem ciuium, aut pudore potius commotū, quippe qui author malorum in Græcia fuerat, necem ſibi aiunt, cum merum bibiſſet, ſponte intuliſſe. Ex eo deinceps loco Barbari, Ætolis fortiter incum-

Ex Galatis quot perierint.

Brennus necem ſibi ipſi intulit.

B bentibus, difficulter ad Sperchiū peruenerūt. Ad Sperchium ut ſunt profecti, qui ibi in inſidijs ſubſederant Theſſali, & Malienſes, tanto eos ſunt aggreſsi impetu, ut ne unus quidem ſaluus in patriam reuerteretur. Suſceperunt aduerſus Græcos expeditionem Galli, & ad unum omnes perierunt, regnante Athenis Anaxicrate, anno ſecundo Olympiadis centeſimæ uigeſimæ quintæ, in qua Ladas Ægienſis ſtadium deuicit. Anno deinceps inſequenti, regnante Athenis Democle, rurſus in Aſiā tranſierunt Galli. Sed hæc ita eſſe acta, ſcias. In ueſtibulo templi Delphici aſcriptæ ſunt ſententiæ, utiles uitæ humanæ. Scriptæ ſunt à uiris, quos Sapientes Græci dixerunt. Hi autē numero ſunt. Ex Ionia, Thales Mileſius, & Prienenſis Bias. Ex Æolibus Lesbijs, Pittacus Mitylenæus. Ex Dorienſibus in Aſia, Cleobulus Lindius. Solon Athenienſis, & Spartanus Chilon. Septimum Plato Ariſtonis filius, pro Periandro Cypſeli filio numerauit Myſonem Chenenſem. Chenæ autē uicus fuerunt in Oeta monte. Hi itaq; uiri Delphos profecti, has ſententias Apollini dedicarunt, omnium ſcriptis decantatas: Noſce teipſum, &, Ne quid nimis. Et hęc illi, ut diximus, ibi aſcripſerūt. Aſpicias licet & Homeri æneam ſtatuam, columnæ impoſitam. oraculum item legas, quod Homero redditum ferunt:

Sapientes Græcorum.

Homeri ſtatua.

O miſer & felix, cum ſis ad utrumq; creatus,
Inquiris patriam: tibi matria, patria non eſt.
Inſula matris Ios patria eſt, quæ luminè caſſum
Te capiet: ſed tu puerorum ænigma memento.

Oſtendunt

Oſtendunt Ietæ & Homeri monumentum in inſula. Alio item loco Cly C
menæ, quam Homeri matrem fuiſſe perhibẽt. Cyprij autẽ (nam hi quoque uendicant ſibi Homerum) Themiſtonẽ mulierem indigenã fuiſſe eius matrem dicunt, & de ſtirpe Homeri Euclum eſſe hiſce uerſibus uaticinatum:

Tunc & in æquoreæ felici climate Cypri,
Inclytus inſigni florebit nomine uates,
Quem ruri mulier præſtans, & clara Themiſto
Extra diuitijs pariet Salamina potentem.
Ille ſed ex Cypro digreſſus, & æquore uectus,
Cum primus Graias cantauerit ordine clades,
Auferet immortale decus, famamque perennem.

Hæc licet audiuerimus ex alijs, lectisque oraculis cognouerimus, nihil tamen priuatim quæ utrinque narrentur, nec de patria Homeri, nec ætate ſcribendum duximus. Intra templum ara eſt Neptuni extructa, eo quòd oraculum Neptunus antiquiſsimum poſsidebat. Cõſiſtunt ibi & bina Parcarum ſimulacra. Loco autem tertię poſitus eſt Iupiter ductor Parcarum, & Apollo item Parcarũ ductor. Focum præterea ibi conſpicias, ad quẽ ſacerdos Apollinis, Neoptolemũ Achillis filiũ mactauit. De Neoptolemi obitu dictum eſt alibi. Non procul à foco dedicatũ eſt Pindari ſolium, quod ferreum eſt. Huic enim Pindarum, quoties Delphos eſt profectus, & inſediſſe aiunt, & cãtica recitaſſe de Apolline quæ cõpoſuerat. Locum templi intimũ & pauci ingrediuntur, & alterum Apollinis aureum ſimulacrũ ibi D
eſt dedicatum. Cum templo exieris, & ad ſiniſtram deflexeris, ambitus uiſitur, & in eo ſepulchrum Neoptolemi Achillis filij. Huic annua ſacrificia Delphi offerunt. A' monumento ſi diſcedas, lapis apparebit non magnus. Hunc oleo quotidie perſundunt, et ſingulis feſtis lanam candidã imponũt. Fama eſt, oblatũ hunc Saturno eſſe pro puero, eumque Saturnum reuomuiſſe. Inſpecto hoc lapide, cum quaſi ad templum te rurſus contuleris, fons uiſitur, qui Caſsotis appellaẽ. Iuxta eum murus eſt non magnus extructus. Aſcenſus item ad fontem per murum. Caſſotidis huius aquam & demergi ſub terram aiunt, & in Dei adyto mulieres efficere uaticinatrices. Quæ nomen fonti impoſuerit, unam fuiſſe perhibent ex Nymphis, quæ circa Parnaſſum habitent. Supra Caſſotidem ædificium eſt, in quo quædam ex Polygnoti picturis ſpectantur, quas Cnidij dedicarũt. Leſche id à Delphis uocatur, quia in eo olim, qui cõueniebant, & de rebus ſerijs diſputabant, & fabuloſis. Cæterùm permulta fuiſſe huiuſmodi ædificia in tota Græcia, & Homerus indicauit in Melanthus contra Vlyſſem conuicijs,

Neoptolemus Delphis mactatus.

Caſſotis fons.

Nec dormire cupis, ſimul ænea tecta ſubintres,
Aut potius Leſchen, uerùm hic quàm plurima narras.

Hoc itaque ædificium ſimulac fueris ingreſſus, in tota ad dextram pictura Ilij expugnationem conſpicies, & Grgecorum nauigationem. Menelao inſtruunt, quę ad deducendã nauem requirunẽ. Eſt item nauis picta, & inter nautas uiri promiſcuè, ac pueri. In medio gubernator Phrontis uiſitur, contos ſubigens. Apud Homerũ & de alijs Neſtor cũ Telemacho colloquiẽ,

& de

A & de Phrontide, qui Onetore patre natus, Menelai gubernator fuit, artis peritiſsimus: et Sunium in Attica nauigando præteruectus, diem obijt extremum. Et huc uſq; nauigantẽ unà Neſtorem, Menelaus hac de cauſſa deſeruit, ut monumentũ Phrontidi pararet, & quę alia ad iuſta defunctis perſoluenda requirũtur, præſtaret. Hic itaq; in Polygnoti pictura cernitur, & ſub eo tum Ithæmenes quiſpiam ueſtem ferens, tum Echorax, qui per * tabulatum, quod nauis cõſcendendæ cauſſa poni ſolet, deſcendit, æneã ſitulã habẽs. ἀναβάθρα. Menelai tentoriũ nõ procul à naui Polites, Strophius, & Alphius diſſoluunt. Aliud item tentoriũ diſſoluit Amphialus. Sub Amphiali pedibus ſedet puer. Inſcriptio puero addita nulla eſt. Barbã ſolus Phrontis habet. Huius etiã ſolum nomen ex Odyſſea didicit. Aliorũ nomina, mea opinione, finxit ipſe Polygnotus. Aſtat dehinc Briſeis, & ſuper eam Diomedes, & ambobus uicinus Iphis, qui formam Helenæ uidentur conſiderare. Sedet autem Helena, & propè Eurybates, quem Vlyſsis præconẽ eſſe conijcimus. Barbam nondum habuit. Ex ancillis Panthalis aſtat Helenæ. Electra autem calciamenta dominæ induit. Diuerſa hæc quoq; nomina Homerus in Iliade poſuit, ubi Helenã ſcripſit cum ancillis in mœnia eſſe progreſſam. Supra Helenã uir ſedet purpureo indutus pallio, uultuq; demiſſo triſtiſsimus. Helenum eſſe Priami filium conijceres, uel inſcriptione etiam nondum perlecta. Prope Helenum Meges uiſitur. Hic uulneratus eſt in brachio, quemadmodum Leſcheus Æſchyleni F. Pyrrhæus, in Ilij Perſide ſcriptum reliquit. Vulneratũ hunc ait ab Admeto Argiuo in pugna, quam

B noctu Troiani cõmiſerunt. Iuxta Megetem & Lycomedes eſt pictus, Creontis filius, uulnus in uola habens. Leſcheus ait, ab Agenore eſſe eum uulneratum. Conſtat itaq;, nõ facile Polygnotum uulnera eorum fuiſſe picturum, niſi Leſchei poëſin legiſſet. Addidit item Lycomedi ſecundum in talo uulnus, & tertiũ præterea in capite. Vulneratus eſt & Euryalus Meciſtei F. cùm in capite, tum uola. Atq; hi quidem ſupra Helenam in pictura cernuntur. Poſt Helenã deinceps expreſſa eſt * ad cutem uſq; raſa Theſei mater. κεκαρμένη ἐν χρῷ. Et ex Theſei liberis Demophoon meditatur, quantum ex aſpectu iudicare licet, num poſsit Æthram recuperare. Argiui ex Sinidis filia natũ Theſeo aiunt Melanippum: & uictoriam curſu adeptũ Melanippũ, quo tempore Epigoni Nemea poſt Adraſtũ ſecundi inſtituerũt. Scripſit de Æthra Leſcheus, in caſtra eam Græcorum capta iam Troia fugiſſe, & à filijs Theſei eſſe agnitã, et poſtulaſſe eam ab Agamẽnone Demophoontẽ. Hic gratificaturum quidẽ ſe ei eſt pollicitus: nil autẽ prius facturũ, quàm Helena id pmittat. Caduceatore itaq; ablegato, Helena cõſenſu ſuo rem approbauit. Quocirca Eurybates in pictura uideť ad Helenã propter Æthrã abire, & quæ ab Agamẽnone in mãdatis acceperat, annunciare. Mulieres Troianę captiuarũ ſpeciẽ & lamentantiũ præ ſe ferunt. Troianæ mulieres. Picta eſt Andromache, cui filius aſsiſtit, mãmas trahens. Hic, authore Leſcheo, turri deiectus mortem oppetijt. Non autẽ Græcorũ id edicto factũ, ſed priuatim Neoptolemus is eſſe uoluit, qui necem ei intuliſſet. Picta item eſt & Mideſicaſte, una ex Priami filiabus nothis, quæ Pedæum (oppidũ eſſe Homerus perhibet) cõmigrauit, nuptũ elocata Imbrio Mentoris filio. Andromache & Mideſicaſte

tegumentis

tegumentis ſunt opertæ. Polyxena, quæ uirginum eſt conſuetudo, cæſa- C riem in capite collegit. Ad Achillis cam ſepulchrum mactatam eſſe, cùm poetæ memoriæ tradunt, tum picturas uidere me memini Athenis, & Pergami ſuper Caycum, quibus Polyxenæ calamitates repræſentabantur. Pinxit & Neſtorem, qui galerum capite gerit, manu haſtam. Equus figuram exhibet, ac ſi † iamiam in certamen eſſet deſcenſurus. Ad equum uſq;, & littus, & in eo lapilli apparent. Quicquid inde ſequitur, nequaquam mare uidetur. Mulieres captiuæ inter Neſtorem & Æthram deſuper ſpectantur, Clymene, & Creuſa, & Ariſtomache, & Xenodice. Clymenam Steſichorus in Ilij Perſide captiuis annumerauit. Similiter & Ariſtomacham ſcripſit Ennus filiam eſſe Priami, nupſiſſe autem Critolao Hicetaonis filio. Xenodicæ mentionem fieri nec apud poetas memini, nec hiſtoriarum ſcriptores. Creuſam uerò aiunt è Græcorum ſeruitute Matris deorum, ac Veneris beneficio liberatam. Æneæ enim uxorem Creuſam fuiſſe, Leſcheus, & qui carmina Cypria compoſuit, Eurydicen Æneæ coniugem fuiſſe perhibent. Super has ad lecticam pictæ ſunt Deinome, Metioche, Piſis, & Cleodice. Ex his in Iliade, ut uocant, parua, nomen Deinomæ ſolummodo reperitur. Alijs mea opinione Polygnotus nomina impoſuit. Epeus item nudus eſt pictus, qui mœnia Troiæ ſolo æquat. Supra hos, caput ſolum eminet equi lignei. Polypœtes Pirithoi filius uitta in capite eſt redimitus, ei Acamas aſsiſtit Theſei F. galeam capite gerens, & in galea criſtam. Vlyſſes item uiſitur thorace indutus. Aiax Oilei F. ſcuto tectus aræ aſtat, & iurat de ſtupro Caſſandræ oblato. Caſſandra humi ſedet Mineruæ ſimulacrũ D tenens. Forſitan ex imo ſimulacrum euellit, cum ſupplicantem eam Aiax abſtraxit. Picti ſunt & Atrei filij galeati. In ſcuto Menelai (nam ſcutum habet) draco eſt expreſſus, ob prodigium in Aulide ad ſacrificia uiſum. Poſt hos ſacramento adigunt Aiacem. E' regione equi prope Neſtorem Neoptolemus interficit Elaſſum, quiſquis tandem fuerit Elaſſus. Hic paululum adhuc ſpiranti eſt ſimilis. Aſtynomum, cuius & Leſcheus meminit, in genua prouolutum, Neoptolemus enſe ferit. Solum autem ex Græcis Neoptolemum pinxit Polygnotus, quaſi Troianos occidat, quod ſupra Neoptolemi ſepulchrum uniuerſa erat conſtituenda pictura. Cæterùm Achillis filium Homerus in tota poëſi Neoptolemum appellauit. Cypria autem carmina affirmant, à Lycomede Pyrrhum, Neoptolemum à Phœnice eſſe nominatũ, quòd Achilles ætate adhuc iuuenis bella gerere cœperit. Picta item ara eſt, & puer exiguus aram præ metu amplectens. Iacet ſuper ara thorax æneus. Mea autem opinione rara eſt huiuſmodi thoracum figura, olim tamẽ geſtabant tales. Cæterùm duo erant ęnea opera. Vnum pectori congruit, & ijs circa uentrem partibus: alterum operiendo tergo. Gyala uocabantur, hoc à fronte, illud à tergo accommodabant. Deinde fibulis inuicem colligarũt. Satis hęc munire uidebantur abſq; ſcuto. Hac de cauſſa Homerus Phorcynem ſcripſit, Phrygem, ſcuto caruiſſe, quia thoracem induerat gyalis inſtructum. Ego hæc pingendo imitatum Polygnotum animaduertebam. Et in Diana Epheſia Calliphon Samius ſcripſit, mulieres Patrocli thoraci gyala adaptaſſe. Vltra aram, Laodicem depinxit ſtantem.

κονίσαι μέλλοντος

Neoptolemus Achillis F.

Galeæ antiquæ.

A ſtantem. Hanc neq; inter captiuas Troianas à poeta numeratam reperi: neq; aliàs uериſimile mihi uidetur, Laodicen eſſe à Græcis dimiſſam. Homerus in Iliade expoſuit, Menelaũ & Vlyſſem diuertiſſe apud Antenorem, & Laodicen Helicaoni filio Antenoris matrimonio fuiſſe iunctam. Leſcheus autem uulneratum tradit Helicaonem in pugna nocturna, & agnitum ab Vlyſſe, uiuumq; pugna eductum. Non itaq; coniectu abſurdum eſt, ob curam Menelai & Vlyſſis, qua familiæ Antenoris conſultum cupiebant, ne quidem in Helicaonis uxorem durum quid ab Agamemnone & Menelao fuiſſe ſtatutum. Quę uerò ab Euphorione Chalcidenſe ſunt ſcripta de Laodice, ratione nulla nituntur. Poſt Laodicen fulcrum deinceps lapideum uiſitur, & fulcro impoſita peluis ęnea. Meduſa ambabus manibus fulcrum amplexa, humi ſedet. Inter Priami filias hanc etiam quis numeret, ſi Himeræi cantico credat. Meduſæ aſſiſtit corpore ad cutem uſq; raſo, aut anicula, aut eunuchus. Puerulum nudum genibus continet, qui manum præ metu oculis obtendit. Mortui item ſunt picti. Pelis nomine nudus in tergum eſt prouolutus. Supra Pelin Eioneus iacet, & Admetus, thoracibus adhuc induti. Leſcheus Eioneum à Neoptolemo interfectum tradit, Admetum uerò, à Philoctete. Alij item in partibus ſuperioribus cernuntur. Subter peluim Leocritus uiſitur, Pulydamantis F. ab Vlyſſe occiſus. Supra Eioneum, & Admetum, Corœbus, Mygdonis filius. Huic illuſtre eſt monumentum in finibus Phrygum Eſtectorenorum ædificatum. Ab eo uſitatum eſt poetis, ut Mygdonas appellent Phrygas. Ad Caſſandræ

B prętereà nuptias uenerat Corœbus. Interfectus is eſt, ut multorum ſermonibus dicitur, à Neoptolemo. Sed Leſcheus, à Diomede occiſum perhibet. Supra Corœbum Priamus eſt pictus, Axion item, & Agenor. Idem autem Leſcheus tradit, Priamum nõ ad Iouis Hercei aram fuiſſe trucidatum, ſed abſtractum ab ea, quæ iuxta atrij fores erat extructa, obiter à Neoptolemo interfectum. Steſichorus in Ilij Perſide ſcripſit, Helenam ab Apolline in Lyciam tranſportatam. Axionem Leſcheus filium fuiſſe Priami ait, occiſum autem ab Eurypylo Euæmonis filio. Agenorem, eiuſdem poetæ ſententia, propria manu occidit Neoptolemus. Et ſic uideri poteſt, Echeclus Agenoris F. ab Achille interfectus, Agenor autẽ hic à Neoptolemo. Laomedontis cadauer Sinon Vlyſſis ſocius, & Anchialus efferunt. Depictus item alius eſt mortuus. Nomẽ ei Ereſo eſt. Cæterùm res Ereſi & Laomedontis nemo, quod ſciam, literis celebrauit. Eſt & Antenoris domus, et in ueſtibulo ſuſpenſa pardi pellis, quæ ſigno Græcis eſſet, ut domo Antenoris abſtinerent. Picta eſt & Theano, & filij eius: Glaucus thoraci inſidẽs gyalis inſtructo, Eurymachus autem ſaxo. Huic Antenor aſtat, & Antenoris deinceps filia Crino, quæ infantulum gerit. Omnium uultus formam æqualem exhibent, ob calamitatem. Arcam miniſtri, & alia utenſilia aſino imponunt. Puer aſino paruus inſidet. Poſt hanc picturam & carmen Simonidis extat elegiacum:

Depinxit Thaſius Polygnotus Pergama Troiæ
Diruta, qui proles Aglaophontis erat.

In altera picturæ parte ſiniſtram uerſus Vlyſſes cernitur ad inferos de-

ſcendere, ut ex Tireſiæ anima quærat, quánam ratione incolumis domum C
reuertatur. Sic autem ſe habet pictura. Aqua uiſitur fluuio Acheronti ſimi
lis. Arundines in eo excreuerunt, & obſcura piſcium genera, umbras po-
tius, quàm piſces, diceres. Nauis eſt in fluuio, & portitor remis innititur.
Sequutus autē eſt Polygnotus, mea opinione, poeſin Minyaden. Sic enim
in Minyade dicitur de Theſeo & Pirithoo:

Mortiuebamq; Charon nauim deduxit adultus

In Græco ἐρ-μοῦ eſt, lego ὅρμου.

*Nauta, ſed ad * portus nondum retinacula uectam.*

Hinc & Polygnotus Charontem pinxit, ætate iam prouectum. Cæte-
rùm qui nauim conſcenderunt, non ſunt admodum cognatorum familia
illuſtres. Tellim iuuentutis annos egreſſum. Cleobœam adhuc uirginem
eſſe diceres. Genibus ciſtam continet, quales Cereri factas arbitrantur.
De Telle hæc audiui: Inter poſteros eius tertium eſſe Archilochum poe-
tam. Cleobœam autem initia Cereris primā ex Paro in Thaſum aiunt im-
portaſſe. In ripa Acherontis digniſſimum ſpectaculum exhibetur, ubi ſu-
pra Charontis nauem homo aduerſus parentem impius, ab ipſo patre ſuf-

Catanæ Pij qui ſint dicti.

focatur. Veteres enim maximi faciebant parentes. Quod cùm ex alijs licet
conijcere, tum ijs qui Catanæ pij appellabantur. Nam cum ex Ætna in Ca-
tanem ignis exæſtuaret, aurum & argentum nihili faciebant. Sed inter fu-
giendum hic matrem humeris ſuſtulit, ille alter patrē. Quia uerò non ſtre-
nuè pergebant, ignis eos properante flamma comprehendit. Sed nec ita
parentes depoſuerunt. Aiunt itaq; diſſilijſſe æſtum bifariam, & cùm ipſos
iuuenes, tum ipſos etiam parentes, nulla clade affectos præterijſſe. His à D
Catanenſibus meo etiam tempore honores habentur. In Polygnoti pictu-
ra, prope uirum iſtum, qui parente iniuria laceſſito, malè apud inferos mul-
tatur, ſacrilegus quidam plectitur. Quæ pœnas ab eo ſumit mulier, uenefi

ἐς αἰκίαν φάρμακα οἶδεν.

cia nouit tum alia, * tum ſupplicijs hominum idonca. Plurimum igitur ſtu
dij homines in Deorum religione ponebant, id quod Athenienſes declara
runt, cum Iouis Olympij templum Syracuſis cæpiſſent. Nullum enim ſi-
mulacrum loco mouerūt, & ſacerdotem Syracuſanum eorum cuſtodem
reliquerunt. Dates item Medus, tū ijs quas ad Delios habuit, orationibus,
tum rebus ipſis declarauit. In naue enim Phœniſſa repertum Apollinis
ſimulacrum, continuò Tanagræis in Delium reddidit. Vſq; adeò omnes
eo tempore res ſacras uenerabātur. Et hac ratione adductus Polygnotus,
ſacerdotem pinxit ſacrilegum. Supra eos quos modò recenſuimus, Eury-
nomus uiſitur, quem genium eſſe apud inferos, & cadauerum carnes reli-
ctis tantum oſſibus arrodere, Delphorum interpretes aiunt. Cæterùm &
in Homeri de Vlyſſe ſcriptis, & Minyade item, quam ſic uocāt, & Noſtis,
id eſt reditibus, mentio fit inferorum, & qui illic ſint, terrorum: ſed de Ge-

Figura genij Eurynomi.

nio Eurynomo ne uerbum quidem profertur. Hæc præterea addā, qua
lis ſit Eurynomus, & qua figura pictus. Color medius eſt inter cæruleum
& atrum, quales muſcæ ſpectantur, quæ carnibus aſſident. Dentes oſten-
dit, ſedenti pellis eſt uulturis ſubſtrata. Poſt Eurynomum deinceps & Au
ge uiſitur Arcadica, & Iphimedia. Auge ad Teuthrantem eſt in Myſiam
profecta, & ex omnibus mulieribus, cum quibus Herculem rem habuiſſe
memorant,

A memorant, maximè ſimilem patri filium peperit. Iphimediæ autem dona
magna à Caribus in Mylaſſis ſunt oblata. His, ut modò recenſuimus, ſubli
miores ſunt, & uictimas ferunt nigros arietes, Vlyſſis ſocij, Perimedes &
Eurylochus. Poſt hos uir quidam ſedens conſpicitur. Inſcriptio Ocnum Elegans de
eſſe teſtatur. Funiculum autē nectit. Aſtat aſina, quæ quicquid eſt nexum, Ocno hiſto-
deuorat. Ocnum hunc hominem fuiſſe laborioſum memorāt, ſed uxorem ria.
habuiſſe ſumptuoſam: à qua, quicquid is laboribus collegerat, nō ita mul-
to pòſt fuiſſe dilapidatum. Hæc per Ocni uxorem obſcurè tradidiſſe Po-
lygnotum putant. Scio item ab Ionibus dici, ſi quem laboribus intentum
conſpicerent, ex quibus nihil ipſe commodi caperet: Hic uir Ocni funicu-
lum contexit. Augures præterea & auem Ocnum appellant, quæ inter * ar ἐρωδιῶν
deolas & maxima eſt, & pulcherrima. Et auium ſi qua alia, hæc certè rara
eſt. Eſt & Tityus pictus, qui non punitur iam amplius, ſed ob cōtinua ſup-
plicia prorſus * eſt exhauſtus. Obſcura eſt, & mutila imago. Reliquas pictu ἐξηναλώ-
ræ partes cum percurras, Ariadnen uidebis quàm proximam eſſe ei, * qui μενος.
funiculum circundat. Saxo inſidet, & ſororem Phædram intuetur, * quæ σίφοντος καλώδιον.
in ſenio corpore tū alio eſt ſuſpenſa, tum ambabus manibus cathena utrin αἰωρουμένην
que comprehenſa. Ex figura hac conijci poſſunt, quæ de Phædræ obitu ho σῶμα ἄλλα.
norificè alias ſunt conficta. Ariadnen autem, ſiue fortè fortuna in eam inci-
derit, ſeu data opera inſidias ſtruxerit Bacchus, Theſeo abſtulit, ut claſſe e-
nauigauit maiori. Mea autem opinione non alius fuit Bacchus, ſed is qui
primus exercitum contra Indos eduxit, primus Euphratem fluuium pon-
B te iunxit. Zeugma oppidum eſt dictum, ubi ponte iunctus eſt Euphrates.
Spectatur ibi noſtra etiam ætate funis, quo iunxit fluuium, * colligatis ui- κλήμασιν
tium & hederæ ſarmentis. De Baccho multa ſunt à Græcis & Ægyptijs
dicta. Supra Phædram Chloris eſt, in Thyiæ genua reclinata. Amicitiam ſi
quis dicat inter mulieres has uiuas fuiſſe, non peccabit. Erat enim Chloris
ex Bœotiæ Orchomeno oriunda. Sunt qui alia de eiſdem dicant: Neptu-
num concubuiſſe cum Thyia, Chlorin uerò nupſiſſe Neleo Neptuni filio.
Iuxta Thyiam Procris conſiſtit, Erechthei filia, & poſt eam Clymene. Cly-
mene tergum obuertit. In Noſtis memoriæ eſt traditum, Clymenen Mi-
nyæ fuiſſe filiam, & Cephalo nupſiſſe, Deionis F. natumq́ue eis eſſe Iphiclum
filium. Sed Procrin, omnes conſentiunt, ante Clymenem nupſiſſe Cepha-
lo: & quo ſit pacto occiſa à marito, eodem modo dicunt. In partibus à
Clymene interioribus Megaram conſpicies Thebanam, quam uxorem
Hercules habuit. Hanc temporis progreſſu repudiauit, cum liberis ex ea
ſuſceptis eſſet orbatus, & inauſpicatò ſe matrimonium contraxiſſe cum
ea arbitraretur. Supra capita, quas nunc enumeraui, mulierum, Salmo-
nei filia cernitur, ſaxo inſidens, eiq́ue aſtans Eriphyle, quæ per tunicam iux-
ta ceruicem extremos digitos exerit, & in tunicæ ſpacio interiori mani-
bus eam tenere torquem illum putares. Supra Eriphylen, & Elpenorem
pinxit, & Vlyſſem, qui genua flectit, & gladiū habet ſupra foſſam. Vates
item Tireſias foſſam accedit. Poſt Tireſiam mater Vlyſſis Anticlea ſuper Mater Vlyſſis.
ſaxo uiſitur. Elpenor loco ueſtis ſtragulo eſt indutus, id quod nautæ ferre
frequenter ſolent. Paulo ſub Vlyſſe inferius ſolio inſident Theſeus, qui

N 2 gladium

gladium & ſuum & Pirithoi ambabus manibus tenet: Pirithous, qui gladios aſpicit. Succenſere eum gladijs crederes, tanq̃ inutiles eis, & ad edenda facinora nullius emolumenti fuerint. Panyaſis ſcripſit, Theſeum & Pirithoum in ſolijs non eorum qui in uincula ſunt coniecti formam exhibuiſſe, ſed ſaxum ait uinculorum loco fuiſſe: cum ita erant corpore alligati, ut auelli nunq̃ potuerint. Theſei & Pirithoi celebratam amicitiã, in utroq; uolumine Homerus explicauit. Et Vlyſſes ad Phæacas ita loquitur: C

Quos uolui, uidi claros, natuq; priores,
Theſea, Pirithoum, diuina ſtirpe creatos.

In Iliade Neſtor tum alia admonendi Agamemnonis & Achillis cauſſa dicit, tum carmina hæc profert:

Non etenim tales uidi, nec, ut antè, uidebo,
Qualem Pirithoum celebrem, regemq; Dryantem,
Cœnea, & Exadium, & rebus clarum Polyphemum,
Theſeaq; Aegiden, Dijs immortalibus æquum.

Filiæ Pandarei. Pandarei deinceps filias Polygnotus pinxit. Homerus in Penelopæ ſermonibus ſcripſit, uirginum parentes ex deorum indignatione interijſſe. Ipſas uerò orphanas, à Venere eſſe educatas. Accepiſſe item ab alijs deabus munerà, à Iunone maturam ſapientiam, & faciei pulchritudinem: corporum proceritatem à Diana. Quæ mulieribus conueniant opera, à Minerua fuiſſe edoctas. Venerem autem in cœlum aſcendiſſe ad Iouem, ut fœlix eis matrimonium impetraret. Has autem abſente illa, raptas eſſe ab Harpyis, & Erinnybus datas. Hæc de eis Homerus memoriæ tradidit. Polygnotus autem puellas pinxit floribus coronatas, & teſſeris ludentes. Nomina ipſarum ſunt, Camero, & Clytie. Cæterùm Pandareum Mileſium eſſe ſcias, & ex Mileto Cretica oriundum, & culpæ in perpetrando furto unà cum Tantalo, & excogitatæ in iuramento fallaciæ fuiſſe participem. Poſt Pandarei filias Antilochus conſpicitur: qui pedem alterum ſaxo habet impoſitum, uultum uerò & caput ambabus manibus obuolutũ. Poſt Antilochum, Agamemnon ſiniſtra * axilla ſceptro innititur, manibus ferulam attollit. Proteſilaus ſedens, Achillem intuetur. Et hac forma Proteſilaus cernitur. Supra Achillem Patroclus ſtat. Omnes hi, præter Agamemnonẽ, imberbes ſunt. Pictus eſt ſupra hos Phocus, ætate adoleſcens, & nobilitate celebris. Annulum autem ſiniſtræ Phoci hac de cauſſa abſtulit. Phocus Æaci filius, ex Ægina digreſſus, cum in Phocidem, quæ nunc ita uocatur, perueniſſet, tum ut incolis in continente hac imperaret, tum ipſe ibi habitaret, Iaſeus familiarem cum eo amicitiã contraxit. Dona item tum alia, ut par erat, exhibuit: tum lapideũ ſigillum, auro inuolutum. Phoco autem non ita multo pòſt, in Æginam cum eſſet reuerſus, necem Peleus confeſtim intulit. Huius rei gratia in pictura ad commonefaciendam amicitiam illam, & Iaſeus cupidus eſt inſpiciendi ſigilli: & Phocus ei ut accipiat, poteſtatem facit. Supra hos Mæra uiſitur, ſaxo inſidens. In Noſtis ſcriptum eſt, uirginem hanc è uiuis eſſe ſublatam. Filiam autem fuiſſe Prœti, Therſandri F. hunc fuiſſe Siſyphi. Poſt Mæram deinceps Actæon D

μασχάλῃ

cernitur,

A cernitur, Ariſtæi F. & Actæonis mater, qui manibus hinnulum tenent, &
pelli ceruinæ inſident. Canis item uenaticus eis adiacet, ob uitam & interi-
tum Actæonis. Cum rurſus ad inferiores picturæ partes reſpexeris, poſt
Patroclum, tanquam tumulo inſideret, Orpheum uidebis: læua citharam
tangit, altera manu * ſalices ſtringit. Rami autem ſunt, quos ſtringit. Ad ar- ἰτέας θαλλ.
borem eſt inclinatus. Lucus eſſe Proſerpinæ uidetur. Ibi alni, & ſalices Ho-
meri opinione naſcuntur. Forma Orphei Græcanica eſt, neq; ueſtitus, ne-
que capitis uelamentum Thracem refert. Alteri ſalicis parti Promedon in-
cumbit. Sunt qui putent, tanquam in poeſin introductum eſſe à Polygno-
to Promedontis nomen. Dictum eſt ab alijs, Græcum fuiſſe Promedon-
tem, & tum uniuerſæ Muſicæ, tum maximè canticorum Orphei ſtudio-
ſum. Poſt hæc Schedius uiſitur, qui in Troiana expeditione Phocenſium
dux fuit: & poſt hunc Pelias ſolio inſidens, barba ſimul & capillis canus.
Orpheum intuetur. Schedius pugionem continet, & herba eſt agreſti co-
ronatus. Prope Peliam Thamyris ſedet, qui oculis captus eſt, & habitu
pictus humili. Multum habet & in capite pilorũ, & barba. Lyra ad pedes
defluxit, cuius cubiti * cõfracti ſunt, & fides delapſę. Super hunc ſaxo Mar- πήχεις
ſyas inſidet, & iuxta eum Olympus, qui formam repræſentat pueri formo-
ſi, & artem edocti tibijs canendi. Qui porrò Celænas incolunt Phryges,
fluuium cõtendunt fuiſſe olim tibicinem, qui per ipſorum urbem manat.
Volunt item, inuentum eſſe Marſyæ maternum tibiæ ſonum. Aiunt præ-
terea in profligãdo Barbarorum exercitu, opem eis Marſyam contra Bar-
B baros & aqua ex fluuio, & tibiarũ cantu tuliſſe. Ad ſuperiores picturæ
partes ſi reſpexeris, poſt Actęonem uidebis Aiacem Salaminium. Palame-
den præterea, & Therſiten, qui taxillorum ludo ſe oblectant, à Palamede
inuento. Alter autem Aiax ludentes eos intuetur. Color Aiacis huius eſt
tanquam naufragi cuiuſdam, inhærente adhuc corpori ſalſugine. Eodem
in loco aptè Polygnotus inimicos Vlyſſis pinxit. Odio enim Vlyſſem ha-
buit Aiax Oilei, quod monuerat Græcos Vlyſſes, ut lapidibus Aiacem,
propter ſtuprum Caſſandræ illatum, obruerent: Palameden uerò, ad ca-
piendos piſces profectum, ſuffocarent. Diomedem item eſſe ab Vlyſſe in-
terfectum, memini me legere in carminibus Cyprijs. Meleager Oenei fi-
lius locum in pictura, quàm Aiax Oilei, ſuperiorem tenet. Videtur autem
intueri Aiacem. His omnibus, præter Palamedem, barbæ ſunt. De Me-
leagri obitu ſcripſit Homerus, Althææ execrationes Erinnes audiuiſſe, &
hac de cauſſa obijſſe Meleagrum. Eoeæ autem, ut uocant, & Minyas con-
ſentiunt. In utroq; enim poemate dicitur, Apollinem Curetibus aduerſus
Ætolos tuliſſe auxilium, & Meleagrum ab Apolline eſſe interfectum. Fa-
bulam de ſtipite fatali, quaſi is à Parcis ſit Althææ datus, nec prius moritu-
rum Meleagrum, quàm igni ſtipes cõſumatur, & ut irata Althæa ſtipitem
combuſſerit, hanc inquam fabulam primus in tragœdia Pleurone protu-
lit Phrynichus, Polyphradmonis filius:

Nec unquam gelido fato deſtitit,
At hunc uelox flamma confecit,
Torre deſtructo à matre improba.

At uerò Phrynichus pluribus non uidetur fabulam in medium protuliſſe, ut ſolēt alij, quod domi ſuæ eſt natum, explicare: ſed ideo attigiſſe tantum, quòd per totam Græciam erat diuulgata. In partibus picturæ inferioribus, poſt Thracem Thamyrin Hector ſedens, utramq; manum habet circa genu ſiniſtrum. Dolentis ſpeciem repræſentat. Poſt hunc Memnon ſaxo inſidet, & Sarpedon Memnoni contiguus. Sarpedon ambabus manibus faciem inclinauit. Alteram manum Memnon Sarpedonis humero iniecit. Omnes barbati ſunt. In Memnonis chlamyde aues ſunt expreſſæ: Memnonides uocantur. Quotannis autem, ut Helleſpontij aiunt, ſtatutis diebus ad Memnonis ſepulchrum uolant, & ſi quæ ex arboribus ſint, & herbis ad monumentum enatæ humiliores, eas uerrunt, aliſq; Æſepi aqua madefactis irrigant. Prope Memnonem puer Æthiops nudus eſt pictus: quia rex erat Memnon Aethiopum. Profectus eſt autem ad Troiam non ex Æthiopia, ſed Suſis Perſicis. Et à Choaſpo fluuio omnes populos, qui inter hæc loca habitant, ſub poteſtatem redegit. Phryges etiamnum uiam oſtendunt, per quam inquiſitis itineribus regionis compendiarijs, exercitum deduxit. Secta eſt uia per certas ſtationes & manſiones. Supra Sarpedonem & Memnonem Paris conſpicitur imberbis. Manibus plaudit, more hominis agreſtis. Paridem diceres manuum ſtrepitu ad ſe uocare Pentheſileam. Præſto eſt & Pentheſilea, Paridem aſpiciēs. Nutu autem uidetur deſpicere eum, & floccipendere. Picta eſt Pentheſilea uirginis ſpecie, quæ arcum habeat ſimilem Scythicis, & pardi pellem humeris gerat. Quæ ſuper Pentheſileam pictæ ſunt mulieres, aquam ferunt in teſtis confractis. Vna, ſpecie formoſa eſt. Altera uerò, iuuentutis annos iam egreſſa, Propriam inſcriptionem neutra habet. Communis tamen inſcriptio ambabus addita, neutram indicat ſacris eſſe initiatam. Poſt has mulieres, in locis ſuperioribus, Lycaonis Calliſto uiſitur. Nomia item, & Nelei Pero. Dotem nuptiarum huius requirebat Neleus, boues Iphicli. Calliſto urſinam pellem pro ſtragulo geſtat. Pedes habet in Nomię genibus poſitos. Indicatum autem ſuprà eſt, dicere Arcadas, Nomiam apud ſe nympham eſſe indigenam. Cæterùm poetæ tradunt, nymphas longo quidem temporis ſpacio uiuere, non autem perpetuo eſſe à morte immunes. Poſt Calliſtonem, & quæ eum ea ſunt, mulieres, rupis præcipitis forma eſt expreſſa: & qui ad rupem redire cogitur, Siſyphus Æoli filius. Dolium item in pictura cernitur. Poſt id ſenex quiſpiam. Puer deinde, & mulieres ſaxo inſiſtunt. Apud ſenem uerò eiuſdem ætatis mulier. Reliqui aquam ferunt. Aniculę ſitulam fractam putares. Quicquid tamen aquæ in teſta reliquum eſt, in dolium refundit. Nos ex iſtorum numero hos eſſe iudicabamus, qui Eleuſinia ſacra in nullo haberent precio. Veteres enim Græci myſterium Eleuſinium omnibus quæ pietatis cauſſa Dijs immortalib. offerūtur, tanto eſſe auguſtius duxerunt, quanto Deos ipſos Heroibus prætulerunt. Sub dolio Tantalus uiſitur, omnib. ijs doloribus oppreſſus, quos Homerus de eo ſcripſit. His acceſſit metus, quo ob ſaxum, quod ei imminet, cruciatur. Conſtat aūt, Polygnotum Archilochi rationem ſecutum eſſe. Vtrum uerò ex alijs didicerit Archilochus, quæ ad ſaxum pertineant, an ipſe, ſuo ingenio poeſi inſeruerit,

Aues Memnonides.

Sacra Eleuſinia.

A ruerit, exploratū non habeo. Et hæc ſanè numero ſunt, atq; hiſce rebus magnificentiæ cauſſa exornata, quæ Thaſius pinxit. Contiguū eſt ambitui ſacro theatrum ſpectatu dignū. Ex ambitu cum aſcendas, Bacchi in eo loco ſimulacrum à Cnidijs dedicatū ſcias. Id ſtadio ad ſummum ab urbe diſtat. E ſaxo fabricatū eſt, cuiuſmodi iuxta Parnaſſum multa habētur, donec Athenienſis Herodes lapidibus Pentelicis idē exornauit. Tot itaq;, ac talia quæ ſcriptu digna uidcantur, mea ætate Delphis ſuperfuerunt. Ad cacumina porrò Parnaſſi cum Delphis proficiſcaris, & ſtadijs circiter ſexaginta Delphis abfueris, ſimulacrū conſpicies æneum. Facilis item homini expedito, & mulis item ac equis aſcenſus eſt ad antrū Corycium. Antro huic nomen *Antron Corycium.* inditū à nympha Corycia, paulo antè oſtendi. Quotquot aūt uidi ſpeluncas, omniū hęc ſpectatu eſt digniſſima. Nam quot uel in littorib. ſint, uel locis maritimis iuxta continentē profundis, harum numerū, ne quidē ſi quis uelit, inuenire poſſit. Celeberrimæ aūt in Græcia ſunt, & terra Barbarorū, Phryges, qui fluuiū Peucellā accolunt, prima tamen ab origine ex Arcadia profecti, & terra Azanum, in hac regione conſederunt, antrum oſtendūt, quod Strunos appellant. Rotundum eſt, & quodam cum decoro altum. Matris deorum templum ibi eſt, eiuſdemq; ſimulacrū extructū. Quod ſupra Laodicęā eſt ſitū, Themiſonium, Phryges id quoq; incolunt. Cum aūt Gallorum exercitus Ioniā, et loca finitima ferret, ageretq;, Themiſones ſibi auxilio fuiſſe perhibent Herculem, & Apollinem & Mercuriū. Hos enim antrū ijs per quietem oſtēdiſſe, qui imperia adminiſtrabāt, mandaſſeq;, ut

B in eo Themiſonenſiū uxores & liberi occultarent. Quapropter aiunt ante ſpeluncā poſita eſſe ſimulacra nō magna, Herculis, Mercurij, & Apollinis, qui à ſpelūca Spelaitę nuncupātur. Ipſum uerò antrū ab oppido diſtare ſtadijs circiter triginta. Aquarum fontes in eo ſunt. Neq; ullus in id ingreſſus deducit, neq; multum Solis ſplendor id penetrat. Et tectū maiori ex parte ſolo eſt proximū. Magnetes, qui ad fluuiū Lethæum degunt, locum habēt Hylę, ut uocant. Ibi Apollini dedicatū eſt antrum, propter magnitudinem quidē admiratione non admodū dignum. Simulacrū uerò Apollinis antiquiſſimū eſt, & robur ad omnis generis opera ſuppeditat. Et qui ei ſunt cōſecrati, locis præruptis & ſaxis excelſis deſiliūt. Arborib. itē ualde proceris radicitus euulſis, per anguſtiſſimos calles unà cū ponderib. iter faciūt. Antrū autē Coryciū magnitudine ſuperat omnia, quę modò ſunt enumerata, & maxima ex parte poteſt abſq; face penetrari. Tectū à ſolo, & in ſublime eſt elatum, & firmiter ſubſiſtit. Aqua inſuper è fontibus partim emergit, partim & maiori ex parte tecto deſtillat, Ita ut per uniuerſum antrum ſtillicidiorum ueſtigia in ſolo ſint conſpicua. Parnaſſi incolæ ſacrum id eſſe arbitrantur nymphis Corycijs, & potiſſimum Pani. A' Corycio cacumina Parnaſſi homini etiam expedito, difficilia conſcenſu ſunt. Nephorum porrò cacumina remotiora ſunt, & Thyiades in eis Baccho & Apollini orgia celebrant. Tithorea Delphis, ut ex coniectura apparet, ſtadijs octoginta *Tithorea.* diſtat, ſi illam per Parnaſſum ſequaris uiam. Sin uerò aliam non prorſus montoſam, ſed & uehiculis aptā, ſtadia numerātur plura. Diuerſa dehinc memini de oppidi nomine & ab Herodoto in Medi expeditione & Baci-

dis oraculis dici. Bacis eius loci incolas Tithorenſes appellauit. Herodo- C
tus autem in eorum hiſtoria, aduentante inquit Barbaro, incolas in mon-
tis cacumen aufugiſſe. Nomen oppido Neoni eſſe, Tithoream autem Par
naſſi cacumen uocari. Veriſimile itaq; eſt, primum quidem Tithoream re-
gionem uniuerſam fuiſſe appellatam: temporis autem progreſſu è uicis ut
commigrarunt, uſum obtinuiſſe, ut & ciuitas abolito Neonis nomine, Ti-
thorea diceretur. Tithoream indigenæ uocatam eſſe aiunt à Tithorea una
nympharum, cuiuſmodi ueteri poetarū opinione tum alijs ex arboribus,
tum quercubus potiſſimum naſcebantur. Vna autem ætate priuſquam
ego naſcerer, res Tithorenſium ex fortunæ maleuolentia fuerunt afflictę.
Theatri ſaltem apparatus, & ambitus fori antiquioris reſtat. Inter ea quæ
in oppido ſcriptu digniſſima ſunt, Mineruæ lucus numeratur, templum
item, & ſimulacrū. Memorabilia item ſunt Antiopæ & Phoci monumen-
ta. Cæterùm in Thebanorum hiſtoria annotauimus, quemadmodum ex
Bacchi indignatione furere Antiopa cœperit, & quam ob cauſſam hęc dei
indignatio ſit orta. Dictum præterea eſt, quemadmodū Phocus eam Or-
nytionis F. & amarit, & uxorem duxerit. Ipſa etiam unà cum Phoco ſit ſe-
pulta: quæ nam præterea Bacis fatidicus communiter de hoc ſepulchro, et
Zethi apud Thebanos atq; Amphionis prædixerit. Cæterùm quod hiſto
ria dignum eſſet in hoc oppidulo, exceptis his quæ modò ſunt dicta, aliud
nihil fuit. E fluuio qui Tithoreā præterlabitur, bibunt ſimulac ad ripam
deſcendant, & aquā hauriant. Cachales nominātur. Tithorea ſeptuaginta
Templum Aeſculapij. ſtadijs diſtat Æſculapij templū: Archagetos uocatur. Honores ei tum à Ti D
thorenſibus offeruntur, tū Phocenſib. alijs. Intra ambitum ſupplicibus &
omnib. Dei miniſtris habitationes ſunt extructę. In medio templum eſt &
ſimulacrū lapideum, barbā habens. Magnitudo duos pedes ſuperat. Ad
dextrā ſimulacri lectica poſita eſt. Omnis aūt generis animalia immolare ei
conſueuerunt, exceptis capris. Ab Æſculapij tēplo ſtadijs circiter quadra-
ginta diſtat ambitus. Sacrum item adytum Iſidis, omniū quotquot Græci
deæ Ægyptiæ condiderunt, ſanctiſſimum. Non enim in uicinia habitan-
dum eſſe Tithoræenſes exiſtimant. Nec ullis alijs in adytum ingreſſus pa-
Deſcribit celebres Iſidis conuentus. tet, niſi quos Iſis ipſa uenerata, & per ſomnia ad ſe uocet. Idem faciunt in
ciuitatibus ſupra Mæandrum ſitis, Dij ſubterranei. Quibuſcunq; enim a-
quam intrandi poteſtatem ſint facturi, ijs ſomniorum ſpectra mittunt.
Tithoreæ ſingulis annis bis celebrem conuentum Iſidi agunt: unum in ue-
re, alterum autumno. Tertio autem quoq; die ante conuentum, quibus
ingredi fas eſt, adytum occulto quodam modo expurgant. De uictimis in-
ſuper ſuperiori conuentu immolatis, quaſcunq; inueniāt reliquias, in eun-
dem locum efferunt, ibiq; defodiunt. Duobus ſtadijs, ut ex coniectura pa
tet, ab adyto locus hic eſt ſitus. Hoc ergo die huiuſmodi quædam in tem-
plo faciunt. Poſtridie pergulas erigunt caupones ex arundinibus, & alia
materia, quæ ſua ſponte naſcitur, conſtructas. Die poſtremo mercatum in
ſtituunt, & tum mancipia, tum omnis generis iumenta uendunt. Veſtes
inſuper, & argentum, & aurum. Circa meridiem ad ſacrificia uertuntur.
Locupletiores ibi & boues immolant, & ceruos. Quorum autem tenuior
eſt

A eſt res familiaris, anſeres, atque * aucs Meleagridas. Sues ſacrificijs inferre μελεαγρίδας
non decet, nec ueſci ſuilla licet, aut caprina carne. Pium eſt, ut qui immola-
rint uictimas extructa pyra, in adytum tranſmittant. Sed uictimas ſtringãt
oportet loro lineo, aut ex byſſo confecto. Modus hic apparatus eſt Ægy-
ptius. Cum pompa ergo ſacerdos omnia quæcunq; immolarunt, abducit.
Et quidam uictimas in adytum mittunt: quidam ante adytum pergulas in-
cendunt, ipſiq; celeriter diſcedunt. Aiunt præterea, hominẽ non ex eorum
numero, qui in adytum deſcendunt, ſed prophanum pyra iam ardente, ex
rerum alienarum ſtudio quodam, & audacia in adytum quondam deſcen-
diſſe. Omnia autem ei apparuiſſe ſimulacris referta. Reuerſum deinde Ti-
thoream, cum quę uiderat, narrare inſtituiſſet, expiraſſe. Simile quiddam
ex Phœnice audiui. Solenne Ægyptios celebrare Iſidi, cum Oſiridẽ luge-
re ipſam dicunt. Eodem tempore apud eos creſcere Nilus incipit. Et ab in-
digenis dictum eſt, ab Iſidis lachrymis augeſcere Nilum, & agros irriga-
re. Tunc itaq; Romanum aiebat * qui præfectus erat Ægypto, hominem ὡς ἐπιτρόπα-
pecunia perſuaſum in Iſidis adytum demiſiſſe, quod in Copto extat. Is qui πο αἰγύπτου
miſſus erat, redijt quidem ex adyto: ſed cum, quæ uiderat, recitare conare-
tur, ſubitò is quoq; eſt mortuus. Iccirco Homeri carmen uerum eſſe uide-
tur, inauſpicatò deos euidenter à mortalibus uideri. Olei In Tithoræen «
ſium regione non tantum naſcitur, quantum in Attica, uel Sicyonia. Colo- *Oleum Titho-*
re autem, & dulcedine ſuperat, quod uel ex Hiſpanijs, uel Iſtria affertur. *ræenſium.*
Vnguenta ex eo uaria coquunt. Et oleum tanquam regem habent. Alia
B uia, Tithorea Ledontem uerſus deducit. Ciuitas & hæc olim eſſe iudicaba
tur: meo autem tempore ob imbecillitatem Ledontij eam deſeruerunt. Et
homines circiter ſeptuaginta ad Cephiſum habitabant. Ledon ergo ipſo-
rum habitationibus nomen eſt, & publici Phocenſium concilij participes
ſunt facti, ſicut & Panopenſes. Ab ijs hominibus qui ad Cephiſum degũt,
quadraginta ſtadijs diſtant Ledontis antiqua rudera, nomen oppido indi-
tum eſſe aiunt à uiro indigena. Mala porrò inſanabilia, & aliæ quædam ci- «
uitates ex hominum indigenarum iniuria cæperunt. Penitus autem ſunt «
ſublatæ: Ilium, ob Alexãdri in Menelaũ contumeliam: Miletus, ob Eſtiæi
immoderatas libidines, & amores, partim dum in Hedonorum oppido
agebat, tunc autẽ Dario à conſilijs fuiſſe eum aiunt: partim dum in Ioniam
reuertebatur. Sed & Ledõtijs uſuuenit, ut propter Philomeli impietatem
publicè pœnas luerent. Lilæa unius diei itinere hyemis etiam tempore
Delphis abeſt, ſi per Parnaſſum deſcendas. Stadia ex coniectura ſunt cen-
tum & octoginta. Incolis inſtaurato iam oppido, clades ſecunda à Mace-
donibus imminebat. Obſidione à Demetrio preſſi, cõditionibus receptis
ſe dediderunt. Præſidium item in oppidum deductũ, donec indigena qui-
dam nomine Patron, collectis iuuenibus præſidium eſt aggreſſus, ſupera-
toſq; prælio Macedonas certis conditionibus diſcedere coegit. Lilæenſes *Lilææ res me-*
Delphis eum dedicarunt. Lilææ theatrum habetur. Forum præterea, & *morabiles.*
lauacra. Templa item Deorum, Apollinis & Dianę: ſimulacra erecta ſunt,
ad formam Atticam, ex lapicidina Pentelica elaborata. Lilæam unam inter

Naiadas,

Naiadas, ut uocant, filiamq; Cephiſi fuiſſe perhibent, atq; ab hac Nympha nomen oppido impoſitum. Fluuius ibi originem ſumit: non autem fluxu omnino tranquillo terra erumpit, ſed circa meridiem potiſſimũ ſtrepitum aqua edit. Mugientem taurum eſſe diceres. Temperata item eſt Lilæa his anni temporibus, autumnali, æſtiuo & uerno. Quo minus autem æquè mitis ſit hyems, mõs Parnaſſus obſtat. Charadra ſtadijs inde uiginti diſtat, ſita in rupe excelſa. Incolæ aquarum penuria laborant. Potum eis Charader fluuius præbet, qui tribus circiter ſtadijs ab eo loco manat, & in Cephiſum erumpit. Nomen oppido inditum uidetur à fluuio Charadro. Charadræi aras habent in Æthra, Heroum, ut uocant. Hos quidam Caſtorem & Pollucem, quidã uerò indigenas, Heroas eſſe aiunt. Ager porrò ad Cephiſum, ſine ulla contentione, Phocidis optimus eſt, & ad inſerendas plantas, & faciendam ſementem, & ad paſcenda armenta. Et hac potiſſimum parte terra colitur. *Locus hic in Græco obſcurus eſt.* Adeò ut in hiſtoria, qui ciuitatem incolunt Parapotamos, ne quidem nominetur. De his autẽ qui iuxta Cephiſum agriculturæ dant operam, carmen hoc ſit compoſitum,

At prope Cephiſi degunt hi flumina Diſ.

Ab hoc ſermone diuerſa ſunt quædam in Herodoti hiſtoria tradita: diuerſa ſunt & de Pythicis uictorijs, quæcunq; memorãtur. Amphictyones enim Pythia primi indixerunt. Et Achmęas Parapotamius è cæſtibus puerorum uictor euaſit. Similiter Herodotus, dum ciuitates receſet, quas Xerxes in Phocenſium regione incendit, in iſtarum numero poſuit & Parapotamios. Neq; ab Athenienſibus Potamij, nec Bœotis ſunt inſtauratæ: ſed in alias ciuitates ob imbecillitatem & inopiam homines commigrarunt. Parapotamiorum uerò ne rudera quidem extant, nec quo regionis loco conditum fuerit oppidum, indicãt. *Amphiclea.* Via ſexaginta eſt ſtadiorum, quæ Amphicleam Lilæa deducit. Amphicleam hanc deuaſtarunt Epichorij, ut uocant: & Herodotus Ophiteam nominauit, rationem ſecutus antiquiſſimã. Amphictyones promulgato edicto de euertendis Phocidis ciuitatibus, Ophiteam hanc appellarunt. Indigenæ autem huiuſmodi quædam de ea narrant. Vir quidam princeps cum infantulo inſidias ſtrui ab hoſtibus ſuſpicaretur, uaſi eum impoſitum, eo regionis loco occultauit, quo tutiſſimum fore ſperabat. Impetum deinde in puerum feciſſe lupum aiunt. Sed draconem fortem egiſſe eius cuſtodiam, circa uas inuolutum. Adueniens pater, cum draconem puero inſidiatum arbitraretur, miſſo iaculo, tum draconem interfecit, tum puerum. Vt uerò ex paſtoribus cognouit, eum ſe occidiſſe, qui & bene meritus de puero, & cuſtos fuerat, communem draconi & puero pyram extruxit. Et locum pyræ ardenti ſimilem etiamnum eſſe dicunt. Et à dracone illo Ophiteam ciuitatem dictam putant. Spectatu ibi digniſſimum eſt: Bacchi orgia celebrant. Patet in adytum ingreſſus, conſpicuum uerò ſimulacrum nullum habent. Dicunt Amphiclienſes uaticinatum eis eſſe Deum hunc, & morbos medicatum. Per ſomnia autem, Amphiclienſium & finitimorum morbis medetur. Vates ſacerdos

A dos eſt. Vaticinatur autem Dei numine afflatus. Amphiclea ſtadijs quindecim Tithronium diſtat, in planicie ſitum. Nihil ibi memorabile exhibetur. Tithronio uiginti ſtadia Drymæam uſq; numerantur. Vbi uerò uia *Tithronium, Drymæa.* hæc, & quę Amphiclæa rectà deducit Drymęam, circa Cephiſum coeunt, Tithronenſes lucum Apollinis habent, & aras. Templum item eſt extructum. Simulacro caret. Ab Amphiclea diſtat Drymæa ſtadijs octoginta, cum Herodoti ſententia ad ſiniſtram deflexeris. Naubolenſes autem olim, quiq; ibi incolunt, conditorem fuiſſe aiunt Phocum Æaci filium. Habent Drymæi templum uetuſtum Cereris legiferæ: ſimulacrum item erectum, lapideum. Annuum præterea feſtum in eius honorem, Theſmophoria nomine, celebrant. Elatea maxima eſt poſt Delphos, Phocen- *Elatea maxima Phocenſium ciuitas.* ſium ciuitas. Sita eſt ex aduerſo Amphicleæ. Centum præterea & octoginta ſtadiorum iter ad eam eſt ab Amphiclea. Via magna ex parte plana eſt. Et rurſus proximè Elateam paululum accliuis. Manat in planicie Cephiſus. Paſcuntur circa Cephiſum aues potiſſimum, quæ Otides ſunt dictæ. Elateenſes Caſſandrum & Macedonicum exercitum propulerunt. Bellum item effugerunt, quod duce Taxilo Mithridates geſſit. Huius facinoris cauſſa Romani liberos eos deſignarunt, * & in cenſum eorum regio ne *ἀτελῆ χώραν ἡμῶσθαι.* ueniret, decreuerunt. Rixantur autem hi de peregrino genere, & Arcades eſſe ſe perhibent. Elatum enim Arcadis filium, quo tempore Phlegyæ expeditionem aduerſus templum Delphicum ſuſceperunt, opem Deo tuliſſe aiunt, & unà cum exercitu permanſiſſe in Phocide, atque Elateæ

B conditorem extitiſſe. Inter Phocenſium porrò ciuitates, quas Medus incendio deuaſtauit, licet & Elateam numerare. Calamitates item quæ Phocenſes alios, hos etiam publicè oppreſſerunt. Sed & priuata quædam mala ex Macedonibus fortuna eſt Elateenſibus machinata. Et bellum Caſſander cum geſſiſſet, Olympiodorus potiſſimum in cauſſa fuit, ut re infecta Macedones ab obſidione deſiſterent. Philippus autem Demetrij filius Elateenſium populum ad extremum terrorem adegit, & potentiores largitionibus ad ſe pellexit. Titus Romanorum Imperator (ad liberãdos enim uniuerſos Græcos Roma amandabatur) ueterem Reipub. formam dicebatur Elateenſibus redditurus: factoq; præconio, per legatos eis annunciauit, à Macedonibus ut deficerent. Hi uerò, ſiue id populus ex quadam inſcitia fecerit, ſiue qui imperio erant præfecti, fidem Philippo præſtabant, atq; ideo à Romano obſeſſi ueniebant in deditionem. Aliquanto autem Elateenſes pòſt, cum bellum Mithridates gereret duce Taxilo, & Barbari è ponto aduentarent, obſidionem ſuſtinuerunt. Huius præclari facinoris cauſſa, Romani libertatem eis conceſſerunt. Cæterùm ex Coſtobocis prædonibus, qui Græciam mea etiam ætate irrumpebant, Elateam uſque nonnulli progrediebantur. At Mneſobulus & militum ſibi manipulum adiunxit: & Barbarorum multis interfectis, ipſe etiam in acie cecidit. Mneſobulus hic curulis certaminis cùm alias eſt adeptus uictorias, tum Olympiade ducenteſima triceſima quinta, ſtadium quoque deuicit, & diaulum, quod ſcuto exercebatur. Elateæ autem iuxta uiam, curſori

Mneſibulo

Mneſibulo ænea eſt poſita ſtatua. Spectatu autem dignum eſt tum forum C ipſum, tum qui in columna eſt expreſſus, Elatus. An uerò colant Elatum tanquam conditorem, aut columnam ſepulchro eius monumenti loco appoſuerint, certò affirmare non poſſum. Eſt & Æſculapio templum ædificatum, & ſimulacrum imberbi. Qui ſimulacrum fabricarunt, Timocles uocantur, & Timarchides. Genere Athenienſes ſunt. In extremitate ad dextram urbis partem, & theatrum conſpicitur, & æneum Mineruæ ſimulacrum, antiquum. Hanc Deam aiunt opem eis tuliſſe aduerſus Barbaros, qui Taxilum erant ſequuti. Elatea uiginti circiter ſtadijs templum diſtat Mineruæ, cognomento Cranææ. Via ita eſt æquè ardua, ut quo altius quis aſcendat, eo eum magis lateat, an quid reſtet accliuius. Tumulus autem in uiæ extremitate maiori ex parte eſt prærruptus. Quanquam nec magnus admodum ſit, nec nimium excelſus. In hoc tumulo templum eſt extructum. Porticus item, & per porticus habitationes ſunt conditæ, in quibus degunt qui Deam colere conſueuerunt. Alij item, maximè tamen qui Deæ eſt ſacer. Sacerdotem eligũt puerum impubem, & operam dant, ut priuſquam pubeſcat, ſacerdotio diſcedat. Fungitur autem ſacro hoc munere annos quinque continuos. In quibus tum alia uitæ conſuetudine apud Deam commoratur, tum ſolia habet, in quibus more ueterum lauet. Simulacrum (fabricarunt id quoque Polyclis filij, eſt autem uelut ad pugnam comparatum) ſignum in ſcuto eſt expreſſum, ad imitationem illius quod Athenis uiſitur in ſcuto uirginis, quæ ſic ab Athenienſibus uocatur. Abas dehinc ex Elatea eſt proficiſci, & Hyampolim, per uiam D

Abæ. montanam, ad dextram Elateenſium ciuitatis partem. Illa autem ex Orchomeno publica uia Opuntem, & in has ciuitates deducit. Cum itaque Orchomeno iter Opuntem uerſus feceris, & paulum ad ſiniſtram declinaueris, uia apparebit, quæ Abas deducit. Qui Abas incolunt, in Phocidem ſe Argis commigraſſe perhibent, & ab Abante conditore nomen oppido impoſitum. Hunc autem Lyncei fuiſſe filium, & Hypermneſtræ filiæ Danai. Apollini ſacras fuiſſe, iam olim eſt creditum. Et oraculum ibi Apollinis fuit. Deum uerò Abis non eodem modo Romani coluerunt, & Perſæ. Sed Romani moti erga Apollinem pietate, Abæis libertatem donarunt. Xerxis autem exercitus illud quoque, quod Abis habebatur templum, incenderunt. Cæterùm qui Barbaro reſtiterant Græci, incendio deuaſtata templa minimè eſſe inſtauranda iudicabant: ſed perpetuò relinquenda, tanquam odij monimenta. Hac de cauſſa illa in Haliartia templa, & Iunonis apud Athenienſes in uia Phalerica, & illa Cereris ad Phalerum ſemiuſta ad meam uſque ætatem permanſerunt. Talem quandam ſpeciem & id quod Abis eſt templum, mihi uidetur exhibere: in quod bello Phocaico, cum prælio ſubacti Phocenſes ſe recepiſſent, & Abas profugiſſent, tum ipſos ſupplices, tum templum Thebani ſecundò hi poſt Medos, igni tradiderunt. Extat itaq; & mea ætate ædificium omnium, quotquot flamma corripuit, infirmiſſimum: utpote, Medico prius igne uiolatũ, & Bœotico rurſus igne deſtructum. Iuxta templum magnum aliud item uiſitur, quod

Cur incenſa à Barbaris templa, inſtaurenda Græci non putarunt.

quod magnitudine illi non par eſt. Imperator Adrianus Apollini condidit. Simulacra antiquiora ab ipſis Abæis ſunt dedicata. Ænea ſunt, & ſimul erecta: Apollo, & Latona, & Diana. Habent Abæi theatrum, forum item ueteri apparatu utrumque extructum. Cæterùm ubi uiam rectam Opuntem uerſus fueris ingreſſus, Hyampolis deinceps te excipiet. Ipſum autem hominum nomen arguit, quànam origine hi ſint orti, aut unde egreſſi, in hanc regionem peruenerint. Qui enim Cadmum, eiusq́ exercitum Thebis fugiebant, Hyantes in hunc ſe locum contulerunt. Veterum memoria, Hyantum ciuitas à finitimis uocabatur. Temporis autem progreſſu uſus obtinuit, ut Hyampolis diceretur. Etſi autem rex Xerxes oppidum incenderit, & rurſus Philippus euerterit, reliquiæ tamen extant, & fori antiqui apparatus, & curia item ædificium non magnum. Et non procul à portis, theatrum. Imperator uerò Adrianus porticum ædificauit: & nomen ea ab Imperatore, ut dedicauit, eſt ſortita. Puteum unum habent: atque ex hoc ſolo & bibunt, & lauant. E' nullo alio aquam habent, niſi quæ hyberno tempore cœlitus delabatur. Dianam potiſſimum uenerantur, cuius & templum habent. Simulacrum autem cuiuſmodi ſit, non explicaui. Non enim niſi bis templum quotannis aperiendum cenſent. Quęcunq; item pecora ſacra Dianæ cognominent, ea & morbo carere, & reliquis habitiora fieri aiunt. Ex Chæronea autem in terram Phocaicam non ſolum rectà illà tranſitur Delphos uerſus, quæ per Panopeum, iuxta Daulidem, & uiam Schiſten deducit: ſed Chæronea alia etiam uia & aſpera, & maiori ex parte montoſa in Phocenſium oppidum Stirin deducit. Via eſt centum ſtadiorum, & uiginti. Incolæ negant ſe Phocenſes eſſe, ſed ab Athenienſibus originem ducere, & profectos ex Attica eſſe unà cum Peteo Ornci filio, qui Athenis eſt ab Ægeo expulſus. Quia autem magna pars ex Stirenſium populo Peteum eſt ſequuta, hac de cauſſa oppidum Stirin eſſe appellatum aiunt. Habitant incolæ in loco excelſo, & ſaxoſo. Aqua ergo æſtatis tempore indigent. Putei enim ibi nec multi habentur, nec qui aquam præbeant idoneam. Lauant itaque ex ea, & iumentis potandam relinquunt. Quæ uerò ſit hominibus potui, eam, cum ſtadia circiter quatuor deſcenderint, ex fonte hauriunt. In ſaxis hic eſt defoſſus, & ut hauriant, fontem ſubeant oportet. Stiride Cereris templum eſt, cognomento Stiritidis. Templum ex crudis lateribus eſt ædificatum: lapidibus autem Pentelicis ſimulacrum. Faces Dea continet. Aſtat ei aliud antiquum ſimulacrum, uittis inuolutum. * Quæcunque in Cereris honorem faciunt. Ambroſſum uſque, ſtadia circiter ſexaginta Stiride numerantur. Via plana eſt. In medio limitum campus uiſitur, cuius magna pars, ſicut & terra Ambroſſenſium, uitibus eſt conſita. Contigui item, ſicut uites, frutices ibi naſcuntur. Fruticem hunc Iones atque alij Græci, coccum appellant. Galatæ autem, qui ſuper Phrygiam incolunt, lingua uernacula, Hys nominant. Creſcit coccus eadem magnitudine, qua uirgultum illud ſpinoſum, quod Rhamnus dicitur. Folia producit nigriora & molliora, quàm iuncus. Alia iunco ſimilia ſunt. Fructus eius ſimilis eſt fru-

Hyampolis.

Negãt Stirenſes ſe eſſe Phocenſes.

Deeſt quippiam.

σρύχνε. ὀροβον. κνιδλώια. ctui * ſolani fruticis. Magnitudine * orobum refert. Naſcitur in cocci fructu breue animaleulum, quod ſtatim ac in aerem fructu iam maturo eſt emiſſum, uolat, ita ut culici ſimile uideatur. Nunc autem priuſquam * foetum ferat animalculum, fructum cocci colligunt, & ſanguine inſecti lanas tingunt. Sita eſt Ambroſſus ſub monte Parnaſſo. In parte ulteriori autem, Delphi. Nomen oppido impoſitum aiunt ab heroe Ambroſſo. Aduerſus Macedones & Philippum cum bellum ſuſcepiſſent Thebani, murum circa Ambroſſum duplicem duxerunt, ex loci iſtius lapidibus, qui colore nigro ſunt, ad extruenda autem ædificia firmiſſimi. Ambitus utriuſque muri non multum abeſt, quin ulnam ſit latus. Duas uerò ulnas cum dimidia, eſt altus, ubi nondum eſt collapſus. Inter utrunque ambitum ulnæ eſt interuallum. Turres præterea, propugnacula, & ſigna alia quæ magnificentiæ cauſſa ſolent parari, ea omnia ſunt ibi omiſſa: utpote qui ideo muris oppidum cinxerant, ut celeriter ſe contra hoſtem defenderent. Habent & forum Ambroſſenſes non magnum. Et ex ſtatuis in eo lapideis multæ ſunt confractæ. Anticyram uerſus cum deflectas, accliuis primùm offeretur uia. Cum uerò duo ſtadia proceſſeris, & pratum apparebit planum, & ad dextram Dianæ templum cognomento Dictynnææ. Hanc Ambroſſenſes potiſſimum uenerantur. Simulacrum more eſt Æginetico elaboratum, ex lapide atro. A' Dictynnææ templo Anticyram uſque uia omnis accliuis eſt. Ciuitatem olim Cypariſſum fuiſſe dictam perhibent, & Homerum in Phocenſium catalogo ponere uoluiſſe idipſum nomen, quod Anticyra iam ibi appellabatur. Anticyreum enim ætate Herculis uixiſſe. Sita eſt ciuitas poſt Medeonis rudera. * Initiò autem oſtendi in Phocenſium facinore, in templum Delphicum quod perpetrarunt. Anticyrenſes deuaſtauit Philippus, Amyntę filius: denuò, Otilius Romanus, eo quòd dicto erant audientes Philippo Demetrij F. Macedonum regi. Idem Otilius à Romanis eſt miſſus, ut Athenienſibus contra Philippum auxiliaretur. Montes ſuper Anticyram ſaxoſi ſunt ualde, & in eis helleborum potiſſimum naſcitur. Ex quo nigrum hominibus ad uentrem purgandum prodeſt: alterum album, uomitum purgare ſolet. Medicinis autem radix hellebori adhibetur. Anticyrenſes in foro ſtatuas æneas habent. Neptuni item in litore non magnum templum, lapidibus ſelectis extructum. Partes interiores tectorio ſunt inductę. Simulacrum erectum eſt, & æneū. Altero pede delphinum conſcendit. Conſimili modo & manum habet coxæ impoſitam: altera autem tridentem tenet. Vltra Gymnaſium, in quo & lauacra eis ſunt, aliud item Gymnaſium uiſitur antiquum. Statua in eo ænea conſiſtit. Eius inſcriptio teſtatur, Xenodamum pancratiaſten Anticyrenſem de uiris Olympicam uictoriam eſſe conſequutum. Si uerùm dicit inſcriptio, Olympiade ducëteſima & undecima palmam Xenodamus abſtulerit. Hæc autem ex omnibus ſola Olympias in Eleorum commentarijs eſt omiſſa. Fons item uiſitur ſupra forum in aquæ puteo. Tegunt à Sole puteum, & tectum, & quæ tectum ſuſtinent, columnæ. Paulò ſupra puteum lapidibus eſt uulgaribus ædificatum monumentum. Sepultos ibi aiunt

Anticyra.

Videtur et hic deeſſe quippiam.

Otilius qui ſit, neſcio. Forteſſis legendum, Flaminius.

A aiunt Iphiti filios. Vnum quidem incolumem eſſe Ilio reuerſum, domiq; mortem obijſſe: alterum autem Schedium, ad Troiam occubuiſſe. Sed & huius oſſa domum relata. Ab oppido ad dextram cum duo potiſſimum ſtadia proceſſeris, ad ſaxum peruenies excelſum. Id pars montis eſt. Et ſuper ſaxo templum uidebis ædificatum Dianæ, quæ à Praxitele eſt facta, & facem dextra gerit, humeris pharetram. Iuxta eam canis uiſitur ad læuam. Simulacrum longiſſimæ mulieris magnitudinem excedit. Phocidi finitima eſt ciuitas, quæ nomen à Bulone accepit, quòd is coloniam eò deduxit. Coacti in eam ſunt incolæ ex oppidis antiquæ Doridis. * Indicunt autem Bulidij communem Philomeli & Phocenſium conuentum. Bulidem uſque ex Bœotorum oppido Thiſbe, iter eſt ſtadiorum octoginta. Ex Phocenſium autem Anticyra, an continuum pateat per continentem iter, exploratum non habeo. Vſque adeò tranſitu difficiles ſunt, & aſperi montes, inter Anticyram & Bulidem. Anticyra autem uſque in portum, ſtadia numerantur centum. Ex portu Bulidem uſque pedeſtri itinere, ſtadia omnino ſeptem eſſe arbitramur. Hac parte torrens in mare delabitur, quem indigenæ Heracleum appellant. Sita eſt Bulis in loco excelſo, & eam præternauigant, qui ab Anticyra in Corinthiorum Lechęum traiecerunt. Incolæ pluſquam dimidia ex parte ſunt piſcatores, & ad tingendam purpuram cochleas inueſtigant. Alius Bulidis apparatus non magna admiratione eſt dignus. Et deorum templa habent, unum Dianæ, alterum Bacchi. Simulacra lignea ſunt. Architectus horum qui fuerit, conijcere non B potuimus. Deum, quem Bulidij maximè colunt, Maximum nominant. Iouis id mea opinione cognomētum eſt. Habent & fontem quem Saunium appellant. Cirrham uſq; Delphorum nauale, ſtadia Delphis numerantur ſexaginta. In campum cum deſcenderis, Hippodromus apparebit, & Pythia ibi equeſtre certamen celebrant. De Olympiæ Taraxippo, in Eleorum hiſtoria tractauimus. Videtur autē Hippodromus ex Apollinis fortaſſe equitibus & ipſe unum iniuria affeciſſe: quippe cum mortalibus pro omni ſimul facinore meliora Deus rependat, aut deteriora. Hippodromus autem ipſe equos non turbauit. Neque propter Herois iniuriam, nec aliam quandam occaſionem, facere id eſt ſolitus. Campus Cirrhæus breuis eſt, & arbores in eo ſerere ſiue ob execrationem quandam nolunt, ſiue quòd terram ſciant nutriendis arboribus eſſe incommodam. Dicitur autem de Cirrha. * Et à Cirrha nomen, quo noſtra etiam ætate appellantur, loco impoſitum eſſe aiunt. Quanquam Homerus tam in Iliade, quàm Apollinis hymno, Criſſam antiquo nomine ciuitatē appellet. Temporis autem progreſſu Cirrhæ incolæ tum alia aduerſus Apollinem impiè egerunt, tum terræ etiam ſacræ Deo nonnihil eripuerunt. Viſum itaque eſt Amphictyonibus, bellum Cirrhæis inferre. Cliſthenem dehinc Sicyoniorum tyrannum crearunt ducem. Et conſilij cauſſa Solonem Athenis euocarunt. De uictoria etiam cum oraculum conſulerent, ſic eis Pythias reſpondit:

Iphiti filij.

Locus obſcurus eſt in Græco.

Videtur quippiam deeſſe.

At prius haud urbem ſubigetis turribus altam,

Quàm mare fluctiſonum, refluisq; immane procellis
Alluat, & noſtri radat confinia luci.

Monuit itaque Solon, conſecrandam eſſe Deo terram Cirrhæam, ut luco Apollinis mare uicinum reddatur. Excogitauit Solon & aliam in Cirrhæos fraudem. Aquam, quæ maxima ex parte per canalem in oppidum fluebat, aliò deriuauit. Hi uerò nihilo minus obſidioni reſiſtebant, aquam ex puteis bibentes, & quæ ex Dei templo emanabat. At Solon hellebori radices aquæ iniecit quàm plurimas: & ut ſatis medicamento hoc temperatam eſſe aquam ſenſit, in canalem priorem reduxit. Poſt hæc Cirrhæi cum aqua ſeſe ingurgitaſſent, ob continuum uentris fluxum, mœnium cuſtodiam deſeruerunt. Amphictyones capto oppido, pœnas ob læſum Deum à Cirrhæis ſumpſerunt. Et ſic nauale Delphorum Cirrha eſt. Exhibet præterea ſpectatu digna, Apollinis & Dianæ & Latonæ templa. Simulacra item inſigni magnitudine, & forma Attica elaborata. Adraſtea item eodem apud ipſos loco eſt dedicata: magnitudine tamen reliquis ſimulacris inferior. Terra præterea Locrorum, qui Ozolæ ſunt dicti, Phocidi iuxta Cirrham eſt finitima. De cognomento horum Locrorum diuerſa audiui, quæ omnia ſimul exponam. Oreſthi Deucalionis filio, cum ijs in locis regnaret, lignum pro catulo canicula peperit. Quo ab Oreſthe defoſſo, primo uere aiunt uitem execreuiſſe, & à ligni ozis, id eſt ramis, nomen hominibus eſſe inditum. Alij Neſſum putant, qui portitorem egit ad Euenum, uulneratum quidem eſſe ab Hercule, non autem ſtatim obijſſe, ſed in terrã hanc profugiſſe. Mortuum deinde & inſepultum computruiſſe, & graui odore ijs in regionibus aerem infeciſſe. Tertiò fluuij cuiuſdam aiunt & uaporem abſurdum eſſe, & ipſam aquam ſordidam. Quartò, multum ibi prouenire aſphodeli, ſeu haſtulæ regiæ aiunt, & florere eam herbam ab odore. Dicuntur item primi eius loci homines fuiſſe indigenæ. Veſtes autem contexere cum neſcirent, tegumentis contra frigus utebantur pellibus ferarum crudis, partibus pellium hirſutis foràs ornatus cauſſa conuerſis. Futurum itaque erat, ut eadem ratione & ipſa tergora, & hominum corpora fœterent. Delphis diſtat centum & uiginti ſtadijs Amphiſſa, urbs Locrorum maxima, & celeberrima. Incolæ moti pudore Ozolarum nominis, Ætolos eſſe ſe aſſerunt. Habent tamen rationem uериſimilem. Quo enim tempore Romanorum Imperator ad incolendam Nicopolim patrijs ſedibus Ætolos eiecit, magnam populi partem contuliſſe ſe Amphiſſam perhibent. Prima tamen generis origine Locri ſunt. Inditum urbi nomen aiunt ab Amphiſſa Macarei filia, Æoli nepte, eiusq; amore correptum fuiſſe Apollinem. Exornata eſt urbs apparatu & alio, & quæ maximè memorabilia cenſentur, ex ijs monumentum Amphiſſæ eſt, & Andræmonis. Cum hoc ſepultam aiunt Gorgen Oenei filiam, Andræmonis uxorem. In arce templum Mineruæ habent. Et ſimulacrum erectum, ex ære compoſitum. A' Thoante id Ilio aſportatum eſſe aiunt, & de Troianorum manubijs dedicatum. Sed mihi uериſimile

Marginal notes: *Strategema Solonis egregium.* — *Locri Ozolæ.* — *Amphiſſa.*

A mile nõ fit. Suprà in hiſtoria eſt annotatum, Rhæcum Philæi F. & Theodorum Teleclis, Samios, exactiſſimam liquefaciendi æris rationem primos inueniſſe: & imagines primi hi conflarunt. Cæterùm quod à Theodoro eſſet ex ære confectum, nihil me reperiſſe ſcio. In templo autem Epheſiæ Dianæ, cum ad ædificium perueneris, ubi picturæ continentur, lapideum ambitum uidebis ſupra aram Dianæ, quæ Protothronia eſt appellata. In ambitu poſita ſunt ſimulacra tum alia, tum loco extremo mulieris effigies, Rhæci opus. Nòctem Epheſij uocæant. Hoc autem, quàm illud apud Amphiſſenſes Dianæ ſimulacrum, antiquius uidetur, & rudiori artificio fabricatum. Celebrant item ſolenne Amphiſſenſes puerorum regum. Qui uerò ex Dijs ſint hi pueri reges, non eodem modo narratur. Quidam Caſtorem & Pollucem eſſe perhibent: alij Curetas: alij item, qui plus ſe ſcire putant, Cabiros. Sunt & alia Locris his oppida. Supra Amphiſſam in continente, Myonia, quæ triginta ſtadijs Amphiſſa diſtat. Myonenſes hi & Ioui Olympio ſcutum dedicarunt. Situm eſt oppidulum in loco excelſo. Lucum præterea & aram habent Deorum, qui Milichij, id eſt blandi uocantur. Nocturna ſacrificia & Dijs Milichijs offerunt, & carnes ante orientem Solem * conſumendas ibi cenſent. Supra oppidum Neptuni lucum habent, qui Neptunius eſt dictus. In eo templum Neptuni eſt. Simulacrum meo tempore nullum aderat. Et hi quidem ſupra Amphiſſam incolunt. Oeanthea autem ad mare eſt ſita, eiq; finitima Naupactus eſt. Excepta Amphiſſa, Achæi Patrenſes reliquis oppidis imperant,

Myonia.

* ἀναλῶσαι κρέα.

Oeanthea.

B conſequuti id beneficio Auguſti Imperatoris. Oeantheæ & Veneris templum habetur, & paulo ſupra oppidum lucus cupreſſis promiſcuè, & piceis conſitus. In luco templum Dianæ uiſitur, & ſimulacrum. Picturæ in parietibus temporis longinquitate factæ ſunt obſcuræ, nec ullæ ex eis reſtabant ſpectatu dignæ. Oppidum à muliere ſic appellatum eſſe, aut nympha, arbitror. Quoniam de Naupacto dici memini Dorienſes, qui unà cum Ariſtomachi liberis in Peloponneſum transfretarunt, nauigia ibi compoſuiſſe: atque ideo nomen eſſe loco inditum. Sed de Naupactijs, quemadmodũ ijs Athenienſes, qui orto Lacedæmone terræmotu in Ithomen defecerãt, habitandam conceſſerint Naupactum, Locris ademptam, & quemadmodum poſt cladem Athenienſium ad Ægoſpotamos acceptam, Lacedæmonij Naupacto etiam Meſſenios expulerint: hæc inquam in Meſſeniorum hiſtoria pluribus explicaui. Cùm itaq; fugere cogerentur Meſſenij, congregati Locri, Naupactum rurſus occuparunt. Carmina inſuper, quæ Naupactia à Græcis ſunt dicta, Mileſio cuidam uulgo aſcribunt. Charon autem Pythei F. ait compoſuiſſe ea Naupactium Carcinum. Sequimur & nos Lampſaceni opinionem. Quæ enim ratio fuiſſet, carmina ab homine Mileſio de mulieribus compoſita, Naupactia nominari? Ad mare ibi templum eſt Neptuni, & ſimulacrum erectum æneum. Eſt & Dianæ templum, & ſimulacrum ex candido marmore confectum. Iaculantis ſpeciem exhibet, & Ætola cognominatur. Venerem in ſpelunca uenerantur. Vota autem ei tum alijs de cauſſis faciunt, tum mulieres,

Naupactus cur ſic dicta.

potiſſimum tamen uiduæ, quæ nuptias à Dea expetunt. De Æſculapij C
templo rudera tantum extant. Principiò autem condidit id homo priuatus Phalyſius. Ex oculis enim cum laboraret, & iam non multum abeſſet, quin uiſu penitus priuaretur, Æſculapius Epidaurius Anyten ei miſit, quę uerſus conſcripſit, ut tabellam afferret literis notatam. Id uerò mulieri per quietem apparuit. Statim autem clara omnia erant. Et in manibus tum tabellam reperit literis notatam: tum Naupactum ut nauigauit, Phalyſium iuſſit auulſo ſigno, quæ ſcripta eſſent perlegere. Hic uerò cum ea eſſet oculorum clade affectus, literas aliàs intueri neutiquam poſſe ſibi uidebatur. Sed quia benigni quippiam ſibi de Æſculapio pollicebatur, ſignum abſtulit, ceráq; inſpecta & conualuit, & in tabella, qui erant perſcripti, auri bis mille ſtateras Anytæ perſoluit.

Miraculum in Phalyſio exhibitum.

PAVSANIAE LIBRI DECIMI ET VLTIMI FINIS.

RERVM ET VERBORVM IN PAVſania memorabilium Index.

A

ABæ 432 d
Abæorum pietas. 391 a
abæis libertas à Romanis donata. 432 d
abanridas tyrannus 67 a
abantes 54 c
abantis regio 214 c
abas Lyncei filius. 432 d uates. 398 d
abas op. 391 a
abaſa inſ. 254 d
abia Hylli nutrix 178 c
abia Meſſeniæ ciuitas 177 b
abis quomodo à diuerſis populis cultus 431 d
Acacallidis cum Apolline concubitus 404 d
acacus 293 b Lycaonis filius. 326 d
acaceſium op. 293 b. 328 d
acamas 399 b
acamas op. 6 c. & 420 c
acanthus 195 a
acarnanes pop. 314 d. 315 a
acarnanes Alcmæonis filius 314 d eius res geſtæ 117 b. & 171 b
acarnanis Athletæ ſtatua 222 d
acarnanum cum Meſſenijs prælium. 172 c
acaſtus 207 b præmia ob patrem proponit 247 b
acaſti certamina 140 d
acaſti & equorũ eius pictura 20 d
ace 326 c
aceſides 203 a
aceſtius 45 b
aceti natura admirabilis 310 c
achaiæ deſcriptio 254 d
achaicum concilium 261 a
achæia 194 c
achæus Xuthi filius 255 a curſor optimus 134 c
achæus Theſſaliam inuadit 255 a
achæi à Romanis terra mariq; debellantur 272 d iniuſtè de accepta pecunia in concilio accuſantur 267 b à Cleomene uincuntur 263 a Acilium & Flaminium Romanos accuſant 264 c
achæi à Dorienſibus patria exuti. 186 d. 255 a qua ratione Romanorum amici facti 264 d
achæi Romæ à legatis Ro. accuſantur 265 b turpiter à Romanis fugantur 274 c
achæorum aduerſus Lacedæmonios odiũ 264 d cõtra Meſſenios bellum 177 b concilium 363 a in Aegio 285 b
achæorum concilia à Mumio abrogantur 275 a reſtaurantur. ibid.
achæorum contra Cleomenem res geſtæ 68 c cum Antigono pax 163 a cum Dorienſibus præliũ. 295 b cum Eleis pax 239 b cum Lacedæ. bellum 341 b. 270 c de Aetolis uictoria 409 a. item de Ionibus 255 b de Roman. 274 c in Lacedęmonios impetus. 271 b
achæorum oppida duodecim. 261 b
achæorum origo 275 b portus. 183 a potentia 263 a
achæis, ne Antheam & Meſaten incolerent, interdictum 277 b
achelous fl. 181 d
acheloi ara 50 d & alia apud Oropios 45 a
acheloi cum Hercule certamen. 245 a
acheroida 201 d
acheron fl. 20 c
acheruſia palus 20 c. & 102 d
achilles an fuerit unus ex procis Helenæ 119 a
achilles Helenam uxorem à Tyndaro petit 119 a Laẽ occidit. eod.
achillis clypeus 371 a contra Memnonem certamen. 130 c item cum Telepho 318 c
achillis educatio 156 c feſtũ apud Braſias. 118 c. & apud Eleos. 250. d
achillis haſta 109 a inſula 132 c monumentũ apud Eleos. 250 d portus 139 b ſacellum in Arcadia 113 a
achillis apud Lacedæmonios ſacrificia 131 a ſcutum 308 d ſepulchrum 26 c. 251 b templum Braſiæ 118 c aliud templũ in Leuca (132 c
achiuorum concilium 57 b
achladæus ab Ariſtomene interfectus 164 d
achmæas Parapotamius 410 c
acichorius Gallorum dux 411 a
acidantes 191 b. 192 c
acmenarum nympharum ara in Olympia 204 d
acontimacria op. 318 d
acragantinorum bellum cõtra Motyam 218 c
acratus 3 a
acræa 77 a
acrephnium 367 b
acriæ op. 134 d. 135 a
acriatum exordia 248 d
acrias ab Oenomao occiditur. 248 d
acriphius 318 d
acriſius 75 b. 86 c. & 112 d æneum thalamũ filiæ ædificat 394 c diſco occiditur 76 c
acriſij cum Prœto contentio de regno 81 c
acritas 184 c
acrocorinthus 62 d (112 d. & 113 a
acrotatus 112 c. & d. 319 b arei filius
acrotatus Cleomenis filius 25 b eius mors 26 c
acrotati mors 323 a
actæa regio 3 b
actæon mutatus in ceruum, à proprijs canibus laceratur 348 c
actæonis calamitas 407 b fons. 348 c interitus 425 a. & 56 c
actæonis reliquię ab Orchomenijs ſepultæ 383 a
actæonis ſacrificia 383 a
actæus 3 b
actium 215 a
actor Phorbantis filius 188 c
actoris filij fraudulentè ab Hercule occiduntur 188 c
acuſilai pietas in parentem 230 c ſtatua 229 b
adamantis natura 310 c
adidis de Leotychide filio ſententia 115 b
adimantus Athenienſium dux. 162. c muneribus à Lyſandro corrumpitur 399 a
admetus 207 a (107 b
admetus Argiuus 419 a luctator
admeti facta 130 d pictura 421 a mors ibid.
adonidis in Amatho templũ 387 a item in Amathuſio templũ. 387 b
adraſteus fons 75 a
adraſtus 43 d
adraſtus rex 316 d. 317 à Argiuorum dux 399 b
adraſtus à Megarẽſibus cultus. 53. b
adraſtus proprijs ſumptibus Græcis auxilium tulit cõtra Lacedæmonios 261 d
adraſti contra Leonnatum fortitudo 261 d domus 85 a exiliũ. 65 a pietas 70 d res geſtę 354. d ſacellum 19 a ſepulchrum. 81 b ſtatua 261 d
adrianus Ro. imperator 241 a & eius ſtatua apud Cynæthaenſes. 310 d
adulterium exitium quantum Meſſenijs præbuerit. 165 b. 165 c & d
adulterij pœna 381 b
adytum 59 a
Aeacus 91 a Græcis in ſiccitate pluuiam imperrat 93 b
æaci genus 92 d ſacellum 93 b
æacidarum genus 93 a (16 d
æacidarũ omniũ ſimilis interitus.
æacidis cum Philippo conflictus & mors 13 b
Aeanndes 399 a
æchmagora 304 d
æchmis Arcadum rex 256 d
ægalios regio 234 d
ægeus 30 b
ægialeus à Laodamãte occiſus. 355 c

ægiæ

ægialei aduerſus Thebanos expeditio 36,b ſepulchrum eod.
ægialus 186d
ægæ.op. 261 b.288 d
ægeus 6 c & d.61 a.141 b
ægeus quare ſe in mare præcipitarit 23 b.& 16 a
ægei crepidæ & enſis 98 c facta. 33 b fortitudo 301 b facellum 26 c ſtatua 399 b
ægiæ op. 134 c
ægiæ ſomnium 212 d
ægiale ciuitas 65 a
ægialea ciuitas 63 b
ægialeus 63 b. 254 d
ægialei ciuitas 65 a ſepultura 81 a ſtatua 398 c
ægialenſes pop. 254 d (66 d
ægialenſiũ primordia. 155 a peſtis.
ægiali facellum 53 b
ægiali filij interitus 53 b
ægienſibus deorum ſimulachra ab Argiuis depoſiti loco data 285 a
ægila 161 b
ægilai contra Thebanos facta. 55 b
ægilæum facellum 55 b
ægina 214 d Aſopi filia à Ioue rapta 92 d. 63 a
ægina inſula 92 d.95 a.63 a
ægineta Pompi filia 296 d
æginetæ ſtatuarij opera 214 d
æginetæ ab Athenienſibus patrijs ſedibus pelluntur 93 a
æginetarum cum Põpo Arcadũ rege amicitia 296 d potẽtia. 93 a
ægira op. 288 d. 289 a.161 b
ægiratarum naualia 288 d
ægiſthena ciuitas 55 b
ægiſthus ab Oreſte occiditur 26 c eius crudelitas 76 d. mors.eod. ſepulchrum eod.
ægium 283 b.284 c
ægoſpotami 172 d
ægyptus fl. 386 d
ægypti Beli filij monumentũ.282 d & filiorum eius 86 d
ægyptiorum regum ſtatuæ 10 c
ægyrus 64 c
æneas oppidum condit in ſinu Bœtiaco 136 c
æneæ imagines 138 c ſtatua 81 d
æneſidemus 214 d
ænetus curſor inſignis 129 b eius ſtatua eod.
ænum op. 211 a
æodoneus fl. 400 d
ęolus ab Oenomao occiditur. 249 a
æpia ciuitas 283 a
æpolium 41 a
æpytus 294 d Arcadiæ rex 295 a 296 c à ſerpẽte interfectus. 308 d contemptæ religionis pœnas luit 301 b
æpitus Creſphontis filius 145 a
æpytus Hippotæ filius 301 b
æpytus Neptuni templum ingreſſus excæcatur 296 c
æpytus Meſſeniorum rex potentiſſimus 145 a patris interfectores ulciſcitur 143 a
æpyti tumulus 308 d
æpytidæ Meſſeniorũ reges pro Heraclidis cur dicti 145 a
æropus 337 a
æropæ cum Marte cõcubitus. 337 a
æs qui primò fuderint 306 d
æs Tarteſium 243 b
æris liquefaciendi ratio à quo inuenta 417 a
æſchylus 35 a
æſchylus poeta 2 d eius comœdię.367 a locus 81 a.329 d.86 d. 297 b memoria labilis 27 b ſatyrę 73 b ſomnium de ſcribenda tragœdia 24 c ſtatua 14 c
æſchylenus 419 a
æſchynis ſtatuæ 239 b
æſimedes Athenienſibus imperat. 141 c
æſculapius aer 284 d
æſculapius Arſinoæ filius 180 c
æſculapius cur ſerpentis imagine cultus 137 a
æſculapius Balanagris 90 c Epidaurius 69 b Gortynius 71 b Hagnitas, & eius tẽplũ 123 b Imberbis 69 b 73 b 320 d philolaus 136 c in deorũ numerum relatus 89 b in Leuctra ſanctiſſimè cultus. 140 d.141 a
æſculapius infans à matre exponitur, & à capra ſuſtentatur 89 a 317 a
æſculapius medicus 90 c
ęſculapius qua ratione Pergamum uectus 90 c
æſculapius ſpecie draconis 69 b
æſculapij aræ in Epidauro 137 a
æſculapij Corylei templum 131 a
de Aeſculapij natiuitate diſſenſio autorum 89 a
æſculapij genus & parentes 144 c 284 d educatio & templum prope Ladonem 317 a
æſculapij dracones 91 a.384 c
æſculapij Epidaurij miracula. 4,8 c
æſculapij fanum 24 d & aliud apud Gortynam 193 a Pellanæ 134 c
æſculapij feſtum 89 b lauacrum. 91 a lucus apud Argiuos 85 a.& in Epidauro. 90 c ſignũ. ibid.
æſculapij Machaonis monumentum & templum 241 b
æſculapij miracula picturis & inſcriptionibus expreſſa 90 d
æſculapij nemus apud Aegienſes. 284 d. & apud Epidaurios 91 d
æſculapij ſimulachrũ in Caria.50.d Aegirę.289 a apud Epidaurios. 97 b, 199 b apud Mantinenſes. 300 c apud Megalop. 323 b apud Patrenſes 280 d apud Thyiades 391.b
æſculapij theatrum in Epidau. quo modo conſtructum 90 d.91 a
æſculapij templum 25 a
æſculapij templum Abiæ 178 c apud Alipherenſes 317 b apud Argiuos 81 d 85 b prope Aſopum 136 c in Aulone 186 c apud Bœotas 136 d in ſinu Bœtiaco 136 d ad Booneta 125 b. Braſiæ 138 c in Cenchreis 59 b apud Clitorios 311 b apud Corinthios 61 d Coronæ Cyllenæ 264 c apud Cyrenęos 90 c apud Eleatenſes 432 c in Epidauro. 88 d. 438 c,137 b Gortys. 320 d Cytheræ 134 d in cacumine illius montis 138 d apud Lacedæmonios 122 d Lebenæ 90 c apud Megalop. 325 a apud Meſſenios 179 b prope Myſæum 291 b apud Naupactios. 4.8 c apud Patrenſes 282 d. Pergami 141 b apud Phliaſios 73 b circa Sauri iugum 248 c apud Sicyonios 69 b 71 a apud Smyrnæos 90 c 161 a in Stethæo 138 c prope Tegeates. 346 c Thelpuſæ 316 c.315 b prope Tithoream 428 d
æſymnetes quibus ſacrificijs ueneratus 279 b.& 280 c
æſymium 31 b
æſymus Megarenſis 54 c (181 b
æſymnęti templum apud Patrẽſes.
æſypi ſtatua 223 a uictoria equeſtris 223 a
æta 61 b
æthidas Meſſeniorum dux 180 d eius diuitiæ eod.
æthiopes aquarum penuria laborant 41 c
æthiopicus campus 41 b
æthlius 187 a
æthnæus 369 b
æthra 97 a.98 d
æthra Phalanti uxor 398 d
æthra Pitthei filia 209 a
æthræ luſtoria 419 b
ætius Anthæ filius 95 a.& b 97 a
ętna in Catanę ignes exæſtuat. 422 c
ætnæ ignes quomodo futura prænuncient 137 b
ætoliæ ſtatua 410 c
ætolus 187 a
ætolus Endymionis filius 189.b eius ex Peloponneſo fuga 187 b
ætoli patrijs ſedibus à Romanis eiecti 436 d ab Achæorũ concilio liberationem petunt 268 d
ætolorum fortitudo militaris 5 b
Afrorũ theſaurus in Olymp. 244 d

Aga-

agamedes 295 a. 338 c. 366 c Ergini filius 382 c in furto deprehenditur 382 c Neptuno templum ædificat — 301 b
agamedis inuocatio 384 d mors 382 c.
agamemnõ 51 b. 42 d. 78 c. in Claxomeniorum lauacris colitur 261 b
agamemnonis aduerſus Troianos expeditio 262 c contra Sicyonem exercitus 65 a. iuramentum 217 a monumentum 131 a nuptiæ 84 d pietas 116 c prudentia 285 b ſtatua in Olympia 218 d tabernaculũ 346 d
agametor pugil 233 a
agamidas 126 d
aganippe Permeſsi filia 373 a
aganippe fons 371 a
agapenor Arcadum rex 298 b
agaſicles 111 b
agaſthenes Eleorum rex 189 a. eius uirtutes 270 c
agathinus Thraſybuli filius 237 b
agathocles Athenienſiũ rex 309 c à Getis captus 11 a
agathoclis amore Arſinoa incenditur 12 c
agathoclis mors 12 d
agdiſtes genius duplici ingoine 276 d
agdiſtis cum Acte fabula 276 d
agelidas ſtatuarius 231 b. 239 a. 285 b
agelæ pugilis ſtatua 239 b
agelus citharœdus 396 c.
agelochus 129 a
agemachus 237 a
agemachi Cyziceni ſtatua 237 a
agenor 75 b 277 b à Neoptolemo occiditur 421 b
agenoris luctatoris ſtatua 218 c pictura 421 b
ageſilaus Spartanorum rex 107 a. 115 b. eius in Aſia res geſtæ 162 d 117 a & b in Aulide ſacrificium 117 a
ageſilai in rebus agendis alacritas 116 d pietas 116 c. mors & ſepultura 117 b
ageſilai Luſenſis uictoriæ 310 d
ageſipolis 15 b
ageſipolis Lacedæ. rex 111 b eius facta 112 c. 299 b ſtrategema 299 b
agiadas Eleus pugil 234 c.
agiæ ſtatua apud Sparta. 119 uaticinia ibid.
agiolæ pugilis ſtatua 234 c
agidarum ſepulchrum 123 b
agimenes Sicyonius 399 a
agis Archidami filius 114 d
agis Euryſthenis filius 107 a
agis Lacedæ. rex 111 a eius contra Achæos facta 263 a in Elidem expeditio 190 d contra Eleos facta 114 d. 115 a & b res geſtæ 67 b 319 b mors 320 c 118 c 302 c
agipadarum regum ſepultura 122 d
aglaia 380 c
aglauros Cecropis filia 3 b
aglauri lucus 20 d
aglaus Pſophidius 315 a
agnagora Ariſtomenis ſoror 167 a 170 d
agnorum præſagia 213 a
agonis imago in Olympia 219 b
agoracritus ſtatuarius 378 d
agoræus 18 c
agorius Damoſi filios 190 c
agre locus 22 d
agræus 91 b
agya Eleis quid 204 a c
Aiax Oilei filius 132 c Caſſandræ ſtuprum infert 425 b 119 a lapidibus obruitur 425 b
aiax Locrenſis 204 b.
aiacis fanum 41 b cædes 35 b cũ Hectore monomachia 209 a
aiacis flos in Salamine uiſus 44 c
aiacis genus 6 c 93 a imperium 52 d odium in Vlyſſem 425 b pictura 420 c ſepulchrum 44 c magnitudo ibid.
Alagonia op. 134 d 141 b
alalcomenia Ogygis filia 378 c
alalcomene pagus 378 c
alas op. 368 d
alazonum terra 40 c
alcænetus pugil præclarus 230 d eius ſtatua eod.
alcamenes Achæorum dux 273 b Lacedæmo. rex 108 c 146 c contra Meſſenios dux 148 c
alcamenis ſtatuarij opera 9 b 23 a
alcander Lycurgi legum contemptor 128 d
alcatho apud Megarẽſes ſacellum 54 c
alcathons 51 b 52 d 247 a Cithæronij leonis interfector 51 a ab Oenomao interficitur 248 d
alcathoi arx 52 c in filium crudelitas 53 a ſacrificia 52 c
alce belua 365 b
alceſtides 207 b
alceſtor ſtatuarius 242 c
alcetas 12 d Epirotarum rex 13 b
alcerus luctator, & eius ſtatua 232 c
alcibiades Achæos grauiter accuſat 265 b
alcibiadis pictura 26 c ſtatua 225 b
alcidamia 61 b
alcidamidas 169 b
alcidocus Scopiæ filius 189 b
alcimedon 304 c
alcimedontis campus 304 c ſpelunca ibid.
alcimi ſacellum 124 c
alcinoe nympha 319 a
alcinous Demodoro familiaris 2 d
alcippa Halirrothio uitiatur 24 d
alcis animalis deſcriptio 199 b. 365 b
alcmanis cantica 124 d monumentum 124 c & d
alcmena 124 d poſt obitum in lapidem mutata 361 b
alcmenæ ara 22 c cũ Ioue concubitus 208 c monumentũ 50 d
alcmenæ partus quomodo impeditus 366 d
alcmenæ thalamus 366 c
alcmenis ſtatuarij opera 300 c. 94 c ſtatua 2 c
alcmæon 58 d. 207 a.
alcmæon interfecta matre fugit 314 d
alcmæonis mors 242 d 315 a monumentum 81 b 314 d ſtatua 398 c ſcelus in matrem 43 a
alcmenidarum genus 79 a
alconis ſacellum 123 b
alcyoniæ paludis infinita profunditas 104 c
alea ci. 313 a
aleathous 50 d. 51 a
aleus 294 d 340 c 317 b Arcadũ rex 295 a Aphidãns filius 313 a
alei domus 345 b ſepulchrũ 191 b
alei ci. rudera 345 b
alephrienſes 319 a
aleſius mons 301 b
aletes 208 d. & 209 a Dorienſium dux 62 c
aleuadas 114 c
alexandria 131 a. eius templum 141 a
alexandria ci. 211 d. 400 c
alexãder cur de Dario & Indis nullum tropheum erexerit 386 d
alexander Eurycratis filius, Spartanorum rex 159 b
alexander Demetrij auxilio fratrẽ ulciſcitur 311 a
alexander filius Alexandri Magni 7 d
Alexander Græcos uexat 5 a
alexander Maced. Neptuno thoracem & haſtam dedicat 320 d
alexandri amor in Helenam 115 a
alexandri Caſ. filij mors 12 c
alexandri familia à Caſſandro deſtructa 351 a
alexandri genus & parentes 11 b io Cherſoneſo facta 268 d
alexandri Maced. ſomnium 260 c ſepulchrum 7 a
alexandri in Menelaum contumelia 419 b
alexandri Pheræorum tyranni crudelitas 227 a

alexandri Philippi filij mors 310 c
alexanor 71 a eius ſimulacrum 71 a
alexibius 242 a c
alexicacon 4 d
alexici ſtatua 242 d
aleximarchi ducis mors 416 e ſtatua ibid..
aliphera ci. 318 d 317 b
alipherus Lycaonis filius 817 b
alitæus fons 261 b
alitherſes 898 c
almus 62 c
aloeus 61 b eius ſepultura 167 a
alopae 6 c
alopes monumentum 48 d
alopecus 127 a
alotia 339 a
alpheus Arethuſam amat 284 c & Dianam 205 c
alpheus fluuius 193 a b 249 b eius ortus 345 b natura ibid.
alpheus fluuius Ioui Olympio cur chariſsimus 202 c
alphei ara in Olympia 203 a
alphei & Arethuſę fabula 193 b ſacrificia 203 a templum 121 a
alpheſibœa Phegei filia 314 d
alphiæa dea 250 c
alphius 419 a
alſus fl. 291 b
althepia regio 95 a
althepus Neptuni ex Leide filius 95 a rex. ibid.
alantis op. rudera 315 b
alycæa ci. 318 d
alypus Sicyonius ſtatuarius 222 c 231 b
alyſsi fontis mirabilia 310 d
alytus Sicyonius ſtatuarius 399 a
Amaltheæ cornu 244 c
amanteum op. 318 d
amarynceus 187 b 189 a eius fortitudo 187 b
amaryſiæ ſolennitas 39 b
amas mons 138 d
amathus op. 387 a
amazones Dianæ Epheſiæ templũ ædificant 256 d 257 a
amazonum bellum 139 b cum Athenienſibus 51 b 256 d 98 d pugna 19 b 29 b
ambraciatæ Apollini æneum aſinũ dedicant 409 b
ambroſſus heros 434 c
ambroſſus oppid. 421 b & 434 c 391 a
ambroſſenſium deſcriptio 431 b
amerti luctatoris ſtatua 231 a
amicla 83 b
amilichus fl. 279 a
amilus 305 b
ammon ab Aphyræis ueneratus 129 a cur tam ſanctè à Lacedæmonijs cultus 129 a
ammonis in Africa templum 170 c item Gytheatæ 134 d apud Laced. 129 a In Olympia 205 a
amoris imago apud Corinth. 63 a
amoris uehementiæ memorabilia exempla 38 d 281 a & b 311 a 278 d
amphia op. 148 c occupatur 148 c
amphialaus 419 a
amphiaraus in deorum numerum relatus 43 a Menalippum occidit 162 d terra abſorptus 42 d 354 e
amphiaraus ſomniorum interpres 43 a uates 73 b eius apud Oropios fons 43 a 104 c fanum 42 d fanũ & ſtatua 43 a currus 364 e domus 207 a oracula 43 a ſacellũ 110 d ſimulacrum 9 b d templum apud Argiuos 85 a
amphiclea ci. 430 d 431 a 391 a
amphicleus 127 a
amphiclus 260 c
amphitryonis exilium 156 c habitatio ibid. hoſpitalitas 3 a tripos 355 b
amphictyones 268 c 285 b
amphictyonũ de euertendis Phocidis ciuitatibus edictum 430 d cum Cyrrheis bellũ 435 b numerus 397 a
amphictyonicus conuentus 396 d
amphienſes ex improuiſo à Lacedæmon. debellantur 148 c
amphilochus 78 d infans ab auicula geſtatur 207 a
amphilochi apud Athenienſes ara 42 a item apud Oropios eod. ſacellum apud Sparta. 125 a ſepulchrum 81 b
amphilochi pop. 78 d
amphimachus Polyxeni filius 189 a
amphion 351 a magicæ artis peritus 247 a b
amphion Mercurio aram dedicat 351 a
amphion ſtatuarius 404 c 224 c
amphion muſicus trium chordarũ inuentorum 351 a 354 c
amphionis cantum lapides ſequuti 361 d
amphionis muſica 247 b 351 a familia peſte extincta 351 a
amphionis filij interficiuntur 85 b ipſorum pyra 362 c
amphionis monumentum 361 c pœna apud inferos 351 a
amphoterus 314 d
amphipolis 12 c
amphiſſa Macarei filia 436 d eius monumentum 436 d
amphiſthenes 127 a
amphitenus 116 d
amphitryonis ſepulchrum 90 d
amphitrite 127 b eius ſimulacrũ 110 d item apud Corinth. 58 d
amphitryonis natiuitas 306 c
amphitus 181 b
ampyx 277 b
amyclas Lacedæmonis filius 105 b Lacedæ. rex 198 d
amyclas capit Ariſtomenes 163 b
amyclæ à Dorienſibus euerſæ 131 a
amyclæenſium facta 107 b
amyclæus ſanctiſsimè à Lacedæm. cultus 118 d
amyclæus ſtatuarius 401 b
amyclæi ſolium quo artificio à Bathycle fabricatum 129 b
amymona Danai filia 103 b eius fons 104 c
amyntas Hellanici filius 226 c Philippi pater 211 a
amythaon Cretei filius 194 d
Anaclethra petra 53 b
anacreon poeta 2 d
anacreõ Teius 29 b eius ſtatua.ib.
anactis terræ filius 44 d
anaphlyſtus 95 b
anauchidas luctator 239 a eius ſtatua 240 d
anaxagoras Aegineta ſtatuar. 225 a
anaxagorę regnum quale 78 d
anaxagoridæ 78 d
anaxander curuli certamine primus uictor 228 c
anaxander Spartanorum rex 160 d 108 eius contra Meſſenios facta 123 a
anaxandridas Lacedæmoniorum rex 108 d 109 c eius filij & uxores ibid.
anaxandridæ ara 116 d
anaxias 130 c
anaxibia ſoror Agamemnonis 93 a
anaxicrates Athenienſiũ rex 417 b
anaxidamus 113 b Xeuxidami filius, Spartanorum rex 159 b
anaxilas Rhegiorũ tyrannus 291 b 169 b Meſſenios in Italiã uocat. (ibid.
anaxilæ crudelitas 170 c
anaximenes dolo Lampſacenos ab Alexãd. crudelitate liberat. 243 a
anaximenis lucubrationes & ſtatua 243 a
anaxippus Mindæus Herculi ſtatuam dedicat 218 c
anaxiroa Epei uxor 187 a
ancæus 295 b 338 e Neptuni filius 259 a ab apro occiditur 295 b
ancæi fortitudo 337 b
ancheſius mons 305 a
ancheſmus mons 40 c
anchilaus 421 b
anchion Lacedæmonius curſor pręclarus 123 a eius uictoriæ. ibid.

anchiſæ

anchiſæ monumentum 305 a
ancoræ inuentio 5 b
nncrocherſites 225 b
ancyra ci. 5 b
andania ci. 145 a ædificatur 142 c
andania mulier 182 c
andrachnæ reliquiæ 366 d
andræmonis monumentū 435 d
tumulus 258 c
nadræmones 189 b
andreas Argiuus ſtatuarius 241 b
andreas Penei filius 379 a
andriſcus à Metello Rom. debellatur 270 d
androcleæ ſepultura 361 b
androcles Samum incolis eripuit 257 a
androcli expeditio aduerſus Proclis filium 259 a
androcli Ionum regis facta memorabilia 257 a monumentū. ibid.
androcles in ſeditione occiditur 147 b
androclis cum Antiocho ſeditioſa contentio 147 b de dedendo Polychere opinio 147 b mors 163 a poſteri 158 c 160 d
androclides 116 d
androdamas 65 a 66 c
androgei Minois filij ara 2 c
andromache 419 b 13 a 85 b eius pictura 419 b ſacellum 13 a
andropompus 79 a Xanthum fraude occidit 352 a
androſthenes 228 c ſtatuarius 410 b
androtionis hiſtoriæ Atticæ 230 d
anelontis frigiditas 320 d
nnemoſa 327 b
angelus Neptuni filius 260 c
angelonis ſtatuarij opera 98 c
anguillæ ſtupendæ magnitudinis (368 c
aniger fl. 191 b 192 c
anigræa 103 a
anigridū nympharū antrum 192 c
animæ immortalitatē Chaldæi primum docuerunt 180 d
animaliū diuerſorū præſagia 225 a
anochi luctatoris uictoriæ 239 a
anonus fons 133 a
anolypiades 249 a
antagoras Rhodius Antigoni amicus 2 d
antalcidis Spartani facta 347 a
antander Meſſeniorum dux 149 b
antenor ſtatuarius 10 c
antenoris domus 421 b
anteros genius 38 d
anterotis ara apud Eleos 250 d
anthea ci. 95 b 278 d
anthedon op. 366 d
nnthemocritus caduceator à Megarenſibus occiditur 45 a
anthemocriti monumentum 45 a
antheus 281 b
anthas 95 b
antia ci. ædificatur 277 a & b
anthias dracones Triptolemi curruí iungit 277 a
anthracia nympha 323 b 339 a
anticyra 414 c 388 d uaſtatur. 264 c & 390 d
anticyrenſium bella uaria 434 d
anticlea Diocis filia 178 c Vlyſſis mater 425 b
antigonea ci. 300 c
antigonus rex Maced. 2 d Philippi tutor 241 a 263 a Neptuni lucum & fanum incendit 39 a
antigoni in Peloponneſum profectio 16 c cū Achæis pax 263 a cū Athenienſibus bellum 1 a 242 d res geſtæ 8 c mors ibid. & 19 a ſtatua 240 c & d
antilochus 232 c 139 a
antilochus rex Meſſen. 180 c eius pictura 424 d
antiochus Meſſeniorum rex 147 b in Olympia uelum dedicat 200 c eius in Olympia ſtatua 224 d contra Androclē factio, propter Polycharem 147 b
antiochi genus 6 c mors 147 b
antimachus 79 a 316 c eius ſtatua 399 b
antimenes 92 c
antinoe 303 a Cephei filia 299 a
antinus in numerum deorum relatus 301 a
antini certamina 301 b templū 301 a
antinum op. 301 a
antiopa infantes exponit 48 c
antiopæ & Phoco cur cōmunis tumulus excitatus 362 d
antiopæ Amazonis monumētū 2 c
antiopæ furor 362 d 428 c monumentum 2 c 428 c pulchritudo admirabilis 64 c in Theſeum amor 2 c raptus 64 c
antipater 8 d Græcos debellat 5 a munera contemnit 223 a
antipater Mileſius pugil optimus 223 a matrem Theſſalonicē occidit 353 a
antipatri cū Athenienſib. bellū 30 c
antiphanes ſtatuarius 206 d 339 b 398 d 399 b
antiphemi facta 338 c
antitheus Athenienſium rex 275 a
antiphilus 244 d
antiphus 376 c
antipœni filiæ pro patriæ ſalute ſeipſas occidunt 362 c earum ſepultura 361 b
antoninus cur Pius cognominatus 336 d
antonini in Pallantinenſes beneficia 336 c magnificentia 91 a res geſtæ 336 c
antontes Mardonij filius 348 c
anytus 329 a b
Aœde muſa 372 d
aones 350 c
aoris arantis filius 72 c
Apame Antiochi filia 9 a
apanchomena dea 313 b
apellis opera 222 c
apenæ curſus in Olympiaca certamina quando receptus 196 c
aperopia inſ. 100 d
apes dormienti Pindaro fauos ad labia fingunt 367 a
apes Alazonum cicures 40 c
apeſas mons 75 a
aphæa 94 d eius templū. ibid.
aphareus rex Meſſen. 180 c 143 b Arenā ciuitatem ædificat 145 a
apharei familiæ interitus 144 c ſepultura 123 b
apharei genus 106 c monumentū (120 c
aphesis 246 c
apheræi ſimulacrum 222 c
apheterij Dioſcuri 123 b
aphiclea ci. 431 a
aphidas 294 d 398 d
aphidãtis regnū 337 b ſtatua 398 d
aphidantea ſors 294 d
aphidantium op. 337 b
aphidna 84 d ab hoſtib. capta 129 a
aphidnæ bellum 52 a
aphidnę cū Tyndari filijs bellū 20 c
aphneus deus 337 a eius in Creſio templum 337 a
aphnidæorum ſpolia 127 b
aphrici uenti admirabilis natura (99 b
aphrodiſium 336 d
apis Iaſonis filius 187 b
apidis potētia 64 c templū 283 a
apobathmi 105 a
apœcus 258 c
appetitus ara 19 b
apphalium 119 b
appius Romanorum ad Achæos legatus 265 b
apollo citharæ innētor 203 b cur Aeſculap. parer eſſe fingatur 284 d
apollo æneus Mileſijs miſſus 19 a cur bobus delectetur 280 c
apollo ſanctiſsimè in Tenea cultus 61 b in Helicone æneus 373 a b
apollo Linum Muſicū occidit 373 a Olympicas uictorias reportat 194 d
apollo pelle inuolutus 401 b
apollo Agyæus 40 c Alexicacus 251 c Boidromius 362 c Clarius, cur tam ſanctè apud Tegeates cultus 345 b Carinus 55 a Carnias 134 d Carneus 69 b 121 b 241 a Compitalis 40 c 80 d 325 a Diradiotes 86 c Epicurius cur dictus 322 d 333 b Harius 101 a Iſmenius 70 c

Leochares 4 d Muſarum dux
3 a Muſarũ præſes 208 Par-
carum ductor 418 c Parrhaſi
us 330 d 331 a Patrius 4 d
Pythæus 101 a Smintheus 400
c ſol. 284 d Thermius 204
d Verticalis 33 a
apollinis ara 39 a & in Olym-
pia 204 d
apollinis & Mercurij ara commu-
nis 203 b
apollinis adiutoris ſacrificia 331 a
Aceſij ſimulacrũ et templũ apud
Eleos 352 c Actij promonto-
rium 300 c Acritæ ara apud
Laced. 121 a Agreſtis templum
51 b Amazonij templũ in Pyr-
richo 139 b
apollinis Branchidis ſimulacrum
338 d Epicurij ſacrificia 351 a
& temp. in monte Elaio 335 b
Epidelij ſimulacrum 136 d
apollinis Carnei nemus 178 d ſi-
gna 141 a ſimulacrum Oetyli
140 d item in Carnaſio nemo-
re 182 c & templum apud Sicy
onios 70 d ad Cnocodiũ 138
d apud Spartan. 123 b
apollinis Cereatæ temp. in Aegyp.
326 c Clnericij ara 357 a
apollinis Clarij oraculũ 322 c a-
pud Corinth. ſimulacrum 60 c
apollinis Corinthij ſimulacrũ Ar-
gei 183 a Compitalis ſacrifi-
cia 344 d item ſimulacrum
apud Tegeates eod.
apollinis Daioris ara 39 b
apollinis Delphici oraculum 382 c
ſimulacrum 21 b templũ in-
cendio quãdo abſumptũ 394 d
apollinis Dionyſodori ara 39 b
Diratiotis oracula 86 c
apollinis Elei templũ 338 d Epi-
baterij fanum 97 b
apollinis Grynæi fanũ 25 a Inda-
gatoris templum 51 a Iſmenij
ſacrificia 174 d ſacerdotes 353 b
apoll. Latoi in Aegina temp. 57 a
Lycæi templum apud Sicyonios
69 a & in urbe Argiuorum 79 b
apollinis Maleatæ templum 91 a
& apud Laced. 121 a
apollinis Onceatæ templum 317 a
Pæonij apud Oropios ara 43 a
apollinis Parrhaſij in Lycæo tem-
plum 331 a & Plataniſtij 100
c Polij ſacrificia 357 a Proſta-
terij fanum apud Megarenſ. 55 a
Prouidi ara 40 c Ptoi templum
367 b oracula ibid.
apollinis Pythęi ſimulacrum apud
Spartan. 119 b Pythæi ſimulacrũ
in Thornace 118 d Pithæi tem-
plum 103 a
apollinis Pythij ara in Olympia
204 c ſimulacrum 21 b & apud
Megarenſ. 33 a templum in Ly
cæo monte 331 a prope Pellenẽ
& Aegyram 307 b apud Samios
96 d & apud Tegeates 346 c
apollinis Spodij ara 357 a Thearij
fanum apud Trœzenios 96 d
apollinis Theoxenij templũ apud
Pellinenſes 290 d Thermij ara
in Olymp. 204 d Thyrxei ora
culum 282 c
apollinis antrũ 427 b in Thelpu-
ſia domus 316 c fana 34 d. 39 a
& apud Hermionenſ. 101 a fe-
ſtum ad Sytham fluuium 66 d
apollinis & Herculis contentio de
tripode 314 d 402 c
apollinis cũ Marte et Mercurio cõ-
tentio 194 d cũ Acacallide con
cubitus 404 d & cum Creuſa
34 d in Bolinã amor 284 c uẽ in
Daphnẽ 311 a & Hyacinthũ 131 a
apollinis imago à Phocenſibus in
Delpho dedicatur 389 b
apollinis cithara 51 c oraculũ 43 a
Caphyenſibus datum 313 b
apollinis odium in tibicines 84 d
apollinis in Colophonia lucus 261
b & in Ida monte 122 c item a-
pud Tithronenſes 431 a
apollinis ſacrificia 71 a & alia iu-
xta Pœcilium 47 a
apollinis æneum ſimulacrum 29 a
item apud Pergamenos 335 a
apollinis ſimulacrum 3 a 4 d 46 d
Amyclis 106 c apud Corinth.
60 d ad radices Cuculini 102 d
apud Delios 98 c Cytheræ 134
d in Lycone 87 a apud Mega-
lop. 324 c & d apud Patrenſes
282 c in Olymp. 244 d in Sicyo
ne 61 a
apollinis templũ 30 d æneũ 394 c.
item aliud in Aegina 16 d 94 c
Aegyræ 289 a in Bœotarum ſo
ro 136 d
apollinis ac Dianæ cõmune apud
Aegienſes templum 285 a
apollinis templum apud Argiuos
86 c item in Branchidis Mileſię
260 d in Cirtona 368 d in Claro
op. Colophoniorũ 260 d apud
Corinthios 58 d c prope Coro
nã 183 a Cypariſſijs 186 c apud
Cyrrheos 436 c in Didymo 103
a in Geminis 256 d Gerõthris
135 b in Hyſiarum urbe 347 b in
Ionia 260 d in Lilæa 429 b in
Lycia 387 a apud Megalop. 122
d apud Megarenſes 53 a apud
Patrenſes 280 c apud Phliaſios
73 b apud Spartan. 119 b apud
Tanagræos 366 c Tegeates 345 a
Zarace 137 b
apollinis templum à Pyrrho incen
ſum 63 b conditũ ex lauro. 394
c apum fauis ibidem
apollinis tẽpla uarijs in locis quo-
modo ædificata 394 c
apollini cur Alexicaci cognomen
inditum 333 b
apollini Delphico quãdo primùm
à Meſſenijs ſacrificatum 145 b
apollini tunica quotannis texitur
noua 126 c
apollini Amyclæo tripodes ænei
conſecrantur 158 c
apollodorus Caſſandrię tyr. 147 b
apollodorus Trœzenius 399 a
apollodori res geſtæ 37 a
apollonius luctator pecunia mul-
ctatur 213 a damnatur. ibidem
apotropæi dij 70 c
apri dens admirãdę magnitudinis
apri ſepulchrũ 160 c (138 d
aprũ Galatæ cur non tangãt 276 d
aprum per diſſectum iurare cur in
uſu apud ueteres 217 a
apteræorũ ciuit. primordia 394 c
Aquæ miracula 282 c
aquarum mirabilia apud Cynætha
nenſes 310 d
aquarum uarij ex locorum diuerſi
tate colores 185 a
aquilarũ Cygniarũ deſcript. 309 a
Arabię animalia & herbæ 372 c
aræthyrea Arantis filia 72 c & d
aræthyræa regio 72 c
arachnæus mons 88 d
aracus Lacedæmonius 398 d
arantia ciuitas 72 c
arantinus 72 c (tum 72 c
aratus imperiũ 74 d monumen-
aratea ædes 68 d (235 b
aratus curulis certam nis uictor
aratus Sicyoniorum dux 302 c ty
rãnus 67 a Achęorũ Imp. ibid.
aratus Solenſis Antig. amicus 2 d
aratus ueneno perit 68 d
arati ducis facta 344 c 263 a
arati infœlicitas 67 b res geſtę 67 a
ſacellum ibid. & 68 c
arati Sicyonij mors 342 c
arati ſtatua 66 c 235 b
arati tyranni exilium 67 a
arbores antiquiſsimæ 313 b
arborum apud Patrenſes magnitu
do admirabilis 282 d
arbores diuerſæ à diuerſis fluuijs
fœcundantur 202 d
arcas Calliſtonis filius 294 c filijs
regionem diuidit 294 d
arcas Echẽbrotus citharœdus 396 c
arcadis ſepultura 300 d
arcadiæ ciuitates illuſtres 236 c re
ges 295 a & b
arcadiæ nomen unde 294 d
arcades

arcades Achæorum concilij partici pes fiunt 297 b
arcades à Dorienſib. finibus eiecti 186 d à Roman. uincũtur 273 a
arcadum athletarum ſtatuæ 331 b
arcadum fames 321 a cum Eleis de agrorũ finibus contentio 241 b cum Laced. bellũ 331 b in bello horrendus ueſtitus 154 d & 155 a in Elidem irruptio 245 b iuxta lardanum fl. pugna 208 d
arcadũ odiũ aduerſus Laced. 319 a in reb. nauticis ignorãtia 342 d
arcadũ res geſtæ cõtra diuerſos 297 (a
arcadicus mons 288 c
arceſilaus eques inſignis 222 d
arceſilaus Megalopol. dux 302 d
arceſilaus pictor 1 b
arceſilai monumentum 384 c
archander 255 b
archandrus 65 a
archegetis ſimulacrum 53 a
archelaus Spartanorum rex 107 b
achelous fl. 331 a
archilochus poeta 421 c
archimedes Athenienſium rex 171 a
archemori clades 319 b
archias in uenatione grauiter uulneratur 89 b 90 c
archias Thurius 9 b
archidamia Cereris ſacrifica 162 c
archidamus ex Spartanorum regibus, ſolus ſepultura caruit 225 d quadrigis uincit 242 e
archidamus Xeuxidami filius 114 c eius clemẽtia & pietas 118 c facta 124 e 36 d regnũ 117 b mors 118 c
archidami luctatoris ſtatua 221 b 240 c uictoriæ Olympicæ 222 c
archideni regis mors 113 b ſtatua (226 d
archidius 144 d
archippus pugil. 239 b coronatur in Olymp. ibid.
archiroe 323 b
architeles 65 a 255 b
ardalidæ muſæ 96 c
ardalus Vulcani filius 96 c eius inuentiones ibid.
aræ deorum ex cineribus confectæ 203 c 204 d
arithoi ſepulchrum 301 a
arena Oebali filia 141 b
arena op. 143 b 143 a
arena fons 191 b
arenæ 192 c & d
areus 281 b Achæos accuſat 265 b
areus Acrotati fil. 16 c 112 d Spartanorũ rex. ibid. eius ſtatua 235 b
areopagus 34 d (240 d
areopagitarũ iudiciũ 147 a 326 c
areſtanas paſtor 89 a
arethus fraude à Lycurgo interfectus 295 b
arethuſa ab Alpheo adamata 284 c
arethuſa in fontem mutata 193 b
argalus Laconum rex 106 c
argæus à fratre occiditur 5 d
argæus curſor præclarus 207 b
argeior pugil 211 b
argi nemus 109 b
argia Autesionis filia 144 d
argiui ab Ageſipole debellãtur 112 c æneum equum Delphos mittunt 399 a b
argiui Iſthmicis certaminibus cur non admiſsi 185 c reges opprimunt 79 b
argiui cur ſoli ex Peloponneſiacis Achæi appellati 255 b
argiuorum antiquitas 17 a bellum contra Mycenços 287 b
argiuorum bella diuerſa 354 d eum Athenienſibus ſocietas 37 a eũ Cleomene bellũ 109 b item cum Charillo 113 b cum Laced. de agrorum finibus contentio 268 d contra Lacedæmonios odium 134 d 123 a & b cum Lacedæmõ. pugna circa Hyſias 87 a cum Thebanis bellum propter Oedipi liberos 354 d 355 a
argiuorum diuiſio 78 d
argiuorum ducum catalogus 399 b
argiuorum naufragium apud Caphareum 85 a
argiuorum trecentorum cõtra Lacedæmon. trecentos pugna 105 a
argiuus fl. 297 b
argiopa nympha 181 b
argius 92 c
argolicus ſinus 291 b
argo Piraſus 75 b
argonautæ 109 e 316 d
argus rex 73 b eius nemus 109 b tumulus 84 e campus 298 d
argyræ nymphæ cum Selemno cõcubitus 284 c
argyrus fons ibid.
aria regio 61 a
ariadne 23 a 86 c 421 a
ariadnæ chorus 386 e raptus 26 c
aridæus 7 a ab Olympiade occiditur 30 d 295 d
arieus 62 d
arimneſtus Platæenſium dux 350 e eius imago ibid.
arimaſpis natura 29 a
arion 316 d 317 a citharœdus 140 e Delphino inſidens 373 b
arion num Neptuni filius 316 d
aris fl. 179 a
ariſta 314 c
ariſtæus Proconneſius 194 d
ariſtandrus 323 a
ariſtãdri Parij ſtatuarij opera 129 b
ariſtarchus Olympiorũ interpres 210 d eius ſtatua 241 b
ariſteas Proconneſius 29 a
ariſteas Stratonicenſis pugil optimus 212 d
ariſteus Athenienſium rex 347 b
ariſtei Argiui ſtatua 252 c
ariſtei genus & res geſtæ 407 b
ariſteras inſ. 100 d
ariſtias ſatyricus 73 b eius monumentum eod.
ariſtides circũ equorũ in Olymp. ædificat 246 d
ariſtides Græcorum dux 344 c
ariſtidis curſoris ſtatua 241 a
ariſtion 237 a Athenienſiũ legatus (23 b
ariſtocles Caryſtius 399 a
ariſtocles Cydoniates ſtatuarius 218 d 216 d 224 d
ariſtocles Sicyonius 232 c
ariſtocrates à Laced. pecunia corrũpitur 162 c & d bis Meſſenios prodit 163 d 297 d 162 d uirginem ſacrã in Dianæ templo uiolat 296 d & 305 b lapidibus obruitur 169 a 296 a & d
ariſtocratis in Arcadas ſcelera 296 d monumentũ 305 b epitaphium (169 a
ariſtodama 69 b
ariſtodamas 159 a
ariſtodemus 79 a Dianæ tempiũ dedicat 323 a 327 a
ariſtodemus luctator 224 e eius ſtatua. ibid.
ariſtodemus ſibijpſi manus infert 157 b
ariſtodemus Macedonũ dux 412 b Megalopolitarum tyrannidem occupat 319 a
ariſtodemus Meſſeniorũ rex 154 c 296 d filiam grauidam furibundus occidit 153 a filiã ſuã pro patriæ ſalute dat immolandã 153 a
ariſtodemi filij gemini 106 c
ariſtodemi mors 106 c 144 d 169 b 319 b ſepultura 328 c
ariſtodemi Spartan. ducis facta 111 b ſcientia militaris 154 d ſomnium 157 a
ariſtogiton 10 c
ariſtogitonis in Leænã amor 26 d ſepulchrum 38 c
ariſtogitonis ſtatuarij opera 398 c
ariſtolaus Macedo 242 c
ariſtomache 420 c
ariſtomachus 66 a tyrannus 67 b ab Oenomao occiditur 249 a
ariſtomedontis opera 389 b
ariſtomelidas Orchomeniorum tyrannus 319 b
ariſtomenes Amyclas expugnat 163 b à Cretenſibus capius 164 d item à mulieribus 152 c ab aquila leuatur, & uulpeculæ auxilio é Ceada liberatur 164 c Coſinthiorum duces occidit 164 d captus in Ceadã abijcitur 161 b

dum uatis admonitionē cōtem-
nit, ſcutum in clade amittit 161 a
ariſtomenes Græcorum dux fortiſ-
ſimus 143 b grauiter uulnera-
tur 153 b 161 b liberatur à puel-
la 165 a
ariſtomenes herōs 159 a Meſſenios
ad defectionem ſollicitat 159 a
Palladi clypeum dedicat 160 c
ariſtomenes primus omniū Meſſe-
næ nomē illuſtrauit 148 d 149 a
ariſtomenes Rhodius luctator o-
ptimus 212 d
ariſtomenes uirgines in Dianæ ho-
norem ſaltantes rapit 161 b
ariſtomenis clypeus 181 a 385 b Le
badiam delatus 161 a
ariſtomenis cōtra Laced. res geſtæ
160 d ad Meſſenios oratio 168 d
ariſtomenis depoſitum quomodo
inuentum 173 b
ariſtomenis manes Leuctrico præ-
lio interfuerunt 180 d
ariſtomenis Meſſenij parentes 159
a laus 164 c miraculoſa con-
ceptio 159 a monumentum 180
d mors 170 d
ariſtomenis oſſa ex Rhodo Meſſe-
nam tranſlata 180 d
ariſtomenis res geſtæ 159 b ſtatua
ænea 181 a
ariſtomenis ſacrificijs futura nun-
ciata 180 d (116 c
ariſtomenidas Ageſilai legatus
ariſton ducit uxorē famoſam 114 c
ariſton ſtatuarius 214 d
ariſtonis mors 24 c
ariſtonautæ 91 b
ariſtonautæ naualia 290 c
ariſtophanes Corinthius 399 a
ariſtoph. locus 191 a & ſtatua 237 b
Ariſtotelis Stagiritæ ſtatua 226 d
ariſtotimus Eleorum tyrannus
191 a 239 a
ariſtus Phrygiæ præfectus 37 a
arius Teuthraniæ princeps 11 a
armatorum curſus quando primū
inſtitutus 195 b
arne Aeoli filia 386 c
arne ci. 386 c
arne fons 298 d
aroa 177 a (a 314 c
aroanius fl. 306 c 307 b 310 d 315
arrachionis cadauer uictoriæ coro-
nam reportat 332 d fortitudo et
mors 332 d ſtatua 332 c
arron 381 b
arſen fl. 315 b
arſinoe 180 c eius fanū iuxta Hel-
lanium 121 a fons 179 a
arſinoa Lyſimachi uxor 11 c Aga-
thoclis amore incenditur ibid.
arſinoæ in Helicone imago 375 a
arſinoe Ptolemæi ſoror & uxor 8 d
eius ſtatua 10 c
arſinoitica præfectura 9 a
artaphernis equi 41 a
artaxerxes 9 b 116 c eius facta 116 d
artemidori luctatoris uariæ uicto-
artemiſia 119 a (riæ 238 c
artemiſius mons 87 b
Aſæa ci. 294 c eius rudera 316 d
aſamonis pugilis ſtatua 241 a
aſcalaphus Orchomen. dux 382 d
aſcarus Thebanus ſtatuarius 216 c
aſcedades capitis damnatur 43 b
aſcra ci. 372 d
aſinei 183 a ab Argiuis expulſi 113
b & 158 c
aſia à Gallis miſerè uaſtatur 403 b
aſina ciuitas 103 a
aſina Ocno funiculū deuorat 423 a
aſinus putandarū uitium rationē
Naupltenſes docuit 104 d
aſini maxillæ, promontorium 116 c
aſius 159 a
aſius poeta 93 a
aſopia 57 b 61 b
aſopus fl. 63 a 72 c 102 d
aſopus op. 134 d 136 c
aſopus Ceglaſæ filius 72 c
aſopus Plataenſium rex 347 a
aſphodicus Parthenopæū occidit
363 b eius ſepulchrum eod.
aſpides Aegyptiacæ & Lybicę 166 c
aſplendon ci. propter aquæ penu-
riam deſerta 383 b
aſplendon Mideæ filius 383 b
aſtrabacus 127 a eius ſacellū 126 d
aſtacus 270 d
aſterij inſula 44 d
aſterij ſepulchrum ibid.
aſterion 96 c
aſterion bigarum auriga 207 a
aſterion herba 77 a
aſterion ſtatuarius 223 b
aſterionis fluuij filiæ 77 a
aſterius 256 d
aſterodia Endymionis uxor 187 a
aſteropea 303 a
aſtius Athenienſium rex 287 b
aſtyages Medorum rex 197 a
aſtyanactis ſtatua 330 d
aſtycrates 399 a
aſtycrateæ tumulus 54 c
aſtyli curſoris ac pugilis uictoriæ
236 d eius mendacium quomo-
do punitum ibid.
aſtynomus 420 d
aſtypalea 259 a
aſtyra 185 a
Atalantæ fortitudo 337 b 338 c
atarneus 185 a
atarnitarum calamitas 357 b
athalantæ aquæ 138 c
athamas 56 c 258 c 379 a
athamantes 260 c
athamanticus campus 368 d
athenæus Epheſius pugil inſignis
225 b
athenæ ci. 105 a à Sylla captæ 23 a
& b
athenienſes à Lacedæm. in ſeruitu-
tem acti 367 a Macedonū ui op
preſsi 275 b à Macedonum libe
rantur imperio 31 a ducum im
probitate uincuntur 399 a
athenienſes & Argiui eadem lin-
gua uſi 104 c
athenienſes graui pœna à Roma-
nis mulctantur 268 d
athenienſes ſoli ex populari ſtatu
potentes 134 d
athenienſium à Theſeo inſtituta
Reſp. 4 c ad Aegoſpotamos cla-
des 172 d 399 a 417 b
athenienſium bellum cum Antipa
tro 30 c ād Eurymedontem fa
cta 403 b ad Marathoniam pu
gna 347 a extra Græciam bel-
la 56 b
athenienſiū erga captū Doriеum
humanitas 210 c in Themiſto-
clē crudelitas 2 b cōtra Gallos
fortitudo 411 b cruenta in Bœo
tia clades 267 a cum Archiuis ſo
cietas 37 a & 171 a cum Eleuſi-
nijs bellum 47 a 255 a cum La-
ced. bellum 262 c & cum his præ
lium nauale 162 c
athenienſium cū Lacedæmonijs 30
annorum induciæ 215 a
athenienſium cum Medis bellū 45
a item cum Minoe bellum 35 b
athenienſium de pugna Maratho-
nia, ſcuta aurea 410 b
athenienſium de ſeruorum ſepultu
ra plebiſcitum 36 d
athenienſiū fortitudo militaris 5 a
egregia facinora contra Galatas
273 a & in Marathone 172 c
athenienſium gymnaſium 36 c in
Ceramico facinus 301 a incen-
dium 32 d iudicia 34 d & 35 a le
ges 38 b montes 40 c
athenienſiū obſcurū oraculū 304 c
athenienſium pietas in Deos 19 b
athenienſium reip. (28 d 422 d
adminiſtratio qualis 248 c
athenienſium ſuperbia 213 c
athenienſium tribus 399 b
athenienſ. tribuū nomina unde 6 c
athenodorus ſtatuarius 398 d
athera 101 b
atherionis ſtatua 280 d
athmonenſium apud Athenienſes
tribus 18 c
atlas cœlum et terram ſuſtinet 198 d
244 d 205 c
atlas mons 42 c
atlantis ſedentis curioſitas 364 d
athletarum cibus caſeus 330 b

athletarum

athletarum gymnaſium in Olympia 204 d
athletarum in Olympijs arrogantia 228 d
athletarũ palęſtræ in Olymp. 248 c
atrei filiorum pictura. 420 d. ſubterranea ædificia 76 d
atrei in Thyeſtis filios crudelitas. 75 c ſepulchrum 76 d
attagīus Thebanorũ proditor. 267 a
attalus Tauricornis 403 b
attali regis res geſtæ 9 a. 7 a
atte & Agdiſtis fabula 276 d
atte templum apud Dymæos. 276 c
attes Lydis Orgia celebrat. 276 c. ab apro occiditur ibid. d
attica unde dicta 3 b
attilij res geſtæ 264 c
atys ſepulchrum 1 b (146 d
Auaritiæ memorabile exemplum. 422 d
auge Arcadita 422 d
auge filia Alei 295 a eius monumentum 291 a. ſimulachrũ. 320 d
augeas 194 d Eleorum rex 189 a. bellum contra Herculem ſuſcipit 187 b
augeas Eleorum rex 187 a Elei filius 187 b item Solis. ibid. orat Herculem ut terram fumo purget 187 b
auguſti Cæſaris in Græcia ſimulachrũ 200 d templũ apud Spartanos. 119 a. forum apud Ro. 335 d
auguſti nomen 119 a
auium ex uolatu Parnaſſus primus futura prædixit 394 d
aulum in homines crudelitas 312 c
aulis ci. 364 c & d
aulonij ſimulachrum 186 c
aulonis monumentum 112 a
aura Phidolæ Corinthij equa. 237 b
aurigarũ in Olymp. ſacrificia. 247 a
auroræ ſimulachrum 3 b. 214 c
auſpiciorum inuentio 394 d
auteſion monente oraculo ad Dorienſes fugit 350 c
autolaus 294 d
autolycus 295 a
autolyci Pancratiſtæ ſtatua 20 d
autonoæ luctus 56 c monumentum. ibid. ſepulchrum 300 d
autonomus 244 d
autonomus Eretrienſis 399 a
aatoſthenes Athenienſiũ rex. 169 b
auxeſia. 94 d. lapidib. obruitur. 97 b
auxone 379 b
Azan 398 d
azania regio 294 d
azanis ſtatua 231 b. 198 d
axeus 381 b
axionis mors 421 b pictura. ibid.
axionicus Achæus 399 a

B

Babylon urbs ampliſsima 325 b
bacchica uox 179 a
bacchæ 60 c. 66 c. 122 c
bacchaidæ 61 c. 206 d
bacchus à Narcæo primum uneratus 206 c
bacchus Cadmeus 417 b. Calydonius, & eius templũ apud Patrenſes 281 a
bacchus cantor 5 a
bacchus cur Psila cognominatus. 131 a
bacchus Daſcylius. 54 d Lyſius. 59. b 66 c. Patruus. 54. d. Saotas. 96 d
bacchus Semelem ab inferis reducit 104 c
bacchus Tyrben 87 a
bacchi Aegoboli templum 353 b
bacchi Acratophori temp. 132 c
bacchi antrum. 85 a ara in Olympia. 204 c. atrium Meliaſtæ. 297 b
bacchi Axitis templum 317 b
bacchi campus & hortus 118 c
bacchi Colonatæ templũ 122 c. Creſij templum apud Argiuos. 86 c
bacchi cum Tritone pugna 365 a
bacchi deſcriptio 209 b educatio. 138 c. 277 b
bacchi Eleutherẽſis ſimulachrum. 16 c
bacchi & Gratiarum ara cõmunis. 207 b
bacchi & Vulcani amicitia 23 a
bacchi fanum 23 a. & ſtatuæ. ibid.
bacchi fanum apud Aegienſes. 285 a & apud Eleutherienſes. 48 c. itẽ in Gerenlorum agro. 141 b Bacchi feſtum 313 a item apud Eleos. 151 b. & Patrenſes. 279 b. 281 b.
bacchi Floridi ara 39 b
bacchi fons 186 c. & alius apud Megalop. 324 d
bacchi Lampteris templum 290 d
bacchi lucus 3 a mons 135 a Imago 16 d
bacchi Leucyanitæ templum 248 c
bacchi Lyſij templum apud Thebanos 361 b
bacchi Melanæidis certamina. 101 a. templum eod.
bacchi myſtæ templum 346 c
bacchi Nyctelij templum 50 c
bacchi orgia. 317 b. eius orgia Meliaſtæ celebrata 297 b. itẽ apud Amphiclienſes 410 d
bacchi Politis templum 317 b
bacchi ſacra mulieribus tantũ concredita 152 d
bacchi ſacrificia apud Cynæthaenſes 310 d. itẽ ad oſtia Eraſini. 87 a
bacchi ſacrificia à Thyia inſtituta. 395 a
bacchi Seruatoris ſignum ad Pontinum 101 b
bacchi ſimulachrũ in Aquilis. 91 b. & in Creuſide 376 d. itẽ Gytheatæ 134 d in Helicone 371 b in Ilio 279 a in Olymp. 244 d. prope Pontinum 101 b in finibus Thelpuſiorum 315 b apud Theſpienſes 370 d
bacchi ſimulachra aurata apud Corinthios 59 b
bacchi templum in Aegina 94 c. Item Aleæ 313 a apud Anthedonios 367 a apud Argiuos. 85 a. Buræ 238 c in Bryſea 132 d in Bulide 431 a Copæ 368 c Coronæ 183 a apud Cynethaeſes. 310 d. apud Eleos 155 b apud Epidaurios. 97 d apud Heræeſes. 317 b. circa Iliũ montẽ. 138 d. Larymnæ. 368 c. apud Megalop. 324 d apud Megarẽſes. 54 c. apud Myuſios 157 b. Orchomenios. 382 d. Pellinenſes 290 d Phelloe. 289 b
Bacchi templũ apud Phliaſios. 73 b in Proomonte 367 b apud Sicyonios 66 c. Tanagræos. 365 a. Tegeates 415 a
bacchum Elei potiſsimum colunt. 253 b
bacchidis oracula. 174 c. 401 a. 401 a
bacchicus genius 5 a
bacidis luctatoris ſtatuæ 211 a
bææ op. 134 d
bæſara 47 b
bady flu. 189 a
balari 408 c
balſami deſcriptio 372 c
balyræ alueus 181 b
baphyra fl. 374 d
barathra 306 c
baſilæ 141 b
baſilis ci. 321 c
baſſæ 322 d. 133 a
bathus 321 b
bathycles 119 b. 130 d
bathyclis opus 130 d
bathyllus fons 324 d (a. 198 c
baton Amphiarai auriga 85 a. 207
batonis ædes 85 a
batrachium iudicij apud Athenienſes locus 35 a
battus conditor Cyrenæ 123 a. eius ſtatua 404 c
belemina 134 c. 326 d (195 b
beliſtichę in bigarum curſu uicit.
bellerophontes. 59 a. 61 a 62 c. 110. c
bellerophontis equus 375 b exilium. 97 a. in Chimæræ facinus. 90 d. imperium. 61 b. lucus 59 b
bellona pugnantium gubernatrix. 178 d eius ſimulachrum 9 b
belus 170 c
beli fanum 19 d
berenice à Ptolemæo amata 5 d
berenicę ſtatua 10 d
beroſus 400 d

beſara 47 a
Bias 78 d
bias Amythaonis filius 182 d
bias fl. 182 d
bias Prienenſis 417 b
biblis Mileſiæ fons 261 b
bidæi Spartanorum 115 d
bigarum aurigæ 207 a
bigarum curſus quando inſtitutus. 396 c
bigarum curſus in Olympiacis ludis quando admiſſus 395 b
biridis ſimulachrum 130 d
biſonis ænea ſtatua 401 b
biſonis tauri factum 401 a
biſones difficillimè capiũtur. 401 a
biton 81 a eius imago 80 c. robur ibid.
Blenina ci. 318 d
Boagrius fl. 214 c
bœæ op. 136 c
bœotia unde dicta 546 d
bœtiacus ſinus 136 c
bœthus Carthaginenſis ſtatuarius. 206 d
bœotus Menalippæ filius 546 d
bœus 136 c
bolei 103 a
bolgij contra Macedones res geſtæ 411 a
bolina ab Apolline adamata. 284 c
bolina op. eod.
bolinæus fl. eod.
boni dei templum 328 c
booneta 120 c
boreas Orithyiam rapit 209 a
boreas uentus Megalopolitis prodeſt 320 c
boreæ uenti apud Megalopolitas ſacrificia. 328 c templum. eod.
boreus mons 337 a
bos æneus cędis reus iudicatur. 221 a
Branchyllides Bœotorũ princeps. 358 d
braſiæ op. 134 d. 138 c
braſidæ ſepulchrum 113 d
brauron 41 a
brennus Gallorum dux 412 a. Delphos cõtendit 415 b Gallos in Græcos concitat 411 a uulneratur 416 d ſibi ipſi manus infert 417 a
brenni peritia rei militaris. 412 b. in Græcia res geſtæ. 414. 415 a & b
brentheates fl. 193 a. 321 a
brenthis oppidi rudera eod.
briaxes ſtatuarius 50 d
brimias pugil 241 a
briſeis 419 a
britomartis dea 123 a. eius ad Olunrem ſtatua 386 c
brotea 135 a
bryas Argiuorum contra Lacedæmonios dux 80 d
bryſeæ op. 132 d
bubulcus Meſſenios doloſe prodit 166 c & d
bucephalæum promontoriũ. 100 c
bucolion 293 b
bucolion Phigali filius 331 b
bulia op. 435 a
bunus 61 b Mercurij filius 63 a
bupalus primus apud Smyrnæos Fortunæ ſimulachrum elaborauit 178 d
buphagus 306 d
buphagus fl. 318 c. eius fontes. 320 c
buphagus heros 320 c eius mors. ibid.
buphagium op. 318 c
buphonus Iouis ſacerdos. 28 d. 15 b
buporimus 100 d
bura 261 b
bura Iouis filia 288 c
bura op. 288 c terræmotu corruit ibid.
buraicus fl. 288 c
buræ herois ara 31 b
buras Polynicis filius 242 c
butadarum genus 31 b
Bycelli uictoriæ 237 a
byſsi copia ubi 119 a. 254 c. 282 d
byzæ Naxij inuenta 197 a

C

Caanthi ſepulchrum 355 b. 336 c
caballinus fons 375 b
cabirgi ab Argiuis finib. eiecti. 369 b
cabiris regio 5 b
cabirorum apud Thebanos ſolennitas. 143. a templum. 366 d. 367 a 369 c
cachales 428 c
cadmea ci. 130 d
cadmea occupata 4 c
cadmea uictoria 355 a
cadmus bone ducead Phocenſes profectus 357 a
cadmi ædes 357 b cũ Dracone pugna. 355 a. facta apud Thebanos. 350 d illuſtres nuptiæ 350 d ſacellum apud Spartan. 125 a
cæcinus fl. 228 d
cædis inſtrumenta apud Athenienſes rea aguntur 55 b
cæneus 195 c
cænopolis op. 114 d. 140 c
cæſaris templum apud Spartanos. 119 a
cæſarum Romanorum lucus apud Sicyonios 66 d
cæſtuum certamina in Olympiacis ludis quando inſtituta 195 a
cagaco fons 138 d
calaber fluuius 229 b
calamæ pagus 179 a
calamides ſtatuarius. 69 b. 36 d. 228 c. 410 b. 404 d
calamis 4 d
calathius mons 142 b
calauria 193 b Apollini ſacra. 98 d
calauria inſula 9 b
calchas ſacerdos 93 b
calchantis exilium 258 d. uaticinia. 364 c
calchinia Leucippi filia 64 c
cali ſepulchrum 24 d
callia ci. 318 d
callias 9 b
callias Athenienſis Pãcratij uictor. 196 c
calliæ Athenienſis donaria 409 a. ſtatua 228 c
callichoron op. 391 b
callichorum puteus 47 b
callicles ſtatuarius 229 b. 230 d
callicrates curſor inſignis 242 c
callicrates Achæos Romanis prodit 267 a Menalcidam accuſat. 269 b
callicrates totius Gręcię peſtis. 268. d
callicratis res geſtæ & mors. 274 d. & 370 c
callienſium miſerãda ſtrages. 414 d. 415 a. cõtra Gallos res geſtę. 414 b
callignotæ ſtatua 324 c
callimachus dux Athenien. 18 d
callimachus ſtatuarius 348 d
callimachi mirabile artificium. 32 c. opera eod.
callipatera 230 c. in uincula cur cõiecta 195 a uirili habitu induta certamina Olympica ingreditur 195 a
calliphae nympha 250 c
callipithes 241 a
callipodes 54 c
callipolis à patre interfectus 53 a. eius monumentum 53 a
callippus Athenienſiũ dux. 52 a. 412 b
callippus hiſtoricus 372 d
callippus in pẽtathli certamine aduerſarios pecunia corrũpit. 212 c
callippo ab Eleis mulcta irrogatur. 212 c
calliroe Acheloi filia 314 d à Bacchi ſacerdote ardẽter amatur. 281 a
calliroe fons eod.
calliroe ſibi ipſi manus infert 281 b
calliſte inſ. 125 a. 256 c
calliſtephanarum nympharum ara in Olympia 204 c
calliſto. 426 d Lycaonis filia 29 b
calliſtonis ſepulchrum. 294 c. 327 a. ſtatua 398 d
calliſtonem cur in urſam mutatam fingant 294 c
calliſtonem Iupiter amat 294 c
calliſtonicus ſtatuarius 361 a
calliteles luctator 241 a
callitcles ſtatuarius 220 d
callon Aegineta ſtatuarius 98 c
callon Eleus ſtatuarius 218 c. 221 a

callon

callon pugil 236 c
calpæ curſus 196 c
in Calpæ curſu ſeſſores quomodo differant eod.
calycus fons 229 b
calydonius aper 33 a & b. 337 b. eius uenatio 338 c
calydonij apri dentes è Græcia ab Auguſto ablati eod.
calinthus ſtatuarius 402 c (209 a
calyphon Samius pictor inſignis.
cambaules Galatarum dux 410 b
camelorum Indicorum deſcriptio. 365 b
camero Pandarei filia 424 d
canachus 232 c
canachus ſtatuarius 70 c. 355 b. 399 a
canathus fons 104 d
canephoræ uirgines 32 d (124 c
canis catuli Marti cur immolati.
canis pro catulo lignum parit. 436 c
canes ad præſagia inutiles 223 a
cantharus ſtatuarius 242 d
cantharus Sicyonius luctator. 224 c
capaneus 78 d. fulmine ictus. 354 d
capanei ſtatua 399 b
capella ænea à Phliaſijs culta 73 b
caper Eleus luctator præclarus, 240 c & d (248 d
capetus ab Oenomao occiditur.
caphareus 186 c
caphya op. 305 b. 313 a
caphyenſium primordia. 313 a & b
caphyatica ſaxa 305 b
capiada palus 368 c
capri Pythagoræ filij ſtatua. 240 d
capua metropolis Campaniç. 200 c
caput ſerpentis. locus 163 b
caranus Macedonum rex 386 d. eius de Ciſſeo uictoria 385 d. trophçum 386 d
cardamyle op. 141 a Lacedæmoniorum paret imperio eod.
cardianorum ciuitatis euerſio 11 b
cares è finibus ſuis pelluntur. 257 b
cares Phoronei filius 49 a
caris ſepulchrum 36 c
carenſes pop. 44 c
caria arx 50 c
cariæ 306 c
cariæ terræmotus 65 b
carmanor Apollinis luſtrator. 395 b
carnaſium 141 b
carnaſium nemus 181 b
carneus uates 121 b. 122 c
carnion fl. 326 c
carnium eſus quando primùm excogitatus 230 d
carphea 92 d
carpia op. 244 c
carpus 379 b
caryſtius homo robuſtiſsimus. 233 a eius uictoriæ. ibid. ſtatua. 233 a
carthaginis reſtauratio 57 b
carthaginenſes in Sardoam irrumpunt 408 c
carthaginenſiũ cum Romanis bellum 235 b item cum Siculis & Selinuntijs 244 d
carthaginenſium theſaurus in Olympia eod.
caſeo athletæ ex calathis uimineis nictitant 250 b
caſſandra 131 a 279 a
caſſandræ monumentum 76 d. nuptiæ 421 a ſtuprum 420 d. templum 141 a
caſſander 193 d eiectos ex urbe Thebanos reducit 353 a Græcos uexat 5 a. Potidçatas in poſſeſsiones reducit 215 a Thebanorum ciuitatem reſtaurat. 175 a 349 a
caſſandri cum Salaminijs bellum. 43 b ingratitudo & impietas. 8 c. odium in Alexandrum. 351 a. res geſtæ 50 d. mors 351 a
caſſandra ci. 215 a (ca 418 d
caſſotidis fontis admirabilis natu-
caſtalia Acheloi filia 397 b
caſtalius 394 d
caſtalius fons 397 b
caſtitatis memorabile exẽplũ. 80 d
caſtorides portæ 155 a
caſtor curſor uelociſsimus 195 a
caſtor & Pollux 31 a 126 c 130 c. Dij magni 19 a Mineruæ Aſiæ templum ædificant 138 d
caſtoris monumentum 112 b
caſtoris & Pollucis Amboliorũ ara. 122 c & alia in Olympia. 204 c. item apud Charadreos 430 c
caſtoris & Pollucis ira in Meſſenios 173 b
caſtoris & Pollucis nemus. 283 a. ſigna apud Trœzenios 96 d ſimulachra apud Croceas 134 c. ſtatua 20 b item in Delphis ſtatuç. 398 d & apud Sicyonios. 66 c
caſtoris & Pollucis templum apud Argiuos 84 c aliud prope Eraſinum 103 b item apud Mantinenſes 300 d. & Spartan. 123 b
catanæ pij qui dicti ſint 422 c
cathari dij, eorumq; templum. 337 a
catrea ci. 345 a
caulonia colonia 213 a
caycon 173 b
caycon Celæni filius 142 d
cayconis ad Meſſenios profectio. 143 a ſepulchrum 191 b
cayrethus Myunns conditor. 257 a
Ceada 263 b
cecrops rex 3 b 292 d à fratribus ex regno fugatur 235 a
cecropis ſacellum Haliartij 377 b. ſacrificia 292 d ſtatua 399 b
cecyrina op. 261 b
ceglusa 72 c
celæmona Hyanci filia 394 d
celadus fl. 381 a
celeas 74 d
celei ſtatua 399 b
celeuthia 110 d
celtæ pop. 4 d
cenchreus Pirenæ filius 87 a
cenchria à Diana occiditur 60 c
cenchrias 59 a
cenchrius fl. 261 a
cenonis ſtatua 239 b
cenortius mons 91 a
centauri deſcriptio 209 b (150 c
centaurorum pugna 19 b. 129 b. & ceomenes Lacedæ. rex 109 a eius atrox facinus ibid. b
cephalenia inſ. 46 d
cephalus Athenienſis 117 a
cephalus ab Aurora amatus 3 b
cephali raptus 130 c
cephali Dionæi filij facta 46 d
cephali piſces 182 d
cephallen citharœdus 396 c
cepheus 295 a. 339 a. Alei filius. 313 a
cephiſis palus 383 a. 368 c
cephiſocles 399 a
cephiſodorus 412 a
cephiſodorus ſtatuarius 323 b
cephiſodori fortitudo 101 b res geſtæ & monumẽtum. 45 a & b
cephiſodotus ſtatuarius 373 b
cephiſus 431 a
cephiſus fl. 75 b. 81 b. 368 c ab Hercule in campum Orchomeniorum deriuatur 383 a (plum. 81 b
cephiſi apud Oroplos ara. 43 a. tem
ceramicus locus 3 b
ceramus heros eod.
ceraunia promontoria 15 a
ceraunij montes 214 c
ceraſtes ſerpens 395 a (329 b
cerberus Herculis. 96 c. 102 d. 104. c
cercyonis facta. 48 d paleſtra. 48 d.
cerdonis monumentum 82 c
cerenes 91 b. 92 c
ceres Carpophora 345 a. Cidaria. 307 b. Hagne Core. 182 c. Deſpœna. 129 b Eleuſinia 307 a. Erinnys. 316 c. Luſia. eod. Malophorũ cur dicta. 55 b. Melçna. 314 c. nigra. eod. Thermiſia. 100 c. Terreſtris à Lacedæ. cur uenerata. 123 a
ceres à Neptuno cõpreſſa 316 c in equum mutata. 315 c à Pelaſgo hoſpitio ſuſcepta 27 a. itẽ à Phytalo 46 c
ceres filiam quçrit 53 b
ceres forma ſenili 48 c. frugum inuentrix 17 a
cereris Aniſidoræ ara. 39 b. Cabiriç nemus. 369 b. Chamyæ ſacrificia. 246 c. Chanynç templum. 247 b. item Chloæ templum. 23 b. Eleuſiniæ Baſilis. 322 c & apud Platæenſ. 310 c itẽ in Thelpuſiorum finibus 315 b

cer eris

cereris Europæ templum 384 c
cereris legiferæ ſacellum apud Megarenſ. 53 a fanum 39 a templum 431 a & apud Thebanos, 161 b apud Trœzenios 98 c
cereris Malophoræ templum apud Megarenſ. 55 b Micaleſiæ templum 371 b. 364 c
cereris Myſiæ fanum 78 c ſolennitas 291 a templum 291 a
cereris Nigræ ſimulachrum apud Phigalenſes 296 c
cereris Panachææ templũ apud Aegienſes 285 b. Pelaſgidis fanum 84 c Præſidis ſacellũ 70 d. Proſymnæ ſimulachrum. 103 b Stiridis templũ 455 b Thermeſię apud Hermionenſes & Trœzenios tẽpla. 101. a & Theſmophoræ apud Thebanos 553 a
cereris in Elaio monte antrũ. 334 b. ara apud Eleos. 230 d. in Caria domiciliũ. 50 d domus in oppido Cœnopolis 140 c fanũ 2 a 16 d 17 a 39 a. itẽ in Buporthmo 200 d & Cytheatę. 134 d Lepreatæ 191 b apud Meſſenios. 179 b. Patrenſes 282 c. Sicyonios 70 d
cereris feſtum apud Drymęos. 431 a
cereris feſtum à mulieribus celebratum 162 c fons apud Patrenſes. 282 c hymnus 178 c. 26 d. 142 d
cereris lugentis ſimulachrum apud Phigalenſes 314 c
cereris myſteria in Celea 74 c nemus in Aleſio monte. 301 b. et prope Potniarum rudera 353 b
cereris apud Athenienſes ſacrificia. 47 a. itẽ apud Hermionẽſes. 100 d apud Megarẽſes. 49 a Phigalenſes 335 b
cereris ſimulachrũ. 46. d apud Hermionenſ. 102 c apud Megalop. 324 c. apud Pallantinẽſ. 337 a. prope Pontinum amnem 103 b
cereris tẽplũ. 3 a. 72 c. in Aegila. 162 c. apud Anthedonios 367 a in Aquilis 71 b apud Argiuos 82 d Buræ. 288 c. apud Citorios. 311 b. Copæ. 365 e apud Corinth. 65 a ſub mõte Cyllene. 307 b. in Didymo. 103 a. in Eleo. 100 c. apud Hermionẽſ. 101. b. in finib. Hermionidis. 100 c. in Lacij nemore. 46 c. apud Mantinenſes. 298 d 300 d. apud Megalop. 324 c in Ontio. 316 c in Palude. 328 e Pheneatis. 307 a apud Phliaſios. 73 a. Tegeates. 343 a in Tænaro promon. 140 c. Zœciæ 327 a
cereris & Neptuni cõcubitus. 334 c
cerethrius 402 a
ceriſſus caſtellum 359 b
certaminum uaria genera 396 c
cerui albi 309 a
ceruorum uiuacitas 302 d
cerycius mons 364 d
cerynea ci. 287 b
cerynetes fl. 287 b
ceryx unde natus, in certum 47 b
ceſtrina terra 85 b
ceſtrinus 15 a Heleni filius 05 b
cetus à Perſeo occiditur 185 a
ceyx Trachiniorũ rex. 40 d. & 41 a
chæreæ mors 358 c
chæron Apollinis filius. 386 c. & d
chæronea ci. 386 c clade nobilitatur 273 a. 352 d
chæronenſes ſceptrum pro deo uenerantur 387 a
chæronenſium unguenta 388 c
chabriæ ſepultura 36 c
chalcinus 46 d
chalciœci ara 128 c (261 b
chalcitidis promontorij deſcriptio.
chalcedon 308 c
chalcodontis monumentum. 364 e
chalcodontem Oenomaus occidit.
chamynus Piſæus 247 b (248 d
chaos 371 a
chaon mons 87 a
characoma 114 c
charader fl. 182 c. 283 b. 430 c
charadri aqua pecorib. prodeſt ad edendos maſculos 283 b
charadra ci. 390 d. 430 c
chardæi primum animam immortalem eſſe crediderunt 180 d
charilaus rex 107 b captus. 340 c
charilli contra Arginos facta 113 b. in Tegeatarũ agros irruptio. 296 d
charini curſoris ſtatua 239 b
chariſia ci. 294 c. 318 d. 327 a
chariſius 294 c
charitum nemus 100 d. ſimulachra 77 a. templum apud Sparta. 123 b
charmidas à Lacedęmonijs in Cretam mittitur 108 c
charmidis pugilis ſtatua 229 b
charon nauta infernalis 422 c
charontis pictura eod.
chelydoreus mons 309 a
chenæ uicus 147 b
chereæ Sicyoni pugilis uictoriæ. 223 b
cheremon eod
cherilus poeta 17 a
cherſoneſirę Ioui ſtatuam in Olympia dedicant 216 d
chŋ eur ionũ cõcilij participes. 260 c
chilon 191 a
chilõ Achæus luctator fortiſsimus. 226 c
chilon Spartanus 147 b
chilonis luctatoris epitaphiũ. 226 c fortitudo 262 d
chilonis ſapientis ſacellum apud Spartanos. 126 c
chimæra 140 c
chimerium 298 c
chimon luctator 251 c eius imagines præſtantiſsimæ 252 c
chiona 47 a
chionidis in Olymp. uictoriæ 236. d ſtatua 237 a
chiriſophus ſtatuarius 345 a
chiron 130 c. 192 c in deorum numerum relatus 210 c
chironis mors 210 c
choaſpus fl. 426 c
choerus Smicythi pater 219 b eius uotum eod.
chloris. 423 a. Amphionis filia in curſus certamine uictoriã reportat. 205 b
chloris dea unde dicta 83 b
chœrilus ſtatuarius 242 c
choriæ monumentum 81 a
chorus 119 b
chotus Mœræ 298 d
chromia 187 a
chronius 339 b
chryſa 380 d
chryſe inſ. 325 b
chryſantis raptus 17 a
chryſaoræ aqua 97 a
chryſaoris ci. 212 d
chryſeis Iunonis ſacerdos 77 b eius ſtatua eod.
chryſes 381 a
chryſippi Solenſis ſepultura 38 c
chryſippi mors 246 e ſtatua 19 b
chryſogenia. 380 d. Halmi filia. 381 a
chryſophi ſimulachrum 345 a
chryſothemis ex Delphico certamine uictoriam reportat 395 b
chryſothemidis ſtatuarij opera. 233 b
chthonia celebritas apud Hermionenſes 101 b
chthonia Clymeni ſoror. 101 b. dea quomodo facta ibid.
chthonius 350 d
chthonophila 65 a. 72 d
Cimmerinus 399 a
cimon Meſſeniorum dux. 172 d. Miltiadis filius 93 a. 172 a
cimonis facta 109 a. 344 c in Cyprũ nauigatio. 38 c. ſomniũ miraculoſum. 173 a. ſtratagema. 199 b
cinadæ monumentum 236 c
cinætho Lacedęmonius poeta. 61 b
ex Cinere deorum quorundam aræ ædificatæ 202 c. 204 d
cinnabareus 289 b
circẽſes in Olympia carceres. 204 c
circus ſacer 250 d
circi equeſtris deſcriptio 246 d
circum Lacedæmonij quid appellent 123 a
cirrhæus campus 435 b
ciſſa fons 304 d
ciſſeus à Carano ſuperatus 386 d
ciſſotomorum feſtum 73 a
ciſus 79 b. 91 b

cithæron

cithæron 48 c
cithæron mons 348 c
citheron Platæenſium rex 347 a
cithæronis prudentia 348 d
cithæronius leo 51 a
cithæronidarum nympharum antrum 349 b
citharæ inuentio 203 b
citharœdum certamina 342 b. 395 b & 396 c
Cladeus 197 b
cladæus fl. 193 b
cladæi amnis ara 204 d
clazomenij quādo urbes primum incoluerint 158 d
clazomeniorum lauacra 261 b primordia 138 d
cleadei ſacellum 123 b
clææ templum in Calathio monte 141 b
Cleæates ſtatuarius 28 d
cleander 340 d
cleareſti ſtatua 241 b
clearchus ſtatuarius 236 c
clrobis 81 a
cleobœæ pictura 422 c
cleobulus Lindius 417 b
cleodice 420 c
cleodora nympha 394 d
cleetas primus equorum circū ædificauit 246 d
cleogenes Sileni filius 222 c eques inſignis 222 c
cleolaus 318 d
cleombrotus 111 b eius filij 13 b
cleombrotus Lacedæ. rex 112 c. 113 a 109 a
cleombroti Lacedæ. ducis facta. 358. c mors 359 a
cleomedes luctator fortiſsimus. 232 d pro deo ab Aſtypalæenſibus cultus 235 a
cleomedes Samius 199 a uictoria ſpoliatus, ad inſaniam eſt redactus 232 d
cleomedis robur 232 d
cleomenes 15 b
cleomenes Leonidæ Spartanorum rex 113 a 67 b Achęos uincit. 263 a. uatem Delphicam pecunia corrumpit. 109 b. Megalopolim expugnat 177 a
cleomenis natiuitas 109 a cū Antigono pax 68 c facta 341 a. 109 b. 320 c. periurium 263 b uincula 63 d. mors. 7. a. 68 d. 110 c 7 a
cleon Meſſeniorum dux 114 d
cleon ſtatuarius 231 b
cleon Thenidis ſacerdos 123 a
cleon tyrannus 67 a
cleonis genus & parētes 74 d ſcripta portentoſa 392 c
cleonis ſtatuarij opera, 206 d. 232 c. 211 b
cleonis res geſtę 57 b Sicyonij ſtatua 222 c
cleonis tyranni regio 66 d
cleonæus ex Pancratio uictoriā reportat 231 a
cleonæi hircum Apollini dedicāt. 399 a peſte uexantur eod.
cleonice 125 d
cleonymus 15 b. 112 c Zaracē euertit 137 b
cleonymi in regno repulſa. 112 d. cōtra patriam impietas ibid.
cleopatra 56 c 298 d Marpeſſæ filia 144 c eunuchos doloſe uulnerat 10 c à filio Alexandro interficitur 10 d
cleopi facta 258 d
cleoſthenis currus 213 b 233 b in Olymp. uictoriæ 233 b
cleoſtratus 370 d
clepſydra fons 179 b. 181 a
cleſij ſtatua 143 a
cleſon 33 a
cletæ templum 129 a
cli dicus Aeſimadæ filius 4 c
clinias tyrannus 67 a
clinomachi ſtatua 219 b
clinoparer 123 a (431 b. 396 c. 67 a
cliſthenes Sicyoniorum tyrannus.
cliſthenis inuēta. 36 d. uictoria. 395 c
cliſthenia porta 68 d
clita 379 b (404 c
clitodemi de rebus Atticis hiſtoria.
Clitomachi luctatoris egregia facinora 239 b & 240 c. ſtatua. 239 b
clitor 293 a. 294 d
clitor fl. 311 a & b
clitoriorū ciuitas. 311 a. limites. 314 c
clymena 418 c. 410 c
clymenæ ara 73 c
clymenus Phoroneus 101 b
clymenus luctator inſignis 194 d
clymenus rex 381 b
clymenus Iunoni Olympię arā dedicat 203 b Mineruæ templum ædificat 248 c à Thebanis occiditur 381 b (12. 102 c
clymeni apud Hermionēſes ſacriſi
clytemneſtra 84 d. 126 c
clytemneſtrę coniugiū 78 c. ſtatua. 191 a ſepultura 76 d
clytia Pandarei filia 424 d
clytius 242 d
cnacalus mons 313 a
cnacodius mons 138 d (tus. 129 a
cnageus in bello captus & diuendi
cnauſum op. 318 d
cnidij Baccho ſimulachrū dedicāt. 427 a. Venerem colunt 1 b
cnidiorum urbis deſcriptio 216 d
cnidus Liparæorum dux 399 a
Cocalus 24 d. 259 b
cocytus fl. 20 c
codrus rex 43 d 187 a dux Græcorum fortiſsimus 341 b
codri filiorum in Ioniā fuga. 382 d
codri mors 22 d ſtatua 399 b
coeus fl. 182 c
coeus Laronę pater eod.
colæniæ ſimulachrum 39 b
colænus rex 40 c
coliæum promontorium 2 c
colona 122 c. 401 c
colonides 183 a. 184 c
colonta 101 b. perit incendio. ibid.
colophoniorū cum Lyſimacho & Macedo. bellū 258 c. excidiū. 11 a
coloſſus Aegyptius 52 d
colora ſculptor inſignis 210 c
comętho à Menalip. amatur. 278 d
comam detōdendi mos unde. 46 c
combutis Græcorum dux 414 d
cometes Tieſtij filius 358 c
comoſandalon floris nomen 101 b
compitalis ſimulachrū. 144 d. 345 a
conchitis marmor 56 c
concordiæ ara in Olympia 203 b
condylæa 311 b
condyleatidis templum 313 b
conon fanum 1 b
conon rex 116 c
cononis res geſtę 2 d 344 c ſepulchrum 38 c
cononis & filiorum eius ſtatuæ. 3 b
cononi cur ęnea ſtatua in Olympia erecta 225 b
conſilium malum conſultori peſsimum 68 d
contentio dea 209 a & eius effiges ibid.
contumeliæ lapides apud Athenienſes aurei 34 d
coon pro Iphidamante contra Agamemnonem pugnat 209 a
copæ ciuitatis deſcriptio 368 c
corax 64 c
corax Cleoſthenis equus 233 b
corcyra à Neptuno cōpreſſa 214 d
corcyra inſ. 63 a
corcyra à Pyrrho capta 13 b
corcyræi cur bouem æneum in Olympia dedicarint 221 a
coreſus Bacchi ſacerdos amat Calliroen 281 a. ſibi ipſi manus infert 181 a
coreſum 216 d
coricus mons 400 d
corinna 364 d Pindarum canticis uincit 366 d
corinnæ monumentum 366 d
corinthus Iouis filius 57 a
corinthus Marathonis filius 61 b
corinthi obſidio 264 d. per Mummium expugnatio 57 b. 274 d reſtauratio 60 c
corinthij popul. 291 b. Argiuorū aut Mycenorum principibus obtemperarunt. 62 c

corin-

a.

corinthij omnium in Peloponneſo recentiſsimi 186 d ab Arato & Achæis uexantur 67 b infantuli necantur 61 a
corinthiorũ apud Pergamenos ſpolia 275 a
corinthiorum tyrannorum catalogus 61 c. & d
corinthiacæ regionis deſcriptio. 57 a
corinthiacum æs 60 d bellũ 117 a unde exarſerit 162 d
cornua quibus animalib. certo annorum ſpacio decidant 200 c
corœbus 34 d curſor optimus. 195 a à Neoptolemo interſicitur. 421 b
corœbi in Olymp. uictoriæ 317 b. pictura 421 a monumentum. ibid. 317 b cumulus 54 d. 193 a
corona op. 182 d. 183 a
corona ex abiete in Iſthmicis data. 319 b
corona ex apio in Nemeis data. eo.
corona oleagina in Olymp. cur uictoribus data eod.
coronæ laureæ uſus unde 396 d
coronę ſpicę Baccho immolatę. 279 b. & 280 c
coronarum diuerſa genera 339 b
coronea ciuitas 183 a. 379 a eius primordia 379 b
coronus 64 c Therſandri filius. 379 a
coronidis ſtatua 71 a
corſica inſula 408 c
corui aurum ex Apollinis templo auferunt 404 c
coruorum inſula 317 a
corycia nympha 394 d. 427 a
corycium antrũ 394 d. 427 a & b.
coryphaſium promontoriũ 185 b
coſineterion 66 c
coſtobolici prædones Græciam inuadunt 431 b
coſsyphi anes 309 a galli 366 d
cotylius mons 333 a
cotylę fons 33: b
conm op. 336 c
Cranea porta 354 c
cranae inſ. 135 a
cranaus rex 5 b
cranai Athenienſis exilium 59 b mors & ſepultura ibid.
cranij lucus 133 b
crannonius Crauxidas eques inſignis 195 a
craontis potentia 855 b
cratæmenes Samius 170 c
crathidis fluuij fontes 308 c
crathus fluuius & mons 288 d
cratinus inſignis luctator 224 c
cratinus ſtatuarius 232 c
cratiſthenis certamen curule 242 d. currus æneus 242 d
craugis 340 d
creon tyrannus 48 c eius potentia 351 b
creophylus 143 b
creſius mons 337 a
creſphōtes 79 a. 160. d. 189 b Meſſeniorum rex 180 c populari ſeditione interſicitur 145 a
Creſphonns ſacta 144 d
creſus Dianæ Epheſiæ templum ædificat 257 a
creta lucus 330 d
eretea regio eod.
cretenſes ſagittarij 27 a. 56 d. 151 a
cretenſium bellum cum Siculis. 259. b cum Lyctijs cognatio 258 d. armatura 27 a
creticum bellum 49 b
creton 178 c
creuga pugil inſignis. 312 d eius ſtatua eod.
creuge mortuo Nemæorum corona impoſita 332 d
creuſa 420 c Aeneæ uxor eod. à ſeruitute Græcorum liberatur. 420 c
creniæ cum Apolline concubitus. 34 d
criauq ſtatua 241 b
crino Antenoris filia 421 b
criſon Himeræus ex Olympicis uictoriam reportat 225 a
criſſa ciuitas 435 b
eriſus Phocæ filius 93 a
critias Atticus 224 c
critias ſtatuarius 10 c
critiæ opera 28 c
critobulus Phocenſium dux 412 a
critodami luctatoris ſtatua 231 b
critolaus Achæorũ dux 75 b. 272 c Romanos in publicum Achęorum conciliũ non admittit. 272 c ab Oenomao interfectus 248 d
critolai fuga 273 a
crius fl. 291 b
crius uates 111 b
croceæ uicus 134 c
crocodili 42 c
crocodili Libyæ 91 b
croconis regia 47 a et tumulus. ibid.
croci apud Ambroſſeoſes copia & magnitudo 413 b
crœſus 339 b. 257 a
cromi ciuitas 318 d
cromyon 57 b
cromyonia ſus 57 b. 33 b
cromitis op. 326 d
cromus 294 c
cronion oenus 59 b. 211 b. 243 b. 243 b
cronius ab Oenomao occiditur. 249 a
crononis ci. rudera 326 d
crotanorum conuenticulum 122 d
crotoniatum bellum cum Locrenſibus 132 c
crotopus 54 d. 75 b
crotopi monumentum 56 c
crunos fons 327 a
cryptus portus 94 c
Cteatus Actoris filius 247 a
Cteari monumentum 74 d
Cteſippus 79 b. 1:6 d
Ctimenus 376 c
cuculinus mons 102 d
cuculus cur Iunonis ſceptro inſideat 77 b
culicum multitudine Myuſij ex urbe pulſi 257 b
cupido 54 d à quibus præcipuè cultus 370 d. & 371 a cur alatus fingatur 289 b
cupido à Pauſia depictus 90 d à Praxitele item 22 d. 23 a
cupidinis ara 38 d. & alia apud Eleos 250 d
cupidinis certamina 375 b lucus & templum in Leuctris 142 a ſimulachrum apud Eleos 252 c. et apud diuerſos 371 a
cupreſſorum nemus 59 b. 73 a. & 75 a
curetes pop. 314 d
curetum ara in Olympia 203 b domus 179 b
curribus pullorum quando 10 Olympiacis primum certatũ. 195 b
curſus apinæ 196 c
curſus certamen 110 c
curſus armatorũ quando primùm inſtitutus 195 b
curſus certamina quando apud Eleos inſtituta eod.
curſus certamen mulieribus inſtituitur 205 a. & b
curſores optimi 207 b
curſorũ gymnaſium in Olympia. 204 d
curulia certamina 222 d apud Gręcos quando inſtituta 195 a
in Curulia certamina qui apud Gręcos admittantur 236 d
cyamitæ 46 d
Cyana Scyllidis filia 410 c. eius ſtatua eod.
cyanippus ægialei filius 78 d. 95 b eius mors 78. d
cyathus Oenei pincerna. 74 c ab Hercule occiditur 73 b. 74 c. eius effigies ibid.
cychrei fanum in Salamine 45 a
cycius Neptuni filius 402 c
cycnus ligurum rex in auem mutatus 39 a
cycni cum Hercule pugna 8 ja mors ibid.
cyclopum opera 76 d templum. 39 a
cydiæ cõtra Gallos fortitudo. 41 b

cydonia

cydonia ciuitas 344 d à Phalæco obſeſſa 390 d
cydonis in Cretã profectio. 344 d
cydonis Elei ſtatua 239 a
cygnorum canno 38 d. 19 a
cyllabaræ gymnaſium 84 d 85 a. tumulus. eod. regnum 78 d
cyllena op. 253 b
cyllene mons 294 d. 309 a
cyllenia dea 209 b
cyllenus Elati filius 309 a
cylon Argiuus 116 d. 191 a
cylonis ænea ſtatua 14 c
cynęthaenſes pop. 310 d. Ioui ſimulachrum dedicant 214 c
cyniſca Archidami filia 114 d curuli certamine uictoriam eſt cõſecuta 124 c
cyniſcæ equi 200 d imago 22 c. ſacellum 124 c
cyniſci pugilis ſtatua 227 a
cynorta Laconum rex 106 c
cynurus Perſei filius 107 a
cynurenſes à Lacedæmo. debellantur 107 a
cynurenſium origo eod.
cypariſſorum op. 136 c. 434 c
cyphantum rudera 138 c
cypſelus 295 c 322 c Arcadiæ rex 145 a
cypſelus Corinthiorum tyrannus. 188 c in arca occultatus 206 d
cypſelus tyrannidem inuadit 62 d
cypſeli poſteris cur regnũ apud Arcades abrogatum 297 a
cypſeli tyranni arca quo artificio facta 206 d. & 207 a
cypſeli arcæ cur peregrinæ tantum hiſtoriæ inſculptæ 208 d
cypſelidæ 206 d
cyrenæ conditor Battus 123 a
cyrnus inſula 408 c
cyrrhei, Solonis ſtratagemate uincuntur 436 c
cyrtones 368 d
cyrus 136 c
cyrus Maior pater mortalium cognominatus 336 d
cytitera 136 d
cytherus fl. 249 b
cyzicenorum res geſtæ 338 d

D

Dædala feſta 349 a
dædala parua quibus ritibus fiant. 349 a
dædala quomodo ſacrificent. 349 a
dædalion 295 a
dædalus 74 d eius diſcipuli. ibid.
dædalus Calum occidit 24 d
dædalus ſtatuarius præclarus. 219 b
dædali in Cretam profectio 295 b. in Sardoam 407 b ex Creta fuga 366 d cum Minoe conſuetudo 345 a. 259 b
dædali opera 62 d. 259 b. 223 a. 224 c. 228 c. 308 d. 326 d 386 c
dædalorum magnorum feſtũ. 349 a
dæmenis apud Achæos potentia. 262 c
dætondas 243 c
dætus 46 d
Daiphanes Phocenſium dux. 189 a
daippus ſtatuarius 236 c
damagetus in Pãcratio uincit. 229 b
damagetus Rhodius 170 d
damageti pietas in parentem. 230 c
damaphon 61 c
damaphontis ſtatuarij opera. 284 d. 179 b
damarchus in lupum mutatus, poſt decennium hominis formam recipit 231 a (231 a
damarchi in Olympicis uictoriæ.
damaretus pugil 239 a
damareti Heræenſis in Olympia uictoriæ 231 b eius ſtatua. ibid.
damarmenus piſcator Pelopis os retibus uenatur 201 b
damaſichthon Ionum dux 258 c. Thebanorum rex 352 a (262 c
damaſiæ apud Achæos potentia.
damaſiſtratus Platæenſiũ rex. 393 a
damaſus Athenienſium dux 258 d
damaſus Corinthius curſor optimus 158 c
dameonis tumulus 247 a
dameas ſtatuarius 238 c
dameon 247, a
damia 89 d
damias ſtatuarius eod.
damiſcus athleta præclarus 223 b. duodecim annorum puer in Olympia uicit eod.
damithoidas 170 d
damithales 307 b
damoclidas 353 d
damocritus Achæorum dux. 170 d. proditionis pœnas ſoluit. 271 a
damocriti contra Lacedæmonios res geſtæ eod.
damon 256 d. 175 a. 319 a
damonis Thurij uictorię. 227 a. 287 b
damonicus Soſandri filium pecunia corrumpit 215 b
damophilus 358 d
damophõ Pantaleonis filius. 249 a
damophontis filiæ 323 b
damophontis ſtatuarij opera. 329 a
damoxenidas pugil 228 d
damoxenus pugil 332 d
damoxenus pacti ruptor damnatur 332 d
danacum 376 c
danaus 75 b. 79 b Argiuorum rex 79 b. 398 c certamina cur inſtituerit 110 c cur Lycij Apollinis templum ædificarit 79 b. Hypermneſtram accuſat 80 c. 81 b
danai Argiui dicti 255 b
danai filiarum ſcelus in patrucles. 75 b
danai ſolium. 80 c. monumentum. 81 b
danubius fl. 320 d
daphne à Lucippo ardenter amatur 311 a
daphnophorus Apollinis ſacerdos. 355 b eius functiones eod.
dardania inſ. 259 a
darius Hydaſpis filius 109 b
daſcyli 185 a
daſea ci. 293 b. 318 d
daſeorum rudera 328 d
datis Medi in deos pietas 412 d
daulia 392 d
daulidæ mulieres Tereo filium epulandum proponunt 192 d
daulis oppidum 392 c ſolo æquatur 390 d
Decatephori ſimulachrũ apud Megarenſes 53 a
decumani ſimulachrum eod.
in Defunctorum corpora nequaquam ſęuiendum 234 d
degmenus ſagittator 190 c
deianira 245 a
dei boni templum 328 c
deicrates 242 d
deidamia Pyrrhi filia 184 c
deæ magnæ 323 b
dearum Magnarum feſtus dies. 321 b
deinome 420 c
deiopa 17 a
deiphon 79 b
deiphontes 91 b. 92 c. 88 d
delij è finibus ſuis pulſi 175 a miſeré à Menophane trucidantur. 127 a
deliorum aduerſa fortuna 125 b
deliorum filiæ in Hecaergæ & Opidis honorem capillos detondũt. 54 c
delphi oppidi deſcriptio 398 c
delphicum oraculum 3 b. 50 d. templum 10 d
delphicum templum à Phocenſibus inceptum 117 b direptum. 390 c
delphici oraculi deſcriptio 393 a
delphinus puerũ dorſo uehit. 149 c
delphinium iudicium 85 b
delta 82 d
delta inſula 354 c
delus Græcorum emporium 136 d
demades proditor 267 a
demænetus 248 c
demodocus cantans 130 c
demarathus athleta inſignis. 317 b. eius uictoriæ ibid.
demaratus Heræenſis curſor optimus 195 b

demarati facta 109 b
demarati Eræenſis uictoriæ. 196 c
demarati Spartanorum regis uirtutes 114 c
demaratho regnũ abrogatur. 109 b
demelus 333 a
demetrius Macedon. rex 45 b ab Antiocho capius 400 d Meſſenam capit 176 d ueneno necatur 68 d
demetrij crudelitas 12 c. cum Seleuco bellum 241 a res geſtæ 7 d. & 5 c. 65 b. captiuitas. 240 d. 400 d ſtatua 240 c
democles Athenienſium rex 417 b
democrates luctator fortiſsimus. 241 b
democratis Tenedij ſtatua 241 b
democratus Sicyonius ſtatuarius. 224 c
demodocus Alcinoo familiaris. 2 d
demonaſſa 207 a
demophanti mors 341 b
demophon tyrannus 205 b
demophon apud Athenienſes cauſam dicit 35 a
demophontis ſtatua 419 b
demoſthenes 37 b
demoſthenis exilium. 99 a facinus 16 c monumentum 99 a
demoſthenis mors. 9 b. 99 a. ſtatua. 223 a
in Demoſthene & Homero inuidiam fortuna declarauit 99 a
demo dea 400 d
dens apri ſtupendæ magnitudinis. 338 d
dentes equorum fluuialium maximi eod.
dentes cur ætatis prouectioris animantibus non renaſcantur. 200 c
ad Deras prælium cõmittitur. 160 c
derrhium 133 a
deſpœna 326 d. 334 c
deſpœnæ nemus 330 c ſacrificia & ſolennitas 329 b templũ. 319. a 328 d
deucalonis diluuiũ 212. 49 b. 194 d 194 d
dexamenes Oleniorum rex 279 b
Diabolus humano ſanguine delectatur 279 a
diagon 245 c
diagoras Cnidius 199 a
diagoras Damageti filius 170 d
diagoræ filij 229 b. & 230 c
diagoræ genus 230 c. ſtatua. 229. b
diagorides 170 d
diagoridarum familia 228 c
dialli in Olympis uictoriæ 237 a. ſtatua eod.
diana Agreſtis. 51 a & b. Amaryſia. 39 b Cocca cur cognominata. 104 d Cedreata 305 b. Daphnea. 138 d. Dux 328 d Epheſia. 179 b. 156 d. 420 d Eurynoma 333 a Hegemona 328 d Hiampolis præcipuè uenerata 435 a. Hieria. 316 d Himereſia 310 d. Hymnia ab Arcadibus ſanctiſsimè culta. 296 d. Iſſoria. 139 b. Leucophryna à quibus culta 51 b Lucifera 150 c. Paterna 68 d Orthia 126 d eius ſimulachrum apud Sparta. ibid. Protothronia 437 a Pulcherrima 327 b Sacra 336 d. Soſpita 136 d Stymphalia, & eius templũ. 312 d Strongilion. 49 b. Suadela 82 d Triclaria 278 d. uenatrix 22 d. 60 d. 329 a. Verticalis 91 b
diana ab Alpheo adamata 250 c
diana cur alas in humeris habeat. 209 b
diana Lemonem ſagitta confodit. 344 d
diana mulieribus parturientib. terribilis 178 d
diana ſtrangulatur 313 b uulneratur 321 a
dianæ Agreſtis ara in Olympia. 204 d & templum 290 c
dianæ Aeginæ templum apud Lacedæmonios 123 a
dianæ Agroteræ templum 22 d
dianæ Alphiææ ſimulachrum. 250 c. Amaryſiæ feſtum 39 b Aſtrateæ templum 139 b Bellatricis templum apud Spartam 123 b. Brauroniæ fanum 27 b Brauroniæ ſimulachrum 338 d Caryatidis ſimulacbrum 118 c Cnacalyſiæ templum 313 a Cnateatidis fanum 341 b Condyleatidis templum 313 b Coccocæ ara in Olympia 204 d Cordacæ templum 249 a Dictynnæ templum apud Ambroſſenſes. 434 c. & in Hypſo 138 d Derrhiatidis ſimulachrum 133 a
dianæ Elaphiææ ſacrificia 250 c. Epheſiæ ſacerdotes 305 a ſimulachrũ apud Megalop. 322 d. ſtatuæ 225 b. templum Aleæ 313 a. 256 d. 257 a item apud Corinth. templum 59 b in Ionia 260 d. in Scillunte 192 d apud Thebanos 361 b. & 362 c
dianæ Forenſis ara in Olympia. 204 c Hegemonæ templũ. 328 d. Hegemachæ temp. apud Sparta. 123 b Hymniæ ſacerdotes quales. 305 a ſolennitas. eod. templum apud Orchomenios. 305 a. 296 d.
dianæ Iphigeniæ templũ apud Hermionenſes. 101 a. Iſoræ templum apud Lacedæm. 123 a. Laphriæ ſacrificia. 378 c. templum apud Patrenſes 277 b
dianæ Leucophroniæ ſtatua. 51 b. & templum 119 b
dianæ Lycoatidis templum. 328 d. Lyceæ fanum apud Trœzenios. 96 d Lymnatidis fanum 179 a. 345 b & templum 137 b. & aliud apud Laced. 123 a item in Meſſeniorum finib. 145 b apud Patrenſes 280 d feſtum. ibid. Sicyonios 66 a
dianæ Luciferę ara. 39 b. Munychiæ fanum 2 a Myſiæ templũ. 133 b. Nutricis templum Coronę. 185 a Orthiæ templum in Lycone. 86 d
dianæ Paluſtris templum 66 a
dianæ Perſicæ templum 362 d
dianæ Pheræ ſignum apud Argiuos 83 b apud Sicyonios templum 70 c item Philomiracis templum 251 a
dianæ Propyleæ fanum 47 b Pyroniæ templum 308 c
dianæ Saronidis templũ 95 a. & aliud apud Trœzenios. 98 d. Sciadiatidis temp. 127 a Soſpitę æneum ſimulachrum 49 b Soſpitæ nemus apud Pellinenſes. 290 d. & ſimulachrum Pergis. 55 b. & aliud apud Trœzenios. 95 b. apud Megalop. 323 a. apud Phigalenſ. 331 c
dianæ Stymphaliæ feſtum 312 d. Syluestris temp. 289 a aliud apud Megalop. 329 a
dianæ ara 39 a. & alia in Olympia. 204 d 205 a fanum apud Ache. 30 d in Gereniorum agro. 142 b. apud Megarenſ. 53 b. feſtũ in Cnacalo monte 313 a fontes in Mænio op. 135 b
dianæ ira aduerſus Oeneum 278 c
dianæ lucus apud Epidaurios. 92 d. apud Trœzenios 95 a. 113 b nemus apud Aricinos 90 d apud Megalop. 323 a
dianæ ſacrificia in Aulide 116 c
dianæ apud Sicyonios imago 69 b
dianæ ſacrificia apud Eleos 205 a
dianæ ſimulachrum 41 a. 129 b ſimulacrum ęneum 31 b aliud apud Argiuos 80 d in Artemiſio 297 b apud Delphos. 198 d. in Lycone 87 a. apud Megalop. 35 a. 323 b apud Phliaſios. 75 b. Orchomenios 305 b Spartan. 119 b Tanagræos 364 d
dianæ ſimulachrum quomodo effingendum 329 a
dianæ uulneratæ ſimulachrum. 321 a
dianæ ſimulachro clypeus prodigioſe decidit 157 a
dianæ aurata ſtatua apud Sicyonios 69 a

dianæ

dianæ ſtatua marmorea apud Sicyonios 70 c
dianæ templum in Aegina 94 c. ad Aegiratin 308 c apud Amphiſſenſes 437 a in Artemiſio. 57 b apud Argiuos 81 d.84 c. in Aulide 364 c.in Bulide.435 a. Capuæ 100 c in Cenchræis. 59 a apud Cretenſes 129 a prope Crunos 327 b apud Cyrrheos 436 c Epidaurios 91 a.& b prope Ladas 304 d apud Lacedæmonios 118 c Lilææ 429 b in Laconicæ & Meſſeniæ confinibus 105 c Mothonæ 185 a. apud Naupactios 437 b Oeanthea 427 b Orneis 83 c.apud Pellinenſes 290 d in Phocide 435 a ad Phnria 121 a
dianæ templum Phelloe 289 b in Salamine 44 d in Teuthide. 321 a Zœtiæ 327 a
dianæ & Apollinis commune apud Aegienſes templum 285 a
dianam Laphriam Calydonij præcipuè uenerantur 179 b
deianiræ Oenei filię monumẽtum. 85 b
diappus ſtatuarius 241 a
diauli curſus 107 a
diophantus apud Athenienſes regnum 337 b
dicẽdi facultas extemporalis quando inuenta 243 b
dicon curſor uelociſsimus 224 d
dictæ ara 78 c
dictynna 94 d eius templũ apud Laced. 121 a
didas pugil 213 a
didymos 103 a
diæus Achæorum dux 271 a Megalopolim fugit 274 c Menalcidam accuſatum defendit.269 b
diæi dementia 271 a fraus 269 b. in Lacedæmonios ſtratagema. 271 a res geſtæ.273 a.mors.274 d
dij apotropæi 70 c
dij euidenter inauſpicatò ab hominibus uiſi 429 a
dij pugnæ participes 302 d
dij quadrangulares 324 c
deorum communiũ ara.203 b.330 c. templum 155 b
deorum duodecim templum 316 c
deorum ignotorum ara 1 c
deorum in numerum à Græcis qui relati 41 a
deorum magnorum initia 142 d. 173 b
deorum ſimulachra ac donaria, uictis ciuitatibus quando primum ablata 338 d
dijtrephis hiſtoria & ſtatua 26 d
dimantes Aegimiti filius 275 b
dindymene templum 280 c & apud Dymęos 276 c Dircenſes. 369 a
dindymenæ matris ſimulachrum. 338 d
dine op. 298 c
dinocrates Meſſeniorũ Imperator. 177 b ſibi ipſi manus infert. 341 b
dinocratis contra Philopœmenem conſilium 343 b
dinolochus curſor uelociſsimus. 222 c eius uictoria eod.
dinomenes 235 a.335 a.Syracuſanorum tyrannus 235 b Hieronem occidit 235 b tyrannorum hoſtis confoditur eod.
dinomenis ſtatuarij opera 29 b
dinoſthenis curſoris ſtatua 241 b
dinoſycles ſtatuarius eod.
diocles 178 c
diodori Sicyonij uictoria in Olympia 275 a
diogenes Bœotorum imperator. 412 a
diogenis Sinopenſis ſepulchrum. 59 b
diogenia 47 b
diomedes 95 b.419 a ab Vlyſſe interficitur 425 b Hippolyto ſacra inſtituit 97 a Mineruæ uentoſæ templum dedicat 185 a
diomedis ad Phalerum nauigatio. 35 a ſepulchrum.81 b.ſtatua.398 c
dionyſius Arginus ſtatuarius.220 c. eius opera 219 b
dionyſius Daſcylius 54 d
dionyſius Siciliæ tyrannus 1 d
dionyſij fons 186 c
diophanes Achæorum imperator. 342 d eius ſtatua 322 d
dipæa ciuitas 318 d
dipœnus artifex inſignis 74 d. 98 c 84 d.245 a
diores Amaryncei filius 189 a
dioſcuri 209 a
dioſcuri Apharetij 123 b
dioſcuri ubi 140 d cur Meſſenijs irati 173 b
dioſcuri Magni dij 311 b
dioſcurorum contra Meſſenios facinus 174 c.ſimulachra apud Meſſenios 179 b item in Pephno 140 d
dioſcurorum ſolennitas. 174 b.templum 132 d.311 b
dipæenſes 119 b
diradiotes Apollo 86 c
diras,locus 86 c
dirce fl. 369 a
dircę Lyci uxoris mors 369 a
diſaules num Cereris myſteriorum inſtitutor • 74 d
diſaulis ſepulchrum 72 c.74 d
diuinationes ex animalium inteſtinis 223 a
dium op. 374 d
dius 189 b
diyllus ſtatuarius 401 b
Docimus Antigoni dux 9 a
dodonęa quercus 313 b
dodonęum oraculum 281 a.369 b
dolichus longus curſus ſæpe repetitus 133 b
domeniæ ſimulachrum 301 a
dominarum ara in Olympia. 204 c
donaria in Alte 211 b
dontas Lacedæmonius 245 a
donuſa op. 290 c
dorceus fons 124 c
dorcei ſacellum eod.
dorica cantica qualia 127 b
doridas 62 c
doridis templum Gabalis 58 d
dorienſes ab Achæis uincuntur. 295 b quando Sicyonij facti.65 a
dorienſium cum Achæis bellum. 255 a item contra Corinthios. 62 c in Peloponneſum profectio 296 c
dorieus Alexandri filius 109 a. 116 c damnatur 230 d
dorieus in Pancratio uicit 229 b.eius ſtatua ibid.
doriei contra Athenienſes bellum nauale 250 c
doriei curſoris uictoriæ 230 c
dorij oppidi rudera 182 c
dorycli 90 c
doryclides ſtatuarius 206 c
doryſſus Spartanorum rex 107 a
dotadas Iſthmij filius 145 b
Draconis leges 381 b.255 a
dracones quibus dijs ſacrati 384 c
drepanum promontorium 154 c
dromeus ex pancratio primus uictoriam reportat.234 d.carnium eſum primus excogitauit 230 d
dromei in Olympicis uictoriæ. 230 d
dromichæta 11 a
dryades nymphæ 294 d.131 b
drymea ci. 391 a. 411 a
dryopes 102 d.183 b eius ſacellũ. 183 b
Dulichij pop. 140 c
duodecim deorũ ſimulachra à Praxitele fabricata 49 b
duris Samius pugil 137 a
durius equus 27 b
Dyme op. 261 b.275 b
dymæorum limites 292 c
dyrrachium op. 234 c
dyſaules 17 a.74 c
dyſcinetus Athenienſium rex 175 a
dyſponteus Oenomai filius 249 b
dyſpontiorum cum Eleis amicitia. 249 b

E

Eaſium op. 261 b
Ebeni radices abſq; folijs ubi naſcã-
tur 511 a
ebrietatis pictura à Pauſia expreſſa.
90 d
Ecbatana 170 d
ebur ubi omnium præſtantiſsimũ.
200 c eius uſus ibid.
ecdelus Philopœmenis præceptor.
340 d
echeclus ab Achille interfectus.
421 b
echedamia ci. 391 a
echecrandes Lariſſæus Apollini do
naria offert 407 a
echelatus 107 a
echembroti tripos 396 c uicto-
ria ibid.
echemonis cum Hyllo certamen.
57 a
echemus Arcadum rex 295 b Hyl-
lum occidit eod.
echeni cum Hyllo certamen 50 d.
145 b 317 b. monumentum 345 b
echephron 314 c
echephronis ſacellum 314 d
echepolis Alcathoi ſepulchrum. 53 b
echeria Iphito coronam imponit.
198 c
echeſtratus Spartanorum rex. 107 a
echetlæus heros pro deo cur ab A-
thenienſibus cultus 40 d
echetlus heros 18 d
echidna 309 b
echinades inſulæ 182 d cur ab A-
cheloo non diſsipatæ 315 a
echion Cadmi gener 350 d
echorax 419 a
echus porticus 102 c.213 b
ectimus faber 113 b
eionei mors 421 a
elaius mons 333 a
elaphiæa dea 250 c & d
elaphius Eleorum menſis 245 b
elaphus fons 328 c
elaſti mors 420 d
elatea ci. 273 a.294 d.391 a.431 a
elatenſes à Romanis cur libertate
donati eod.
elatenſium contra Macedones fa-
cta 431 a & b
elatus 294 d 398 d eius ſtatua.
393 d.340 d.432 c
electra Atlantis filia 182 c
electra fl. 182 c
electræ porta 356 c. tumulus 76 d
electri copia ubi 200 d
eleus Amphimachi filius 189 a. E-
peorum rex 187 b uates 389 a
elei à Lacedæmonijs accuſantur.
114 d à Meſſenijs debellantur.
175 b è certaminibus Iſthmicis
ejciuntur 240 d
elei quo ordine dijs ſacrificent.
203 a
eleorum ac Arcadum de agrorum
finibus contentio 241 b. bellum
cum Lacedæmonijs 22 d
eleorum duces 189 a & claſsis.
ibid. proceres pecunia corrum-
puntur 175 b
eleorum cum Achæis pax 239 b.
cum Lacedæ. bellum 114 d 115 a.
& cum Sicyonijs 224 c
eleorum cum Letrineis amicitia an-
tiquiſsima 250 c cum Macedo-
nibus fœdus 190 d de Lacedæ-
monijs tropheum 221 a.223 a
eleorum Prytaneum. 204 d tribus
duodecim 196 d in Olymp. do
naria 234 c limites 292 c pic-
tas 211 b res geſtæ 190 d
eleorum regionis fertilitas 254 c
eleorum iuramentũ Argiuis & Man
tineoſibus datum 201 a
eleorum mulieribus certamina O-
lympica interdicta 193 a
eleorum uatum monumentum.
181 a
elephantorum in bello uſus 14 d
elephantorum dentes quomodo &
unde naſcantur 200 c
eleuſinia feſta 182 c 426 d. uiolata.
3 a
eleuſinia Trochili uxor 17 a
eleuſinij templi deſcriptio eod.
eleuſiniorum cum Atheoienſibus
bellum 47 a. 255 a ſacrificia.
396 d
eleutheria certamina 348 d
eleutherenſes 48 c
eleutherion 77 a
in Elide quæ memoratu digna.
250 d
elymorum cum Phœnicenſ. bellum
399 a
elyrus op. 404 d
eliſſon 71 b
eliſſon fl. 322 c oicus ibid.
elpenoris pictura 425 b
elyſius campus 345 a
emautionis curſoris ſtatua 242 c
emperami bubulcus adulteræ mini
ſterio Meſſenios prodit 156 c
emilus ſtatuarius 206 c
enapadæ 122 d
endei ſtatuarij opera 31 b
endius ſtatuarius 338 d
endocus ſtatuarius 261 a
endymion à Luna amatur 187 a.
certamina Olympica inſtituit.
194 d. Clymeno regnum abrogat
194 d filijs curule de regni ſuc-
ceſsione certamẽ proponit. 187 a
endymionis monumentum eod.
246 c ſimulachrum 245 a
eniſpe inſ. 317 a
enna uicus 96 c
enodio nigri catuli cur immola-
ti 114 c
enoeacrunon fons 16 d
enope op. 141 a
enudus 259 a
enyalius 208 d
Epaminondas contra legem Bœo-
tiæ principatum obtinet 360 c.
Megalopolim ædificat 318 c. Meſ
ſenam condit 174 d
epaminondæ ænea imago 180 c. i-
tem ferrea imago apud Meſſeni-
os 180 c
epaminondæ Græcorum ducis fa-
cta 344 c. 357 b fortitudo mili-
tar. 4 d 303 b laus. 341 a. mors
160 d & 303 a ſomnium 173 b. ſta
tua 360 d uitio 173 b ſepul-
chrum 103 b. 104 c
epaminondæ Thebanorum ducis
uita eleganter deſcripta 357 b.
358 c
epebolus uates 152 d
eperatus Spartanorum dux 166 d
eperaſtus 242 c
epeus 187 a Panopei filius 93 a.
equi lignei fabricator 93 a Tro-
iæ uaſtator 420 c
epei opera 27 b pictura 420 c
ephebæum gymnaſium apud Spar-
tanos 124 c
epheſus Cayſtri fluuij filius 257 a
epheſus ci. aucta 11 a
epheſij Etennici & Lyſandri ſtatuas
erigunt 225 b
epheſiorum imperiũ quàm latum.
257 a
ephialtes 372 d legum in Areopa-
go corruptor 38 c
ephialtes Trachinius 5 a
ephinoa Alcathoi filia 54 c
ephiræa 57 b
ephori Spartanorum 118 d
ephororum magiſtratus 147 a
ephyra Oceani filia 57 a
ephyrea 61 b
ephyreorum regnum eod.
epicaſta Oedipodis mater & uxor.
351 b
epicharmi effigies 27 b
epichorij Amphialeam expugnãt.
410 d
epiclidas 68 c
epiclides eod.
epicradius pugil 234 c
epicyridas 399 a
epigonorum in Thebanos expedi-
tio 369 b
epicrates 117 a
epidamij pop. 234 c
epidamniorum donaria in Olymp.
244 d
epidauria feſta 89 b

epidau-

epidaurus oppidum 134 d. 137 a. 83 d
epidauri genus & parentes 89 a
epidauriorum de natiuis oleaſtris lex 92 c
epidauriorum, qui ſacra adminiſtrabant, calamitas 91 a
epidote genius 128 d
epidotarum templum 91 a
epidotes 69 b
epimedes 194 c
epimedis ara 103 a
epimelidæ monumentum 183 a
epimelides 185 a
epimenides uates 82 d
epimenidis Cretenſis monumentum 110 c magnificentia 122 b. tumulus 82 d ſomnus 17 b
epionæ Aeſculapij uxoris ſimulachrum 91 a. 92 d
epipyrgidia 94 c
epiri regum ennmeratio 13 a ortus 95 a
epirotarum reſpublica à regio imperio liberatur 184 d
epirotarum ſepulchra non à Pyrrho uiolata 11 b
epiteles Aeſchinis filius 171 b Argiuorum dux. ibid. eius ſomnium 173 b
epitherſæ pugilis ſtatua 240 c
epochus 295 b. 338 c
eponymi apud Athenienſes 6 c
eponymorum imagines 9 a
epopeus 57 b 61 b 70 c Antiopen rapit 64 c
epopei imperium 64 c mors ibid. d opera 80 c tumulus. 70 c
Equeſter collis 39 a
equus Durius 27 b
equus Troianus quo artificio fabricatus 27 b
equos quis primus iũxerit 316 d
equis alendis apud Græcos qui dederint operam 234 c
equi æneí miraculum 220 c & d
equi libidine correpti, in Olympia, in equum æneum iuſiliunt. 220 c
equi ſolitarij in Olympiacis ludis quando admiſsi 195 b
equorum perfectorum curſus in ludis Olympiacis quando admiſſus 195 a & b
equis alendis qui præcipuè operam dederint 222 d
erachum op. 390 d
eraſi ſtatua 398 d
eraſinus 103 a
eraſinus fl. 312 c eius ortus 87 a
eratonis nymphæ uaticinia 330 c
eratus Argiuorum rex 103 a
erechtheum ædificium 31 b
erechtheus 32 d. 65 a rex Athenienſium. 47 a. eius fortitudo. 6 c. mors 255 a ſacra 31 b
ereus 294 c
ergaſterius Atticus ſtatuarius 219 a
ergatæ dij 325 a
erginus rex 381 b ab Hercule interficitur 362 c
ergini oraculum 381 c
ergoteles ex dolichouictoriſ reportat 227 a fortitudine ſui ſeculi homines cunctos ſuperauit. 227 a
erechthei ſtatua 399 b
ereſi pictura 421 b
eretrieus Philesius ſtatuarius 221 a
erianthes 399 a
erichthonius draco 29 a
eriphyle 207 a eius torques. 387 a
eridanus fluuius 4 d. 21 c
erineus portus 283 b
erinnys dea 326 c eius ſimulachrum eod.
eriopa 61 b
eriphyla 314 d. 315 a 38 d. eius monumentum 85 a
eriſichthonis monumentum 39 b
erichthonij ortus 3 b
erſe Cecropis filia eod.
erxiclidas Athenienſium rex 394 d
erycinæ templum in Sicilia 314 c
erydicen Pinlemęus amat 8 d
erymanthus 314 c. 317 b
erymanthus fl. 248 c 314 c 195 c
erymanthi templum 315 a
erymanthius aper. 33 b. eius dentes. 314 d
erymathus fl. 193 c
erymathus mons 193 a
eryſichthon 3 b
erythea Geryonis filia 407 b
erythræ op. 249 a
erythræi pop. 240 c. ex Creta proficiſcuntur 258 d
erythrarum rudera 347 b
erythræi ratem, funiculo ex mulierum crinibus confecto, in littus trahunt 261 a
erythrus ab Oenomao occiditur. 249 a
eryx tyrannus Siculorum 126 c. 314 c
erycis & Herculis monomachia. 126 c
erycis regio 314 d
eſtiæa 289 a
eſtiæa ciuitas ab Attilio capta. 264 c
eſtiæi immoderata libido 429 b
eteocles 309 b. 379 b. primus Gratijs ſacrificauit 379 b
eteoclis cum Polynice certamen. 291 b
eteonicus 399 a eius ſtatua 225 b
eua uicus 103 a
euæchma Hylli filia 143 a
euæchna Megarei filia 54 c
euæphnus furtum crudeliſsima cæde cumular 146 d
euęphnus homo eloquens, ſed auarus 146 d
euęphno Polychares boues elocat. 146 c
euagoras 93 a
euagoras Eleus eques inſignis. 195 b
euagoras Lacon 234 c
euagoras rex Cypri 4 c
euagoras Zanclius Herculi ſtatuam dedicat 218 d
eualcis pugilis ſtatua 241 a
euamerionis ſimulachrum 71 a
euandri laus 335 b
euandri ſimulachrum apud Pallantinenſes 337 a
euanthes 160 c. 226 d
euanides Ambraciota 319 a
euanoridæ luctatoris ſtatua 231 a
euaræphori ſacellum 124 c
eubœa 77 a
euboli ſepulchrum 37 a
eubotas curſor uelociſsimus 211 a
eubuleus 17 a Carmenoris filius 94 d
eubulidis opera 3 a
eucadmus ſtatuarius 410 b
eucampides 38 d
euchenor 54 d
euchir ſtatuarius 307 a
eucles Callianactis filius 210 c
eucles luctator 228 c
euclidis Athenienſis ſtatuarij opera 285 c. 289 a
euclous Cyprius 401 a
eucoſmi tumulus 126 d
eudamidas Lacedæmon. rex. 118 c. 300 c
eudelus pecunia à Philoſtrato corrumpitur 212 d
euergetidas 166 d. 169 a
euippe Leuconis filia 279 b
euippus à leone diſcerptus 31 a
eumantides 160 d. eius monumentum 125 b
eumelus Corinthius 210 c hymnum Apollini componit 145 b
eumeli hiſtoria de rebus Corinthiacis 57 a
eumeli imperium 277 a
eumenides deæ 90 d
eumenidum ſacrificulæ. 288 c templum 326 c & aliud apud Cerynetes 287 b
eumenidum templi miracula. 287 b 288 c
eumolpus 3 a. 74 c. 245 d
eumolpia carmina 393 a
eumolpi genus & parentes. 47 a. monumentum ibid.
eunoenſium regio uaſtatur 272 d
euoe Bacchica uox 179 a

euoras 132 d
euphaes Meſſeniorum rex.147 b.le-
taliter uulneratur.151 b.moritur.
154 c
euphais fortitudo militar.149 b.ad
milites oratio præclara. 150 c.&
d.& alia oratio cõtra Lacedæmo
nios 149 a
euphemæ imago 373 a
euphemus Car 27 a
euphemus 207 a
euphorbus 77 a
euphorbus proditor 266 d
euphranor pictor 4 d
euphrates fl. 63 b
euphratẽ fl.quis primus ponte iun
xerit 423 a
euphroſyna 380 c
eupolemus 77 a ſtadij uictor.
337 b
eupolemi ſtatua 224 c
eupolidis comici ſepulchrum 65 b
eupolus Olympicum certamen pri
mus pecunia corrupit 211 b
euponymi apud Athenienſes. 119 a
Euriclis Spartani magnificentia.
60 d
euricrates Lacedæmon.rex 108 d
euridamidas 68 c
euridice Lacedæmonis filia 122 d
euripides 24 c eius ſepulchrum.
2 d mors ibid.
euripon 113 a
euriſthenes Ariſtodemi filius.106 d
107 a
euriti monumentum 74 d
europs 100 c
eurota flu. 105 b
eurotas Laconum rex 105 b
euryalus Meciſthei filius 95 b
eurylaus Spartanus 166 c ab Oe-
nomao interfectus 248 d
euryali ſepulchrum 81 b ſtatua.
398 c
eurybates 419 a
eurybatus luctator 195 a
eurybiadæ monumentum 126 d
euryboras diſci certaminis uictor.
270 b curſor uelociſsimus.
87 a
eurycida Endymionis filia 187 a
eurydicæ ſtatua 211 a
euryganea 351 b
eurylai uulnera 419 b
euryleon Lacedæmoniorum cõtra
Meſſenios dux 150 c
euryleonidæ effigies 126 c
eurylochus 413 a
eurymachus ab Oenomao interfe-
ctus 248 d
eurymachi pictura 421 b
eurymedon 76 d
eurynoma Oceani filia 312 a
eurynomæ ſimulachrum ac ſacrifi-
cia.333 a templum eod.
eurynomus infernalis genius.412 d
eurypylus 351 c Euæmonis filius
270 a Axionem occidit 421 b.
arcam ex Ilio aſportat 387 a fu
rore corripitur 279 a Machao-
nem occidit 141 b Saluti tem-
plum ædificat 281 b
eurypyli monumentum 278 d
eurypondæ 112 a
euryponidæ 113 a
eurypondarum monumẽtum.112 a
euryſacus 43 b
euryſacis ara apud Athenienſes.
44 c
euryſtheus 114 c.309 b
euryſthei odium in Herculem.283 b.
monumentum 56 d
eurythus 189 a eius oſſa 143 b.
182 c
euryto cur Meſſeniorum reges im-
molent 145 b
eurytion 198 c
eurytium oppidum 143 b
eutelidas Lacedæmonius uictor in
pentathlis 196 c
eutelidæ luctatoris uictoriæ. 240 c
eutelidæ ſtatuarij opera 233 b
euteonicus Spartanus 377 a eius
in Lyſandrum impudentia.377 a
euthymenis luctatoris ſtatua. 231 b
euthymus liberatam à Genio uirgi
nem ducit in uxorem 219 b. abſ
que mortis improbitate è uiuis
exceſsit 219 b
euthymi cum genio pugna 219 a
euthymi pugilis uictoriæ.218 d.219 a
eutychides ſtatuarius 223 a
execeſtidis uictoriæ 196 c
extemporalis dicẽdi facultas quan
do inuenta 241 b
extemporanei deorum foci 202 c
F
Faba cur impurum legumen.307 b
fabarum inuentio 46 d
famæ ara 19 b
farina ſacrificijs quando primũ ad-
hibita 292 d
fatidici uiri 400 d
fatum ubiq; ineuitabile 167 b
Ferri cõglutinatio à Glauco inuen
ta 404 c (112 a
ferri fundẽdi ratio quando inuẽta.
ferri uſus 109 a
Filiorum in parẽtes pietatis memo
rabilia exempla 422 c
Flaminij contra Macedones res ge
ſtæ 264 c
flamma è uentis in ſyluam delata.
141 a
Fluuij Græcorum beluas pernicio-
ſas non producunt 182 d
Fluuij hyberni 310 d
Fluuiorum diuerſorum diuerſa na
tura 201 d.& 203 a
Foci deorum extemporanei 202 c
fontium diuerſorum miracula. 140
c.282 c.347 b
formicarum in Pephno inſ. multi-
tudo 140 d
formicarum miraculum 228 d
fortuna ex Parcis una 289 b
fortuna Plutonem portat 361 a
fortuna Pherepolis 178 d
fortunæ mentionem primus fecit
Homerus 178 c
fortunæ Acreæ templum 66 c
fortunę Bonę ara in Olympia.204 c
fortunæ imago Aegiræ pulcherri-
ma 289 b
fortunæ Montanæ templum. 66 c
fortunæ mutatio 325 a
fortunæ apud Megarenſes ſacel-
lum 54 d
fortunæ ſimulachrum quando &
à quo primùm elaboratũ. 178 d
fortunæ ſimulachrum apud Mega-
lop.322 d apud Syros 223 a
fortunæ templum apud Argiuos.
31 a Corinthios 60 c apud Ele
os 253 a apud Hermionenſes.
101 a.Pharæatas.178 c.Thebanos.
361 a Theſpienſes 370 d
Frugum ſerendarum ratio quãdo
inuenta 277 a.294 c
Fugæ pœna 390 d
fulmina dextra boni ominis ſigna.
167 b
fumi miracula 383 a
furiarum crinibus cur dracones im
plicati 55 a
furiarum ſacellum 54 d.55 a
G
Gæus 288 d
galatæ aprorum contactu abſti-
nens 276 d
galatarum contra Græcos expedi-
tio 410 b in Callienſes crudeli
tas 410 c miſera fortuna 9 a.
in Myſia clades 19 b
galatarum exercitus Delphis ab A-
polline opprimitur 302 d
galliæ deſcriptio 4 d
gallo gallinaceo,uites ab Aphrici
improbitate ſeruantur 99 b
gallus auis cur Palladi ſacra 351 b
Galli Romani ſenatoris in Græci-
am legatio 268 c
galli barbati 366 d
galli Delphicum templum ſpoli-
ant 395 b. ad Thermopylas uin
cuntur 413 b frigore, ac niui-
bus pereunt 416 c cur ad Ther-
mopylas interfectos milites ſe-
pelierint 414 c
gallorum proceritas 412 b.in Græ
ciam irruptio 413 a (ra 365 d
gallorũ duo apud Tanagræos gene

gal-

gallorum in Aſiam expeditio oraculo prædicta 405 b
gallorum contra Græcos exercitus ingens 411 b in Aetoliam irruptio 414 d in Callienſes crudelitas 414 d
gallorū in caſtris fames 417 a ſtrages cruentiſſima 416 c 417 a & alia ad Sperchium 417 b
gallorum ſaccilegia 414 d
ganictoris filij 376 c
ganymedę deæ templum 73 a
ganymedes Iouis pincerna 216 d
ganymedis ſimulacrum eod.
garapammon pugil 218 a
garates fl. 346 c
gargaphius fons 350 c
gaſoptum 122 a
gatheatas fl. 326 c
Gela ciuitas 358 c
gelanor 79 b
gelon Siculorum tyrannus 232 d 244 d 335 a
gelonis currus 232 c contra Theſſalos res geſtæ 389 a
genius Bacchicus 3 a
genius Temeſſæ ciues inſectatur 229 a (ptio 229 b
genij ab Euthymo fugati deſcri-
gerania mons 49 b 55 a
gerenia ciuitas 142 a & b 134 d
geres Bœotus 258 d
gerontheus mons 311 b
geronteum 305 c
geronthiæ op. 134 d
geronthræ 135 b
geruſia 128 d (185 b
geryonis boues 44 d 126 c 130 c
geryonis Chryiaoris oſſa miracuIoſa 44 d
geryonis triplex forma 209 a
Gigantum bellum 29 b 245 a cum dijs 311 b 77 a forma monſtroſa 312 b magnitudo 325 a oſſa 44 c & d
gitiades ſtatuarius 127 b
Glaucæ fons 61 a
glauce nympha 319 a
glaucus ſtatuarius 232 d 231 a
glaucus 62 c
glaucus Arginus ſtatuarius 219 a
glaucus fl. 277 a
glaucus maris genius 231 a
glaucus ex piſcatore quomodo deus marinus factus 367 a
glaucus ferri conglutinationem excogitat 424 c
glaucus Spartanus 298 d
glaucus omnium ſuæ ætatis ad manuum geſticulationem aptiſſimus 231 a
glauci inſula 233 b pictura 421 b ſaltus 367 a ſtatua 233 a naticinia 367 a
glauci Meſſeniorū regis facta 145 a impietas 78 c
glauconis Athenienſis currus 241 b
gliſantis rudera 361 b
glociæ templum 17 b
glycias fons 290 d
glyppia 136 c
Gnatonis Dipenſis pugilis ſtatua (250 d
genetylides ara 2 c
gnothis Theſſalus 216 d
Gonippus formoſiſſimus adoleſcens 171 b
gonuſa Sicyonis filia 203 d
gorgaſus 178 c eius templum 145 b
gorgias Leontinus 410 c eius ætas longæua 242 d orationes, & apud Athenienſes honos 242 d ſtatua. eod. & 410 c
gorgonis caput 24 c 81 a Vide Meduſam.
gorgophona Perſei filia 143 b 106 c eius tumulus 53 a
gorgus Ariſtomenis filius 165 a eius contra Laced. facta 166 d de nauigando ſententia 169 b in Olymp. generoſa facinora 240 d ſtatua 239 a 240 d
gortyna 193 a
gortys 295 a 344 d 320 d
gortynij bello uexantur 342 c
gortynius fl. 193 a 195 a 320 d
Grææ Aeolis filiæ uiuacitas 364 d
græcia proditoribus nunquam caruit 266 d
in Græcia olim magna ſiccitas 93 b
græciæ uectigal à Romanis imponitur 275 a
græci in comparandis deorum ſimulacris ſumptuoſi 200 c in recenſenda generum ſerie diſſentiunt 145 a cur incenſa à barbaris templa reſtaurare noluerint 412 d cur res peregrinas magis quàm domeſticas admirentur 381 a
græci in ſeruitutem à Mumio acti 275 a à Nerone Imperatore libertate donati 275 b
græci à pendendis nectigalibus quàm diu immunes 344 c
græcorum aduerſus Xerxem exercitus 411 b bella memorabilia 6 c contra Macedones bellum 175 b 262 d factiones & diſſidia 263 a naufragia 214 c 85 a peſtes ac ſeditiones 190 d concilia quando inſtituta 396 d
græcorum ſapientes ſeptem 26 d 417 b
græcorum ducum bene de patria meritorum catalogus 341 b
græcorum fluuij animalia pernicioſa non producunt 182 d
græcis ſtipendia à Veſpaſiano Cæſ. iterum impoſita 275 b
grādo incātamētis depellitur 99 b
grauianus Sicyonius pugil inſignis 71 b
gratiæ deæ Veneri familiares 252 c à Phidia ſculptæ 199 a nudæ 380 c tres 179 b 380 c
gratiarum & Bacchi ara communis 203 b nomina 379 b 380 c picturæ 26 d 252 c 380 c ſacrificia 326 c & alia ab Eteocle inſtituta 379 b
gratiarū ſimulacrū 261 a 378 d ſolennitas 382 c ſtatuæ 119 b 380 c templū prope Amyclas 129 a & aliud apud Eleos 212 c item apud Orchomenios templū 382 d
gryllus 4 d
gryllus Xenophontis filius 300 d 301 b Epaminondam occidit 303 a 360 d
grylli mors 303 a
gryphes qui 29 a
Gyala 420 d
gyges Daſcyli filius 167 a
gymnaſia athletarum & curſorum in Olympia 204 d
gymnopodia feſta 119 b
gynæcothea 340 c
gythæum 134 d

H

Hadrianus Rom. Imp. 244 d
hadriani Imp. Gymnaſiū 21 b laus 6 d in deos pietas 21 a magnificentia 21 b 56 c 60 d 77 b imago 21 a 29 a ſtatuæ 4 c 21 a 200 d
hæmon Lycaonis filius 336 d
hæmoniæ ciuitates eod.
hagne Core 182 c
hagnitæ temp. apud Spartan. 118 b
hagno dea 323 b 339 a
hagnæ fons 330 d
hagnæ Iouis nutrix 330 d
hagnus quid 151 b
halet fluuius 261 b
haleſiæ 132 d
halia ciuitas 318 d
haliartiæ mors 361 a
haliartium op. 379 a
haliartiorū mœnia oppugnantur (in a
haliartus 376 d
halice op. 106 d
haliphthorus 294 d
halirrothius Alcippam uiolat 24 d
haliuſe inſ. 100 d
halmi genus extinguitur 381 b
halmones 379 b
halmus Siſyphi filius 379 b
hamadoci foetitudo 5 b
hammonis in Delpho ſtatua 401 b ſimulacrū apud Megalop. 324 d templum apud Thebanos 361 a uide Ammon.

hannibalis ad Pruſiam fuga 304 c
oraculum 304 c mors 304 c
harma 364 d
harma locus 42 d
harmatis op. rudera 364 c
harmodij ſepulchrum 33 c
harmoniæ nuptiæ 103 c 357 b prudentia 361 b thalamus 357 b torquis 387 b
harpagus fugatur 397 a Mineruæ templum incendit 96 d
harpali Macedonis facta 46 d largitiones 99 a in Cretam nauigatio & mors 99 a
harpinna Aſopi filia 214 d Oenomai mater 248 d
harpinnæ op. rudera eod.
harpinnates fl. eod.
harpia 131 a
harpyiæ 207 b
haſta à Cheronēſibus pro deo culta 387 a
Hebe 71 a eius ſimulacrum 77 b
hebes ara 22 c
hecabæ ſomnium 400 c
hecaergæ ſacrificia 54 c
hecatæi Mileſij de Cerbero infernali ſententia 139 a
hecate 53 b ab Æginetis ſanctiſſimè culta 94 c
hecate ſimulacrum in Aquilis 71 b & apud Argiuos 84 d ſolennitas 94 c
hecates terna ſimulacra connexa 94 c
hecatonphonia ſacrificia 164 d
hecatus 160 d
hecati ſtratagema 167 b
hecynnæ templum 384 c
hectenas 350 c
hectoris bellum contra Abantes 262 c cum Aiace ſingulare certamen 209 a ſepulchrum 363 a
hegeleus 82 d
hegemone 379 b
hegeſini carmina 372 d
hegiſarchi pugilis uictoria 236 c
helena ab Alexandro adamata 115 a à Theſeo rapta 119 a in Aſiæ & Europæ perniciem educata 399 b ab Apolline in Lycū transportatur 421 b ad arborē ſtrangulatur 131 b
helenæ Arboreę ſacellū apud Rhodios 131 c
helenæ forma 419 a inſula 43 b lauacrum 59 b proci 113 b raptus 120 d 130 d 139 a ſepulchrū 131 b 308 d templum apud Laced. 124 d
helenus 13 a Priami filius 419 a eius ſimulacrum 85 b
heleni ſapientia 214 c
heliæa iudicium Athenienſiū 35 a
helica 286 c
helice op. 255 a 261 b 385 b 287 a
helice aquis ſubmerſa 265 a terræmotu funditus euerſa 286 c & d
helicon mons 371 b
heliconis fluuij deſcriptio 374 d
heliodorus Halis 45 b
heliſiadum Muſarum ara 22 c
heliſſon 293 b
heliſſon op. 318 d
heliſſon uel Heliſſus fl. 193 b 22 c 322 c oppidum 293 b
helius Perſei filius 133 a
hellanicus 191 a
hellanici pugilis uictoriæ 230 d
hellanodicæ 196 d
hellanodicæon 251 b
hellanodicarū ara in Olymp. 246 c
hellebori copia 414 d
hellenes 133 a
hellenium 220 d
helos op. 133 a
helotes Lacedæmoniorum ſerui 133 a ſub haſta uenduntur 343 a
helus 135 a
hemereſia 191 a
hemithea Cycni filia 401 c
heniochæ ſtatua 355 b
heorphilię reſponſa uatidica 399 b
hera op. 242 c
heræum templum 76 d
heræus Lyconis filius 317 a
heræenſium primordia 317 a
heraclea Eleorum ciuitas 249 b 220 c obſidione cingitur 272 d 273 b 413 a
heracleus fl. 415 a
heraclidarum in Peloponneſum expeditio. 50 d reditus 104 c 113 b 79 a
heraclides 390 c
herbis diuerſis diuerſi fluuij apti 201 d
herganæ ſacrificia 203 a
hercules multi 371 b
hercules Alcmenę filius 202 d eius ara 203 b Amphitryonis filius 194 d Ægyptius 402 c Adiutor 194 d eius ara in Olympia 203 a
hercules auxiliator, & eius ara apud Eleos 205 d
hercules Buranus 283 c Charops 379 a Cynoſarges 22 c eius templum & ara eod.
hercules Idæus 194 d 203 c & eius ara in Elide 250 d
hercules luctator inſignis 195 a
hercules Manticlus 170 c Rhinocoluſthes 169 a Sicyonius 289 a Thebanus 202 d
hercules à Marathonijs primū pro Deo cultus 42 d
hercules ad Delphicum oraculum proficiſcitur 402 c inter ſacrificandum muſcarum multitudine infeſtatur 251 d perforato monte Cephiſum fl. in fines Orchomeniorum ducit 283 a Atlantem cœli onere liberat 199 a Elidem expugnat 188 d Geryonis boues abducit 185 b Cyathum puerum occidit 73 b 74 c Lerneam hydram occidit 207 b & Linum 371 b in Nemea leonem ſuperat 227 b Peloponneſum ſimo purgat 187 b Prometheum liberat 199 a uulneratus ab Æſculapio ſanatur 132 d
hercules in cœlum relatus 130 c lapideus à Scopa factus 69 a
hercules uxorē cur repudiarit 423 b
hercules num Stymphali aues occiderit 312 c
herculis ærumnę 31 b 366 d ara 43 a & alia in Olympia 194 d claua 97 a facies 251 a facta 74 d 33 a 130 c fons 98 c foſſa 306 c 310 d 383 b labores 198 c 219 b imago 28 c nuptiæ 277 b bellū contra Augeā 188 c cōtra Amazonem 218 d cum Acheloo pugna 245 a cum Aſinæis 183 b cū Cygno 33 a 129 b aduerſus Eleos expeditio 307 b 308 c 316 d
herculis & Erycis ſingulare certamen 126 c cū fratribus ſuis pugna 194 c cum Geryone certamen 209 a & cum Hippocoontis filijs 345 b cum Lepreo 191 b cum Orchomenijs bellum 362 c item aduerſus Pylios 131 d pugna cum Thurio 130 c ad Phæneſias migratio 306 c de Hippocoonte trophæum 118 c
herculis Hippodotæ templū 370 c
herculis & Apollinis de tripode pugna 402 c 134 d
herculis arcus à Troianis acceſſitur ad urbis conſeruationem 201 b
herculis fanū in Meſſens 178 c Gymnaſium apud Thebanos 367 a
herculis iuſiurandum Nerei filijs datum 160 c
herculis odium in Hippocoontis familiam unde 124 d
herculis oſſa ex Ilio ad Thebanos perlata 363 a
herculis cū Alcimedontis filia concubitus 304 d item cum Auge 293 a & Omphale 44 d cum Theſpienſibus filiabus 371 b
herculis filiorū ſepultura 50 d 366 c
herculis ſacellum apud Thebanos 366 d ſacrificia apud Eleos 109 d item apud Sicyonios ſacrificia 69 a
herculis ſimulacrum 138 d ferreum 409

um 409 b item aliud ſimulacrũ apud Aegienſes 185 a Arcades 326 d apud Corinth. 62 d Gytheatæ 114 d apud Laced. 115 c 113 b Megalop. 123 b Meſſenios 326 d Methanæ 99 b in Olympia 218 c Orchomenios 383 a apud Sicyonios 69 a Thebanos 386 c
herculis ſimulacrum naui, funiculo ex mulierum crinibus facto, in littus trahitur 261 a
herculis ſpectrum cum Theagenis matre concubuit 274 c
herculis & Mercurij cõmune apud Megalop. templum 324 a
herculis templum apud Eleos 151 a Erythris 163 d Hermi 365 d apud Laced. 124 d ad Sauri iugũ 248 c Theſpiẽſes 371 b in Thisbe 376 d
herculis templum & ſolennitas apud Tiphaenſes 376 d
herculi ſacrificia in Iouis Olympij honorem qualia inſtituta 202 d
herculi ſacra primùm à Marathonijs inſtituta 18 d
hercynna 384 c
hercynna fl. 384 c & d
hermæa certamina 307 a
hermæum op. 326 d
hermeſianax 242 c
hermeſianax poeta 11 a
hermeſianactis ſtatua 242 c
hermiona 78 d
hermionis ſtatua 404
hermionæ nuptiæ 119 a 141 a
hermionæ ciuitatis deſcriptio 100 d 99 b 100 d (110 d
hermionenſiũ prior ciuitas ubi ſita
hermionenſiũ ſacrificia qualia 101 b 102 c
hermonis ſtatuarij opera 96 d eius ſtatua 398 d
hermocrates 259 b
hermogenes Xanthius 336 d
hermogenis Cytherij ſtatuarij opera 63 c
hermon Pyrrhi filius 244 d
hermophantus 399 a
hermus fl. 201 b
herodes Athenienſis 22 d 58 d 247 b Odeum apud Patrenſes ædificat 280 d
Herodis Athenienſis magnificentia 280 d 427 a
heros ab Euthymo ſuperatur & in mare præcipitatur 229 b
heroum ara 2 a c 43 a ſacella 120 d ſacrificia 205 a
herodotus Clazomenius curſor inſignis 242 c
Herodoti locus 42 c 53 b 75 b. 82 c 107 a 140 c 185 a 219 b 242 a 430 c 431 a 427
herophila Apollinis æditua 400 c eius natiuitas 400 d
heſiodos uaticinandi peritus 375 b ad uirgam lauream cecinit 374 c regum amicitias contempſit 2 d ex muſico certamine excluditur 395 b
heſiodi lucubrationes 375 b in muſica uictoria 375 b
Heſiodi locus 29 a 35 a 53 b 65 a 68 d 89 b 309 b 371 a 380 c
heſiodi mors 375 b
heſiodi oſſa quomodo ab Orchomen. recepta 382 d
heſiodi ſepulchrum 382 d epitaphium 383 a ſtatua 373 b 374 c 371 b 219 a tripos 375 b
heſperidum mala 199 a 208 c 244 d
hetœmocles inſignis luctator 122 d
hetœmoclis ſtatua eod.
hexametri carminis inuentio 395 b
Hiceſius 399 a
hiceras 297 a
hiera 399 a
hiera inſ. 325 b
hierocæſarea ciuitas 220 d
hiero Syracuſa. tyrannus 2 d 220 c 235 a 335 a in Romanorum amicitiam ſe inſinuat 233 b à Dinamene occiditur 235 b
hieronis cum Pyrrho amicitia 235 b in Olymp. currus 235 a & b in Olymp. ſtatuæ 235 b monumenta 235 a
hieronis ſtatuæ à Syracuſanis erectæ 240 c
hieronymus Andrius 119 a eius cũ Tiſameno pugna 239 b in Olymp. uictoriæ 239 b
hieronymi Cardiani locus 11 d 16 d
hierothyſium 180 c
hierothytes 315 b
higepolides 242 a
higiæ templũ apud Sicyonios 71 a
hilaira 84 d 180 c
hilairæ templum 125 b
himerus 54 d
hipermneſtræ & Lyncei hiſtoria 87 b
hippagoras 214 d
hipparchi mors 10 c 38 c
hippaſus 72 d eius in Samum fuga 73 a
hippeus 42 d
hippei curſus 241 a
hippias ſtatuarius 237 a
hippiæ ſapientia 228 c uirtutes 26 d
hippocoon 79 a
hippocoon pro regno Laconico pugnat 106 c eius filij 124 c
hippocoontis & Herculis odium unde 124 d
hippocrates Epicydis filius 235 b
hippocrates medicus Apollini ſimulacrum dedicat 390 d
hippocratis Athenienſium ducis mors 352 d
hippocrene fons 97 a
hippodamia 197 b 199 a 207 a à Myrtilo amata 307 a Iunoni diem feſtũm inſtituit 205 b
hippodamiæ ludicrum 210 c nuptiæ 247 a oſſa 246 c proci 203 a
hippodamiæ proci ab Oenomao interficiuntur 248 d eorum tumulus ibid.
hippodamiæ ſacra 246 c ſaltationes 256 c ſtatua in Olymp. 247 b
hippodamium 246 c
hippodromus 435 b
hippolæ rudera 140 c
hippolytę contra Athenienſes res geſtæ 51 b monumentum 51 b
hippolytus 65 a an ab equis diſcerptus 97 b
hippolytus lupos inſectatur 96 d
hippolytus in cœlum relatus 97 b
hippolyti ſacra à Diomede inſtituta 97 a monumẽtum 25 a 1.1 a currus 98 d domus 98 c nemus & ſimulacrum apud Trœzenios 97 a ſtadiũ 97 b ſtatua 98 c
hippolyti & Phædræ hiſtoria 25 a
hippomachus pugil 256 c
hippomenes 358 c
hippomedontis domus 103 b ſtatua 396 b
hippone Scedaſi filia 358 d
hipponi ſtatua 399 b
hippoſthenes luctator inſignis 122 d 125 a 195 b
hippoſthenis templum 125 a
hippoſtrati amor in Laidem 59 b
hipporas Carnum occidit 121 b 122 c
hippothoon 6 c eius ſacellũ 47 b
hippotion Tarentinus Herculi ſtatuas dedicat 218 c
hippothous Arcadiæ rex 296 c
hippothus 398 c
hirci agreſtes in Cyrno 408 d
hircini ſanguinis natura 310 c
hircorum præſagia 223 a
hœdos ſidus 71 b
holmus 368 d
homagyrius 285 a & b
homerus ſtratagematũ multorum author 176 c
homerus fœlix & infœlix ab Apolline iudicatus 315 b
homerus primus fecit fortunę mentionem 178 c unde fluuiorũ infernalium deſcriptiones habeat 20 c
homerus Delphos proficiſcitur 395 b regũ amicitias contẽnit 2 d

homeri

homeri genus & parentes 418 c
homeri carmina à Piſiſtrato colle-
cta 290 c
homeri cæcitas 395 b 181 c antrum
261 b hymni 375 a paupertas
99 a peregrinationes 2 d mo-
numentum 418 c ſtatuæ 147 b
219 a
in Homero & Demoſthene inui-
diam fortuna declarauit 99 a
homeri & Heſiodi ætas 374 c
Homeri locus 14 d 16 d 20 c 26 c
27 d 35 a 39 a 46 c 47 a & b 60
d 62 b 64 d 65 b 71 b 72 c 73 a
74 c 76 c 83 b 84 d 86 d 87 b
90 c 93 a 95 b 102 d 107 b 109
a 128 d 131 b 133 a 134 c 134 d
139 a 140 c 141 a 142 d 144 c &
d 152 c 161 b 176 c 178 c & d
180 c 182 c 185 b 186 c 189 a 192
c 195 a 198 c 199 a 202 d 209 b
216 d 217 a 228 c 249 b 251 a &
b 255 a 259 b 280 c 281 b 286 c
288 d 290 c 292 c 293 b 294 c
& d 299 a 329 b 351 a 380 c
386 c & d 395 a 309 a 308 d 309
b 311 b 314 c 315 b 316 d 317 a
322 b 325 a 330 c 331 a 333 a 319
b 340 c 342 d 345 a 351 b 362 c
363 a 364 c & d 367 a 368 c 370
d 373 a 377 b 380 d 383 a & b
387 a & b 390 d 391 b 392 c 394
d 408 d 415 a 418 d 419 a 420
d 421 a 422 d 424 c 425 a & b
426 d 429 a, 414 c 435 b
homicidij apud Athenienſes pœna
235 a
homines cur in lupos mutati di-
cantur 293 a
homines magnitudine inſignes
322 c
homines qua ratione in deorum
numerum relati 293 a
homines rerum nouarum cupidi
quales 291 b
hominum priſcorum innata iuſti-
cia & pietas 393 a
homolois porta 354 c
hoplodamus 325 a 327 b
horæ 50 c
horæ deæ, regiæ aulæ in cœlo cu-
ſtodes 199 a à Phidia ſculptæ
eod.
horarum ara in Olympia 204 c ef-
figies 123 b ſimulachrum 261 a
apud Argiuos ſacellum 81 a
Hyacinthus Amyclę filius 106 c ab
Apolline adamatus 131 a
hyacinthi ſignum quomodo effi-
ctum 131 a
hyacinthi ſepultura 130 d
hyampolis ci. 412 d 433 a expu-
gnatur ibid. ſolo æquatur 390 d
hyamus Lycori filius 394 d
hyanthas 350 c
hyanthidas 61 c
hyantū op. 433 a expugnatur. ibid.
hybla ci. 215 b
hybleæ deæ templum 215 b
hycoaris 59 b
hydarnus 110 d
hyettus 368 c
hyettus uicus 381 a
hyettus primus de adulterio pœ-
nas ſumpſit 381 b
hygiææ apud Oropios ara 41 a
ſimulacrum 27 a & aliud in Ca
ria 50 d
hydarrhis facinora contra Græcos
415 a
hydra Lernea 207 b
hydrea inſ. 200 d
hylæ 427 b
hylici fluuij fons 98 c
hyllus fl. 44 d
hyllus Herculis filius 178 c 189 b
295 b
hyllus Rhodius luctator 238 c
hylli cum Echemone certamen 90
d 57 a 345 b 295 b 337 b mo-
numentum 50 d mors 295 b
hylli oſſa ſtupendæ magnitudinis
44 d
hypatodorus ſtatuarius 317 b
393 c
hyparus mons 364 c
hypenus Piſæus palmam è diaulo
abſtulit 195 a
hyperbius 34 d
hyperborei 5 b 194 c eorum pri
mitiæ 39 a & b
hyperesia 258 d
hyperesienſium ſtratagema 289 a
hyperia ci. 95 b
hyperion Megarenſium rex 54 c
eius mors ibid.
hyperippa 287 a
hypermneſtra accuſatur 80 c 83 b
abſoluitur 82 d
hypermneſtræ hiſtoria 80 c monu
mentum & d ſtatua 398 c
hypermenides ab Ariſtomene in-
terfectus 164 d
hyperochi fortitudo 3 b ſpectrum
apparet Gallis 416 c
hypſiſta porta 354 c
hypſiſtus 60 c
hypſus 238 d 293 b 327 a
hyrei filij 125 a
hyrieo receptaculū diuitiarum ædi
ficatur 382 c
hyrmia Epei filia 187 a 188 c
hyrmina op. ibidem
hyrnethis ſepulchrum 85 b
hyrnethius locus 92 d c
hyrnetho 79 b 88 d à Cerene &
Phalce abducitur 92 c
hyrnethonis honeſtiſsimæ matro-
næ caſtitas 92 c
hyrnethium 91 b
hys 431 b
hyſia ci. 318 c
hyſiarum rudera 87 a 347 b
hyſmonis uictoriæ in Olymp. 224
d ſtatua ibid.
hyſterenor 350 d

I

Iacchi fax 3 a ſimulacrum 46 d
iaculandi ſtudium apud Cretenſes
celebre 27 a
ialmenus Orchomeniorum dux
382 d
iamidæ uates unde originem tra-
xerint 223 a
iamidarum monumentum 121 a
iamus Apollinis filius 223 a
ianiſcus 65 a
ianthe Oceani filia 178 d
iardanus fl. 192 c 248 d
iaſæa ci. 318 d
iaſei cum Phoco amicitia 424 d
iaſius 194 c curſor inſignis 195 a
eques optimus eod.
iaſiq ara 203 a ſtatua 339 b
iaſis nympha 250 c
iaſon luctator 207 b
iaſon Theſſaliæ tyrannus 242 d
iaſonis apud Oropios ara 41 a
peregrinatio 61 a
iaſus 75 b
iaſum oppidum Menalcidas expu-
gnat 271 a
iberi in Sardoam quando profecti
ibycus 65 a (407 b
icarius uerecundiæ templū dedicat
icarus curſor 159 a (133 b
icari nauis 366 d ſepultura 365 d
icaria inſ. 366 d
icarium certamen 120 c
icarium mare unde dictum 366 d
icaſiq ſtatua 242 c
iccus Epidaurius luctator 232 d
iccus Tarentinus gymnaſtico artifi
cio omniū pręſtantiſsimus 233 b
ichnuſa inſ. 407 a
ichthyophagi 41 b
ichthyophagus ſinus ibid.
ide nympha 339 a eius ara 203 a
tumulus 121 b
idæus Cyrenæus ſtadiū uicit 235 b
idæi Dactyli 194 c 323 b
idas Apharæi filius 144 c Marpeſ-
ſam rapit 208 c fulmine ictus
interiqt 144 c
idea ciuit. terræmotu corruit 286 d
idectus ab Ariſtomene interfectus
164 d
idomenei genus 218 d
ignis inuentio cui reuera aſcriben-
da 80 c
ignis ex cinere magorū præſtigijs
miraculoſe elicitus 220 d
ignis

ignis miracula 363 a. 220 d. 359 a
ignotorum deorum aræ. 2 a. 205 b
ilij incendium & deuaſtatio 18 d. 77 a. 195 b. 407 b
ilij expugnati cauſſa 419 b
illyrij pop. 184 d Moſhonæ otũ mulieres rapiunt 184 d
illyriorum res geſtæ 134 d
Imbraſus fl. 259 b
imbrius Mentoris filius 419 b
immaradus. 47 a. 33 a. ab Erechtheo interfectus 6 c
Imperatores Auguſti omnes Oreſtes nominati 77 a
Impietatis pœna 369 b
impudentiæ apud Athenienſes lapides aurei 34 d
Inachus fl. 78 c. 84 c. 75 b eius fontes 87 b. 297 b
Indorum antiquitas 322 c
indus fl. animalia nocitua hominibus producit 182 d
de Inferno Pauſanias quid ſentiat. 139 b
iniuſtitiæ ſymbolum 207 b
ino 59 a Bacchi nutrix 138 c. quo modo in deorum numerũ relata 182 d. 350 d
ino à Ioue amatur 29 b eius ſtatua ibid.
ino dormiẽtibus uaticinatur. 140 d. in mare ſe præcipitat 56 c
inonis aqua 157 b. feſtum. eod. templum & oraculum prope Oetylum 140 d
inopus fl. 63 b
inus cadauer 53 a
Io Iaſi filia 75 b
iocaſta Thebanorum regina 351 b
iodamia in lapidem conuerſa. 178 d
iolaia in Sardoa caſtella 407 b
iolaus 518 c Athenienſium dux. 56 d. 156 c eques inſignis 207 b. Herculis auriga 195 a Herculis laborum ſocius 207 b. 306 d. Euryſthei interfector 57 a in Olympicis coronatur 194 d in Sardoa inſula ueneratus. 407 b
iolai ara 22 c gymnaſium 367 a. ſacellum ibid.
ion Gargetti filius 250 c Aegialenſium rex 255 a
ion Tragicus poeta 259 b
ion Xuthi filius 255 a
ionis monumentum eod.
ioniæ deſcriptio 260 d
ioniæ templa à Perſis cõbuſta. 260 d
iones pop 255 a proditione pereunt 266 d Smyrnam occupant. 260 c prælio ab Achæis uincuntur 255 b
ionum claſſi qui interfuerint. 256 d
ionum imperij primordia 255 a
ionides nymphæ 350 c
ionium mare 4 d
ionum inſulæ, & earum ciuitates. 259 a
iophon Cnoſius 43 a
iopis ſacellum 120 d
iordanis fl. 195 b
Iphiclus curſor optimus 207 b
iphiclus fortitudo militaris 306 d. monumentum eod.
iphicli diuini honores exhibiti. 507 a
iphicratis contra Thebanos res geſtæ 360 c neſtibulum 29 a
iphidamantis mors 209 a
iphigenia immolatur 564 c
iphigeniæ fabula 41 a. genus & parentes 84 d ſacellum apud Megarenſ. 51 b ſimulachrum Aegiræ 289 a
iphimedia 422 d. & 423 a
iphimediæ liberorum ſepultura. 567 a
Iphionoa 49 a
iphionoæ ſepulchrum 54 c
iphis 78 d. 419 a
iphitus præfectus certaminum Olympicorum 191 c Olympica certamina reſtaurat 317 b. ab Eleecheria uxore coronatur 198 c
Iphiti genus 190 d diſcus & menſa 210 c imago 219 a
Ira mons 163 a
ira Meſſeniorum ciuitas 177 b capta 169 b. 156 d
iridis herbæ deſcriptio 388 c
Iſagoras Athenienſis 231 b tyrannus 109 b
iaſon Corinthiorum princeps. 61 b
iſidis Aegyptiæ nemus 63 a item Pelagiæ lucus 62 d
iſidis fanum apud Athenien. 50 d. item in Cenchreis 59 b apud Trœzenios 98 c
iſidis ſacrum. 428 d apud Aegyptios ſolennitas 429 a. & apud Tithoreenſes 428 d
iſidis nemora 62 d rudera 136 d. templa Aegyræ 289 b Buræ. 388 c apud Hermionenſes. 100 d Meſſenios 181 a in Methana 99 b apud Phliaſios 73 b
iſmenias 116 d
iſmenius 181 a Apollinis filius. 356 c Thebanorum deus 355 a
iſmenius fl. 355 a & 356 c
iſmeniarum nympharum ara 39 b
iſmarus fl. 274 c
Iſocratis præclarum encomium. 22 a mors. ibid. ſtatua 21 a
iſthmij Glauci filij pietas 145 b
iſtmia ludi 56 d
Iſthmus 99 a
iſthmus Corinthiorum 58 c
iſthmus Neptuno adiudicatur. 58 d
iſthmum perfodere quidam ſunt conati 58 c
iſthmicum certamen nunquam intermiſſum 59 a
iſthmica certamina 74 d quibus prohibita 185 c
Iſthmicis certaminibus Elei excluſi 240 d
Iſthmici certaminis origo 58 c
ex Iſthmicis Elei eiecti 240 d
iſtiæa op. 260 c
italia Oenotria dicta 294 c
ithæmones 419 a
ithoma op. 171 a à Lacedæmonijs ſolo æquatum 158 c
ithoma Iouis nutrix 181 a
ithome 179 a. 152 d. 176 d
itonus 346 d Amphictyonis filius 378 d
iubæ ſtatua 19 b
iudicia Athenienſium 14 d. & 35 a
iuno Aegophaga 125 a Anthea. 83 b Lucina 102 d parturientibus propicia 325 a
iuno Meſate 260 d Prodomia. 70 d Samia 225 b. 259 b Veſtibularis 70 d
iuno irata Ioui placatur aſtutè. 348 d quotannis lauans uirginitatem recipit 104 d
iunonis cognomina uaria 312 c
iunonis Acreæ templum apud Argiuos 86 c Ammoniæ ſacrificia in Olympia 205 a Argiuæ ſacrificia 174 d & templum apud Laced. 122 d
iunonis Bunææ templum 63 a. Equeſtris ara in Olympia 204 c. Hypercheriæ fanum apud Lacedæmonios 123 d. Lacedæmoniæ ſtatua in Olympia cur demolita. 236 d
iunonis Olympiæ ara 203 b item Samiæ ara ex cinere extructa. 202 c Teliæ ſimulachrum. 348 d. & Teliæ templum apud Megalop. 324 d
iunonis ara ſupra Arachnæum. 88 d
iunonis educatio 311 b cum Neptuno contentio 75 b
iunonis fanum 21 b. 71 b & aliud in Olympia 202 c
iunonis feſtum apud Argiuos 86 c
iunonis iuramentum 509 b lectica 77 a nemus apud Aegienſes 285 a nutrices 77 a pepium ubi contexatur 282 d. 205 a ſacellum apud Megarenſes 53 a ſacerdotes 77 a
iunonis ſceptro cur cuculus inſideat 77 b

iuno-

iunonis ſimulacrũ apud Megalop. 324 c itẽ apud Mycenas 77 a Patrenſes 280 c & in Samo 259 b
iunonis ſimulacrum niſi à mulieribus ſacerdono præfectus intueri nemini licet 285 a
iunonis templũ 2 c incendio conſumptum 77 b
iunonis templum apud Eleos 205 a & aliud apud Epidaurios 92 d Heræenſes 117 b Mantinenſes 300 d apud Mycenas 76 d in Pęone monte 102 d apud Platęenſes 348 d in Samo 259 a à Perſis combuſtum 260 d
iunonis templũ apud Sicyonios 70 d Spartanos 119 b
iunonię Veneris ſimulacrum apud Laced. 112 d
ſub Iunonij templi tecto in Olympia cadauer armati militis inuentum 221 a
iupiter Apeſantius, & eius ſacrificia 75 a
iupiter Blãdus 68 d 82 a Cappotas unde dictus 132 a Cithæronius 348 c Coryphæus 62 d Dodonęus 287 a 321 a Exul 128 d Geryon 293 b Græcanicus 56 d 91 b eius fanum 21 b mons 94 c
iupiter Herceus 421 b & eius ara 162 c & aliã in Olympia 203 a apud Troianos ſimulacrũ 318 c
iupiter Homagyrius 285 a Hoſpitalis 120 c eius indignatio 287 a
iupiter Hypatus 292 d Hypſiſtus 60 c & eius templum 354 c
iupiter Liberator 31 a & eius ara apud Platęenſes 348 d templũ in Delphis 414 c
iupiter Lycæus 292 d & eius arcana ſacrificia 331 a ſimulacrum apud Megalop. 323 a ara 331 a & alia in Laconica 345 b item fanum 191 b nemus, eiusq; miracula 330 d ſacrificia 293 a 231 a ſacerdotes 310 d templum apud Megalop. 322 c
iupiter Milichius 68 d 81 a
iupiter Mœragetes 204 c Muſcarius cur ſacrificijs Eleorum placatur 202 d
iupiter Muſcarius ab Hercule cur ueneratus 202 d
iupiter Orcius 217 a Olympius quibus ornamentis ab Eleis expreſſus 198 c
iupiter Parcarum dux 418 c 329 a 384 c
iupiter Phyxius 80 d Pluuialis 384 c
iupiter cur Scotitæ cognomentum habuerit 118 c
iupiter terreſtris 60 c 203 b Verticalis 62 d
iupiter deorũ ſupremus 328 c maris rex 86 d diſtributor horarũ, & rector fati 50 c
iupiter ubi educatus contenditur 181 a
iupiter æneus apud Sicyonios 69 a & æneus à Lyſippo ſculptus 54 d in cuculum mutatus 77 b 102 d
iupiter iratæ Iunoni Cithæronis conſilio placatur 148 d
iouis altiſsimi aræ in Olympia 204 c Ambulij ara apud Laced. 112 c Ammonis temp. apud Laced. 129 a Ancheſmij ſimulacrũ 40 c Apheſij fanũ 56 d Arei ara in Olympia 203 a Capitolini apud Corinthios templũ 62 d Catæbatι ara in Olympia 203 b Catharſij ara in Olympia 203 b Ceraunij ara apud Olympios 203 a Charmonis temp. 304 c Chthonij ara in Olympia 203 b & ſtatua 60 c Clarij ara apud Tegeatas 345 b Conij fanũ 50 d Cõſiliarij ſtatua 4 d Corceatæ ſimulacrũ 134 c Coſmetæ temp. apud Laced. 127 b & 128 c Cteſij ara 10 b Datoris temp. apud Mantinenſes 300 c Dodonæi fanũ 20 c & eius fagus, ibid. Epidotæ temp. apud Mantinenſes 300 c Euanemij templum apud Laced. 122 c Forenſis ara in Olympia 204 c & eius templum 369 a & aliud apud Spartanos 119 b
iouis Hymettij ſimulacrum 40 c Hypſimedõtis nemus 225 a Imberbis ſtatua in Olympia 216 d Innoxij ara 40 c Ithomatæ templũ 181 b 156 d & ſacrificia 157 a 164 d 174 d ſimulacrum in ſylua inuentum 141 a
iouis iucundi ara 46 c Lacetæ ara 216 c Laphyſtij nemus 379 a Lariſſæi templũ apud Argiuos 86 d Lecheatæ ara 317 b Liberalis ſtatua 4 c Mechanei ſimulacrum 84 c Meſſapei lucus 132 d Monitoris ara 40 c Nemeçi certamen 86 c & ſacrificia 174 d item templum 75 a & 81 a
iouis Olympij ara in Olympia 202 c & alia ex femorum cinere extructa 202 c
iouis Olympij certamina quomodo inſtituta 194 c & d
iouis Olympij fanũ 21 b lucus 49 b ſimulacrum 50 c ſacrificia cur ex populeis tantum lignis fiant 202 d
iouis Olympij ſignum apud Athenienſ. 90 c ſtatua apud Eleos 199 b & Laced. 121 b
iouis olympij ſolium quomodo fabricatũ 198 c ſimulacrũ à Phædrintis maculis purgatur 208 a
iouis Olympij templum 21 a 56 d et aliud apud Corinth. 63 b 116 c Eleos 196 d 197 a Patrenſes 280 c Spartanos 123 a
Iouis Opulenti templum 331 a Panellenij fanũ 21 b Parnetij ſtatua 40 c Philij templum 323 b Poliei ſacrificia 35 b popularis ara 216 c Poliei ſtatua 28 d eius ſacrificia qualia, ibid. Poſſeſſoris ara 39 b Pulnerulenti templum 50 d Pluuij ara 80 d 40 c regis templum 384 c Scotitæ fanum 118 c Seruatoris ara apud Trœzenios 97 a item nemus apud Aegienſes 285 a æneum ſimulacrum Coronæ 183 a & aliud apud Meſſenios 179 a templum apud Epidaurios 157 b & Mantinenſes 300 c & d Megalop. 323 a Theſpienſes 370 d
iouis Soſpitis fanũ apud Argiuos 81 b Sthenij ara apud Trœzenios 100 c 98 c Supremi ara 31 b in Hypato templum 364 c Teleι ara 340 c Trophęi templum à Dorienſibus extructum 121 a
iouis Xuthi filij ſepulchrum 39 b
iouis ara ſupra Arachnæum 88 d & alia apud Oropioa ara 43 a
iouis natiuitas 320 d 327 b 339 a educatio Iouis 330 d nutrices 181 a 330 d
iouis duo bonorum ac malorum dolia 315 b
iouis nemus apud Eleos 196 d & in cacumine Ithomæ 245 b
iouis in Calliſtonem amor 293 c cũ Alcmena cõcubitus 208 c itẽ Thyagatre 49 b cum Saturno contentio de regno 194 d contra Eleuſinios bellum 74 c
iouis in Piræeo lucus 1 b ſtatua. ib. ſceptrum à Chæronenſibus ueneratum 387 a
iouis ſimulacrum 3 a æneum 21 a & aliud apud Aegienſes 285 a Argiuos 80 d 84 c & aliud tribus oculis apud Argiuos 86 d
Iouis in Chæronea ſimulacrũ 388 c apud Corinth. 60 c Laced. 122 c Megarenſes 230 c
Iouis ſtatua 1 b 28 d templum 2 a 5 b & aliud Aegyræ 289 a apud Eleos 197 a in Cuculino monte 102 d
iouis tibicines & præcones apud Eleos 213 b
Iuramentum Eleorum per Soſipolidem genium 245 b

iuramentum

iuramentum per aprum diſſectum 217 a
iuramentum per Neptunum 281 b
iuſticiæ ſymbolum 207 b

L

Labax pugil præclarus 224 c
labdacus 352 d
labotas Spartanorum rex 107 a
labyrinthus in Græcia 34 c 96 c
læa 192 c
læandris 125 a
læas Cypſeli filius 296 c
laes occiditur 139 a
laceaſtes 65 a
lacedæmon ciuitas 118 d
lacedæmon Laconum rex 105 b
lacedæmonis ſacellum 132 d
lacedæmonij cur ſoli ex Peloponneſiacis Achæi appellati 255 b pecuniæ corruptela primi uſi 162 c conſeſſu Amphictyonico excluſi 396 d à Bœotis uicti 37 b
lacedæmonij clàm parant bellum contra Meſſenios 147 b incurſionibus Meſſeniã infeſtant 148 c 149 a ob finium controuerſiam ad Rom. confugiunt 269 b Mantinenſium agros depopulantur 299 b
lacedæmoniorum arx excelſa 127 b cum Diæo colloquia 270 c in bello fœlicitas 16 c in Perſas expeditio 115 b in Tegeatarum agrum irruptio 296 d contra uicinos res geſtæ 107 b ſeditiones 343 a in Argiuos odium 113 a & b cum Argiuis de agrorum finibus diſceptatio 268 d cum Eleis contentio 114 d cum Mantinenſibus diſsidium 300 c cum Achæis bellum 263 a 341 b 270 c item cum Athenienſibus 262 c cum Arcadibus 331 b cum Argiuis 80 d 107 a 115 b cum Athenienſibus XXX annorũ induciæ 215 a cum Eleis bellum unde exortum 222 d cõtra Ithomam expeditio 153 b & Meſſenius 145 d 146 c 150 c 296 d Megalop. 319 b cum Thebanis 117 a cum Iræ incolis induciȩ 146 d cum Athenienſibus nauale prælium 162 c contra Medos fortitudo 273 a de Mãtinenſibus uictoria 302 c item de Meſſenijs uictoria pecunia coempta. 162 d 163 a
lacedæmoniorum clades ad Leuctra 173 a itẽ in Sphacteria 186 c
lacedæmoniorum terræmotus 37 a 287 b in Delphis donaria 398 d
lacedæmoniorum in bello muſica qualis 128 c
lacedæmoniorũ iuuenum ad Martis arã ſacrificia qualia 124 c
lacedæm. uirginũ ſaltationes 118 c
lacedæmoniorum uirgines à Meſſenijs uiolantur 145 b
lacharis tyranni auaritia & crudelitas 30 d 38 d mors 30 d
lacidas municipium 46 c
lacideus 79 b
lacij herois nemus 45 b (163 b
laconia à Meſſenijs deprædatur
lacrates 244 d Aetolorũ dux 412 b
ladas curſor uelociſsimus 80 c 304 d 133 b
ladas Aegienſis ſtadij uictor 417 b
lade inſula 44 d monumentũ 131 b
ladocus Echemi filius 336 d
ladon 213 b
ladon fl. 356 c 193 a 249 b 315 b 316 b 400 c eius elegans deſcriptio 317 a fontes 311 a 315 b
lalas Eleurum rex 191 c
laidæ uictoria 296 d
lais ſepulchrum 139 a
laidis meretricis pulchritudo 59 b ſepulchrum in Cenchreis 59 b & aliud in Theſſalia eod.
laius Thebanorũ rex 351 b & eius munumentum 393 a
lalichmium 351 a
lamedõ 64 c Thebanorũ rex 64 d
lamia 94 d lapidibus obruitur 97 b
lamia Neptuni filia 399 b
lamiacus ſinus 8 a 372 d 388 d
lampea mons 314 c
lampis 391 a
lampides 195 a
lampſaceni Perſicarum rerum fautores 243 a
lampteria feſta 290 d
lampus Prolai filius 188 d
lampi ſtatua 226 d 241 b
lamus fl. 376 c
lanceus fons 134 c
lanificij uſus quãdo inuentus 294 c
laodamas Thebanorum rex 351 b & 352 c
laodice Agapenoris filia 295 b
laodicȩ hiſtoria 421 a pictura 420 d
laodori ſpectrum Gallis apparet 416 c
laonoma Gunei filia 306 c
lacretæ ara 216 c
laomedontis cadauer 421 b
laphiſtius deus 28 c
laphria dea 179 b eius ſimulacrum 278 c templum 277 b
laphrius Caſtilij filius 278 c
laphyſtius mons 379 a
lapidibus illaboratis honores à Pharenſibus exhibiti 283 a
lapithæum op. 133 a
lapithus 133 a
lapithus mons 391 b
lapitharum pugna 19 b 34 c
larax op. 134 d
larimna 368 c
lariſæus 375 a
lariſſa 86 c
lariſſa ciuitas 76 c
lariſſus fl. 254 d 275 b 341 b mons 135 a
las op. 134 d
laſius ab Oenomao occiditur 248 d
laſtratidæ pugilis ſtatua 228 d
laseres à quo primùm cocti 197 a
latmus mons 187 a
latona à Mantiuẽſibus culta 300 c
latonæ ara 39 a fanum apud Argiuos 83 a ſimulacrum in Lycone 87 a & aliud apud Megalop. 55 a item apud Spartanos 119 b Tanagræos 364 d templũ apud Cyrrhȩos 435 c
latonæ zona 89 a
latriæ ara 126 d
laurea corona cur in Pythijs propoſita 396 d
laurium 1 a
Leager Athenienſium dux 36 c
learchus 56 c occiditur 379 a
learchus Hegiuius ſtatuarius 128 c
lebadia ciuitas 386 d 385 b 385 b
lebediorũ urbs à Lyſimacho euertitur 258 c
lebediorum lauacra 261 b 258 c
lebethra up. 374 d
lebethriorum mœnia quomodo à ſue euerſa 375 a 374 d
lethæus fl. 427 b
leches 59 a
leuca inſula 132 c
leucippus à Daphne interficitur 311 a
leuctra ciuitas 140 d
leda 122 c Nemeſis nutrix 42 d
ledæ ouum 126 c
ledon op. 391 a 429 a
ledontis antiqua rudera 429 b
leæna Ariſtogitonis amica 26 d crudeliter ab Hippia necatur 26 d
leænæ æneæ apud Athenienſium ſimulacrum 26 d
leleges pop. 49 a
leleges 257 a 281 b 49 a 396 c
lelegis imperium 142 c monumentum 55 c ſacellum 120 d
lelegia regio 141 c
lelex Laconum rex 105 b
leitus Bœotus dux 390 c eius monumentum ibid.
lemun 344 d fratrem Scepheum occidis 344 d ſagittis à Diana confoſſus eod.
leo Lacedæmoniorum dux 108 d
leo filias immolat 6 c

leobotes 107 a
leochares 4 d
leocharis ſtatuarij opera 18 d 211 a ſtatuæ 1 b
leocides Megalopolitarum dux. 302 c
leocriti fortitudo 31 a pictura 421 a
leogorus Samiorum rex 259 a ab Androcle debellatur 259 a & b
leones camelos commeatum ferentes inuadunt 227 b
leonidæ ara 203 b
leonidas Cleonymi filius 113 a Lacedæmon. rex ibid. & 110 c
leonidas Græcorum dux 543 b
leonidas Rhodius inſignis curſor. 237 a
leonidæ regnum abrogatur 113 a
leonidæ in Thermopylis facta 113. d exitium 123 a monumentū. 122 d
leonides 109 a
leonides Naxius 241 a
leonius curſor uelociſsimus 224 d. ob largitionis ſuſpicionem damnatur 224 d
leontichi monumentum 261 b
leontini Ioui ſtatuā dedicant 214 d
leontiſcus luctator fortiſsimus 225 b ab Amphictyonibus coronatur 225 b
leontomenes Tiſameni filius 262 c
leonymus Crotoniata 132 c
leoſthenes 58 c 112 c Græcorum dux 2 b eius pictura ibid. facta 344 c 30 c mors ibid.
leotychides 110 c 111 b Spartanorū rex 114 c 159 a eius res geſtæ. 344 c imperium 159 b
leotychides muneribus ab Aleuadibus corrumpitur 114 c
lepus itineris comes 136 d
lepores candidi 309 a
leprea ciuitas 191 a & b 239 b
lepreus 191 a
leprei cum Hercule ridiculum certamen 191 b uoracitas eod.
lerna fons 62 d 75 b 203 a
lernæa in Cereris honorem feſta. 103 b
lernea hydra ab Hercule occiſa. 207 b an multa capita habuerit. 104 c
lerneæ hydræ deſcriptio 104 c
leſbia poetria 310 c
leſbos inſula 107 a
leſche 418 d
leſcheus 419 a b
leſſa uicus 88 d
letreus Pelopis filius 250 c
letrini oppidum eod.
letrineorum cum Eleis amicitia antiquiſsima eod.
leucaſia 111 b
leuceas hiſtoricus 15 d
leucippe 178 d
leucippides 122 c
leucippides deæ 125 b
leucippus 64 c 143 b 180 c Meſſeniorum rex 143 b eius amor in Daphnem 311 a
leucippi filiarum nuptiæ 20 b raptus 130 c 127 b
leuconis mors 379 a
leuconius fons 337 b
leucophris inſula 401 d
leucothea 53 b 56 d 182 d
leucotheæ in æde Palæmonis ſimulacrum 59 a
leucotheę ſimulacrum apud Corinthios 60 d
leuctra ciui. 134 d an Meſſeniorū fuerit 140 d 141 a
leuctrica clades 264 d 297 a 299 b
leuctrum opp. 315 d
leucyanias fl. 248 c
lex Draconis 214 d & 135 a
lex cōtra largitiones lata in Olympia 211 b
lex Eleorum, ne quis ex Gręcorum iudicibus equos in certamen deducat 222 c
lex Thebanorum 360 c
Libethrius fons. 379 a mons eod.
libethriarum nympharum ſimulacra eod.
libon architectus inſignis 197 a
libys 243 a
lichas Lacedæmonius. 105 d eques optimus 222 d
licimnij ſepulchrum 84 d
lictamis Syracuſanus magnitudine Herculē æquare dicitur 195 b
lilæa 368 c
lilæa ci. 419 b ſolo æquatur 390 d
lilæa nympha 419 b
lilææ res memorabiles eod.
limæra op. 134 d
limera 137 a
limnæa dea 123 a
limnatidis feſtum 180 d ſimulacrum eod. ſacrificia eod.
linus inſignis muſicus 373 a eius calamitas eod. imago eod. mors eod. & b ſepulchrum. 50 d 371 b
lini oſſa in Macedoniam tranſlata. ibid.
l. para ciultas 399 a
liparæi Cnidiorum coloni 199 a
liparæenſium miraculum 404 d. 405 a cum Tyrrhenis bellum. 407 a
liſonis populus 4 d
lithobolia ſolennitas 97 b
Locrus ſtatuarius 9 b
locrenſium bellum cum Crotoniatis 132 c
locri Ozolæ 436 c
locuſtarium 29 a
locuſtarum apud Athenienſes multitudo eod.
lophis fl. 378 c
lororum molliorū exercitiū 230 d
lous fl. 182 d
loxitæ pop. 42 c
Lucina 325 a
lucina Olympia 245 b
lucina in deorum numerum currelata 127 b à quibus præcipue culta 20 d
lucina cur facem manu gerat. 284 d. cur pręgnantibus propitia. eod. 325 a
lucinæ fanum 20 d hymnus. 171 a. porta 78 c ſacellū apud Corin. 63 b & aliud apud Megarenſes. 53 a in Cronio ſacrificia qualia. 245 b
lucinæ ſacra. 20 d ſimulacrum 21 a. 284 d & aliud apud Meſſenios. 179 b
lucinæ templum apud Aegienſes. 284 d & aliud apud Argiuos. 84 d Buræ. 288 c apud Clitorios. 311 b Hermionenſes 101 d in extremitate Cronij. 245 b apud Pellinenſes 291 a Spartanos. 113 b Tegeates 340 c
luctæ certamina 195 b
luctæ inuentio 48 d
luctatores præclari 207 b
luctatorum in Olympicis arrogantia 218 d
luctatoribus lex lata 211 c & 211 b
luna an equo uel mulo uehatur. 199 b
luna Endymionem amat 187 a
lunæ ſimulacrum 251 c
lupus æneus cur Apollini Delphico dedicatus 403 a
lupus pecuniam ſacram ablatā hominibus oſtendit eod.
lupi à Sicyonijs quomodo pulſi 69 a
lupi & tauri pugna 79 b 80 c
lupi Trœzeniorū agros inuadunt. 96 d
luporum in Crotoniatarum regione multitudo 232 d
luſi, pop. 310 c
luſius fons 320 d
luſia dea. 316 c eius ſimulacrū. ibid.
lutrophoron 69 b
Lyban genius ab Euthymo fugatur 229 a & b
lycæa certamina 292 d
lycæus 294 c
lycæus mons. 165 a 168 c 292 c 310 c 317 b
lycaon. 192 d in lupū mutatur. 293 a
lycaonis filij diuerſarū ciuitatum conditores 293 b

lycaonis

lycaonis filiorum catalogus 295 b
lycaonis facta. 292 d ſacrificia. 293 a
lychæ Arceſilai filij ſtatua 222 d
lyci domus rudera 362 b monumentum 65 b
lyciæ terræmotus eod.
lycimius 124 d
lycinus Heræenſis curſor uelociſſimus 234 c
lycinus eques inſignis 222 d
lycinus pugil, eiuſq; ſtatua 230 d
lyciſcus cum filia Spartam transfugit 153 a
lyciſcum dum filiæ ſepulturam uiſitat, capitur 156 c proditionis accuſatur eod.
lycius deus 22 c
lycij Delij hymni 311 b
lycij à Cretenſibus orti 258 d
lycoæ ciuitatis rudera 328 d
lycomedes 259 a 318 d
lycomedis pictura 419 b uulnera ibid.
lycorea ciuitas 394 d
lycormæ uictoria 396 d
lycortas Syracuſanus 220 d 177 b
lycortæ in Achæorum concilio oratio 266 c donaria in Olympia. 220 d contra Meſſenios res geſtæ 343 a & b
lycoſora ciuitas 294 d
lycoſura ci. 292 d 330 c
lycoſyrenſes 328 d. 329 a
lycus 351 a
lycus Pandionis filius 142 d 401 a 143 b
lycus Thebanorum rex 64 c
lycus Thrax à Cycno occiſus 33 a
lyci oracula 165 b quercetum 142 d uictoriæ 237 b
lycurgus Alei filius 295 a Arcadiæ rex 295 b
lycurgus Lacedæmoniorum legislator 107 b 123 b
lycurgus monoculus 118 d
lycurgus ab Oenomao occiditur. 248 d
lycurgi effigies 123 b præſtantia. 38 c leges 107 b 264 d 343 a
lycurgi leges ab Alcandro improbantur 128 d
lycurgi ſacellum apud Lacedæmonios. 126 d ſepulcrum 191 b ſtatua ænea 9 b
lycuria 310 d
lydiades Megalop. imperator. 302 d
lymnæ 179 a
lyrcus Abantis nothus 87 b eius imago ibid.
lyſippus ſtatuarius 222 c & d
lydia 116 d
lydiades Megalopolitarum dux. 302 c tyrannus 319 b
lydiadis mors 320 c
lygodeſma 127 a
lymara 333 a
lymax fl. 332 d eius ortus 333 b
lynceus 75 b 82 d oculorum acie plurimum ualuit 144 c
lyncei & Hypermneſtræ hiſtoria. 87 b
lyncei ſepulchrum. 82 d ſtatua. 198 c tumulus 121 b
lyræ inuentio 203 b 314 c 352 a
lyrcea opp. 87 b
lyſandra 12 c Agathocli nupta. 11 a. eius mors & ſepultura. 12 c. & d
lyſander Bœotorũ imperator 412 a plus nocuit quàm profuerit Lacedæm. 377 b
lyſandri res geſtæ 125 c 111 a imago 215 b epigramma 225 a. cum Leonida ſimultas 113 a in Athenienſes crudelitas 377 b
lyſandri iuſticia 377 a uirtutes et uitia eod. mors 111 a monumentum. 377 a. & b ſtatua. 198 d
lyſianaſſa 65 a
lyſimachus Thracum rex. 11 a eius res geſtæ ibid.
lyſimachi intempeſtiui amores 12 c fortitudo 10 d cum Ptolemæo fœdus 7 d cum Seleuco conflictus. 12 d contra Pyrrhum res geſtæ. 11 b cum Pyrrho amicitia 11 c mors ibid. d
lyſimachi ſtatua 10 d
lyſippa Prolai uxor 188 d & eius execrationes ibid.
lyſippi ſtatuarij præclara opera 54 d 69 a 81 a 223 a 226 c 227 a. 239 a 371 a
lyſippi pugilis ſtatua 241 b
lyſiſtrati facta 115 a mors 103 a. 164 d
lyſus ſtatuarius 241 b
lyterij Panos templum 98 c

M

Mæander fluuiorũ obliquiſſimus. 333 a
mæander fl. 257 b 315 a 63 b
mæandri aqua qualis 298 c
mænalius mons Pani ſacer 328 d. campus ibid.
mænali rudera eod.
mænalij fœlicitas 220 c
mænalus 293 b
mæra Atlantis filia 305 a
mære chorus 298 d monumentũ. 340 c pictura 424 d
macareus 293 b
macareorum rudera 328 d
macaria ciuitas 293 b fons 40 d
macaria pro Athenienſium ſalute ſeipſam interficit 41 a
macartatus 36 d
macedones cur trophæa nulla erexerint 386 d
macedonum regnum à Romanis euerſum 267 b
macedonum in rebus bellicis fœlicitas. 176 d cũ Meſſenijs ſocietas. 175 b in deos impietas ulciſcitur 370 c
macedonicum bellum 8 a
machanidas tyrannus Laced. 177 b. 341 b
machærion 303 a
machaon. 178 c 180 c ab Eurypylo interfectus 141 b
machaonis monumentum 144 d
machaonis oſſa à Neſtore collecta 141 b
machaonis ſacrificia à quo primum inſtituta 145 b
machaonis ſimulacrum Gereniæ. 141 b
machaonis filiorum fanum 144 d
machimi galli 366 d
magæ Ptolemæi fratris res geſtæ. 8 d
magareus Megarenſium dux. 412 a
magas Berenicæ filius 8 c
magnæ matris ara. 39 b & templũ. 329 a
magnarum dearũ ſolennitas quomodo inſtituta 314 c 323 b
magneſia à Philippo capta 265 b
magnetes populi 23 b 427 b
magorum præſtigia mira 210 d
maius feſtum 307 b
mala Punica 77 a
mala Punica miraculosè ſanguinẽ ſudantia 368 d
malæa ciuitas 318 d
malææ promontorium 116 d
maliciæ incrementum 293 a
mallo oraculum 42 a
mallus fl. 326 d
malœta fl. 327 b
maltho 251 a
manthuricus campus 337 a
mantica 73 b
manticlus. 169. b Herculis templũ condit 170 c
manticli contra Laced. facta 166 d
mantineus 294 c Lycaonis filius. 299 a
mantinea ciu. 294 c 297 b capta. 67 b dolo expugnata 299 b
mantinea ci. cur Antigonea appellata 300 c
mantineæ antiquæ rudera 304 d
ad Mantineam pugna 4 c
mantinenſes Neptuno trophæum erigunt. 302 d Victoriæ ſimulacrum in Olymp. dedicant 219 b
mantinenſium limites 305 a primordia 299 a
mantinenſium agri à Lacedæm. depopulantur 299 b
mantinenſiũ egregia facinora 299 a & b cum Lacedæmon. diſſidium

R a

dium 300 c bellum. 302 c prælium nauale contra Antonium ad Actium 300 d
manto 257 b 377 b
mantonis ſacella 355 b
mantus tumulus 54 c
maratha 320 d
marathon municipium 40 c
marathonis res geſtæ 40 d fortitudo. 18 d in Atticam peregrinatio 57 a & b
marathonia pugna 347 a 273 a
marathonius campus 18 d eius campi ſpectra 40 d
marathonius taurus 34 c
marathonij prælij uaticinia 346 d
marca 431 b
mardonius. 32 c Gobriæ filius. 287 b Xerxis dux 347 a Iunonis templum incendit. 2 c à Platæenſibus uincitur 403 a 314 d
mardonij acinaces 32 c
mardonij mors 110 d
mardonij cadauer diu poſt ſtragẽ inuentum 348 c
mardonij monumentum 348 c. ſtatua 119 a
mare mortuum 193 b & 194 c
mare rubrum 254 e
maris inundatio perniciosiſſima. 286 d
maris ſimulacrum 59 a
marion luctator inſignis 212 d
marius 134 d
marius opp. 134 d 135 b
marius aquis abundat 135. b
marmacis equorum tumulus 148. d
marmacis cum Hippodamia & Oenomao facta eod.
marmarides pop. 2 d
maronis templum 121 a
marpeſſa 144 c
marpeſſæ arma 339 a fortitudo. 340 c raptus 208 c
marpeſſi op. rudera 400 c
marſya Silenus 28 c
marſyas tibicen 425 a & 84 d
marſyæ tibiæ. 66 d 300 c pictura. 425 a
martiora animal 365 b
martis ara apud Megalop. 324 d
martis equeſtris ara in Olympia. 204 c
martis fanum 9 b & aliud prope Therapnen 131 b
martis apud Thebanos fons 355 b. nutrices 131 b ſacrificia in Tritia 283 b
martis pedicas habentis ſimulacrũ apud Lacedæm. 125 a
martis ſimulacrum apud Hermionenſes. 102 c Patrenſes. 282 c Tegeates 339 b Geronthris 135 b. apud Trœzenios 98 d
martis cum Aeropa concubitus. 357 a & cum Tritia 283 b
marti canem Lacedæmoniorum iuuenes cur immolent 124 c
martius uicus 34 d
maſate ciu. 102 d
maſiſtij thorax 32 c
maſſalotæ 357 a
maternum templum 211 a
matris deorum ara 59 a & alia in Olympia 203 b fanum 4 d ſimulacrum apud Megalop. 323 d. Meſſenios 179 b
matris deorum templum 427 a & aliud Acriæ. 135 a item prope fontes Alphei 336 d apud Corinthios 61 a apud Lacedæm. 112 a. Magnetes 135 b
mauſolæa monumenta 308 d
mauſoli ſepulchrum eod.
maximorum deorum ara Triciæ. 283 b
Meciſteus 55 a 81 b 95 b
medea Peliæ ſtruit inſidias 302 d. filios in Iunonis templum exponit 61 b
medeæ ad Athenienſes profectio. 61 a incantamenta 71 b ueneficia 61 a
medeę filiorũ monumentum. eod.
medæonis rudera 414 d
medon. 76 d Athenienſium rex ab oraculo declaratur 256 c
medon altero pede claudus eod.
medontis ſtatuarij opera 206 d
medonis & Nilei de regno contentio 256 c
meduſæ caput. 24 c 26 c 29 a 81 b. 85 a 90 d 197 a 378 d
meduſæ uera hiſtoria. 85 a pictura. 411 a ſorores alatæ 208 d
medus medeæ filius 61 a
medi in Græciam expeditio 55 a
medi unde dicti 61 a
medorum militum armatura 27 a. cum Athenienſibus bellum 45 a naufragium 2 c 320 c
medontidæ 148 c
megacles 144 d
megalophanes Philopœmenis præceptor 340 d
megalopolis op. 318 c quando conditum. 319 a à Cleomene captũ. 320 c
megalopolitarum cum Lacedæm. bellum 319 b
meganira 48 c eius fanum eod.
meganitas fl. 284 c
megapenthes 78 d
megapolis ci. 181 b 286 c 336 c ab Epaminonda condita. 339 b 360 c à Cleomene capta. 341 a 177 a
megalopolis quid ſpectatu dignũ habeat 322 c & d
megara ci. 48 d 49 a
megareus Neptuni filius. eod. Niſi gener 51 a
megarei facta & ſepultura 52 c
megarenſes abſq; pugna urbem dediderunt Romanis. 273 b à Thebanis uincuntur 341 c Ioui ſimulacrum dedicant 215 b
megarenſium ciuitas quando capta, diſceptatur 51 b
megarenſium ciuitatis ædificatio. 52 c
megarenſium arces. eod. curia 52 d magiſtratus 54 c impietas in deos 110 c cum Corinthijs bellum 245 a de Corinthijs præda. eod. in Olymp. theſaurus eod.
megarenſium puellarum ante nuptias ſacrificia 54 c
megaris Herculis uxor 50 d eius ſepulchrum ibid.
megarus Iouis ex Thygatra filius. 49 b
megarum domicilium 329 b
megarum Cereris domiciliũ 50 d
megas 419 a
melænæus Lycaonis filius 318 c
melænææ eod.
melanion 309 a
melampus. 185 b Amythaonis filius 192 c Mineruæ aram ædificat 339 a furore correptas mulieres ſanat. 78 d Prœti filias profugas, expiationib. reducit 310 c
melampi fanum in Aegiſthenis 55 b ſacrificia 56 c
melampodidarum familia 85 a
melanrus inſignis ſagittarius 145 b cur Apollinis filius habitus. eod.
melangia ci. 297 b
melanippi ſepultura 362 d
melanis fluuij fontes 383 a 310 d
melanius citharœdus optimus 207 b
melanopis Cumanus 194 c
melanopus 36 d
melanthus 79 a 148 c Athenienſium rex 255 b
menalippus Comœthonem puellam ardenter amat 278 d
melas Antaſi filius 208 d
meleager 144 c 318 c 425 c
meleagri haſta 66 d mors 425 b
melena Cephiſi filia 395 a
melenææ quando conditæ 293 b
meles Athenienſis 38 d & eius mors crudelis ibid.
meles fl. 361 b
meleſandri ſepultura 37 a
meliaſtarum fons 297 b
meliboea 81 b
melicerta 36 c. à Delphino in Iſthmum deportatur 56 d occiditur

ditur 379 a
melicertæ ara 57 b
meliſſæ monumentum 92 d
melite muſa 172 d
meloboſis Oceani filia 178 d
melpea 331 b
melta Lacidei filius damnatur. 79 b
membriarus Cadmi præfectus. 106 d
memnon 52 d 214 e
memnonis machæra 109 a pictura 426 e ſepulchrum eod.
memnonides aues eod.
memoriæ aqua. 384 d folium. 125 b ſimulacrũ 3 a item aliud apud Tegeates 139 a
menæchmus ſtatuarius 278 c
menalces pentathli uictor declaratur 241 a
menalcidas Lacedæmonius 269 a. contra Dιæum dux. 271 a à Callicrate accuſatur 269 b uenenũ haurit 271 b
menalcidæ auaritia & timiditas. 274 d
menalippus Triciæ conditor 285 b
menalippi fortitudo 362 d uictoriæ 419 b mors 162 d 363 a
menandri Diopithis filij 2 d
mendacij pœna 285 d
mende 197 b
mendæus Pæonius ſtatuarius. 219 a
mendæi pop. 232 a
menæceus monente oraculo ſeipſum occidit 368 d
menelaus. 42 d rex. 106 e Helenã inuadit 208 c peregrinis equis certauit 195 a
menelai apud Spartanos domicilium. 121 b iuramentum. 151 b clypeus. 77 a platanus. 313 a ſepultura 131 b ſcutum 420 d templum 131 b tentorium 419 a
meneptolemi curſoris ſtatua 259 a
meneſtheus 1 b 27 b Petei filius. 88 c in regnum reſtituitur 20 c
meneſtrati ingenium et artificium. 370 d
menippi Megarei ſepulchrum 51 b
menodorus ſtatuarius 371 a
menœcei monumentum 368 d
menophanis crudelitas in Delios. 257 a
mentæ ſtatua 324 c
meræ uici rudera 304 d
mercimonia mercimonijs ſine pecunia commutata apud Grçcos 120 d
mercurius Acacetus. 293 b Agetor. 324 c Agoræus. 18 c Dolius. 290 c. Forenſis 69 a 120 e 282 d. 362 c Parammon 205 a Polygius. 97 a Propylæus. 26 d Truncus 28 d
mercurius paſtorum & rei pecuniariæ deus 60 d
mercurius ſedens & æneus apud Corinth. eod.
mercurius Amphionis in muſica præceptor 351 a
mercurius ab Athenienſibus primùm cultus. 28 d & in opp. Cillene 254 c
mercurius lyræ inuentor. 203 b cur ariete gaudeat 60 d
mercurius teſtudinẽ excoriat. 109 a
mercurij uaria cognomina 366 c
mercurij Aepyti templum 119 a. Acaceſij ſimulacrum 328 d & templum 322 d Cyllenij temp. 309 a Enagonij ara. 203 b Epimelij ara. 578 d Polygij ſimulacrum apud Trœzenios. 97 a ueſtibularis ſtatua apud Thebanos 355 a
mercurij aqua. 285 a natiuitas. 108 d 364 d educatio. 328 d 366 d. campus. 116 d fontes. 308 d gymnaſium. 3 a imago. 26 d lyra. 309 a muſica 80 c ara 201 b. 38 d 204 c 41 a ſolennitas. 166 c ſtatua ab Arcadibus in Olympia poſita. 220 d ſimulacra. 32 c. 15 a 80 c 182 c 60 c 400 c 373 b. 324 c. in Methana. 99 b. apud Phigalenſes. 332 c Tanagræos 366 e
mercurij & Herculis commune apud Megalop. templum 325 a
mercurij templum in Bœotiaco ſinu. 136 d & aliud in Peloponneſo. 187 b Pheris. 282 d Pheneatæ 307 a
mercurio ara ab Amphione dedicata 351 a
mercurialia certamina 307 a
mercuriales ſtatuæ 19 b 181 b 324 d 105 a
merionis ſagitta 109 a
mermerus à leone laceratur 61 b
meroe op. 191 b
merope Cypſeli filia 145 a
meſabius mons 366 d
meſadeus 281 b
meſatis 177 b
meſſa op. 140 c & portus Ibid.
meſſena Triopæ filia 142 e
meſſena Siciliæ op. 170 e Achçorũ concilio ſubijcitur. 177 b ædificatur. 174 d expugnatur 176 c. reſtauratur 175 a 360 e
meſſenę oppidi elegans deſcriptio. 179 a
meſſenæ Triopæ filię ſummi honores cur exhibiti 145 b
meſſenia à Lacedæmonijs ſubacta. 208 e eius imperatores. 79 a pro ditione bubulci expugnãtur. 166 d in Italiam uocantur 169 b. Naupacto eiecti, in Siciliã proficiſcuntur. 172 d in Peloponneſum reuocantur 173 a Elidem occupant. 175 b Oeniadis excedunt. 172 d Spartam deſtruunt. 177 a Græcorum agros infeſtãt. 254 d in Iram montem commigrant. 165 a Lacedæmoniorum agros infeſtant. 163 b Oneadas occupant 171 b
meſſenij ab Achçis debellantur. 179 b bello ſuperati, Ithomam cõmigrant 152 d Ithomam deſerunt 158. c bis ab Ariſtocrate produntur. 168 d item à Lacedęmonijs prodinione uincuntur. 265 a
meſſenij uictoriæ ſimulacrũ in Olympia dedicant 219 a
meſſeniorũ regio. 142 e arrogantia. 171 a longæua obſidio. 165 a in bello cõſuetudo. 152 e armatura. 154 d inſignis calamitas 217 b. cõtra Lacedæm. fortitudo 111 a. cõtra Apollodorũ facta 147 b. cum Lacedæm. primum diſsidium. 145 b bellum 113 b 196 d. contra Lacedæmonios conſilium. 149 a defectiones. 123 a 108 d 216 e 170 d 108 d cum Acarnanibus pugna 172 e item cum Philopœmene prælium 177 b. cum Philippo ſocietas. 175 a clades 121 b ad Plateas uictoria. 297 a
meſſeniorum mulieres fortiter cõtra hoſtes pugnant 167 b 176 d
meſſeniorum cum Lacedæm. pax quibus cõditionibus facta 158 d
meſſeniorũ illuſtrium funera quomodo efferantur 157 b
meſſeniorum regum catalogus. 180 c reges rur in Pamiſo quotannis immolent 145 b
meſſeniorum pueri maris tempeſtate abſorpti 217 b
meſſeniorum ſacerdotum conſuetudines 156 d
meſſenios fortuna deſtituit in Olympicis 223 b
meſſeniacum bellum 108 c
metapontiorum euerſio 245 a theſaurus in Olymp. 244 d
metellus Romanorum ad Philippum & Macedones legatus 265 a inter Achæos & Lacedæmonios paciſcitur 273 b
metelli in deos pietas. eod. ad Chęroneam res geſtæ eod. & in Macedonia res geſtæ 270 d
methana op. 99 a & b
methapus Athenienſis Orgiorum myſterij autor 143 a eius ſtatua 142 d

methydrium op. 318 d 327 a & b
methymnæi piſcatores faciem hominis retibus capiunt 410 c
metioche 420 c
metus locus 66 d
metus ſimulacrum 61 a
Micena Inachi filia 76 c
miceſteus à Menalippo interficitur 362 d
micon Athenienſis ſtatuarius 228 c. pictor 303 a neneno necatur. 65 d
midas Gordij filius 5 b eius ancora, & fons 5 b inuenta eod.
midæa nympha 383 b
midea op. 88 d 315 c
mideſicaſte Priami filia 419 b
midias Locrenſium dux 412 a
migonius 135 a
mileſiorum primordia 256 d ara. 202 c
mileti res geſtæ 256 d
milichæ lora 332 d
milichus fl. 283 b 279 b
milichij apud Myonenſes ara. 417 a
miltiades 93 a dux 18 d 244 c. eius res geſtæ 143 b monumentum 40 d ſtatua 20 d
milonis Crotoniatæ robur 238 d. cum Timaſitheo pugna ibid. uictoriæ 238 c ſtatua eod. mors 238 d
milurj in Olympia ſacrificātes nulla iniuria afficiunt 202 d
mimantem fl. perſodere Philippus tentauit 58 c
minerua ex Iouis capite nata 28 c. conſiliorū dea ac artium inuentrix 528 c & oleæ. 28 d pugnantium gubernatrix 178 d
minerua Alea 301 a 77 b & eius temp. 313 a 337 b Apaturia 98 d. [illegible] 124 d Chalciœcos. 127 b 394 c Ciſſæa 92 d Cranæa 431 c Cydonia 248 c Ergana 28 d 253 b 325 a Equeſtris 315 d Hippia. eod. Poliuchos 127 b Promachorma 100 d Sopita 40 c Ventoſa 185 a. Zoſteria 362 c
minerua apud Corinth. ænea 60 c à Trœzenijs culta 95 a cur glaucos habeat oculos 17 b
mineruæ natiuitas & educatio 317 b 378 d
mineruæ Aleæ templum 313 a & aliud prope Therapnem 131 a
mineruæ Ambuliæ ara apud Lacedæmon. 122 c Anaitidis fanum in Lydia 127 a Areæ ara 34 d. templum apud Platæenſes 349 b Aſiæ templum in Colchide. 138 d & in oppido Las eod.
mineruæ Chalinitidis fanum 62 d.
& templum 61 b
mineruæ Cnagiæ hiſtoria 129 a. Coriæ ſimulacrum 311 b Coryphaſiæ templum Neleiæ 185 b. Cydoniæ ſacrificia 248 d & templum 248 c
mineruæ Cypariſsiæ templum 116 c & aliud in Aſopo 136 c
mineruæ Equeſtris ara. 39 a & alia in Olympia 204 c
mineruæ Erganæ templum apud Lacedæm. 127 b & Theſpienſes. 370 d
mineruæ Ethiæ ſcopulus 51 b Foenſis templum apud Spartan. 119 b galeatæ ſimulacrum apud Eleos 206 d
mineruæ Haleæ peplum 295 b & ſimulacrum Romæ 318 d item apud Tegeates 335 c
mineruæ Hippoliatidis templum. 140 c Hygiæ ara 40 c Ironiæ templum 378 d & Lariſſeę templum 275 b Lemniæ ſimulacrū. 34 c Machanitidis templū apud Megalopol. 328 c
mineruæ Matris templum ab Eleorum mulieribus cur conditum. 159 a
mineruæ Narcææ templum quomodo conditum 206 c
mineruæ Ocularis templum apud Lacedæm. 128 d 129 a Oxyderciſ templum apud Arginos. 86 c. Pæonię apud Oroplos ara. 45 a. & ſimulacrum 3 a
mineruæ Pareæ ſimulacrum 133 a. Pentelicæ templum. 40 c Poliadis templum apud Erythre 261 a & apud Megalop 324 d item apud Tegeates 339 a
mineruæ Prouidæ templum. 197 a. & b Saitidis templum in Pontino 103 b Salpingis fanum 52 d. Sciræ templum 2 a ſedentis ſtatuā 31 b Soſpitæ templum. 337 a Sunladis fanum 1 a Telchiniæ in Teumeſſo templum. 363 b Tritoneæ templum apud Pheneatas 306 c Victorię apud Megarenſes templum 52 d Veſtibularis ſtatua apud Theban. 355 a
mineruæ ara 38 d & alia in Olympia 205 a à Cadmo apud Thebanos dedicata 357 a
mineruæ fanum 24 c & aliud in Buporthmo 100 d item Cleotiæ 74 d apud Megarenſes 52 d. 53 a ad Pontinum 103 b
mineruæ galea 29 a haſta 1 b honos in Latij nemore 46 c lectica 339 a in Piræeo lucus 1 b & alius apud Tithoreñſes 428 c
mineruæ lychnus qua ratione elaboratus 32 c
mineruæ murus. 283 b ſcutum 19 b, tibiæ 28 c ſacerdotes apud Tegeates 339 a
mineruæ ſimulacrum. 32 c 46 d & aliud Aegiræ 289 a item apud Aegienſes 285 a Arginos 24 c. 85 b Eleatenſes. 412 c Hermionenſes. 102 c Lacedæmon. 120 d. Patrenſes 280 c & d
mineruæ ſtatua 9 b 27 b & alia apud Cnoſios 386 c
mineruæ templum. 32 d 135 a æneum. 194 c & aliud apud Aegienſes. 285 a item in Alalcamena. 378 c apud Alipherenſes 317 b. in Amphiſſa. 436 d apud Arginos. 86 d in promontorio Aſini maxillæ. 136 c apud Daulienſes. 392 d Epidaurios 92 d 157 b. Hermionenſes 100 d Hæmoniias. 336 d Lacedæm. 120 d 125 a in Leſſa. 88 d Mothonæ. 185 a. apud Pellinenſes. 290 d Phocenſes 96 d Sicyonios 70 c ara. ibid. in arce Stheniadis 98 c. ſupra Trachinem 414 c Tritiæ. 283 b
mineruæ templum ab Epopeo cur ædificatum 64 d
mineruæ cum Neptuno ob Atticā contentio 29 a
mineruæ cur gallus auis ſacrata. 253 b uide Palladem
mineus fl. 187 b
minois cum Athenienſibus bellum 33 b item contra Niſum. 53 b
minois in Peribœam amor 19 b
minois imperium 33 b & leges. 107 b
minotaurus 25 b à Theſeo interfectus 28 c
minoum promontorium 137 b
mintiadis in Olympia donaria. 254 c
minyas Chryſæ filius 381 a
minyæ 92 d
minyæ reconditorium. 381 a ſepulchrum 382 d theſaurus. 381 a. quomodo ædificatus 382 d
minyeius fl. 192 d
miraculū apud Liparæos editum. 404 d 405 a in Phalyſio exhibitum 438 c
miracula equi 220 d
miracula ignea 399 a 361 a
miracula in Cereris templo edita. 364 c & in Herculis templo. 365 d
miracula monumenti Helenæ. 309 a 308 d
miracula Stygis fluuij 310 c

miracula

miracula templi Eumenidum. 288 c
miſericordiæ apud Athenienſ. ara. 19 a
mithridatis bellum cum Ro. 23 a. crudelitas in Delios. 137 a. mors. ibidem.
mithridatici belli cauſæ 23 b
Mnaſeus Dromeus 243 a
mnaſinus 130 c
mneſarchus 73 a
mneſimachæ ſimulacra 45 c
mneſithei tumulus 46 d
mneſobuli res geſtæ 432 b uicto- riæ. ibid. ſtatua 412 c
mnime Muſa 372 d
mnimermus poeta eod.
mœragetę ara 204 c
mola ſalſa ſacrificijs quando pri- mùm adhibita 292 d
molæ inuentio 332 d
molionæ execrationes 185 c
molonus fl. 317 b
moloſſi ab Ambrac. uincũtur. 409 b
molpadia Antiopam ſagitta uulne rat 2 c à Theſeo interfecta 2 d
molpadiæ monumentum eod.
molpia Scedaſi filia 358 d
molpionis ſtatua 226 d
moloſſus 13 a eius monumen- tum 45 a
molurida 56 c
molycria 376 c
molyri mors 381 a
momnon Aethiopum rex 426 c
mopſus luctator 207 b
mopſus Racij & Mantonis filius. 257 b
mori honeſtè, lucrum optimũ. 150 d
mortis & ſomni effigies 207 b
mortis & ſomni fratrũ ſtatuæ. 128 d
mortuorum corpora non crudeli- ter tractanda 234 d
motho 170 d
mothon lapis 184 c
mothona ciuitas eod.
mothonęorum mulieres ab Illyrijs raptæ 184 d
mothonæi libertate donati 184 c
motya op. 218 c
mulieres curſu certant in Olympia 205 a & b
mulieres pacis conditiones Piſæis & Eleis conſtituunt 205 b
mulierum apud Patrenſes multitu do 282 d
mumius primus ex Romanis in Græcorum templis donaria cõ- ſecrauit 216 c
mummius Rom. Achæos debellat. 272 d. Corinthũ euertit. 57 b. 274 d
mumij de Achæis uictoria 197 b. i- tem de Græcis 275 a
munychiæ Dianæ fanum 2 a
muſæ Ardalidæ 96 c
muſæ à Lyſippo ſculptæ 54 d
muſæ tres 372 d nouem eod.
muſarum ara 38 d. & alia in Olym pia 205 b
muſarum cantus 308 c in Helico- ne nemus 373 a
muſarum ſimulachra quando pri- mùm elaborata 373 b
muſarum ſimulachra 3 a & apud Corinthios 60 c item in Libe- thrio 379 a apud Megalop. 324 c & d apud Tegeates 339 a
muſarum templum apud Lacedæ. 128 c & Theſpienſes 372 b. item Trœzenios 96 c
muſæus 26 c
muſæus Athenienſis 401 a
muſæus poeta 391 a. eius carmina. 17 a. oracula 399 a. ſepulcrũ. 31 a
muſæum quid eod.
muſca certamina 175 b
muſcarũ multitudine uexatur Her- cules 202 d
muſcarij ſacrificia 318 c
muſicæ uſus 174 d
muſicæ certamina 101 a 181 b. 341 b 366 d 395 b
muſicæ certamina à Theſpienſibus inſtituta 375 b
muſicorum clarorũ catalogus. 373 b
muſus ſtatuarius 216 c
mycaleſi op. rudera 364 c
mycaleſiorum crudelis ſtrages. 27 a
mycenæ æmulatione quadam dire ptæ 76 d
mycenarum origo 76 c 75 a ru- dera eod.
myceneus Spartanis filius 76 c
mycenei ab Argiuis debellantur. 287 b 215 a urbem deſerũt. 287 b
myis 54 c
mylaon fl. 327 b. 332 a
mylala 302 c
myles Lelegis filius 105 b
myles Meſſeniorum rex 142 c
myn Europeus 566 c
myones pop. 244 c
myricæ copia ubi 202 d
myonia 417 a
myron ſtatuarius 373 b
myron Prienenſis hiſtoricus 145 d
myron Sicyoniorũ theſaurus. 243 b
myron ſtatuarius 27 b 232 a 231 b eius opera 232 d 94 c uicto- ria & ſtatua 243 b
myronis Byzantij carmina 351 a
myropolis 323 a
myrtilus 78 c Oenomai auriga. 197 b
myrtili in Hippodamiam amor. 507 a interitus. 187 b ſacellum. 247 a tumulus 307 a
myrtoeſſa 323 b
myrtoum mare unde dictum. 307 a
myrtus arbor Veneri ſacra 252 c
myrtus perforatis folijs 97 b. 258 b
myſeum 291 a
myſia 75 c
myſia regio 265 a
myſius 101 b
myſius Argiuus 291 a
myſius Cereris hoſpes 78 c
myſon Chenenſis 147 b
mytilete s 132 d
myuſij culicum multitudine infeſta ti oppidum deſerunt 257 b

N

Nabis 177 b
nabidis Lacedæmoniorum tyran- ni res geſtæ 342 c bellum cum Romanis eod. item contra Philopœmenẽ 342 d induciæ cum Romanis 342 d mors. i- bid. & 464 d
næus fons 239 b
naiades nymphæ 294 d
naoclus Athenienſium dux 258 d
naphilus fl. 331 a
narcæus Bacchi ex Phyſcoa filius. 206 c
naricidas luctator 228 c
narciſſus flos 376 c
narciſſus ſorori ſuæ ſimilis 376 c
narciſsi amor in ſororem eod.
narciſsi fons eod.
naſamones pop. 42 c
natantium certamina 101 a
nanalia exercitia eodem
naucides ſtatuarius 231 a. 222 c. 84 d. 77 b 228 c
naupactus 437 a
naupactus cur ſic dicta 437 b
naupactia carmina. 61 a 143 a. 437 b
nauplia op. 104 d
nauplius 184 c. 340 c Neptuni fili- us 104 d
nauplij filiorum mors 26 c
nauplienſes Aegyptij 184 c
naus 307 a
nauſicaa 26 c. 210 c Naxus 237 a
naxus inſ. 241 a
neceſsitatis templum apud Corin- thios 63 a
neda Iouis nutrix 181 a. 330 d
neda nympha 319 a
neda fl. 186 c 330 d eius fontes. 165 a 333 a
neita 354 c
neita porta eod.
neleia op. 185 b
neleus 194 d Crethei filius 143 b Pyli rex 181 b
nelei boues 183 b 186 c imperiũ. 185 b regia 243 b
nelei poſteri ex Meſſenia electi. 144 d
nelei tumulus 59 a
nemea 214 d
nemea op. 75 a
nemæa Aſopi filia 75 a

nemeæ equeſtris uictoriæ inſignia. 26 c
nemæus leo 53 b
nemæi ludi 75 a
nemeſis amatoribus infeſta 42 c
nemeſis parentes & educatio 42 d marmoreum ſimulachrum 41 b 42 c templũ 41 b apud Smyrnæos 260 d et apud Patrenſes. 280 d
neoclis res geſtæ 347 b
neolaidæ luctatoris ſtatua 221 b
neotheus curſor inſignis 207 b
neoptolemea ultio, prouerbium. 162 d
neoptolemus Achillis filius 420 d. Agenorem occidit 421 b. item Priamum 162 c 421 b ad aram Apollinis iugulatur. 162 c 418 c
neoptolemi mors 93 b ſepulcrũ. 420 d 418 d ſacrificia ibid.
neptunus 5 a
neptunus æneus 60 c Equeſtris, 306 d. 316 d. Heliconius. 286 c. Hippius 247 b. 306 c. 281 b Phytalmius 98 c Procly ſtius. 84 c Satrapa 333 a Rex 95 a (299 a
nepunus à Rhea natus exponitur.
neptunus an Arionis pater 316 d
neptunus in equum uerſus 316 c equorũ & nauiũ celſarum dator dictus 281 b
neptuni cognomina uaria eod.
neptuni Epopti templum 512 c. Equeſtris ara. 19 a. & alia in Olympia 204 c templum apud Methydrienſes 327 b
neptuni Geræſtii fanũ 132 d & ſimulachrum 134 d
neptuni Helitonij ara apud Mileſios 288 c & apud Iones 385 b
neptuni Hippocurij temp. apud Laced. 123 a. Hippij templũ in Aleſio monte 301 b. Iſthmij apud Sicyonios ara 68 d Natalicij ſacellũ. 104 d itẽ tẽplũ apud Sparta. 125 b
neptuni Oncheſtij ſolẽnitas. 381 b & tẽplum 370 d & nemus ibid.
neptuni Patris fanum 47 b
neptuni cõtentio cum iunone. 75 b. Minerua 29 a & cũ Sole 58 d
neptuni in Spartanos odium 171 a
neptuni cõcubitus cũ Cerere. 316 c. cũ Corcyra. 214 d. & Thyia. 423 b
neptuni & Telluris cõmune oraculum 391 b
neptuni ara 31 b. & alia apud Delphos 418 c
neptuni fanum 39 a & aliud Nauplię. 104 d. itẽ apud Trœzen. 98 c
neptuni honos in Latij nemore. 46 c in Samico Triphyliæ 253 a
neptuni nemus. 39 a. & apud Heliconios 286 d. itẽ Myonenſes. 437 a
neptuni oraculum 418 c
neptuni palus 134 c
neptuni ſimulachrũ apud Aeglenſes 285 a. item apud Anticyrẽſes. 414 d in Cenchreis 59 b apud Corin. 60 d. 58 d Delphos. 398 d. Hermion. 101 a. Laced. 127 b. in Palæmonis æde 59 a. apud Pheneatas 306 c. in Tænaro promontorio 139 b
neptuni templũ. 71 b. & aliud apud Aegienſes. 285 a. 288 d. itẽ Caphyenſes. 311 a in Didymo 103 a. apud Hermionẽſ. 100 d. in Lechęo. 59 a apud Meſſenios 179 b. Mãtineæ 296 c. apud Naupactios. 417 b. Orchomenios. 305 b. Patrẽſes 281 b. Pellinenſes 291 a. Spartan. 119 b. 125 b. in Temenio. 104 d. apud Trœzenios. 99 a Tricolonos 327 a
neptuno ſacrificia ab Athenienſib. inſtituta. 399 b. trophęũ à Mantinenſibus erectum 302 d
neræa Peræi filia 295 a
nereides 58 d
nereidum aræ & ſyluæ eod.
nereus 134 d
nerei filiarum nemus 141 a
neris uicus 105 a
nero imp. Alcinoię paludis profunditatẽ inquirit. 104 c. Delphicum templũ ſpoliat. 395 b. Vlyſsis imaginem ex Græcia Romã portat. 213 d. Gręcos liberẽ dimittit. 275 b
neronis imperiũ 77 b. 275 b in Olympico donaria. 100 d. crudelitas. 371 a
neſſus 436 c
neſtanæ rudera 298 c (150 c
neſtor. 79 a. Meſſeniorũ rex. 144 c.
neſtor ubi educatus puteṫur 141 b
neſtoris boues 185 b. domus. eod. monumentũ. ibid. imago 402 c
neſtus fl. 227 b Nete porta 368 d
nica Lebadi uxor 381 b
nicagora 69 b
nicander rex 113 b. curſor uelociſsimus 241 a (tua. 241 a
nicandri in Argiuos bellũ. 113 b. ſta-
nicias. 59 b Nicias pictor. 231 a. 180 c
niciæ ſtatuarij opera 283 a
niciæ res geſtæ. 57 b ſepultura 38 c
nicippa Paſei filia 300 d
nicocles curſor optimus 225 b
nicocles Tarẽtinus inſignis citharœdus 46 c
nicoclis monumentum. 133 b 40 c
nicodamus Mænalius ſtatuarius. 219 b 228 d 224 d 218 c 228 c
nicomachus 178 c
nicomachi templum 145 b (200 d
nicomedis Bithyniæ regis ſtatua.
nicomedis filius inſignis pictor. 38 c
nicopolis 215 a 277 b
nicoſtratus 78 d 84 c 130 c. infans à piratis rapitur 212 d (224 d
nicoſtratus pugil præclarus 212 d.
nicotelea Ariſtomenis mater 159 a
nileus occupata Mileto incolas antiquos occidit 256 d
nilei & Medonis de regno contentio 256 c ſepulchrum 256 d
nilus fl. 193 b 386 d an ex Euphrate oriatur 63 b crocodilos & equos exhibet 182 d Iſidis lachrymis auctus 429 a
nili ortus 41 c
niobe mutatur in lupum 293 a in Sipylo ueris tempore cur plorare dicatur 293 a
niobes filij occiduntur 24 d 298 d
niobam uidit Pauſanias 24 d
niſa ci. 49 a
niſæa, arx, & nauale 55 b 48 d
niſus rex 48 d eius regnum 51 a. fabula & oraculum 22 c. monumentum eod.
nomia 426 d
nomia nympha eod.
nomij montes 331 b
nomina uetuſtiora recentioribus gratiora Græcis ſcriptorib. 276 c
nomophylaces 115 d
nonacris op. 315 d. 309 b
nora ciuitas 407 b eius primordia ibid.
noracis genus 407 b
nox ſomni & mortis nutrix 207 b
noctis templum 50 c
nouarum rerum cupidi homines quo ſint ingenio 291 a
nus fl. 331 a
nycteus 350 d
nycteus Thebanorũ princeps. 64 c
nyctimus 314 c Lycaonis filius. 294 c
nyctimi imperium 293 b
nymphades portæ 55 a
nympharum ara in Olympia. 204 c & d 203 b. & alia apud Oropios. 43 a
nympharum templum apud Cirtones. 368 d. & aliud templum prope Cytherum fl. 250 c
nympharum conditiones 426 d
nymphaſius fons 328 c
nymphon 70 d

O

Obliuionis aqua 384 d
oceanus fl. 41 b
oceani filiæ 178 d
ocnus auis 413 a
ocnus funiculum nectit eod.
ocni funiculum cõtexere qui dicantur eod.
octauiæ Auguſtæ fanum 60 c
ocyroe Oceani filia 178 d
odeum 10 c 61 a 280 c

odeum Athenienſium theatrũ. 16 d
odryſia 12 d
odryſi à Lyſimacho debellãtur. 11 a
Oeanthia ciuitas 417 a (106 c
œbalus. 83 a 143 b. Tyndari pater.
œbali, Lacedæ. factũ aſtutum 157 a
œbali ſacellum 123 b
œbatas in ſtadio uincit. 224 d (276 c
œbatę curſoris uictoria. 276 d. ſtatua
œbatę ab Achęis cur inſtituta ſacrifi
œceres 122 c (cia. 276 d. 277 a
œchalia 143 b. 131 b
œdipus 39 a
œdipi natiuitas & expoſitio 348 c.
351 b. 393 a. facta. 370 c. nuptię. 393 a
parricidiũ 363 b. et 393 a. ſcelera.
351 b. monumẽtũ. 35 a. ſacellũ. 39 a
œdipi filiorũ ſingularia certamina.
369 a. monumẽta. 363 a. ſacrificia.
œdipodius fons 363 a & b (eod.
œlidæ ſtatua 259 b
œneus Pandionis filius 6 c. 184 c
œneus Aetolię rex auus Diomedis.
œnoe eod. (87 b
œnõ fons. 308 c. œnoe nympha. 339 a
œnomaus rex. 214 d. equos mactat.
248 d Hippodamiæ procos occi
dit. eod. Ioui Areo ſacrificat. 203 a
Pelopem inſequitur. 207 a à Pe
lope regno exuitur 187 a
Oenomai columna 210 d. & 243 b.
domus 203 a. 210 d equi 307 a
œnomai equorũ ſtabula ubi. 248 c
œnomai Imperiũ. 311 a. ſepulcrũ. 248 c
œnomai equeſtre certamen. 247 a
œnomai cũ Pelope certamen. 197 b
œnopion 260 c. eius tumulus. 261 b
œnotria regio 294 c
œnotrus Lycaonis filius 294 c
œnus 74 c 124 d
œni ſacellum apud Spartanos. 124 d
œniades pop. debellantur 171 a
œnuſæ inſ. 184 c
œta mons 415 a 147 b
œtolinus 373 a
œtylus op. 134 d
Ogoa 302 c
ogygia porta 354 c
ogygus 48 c. 350 c
Oicleus 242 d
oiclei monumentum 328 c
Olbiades Athenien. dux 4 d
olbiæ urbis primordia 407 b
olbius fl. 306 c
olea apud Delios antiquiſsima. 113 b
oleæ miraculum 32 d
oleagina corona cur in Olymp. ui-
ctoribus data 339 b 204 c
olen Lycius 194 c
olen uates 393 b
olenia petra 247 a
olenius eod.
olenus op. 261 b 277 a
oleni rudera 282 d
oleum ſimulachris quantum con-
ducat 199 b
oleum Tithoræenſium 429 a
olmones 363 c
olympias adulterina 231 a
olympias fons 328 b
olympias lapidibus obruitur 353 a
olympiæ nemus 21 a
olympidis crudelitas. 30 c. 13 d. 298 d
ſtatua 211 a (146 c
olympiadem quartã Elei celebrãt.
olympica certamina 192 d 194 c.
196 c. unde dicta. 194 d. quinto an
no cur celebrata. ibid. intermiſ-
ſa. 191 d & 195 a reſtaurãtã 195 a.
mulieribus interdicta 193 a &
alijs quibuſdam 183 d
olympica certamina quando pecu
nia primum corrupta 211 b
ex Olympiacis ludis quædam cer-
tamina ſublata 196 e
in Olympicis certaminibus cur nu
di certent 193 a
olympicorũ ludorũ præſides. 195 d
olympicorum certaminũ uictores
cur oleaſtro coronentur 204 c
olympiadibus quę certamina addi
ta 195 a
olympiodorus. 410 c. eius res geſtę.
31 a 38 c 431 b 29 b
olympioſthenes ſtatuarius 371 b
olympus mons 310 c
olympus ſtatuarius 225 a
olynthij ab Agiſipole debellantur.
omphaliõ pictor inſignis. 180 c (112 c
Onaſias pictor 351 b
onaſimedes ſtatuarius 357 b
onatas Aegineta ſtatuarius. 220 d.
218 d 219 a 215 a
onates Miconis filius. 334 b (2.4-2 c
onates ſtatuarius inſignis. 334 b. 333
onchestus Neptuni filius 370 d
onchesti op. rudera eod.
oncus 216 d Onci equus eod.
onethus ſtatuarius 215 b
onobij in Thucydidem facinus. 28 c
onomacritus 380 c. 323 b. 329 b
onomacriti carmen 26 d
onomarchus Phocenſium impera-
tor 390 c à proprijs militib. co-
foditur 390 d
onomaſtus luctator 195 a
onomata 69 b
Opheltes morſu ſerpẽtis perijt. 75 a
opheltis tumulus 75 a
ophineus uates 154 c cęcus natus
uiſum recipit 157 a
ophis fl. 299 a
ophitea ciuitas expugnatur 430 d
in Opidis honorem Deliorum fi-
liæ capillos detondunt 54 c
opis Iapygum rex 402 c
opuntij Rexibij ſtatua 243 b
oraculum Aeaco datum. 56 d. item
Aeſimo 54 c de Ageſilao clauda
dicante 115 b
oraculum Achęis datũ. 276 d. 409 a.
item Alcmæoni 314 d Am-
phictyonibus. 435 b. Archię. 193 b.
Ariſtodemo 171 a 156 c Ariſto
macho. 66 a. Ariſtomeni & Theo
clo 165 a. Aſtypalęenſibus. 232 d.
Athenienſib. 212 c. 287 a. Cadmo
datum 370 c Chalcino & Dæ-
to 46 d. & 47 a Calydonijs.
281 a Cleonęis 199 a. Corœbo
54 d. 55 a Corinthijs 60 c Da-
mageto. 170 d. Damarmeno. 201 b
Dorienſibus. 189 b. Euboræ. 231 a.
Eleis 201 b. Epaminondæ. 303 b.
Ergino 182 c Eurypylo. 279 b.
Glauco. 78 c. Gręcis de impetran
da pluuia 93 b Hãnibali. 304 c.
Herculi. 183 d. de Homero. 315 b.
Iocaſtę 331 b Iphito. 190 d. Lebe
3hęijs. 374 d. Lacedęmonijs. 135 b.
160 c. 171 a 255 b. 109 a. Liparæẽ-
ſibus 407 a. Mantinenſib. 300 d.
325 d Medonti 256 c Megarẽ
ſibus. 50 d Melani 208 d. Meſſe
nijs. 152 d. 256 c & d. Methymnęis.
410 c. de mulierum certamine.
82 e
oraculum Orchomenijs datũ. 333 a.
382 d item Oxylo 190 c. Patren
ſibus datũ 279 a. Phaneti 66 c.
Phalanto 398 c Phigalenſibus.
331 b. 332 c. 334 b Philippo Mace.
298 d. Phæſto. 65 a. Phocenſibus.
388 d Smyrnæis. 260 d Thaſijs.
275 a. Thebanis. 181 a. 362 c et d. 363 a
Tegeatib. 344 d. Themiſtocli da-
tum 402 d Theſſalis. 159 b. Tiſa
meno 119 a de Triclariæ ſacrifi-
cijs 279 a
oraculum Bacchidis. 174 c Pharis.
282 d de Aeſculapij ortu. 89 b. de
Calauria 98 d de regno Demã
rato abrogato 110 c. de Macedo
nũ futura potẽtia 265 a. de Lebe
3hriorũ excidio datũ. 374 d. 373 a
oraculum in fonte redditum 282 c
oracula dubia & ambigua 304 c.
165 b 303 b 374 d 375 a
oracula Lyci 155 b
oracula ralis reddita 388 c
orchomenia Nelei uxor 381 b
orchomenus 293 b
orchomenus op. 379 a 381 a
orchomenus Minyæ filius eod.
orchomenij diuites ex pecuaria.
293 b
orchomenij è finib. ſuis pulſi. 175 a.
à Thebanis patria eiecti 360 d
orchomeniorũ ciuitatis deſcriptio.
305 a & b
orchomeniorum fames 56 d limi
tes. 305 a

orea

orea regio 95 a
oreatæ op. 138 c
oreſtes Achæorum rex 295 b
oreſtes Laconum rex 106 c
oreſtes Aegiſthum occidit 26 c
oreſtes Achæorum in Lacedęmoni
os furorem compeſcit 271 b. Ar-
gos occupat. 78 d. Romanorum
decreta Achæis exponit 271 b.
parricidij cauſam dicit 34 d. ac-
cuſatur 326 c proprios digitos
deuorat 326 c
oreſtis nomine omnes imperato-
res Auguſti nominati 77 a
oreſtis imperium 30 d in Arcadi-
am profectio 296 c furor. 326 c.
eius furor quomodo mitigatus.
133 a. 326 c. impietas in matrē. 41 d
oreſtis ob parricidiū luſtratio. 96 d.
97 a
oreſtis ſacerdotes 77 a tabernacu
lum apud Trœzenios 96 d. mo-
numentum. 119 b. 346 c. oſſa. 109 a
oreſtis oſſa in fabri ferrarij officina
recondita 108 d
oreſti lignum pro catulo à canicu-
la natum 436 c (tum. 291 b
oreſthaſium op. 318 d. quādo condi-
oreſthaſiorum legionariorū ſepul-
oreſtheus 293 b (chrum 312 d
oreſteum op. 293 b
oreus centaurus 130 d
orexis mons 306 c
orgia. Vide Bacchi orgia.
ornithyia à Borea rapta 22 c. 209 a
orionis monumentum 164 d
oriſtorius Græcorum dux 414 d
ornea ci. 318 c
orneatæ nota Apollini faciūt. 409 b
orneatarum cum Sicyonijs bellum.
orneus Erechthei filius 88 c (409 b
ornytio 62 c Orontes fl. 321 b
orontis monumentum 321 b. 322 c
oropij Achæorum implorant auxi
lium 269 a
oropum Athenienſes diripiūt. 268 d
orpheus magicę artis peritus. 247 b
orphei uita doctiſsime deſcripta.
374 c & d
orphei parentes. 374 c. hymni. 375 a.
muſica dulciſsima 362 d 374 c.
247 b. monumētum. 374 d. mors.
374 d (ta 375 a
orphei oſſa quomodo ſoli expoſi-
orphei pictura 425 a ſimulachrū.
331 d ſtatua 374 c
orphondæ uictoria 396 c
orſippus inſignis pugil. 55 a eius
ſepulchrum 55 a
orſobia Deiphontis filia 92 c
orthia 127 a
orthiæ feſta apud Spartanos 321 a
orthopolis Plemnæi filius 64 c
ortilochus 178 c eius domus. 42 d
ortygia inſ. 135 b
orus rex 95 a
Oſroæ ſtatua 200 d (44 c & d
oſſa humana miræ magnitudinis.
oſtracinus mons 304 c
otides aues 411 a
otilius Romanus 434 d
otus 372 d
Oxylus Hæmonis filius. 189 b. Hera
clidarum dux 189 b ex mono-
machia regnum Eleorum ſuſce-
pit 190 c Olympica certamina
inſtituit 195 a eius exiliū. 189 b.
monumentum . 252 d
oxyli milites ad Elidis ſtatum ex-
ploratum mittuntur 251 a
Ozolæ 171 a. 436 c
P
Pæanius athleta 241 b luctator.
pæderos herba 70 c (240 d
pæon 187 a
pæonci ara 203 a
pæonia unde dicta 187 a
pæonidarum genus 79 a
pæſonis ſtatuarij opera 398 d
pacis ſimulachra 9 b 20 d et apud
Athenienſes 361 a
pacis ſimulachrum à Plutone tene-
tur 361 a
pagondas Thebanus curulis certa-
minis uictor 195 a
pagus mons 260 c
pai uici rudera 314 c
palæa op. 275 b. 276 c
palæus uicus 135 b
palæmon delphino inſidens 60 d
palæmonis clades 339 b. ædes. 39 a.
ſimulachrum ibid. (tua. 58 d
palæmonis delphino inſidentis ſta
palæmonis fabula 56 d
palamedes 81 a. eius inuenta. 425 b.
pictura 425 a
palenſes populi 240 c
palęſtricæ artis inuentio 48 d
pallantis ſimulachrum 337 a
pallantij hiſtoriæ 335 b
pallantij quid ſpectatu dignū. 337 a
pallanticus campus 337 a
pallantem Theſeus occidit 35 b
pallantium 303 a. 318 d
pallantium quando conditū. 293 b
pallas Alea 114 c eius templū. 121 b
pallas Herculis ſocia 245 a
pallas Equeſtris 40 c Hoſpitalis.
110 c Itonia. 389 b. templū. 379 a
pallas Pania 85 a
pallas per Lacharem ſpoliatur. 30 d
Pallantium ædificat. 293 b cur
gallum autem in galea effictū ha
beat 235 b
palladis Chalciœci templum apud
Laced. 160 c. Higyeæ ſimulachrū.
27 a Sciradis templū 43 a. Tita
næ templum 71 b Tithronę a-
ra. 39 a. b fanū. 32 d. ſimulahrum
29 a. 33 a. 34 c & aliud apud Bra
ſias 118 c item æneum Coronę.
183 a & in Olympia. 229 b. 245 a.
in arce Eleorum. 255 b. Cardamy
lę 141 a
palladis temp. apud Corinth. 64 c.
item Dymęos 276 c & in Leu-
ctris. 141 a. in Phocea à Perſis com
buſtum 260 d item Prienæ.
260 d Vide Mineruam
palladium 35 b
palladum Troianorum. 26 c. ex Ilij
incendio in Italiā aſportatū. 83 b
palladiū apud Athenienſes iudiciū.
pallarium op. 356 c (35 a
palli campus 127 b
palmæ corona à Theſeo inſtituta.
339 b cur uictoribus data. eod.
pamiſus fl. 145 b. eius fontes. 179 a O-
pammerope 47 b (ſtium 182 c
pamphaltes 65 a
pamphilus Agimij filius 92 c
pamphyli pop. 258 d
pamphus 281 b. 327 b
panaceæ apud Oropios ara 43 a
panathenæa Athenienſium 292 d
pancratij certamina 195 a & b. 222 d
195 c. pueris quādo primùm pro
poſita 195 b (dum 240 c
pancratij certamē quādo inſtituen-
pādarei filiæ. 424 c. nefanda facino-
pandemus 324 d (ra. 424 d
pādiō. 6 d. eius mors et tumulus. ib.
pandionis ſacellum 51 b. ſepulcrū.
ibid. ſtatuæ 6 d. 48 d. 399 b
pandora prima mulier 29 a
pandroſos Cecropis filia 3 b
pandroſus 20 d. 379 b
pandroſi fanum 32 d
panæus 199 a
panæni picturæ 198 d. 199 a
panis coquēdi ratio à q̄ inuēta. 294 c
panopenſium choreæ 391 b
panopenſiū deſcriptio 391 a
panopeus Phocæ filius 91 a
panopeus op. ſolo æquatur. 390 d
pan Scolitas 332 d
panos focus ex cinere factus. 204 d
panos muſica. 328 d. 331 b ara in La-
conica. 145 b. apud Oropios. 43 a.
item in Olympia 204 c & d a-
pud Sicyonios 70 d
panos imago 69 b. & ſimulacrum
apud Megalop. 322 d
panos mons 41 a
panos erga Athenięſes beneuolen-
tia. 14 d. ſtatuæ in Salamine. 45 a.
in Aegina templū 56 d. & ad Ga
ratem fl. 146 c item apud Heræ-
enſes 317 b in Lycæo 330 d. ad
Peræthai rudera 328 d
panos Nomij tēplū. 331 b. uaticinia.
panicus metus 416 d. 417 a (330 c

pan-

panichida 178 d
panormus portus 283 b
panormus adoleſcens formoſiſſimus 173 b
pantaleō Omphalionis filius. 247 b Piſæorum tyrannus 247 b
panthalis Helenæ ancilla 419 a
pantarces Eleus Phidiæ amaſius. 233 b
pantarcis uictoria equeſtris 239 b. ſtatua 233 b
pantias ſtatuarius. 231 c 224 d. 239 a
pantarces Eleus inſignis luctator. 198 d à Phidia amatus eod.
pantarcis ſtatua 239 b
panyaſis carmina 397 b
parabaſium 321 a
parapotamij pop. 430 d
parapotamij ſolo ęquantur 390 d
parcæ 50 c
parcarum ara 70 d. & alia in Olympia 204 c
parcarum deſcriptio 209 b. ductores 418 c fata 204 c ſimulachra 329 a 418 c templū. 369 a. & aliud apud Corinth. 63 a. item apud Lacæd. 119 b. 120 c
paregaros dea 54 d
paribyſtum iudicij apud Athenienſes locus 35 a
paris dearum pulchritudinem dijudicat 209 b
paridis pictura 426 c
parnaſſus Cleodoræ filius 394 d. ex auium uolatu primus futura prædixit 394 d
parnaſſus mons 395 a. 427 b. 394 d
paroreus 327 a
paroraci. 318 d. 327 a
parrhaſius pictor 34 c
parthaon 314 c
parathemidis libido 358 d
parthenia Marmacis equus 248 d
parthenię aqua 248 d
parthenius mons 297 b. 340 c. 346 c
parthenij libido 358 d
parthenon fanum. 28 d
parthenopæus ab Aſphodico occiditur 365 b
paſeas tyrannus 67 a
paſicrates 318 d
paſtorum uaticinia 393 b
patæcus Achæus Calpen uicit 196 c
patreus Preugenis filius. 262 c. 277 b. 107 a
patrei maiores. 277 b. ſimulachrum apud Patrēſes. 280 c. ſtatua. 280 d
patrenſes Aetolis cōtra Galatas auxiliantur. 277 b Achæis mittunt auxilia 280 d
patrenſiū contra Gallos facta. 415 a. res geſtæ 277 a
patrocleus Epidauriorum tyrannus 72 d eius monumentum. eod.
patroclus 172 c Achillis armis indutus irruit in Barbaros 176 c
patroclus ſtatuarius 244 d. 399 a
patroclus Laem occidit 149 a
patrocli inſula 12. 43 b
patrocli res geſtæ 112 d
patron 429 b
patronomi 68 c
pauo Iunonis auis 77 b
pauſanias Gręcorum dux. 15 b. 118 c. Pliſtarchi tutor 110 d
pauſanię contra Athenienſes facta. 11 a flagitia 344 c. imago apud Laced. 118 c erga mulierē Coam memorabile facinus 110 d. monumentum 122 d res geſtę. 68 c
pauſias pictor 90 d
Pecuariæ rei dediti ueteres 185 b
pedaſus op. 184 c
pedeum op. 419 b
pegaſus 61 b
pegaſus equus 59 a. 61 a. 97 a
pegaſus Eleutherenſis 3 a
pelagonē Oenomaus occidit. 249 a
pelagi quercetum 303 a
pelarga Potnei filia 369 b
pelaſgia reg. 292 d
pelaſgus 84 c. & eius ſepul. ibid. cur rex electus 292 c
pelaſgi inuenta eod.
peleus 338 c
peleus luctator 207 b
pelias 194 d
peliæ pictura 425 a obitus 61 a
peliæ filiarum ſepulchrum 302 d
pelis pictura 425 a
peleus 92 d. 93 b
pelei uotum 46 c
pellana op. 134 c
pellanius fons eod.
pellene oppidum 261 b
pellinenſes pop. 290 c
pellinenſium limites 309 a
pellinenſium reſp. à Promacho oppreſſa 291 a
pelopidas ab Alexandro coniectus in uincula 360 c
pelops 64 c 246 c Mercurio primus ſacrificauit 187 b certamina Olympica inſtituit 194 d
pelopis equi alati 207 a currus. 74 d fanum in Olympia 202 c. gladius 244 c inſulæ 99 b. lucus 203 b 201 a. 220 c nephas. 78 c nuptiæ 205 b oſſa 249 a. uictoria 247 b ſacrificia 201 a. ſepulchrum 76 d
pelopis ſcapula quomodo perierit 201 b
pelopis thronus in Sipylo monte. 201 b
pelopis oſſa fœliciter ab Eleis recuperantur 201 b
pelopis os à Troianis acceſſitur. 201 b
pelopis os à piſcatoribus in mari quomodo inuentum 201 b
pelopis cum Oenomao certamen. 197 b. 248 d in Olympia honos. 201 a. comitum ſaltationes. 249 a
pelopis filiorum potentia 95 b
peloponneſi partium enumeratio. 291 b. 185 d
peloponneſij equitādi rationis imperiti 152 c
peloponneſiorum cum Athenienſibus bellum 267 a
peloponneſiāci belli exordia 114 d
pelorus 350 d
pencala fl. 294 d
peneleus Thebanorum rex 352 c
penelopæ munera 387 b
penelopes proci 122 c, uerecundia. 133 b ſepulchrum 304 d
penelope ab Vlyſſe dānatur. 304 d
peneus fl. 227 b
pentalus 299 a
pentathli certamina qualia 196 c
pentathlus quādo pueris in Olympiacis propoſitus 196 c
in Pēathlo pueri quādo certare inceperint 240 c
pentathlorum mulcta 211 c
penthei in Bacchū contumeliæ. 59 b
penthesileæ pictura 426 c mors. 199 a
pentheus 23 a. 348 c. 350 d
penthilus 107 a
penthilus nothus Oreſtis 78 d
pephnus inſula & op. 140 d
perantas 62 d
peratus 64 c
perdiccæ res geſtæ 7 c & mors. ibid. d
peræthai urbis rudera 318 c
peræthus 294 c
pereus 294 d
pergæ op. 55 b
pergamus Pieli frater 13 a
pergami inſula 366 d
pergamum op 3 b. 12 d
periander Corinthiorum tyrānus. 91 d
periandri ſapientia 36 d
periandrus 147 b
pericletus ſtatuarius 206 d
peribœa. 52 d à Minoe amata. 19 b
peribœæ in Cretam profectio 52 c
pericles 29 b eius ſtatua ibid.
periclis ſepultura 36 c
periclymenus 363 b
periclytus 402 c
perieres Aeoli filius 143 b
perieres Chalcidenſis 170 c
perilaus 259 a

perilaus

periſaus Argiuus 81 b tyrannus. 86 c Oreſtem accuſat 326 c
perimeda Oenei filia 259 a
perimedes 423 a
peripherus 314 c
periphetis mons 53 c
peroe Aſopi filia 550 c
peroe fl. eod.
perſephooa 330 c
perſæ pecuniam in Grçciã mittuot. 116 d Ioniæ templa incendunt. 260 d
Perſeus 16 c 96 d Philippi filius regno exuitur 45 b Demetrium fratrem ueneno necat 68 d Cetum occidit 185 a
perſei crudelitas 81 a facta 76 c. fons 76 d lucus apud Athenienſes 78 c
perſei apud Argos ſacellum 77 b
perſei ſeruatores 78 c ſtatua 27 b
perſei bellum aduerſus Sapeorum regem 267 b. cum Romanis fœdus 267 b contra Meduſam facinus 130 c mors 67 b. 264 d
perus fl. 277 a. 132 d
peteus Orooei filius 33 c. 435 b
petra fons 379 a
petra municipium 252 c
petranchos rupes 318 c
petroma 307 b
petroſaca 304 d
peucella fl. 427 a
phæacenſium chorea 130 c
phœbæum gymuaſium 152 d
phędimus Aeoleuſis Paocratij certaminis uictor 195 b
phædra Minois filia 361 b
phædræ & Hippolyti hiſtoria 25 a
phædrę fabula. 97 b. tumulus. ibid.
phædræ pictura 423 a mors. 423 a
phædria 326 d
phædrintæ Phidiæ poſteri 203 a
phaenna 379 b
phaennæ templum 129 a
phaenuis Chaonum regis filia. 400 d
phaeonis oraculum 403 b
phærus Pelopis auriga 197 b
phæſtus 63 a
phæſti in Sicyoniam profectio. 69 a
phaetontis currus 60 c ortus. 3 b. interitus 4 d
phagus fl. 193 a
phalæcus Phocenſium imperator. 390 d eius ſacrilegium ibid.
phalantus 402 c
phalantus à delphino ex naufragio liberatur 402 c
phalaoti oppidi rudera 327 b
phalanti Spartani res geſtæ 398 c
phalanti orarulum 398 d
phalareus curſor optimus 207 b
phalarus fl. 379 a
phaleri ara 2 c
phalarum nauale 1 a (70 d
phalces. 91 b. 92. c. 65 a. Temeni filius
phaleſiæ ci. 326 d
phalyſius 433 c
phamonophes 52 d
phana ciuitas expugnatur 409 a
phanas curſor optimus 163 a eius mors ibid.
phanetis in Sicyonem profectio. 66 a
phanoſtratus Athenienſium tyrannus 50 d
pharnacis ſtatua 225 b
pharæ op. 173 c & d. 161 b. 282 d
phareoſium primordia 283 a
phares Mercurij filius 178 c
pharis op. 132 d. 161 b
phrixus 379 a
pharmacidæ 366 d
phayllus Phocenſium imperator. 390 d. eius ſomnium. ibid. uictoriæ 393 c & ſtatua ibid.
phegei regnum 314 c
phegia op. 314 c. 315 a
phellia fl. 132 d
phelloe op. 259 b
phemonoe oraculum 395 a. 393 b
pheneatarum limites 308 c. 309 a
pheneatarum in Olympia donarium 220 d
pheneum op. 306 c inundatione euerſum 306 c
pheno 65 a
pherenice cur in uiocula conlecta. 193 a
pherenici ſtatua 240 d
pherepolis dea 178 d
pheres 61 a
pherias luctator inſignis 237 b
phidiæ ſculptoris ac ſtatuarij opera 4 d 18 c 29 a 34 c. 42 d. 50 c. 197 a 203 b 252 d 253 b 399 b
phidiæ in fabricandis ſimulachris ſapientia 226 c
phiditiæ apud Lacedæmonios cœnæ 255 b
phidolæ liberi in Olympijs uictorias reportant 237 b
phidolæ Corinthij equa quomodo uictoriam adepta 237 b
phidon tyraonorum in Græcia ferociſsimus 249 a
phialus. 296 c. Lycaonis filius. 293 b
phigalia nympha 331 b
phigalia ci. 296 c. 331 b quando condita 293 b capta 331 b
phigaleoſium peſtis 331 b
philaber proditor 266 d
philæus 43 b
philammon 181 b eius contra ſacrilegos facta 380 d uictoria Delphica 395 b
phliaſij capellam colunt æneam. 73 b
phliaſiorum memorabilia 73 a
philanorium 103 a
philanthus luctator 188 d
philetas Sybarita pugil inſignis. 195 b
philetærus eunuchus Docimi 9 a.
philetærus Pergamum occupat. 11 d
philias 65 a
philioi ſtatua 242 a
philippeum 212 a
philippus Amyntæ filius Eleorum proceres pecunia corrumpit. 175 b.
philippi Amyntæ filij uirtutes & uitia 293 c
philippi Amyotæ filij ſtatua 234 c
philippus Mac. Græcos uexat 5 a
philippi Macedonis cootra Grçcoa res geſtæ 263 b
philippi Mac. bellum ad Lamiã geſtum 267 a
philippi regis Mac. cum Romanis pax 265 a
philippl Macedoniæ regis uitia. 265 b
philippi cum Athenienſibus fœdus. 29 b
philippi in Aratum, Euryclidem & Miconem crudelitas 68 d
philippi in Pelopõneſo facta. 114 d
philippi de Lini oſsibus ſomnium. 373 b
philippius fons 298 c
philippiadis facta 34 d
philiſtus Archomenidę filius 215 b
philiſtus cur in ſcribeuda hiſtoria Dionyſij flagitia prætererierit. 16 d
philles luctator 232 c
philocles à Lyſandro Interfectus. 377 b
philoctetes 27 a. 325 b
philoctetæ arcus 26 c
philodamia Danai filia 173 c
philolaus 136 c
phillo Alcimedontis filia 304 c
philomela à Tereo ſtuprata. 6 d. 52 c
philomelus 389 b. 397 b
philomelus Phoceoſibus ſuadet ut Delphicũ templũ inuadat. 390 c
philomeli impietas 419 b
philomeli ducis mors 390 c
philonis Corcyrei ſtatua 239 a
philonis pugilis ſtatua 233 a
philonidis ſtatua 241 a
philopœmen oon patitur largitionibus ſe corrumpi 342 d
philopœmen capitur 343 b
philopœmen dat pœnas ſuperbiæ. 343 a
philopœmẽ ueneno necatur. 343 b
philopœmenes Craugidis filius. 177 a
philopœmenes Epaminondę æmulus.

lus 340 d
philopœmenis apophthegma. 342 d & 343 a
philopœmenis contra Manliũ fortitudo eod.
philopœmenis cum Meſſenijs prælium 177 b
philopœmenis in Spartã irruptio. 342 d
philopœmenis fuga 320 c
philopœmenis res geſtæ. 340 d. 341 a
philopœmenis mors 256 d
philopœmenis Epitaphium. 344 d
philopœmenis ſtatua 340 d
philoſtratus Eudelum pecunia corrumpit 215 d
philotes 256 c
philotimus ſtatuarius 219 a
philoxenus Dionyſij amicus 2 d
philoxenus Macedo Harpalo ſtruit inſidias 99 a
phineus Thrax 207 b
phintas 160 d
phintas Meſſeniorum rex 143 b
phintas in clade interficitur 163 a
phliaſij Delphos Iouem ęneum deportans 401 b
phlegya 380 d
phlegyę hiſtoria 89 a
phlegyarum confidentia 380 d
phlegyarum ſacrilegia 380 d. 395 b
phlegyarum genus fulminibus & terræmoribus deletum 381 a
phlias 72 d
phliantis genus & parentes 72 d
phliaſia ciuitas 71 b
phliaſius ſtatuarius 289 a
phliaſius Laphaus ſtatuarius 69 a
phliſtus fl. 397 b
phlygonium op. 391 a
phlyus Terræ filius 142 d
phocaenſes quãdo urbes primum incoluerint 258 d
phocaenſium primordia eod.
phocas Ornytionis filius 92 d
phocæ interitus 52 d
phocus Aeaci filius 388 c
phocus Ornytionis filius 62 c. 388 c
phocus Antiopam à furore liberat. 362 d
phocus à Peleo occiditur 95 b
phoci cum Iaſeo amicitia 424 d
phoci pictura eod.
phoci monumentum 428 c filij ſacellum 392 d
phoci ſepulchrum 93 b
phoco & Antiopę cur cõmunis tumulus excitatus 362 d
phocenſes 381 b
phocenſes perpetui Theſſalorũ hoſtes 401 b
phocenſes agriculturã exercent in terra Apollini ſacrata 401 b
phocenſes in Amphictyonicũ conuentum recipiuntur 397 a
phocenſes ab Amphictyonib. grauiter multantur 389 b. excludũtur 396 d
phocenſes Delphicum templũ diripiunt 390 c
phocenſes Græcorum concilio excluduntur penitus 391 a
phocenſes leonem æneum Apollini dedicant 410 c
phocenſes priſtinas dignitates recuperant 397 a
phocenſium primordia 388 c
phocenſiũ in Locridẽ irruptio. 117 a
phocenſium deſperatio 389 a
phocenſiũ cũ Thebanis bellũ. 390 c cum Theſſalis bellum 216 c
phocenſium contra Theſſalos ſtratagema 388 d & 389 b
phocenſium pugna cum Brenoo. 415 b & 146 d
phocenſiũ de Caſſandro uictoria. 409 b item de Theſſalis 389 b.
phocenſium ſacrilegia 404 c res geſtæ 388 d 391 a
phocenſiũ ciuitates à Xerxe incenduntur 430 d ſolo æquantur. eod. reſtaurantur 391 a
phocenſibus adeundi templi Delphici ius ademptum 391 a
phocenſe bellum 171 a
phocidis regionis deſcriptio. 92 d. 62 c 218 d
phocicum ædificium 392 d
phœbe 84 d 180 c
phœbea palus 95 a
phœbæ templum 125 b
phœnix 32 c
phœnix fl. 284 c
phœnix Cleoſthenis equus 231 b
phœnix Colophonius poeta 11 a
phœno 178 d
phœzorum locus 303 a
pholoe mons 314 c
phorbas 75 b
phorcynem ſcuto caruiſſe Homerus cur finxerit 420 d
phormidis et Lycortę amicitia. 120 d
phormidis equus quàm artificioſe factus 220 d
phormio Spartanus 126 c
phormio Alicarnaſſeus pugil inſignis 211 b
phormio ære alieno obſtrictus liberatur 28 c
phormionis ſomnium 261 a. ſepultura 16 c
phoroneus 49 a 75 b 103 c
phoroneus an ignem primus inuenerit 80 c 75 b
phoroneus uitæ conſortia inſtituit 81 a
phoronei tumulus 81 a
phoronica urbs 73 b
phradmon ſtatuarius 231 a
phraſiceda Athenienſium rex. 127 a
phreattys 35 b
phrixa 339 a
phrixæ oppidi rudera 248 c
phrixus 101 a ab ariete in Colchidem delatus 28 c
phrixus fl. 104 d
phrontis nauta 418 d
phrontidis monumentum 419 a
phrudarchidis libido 358 d
phrynę meretricis aſtutia. 22 d. 371 a
phryne à Praxitele amatur 403 a eius imago 371 a 403 a
phrynichi tragœdiæ 426 c
phryno 214 d
phubia ciuitas capta 360 d
phylaci nemus 397 b ſpectrum à Gallis uiſum 426 c
phylantes 62 c
phylas 386 c
phyleus Meſſeniorum dux 157 b. eius ſtatua 399 b
phyſcoa à Baccho compreſſa. 206 c. eius ſaltationes 206 c
phytali ſepulchrum 46 c
pianenſis tribus 28 c
pielus 13 a
piera fons 206 c
pieria Oxyli uxor 190 c
pierus mons 372 d 374 d
pierus Macedo 372 d
pierus fl. 282 d
pigæa nympha 250 c
pila 49 a
pilæ plumbeæ in Olympia 219 a
pindarus ab Apolline plurimũ amatus & commendatus 367 b Apollini cantica recitat 418 c. muſico certamine à Corinna uincitur 366 d
pindari domus 369 a mors. 367 b ſolium 418 c monumentum. 367 a
Pindari poetæ locus. 414 a 44 c. 139 b. 144 c 278 d 196 d 203 a 214 d. 223 a 256 d 289 b 267 2373 b. 394 c 404 d 415 a
pindaro dormienti apes aduolitãt. 367 a
plonia ciuitas 363 a
pionis montis natura 261 b
piraſus 77 b
pirenæ aqua 60 c fons 63 a
pirene in fontem mutata 60 c
piræus municipium 1 a
pirithous 84 d 338 c Iouis filius creditus 198 c Antiopã rapit. 2 c
pirithoi & Theſei amicitia 424 c. nuptiæ 198 c pictura 424 c. ſacellum 398 a
piſæa à Pelope occupata 187 a
piſæi bellum Eleis inſerunt. 249 b calamitatem ex Eleorum odio ſibi ultro acceſſunt 249 a

piſæorum regio 248 c contra Eleos bellum 292 d
piſander Camirenſis 104 c
piſandri ſecuris 109 a
piſidorus 230 c & eius ſtatua. ibid.
piſirodus luctator 191 a
piſis 420 c
piſiſtratus 79 a
piſiſtratus Homeri carmina collegit 290 c
piſiſtratus Athenienſium regnum occupat 4 c
piſiſtrati uirtutes 26 d
piſiſtratidarum tyrannis opprimitur 114 c
piſon Calaber ſtatuarius 224 c
piſus Bigarum auriga 207 a
piſus Perieris filius 249 a
pittacus Mitylenæus 417 b
pittheus 95 b eius de arte oratoria libri 96 c monumentum. eod.
pithia 435 b
pytho dea 54 d
pityocamp. latro 57 b
pityreus 239 a
pityrei regnum 88 d
pityuſa inſ. 100 d
plaſtenæ matris ſacellum in uertice Sipyli 201 b
platæa 346 d (347 a.
platæa ciuitas 347 a expugnatur. 114 c ſolo æquatur 347 b
platæa Aſopi filia 348 d & eius ſacellum eod.
platæenſes à Thebanis pelluntur. 347 b patriam deſerunt 175 a
platæenſes reſtituuntur à Philippo 347 b
platæenſium res geſtæ 347 a. & facta contra Mardonium 403 a.. cum Lacedæmonijs bellũ. 347 a contra Mardonium 214 d
platæenſium memorabilia. 349 b. 350 c
plataica pugna 348 d terra 48 c. 402 c
platanista 118 d 123 b
plataniſtonis fons 181 a
plataniſton fl. 331 b
platanius fl. 368 d
platonis monumentum 38 d
plemnæus 64 c
pleuronis ſacellum 112 c
plethrium 250 d
pliſtænei Aetolorum ducis ſtatua. 240 d
pliſtarchus 110 d ab Athenienſibus uictus 18 c
pliſtonax Lacedæ. rex 110 d. 111 a
pluto Chryſenius 367 b
pluto Cereris filiam rapit 103 b
pluto à Fortuna geſtatur 361 a, cur ab Eleis tam ſanctè ueneratus. 252 d cur clauem habere fingatur 210 d
plutonis cognomenta 367 b curtus 207 b
plutonis in Myſia ſignum 78 c ſimulachrum 35 a templum apud Eleos 252 d
plutonis templum cur ſemel tantum aperiatur in año apud Eleos 253 a
phocicum bellum 390 d
podalirius 141 b. 180 c
podaris fortitudo militaris 302 c. 301 b ſacellum eod.
pœciliæ piſces 311 b
pœcilus mons 47 a
pœmandrus 364 d
pœna à Corœbo occiſa 54 d. 55 a
pœonæus 194 c
pœonij tauri 365 b
poetarum apud Athenienſes ſtatuæ 24 c apud reges dignitas. 2 d
poleas 318 d
polemarchus Polydorum trucidat. 105 d
polemarchi monumentum eod.
polemocrates Machaonis filius. 105 a eius fanum eod.
poliadis fanum 32 c
polianthes 117 a
poli ſtatua 324 c
polites curſor omnium uelociſſimus 236 d
policleti opus 77 a
polichus ſtatuarius 232 c
polites 419 a
politis egregia facinora 236 d
polixo 131 b
poloſus 364 d
pollux 207 a 338 c luctator inſignis 195 a
pollucis de Lyncæo tropheũ. 123 b. ſacellum 131 c
polluceus fons eod.
polyarchus Aetolorum dux 412 b
polybius Lycortæ filius 323 a
polybij hiſtorici lucubrationes. eod.
polybij res geſtæ 329 a. ſtatua. 300 c. 321 a 337 a 340 d
polybœa in cœlum relata 131 a
polybotes Gygas 3 a
polybus 65 a
polycaon 142 c Butæ filius 143 a
polycaon Lelegis filius 105 b
polycaon primus Meſſeniorũ rex. 142 d
polycrates Meſſenius curſor optimus 146 c ad inſaniam redactus, Lacedæmonios occidit. 146 d
polychne 182 c
polycletus quo artificio Aeſculapij theatrum conſtruxerit. 90 d. 91 d
polycleti ſtatuarij opera 87 a 419 b 206 b 227 a 228 c. 231 a. 232 c. 237 a. 223 a & b
polycles ſtatuarius 226 c
polycles ſtadij uictor 390 d
polyclis uictoria equeſtris 222 d. uota eod.
policrates Samiorum tyrannus. 2 d 306 a
polyctoris mulcta 251 a
polyctorem Damonicus pecunia corrumpit 213 b
polydectes 113 b
polydora Proteſilai uxor 144 c
polydorus Spartanus Græcorum dux 141 b
polydorus Lacedæ. rex & dux contra Meſſe. 150 c 105 c. regis imago 108 c eius domus 110 c
polydori Samij inuenta 121 a ſtatua 110 c ſepulcrum 81 b
polydori imagine Lacedæmoniorum magiſtratus literas obſignant 110 c
polyedus Baccho ſacellum ædificat 54 c
polyedi filiæ eod.
polygnotus pictor 20 b 26 c. 350 c 418 d 419 a
polymneſtor Arcadum rex 296 d
polymnaſius Colophonius 17 b
polymnus 104 c
polynices Eleus curſor inſignis. 195 b eius cum Eteocle certamẽ. 351 b audacia 151 b ſtatuæ 81 a 399 b
polypemon latro à Theſeo interfectus 47 b
polyphron Aetolorum dux 412 b
polypithis Laconis currus 241 a
polypœtes 420 c
polyſperchuntes 192 c
polyticlides 258 c
polytionis domus 1 a
polyxena 420 c mactatur. 26 c. 420 c
polyxenus 61 a 189 a
pompus Arcadum rex 296 d
pontinus mons 103 b & fluuius. ibid.
populeis lignis cur Iupiter Olympius delectetur 202 d
porcorum præſagia à quibus primùm obſeruata 223 a
porphyrion 18 c
poſidium 291 d
porthæus ſtatuarius 244 d
pothus 54 d
potideatæ bis patria eiecti 215 a
potniarum rudera 353 b
præſagia ex diuerſis animalib. 223 a
pratinas ſatyricus 73 b
praxidamantis pugilis ſtatua. 243 b
praxidicæ deæ ſimulachrum 135 a

praxias

praxias ſtatuarius 410 c
praxidicarum dearum templum. 378 c
praxitelis ſtatuarij opera 3 a 22 d. 49 b 54 c & d 55 a 81 b 206 d. 253 b 300 c 348 d 366 d
preugenes 107 a 262 c eius ſomnium 280 d monumentum & ſacrificia eod. ſtatua eod.
priamus ad Iouis aram cõfugit. 86 d ad aras Iouis occiditur. 162 c. 421 b
priami pictura 421 b regnum à Thoante euertitur 189 b
priantes ab Oenomao occiditur. 249 a
priapus à quibus præcipuè ueneratus 375 b. eius in Helicone ſimulachrum 375 a
prienenſium primordia 257 a miſeriæ ibid.
pritanes 6 c
procles 83 a 184 d 106 d 239 b
procles Ionum dux 259 a Spartanorum rex 113 a
proclia Clytiæ filia 402 c
proclidæ 111 a
procris Erechthei filia 423 b
procridis mors 46 d
prodici carmina in Minyadem ſcripta 182 c
prodigium Seleuci 19 a
prodigia dira 404 c 157 a 416 c. 266 d 351 a
prodomenſes, deorum focus 52 c
prodomiæ templum 70 d
prœto 66 d
prœtus 75 b Abantis filius 71 b. Thebarum portis nomina indidit 354 c
prœti filiarum furor 310 c
prœti cum Acriſio diſceptatio de regno 85 c
prœti filiarum thalami 88 d imagines 69 a
progne 51 b
prolaus 188 d
promachus 314 c 366 d. Dryonis filius 211 b Pellinenſiũ rempublicam opprimit 291 a eius fanum 366 d. fortitudo militaris. 291 a ſacellum 314 d ſepulcrũ. 81 b ſtatua 398 c 231 b uictoriæ 290 d
promedon muſicus 425 a eius pictura 425 a
prometheus 74 d 369 b an ignis inuentor 80 c ex quo cœno homines effinxerit 392 c
promethei ara 38 d. captiuitas. 199 a monumentum 80 d ſimulacrum 391 b
prometheus Ionum dux et rex. 258 c interfecto fratre in Naxum fugit 258 c
promethei ſepultura 258 c
promne Buphagi uxor 306 d
pronai dij 355 a
pronomi carmina 174 d inuenta. 257 b ſtatua eod.
propodas 62 c
prorus Cyrenęus ſtadij uictor. 390 c
proſerpina Carpophora 345 a. Soſpita 323 b Thera 384 c
proſerpina conqueritur ſe ſolã Pindari carminibus nõ celebratam. 367 b
proſerpinæ primogenitæ ara 59 b. Soſpitæ templum apud Laced. 121 b ara apud Eleos 250 d fanum 17 a 39 a itẽ aliud in Buporthmo 100 d
proſerpinæ hymnus per ſomnium auiculę dictatus à Pindaro. 367 b eius nemus 369 b 353 b raptus. 334 c 47 b 376 c. ſacrificia. 324 c. ſacellũ 70 d & aliud apud Megalop. 324 c
proſerpinæ lignum in Myſia 78 c. ſimulachrum 46 d 129 b & aliud apud Hellotes 123 a item apud Megalop. 324 c Pallantinenſ. 337 a & in finibus Thelpuſiorum 315 b templũ apud Aegienſes 285 a itẽ apud Anthedonios 367 a Corinth. 63 a in Eleo 100 c in Latij nemore. 46 c apud Phliaſios 73 b. Mantinenſes 300 d Tegeates. 345 a
proſymna 77 a
proteſilaus 110 c 207 b. eius pictura 424 d contra Troianos facinus 144 c
proteſilai naues incenduntur. 402 c
protogenes pictor 4 d
protogenia Deucalionis filia 187 a
prothus 338 c
protolans Luctator 228 c
protophanes Magneſius inſignis luctator 44 c 212 d
protophanis cadauer 44 c
prothyſis prima aræ crepido 202 c

PROVERBIA.

Alieno thuribulo rem ſacram facere 373 b
Eadem fidelia duos dealbãre parietes 225 a
Cadmea uictoria 355 a
Neoptolemea ultio 162 d
Ne quid nimis 147 b
Noſce teipſum eod.
Ocni funiculum contexit 423 a
Panicus metus 426 d
Phocenſis deſperatio 389 a
Riſus Sardonius 408 d
Tenedia ſecuris 402 d
proxenus 318 d
prytanes Cyzicenus inſignis pugil. 222 b
prytanis 113 a
prytaneum 20 d 204 d
pſamatha. 54 d. et eius ſepulcrũ. 80 d
pſamathus portus 139 b
pſila cur dictus Bacchus 131 a
pſiphæum mare 98 d
pſitaci Indici 91 b
pſophidius 314 c eius ſtatua. 241 a
pſophidij Ioui ſtatuã dedicant. 226 c
pſophidiorum limites 314 c
pſophis op. 314 c eius primordia. 314 c
pſophide Erycis filia ibid. & d
pſyttalia 186 c
pſyttalia inſ. 45 a
ptera Apollini templum ædificat. 394 c
ptolederma ciuitas 315 d
ptolemæus Lagi filius 1 a fulmen dictus 19 a cur Philometor cognominatus 10 c
ptolemæi Aegyptiorum reges. 10 c
ptolemæi Lagi in Olympia donarium. 223 b. res geſtę. 411 a. cum Achæis fœdus 67 b itẽ cum Lyſimacho 7 d res geſtæ 7 a libido 8 d. & crudelitas. ib. mors. 10 d. ſtatua. ibid. et 19 b. 242 c. 240 d
ptolemæum apũd Atheniẽ. gymnaſium 19 b
ptolichus Aegineta ſtatuarius. 234 c 224 c
ptolis 304 d
ptous 181 a
ptous mons 367 b
puellę in certamine curſorum à Danao elocatæ 120 c
pugiles in Olympicis quando pecunia primùm corrupti 211 b
pugilum lex eod.
pullorum curribus in Olympiacis quando primùm certatum. 195 b
Pulydamas Niciæ filius 227 a gygas robuſtiſsimus. 227 b. Othum occidit 254 c. ſua fortitudine periit 228 c
pulydamãtis egregia facinora. 227 b 291 a ſtatua 228 c
punicum bellum 235 b
purgatiões ante ſacrificia unde. 43 b
purpureum apud Athenienſes iudicium 35 a
puteolis thermę tam calidæ, ut plũbum liquefaciant 183 a
puteus uaticinij 347 b
pyla Megarenſium rex 6 d
pylades 93 a citharœdus clariſsimus 341 b Neoptolemum occidit 93 b
pyleus 381 b
pylo Megarenſis Cleſonis filius. 249 b
pylus Cleſonis filius 185 b

pylus op. 143 b 185 b 145 euerti tur & reſtauratur 249 b
pyli in Elide rudera eod.
pylij ab Hercule debellantur 252 d
pyliorum harenoſa regio 186 c iuxta Phigaleam pugna 208 d
pyræa nemus 70 d
pyramides Aegyptij 381 a
pyrcon Neptuni famulus 193 b
pyrechmes funditor 190 c
pyrgus 54 c
pyrias 339 b 399 a
pyrilampes ſtatuarius 239 b 241 a. è dolichi certamine victoriam reportat 225 a
pyrrhæ ſtatua 355 b
pyrrhæus 419 a
pyrrhichus deus. 139 a. fluuius. eod. oppidum 134 d
pyrrhonis ſophiſtæ monumentum 252 c doctrina & ſtatua 252 c
pyrrhus Achillis filius 42 d Græcorum iudex 222 c in inſtruenda acie Alexandro peritior. 184 d. ad Hermionę nuptias nauigat. 129 a Delphicum templum ſpoliat 395 b incendit 63 b Lacedæmonios nexat 112 d à Lyſimacho debellatur 12 b
pyrrhi regis genus 14 c 12 d ſpectrum Gallis apparet 416 c. res geſtæ 14 c & d contra Romanos bellum 225 a & 15 b fortitudo 5 b in Aegyptum fuga. 15 b. cum Hierone amicitia 235 b. & cum Lyſimacho. 12 c. imago. 12 d. oſſa 82 d res geſtæ. 14 c & d. ſcutum 83 a ſtatua. 238 d trophæa. 85 b interitus 16 d ſepultura. ibid.
pyrrhi matris antrum 261 b
pyrrho à Delphis quãdo primum ſacrificatum 5 b
pyrſon feſtum Argiuorum 87 b
pythaeus 86 c. Apollinis filius. 101 a
pythæ ſtatua 239 a
pythagoras Crotoniata ſtatuarius. 236 d
pythagoras Rheginus ſtatuarius. 228 c 226 c 237 a 243 a
pythagoras ſapiens 73 a
pytharatus Meſſeniorũ dux. 149 b. occiditur 151 b
pytharchi curſoris ſtatua 229 b
pythas rebus belllicis clarus 239 a
pytheas Bœotorũ præfectus Achæos irritat 272 d
pythiadas 219 a
pythiades 396 c
pythica tibia cur ſaltui pentathlorum illata 194 d
pythij certaminis origo 97 b
pythionica Harpali uxor 46 d. eius monumentum 46 d
pytho 395 a Delphi filius ab Apolline ſagitta confoſſus 395 a
pythocles 66 d eius ſtatua 231 a
pythocritus tibicen 239 a eius ſtatua 239 a
pythodorus ſtatuarius 378 d
pythodorus 399 a
pythonis mors 62 d. & 94 d
pyttalus pugil 241 b

Q

Quadrangolaris figura Arcadibus acceptiſsima 340 c
quadrangulares dij 324 c
quercetum Lyci 142 d
quercus apud Arcades à quercetis quomodo differat 304 c

R

Racius Cretenſis 377 b dux. 257 b
rachus tortilis 98 d
rachum Trœzenij quid appellent. 98 d
rarius campus 47 b
rarus Triptolemi pater 17 a
regia porticus 3 b
regis optimi imago 108 c
regnidas Dorienſis 72 d
renia inſ. 186 c
rhadamantus 345 a
rhadinæ monumentum 261 b
rhæcus Philæi filius 437 a
rhamnus 41 b 433 b
rhea 194 c 298 d Iouis mater. 327 b lapidem pro Ioue faſcijs inuolutum offert. 299 a. pulluoi equi Saturno pro infante deuorandum apponit eod.
rheæ fanum 212. purgationes. 313 a in Thaumaſio ſpelunca 328 c
rheginorum ſolennitas 217 b
rhenus fl. 320 d
rheunus 313 a
rhianus Benęus belli Meſſenici ſcriptor 142 d Cretenſis 142 d
rhinocerotum deſcriptio 365 b
rhinas piſcis 365 a
rhium promontorium 283 b
rhipe inſ. 317 a
rhiti 47 a Proſerpinę & Cereri ſacri eod.
rhœcus primum æs fudit 306 d
rhodij ob luctatoris iniuriam puniti 212 c
rhodiorum athletarũ ſtatuæ. 229 b
rhodiorum inſula terræmotu quaſſata 65 b
rhœus Phocenſium dux 389 a
rhoum oppidum terræmotu corruit 356 c
rhun locus 50 d
rhyparum rudera 284 c
ripes op. 261 b
Romani Achęos terra mariq; debellant 272 d
romanorũ nomina triplicia. 264 c. contra Græcos duces accuſantur ab Achæis 264 c
romanorum bellum contra Antiochum 264 d. cõtra Arcades. 273 a item cum Nabide 342 c contra Philippum 265 a cum Philippo pax 265 a
romaoorum imperatorum in Aſopo templum. 136 c & aliud apud Eleos 252 d
roſa Veneri ſacra 252 c
rubrum mare 254 c

S

Saba fatidica 400 d
ſacadas Argiuus pugil 258 d tibicen 396 c eius carmina 174 d. monumentum. 84 d. ſtatua. 375 b
ſacæa inſ. 254 d
ſacer circos 250 d
ſacra inſ. 98 d
ſacrilegij pœna 390 c
ſacrum bellum 319 a 352 d 390 d. 401 b
ſagittãdi ſtudiũ apud diuerſos. 27 a
ſalagus 260 c
ſalamis inſula 41 b
ſalamine inſ. 45 a
ſalaminiorum res geſtæ 41 b
ſalis uſus apud Epirotas ignotus. (15 a
ſaloe palus 287 a
ſaltantium maſſolæ plumbeæ. 221 a
ſalutis temp. apud Aegienſes. 285 b. & apud Patrenſes 281 b
ſamia op. 192 c
ſamij prælijs naualibus præſtantiſ. 223 b eadem fidelia duos parietes dealbarunt 225 a Lyſandri imaginẽ in Olymp. dedicãt. 225 b
ſamiorum uinũ antiquiſsimũ. 313 b
ſamicus 191 a 192 c
ſamolas ſtatuarius 398 d
ſamothracia inſ. 259 a
ſamus inſ. eod.
ſandiõ Hyperionis interfector. 54 c
ſangarius fl. 301 a
ſanitas Aeſculapij filia 210 d eius apud Oropios ara 43 a ſimulachrum 27 a. & aliud apud Aegienſes. 284 d. apud Argiuos. 85 b apud Megalop. 325 b & 325 a in ſiou Bœotiaco 116 d apud Corinth. 62 d. apud Epidaurios. 91 a apud Sicyonios. 71 a. Theſpienſes 370 d
ſaon Acræphniorum legatus 385 b
ſapientiſsimi Græcorum. 26 d. 427 b
ſappho Lesbia. 371 a. carmina 36 c
ſapyſaletus mons 88 d
ſarapidis templum Oetyli 140 d
ſardes 116 d
ſardoa à Carthaginenſibus ſubacta 408 c
ſardoę inſulę deſcriptio. 407 a. 408 d
ſardonia herba eod.

ſar-

ſardonius riſus 408 d
ſardus Afrorum dux 407 a ex Li-
bya Afros in Ichnuſam ducit.
ſaron rex 95 a (107 a
ſaronia feſta 98 d
ſaronidis elegaos hiſtoria. 95 a. pa-
lus eod.
ſarpedon 258 d eius pictura. 426 c
ſatraps Corybantis cognomē.351 a.
eius ſtatua apud Eleos eod.
ſaturni ſanum 212 a regnum.194 c.
ſacrificia in mōte Cronio. 245 b.
templum in Olympia.194 c.cum
Ioue de regno contentio 194 d
ſaturno lapis pro Ioue oblatus.388 c
ſatyriæ inſulæ 27 b (328 c
ſatyrus Praxitelis 22 d
ſatyrus pugil optimus 226 c. eius
uariæ uictoriæ ac ſtatuæ 226 c
ſatyrorū hiſtoria.27 a.libido.ibid.b
ſaunius ſons 435 b
ſauri iugum 243 c
ſaurus uiatores ſpoliat eod.
ſauri monumentum eod.
ſauromatum thoraces quomodo
conficiantur 24 d
ſauromatum ritus & mores 24 d
ſcæa Archandri uxor 255 b
ſcandea 136 d
ſcarphenſes pop. 388 d
ſcedaſus 358 c, ſibi ipſi manus in-
fert 358 d
ſcephrus 344 d à Lemone fratre
occiditur eod.
ſceptrum à Chæronenſib.pro Deo
neneratur 387 a
ſchedius Phocenſium rex ab Hecto
re interfectus 391 b.eius imago.
ſcheria inſ. 63 a (475 a
ſchiſte uia 393 a
ſchœneus Bœotius 327 b
ſcia 327 a porta 122 a
ſciathis mons 306 c
ſcilluntis rudera 192 d
ſcionæi Scyllis 410 c
ſcipionis Africani facta 325 a
ſciraæ Mineruæ templum 2 a
ſciron 49 a.à Theſeo proiectus in
mare 56 d & 3 b
ſciron Megarenſium marmor. 56 c
ſcironis crudelitas 56 d cum Niſo
ne de regno contentio 49 a
ſcirtonium op. 318 d
ſcirus uates 43 a eius ſepulcrum.
ibid.
ſcoli rudera 350 c
ſcopæ ſtatuarij opera 54 d. 84 d
252 d 320 d 338 c 338 d 361 b
ſcorpiones alati 366 c
ſcortationis pœna 229 a
ſcotuſæi ab Alexandro tyranno mi
ſerè extincti 227 a
ſcylla Niſi filia 100 c eius mors.
ibid.
ſcyllæum promontorium 100 c
ſcyllides urinator 410 c
ſcyllidis ſtatuarij opera. 74 d. 84 d.
245 a ſtatua 410 c
ſcyllus 192 d
ſcipium Colophoniæ ædificatur.
ſcyras fl. 139 a (258 d
ſebaſtus 119 a
ſebrium 124 c
ſebri ſacellum eod.
ſeleadis luctatoris ſtatua 241 a
ſelaſiæ excidium 68 c rudera.118 d
ſelinus fl.285 b rex 255 a
ſelemnus paſtor in fluuium muta-
tus 284 c
ſelemni cū Aegyra cōcubitus. 284 c
ſelemni aqua prodeſt ad ſedādum
amorem 284 c (140 d
ſelenes genius apud Thalamatas.
ſeleucia ciuitas ædificatur 19 a
ſeleuci regis nomen cur tantopere
celebratum 240 d eius iuſticia
19 a pietas in deos 358 d. & 19 a.
cum Demetrio bellū 241 a.cum
Lyſimacho conflictus 12.d ad
Ptolemæum fuga 7 d
ſeleuci prodigium 19 a.mors.eod.
ſelinuntis regis mors 255 a
ſelinuntij regno à Carthaginenſi-
bus exuti 244 d
ſellaſia 177 a
ſemele Iouis concubina 96 c. in ar
cam clauſa 338 c
ſemeles monumentum 361 b ſe-
pultura 138 c.templū apud The
banos 361 b
ſemnæ Athenienſium deæ 70 d.
39 b 257 b earum ſacrificia qua
ſepia mons 308 d (lia. 70 d
ſeps,ſerpens 295 a
ſepultura pietatis officium 40 d
ſepulturæ fortium uirorū apud A-
thenienſes 36 c & d
ſera animalculum 254 c
ſerambus ſtatuarius 234 c
ſerapidis ſanum 20 d. ſimulacrum
Aegiræ 289 b templum 20 d.
et aliud apud Bœotos.136 d.et in
Canobo.63 a. item Copæ. 368 c.
apud Hermionenſes.100 d. Meſ-
ſenios.181 a.Patrenſes.282 c.Spar-
tanos 123 a
ſerapion Alexandrinus. 251 a ob ti
miditatem ab Eleis punitur.214 b
ſerapiōis Alexādrini timiditas.eod.
ſeres ex Aethiopum genere 254 c
ſeres quomodo nutriantur 254 c
ſeria inſula 254 c
ſerpentes alati 366 c
ſerpentum apud Megalaunas lon-
gitudo admirabilis 91 b perni
cies 372 c
ſeruorum certamen apud Aricinos
in Dianæ honorem 90 d
ſeſſores in calpæ curſu quomodo
differant 196 c
ſeſtoris ſtatua 52 d
ſexuirorum pictura 4 d
ſibylla Aegyptia 400 d Comæa.
400 d eius oraculum.399 a & b.
de Macedonum potentia uatici-
nium 265 a. de Rhodo oraculū.
65 b peregrinationes 400 c. oſ
ſa in Apollinis templo recondi-
ta.400 d. mors & monumentū.
400 c epitaphium eod.
ſicilia à Carthaginenſib.capta.235 b
ſiciliæ populi 218 c (ti.244 d
ſiculi patria à Carthaginenſib.exu-
ſiculorū cum Cretenſib.bellū.259 b
ſicyon ciuitas 68 a
ſicyonia reg. 234 d
ſicyonij ex Græcis primum Achæo-
rum cōcilij participes facti. 263 a
ab Ornæatis uincūtur. 409 b.eo-
rum aduerſus Eleos bellum un-
de ortum 224 c
ſicyoniorum gymnaſium 70 c. reſ
pub. bene ab Arato inſtituta.67 a
in ſepeliēdis mortuis cōſuetudo.
eod.
ſicyoniorū militū ſepulcr.66 c.opes
65 b theſaurus.243 b. 203 b. 398 d
ſigilla quādo in gemmas primum
inciſa 306 d
ſigna deorum quando primū deui
ctis ciuitatibus in alias regiones
ablata 358 d
ſilanion ſtatuarius 239 a.226 c.238 c
ſilenus 27 a. 66 d. 84 d eius educa-
tio.119 b.in Pyrricho puteus.eod.
monumentum apud Hebræos.
312 d.itē apud Pergamenos.ibid.
templum apud Eleos 232 c
ſilenorum mortale genus 232 c
ſilinus fl. 192 d
ſimangelus 358 d
ſimon Aegineta ſtatuarius 220 c
ſimonides Hieronis amicus.2 d Leo
prepis filius 233 a
ſimus Phigali filius.296 c. Arcadum
rex.ibid. Temeni filius 145 a
ſimulachra deorum fictilia 3 a
ſimylus Meſſenius 282 d
ſinis latro.58 c.eius crudelitas. eod.
mors ibid.
ſinois ſimulachrum 312 d
ſinon Vlyſsis ſocius 421 b
ſiope 251 a
ſiphniorum inſula aurifera 398 d
ſipte caſtellum 211 a
ſipylus mons 201 b. 391 b
ſiræ 314 c
ſirenū inſula cur oſsib.referta. 395 a
ſirenibus alæ à Muſis ereptæ 376 d
ſiſyphus. 61 b. 63 a. 58 c. eius pictura.
426 d. proles.62 c.tumuli 39 a
ſitalcas 405 b

ſithnidum nympharum aqua. 49 b
ſmenus fl. 138 d
ſmicythus Anaxilæ tyrãni ſeruus & quæſtor 219 b dijs donaria in Olympia conſecrat 216 d
ſmicythi donaria in Olympia conſecrata 219 d & b
ſmilides ſtatuarius 259 b
ſmyrna op. 260 c occupatur ibid.
ſmyrnæorum audacia 167 a
Socratis ſapientia 26 d. de Platone ſomnium 38 d
ſocratis Pellinẽ. curſoris ſtatua. 251 a
ſodamas. 116 d. curſor uelociſsimus. (226 d
ſoidas ſtatuarius 278 c
ſolis cum Neptuno diſceptatio. 53 d aræ 300 d. apud Corinth. 63 a. item prope Inachum fl. 78 c. apud Sicyonios 70 d
ſolis currus 60 c. fanum apud Hermionenſes. 100 d filiæ. 4 d. imago apud Corin. 63 a. mẽſa 251 b. ſimulacrum. 252 c & aliud in Iunonis tẽplo. 140 d. uirtutes. 284 d
ſoli equos Perſæ immolant 124 d
ſolon Athenienſis. 147 b. eius leges. 20 d. ſtratagema. 436 c. uerſus. 50 c
ſomateus 294 c
ſomatia ci. 294 c (rus 96 c
ſomnus ex dijs maxime Muſis charus
ſomnus & mors fratres 118 d
ſomni effigies 69 b
ſomni & mortis effigies 207 b
ſomni apud Trœzen. ſacrificia. 96 c
ſomnium Aegeç. 212 d. Aeſchyli poetæ 24 c. Ariſtodemi. 157 a. Cimonis. 173 a matris Dinolochi. 222 c. Epaminondæ 171 b Epitelis 173 b Herculis ſacerdotis 173 a. Phaÿlli 390 d Philippi 373 b. Phormionis 261 a Preugenis. 280 d puellæ de leone uincto. 165 a Socratis de Platone 38 d. de Sophoclis poemate 24 c
ſomnij ſimulachrum 69 b
ſomniorum interpretatio ab Amphiarao ducta 43 b
ſophius curſu ue uelociſsimus 223 b
ſophocles. 24 c. ſacifer. 45 b. eius poema Sirenis cur compareetur 24 c
ſophonis Decelenſis facta 36 d
ſophroniſtera 366 d
ſoron 313 b
ſortis corruptelæ memorabile exemplum 144 d
ſoſander Smyrnçus pecunia corrũpitur 213 b. eius mulcta 251 a
ſoſigenis ſtatua 324 c
ſoſipolis patrius Eleorum genius. 245 b 153 a cur tam ſanctè ab Eleis ueneratus 245 b
ſoſpita dea 324 b
ſoſtratus Herculis amaſius 276 c. curſor inſignis 227 a Pancratiſtes 225 b
ſoſtratus ſtatuarius 232 c
ſoſtrati Acrocherſitis uictoriæ. 225 b ſepulcrum 276 c
ſotades pecunia corruptus exilio à Cretenſibus multatur 243 b eius uictoriæ Olymp. eod.
ſous 113 a
Sparta. 105 b 118 d à Meſſenijs expugnatur 177 a
ſpartæ deſcriptio 118 d ſimulachrum 129 b
ſpartanorũ annua certamina. 122 d fames & ſeditio 163 b. Gymnaſia 113 b mœnia ſolo æquantur 264 d reſtaurantur 266 c
ſpartanorum regum enumeratio. 106 d 107 a & b
ſpartanorum regum familiæ 112 a & b 113 a & b
ſpartanorum Reſp. deſcriptio. 118 d. cum Meſſenijs bellum 113 b
ſparton Phoronei filius 76 d eius apud Achæos potentia 262 c
ſpectra Heroũ Gallis in Græcia apparent 416 c
ſpectra in cãpo Marathonio. 40 d
ſpelaitæ 427 b
ſperchius fl. 412 b
ſphacteria inſula 18 d 111 b 186 c. 219 a 249 b
ſphæreus Pelopis auriga 98 d. & eius monumentum 98 d
ſphæria inſ. 98 d
ſphęrus 95 b
ſphragidium 349 b
ſphyngis hiſtoria 370 c
ſphyrus 85 b
ſphintarus architectus 394 d
ſponſæ currendo apud Lacedæmonios adeptæ 120 c
ſtacuſæ fontis deſcriptio 66 c
ſtadieus Athenienſis ſculptor præclarus 226 c
ſtadium quid 246 c
ſtellarum errantiũ ſimulachra. 191 b
ſtemmatij lucus eod.
ſtenelas 75 b
ſtenides ſtatuarius 241 b. eius imago 242 a
ſtenyclericus campus 181 b
ſtenyclerus heros 181 b
ſterope Atlantis filia 197 b
ſterris op. 391 a
ſteſichorus 132 c
ſthenelaidæ res geſtæ 114 d
ſthenelus 78 d 81 b 338 c. Capanei filius 86 d. Argiuorum rex. 95 b. eius ſtatua 198 a. & tumulus. 85 a
ſtirenſes negant ſe eſſe Phocenſes. 438 b
ſtomius ſculptor præclarus 239 b. ex Pantalo palmam aufert. 221 b
ſtomij Elei fortitudo 223 b
ſtratagema 167 b
ſtratagema Ageſipolis 199 b Cimonis eod. Dixi. 271 a. Hypeceſienſium cõtra Sicyonios. 189 a Phocenſium 358 d & 385 b. Solonis 436 c
ſtratagemata multa ab Homero inuenta 176 c
ſtratia inſ. 117 a
ſtratius 301 b
ſtraton Alexandrinus luctator optimus 212 d. 284 d
ſtratonis ſtatuarij opera 85 b
ſtrepta 91 b
ſtrongyla 399 a
ſtrongilion ſtatuarius 373 b
ſtrophius 76 d 93 a 419 a
ſtrunos antrum 427 a
ſtrutunthe promontorium 103 a
ſtupri pœna 319 b
ſtygis aqua 309 a lætifera 310 c
ſtymphalus 311 b 312 c
ſtymphali aues 312 c earum crudelitas ibid.
ſtymphalij pop. 311 b
ſtymphaliorum limites 308 c
ſtymphelus op. & fons 284 d. 295 a
ſtyx 309 b
Suadela dea 25 b 54 d 82 d Venerem coronat 199 b. eius apud Sicyonios ſacellum 66 d
ſumitia ciuitas 318 d
ſunium promontorium 1 a
ſus Libetriorũ ciuitatẽ euertit. 375 a
ſus torrens eod.
ſnum præſagia à quibus primũ obſeruata 223 a
ſyadra ſtatuarius 226 c
ſybariades Lacedæmonius ex pullorum curru coronam eſt adeptus 195 b
ſybaritarum origo 244 d theſaurus in Olymp. eod.
ſybotas Dotadæ filius 145 b
ſylla Baccho ſimulachrum dedicat. 373 b. morbo pediculari moritur 373 c. eius contra Athenienſes res geſtæ 35 a & b in Athenienſes crudelitas 21 b in deos impietas. 378 c. cõtra Thebanos res geſtæ. 351 b
ſyllis 65 a
ſymbola 345 b
ſyrallaxis nympha 250 c
ſynoon 232 c
ſyracuſani ſacrificiũ à Dionyſio in Olympiam deportant 222 a
ſyrus fl. 326 d
ſyri monumentum 31 a
ſyriæ templum Aeginæ 289 b

T

Tabntus 257 a
tænari monumentum 122 d
tænarum promontoriũ. 159 b. 122 d
talaus 65 a eius tumulus 81 d

talus 160 c
talus adoleſcentulorum & puellarum ludus 292 c
talthybij monumentum 220 d. 285 a
tanagra Pœmandri uxor 364 d
tanagræa ciuitas eod.
tanagræi pop. eod.
tanagræorum de dijs opinio 366 d
tanus fl. 105 a
tantali duo diuerſis locis ſepulti. 84 c
tantali dolores 426 d oſſa 84 c. palus. 309 a portus. 201 b mors. 78 c
taras 402 c 398 d
taraxippus in Iſthmo 247 b in Olympia 247 a equorũ in Olympia terriculum 246 d
tarentum à Phalante captum 198 d
tarentinorum cõtra Romanos bellum 225 a equi ænei apud Delphos 398 c
tarteſium æs. 241 b oppidum. 244 c
tarteſius fl. eod.
tauri Aethiopici 353 b Pæonij. eod.
tauri & lupi pugna 79 b 80 c
taurica dea 116 d
tauricornis 403 b
tauricorum dira ſacrificia 117 a
taurius fl. 98 c
tauroſthenes luctator 232 c eius ſpectrum uictoriam pronunciat eod.
taxillorum ludi inuentio 425 a
taygeta 105 b 129 b
taygetus mons 132 d 138 d
taygeti promontorium 132 d
tectæus ſtatuarius 98 c
tegea op. 294 c cur Aphidantea ſors dicta 294 d
tegeatæ 337 b 294 c
tegeatarum agrũ Charillo et Lacedæmonibus uaſtantur 296 d
tegeatarum in Delphis donaria. 398 d res geſtæ 337 b uictoria de Lacedæm. 298 d
tegeatarũ mulierum fortitudo militaris 296 d
tegeatidis caſtiras 339 b
telamon. 52 d 93 b 308 c 338 c eius fuga ob necem Phocæ 92 d ſarxum. 44 c ſepulchrum 307 b
teleclus Lacedæmoniorum rex. 107 b eius ſacellum. 125 b mors. 146 c 108 c 179 a
telecrates 399 a
teledami ſepulchrum 76 d
telegona Phāris filia 178 c
telemachus. 387 b eius equeſtris uictoria 257 b
telephus 340 c expoſitus à cerua nutritur 346 c 375 a Apollini æneum craterem dedicat 387 a. Therſandrum occidit 352 c
telephi in Aſiam peregrinatio 5 b. cum Achille pugna 338 c apud Pergamenos ſacrificia. 201 a fanum in Parthenio monte 346 c
telephanis Samij tumulus 56 c
teleſarchus dux 412 b eius res geſtæ 414 c & mors ibid.
teleſilla 91 b muſicæ peritiſſima. 81 b eius fortitudo 81 c
teleſphorus 71 a
teleſtes Meſſenius pugil, & eius ſtatua 238 c
teleſtes 61 d
teliæ uatis imago apud Delphos. 389 b
teiles Tiſameni filius 262 c
tellias Eleus dux Phocenſium inſignis 389 b
telliæ Eleorum ducis ſtatua 401 b
tellon Thaſius pugil 254 c
telluris ara 39 b. & alia ad Gæum cinerea 301 b item apud Tegeates 340 d
telluris fanum apud Lacedæ. 121 a. oraculum 103 b 393 a ſimulachrum 28 d 35 a & aliud apud Patrenſes 282 c
telluris almæ templum 27 b 189 b. 283 d
teloodes 369 b
temenus Ariſtomachi filius. 104 d. Pelaſgi filius 311 b Phegei filius 315 a
temeni bellum contra Tiſamenum & Achæos. 104 d. eius monomentum 104 d portæ 44 d
temenion 104 d
temeſſa oppidum 229 a & b
temeſſana uirgo Heroi immolatur 229 a
themidis templum apud Tanagræos 366 c
tempus Iouis filius 203 b. eius ara in Olympia 203 b. hymnus ab Ione Chio ſcriptus eod.
tenea 63 b
tenedia ſecuris 402 d
tenerus uates 356 c eius campus. 370 c
teniæ fontes 305 b
tenna Cycni filia 402 c à Cycno in arcam clauſa in mare mittitur. 402 d ab Achille interficitur. eod.
tereus ubi regnarit, diſputatur. 51 b. 52 c philomelæ ſtuprum infert. 6 d in upupam uertitur 392 d
terei regis inſignia flagitia 52 c tumulus 51 b
terræmotus crudelis 65 b 336 c. 85 a
terræmotuum elegantiſſima tractatio 256 b
teſſerarum inuentio 81 a
teſtudines lodicæ ad lyras conficiendas aptæ 324 c
teſtudines marinæ ſtupendę magnitudinis 56 d 314 c
teſtudines Pani deo ſacratæ 346 d
teucer 27 b Salaminem ædificat. 308 c
teucri res geſtæ 35 b
teucridę reges in Cypro imperant. 93 a
teumeſia uulpecula 363 b
teumeſſus eod.
teuthis op. 318 d 320 d
teuthis dux 321 a uicus 320 d
teuthrania ciuitas 5 b
teuthrantes Athenienſis 139 b
teuthrona oppid. 134 d 139 b
texendarum ueſtium ratio quando inuenta 294 c
thalamæ op. 194 d
thales Mileſius 427 b
thales Lacedæmonios à morbis liberat 17 b
de Thaletis patria diſputatio. eod.
thalia 380 c
thallore dea 379 b
thalpius 189 a
thamyris 181 b poeta & muſicus 375 b
thamyris uictoriã ex Delphico certamine reportat 395 b
thamyris ubi cæcus factus 182 c eius pictura 425 a
tharra ciuitas 404 d
thaſij pop. 218 d
thaſiorum fames 235 a
tharſilochus Corcyræus 237 a
thaſius pictor 427 a
thaſus Agenoris filius 218 d
thaumaſius mons 325 b
theagenes num Timoſthenis filius 234 c inſignis curſor & pugil 234 d 225 d Achillis æmulus ibid. certando MXL coronas accepit 234 d à Græcis mulctatur 218 d
theagenes tyrannus 30 d 34 c. pro Deo cultus 235 a
theagenis facinora. 234 d fons. 49 a ſtatua 234 c
theagenes tyrannus à piſcatoribus recuperatur 235 a
theano 421 b
theantus cæſtibus uincit 230 d
theares 309 a
thearidas Bœotorum imperator. 412 a
theba inſ. 65 a
thebarum primordia 64 d 351 a. excidium 325 b 30 c
thebarum reſtauratio 49 b 175 a

thebarum portæ 354 c

thebani Ageſilaum ſacrificantem templo expellunt. 116 c Herculi ſimulacrum dedicant. 401 b Orchomenios regione eijciunt. 362 d ab Argiuis ad Gliſantem uincuntur 354 d iudice Metello damnantur 272 d

thebanorum terram qui primò incoluerint 350 c

thebanorum reges 64 c 351 a b. 352 c d reipub. adminiſtratio. 352 d amicitia cum Athenienſibus 351 b Romanis. ibid. res fortiter geſtæ 352 d contra Pauſaniam facta 111 a bellum contra Alexandrum 160 d & cum Argiuis ob Oedipi filios 354 d. & 355 a contra Epigonos eod. cum Orchomenijs 362 c cum Platæenſibus 347 a cum Phocenſibus bellum 390 c ad Iſmenium pugna 354 d de Laced. uictoria 359 a & alia ad Leuctram. 172 d & 173 a item de Megarenſibus 342 c

thebanorum agri ferro & igni depopulantur 370 c

thebanis propter Clymenum occiſum uectigal imponitur 351 b. bellum à Ptolemæo infertur. 10 d

theecoloti Eleorum 204 d

theganuſa inſ. 124 c

thegeatarum mulierum fortitudo. 340 c

thelpuſa. 315 b nympha. eod. oppidum eod. regio 314 c

thelxion 64 c

themis mater Horarum. 206 c eius ara in Stomio 203 b & alia apud Trœzenios 96 d diuinationes. 393 b ſimulacrum. 206 c. & aliud apud Thelpuſam. 316 d. templum 25 a 369 a & aliud in Epidau. 91 a

themiſcyra 2 c ab Hercule capta. 18 d

themiſonium 427 a

themiſto Homeri mater 418 c

themiſtocles Græcorum dux 343 b Apollini donaria mittit. 402 d

themiſtoclis genus & ſtirps 45 b. donaria cur ab Apolline repudiata 403 a

themiſtoclis exilium 1. b res geſtæ 2 d ſepultura 45 b & ib. ſtatua 20 d

in Themiſtoclis honorē theatrum Olympicum ſurrexit 342 c

theochreſti in Olymp. uictoria equeſtris 236 c

theocles ſtatuarius 206 c 244 d

theoclus uates 162 a 165 a eius mors 168 c

theocli ad Ariſtomenem oratio. 167 b contra Lacedæmonios facta. 166 d

theocoſmus ſtatuarius 50 c 398 d

theodamus 399 a

theodectæ Phaſelitæ tumulus. 46 d

theodorus Teleclis filius gemmis primò ſigillum incidit 306 d. pentathli uictor 241 b

theodori tragici monumentum. 46 c

theogenis curſoris ſtatua 242 c

theognetus cur pinus hortenſis nucem & malum granatum ferat 232 c

theognetus luctator 231 b & eius ſtatua 232 c

theomaſtus ſtatuarius 239 b

theomelida, locus 112 d

theophilus Athenienſiū rex 390 d

theopompus Heræenſis 170 d Mideus 399 a Nicandri filius 146 c Lacedæmoniorum dux. 158 c. 150 c rex. 148 d 149 a eius cum Phocenſibus amicitia 228 c fortitudo militaris. 151 b 113 b oratio exhortatoria ad milites 150 c in Olymp. uictoriæ. 233 b monumentum 126 d ſtatua 233 b

theopropus ſtatuarius 398 c

theoſa Iouis nutrix 330 d

theotimus 242 c

theoxenia certamina 290 d

theoxenus 313 d

thera inſ. 125 a 256 c

theræ genus 106 d

theræi ſacrificia eod.

therapnæ fons 132 c oppidum. 124 c eius deſcriptio 131 b

theras Auteſionis filius 144 d 256 c Iouis filius 106 d

thermæ Ionicæ 261 b Lebediorum. 258 c apud Methanam 99 b Tyrrhenorum 298 c

thermæ Puteolis tam calidæ, ut plumbum liquefaciant 185 b

thermius à fratre diſco interficitur. 189 b

thermopylæ 5 a 10 d 122 d 373 a. 285 b

thermopylæ Gallorum ſtrage nobilitantur 413 b

thermopylarum deſcriptio 413 a. 185 a

theronica 189 a

therſander 61 c 81 b 350 c à Telepho occiditur 351 c eius facta 354 d 357 b monumentum 352 c ſtatua 395 c

therſias Theſſalus Apenem uicit. 196 c

therſilia 324 d

theſeus 2 b 4 c 84 d 338 c Athenienſium reipublicæ inſtitutor. 4 c paleſtricæ artis inuentor. 48 d Dioſcurorum affinis 51 a. Apollini certamina inſtituit. 339 b Pallantem occidit 35 b nocatus in ius abſoluitur 35 b

theſeus uictores palma primus coronauit 339 b propter longos capillos deriſus 21 b

theſei genus 51 a filij 6 c 27 b. ara 100 c fanum 19 b oſſa. 109 a pictura 4 c 423 b faſcellum 39 a ſaxum 98 c ſtatua 3 b 399 b uincula 119 a. templum 20 b res geſtæ 33 b. 48 d 58 c 57 b contra Amazonas pugna 199 a item cum Centauro 19 b cum Polypemone 47 b contra Timalcum res geſtæ 81 a in Minotaurum audacia 25 b in Cretam nauigatio 20 c cum Pirithoo amicitia 424 c

theſei filiorum ara 2 c

theſei hiſtoria 83 a & b 28 c

theſei & Minois fabula 29 b

theſei præſtantiſsimum facinus. 96 c

de Theſei morte diſceptatio 19 b

theſeo ſacrificia ab Athenienſibus inſtituta 399 b

theſoa uicus 310 d

theſmiæ templum 307 b

theſmophoria feſta 411 a

theſmothetę 4 d

theſpia Aſopi filia 370 d ciuitas. eod.

theſpienſium res geſtæ 359 b

theſprotia 184 c 214 c

theſprotorum antiquitates 20 c

theſſalorum cum Phocenſibus bellum 216 c 388 b

theſſalorum equitum apud Athenienſes tumulus 36 d

theſſalorum ſtrages cruentiſsima. 389 b

theſtius 112 c

thetis uirgo 208 d eius fanum. 113 a ſimulacrum 135 a 214 c

thioſa ciuitas 318 d & regio 331 a. nympha 319 a 331 a

thiron Bœotius ſtatuarius 239 a

thirone 151 b

thiſa ciuitas 318 d

thisbe nympha 376 d oppidum. eod.

thiſoa 320 d

thnocla ciuitas 293 b

thnocus eod.

thoas 61 c Andræmonis filius. 189 b Priami regnum euertit. eod.

thocnia ciuitas 312 c.

thocnus Lycaonis filius eod.

tholos

tholos locus 8 c
thoraces linei 25 a
thoraces Sauromatum quomodo conficiantur 24 d
thorſus fl. 408 c
thraciæ deſcriptio 11 a
thracum dexteritas 372 d
thranium ſcabellum 199 a
thraſybulus Athenienſium hoſtis. 111 a & b uates optimus 222 d. 235 d 302 c ex caninis inteſtinis primus diuinandi rationem docuit 223 a
thraſybuli res geſtę & ſepulchrum. 56 c ſtatua 222 d 223 a
thraſyder Eleorum princeps 115 a
thraſyllus dux 230 d
thraſymedes 90 c rex Meſſeniorum 110 c eius monumentum. 185 b
threſſæ mulieres tantum cur Herculis templum ingrediãtur. 261 a
thriphyllia 191 a
thronium op. 114 c 391 a
thucydides ab exilio reuocatur. 28 c
thucydidis locus 244 c
thuriatarum op. 178 d
thurium op. 244 d
thurimachus 64 c
thyagatræ cum Ioue concubitus. 49 b
thyeſtis inceſtus. 78 c ſepulchrum. ibid. eius filiorum mactatio. 78 c
thyia Caſtalij filia 394 d eius cum Neptuno concubitus 413 b
thyiades. 391 b 395 a eorum ſolennitas 393 b
thyiadum ſaltationes 391 b
thylocus ſtatuarius 215 b
thymili opera 23 a
thymœtes Athenienſium rex 79 a
thyrea 105 a 293 b
thyræus eod.
thyrrhenus tubæ inuentor 82 d
thyrrhenorum thermæ 298 c
Tiaſa Euroтæ filia 129 a fluuius. eod.
tiberiadis lacus 193 b
tibia Pythica cur ſaltui pentathlorum adhibita 194 d
tibiæ inuentio 96 c
tibiarum uocum diuerſarum harmonias edentiũ inuentio 357 b
tibicinum certamina 396 c
tibicinum modulationes prohibitæ eod.
tigridis animalis deſcriptio 365 b
tilphuſius mons & fons 377 b
timænetus pictor 26 c eius uictoria 396 c
timagoras amici iuſſu de ſaxo ſe præcipitat 38 d
timalcus à Theſeo interfectus 51 a.
eius ſepultura 52 d
timarchides ſtatuarius 432 c
timarchus 399 a
timandra 295 b
timanthis interitus 231 b robur. 151 b
timaſithei cum Milo..e pugna 238 d ſtatua 231 b
timaſithus ex confidentia perijt. eod.
timegenidas Thebanorum proditor 267 a
timenus 79 a
timocles ſtatuarius 432 c
timoclidas tyrannus 67 a
timocratis in Græcia facta 116 d
timolaus 117 a
timon. 318 d Eleus, fortiſsimus luctator. 188 d eques inſignis 235 b currulis certaminis uictor. 223 a Iſthmicis certaminibus excluſus 241 d
timon Miſanthropos 39 a
timonis turris. eod. uictoriæ & ſtatua 240 d 241 a 188 d 221 a
timoptolis ſtatua 240 c
timoris effigies 209 a
timoſthenes curſor uelociſsimus. 223 a
timotheus muſicus cur damnatus. 132 a & b
timothei Cononis filij imago 28 d
timothei Mileſij cithara 132 a
timothei ſtatuarij opera 97 b
timothei ſtatua 3 b 225 b ſepulchrum 31 c
tindari filij 58 d
tipha op. 376 d
tiphaenſes rei nauticæ peritiſsimi. 376 d
tireſias uates 413 b
tireſiæ auguria. 361 a fabula 377 b. fraus contra pharmacidas. 366 d. monumentum 365 a
tirynthæ excidium 318 c
tirynthis mœnia. 381 a. murus à Cyclopibus extructus 88 d
tirynthij patria ab Argiuis exuti. 215 a
tirynthiorum euerſio 88 c
tiſagoras ſtatuarius 409 b
tiſamenus 119 a
tiſamenus Pelopides 79 a Platæenſium uates 239 b Thebanorum rex. 352 c Oreſtis filius 115 b occiditur ibid.
tiſameni oſſa iubẽte oraculo Spartam relata eod.
tiſameni regnum 78 d 106 c uictoriæ 119 b
tiſameni filiorum apud Achęos potentia 162 c cum Hieronymo Andrio pugna 239 b
tiſander Cleocriti filius 237 a pugil fortiſsimus eod.
tiſander ſtatuarius 399 a
tiſſaphernes ab Ageſilao uincitur. 116 d occiditur ibid.
tiſias orator eloquentiſsimus. 242 d
tiſicrates Crotoniata ſtadium deuicit 232 d
tiſis uaticiniorum peritus. 152 d ad Delphicum oraculum miſſus interciрitur eod.
titan cur Solis frater habitus 71 a.
eius ſimulacrum 284 d
titanæ Palladis templum 71 b
titanes 329 b
tithorea nympha 428 c ciuitas. 427 b regio 428 c
tithorenſis agri fœcunditas unde. 362 c
tithorenſes pop. 428 c
tithronium op. 431 a
titrauſtes 116 d
titiheus 89 a
tithius mons 91 a
tityi magnitudo 392 c pictura. 425 a monumentum 392 c
Tlepolemus 84 d 151 b Lycius, eques inſignis 195 b
tleſias Athenienſium imp. 159 a
Tolmidæ ſepulchrum 38 c
tolmidis ducis res geſtæ 33 a
Trachij mons 305 b
trachinius 110 d
tragus fl. 313 a
traiani imperatoris res geſtæ. 200 d
tranquillitatis ſimulacrum 59 a
trapezeus 293 b
trapezontius Arcadum rex à Lacedæmon. pecunia corrumpitur. 262 c
trapezuntia regia 321 a
trapezuntij 318 d
traxili ducis res geſtæ 23 b
treſum 75 a
tribuum apud Athenienſes nomina unde 6 c
tribus Eleorum duodecim 196 d
tribus Tegeatarum 345 a
triciæ primordia 285 b
triclariæ ſacrificijs homines ab inſania liberantur 279 b
triclariæ templum 279 a 285 b
tricolonus. 294 c ab Oenomao occiditur 248 d & 249 a
tricoloni 327 a
tricrena 308 c
triginta tyrannorum apud Athenienſes imperium 577 a eorum facta. 2 d excidium 15 c
trigonum iudicij apud Athenienſes locus 35 a
trimarciſia 411 b
trinaſsi caſtellum 135 a
triopas 75 b
triopæ filiæ templum 180 c

triphylis

triphylia regio 249 b
triphylus 495 d eius ſtatua eod.
triphonij oraculum quomodo inuentum 385 b
tripodes ignibus immaculatos Homerus uocat apyros 180 c
tripodes præmia in Olympicis, uictoribus propoſita 207 b
tripodes uiæ 22 d
tripodiſci 35 a
tripolis ci. 318 d
triptolemus 17 a frugum ſerendarum rationem docet 277 a
triptolemi area & ara. 47 b inuenta. 17 a ſimulacrum ibid. fanum 47 b ſtatua 17 a
triremis 50 c humi currens 47 a
triſaules 307 b
tritea op. 236 c
triteæenſes pop. eod.
tritia op. 261 b Tritonis filia. 283 b. eius ſacrificia eod.
triton torrens 378 d
triton Tanagræorum mulieres aggreditur 365 a
tritonis ebrietas eod. fons 317 b. mors 365 a contra Tanagræorum mulieres facinus eod. cum Baccho pugna eod.
tritones in Iſthmo ænei 58 d anrei ibid. quomodo uocem humanam edant 293 a
tritonum figura 365 a
trygon Aeſculapij nutrix. 317 a eius monumentum eod.
trochi 87 a
trochilus ſacerdos 17 a
trœzenij pop. 94 d
trœzeniorum deſcriptio 95 a
trœzeniorum uirgines ante nuptias zonã Mineruæ dedicant 89 d
troiana inſ. 100 d
troianum bellum 144 c & d 297 a 77 a 261 c
troiani equi fabrica qualis 27 b
troianorũ in Sardoam fuga 407 b
troili uictoria in Olympicis 221 c
tronis regio 392 d
trophæum Argiuorum de Pyrrho. 82 d
trophæa Athenienſium de Pliſtarchō 18 c Dorienſium de Amyclæenſibus 107 b
trophæa cur nulla à Macedonibus erecta 386 d
trophonius 368 c Ergini filius. 382 c Agamedem obtruncat. eod. Neptuno templum ædificat 301 b terræ hiatu abſorptus 382 c
trophonij antrum 384 c & 385 a. oraculi elegans deſcriptio 384 c
trophonij apud Lebadenſes ſtatua 386 c templum 384 c & aliud in Lebadia 361 a
trophonio ſacrati dracones 384 c
Turidami Aetolorum ducis ſtatua. 404 d
tuthoa fl. 317 a Oceani filia 178 c. & eius templum apud Pharæatas eod.
Tydeus Eleus 240 d Argiuorum dux 399 b muneribus corrumpitur 399 a à Menalippo occiditur 362 d eius ſepulchrũ. 363 a
typhon Aegienſis 225 a
tyndarus 78 c 79 a 42 d iuramentum ab Helenę procis accipit 133 b cur Veneri pedicas impoſuerit 125 b
tyndari genus 106 c imperium. eod. equus 133 b cum Euryto pugna 130 c mors 326 c ſepultura. 133 b monumentũ. 128 c
tyndari filiorum genus 122 c cum Aphydna bellum 20 c domus. 126 c certamen 100 d
tyndari filij in deorum numerum quando relati 121 b
typæus mons 193 a
tyrannorum triginta res geſtæ 2 d. poteſtas deleta 36 c imperium deſtructum 367 a
tyronidas 339 b
tyrrhenorum cum Liparæenſibus bellum 407 a
tyrtæus ludimagiſter claudicans. 160 c eius elegiæ 161 a
tyrtæum Athenienſes Lacedæmonijs mittunt 160 c

V

Vaticinium Troianis datum 201 b
uaticinij fons 347 b
uaticinationes ex diuerſis animalibus 223 a
Vdæus 350 d
Vectigalia Græcis Mumius impoſuit 275 a
uela nauiũ quando inuenta 368 d
uenerabiles deæ 287 a
uenerandarum dearum ſacellum. 34 d
uenus Apoſtraphia. 361 a Cœleſta. 18 c Cnidia. 2 a & 2 d Cœleſtis 252 d Cõmunis 25 b Euplœa. 2 a Limenia. 101 a Morpho cur cognominata. 125 b Nigra 297 b Nicophora 80 c Olympia. 246 c Pandemonia 361 a Pontia 101 a Popularis 252 d Praxis 54 d Vrania 21 b 361 a
uenus maris filia 98 d
uenus nuptiarum dea. 178 d cur pedicis conſtricta. 125 b in ſpelunca in Naupacto uenerata 417 b
ueneris Ambologeræ ſimulacrum apud Lacedæmon. 128 d Areæ templum apud Lacedæmonios. 128 c Armatæ ſimulacrum apud Spartanos 125 b Aſcrææ fanum apud Trœzenios 98 c Cœleſtis templum apud Argiuos 86 c. Coliææ ſimulacrum 2 c Eleuſiniæ templũ prope Taygetum. 132 d Epiſtrophiæ templum 50 c Erycinę templum apud Pſophidios. 314 d Iunoniæ ſimulacrum apud Lacedæmonios 128 d Melanidis fanũ in Cenchreis. 59 b & templum 297 b 371 b. Migonitidis templum. 135 a Nigræ templum 297 b nymphæ ſacellum apud Trœzenios 98 c. Olympiæ ſimulacrum apud Lacedæmonios 131 b Paphiæ templum apud Tegeates. 345 a Symmachiæ templum apud Mantinenſes 300 d Sociæ templum. eod. Speculatricis templum apud Trœzenios 97 b Vraniæ templa 18 c
ueneris ara in Olympia 204 c & d & apud Oropios 41 a
ueneris arbores 252 c fanum in Cenchreis 59 b & aliud apud Hermionenſes 101 a ſacellum apud Patrenſes 282 c & apud Sicyonios 69 b
ueneris ſimulacrum 26 d 9 b 129 b & aliud in Aegina ſimulacrum 56 d item apud Argiuos. 50 c Corinth. ſtatua 60 c in Delio 386 c in Hortis 22 c. apud Megarenſes. 54 d Patrenſes 282 c apud Thebanos antiquiſsima 361 a in Temno 201 b
ueneris ſimulacrum Danai filiabus dedicatum 101 b
ueneris ſimulacrum cur teſtudini inſiſtat 252 d
ueneris templum 21 b & aliud apud Aegienſes. 285 a item in Aegina templum 93 b in Amatho. 387 a apud Argiuos 81 b. in Anchesio monte 305 a In Aquilis. 71 b Buræ. 288 c apud Corinthios. 63 a Cyllenæ. 254 c apud Eleos. 252 d Epidaurios. 92 a 92 d 137 b Hermionenſ. 101 a Megarenſes. 54 d Meſſenios. 179 b Oeantheas. 437 b apud Orchomenios 305 b in Papho. 295 b prope Pœcilium montem 47 a apud Patrenſes. 280 d Scandeæ 136 d Tanagræ 366 c apud Tegeates 339 b in Temenio 104 d in Teuthide 321 a
uenerem cur Mechaniten cognominarint ueteres 324 c
uenerem cur Pandemum appellent 252 d

uentorum

ueutorum aræ & ſacrificia 71 b. 378 d
uerecundiæ ara 19 b & templum apud Spartanos 113 b
ueſtæ apud Oropios ara 43 a
ueſtæ ſimulacrum 20 d templum apud Hermionenſes 101 a
ueſtium texendarum ratio quando inuenta 294 c 292 c
Via taciturna 251 a
uicisſitudinis rerum memorabilia exempla 325 a & b
uictoria non pecunia, ſed uirtute paranda 211 b & 212 c
uictoriæ ara in Olympia 203 b
uictoria apud Athenienſes implumis cur ficta 125 a 219 b
uictoriæ ſimulacrum. 29 a & aliud apud Eleos. 197 a in Olympia. 219 a & b
uictoriæ alatæ ſimulacrum apud Eleos 206 d
uictoriæ templum 25 b & aliud apud Aeginates 94 c
uictus ratio quando primùm adinuenta 292 c
uinum non omnibus ſacrificijs adhibitum 204 d
uiolentiæ templum apud Corinthios 63 a
uiperarum pernicies 372 c
uirginis ſtatua apud Athenienſes. 199 b
uirginum certamen 205 b
uitis apud Thebanos primò enata. 369 a
uites qua ratione Methanis, ab Aphrici improbitate defendãtur. 99 b
uitulorum præſagia 223 a
Vlyſſes curſor optimus. 120 c equorum paſtoribus mandata proponit. 106 d Mineruæ & Neptuno templum ædificat. 337 a Neptuno equeſtri ſimulacru dedicat 306 d Penelopen damnat. 304 d ab apro uulneratur. 397 b
ulyſsis ſapientia 214 c contra procos facta. 60 d periculoſa nauigatio 229 a ad Ilium memorabile factum 155 b
ulyſsis pictura. 420 c ad inferos deſcendentis pictura 421 b
ulyſsis imago ex Græcia Romam translata 218 d
ulyſsis ſocius ob ſcortationem Temeſſæ lapidibus obruitur 229 a
upupa ubi primùm apparuerit 52 c
upupæ auis deſcriptio 392 d
urania. 314 d 361 a primùm ab Aſſyrijs culta. 18 c & Aegiræ 289 b
uraniæ fanum 18 c templum. 116 d
urinandi ars à quo inuenta 410 c
urſa maior 294 c
uulcanus in deos relatus 130 c
uulcani cum Baccho amicitia 23 a. ara. 31 b & alia in Olympia. 203 a
uulcani chorea. 308 d fabrilia opera. 387 a ſceptrum. eod. & 387 b. ſimulacrum apud Lacedæm. 117 b templum 17 b
uulpecula Teumeſia 363 b

X

Xantippus 92 c
xantippi Athenienſ. ducis facta 114 c 144 c cum Medis pugna 29 b eius ſacellũ. 392 d ſtatua 29 b
xanthus Ptolemæi filius 351 a ab Andropompo fraude interficitur eod.
xarax op. 47 b
xaracis muſici ſacellum eod.
Xenarges Philandridæ filius 222 d
xenias apud Eleos ſeditionem excitat 115 a Elidem prodit 267 a
xenobroti uictoria equeſtris 239 a
xenoclea 402 c
xenocles luctator 232 c
xenodamus pancratiaſta 434 d
xenodice 420 c eius monumentum 65 b
xenodici pugilis ſtatua 239 a
xenodochus Meſſenius curſor optimus 148 c
xenonis in concilio oratio 267 b
xenophili ſtatuarij opera 85 b
xenophon Corinthius. 170 d Grylli filius. 192 d Menephyli filius. 225 a
xenophon ſtatuarius 323 b 361 a
xenophon cur pulſus ab Athenienſibus in exilium 192 d
xenophontis monumentum 193 a
xerxes Phocenſium ciuitates incendit 410 c
xerxis faſtus & ſuperbia. 110 d cum Leonida bellum. eod. expeditio in Græciam 110 c in Europam tranſitus 335 a
xerxis claſsis circa Pelium euertitur 410 c
xerxis milites Delphicũ templum ſpoliant 395 b
xeuxidamus 114 c
Xuthus 74 c ex Theſſalia fugatur 254 d
Xyleus 201 a Iouis miniſter eod. ſacrificiorum apud Eleos præfectus 250 a
xyſtus 205 d

Z

Zancle op. 169 b 170 c 218 d
zanclei nauali prælio uincuntur. 170 c
zanes 211 b
zarax op. 137 b
zazynthiorum arx 314 c
Zeno Mnaſenſis 67 b
xenonis Mnaſei filij ſepultura 38 c
zenoclis ſtatua 232 c
zephyri ara 46 c
zephyreum promontorium 105 c
zethus 351 a animi mœrore mortuus 351 b
zethi monumentum 362 c
zeugma op. 421 a
zeuxippa 65 a
zeuxippus eod.
zeuxidamus 113 b
Zœtia ci. 327 a
zœtium op. 318 d
zographus 225 c
Zypœtes 200 d

FINIS.

BASILEAE, EX OFFICINA [redacted]
[redacted] *Anno Salutis humanæ M.D.L.*
Menſe Auguſto.

ARION